

Universidad de Deusto
Biblioteca

Universidad de Deusto
Biblioteca

Universidad de Deusto
Biblioteca

Universidad de Deusto
Biblioteca

Tabula alphabetica.

CIndex amplissimus in sermones hyemales sancti Uincentij ad literarum alphabeti seriem digestus.

De litera A.

Er caliginosus an locus penalis demonum sit. sermone scõ dñice in septuagesima. fo. xcij
Audiendi verbum dei tres modos. Req̃re sermone dñice iudica. cxcij
Augmentũ corporale xp̃i. Req̃re sermo. tertio dñice infra oct. epyphanie. lxxiij
Autoritatẽ cõfitendi cõfessor habere debet. sermone ãnte ferie post iudica. ccj
Auaricie species. Require sermone scõo quarte ferie post inuocauit. cxxix
Auaricie septẽ species. require sermone scõo quinte ferie post oculi. clxxj
Absoluit christus mulierẽ in adulterio deprehẽsam dicẽs sibi vade: nullã penitentiam sibi iniungendo. require sermone sabbati post oculi. clxxv
Accipit iesus duos sanctos veteris testamenti moysen videlicet z helyam in sua gloriosa trãsfiguratione. ser. primo sabbati post inuocauit. cxxxv
Accepit xp̃s in sua gloriosa transfiguratione dũtaxat tres discipulos. sermone primo sabbati post inuocauit. cxxxv
Accusatiões quatuor quibus iudei christum accusauerũt: de quibus se excusauit: ex qua excusatione multi in christũ crediderũt. sermone tertie ferie post letare. clxxxiij
Accusationes septẽ quas pueri sine baptismo decedentes faciunt. sermone tertie ferie post dñicã palmarũ. ccxv
Ad habendũ deum prope: septem vie nobis necessarie sunt. sermone. vij. scõe dominice ꝙuentus. xxvj
Adorak̃ xp̃s in spiritu sex modis. sermone sexte ferie post oculi. clxxiij
Aductus christi triplex ad quẽlibet peccatorem se cõuertere volentẽ. sermone septimo tertie dñice aduentus. xxxviij
Ad adorationẽ perfectã duo requirunt. sermone primo epyphanie dñi. lix
Adoratio digna trium regum. sermone primo epiphanie domini. lix
Adoratio gaudiosa qua xp̃z sancti pfes in limbo adorauerũt qñ ad ip̃os in morte sua sanctissima descẽdit. habetur sermone sabbati in vigilia pasche. ccxxix
Altare consecratũ laicus accedere z tangere non p̃sumat. sermone in octa. epyphanie. lxxvij
Ambulatio fortis sanctorũ trium regum habetur sermone primo in epyphania domini. lix
Angeli sancti vtrum aliquid cooperẽtur ad mortuorũ resurrectionẽ. sermone primo prime dñice aduentus. j
Anima triplici nomine nominat. sermone tertio prime dñice aduẽtus. v
Anime a corpore recedẽtis triplex opus require sermone tertio prime dominice aduentus. v
Antichristi deceptiones contra xp̃ianos sermone scõe dñice aduentus. xv
Angeli in natiuitate xp̃i quare pastoribꝰ missi sunt. sermone natiuitatis xp̃i. xlviij
Angeli stelle dicuntur. ser. primo in epyphania domini. lix
Anime bone z pfecte post hominis mortem statim tria cõtingunt. sermone. iiij. in epyphania domini. lxv
Anima quõ ad purgatorij portetur. sermone quarto epiphanie dñi. lxv
Anima ab operibus que ab homine fiũt perpetuo meretur vel demeretur. sermone quarto epyphanie domini. lxv
Anima xp̃i post mortẽ eius sanctissimaz quo iuit aut ꝺ̃ fecit perpulchre declaratur. ser. in vigilia pasche. ccxxix
Aie separate se mutuo cognoscũt. sermone scõo dñice in septuagesima. xcij
Animã peccatricẽ xp̃s curare volẽs septẽ cõditiones seruat. vt habeat sermone ãnte ferie post diem cinerum. cxiiij
Aia ad xp̃m ascẽdere volẽs ad modũ palme dispositã esse dz ꝙ septẽ ramos hz et sup quẽlibet auẽ vnam z florẽ. sermone primo in die sancto palmarũ. ccvij
Aperti sunt celi cum xp̃s baptizaret: cuz tamen ola christo aperta sunt. sermone in octaua epyphanie. lxxvij
Apostoli xp̃m clare ip̃is loquentẽ nõ intellexerũt: cum th ip̃sis aperte loqueret quare hoc euangelista dicat. sermone primo dñice in quinquagesima. cvij
Appreciãtes se de generis nobilitate cõtra hos habet moralizatio quedã. sermone ãnte ferie post inuocauit. cxxxj

Aquile natura ad personā superbā moralizata.habetur sermone secundo dominice infra octa.epiphanie. lxxj
Articuli fidei quidaz ad diuinitatē: quidam ꝙ ad humanitatē christi pertinēt sermone.iiij.tertie dñice aduēt⁹. xxxiiij
Arma quibus demon erat armatus cuz christū in deserto tentauit. sermone dominice inuocauit. cxx
Argumenta quatuor que christus cōtra iudeos ad eorum superbiā corrigendā ⁊ extirpandā arguit. sermone quinte ferie post inuocauit. cxxxj
Arbitrium liberum deus vnicuiq; dimittit: hoc declarat sermo.ij.sabbati post reminiscere. clviij
Arma quibus nos sancta mater ecclesia per tempus quadragesimale armauit. sermone primo dominice oculi. clx
Assumpsit xp̄s humanitatē. Rationē huius quere sermone.j.sabbati post inuocauit. cxxv
Asinus qui christi natiuitati affuit quid significet.Require sermone natiuitatis christi. xlviij

De litera B.

Baptizari quare xp̄us voluit. Ratio huius habetur sermone qui fit in octaua epiphanie domini. lxxvij
Baptizari a te debeo dixit btūs Joā.xp̄o quare hoc.require ser.in octa.epiphanie. lxxvij
Baptismi effectus. Require sermone primo dominice in sexagesima. c
Baptizari omnes qui saluari voluerint tenētur.sermone.ij. dominice in sexagesima. cij
Bellum intrantes qualem intentionem si martyres esse volunt hr̄e debeant.sermone.vj.secunde dominice aduētus do mini. xxv
Biuia septem volētium ire ad regna paradisi.sermone primo in epiphania domini. lix
Biuia quinq; que xp̄s ambulauit: ⁊ nos si bñ ambulare volum⁹ ambulare oportet.sermo.vj.in epiphania dñi. lxviij.
Blasphemie tres species. Reqre sermone quarte ferie post iudica. cxcix

De litera C.

Capitanei demones septem pctōz mortaliū suggestiui q̄ sint ⁊ quō nominent. reqre sermone scdo quarte ferie post inuocauit. cxxix.
Catholica fides a solo deo habet.ser.iij.dñice infra oc.epi.dñi. lxxij
Castitas vtrū sit virtus.hocvide ser.vij. prime dominice aduentus. xlij
Caste viuere volenti tria necessario sunt seruāda.sermone primo dominice infra octauas natiuitatis christi. lj
Casus quibus p̄sone a ieiunio excusantur.sermone.j.sab.post inuocauit. cxxxv
Charitas:actus ⁊ conditiones. sermone tertio dominice in quinquagesima. cx
Celi empyrei cōditiones.require sermone quarto prime dñice aduentus viij
Celebrare an sacerdotē liceat quolibet die.ser.iij.tertie dñice aduentus. xxxj
Censualiū due ꝑditiōes habent.ser.secūdo quarte ferie post inuocauit. cxxix
Cerimonie q̄ in sepultura honorabilis persone ꝓtingūt quas etiā demones in inferno in morte hois pctōris habent. ser.quinte ferie post reminiscere. cliij
Cerimonias septē xp̄s fuauit in ceci illuminatiōe de q̄ est ser.ārte fest.leta.clxxxv
Cerimonias q̄nq; xp̄o in Lazari resuscitatione seruabat: vt habetur in sermone sexte ferie post letare. clxxvij
Circūcisionis dies ꝓpter tria i eo fctā solēnis ꝺr.sermone in circūcisiōe dñi. liij
Circūcidi quare xp̄s voluit:quere in sermone de festo circūcisionis dñi. liij
Circūstātie q̄ in circūcisione dñi seruate fuerūt.sermone festi circūcisionis. liij
Circūstātie ⁊ ꝑditiōes sex q̄ in xp̄i passione fuerūt sex ꝑditionib⁹ siue ꝓuaricationibus correspōdētes subtilissime declarātur.ser.q̄ fit in die parasceues. ccxxij
Cithara qua dauid demonē ligauit crucem domini sanctissimam significat. sermone dominice reminiscere. cxxxix
Cithare son⁹ qua demō fugat septē ꝓbra que xp̄s in ara sctē crucis dixit significat.quere ser. dñice reminiscere. cxxxix
Cithare ꝑditiones. require sermone.iij. dominice in quinquagesima. cx
Ciuitas vna in celo est ⁊ nō plures.ser.vij. tertie dñice aduentus. xxxviij
Cognitio angelorū vtrū ad hominū cogitationes se extendat.sermo.j.sexte ferie post Oculi. clxxiij
Distinctionē ⁊ expositionē huius auctoritatis .s. Hec est vita eterna vt cognoscant te solū verū deū.In qua Arri⁹ hereticus multū erronice locut⁹ est.quere ser.in vigilia palmarum. ccvj
Diuinitas xp̄i sanctissima postq̄ anima xp̄i sanctissima ⁊ corpus ei⁹ sanctissimū diuisa fuerūt tota fuit cū anima in limbo ⁊ cū corpore in sepulcro.vt habeꝯ sermone sabbati in vigi.paschę. ccxxix
Diuinitas xp̄i ostensa ⁊ manifestata fuit quadrupliciter ꝓm quatuor loca inferni:quomodo ⁊ qualiter require ser. sabbati in vigi.paschę. ccxxix
Die quolibet in principio creationis q̄d deus fecit. Quere ser.vij.secunde dñice aduentus. xxvj
Differentiam inter prophetam ⁊ plus q̄ prophetam. Require sermone.vj.tertie dñice aduentus dñi. xxxvij
Differentia vinee ab agro. habeꝯ ser.iij. dñice in septuagesima. xciij
Differentia est inter tēpus carnale quadragesimale.vt habetur sermone tertio dñice in quinquagesima. cx
Differt cognitio dei ab hoīs cognitione ser.sexte ferie post diem cinerum. cxvj
Differētia est inter comedere ⁊ mordere. ser.j.scde se.post Jnuocauit cxvij
Differentiā inter vanitatē ⁊ superbiā require ser.ij.quarte fe.post Jnuoca.cxxix
Differentiam inter natiuitatem et conceptionem christi.require sermone in vigilia natiuitatis christi. xlvj
Dignitates tres magne christi in euangelio ostenduntur.de quo est ser.j.ferie scde post Reminiscere. cxlj
Dignitas in duo mēbra sectatur. vt habetur ser.iij.tertie dñice aduētus. xxxij
Diminutio status et vite hoīm.habetur ser.ij.dñice post epipha.dñi. lxxxvij
Dimittit angelus proprius hoīem: quō et qualiter. require ser.vij. tertie dñice aduentus dñi. xxxviij
Disputatio quam scribe siue doctores iudeorum habuerūt cū xp̄s in medio eoz in templo sedebat.habetur ser.iiij.dñice infra octa.epipha.dñi. lxxvij
Doctrine quatuor utiles quas xp̄s iudeis dedit: ⁊ per iudeos ad nos peruenerunt. habentur sermone primo quarte ferie post Jnuocauit. cxxviij
Doctrine quinq; morales christi salutioni nostre multum proficue. habētur ser.tertie fe.post dñicam Oculi. clxvj
Doctrine tres subtiles peccatorem respicientes vt a via perversa se diuertat.habentur sermone secūdo sabbati post Reminiscere. clviij
Doctrine quas beatus Joannes predicauit. sermone primo quarte dominice aduentus. xl
Doctrinas quas beatus Joannes his q̄ suo sermoni attenderunt dixit ⁊ tribuit: et quomodo vnicuiq; ꝓm suum statum. require sermone primo quarte dominice aduentus. xl
Dominica in septuagesima inter dominicas maiores anni connumeratur.rationem huius quere sermone tertio dominice in septuagesima. xciij
Dñica Judica in quadragesima quare dominica in passiōe domini intituletur: cum tamen christ⁹ in tali dominica passus non fuerit. Require sermone dominice Judica. cxcij
Dormire homines tripliciter dicuntur. sermone quarte dominice post octauas epiphanie. xc
Dormire contingit tripliciter:hoc habeꝯ in notabili quod ponit post ser.j.quarte dñice post octa.epiphanie. xc

De litera E

Eucharistie sacramēto venerabilissimo an sine eo saluari possimus. ser.ij.in epiphanis dñi. lxij
Euangelica lex gloriam celestem omnibus generib⁹ personarum promittit.vt habetur sermone sabbati post Letare. cxc
Euangelium de sancta maria magdalena quare tempore passionis legatur. ratio huius habetur sermone quinte ferie post iudica. ccj
Ecclesiasticum dominium in decem partes diuisum est.vt habetur ser.ij.secūde dñice aduentus. xvij
Ecclesia sancta quare dominica in quinquagesima mentionem de christi passione facit.require sermone primo dñice in quinquagesima. cvij
Ecclesia modos mulieris habet quō hoc Quere ser.ij.dñice Oculi. clxij

post resurrectionē.ser.primo prie dñice aduentus domini. j
Corpora sctōꝝ post resurrectionē vtrum erunt impassibilia.sermone p̄mo prime dominice aduentus. j
Corpora gloriosa post resurrectionē vtꝝ agilia erunt.sermone p̄mo prime dñice aduentus. eodem
Corporis glorioſi dotes per imaginē regis que i denario ipsi⁹ corone quatuor liliorum significantur.sermone.v.dñice in septuagesima. xcvij
Culpa passionis domini que fuerit.reqre sermone scdo quarte ferie post festuz palmarum. ccxix
Cursus xp̄iane ecclesie.require fer.iij.secunde dominice aduentus. xix.
Curie due in quib⁹ deus op̄s dat sniam require p̄mone secūdo quarte ferie post Reminiscere. clj
Claritas vtrū corporibus gloriosis cōueniat require sermone p̄mo prime dñice aduentus. j
Clarificationes septem propter quas septies dicitur vox in psal.xxviij.p̄mo.ij. ferie post palmarum. ccxiij
Clarificationes decez quas x̄ps bñdict⁹ ꝙ ad humanitatez petijt ꝛ a deo p̄re obtinuit.p̄mo in vigilia palmarū. ccvj
Clausule q̄nq; in themate.parate viam dñi ℞.mystice p̄m ordinē exponūt.ser.iij.q̄rte dñice aduentus dñi. xliij
Clausule quatuor vitam ꝛ mortē christi sanctissimā declarantes ꝛ significantes in quadaz autoritate Esa.xlix. pulcherrime designātur vt habetur ser.sabbati in vigilia pasche. ccxxix
Creantur quindecim nobiles creature i peccatorum remissione.sermone quinte ferie post iudica. ccj
Creationem vniuersi non propter se sed propter nos deus fecit.sermo.iij.in epiphania domini. lxiij
Creaturarum triplex differentia q̄s deus creauit.ser.iij.in epiphania dñi. lxv
Credere q̄d christianū oporteat vt ouis christi dicatur.sermo.iiij.ferie post iudica. cxcix
Credentia virtualis apostolorum habetur p̄mo.prime dominice post octa. epiphanie domini. lxxviij
Crescere christ⁹ voluit ex pueritia sicut ceteri homines:quare hoc.quere p̄mone.iiij.dominice infra oct.epiphanie domini. lxxiij

De litera D

Damnantur plures hoies q̄ saluātur quare hoc.require sermo p̄mo dominice in septuagesima. xc
Damnant infideles dicētes si scirem⁹ q̄ fides x̄piana eēt vera ꝛ deus nobis eā reuelaret:quare hoc fiat.require sermone.iij.ferie post letare. clxxxiij
Deus ignis dicitur tripliciter:vt habeā sermone.vij.prime dñice aduentus.xiij
Deus quot modis dicatur esse,ppe creaturis omnibus.sermo.vij.secūde dominice aduentus. xxvj
Declarationes tres huius verbi euāgelici.s.Erunt primi nouissimi.ꝛc.sermone primo dñice in septuagesima. xc
Deceptiones quas diabolus ad hoiem decipiendū facit require sermone tertie dominice in sexagesima. cliij
Defensores fidei in aduentu antix̄pi cadēt ꝛ quare de⁹ hoc p̄mittet.ser.iij.scde dominice aduentus domini. xix
Demonū septē nota quorū quilibet vni⁹ pcti mortalis capitaneus est.ser.vij.tertie dominice aduentus. xxxviij
Declinauerūt iudei christum per oēs cursus grāmaticales in sna sctissima passione,hoc pulchre declarat.ser.sexte ferie post iudica. cciij
Depositio x̄po de cruce oēs plage ꝛ vulnera p̄ter quinq; principalia ob mīs reuerētiā ꝛ violationē nō apparuerūt ser. in die parasceues. ccxvij
Differunt iniquitas:peccatum: scelus:ꝛ delictū.habetur sermone.iiij.ferie post letare. clxxxv
Dies quatuor a principio mundi vsq; in finē mūdi p̄m quatuor leges.hī sermone scde ferie post palmarū. ccxiij
Differūt sensus allegoricus:tropologic⁹ anagogic⁹ ꝛ quō q̄libet istox̄ seruū spāli ꝛ fruti theologice corrīdet vt habeā sermone secunde ferie post iudica. cxcv
Dispositiones septē in pctōr remissione psona peccatrix habere dz:vt habeā sermone quinte ferie post iudica. cc
Disputationes tres magne inter x̄pm et alias personas habentur sermone sexte ferie post Oculi. clxxiij
Distinctionē ꝛ expositionē huius auctoritatis .s. hec est vita eterna vt cognoscant te solū verū deū.In qua Arri⁹ hereticus multū erronice locut⁹ est.quere ser.in vigilia palmarum. ccvj
Diuinitas x̄pi sanctissima post q̄ anima x̄pi sanctissima ꝛ corpus ei⁹ sanctissimū diuisa fuerūt tota fuit cū anima in limbo ꝛ cū corpore in sepulcro.vt habeā ser mone sabbati in vigi.pasche. ccxxix
Diuinitas x̄pi ostensa ꝛ manifestata fuit quadrupliciter p̄m quatuor loca inferni:quomodo ꝛ qualiter require ser. sabbati in vigi.pasche. ccxxix
Die quolibet in principio creationis q̄d deus fecit. Quere ser.vij.secunde dñice aduentus. xxvj
Differentiam inter prophetam ꝛ plus q̄ prophetam. Require sermone.vj.tertie dñice aduentus dñi. xxxvij
Differentia vinee ab agro. habeā ser.iij. dñice in septuagesima. xciij
Differentia est inter tēpus carnale quadragesimale.vt habetur sermone tertio dñice in quinquagesima. cx
Differt cognitio dei ab hoim cognitione ser.sexte ferie post diem cinerum. cxvj
Differētia est inter comedere ꝛ mordere. ser.j.scde se.post Inuocauit cxxij
Differentiā inter vanitatē ꝛ superbiā require ser.ij.quarte se.post Inuoca.cxxix
Differentiam inter natiuitatem et conceptionem christi.require sermone in vigilia natiuitatis christi. xlvj
Dignitates tres magne christi in euangelio ostenduntur.de quo est ser.j.ferie scde post Reminiscere. cxlj
Dignitas in duo mēbra sectatur. vt habetur ser.iij.tertie dñice aduētus. xxxij
Diminutio status et vite hoim.habetur ser.ij.dñice post epipha.dñi. lxxxvij
Dimittit angelus proprius hoiem: quō et qualiter. require ser.vij. tertie dñice aduentus dñi. xxxviij
Disputatio quam scribe siue doctores in deorum habuerūt cū x̄ps in medio eox̄ in templo sedebat.habetur ser.iiij.dñice infra octa.epipha.dñi. lxxxij
Doctrine quatuor putiles quas x̄ps in deis dedit: ꝛ per iudeos ad nos peruenerunt. habentur sermone primo quarte ferie post Inuocauit. cxxviij
Doctrine quinq; morales christi saluationi nostre multum proficue. habētur ser.tertie fe.post dñicam Oculi. clxvj
Doctrine tres subtiles peccatorem respicientes vt a via peruersa se diuertat.habentur sermone secūdo sabbati post Reminiscere. clviij
Doctrine quas beatus Joannes predicauit. sermone primo quarte dominice aduentus. xl
Doctrinas quas beatus Joannes his q̄ suo sermoni attenderunt dixit ꝛ tribuit: et quomodo vnicuiq; p̄m suum statum. require sermone primo quarte dominice aduentus. xl
Dominica in septuagesima inter dominicas maiores anni connumeratur.rationem huius quere sermone tertio dominice in septuagesima. xciij
Dñica Judica in quadragesima quare dominica in passiōe domini intituletur: cum tamen christ⁹ in tali dominica passus non fuerit. Require sermone dominice Judica. cxciij
Dormire homines tripliciter dicuntur. sermone quarte dominice post octauas epiphanie. xc
Dormire contingit tripliciter:hoc habeā in notabili quod ponit post ser.j.quarte dñice post octa.epiphanie. xc

De litera E

Ucharistie sacramēto venerabilissimo an sine eo saluari possimus. ser.ij.in epiphania dñi. lxij
Euangelica lex gloriam celestem omnibus generib⁹ personarum promittit.vt habetur sermone sabbati post Letare. cxc
Euangelium de sancta maria magdalena quare tempore passionis legatur. ratio huius habetur sermone quinte ferie post iudica. cc
Ecclesiasticum dominium in decem partes diuisum est.vt habetur ser.ij.secūde dñice aduentus. xvij
Ecclesia sancta quare dominica in quinquagesima mentionem de ch̄isti passione facit.require sermone primo dñice in quinquagesima. cvij
Ecclesia modos mulieris habet q̄ō hoc Quere ser.ij.dñice Oculi. clxij

Efficitur homo pater: mater: ⁊ filia xpi pervolūtatis christi factionē. ser. pmo. iiij. ferie post Jnuocauit. cxxviij.

Elemosyne quō sint dande inueniuntur tres subtiles expositiones. ser. pmo. vj. ferie post diem cinerum. cxvj.

Elemosynam te faciente nesciat sinistra tua quid faciat dextera tua. Hoc verbū tres expositiones habet. ser. pmo. vj. ferie post diem cinerum. cxvj.

Elongari quomodo homo a deo poterit cum deus sit vbiq; ser. scdo sabbati post Reminiscere. clviij

Elemosyna si meritoria esse debeat tria exiguntur. ser. primo dnice Oculi. clx

Equitas culpe et pene et econtra habeb ser. ij. dnice in septuagesima. xcij

Error credentiū pctm finiri vitā hois finita ser. ij. dnice in sexagesima. cij

Error dicentiū virginem mariam ⁊ alios sanctos genuflectere vel stare in iudicio extremali. sermone. ij. scde ferie post Jnuocauit cxxiiij

Etates mundi septem sunt: require sermone vigilie natiuitatis christi. xlvj

Etates humane nature septem sunt. ser. mone in octa. epiphanie. lxxvij

Examinatiōes ꝙtuor iudei fecerūt de ceci illuminatione vt veritatē scrutarent: de quo est ser. iiij. fe. post Letare. clxxxv

Exultationes ꝙtuor hūanas xpi in nouo testō repim⁹. ser. ij. fe. post Judica. cxcv

Excellentie quatuor beati ioannis super alios sanctos: quere sermōe quarte dominice aduentus dni. xl

Excellentie seu priuilegia beate virginis Graude super alias mulieres grauidas require ser. vigilie natiuitatis xpi. xlvj

Excellentie hois super oēs creaturas: require ser. ij. dnice infra octā. epiphā. lxxj

Excellentie quinq; quas ppls spūsancto illuminatus xpō attribuebat. reqre ser. j. tertie fe. post Jnuocauit. cxxv

Excellentias quatuor altissimas xps de seipso declarat. vt habeb ser. ij. scde ferie post Reminiscere. clxiij

Excellentior est magnificētia in consecratione in plurib⁹ q̄ in incarnatione xpi: sicut habeb ser. scdo dnice Oculi. clxij

Excellētias quatuor magnas et altas de xpo declarat euangeliu; de quo est ser. primus quinte ferie post Oculi. clxix

Excellētie tres xpi iesu habētur sermone scde ferie post Letare. clxxxj

Excellentias tres euāgelica lex supra legem mosaicā habet: vt habetur ser. sabbati post Letare. cxc

Exire de inferno non potest Lucifer: nisi in aduētu Antichristi: sed in interitu ad nos mittit alios demones. ser. ij. quarte ferie post Jnuocauit. cxxix

Exemplū cuiusdā prouincie in qua quolibet anno ducem nouum elegerūt. ser. j. tertie dnice aduentus. xxviij

Exemplū ꝟginis gloriose q̄ filiū suū dilectissimū ab infantia eccl̄ys applicauit: quō parētes pueros eccl̄ys aptare dēt ser. iiij. dnice infra octa. epiphanie. lxiij

Exemplū de quodā hoie neḡ q̄ in eodē loco in quo matrē pcussit suspēsus fuit. ser. iiij. dnice infra octa. epipha. lxxiij

Exēplū quō beatissima ꝟgo maria pessimū pctōrē q̄ sine cōfessione ⁊ cōtritione decessit a demonū impugnatione redemit. ser. j. dnice. j. post octa. epi. lxxviij

Exemplū de archidyacono Lugdunensi qui illo die quo moriebatur mille hoim eodem die per mundum moriebantur: quorū dūtaxat quinq; saluabantur. ser. vj. dnice in septuagesima. xcviij

Exemplū de iuuene rapto ad iudiciū xpi qui subito pre timore factus est canus. ser. iij. dnice in sexagesima. ciij

Exemplū trium latronū qui causam furis recenter suspensi inquisierunt. ser. j. dnice in quinquagesima. cvij

Exemplū quod dicit sanctus hieronym⁹ quō pisces maris se supra aquas ante extremū iudiciū vociferando eleuabūt. require sermōe in vigilia palmarū. ccvj

Exemplum de quodam scutifero in stabulo confesso quomodo peccata cooperuit: habetur sermone primo secūde ferie post Jnuocauit. cxxij

Exemplo mulieris chananee orare nos docemur in quadam moralizatione. ser mone dnice Reminiscere. cxxxix

Exemplum mulieris chananee quando demonis suggestionez sentimus: ad dei filium confugere debemus. sermone dominice Reminiscere. cxxxix

Exemplum eremite qui se orandi modū a pauperibus didicisse asserebat: vt habetur sermone secūdo quarte ferie post Reminiscere. clj

Exemplum de dauid cum vxore vrie quō postea etiā vnū eiusdē interfecit: vt habetur. ser. ij. ārte ferie post remiscere. clj

Exēplū de Ezechia rege q̄ quē fuit data inia insticie dei vt moreretur: q̄ historia quarti regū. xx. habeb: ⁊ recitab pmone ij. quarte ferie post reminiscere. clj

Exemplum ⁊ similitudo declarans diuinitatem non dereliquisse aiaz nec corp⁹ in sua sanctissima morte. ser. in sabbato sancto pasche. cxxix

Exēplū cuiusdā phi qui sequēdā debitorē habere asserebat quē indies pfoluisset: q̄ tamē minime contentareb: quē de bitorem ventrem proprium existimauerat: vt habetur sermone secūdo quinte ferie post oculi. clxx

Exemplū cuiusdam heremite inuitati a quodaz epo qui comedere noluit aliqō mortuuz. vt habetur sermone. ij. quinte ferie post oculi. clxxj

Exēplū de quodā religioso q̄ in predicando de scrā ⁊ indiuidua trinitate pfusus fuit: qō sibi ptigerat ppter nō petere cōsiliū ⁊ informationē ab expertioribus se. vt habeb dominica letare. clxxviij

Exēplū ō regis filia q̄ parētib⁹ orbata expulsa p quēdā de regno ppio fuit. Et tādē p aliū filiū regis ad ppriā possessiō nē reducta quō de xpo ⁊ hūana natura moralizeb. ser. j. in die palmaꝝ. ccviij.

Exēplū de quodā magno magistro q̄ p aliqt dies ad scrutādū quoddā notabile dubium ieiunabat: ⁊ angelus dni sibi postea apparēs eū ō dubio certificauit vt habeb. ser. dnice letare. clxxviij

Exemplum de pompeio qui in omnibus bellis victoriam habuit: sed postq̄ templuz domini dehonorabat postea in singulis bellis vincebatur. vt habetur ser. ij. ferie post letare. clxxxj

Exēplū cuiusdā lōbardi ad quotidie aliquā orationē dicēdā nos incitāt. habeb sermone dominice reminiscere. cxxxix

Exemplum de diabolo qui in corpore obsesso hominuz peccata diuersa pādebat Et quomodo peccatū vnius scutiferi p̄didit: qui tādē in stabulo stabulario cōfessus damnationem euasit. habetur in sermone dnice iudica. cxcij

Exemplum de quodā inuido super quē ex solo cogitatu dom⁹ sua corruit: vt habeb sermo. tertie ferie post iudica. cxcvij

Exemplum de quodam homine qui habuit tres amicos quorum primum dilexit plus q̄s se: scōm sicut seipsum: tertiū parum dilexit. ⁊ quomodo ille quez parum dilexit in necessitatibus sibi astitit vt habetur sermōe quarte ferie post iudica. cxcix

Excōicationem quomodo q̄s cauere debeat ne ipsam incurrat exēplo cuiusdaz qui breuiariuz de ecclesia abstulit et in quādā arborem posuit quapropter excōicatione facta cōtra quēlibet habētē breuiarium arescebat ⁊ perijt vt habeb ser. ij. tertie ferie post reminiscere. cxlvij

Exemplum de quodam magistro qui a quadam vetula more insolito baptizat⁹ fuit sermone scdo dominice oculi. clxij

Expositio subtilis huius verbi Omnis plantatio quam non plantauit pr̄ me⁹ eradicabitur habetur sermōe quarte ferie post oculi. clxviij

Expositio ⁊ declaratio valde subtilis huius dicti quod christ⁹ discipulis suis dixit: scz. Nōne. xij. hore sunt diei vt habetur ser. sexte ferie post letare. clxxxviij

Expositio subtilis huius verbi qō xpus dixit: scz Pater ⁊ ego vnuz sumus: ⁊ qō dedit mihi pr̄ maius oib⁹ est. habetur ser. quarte ferie post iudica. cxcix

Expositio subtilis huius autoritatis ezechielis. xviij. scz. Si impius egerit penitentiam ⁊c. habetur sermone dominice iudica. cxcij

Expositio subtilis hui⁹ autoritatis matthei. xij. scz. Omni habēti dabit. sermo sexte ferie post iudica in fine. cciij

De litera F

Facta nostra siue bona fuerint siue mala oia a deo notant: ⁊ tpe deo placente remunerant. habentur sermo ij. secunde ferie post reminiscere. cxliij

Facta tria de christo iesu que habuit inter iudeos tempore sue amarissime: ex preciabilis sanctissimeq; passiois declarantur. ser. ij. ferie post iudica. cxcvij

Febres septē anime que p febres septez corporis significantur sermone secūdo quinte ferie post oculi. clxxj

Fenicis natura: ⁊ quomodo christus Fenici assimiletur. sermone pmo in die palmarum. ccviij

Ferrū q̄tuor cōditiones ab igne si ignitū fuerit recipit: vt habeā sermo. vij. prime dñice aduentus. xiij
Festa quib⁹ iudei tēplū in hierusalē visitare tenebāt. habenā sermo. iiij. dñice infra octa. epyphanie. lxxiiij
Fidē solus deus diuisit vt habeā ser. iij. dñice infra octa. epyphanie. lxxij
Fides arūdinis cōditiones hz: vt habeā ser. iiij. tertie dñice aduentus. xxxiij
Figura q̄ habeā Leuiti. iij. ex qua declarā q̄ in principio in medio ⁊ vsq; ad finē misse holes pseuerēt. sermo. ij. tertie ferie post inuocauit. cxxvj
Filios tres habuit Oseas propheta nomen primi erat israel. Nomē secūdi absq; mia. Nomē tertij: nō popul⁹ me⁹ quō tibi tres filij tres ꝺditiōes exꝓlanoꝝ significēt. ser. ij. tij. ferie post inuocauit. cxxvj
Fur vl' raptor q̄ plura furat⁹ est ⁊ puenit infirmitate vel pauptate: sic q̄ restituere nō pōt quō satisfaciet. require ser. iij. pme dñice post octa: epyphanie. lxxxj
Fractio decē ꝓceptoꝝ quot modis cōtingat. quere ser. dñice invocauit. cxx
Fragmēta sex que in mēsa reperim⁹ subtiliter moralizata. Require sermone. j. dominice letare. clxxviij
Fruct⁹ sex q̄s de⁹ vult ex quib⁹ datregnū celeste. ser. j. sabbati post remini. clvj
Fructus septē pnie in palma colligūtur quorū quatuor corpori dabunā. reliqui vero tres anume: vt habetur sermōe primo in die palmarum. ccviij

De litera B

Allus cantās predicatorem quēlibet significat. ꝓbatur duabus rōnib⁹ ser. v. ferie post diem cinerū. cxiij
Sentium tres conditiones quas christus de tēplo eiecit vt habetur sermo. pmo quarte ferie post inuocauit. cxxvij
Benus humanū ex peccato pmorū parētū captiuū diabolo fuit sermone. ij. q̄rte ferie post inuocauit. cxxix.
Gloria celestis dicit castrū siue ciuitas. propter tria. vt habeā sermone quarto prime dñice aduentus. vij
Gloria celi quot modis obsideatur. ser. iij. prime dñice aduētus. vij
Gloria celi quomodo differēter deo ⁊ nobis debebatur: vt habetur sermo. iij. in epiphania dñi. lxiij
Gētes duplices assina ⁊ pullus in quib⁹ xp̄s in die palmarū equitauit significāt sermo. ij. in die palmaꝝ. ccix
Gloriam celestem deus diuisit vt habeā ꝑmone. iij. dominice infra octa. epiphanie. lxxij
Gloriam equalem vtrum habeant sancti in paradiso. ꝑmo. iij. dominice infra octa. epiphanie. lxxij
Gloria paradisi ꝺr denarius propter q̄tuor denarij siliūdines ⁊ cōditiōes. sermo. v. dñice in septuagesima. xcvij
Gloria paradisi ab omnibus in ea existētibus non equaliter sed ꝑm magis ⁊ minus participatur. ser. v. dominice in septuagesima. xcvij.
Gloria vane quomodo septē modis contingunt pulcherrime habeā ser. ij. tertie ferie post reminiscere. clvij
Glosa ⁊ expositio super hoc verbo: si duo ex vobis consenserint sup terrā de omni re quancunq; petierit fiet illis a pr̄e meo. subtilissime habeā ꝑmo. tertie ferie post Oculi. clxvj
Gradus tormētoꝝ inferni ineq̄les sunt ser. iij. in epiphania dñi. lxv
Gradus saluatiōis in celis ineq̄les sunt vt habeā. iij. ser. in epipha. dñi. lxv
Gratiam spūalē deus diuisit. ser. iij. dñice infra octa. epiphanie dñi. lxxij.
Gradus tres volūtarie pauptatis. ser. j dñice infra octa. epiphanie. lxix
Gradus tres creaturaꝝ. sermo. ij. dñice in septuagesima. xcij
Gradus tres decedētium siue morientiū req̄re ser. ij. dñice in septuagesima. xcij
Gradus quatuor personarum que seipsos occidūt sermo. ij. secunde ferie post Reminiscere. cxliij
Gradus decem spūalium creaturarum ab eterno fonte sctissime trinitatis fluēntium. require sermo. ij. secūde ferie post Reminiscere. cxliij
Gradus corporaliū creaturaꝝ ab eterno fonte sctē trinitatis manātiū. Req̄re ser. ij. scde ferie post reminiscere. eodem
Gradus tres ꝑsonaꝝ bonaruꝝ. Require ser. ij. dñice in quinquagesima. cviij
Gradus tres visionis ⁊ cognitionis dei.

quere ser. scde ferie post palmaꝝ. ccxiij

De litera H

Abitus electiuus quid sit. req̄re in sermone quarto quarte dominice aduentus dominī. xlv
Habitationes tres q̄s deus a principio creatiōis suis diuersis creaturis ordinauit. sermone secūdo quarte dñice aduētus dñi xlij
Historia quō deus totā hierusalē ⁊ totā terraꝝ promissionis destruere voluit: et quō ꝓpheta Ezechiel irā domini mitigauit. sermone primo infra octauas nativitatis christi. lj
Historia oim actuum triū regum in epyphania dñi factor habetur sermone primo in epyphania domini. lix
Historia carcosinā illius falsi incantatoris habeā ser. ij. in epyphania dñi lxij
Historia destructionis hierusalē post xp̄i ascensionem post certos ānos pulcherrime describitur. sermo. in die parasceues sancta. ccxxij
Historia religiosi cogitantis hoc verbum Dirigite viā dñi: q̄d sibi contigerat. ser. ij. quarte dñice aduentus. xlij
Historiā Alexādri monarche medicinaz querentis vt diu viueret. Quere sermone. ij. in epyphania domini. lxij
Historia moralizata mercatoris q̄ emit margaritā quāvroi custodiendā tradidit. ser. j. dominice infra octauam epyphanie domini. lxix
Historia visionis iacob q̄ habeā Geneseos xxviij. quō scalā vidit ⁊ oia que in scala contigerāt declarāt sermone tertio dominice in quinquagesima. cx
Historia de nobili ribaldoꝝ hoste nouiter nobilitato: quorum scōs dicebat. Nobilitas in me incepit ⁊ in te finietur. ser. v. ferie post inuocauit. cxxxj
Historia siue exemplū quō quedā mulier nobilis in cōfessione ex magna ꝓtritiōe obūt et saluata fuit. ser. sexte ferie post Inuocauit. cxxxiij
Historia cuiusdaz nigromantici qui se dixit esse messiam: q̄ gentibus quēdaz mōtem deputauit vbi in nube ad terrā promissionis ipsos portaret. ser. ij. secunde ferie post reminiscere. cxliij
Historia quō in tribus annis cum dimidio non pluit in regno israel: sic q̄ aues ⁊ iumēta fame moriebāt. sermone primo tertie ferie post reminiscere. cxlv
Historia q̄ habeā Exo. xiij. quō moyses desiderando ⁊ nō vociferando ad dominū oravit: vt habeā sermone. ij. quarte ferie post reminiscere. clj
Historia de rege Achab ydolatra ⁊ demonū invocatore: quō dñs ꝑm per helyā corripuit. habeā sermone. ij. quarte ferie post reminiscere. clj
Historia edificatiōis tēpli hierusalē ⁊ lapidis quē edificantes reprobauerūt: q̄ factus est in caput anguli quō xp̄m qui lapis dicit significat. ser. primo sabbati Reminiscere. clvj
Historia q̄ Johelis ꝑmo habetur quō iumenta ad implorandū suū creatorē processionaliter ibāt ⁊ ad celū suspexerunt. quere ser. in vigilia palmarū. ccvj
Hominū sex iudicia. require ser. iij. prime dominice aduentus. v
Honores magnos xp̄o iesu factos require ser. secūde ferie post palmaꝝ ccxiij
Horam qua gentes templuz domini itra re debēt. require sermone. ij. tertie ferie post inuocauit. cxxv
Humilitas vera in quib⁹ cōsistit. require ser. tertio in epyphania dñi. lxiij

De litera I

Eiuniox afflictio quō seruanda sit habetur sermone in die cinerum. cxij
Jeiunauit xp̄s vnam quadragesimam.
Questio ex hinc quorūdā fatue dicentiuz quare ergo ego ꝙlibet quadragesimā ad ieiunādū ꝓstringor. sermone in die cinerum. cxij
Jeiunijs q̄dragesime plures ꝓsone subiacent: hz multe debito iure excusant: q̄ ⁊ quales vide ser. in die cinerū. eodem
Jeiunia an de elemosynis vel aliter redimi possunt. ser. in die cinerū. eodem
Jeiunare corā hoibus q̄d sit. ser. primo sexte ferie post cinerū. cxvj.
Jeiunare corā deo quid sit. require ser. j. ferie. vj. post cinerū. eodem
Jeiunabant iudei certis diebus ex superioꝝ ꝓceptis. Et q̄nto magis ieiunabāt tāto magis tribulatio eoꝝ agumētabat

Rationem huius quere sermone.ij.vj.ferie post cinerum. cxvij
Ieiuniorum xpi quere quatuor modos. sermone dñice invocavit. cxx
Ieiunij ad triplicez finem ordinatur. sermone dñice invocavit. cxx
Ieiunare debem⁹ more xpi helye et moy si quomodo habetur sermone.ij.sabbati post invocavit. cxxvij
Jerarchie tres sunt in celo: et qui ad ipas deputenť.habeť sermone secundo sabbati post invocavit. eodem
Jordanis fluuius vnde cõponatur et qđ signet.ser.j.ij.dñice aduentus. xxviij
Judiciuz quodlibet sex cõditiones hz in se.ser.j.scõe.dñice aduentus. xv
Judicio gñali si oẽs sancti pro indenoto et impenitenti intercederẽt nihil obtinerent.ser.v.tertie dñice aduẽtus. xxxv
Judiciũ durissimũ cuilibet statim quando morit fit.ser.ij. scõe dñice post octa. epyphanie domini. lxxxvij
Judicio extremo qđ fiet quõ xps cũ electis suis sedebit.ser. primo secũde ferie post invocavit. cxvij
Judiciũ quare in fine mundi fiat cum tñ quilibet hoim mox ipso mortuo sniať. ser.ij.scõe ferie post invocavit. cxxxiij
Judicio in extremo tria que a xpo iudice fient habentur.sermone.ij. secũde ferie post invocavit. eodem
Judicio in extremo snia pmo malis post ea bonis dabiť.ser.ij.secunde ferie post invocavit. eodem
Juramentũ falsum maius peccatũ est.qz homicidium: vt habeť.ser.ij.tertie ferie post reminiscere. clxvij
Jus habendi gloriam est odedientia. vt habetur sermone.vj.tertie dominice aduentus. xxxvij
Jbat iesus xps sm humanitatẽ sequẽdo tps. Et nos mox nati ire dicimur.ser.ij. scõe ferie post reminiscere. cxliij
Jgnis finalis cõflagrationis in bonos et in malos diuersimode aget.ser.ij.secũ de dñice aduentus. xix
Jgnorantes et errãtes interrogare nõ formidẽt exẽplo xpi cui nihil absconditum est nec vnqz fuit: tamen a simplici apło philippo interrogabat. vnde emem⁹ panes ꝛc.ser.j.dñice letare. clxxviij
Jesus hoc nomẽ nostre redẽptionis triplicit representat. vt habetur sermone de circumcisione. liij
Jntentio dantiũ pueros ad regionẽ qlis esse debeat. Require ser. vj.scõe dominice aduentus. xxv
Jmpugnatio: dura fidei habetur ser.iij. tertie dñice aduentus. xxxiij
Jmpugnatio articulorz fidei habeť ser. iij.tertie dominice aduentus. eodem
Jntellectũ triplicẽ hoc verbũ hz.s. Erũt primi nouissimi ꝛc. vt habetur sermone iij.dominice in lxx. xcv
Jnstructiones duas pulcherrimas et correctiões ꝫ ecclasticos et parẽtũ offensores.tuentes ser.iij.ferie post octi.clxviij
Jnuenire xpm possumus tribus seruatis conditionibus.vt habetur sermo.ij. ferie post iudica. cxcv
Jnclinauit se iesus bis cũ iudei mulierez deprehẽsam in adulterio accusabãt.qđ iste due inclinatiões significãt.habetur sermone sabbati post oculi. clxxv
Jmpedimẽta ꝓhibentia introitũ celi habentur ser.iij.pme do.aduent⁹ dñi.viij
Jmpositio vestimẽtorz sup asinam in die palmarz quõ iniũctionẽ pnie significat habeť ser.ij.in die palmarũ. ccix

De litera L

Abor quẽ debẽt habere clerici et laici ad possidendum gaudia eterna et regna celestia.ser.iij.domi.in. lxx.xciij
Laboratores siue rustici dicunť torrẽtes triplici ratiõe. ser.j.sabbati post cinerũ. cxix
Latrones religiosi clerici et laici mali dicunť.ser.j.dñice in q̃nquagesima. cvij
Lectus pctorz est mala societas. vt habetur ser.tertie ferie: post reminiscere. clxv
Legem aliquã ꝓbare volens qđ habere debeat. Require sermone quarto tertie dominice aduentus. xxxiij
Lepre defectus habentur sermone.ij. secunde dominice post octa. epyphanie domini. lxxxvij
Leticie ser in die palmaruz xpo facte ex tristiciis in dieveneris sctã oppositę. habenť ser.iij.in die sctõ palmarz. ccxj
Lex nature gratie et scripte qđ sit: et quõ iste leges differũt. Require ser.ij.domi nice in quinquagesima. cx
Liberať hõ a peccatis mortalib⁹. quõ require sermone in die cinerũ. cxij
Liberare voluit et laborauit ꝓ xpi redẽptione pylatus: vt habetur sermone in die parasceues. ccxij
Linguagiũ celi quale sit ex quo quis celestis esse noscitur. require ser.j.v. ferie post invocavit. cxxxj
Linguagiũ terrenũ qđ sit require ser.j. quinte ferie post invocavit. eodem
Linguagiũ inferni quod sit.habeť ser.j. quinte ferie post invocavit. eodem
Lingua predicatorum aratro assimilatur ser.iij.in sexagesima. ciij
Locs quatuor in corde terre sunt et qđ in quolibet sit et ꝓtingat. req̃re ser.quinte ferie post reminiscere. cliij
Loca animarz ex hac vita decedentium tria sunt. vt habetur sermõe.ij.dñice in quinquagesima cviij
Loca inferni quatuor et quid xpus mox post suam sanctissimã mortem in quolibet perpetrauit sermone sabbati invigilia pasche. ccxxix
Loquebanť moyses et helias cũ xpo: qđ et ỏ quo cũ xps ipsis apparuit.ser.j. sabbati post invocavit. cxxxv
Lumina quatuor nobis necessaria ꝓ eundo ad paradisum sermo.vj. in epyphania domini. lxviij
Lupanaria vtrũ sine peccato a rectorib⁹ cõitatũ sustineri possint ser.ij.scõe dñi ce post oct.epiphanie.lxxxvij.ser.ferie quinte post letare. clxxxvij
Luxuriosi homes exemplũ ad angelis caperedebẽt.ser.vij.tertie dominice aduẽtus domini. xxxviij

De litera M

Mala tria iudeorz in euangelio ostendunť de qbus est sm o primus sabbati post Reminiscere. clvj
Mala pene a deo malavero culpe a creatura sunt ser.ij. quarte ferie post palmarũ. ccxx
Mala magna inter oia mala huiꝰ mũdi que sint.ser.iij.dñice in sexagesima. ciij
Manifestauit se deus paulatim hoibus sm tres leges.sermõe.iij.dñice in quinquagesima. cx
Manifestatio glie dei qbus ꝓfonis fiat. ser.ij.pme dñice post octa.epy. lxix
Mẽbra ad modũ corporis: sz spũalia alia hz.ser.iij.tertie dñice aduentus. xxxij
Medicina optima contra pctã passio xpi amaraz lamentabilis est: iuxta tres species medicine.ser.ij.q̃rte ferie post palmarum. ccxix
Mẽtio bti ioãnis quare tã sepe et attẽte fiat in aduẽtꝰ tpe: cũ aliũde de eo ꝑ anni circulũ specialia festa habeank ser.j. quarte dñice aduentus. xl
Mendaciũ qualitercũqz fiat est peccatũ si pniciose mortale est: si iocose veniale est.ser.v.ferie post invocavit. cxxxj
Mẽbrũ hoiem scãdalizãs quõ abijci dz Et qđ per mẽbrũ tale intelligatur.ser.j tertie ferie post reminiscere. cxlv
Miracula tria in curatione infirmi qui xxxviij.annis infirmitate affligebatur a christo facta.require ser.vj.ferie post invocavit. cxxxiij
Miraculũ qõ in vitispatruz legiť de sctõ Machario quõ pertrãseũdo nemus qđ daz inuenit caput cuiusdã hois in quo sibi aia loquebať quõz qualꝫ req̃re ser. tertie ferie post palmarum. ccxv
Misse sancti amatoris qnomodo cũ illis agendũ sit. Quere in ser.iiij.quarte dominice aduentus. xlv
Mistertum dei ex mera dei volũtate dependẽs nõ nisi per dei reuelationẽ sciri potest ser.vigilie natiuitatis xpi. xlvj
Mia maternalis beate marie virginis. ser.j.primedominice post octa.epyphanie domini. lxxviij
Mia dñi quinqz digitos habet qđ⁹ peccatorem curat: vt a peccatis caueat.ser. v.ferie post cinerum. cxiij
Modi quibus renouari nos oportet ad celeste regnũ possidendũ ser.vj. secũde dominice aduẽtus. xxv
Modi tres habẽdi regnũ dei i sacra scriptura inueniũtur.ser.j.quarte ferie post palmarum. ccxvij
Mollibus vestimẽtis q̃vestiuntur reprehẽdunť. ser.v.tertie dñice aduẽtꝰ. xxxv
Mortalibus in peccatis hõ dozm re dicitur.ser.v.pme dñice aduentus dñi x
Mors damnatorum est amara: est amarior est etiam amarissima.ser.iiij.i epyphania domini. lxv
Mors hois cadere dicitur.ser.ij.domini ce in sexagesima. cij
Morientium quatuor conditiones. q̃re ser.ij.dñice in sexagesima. cij
Mori xps voluit in cruce cũ tñ alie passio

nes quas ipe sustinnit sufficientes fuis sent pro toti⁹ humani generis redēptio ne.ser.in die sancta parasceues. ccxvij
Motiuū sci petri xp̄m orantis vt tria in mōte thabor tabernacula faceret. ser. ij.sabbati post inuocauit. cxxxvij
Motus celi empyrei qualr a deo patre factus sit.ser.natiuitatis xp̄i. xlvij
Mulier chananea de qua Mat.xv.mentio fit iesum filium dauid ꝛ nō dei vocauit dicendo.filidauid miserere mei.ser. dominice reminiscere. cxxxix
Mulier in adulterio deprehensa de qua Joānes loquitur quid significet ꝛ quare lapidari debuit quere ꝑmone sabbati post oculi. clxxv
Multi sunt vocati ꝛc.hoc verbum difficultatē ex tribus habet ser.vj. dñice in septuagesima. xcviij
Mundi vita respectu vite paradisi noꝝ dicitur tribus rationib⁹.ser.vj.p̄me dominice aduentus. xij
Mundus quare solitudo ꝑm Dauid ꝓphetaꝫ dicatur ser.j.dñice infra oct. natiuitatis xp̄i. lj
Mūdus dicitur mare triplici ratione ser. mo.tertie dominice post octa.epyphanie domini. lxxxviij
Mūdus arboꝛi comparatur.sermo.dñice Jnuocauit. cxx

De litera M

Atiuitas xp̄i gloriosa quiqꝫ pulcherrimis cōclusionibus declaratur ꝛ ostenditur. ser. natiuitatis xp̄i. xlvij
Natiuitatem xp̄i sci patres ꝛ ꝓphete qualr a deo patre desiderabāt ser.natiuitatis xp̄i. xlviij
Natiuitates tres in sacra scriptura inueniunt.ser.tertie ferie post palmaꝝ.ccxv
Natimitatem qua bonum fuisse iude natum nō fuisse.require sermone.iij.ferie post palmarum. eodem
Nauis ad quam ascēdit saluatoꝛ noster xp̄s in tempestatibus posita:vt dicitur Marci.vj.quomodo ecclesiam ꝛ statuꝫ ecclesie significat.sermone sabbati post cinerum. cxx
Naufragia duo in natura humana habentur ser.in die cinerum cxij
Nauicula ad quam christus ad predicā dum ascēdebat penitentiam triplici ratione significat.sermōe tertie dominice post octa.epyphanie domini. lxxx
Nobilitas vnde ortum habeat:sermone quinte ferie post inuocauit. cxxxj
Nobilis quis dicatur.ser.primo quinte ferie post inuocauit. cxxxj
Nomina bonoꝝ in cathedris celestib⁹ et nomina malorum in inferno scribuntur.sermone quinte ferie post Reminiscere. cliij
Numerus iste scilicz septuagesiesseptiesꝫ tripliciter exponitur.sermone. iij. ferie post Oculi. clxvj
Nuncij ioanni in vinculis per christum missi qui sunt.sermōe.iij.tertie domini ce aduentus. xxxij
Nuptie que iam in mundo fiunt septem peccata mortalia claudūt i se. habetur sermōe primo prime dñice post oct.epyphanie domini. lxxxviij

De litera O

Obedientie viā xp̄s ex conditionibus hoim tribuit:sicut habeꝫ sermo.iij. in epyphania domini. lxiij
Obedire dei mādatis est maximū operum quod pro nostra salute facere possumus.hoc declarat in triplici bono ser.iiij. prime dñice post octa.epyphanie. lxxxix
Obediendū est rectoribus ẽtūcunqꝫ magis ꝓpter doctrinas quas xp̄us posuit ser.ij.tertie ferie post reminiscere.clvij
Otiosus quis dicatur.require sermo. ij. dñice in septuagesims. xcj
Offerre debemus deo cū tribus regib⁹ tria munera.que sunt quere ser. primo in epyphania domini. lix
Operū viuoꝝ mortuoꝝ mortificatorum differentiam.require ser.v.prime dominice aduentus domini. x
Opera xp̄i que ioanni vinculato per nūcios significauit que fuerūt.sermōe tertio tertie dominice aduentus. xxxij
Opera que deꝰ a nobis vult fieri sermone.j. dominice infra octa. epyphanie domini. lxix
Opera tria peccatoꝝ xp̄m perdentiū vt ipsum rehabeāt ser.iiij.dominice infra octa.epyphanie. lxxiiij
Opera xp̄i p̄ncipalia que xp̄s a die qua de celo descendit per incarnationē.vsq ad diem sue glorioſe ascēsionis.Et quo modo quodlibet eorum in missa repsentatur.sermone.iiij.p̄me dominice post octa. epyphanie domini. lxxxij
Opera ꝓpter que christꝰ maxime laudādus est sunt tria.sermone.j.in quinquagesima. cvij
Opera in peccato mortali facta aime ad gloriā nō prosunt:sed tamen ad omnia alia ꝓsunt:vt habetur ser.j.tertie ferie post reminiscere. clvj
Opera bona que si ad visum hominum fiāt:cum possent secrete fieri an sit pctm̄ require sermone.ij.tertie ferie post reminiscere. clvij
Opera dei quatuoꝛ manifestantur quādo infans innocens patitur.ser.iij.ferie post letare. clxxx
Opera penitētialia duodecim que ꝓvia eundi ad paradisuꝫ sufficiūt.ser.j. quarte ferie post palmaruꝫ. ccxvj
Opera principalia que deꝰ in terra alienā.s.indeoꝝ fecit.require ser.p̄mo secū de ferie post oculi. clxiij
Opera que christus fecit sibi testimoniū dabant de duobus.vt habetur ꝑmone ferie.iiij.post iudica. cxcix
Originale pctm̄ quid sit.quere ser.ij. dominice in sexagesima. cij
Orationis denote tres modi ſnādi.sermone in die cinerum. cxij
Oꝛo ꝛ ieiunium sunt maxime necessaria ad verā penitētiā.ser.remiscere. cxxxix
Oratio ꝺuota quō fieri debeat.q̄re ser.j. quarte ferie post reminiscere. cl
Oratio deuota quid sit.sermone.ij. sabbati post reminiscere. clvij
Oratio pctoꝝ si a xp̄o exaudiri debeat exēplo xp̄i tria ꝺz habere i se requisita sicut declarat in euāgelio.ꝺ quo est ser. in vigilia palmarum. ccvj
Oratiōis bone ꝛ exaudibilis a deo duos modos.q̄re ser.in vigil.palmaꝝ eodē
Oratio ipetratiua deoꝝaccepta rei pete corelpōdeat.sermone.vij.secūde dominice aduentus. xxvj
Oratio clauso orandum est quō hoc intelligatur.quere ꝑmone.j.sexte ferie post cinerum. cxvj
Ouis xp̄i hō ex quinq virtutibus efficit ser.j.secūde ferie post inuocauit. cxxij

De litera P

Arcendi inimicis duos modos.q̄re ser.ij. secunde ferie post reminiscere. cxliij
Participatio xp̄i cum septez ſtatibus hoiz in ser.v.tertie dñice aduentus. xxxv
Passio ꝛ mors christi quadrupliciter accipi potest ꝺz q⁹ quater passio xp̄i tēpore passionis xp̄i in ecclesia ꝑm quatuoꝛ euangelistas legitur sermone tertio in die palmarum. ccxj
Passio christi amara comparatur tribus nauibus quibus diuersarum conditionum homines nauigare debēt. sermōe dominice reminiscere. cxxxix
Passio christi est medicina confortatiua septem virtutuꝫ ser.ij.quarte ferie post palmarum. ccxix
Pax dei seruaꝫ trib⁹ primis p̄ceptis dñi seruatis.ser.ij.in epyphania dñi. lxij
Peccās mortaliter perdit omnia bona ꝛ merita que ꝓgregauit,ser.secūdo sabbati post reminiscere. clviij
Peccatū ingratitudinis iude cū magnuꝫ sit ꝛ quot enormia pctā fecerit. ser. tertie ferie post palmarum. ccxv
Peccatoꝛ obligat p̄mo xp̄o:secō btē v̄gini.tertio oībus sanctis paradisi.quarto sctis angelis.deide aliabus purgatoriꝫ: exhinc viuis.deinde ,primo:vt habetur ser.vigilie epyphanie. lvj
Peccata septē que cōiter sunt secreta.habentur ser.sabbati letare. cxc
Peccata mortalia duplr cōmittūtur.ser. j.quinte ferie post oculi. clxix
Peccata clericoꝝ quatuoꝛ fiunt in templo que sunt deo maxime odibilia. ser. secunde ferie post letare. clxxxj
Peccatū angeloꝝ ꝛ damnataruꝫ animarum irreuocabile ē.sermo. ij. dominice in septuagesima. xcij
Pctā tria diaboli ex quibus iudei diabolo assimilāt: rōne quoꝝ deꝰ ipsis dixit. Vos ex patre diabolo estis.ser.j.quinte ferie post inuocauit. cxxxj.
Peccatū mortale febris conditionē habz ser.ij.quinte ferie post oculi. clxxj
Peccatoꝛ in pctō mortali existēs per Joannē incarceratū declaratur.ser.iiij.tertie dñice aduentus domini. xxiiij
Penitētia quomodo sit virtus vel passio habetur sermone primo quarte dominice aduentus. xl

Penitens cuilibet pſone in diuinis obligatur dare rationē ꝓ peccatis.ser. vigilie epyphanie domini. lvj
Pena paſſiōis dñi a quo fuerit.ser.ij.q̄rte ferie poſt palmarum. ccxix
Penitentie tres gradus contra confeſſores dicētes penitētiaz eſſe arbitrariam ſer.j.quinte ferie poſt oculi. clxix
Penitētia mari aſſimilatur ꝓpter quedam que in penitētia fiūt ⁊ fieri debēt. ſer.j.dñice letare. clxxviij
Penam inferni deus diuiſit.ſer.iij.dñice infra octa.epyphanie dñi. lxxij
Pnia digna in quatuor cōſiſtit.ſer.ij.prime dñice poſt oct.epiphanie dñi. lxxix
Pena eterna data ꝓ peccato temporali vel mōētaneo quomodo hoc fiat:⁊ nō tantū ꝓ toto.ſermone.ij.dñice in ſeptuaſima. xcij
Penitētia eſt virtus moralis.ſer.iij.dñice in ſexageſima. ciij
Pena damnatoꝝ nunq̄ reuelabiť.ſer.ij.dñice in quinquageſima cvij
Penitētia ꝓ cōſecutione regni celeſtis poſt lapſuz peccati mortalis neceſſaria eſt.ſer.in die cinerum. cxij
Penitētia vera iuſticia dicitur.ſer.j.ſexte ferie poſt cinerum. cxvj
Penitētiam veram tria concernūt.ſer.j. ſexte ferie poſt cinerum. cxvj
Perſonaꝝ tria genera a xp̄o maxime diligūtur.ſer.ſabbati poſt letare. cxc
Perſonarū quatuor cōditiones. require ſer.dñice letare. clxxviij
Pericula mūdi aliqua ſigna celeſtia precedunt.ſermone.iij.ſecunde dominice aduentus. xix
Perſone que certā ſpem hereditatz vite eterne habere poſſunt q̄ ſint ptz.ſer.vigilie epyphanie domini. lv
Petitio ſupplex ioſeph ꝓ ſuſpitione impgnationis virginis marie facta.ſer.vigilie natiuitatis chriſti. xlvj
Petendi gratias a domino.viij.modos. require ſermone ſcō quarte ferie poſt reminiſcere. clj
Petere regnū dei eſt oratio deo permaxime placēs.ſermone.j.quarte ferie poſt palmarum. ccxvij
Piſcina probatica quō eſt hieroſolymis in qua olim languoꝝ genera curabātur certis anni tpibus. Et vnde illā virtutē talis piſcina habuit.quere i ſer.ſexte ſerie poſt inuocauit. cxxxiij
Piſcina ꝓbatica ⁊ quid eius aqua ſignificet.habetur in ſmone ſexte ferie poſt Inuocauit. eodem
Piſcina ꝓbatica in qua natabat pars ligni que poſtea fuit facta pars ſācte crucis:talis piſcina hz q̄nq̄ porticus. ſer. ſexte ferie poſt inuocauit. eodem
Pons ꝓ quē ad gaudia celeſtia itur:decē habet arcus.ſer.vigilie epyphanie. lv
Poſitus quare ſit ſaluator noſter in ſua natiuitate inter animalia. ſmone natiuitatis chriſti. xlviij
Pueri ſine baptiſmo decedētes quid cū illis fiet ⁊ fit.quere ſer.iij.ferie poſt.palmarum. ccxv
Pugnas tres fortes Ieſu xp̄o a iudeis factas declarat cuāgeliū ỏ quo eſt ſermo quarte ferie poſt iudica. cxcix
Puncta tria que iudei in conſilio de paſſione dñi fieda habuerunt.ſer.vj.ferie poſt iudica. cciij
Purgatoriū duplex eſt vt habetur ſer.iij tertie dñice aduētus domini. xxxij
Plage decem egypti que figura chriſtianitatis fuerūt.ſer.vj.ṗme dominice adnentus domini. xij
Preeminentiam an habeant angeli in celis ſuper animas.ſmone.vij.tertie dñice aduentus. xxxviij
Predeſtinationē ⁊ preſcientiā xp̄i:⁊ q̄dā ſubtilia de his quere ſer.j.ſecunde ferie poſt reminiſcere. clj
Preparatio apta trium ſanctorum regū ad offerēdū regi nouiť nato.habeť ſer. primo in epiphania domini. lix
Preparationis modus quomodo chriſtum vēturum nouum natum recipere debemus.ſermone tertio quarte dominice aduentus. xliij
Princeps ſeptem peccatorum mortaliuz quis eſt.require ſermone primo in epyphania domini. lix
Proditiones quas faciūt homines chriſtiani cōtra chriſtum ſermone.v.ſecūde dñice aduentus. xxij
Probatio certa fidei.ſmone quarto tertie dominice aduentus. xxxiij
Probatio fidei quomodo per deum fiat ſermone quarto tertie dominice aduentus domini. eodem
Promiſſio duplex ſtelle a deo i lege veteri ⁊ noua.habeť ſer.j.i epyph.dñi. lix

Proceſſionem lamentabilem exitus chriſti ad caluarie locum ſanctus Bernardus ſubtiliter deſcribit: ſermone in die paraſceues. ccxxij

De litera Q.

Quare chriſtꝰ ſaluator noſter ꝑmittit opera diabuli in chriſtianitatis deſtructionez.ſermone tertio ſecūde dominice aduentus. xix
Quare deus animā eternaliter damnat. ſermone tertio prime dominice aduentus. v
Quatuor ſunt quibus nos optime defendimus contra omnes impugnationes diabolicas coram chriſto.ſer.j. ſecunde ferie poſt Reminiſcere. cxlj
Que ⁊ quot fiebant dum ſanctus Joannes ſaluatorem noſtrū baptizaret.ſer.j. tertie dñice aduentus. xxviij
Queſtio eſt quare chriſtus tantum fecit mulierem chananeam expectare quod petebat.due rationes ad hoc habentur ſer.dñice Reminiſcere. cxxxix
Queſtio eſt populi communis vtrum hoc oporteat ꝙ a rectoribus opprimantur. vide ibidem quomodo rectores maius onus portant.ſermone ſecūdo tertie ferie poſt Reminiſcere. cxlviij
Queſtio eſt an aliquis qui eſt factus ſeruus diaboli per peccatum an perdiderit liberum arbitriū.ſermo ſcō ſabbati poſt reminiſcere. clviij
Queſtio eſt cum chriſtus nomen diuitis epulonis ſciuerat.de quo Lu.xv.habeť quare ipſum ꝓpio nomine nō noiauerat.ſer.quinte fe.poſt Reminiſcere. clij
Queſtio eſt quare in ſymbolo canitur vt legitur Confiteor vnum baptiſma. ſer. ſcō dñice Oculi. clxij
Queſtiones tres magne quas xp̄s diſputauit et determinauit: habētur ſer.iiij. ferie poſt Oculi. clxviij
Queſtio eſt quare chriſtus demonia que expulit ab obſeſſis nō ſinebat loqui huius rationes quere ſermone.j. quinte ferie poſt Oculi. clxix.
Queſtio eſt chriſtus in conuiuio quod in deſerto ꝓparauerat quinq̄ milibꝰ hominum:quare noluit ne comederēt niſi ꝓius ordinati fuerint: ſermone primo dñice Letare. clxxviij
Queſtio eſt quare chriſtus vendentes et nūmularios de templo expulit:⁊ quare id peccatum grandius ceteris coꝛrexit. ſer.ſcōe ferie poſt Letare. clxxxj
Queſtio eſt an potius in die iouis ſancta vel in die paſche communicandū ſit.ſermone.iij.ferie poſt palmarū. ccxv
Queſtio eſt.xp̄s tpe quo erat apud inferos in ſua ſanctiſſima morte vtrum oēs alias q̄ tunc erant in purgatorio liberauit.ſer.ſabbati in vigilia paſche. ccxxix
Queſtio diſcreta ſanctorū triū regū.ſer. primo in epiphania dñi. lix
Queſtio quid in iſto caſu faciendum ſit a cōfeſſore qñ peccatoꝝ nō ꝓponit abſtinere a pctis ⁊c.ſer.iij.fe.poſt Oculi. clxvj
Queſtio eſt quare chriſtus ſanauit a febre ſocrū ſimonis: cū tñ alios infirmos per manus impoſitionē ſanauerat. ſer. ij.quinte ferie poſt Oculi. clxxj
Queſtio eſt vtrū vir poſſet dimittere vxorem ꝓpť xp̄z.ſer.vj.fe.poſt Oculi.clxxiij
Queſtio eſt:an in aliquo iudicio aliquis poſſet eſſe ſimul teſtis ⁊ iudex.ſer.ſabbati poſt Letare. cxc
Queſtio eſt. Illi iudei et ceteri homes qui ſciuerūt xp̄m eſſe verū meſſiā: vtrum ex hoc peccauerūt ꝙ xp̄m verū meſſiā eſſe nō dicebāt aut defenſauerunt.ſermone iij. ferie poſt Judica. cxcvij
Queſtio eſt. cum predeſtinati ſint de numero ſaluādorum: quare xp̄s ꝓ ipſis oꝛauit. Et valde ſubtilia inuenies dicta et quarūdam queſtionū ſolutiones.ſer. in vigilia palmarum. ccvj
Queſtio eſt quare xp̄s in tam parua via ad hieruſalē in duobus aialibus equitauit.ſer.ij.in die palmarum ccix
Queſtio eſt qz multi infirmi et vulnerati in corpoꝛe cōicant:qui tñ in aīa nō curātur:immo peccata in talibꝰ magis augmentantur.ſer.in cena dñi. ccxx
Queſtio eſt vtrū aliquod aliud opus xp̄i ſufficiens eſſet ad redemptionē generis humani ꝓter eiꝰ mortē ⁊ an eſſet de neceſſitate moriturus. Solutionez huius require ſer. in die paraſceues. ccxxij
Queſtio eſt quare de duobus latronibꝰ cum chriſto crucifixis vnus tantū ⁊ non alter conuerſus fuit.ſermone in die ſancta paraſceues. ccxxij
Quieſcēdi quinq̄ modos in die feſto.require ſer.iij.ferie poſt Letare. clxxxiij

Quid erit de pueris qui moriuntur sic q̄ non fecerunt aliquod bonum aut malū ser.j.aduentus dñi. fo.j.

De litera R

Rationes quatuor quare discipuli volebant q̄ christus iret in iudeam: vbi tandem crucifixus fuit. ser. ferie tertie post Judica. cxcvij
Recursus ad demones ⁊ diuinos ꝓhibetur. sermone dominice Reminiscere. cxxix
Reducitur peccator quinq; modis de tenebris peccatorū ad gratie claritatem. ser. quarte fe. post Letare. clxxxv
Reditus peccatorū ad deū cuz ab eo per peccata elongati fuerint. ser.ij.scōe dñi ce post epipha. dñi. lxxxvij
Refrigeriū sentit aia in purgatorio statiz ex his q̄ ꝓ ea fiūt. ser.ij: dñice in.lxx. xcij
Reformatio hoīs p tres ꝟtutes erga deū erga proximū: ⁊ erga ꝓpriū corpus. ser. ij. dñice infra octa. epipha. lxxj
Reformaī peccator tripliciter. ser.j. dñice infra octa. epipha. lxix
Regula generalis diuine prouidentie ab initio mūdi a deo seruata. ser.vij. tertie dñice aduentus. xxxviij
Regnū celoz quot modis a nobis haberi pōt. ser.vj.fe.post Reminiscere. clv
Regnum celorum pueri moz nati ⁊ baptizati decedentes qui nullum bonum fecerunt quomodo adipiscentur. ser. sexte ferie post Reminiscere. clv
Religiosi quatuor habent que si regulariter ⁊ bene viuere voluerint custodire debēt. ser. sexte fe. post Reminiscere. clv
Remouere si aliquē vellent prelati a suis ordinationibus a deo aut a gr̄a dei quō ipsis sit obediendū et quō non. se.ij. tertie ferie post Reminiscere. clxvij
Reprobauerunt pontifices iudeorū xp̄m sexrupliciter. sermone p̄mo sabbati post Reminiscere. clvj
Remedium q̄ peccata hominū: in iudicio xp̄i in scandalum peccatorū non videantur. ser. sabbati post Oculi. clxxv
Remissionē pctōz quatuor cause concernunt. ser. quinte fe. post Judica. ccj
Remittere pcā nullus nisi deus habet. rationem huius quere sermone quinte ferie post iudica. ccj
Residentia angelorum ⁊ animarū vtrum sez angeli a dextris et anime a sinistris resideant in regno dei. ser.vij. tertie dominice aduentus. xxxviij
Resurgentiū quatuor conditiones. quere ser. tertie dñice in.lxx. xciij
Res diuine in sacra scriptura sub figuris: parabolis ⁊ similitudinibus ponuntur. ser.j.dñice.in.lxx. xc
Responsionē nullam xp̄s dedit petro petenti vt tria tabernacula in sua sanctissima trāsfiguratione faceret. ser.j. sabbati post Inuocauit. cxxv
Responsiones tres quas xp̄s dedit interrogantib⁹. s. hoc mō. Quāta audiuim⁹ de te facta in capharnaū: fac ⁊ hic. ser.ij. fe. scōe post Oculi. clxv
Rñsiones tres quas xp̄s iudeis dedit super accusationes mulieris in adulterio reperte. ser. sabbati post Oculi. clxxv
Rñsiones reprehēsiue sex ꝓ iudicibus secularib⁹ in iudicijs ⁊ sentētijs seruari debenī ser. sabbati post Oculi. clxxv
Responsio duplex xp̄i quā deus dedit iudeis cū ipsuz samaritanū esse dicebant. ser. dñice Judica. cxcij
Responsio ad quandam questionē quam sarui facere solent dicentes. Quid mihi ꝓdest passio xp̄i si ego pniam agere habeo. ser. dñice Judica. cxcij
Retributionis quatuor modos inter homines. reqre sermone quinte ferie post Judica. cxcix
Reuelationem impregnationis sue virgo maria castissima sponso suo admodum merito non statim fecit. sermone vigilie natiuitatis christi. xlvj
Ritus ⁊ modus quē virgo maria electissima in sui dilectissimi filij passiōe habuit ser. in die parasceues. ccxxij
Ros qui repertus fuit in vellere gedeōis de quo habeī historia Judicū. vj. quid significet. habetur sermone secunde ferie post Judica. cxcv

De litera S

Sacramēta septem quō in po. xxviij. vbi septies dicitur vox pulcherrime designātur. ser. scōo dñice Oculi. clxij
Sacerdos simplex an conferre possit sacramentum confirmationis. ser.ij. dñice Oculi. clxij

Saluatio hoīs necessario tria req̄rit. ser. ꝑmo quarte ferie post Reminiscere cl
Saluationem celestialem christus maxime fidei attribuit. sermone. vj. ferie post Judica. cciij
Secreta octo q̄ xp̄s de sua passiōe discipulis reuelauit: ⁊ quomodo in euangelio ostenditur: de quo est sermo primus quarte ferie post Reminiscere. cl
Secreta fidei que xp̄s ore ꝓrio reuelauit. habeī ser. vj. tertie dominice aduentus domini. xxxvij
Seduxit euam serpens quibusdaz questionibus: vt habeī sermone quarte ferie post Judica. cxcix
Semita a via differt. ser.iij. quarte dominice aduentus. xliij
Sepulture electio in ecclia vtrum inuet aiam vel an sit peccatū: cum tamē deus expulit viua aialia de tēplo. ser.ij. ferie post Letare. clxxxj
Sequebātur christum plurime turbe cū de ciuitate in ciuitatem ad predicandū iret quare hoc, quere ser. primo dominice Letare. clxxviij
Sequi christū debemus quatuor modis semone primo dñice secunde post octa. epyphanie. lxxxvj
Sermo xp̄i exēplo ieiuno stomacho fiendus est. ser. sexte ferie post Oculi. clxxij
Seruitia tria magna que christo die palmarum a tribus cōditionibus gentiuz facta sunt. habeī sermone secundo in die palmarum. ccix
Sex secreta valde subtilia de xp̄o. Nota ser. sexte ferie post O culi. clxxij
Signa fienda in extremo iudicio. quere sermone primo secūde dominice aduentus domini. xv
Signa duodecim que sol anno quolibet pertransit. habentur sermone secundo secunde dominice aduentus. xvij
Signa q̄ faciet antixp̄s p demonū ministeria. ser.iij. scōe dñice aductus. xix
Signa septem inhoneste mulieris. quere ser. vigilie natiuitatis christi. xlvj
Signa tria in xp̄o nato cōparata cuilibet paradisum intrare volenti. ser.j. dñice infra octa. natiuitatis christi.
Signo thau qualr oēs serui dei signanī in frontibus eoz. ser.ij. dñice ifra octa. natiuitatis christi. liij
Signa euidentia aduētus antixp̄i in notabili posito post sermonē quaret dñice post octa. epyphanie domini. xc
Signa quindecim que xp̄s iudeis manifestauit: ex quibus se verū messiam ostē debat. ser. scōe ferie post Letare. clxxxj
Signa tria spiritualia christus suis electis prebet vt habetur sermone sexte ferie post Judica. cciij
Signū primū qō fecit iesus est conuersio aque in vinū. sermone primo prime dñice post octa. epyphanie. lxxviij
Solutio cuiusdaz apparentis contrarietatis verboruz christi. Oz in vno loco dicit. Attendite ne faciatis iusticiā vestrā coram hoibus. Et in alio loco dicit videāt opera vestra bona. ser.j. sexte ferie post cinerum. cxvj
Solutio asine quam discipuli domini soluerunt in die palmarum dño ad equitādum quomō solutionē a vinculis peccatorum signat. sermone secūdo in die palmarum. ccix
Superbia quatuor modis contingit. ser. sexte ferie post Oculi. clxxiij
Suscitauit xp̄s publice in uenē defunctū Lu. vij. quare hoc. habeī ꝼmone quinte ferie post Letare. clxxxvij
Superbiētes ex bonis tēporalibus stulti demonstrantī. sermone tertio quarte dominice aduentus. xliij
Suscitationis lazari tres mirabiles cause notātur in euangelio de quo est. ser. sexte ferie post Letare. clxxxviij
Scire quatuor nos oportet nobis multum necessaria ad bonum regimen nostre vite. semone quinte ferie post Reminiscere. cliij
Speculatiōes tres altissimas de xp̄o declarat euangeliuz de quo est ser. ꝓio secunda feria post Reminiscere. cxlj
Speculatiua doctrina est quomō christ⁹ in primo aduentu venit ad homines q̄ perierūt: sed in vltimo ad oēs. sermone dominice Reminiscere. cxxix
Spiritussanctus cum christus baptizaretur in specie columbe super ipsum descendit. sermone in octauis epyphanie domini. clxxvij
Status septē christianoz. ser. quinto tertie dominice aduentus. xxxv
Status religiosoz quinq; a xp̄o recepit: in quibus eoz dispositio cōsistit. ser. v. tertie dñice aduentus. xxxv

Status clericorū duo a christo recepit. ſmone tertio dominice infra octa.epy-phanie. lxxij
Status secularisvnum a christo recepit. sermone eodem.
Stimuli quatuor quibus a christo diuinitus excitamur ad padisum. sermo.iij. dominice in.xl. xciij

De litera T

Emp⁹ quadragesimale bello comparatur.sermo.primo dominice oculi. clx
Terram sanctā potius agareni et infideles possident q̄ fideles. ſmone quarte ferie post Letare. clxxv
Terra promissionis vltra mare in duas partes diuidebatur. Et qui q quales in qualibet parte morabātur.ser.tertie ferie post Judica. cxcvij
Terribilia que fiunt tempore antichristi habentur sermone.iiij.dñice secūde aduentus domini. xxj
Terre vel regio ad quā finaliter ibimus que sit.require ſmone tertio in epyphania domini. lxiij
Terre natura ex diuersis tēporibus anni ad personam luxuriosam moralizat sermone secundo dominice infra octa. epyphanie. lxxj
Testimoniū sacre scripture maius est q̄ cuiuscunq; resurgentis. sermo.vj.ferie post reminiscere. clv
Testimoniū christi esseveruz christus tripliciter probat contra iudeos. sermone sabbati post Letare. cxc
Turturis naturaz.quere ser.j.in die palmarum. ccviij
Thabor mons est in quo christus semp benedictus trāsfiguratus est.ser.ij.sabbati post Jnuocauit. cxxxvij
Theologia sacraytrum acceptet ratiōes humanitus inuētas.sermone.iiij.tertie dominice aduentus. xxxiij
Translitus terre q celi qualis fiet post extremū iudicium habetur sermone sexto secunde dominice aduentus. xxv
Trāsfigurari quando xp̄us voluit quare secum tres discipulos assumpsit.ser.ij. sabbati post Jnuocauit. cxxxvij.
In trāsfiguratione christi quare duo sanctiveteris testamenti ibi fuerūt moyses scz q helyas. sermone secundo sabbati post Jnuocauit. cxxxvij
Trāseunt beati ad dānatos obiectaliter q dānati transeunt ad sanctos obiectaliter.sermone quinte ferie post Remini scere. cliij
Transfigurationis gloriose iesu xp̄i tres subtiles contēplatiōes habentur.ser.j. sabbati post Jnuocauit. cxxxv
Trāsfigurari quare xp̄s voluit.sermo.j. sabbati post Jnuocauit. cxxxv
Transfiguratio xp̄i ab apostolis moyse et helya placide accepta fuit.ser.j.sabbati post Jnuocauit. eodem
Tribulationes in hunc mundum in brē uenture habētur.sermo.iij.secūde dominice aduentus domini. xix
Tristicia quam ioseph vir sanctus ex cesaris augusti edicto habuit sermone nativitatis christi. xlviij
Tribulationes quatuor huius mundi q que harum martyrem efficiat.sermo.vigilie epyphanie domini. lvj
Tristicia quam virgo maria sanctissima et ioseph vir sanctus cum christum pdiderūt in hierusalē que q qualis erat.ser mone quarto dominice infra octa.epyphanie. lxxiij
Tria xp̄s de se in enangelio ostendit. de quo est ser mone vnico ārte dñice post epyphaniam domini. lxxxix
Trucidari quare de⁹ suos permittet ab antichristo. Rationē huius require ser mone tertio dominice secunde aduentus domini. xix

De litera V

Anitates mulierum plerūq; viros in excessus labi nituntur.sermone.v.dominice tertie aduentus. xxxv
Uenti quatuor fidem xp̄iani agitantes. sermone quarto tertie dominice aduentus dñi. xxxiij
Uerba nostra si recta esse debeāt ac deo placita tres cōditiones habere oportet sermo.vj.scōe dñice aduentus. xxv
Uerbū dei septem ꝓtutes habet.sermone primo.dñice in sexagesima. c
Uenit christus septies in hierusalem q nūq̄ tātus honor sibi exhibitus fuit sicut in die palmarum:quare hoc, quere sermone.iij.in die palmarum. ccxj

Ueritas triplex regni dei ostenditur. ser. primo tertie ferie post inuocauit. cxxv
Uerbū ociosum est quod sine ratione factum est.require sermone scōo tertie ferie post reminiscere. clvij
Ueritates quinq; quas xp̄s iudeis predicauit.sermone dominice iudica. cxcij
Ueritatem circa fidei aliquis tripliciter peccare potest. require in sermone tertie ferie post iudica. cxcvij
Ueste duplici ſm duos aduentus christi christus indutus est.sermo.v.tertie dominice aduentus. xxxv
Uia domini que sit:per quā itur ad christum.sermo.ij.tertie dominice aduētus domini. xxx
Uictoria christi septē demonū ad peccata mortalia irritantiū.ser.vij.tertie dominice aduentus. xxxviij
Uiā paradisi ante christi natinitatē nullus quantūcunq; sctūs inuenire potuit. ratio huj⁹ habetur ſsermone primo dominice infra octa.natinitatis xp̄i. lj
Uia paradisi a primis parētibus tribus modis errata fuit.sermo.tertio in epyphania domini. lxiij
Uie tres quibus post lapsum in peccata directe ad deum reuertimur quas christus ordinauit. sermone tertio in epyphania domini. lxiij
Uitiū triplex ociositatis habetur.sermo. vij.dñice in septuagesima. xcix.
Uiatori ascensuro ad castrum alte situm cuiusmodi est regnum celorum tria necessaria sunt sermone scōo dominice in quinquagesima. cviij
Uie tres sunt quas per fidem simus.sermone scōo in quinquagesima. eodem
Uie tres quas nos christus ambulare iubet.sermone primo secūde ferie post inuocauit. cxvij
Uiolentiam opera penitētialia requirūt. quomodo hoc sermone ferie sexte post reminiscere. clv
Uirtutes quatuor quibus saluator ioannem extollebat nobis etiam admodum necessarie pro vite nostre reparatione. sermo.ij.tertie dñice aduentus. xxx
Uirtute quadruplici via domini regitur. sermone secundo quarte dominice aduentus domini. xlij
Uirtutis diffinitio habetur sermone.iiij. quarte dñice aduentus dñi. xlv
Uirginitas semel amissa recuperari non potest. sermone primo tertie ferie post reminiscere. cxlv
Uir lineis indutus quis sit vt dicit hystoria.Ezechi.ix. sermo.ij.dominice infra octa.natinitatis. liij
Uiri sex interficiētes nō signtficatos qui sunt de quibus dicit hystoria Ezechiel ix.sermone.ij.dominice infra octa.natinitatis christi. liij
Uirtutes septem in quibus christus moratur habentur sermone.ij.in epyphania domini. lxij
Uirtutes quatuor nobis ad sciendū maxime necessarie quib⁹ placidi efficimur christo. sermone tertie dñice post octa. epyphanie lxxxviij
Uia quā christus tenuit in die palmarū veniendo in hierusalem in sex punctis subtiliter cōprehenditur. sermone tertio in die palmarum. ccxj
Uisitationes tres dei in hoc mundo notā.sermo.ānte ferie post letare.clxxxvij
Uita quam saluator noster habuit ad vite nostre instructionē.ser.primo.iij.dominice aduentus. xxviij
Uita sancta q virtuosa est via per quam itur ad christum.sermo.ij.quarte dominice aduentus. xlij
Uitari q reprobari a nobis quatuor vult christus que habenk.sermo.ij.ferie tertie post reminiscere. clvij
Uocat deus peccatorem tripliciter. vt venatur falconem.sermone.v.in epyphania domini. lxvj
Uocank homines ad gaudia celestia ſm quinq; etates principales hoim. ser.j. dominice in septuagesima. x
Uocatio duplex qua deus operarios ad sevocat.sermone.iij.dominice in septuagesima. xciij
Uoluntas dei est vt omnes homines saluentur quare tunc damnantur.sermone primo dominice infra octa.epyphanie domini. lxix
Ueratio ipsius saul a demonio:quomodo dauid demonem cithara amouit.sermone dñice reminiscere. cxxxix
Uox de celo a deo patre quādo christus baptizabatur quare fiebat: cum certus sit q christus tunc non incepit esse filius dei:quia est deo patri cocternus.sermone in octa.epyphanie domini. lxxvij

Tabula alphabetica.

Utrum opera extra charitatem facta alicuius boni saltem temporalis sint meritoria. sermone quinto prime dominice aduentus. x

Utrum post hanc vitam sit purgatorium sermone tertio prime dñice aduẽtus. v

Utrũ resurrectio futura mortuoꝝ sit naturalis. sermone primo aduentus. j.

De litera X.

Xps cũ non sit vestis quomodo ipsum induere poterimus cum dicitur. Induimini dñm ieſum christum. sermo. septimo prime dominice aduentus. xiij

Xps sol dicitur. sermone secũdo secunde dominice aduentus dñi. xvij

Xpiani serui dicunt. sermo. primo quarte dñice aduentus domini. xl

Xpus ostendit nobis tria seruanda per tempus quadragesimale. sermo. in die cinerum. cxij

Xpus cum in deserto ieiunabat: vbi dormiebat: quid faciebat: quam societatez habebat. habetur pulchre sermone dominice innocauit. cxx

Xps regnum dei triplici ratione dicitur sermone primo tertie ferie post Innocauit. cxxv

Xpus dũ transfigurari voluit quare ab eo alij discipuli tribus demptis recesserũt. ser. sabbati post Innocauit. cxxxv

Xpus vtrũ venerit ponere animam suã pro multis vel pro omnibus. hoc require sermone primo quarte ferie post Reminiscere. cl

De litera Y.

Vriarum sex que posite erant ꝑm purificationez vel consuetudinẽ iudeorum moralizatio: perpulchra. habetur sermone primo prime dñice post oct. epyphanie. dñi. lxxviij

Vrie sex in nuptijs posite more purificationis iudeorũ quid quelibet representet. habetur sermone tertio prime dominice post octa. epyphanie. lxxxj

Et tantum de tabula huius partis.

qui nõ vult seruire deo cũ iucunditate aliquãdo cogetur seruire deo cũ tristitia nec cõ desistere qñ senuerit nõ dicendo deus iuuenis fui et adolescens impius fui et cũ senuerit nõ credet ab eo

Diuini verbi preconis ꝛ ꝓdicatoris ac sacrarũ lrarũ interptis et ꝓfessoris subtilissimi sancti Uincẽtij ꝓfessoris de valentia ordinis dini ꝓdicatoꝝ: Sermones fructuosissimi hyemales de tempore Incipiunt feliciter.

Dñica ꝑma aduẽt⁹ dñi. Sermo ꝑm⁹.

Benedictus qui venit in nõie dñi habetur ꝟbũ istud Mat. xxj. c. ꝛ officiat in euãgelio hodierno. Ista dñica est de maiorib⁹ dñicis totius anni: qr est ꝓia dñica aduẽt⁹ dñi in qua sctã mr ecclia dimittit officiũ qõ añ faciebat ꝛ incipit officiuz aduentus dñi. Ideo volẽs me cõformare cũ sancta mater ecclesia: cogitaui nũc ꝓdicare de aduentu dñi nostri ieſu xꝑi. s. quõ veniet in fine mũdi iudicare bonos ꝛ malos: retribuendo cuilibet ꝑm opera eius. Si placet deo habebimus multas bonas istructiões. Sed ꝓio saluteꝫ virgo maria ꝛc. Bñdict⁹ q̃ venit ꝛc. Uerbũ ꝓpositũ ẽ vna brevis cantilena q̃ fuit a pueris ꝛ turbis cantata in aduẽtu xꝑi in ciuitatẽ hierlm dicẽtib⁹. Bñdict⁹ q̃ venit ꝛc. Pro huius verbi maiori declaratiõe ꝛ materie ꝓdicãde introductiõe. sciẽdũ q̃ in sacra scriptura clare ꝛ manifeste inueniunt tres aduentus dñi in hunc mũdũ solennes ꝛ notabiles generales ꝛ principales.

Primus fuit de humilitate virtuosa.

Scõs de charitate gratiosa.

Tertius de maiestate rigorosa.

Prim⁹ aduẽtus iã est ꝑterit⁹: scõs ꝓsens terti⁹ est vẽturus. Et his tribus aduentib⁹ correspõdẽt tres hebdomade aduẽtus et de tertio aduẽtu vltimo et maiori intelligit thema principale: qr tũc dicent boni. Benedict⁹ qui venit ꝛc. Prim⁹ aduentus dñi fuit de humilitate virtuosa ꝛ iste iã est ꝑteritus. qñ sc̃z voluit descẽdere ꝑ incarnationẽ: cõuersationẽ: captiuationẽ: flagellationẽ: ꝛ passionem: vt sibi credentes ac obedientes ascẽderent in celum: ratio quare venit in tanta humilitate: fuit superbia ade ꝛ euc: qr noluerunt obedire deo: sed potius ꝓprie volũtati. Peccatũ em̃ ade fuit superbia: vt dicit bea. tho. ij. scrip. di. xxij. q. j. art. j. ꝛ. ij. ij. q. clxiij. ar. j. Et vt dicit sanctus Tho. Inobedientia in eo causata fuit ex superbia ꝛ ideo aug. dicit ad orosiuz q̃ homo elatus superbia suasioni serpentis obediens p̃cepta dei cõtẽpsit. Uerũetiam in pctõ ꝑmoꝝ parentũ: vt dicit sanct⁹ tho. ij. ij. vbi supra in sol. ad scõz arg. gula locũ habuit. Dicit em̃ Señ. iij. Uidit mulier q̃ lignũ esset bonũ ad vescẽdũ: ꝛ pulchrũ oculis aspectu delectabile ꝛ tulit de fructu eius ꝛ comedit: non tñ ipsa bonitas ꝛ pulchritudo ibi fuit ꝑmũ motiuuz ad peccãdũ ꝫ potiꝰ suasio serpentis q̃ dixit. Aperient oculi vestri ꝛ eritis sicut dij qõ appetẽdo supbiã mulier incurrit: ꝛ iõ pctm̃ gule derivatũ est ex pctõ superbie: qm̃ iõ prius fuit pctm̃ supbie q̃z gule. Et supbia est fundamentũ oĩm pctoꝝ. Uerbi gra. Quare aliquis est auarus. ex superbia est: qr nõ vult obedire p̃cepto dei dicẽtis. Nõ fornicaberis vel nõ furtũ facies ꝛc. Quare aliquis est luxuriosus nũ quid ex supbia: qr nõ vult obedire p̃cepto. Nõ fornicaberꝫ. Idẽ de gula ꝛ alijs pctis. Autoritas. Initiuz oĩs pcti est supbia. Eccli. x. Ideo xps ad reformãdũ venit in magna humilitate quasi famulus ad ministranduz nobis opera redẽptionis ꝑ humanã incarnationẽ. Sed vultis intelligere bñ hanc maximã xꝑi humilitatem: cogitate q̃ essent multi magni domini ꝛ parui congregati in cõuiuio ꝛ nõ haberẽt seruitorẽ aliquẽ qõ sciẽs filiꝰ regis depositã veste regali simpliciter indutus veniret ad seruiendũ oibus. Primo dando aquã manibus. Secundo ministrando escas. nunqd ista esset magna humilitas filij regis: maior fuit incõparabiliter humilitas filij dei. Oñe genus humanũ erat cõgregatum in sala huius mundi: spectãs bonũ prandium celestiũ epulaꝝ: ꝫ nõ habebamꝰ seruitorẽ qui illas nobis ministr. ret: ꝓpter qõ filiꝰ dei mutata: imo magis occultata veste deitatis ꝛ assumpta veste humanitatis venit ad ministrãdũ nobis ꝫ ꝑ incarnationẽ nullo mõ mutatꝰ fuerit. De hoc vide in. iij. ꝑte. scti tho. q. j. arti. j. ad ꝑmũ. ꝛ. q. ij. ar. vj. ad ꝑmũ. ꝛ. iij. scrip. di. j. q. j. art. j. ad ꝑmũ. Autoritas. Qui cũ in forma dei esset indutꝰ. s. veste deitatis semetipsum

Universidad de Deusto Biblioteca

ꝯinaniuit.ſ.humiliauit formã ſeruí accipiens:in ſpẽ deſpecta in ſilitudinẽ hominũ fact⁹ ⁊ habitu iuẽt⁹ vt hõ.ad phil. ij.ſcz vt nobis ſuiret ⁊ miſtraret. Et primo dedit aquã manib⁹ nr̃is imundis:qz oẽs eram⁹ ꝛcepti:nati:⁊ nutriti in pctis. Dicit em̃ apl's ad Ro.v. ꝓ vnũ hoiem in hũc mũdũ pctm̃ itrauit:⁊ꝑ pctm̃ mors ⁊ ita in oẽs hoies mors ptrãſyt.in q̃ oẽs peccauerũt. Et habeẽ de ꝑſe.di.iiij.c.firmiſſime tene. ꝓpter hoc ꝓmo ordinauit ſctm̃ ſacramẽtũ baptiſmi. Baptiſm⁹ eniz eſt ordiat⁹ in remediũ ꝺ pctm̃ originale: eſt em̃ q̃dã ſpũalis regeneratio ⁊ ianua ſacr̃oꝝ. Vñ ⁊ pueri carẽtes omni actuali pctõ ꝓpter pcti originalis ifectionẽ in q̃ ꝛcepti ſunt baptizanť. Eram⁹ inq̃t apl's natura filij ire.ad Ephe.ij. Hoc em̃ peccatũ p actũ nature ſiue p vitiatã originẽ a parẽte in ꝓlẽ reducit.de q̃ ſctũs tho.lu culẽter ⁊ ſubtiliter tractat.ij.ſcrip.diſtic. xxxj.q.ſ.ar.j.⁊.ij.⁊ ẽt ꝓma ſcõe.i.q.lxxxj. Deinde dedit eſcas di. Ecce iã triduo ſuſtinẽt me:nec habẽt qõ mãducent. Mar. viij.⁊ dedit eſcas ſpũales ſcilz doctrinas euãgelicas ⁊ celeſtes. Scõo dedit eſcas miraculoꝝ:infirmos curando: mortuos ſuſcitãdo. Tertio dedit eſcas virtutum. Nota qõ erãt ſapide ⁊ ꝛfirmabiles. deinde poſt prandiũ iterũ dedit aquã calidã manib⁹ ⁊ pedib⁹.etiã in cena aquã calidã:qz de latere ſuo exiuit ſanguis ⁊ aq̃ ꝓma aq̃ fuit baptiſmi. ſcõa ꝺo pnie q̃ a xp̃i paſſione hz ꝟtutẽ ⁊ efficaciã lauandi aias a ſordib⁹ pctoꝝ. De iſto fuitio hũilitatis ipſemet xp̃s dicit: filij hois nõ venit miniſtrari ſz miſtrare ⁊ dare aiaz ſuã in redẽptionẽ ꝓ multis. Mat.xx.⁊ loquitur de ꝓmo aduẽtu iã ꝑterito: de q̃ opz ipm cõmẽdare ⁊ laudare:vnã dictionem thematis mutando ⁊ dicẽdo. Bñdict⁹ q̃ venit in noie famuli. In ꝓmo aduentu xp̃s venit vt famulus: ſz in iſto ſcõo aduẽtu venit vt ſoci⁹. Rõ qz ꝛſuetudo ⁊ modus ſocioꝝ eſt ſimul ſtare: ſimť ire: ſimť conuerſari:ſimul comedere ⁊ bibere. ita dñs ieſus xp̃s venit de celo ad domũ noſtrã ad ſimul prãdẽdũ nobiſcũ in cõione O q̃lis refectio eſt aie deuote qñ hõ parat⁹ cõicať:reficit ꝛellect⁹ fidei claris illuminationib⁹: memoria optimis recordationib⁹:volũtas ſanctis ⁊ bonis deſiderijs. Os deuotis oꝝonib⁹ ⁊ finaľr totũ corp⁹ fortificať ad pniam ⁊ bonã vitã cõtinuandã. nec recedit a nobis poſt cõionẽ:niſi dem⁹ ſibi ꝓgeriũ ꝓ pctm̃ mortale qz al's nõ recederet:tm̃ placet ſibi nr̃a ſocietas. Ideo dicit ipſemet. Delitie mee eẽ cũ filijs hoiz.puer.viij. Nota cũ filijs hoim.ſ.pr̃iarchaꝝ:ꝓphetaꝝ:apl'oꝝ:⁊ doctoꝝ:q̃ uos genuerit de fide catholica Ecce qũo eſt ſocius nr̃. Autoritas. Fideľ dñs in oib⁹ ꝟbis ſuis.ſ. cõplendo ꝓmiſſum:qz dictis ꝟbis ſiue a bono ſiue a malo pbro ſtatim venit in hoſtiã. Scõs aduẽtus eſt de charitate gratioſa. ⁊ iſte eſt pñs: qz q̃libet die i ſacro altaris i hoſtia cõſecrata eſt ita realiter ſicut venit i ꝓio aduẽtu in vterũ ꝟginis dictis ꝟbis a virgine maria. Ecce ancilla dñi ⁊c. Ita in q̃libet miſſa dictis ꝟbis conſecratiõis a ſacerdote venit xp̃s in hoſtiã. Jõ nos ipm in ſacro altaris adoram⁹. De iſto aduẽtu debem⁹ ipm cõmẽdare ⁊ laudare di. Bñdict⁹ q̃ venit in noie ſoci⁹: qz ibi non oſtẽdit ſuũ dñium. Tertiꝰ aduẽt⁹ erit de maieſtate rigoroſa: qñ ſcz veniet ad iudiciũ ad retribuendũ iudicialiter. Licet qñ hõ morť aia ſtatim vadat ad iudiciũ: et dñs ſibi retribuit ſm opa ei⁹ q̃ fecit ꝟ qz ſi hic fecit de pctis cõdignã pniaz ſtatim dat ſibi gloriã eternã. ſi aũt ſit mala ⁊ ipenitẽs dat ſibi penã ifernalẽ: ſi aũt fuit mediocris: qz nec ex toto bona nec mala ſz mediocris.ſ.qz fuit cõ:ſſa:ſatisfecit et remiſit iurias ⁊c.ſz nõ fecit ꝓdignã penitentiã:dat ſibi retributionẽ pene purgatoꝝij:ſed iſte retributiões ſolũ ſunt aiaꝝ qz corpa tã bonoꝝ q̃ maloꝝ q̃ iuuarunt aias adhuc nõ habent retributionẽ: ſed ſunt incinerata. Ideo venit dñs ad iudiciũ gñale vt retribuet nõ ſolũ aiab⁹ ſz ẽt corꝓib⁹ ſm opa eoꝝ. Judiciũ em̃ generale futurũ eſt in fine mũdi vt ex tribus beat⁹ tho.pbat in.iij.di.xlvij.arti.j.ꝓi mo vt ſicut deus in principio oia creauit ſimul:ita ſimul iudicet oia. ⁊ ſic vl'e iudiciũ corrñdebit ex aduerſo ꝓme rerũ ꝓductiõi in eſſe. Scõo qz vt dicit be.tho.vbi ſ. in ſol'e ad ſcõz ar. hõ dupl'r cõſiderari põt.ſ.vt hõ ſingl'aris:⁊ vt ps m'titudis: vñ ⁊ dupler ei iudiciũ debeť. Unũ ſingl'are qõ de eo fiet poſt mortẽ qñ recipiet in xta ea q̃ i corꝑe geſſit: q̃uis nõ totaľr qz nõ q̃ ad corp⁹ ſz q̃ ad aiaz tm̃. Aliũ iudiciũ dz eſſe de eo ſm q̃ eſt ꝓs toti⁹ humani gñis:⁊ ſic de eo fiet iudiciũ in vniuerſali ⁊ gñali iudicio:nec tñ de⁹ bis iudicat i idipſum qz non infert duas penas ꝓ vno pctõ:ſz pena q̃ añ iudiciũ cõplete inflicta nõ fuerat in vltimo iudicio cõplebiť:cum mali ⁊ impij punienť ſimul i corꝑe ⁊ aia. Tertio ꝓz:qz ſz q̃libet dãnat⁹ ſit certus de ſua dãnatiõe ⁊ btũs de ſua glia:nõ tñ oib⁹ oim dãnatio vel ꝓmiũ innoteſcit:qõ tñ expedit vt ab oib⁹ ſciať:vt ab oib⁹ appareat dei iuſtitia ⁊ hoc cõiter fiet i gñali iudicio vbi oẽs ſimul ꝛgregabunť. De hoc aduẽtu dicit ipſemet. Filij hois vẽturus eſt in glia ꝓris ſui cũ angelis ſuis et tũc reddet vnicuiq̃ ſm opa ei⁹. Mat.xvj. Tũc nõ veniet i hũilitate:pauꝑtate:⁊ ſimplicitate:vt i ꝓmo:nec vt ſoci⁹:vt i ſcõo:ſz venietvt dñs cũ tãta maieſtate⁊ ptãte q̃ tot⁹ mũdus timebit ⁊ tremet. Veniet em̃ ad iſtar potẽtiſſimi regis q̃venit ad villã vel ciuitatẽ ſibi rebellẽvel inobedientem cũ gentib⁹ armoꝝ cũ bõbardis ⁊ baliſtis ⁊c. ita veniet dñs advillã ſeu ciuitatẽ huius mũdi in q̃ ſunt multi rebelles ⁊ iobedientes regi xp̃o q̃ vult ⁊ ꝑcipit humilitatẽ ⁊ ipſi ſunt ſuꝑbi: vani ⁊c. ꝑcipit miam ⁊ liberalitatẽ: ⁊ ipſi ſunt auari: vſurarij: latrones:raptores peſſimi:ꝑcipit caſtitatẽ:ipſi ſunt luxurioſi. Jdẽ de aliꝭ. Credẽtia ãt ſine obediẽtia nõ ſaluat hoiez nullus rex vel dñs eſſet ꝓtentus de credẽtia ſubditoꝝ ſine obedientia:ꝓpter hoc veniet xp̃s ad ciuitatẽ hui⁹ mũdi non vt famulus:nec vt ſoci⁹:ſz vt dñs cũ multꝫ gẽtibus: qz in illa die celũ cuacuabiť:quia nulla creatura humana nec angelica ibi remanebit:qz oẽs veniẽt cũ rege ad iudiciũ:tube ſiue trõpete erũt tonitrua fulgura ⁊c. intm̃ q̃ celũ ⁊ terra ꝓtremiſcent. Nota ſi celũ⁊ terra⁊ creature q̃ nũq̃ pecauerũt ꝺ deũ nõ poterũt ipm aduentuz ſuſtinere:q̃d faciẽt tũc pctores q̃ tot peccata fecerũt ꝺ deũ: tũc magis vellẽt eſſe in iferno q̃ videre deũ. De hoc dicit iob in ꝑſona pctoris. Quis mihi hoc tribuat vt in iferno ꝓtegas me: ⁊ abſcondas me donec ꝑtranſeat furor tu⁹. Job.xiiij. Sz i illa die boni ſtabũt ſecuri nec timebunt. Jõ ſcta mr̃ eccliã oraꝝ ꝓ q̃libet fideli dicit. Libera me dñe de morte eterna i die illa tremẽda qñ celi mouẽdi ſunt ⁊ terra dũveneris iudicare ſeculũ p ignẽ. Tunc xp̃s oñdet ſeyt dñs ⁊ oẽs gẽtes coglſcent ei⁹ dñiuz. Dõ. Cognoſcet dñs iudicia ſaciẽs in opib⁹ manuũ ſuaꝝ cõphenſus eſt pctor.ps.ix. Tũc beati ⁊ boni de ei⁹ aduẽtu leti dicẽt thema in ꝓpria forma. Bñdictus q̃ venit i noie dñi:ꝓz thema. In iſto aduẽtu ad iudiciũ xp̃s ihs vt dñs faciet quatuor ſm ſanctã ſcripturã que debent fieri in omni bono iudicio maxime in criminali:que quatuor ſunt.

Conuocatio vniuerſalis.
Ordinatio diuinalis.
Diffuſio ſententialis.
Executio perpetualis.

Et ꝓ q̃libet iſtoꝝ debem⁹ deũ laudare et dicere bñdict⁹ q̃ venit i noie dñi. Primũ ꝧ qõ faciet xp̃s in iſto iudicio erit ꝓuocatio vlis qz oẽs ptes ibi ꝓuocabunť vt audiãt ibi ſniam diffinitiuã. ⁊ iudex manifeſtabit ſe oib⁹ ⁊videbiť ab oib⁹:qz al's ſentẽtia poſſet dici ꝓphana. Nota practice qũo illo die xp̃s cũ mr̃e ſua: angelis:archãgelis:ꝓncipatib⁹ ⁊c. pr̃iarchis:ꝓphetis apl'is:⁊ ceter⁊ beat⁊ cuz glia deſcẽdẽt ad iudicãdum. Querit a q̃uſdã ad q̃d erit neceſſariũ iſtud iudiciũ cũ iã anle tã bonoꝝ q̃ maloꝝ ſunt iudicate ⁊ ſniate. Rñſio q̃ illud iudiciũ eſt neceſſariuz qñ xp̃s vt iuſt⁹ iudex retribuit vnicuiq̃ ſm opa eius bonaveł mala q̃ facit ⁊ qz dicta opa ꝓ pri⁹ fiũt ab aia cogitãdo.tractando:deliberãdo:⁊ delectãdo. Deinde exquunť a corꝑe: ꝟbis ſa ꝓmo ꝺ bonis opibus.deinde de malis. Nota practice. Rõ qz aia pri⁹ demerebitvel merebiť q̃ corpus. iõ iuſtũ eſt vt aia ꝓ pri⁹ hẽat glĩam vł penã q̃ corp⁹ vt de aiab⁹ ſctoꝝ petri ⁊ pauli ⁊c. ⁊ maloꝝ: vt iude ⁊ machometi ⁊c. Et qz in executiõe dictoꝝ opeꝝ corpa ſociabãť aiab⁹:iõ i gñali iudicio reſurgent corpa ⁊ aſſociabũť aiab⁹ vt hẽant ſil' gloriã q̃tũ ad bonos vł penã ⁊ dãnationẽ q̃tũ ad malos. Ecce ꝟ rõ iudicij gñal' ⁊ reſurrectõis vlis corꝑoꝝ q̃ tãgit ab apl'o di cẽte. Oẽs nos mãifeſtari oz añ tribunal xp̃i vt referat.ſ. reportet vnuſq̃ſq̃ ꝓpria corꝑis,put geſſit ſiue bonũ ſiue malũ.ij. ad cor.v. No.q̃ i reſurrectiõe nouiſſima aia idẽ corp⁹ nũero reſumet. ſm illũ iob. In carne mea videbo deũ ſaluatorẽ meũ ꝛix. Loq̃t aũt iob de viſione poſt reſurrectiõez:q̃ ꝓz ex hoc q̃ ꝑcedit i nouiſſimo inq̃t die de terra ſurrectur⁹ ſuz:ꝧ idẽ corpus nũero reſurget. Itẽ ſicut damaſcen⁹

dicit.iiij.libro de resurrectiõe qõ cecidit scõa surrectio:sed hoc corpus qõ nũc gerimus p mortẽ cadit:ergo idẽ numero resurget. Dicit eñ beatus tho.in.iiij. dist. xliij.ar.j.q ad hoc q sit vera resurrectio opz q idẽ corpus qõ cecidit resurgat et aia resumat:qz resurrectio ẽ iterata surrectio:ciusdẽ aũt est surgere z cadere. vñ resurrectio magis respicit corpus ꝑ aiã quã corpus post mortẽ:cadit: sed aia post mortẽ venit:z ita si nõ esset idẽ corp9 qõ aia resumit nõ diceret resurrectio: ſz magis noui corpis assumptio. Et oppositũ dicere ficuti:qdã hꝛtici dixerũt esse veritati resurrectiõis ꝓiudicare ꝯ scripturã sacrã affirmat. Nota practice hãc cõuocationẽ seu citationẽ faciẽdã ſz aliqs docto.q sctm michaelẽ invoce tube.i.terribili:qm̃ nõ erit ibi tuba materialis:sed vox xpi iperãtis resurrectionẽ q̃ clamabit fortiꝛ ad q̃tuor ptes mũdi dicẽs. surgite mortui venite ad iudiciũ. Tũc ſtute diuina subito tam boni ꝯ etiã mali resurgent:z qlibet inueniet suũ corp9. Querit sctũs tho.in.iiij.di.xliij.vtrũ resurrectio futura corpoz erit naturalis. Rñdet sctũs tho.vbi supra.ar.j.q.iij. q resurrectio erit miraculosa simplr.s.ex pte principij supnaturalis.i.dei. Sed naturalis fm qd rõne termini. Idẽ dicit ℣ gentiles iiij.lib.capꝫ.lxxxj.finali. Itẽ a priuatione in habitũ nõ fit regressus fm naturam. Sz mors est ꝓuatio vite g resurrectio p quã est reditus de morte ad vitã nõ est naturalis. Sic ergo resurrectio erit z fiet diuina ſtute. Et erit in instãti g ad illud qõ fiet ſtute dei:nõ aũt q̃ ad illd qõ fiet p ministeriũ ãgelorũ:vt dicit sctũs tho.in iiij.di.xliij.ar.iij.q.iij. si istãs dicat idiuisibile tpis:qz angeli nõ sunt potẽtie ifinite. Sz si instãs accipiaꝫ p tpe ipceptibili tũc ẽt ex pte ãgelorũ erit i istãti.i.tpe ipceptibili. Dicit eñ apls.j.Cor.xv. Oẽs q̃dẽ resurgem9 in momento in ictu oculi g resurrectio erit subito q̃ ad id qõ fiet i ea imediate ſtute dei. Itẽ ſt9 infinita subito opaꝫ. Sed sicut Damascen9 dicit. Crede resurrectionẽ futurã diuina ſtute. de q̃ ?stat q infinita est g resurrectio fiet subito:z in istãti q̃ ad id qõ fiet i ſtute dei imediate. Querit idẽ sctũs Tho. vbi supra z alij docto. Utrũ angeli aliq̃ modo ad resurrectionẽ cooperent. Rñdet sanctus tho.vbi supra.ar.ij.q.iij. q resurrectione est aliqd ad trãsmutationẽ corpoꝛ ptinẽs.s.collectio cinerũ z corp ꝓparatio ad reparationẽ humani corpis. vñ ꝯtũ ad hoc in resurrectione veteꝫ de9 ministerio angelorũ. Qz sicut dicit aug.iij. de tri.sicut corpa crassiora z iferiora per subtiliora z potẽtiora q̃dã ordie regunt. ita oim corpa regunt p spm̃ vite rõnalez Et hoc etiã grego.in.iiij.dialogorũ tangit. Uñ in oib9 q̃ corpaliꝛ a deo fiunt vtiꝫ de9 ministerio angelorũ. Sz aia sicut ime diate a deo creata est:ita imediate a deo corpori iteraꝫ z vniet. Silr ẽt gloriã corporis ipe faciet absq̃ misterio angelorũ: sicut z aiam imediate glificat. Hec sctũs tho.vbi.s.de ista resurrectiõe dicit xpus Nolite mirari hoc qz veniet hora in qua oẽs q̃ in monumẽtis sunt audiẽt vocẽ filij dei. Jo.v.nota. Nolite mirari qm̃ ille q̃ de nihilo oia creauit põt de puluere reformare corpa nꝛa:vt argẽtari9 phialam de argẽto puluerisato. Non mirabaꝫ de hoc Job qui dicebat. Scio q redemptor me9 viuit:z in nouissimo die de terra surrecturus sum:z in carne mea videbo deũ saluatorẽ meũ ꝛc. Job.xix. Nota scio nõ dicit opinor:qz redẽptor me9 viuit. Argumentũ est insolubile cõtra iudeos ad ꝓbandũ diuinitatẽ xpi fm quã viuebat ante incarnationẽ suã. Nota audientvocez filij dei cũ tñ dicaꝫ vox archãgeli michaelis. Rñsio q istavox citatoria erit xpi imperatiue z erit vox michaelis in executiõe siue executiue.auto. Hoc eñ vobis dicim9. in ℣bo dñi. Qm̃ ipse dñs i iussu z in voce archãgeli z tuba dei descẽdet de celo z mortui qui in xpo sunt resurgẽt ꝓmi ꝛc.j.ad Thes.iiij. Et pcedẽt q̃ bona fecerunt in resurrectionem vite.s. gliose in etate.xxx.annoꝝ. Quiꝯo mala in resurrectionẽ iudicij. Jo.v. Querit sctũs tho.i iiij.scrip.di.xliij.ar.iij.q.j. Utrũ oẽs resurgent in eadẽ etate.s.iuuenili. Rñdet vbi.s.q oẽs resurgent in etate iuuenili: nõ q̃ ad numerũ annoꝝ:ſz q̃tum ad statũ q̃ ex annis in corpe humano relinqnitur. Uñ adã fuit in etate iuuenili format9 ꝓpter talẽ corporis ?ditionẽ quã primo die formationis sue habuit. Primũ probat sanct9 tho.ij.argumẽ.s.q nõ oẽs resurgẽt in eadẽ etate.s.iuuenili q̃ ad nũerũ annoꝝ. Quia etas cõputaꝫ fm mensurã tpis ꝓteriti:ſz impossibile est temp9 quod fuit ꝓteritũ nõ ꝓterisse:ergo ipossibile est eos qui maioris etat9 fuerunt ad etatem iuuenilem reduci ſpple quo ad numerũ annoꝝ. Scõm pbat sctũs Tho. in corpe articuli.s.q oẽs resurgẽt in etate iuuenili quo ad statũ ꝛc. Quia hõ resurget absq̃ oi defectu humane nature: qz sicut deus humanã naturã absq̃ defectu instituit:ita sine defectu reparabit.

Deficit aũt humana natura dupliꝛ. Uno mõ qz nõdũ ꝑfectionẽ vltimã est ꝓsecuta Alio mõ qz ab vltima ꝑfectione iã recessit. Et ꝓmo mõ deficit i pueris. Scõo deficit in senib9. Et iõ in vtrisq̃ reduceꝫ humana natura p resurrectionẽ ad statum vltime ꝑfectiõis q̃ est i iuuenili etate ad quã terminaꝫ mot9 augmẽti z a quo incipit mot9 decremẽti. Hoc sctũs tho. ?firmat p id qõ dr ad Ephe.iiij. donec occurram9 oẽs in virũ ꝑfectũ in mẽsurã plenitudinis xpi. Sz xps resurrexit i etate iuuenili q̃ circa.xxx.ãnos incipit vt Aug. dicit ergo z alij in illa etate resurgẽt oẽs ꝓterea hõ in maxia ꝑfectiõe resurget. Sz natura humana ꝑfectissimũ statum hz in etate iuuenili:g in illa etate resurgẽt oẽs. Hec sctũs tho.vbi.s.z bñ. Querit idẽ sctũs tho.in scrip.vbi.s.q̃stiuncula.ij. Utrũ oẽs resurgent eiusdẽ stature. Ad hoc rñdet sctũs tho.q oẽs resurgẽt in eadẽ ꝯtitate. Sz qlibet resurget in illa ꝯtitate in q̃ fuisset in termino augmẽti si natura non errasset vel defecisset. qõ aũt supest vt in gygãtib9 vl.qõ deficit in hoie vt nanis resecabit vel supplebit diuina potẽtia. Huiꝰ rõnẽ dat sctũs Tho. vbi.s.qz in resurrectiõe repabiꝫ natura humana nõ solũ quãtũ ad idez in specie sed etiã ꝯtuz ad idẽ in numero. Et iõ in resurrectiõe nõ solũ attendẽdũ est q̃d cõpetat nature speciei: ſz quid cõpetat nature indiuidui. Natura aũt spẽi hz aliquã quãtitatẽ q̃ nec excedit nec ab ea deficit absq̃ errore q̃ tñ ꝯtitas hz aliquos grad9 latitudinis.z nõ est accipiẽda fm vnã mẽsurã determinatã. Unũqdq̃ aũt indiuiduũ ex specie humana assequiꝫ in fra terminos illi9 latitudinis aliquẽ gradũ ꝯtitatis q̃ cõpetit nature indiuidui: z ad hãc pduciꝫ in termino argumẽti:et hoc si nõ fuit aliqs error in ope nature p quẽ sit aliquid additum vel subtractum predicte ꝯtitati. cuius q̃dẽ mẽsura accipiꝫ fm ꝓportionẽ caloris extẽdentis et humidi extensibilis qõ nõ est eiusdẽ virtutis in oib9. et iõ nõ oẽs resurgẽt in eadẽ ꝯtitate:sed in ꝯta puenissent natura nõ errãte. remoto supfluoꝝ in gygãtib9 et suppleto defectu vt in nanis. Ex quo pz q in nouissima resurrectiõe nulli erũt gygantes vel nani. ꝯ nõ oẽs resurgẽtes erũt eque magni. ita ponit sctũs tho. iiij.ꝓtra gẽtiles.c.lxxxj.iij.lxxxviij. Sed qz in ꝑfata apli autoritate ℣ donec oẽs occurram9 in virũ ꝑfectuz. Ideo alia qõ occurrit. Utrũ oẽs resurgẽt in sexu virili Ad hãc sctũs tho.in.iiij.z supra q̃stiũcula.iij. rñdet q nõ oẽs resurgẽt in sexu virili:ſz oẽs viri in suo sexu scilz virili. et femine in suo sexu.s.femineo. qõ sic ꝓbat: qz sicut ?siderata natura idiuidui debeꝫ quãtitas diuersa diuersis:id est omnib9 Ita ?siderata natura indiuidui debetur diuersis diuersus sexus. Et iõ sicut in diuersa ꝯtitate ita in diuerso sexu resurgẽt. Hec etiã diuersitas sexus ?petit pfectioni speciei cuius diuersi gradus implenꝫ p dictã diuersitatẽ sex9 vel quantitatis. Et iõ sicut resurgẽt hoies in diuersis staturis:ita in diuersis sexibus. Nec ?fundenꝫ rõne mutue visionis:sicut nũc fieret si mutuo se viderẽt:qz i ꝑsia aberit et cessabit siue nõ erit libido incitans ad turpes actus:ex quib9 cõfusio z verecũdia hic causaꝫ. Nec obstat ℣bũ apli ꝓallegatũ. Quia vt dicit sctũs tho.vbi supra ad ꝑmũ arg. dicunꝫ oẽs xpo occurre in virũ ꝑfectũ nõ ꝓpter sexũ virilẽ sed ꝓpter ſtutẽ animi q̃ erit in oibus z viris et mulieribus:hoc idẽ pz p beatũ Augu. q̃ dicit.xxij.lib.de ciui.dei. Melius sapere videnꝫ q̃ vtrũq̃ sexũ resurrecturũ esse nõ dubitant. Cõfirmatur hoc idez. deus repabit in resurrectione qõ in hoie fecit in prima ?ditione:sed ipse fecit mulierẽ de costa viri vt pz. Geñ.ij. ergo ipse sexũ femineũ in resurrectione reparabit. Hec sanctus tho.vbi.s. Nota hic de pulchritudine:impassibilitate:agilitate: subtilitate:claritate:z odore corporis glorioſi. Querit sanctus tho.iiij.scrip.di.xliij.q.ij. de conditionib9 beatorum:z circa hoc quatuor mouet questiones fm quatuor dotes corporum gloriosorum que suntvt dicũt impassibilitas:subtilitas:agilitas:

et claritas. Primo igitur querit vtr corpora sanctorum post resurrectionē erunt impassibilia ad quā respondet vbi supra arti. j. q. j. q corpora sctōrum erūt ipassibilia: passione ꝓprie dicta q̄ abijcit a substantia patientis. ſm q dicimus illō pati qō ſtute agentis trahit extra naturā suā ad naturam agentis: sicut ligna patiunt ab igne. Et ratio huius est victoria aie supra corp⁹. Quia cū pfecte anima subiuget deo: et corpus perfecte subijciet aie. Ita vt in corpe glorioso nō posset esse aliqua mutatio cōtra dispositionē illā qua perficit ab aia: et ita corpa illa erunt impassibilia passiōe ꝓprie dicta vt dictū est. Erunt tñ passibilia passione que est sal⁹ et perfectio: que passio nihil abijcit a substantia: sed in sola receptiōe consistit et passim perficitur: sicut aer a lumine solis patit quando illuminat passione nō abijciente sed perficiēte. Ratio dicti est: quia nihil qō est pfectionis corporibus glorioſis auferēdū est. Ad idez s. q corpa sctōr erūt impassibilia passione ꝓprie dicta: q oē passibile hoc modo est corruptibile: quia passio magis facta abijcit a substantia: ſz corpora sanctorum post resurrectionē erunt incorruptibilia vt ōr. j. Cor. xv. Seminat in corruptiōe resurget in icorruptione. ergo erunt illo modo impassibilia. Itē fortius nō patit a debiliori: sed nullū corpus erit fortius corporibus sanctor: de qb⁹ ōr. j. Cor. xv Seminatur in infirmitate: surget in virtute: ergo erunt impassibilia: supple passione ꝓprie dicta. Sanct⁹ Thomas vbi supra in corpore arti. duplicē distinguit passionē scz communiter dictā: et proprie dictā vide eū ibidē. Primo mō passio perfectiua dr passio inquātum ois receptio dicit passio: sed nō scdo mō: quā Damascenus sic diffinit in scdo libro. passio est motus preter naturā. Unde imoderat⁹ motus cordis passio eius dicit sed moderatus ōr eius opatio ꝛc. Hec autē ipassibilitas in corporib⁹ beatis existens erit inequalis in beatis. si ſm suā causam cōsiderēt: et erit maior hoc modo i vno beato qz in alio. Quia causa eius est dīnus aie super corpus: qō quidē dīnus causat ex hoc q fruitur deo immobilit. Unde i illo qui perfectius fruit est maior ipassibilitatis cā: et maior impassibilitas ſm suā causam considerata. Addo si ſm suā causam ꝓsideret: q si ſm se ꝓsideret impassibilitas q solā priuatione vel negationē importat nō suscipit magis et min⁹ sed erit equalis in oibus beatis. Hec sanctus thomas. iiij. vbi supra questiūcula ij. Nec hec impassibilitas tollet sentire a beatis: q per passionē hanc q̄ est in actu sentiēdi q̄ non est aliud qz receptio ſm immutationē spūalē sensus a sensibili: non trahit corpus extra naturalē suā qualitatem: sed spiritualiter perficit. Hec sanctus Thomas vbi supra questiūcula. ij. Addit idē doctor vbi supra questiūcula sequenti. q oēs sensus beatorum post resurrectionem erunt in suis opationibus ſm q spūaliter immutātur. Quia sensus est pfectio: cōiunctus actui qz sine actu Querit scdo sanctus thomas circa cōditiones corporū beatorum. Utrū corpora beatorum erunt subtilia. Ad hoc rndet sanctus thomas in. iij. di. xliij. q. ij. arti. ij. q. j. q corpora gloriosa erunt subtilia. nō subtilitate que est per rarefactionem quēadmodū aer dicit subtilis: sed erunt subtilia ꝓpt perfectionem spiritus supra corpus. Unde per hunc modum corpora in quibus forma multum dominat supra materiā solemus vocare subtilia: sicut aurū dicit subtile quando pfectissime cōpletur in esse et virtute speciei sue. Quia ergo corpus glorificatū perfectissime completur in eē p spm. ideo subtile et spirituale est. Dicitur enim corp⁹ glorioſum spūale quasi omni spiritui subiectū. Queritur tertio vtrū corpora gloriosa erūt agilia. Ad hoc rndet sanct⁹ thomas vbi supra. arti. iij. qō. j. q sic. Ratio qr corpus glorioſum erit oino subiectuz aie glorificate nō solū vt nihil in eo sit qō resistat voluntati spūs: q hoc etiā fuit i corpore ade: ſz etiā vt sit in eo aliqua pfectio effluēs ab aia glorificata in corpus: per quā habile reddatur ad subiectionē ꝑdictā: que quidē pfectio dos glorificati corpis dr. aia autē dupl'r comparat ad corpus et eidem dupliciter unitur. s. vt forma: et vt motor: et vtroq mō opz q corp⁹ glorioſum aie glorificate sit summe subiectum. Unde sicut per dotē subtilitatis subijcitur ei totaliter inquātū est forma corpis dās esse specificū. Itē p dotē agilitatis subijcit ei inquātū est motor: vt scz

sit expeditū et habile ad obediendū spūi in oibus motibus et actionibus anime. Sic ergo causa agilitatis attribuit aie a qua gloria in corpus emanat: verum vt dicit sanctus Tho. vbi supra in solu. ad tertiū. Per dotē agilitatis corpus glorioſum redditur habile: nō solum ad motū localē: sed ad sensum et ad alias omnes operationes aie exequēdas. Utent etiā beati aliquādo sua agilitate: ita q aliqñ monebūtur vt dicit sanctus Tho. vbi. s. l. q. ij. ar. iij. q. ij. sicut et corp⁹ christi motū est in sua ascensione et corpora sanctorū que de terra resurgent: ad celum empyreum ascendent. Etiā postqz ad celū empyreum ascendent verisimile est q aliqñ maneant pro libito sue voluntatis vt illud qō habēt in ſtute actu exercētes diuinā sapiētiā cōmendabilē ostendāt. Et etiā vt visus eorū reficiat pulchritudine creaturaꝝ diuersarū in quibus dei sapiētia eminenter relucebit. Sensus cū non pōt esse nisi ꝓsentiū q̄uis magis a longinquo possint sentire corpora gl'iosa qz non glorioſa. Nec tñ per motum deperit aliquid eoz beatitudine q̄ consistit in visione dei quē vbiqz pñtem habent: sicut et de angelis dicit Greg. q intra deū curruntꝫ quocūqz mittātur. Et hoc est qō ōr Esa. xl. Currēt et nō laborabūt: volabunt et nō deficient. Et sap. iij. ōr. Fulgebunt iusti: et tanqz scintille discurrent in arundineto. ergo erit aliquis motus corporū glorioſorū. Querit quarto vtrū corpora glorioſa erūt clara: vel vtrum claritas conueniet corporibus glorioſis? Ad hanc questionem rndet sanctus Tho in iij. dist. xliij. q. ij. arti. iiij. q. j. q sic et hoc opz ponere ꝓpter auctoritatē sacre scripture que hoc promittit. Et claritas illa causabit ex redūdantia gloriе aie in corpus. Quō enim recipitur in aliquo nō recipitur per modū influentis: sed per modum recipientis: et ita claritas q̄ est in aia spūalis recipit in corpore vt corporalis: et ideo ſm q aia erit maioris claritatis ſm maius meritū: ita etiam erit differentia claritatis in corporib⁹ vt pz p aplm. j. Cor. xv. vbi dicit. Stella a stella differt i claritate: sic et in resurrectione mortuorū qr erit et manifestabit vn⁹ splendidior altero: et ita i corpore glorioſo cognoscitur gloria anime: sicut i viro cognoscit color corpis qō ꝓtinet in vase vitreo. vt Greg. dicit sup illud Job. xxviij. Nō adequabit ei aurū vel vitrū. Itē Mat. xiij. ōr. Fulgebunt iusti sicut sol in regno pris eoz: intantū q si a nobis possent videri ꝛc. De ista resurrectiōe glorioſa dicit Dauid de malis. Nō resurgent ipij in iudicio: neqz pctōres in cōsilio iustoz. Uñ sequit in suadicta auctoritate. Jo. v. Qui vero mala egerūt in resurrectionē iudicij. s. dānationis. No. de turpitudine et fetore corporis dānati. Querit sctūs Tho. in. iiij. dist. xliij. q. iij. ar. j. q. j. utrū corpa dānatorū cū suis deformitatib⁹ resurgent. Ad hoc doctor ibi supra in snia rndet q deformitas corpis est duplex. Quedā est accidētalis et ꝓpter nature defectū aduenies: sicut febris et mutilatio mēbroz. Quedā vo deformitas est naturalis q̄ oē corp⁹ naturale ꝓsequit sicut pōderositas et passibilitas. Et cū ꝓma q̄dē deformitate nulla resurgēt corpa dānatoz: sed cū secūda Cui⁹ ratio est: qr vt dictū est pri⁹ auctor q̄ naturā ꝓdidit in resurrectione: eā integre reparabit. Et iō tollet ois defect⁹ accidē talis vel ex nature corruptiōe ꝓcedēs vl ex ipsi⁹ debilitate: sed gloria resurrectionis excludet et defect⁹ naturalr cōsequētes a corpib⁹ glorificatis btōrū. Sic igit boni resurgēt sine oi deformitate: nō aūt mali: qui vt patuit resurgent sine defectibus accidētalib⁹. Dicit cñ. j. ad Cor. xv Mortui resurgēt incorrupti. Sctūs Thomas. in. iiij. vbi. s. exponit. i. sine aliq̄ diminutione mēbroz: ergo mali resurgent saltē sine aliquib⁹ deformitatib⁹. Preterea in dānatis nō erit aliqd qō sensuz doloris in eis ipediat. Sed egritudo ipedit sensum doloris inq̄ntū per eā debilitant organa sentiēdi. Silr etiā defect⁹ mēbri ipediret ne esset vlis dolor in corpe: ergo sine istis defectibus dānati resurgēt. Et si dicat: sicut resurrectio sanctoz erit ad vltimā pfectionē: sic et resurrectio impioru ad vltimā miseriā. Sz sanctis resurgētibus nō auferet aliquid qō ad coz pfectionē ptinere possit: ergo nec ipijs resurgētibus aliquid auferet qō ad coz defectū vel miseriā pertineat: hmōi autē sunt deformitates: ergo videt q dānati cū oibus deformitatib⁹ resurgēt. Rndet sctūs Tho. vbi. s. ad scām argumētū q nō est silis ratio de bonis et de malis: eo q pōt

Universidad de Deusto
Biblioteca

aliq̃d esse purũ bonũ:mõ aũt pure .malũ. vñ vltima sctõr felicitas hoc requirit vt ab oi malo penit⁹ sint imunes: ꝫ vltima malorũ miseria non excludit oẽ bonũ:qz malũ si integrũ sit corrũpit semetipsum: vt phs dicit in.iiij.ethi. Vñ opz q miserie dãnatorũ susternaꝝ nature bonũ in ipsis: qõ est op⁹ cõditoris pfecti q ipsam naturam in pfectiõe sue speciei reparat. Erũt aũt corpa dãnatorũ turpia ꝛ deformia ꝫ incorruptibilia. Qõ erũt incorruptibilia pz:qz ꝺr Apo.ix. In dieb⁹ illis querẽt homines mortẽ ꝛ nõ inueniẽt eã:ꝛ desiderabũt oẽs mori:ꝛfugiet mors ab illis. Itez dãnati punienꝺ in aĩa ꝛ corpe pena ppetua. Mat.xxv. Jbũt hi i suppliciũ eternũ. Sz hoc esse nõ posset si eorũ corpa corruptibilia essent ergo eorũ corpa erũt icorruptibilia. Nõ tñ esdẽ rõneꝝ dicit.ſ.Tho. in summa in.iiij.q̃ corpa beatorũ. Nihilominus erũt corpa dãnatorũ passibilia: qz corp⁹ cooperaꝝ aĩe ad pctũ.ergo post resurrectionẽ corpa cũ aĩabus punienꝺ:qõ nõ esset si ipassibilia forẽt dãnatorũ corpora. Querit q̃d erit de pueris q̃ sic moriunꝺ q̃ nũq̃ fecerũt aliq̃ bonũ vl malũ Rñdeo q oẽs resurgẽt etiã in etate. xxx. annorũ vel circiter q̃ ad ſtatũ etiã q̃ mortui fuerunt in vtero mris ꝛ cognoscenꝺ a matrẽ. Et illi q̃ decesserũt cũ baptiſmali innocẽtia:tunc resurgẽt ꝛ veniẽt ad iudiciũ:ad ostẽdendũ q nõ ꝑpꝛijs meritis ꝫz merito passionis xpi sunt saluati. Jlli vero q̃ absq̃ baptiſmo decesserũt resurgent et veniẽt ad iudiciũ ad accusandũ vl excusandũ parentes:vel alios quoꝝ culpa mortui sunt absq̃ baptiſmo �means aliquos Dicatur quõ mulier grauida se ꝺz custodire cauere ꝛ abstinere a multis. ꝛ est bñ tranctanꝺa a viro:vel accusabunꝝ in illo iudicio. Dicaꝝ ꝫ mulieres q̃ ad cooperiẽ dũ pctũ ꝑcurãt sibi aborsum. ꝫ medicos ꝛ apothecarios ipsas adiuuãtes:quõ accusabunꝝ in illo iudicio. De ista vniuersali ꝓuocatione dicit Athanasi⁹. Ad cuius aduentũ oẽs hoies resurgere habẽt cũ corporib⁹ suis:et reddituri sunt de factis ꝑpꝛijs rationẽ.ſCõm qõ erit in isto iudicio erit ordinatio iudicialis: qz que sunt a deo ordinata sunt:vt dicit apl's ad Ro.xiij. De ista ordinatione dicit ipemet iudex. Cũ venerit filius hois in maiestate sua:et oẽs angeli eius cũ eo: tũc sedebit sup sedẽ maiestatis sue: ꝛ congregabunꝝ ante eũ oẽs gẽtes ꝛ separabit eos ab invicem sicut pastor segregat oues ab hedis:ꝛ statuet oues quidem a dextris:hedos aũt a sinistris. Mat.xxv. Ubi erũt ordinati in tres partes. Qm apli ꝛ viri apostolici erunt tunc cũ xpo in aere coniudices cũ xpo:boni vero erũt in terra a dextris xpi:mali autẽ a sinistris. Qõ est hic questio qualiter apli ꝛ viri apostolici stabunt cũ xpo vtrũ stando an sedendo. Itẽ qualiter stabit tunc sctã maria:qz depingitur q tunc virgo maria ꝺrabit ꝛc.qõ est falsum ꝛ erroneũ:qz tunc virgo maria sedebit. Auctoritas iuxta intellectũ allegoricum. Sedit rex Salomon super thronũ suũ:positusq̃ est thronus matris regis q̃ sedit ad dexterã eius.iij. Regũ.ij. Et erit iudex cũ filio. Apostoli etiã et viri aplici omnes sedebũt. Auctoritas. Dixit petr⁹ ad iesum. Ecce nos reliquimus oia ꝛ secuti sum⁹ te:q̃d ergo erit nobis. Mat.xix. Rñdit xps. Amen dicovobis q vos q̃ secuti estis me:in regeneratiõe cũ sederit filius hois in sede maiestatis sue: sedebitis ꝛ vos sup sedes duodecim iudicãtes duodecim trib⁹ isrl. Nota iudicãtes non dicit iudicandi duodecim trib⁹ isrl.i.vniuersitatẽ gentiũ. Dic vbi erũt bti i die iudicij.ſ.beat⁹ Dñicus:btũs Franciscus et boni religiosi de vita aplica:qz cũ xpo iudicãtes.vbi dicit aug.ꝛ glose de quolibet viro aplico dicũt idẽ esse intelligẽdũ. Nota ꝫtũ laboraret quilibet si sciret q̃ suis laboribus posset acquirere honorem vel coronam papalem vel regnũ:q nihil est respectu illius honoris vel corone. Dic practice quomodo si aliquis religiosus de vita apostolica casu remaneret in terra ad dexteram quõ christus ipsum vocaret:et ipsum faceret ascendere ꝛ in cathedra collocaret. Auctoritas. Quis sicut dñs deus noster qui in altis habitat: et humilia respicit in celo ꝛ in terra. ps.cxij A dextris autẽ statuet oues.i.obedientes qui habẽt cõditiones ouiũ.ſ.obedientiã patientiã:et erubescentiã. Sũt autẽ obedientes illi pastori q̃ dicit. Ego sum pastor bonus. Jo.x. qui in suis actibus nolũt se regere iuxta suã iclinationẽ:ꝫz iuxta pastoris ordinationẽ:nec ꝛm coꝝ sensualitatem:sed ꝛm pastoris voluntatẽ. Itẽ ouis est patiens ꝛ videt hẽre verecundiã:qz coꝝ

da coopit verẽda sua. Secꝰ de hedis sine de capris ꝛc. Sic penitentes cauda finalis pnie coopiũt verẽda suoꝝ pctorũ: ita in die iudicij nõ apparebũt pcta in cõfusionẽ ipsoꝝ. Auto. dauid. Beati quoꝝ remisse sunt iniquitates: ꝛ quoꝝ tecta sunt pctã. ps.xxxj. A sinistr⁹ vo statuet hedos i.inobediẽtes ꝛ impenitẽtes q̃ nolũt se regere in suis operib⁹ iuxta pastoris ordinationẽ:ꝫz ꝛm malã inclinationẽ. Pastor aũt precepit humilitatẽ: ꝛ ipsi volũt esse supbi vani ꝛc. Precipit vt vadãt per viã mie ꝛ liberalitatis ꝛ ipsi ad instar hedoꝝ deuiãt per viam auaricie: cupiditatis: et sic de alijs. quib⁹ dicit xps. Vos nõ estis ex ouibus meis:oues mee voce meã audiunt Joã.x. Itẽ hedi videnꝺ inuerecũdi verẽda oñdẽdo:sic ipenitentes et notorij pctorꝛ inuerecũdi sũt qz notorie peccãt ꝛ nõ cooperiũt coꝝ pctã cauda pnie. Si hedi erũt a sinistris vbi tũc erũt capre.i. mulieres cornute? Rñdeo q ibidẽ cũ hedis:pz ergo ordinatio iudicialis. Tertiũ est vel erit diffinitio ſnialis. Dic practice quõ xps forte ꝛm aliquos iterrogare poterit matrẽ suã ꝛ alios q̃d fiendũ. Primo de his q̃ sunt a dextris ꝛc. Ꝛz nõ idigeat ꝑsilio alicui⁹:nihimin⁹ tñ volẽs honorare matrẽ suam ꝛ apꝛos ꝛ aplicos viros in terrogabit eos ꝛc. Quẽadmodũ salomõ sapiẽtissimus honorãdo suos cõsiliarios ipsos interrogabat ꝫz ipse meli⁹ sciret q̃d facturus esset. Et licet ꝛm aliquos illud iudiciũ fiat mẽtal'r,vel ꝛm aliquos vocaliter:siue vocal'r ꝛ mẽtal'r ꝛm aliq̃s. Ego dicã vobis vt me intelligatis. Tunc xps poterit interrogare matrẽ suã dicendo. Mater mea:q̃d vobis vꝛ faciendũ? Rñdebit ꝧgo maria. Ex quo multa fecerũt vobis ꝛ mihi: videꝝ mihi q̃ isti q̃ sunt a dextris:ex quo vixerũt in mũdo iuxta vꝛam ordinationẽ ꝛc.q̃ sint hic nobiscũ in glia Idem de interrogatione et rñsione apostolorꝝ. Tũc dicet xps. Et ego vt iudex ꝛ dñs vniuersalis dico vt fiat ꝓout dicitis Tũc vertẽs se ad bonos facie leta dicet ad eos. Uenite bñdicti ꝑis mei ꝛc. Tũc boni sibi regratiãdo forte dicẽt. Glia tibi dñe qui natus es de virgine ꝛc. et statim ꝧtute glie ascẽdẽt cũ angelis in aera Auctoritas. Hoc eñ vobis dicim⁹ in verbo dñi:qz nos q̃ viuimus qui residui sumus in aduentu dñi ſimul rapiemur cũ illis in nubibus obuiã xpo in aera. et sic semp cũ dño erimus.ſ.ad Thes.iiij. Dic etiã practice de malis q̃ erunt a sinistris quõ xps interrogare poterit matrẽ ꝛ apostolos:ꝛ data ſnia irreuocabil'r ꝓtra illos vertẽs se ad malos terribil'r di. Discedite a me maledicti in ignẽ eternũ ꝛc. Tũc illi fientes facient planctũ. Hiere:xx. Maledicta dies in qua nat⁹ sum:dies in qua peperit me mater mea nõ sit bñdicta:maledictus vir qui annunciauit patri meo: di. natus est tibi puer masculus.ꝛ quãto in hoc mũdo amores fuerũt maiores: tãto tunc erit vnus ꝓtra alĩ peior.ſ.vir cõtra vxorẽ ꝛ ecõuerso:pr̃ ꝫ filiũ ꝛ ecõuerso. Quartũ erit executio ꝑpetualis nõ vt faciũt aliq̃ dñi q̃ datã ſniam nũq̃ exequũt. Dũ aũt mali sic flebũt xps clamare poterit voce magna di. Inferne aperi os tuũ ꝛ degluti oẽs impios istos. Dicit xps de iuda dãnãdo:bonum erat ei si natus nõ fuisset hõ ille. Mat.xxvj. Dicit hic glo.ordinaria. Melius fuisset iude nunq̃ fuisse q̃ damnatũ esse. Deinde xps cum matre ascẽdet in celũ precedentib⁹ angelis ꝛ cãtãtibus et sequentib⁹ ſctis sicut venerũt qui q̃n oculis corporalib⁹ videbũt solem et lunã:celũ ꝛc.dicere pñt xpo cui poterunt loqui vt patri. O dñe ista est luna vel sol q̃ illuminat nos. Itẽ q̃n videbũt pulchritudinẽ celi empyrei in quo quilibet inuenietur suã cathedrã paratã inter angelos cũ noie suo scripto. Ideo xps dicit. Saudete ꝛ exultate:qz noia vestra scripta sũt in celis. Luce.x. Tunc quilibet eorũ accipiet coronã glie de manu dei. O qualis honor. Collocabunꝝ in sua cathedra: et sic eternal'r stabũt in illa glia. Et de cetero nullus habitabit in isto mũdo q̃ natural'r põt ostendi:qz habito fine cessant ea que iunt ad finem ꝛm pham. Et habito termino cessat motus.v.phsicorum.

¶Dñica.j.aduentus dñi. Sermo.ij.

ECce rex tuus venit tibi mãsuetus. Mat.xxj. Aduentus filij dei in hunc mundũ est tripler principaliter.ſ.

per incarnationem in ventre virginali.

per iustificationẽ in mente humanali.

per retributionem in iudicio generali

Isti tres aduentus dñi mꝝstice notãtur

in eñ.qđ hodie legit de hac cā ꝯuis ei⁹ hist̃oria ptineat ad die ramo⁹. Prim⁹ in principio vsq; Soluite et adducite mihi. vbi nota quatuor.s.finē ꝓpter quē venit q̄ est pacificatio hois cū deo ⁊ cū angelis et cū seipso ⁊ cū ꝓmis ibi. Cū appropin quasset Iesus hierosolymis. Nā hieroso lyma pacificatio vel visio pacis interpre tatur. ad Ephe.ij. Ipse em̄ est pax nr̃a q̄ fecit vtraq; vnū: ⁊ veniens euāgelizauit nobispacē. Uia per quā venit est ꝟgo ma ria. Ber. Uirgo egregia ipa est via regia p quā saluator venit ad nos ibi. Et cū ve nisset bethphage qđ interpretat̃ domus oris:qr in aptione oris p ꝟsensuz dicēdo. Ecce ancilla dñi ⁊c. fct̃a est dom⁹ dei. Jō cantat̃ Domus pudici pectoris tēplū re pēte fit dei ⁊c. Cā quare venit est eminē tissima mia diuina ibi Ad montē olineti ad Ephe.ij. De⁹ q̄ diues est in mia ꝓpter nimiā charitatē suā q̄ dilexit nos cū esse mus mortui pctis ꝟuiuificauit nos. Act⁹ ad quē venit q̄ est illuminatio mūdi:non tm̄ p se:ꝫ etiā p discipulos:⁊ ꝯtū ad gen tem iudaicā:⁊ ꝯtū ad ppm̄ gētilem ibi. Tūc misit duos discipl̃os ⁊c. Jo.xij. Ego lux in mundū veni:vt omis q̄ credit i me in tenebris nō remaneat. Scōs i medio. Di cite filie syon.i.aie hūane. Ecce rex tuus venit tibi māsuetus. Nota quatuor cir ca aduentū istū ꝓpinquitatē adueniētis qr ecce.s.pñs est ad ostiū:iō cito recipien dus. Apoc.iij. Ego sto ad ostiū et pulso: si quis audierit vocē meā ⁊ aperuerit ia nuā:introibo ad illū ⁊ cenabo cū illo:et ip̃e mecū. Eius dignitatē:qr rex tu⁹: iō ho spitiū ꝓparandū est ei diligēter. Ezech. in omel. pēthecostes. Tergat sordes pra ui operis q̄ deo ꝓparat hospitiū cordis Aduētus vtilitatē:qr venit tibi.i.ad vtili tatē tuā. Jō vehementius desiderādus. Mat.viij. Ego veniā et curabo eū. Adue niētis humilitatē:qr māsuetus.iō imitā dus. Mat.xj. Discite a me qr mitis sum ⁊ humilis corde ⁊c. Terti⁹ in fine ibi. Tur be autē q̄ precedebant ⁊ q̄ sequebant ⁊c. Cōe canticū oim bonor̃ erit in die iudi cij. Bñdictus qui venit in noīe dñi. Mat. xxiij. Nō me videbitis donec dicatis. Be nedictus qui venit in noīe dñi. Quibus respōdebit xp̃s. Uenite bñdicti pr̃is mei: possidete paratū vobis regnū a ꝓstitutio ne mūdi. Esuriui enī et dedistis mihi ⁊c. Mat.xxv. Diuersum erit canticū maloꝝ hieremi.xx. Maledicta dies in qua natus sum: dies in qua peperit me mater mea non sit benedicta ⁊c. Quibus respondes bit christus. Discedite a me maledicti in ignem eternum:qui paratus est diabolo et angelis eius. Matthei.xxv.

¶ Dñica.j.aduētus. De aiabus. Ser.iij

Gicite filie syō. Ec ce rex tuus. Mat.xxi. Scōm materiā quā volo predicare hoc sermone verbū ꝓpositū est verbū dei ad sanctos an gelos vt loquant amicabiliter aie sancte bone ⁊ iuste ab hac vita recedenti tanq̄ conciui corū et coheredi dicentis. Dicite filie syon.i.aie sancte qñ representat̃ regi christo per angelos dicētes aie. Ecce rex tuus quē tā ardēter desiderasti: amasti: et cui tam fideliter seruiuisti. Iurta ꝓse cutionē huius intellectus inuenio in sa cra scriptura q̄ aia notatur quadrupl̃r: siue sit bona siue sit mala:iuxta quatuor operationes ipsius anime nouiter i hoc mundo recedētis:ex quolibet opere ani ma nominatur ꝓprio nomine.

Primū opus aie est exitus corporalis.
Secundum ambulatio spiritualis.
Tertium introitus patrie celestis.
Quartum premiatio meritalis.

Ex p̃mo opere si aia sit sancta ⁊ bona no minatur filia principis. Si autem mala: dicitur filia latronis.

Ex scōo opere si est bona ꝺr filia syon.
Si est mala dicitur filia edom.
Ex tertio si est bona ꝺr filia iuda.
Si sit mala ꝺr filia babylonis.
Ex quarto si sit bona ꝺr filia hierl̃m.
Si sit mala dicitur filia belial.

¶ Ecce hic tota materia de scōo ope rp̃s sanctis angelis loquit̃ in themate. Dicite filie syon. Primū opus aie nouiter re cedētis de hoc mūdo est exit⁹ corporalis. opz em̄ dimittere corp⁹: ⁊ si aia sit bona sancta ⁊ penitēs ⁊ ꝓtrita ⁊ cōfessa:remisit satiffecit:nō erit sola de hoc mūdo:qr si ē in puncto ereūdi de corpore:subito ange lus bonus custos ipsius q̄ ꝓuidit horā mortis sue ascendit ad xp̃m:q̄ lz sciat oia tm̄ pōt sibi dicere q̄ facim⁹. Cui dicere p̄t angel⁹. Dñe: talis quē cōmēdastis mihi vixit in bonis operib⁹:fuauit ꝓceptaꝝ

noluit viuere ꝑm sensualitatē:ꝫ iuxta ve strā volūtatē:nec ꝑm suas inclinationes sed ꝑm vr̃as ordinatiōes mō est in arti culo mortis:statim tūc xp̃s mittit filios ⁊ filias si q̄s hz in paradiso ad sociandū aiam illā q̄q; vt pie credit̃.et hoc patet ex multis miraculis:⁊ qñ aia exit de cor pore stati videt angelos ⁊ filios q̄s opti me cognoscit:⁊ noiat ipsos angelos filios⁊ filias que honorifice associat̃ ab eis Ex isto ope aia ꝺr filia principis. Nō illi⁹ est qr sicut filia principis in die nuptiaꝝ nō vadit sola corā spōso:sed notabil̃r as sociata baronib⁹:militib⁹ ⁊ scutiferis:sic aia bona ⁊ sct̃a ag̃elis. Autoritas. Quid videbis in sunamite:nisi choros castroꝝ ꝯ pulchri sunt gressus tui in calciamen tis filia ꝓncipis. Can.vij. Nota sunamis interpret̃ mortificata:qr ꝑsona sct̃a ⁊ bona in hoc mūdo mortificat corp⁹ suū p pniaz ip̃m castigādo:eo q̄ inclinat ad vitia et pctā. Jō dicit ap̃s. Mortificate mēbra vr̃a que sunt sup terrā.ad Col.iij Quid g̃ videbis in sunamite.i.ꝑsona p pniam mortificata nisi choros castroꝝ i.angeloꝝ qui dicuntur castra dei:ita vo cauit eos iacob cū sibi in itinere obuia rent dicēs:castra dei sunt hec. Ps̃. xxxij Quā pulchri sūt gressus tui.i.passus vir tutū:qr sicut pedibus ambulam⁹ in hoc mūdo:sic virtutib⁹ et opibus meritoꝝ ambulam⁹ ad deū. Dauid. Jbūt de vir tute in virtutē videbit deus deoꝝ.i.an geloꝝ in syon.ps.lxxxiij.ita vitiꝰ pctis et malis op̃ib⁹ ambulam⁹ ad infernum: qr sicut optima calciamēta ornāt ⁊ deco rant pedes ita intētiones recte ornāt et decorāt bona opa nr̃a. Quā pulchri sunt gressus sui.s.virtutū ⁊ bonoꝝ opeꝝ i cal ciamētis.i.intētionibus rectis ꝟsus deū filia ꝓncipis. Per oppositū aūt si aia sit mala ⁊ impenitēs ꝺr filia latronis. Nō qr sicut qñ latro data sua ꝑta cū ꝺz duci ad furcā ⁊ ad portā carceris sunt sagiōes expectātes eius exitū. Jta de aia impe nitēte filia latronis ade q̄ ꝺ volūtatem ⁊ ꝓceptū dei de orto paradisi furatus fuit fructū veritū:ꝓp qđ ibāt oēs ad furcā in ferni. Nota ꝺ furātes fructus. Jta pctōr ꝺ ꝓceptū dei furat fructus de arbore su perbie.de q̄ precipit de⁹ ne homo co medat. Cuius fructus sunt vanitas: pōpositas:vana gl̃a:presumptio:de qbus la tro.i.pctōr recipit. Jdē de arbore auari cie:cuius fructus sunt vsura:rapina:re tentio:calūnia:fraus ⁊c. Idem de arbore luxurie cuius fructus sunt fornicatio:a dulterium:incestus:raptus ⁊c. Idē de ar bore inuidie cuius fruct⁹ sunt odium:rā cor:mala voluntas:diffamatio ⁊c. Idem de arbore gule cuius fructus sunt comes sationes:ebrietates:ieiunioꝝ fractiones ⁊c. Idē de arbore ire:cuius fructus sunt vindicte:vulnera dāna ꝓpter hec i exitu aime de carcere corporis expectans sa giones inferni filiā latronis. Autoritas. Nūc vastaberis filia latronis. Michee.v Dicit aia mala ꝑ se ⁊ alijs. Obsidionem posuerunt sup nos.ibidez. Jta est tūc de ista misera aia sicut de ista ꝑdice i mata intra quā est a venatorib⁹ obsessa:ita de aia. Caro est mata intra quā est aia ab scondita:⁊ in morte compellit̃ exire ba culis doloꝝ ⁊ infirmitatū. dauid.ps.xvij. Circūdederunt me dolores mortis. Ca nes aūt inferni stāt in circuitu ⁊ pōt dice re misera aia. Circundederūt me canes multi.ps.xxj. Falcones in aere:sunt de mones in media regione cōmorātes .Jō pōt dicere aia. Obsidionē posuerunt su per nos. Ad quā demones. Nunc vasta beris nunc:sez in exitu de corpore:vasta beris.i.destructa eris filia latronis.i.pec catoris impenitētis. Scōm opus ipsius aie. Post exituz a corpore est ambulatio spūalis. Corpus remanet ibi:aio aūt va dit ad sursum versus celū si est bona:vel deorsum versus infernū si est mala:⁊ hec ꝺr ambulatio spūalis:qr spūs vadit sine corpore. Nota quō ad hinc vsq; ad celuz empyreū est via longissima: et in media regione est maxima multitudo demonū qui ibi remāserunt qñ de celo ceciderunt Mō videamus quō aia poterit transire. dico q̄ si aia est bona ⁊ sct̃a ⁊ sanctis an gelis sociata demones fugiunt ⁊ dimit tunt eā in pace:⁊ aia videt eos ⁊ cognos cit ipsos a q̄bus in hoc mūdo fuit tenta ta:⁊ cuilibet dicere poterit. O ꝑditor nū quid tu es Ieuiathā q̄ tētasti me de sup bia ⁊c. Sed deus sua mia me iuuit. Jdez de māmona:asmodeo ⁊ ceteris:⁊ sic a sancta transit libere sine timore. Ex tuo aspectu aia bona ꝺr filia syon.i.specula tōis.autoritas. Nō trāsibit sup eos vl̃ra exactor qr nūc vidi oculis meis:exulta sat̃

filia syon.Zach.ix. Nota exactor sigt diabolū q exacte puocat hoiem ad peccādū Nā transibit sup eos vl. Ecce ḡre ot the. aie sctē. Dicite filie syon. Si ho aima sit mala vadit ad infernū ⁊ nō or filia syon sed filia edō que interpretat sanguinea. qr pctā mortalia in sctā scriptura dicunt sanguis. Ideo dō. post pctā sua orādo dicebat ad dnm. Libera me de sanguinib⁹ id est pctis. de⁹ deus salutis mee. ps. l. pter hoc aia ipenitens ⁊ pctis plena or filia edō. Autoritas. Filia edō q habitas in terra hus ad te q̄q pueniet calix ⁊ inebriaberis atq̄ nudaberis. Treñ. iiij. Nota hus. i. psiliatoris seu festinātis qr diabolus or festinās: qr festināter peccauit: qr statim qñ fuit creatus voluit parificari deo ⁊ multi angeli sibi cōsēserunt: ideo facti sunt demones: ⁊ multi sibi ptradixerunt. Pro dictor intelligentia nota q demones nō sunt natura mali vl naturaliter ex pria volūtate. vt dicit Dion y. iiij. c. ō diuis noib⁹. cui⁹ rōnē ponit. b. Tho. i. pte. q. lxiij. ar. iiij. qr q̄libet natura intellectualis hz ordinē ad bonū vle qō pōt apprehendere ⁊ qō est obiectū volūtatis. nō si sit aliq̄d cui⁹ natura ordinet i aliqō bonū sm cōem boni rōnē hoc sm suā naturā nō pōt tedere i aliqō malū: hz demōes sunt sube itellectuales. igr nullo mō pñt hre inclinationē naturalē i aliqō qōcq̄ malū: ⁊ iō nō pñt naturaliter esse mali. vñ Aug. x. de ciui. dei reprehēdit porphiriū ō hoc q por. dixit q demōes erant natura liter fallaces. dicēs eos nō naturaliter esse fallaces: hz ppria volūtate. vt ōt. s. Tho. in so. ad pmū. Oēs em angeli boni ⁊ mali fuerūt i gra a deo creati: vt dicit. b. th. in. i. pte. q. lxij. ar. iij. dicit em. b. Aug. xij. de ci. dei q de⁹ sil erat i eis ydēs naturā ⁊ largiēs gram. ā̄geli tñ i gra creati peccare potuerūt: qr nō fuerūt i gra confirmati: vt dicit. b. tho. q. lxij. ar. j. imo de facto aliq̄ peccauerūt q̄ ⁊ demones effecti sunt sm illō Job. iiij. In angelis suis reperit prauitatē a creatione sua vsq̄ ad pctm ⁊ a paradisi expulsiōe vir trāsiuit spacium vni⁹ momēti. ecce quō fuit festinās. q̄ hitas i terra hus. i. festinātis ad te q̄z pueniet calix. de q Joan. Bibent de vino ire bi qō mixtū ē mero i calice ire ipsi⁹. apo. xiiij. ⁊ inebriaberis: qr sicut ebrius nescit q̄d facit: sic nec aia qñ sentit penas itolerabiles inferni. ⁊ nudaberis. s. meritis: gaudijs ⁊ oibus bonis. Cauete ḡ ne aia vra sit filia edō. Tertiū op⁹ ē introit⁹ patrie celestz qr si aia sit bona intrat patriā paradisi: si mala patriā inferni. Ex igressu paradisi dr filia iude: ex igressu inferni filia babylonis. Postq̄z aia est a corpe egressa cū illa honorabilis comitatus intrat celū empyreū: ⁊ vidēs illā inestimabilē pulchritudinē celi admirat valde. et aie beator ⁊ sancti angeli vident aniam nouiter intrantē ⁊ regratiant deo ⁊ salutare eā pñt di. O bñdicta creatura: bñdicta dies ⁊ hora in qua dimisisti pōpā: vanitatē ⁊c. et fecisti pniam. Que stupefacta rndere poterit. Nō nobis dne nō nobis: sed noi tuo da gliam. Ex isto introitu aia or filia iude. Auctoritas. Audiuit et letata ē syon: ⁊ exultauerūt filie iude, propter iudicia tua dne. ps. xcvj. No. letata est syon. i. aia sctā q̄ or filia syon propter egressum spūalē: ⁊ exultauerūt filie iude i. confidētes ex ingressu paradisi pp iudicia tua dne. Que quidē iudicia sunt ser. tria in hoc mūdo: ⁊ tria i alio q̄ attribuūtur deo. Primū iudiciū in hoc mūdo ē cōtritio cordis: qñ hō dolet de pctis ⁊ recipit bonū, ppositū puertendi di. O miser q̄d erit de me: ego sum religiosus ⁊c. Dic de quolibet statu. Ecce pmū iudiciū in q̄ pctor iudicat q corrigat se. Scōm ē otis confessio. qñ hō dicit confessori oia sua mala et pctā tanq̄z iudici ⁊ hoc iudiciū est necessariū: qr de glādula curāda necessariū est vt ide exeat corruptio. Idē de pctore Et qñ confessor q̄ est iudex dicit hz q video ex dictis vris. vos estis superbus ⁊c. iō de cetero humilietis vos. Idē ō alijs. tunc confessor vt iudex absoluit eū. Tertiū iudicium est corpis afflictio. optimū iudiciū est castigare carnē ne castiget in alio mūdo a sagionibus inferni. In alio mundo sunt alia tria iudicia. Primū est associatio sanctor angelor in exitu aie a corpe ex quo aia fuit in hoc mundo associata virtutibus ⁊ opib⁹ bonis iudicat dns vt tunc associetur aia sctis angelis vt pie credendū est. Scōm est demonū fugatio in media regione aeris. iudiciū est rectū ex quo aia in hoc mūdo fugit ⁊ vitauit tētationes demonū q tunc ipsi fugiant et permittant eā libere trāsire. Tertiū ē ipsius aie cōmendatio ⁊ laudatio i introitu paradisi: ex quo aia in hoc mūdo bñdixit ⁊ laudauit deū: iudicat de⁹ vt in introitu paradisi laudet ⁊ cōmendet a sanctis angelis ⁊ aniab⁹. Ecce quare dicit. Exultauerūt filie iude, ppter iudicia tua dne. Mō girachartā p oppositū si aia sit mala ⁊ impenitens intrat patriā inferni. Dic qñ est in ianua inferni. quo statim aperit ⁊ exit inde fetidus fumus de sulphure ⁊ horribilis. Et aia misera flens ⁊ clamās dicere pt. O misera ⁊ huc intrabo ⁊ q̄d forte erit de me vltra. vltra dicūt demones: traditor qr h opz vos stare i eternū. Et existo introitu aia or filia babylonis. i. psusiōis: qr sicut in padiso est optima ordinatio angelor ⁊ sctor: p oppositū in inferno est inordinatio ⁊ confusio. Ubi nullus ordo hz sempiterna⁹ horror inhabitat. Job. xiij. Iō aia or filia babylonis. Autoritas. Filia babylonis misera. Beatus q retribuet tibi retributiōez tuā quā retribuisti nobis. ps. cxxxvj. Nota sūt sancta psonar. Btūs. s. est ille q retribuet tibi retri. ⁊c. Qr i hoc mūdo pctōres ⁊ mali psequunt bonos ipis multiplr iniuriādo dicēdo hypocrita begehart ⁊c. ⁊ in hoc mūdo a nullo reprehendunt: hz in alio mūdo graviter punient a deo. Iō btūs q retri. ti. ⁊c. Quartū op⁹ est recipe pmiū meritale: vl in celo si est bona: vel inferno si est mala. Dic quō ex q aia sctā est in paradisum introducta venit ad cathedraz xpi: cui suote osculat manū ⁊ pedes etiā virgini marie qb⁹ regtiat vt pbabile est ⁊c. ⁊ ibidē a xpo coronat corona glie. Autoritas. Accipiet regnū decoris: ⁊ diadema spei de manu dni. Sap. v. Demū colloca tur in cathedra glie in alio ordine angelorūvbi erit eternaliter in pace ptinua. ex q aia or filia hierlm q interpretat pacifica. Autoritas. Letare ⁊ exulta in oi corde filia hyerlm absulit dns iudiciū tuū: auertit inimicos tuos. Rex isrl dns in medio tui: nō tiebis malū vltra. Sopho. iij. Nota differētiā inter leticiā ⁊ exultationē: qr letitia pfistit int⁹ in corde: exultatio autē pfistit in corpe ⁊ oñdit extra. vñ exultatio q̄si extra saltatio pre gaudio. Sic vbi gratia qñ or vobis. fili⁹ vester est sanus. vos de hoc hētis letitiā: hz si dicat vobis q fili⁹ vester fctūs est ep̄s vel cardinalis: tūc hētis etiā exultationē. sic aia sctā qñ intrat padisuz hz letitiā: hz in die iudicij maximā habebit exultationē qr tūc gliā ⁊ leticia aie saltabit extra p redūdantiaz qr sicut mō esse aie cōicat corpi: ita etiā esse glie ipsi⁹ aia cōicabit corpi. Ecce q̄l dicit autoritas. Letare ⁊ exulta. ⁊c. Per oppositū si aia est mala recipit in inferno pmiū suū iuxta pctā ⁊ mala opa q̄ fecit. Vbi gra. Si in hoc mūdo psona fuit superba: vana: pōposa: se sup alios eleuādo: talis aia in inferno recipit salariū: qr ibi humiliat i maxis penis: ⁊ calcat pedib⁹ demonū. Si ho fuit psona auara: usuraria: crudelis ⁊ sine mia: i morte mittit aia in plū bū liq̄factū: ⁊ ibi coq̄t ⁊c. si luxuriosa: ponit in veru cū meretrice sua ad instar crogilloz. ⁊ ibi se calefaciūt. Sic iracūda aia ē in ptinua guerra ⁊ diuisionib⁹. ⁊ sic de alijs pctis. Et ex hoc aia dānata or filia belial. Autoritas. Quasi vna de filiabus belial. i. Reg. j. Belial dupliciter interpretat. pmo belial. i. sine iugo. scdo belial. i. absq̄ dño. Prima interptatio oñdit qr aia dānat: qr fuit absq̄ iugo. scdo q de⁹ imposuit nobis iugū p̄ceptor dī. Tollite iugū meū supvos ⁊ discite a me: qr mitis sum ⁊ hūilis corde. ⁊ inuenietz requiem aiab⁹ vris. Jugū em meū suaue est ⁊ onus meū leue. Mat. xj. Leue est qui pōderis: qr solū. x. libraz. Prima est. Nō habebis deos alienos ⁊c. Multi nolūt iugū issud portare. ecce absq̄ iugo. q̄libz vult viuere ad libitū iuxta suas inclinatiōes malas ⁊ nō curat qō p̄cepit dns. ecce hic culpa. ppt hoc seq̄t pena quā hz aia in inferno qō oñdit in scda interptatione absq̄ dño quē nūq̄ videbit: qr sibi in hoc mūdo nō obediuit. Nō est h ad clarificandū itellectus nros. ḡre deus dānat eternaliter aiaz nunqd sufficeret q tm duraret pena q̄ntum culpa seu pctm. s. tm, p pctō. vt si peccatū durauit p horā siue p diē vel p mensem vel p annū ⁊c. q tm duraret pena. et hoc esset iustū ⁊ rōnabile. Sz p pctō vni⁹ horevl dici ⁊c. q aia dānet eternaliter hoc nō vt iustū ⁊ rōnabile. Pro rnsione scienduq̄ ḡdiu ania est vnita ⁊ ꝑuncta corpori essentialiter aia recipit aliquas: condiciones a corpore: vt soci⁹ a socio. Cōditio corporis est q est mutabile: variabile qr mō est sanū: mō infirmū: mō letū: mō triste: mō calidū: mō frigidū: ⁊c. hanc cōditionē recipit aia a corpe q̄diu est sibi cōiuncta: licet de se sit immutabilis ⁊ inua-

rabilis. Sz vnita corpi est mutabilis: vnarabilis: qz tz mō sit bona: pōt esse mala: & econuerso. mō est in gra dei: modo in ira & in pctō: mō deuota: mō indeuota. Autoritas. Corpus qō corrūpit aggrauat anima. Sap. ix. ſ. trahēdo ipsaz ad ꝑditiões corpis: tz a corpe aia sepata efficit immutabilis & inuariabilis: qz si in gra recedit a corpe ita cōfirmat in ea ꝙ nō pt ipsam pdere nec amittere aliq̄ mō: iō hēbit eternaľ gloriā. Si aūt recedit a corpe in culpa & pctō ita ꝙfirmat & obstinat in ipo ꝙ nō pt penitere nec ab eo exire: iō eternaliter hēbit penā. Ybigfa. si aia i morte recedit a corpe in culpa seu pctō supbie &c. sic obstinat & ꝙfirmat in illa ꝙ nō pōt penitere. Idē de alijs pctis. Autoritas. Si ceciderit lignū ad austrū aut ad aq̄lonē: in q̄cūq̄ loco ceciderit ibi erit. Eccl's. xj. Loquit de hoie q̄ est vt arbor plātata in viridario ecclie. Marci. iiij. Video hoies velut arbores scindit p mortē corpalem Jaz em̄ securis ad radicē arboris posita est. Mat. iij. Auster q̄ est pars calida et humida significat psonā que est in statu gre q̄ est calida p dūotionē: & humida ex pctōz ꝙtritōe lachrymādo. Aq̄lo qui est pars frigida & sicca tz psonā q̄ nō est in gra dei q̄ est frigida ex ideuotiōe: & sicca & sterilis ex opib⁹ mie & pnie. Dicit ergo. Si ceciderit &c. Erquo ꝙ pctm̄ seu culpa durat eternaľ in aia: iō pena erit & eterna. ptz rō. Tu forte credebas aniā recedēs p mortē corpalē ꝙ dimitteret pctm̄ & culpā qō nō facit nisi i gra recedat. Jō mō est hora penitēdi. Ecce q̄ľ aia dāna ta ōr filia belial. sine iugo vel abſq̄ dño. ¶ Pro dictoz pleniori intelligētia. Nota ꝙ. b. Tho. iiij. scrip. di. xlvj. q. j. ar. iij. hāc mouet q̄nē. Utz ex diuina iusticia inferat pctōibus eterna pena. Ad quaz vt supra rndet ꝙ sic loquendo de culpa mortali: qz duratio pene nō rndet durationi culpe. Dicit aug. xxj. de ciuita. dei. Nō em̄ adulteriū qō in momēto tpis perpetrat momētanea pena punit: etiā sm leges humanas. Sz duratio pene respicit dispositionē peccātis. Q̄nq̄ em̄ ille q̄ peccat in aliqua ciuitate ex ipso pctō efficitur dign⁹ vt totaľ expellat a societate ciuitatis: vel p exiliū ꝑpetuū vel etiā per mortē. Q̄nq̄z o nō reddit dign⁹ vt totaliter a societate ciuium excludat: & ideo vt possit esse ꝙnciēs mēbrū ciuitatis pena ei plongat vel breuiat sm qō eius expedit correctioni: vt in ciuitate ꝙnciēter & pacificeviuere possit. Jta ēt sm diuinā iustitiā aliquis ex pctō dign⁹ reddit penitus a ciuitatis dei ꝙsortio separi qō fit p omne pctm̄ quo quis ℈ charitatē peccat qui est vinculū vniens ciuitatē ꝑdictaz et ideo ꝙ pctō mortali qō est ℈riū charitati aliqs in eternū a societate sctōz exclusus eterne pene adūcit. Qō autem pena quā ciuitas mūdana infligit ꝑpetua nō reputat: hoc est ꝙ accūs. inēstū hō nō ꝑpetuo manet vel inēstū etiā ciuitas ipsa deficit. Uñ si hō in ꝑpetuū viueret pena exiliū & seruitutis q̄ p legē humanā iferūt in eo ꝑpetuo pmaneret. Qui ℈o hoc mō peccāt: vt tm̄ nō reddant digni totaľ separari a sctē trinitatis ꝙsortio sicut peccātes veniaľ tāto eoz pena erit brevior vel diuturnior: ēstomagis vel min⁹ purgabiles erūt sm ꝙ pctā eis plus vel minus inhesērūt: qō in penis hui⁹mūdi et purgatorij sm diuinā iustitiā fuaſ. Inueniunt & alie rōnes a sctis assignate: q̄re iuste ꝙ pctō tpali. ſ. mortali aliqui pena etna puniant. Una est: qz peccauerūt ℈ bonū eternū dū ꝙtēpserūt vitā eternā. Et hoc est ꝙ aug. in li. ꝑdicto dicit: fact⁹ est malo dign⁹ etno: qz hoc i se pemit bonū qō eē posset etnū. Alia rō: qz hō i suo eterno peccauit. Uñ dicit gre. in. iij. dyalo. ꝙ ad magnā iusticiā iudicant' ꝙtinet vt nūq̄ careāt supplicio qui nunq̄ carerevoluerūt pctō. Et si obūciaſ ꝙ quidaz peccātes mortaľ ꝙponūt vitā suā in melius q̄nq̄ cōmutare: & ita sm hoc nō eēnt digni eterno supplicio: vtr̄. dicēdū ꝙ ex hocipo ꝙ mortaľ peccat finē suū i creaturā ꝙstituit: & qz ad finē vite totavita ordinaſ: iō ex hocipo totā vitā suā ordinat ad illud pctm̄: & vellet ꝑpetuo i pctō pmanere: si hoc cēt sibi ipune. Et hoc ē ꝙ gre go. dicit. xxix. moral. sup illud Job. Estimauit abyssum q̄si senescentē. Iniq̄ iō cū fine deliq̄rūt: qz cū fine vixer̄t: voluissent q̄ppe sine fineviuere: vt sine fine potuissent in iniquitate pmanere. pōt & alia. ſ. tertia rō assignari q̄re pena pcti mortalis sit eterna: qz ꝑ eā ℈ deū qui est infinitus peccatur: vñ cū non possit esse infinita per intēsionē: qz creatura nō est capax alicuius qualitatis infinite requiritur ꝙ

sit saltē duratione infinita. Est & quarta rō ad hoc idē qz culpa manet eternuz q̄ culpa cuz nō possit remitti sine gra quā hō nō pt post mortē acquirere: nec dz pena cessare q̄diu culpa manet. Cōfirmaſ qō dictū est per id qō ōr Matt. xxv. Jbūt hi. ſ. pctōres i suppliciū eternū. Jtē sicut se hz premiū ad meritū: ita pena ad culpam. Sz sm diuinā iusticiā merito tpali. debeſ premiū eternū. Joā. vj. Qis qui videt filiū hois & credit in eū hz vitā eternam: ergo & culpe tpali sm diuinaz iusticiā debeſ pena eterna. Preterea sm phz v. ethi. Pena taxaſ sm dignitatē eius in quē peccaſ. Uñ maiori pena punitur qui percutit alapa principē q̄ aliū quēcunq̄ sz. qui peccat mortaliter peccat ꝓtra deū cuius precepta transgreditur: & cui⁹ honorē aliqs impartitur dū in alio finē constituit. Maiestas aūt dei est infinita: ergo quicūq̄ mortaliter peccat dignus est infinita pena: & ita iuste ꝓ pctō mortali aliquis perpetuo punitur. Hec sanctus Tho. vbi. s. Idem ponit. j. ij. q. lxxxviij. ar. iij. vbi concludit ꝙ pctm̄ mortale quātum est de se inducit reatuz pene eterne. Idem scō scripto. disti. xlij. ar. v. in quo ponit differentiam inter pctm̄ veniale et mortale per penā eternā & tēporalē. Me aiabus aūt que non statim vadūt ad paradisum: qz nō sunt ꝙdigne nec perfecte penitentes: nec vadunt ad infernū: quia ante mortem habuerūt contritionem de pctis: & fecerūt ꝙfessionē & nō satisfactionem. Tales vadunt post mortē corporis ad purgatoriū ad purgādū pniam: qua cōpleta introducunt in celū. Pro dictoz maiori intelligētia querit vtrū post hāc vitā sit purgatoriū. Ad hāc questionem respōdet sctūs Tho. iiij. scrip. xxj. di. q. j. ar. j. q. j. ꝙ sic: & ꝙ de necessitate fidei ē ponere purgatoriū. Qz iusticia hoc exigit: vt peccatū per penā debitā ordinet: mō multi sunt qui absoluti sunt & quib⁹ culpa est dimissa: tz nondū compleuerūt penitentiā: eo ꝙ per ꝙtritionē deleta culpa non tollitur ex toto reatu pene: nec etiaz semp venialia dimissis mortalib⁹ tollunt: quibus restat aliqua pena tpalis p ficiēda & iō opz q̄ taliter decedēres post ꝙtritionē de pctis & absolutionē ante satisfactionē debitā post hanc vitā puniāt. Et ita oz locū dare in quo tales aie puniaſ. Et hic ōr purgatoriū. Et iō illi qui purgatoriū negāt: ℈ diuinā iusticiaz loquūt: & ꝑp hoc erroneū ē & a fide alienū. hoc idem tz Greg. nicenus qui dixit. Si aliquis ꝛpō amico ꝛsentiēs in hac vita purgare pctā min⁹ potuerit post trāsitū hinc per purgatorij ignis ꝛflationē expedire. Hoc ꝑdicam⁹ dogma ꝛfitatis seruāt es: & ita credimus. Hec ille. Hoc etiaz vniuersalis ecclia tz ꝙ defunctis orāsvt a pctis soluaſ: qō nō potest nisi de illis qui sunt in purgatorio intelligi. Ecclesie aūt autoritati q̄cūq̄ resistit hereſiz incurrit qō ꝙfirmaſ. Qz ōr. ij. Macha. xij. Sancta & salubris est cogitatio ꝙ defūct' exorare: vt a pctis soluantur. Sed ꝙ defunctis qui sunt in paradiso non est orādū: qz illi nullo indigēt. Nec iterū pro illis q̄ sunt in inferno: qz illi a peccatis solui nō possunt: ergo post hāc vitā sunt aliqui a pctis nondū absoluti: q̄ solui possunt et tales charitatē hñt sine q̄ non fit peccatoz remissio: qz vniuersa delicta operit charitas. Prouer. x. Unde ad mortē eternā non deueniēt: qz qui viuit & credit in me nō morieſ ieternū. Jo. xj. Nec ad gloriā inducentur nisi purgati: qz nihil inmundū ad illā pueniet: vt ptz Apoc. xxj. vbi ōr. Nō introibit in ea aliq̄d coinquinatū ergo aliq̄ purgatio restat post hāc vitā: & sic est ponendū purgatoriū. Idez ponit. ſ. Tho. iij. ℈ gentiles. ca. xcj. Item idē est ignis inferni & purgatorij: vt dicit s. Tho. vbi. s. ſ. iij. scrip. disſ. ij. q. j. ar. j. q. ij. Et ignis purgatorij est eternꝰ sm substantiā: tz tpalis sm effectū purgationis. Dicit em̄. b. Greg. ꝙ sicut sub eodē igne aurū rutilat & palea fumat. Jta sub eodē igne pctōr crematur & electꝰ purgaſ. Ergo idē est ignis inferni & purgatorij. Stultum est tm̄ differre satisfactionē vsq̄ post mortē: q̄uis possit in purgatorio fieri et fit pene solutio. Quiavt dicit sctūs Thomas: vbi supra. questiuncula. iij. Pena purgatorij minima: excedit maximam penam huius vite. Est enim in purgatorio duplex pena: vna dāt inquantū. ſ. retardantur a diuina visione: alia est sensus sm quod ab igne corporali pununtur. Et quantum ad vtrūq̄ pena purgatorij minima: vt dicit sanctus Thomas vbi supra: excedit maximam penam presentis vite. Quanto enim aliquid ma-

gis desiderat: tãto ei⁹ absentia est mode stior: ꝛ qz affectus quo deliderat summũ bonũ post hanc vitã est intẽsissimus: qz non retardat affectus mole corporis. Et etiã qz terminus fruẽdi summo bono iã aduenisset nisi aliq̃d impediret. Ideo de tardatione maxime dolent. Et ista pena est maxima pena. Sil⁹ etiã cũ dolor non fit lesio: sed lesionis sensus: tãto aliquis magis dolet de aliquo lesiuo quãto magis est sensitiuũ. Unde lesiones que fiũt in locis maxime sensibilibus: sunt maximũ dolorẽ causantes. Et qz totus sensus corporis est ab aĩa: ideo si in ipsam aiam aliquod lesiuũ agat de necessitate oz ꝙ maxime affligat. Quod aũt aĩa ab igne corporali patiat ad presens supponitur hoc eĩm sanctus Tho. iij. di. xliij. in fine distinctionis pulchre ꝓbat. Et hoc ꝑz ex ſnia dñi. Mat. xxv. Ite maledicti in ignẽ eternũ q̃ parat⁹ est diabolo ꝛ ãgelis ei⁹. Et iõ ꝑtz ꝙ pena purgatorij ꝯtũ ad penã dãni ꝛ sensus excedit omnẽ penã isti⁹ vite. Quidã aũt assignant rõnem ex hoc ꝙ aĩa tota punitur: nõ aũt corpus. Sed hoc nihil est qz sic pena dãnator⁹ eẽt minor post resurrectionẽ ꝯ̃ ante: qõ est falsum. Hec sctũs Tho. vbi. s̃. Stultuz igit̃ est vsq; ad purgatoriũ differre penitẽtiã ꝛ satisfactionẽ. Purgant̃ autẽ in purgatorio. vt dicit sanctus Tho. vbi. s̃. q. j. arti. j. q. v. electi sola diuina iusticia: nõ ministerio demonũ quoꝝ victores extitert: nec ministerio angelorũ q̃ ciues suos nõ tam vehementer affligerẽt. Sed tamen possibile est ꝙ eas ad loca penarũ deducant. ꝛ etiã ipsi demões qui de penis hominũ letãtur eas cõcomitant̃ ꝛ assistunt purgãdis: tũ vt eoꝝ penis satient̃: tũ vt in eaꝝ exitu a corpore suo aliq̃d ibi reperiant. hec. s. Tho. vbi. s̃. De istis etiã dicit christus angelis. Dicite filie syon ꝛc. pro earum consolatione. Deo gratias.

¶ Dñica prima aduentus dñi. Ser. iiij.

Te in castellum quod cõtra vos est. Mat. xxj. Sermo noster est quo mõ oportet nos parare in hac vita vt vadamus ad gloriã eternã finaliter. Materia erit vtilis ꝛ proficuosa: sed vt sit deo acceptabil⁹ et gratiosa saluteꝫ virgo maria gloriosa Ite in castellũ ꝛc. hoc verbũ ad literam dixit xp̃us duobus discipulis suis quos mittebat in hierl'm di. Ite in castellũ ꝛc. xp̃s ciuitatẽ hierl'z vocabat castrũ: qz habebat conditiones castri ad l'fam quãtũ ad situ: ꝛ quantũ ad fortitudinẽ magnaz quã habebat in muris: turribus: fortalitijs ꝛ huiusmodi: ꝛ erat in alto posita ad instar castri fortissimi ꝛ q̃si inexpugnabilis. iõ dicit. Ite in castellũ qõ ꝟtra. i. ante vos est. ꝛ spũal'r maxime anagogice ab ana quod ẽ surſuz ꝛ agoge ductio: quasi surſum ductio. celestis gratia dicitur castrum siue ciuitas ꝓpter tria. vl' ꝓpter tres ꝓprias conditiones castri.

Prĩa qz castrũ est citũ i loco alto ꝛ emineti sed nihil creatũ ẽ alti⁹ celo empireo.

Scda qz castrum est inexpugnabile.

Tertia qz ẽ ꝓuisuz de oĩb⁹ necessarijs ¶ Primo est in alto positum. Dõ. ps. xc. Altissimũ posuisti refugiũ tuũ. Nota altissimũ. Alti sunt montes ꝛ elemẽta: sed altiores sunt celi lune: mercurij ꝛc. sed super oẽs altissimũ est celũ empireũ intantum ꝙ phisici nõ peruenerũt ad eius cognitionẽ: qz non potuerũt tantũ ascendere. Dicit sanctus Tho. ij. scrip. di. ij. q. ij. arti. j. vbi querit. Utrũ celũ empireuz sit corpus: ꝙ cẽlũ empireũ rõne inuestigari nõ potest: qz quicq̃d de celo cognoscim⁹ hoc est aut per visum aut per motũ. Celum aũt empireuz nec visui subiacet nec motui: vt habeẽ in l'a. ij. sniaꝝ. di. ij. ꝛ p auctoritatẽ ẽ habitũ ꝛ est corpus illd qõ principal'r ordinatuz est vt sit habitatio btoꝝ. ꝛ hoc magis ꝓpter hoies quoꝝ corpora glificabunt: qbus locus debeẽ ꝯ̃ ꝓpter angelos q̃ loco nõ indigẽt. Et qz illa glia excedit inuestigationẽ humanã: iõ etiã celũ empireũ: ꝛ est celũ empireũ corpus fm ꝙ dr. ij. sen. di. ij. intellectuale et intelligibile ꝛ nõ visibile: qz nõ subiacet nr̃o visui: ꝛ intellectu tm̃ capit: ꝛ est immobile. Et iõ phi ipm nõ cognouerũt: vt dicit. s. Tho. vbi. s̃. in solutione ad q̃rtũ. nec aliquã de eo mẽtionẽ fecerũt: qz nec motui nec visui subiacet. item celũ empireũ: vt dicit. s. Tho. vbi. s̃. ar. ij. ẽ incorruptibile: immobile ꝛ lucidũ: qz cũ oĩs res determiet a fine: oz ꝓditões celi ẽpirei accipere: ꝛ ꝙ ꝓuenit statui btoꝝ ꝓp ꝙs fcm̃ ẽ Et qz illi sũt in plena ꝑticipatiõe ẽne in eis q̃tis ꝛ eternitaꝫ. Iõ decet empireũ ce

lũ lucidũ immobile: ꝛ incorruptibile eẽ. Uñ ij. sen. di. ij. i l'a dr ꝙ dr empireũ nõ ab ardore ꝛ a splẽdore. Dr̃ ẽt ꝙ a volubilitate mũdi secretũ ẽ: vt dr ẽt ꝙ nõ ꝛ ardorẽ nõ aũt dr lucidũ hoc mõ ꝙ radios suos emittat nr̃o sensui visibiles: ꝛ qz i natura sua lucẽ ꝛ eo ꝙ ẽ marie formale. Hec s. tho. vbi. s̃. Ite. i. pte. q. lxvi. ar. iij. Secũdo est inexpugnabile. Danid. Nõ accedet ad te malũ. s. culpe. et flagellũ nõ appropinq̃bit tabernaculo tuo. ps. xc. Tertio ẽ ibi oꝛ bonoꝝ ꝓuisio. Uñ boe. iij. de ꝟso. phie dicit ꝙ bitudo est stat⁹ oꝛ bonoꝝ aggregatione pfectus. Dr̃ etiã glio sa ciuitas signata ꝙ cinitatẽ hierl'z: eo ꝙ hẽbat multas libertates et caput et mr̃ erat aliaꝝ ciuitatũ. Ita etiã glia celestis Auctoritas. Illa q̃ surſuz ẽ hierl'z libera est q̃ ẽ mr̃ nr̃a. ad Gal. iiij. ꝑz ergo rõ q̃re glia celestis dr ciuitas vel castellũ de q̃ anagogice dicit xp̃s in themate oĩbus nobis. Ite i castellũ. q. d. in hoc mũdo nõ poteſtis diu stare: imo opz nos hitatõez mutare: qz nõ hẽmus ꝯ hẽmus ꝯ manẽtẽ ciuitatẽ sed futurã inq̃rim⁹: vt dicit apl's ad heb. xiij. Iõ dicit. Ite sez ꝙ bona opa ꝙ passus virtutũ in castellũ. s. glie celestis qõ ꝟtra vos est. Sz quare dixit qõ ꝯ vos est. nunq̃d glia celestis ẽ inimica nr̃a. Mõ iurta hoc inuenio in sacra scriptura ꝙ glia celestis est ꝙ aliq̃bus ꝛ est ꝯ aliq̃s. Primo glia celestis est ꝙ innocẽtib⁹ i baptismo purificatis. Scõo glia celestis ẽ ꝯ delinq̃entes criminal'r alienatos. Dico ꝓmo ꝛc. qz ipsi nũq̃ peccauerũt nec corde male cogitãdo nec ore male loq̃ndo: nec opere ꝯ deũ: nec ꝯ ꝓximũ. iõ celestis glia est ꝙ istis. Rõ ꝑz ꝙ r̃am phie. iij. phisi. qz locꝫ ꝛ locatũ debẽt ꝓportionari: vel q̃libet locus cõpetit locabili sibi nõ ꝟtrario ꝛ ꝙ portionato. ꝟbĩ gratia. Mare siue aqua maris cõpetit piscibus: qz ille locus est eis naturalis iurta coꝝ ꝓprietates ꝛ cõditiones. aer aũt est ꝓ auibus. Terra ꝟo ꝙ aĩalibus: qz hñt ꝓditiones ꝛ ꝓprietates sil'es loco. Mõ videamus si pueri nouiter baptizati hñt qualitates ꝛ cõditiones et ꝓpietates similes celo empyreo. ꝛ apparet ꝙ sic: qz celũ est locus: habitatio seu domus dei proprie. Licet eĩm deus sit in oi loco: tm̃ in celo maxime manifestat gloriã suã sanctis. Ideo dauid. Ad te leuaui oculos meos. sez in oratiõe qui habitas in celis. ps. cxxm̃. Cũ isto loco dicti pueri hñt cõuenientiã qz per sanctũ baptismũ facti sunt filij dei et sancte mr̃is ecclie. cũ ante baptismũ essent solũ filij ade. Dicit eĩm. b. Aug. in li. de baptismo paruuloꝝ. ꝛ hr̃ de ꝟse. di. iiij. Ad hoc valet baptismus vt baptizati xp̃o incorporẽtur vt mẽbra capiti. De hoc dicit. s. Tho. iij. parte. q. lxix. ar. v. ꝙ incorporatio est effect⁹ baptismi. qz per baptismũ aliquis regenerat in spũalem vitaz q̃ est ꝓprie fidelium xp̃i. Uita aũt nõ est nisi mẽbroꝝ capiti vnitoꝝ a quo motũ ꝛ sensum suscipiunt. Idẽ dicit. s. Tho. iij. di. iiij. q. ij. ar. ij. q. v. Et in signũ ꝙ sũt filij dei dãtur eis per baptismũ matrine ꝛ patrini: qz sicut a parentib⁹ carnalibus recipiũt esse carnale: ita a parentibus spũalibus recipiũt esse spũale. Hereditas autẽ ꝑris que est celũ optime ꝓpetit filius ꝛ est ꝓ filijs. Quis ergo ꝓhiberet filios ne ingrederenꝫ domũ ꝑris eorũ. Ista rõne dictis pueris locus paradisi ꝓuenit. iõ apl's dicit. Ipse spũs testimoniũ reddit spũi nr̃o ꝙ sumus filij dei. Si aũt filij: ꝛ heredes. heredes q̃daz dei: coheredes aũt xp̃i. ad Ro. viij. Scõa ꝓditio celi est: qz vbi ẽ plena sctitas: non est ibi aliquod pctm̃: nec actuale: mortale: seu veniale: nec originale. Oĩes sunt ibi sancti. Auctoritas. Ois q̃ relict⁹ fuerit in syon ꝛ residuus in hierl'z sctus vocabit oĩs qui scriptus est in vita in hierl'm. Esa. iij. Nota ois qui relictus fuerit. hoc dr ꝓpter demones q̃ fuerunt creati i celo: ꝛ ꝓp pctm̃ inde expulsi sũt ꝛ oĩes angeli q̃ ibi remanserũt sancti sunt. Iõ dicit. Qui relict⁹ fuerit in syon. i. gloria in qua de⁹ cõtẽplab'r: sctus vocabit. Hanc cõditionẽ hñt pueri nouiter baptizati ꝙ oĩes sancti sunt virtute baptismi: q̃ non solũ dictos pueros sctificat ꝛ etiã adultos: in fideles nisi ficte accedant ad eũ. Iõ dicit apl's talib⁹. Tẽplũz dei sctm̃ est qõ estis vos. i. ad Coꝝ. vi. Tertia ꝓditio celi est pyrei est pulchritudo corporalis q̃ tanta est ꝙ si a nobis mõ posset videri: nollem⁹ comedere nec bibere. ꝛc. Iõ dõ. Quã dilecta tabernacula tua dñe ꝛtutũ cõcupiscit ꝛ deficit aĩa mea i atria dñi. ps. lxxxiij. ita etiã aĩe dictoꝝ pueroꝝ tantã hñt pulchritudinẽ ꝙ si nos possem⁹ eas videre: essemus extra nosipsos ꝓ admiratione. Et in signũ huius pulchritudinis

Universidad de Deusto
Biblioteca

ponit eis cappa alba in baptismo varia-
ta picturis ⁊ ornata. Ite dicit sctūs tho.
iij.pte.q.lxvj.arti.x.ad.iij. q baptizatis
tradit candida vestis in signū gl̄ose re-
surrectionis ad quā homies p baptismū
regenerant ⁊ ad significādū puritatē vi-
te quā debent post baptismū obseruare
ꝑm illud ad Ro.vj. In nouitate vite am-
bulemus. Quarta conditio celi est. q ibi
est ꝑtinua claritas ⁊ est corp⁹ lucidū ⁊ in
corruptibile: ꝛ nō emittat radios visibi-
les ꝑm sctm tho.j.pte.q.lxvj.ar.j. script.
di.ij. Sec⁹ in hoc mūdo in quo diuiditur
i diē clarā ⁊ nocte obscurā: ꝛ i celo semp
lucet ibi sol. nō iste sol naturalis: q⁹ ciui
tas illa nō eget sole neq; luna vt luceāt
in ea. Apoc.xxj. ꝛ illuminab⁹ a sole iusti
tie xp̄o. de q̄ ōr virgini marie. Ex te ort⁹
est sol iustitie xp̄s de⁹ nr̄. Hāc ꝓditionem
ēt h̄nt dicti pueri Dicit ph̄s.iij. de aia. q
aia in sua p̄ma creatiōe ē tāq̄ tabula ra
sa in q̄ nihil ē depictū: ꝛ in baptismo ꝛe-
cipit claritatē ⁊ abūdātia oim ⁊tutū ha
bitualr. de q̄ sctūs Tho.iij. pte.q.lxxix.
ar.v. vbi dicit q̄rūdā reprobās opinionē
falsaz. q necesse est q pueri in baptismo
recipiāt in fluxū gr̄e ⁊ ⁊tutis: ⁊ hoc ꝓbat
dupl̄r. q⁹ pueri sicut ⁊ adulti in baptis-
mo efficiunt mēbra xp̄i vñ necesse est q
a capite recipiāt ifluxū gr̄e ⁊ ⁊tutis sicut
⁊ demō. ꝓhibebat ⁊tute diuina ab inue-
stigatiōe ⁊ginitatis btē marie: nec noue
rat diuinitatē xp̄i: sed ꝓfitebat suspican-
do vt dicit sctūs tho.iiij.scrip. dis.xxx.q.
ij.ar.j.⁊.iij.parte.q.xxix.⁊.xlj. ⁊.xliij. et
xlvij. Sc̄do q⁹ nisi pueri in baptismo re-
ciperēt gr̄am ⁊ ⁊tutes: pueri decedētes
post baptismū nō pueniret advitam eter
nam. q⁹ vt dr̄ ad Ro.vj. Stā dei est vita
eterna: ⁊ iō nō ꝓfuisset eis ad salutē ba-
ptizatos fuisse. Idē tenet sctūs Tho.iiij.
scrip.di.iiij.q.ij.ar.ij. q̄stiūcula.j. Sz im-
pedit a corpe: q⁹ nō p̄ot eas statim ostē-
dere sicut nec tassea argētea multū luci-
da ⁊ clara sub clamide absc̄dita nō p̄ot
ostēdere suā claritatē: sed ad solē posita
fulget intm̄ q⁹ mirum est ita q⁹ obscurat
visum. Idē de aia pueri sub clamide car
nis absc̄dita sed a corpe sepata statim
hz tm̄ lumē ⁊ claritatē scie plusq̄ habue
rit alioꝝ vnq̄ in hoc mūdo ⁊ in signū hu
ius claritatis q̄n pueri baptizant accen
dit lumē. Si ergo q̄libet locus naturaliꝝ
cōpetit locabili ⁊c. iō p̄n̄t dicere. Qui nō
est aduersus nos. s. loc⁹ celestis est ꝑ nobis. Mar.ix. Jō q̄n tales moriunt i statu
innocētie baptismalis dr̄ eis. Ite i castel
lū q̄ ꝓ vobis est. Dicā vobis vnā gratā
hist̄oriā q̄ recitat a trib⁹ cuāg. Mat.xix.
Mar.x. ⁊ Luc.xviij. Semel cum xp̄s p̄di
casset post sermonē gentes ex deuotione
portabāt filios suos ad xp̄m vt eis daret
suā b̄ndictionē ⁊ totvenieb̄t ad eū q⁹ di
cit text⁹ q⁹ discipuli increpabāt eos ⁊ ꝓ-
hibebāt ne xp̄o appropinquarēt hoc vi-
dēs xp̄s idigne tulit ⁊ dixit discipl̄is. Si-
nite paruulos venire ad me ⁊ nolite ꝓhi-
bere eos taliū em̄ est regnū celoꝝ. dicit
Mar. Et amplexās eos ⁊ imponēs ma-
nus suas super illos b̄ndicebat eos. No
ta cuz dicit sinite paruulos ⁊c. vbi ponit
tres clausulas ꝑm q⁹ sunt tria magna im
pedimēta volētib⁹ celū itrare. Primū est
in morte in q̄ venīūt demones solū ꝯgo
maria obtinuit per gratiā ne venirent in
morte suavt pie credit: ⁊ multi q̄ in mor
te credūt ascēdere in celū: tūc capiunt a
demonib⁹ ⁊ descendūt in infernū ꝓpter
eoꝝ mala ⁊ pctā: ꝛ dicti pueri nō timēt
q⁹ tūc xp̄s dicere p̄ot demonibus: ꝓdito
res sinite puulos venire ad me. De mul
tis autem pauci saluantur: q⁹ fere oēs
sūt aut supbi aut auari: aut luxuriosi ⁊c.
Nota dictum archidiaconi lugdunēsis.
q⁹ de.xxx. milibus solum quinq; fuerūt
saluati: ideo gaudendum esset de morte
puerorum innocentium. Scōm impedi-
mentū est post mortē i aere i media re-
giōe vbi ē maior mlt̄itudo dēmonū: ⁊ mul
ti q̄ forte euadūt p̄mū ꝓpedimētum capi
possent i isto sc̄o. ꝛ q⁹ reuelatū fuit btō
ironio. De dictis pueris dicet xp̄s demo
nib⁹ nolite ꝓhibere eos. Tertiū impedi-
mentum est in porta celi in qua portarij
stricte examināt: q⁹ multe anime nō solū
bone sed etiaz male permissione diuina
possunt venire vsq; ad portā. Autoritas
Cum intrauerit paterfamilias. s. xp̄s in
in die ascēsionis ⁊ clauserit ostiū incipie-
tis foris stare ⁊ pulsare ad ostiū dicētes.
Dñe dñe aperi nobis. Et rñdēs dicet vo
bis nesciovos vñ sitis. Tūc icipietis di-
cere. Māducauim⁹ coram te ⁊ bibim⁹: ⁊ in
plateis nr̄is docuisti. Et dicet vobis ne-
sciovos discedite a me oēs operarij iq̄tat⁹
Luc.xiij. Nota cū dicit nesciovos. Et nō

cōd scit oia. dico q⁹ xp̄s scit oia sciētia sim
plicis intelligentie: ꝛ nō sciētia approba
tionis. Sz de dictis pueris dicit xp̄s por
tarijs. Dimittatis ipsos ītrare q⁹ taliū ē
regnū celoꝝ. Ergo ite i castellū q̄ ꝓ vo
bis est. Dico sc̄o q⁹ gl̄ia celestis est ꝑ de
linquētes. Ratio fundab⁹ per regulā ꝓhie
dicētis. Ois loc⁹ est ꝓtrari⁹ locabili ꝓtra
rias q̄litate s habēti ad ipm. Verbi gra.
Aqua est aub⁹ loc⁹ cōtrari⁹ ⁊ aialibus:
terra vero piscib⁹ ex cōtrarijs qualitati
bus. Modo videam⁹ si peccatores habēt
cōtrarias qualitates et cōditiones ꝓtra
locuz celi. Prima ꝓditio celi vt dixi est: q⁹
locus habitatio et domus dei et filioruz
suoꝝ. Sed peccatores nō sunt filij dei: ꝛ
inimici ꝛ fiūt filij dei. Alia ratio ist̄ius
est: q⁹ ꝑm sanctū Tho.sup Joā.xij. aliqs
fit filius dei triplr̄ ꝑm triplicē assimilatio
nem hois ad deū. s. per gratiā: per perfe
ctionem operū ⁊ per gloriā. Et nihil hoꝝ
habēt peccatores: ergo nō sunt filij: ꝛ ali
quo modo possunt dici filij ꝑm similitu-
dinem nature vestigij ⁊ ymaginis: nō tm̄
gratie ⁊ gloriе: q⁹ ꝑm sctm̄ Tho.iij.parte
q.xxxiij.ar.iij. aliqs ꝑm istam quintuplicem
similitudinē dicit filius dei: ꝛ tamē
ꝓprie ꝑm illā triplicē assimulationē hois
ad deū inimic⁹ dei est. q⁹ ꝑm sctm̄ Tho.
sup Esa.l. Homo p pctm̄ vēdit quatuor
per que incurrit inimicitia dei. s. animi
virtutē celestē hereditatē: anime liberta
tem: ⁊ diuini amoris honorē. tm̄ ex pctis
facti sūt ei inimici. q⁹ ⁊tomagis augmē
tātur ⁊ crescūt i corpore vel sciētia vel po
tētia vel officijs: tanto sunt peiores in cō
scientia. Superbi p̄sumptuosi nolētes
obedire p̄ceptis dei sunt inimici dei. Au
ctoritas. Inimicos meos illos qui nolūt
me regnare super se. Luc.xix. Verbū est
xp̄i. Patet ergo q⁹ habēt cōtrariā quali-
tatem. Sc̄da conditio celi est: q⁹ est loc⁹
sanctitatis vt dixi. sed pctores sunt ma-
culati corrupti ⁊ abominabiles facti. Esa.
j. Ue gēti peccatrici populo graui iniqui
tate: semini nequā: filijs sceleratis. De-
reliquerūt dñm ⁊ blasphemauerūt sctm̄
israel: alienati sunt retrorsum. Nota: ve
genti peccatrici quantū ad pctm̄ super-
bie: populo graui iniquitate: quantū ad
auariciā: semini nequā ꝓpter luxuriam:
filijs sceleratis quantum ad inuidiā: de-
reliquerūt deū ꝓpter gulā, blasphema-
uerūt sctm̄ israel ꝓpter irā, alienati sunt
retrorsum ꝓpter accidiā. Tertia cōditio
celi est pulchritudo: ꝛ pctores sunt imū
di ⁊ turpissimi: intantū q⁹ qñ aia pctōis
venit ad portā paradisi possunt angeli ⁊
sancti clamare ad infernū. de qua ḥiere.ij.
Quāvilis facta es nimis iterās vias tu-
as. s. pctōꝝ ⁊ ab egypto cōfunderis sicut
ꝓfusa es ab Assur dicit dñs. Quarta cō-
ditio celi est q⁹ celū est clarum: ⁊ pctores
sunt tenebrosi. Dō. Nesciēt neq; intel
lexerūt: in tenebris ambulāt. q⁹ ꝑm sctm̄
Tho. sup Joā.v. Effect⁹ peccati in mēte
est quadruplex. s. infirmitas: cecitas: ista
bilitas: ⁊ indeuotio. Et quattuor vulne-
ra sunt causata in aia ex pctō. Ade. p̄mo
et ꝓsequēter ex alijs pctis. s. ifirmitas in
irascibili ꝓcupiscētia in cōcupiscibili: ignо
rātia siue cecitas in ratione: ⁊ malicia in
volūtate: ad que sequunt alia duo mala
sc̄z dolor et error. prima scōe. q.lxxxv. ar.
iij. Et etiā ꝑm sctm̄ Tho. p̄s. l. Mali non
cognoscūt sua pcta triplici rōne. s. cecita
tis: oblivionis: ⁊ adulationis. Ite in celo
est maxima pax ⁊ ꝓcordia quicq̄d placet
vni ⁊ alteri. Sed pctores semper sunt in
guerra vel cōtra ꝓximū: vel cōtra patrē
matrē: ꝓrē filios ⁊ fratres ⁊c. Nota hic
ꝑm sctm̄ Tho. sup Esa. lix. Peccatū cau-
sat quadruplicē diuisionem. discordiē a
primo cōtrarie effectionis a seipso: auer
sionis a deo: ⁊ dissimilitudinis a sanctis.
Ite dicit sanctus Tho.ij.ij.q.xxix.ar.ij.
ad tertiū. q⁹ pax vera est tm̄ i bonis ⁊ bo
nos: apparēs aūt in malis. Ite ad quar-
tum dicit q⁹ ꝑfecta pax est tm̄ i beatis: ꝛ
impfecta est in viatoribus. ideo quilibet
pctōr pōt dicere. Qui nō est mecū. s. con-
corditer ꝓtra me est. Mat.xij. Licet ergo
locus celi empyrei nō sit ꝓ pctōrib⁹ im
mo sit cōtra eos: vt ꝓbaui: nihilomin⁹ tm̄
ne desperēt dicit eis xp̄s in themate. Ite
in castellū q⁹ contra vos est: quasi dicat.
Ite quēadmodū vadūt pctores ⁊ gēres
armoꝝ ad capiēdū castrū eis cōtrariū vi
armoꝝ. ita etiā capi potest castruz celi.
Hoc nō audere dicere nisi quia xp̄s dicit
A diebus Joannis baptiste vsq; nūc re-
gnum celoꝝ vim patit̄ ⁊ violenti rapiūt
illud. Mat.xj. Hec violētia fit per penitē
tiam quod innuit ibi. A diebus Joānis
baptiste. q⁹ ille qui primus predicauit q⁹
regnū celoꝝ pōt haberi p̄ penitentiā fuit

ipse. Ideo cepit ꝓdicare ⁊ dicere. Penitẽ tiam agite. appropinquabit enĩ regnum celoꝝ. Mat. iij. ideo tãꝫ boni bellatores debem⁹ obsidere castrũ celi ⁊ ipsum impugnare. Primo cũ bõbardis qõ fit per lamentabilẽ confessionẽ: sicut in bõbarda est foramẽ vbi ponit puluis: ⁊ magister mittit ferrũ ignitũ ⁊ puluis inflammatur ⁊ lapis sic mittit contra castrũ et capitur. Isto modo in cõfessione foramẽ vbi est puluis niger ⁊ fetid⁹ peccatoꝝ est cor vel memoria ibi debẽt cõgregari peccata. Ferrũ ignitũ est cõpunctio seu contritio cordis q̃ a magistro seu a spũsãcto mittit et inflãmatur cor. et tunc pũcitur lapis magn⁹ peccati mortalis ⁊ perforat murus paradisi. Propter hoc dicit Job. Tedet aiam meã vite mee: dimittã ad me eloquiũ meũ: loquar. s. in cõfessione l amaritudine aie mee. Job. xiij. Scõo trabucãdo p secretas miserationes Trabuccus etiã lapides mittit cõtra castrum: sed nõ cũ clamore nec sonitu sicut bombarda: sed secrete. Sic etiam est de elemosyna q̃ secrete est faciẽda. Cõfessio dꝫ fieri cũ clamore ⁊ tumultu gemituꝫ et suspirioꝝ: ꝫ elemosyna secrete mittendo vicine paupi vidue ⁊c. panẽ vl vinũ: vel vestẽ: vel pecunias captiuis vl puellis dando dotem. ꝛ. florenos vel. xij. sic diruitur turris muri paradisi. ideo xps. Cum facis elemosynã: noli tuba ante te canere sicut hypocrite faciũt. Te aũt faciente elemosynã: nesciat sinistra tua qd faciat dextera tua. Mat. vj. Tertio balistãdo per efficaces ocones. vnde os nostrum ad instar baliste est factũ duoꝝ lignoꝝ. Arcus baliste est lingua. Sagitte vero oratio. Et lignũ per medium arcus est rectitudo ocionis. Ideo auiso cogitando cũ quo loqueris in oratione qr cũ xpo dicendo pater noster: vel cũ virgine maria dicendo Aue maria ⁊c. Cogitãdo q̃ vides xp̃m in cathedra sedẽtem iratum contra te: ⁊ sic mittit sagitta deuote orationis. ⁊ vulnerat xp̃s vel ꝫgo Maria. qõ vulnus bene placet eis: et tũc ꝫ est irat⁹ cõtra te ex peccatis tuis: parcit et remittit tibi peccata dicẽs vulnerasti me: ideo parco tibi. Idem de virgine Maria. ideo de sagitta deuote ocionis dicit scriptura Oratio humiliãtis se nubes penetrabit. Eccli. xxxv. Quarto scalando castrũ per scalã virtutũ ascendẽdo ad instar hominum armatoꝝ qui cum scala ascendunt se crete: et quando sunt superius clamant fortiter viuat viuat. Ita bona vita ⁊ virtuosa est scala cuius gradus est humilitas: castitas: paupertas: temperantia: iusticia ⁊c. Ideo dñs. Consurgite et ascendite ad gentem quietem et habitantem confidenter. Hiere. xlix. Nota exemplum de Eustachio et vxore: vt habetur in vitis patrum. ideo regnum celoꝝ vim patitur. Matthei. xj. Qui potest capere capiat. Matth. xix. Ergo ite vos peccatores per penitentiam ad castellum quod contra vos est. Deo gratias.

¶ Dñica prima aduẽtus dñi. Sermo. v.

HOra est iaz nos de somno surgere. ad Romañ. xiij. ⁊ in epistola ⁊c. Pro huius verbi declaratiõe ⁊ prẽdicande materie introductione sciendum q̃ in sacra scriptura status mortalis peccati dicitur dormire: q̃diu enim homo est in peccato mortali: tãdiu dormit duplici ratione. Prima qr sicut ille qui dormit nihil operatur nec loquit aliq̃d: sic nec ps̃ona que est in peccato mortali nihil operatur meritorie: qr gratia est principiũ merẽdi remotiũ: charitas vero primũ. iij. scrip. distin. xx. sed talis caret vtraq; qr ꝫ posset facere multa bona opa de genere: qr pctm̃ mortale nõ aufert homini liberũ arbitriũ: tamen ex illis operib⁹ nihil lucrat ꝑ gloria paradisi. Licet enĩ ex ipsis lucret bona tẽporalia. s. sanitatẽ filios: honores: diuitias: ⁊ ex illis meretur exire de pctõ mortali aliquo mõ dispositiue. vt dicit sctus Tho. in. iiij. di. xv. q. j. arti. iij. q. iij. ⁊. ij. parte. q. lxxix. ar. vj. ideo qñ homo sentit se in pctõ mortali nõ debet dimittere bona opera sed magis augmentare: sed nõ sunt lucratiua glie: qr qñ in sero mortis homo venit ad cõptuꝫ cum xpo ipse dat retributionẽ solũ ꝑ bonis operib⁹ factis in statu gr̃e. qr erunt viua per charitatẽ ſm sanctũ Tho. ibidẽ. sed de bonis opibus factis in statu culpe nil retribuet: qr sine charitate facta sunt ergo mortua. et per consequẽs nullo mõ meritoria: ibidẽ ⁊c. qr iam in hoc mũdo ipse dedit retributionẽ ꝑ illis: ꝓpter hoc dicebat xps. Manete in me ⁊ ego in vobis: qr q̃ manet in me ⁊ ego in eo hic fert fructũ multuꝫ: qz sine me nihil potestis facere. s. meritorie Joã. xv. Pro dictoꝝ intelligẽtia nota differẽtiam inter opa viua mortua ⁊ mortificata. Nam illa opa hois ꝓprie dicũtur viua: vt dicit. s. Tho. iiij. scrip. di. xiij. q. ij. ar. iij. q. ij. que hoiem ad eternã vitam pducere possunt: qr oia illa dicunt viuere q̃ habent debitã opationẽ vel effectũ: ⁊ illa q̃ ꝓmanẽt hac dicunt mortua: sicut dicim⁹ aquã viuã q̃ est in impetu fluendi: ꝓprius aũt effectus humanoꝝ operũ est q̃ ꝑ ea hõ advltimũ finẽ humane vite pueniat. s. ad beatitudinẽ. idẽ dicit sctus Tho. iij. parte. q. lxxix. ar. iiij. sic igitur opa viua dicũtur q̃ fiũt ⁊ sunt cũ charitate: sed illa opa hois dicunt mortua q̃ hoc faciẽdi potestatẽ nõ hñt: ⁊ q̃ fiũt sine charitate. dicit enim sctus Tho. iij. parte. q. lxxix. ar. vj. i solu. ad scõm q̃ opa de genere bonorũ sine charitate facta dicunt mortua ꝓpter defectũ charitatis ⁊ gratie sicut principiũ. sed opera hois dicunt mortificata que hãc potestatẽ pducendi ad eternã vitã amiserũt cũ pri⁹ cã habuerint: ⁊ sic opa mortificata dicũtur q̃ fiunt cũ charitate ꝫ nõ sunt cũ ea ꝓpter seq̃ns pctm̃ mortale. Et ideo opa bona ex charitate facta in eo qui gratiã habet viua sunt. in eo aũt q̃ gratia caret: nõ ex charitate facta mortua sunt opa aũt prius in charitate facta in eo q̃ gratiã dimittit ꝑ pctm̃ mortificata sunt qr peccatũ seq̃s impedit q̃ hõ ꝑ illa opa nõ possit advitã introduci. Hec. s. Tho. iiij. scrip. di. xiij. vbi. s. Nota ẽt ſm sctm̃ Tho. i. iij. pte. q. lxxix. arti. vj. q̃ a pctis aliq̃d dr mortuũ dupl'r. Uno mõ effectiue: qr. s. est cã mortis. ⁊ hoc mõ pctm̃ siue opa pcti dicũtur opa mortua. ſm illud ad heb. Sanguis xpi emũdabit cõsciẽtias nras ab opibus mortuis ad seruiẽdũ deo viuẽti. ad heb. ix. Alio mõ dr opus mortuũ ꝓuatiue: qz sic caret vita spũali q̃ est ex charitate per quã alia deo coniungit ex quo vinit sicut corp⁹ per alam ⁊ sic opatio sine gratia dr opus mortuũ. Et ꝑ hũc modũ ẽt fides q̃ est sine charitate dr mortua. Hz illd Jac. ij. Fides sine opibus mortua est. Querit sctus Tho. in. iiij. dis. xv. q. j. ar. iij. q. iij. vtrũ opa extra charitatẽ facta fiũt alicuius bo. i meritoria saltẽ tpalis. Ad quã questionẽ respõdet q̃ opa extra charitatem facta nõ sunt meritoria ex cõdigno neq; eterni neq; tpalis alicui⁹ boni apũ deũ. Dicit enĩ Aug. q̃ pctõr nõ est dign⁹ pane quo velcit: sed qr diuina bonitate decet vt vbicũq; dispositionẽ inuenit pfectionẽ adiciat. Ideo ex merito cõgrui dr aliqs mereri aliqd bonũ ꝑ opa extra charitatẽ facta. Et ſm hoc opa ista valẽt ad triplex bonũ. s. ad tpaliuꝫ consecutionẽ: ad dispositionẽ ad gratiã: ⁊ ad assuetudinem bonoꝝ operũ. Cõcordat dñs Albertus in. iiij. di. xiij. ⁊. xv. Cõcordat etiã cũ dictis Raymũdus. Qr tñ hoc meritũ nõ ꝓprie meritũ dr: ideo magis cõcedendũ est q̃ huiusmodi opa nõ fiũt alicui⁹ meritoria q̃ sint. Hec sanctus Thomas vbi. s. De hoc etiã sanctus Thomas. iij. parte. q. lxxix. ar. vj. in solu. ad tertium. Item. ij. scrip. di. xxvij. ar. iij. in corpore dicit sanct⁹ Thomas. q̃ opa bona ante donũ gratie facta premio sibi ꝓportionato nõ carent. Causant enĩ quandã habitudinem ad gratiã: ⁊ secum etiã quandã honestatẽ ⁊ pulchritudinẽ habẽt in quibus precidue eoꝝ premiũ cõsistit. Et aliqua etiã per accidẽs causant vt bonorũ tẽporaliũ affluẽtiam aut aliqd huiusmodi: qr frequẽter vt dicit Sre. Deus in hoc mũdo remunerat qõ premiũ future glorie nõ merẽt vt sic nullũ bonũ irremuneratũ inueniat. Hec ille. Scõa ratio qr sicut persona que dormit nullũ hz sentimẽtum nec videt: nec audit: nec odorat: nec tãgit: qr oẽs potẽtie sensitiue ⁊ intellectiue sunt ligate. Ita de persona que ẽ in statu peccati mortalis totũ sentimentum rerũ spũaliuꝫ pdidit. Iz sentiat sapores rerũ tpaliũ: tñ nõ videt periculum in quo est ꝓpter peccatũ: nec audit deũ ꝑ verã obedientiã. ad ei⁹ mãdata: nec odorat per devotionẽ: nec tãgit p penitentiã nec gustat p cõiones. De his quere ꝑma scẽe. q. lxxv. ar. iij. Aliis homo nõ sentit ea q̃ spũs dei sunt. i. ad Cor. ij. si ergo persona q̃ in pctõ mortali est nihil lucrat meritorie nec sentit respũales: ergo dormit. ptz ratio q̃ status peccati mortalis dicitur dormire. Ideo sicut homini q̃ diu dormiuit dr surge: qr diu dormiuisti: ita dicit apl's cuilibet pctõri. surge q̃ dormis et exurge a mortuis ⁊ illuminabit tibi xps ad Ephe. v. Nota exurge a mortuis. i. a

pecator non est dign⁹ pane quo velcit

peccatis mortalib⁹ ⁊ illuminabit tibi xps Quare dicit tibi ⁊ nō te: respōdeo: regula generalis est sacre scripture: q⁹ vbi videtur incōgruitas: ibi est magnū secretū vtbic q: pl⁹ est illuminare homini ꝯ illuminare hoiem. verbi gra. De⁹ illuminat solē sed non illuminat soli. i. non dat sibi lumē ad vtilitatē sui sed ad vtilitatē nostram: ita multi sunt illuminati a deo de magna scientia vel de magno intellectu: sed nō ad vtilitatē suā: sed ad deceptionē alio⁹. ꝫ qñ de sciētia seu intellectu sciūt se bene regere i saluatione alio⁹ ⁊ ipo⁹ tūc de⁹ illuminat eis. s. ad vtilitatē p⁹priam: sed videt incōgruitas. Ideo dicit Aug. Indignum vehemēter existimo vt verba sacri eloquij restringā regulis donati: ecce q̄re dicit. Illuminabit tibi xps id est ad vtilitatē tuā. Ideo dicit thema. Hora est iā nos: q: iā claritas solis institie oriē in officio ecclesie ꝑz thema. Inuenio q⁹. x. sunt seruāda ⁊ fiēda in surgēdo a somno ꝑti mortalis q̄ fiunt ⁊ seruāt̄ur in surgēdo a somno corꝑali nocturno in quo hō facit cōiter decē. Primo hō aperit oculos ad videndū q̄ hora est: ⁊ si est dies dicit hō. O surgam⁹ q: dies est clara: ita ille q̄ dormit in ꝑctis dz primo aperire oculos ꝑ ꝑctō⁹ cognitionē ⁊ piculi in quo est. Cognitio in quo est p̄im⁹ actus in oꝫbus operationib⁹ q̄ fiūt electiue: q: electio in hoibus: sequit inquisitionē: et ꝓsupponit cognitionē: vt dicit. s. Tho. s. scrip. di. xlj. ar. j. i solu. ad primū. Est em̄ electio actus volūtatis nō absolute ꝫ in ordine ad intellectū ordināte. Actus aūt volūtatis cognitionē ꝓsupponit: eo q⁹ volūtas de se ceca est ⁊ mouet ab intellectu p̄sentāte sibi suū obiectū specificatiue. ꝫ etiā volūtas mouet intellectū quo ad exercitū actus qñ religiosus aꝑit oc'os. recognoscēdo se dicit. O miser ⁊ tot anni sunt q⁹ sum in ordine ⁊c. mō aꝑit oculos Idē de clerico dissoluto. Idē de xp̄ianis qui solo noie dicunt xp̄iani: sed nō regūt se iuxta diuina ꝓcepta: sed iuxta eo⁹ sentimentū. Ecce hic aptio oculo⁹ spūaliū Ideo Dauid posth⁹ aꝑuit oc'os ⁊ cognouit statū ꝑti ⁊ periculū in quo erat dicebat deo. Amplius laua me a b iniquitate mea: ⁊ a ꝑctō meo mūda me ⁊c. ⁊ allegat rōnem di. Qm̄ iniq̄tatē meā ego cognosco ⁊c. ꝑs. l. Ecce quō tenebat oc'os apertos. Ita ꝺz facere quilibet ꝑctō: cogitando suā malāvitā quā tenuit. Sedo hō in lecto erigit se quasi sedēdo. Ita q̄ surgit a ꝑctō ꝺz erigi per cōtritionē. q̄ sedet in lecto est erectus. s. a singulo supius ꝫ iacet inferius. Ita contritio vera importat duo. Primo dolorē ⁊ displicētiā de ꝑctis iā iacet basse. Secdo per respectū ad deū quē offendit: mō est erect⁹: q: si dolor vel displicentia ꝑctō⁹ venit respectu mundi fame vel periculi nihil valet: totus iacet basse in terra: opz q⁹ displicētia sit respectu dei tūc est ꝑtritio. de hoc. iij. scrip. di. xvj. Ita faciebat ille rex Ezechias di. Recogitabo tibi oēs annos meos in amaritudine aie mee Esa. xxxviij. Nota tibi nō dicit mūdo fame nec piculo ꝫ tibi. ideo qñ hō recordat de ꝑctis debet percutere pectus eleuādo oculos ꝙ sus celū dicēdo. Tibi soli peccaui dñe miserere mei. Tertio induit camisia ⁊ ceteris indumētis. Ecce ꝓpositi boni assumptio. Firmū em̄ ꝓpositū in bonū nō est sine indumēto diuine gr̄e: q: hoc nō est sine ꝓfecta ꝓparatione ad gr̄ātiā que est simul cū infusione gratie ⁊ meret gloriā ⁊ nō gratiā: q̄ iam habet prima sede. q. xvij. ar. ij. ad primum. Si em̄ volūtas ꝓpta est ꝑm illud qō hz accepta est: nō ꝑm id qō non hz. ij. ad Cor. viij. Alie ꝙtutes sunt alia indumēta: dic vt videbit expedire. ideo apls. induite vos sicut electi dei sancti ⁊ dilecti viscera mie: benignitatē: humilitatē: modestiam: patientiā supportātes inuicem. ad Coll'. iij. Quarto a lecto recedit. Ecce recessus a mala societate ⁊ ab occasiōib⁹ De hoc pulchre vide sanctū Tho. super Mat. iij. c. Aliter ꝓpositū abscidi a ꝑctō nō est perfectū nec firmū. ideo dicit scri. Salua aiaz tuā noli respicere post tergū tuū: nec stes in oī loco circa regionē: ꝫ in mōte saluū te fac ne ⁊ tu simul pereas Gen. xix. ideo recedite statim. q: si modo ꝓpositis nō peccare: q: estis modicū de noti: tñ post prandiū vel cenā habita occasiōe peccabitis. ideo etiā poeta hoc dicit. Que nocitura tenes ꝙuis sint chara relinque. Quito sputa ⁊ hmōi: emittunt ꝓpter ebullitionē stomachi. Ecce oris cōfessio q̄ vere nō est nisi spuere flegma putridum de ꝑctis. Sic aūt purificatur stomachus nostre cōscientie. Auctoritas. Si confitemur ꝑctā nostra fidelis ⁊ iust⁹ est de⁹ vt remittat nobis ꝑctā nostra ⁊ emū det nos ab oīi iniq̄tate nostra. j. Joā. j. Sexto calciatur hō. ecce iniuriarū remissio. Qui incedit discalciat⁹ statim sentit pūctiones lapidū ⁊ spinarū. secus qñ hō incedit calciatus: qui nō sentit se de iniurijs ad vindicādum sed totū remittit: talis calciatus incedit: ꝫ ille qui indignat ⁊ q̄ritvindictā nec vult dimittere incedit discalciatus. Ideo dicit scriptura sācta. Ois iniurie ꝓmi ne memineris: ⁊ nihil agas in operib⁹ iniurie. Eccl'. x. ideo calciate te ꝑ bonā patientiā iniurias remittendo. iuxta illd. State calciati pedes in ꝓparatione euāgelij pacis. ad Ephe. vj. Septimo cingit hō. ecce hic debito⁹ restitutio. Quidā incedūt sine cinctura sez amplos vētres portātes in magnis pōpis et vsuris de bonis alteri⁹ q̄ habēt ꝑ vsuras rapinas calūnias ⁊c. Ideo opz se cingere stringēdo se cū bonis suis de bono iusto: restituēdo oia alia de malo ⁊ iniusto. Auctoritas. Reddite oīb⁹ debita. nemini q̄q̄z debeat̄ nisi vt inuicē diligatis ⁊c. ad Rom. xiij. Nullus ꝺz se ampliare in bonis alienis. ideo dicit xps. sint lūbi vestri ꝑcinct i et lucerne ⁊c. Lu. xij. Lucerne ardētes sunt opera meritoria: q̄ nō ardēt ꝓdiū hō retinet bona alteri⁹ iniuste. Octauo man⁹ lauant. Ecce elemosynarū largitio quādo facta est restitutio de hoc qō supest de bono iusto hō facit elemosynā que mūdat ⁊ purificat aiam a peccatis. Auctoritas. Qō supest date elemosynā: ⁊ ecce oia mūda sunt vobis. Lu. xj. Nono man⁹ applicātur ad aliqō op⁹. ecce spūalis oratio q̄ de cōi cursu debet fieri eleuatis manibus sursum. q. d. Dñe paup sum: ideo leuo manū dexterā vt detis mihi spūalia: ⁊ sinistrā vt detis mihi bona tpalia. Uoloviros orare in oī loco leuātes puras man⁹ sine ira ⁊ discē ptatione. i. ad Ti. ij. Decimo ⁊ vltimo cibus sumit hora prādij. ecce eucharistie cōio in qua anima reficit et recreatur: q: recipit xp̄m q̄ dat vitā gratie ⁊ vitā glie. ideo dicit ipse. accipite ⁊ māducate: hoc est cor⁹ meū. i. ad Corinth. xi. Qualiter debet accipi oster. d. k ibidē cum ꝺz. ꝑbet aūt seip̄m hō et sic de pane illo edat ⁊ de calice bibat. qui em̄ māducat ⁊ bibit indigne: iudiciū sibi māducat ⁊ bibit. Ubi dicit gl. amb. ita punietur ac si xp̄m prijs manib⁹ interfecissent. ecce quomodo debem⁹ surgere a somno peccati mortalis. ꝓpter hoc dicit thema. Hora est iā nos de somno surgere. Deo gratias.

¶ De eadem dominica. Sermo. vj.

Q Or pręcessit: dies autem appropinquauit. ad Roma. xiij. Thema ꝓpositū ⁊ etiā tota epl'a declarāt nobis finē mundi esse de ꝓpinquo vt null⁹ ponat in ipso spem nec amore suū: q: qñ hō scit q⁹ domus sit antiqua ⁊ minaꝝ ruinā: nullus nisi stult⁹ vult in ipsa remanere ad habitādū. idē de naui antiqua ad nauigādum. ita est de domo hui⁹ mūdi antiqua et ruinosa. iō nullus nisi sit stultus ꝺz ipsaz appetere nec diligere: nec in nauibus vite nauigare. ꝫ vt materia ꝑsentis ꝟmonis sit deo accepta bilis ⁊ gratiosa: ⁊ nobis vtilis ⁊ proficua saluet̄ virgo maria. Qor pęcessit ⁊c. ꝓ huius ꝟbi declaratiōe ⁊ materie ꝑdican de introductiōe sciēduz est q⁹ in diuersis locis sacre scripture reperit q⁹ vita hui⁹ mūdi ꝺz mor respectu vite paradisi. Hoc declarat̄ per tres ꝓportiōes. s. solis lune ⁊ iesu xp̄i. Luna hz claritatem. sed sol hz maiorē septēpliciter: vt dicūt doctores ⁊ etiā glo. ordi. sup illud. Esa. xxx. Erit lux lune sicut lux solis: ⁊ lux solis erit septēpliciter sicut lux septē dierū. ex ꝑctō ade sol ⁊ luna ꝑdiderunt multū de claritate. Nota tñ ꝟm sanctū tho. in. iij. dis. xlviij. q. ij. ar. iij. ad tertiū. q⁹ ꝓbabili⁹ ꝺz q⁹ illa minoratio luminis ex lapsu primi parentis non est ꝟm realē luminis defectū: sed quo ad vsum hois qui nō tm̄ bñficiuz ex lumine corꝓ⁹ celestiū ꝓsecut⁹ est ꝯtuz ante fuisset: nec sequit si lux corꝓoz ce lestium minorata nō est in hoie peccāte q⁹ realiter nō sit augēda in ei⁹ glificatione. q: ꝑtm̄ hois non imutauit statū vniuersi: cum etiā hō ꝓius ⁊ post habuerit atalem vitā q̄ motu ⁊ gnatione creature corꝓalis indiget: ꝫ glificatio hois statū toti⁹ creature corꝓoralis imutabit. ideo non est simile. vñ tunc facta fuit luna vt ꝑsset nocti. Gen. j. ⁊ in resurrectiōe erit lux lune sicut lux solis. Esa. xxx. si tñ nō peccasset tm̄ cōmodū habuisset ex lumie lune: sicut nūc ex lumie solis: ꝫ ipsaz recupabunt in iudicio ꝙali. ꝫ claritas xp̄i

incõparabiliter excedit claritatem solis. nõ in hac vita sol ꝛ luna dãt nobis claritatem: sed nõ illuminãt celũ nec infernũ: sed celũ illaminat a xpo. Ciuitas illa nõ eget sole neq; luna vt luceãt in ea: nã claritas dei illuminat eã. ꝛ lucerna eius est agn⁹. i. xps. Apoc. xxi. Nota: lucerna ei⁹ est agnus. i. xps. cuius cera est caro: q̃ ad instar cere liq̃facta fuit in passione igne amoris: bõbix albus: sic eius mundissima: lumen diuinitas sanctissima. Modo fiat ratio. Si tẽpus presens illuminatur claritate solis dr̃ dies: quãto magis celũ claritate xpi illuminatũ debet dici dies: respectu cui⁹ dici dies iste tpalis dicitur nox. Ideo q̃n sic dehinc transit ꝛ intrat celũ inter cetera de quib⁹ miratur est detãta claritate. di. credebã esse i die et erã in nocte: recte ad istar noctue: que lumẽ lune credit esse magnũ lumẽ: ꝛ si posset videre solis lumẽ: lumẽ lune quasi nihil reputaret. Ita sic nostra modo credit habere magnã claritatez: sed q̃n videbit xpi claritatez: hec claritas nihil est ꝛ põt dicere tunc sic nox sez vite tẽporalis precessit: dies aũt appropinquabit. Thema propositũ innuit q̃ finis mũdi est prope ꝛ põt hoc declarari per. x. plagas egypti que fuerũt figura xpianitatis. Auctoritas. Omnia in figura contingebant illis scripta sunt ad correptionem nostraz: in quos fines scl̃ox deuenerũt. i. ad Cor. x. Prima plaga egypti fuit sanguis: q̃ voluntate dei tota aqua egypti tam fontium q̃ fluminũ fuit ꝓuersa in sanguinẽ et oẽs pisces mortui fuerunt. Hec plaga fuit magna egyptijs. de qua Exo. vij. dr̃ q̃ moyses eleuãs virgã percussit aquaz fluminis coz̃ pharaone et seruis eius q̃ versa est in sanguinẽ: et pisces qui erant in flumine mortui sunt. Hz fuit figura nobis xpianis de passione martyrũ: in qua aqua sez baptismi conuersa est in sanguinem martyrũ in persecutiõe tyrãnox: in qua pater accusabat filiũ ꝛ econuerso. d. q̃ erat xpiannus: vir vxorem ꝛ ecõuerso. q̃ quidẽ plaga durauit vltra. cc. ãnos vsq; ad tẽpus sci siluestri pape q̃n romanox imperator qui erat fons isti⁹ sanguinis effect⁹ fuit xpianus. De hac plaga p̃dixerat xps. Venit hora vt ois qui interficit vos arbitret obsequiũ se p̃stare deo. Jo. xvj. Scõa plaga fuit ranarũ q̃ exibãt de aqs in tanta multitudine q̃ intrabãt domos: cameras: lectos: furnos: nec cõburebãt: ꝛ etiã intrabãt ollas. extẽdit aarõ manũ sup aqs egypti et ascenderũt ranę sup terrã egypti. Exo. viij. Maxima plaga fuit tũc egyptijs hz fuit figura nobis xpianis de errore hereticox: ꝛ sicut ranę sunt locaces ita heretici q̃ ad istar ranarũ exibant de aquis baptismi: q̃ xpiani nõ erãt sed heretici: ꝛ intrabãt domos: ꝛ ad oẽm locũ puertẽdũ articulos fidei seminãdo varios errores: intãtũ q̃ xpiani nesciebãt cui credere debebãt. hec plaga maxime abũdauit tpe eusebij ꝓcellentis ꝛ anathasij q̃ contradixerũt eis. Hec plaga fuit a beato petro ꝓphetata di. erunt magistri mẽdaces qui introducẽt sectas pditionis. ij. pet. ij. Tertia plaga fuit cinifum de puluere terre exeuntiũ crudeliter mordentiũ. extẽdit aarõ manũ virgã tenẽs pcussitq; puluerẽ terre ꝛ facti sunt cinifes in hoibus ꝛ iumentis. Exo. viij. plaga fuit egyptijs: hz fuit signũ xpianis ꝛ figurabat psecutionẽ infideliũ qui exierunt de terra: q̃ infideles nihil habẽt in celo. hãc plagã permisit de⁹ in xpianitate: q̃ ex quo xpiani fuerũt liberati a sanguine martyx ꝛ ab errore hereticox dederunt se vitijs ꝛ peccatis vinẽdo quiete ꝓpter hoc misit de⁹ illud flagellũ sez pse cutionẽ infideliũ que fuit tpe bti Augu. ideo dicit in eius hysto. inter q̃ mala fuerũt augustino lachrime sue panes die ac nocte. ideo apls. Oẽs qui pie volũt viuere in xpo iesu persecutionẽ patient. ij. ad Ti. iij. Quarta plaga fuit muscarũ grauissimarũ. venit musca grauissima in domum pharaonis ꝛ in domũ seruox eius ꝛ in oẽm terrã egypti. Exo. viij. significabant quartũ malũ xpianitatis sez principum importabilẽ tyrãnizationẽ volẽtiũ facere de regnis villis ꝛ populis ac si eẽt hereditas vel possessio eox: ꝛ non est ita: q̃n possessio est ad hoc vt seruiat homini sed reges sunt ad hoc vt seruiãt regno: ꝛ non ecõuerso. q̃ rex in regno dz cẽ sicut deus in mũdo ꝛ aia in corpore. i. iustus ꝛ clemens ꝟm sctm̃ Tho. in de regno ad regem Cypti. c. xij. sed modo est oppositũ. ꝛ iã tpe beati Grego. multi tyrãnice ceperunt regnare ꝛ ciuitates vt ꝓprias possessiões habere: ꝛ inceperũt vẽdere iusticiã ꝛ depredari populos. vnde princeps auferens per vim aliena: rapinã cõmittit: ꝛ tenẽ reꝛ restituere nisi sit hz iusticiã pugnãdo vel puniẽdo. scõa scõe. q. i ꝛ. arti. viij. cccc musca asimi ꝛ fuit ꝓpleta prophetia Esa. j. principes tui infideles: socij furũ: oẽs diligũt munera: sequũtur retributiones pupillo non iudicant et causa vidue non ingredit ad eos. Quinta plaga fuit mors oim aialium egypti sez equox mulorum ꝛ omniũ boum vaccaruz ꝛ asinox ꝛc. Exo. xij. que fuit figura quinti status xpianitatis sez bonox defunctionis. Vñ aialia ab anima dicta significant personas iustas ꝛ deuotas q̃ debẽt habere animas. i. bonas cõscientias: sed iste iã sunt defuncte. Ubi inuenies hodie religiosuz qui habeat ꝓscientiã de fractiõe regule: votox: cerimoniarũ. Ubi inuenies clericũ deuotũ castum ꝛ honestũ ꝛc. vbi inuenies platũ q̃ magis curat de aiab⁹ q̃ de reddi tibus. Ubi sunt dñi tpales cõscientiosi: ꝛ milites cõtenti de suis redditibus: plane oẽs sunt defũcti. Ubi sunt aduocati iusti mercatores plani sine fraude: vsura: dolo ꝛc. Ubi sunt laboratores qui bñ solnẽt decias ꝛ ꝑmitias. vbi sunt mlieres bone ꝛ honeste: oẽs volũt dici honeste ꝛ bone: sed oppositũ ostẽdũt in vanitate ꝛc. oẽs sunt defuncte: iam completa est ꝓphetia Michee. vij. Ue mihi: q̃ factus suz sicut q̃ colligit in autũno racemos vindemie. Nõ est botrus ad comedẽdũ. Perijt sanctus de terra et rectus in hoibus nõ est. Oẽs in sanguine insidiant⁹ vir fratrẽ suũ ad mortẽ venatur. Malũ manũ suaruz dicunt bonũ. Qui optim⁹ est in eis quasi paliurus: ꝛ q̃ rectus quasi spina de sepe. Sexta plaga fuit vlcerũ turgẽtiũ: sez de apostematibus quasi glãdulis: hz dabãt eis maximũ dolorez. Exo. ix. Hec figurabat sertum statũ xpianitatis: sez animosam diuisionẽ q̃n gẽtes nõ occidũt se. hz intus sunt tumẽtes veneno odij: rãcoris: inuidie ꝛ male volũtatis. De iuidia ꝛre ij. ij. q. xxxvi. ꝛ de odio ibidẽ. q. xxxiij. et de discordia ibidẽ. q. xxxviij. et de seditionibus ibidẽ. xlij. Diu est q̃ hec plaga incepit ꝛ adhuc durat i mltis locis. Extra eã ostẽdunt bonã volũtatem: sed intus guerra: caue q̃ si possũt nocẽt ꝛc. Cõtra tales orauit dauid di. Qui loquũtur pacem cũ ꝓximo suo: mala gũt in cordibus eox. Da illis ꝟm opa eox: ꝛ ꝟm nequitiã

admuẽtionũ ipsox. ꝑs. xxvij. Nota qũo est magna stultitia portare odiũ: irã: seu malã voluntatẽ in corde: iuxta respõsionem quã fecit magister vincẽtius cuidã mercatori di. q̃ parceret sibijsi ꝛc. Qui querit se vindicare de inimico: ꝑmo occidit aiam suam gladio quo vult occidere inimicũ: ꝛ sic intelligitur verbum xpi. di. Ois qui accipit gladiũ: sez cõtra inimicũ gladio pibit: sez. codẽ. Mat. xxvj. itez dauid. Gladius eox sez vindicatox: intret in corda ipsorum: nõ dicit in corpora: sed in corda. xxxvj. ꝑs. Septia plaga egypti fuit grandinum cum tonitruis et fulguribus destruentibus domos: arbores vineas ꝛ plãtas. Exo. ix. Hec plaga incepit iaz in xpianitate modo sunt. lxxx. vel. xc. anni q̃n ante nõ erãt tempestates iste: ꝛ modo nõ est annus in mũdo q̃ non sunt tẽpestates in aliqua parte vel mortalitates: q̃ antiquitus erant inaudite ꝛ modo non recedunt de mũdo. Ratio est quãtũ ego possum cognoscere ex magnis blasphemijs q̃ dicunt quotidie ꝓtra deũ: q̃n vt dicit sctũs Tho. ij. ij. q. xij. ar. iij. ꝛ iij. parte. q. lxxxj. artic. iij. Post idololatriaz blasphemia est de maioribus peccatis q̃ possunt fieri ꝓtra deũ. Et modo ꝙ nihilo statim blasphemãt: ideo de⁹ mittit istas tẽpestates ꝛ mortalitates q̃ destruũt totũ mũdũ. Unde sicut cõtra illos qui balistis ꝛ sagittis oppugnãt turrim: mittũt de sursum lapides sine cãceres defendẽdo se: sic cõtra xpianos qui blasphemando impugnãt deũ: mittunt de sursuz lapides ꝛc. Que quidẽ cõsuetudo seu abusio iurãdi ꝛ blasphemãdi incepit ab octuaginta vel nonaginta ãnis citra: ideo ab illo tpe citra veniũt nobis p̃dicta mala. hz q̃ de hoc ꝓphetauit moyses dicẽs. Generatio puersa est ꝛ infideles filij: ipi me ꝓuocauerũt in eo qui nõ erat de⁹ et irritauerũt me in vanitatib⁹ suis: ignis succẽsus est in furore meo ꝛ ardebit vsq; ad inferni nouissima. Deuorabitq; terrã cũ germine suo ꝛ mõtium fundamẽta cõburet. Cõgregabo sup eos mala: ꝛ sagittas meas cõplebo i eis. Deut. xxxij. Nota generatio puersa: q̃ dñs dedit nobis linguã ad ipm landandũ ꝛ nos peruertimus eã ad ipsuz blasphemãdũ. Octaua plaga fuit locustarũz deuorantiũ oia viridia. ꝛ de hoc ẽ tex. Dixit dñs ad moy-

sen. extēde manū tuā sup̄ terrā egypti ad locustā vt deseādat sup̄ terrā ⁊ deuoret oēm herbā que residua fuit grādini. Exo. x. ⁊ ista plaga significauit hypocritarum multiplicationē. Nam hypocrite dicunt locuste. Ratio: qz locuste videtur q̄ sint aues volātes: ⁊ nō sunt: immo statim ecidūt in terrā. Talis est cōditio hypocritarū qui videnī volare p̄ bona opa et verba deuota: sed statim descēdūt ad terrā ad habēduz terrena scz pecunias: familias ⁊c. Quoz religiosi ⁊ clerici: quot falsē sunt beguine q̄ volūt viuere ociosi: qui comedūt domos viduaz. Mat. xxiij. De quibus dicit xp̄s. Attendite a falsis prophetis qui veniūt ad vos in vestimētis ouiū: intrinsecus aūt sunt lupi rapaces: a fructib⁹ eoz cognoscetis eos. Mat. vij. De hypocrisi vide. ij. ij. q. cxxiij. Nona plaga fuit tenebrarū terribilium per tres dies intātū q̄ nullus de loco i quo stabat poterat se mouere. Isti signū vel plagā videtur tāgere textus. Exo. x. Extēdit moyses magnū in celū: ⁊ facte sunt tenebre horribiles in vniuersa terra egypti trib⁹ diebus ⁊ nemo vidit fratrē suū nec mouit se de loco in q̄ erat. Hoc signū currit modo ꝑpter scisma p̄sens ex ignorātia veri pape ⁊ durat per tres dies: qz tres dicūt se esse papas ⁊ hoc est ita obscurum ⁊ tenebrosum: qz abvtraq; parte sunt magni doctores ⁊ magistri p̄cipes ⁊ plati: ⁊ sancti q̄ fecerunt miracula. De his tenebris dicit q̄ nescierūt neq; itelle xerūt in tenebris ambulāt: immo nec mouentur de loco in quo ꝓclusi sunt ab his tenebris dicēdo ex quo habeo hic dignitatē beneficiū ⁊ redditus meos teneo cū isto. idē illi de frācia etiā dicunt. Si fuissem in frācia tenuissem cū illo ⁊c. De scismate. ij. q. xxix. Decima ⁊ vltima plaga fuit angeli percutētis oia p̄mogenita egypti ⁊ stati fuit finalis egress⁹ de egypto: vt habeī Exo. xj. vbi dicit tex. media nocte ingrediar egyptū ⁊ morietur oīe primogenitū in terra egyptioz a primogenito pharaonis qui sedet in solio ei⁹ vsq; ad p̄mogenitū ancille q̄ est ad molā ⁊ oia primogenita iumētoz ⁊c. Ecce hic subuersio xp̄ianoz p̄ antixp̄m. Angelus eīm percutiēs figurabat xp̄m qui percutiet oia primogenita. i. principes xp̄ianorum ex parte quoz fiēt preconizatiōes cōtra xp̄m et virginē mariā ⁊c. Et post statim sequit finalis destructio mūdi. De hoc dicit ap̄ls. Mittet illis deus operationē erroris vt credāt mendacio: vt iudicētur oēs q̄ nō crediderūt ⁊ itati: sed ꝓsenserūt iniquitati. ij. ad Thes. ij. Nota cuz dicit. Mittet: nō solū p̄mittet: sed mittet etiaz. Et nota q̄ in p̄secutiōe antixp̄i erūt duo. Primo culpa ⁊ malicia ipsius antixp̄i et hāc p̄mittet xp̄s. Secō ibi erit pena ⁊ punitio maloz ⁊ quantū ad hoc de⁹ mittet antixp̄m. Cū ergo iā diu est q̄ sumus in nona plaga: pz qō dicit thema. Nox p̄cessit: dies aūt ⁊c. Et statiz veniet angel⁹ percutiēs. remediū ergo qō habemus ostēditur in ep̄la huius dñice: cum dr. Abiciamus ergo opa tenebrarū ⁊c. Deo gras.

¶ De eadem dominica. Sermo. vij.

INduimini dominum iesuz xp̄m. ad Ro. xiij. Hoc verbū ꝓpositū hz magnā difficultatē i theologia qūo xp̄us pōt indui cū nō sit vestis: qz dicit thema. Induimini dñm iesum xp̄m. ꝑ cui⁹ declaratione sciendū est q̄ vita dñi nostri iesu xp̄i sancta ⁊ virtuosa quā tenuit i hoc mūdo dr. vestis i sacra scriptura. Ratio: qz vestes ꝓpter duo inuente fuerūt. s. ꝓpter honestatē ad cooperiendū carnes. Secdo propter frigiditatē. Adam ⁊ Eua ante pctm̄ in statu innocētie nō indigebant vestib⁹ qz nihil erat eis inhonestū nec verecūdū nec immūdum: nec in paradiso terrestri viget frigus. de hoc p̄. p. q. cū. ar. ū. Sed statim post pctm̄ ex quo anima fuit inobediens deo etiā caro fuit inobediēs aie et habuit frigus. Ideo tūc deus fecit eis tunicas pelliceas. Et quēadmodum vestis cooperit corpus seu carnē sic virtus cooperit aiam. Qz ꝑm sctm̄ Tho. ⁊ Esa. lij. vestes sanctoz sunt ad ptegendū: calefaciēdum: ⁊ ornādum: ⁊ sunt alba mūda ⁊ odorifera. Et ꝑm eundem ps. xlviij. vestis eccl̄ie est duplex. s. doctrina vtriusq; testamēti ⁊ opera virtuosa. Ideo dicit phs. ij. ethi. q̄ virt⁹ est habit⁹ electiuus. Ideo de virtutibus dicit ap̄ls. In hoc ingemiscimus habitationē nostrā que de celo ē supindui cupientes: si tamē vestiti ⁊ nō nudi inueniamur. Nam ⁊ qui sumus in hoc tabernaculo ingemiscim⁹ grauati

eo q̄ nolumus spoliari. sed supuestiri. ij. ad Coz. v. Ecce ergo hic qūo opz nos indutos esse vestibus virtutū. Et ptz rnsio adynā questionē quā facitis vos: vtrū in alio mūdo crim⁹ nudi vel induti maxie post diem iudicij. Dico q̄ boni ⁊ saluati erūt induti: mali aūt ⁊ dānati erūt nudi. Beati eīm erūt induti virtutib⁹ vt sol est indutus claritate. Ideo dicit beat⁹ ioā. apoc. xvj. Beat⁹ qui vigilat ⁊ custodit vestimenta sua ne nudus ambulet ⁊ videāt turpitudines eius. Cū ergo vita ꝺñi nostri iesu xp̄i quā tenuit in hoc mūdo fuerit sancta ⁊ virtuosa in tantū q̄ xp̄s dicit nō solum virtuosus: sed etiā virtus. j. ad Coz. j. Nos p̄dicamus xp̄m deī virtutē. Persona ergo que vult virtuose induit Christū ipm imitādo in vita virtuosa. et ꝑm hūc modū dicit ap̄ls in themate. Induimini dñm iesum xp̄m. i. xp̄m imitamini in sancta ⁊ virtuosa vita ⁊ cōuersatione. patz thema. Modo vt melius possim vobis declarare qualiter poterimus induere xp̄m ipsum imitādo repio motiuū a quadā auctoritate sacre scripture que vocat xp̄m ignē di. De⁹ noster ignis cōsumēs est. ad Heb. xij. Nota san. Tho. Esa. x. q̄ deus dicit ignis: qz subtilis est tripliciter. s. ꝑm substantiā scientiā ⁊ apparentiam. et lucidus: qz manifestat: delectat ⁊ dirigit: ⁊ calid⁹: qz vinificat purgat ⁊ denastat ⁊ leuis ꝓpter motū situ ⁊ impmixtionē. ⁊ ibidē. x xxiij. dñs dicitur ignis: qz purgat inflāmat ⁊ cōdemnat: ⁊ idez ad Heb. xij. dñs dicit ignis: qz ignis iter sensibilia est nobilior: clarior: actiuior: actualior: altior: magis purgās ⁊ ꝑfumens sicut deus. sicut eīm ferrū in fornace iduit igne: sic nos possumus induere xp̄m: qō potest fieri quadrupl⁹ ꝑm quatuor ꝓditiones q̄s ferrū recipit ab igne.

Prima q̄ fit clarum et lucens.

Secunda calidum et ardens.

Tertia molle se extendens.

Quarta pulchrum ⁊ nitens ⁊ patens. Sic ad instar ferri igniti nos debem⁹ induere quatuor virtutes: ⁊ fic iuxta cōsilium thematis. Induimini dñm iesum xp̄m. Prima cōditio ferri quaz recipit in fornace qñ induit igne est claritas lucēs qz totum induit claritate cōtra suam cōditionē: qz de se ferrū non lucet. Sic nos induēdo xp̄m recipim⁹ in nobis claritatem fidei xp̄ianę: amouendo a nobis tenebras ⁊ obscuritates erroz ⁊ dubitationum ⁊ induimur claritate fidei in fornace sancte matris ecclie tenēdo eius determinationē ⁊ veritatē. Et si forte aliquis nostrū aliqñ dubitauit in aliquo articulo ponat se in fornace ecclie eius ſnie et determinationi firmiter stando: ⁊ nō intellectu suo diffinire ⁊ determinare alr q̄s ecclia determiauit. Si eīm darenī tibi rij. florent de florētia: ⁊ tu velles ipsos ꝑbare ad lumen paruū cādele faceres magnam stultitiā: qz iam ꝑbati sunt per tot fornellos quos transierūt. Idē de. rij. veritatib⁹ ⁊ articulis fidei q̄ ꝑ tot fornellos transierūt. De hoc habeī. ij. ij. q. j. ar. x. et de po. q. x. ar. iiij. Primo p illū fornellū ardētissimū p̄dicationis xp̄i qui mentiri non pōt ⁊ tot miraculis ꝑbauit immo si xp̄s nō fecisset miracula adhuc oēs tenerentur sibi credere: vt dicit Tho. quodlibeto. ij. q. iiij. et supra. Joā. ca. xv. Secdo ꝑ fornellū publicationis ap̄loz: ⁊ passionis martyrū qui ꝑ ista veritate ꝑbanda mortui sunt pluriuma miracula faciēdo. Tertio per fornellū disputationis doctorum cū phis impatoribus ⁊ regib⁹ intantum q̄ nullū pōt esse dubiū in fide q̄ nō sit examinatū et ꝑbatū. Patet ergo stultitia illoz q̄ lumine paruo sui intellect⁹ volunt ꝑbare articulos dicentes. Videamus qūo tres persone diuine sunt vnus deus ⁊c. qz totū hoc est iam examinatū ⁊ disputatū et determinatū. Ideo ad istar optimi florent mittak in bursa ꝓscientie ꝑ purā credentiā dī. Credo dñe. Circa predicta et ꝑdictoz intelligentiā querit sctūs Tho. i. parte. q. xxxij. ar. j. vtrū trinitas diuinaz personaz possit p naturalem rationē cognosci. Ad quā questionē idem sctūs Tho. rñdet dī. q̄ impossibile est ꝑ naturalē rationē ad cognitionem trinitatis diuinaz personarū peruenire qz homo p rōnē naturalē in cognitionez dei puenire nō pōt nisi ex creaturis. ꝑm illud ad Ro. i. Inuisibilia dei per ea que facta sunt intellecta ꝓspiciuntur. Creatura aūt ducunt in dei cognitionē sicut ⁊ effectus in causam. Hoc igit solū rōne naturali de deo cognosci potest quod competere ei necesse est ꝑm q̄ est olm entiuz principiū. Virtus autem creatiua dei est cōmunis toti trinitati. vnde pertinet ad

essentie vnitatē nō ad distinctionē perso narū per rationē igit naturalē cognosci pñt de deo ea q̄ pertinēt ad essentie vnitatē: nō aūt ea q̄ pertinēt ad distinctionē psonarū. Cui autem nititur probare tri nitatē per ionarū naturali ratione fidei dupl̄ derogat. Primo q̄dē q̄tum ad dignitatē ipsius fidei que est vt sit de reb⁹ inuisibilibus que rationē humanā exce dūt. Un aplūs dicit Heb.xj. q̄ fides est de nō apparētibus. & aplūs dicit. j. Cor. ij. c. Sapientiā loquimur inter perfectos: sapientiā ūo nō huius seculi nec principū huius seculi q̄ destruunt: sz loquimur dei sapientiā in mysterio ō est absc̄dita. Sc̄ūdo talis derogat fidei q̄tū ad vtilitatē trahēdi alios ad fidē. Cū em̄ aliq̄s ad p bandū fidē inducit rōnes q̄ nō sunt cogētes cedit in derisionē fidelium. credūt em̄ q̄ huiusmodi rationibus innitamur: et propter eas credamus. Que igitur fidei sunt non sunt tentanda probare nisi per auctoritates his q̄ auctoritates suscipiūt Apud alios vero sufficit deffēdere nō eē impossibile quod predicat fides dicit em̄ Hyla. in li. de trini. Nō putet homo sua intelligentia generationis secretum posse consequi. Amb. etiam dicit. Impossibile est generationis scire secretum mēs deficit: vox silet. hoc sanctus Tho. vbi. s. Sic igitur articulis fidei firmiter adherendum nō est propter rationē naturalē sed ppter diuinā reuelationē et per fidē. Sic enim induimur christū recipiēdo in nobis claritatem fidei talibus sic indutis dicit aplūs. Eratis aliquādo tenebre: nunc autem lux in domino vt filij lucis ambulate. ad Ephe. v. super hoc dicam vobis vnā figurā quā legimus Ezech. j. vbi dicit Ezech. q̄ de⁹ ostēdit sibi inter cetera animalia vnum animal quadrifaciatum di. q̄ emittebat scintillas claras quasi aspectus eris candentis. Allegorice hoc animal figurabat quēlibet xp̄ianum quoniā ois bonus xp̄ianus habet vnū caput quadrifaciatuz, Caput est fides catholice quattuor facies sunt quatuor euangeliste. Prima facies a parte ante est faci. s hois ecce euangeliū beati Mat. q̄ per hoīem figurat. Sc̄da facies a dextris est facies leonis. ecce euā gel. btī Marci. Tertia facies a sinistris est bouis. ecce euangel. beati Luce. q̄ p bouē figurat: eo q̄ tractat de sacrificio. Quarta facies retro altior est aq̄le. Ecce euāgeliū bti Joā. q̄ alti⁹ alijs tractat de xp̄i diuinitate. Si bon⁹ xp̄ian⁹ est q̄libet dz hz̄e vnū corpus & vnū caput q̄drifaciatū: & dz emittere scintillas claras. s. cō fitēdo articulos fidei: q̄ non sufficit hz̄e claritatē fidei in corde: sz oportet emittere scintillas al's extinguit fides i corde sicut lucerna ardēs i laterna q̄ nō pōt spirare. Jō emittere dz scintillas di. Credo q̄libz die de mane & de sero cū ptestatione: & hoc ꝑ silū est dū Piero. Et ita faciebat dauid q̄ dicit de se. Credidi. s. i corde ppter q̄d locut⁹ fuz. s. i ore emittēdo scintillas & quō ego aūt humiliat⁹ fuz nimis Pro p̄missor̄ itelligētia fm sc̄m Tho. nota. ij. q. ij. in p̄n. sue in cōtinuatione q̄ dupler est act⁹ fidei. s. interior & exterior: interior act⁹ fidei est credere: sz confessionis cor. q̄ sunt fidei ē act⁹ fidei exterior de actu p̄mo siue interiori q̄ ē credere agit sc̄tus Tho. ij. ij. q. ij. p totū. Et de actu fidei exterioi q̄ ē confessio agit. q. iij. Credere aliq̄ ō sunt. s. rōnē naturalē ē de necessitate salut̄. silr fides dicit. s. Tho. vbi. s q. ij. iij. sc̄ō. & iij. di. xxiij. ar. ij. q. j. immo credere aliq̄ q̄ rōne naturali demōstrāt ē necessariū. ij. ij. vbi. s. ar. iiij. Sine fide: i q̄t aplūs ad heb. xj. Impossibile est placere deo. Credere aūt ea ō sunt. s. rōnē nō ē leuitat̄: vt dicit. s. Tho. iij. di. xxiij. ar. iij. q. ij. Jdē ꝫ gētiles li. j. c. iij. Itē ōrit. s. Tho. de actu fidei exterioi. s. confessione. vtrū confessio fidei sit de necessitate: Ad quā q̄nē rñdet. ij. ij. q. iij. ar. ij. q̄ confessio fidei ē de necessitate salutis: tūc solū q̄n ex ei⁹ omissione piculū honor dei vl' vtilitas primi puta si aliōs iterrogat⁹ de fide taceret: & ex hoc crederet vel q̄ nō haberet fidē vl' q̄ fides nō esset vera vl' alij per ei⁹ taciturnitatē auerterent a fide in hmōi em̄ casib⁹ confessio fidei est de necessitate salutis. Auctoritas ad hoc ad ro. x. Corde creditur ad iustitiā: ore autē confessio fit ad salutē. Dico sc̄ō q̄ ferrū i fornace nō solū recipit claritatē: etiā calore ardēdi ꝫ suā naturā: sic nos inducēdo xp̄m nō solū recipim⁹ claritatē fidei sed etiā calorē ardētis charitatis ꝫ frigiditatē inde uotionis et negligentie faciendo opera dei cū ardore et feruore spiritus diligenter. De isto ergo ardore dicit Christus

Ignē veni mittere in terrā: & q̄d volo nisi vt ardeat Luce. xij. Ardet aūt ignis charitatis q̄n religiosus nō est negligēs sed diligēs. Jdē dicat de clericis & laicis fm q̄ expediēs erit. De isto igne charitatis dicā vobis vnā figurā: de qua Leuit. vj. Precepit de⁹ di. Ignis in altari semper ardebit quē nutriet sacerdos subūciens ligna mane per singulos dies impositio holocausto desuper. Allegorice altare ē cor denoti christiani in quo offertur deo illud sacrificiū de quo dicit Dauid. Sacrificium deo spūs ꝑtribulatus: q̄ō fit q̄n homo recedit de pctis a mala vita quaz tenuit et cōiter offert deo isto mō sacrificiuz in altari cordis. de quo dicit. Ignis in altari semp ardebit. s. ignis ardentis charitatis: sed statim extinguit: sic religiosi in nouiciatu incipiūt bene & deuote fuire deo: sz extinguit postq̄ sunt pfessi: & hnt partē in cauda asini: q̄ etc. Jdem de clericis q̄n dicūt missam nouā: sz post extinguit etc. Jdē de laicis in q̄bus accēditur ignis charitatis & deuotionis i alio quo sermone: sed post statim extinguit. O b̄ndictus esset si morer̄ dū ignis ardet. iō dicit. Ignis i altari semp ardebit. Sz quō fiet dicit. Quē nutriet sacerdos etc. Ille ignis accendit in missa cū lignis paruis: q̄ō fit q̄n dr Confiteor deo oīpotenti. Introitus etc. Deinde ponunt magna ligna in canone & sic tādē venit xp̄s in hostiā cōsecratā. iō dicit. Quē nutriet in missa sacerdos sufflādo in p̄dicatione ita faciebat xp̄s & aplī: et ignis accendebatur in corpore ppli. ideo dicit. Ignis ille erit perpetuus qui nūq̄ deficiet in altari. Leui. vj. Dico tertio q̄ q̄n ferruz induitur igne: recipit mollitiē ꝫ cōditionez sue duricie: sic & nos inducēdo xp̄m debemus recipere mollitiez remissionis iniuriarū cōtra implacabilitatē impatientie ideo ad instar ferri igniti q̄ō per multos ictus malleī extenditur: sic & nos p multas malleatiōes tribulationū debem⁹ extēdi ad oēs diligēdo & iniurias remittēdo. Jurta illud q̄ō dicit aplūs. Estote benigni inuicē: misericordes donātes inuicem: sicut & de⁹ in xp̄o donauit vobis. ad Ephe. iij. Nota q̄ benignitas refert ad socialē ꝙuersationē. Mia ad pauperum cōpassionē. Donatio ad iniuriarū remissionē. Hec tria habem⁹ exēplariter i xp̄o. et cōcludit. Sicut de⁹ in xp̄o donauit vobis. Dico quarto q̄ q̄n ferrū indutrigue recipit ex eo pulchritudinē delectabile & sic nos xp̄m inducētes debem⁹ recipere in nobis pulchritudinē placētis honestatis q̄ō fit per puram ꝓtinētiā & castitate dimittēdo imūditiā carnalitatis: q̄n inter alias ꝟtutes pulchuor est castitas q̄ multū placet deo & āgelis: iō Sap. iij. O q̄ pulchra est casta gnatio cū charitate. Queret. s. Tho. ij. ij. q. cl. ar. j. vtrū castitas sit virtus? & rñdet q̄ sic: q̄ in hoc rō ꝟtutis humane ꝙsistit q̄ sit aliq̄d fm rationem modificatū sed nomē castitatis iumit ex hoc q̄ per rōnē ꝙcupiscentia castigatur: q̄ ad modū pueri est refrenanda: vt pz p phm. iij. Ethi. Un manifestū inq̄t sanct⁹ Tho. est castitatē esse virtutē & est subiectiue in aia: sz materiā hz in corpe & castitas ppie dicta est virtus ipālis habens ipālem materiā. s. cōcupiscetias delectabiliū que sunt inveneries: sed large dicta siue metaphorice est gnalis virtus: vt dicit. s. Tho. vbi. s. arti. ij. & illa dr castitas ipūalis cui opponit fornicatio ipūalis. p qualibet em̄ virtutē retrahit mēs humana ne reb⁹ illicitis delectabiliter coniungatur: principaliter tamē ratio huius castitatis est gnalis virtus & dr metaph. cōsistere in charitate et in alijs virtutibus theologicis quibus mēs deo cōiungit: & modo charitas est pulcherrima virtutū. Nota cū charitate magis q̄ cū tumiditate: ideo Esa. lij. Mūdamini qui fertis vasa dñi: & subdit. Precedet em̄ vos dñs et ꝙgregabit vos de⁹ israel. in hac auctoritate ppha ponit tres rōnes ostēdētes quō castitas est magis necessaria mō q̄ ante incarnationē xp̄i. Prima ibi. Mundamini qui fertis vasa dñi. vasa dñi sunt nr̄a corpora q̄ portamus q̄ sunt vasa alie sine pctō potuisset habere vtorē: sed noluit vt daret nobis exemplum castitatis. Tertia ibi. Cōgregabit vos de⁹ israel. s. cū āgelis suis purissimis & castis. Apoc. xxi. Nō intrabit aliquid in eā coinquinatuz aut abominationē faciēs. ecce quare dicit thema. Induimini dñz iesum xp̄m.

Universidad de Deusto Biblioteca

Erunt signa in sole ⁊ luna et stellis. Lu.xxj. in ista dñica sancta mater eccle sia facit officiū de aduentu xpi ad iudicium: et in sancto euangelio hodierno christus ostēdit nobis ser que requiruntur in omni iudicio que semp debent fieri.

Primū est intimatio temporis.
Secundus preparatio loci.
Tertium citatio partium.
Quartum cōparatio personalis.
Quintum diffinitio iudicialis.
Sextum executio effectualis.

¶ Et de primo. s. intimatione tpis: quia iam scitis quo iudex assignat tps partibus. dicali die veniatis ad audiendam sniam. Sic facit deus ⁊ nō q̄ dicat nobis diē: sed dedit nobis signa in q̄bus cognoscetur temp⁹ iudicij dicēs. Erūt signa in sole luna ⁊ stellis: q̄ dies iudicij non est soli deo. iiij. scrip. di. xliij. q. ij. ⁊ di. xlvj. q. j. Nō dat nobis signa in rebus occultis sed in manifestis q̄ toto mūdo vident vt tot⁹ mūdus possit illud tēpus iudicij cognoscere. Nota ꝑm. s. Tho. i. iiij. di. xlvij. q. j. ⁊ xlviij. q̄ nō oia signa in euangelio ptinētia ad ḡnale iudiciū: imo forte nulla ꝛ alia signa erūt ibi. Que aūt sint ista signa hoc declarat ipemet. Math. xxiiij. di. Sol obscurabit ⁊ luna nō dabit lumē suuz ⁊ stelle cadēt de celo. Itē Johel. ij. Sol ꝓvertetur in tenebras: ⁊ luna in sanguinē anteqū veniat dies dñi magnus et horribilis. No. ꝑm. s. Tho. in. iij. scri. di. xlviij. q. j. sol ⁊ luna obscurabunt ꝑ ꝓuationez sui luminis vel simul vel diuerso tpe circa diez iudicij non aūt illo die nec post. Obscuritas illa solis pōt intelligi iuxta obscuritatē tenebrarū solis: q̄ fuerūt tpe moysi in terra egypti. ꝑm q̄ legitur Exo. x. Quia gētes nō poterāt se monere de loco i quo erāt: nec se videre nec se iuuare mutuo: ⁊ duraueŕt p tres dies Modo hic cogitate. Si de⁹ volens dare fīnēm regno tantā induxit securitatem solis. s. p tres dies: quantā ergo obscuritatem dabit in fine mūdi: q̄n dabit finez ⁊ terminū toti mūdo: nō solū p tres dies sed forte per. xxx. nec aliqua lux cereivel lucerne poterit in mūdo viuere. Ecce hic signa que erūt in sole. luna aūt ꝓuertet in sanguinē. q̄ tota erit in colore sanguinis ꝛc. Dicit em̄ ysiero. q̄ ante dīē iudicij arbores ⁊ plante pluent sanguinē: ⁊ stelle cadent de celo: q̄ tūc assub ⁊ fulgura erūt de celo: hoc itelligit de assub q̄ videtur q̄si stella cadēs de celo: q̄ tūc assub ⁊ fulgura q̄rūt p totū mundū ⁊ p totū aerē et comburēt villas: ciuitates: castra: ⁊ domos. Ecce q̄o ad literā erūt signa in sole: ⁊ luna: ⁊ stellis. Nota th̄ ꝑm sctm̄ tho. in. iiij. scrip. di. xlviij. q. j. q̄ illa signa. xv. nō asserunt a beato ysiero. sed dicit se reperisse ex annalibus indeoz: ⁊ habēt parum verisimilitudinis. Sed spūaliter loquendo hec signa sunt iā cōpleta. Q̄m̄ i sacra scriptura intelligit stat⁹ papalio p solē. p lunā status mūdialis. p stellas aūt q̄libet ꝑsona spūalis. Sol aūt. i. stat⁹ papalis iam obscurat⁹ est. triginta anni sunt q̄ nō videt certissime quis verus sit papa. Quidam dicūt talis est. Alij non: imo talis est. ⁊ ab vtraq̄ pte sunt magni magistri ⁊ doctores. ⁊ q̄ō fortius est sctē ꝑsone clarētes miraclis: imo sūt mō tres soles: quale signum esset de sole materiali. si diuideret in duos vl tres soles hoc signū est modo cū status papalis diuisus sit in tres ꝑsonas. hoc signū ergo intimat nobis tps iudicij q̄ō cito ⁊ i breui erit. Auctoritas. Diuisum est cor eoz nūc interibūt. Ozee. x. Itē luna. i. status humanalis siue potestas ꝓuersa est iam in sanguinē intantū q̄ reges et ꝓncipes et dñi tpales se trucidāt ⁊ occidūt: intm̄ q̄ i toto mūdo est guerra. quot mille moriunt quotidie in bellis. De isto signo auctoritas. Sāguis sanguinē tetigit. ꝓpter hoc lugebit terra. Ozee. iiij. Sanguis. s. iniuriati tetigit sanguinē iniuriātis. Tertio stelle cadēt de celo. Stella ꝺr q̄libet ꝑsona deuota q̄ fixa stat in celo p deuotionē. de quibus dixit deus abrae. Multiplicabo semē tuū sicut stellas celi. Ge. xxij. Sed mō iam ceciderūt de celo ad terrā. Primo religiosi quoq̄ affectoꝺz esse. tota in celo: sed iam ceciderūt in terrā affectantes terrena. s. diuitias: honores: dignitates: magistratus ꝛc. Idem de clericis ⁊ laicis. iam nullus respicit celum: sed terrā. Ideo ꝓficiat illud dauid. Oculos suos statuerūt declinare i terrā ⁊ sequit. Susceperūt me sicut leo parat⁹ ad predā hoc ꝺr propter antixp̄m. Patz ergo intimatio tpis iudicij per signa manifesta. Ideo xps dans nobis vnā comparationē de signis dicit. Videte ficulneam ⁊ oēs arbores cū ꝓducunt iā ex se fructus: scitz q̄ ppe est iā estas: ita ⁊ vos cū videritis hec fieri: scitote q̄ ppe est regnū dei. i. xps ad iudiciū. Luce. xxi. Secundū q̄ erit in iudicio erit loci ꝓparatio. quēadmodū ꝓparat⁹ locus iudicialis regi volenti facere iudiciū. idem de rege xpo qui habet iudiciū facere in cōi loco: ne sit alicui partialis: q̄ omnes tā boni q̄m mali. i. tam beati q̄m dānati hnt interesse in illo iudicio. ideo si illud iudiciū fieret in celo posset esse locus suspectus dānatis: si in inferno nō esset locus cōgruus beatis: nō fiet in terra q̄ est locus cōis oībus. Auctoritas. Ecce dies veniūt dicit dñs ⁊ suscitabo dō germē iustū: ⁊ regnabit rex ⁊ sapiēs erit: ⁊ faciet iudiciū ⁊ iustitiā i terra. Hier. xxiij. Nota in terra nō in celo nec in inferno. Q̄uo aūt itelligēdum est q̄ fiet iudiciū in terra habes. ē. in sermone ꝓmo aduētus dñi. Nota suscitabo dauid germē iustū: regnabit rex ⁊ sapiēs erit ⁊ faciet iudiciū ⁊ iustitiā in terra: quia modo videt q̄ dormiat cum tot mala ⁊ petā fiāt: ⁊ ipse tacet nec punit oīa. Ideo opz q̄ locus pareat: q̄m̄ si rex deberet hic tenere curias in domo in qua habitauerūt porci ⁊ iumēta: illa domus mūdaretur ⁊ purificaret. Idem de domo hui⁹ mūdi in qua habitauerūt inimenta: q̄ viuūt ibi ꝑm rōnez sunt hoies: qui viuūt ꝑm sensualitē sunt bestie. superbi sunt leones: auari vulpes: luxurioſi porci: inuidi sunt canes: gulosi sunt lupi: iracūdi serpētes siuevipere: pigri aūt sunt asini: ꝓpter q̄ō domus hui⁹ mundi est corrupta immūda ⁊ infecta. Computruerūt iumēta in stercore suo. Johel. j. ⁊ ij. c. Necessariū est ergo vt mūdet ⁊ purificet: que purificatio fiet p ignē qui accendet ⁊ inflāmabit ad quatuor partes mundi in oriēte ⁊ occidēte ꝛc. ⁊ cōburet totū munduz. Iste ignis ꝑm. s. Tho. iiij. scrip. di. xxvij. q. ij. ascēdet tm̄ q̄tuz aque diluuij ascēderūt. s. vsq̄ ad mediū aeris interstitiū. ⁊ ista purgatio elementoruz fiet per ignē in fine: q̄ est similior gloriē ⁊ actiuior ⁊ min⁹ inficit. Et iste ignis cōflagrans mundū quo ad purgationem precedet iudiciū ꝛ quo ad innolutionez impioꝝ sequet. Post hanc descēdet xps ad iudiciū cū virgine maria matre sua: et baronibus ⁊ militibus celi. Si aūt domus mūdi nō esset purificata diceret fortevirgo maria filio suo. O fili mi vbi me adduxisti in loco tam fetido. Si dicat. o frater nō sentimus nos sentimus fetorē ꝛc. nec pisces sentiunt amaritudinē maris: q̄ ibi sunt nati ⁊ nutriti: nec stabularius sentit fetorē stabuli: ꝛ miles sentit q̄n ibi intrat: sic nec nos sentimus fetorē hui⁹ mūdi: q̄ nati sum⁹ ⁊ nutriti in isto fetore: ꝛ si veniret vnus beatus de paradiso ille sentiret. De hac preparatiōe dicit ꝓpheta dauid. Ignis ante ipsum ꝓcedet. ⁊ inflammabit in circuitu inimicos eius. Al luxerunt fulgura eius orbi terre: vidit ⁊ cōmota est terra. Montes sicut cera fluxerunt a facie dñi: a facie dñi oīs terra. ps. xcvj. Nota inimicos eius q̄ sunt eius inimici. ⁊ q̄uo illi solū sentiūt illū odorē maximū in illo igne: q̄ amici xpi sine dolore morientur illo igne. Sicut quinquaginta rhetores beate Katerine. Alluxerunt fulgura. Dic q̄uo vno fulgure vna domus destruet: alia remanebit: vir occidetur ⁊ vxor remanebit ꝛc. Et ecōuerso. De isto dicit euangelium. Erit in terris ꝓssura gentium ꝓ confusione sonitus maris et fluctuum: arescentibus hominibus ꝓ timore et expectatione que superueniet vniuerso orbi: dic q̄uo illi q̄ modo nolūt ꝓfiteri tunc querent ꝓfessorem. Idem de vindicantibus qui modo nolunt remittere nec pacem facere: idez de vsurarijs qui modo nolunt restituere: idem de clericis qui nō habēt modo breuiariū. idem de religiosis qui modo nihil seruāt de suo ordine: nec de regla: nec de cerimonijs ꝛc. Tertiū q̄ō erit in illo iudicio erit partiuz citatio. Iudex q̄n vult dare sniam facit citare partes. Ita faciet dñs noster iesus xps rex et iudex. Michael vt preco clamabit voce magna di. Surgite mortui venite ad iudicium. Quomodo hec intelligātur quere in primo sermone prime dñice aduentus. De illa voce dicit hiero. Siue comedam siue bibā semper videtur mihi sonare in auribus meis illa vox. surgite mortui ꝛc. de hac voce dicitur in euangelio. Veniet hora in qua oēs q̄ in monumentis sunt audient vocē filij dei ꝓpalit̄. Joan. v.

Illa vox erit filij dei principaliter: ꝫ erit beati michaelis instkaliter. Sicut vox p̄conis est vox regis imperatiue: ꝛ ipsi⁹ p̄conis executiue. Et subito oēs resurgēt. de hoc habes pulchre in p̄mo kmone prime dñice aduēt⁹. Dic qūo gaudebit aia beata qñ iducetur corpore glorioso sicut gaudet sponsa in die nuptiarū qñ induit pcciosa veste sibi missa a spōso. Oppositū erit de dānatis. Quartū est cōpitio p̄sonalis: qñ in illo magno iudicio null⁹ poterit ꝓparere p ꝓcuratorē: sicut fit modo hic in curia regis: sed oēs tam magni dñi ꝯ parui habēt ibi cōparere p̄sonal⁹ ꝛ dare rationē de seipso: quātūcūq; sit rudis et grossus. Auctoritas. Unusqsq; nostrū p se reddet rationē deo. ad Ro. xiiij. Hoc iudiciū faciet xp̄us in illis partibus vbi iniuste fuit ipse iudicatus. s. in valle iosaphat: vt dicit sctūs Tho. i. iiij. scp̄. di. xlvij. q. j. ar. iiij. Johelis. iij. In diebus illis ꝛ in tpe illo cū ꝙuertero captiuitatē iuda ꝛ hierl'm ꝓgregabo oēs gētes ꝛ deducam eas in vallē iosaphat: ꝛ ibi discepta bo cū eis. q. d. ibi sedebo vt iudicē oēs gētes in circuitu. Si ꝙrat: quo ibim⁹ illuc vel p mare vel p terrā ꝛc. Dic qūo q̄libet tā bonus ꝯ malus portabit illuc a suo bono angelo vt credit tūc em̄ virtutes corp̄ mouebunt. s. ad portandū. Dic practice qūo boni portabunt honorabiliter mali autē vituperabiliter. Sctūs Tho. tñ dicit in. iiij. scrip. disti. xlvij. q. j. ar. iiij. q̄ virtutes celorū. i. angeli: tunc mouebunt nō km statū glorie: sed ex admiratiōe vl' a motu celi cessando. Quintū erit diffinitio iudicialis: q̄ ostendit ibi. Et tūc videbunt filiū hois venientē in nube cū potestate ꝛ maiestate magna. Dic qūo xp̄us tunc veniet cū maiestate associatus āgelis archangelis ꝛc. ad saluādū bonos: et cū potestate vel maiestate ad dānādum malos. Nota: xp̄us apparebit in iudicio corporaliter: vt dicit sanct⁹ Tho. iiij. di. xlvij. q. j. arti. j. ij. ꝛ. xxxiij. Itē cōtra gentiles lib. iiij. c. xcvj. ꝛ. xxxij. Querit etiam sanctus Tho. in. iiij. dist. xlvij. q. j. art. j. Utrū xp̄s in forma serui siue hois sit iudicaturus. Rñdet q̄ sic. Dr̄ em̄ Joan. v. Potestatē dedit ei iudiciū facere: q̄ filius hois est. Itē iob. xxxvj. dicit. Causa tua quasi impij iudicata est. Glosa a pylato. Jdeo iudiciū cansamq; recipies. Glo. vt iuste iudices. ꝫ xp̄s km humanā naturā iudicatus est a pilato. ergo km humanā naturā iudicabit. itē eius est iudicare cuius est legē condere. sed xp̄s in humana natura apparens nobis legē euāgelij dedit: ergo ꝛ km eandem naturā iudicabit: q̄ in dicta auctoritate Lu. xxj. Tūc videbunt filiū hois venientē in nube cū ptāte magna ꝛ maiestate. Maiestas autē ꝛ potestas ad gloriā pertinēt. Jdeo queritur vtrū xp̄us in iudicio apparebit in forma humanitatis gloriosa. Ad quā questionem respondet sanctus Tho. in. iiij. parte. di. xlvij. q. j. ar. ij. q̄ sic. quia sicut quādo iudicandus aduenit in forma infirmitatis apparuit: ideo oportet q̄ q̄n iudicaturus aduenit in forma gloriosa appareat. Judicari em̄ ifirmitatis est ꝛ iudicare auctoritatis ꝛ glorie. Et q̄ i secūdo aduētu ad hoc veniet vt iusticiā p̄fis in hoies exequatur: dignū est ꝛ congruū vt in forma glie ꝛ auctoritatis appareat Et sicut visio glorie humanitatis xp̄i: vt dicit sanctus Tho. vbi supra in solutiōe ad quartū erit iustis in premiū. ita inimicis erit eis in suppliciū: quia sicut gloria amici est delectabilis: ita glia ꝛ potestas eius que odio habetur maxime ꝓtristat. Unde Esa. xxvj. Uideāt ꝛ confundantur zelātes populi: ꝛ ignis. s. inuidie hostes tuos deuoret. Poterit autem corpus xp̄i gloriosum ab omnibus videri in generali iudicio etiam a non glorificatis. Quia corpus gloriosum habet in potestate sua vt se demonstret vel non demōstret oculo non glorioso. hec sanctus Thomas. vbi supra in solutione ad tertium. Sententia diffinitiua p̄ bonis erit. Uenite benedicti patris mei possidete paratum vobis regnū a constitutione mūdi. Mat. xxv. Sententia autem diffinitiua p̄ malis erit. Discedite a me maledicti in ignē eternum ꝛc. ibidem. Sertum erit executio effectualis: ibi. Celum ꝛ terra transibunt. s. ꝯtū ad istas operationes ꝛ qualitates. Uerba autem mea nō transibūt: supple sine effectu executionis. Tūc xp̄s forte clamabit voce magna dicēs. Inferne aperi os tuum ꝛ deglути impios istos. Tūc subito terra aperietur ꝛ mali in corpore et anima descendent in infernum: vbi erunt sine fine et non poterunt mori nec penitere. dixit xp̄s ad iudam. Bonū erat ei: si: nat⁹ nō fuisset homo ille. deide faciet executionē de bonis ipsos introducēdo in celū cū coronis: ꝛ i cathedris glorie ipsos collocando. Esa. xxv. veniēt in syon cū laude ꝛ leticia sempiterna super capita eoꝝ gaudium ꝛ leticiā obtinebūt ꝛ fugiet dolor ꝛ gemitus.

¶ Dñica. ij. aduentus dñi. Sermo scōs.

Signa in sole. Lu. xxj. ꝛ in euāgelio hodierno. Materia p̄sentis p̄dicatiōis erit de sancto euāgelio: ꝛ habebim⁹ si deo placet multas bonas declaratiōes ad intelligēdū ꝙidentiā diuinā quō gubernat istū mūdū a principio vsq; ad finē. Sed primo salutet virgo maria ꝛc. Erunt signa in sole. Sanctum euangeliū hodiernū loquitur de signis terribilibus vētu ris in fine mūdi ante diem iudicij. Et ponit signa futura p̄mo in celo. scōo in terra. tertio in angelis. de signis que erunt in celo loquit the. di. Erunt signa in sole p̄o huius declaratione ꝛ materie introductione sciendū est q̄ in sacra scriptura xp̄s dicit sol. pz ratione q̄ dat scientiā: et auctoritate q̄ ꝓfirmat credētiā. Ratio q̄re xp̄s dicit sol est: q: tota vita xp̄i i summa repsentat in sole in eius motu ꝛ cursu quē facit. Jā videtis quō quolibet die sol de nocte est absconditus a nobis ꝛ secretus: sed i aurora oritur: ꝛ sic trāsiēs finaliter visitat totū mūdū ipm illuminādo: calefaciendo aialia: hoies ꝛ plantas fructificare faciendo vsq; ad occasuz sic ꝛ xp̄s aliqñ fuit absc̄ditus ꝛ secretus in mundo qñ fuit in ciuitate nazareth i domo matris quousq; habuit etatem. xxx. annoꝝ nec cognoscebāt q̄ esset de⁹. ꝓpter hoc dixit ioannes baptista iudeis. Medius vr̄m stetit quē vos nescitis ipe est qui post me vēturus est. Qui sol seqtur luciferū Joā. s. sed ortus fuit in aurora sue p̄dicatiōis et cepit illumiare mundū qui erat in tenebris errorū ꝛ falsaruz opinionū: sed xp̄s sua predicatiōe illuminauit intātū q̄ plus scit mō vna vetula de virtutib⁹ fidei ꝯ antiquitus vn⁹ magnus ph̄s: ipli grās soli. Scōo calefacit totū mundū in amore dei: in ardore de siderio paradisi. Tertio fecit fructificare humanū genus in bonis operib⁹; virtutibus meritis transeundo vt sol de villa invillā discurrēdo: p̄dicādo vsq; ad occasum. s. mortis. Ecce quō motus ꝛ cursus solis ꝛ eius influētia repsentat vitā xp̄i: ꝛ tūc fuit cōpleta ꝙphia zacharie ꝓphete dicētis. Uisitauit nos oriens ex alto. Illuminare his qui in tenebris et in vmbra mortis sedent ad dirigendos pedes nostros in viaz pacis. Lu. j. Nota il luminare. s. cōtra errores. Ecce p̄im⁹ effectus his q̄ in tenebris ꝛ invmbra mortis sedent. Ecce scōs cōtra frigiditatē dilectiōis dei ad dirigēd. s pedes nr̄os in viā pacis. s. ad meritorie operādū. Ecce tertius. Ecce ratio quare xp̄s dicitur sol Auctoritas. Orietur vobis timētib⁹ no mē. meū sol iusticie: non dicit sol nature. Malach. iiij. Uerbū ē dei p̄fis. Itē in nouo testamento dicit sancta mater eccl'ia virgini marie. Ex te ortus est sol iusticie xp̄s deus nr̄. de isto sole ego itelligo thema, ꝓpositū. Erunt signa in sole. i. in xp̄o vel deo ꝛ homine. pz thema. Et suz i materia predicāda licet sit subtilis ꝛ difficilis tamen bene poteritis eaz intelligere si vultis attēdere diligēter. Dicūt astrologi ꝛ verū dicūt ꝛ concordāt cū eis theologi. q̄ sol nature in anno ptranſit semel xij. signa zodiaci cuiusdam circuli: quem astrologi notant in celo: quasi coronā dividētem celū in quo sunt. xij. partes eq̄les: ꝛ vocantur km cōstellationes.

Pria ps vr̄i aries.	Septima libra.
Scōa taurus.	Octaua scorpio.
Tertia gemini.	Nona sagittari⁹.
Quarta cancer.	Decima capcorn⁹
Quinta leo.	Undecima aq̄rius
Sexta virgo.	Duodecia pisces.

Et ita sunt duodecim menses in anno: primus mēsis fuit martij. in isto sol stat in p̄imo signo. s. ariete. Jn scōo mēse. scz aprilis: in scōo. s. tauro. ꝛ in tertio mense scz maij: stat in gemini. ꝛ sic ꝙ totū annū pertranſit ista. xij. signa q̄ ab astrologis dicunt constellationes: a theologis aūt signa dicunt q: signāt. xij. status mundi huius in quibus debuit esse xp̄us sol iusticie a principio mundi vsq; ad finē. Et tunc erit sol iusticie in signis. s. trāsitine.

De hoc Sch̄. j. Fiāt luminaria in firmamento ꝛ diuidāt diem ac noctem: ꝛ sint in signa ꝛ tempora ꝛ dies ꝛ annos ꝫ q̄ dicitur. Erunt signa in sole. s. causatiue.

primū signū dicit aries. Ratio: qz si ille stelle linearent q̄ sunt in prima parte zodiaci facerēt figurā arietis cū suis cornibus. Et in illo primo signo stat sol in primo mense. s. martij. Hoc signat primum statum mūdi a creatione ade et durauit vsq; ad moysen. Tūc em̄ filij dei fuit in signo arietis. Rō aries totā suā fortitudinē & virtutē hz in capite. Sic tūc in primo statu mundi gētes se gubernabant solo intellectu capitis in credendo et in bene viuendo: qz tunc non habuerūt magros neq; doctores: neq; ēt libros: sz ad instar illius qui intrat magnū palatiū p intellectum naturalē statim cognoscit q̄ magnus dñs debuit ē qui illud edificauit: hz ipm nō videat. Sic tunc gentes q̄ fuerunt in primo statu mundi ex magnitudine opis siue palatij huius mundi cognoscebant deum: & eius infinitā potentiā: gubernabant se in bona vita intellectu naturali. di. Quilibet dñs vult suos fideles ne vadant ad suos inimicos: & sic ita naturaliter seruabant primū p̄ceptū. Non habebis deos alienos. Item quilibet dñs vult honorē a suis subditis & q̄ cū reuerētia loquant̄ de ipso: & sic seruabāt scōm p̄ceptū. Itez q̄libet dñs in dñio suo aliq̄ seruitiū vult: ideo eligebāt vnā diē quā dabāt dño in hebdomada. Itez quilibet dñs vult vt minores honorent maiores. Ecce quartum preceptuz. s. honorationem parētum. item nullus dominus vult q̄ sui recipiāt vindictā in p̄tia sua. Ecce quintū preceptū non occides. Itē vult q̄ nullus tāgat filias nisi petat eas in vxores. Ecce sextū. non mechaberis. Itē quilibet dñs vult q̄ ipse sit ptentus de parte quam ipse dedit. Ecce septimū p̄ceptū. nō furtū facies. Itē q̄ nullus diffamet alīū. Ecce octauū p̄ceptū: falsuz testimoniū non facies: & sic de alijs. Ecce quare dicebat q̄ sol esset in signis tanq̄ in effectu. De hoc autoritas. Cū gētes q̄ legē nō habēt naturaliter ea q̄ legis sūt faciunt hmōi legē nō habētes ipsi sibi sūt lex. Ro. ij. Quia oia p̄cepta moralia sēp̄ seruari debēt ab oib⁹: qz iunt de lege natura: vt dicit tho. mat. xxiij. Et oēs actus virtutū inquātum virtuosi sunt de lege nature non autē ꝺm species suas: prima scōe. q. xciij. arti. iij. ℔ illa lex nature fuit obfuscata in gētibus quo ad multa. iiij. scrip. di. xxxiij. q. j. art. iij. & prima scōe. q. xciij. ar. iiij. v. & vj. & q. xcix. arti. ij. Ecce primū signū. Scdz signū est taurus in q̄ stat sol in scdo mense. s. aprilis. Rō quare ꝺr taurus: est qz si ille stelle que sūt in lineatione zodiaci linearent̄ facerent figuram tauri. Hoc signum significat secūdum statum hui⁹ mundi. s. a tpe moy si vsq; ad ioannē baptistā: in quo filius dei fuit in tauro. Ratio: qz taurus est animal terribile: et p̄uocat⁹ statim ferit cornibus. Ita tunc deus data lege scripta si irritabāt et p̄uocabāt ab aliquo statim percutiebat puniēdo. Uerbi gra. Exodi xxxij. q̄n ppl's fecit vitulum &c. tunc irritauerunt tauruz. i. dei filiū qui percussit de populo quasi. xxij. milia ꝯs occidit. Itē q̄n murmurauerunt ℣ deuz. Nume. xiij. p̄uocauerūt eum q̄ p̄cussit & occidit de ipsis sexcenta milia. Itē in murmuratione principū. s. chore: dathā & abyron. Nume. xv. p̄uocatus occidit eos. Itē ex pcto luxurie cuz filiabus moab. Nume. xxv. p̄uocauerunt eum & occidit ex ipsis. xxiij. milia. Itē postq̄ fuerūt in terra p̄missionis p̄uocauerunt eū ydolatrando ꝓpter qd̄ eiecit. x. tribus de terra p̄missionis: vt patet. iij. regū. xvij. Ecce quō erat tunc in tauro: quia non expectabat ipsos ad pniam sicut nunc sed sicut taurus p̄uocat⁹ statim p̄cutit: de hoc ꝓphe tauerat iam moyses dicēs in ꝑsona filij dei. Ipsi me p̄uocauerūt in eo q̄ nō erat de⁹ & irritauerūt in vanitatib⁹ suis. Et ego p̄uocabo eos in eo q̄ nō est ppl's: & i gente stulta irritabo eos. infra Cōgregabo sup eos mala: & sagittas meas cōplebo in eis. Deut. xxxij. De hoc vide sanctū tho. ad hēb. x. c. & rō oim penarū veteris legis ponit p̄ma scōe. q. v. ar. ij. Tertiuz signū dicit gemini. Rō: qz si de vna stella ad aliā ꝓtraherent̄ linee facerēt figuraz geminoꝝ oino similiū. In isto signo stat sol in tertio mense scz maij. in isto signo fuit sol iusticie in tertio statu mundi: scz in sua būdicta incarnatione qn̄ in vtero virginis due substantie. s. humanitatis & diuinitatis in vnitate suppositi coniūcte sunt. Xp̄us aūt in sua incarnatione a diuinitate habuit duo. s. essentiam diuinalem: & suppositū psonale: a nobis habuit solū vnū. i. humanitatē sed non personalitatē: qz nō assumpsit personaz: sed humanitatem in supposito diuino suppositatā: & fuit cōpleta ꝓphetia dicta figuratiue. Jā tps pariēdi aduenerat & ecce gemini in ei⁹ vtero repti sunt. Geñ. xv. De hoc in tertia parte in plurib⁹ questionib⁹: & in tertio scripto in pluribus distinctionib⁹. Qñ aūt xp̄s dixit. Erunt signa in sole loquebat̄ de nouē signis futuris. Qz de trib⁹ p̄dictis dixit. Fuerunt signa in solevt in cā: vel erit sol in signis scz causatiue: sicut fuit in trib⁹ signis p̄dictis trāsitiue. Quartū signū ꝺr cancer. ratiovt supra de alijs. In isto signo stat sol quarto mēse. s. iunij. in isto signo fuit filij⁹ dei in sua passione. Rō: qz sicut cancer nō icedit recte: sz retrograde & absc̄ondit se intra arenā: sic filij⁹ dei i sua passione ibat p trāsuersum: qz primo voluerūt ipsum facere regē: vt ꝓz Jo. vj. & in passione dicebant. Non habem⁹ regem nisi cesarem. Primo dicebant ipsuz esse regē et deū creatorem: et in passione dicebant xp̄m esse hoiem incantatorez. Pri⁹ honorabant eum et in passione vituperabant ipsum. Prius associabant eum et in passione dimittebant ipsum solum. Item in die veneris sancta cū cruce in collo p trāsuersum ducebāt cespitando: & impulsus vsq; ad locum passionis. Ecce qō iuit vt cancer transuerse quousq; fuit abscōditus in monumento. Et fuit completa ꝓphetia Esa. in ꝑsona dei patris. di. ad filium inquantuz homo. Ecce intelliget seru⁹ meus et exaltabit̄ et elevabitur et sublimis crit valde. Sicut obstupuerunt super eum multi: sic ingloriꝰ erit inter viros aspect⁹ eius: & forma illius inter filios hoim. Esa. lij. Verba sunt dei patris ad xp̄m homiem: qui ingr̄tum homo est seruus dei patris. Et sicut gr̄tum ad humanitatem fuit passus sic etiam in gr̄tuz homo fuit exaltat⁹ in virtutibus predicationib⁹ et miraculis mr̄tis et gr̄tomagis fuit exaltatus tanto magis in passione fuit ingloriꝰ. De hoc. iij. parte. q. xlix. ar. vj. & in p̄mo sermone aduentus dñi. & de passione ei⁹. q. xlvj. et. xlvij. et. xlviij. & ij. scrip. di. xix. xx. et. xxj. &c. Quintum signū fuit leo ratione predictorū. In isto signo stat sol in. v. mēse. s. iulij. In hoc signo fuit sol iustitie xp̄s i sua resurrectione gl'iosa. Ratio: qz sicut leo qñ vult capere p̄dam ponit se in saltu in porta spelunce. Sic christus cuius corpus fuit in sepulchro vt leo virtute diuinitatis: anima vo vt leena in limbo que in die resurrectionis saltauit resurgendo: & cepit p̄dam sanctoꝝ patrū quos eduxit de limbo. Ecce quomodo sol iustitie fuit in leone. De hoc prophetia iacob patriarche dicētis de christo. Ad predaz ascēdisti fili mi requiescēs accubuisti vt leo & quasi leena. Geñ. xlix. Nota ad predam ascendisti. s. arborem crucis vbi recepit totius mūdi dñium vniuersaliter. Sp̄aliter aūt omnes credentes sibi & obedientes. De hoc dicit ipsemet. Ego si exaltatus fuero a terra oia trahaz ad meipsum. Job xij. Requiescens accubuisti vt leo: gr̄tū ad corp⁹ in sepulchro & quasi leena gr̄tū ad animā in limbo. Ideo hiere. iij. Ascēdit leo de cubili suo et predo gentium se leuauit de hoc. iij. parte. q. liij. et. iij. scri. di. xxj. Sextum signū dicitur virgo. Ratiovt. s. In hoc signo stat sol in sexto mēse. In hoc signo fuit sol iustitie xp̄s deus noster in sua gloriosa ascensione quādo fuit in ecclesia triumphante: que dicitur virgo purissima. Dic quomodo est duplex ecclesia. s. militans: que est presens in qua militamus contra mundum: ptra carnem: et ptra demones: et cōtra malas inclinationes. Alia est eccl'a triūphans scz illorum qui habuerunt hicvictoriam de mūdo: et carne: et diabolo: et differūt: qz in presenti eccl'a militāte multe sunt corruptiones et defectibus tam in religiosis & in clericis & laicis. Dauid dicit Corrupti sunt & abominabiles facti sunt: non est qui faciat bonum. s. penitentiaz: nō est vsq; adnū. s. de adultis isto respectu presens eccl'a militans non pōt proprie dici virgo: qz virgo est que nūq̄ nec mēte nec corpe fuit corrupta: sed eccl'a triūphans nullā hz corruptionē nec macula nec defectū alicuius peccati. ideo ꝺr virgo purissima: de qua dicit apl's. Despondi enim vos vni viro virginez castam. ij. ad Cor. xj. In hac virgine fuit xp̄s in die ascensionis qñ recessit de eccl'a militante & intrauit ecclesiam triūphantem. Et fuit completa prophetia Esa. lxij. Ya bitabit inuenis cum virgine et habitabunt in te filij tui. iuuenis est christus q̄ surrexit in etate. xxx. annorum. qui habitabit cū virgine. s. sunc corruptiōe: de ascē-

sione eius vide sanctū Tho. iij. parte. q. lvij. ar. iij. scrip. di. xxij. Septimū signū dicitur libra ratione predicta: qr stellis lineatio remanet signa de libra. In hoc signo fuit sol iustitie xps deus noster i septimo statu mūdi. s. in psecutiõe sctõrum martyrū qñ iperiū romanoꝝ qõ dñabat toti mūdo psequebat christianos: qr male ponderabāt articulos fidei ar legē xpi. Qñ beati apli petrus ar paulus inceperunt predicare rome q deus vnus qui est primū principiū: ar prima causa erant tres persone realiter distincte. Romani hoc ponderantes dicebant videamus q sunt isti qui hoc dicūt: qr piscatores. de inde videamus quid dicunt philosophi. Philosophi dicunt q primū principium est impartibile: ar verū dicūt: sed cuꝫ hoc stat q tres sunt persone diuine: ar qr male ponderāt ideo ipsos occidebāt. Idem qñ predicabant de incarnatione filij dei in qua deus factus fuit homo. Sed philosophi dicebant q finiti ad infinitū nulla est proportio. verū est equalitatis: ꝫ tñ est causa litatis proportio: qr infinitum est causa finiti. Idem qñ pdicabant de xpi resurrectione: que fuit valde difficilis ad credendā phis dicentibus q a pura priuatione non est regressus ad habitū: verū est naturaliter: immo est regressus ad habitū supernaturaliter. Idem quando predicabant de sacramento altaris dicētibus phis: q locus ar locatū debent proportionari seu adequari: nõ intelligētes posse diuinū q itra tunicā auellane posset totū mūdū ꝛcludere: ideo male ponderabant. Hec statera fuit ostensa beato ioanni euangeliste: ideo dicit. Uidi ar ecce equus niger: ar qui sedebat sup eū habebat stateram in manu sua. Apoca. vj. Equus niger figurabat imperiū romanoꝝ nigrum ex errore infidelitatis. Miles qui sedebat super eum erat imperator. s. nero ar ceteri mali impatores. De hoc vide de regno ar rege ad legē. Cypri. li. iij. Octauū signū dicit scorpio ratione pdicta in hoc signo fuit sol iustitie tẽpore hereticorum qñ cessauit psecutio martyrū tpe siluestri p ꝙuersionē impatoris constantini. tunc venit psecutio hereticorū. s. maloꝝ xpianoꝝ qui ad instar scorpionū ibant capite inclinato humiliter ar simplr: ꝫ elevabāt caudā venenatam mordẽdo seminãdo errores ar falsas opiniones p mūdū corrũpẽtes ar destruẽtes fidē catholicā in cordibꝰ gẽtiū ar durauit bñ. ccc. annis. Et fuit cõpleta prophetia bti ioãnis apli di. De fumo putei exierũt locuste i terrã ar data est illis ptãs sicut habẽt ptãtē scorpiones terre. Apoc. ir. Fumus putei infernalis sunt tentationes fidei ãs dant heretici q dicunt locuste ãvolare videnꝫ p simulatã ũotionē quã ostẽdũt. Nota hic de illo epo hereticoꝝ disputãte cũ magistro vincẽtio asserente q vera eccla esset apud ipsos ar nõ apud nos: qñ eccla xpi fundata fuit in paupertate ar humilitate ãs ipsi tenent solũ ideo ꝛc. Rñsio sciẽtialis est: qr ibi est fallacia figure dictionis: qr mutaꝫ quid in quale A sili. vxor regis que pri⁹ erat pauper ar humilis ar nigra: post efficit diues: supba: ar alba. ergo nõ erit vxor regis nõ valet ista ꝟia: qr mutaꝫ q̃d in q̃le: qr ex hoc nõ deficit esse vxor regis. idẽ de ecclia. Nota de hoc pulchre in q̃libeto. xij. q. xix. quo est vna eccla ꝟitate fidei ar sacramẽtoꝝ autoritate ar pfessiõe: ꝫ sit aliõ tps eccle nũc ãs tpe aploꝝ vel statꝰ eius Nonũ signũ ór sagittariꝰ rõe pdicta hoc signũ figurat nouũ statũ huiꝰ mũdi. scz tps sctoꝝ doctoꝝ ar pdicatoꝝ. s. Gregorij augustini: qr q̃libet verus ar bonus pdicator est balistariꝰ. cuiꝰ balista est pdicatio arc⁹ est vita aspa reflexa p pniaz. chorda recta est doctrina scrã ar determiatio eccle: sagitte sunt autoritates rõnes ar sillitudines q̃vulnerãt corda pctoꝝ: qñ supbus ar vanꝰ er aliq̃ bona pdicatiõe humiliatur ar recipit bonũ ppositũ: talis vulneratus est in corde: idẽ de aliis. Dñs. Sagitte potentis acute. Nota potẽtis. i. pdicatoris q̃ ór esse potẽs p bonã vitã ar sanã doctrinã. Acute: qr põt vulnerare reges: principes ar barones: ciuitates ar cõitates: tunc sol. i. xps fuit in sagittario. De hoc pphetia. Apoca. vj. Uidi et ecce equus albus: ar q̃ sedebat sup euꝫ hẽbat arcũ ar data est ei corona. Nota equus albus significat castitatẽ ar puritatẽ pdictoris: cui daꝫ corona singularis in paradiso rõne pdicationis. Rõ qr sicut miles cui rex cõmisit castrũ in terra inimicorũ lucraꝫ coronã si ipsum bñ custodit ar fideliter: singularẽ tñ coronã mereꝫ miles q̃ nõ solũ custodit castrũ sibi cõmissuꝫ fideliter: imo scaramussando ar bellando acq̃rit regi multa alia castra inimicoꝝ. Ita in ꝓposito deus ꝓmisit cuilibet nostrum castrũ ꝓpriũ corpis positũ inter inimicos vt ipm custodiamus fideliter ar ex hoc meremur coronã in paradiso: ꝫ singulares coronã mereꝫ pdicatoꝝ q̃ fideliter custodit castrũ ꝓpriũ corpis regi xpo ar ipm prudẽter gubernat: ar vltra hoc pdicãdo acq̃rit xpo multa castra. i. pctores q̃ sunt castra diaboli. de ꝓmio ar aureola doctoꝝ ar pdicatoꝝ in. iiij. scrip. di. xlix. ar. q. v. ar di. xxx. iij. q. iij. ar. iij. Decimũ signũ ór capricornus rõne. vt. s. hoc figurat illũ statum in quo sumus mõ. qñ ppls xpianus cõsueuit esse vnius cornu ex vnico papa sicut vnicornis cornu vnicũ. s. xpi vicariũ: mõsũt hz tria cornua. i. tres papas: cõsiliũ ꝙstãtie: scz afi. Nota de bestia quaz vidit daniel. c. vij. q̃ habebat cornua. x. inter q̃ exiuit cornu paruulũ ꝛc. sup q̃ dicũt oẽs glose ordinarie. ar doctores q̃ ista quarta bestia figurabat iperiũ romanũ qñ iam est diuisum in. x. partes nec põt intelligi de diuisione dñij tpalis: qr iã diu pdituz est: ꝫ intelligiꝫ de diuisiõe dñij ecclesiastici quod iam nunc diuisum est in decez partes siue diuisiones.

Prima est indoꝝ sub phro Joanne.
Scõa ẽ assyrioꝝ sub aãno q̃dã tyrãno
Tertia est affricanoꝝ sub machõeto.
Quarta ẽ grecoꝝ sub ipatore ꝙstãtino
Quinta est armenioꝝ sub eoꝝ rege.
Sexta est georgianorum sub quodam pseudo prophete.
Septima est christianorum documenta sub quodam: hereslarcha.
Octaua est italicorum sub bartholomeo barensi.
Nona est gallicoꝝ sub petro de cãdia.
Decima ꝟo pars populi catholici est hyspanorum sub dño Benedicto nro vicario iesu xpi.

¶ Iste decẽ diuisiões simul iã stant: ita q̃ possumꝰ dicere. In fortitudine nra assumpsimꝰ nobis cornua. Amos. vj. De scismaticis. ij. ij. q. xxxix. p totũ ar ibidem ar. j. ad. iiij. Scismatici ppie dicuntur q̃ ppria spõte ar intẽtiõe sepant se ab vnitate eccle: renuẽtes subesse pape ar cõicare mẽbris eccle. Undecimũ est aãri⁹ eadẽ rõne: ar figurat. xj. statũ mũdi huiꝰ futuꝝ post mortẽ antixpi: qr tũc sol iustiçie erit in aãre: qr tũc oẽs gñatiões ifideliũ baptizabunt. O q̃lis ꝑssura erit ad baptismũ nõ sufficiẽt clici: nec cõpatres: nec cõmatres: nec pñi ar mñe: tũc ꝙplebit ꝓphetia. Ezec. xxxvj. Tollã ãppe vos de gẽtibꝰ ar ꝙgregabo vos de vniuersis terris. ar adducã vos in terrã vestrã. s. eccliã militãtẽ: ar effundã sup vos aquã mũdã ar mũdabimini ab oibꝰ inq̃namentis vestris: ar ab vniuersis dolis vris mũdabo vos Duodecimũ ꝟo vltimũ signũ ór pisces eadẽ rõne. Et signat duodecimũ statum huiꝰ mũdi futuꝝ. s. finẽ mũdi ar diẽ iudicij: qr tũc sol iusticie. s. xps erit in piscibꝰ: qñ ad instra piscatoꝝ q̃ extrahunt sagenã ó mari ar eligũt bonos pisces ar malos pjciunt. Sic mõ eccla militãs q̃ est sagena cõtinẽs bonos pisces ar malos. scilz xpianos trahitur ꝙtinue: ar in die iudicij erit vsq; ad littus: tũc eligenꝫ bõi pisces s. psone devote humiles penitẽtes ar ibũt ad gaudiũ paradisi: mali aũt pisces. i. xpiani mali indenoti: ipenitẽtes ibũt i ignem inferni eternũ. De hoc ad ꝑam dicit xps Sile est regnũ celoꝝ. Hlo. eccla militãs ꝙgene misse in mari: ar ex oi gñe piscium ꝙgreganti. quã cũ ipleta esset educentes et secꝰ litt⁹ sedẽtes elegerũt bonos i vasa sua: malos autẽ foras miserũt: sic erit in ꝙsummatiõe scli exibũt angeli ar sepabũt malos de medio iustoꝝ ar mittẽt eos i caminũ ignis: ibi erit fletꝰ ar stridor dentiũ. Mat. xiij. Nõ scitis totũ statũ mũdi ar puidẽtia diuina ar gubernationẽ mũdi. ecce ãre dicit thema. Erũt signa i sole. Si aũt volumꝰ loq̃ de effectibꝰ ór erit sol in signis. Si aũt volumꝰ loq̃ de cã dicemꝰ Erunt signa in sole. Et iuxta istum modũ predicaui ego. Et sic patz q̃ finis mũdi est prope. Patet sermo.

¶ De eadẽ dñica. Sermo tertius.

Erunt signa in sole ar luna ar stellis. Luce. xxi. Sermo nr̃ erit de sctõ cuãgel. hodier. qõ totũ est doctrina ar istructio iesu xpi: auisando nos de magnis malis ar tribulatiõibꝰ vẽturis in fine mũdi ar de signis q̃ erũt añ eius aduẽtũ ad iudiciuz. Credo q̃ erit materia nobis vtilis ꝛc. Erunt signa ꝛc. Pro huiꝰ ꝟbi declaratio

ne ⁊ materie ꝑdicãde introductiõe scien
dũ. ſm q̃ inuenit in ſcriptura diuina: et
ꝑ experiẽtia ſenſuali: qñ aliq̃ magna et
grauis tribulatio eſt in hũc mũdũ vẽtu
ra cõiter oſtẽdunt aliq̃ ſigna ꝓnũciatina
in celo vel in aere. ⁊ hoc fit ex mia dei: vt
icz gẽtes ꝓuidẽtes ꝑ ſigna tribulationẽ
futurã: ꝑ orõnes ⁊ bona opa ſmiam dei ꝺ
illos in curia celeſti datã reuocare obti
neãt in curia mie: vel ſaltẽ ꝑ pniam ⁊ vite
emẽdationẽ ſe ꝓparẽt ꝺ vẽturã tribula
tionẽ: nõ cõiter añ mortalitates ſolẽt ap
parere cõiter ⁊ añ fames: terremot⁹: ⁊ añ
terraꝝ vaſtationes terribiles viſiones.
Dicant h̃ ſigna terribilia poſtẽa iudeis
ꝑ multũ tp̃s añ deſolationẽ ciuitaꝫ hie
ruſalẽ ⁊ tẽpli. Cõtigit aũt ꝑ vniuerſam
hieroſolimoꝝ ciuitatẽ videri diebus. rl.
ꝑ aera eq̃tes diſcurrẽtes auratas ſtolas
h̃ntes ⁊ haſtas q̃ſi cohortes armatas et
curſ⁹ eq̃rũ ꝑ ordines digeſtos: ⁊ ꝛgreſſio
nes fieri comin⁹ ⁊ ſcutoꝝ mot⁹: ⁊ galea
toꝝ multitudinẽ gladijs diſtrictis ⁊ telo
rũ iact⁹: ⁊ aureoꝝ armoꝝ ſylẽdoꝛẽ oiſq̃
gñis loricarũ. q̃ꝓpt oẽs rogabãt mon
ſtra i bonũ ꝙuerti. poſt hoc antioch⁹ iter
fecit ꝓlm: ⁊ depdat⁹ fuit tẽplũ. ij. maca.
v. Iõ Exo. vij. Ego multiplicabo ſigna ⁊
oſtẽta mea i terra. Mõ tres magne ⁊ oiz
grauiſſime tribulatões ſũt in brẽui i hũc
mũdo vẽture terribiles. Pria erit tribu
latio antixp̃i homis diabolici. Scda erit
ꝛflagratio mũdi terrenalis. Tertia erit
tribulatio iudicij vniuerſalis. Et in his
tribulationib⁹ finiet iſte mundus: q̃ ſm
regulã diuine ꝓuidentie ꝓius declara
tã ante hec erunt ſigna ꝓnunciãtia in
celo: in ſole ⁊ luna et ſtellis. vt dicit nr̃m
thema ad literam. patet thema.

¶ Prima tribulatio in brẽui grauiſſima
in hoc mundo vẽtura erit tribulatio an
tixp̃i hois diabolici qui tribulabit totuz
mundum que ſubtiliter tangit in princi
pio cuan. cum dicitur. Erunt ſigna in ſo
le luna et ſtellis: ⁊ in terris preſſura gen
tium ꝓe confuſione ſonitus maris ⁊ flu
ctuum. In hoc textu ſunt quatuor clau
ſule in quibus tanguñt quattuor modi:
quos tenebit antixp̃s ad decipiendum
xp̃ianos. Prima clauſula eſt ibi. Erũt ſi
gna in ſole. Scié. q̃ i ſacra ſcriptura xp̃s
ꝺr ſol: ratio: qr vos videtis ad oculũ q̃ de
pulchꝛioꝛibus creaturis corp̃alib⁹ a deo
creatis eſt ſol in q̃ ſunt tres lr̃e. ſ. o. l. id ẽ
ſol ſup oia lucẽs: ſm etymologiã. ſic xp̃s
eſt pulchꝛior oib⁹ ſctis ⁊ lucet ſup oẽs in
claritate glie nõ ſolũ inc̃tum de⁹: ſz etiã
inc̃tũ hõ. Et ſicut oẽs ſtelle recipiũt cla
ritatẽ a ſole ⁊ ipſe eam a nullo recipit: ſic
oẽs ſancti recipiũt a xp̃o claritatem glie
ſanctitatẽ ꝟtutẽ: ſapientiã ⁊ intelligẽtiã
et influẽtiã. ecce rõ quare xp̃s ꝺr ſol ⁊ no
mine ſolis ꝓmiſit ip̃m de⁹ pater mittere
i mundo. d. Uobis timentib⁹ nomẽ meũ
oriet̃ ſol iuſticie. nõ dicit ſol nature. mal.
iiij. Itẽ eccl̃ia dicit in laudẽ ꝟginis ma
rie. Felix nãq; es ſacra ꝟgo maria et om
ni lau. dig. qr ex te oꝛ. eſt ſol iu. xp̃s deus
noſter. Dicit ergo prima clauſula q̃ tpe
antixp̃i erũt ſigna in ſole. i. in xp̃o q̃ autẽ
erũt iſta declarat mat. d. ſol obſcurabit
nõ in ſe ſicut nec ſol nature obſcurat i ſe
ſed ex interpoſitione vapoꝝ ⁊ nubiũ vl̃
nobis obſcurari: ſic tpe antixp̃i ſol iuſti
cie obſcurabit ex interpoſitione bonoꝝ
diuitiaꝝ tpaliũ q̃ dabit antixp̃s intantuz
q̃ claritas fidei ieſu xp̃i ⁊ bone vite non
lucebit in xp̃ianis. qñ dñi tpales: reges
⁊ p̃ncipes ⁊c. ne amittant dñium ſtatim
erũt cũ antixp̃o. Idẽ ꝓlati ne amittãt di
gnitates: religioſi ⁊ pbr̃i vt habeant ho
nores ⁊ diuitias dimittẽt fidẽ xp̃i ⁊ adhe
rebũt antixp̃o q̃ erit ver⁹ hõ: ſz ita ſupb⁹
q̃ nõ ſolũ ꝺz velle habere dñium vl̃ e to
tius mũdi: ſz ẽt dicet de⁹: ⁊ faciet ſe ado
rari vt deũ. Autoritas. revelabit homo
peti fili⁹ pditiõis q̃ aduerſat̃ et extollit̃
ſupra oẽ qđ ꝺr de⁹ aut qđ colitur: ita vt i
tẽplo dei ſedeat oñdẽs ſe tãq̃ ſit de⁹. ij.
ad theſ. ij. vide ibidẽ in poſtilla pulcher
rima ſancti Tho. Sz qualr̃ ad hoc perue
niet: dic quõ antixp̃s miſterio demonuz
habebit oẽ aurũ ⁊ argẽtũ terre ⁊ maris
⁊ margaritas ⁊ lapides p̃cioſos mundi.
Autoritas. dñabit theſauroꝝ auri ⁊ ar
gẽti ⁊ in oib⁹ p̃cioſis egypti. i. mũdi. dañ.
xi. in fine. Cũ his ꝛgregabit oẽs gentes
armoꝝ mũdi ad pugnãdũ cõtra oẽs ſi
bi ꝟtios. Auto. Seducet gẽtes q̃ ſũt ſup
quatuor angulos terre gog ⁊ magog: et
ꝛgregabit eas ad prelium: quoꝝ nume
rus eſt ſicut arena maris. apo. xx. Nota
ſeducet gẽtes. ſ. auroꝝ argẽtoꝝ honorib⁹
gog. i. tectũ ⁊ magog. i. detectũ quia taz
tecti q̃z detecti. i. occulte malic̃ manifeſte
erũt cũ eo: tũc dñi tpales ⁊ ꝓlati eccl̃iaſti

ci tẽpore pdẽdi regnũ vl̃ ꝓlatione ſtatim
erunt cũ eo: qr nullus erit rex nec eps ni
ſi q̃s ipe volet. Ceteri autẽ vt religioſi ⁊
pbr̃i ⁊ laici vt habeãt ⁊c. ſtatim erunt cũ
eo: tũc erũt ſigna in ſole. ſ. iuſtitie: qr ob
ſcurabit̃ in corde xp̃ianorum q̃ nõ dabit
claritatẽ fidei ceſſabit predicatio melio
ris vite ex interpoſitione vaporum ⁊ nu
biũ. i. bonoꝝ tpaliũ. Auctoritas. Multi
plicabit gloriã ⁊ dabit eis poteſtatem in
multis: ⁊ terrã diuidet gratuito. i. ad ſuũ
placitũ. Dañ. xj. Queſtio quare de⁹ per
mittet iſtum errorẽ in xp̃ianitate: cum ſit
de⁹ ⁊ homo potẽtiſſimus ⁊c. Rñſio ꝑ quã
dã regulã theologie q̃ dicit. per q̃ q̃s pec
cat ꝑ hec ⁊ torquet̃. Sap̃. xi. Per que pec
cant gẽtes hodie in hoc mũdo cõtra deũ
ꝓpter honores habẽdos diuitias et di
gnitates ⁊c. iõ permitet de⁹ q̃ tunc deci
pianr̃ ab antixp̃o honorib⁹ diuitijs ⁊c. Si
ergo tunc non vultis decipi mõ in cordi
bus vr̃is contẽnatis et deſpiciatis bona
terrenalia: honores ⁊c. ⁊ appetatis bona
celeſtia: cogitãdo q̃ bona hui⁹ mũdi ſũt
tranſitoria ⁊ vana et celeſtia ſeu ſpũalia
eterna: et ſic eritis fortes. hoc cõſiliũ dat
btũs Joãnes. Nolite diligere mũdũ neq̃
ea q̃ in mũdo ſunt: qñ trã ſit mũdus ⁊ cõ
cupiſcẽtia ei⁹. j. Jo. ij. Scda clauſula di
cit: erũt ſigna in luna. Sciendũ q̃ i ſacra
ſcriptura luna ſignificat ſanctã matrem
eccl̃iam vl̃ em ſeu vniuerſitatẽ xp̃ianorũ
qr qñ hõ dicit eccl̃iam nõ loquit hõ de la
pidibus ⁊ parietib⁹: ſz de cõgregatiõe fi
deliũ q̃ dicit eccl̃ia: ⁊ eccl̃ia ſignificat per
lunã: ⁊ quinq; ſtatus in quib⁹ fuit ad in
ſtar lune q̃ primo eſt noua. ſcõo creſcens
tertio eſt plena. quarto eſt minuta. quin
to eſt girata ſeu ꝟſa. talẽ curſum facit ec
cleſia xp̃ianoꝝ. ꝓmo fuit noua. ſ. tpe xp̃i:
et ſicut qñ luna eſt noua vl̃ primo quaſi
filũ cornutũ ⁊ habẽs cornua ⁊ ſequit̃ ſo
lẽ: ſic eccl̃ia tpe xp̃i ꝓmo h̃ns duo cornua
i. duos apl̃os ſolũ. ſ. andreã ⁊ petrũ q̃ feq̃
bant̃ xp̃m. Scõo fuit creſcẽs qñ xp̃s ha
buit. xij. apl̃os. ⁊. lxxij. diſcipulos. deinde
fuer̃unt. cxx. deinde tria milia ⁊c. Tertio
fuit plena: qr in oi parte mundi regno et
ꝓuincia fides xp̃i fuit recepta. Dauid in
oẽm terrã exiuit ſonus eorũ ⁊c. Quarto
fuit minuta: qr neſcierunt ſeruare q̃ ſeti
apl̃i lucrati fuerũt. ꝓmo fuit minuta per
totã indiã per illũ q̃ ꝺr pbr̃ Joãnes, ſcõo
aſſyrioꝝ pervnũ tyrannũ. Tertio affrica
norum per machometũ. Quarto grecoꝝ
cũ imperatore Conſtantino. Quinto ar
meniorũ cum eorũ rege. Sexto georgia
noꝝ cũ quodã pſeudo, ppheta. Septimo
xp̃ianorũ de citura cum quodã hereſiar
cha. Octauo ⁊ talicoꝝ. cuz bartholomeo
barenſi. Nono galici cũ petro de candia.
Quito mõ eſt girata ſeu verſa: qr mõ iaz
nõ eſt in illo ſtatu eccl̃ia in quo xp̃s eam
fũdauit. Eccl̃iam xp̃s fundauit i magna
humilitate ⁊ pauptate: mõ iã totũ ꝟſum
in ſuperbiã: pompã: ⁊ vanitatẽ: vt patet i
quolibet ſtatu. De mia ⁊ liberalitate cõ
uerſa eſt in ſymoniã: vſurã: rapinam ⁊c.
De caſtitate in luxuriã: imundiciã: ⁊ cor
ruptionẽ. De claritate in inuidiã ⁊ mali
gnitatẽ. De tẽperãtia i gulã ⁊ voracitatẽ
De patiẽtia i irã ⁊ guerrã ⁊ diuiſiones.
De diligẽtia in negligẽtiã. ſolũ reſtat vt
eclipſet̃ qđ fit ꝑ iterpoſitionẽ terre inter
ipſam et ſolẽ: vt ſit in plenilunio. Auctoritas. peccata veſtra diuiſerũt inter me
⁊ vos. Eccl̃ia eclipſabit̃ tpe antixp̃i vt lu
na: qr tũc luna. i. eccl̃ia non dabit lumen
ſuũ. Mat. xxiiij. qr tũc nullũ faciẽt mira
culũ xp̃iani ẽ̃ſtũcũq; ſint: ſcti: ſz antixp̃s
et ſui faciẽt miracula: nõ tñvera: ſz tñ ap
parẽtia ⁊ falſa ad decipiendũ gẽtes. De
quib⁹ Joã. Apo. xiij. di. q̃ faciẽt ignẽ de
ſcendere de celo. i. de ſphera ignis: quia
hoc poteſt facere diabolus deo nõ impe
diente et permittẽte ſicut fecit iam anti
quitus ad comburendũ oues Job. vt ha
betur ibidem. j. ca. O quõ gẽtes hic mi
rabuntur: hic cadent multi. Non q̃ anti
chriſtus faciet aliqua vera miracula quo
ad naturam rei virtute demonũ: ſed fal
ſa quo ad rationem miraculi. de hoc. j. q.
cr. arti. iiij. Secundo faciet loqui imagi
nes et pueros vni⁹ menſis. dic practice q̃
modo interrogabunt imagines: vel pue
ros: vt dicãt veritatẽ de illo dño qui ve
nit nouiſſimus an ſit ſaluator: et diabol⁹
monebit labia ſua ⁊ formabit ꝟba ſic di
cendo q̃ ille eſt verus ſaluator mũdi: hic
cadent multi. Et luna. i. eccl̃ia nullũ fa
ciet miraculuz. Si dicatur ab aliquo illa
miracula nõ ſunt vera: ſed ſuſcitare mor
tuos: ſicut fecit dñs ieſus xp̃s. Dic practi
ce quõ ficte ſuſcitabũt mortuos pr̃ez tuũ
et mr̃em tuã ⁊c. ⁊ dicẽt idẽ vos faciatis i
noie veſtri ieſu xp̃i: xp̃iani nõ poterũt ſa

Universidad de Navarra Biblioteca

ere. De his falsis miraculis ꝛ signis aui sauit nos xps di. Surgent pseudo xpi et pseudo pphete. i. filij xpianoꝝ q̄ pdiderūt iā fidē ex dōnis ātixpi ꝛ dabūt signa magna ꝛ pdigia vt in errorē inducātur: si fieri pōt etiā electi. Ecce predixi vobis Matt. xxiij. Questio. si dicat quare xps pmittet ista opa diaboli in destructionē xpianitatis? Rñsio iurta regulā theologie per q̄ ds peccat p hec ꝛ torqueꝫ. Sap xj. Et qz gētes mūdi operibꝰ diaboli peccant cōtra deū: recurrēdo ad diuinos sortilegos cōtra deū in necessitatibꝰ suis. s. pro rebꝰ pditis: pro filijs habēdis: p sanitate obtinēda: cū tñ deberēt recurrere ad deū oipotentē: iō pmittet deꝰ vt tunc operibꝰ demonū decipiant. Qui ergo tūc noluerit decipi: ponat totā suā spē ꝛ confidentiā in noie iesu xpi ꝛc. et nolle miracula aliq̄ nisi fierēt in noie iesu: ꝛ sic eritis fortes. De hoc danid. Btūs vir cuius est nomen dñi spes ei⁹: ꝛ nō respexit i vanitates ꝛ insanias falsas. ps. xxxix. Nomen dñi est iesus. Luce. ij. Uocatū est nomen eiꝰ iesus. Dic practice quō dz poni sup plagā deuote cū signo crucis. Anti xps assumet oia alia noia xpi. ſz hoc nomen iesus: psequet: vt dicūt plerīq̄ scti. Iō per oppositū hoc nomē iesus debet a xpianis maxime honorari: qñ notatur in ecclia inclinādo caput: vt pz extra. lib. vi. c. decet. ꝛc. qz alꝫs quodlibet nomē dei est honorandū septupliciter ꝑm sctm Tho. et Esa. lvj. qz. s. est magnū ad timendū: sanctū ad venerandū: dulce ad meditandum: copiosum ad miserandū: efficax ad ipetrandū: ꝛ tuosum ad saluādū: ꝛ occultū ad sciēdū. Esa. xxx. dicit q̄ filiꝰ dei est nomē pris tripliciter. s. quo honorat: iuocatur ꝛ manifestat. ꝛ. iij. p. q. xxxvij. ar. ij. dicit q̄ in oibꝰ noibus q̄ ponunt Esa. vij viij. ꝛ. ix. significat hoc nomen iesus qō est significatiuū salutis: ergo et maxime honorādū. Tertia clausula dicit. Erūt signa ꝛ stellis. In sacra scriptura stelle dare lucentes dicunt literati sicut magistri in theologia doctores et licētiati. Auctoritas. Qui ad iustitiā eruditi ad multos quasi stelle in ppetuas eternitates. Dañ xij. in his stellis. i. literatis erunt signa tēpore antixpi: qz stelle cadēt de celo: vt dicit xps Mat. xxiiij. et hoc in tertio bello antixpi sez disputationis. Tūc stelle. i. literati cadēt de celo. i. a veritate fidei catholice. dic practicā disputatiōis nūcioꝝ antixpi cū literatis erit solū de textu biblie veteris testamēti: ꝛ ſrati nō poterūt rñdere: imo nec loqui. Tūc stelle. i. magistri cadēt de celo. i. de altitudie fidei. Auctoritas. Et faciet iurta volūtatē suā rex s. antixps. et eleuabit ꝛ magnificabit cōtra oēm deū: ꝛ aduersus deū deoꝝ loq̄tur magnifica. i. insolubilia ꝯtum ad homines. Dañ. xj. Questio. q̄re xps pmittit hoc q̄ illi q̄ habent defendere fidē cadēt ꝛc. Rñsio q̄ hoc pmittet xps duplici rōne. Prima iurta regulā theologie per que quis peccat ꝛc. qz mō quasi nullꝰ magister curat de biblia: sed de poetis ꝛc.

Scōa rō ē ex dolorosa ꝛ mala vita ꝛ peccatis ſratoꝝ: qz vt in pluribus ꝯto sunt maiozis scie: tāto sunt peiozis cōscientie. vel sūt superbi: elati: ebriosi ꝛc. Qui ergo pōt ligare leenā: bñ pōt ligare ouē. si ergo diabolus iā mētes tenet ligatas literatorū ꝓpter eoꝝ praua vitā. q̄d mirū si tūc pōt ligare ouē. i. linguā. ne possint loqui. Multo melius fuisset talibꝰ q̄ fuisset ignorantes: qz scia inflat. j. ad Coꝝ. viij. vt patet in multis doctoribꝰ in medicinis ꝛc. si ḡ vultis eē fortes: teneatis cōsiliū apli dicētis. Fides vra nō sit in sapiētia hoim. s. fundata: ſz invirtute dei. s. ad Coꝝ. ij. Rōnes ꝛ argumēta bona sūt ad confortandū intelligentiā: sed non ad firmēdū credētiā. Amb. Tole argumēta vbi fides querit. Qñ fides est tenēda ex obedientia: qz xps ipam nūciauit et apli ipsam predicauerūt ꝛ sancta mater ecclia ordinauit. Iō credo dñe ꝛc. Quarta clausula dicit. Et in terris pressura gentium pre confusione sonitus maris et fluctuū. Ecce hic tormēta antixpi q̄ dabit: ꝛ in terris pressura gentiū pre confusione sonitꝰ maris ꝛ fluctuū. i. hoc ipsa tiōes ḡs faciēt tūc dñi q̄ iā erūt cū ātixpo: qz nullꝰ audebit xpm nec ꝑginē mariā nolare sub pena mortis ꝛ fluctuū. i. tormētoꝝ q̄ nūq̄ fuerūt ita terribilia sicut erūt illa q̄ antixps dabit. De hoc iam auisauit nos xps: erit tūc tribulatio magna ḡlis nō fuit ab initio mūdi vsq̄ mō nec fiet: ꝛ nisi abbreuiati fuissent dies illi: nō fieret salua oīs caro: ſz ꝓpter electos abbreuiabūt dies illi. Mat. xxiiij No. breuiabunt. Apo. xvij. cū venerit opz illū breue tps manere. dicunt hoc. cōiter q̄ antixps regnabit solū trib⁹ annis cū dimidio q̄ faciūt dies mille ducentos ꝛ nonagita. de hoc vide Dañ. xij. ꝛ lyrā ibidē. si dicat q̄re deꝰ pmittet q̄ xpiani ita trucident ꝛc. Rñdeo iurta regulā theologie. per q̄ ds peccat: p hec et punit. Qz mō gentes peccāt ꝟ deū per guerras ꝛ diuisiōes ꝛ blādositates ꝛ scindūt se gladijs occidēdo se mutuo. Iō pmittet xps q̄ tūc scindāt ꝛ occidāt ab antixpo. si ḡ tūc nō vultis scindi mō cū oīb⁹ habeatis pacē ꝛ concordiā iurta ꝓsiliū apli dicētis. Cū oīb⁹ hoibus pacē habete nō vos defendētes charissimi. i. vindicātes: sed date locū ire. scriptū est eīm. Mihi vindicta: ꝛ ego retribuā dicit dñs. ad Ro. xij. et Deut. xxxij. Scōm malū siue retributio crit ꝓfagratio mūdi terrenalis q̄ tangitur i scōa ꝑte euāgelij. Arescētibꝰ hoibus pre timore ꝛ expectatiōe q̄ supueniet vniuerso orbi. nāꝫ virtutes celoꝝ mouebūt Qz mortuo antixpo a fulgure i mōte oliueti: ꝛ diuulgata eiꝰ morte p mūdū. mundus iste solū durabit. xlv. diebus. Nō dico annis sed. xlv. diebꝰ: vt clare inuenit Dañ. xij. A tpe quoq̄z ablatū fuerit iuge sacrificiū ꝛ posita fuerit abominatio i desolatione dies mille ducēti nonagita. Btūs q̄ expectat ꝛ peruenit vsq̄ ad dies mille. ccc. xxv. dicūt hic scti doctores q̄ illos. xlv. dies dabit deꝰ ad conuersionē ꝛ penitentiā his q̄ per antixpm fuerint seducti: sed tot erūt diuitie ꝛ delicie ab antixpo dimisse q̄ ſz gentes conuertent ad fidē xpi: nō eīm est alius saluator nisi xps nō tñ cōuertentur ad bonā vitā. Tūc in quatuoꝝ partibꝰ mundi ſz in oriēte: occidente: aquilone ꝛ meridie virtute diuina accendet ignis. dic modū: ꝛ totū mundum inflāmabit iucessiue ꝛ nihil elemētatū remanebit in mūdo. Tūc qñ gentes sentient tumultū ignis ꝛ videbūt fulgura ab ipso precedētia et currētia et discurrētia ꝛc. Arescētibus hoibus pre timore. s. illius ignis et expectatione ſz dānationis eterne ꝛc. De hoc dicit apls. Terribilis nāq̄ est expectatio iudicij et ignis emulatio q̄ cōsumptura est aduersarios Ad Heb. x. Nā virtutes celoꝝ mouebūtur. Hoc ōr ad innuēdum q̄ ille ignis nō veniet naturaliter: vt aliqui falsi opinantur dicendo q̄. xl. annos ante non pluet ꝛc. Sed ille ignis veniet rigore diuine iustitie et ministerio angelorū quod ostenditur ibi. nam virtutes celorū mouebuntur. Et ille ignis descendet ad purgādū alia tria elementa que ex peccatis hoim sunt infecta et corrupta. De illo dicit da uid. Ignis ante ipm precedet: et inflāmabit in circuitu inimicos eius. Alluxerunt fulgura eius orbi terre: vidit et cōmota est terra. Montes sicut cera fluxerunt a facie dñi: a facie dñi ois terra. ps. xcvj. Nota inimicos eiꝰ. Dic quō peccatores sunt inimici xpi. Sed quare dicit q̄ inflāmabit inimicos cū tā boni q̄ mali morient in illo igne. Ratio quia boni ꝛ amici dei morient in illo igne. Ratio quia boni ꝛ amici dei morient in illo igne: ſz sine pena ꝛ dolore: ſz mali ꝛ inimici morient cū maxima pena ꝛ dolore. Iō solū noiat inimicos xpi. Nota pulchre de hoc. iiij. scp. di. xlvij. ar. vi. q. ij. ꝛ. iij. ꝛ. j. q. ignis ille finalis cōflagrationis ꝯtū ad hoc q̄ iudicium precedet: aget vt instrumentū diuine iustitie: et iterū per virtutē naturalem ignis ꝯtum pertinet ad virtutē naturalem ipsius simul aget in bonos ꝛ malos qui viui reperient vtroꝝq̄z corpora in cinerē resoluēdo: inꝯtum vero aget vt instrumētum diuine iustitie diuersimode aget in diuersos ꝯtum ad sensum pene. Mali eīm per actionē ignis cruciabūtur. boni vero in quib⁹ nihil purgandū inuenietur: omnino nullū dolorē sentiēt: sicut nec pueri senserunt in camino. Dañ. iij. ꝯnis coꝝ corpora nō seruanꝫ integra sicut pueroꝝ seruata fuerūt: ꝛ hoc diuina virtute fieri pōt vt sine doloris cruciatu resolutionē corporis patianꝫ: bonis vero i quib⁹ aliq̄d purgādū reperiet sentiēt cruciatū doloris ex illo igne plus vel minus p meritorū diuersitate: ꝛ illi subito purgari poterūt ꝓpter tres causas. Una est: qz pauca purgāda in eis inuenient cum terroribus ꝛ pscutionibus precedentibus fuerint purgati. Scōa est qz viui et volūtarū sustinebūt penā. Pena aūt i hac vita volūtarie suscepta multo plus purgat ꝯ pena post mortē inflicta: vt pz in martyribus: q̄ si quid purgandū in eis inuenitur passionis falce tollitur. vt Aug. dicit cū tñ pena martyrū breuis fuerit i cōparatione ad penā que in purgatorio sustinet. Tertia est qz calor ille recuperabit i intēsione ꝯtum amittit in tēporis abbreuiatiōe. Sed ꝯtū ad actū quē post iudi-

cium ignis ille habebit in dãnatos tãtũ aget: qz oẽs boni habebũt corpora ipassibilia. Mozaliꝛ nota hic cõtra illos q̃ nolunt facere pniam. mõ quot dñi tẽpoꝛales: quot prelati eccliastici ꝛc. Tunc vellent facere quãdo videbunt ignẽ: sed nihil valebit: qz nõ charitate sed timoꝛe seruili fiet. Dic practice de q̃libet statu: iõ mõ faciatis penitentiã: remittatis iniurias: reſtituatis ablata: seruate religionem vestram: cõſiteamini: clerici ematis breuiaria. Qm̃ si essetis certi q̃ ista villa deberet in breui cõburi: q̃d faceretis? nũ quid mutaretis oĩa bona vestra: sic est de mũdo isto in breui comburãdo. Jdeo mutuetis coꝛda vestra in celũ: ꝛ os loquẽdo de deo cũ reuerentia ꝛ opera bona faciendo. Hoc cõsiliũ est xpi di. Nolite thesaurisare thesauros in terrã: vbi erugo ꝛ tinea demolit: ꝛ vbi fures effodiunt ꝛ furantur. Mat. vj. Nota vbi erugo et tinea i. antixps ꝛ ignis deuoꝛabũt oĩa. Tertiũ malũ erit tribulatio iudicij vniuersalis: que tangitur in tertia parte euãgelij ibi Tũc videbũt filium hois venientem in nube cum potestate magna ꝛ maiestate. Dic practice quõ post mũdi cõflagrationem xps dñs iudex cum virgine maria: ꝛ cum oĩbus angelis ꝛ sanctis descendet ad faciẽdum iudicium sedens in thꝛono in aere: et archãgelus michael clamabit voce magna dicens. Surgite mortui: venite ad iudicium. Tũc subito virtute diuina resurgent oẽs mortui tam boni q̃ mali: etiã pueri resurgent adulti: et omnes congregabuntur ad iudiciũ: etiã illi qui mortui fuerũt in vtero matris: vt dicit sctus Tho. ad accusandũ illos quoꝝ culpa mortui sunt sine baptismo: et omnes resurgent in etate. xxx. annoꝝ: vt supra patuit in primo sermone prime dñice aduẽtus. De isto iudicio vniuersali dicit ipsemet christus. Cum venerit filius hominis in maiestate sua ꝛ omnes angeli eius cũ eo: tunc sedebit super sedẽ maiestatis sue ꝛ congregabuntur añ eũ oẽs gẽtes: ꝛ segregabit eos ab invicem sicut pastoꝛ segregat oues ab hedis: ꝛ statuet oues quidẽ a dextris ei⁹: hedos aũt a sinistris. Mat. xxv. Athanasi⁹. Ad cui⁹ aduentũ oẽs homines habẽt resurgere cũ coꝛpoꝛibus suis: ꝛ reddituri sunt de factis propꝛijs rationẽ. ꝛ q̃ bona egerũt: ibũt i vitã eternã: q̃ vero mala egerũt i ignẽ eternũ. Dic q̃ sunt oues ꝛ q̃ sũt hedi. ꝛ quõ dicet xps his q̃ erũt a dextris. Uenite bñdicti patris mei ꝛc. Hedis aũt qui erũt a sinistris dicet. Discedite a me maledicti ꝛc. et ibũt hi. s. mali in supplicium eternũ. iusti aũt in vitã eternã. Mat. xxv. Et de cetero nullus habitabit in isto mundo: qz habito fine cessant ea q̃ sunt ad finẽ: et hito termino cessat motꝰ. Jõ eccla i pꝛona cuiuslibet xpiani dicit oꝛando. Libera me dñe de morte eterna in die illa tremenda q̃n celi mouẽdi sunt ꝛ terra ꝛc. Deo gras

¶ De eadem dominica. Sermo. iiij.

Fient signa in sole ꝛ luna ꝛ stellis. Luce. xxj. Euãge. Hodiernũ non declarat q̃ signa erũt ista: sed Joãnes cui xps reuelauit declarat ista signa. Apoc. vj. d. Ecce terremotus magnus factus est: et sol factꝰ est niger tanq̃ saccus cilicinus: ꝛ luna tota facta est sicut sanguis: ꝛ stelle ceciderũt de celo super terrã: sicut ficus emittit grossos suos cum a vẽto magno mouetur: et celũ recessit sicut liber inuolutus. In his quinq̃ clausulis ponit. b. Joã. signa terribilia q̃ erunt tpe antixpi: de quibus dicit thema propositũ. Erunt signa in sole ꝛc. Prima clausula dicit. Ecce terremotꝰ factus est magnꝰ. Ecce hic subiungatio humanalis: qz ille maledictus antichristus subiungabit oẽm terram diuersis modis. Jdeo dicit. Ecce terremotꝰ factus est magnus. Et loquit de futuro ac si iã fuisset preteritũ propter certitudinẽ prophetie: quia sicut preteritũ nõ potest esse nõ preteritũ: sic istud impossibile est nõ euenire Antichristꝰ subiugabit sibi oẽs generationes mundi. Primo iudeos quos decipiet di. q̃ ipse est messias ꝓmissus in lege et recipiet circũcisionẽ: et statim indei sequentur eũ dicendo. Uiuat viuat: iste est noster messias: qz sicut cecus postq̃ amisit boꝛdonẽ seu ductoꝛẽ suũ: nihil afferre pꝛ se potest. sic populꝰ iudaicus postq̃ amisit boꝛdonẽ suũ. i. xpm messiam verũ ipsum negãdo. de quo tñ dicit deꝰ pater, Ecce testẽ pplis dedi eũ ducẽ ac pceptoꝛem gentiꝝ. Esa. lv. Nota testẽ scz de secretis fidei: ducẽ ac pceptoꝛẽ: qz cepit ics sus facere ꝛ docere. Act. j. Et iudei habebant ipm in manibus: qz inter ipos fuit natus nutritus ꝛ quersatꝰ. Sz amiserũt eũ eoꝝ culpa ꝛ nõ xpi dicẽtes coꝛã pylato. Jõ habemꝰ regẽ nisi cesarẽ. Jõ mõ recipiunt vt ceci oẽs quotquot veniunt vt patet de barcosina quem receperunt: vt messiam: ꝛ regnauit. xxx. annis. idem de bencosina incãtatoꝛe. idez de diabolo in insula candie: vt patet in hiſtoꝛia advincula sancti petri. Idez de tabellano. Autoꝛitas. Ambulabunt vt ceci: qz dño peccauerũt. Sophꝝ. j. Jdeo tunc statim recipient antixpm qui fraudulẽtijs ꝛ cooperto mõ recipiet circũcisionẽ ꝛ seruabit sabbatũ ꝛ alias cerimonias ꝓpter hoc dicit gog. i. cooptus. ezech. xxxviij. Factus est ꝙmo dñi ad me di. Fili hois. i. ade pone faciẽ tuã ꝙtra gog. Tñ iudei vt reprobati istũ recipient. De hoc dicit xps iudeis Ego veni in noie patris mei ꝛ nõ accepistis me: si ꝓ qz alius venerit in noie suo: illum accipietis. Jo. v. Scõo subiugabit sibi oĩs agarenos: turcos ꝛ infideles nõ cooperte sz discoopte et per violentiaz ꝓ homines armoꝝ qz dicit scriptura q̃ erit dñs oĩm thesauroꝝ auri ꝛ argẽti ꝛ margaritaꝝ que sunt ꝛ fuerunt in venis terre siue in mari. Dañ. xj. Et oĩa ista habebit ministerio demonũ deo permittente. Secus modo: qz diabolus nõ potest dare obolũ: qz deꝰ modo nõ ꝓmittit: sz tunc permittet ꝓpter peccata hominũ ꝛ faciet preconizationẽ q̃ dabit cuilibet homini armoꝝ mille floꝛe. pꝛo mense: vt faciant guerrã ꝙtra infideles: ꝛ statim oĩs gentes de francia de italia ꝛc. erunt cum eo: et cum istis subiugabit sibi oẽs ifideles discooperto mõ: ꝛ ꝓpter hoc ꝺr alio noie magoꝝ. i. discoopertus: non credatis q̃ gog ꝛ magog sũt ille. x. trib⁹ que sunt vltra montes caspios: de quib⁹ loquũtur doctoꝛes opinatiue sed nõ determinate: sz ille gog ꝛ magog est antichristꝰ. de q̃ ezechie. xxxviij. Fili hois pone faciẽ tuã ꝙtra gog ꝛ magog ꝛ terrã. i. Ꝝ gentes terrenas ꝛc. Tertio subiugabit sibi xpianos qui sibi facient maioꝛẽ resistentiam q̃ infideles: eo q̃ sunt iam auisati ꝓ scripturam sacrã ꝛ ꝓ predicatoꝛes: ꝛ ꝓpter hoc ꝺr antixps ab anti q̃ est ꝙtra ꝛ xps. i. q̃ ẽ ꝙtra xpm. i. xpianos: de isto nomie dicit beatꝰ Joãnes. Filioli mei nouissima hoꝛa est ꝛ sicut audistis antixpꝰ venit. j. Jo. ij. Ecce quõ subiugabit sibi totũ mũdum. De hoc ad literã dicit daniel vt exponit ab oib⁹ doctoꝛib⁹. Ingredietur terras ꝛ ꝙteret ꝛ pertransiet ꝛ intrabit i terram gloꝛiosam: ꝛ multe gẽtes coꝛuẽt. Ipe autẽ sole saluabunt de manu eiꝰ edom ꝛ moab ꝛ principes filioꝝ ãmon. dañ. xj. No. ingredietur terras. s. infideliũ ꝛc. et cõteret ꝛ pertransiet ꝛc. ꝛ introibit in gloriam. s. xpianitatis. Et multe. scz gentes xpiane coꝛuẽt: sz nõ oẽs. Ipe aũt sole saluabũtur: eodem q̃ interptat sanguinea q̃ gẽtes sanguine saluabunt scz ille que potiꝰ eligent moꝛi: q̃ abnegare christũ ꝛ moab q̃ interptat de patre vel ex patre Ecce hic innocentes qui non negabũt fidem xpi. Et pncipes filioꝝ ãmon: q̃ interptat ppls meroꝝ. ecce hic penitẽtes oẽs isti saluabũt pncipes. i. pncipaliꝛ penitentiã facientes: ecce quare dicit prima clausula: terremotꝰ factus est magnꝰ. O qualis terremotꝰ erit: q̃n oẽs reges pꝛincipes ꝛ dñi terraꝝ erunt sibi subditi. Et amotis armis ꝛ signis xpi ponent arma ꝛ signa antixpi: ꝛ fiẽt ꝑconizationes oꝛdinatiões ꝛ leges ex pte antixpi: ꝛ oẽs erũt cõtra iesum xpm. Scõa clausula dicit q̃ sol factꝰ est niger tanq̃ saccus cilicinꝰ: qz ex falsis miraculis antixpi ꝛ suoꝝ discipuloꝝ xpiani ꝑdẽt fidẽ. Jsto mõ sol iustꝰ erit niger in coꝛdib⁹ xpianoꝝ: ꝛ tanq̃ saccus cilicinus: qz nõ retinebũt aquã baptismalẽ: imo negabũt fidẽ xpi: ꝛ sicut cilicium est asperũ ꝛ durũ: sic tũc fides xpiana videbitur aspera et dura cõtitẽtib⁹ eã. Ad practicã de falsis ꝛ apparentibus miraculis antixpi dicit beatꝰ iohãnes ꝙpꝛls Apoc. xiij. q̃ faciet descẽdere ignẽ de celo: et faciet loqui imagines virtute diabolica. Tũc dicẽt gẽtes. Et nũquid vidistis tam magnũ miraculũ. Jsta ꝺz esse veritas q̃ iste est saluator mũdi: ꝛ sic denigrabitur xps in coꝛdib⁹ xpianoꝝ si dicak eis faciatis miracula q̃ fecit xpus: suscitate mortuos ꝛc. Dic practice quõ facient hec virtute diabolica ad decipiendũ gentes. Ecce quõ sol factus ẽ niger: nõ in se: sz in suis xpianis sic deceptis qui perdent fidem. Jdeo xps auisando nos dicit. Surgent pseudo xpi et pseudo ꝓphete et dabunt signa magna ꝛ ꝓdigia: ita vt i errorem inducunk si fieri põt etiã electi. Ecce ꝑdixi vobis. Mat. xxiij. Tertia clausula

dicit. Et luna facta ē tota sicut sanguis. ecce hic tormēta que dabit antixps: qñ erūt multe sancte persone q̄ nō credent illis falsis miraculis: imo stabūt fortes i fide xpi. Cōtra istos dicet antixps ⁊ suimoriant̄ ⁊ dabūt illis talia tormenta q̄ tormēta primor̄ martyrū: scz Bartholomei: Uincētij: Katherine ⁊c. nihil fuerūt respectu istor̄: q̄ durabūt per annū vel plus scindēdo mēbra corpis p articulos ⁊c. Scōm tormētū erit corādis qñ coram parētibus recipiēt filiū p pedes dicēdo quis viuet xps an antixps: si dicis viuat iste dñs: eris dānatus. si dicis viuat xps corā te occidet filiū tuuz qui erit martyr xpi. De hoc auisādo nos dicit xps. Erit tūc tribulatio magna qualis nō fuit ab initio mūdi vsq̄ modo: neq̄ fiet: ⁊ nisi ab breuiati fuissent dies illi: nō fieret salua ois caro: sz pp electos breuiabunt dies illi. Mat. xxiij. ⁊ antixps solum regnabit trib⁹ annis cū dimidio. Dañ. xij. ⁊ apoc. xvij. Cūvenerit. s. antixps opz illū breue tps manere. Quarta clausula dicit: stelle de celo cadēt sup terrā sicut fic⁹ emittit grossos suos cū a vēto magno mouet Ecce quartus modus. s. disputationū: q̄ ꝓba non sunt nisi vent⁹. Dicent discipuli antixpi. Ueritas nō querit angulos: iō disputemus. Dic practicā disputationis et quō illi arguēt cū argumentis sophisticis ⁊ rōnibus palliatis: q̄ diabol⁹ loquet i ore ipsor̄ intñ q̄ nec magistri nostri: nec doctores poterunt eis respondere: q̄ diabol⁹ ligabit linguā ipor̄ pmittente deo ꝓpter malā vitā literatorum. Qui ergo ligare pōt leonā. i. aiam bene pōt ligare ouē. i. linguam que nō est nisi frustū carnis. Itē q̄ ille disputationes nō erūt nec fiēt de rōnibus philosophorum nec poetar̄: sz de biblia ⁊ ꝓphetis: et mō nullus curat de biblia: imo est res grossa vel materia ⁊c. Ideo tunc xpiani cadent de celo: q̄ perdent fidē dicendo. O magistri nō possunt rñdere: factū est: ista est veritas: tunc stelle cadent de celo ⁊c. si ꝙ aliquis post disputationē secrete vellet petere cōsiliū vel inquirere veritatē ab aliquo magistro vel a suo ꝓfessore quid credēdū est. respōdebit: expectetis vnū modicū. videbo quid dicit litera vel glosa ordinaria super hoc. Tūc stelle cadēt de celo ⁊c. de hoc ꝓphetia. Faciet iuxta voluntatē suā rex ⁊ eleuabit ⁊ magnificabitur aduersum deū deorū. i. angelor̄ ⁊ loquetur magnifica. Daniel. xi Quinta clausula dicit. Celū recessit sicut liber inuolutus. i. abscōsus. Ecce hic q̄n tus modus. scz donor̄ et promissionum bonor̄ terrenor̄: tunc celum recedet: q̄ pauci curabunt de celo. i. de promissionibus celestibus a xpo factis: sed de pmissionibus antixpi. Dic quō antixps mittet discipulos suos per mūdū qui predicabunt aliquas veritates. s. q̄ finis mūdi instat: ideoq̄ parent se singulariter p opa mier pietatis: q̄ multū placent deo et vt credatis q̄ nos nō solū ꝙbo ꝓdicamus: sed etiā opere si inter vos sunt aliq̄ psone indigentes veniant ad nos ⁊ faciem⁹ eis miam. Nota practice quō vi due dicent ꝓmatrib⁹. Audiuistis hodie istos sanctos homines. Iōvadamus. Dic quō nō solū vidue: sed etiā mulieres milites: ⁊ scutiferi pauperes: qui ois expendunt in vanitatibus venient ad cos qui dabunt eis denarios ad copiā. Tunc dicent gētes. Isti sunt boni predicatores q̄ dāt nobis: ⁊ nō illi qui semp petūt: intm q̄ tūc gētes nollēt audire ꝑmones ꝓdicator̄ nec minor̄: immo deridebunt sermones illor̄. Tunc dicet vxor viro suo: quare vos nō vaditz ad istos sctos hoies: vt dent vobis sicut vicinus noster talis iuit et habuit tm̄ ab eis: ⁊ mō est diues: cū tñ esset paup ⁊ mō iam maritauit vnā filiaz suā ⁊c. Qui rñdebit. O mulier pro certo istud nō est bonū signū: malus est bolus qui strāgulat hoiem. Et vxor. O bñdict⁹ deus tā sctūs estis ⁊c. isto mō hēbit oēs auaros. Itē dabit honores: dñationes: ptātes: plātiones: reges amouēdo ⁊ prīcipes terre: ⁊ alios sibi obediētes ꝓstituēdo. Sic habebit oēs reges: dños: principes: ⁊ platos terre: et quilibet festinabit ad obediendū ei: vt ꝓueniat inimicū suū Itē dabit abundantiā ciboz̄ ⁊ escar̄ di. Comedatis ⁊ bibat̄ bene: ⁊ quare facte sunt esce. Ille ꝙo iesus paup, phibuit ne comederetis. Et etiam de anno āmouebit quadragesimā. De mēsib⁹ quatuor tpa. De hebdomada diem veneris. Isto mō habebit oēs gulosos. Itē dabit oīs delectatiōes carnis. Frāget totā legem mīmonij. Licētiabit clicos ⁊ religiosos vt ducāt vxores. O dicēt mali clerici ⁊ religiosi. Iste est bonus dñs: viuat viuat. Et dicēt religiosi antiq̄ clerici ⁊ ēt moniales. O iste bon⁹ dñs ⁊ tm̄ tardauit. Qui libet habebit q̄tuor vel q̄nq̄ vxores. Si dicaī. nō sufficiēt mulieres. Nota de demonib⁹ succubis: vt tpe noc: ⁊ faciet matrimoniū sine literis in taberna: ⁊ ipse ꝓuidebit oīb⁹ de pecunijs: ⁊ isto mō habebit oēs luxuriosos. O miser ⁊ q̄s remanebit cū xpo: pauci. Autoritas de hoc ꝓphetia. Multiplicabit gloriā suis et dabit eis prātem in multis: terraz diuidet gratuito. Rō: dñabiť thesaurū auri ⁊ argenti. Dañ. xi. ad literā exponiť de antixpo. Ecce quare dicit the. Erūt signa in sole ⁊ luna ⁊ stellis. Remediū contra predicta mala est illud Hiere. xv. Si conuerteris conuertam te.

¶ Dñica scōa aduētus dñi. Sermo. v.

Sermo v. fo. XXIII

Respicite et leuate capitavestra. Luc. xxi. In p̄senti sermone habeo declarare rōnes ꝓpter quas xps permittet ⁊ sustinebit q̄ ille iniqu⁹ ⁊ filj⁹ pditionis antixps faciet tot mala in xpianitate sicut heri dixi vobis q̄bus declaratis nullus mirabiť: imo mirabunť oēs ire tm̄ tardat venire. Spero in deo q̄ erit bona materia ad pctōrum correctiones: ꝫ ꝓmo salutet ꝙgo maria ⁊c. Respicite ⁊ le. ca. ve. ꝓo breui huius ꝙbi declaratione ⁊ materie ꝓdicande introductione sciendū q̄ olim sciētiar̄ humano itellectui inuētar̄ ꝓncipiū fuit admiratio. Qñ em̄ antiqui phi videbāt mirabiles effect⁹ rerū mirabanť ⁊ eleuabāt intellectū ad inq̄rendū ⁊ sciendū cās taliū effectuū. Iō dicit phs. Unūquodq̄ scire arbitramur cuz cās cognoscimus. Et alibi dicit. Scire est rē p cām cognoscere ꝓpter hoc antiq̄ phi videtes effectus mirabiles admirantes moti sunt vt scirent cās q̄bus scitis intellectus coz quiesceb at. Iō dicit phs. i. Metha. ꝓpter admirari inceperūt phi phari. i. inquirere de causis ⁊ rōnib⁹ effectuū. Ybigra. Uidentes phi q̄ invere terra, pducit herbas virides ⁊ arbores flores folia ⁊ fructr⁹: ⁊ in autūno oīa dimittit quasi mutando se. phi admirabanť quare hoc ꝙvñ talis effectus ⁊ ordinatio: ⁊ inceperūt querere ⁊ inuestigare de cā: ⁊ inuenerunt q̄ euenit ꝓpter motū solis q̄ invere ascēdit: ⁊ trahit secū surſuz hūores. Iō terra ⁊ arbores fruct⁹ pducūt ⁊c. In autūno ꝙo sol descēdit: iō deponūt oīa folia ⁊c. Itē qñ videbāt in mari illas magnas vndas et aliqñ est ita planū q̄ vna gallina posset ibi bibere ⁊ vna scutella natare ⁊ videntes fluxū ⁊ refluxū maris magis admirāt es ꝙsierunt ⁊ inuenerūt q̄ hoc fit ꝓpter lunā q̄ in plenilunio ⁊c. semp hz singulam influentiā sup aq̄s ⁊ sup humida: ita q̄ videbāt in aere nubes fulgura ⁊ impressiones ⁊ tonitrua admirabanť ⁊ q̄sierunt cām ⁊ inuenerūt q̄ hoc ꝓueniebat ex certis ꝓstellationib⁹ ⁊ motib⁹ planetarum. Itē qñ videbāt eclipsim lune mirabanť ⁊ inuenerunt cām: qñ luna semp eclipsatur in plenilunio qñ sol est sibi ex opposito: et tunc interponiť terra inter ipsam ⁊ solē: ⁊ tūc ipa eclipsat: idē de eclipsi solis. de quovī q̄ sol moviť: qui admirantes inuenerūt q̄ fit ex interpositione lune inter solē ⁊ nos in ꝓiunctione. Dicit magr̄ hist̄oriar̄ q̄ in die veneris sancta fuit eclipsis q̄alis solis: q̄ voluit indui de nigro sicut milites i morte regis Quodvidēs dionysius magnus phs admirans q̄ tūc erat plenilunij iurta pascha iudeoz̄ dixit. Aut deus nature patitur: aut tota machina mūdi dissoluet. pz ergo q̄ ois sciētia humanitus inuēta habuit suū initiū in admirari. Ad ꝓpositū. Heri fuistis admirati de effectibus siue opibus antixpi in hūc mūdū in breui vēturis. Et admirātes q̄ritis cām quare xps pmittet xpianitatē sic destrui ⁊ corrūpi ⁊ subuerti. Rñdet the. Respicite scz cām iustā destructiōis ⁊ subuersiōis antixpi: ⁊ leuate capita vra. gl. i. mētes vestras. Q̄ nihil sine cā fit in terra. Job. v. Respicite ergo diligēter ⁊ videte cās ⁊ rōnes quare de⁹ pmittat ꝓdictos affectus seu mala antixpi ⁊ tra xpianitatē. Totū ostēdā vobis invna parabola seu similitudine quā vobis dicā: q̄ subtilia meli⁹ intelligunť ab hoibus ⁊ retinenť ꝓ parabolas ⁊ similitudines. Ista est parabola Sciendū q̄ quidā rex nobilissim⁹ ⁊ potētissim⁹ edificauit ciuitatē quādā magnā ⁊ egregiā cū multis sumptib⁹ ⁊ laborib⁹ ⁊ periculis: exponēdo oēs thesauros in ei⁹ edificatiōe. Deinde dotauit eā multz ꝓuilegijs ⁊ gratijs magnis quā fecit me

tropolim ⁊ sedē regni sui. In qua ipe rex ⁊ uxor sua cū filijs morabāt in castro. Ciues aūt dicte ciuitatis pditores ⁊ ingrati dicto regi inter alia plurima grauamina ⁊ enormia q̄ fecerūt ⁊tra regē fuerūt vij. magne pditiões. Prima rūpendo iuramentum fidelitatis quod fecerūt regi habebāt sua ꝓsilia: tractatus ⁊ parlamēta secreta cū inimicis capitalibus ipsius regis ⁊ hoc sciēte rege cui summe displicuit. Scōa pditio q̄ reprehendebat eos: ciues de hoc ingrati ⁊ indignati cū maximis iniurijs ⁊ vituperijs armati ensibus euaginatis expulerūt regem de ciuitate sua. Tertia q̄ postq̄ rex fuit expulsus: misit dici ciuibus q̄ ad minus darent sibi suos redditus: q̄ negauerūt sibi ⁊ noluerūt sibi dare: sed suis inimicis. Quarta q̄ expulso rege denudauerūt reginā ⁊ rore dicti regis ⁊ cū ꝓberibus ⁊ contumelijs eiecerūt ipsaz de ciuitate q̄ maxime displicuit regi. Quinta q̄ filias regis q̄ remāserunt in palatio ciues dederunt eas ad lupanaria: ⁊ luxurias ⁊ corruperunt eas. Sexta q̄ vnicū filiū regis q̄ remāserat in palatio ēt sciderūt ⁊ diui serūt p mediū in duas partes ⁊ in quas minutas ⁊ decollauerūt: cū tñ esset iā iuratus. Septia q̄ oia signa seu arma sui regis amouerūt de palatio ⁊ posuerunt ibi signa seu arma inimici regis. Nūq̄d vident vobis que iste pditiões. Nihilominus rex benignus post tot pditiones misit eis nūcios querēs cū eis recōciliari ⁊ habere cū eis pacē, ꝓmittendo plenā remissionē oīm offensaz. Sed ciues nolue runt: imo ꝓtinue multiplicabāt offensas ꝓpter q̄ post multos ānos rex misit vnū capitaneū cū infinita gēte armoz. ⁊ tradidit ciuitatē in manus suas: q̄ totā ciuitatē destruxit. Nūq̄d de hoc dz aliqs admirari ant dicere q̄re rex fecit hoc: certe nō: imo dicere dz q̄libet q̄ rex fecit optime. Pōvidendū est q̄s est iste rex: ⁊ q̄ est ista ciuitas: ⁊ q̄ sunt isti ciues pditores. Rex iste nobilissim⁹ ⁊ potētissim⁹ ē ille de q̄ Io. in apoc. xix. habet inuestimēto ꝛ in femore suo scripto. Rex regū ⁊ dñs dñantium. Nota in vestimēto idest in humanitate: humanitas xpi dr vestimentū. Rō q̄ sicut vestimentū coopit psonā: ita hūanitas xpi coopiebat diuinitatē. Cū g̃ dr hz inuestimēto ⁊ i femore, suo, scp̄, ⁊c. vult dicere q̄ xp̄s incarnatū deus p gnationē tpalē ⁊ incarnatū de⁹ p gnationē eternā: est rex regū ⁊c. Ciuitas magna nobilis ⁊ egregia quā xp̄s edificauit est xpianitas. Jō venit in hūc mūdū vt istā ciuitatē edificaret. In cui⁹ edificatiōe laborauit. xxxiij. annos: quā cū magnis laboribꝰ ⁊ piculis ⁊ expēsis edificauit: ⁊ magnis ꝓuilegijs ⁊ gratijs ipaz dotauit. s. sctō. vij. sacramētoz. De q̄ ciuitate dicit dd̄. Gloriosa dicta sūt ō te ciui. dei. ps. lxxxvij. Ciues huius ciuitat⁹ sunt oēs xpiani quoz admirantes aliq̄ q̄runt q̄re rex xp̄s tā nobilis ⁊ potēs ꝓmittet hāc ciuitatē destrui ⁊ pdi ab antixpo. Qz dicit the. Respicite circuate ca. ve. ⁊ videte q̄n ꝓpter septē magnas pditiones incorrigibiles quas fecūt dicti ciues regi suo dño nr̄o iesu xpo Prima q̄ tam hoies q̄ mulieres ꝑ iuramentum regi xpo factum in baptismo recurrūt ⁊ hñt sua colloquia cū inimicis regis xp̄i. s. cū demonib⁹: qui lz posset eos subito annihilare in puncto: tñ nonvult. Q̄n diuini sortilegi ꝓiuratores ⁊ incantatores cū demonib⁹ faciūt q̄cq̄ faciūt. Q̄n si aliquid pdidistis vel p sanitate vt p filijs habēdis ad quē recurretis nō ad xp̄m nec ad bonū medicū: ꝛ ad diuinos inimicos xp̄i. O pditor nūquid i baptismo fecisti xpo iuramētū fidelitatis ⁊ abrenūciasti diabolo ⁊ pōpis ei⁹. Jdē p filijs habēdis ⁊ sanitate obtinēda recurrunt ad diuinos ⁊ sortilegos: oēs tales sūt pditores: q̄ si eēnt fideles recurrerēt ad regē xp̄m potentissimū dicendo: dñe ego pdidi hoc vel illud: vos scitis q̄s hz. Jdeo ponat⁹ in corde suo vt tradat mihi: ⁊ ego habebo q̄ meū est: ⁊ ipe saluabit aiam suā: tunc esses fidelis. Jdē p sanitate filijs obtinēdis. Qz demones nesciūt secreta oia: q̄ in tenebris sūt: ⁊ diffamāt aliqs qui nō sunt culpabiles vt seminēt discordias. Jdē de sanitate filijs: q̄ nullus pōt dare sanitatē nec filios nisi de⁹: ad quem debetis recurrere dicēdo. Dñe vos dedistis mihi istū filiū q̄ patiē ⁊c. vt dñe ego sum de mrimonio. Jdeo dñe de tis mihi fructū mrimonij: q̄ alꝰ modicū valet totū illud q̄ fuit. Alij recurrūt ad diuinos vt sciāt quid faciat vxor qui ostēdunt in amphora aque q̄ peccat cū tali ⁊c. ⁊ forte est vna sctā mulier: ꝛ diabolus mentit: q̄ mēdax est ⁊ pater ei⁹. Jo. viij.

Quot sunt q̄ q̄n sunt vltra mare dicunt. Certe ego vellē scire quid mō facit vxor mea ⁊ recurrūt ⁊c. Alij recurrunt vt possint habere mlieres ad libitū. Alij vt luendāt thesaurū absconditū: alij vt sciāt q̄d erit de tali bello vel facto. O quot pditores sunt in mūdo. Etiā si alia nō esset in mūdo ista sola est sufficiens ea vt veniat antixp̄s tanq̄ capitaneus ad destruendum ciuitatē xpianitatis: dicēte sibi xpo Gog habet gentes armoū. Ita dñe vt arena maris: ideo vade ab ipsos vt morianꝰ: dicit de hoc moyses in psona xp̄i. Gnatio puersa ⁊ infideles filij: ipsi me prouocauerūt i eo q̄ nō est de⁹ ⁊ irritauerūt invanitatib⁹ suis: ⁊ ego ꝓuocabo eos in eo qui nō est ppl's: ⁊ in gēte stulta. i. anti xp̄i irritabo illos. Ignis succēsus ē in furore meo ⁊ ardebit vsq̄ ad inferni nouissima. Deute. xxxij. De pctō diuinatiōis ⁊ ei⁹ specieb⁹. ij. q. v.

Scōa pditio est q̄ ciues ense euaginato expellūt regem xp̄m de ciuitate xpianitatis. Lusis ē lingua ad formā ensis facta. Jnuadit rex christ⁹ iurādo ⁊ diuiditur mēbratim: q̄ iudei nescierūt ipm diuidere. Jdeo xpiani q̄n sunt in ludo dicūt per caput: p corpus: p corꝛ ⁊c. Dñe ecce gratias quas faciūt vobis christiani: q̄ eos redemistis. Quia q̄n tu iuras per caput vel per corpus tñ reputatur tibi ac si amoueres sibi caput vel corpus ⁊c. Item balista sagittas cū quādo eum blasphemas. Jam videt⁹ q̄ labia sunt vt arcus baliste duorum lignoꝝ. Lingua est medium rectuz per modū baliste super q̄ ponit sagitta Sagitte toxicate sunt blasphemie sciliez Malas grates habeat de⁹ ⁊c. percutere crucem denarij: dicendo verba ꝓtra xp̄m ⁊ virginē mariā. Quia mirꝫ est q̄ terra tales non deglutit viuos vt vadant in abyssum. Nunquid est ista parua ꝓdition. De hoc ꝓpheta dō di. Filij hominū dentes eoꝝ arma ⁊ sagitte: ⁊ lingua eoꝝ gladius acutus. Jdeo dñe: exaltare super celos. s. fugiendo. ps. lvj. Ad hoc iam deuenit mūdus q̄ minus datur ꝓ negando deū q̄ ꝓ destruēdo vnam formicā: vel ꝓ interfectione vnius formice: imo ꝓ vna vrbanitate etiam in minimis rebus dr renego deū si facio. Jdeo q̄n antixp̄s veniet nō oportebit facere magnam vim talib⁹ sic assuetis ad renegandū: q̄ statiz renegabūt deū: imo renegare deū ponit iā in truffa: q̄ ad ridendū, ꝓuocāt aliquē vt iuret ⁊ reneget ⁊c. Dñi ꝓpales ⁊ iurati q̄ circa hoc deberēt ꝓuidere non curāt. Jdeo dñs ꝓquerit de ipis dr. Dñatores populi mei inique agunt dicit dñs ⁊ iugiter tota die nomē meū blasphematur. Propter hoc sciet ꝓplus me⁹ nomen meū in die illa: q̄ ego ipse q̄ loquebar. s. ꝓcipiēdo. ecce assuz: scz puniēdo. Esa. lij. Jō dicet xp̄s antixpo. Capitanee habetz gētes armoū. Ita dñe: iō vadatis. Tertia pditio ē q̄ regi xpo sic turpiter a terra expulso negātur sibi redditꝰ ⁊ dātur eius inimicis. Reddit⁹ quos sibi xp̄s retinuit de duobus sunt que nobis pauperibus dedit: scz terra ⁊ tempus. De terra retinuit sibi redditus decimaz ⁊ ꝓmitia rū ⁊ fructuū ⁊ vult q̄ bene soluātur. Dic q̄o antiquit⁹ mensurādo numerabant: vnū duo tres ⁊c. ⁊ decimū mittebant ad tēplū dñi: scz de grano: vino: oleo: capris ⁊c. Sz mō decime ⁊ primitie dant inimicis xp̄i. Aliqui nihil soluūt aliq̄ soluunt nō decimā: sed vigesimā vel trigesimam. Quidā dicunt. O est istud tam bonū dare sacerdoti dabo ei caligā plenā arena. Dic q̄ nō sacerdoti: sed deo qui illa dat suis seruitorib⁹: q̄ ipe ꝓ se nō indiget. Dicūt q̄dā. O clerici sunt mali ⁊c. Ergo nunq̄d erit meli⁹ vt ego dem filijs meis: ⁊ familie mee q̄ ipsis. Respōsio. Nunq̄d esset bona ratio. Nō demus regi reddit⁹ suos: q̄ ipse tenet malos fruitores ⁊ ꝓdiones ribaldos ⁊c. Quid faceret rex de nobis si ꝓpter hoc negarem⁹ sibi redditus. ita in ꝓposito de rege xpo: si ipse i domo sua sustinet malos seruitores: ipse corriget eos vel in hoc mūdo vel in alio: ⁊ ꝓpter hoc non dz fraudari suis redditib⁹: nec dari debēt inimicis suis scz petis: pōpis: vanitatib⁹: ornamētis ⁊c. Nō op⁹ est fallo suspēdere cymballa collo. Jō q̄ sic fraudatis xp̄z regē veniūt mali anni ita sepe. Jdeo dicit ipe: si homo affiget deū: q̄ vos ꝓfigitis me. Et dicitis in quo configimus te: in decimis ⁊ in primitijs: ⁊ in penuria vos maledicti estis: ⁊ me vos cōfigitis gēs tota. Inferte oēm decimationem in horreuz meū vt sit cibus i domo mea: ⁊ ꝓbate me sup hoc dicit dñs. si nō aperuero vobis catharactas celi ⁊ effudero vobis bñdictionē vsq̄ ad abūdan-

tlam ⁊c. Malach.iij. Scdo dedit nobis tēpus qđ suū est de quo sibi retinuit decimā ꝑ redditu septimane dic̄.s.dñicam totū tēpus currit in septē diebꝰ:⁊ ipse dixit:dedit tibi die lune ⁊ martꝭ ⁊c.ad laborādū ⁊ operandū ⁊c.dñicā vo retinuit sibi. Ideo nō trāsgredere illā ꝭ mō quō soluitur:qr non datur deo:ꝭ diabolo eiꝰ inimico:qr ita aperiunt apothece ⁊ operatoria ad operandū ⁊ ad vendēdū merces sicut in alijs diebus:⁊ fiunt ꝯtractus ⁊ mercatꝰ libere. Ecce qualiter redditus tpis tollit deo ⁊ datur diabolo. Item in diebus ferialibꝰ hoies negotiant:mulieres operant in domibus suis:ꝭ in die festo ornāt se hoies ex vna pte:⁊ mulieres ex alia. Isto modo redditꝰ dñi dant diabolo vocato leuiathan:qui tētat de superbia. Alij vero vt lusores taxillo ꝓ dāt diabolo vocato māmon:qui tentat de auaritia:nec dz dici ludus:ꝭ furtū vel rapina quia nihil pōt ibi lucrari ⁊c. Alij vadunt ad lupanaria ⁊c. isti dant Asmodeo qui tentat de luxuria. Alij sedēt in portis iudicātes ⁊ inuidētes trāseūtibus:⁊ sic dā tur beelzebub. Alij bibūt ⁊ comedūt excessiue ⁊ visitāt tabernas:⁊ sic dant beelfegor ⁊c. Alij congregant amicos vt tractent de vindicta:sic dantur baalberith. Alij stant ociosi in platea cū deberēt audire missam:sermonē:vesperas ⁊c. isti dā tur astaroth:qr qñ nō soluimus reddit tpis recipit sibi in commissum.⁊ tūc facit vindictam di. Cum accepero tēpus: ego iustitias iudicabo. ꝑs.lxxiij. Propt hoc veniūt mortalitates ita sepe. Cōtra hoc pcēpit pcepit deꝰ di. Memento vt diem sabbati sanctifices. Exo.xx. Nullū pceptum incipit per memēto nisi istud:quasi dicat ex quo laborasti ꝑ te ⁊ domo tua feria secūda ⁊ tertia ⁊c. In dñica memento vt quiescas ab omni opere seruili. Nū quid videtur vobis magna proditio ista negare regi regales suas ⁊ redditus suos:ideo ⁊c. Quarta proditio ē qꝰ reginā vxorē regis nudātes ⁊ ꝓberātes cū vitu perijs ⁊ ꝓtumelijs abiecerūt. Regina vxor ⁊ sponsa xꝑi est eccl'ia sancta. Talem habet sponsam qualē ⁊ matrē que virgo cōcepit ⁊ virgo peperit. Et de ecclesia intelligitur principaliter illud dauid. Astitit regina a dextris tuis in vestitu deaurato circūdata varie. ꝑs.xliij. Scdo intelligitur de virgine maria. Nota qđ ecclesia generat filios regi christo. Cuius vterus est fons baptismi qui concipitur semine verbi dei. Luce.viij. Semē est verbum dei. Nunꝯ aliquis rex tantuz dilexit vxorem suam quantum christus dilexit ecclesiam. Sed modo hec regina denudatur auferendo ab eo:⁊ occupando sibi bona ecclesie ⁊ iurisditionis. Sicut priuāt religiosos ⁊ faciunt ipsos aresta ri. Hec iniuria est maior ꝯ si cora rege offenderetur regina. O quod peccatuz est tangere tales de qbꝰ dicit Dauid in persona dei. Nolite tangere christos meos. scilicet sacerdotes vnctos:⁊ i prophetis meis.s.religiosis. Nolite malignari. Jā scitis quomodo vos facitis nihil respiciendo dignitatem persone. Quinta proditio est de filiabꝰ regis datis et laxatis sine traditis lupanari. Filie regis christi sunt omnes mulieres christiane quas genuit in baptismo. Dicunt aliqui. O et quod peccatū est solutus cū soluta quaz ego non decepi immo solui ⁊ sibi placuit ⁊ mihi. Nota similitudinē de filia regis soluta:⁊ sibi placet et tibi:et dicis cui facio iniuriam:nūquid regi. cui facis proditionem agendo cū filia sua. Sed si ipe dat eā tibi in vxorē: tunc fac placitū tuū cum ipsa. Sed modo totū est corruptio: non sufficiunt lupanaria publica q̄ possunt sustineri sine peccato dñorum:quia sunt in remediū:sed hospitia ⁊ tota ciuitas est plena meretricibus secretis que sunt in laqueum ⁊ dānationem rectoruz ⁊c. Contra hoc vitiū dicit sancta scriptura. Abominatio facta est i israel ⁊ in hierusalem filiam dei habuerūt alieni. Malach.ij. Nota in israel.i.in xꝑianitate:et in hierlz.i.in ecclesiasticis. Sed filiā dei habuerūt alieni qui.s. nō sunt eius viri. Sexta ꝓditio est:quia filium dei vnicuz regis iam iuratum in regno sciderūt: et diuiserunt per medium. Hic filius vnicus ⁊ primogenitꝰ regis christi est populus christianus. de quo scz apostolus dicit. Itaqz iam non est seruus: sed filius: quod si filius ⁊ heres per deum. ad Galath.quarto. Sed iste filius est iam vere scissus et diuisus in tres partes propter istud scisma. Non sit nisi vnꝰ verus papa. Loquitur de tempore quo scisma tempore beati Uincentij fuit in ecclesia.

Intētione ꝑ celestialē eminentiā. Ecce ecclū. In oibus debemus renouari. Ratio est:qr dicit philosophus.i.posteriorum. Propter qđ vnūquodqꝫ tale ⁊ illud magis:qr magis debet renouari cā ꝗ effectus. Si amore hois elementa renouantur magis renouandus est homo. Dico primo qꝰ debemꝰ renouari in corpe per cōtinentiā:ad instar renouationis terre quia corpꝰ nostrū nō est nisi terra. Gen.ij. Formauit deus hoiem de limo terre. quātū ad corpus. Ideo sicut terra inmundabit: qr in ea nō erit lutū nec immūdicia aliqua ita nos nunc debemꝰ renouari in corpe ne decetero sit in eo lutū luxurie:nec immūdicia corruptionis carnalis. Si amore tui terra renouabit: ꝗnto magis tu debes renouari. Hāc renouatiōez petebat dauid orando dicēs. Emitte spiritū tuū ⁊ creabūt ⁊c. ꝑs.ciij. Nota creabunt nō dicit quid. pro quo sciēdum qꝰ talis est conditio humana qꝰ in hoc mūdo non possumus viuere sine delectationibus:que sunt in duplici differētia.s.delectationes spūales:⁊ delectationes carnales. Ille aūt qui nō sentit delectatiōes spūales dat se ad delectationes carnales:bestiales:⁊ brutales:qr aialis homo nō pcipit ea q̄ spūs dei sūt.i.ad Corꝯ.ij. sed pone deuote spūales que gustāt delectationes angelicales orando vel legēdo:audiēdo vel contēplādo nō curāt de delitijs carnalibꝰ immo si deus diceret eis.do tibi licentiā ⁊c.dicerent deo. Dñe nolo talem licētiā sicut dauid di. Renuit consolari a la mea. Eccl. in delitijs carnalibꝰ. Memor fui deiꝰ ⁊ delectatꝰ sum. ꝑs. lxxvi. Videns ergo dauid qꝰ sine aliq̄ delectatione homo nō pōt viuere:ideo orā do dicebat deo. Emitte spm̄ tuum ⁊ creabūtur.s.delectationes spirituales:et fugient delectationes carnales:⁊ renouabis faciem terre.s.bonam famam. Nec sufficit dicere quid curo ego qꝰ dicūt gētes ⁊c. Si factum vel opus nō habet bonam faciem:oportet qꝰ renouetur: quia si tu tenes malam mulierem in domo ⁊ oēs loquunt opz ipam expellere. Idez de clericis ⁊ religiosis qui nimis frequētant monasteria sororꝯ: opz q̄ illa q̄ non habēt bonā faciem renouantur. Si dicatur ego habeo bonam intentionē nō sufficit. qm̄ nō solū cauendū est a malo: sed ab omni specie mali. Ecce quare dicit. Et renouabis faciem terre.s. opera exteriora. Apls. Et prouidentes bona non tm̄ cora deo:sed etiā coraz oibus hominibꝰ ad Ro.xij. Dico secundo qꝰ debemus renouari in anima per claram benuolentiā ad instar aque que renouabitur post iudiciū:qr nō habebit amaritudinez nec faciet vndas ⁊c. sic mō renouāda est anima dimittēdo amaritudines odij:rancoris:⁊ malevoluntatis ⁊ vndas desiderij vindicte:⁊ parēdo inimicis remittendo iniurias sic essi dulcoratur alia ⁊ renouatur. De hoc dicit scriptura sancta. Renouamini spiritu mentis vestre et induite nouū hoiem qui ꝑm deū creatus est i iustitia:sanctitate:⁊ veritate. ad ephe.iiij. Dico tertio qꝰ debemus renouari in ore ꝑ verā eloquētiā:ad instar aeris post iudiciū:qr tūc erit ita clarus qꝰ nullā habebit obscuritatē nubiū tēpestatem vel fulgura. sic mō renouāduz est os nostrū vt nō sint in eo obscuritates mendaciorum: nec tēpestates ꝓboꝝ supboꝝ nec fulgura minarū:nec tonitrua iuramentoꝝ. de ista renouatione dicit scriptura sancta. Nolite cōformari huic seculo ꝭ reformamini in nouitate sensus vestri:vt probetis que sit voluntas dei bona ⁊ beneplacens ⁊ pfecta. ad ro.xij. Nota nolite conformari huic seculo.i.gentibus mundanis. nota voluntas dei bona et beneplacēs ⁊ pfecta. Nota hic tres regulas ꝓborū nostroꝝ. Prima qꝰ ꝓba nostra habeāt fitatē:⁊ ista est voluntas dei bona. scda qꝰ habeāt charitatē. ⁊ista est voluntas dei beneplacita. tertia qꝰ habeāt sanctitatez ⁊ ista est volūtas dei perfecta: quia multū placent deo ꝓpter primā dicit aplus. deponētes mendaciū loquimini fitatē vnusqsq; cū ꝓximo suo. ad ephe. iiij. ⁊c. ꝓpter scdam charitatiuā correctionē dicit xps:si peccauerit in te.i. cora te or tu vidisti frater tu ⁊c. vade ⁊ corripe ipz inter te ⁊ ipm solū. mat. xviij. ꝓpt tertiā q̄ sunt ꝓba:sctitatis.s.laudis del vel deuote ofonis dicit dauid in psal. Benedicaz dñz in oi tpe:sp laus ei⁹ i ore meo. ⁊ ista est volūtas dei pfecta. dico ꝗrto qꝰ debemus renouari i ope p diligētiā: ad istar ignis qui post iudiciū erit clarior et purior. sicz nos in nostris operib⁹. Auctoritas. quomodo surrexit xps a mortuis ꝑ

gloriā patris:ita ⁊ nos in nouitate vite ambulem⁹. ad Ro. vj. xp̄s surrexit cum quatuor qualitatib⁹ corporis gloriosi.s. cū agilitate:subtilitate: impassibilitate: ⁊ claritate.Sic ⁊ nos in renouatiōe operis p diligentiā debem⁹ renouari quatuor ꝓditionibus.Primo cerazꝫ oratiōnem recipere ⁊ ipsam mane ⁊ sero denote dicere iuxta dictū xp̄i:oportet semper orare ⁊ nō deficere. Luc.xviij. Nota ꝫ ideſt mane ⁊ sero.Scōo in qualibz hebdomada dn̄icam seruare audiendo missam cōplete ⁊ cū silentio:et ab oi opere seruili abstinendo. Tertio quolibet mense ꝓfiteri de bono ꝓsilio.Ratio sicut quolibet mense ablnitur camisia corpis etiaz quolibet mense dz lauari camisia anie que est ꝓscientia.Quarto quolibz anno in pascha cōicare iuxta dictū xp̄i. Accipite et manducate:hoc est corpus meum. Math.xxvj. Et qui mādūcat hūc panez vinet in eternū.Joā.vj.Ecce qualiter et quō christus surrexit. Dico ānto qō debemus renouari in intētione p celestiā lem eminentiā ad instar celi qō post iudiciū recipiet qualitates altas ⁊ claras. Sic nos in operibus nostris debemus ordinare intētionē vt sit alta,ppter deuz et nō sit bassa ꝓpter mundana.s. laudez vel vanā gloriam.Sed que sursum sunt querite:non que sup terrā:vt dicit Apostolus ad Col.iij. Dic quomodo aliqñ maiora opera mundi perdunt̄ ꝓpter intentionē sinistrā et malā. Maius op⁹ quod homo potest facere in hoc mundo propter deum:est pro ipso accipere martyrium.Autoritas. Maiorē charitatem nemo habet:vt aiam suam ponat quis p amicis suis.Joh.xv.Qō tñ perdit ꝓpter malam intentionē ⁊ sinistram ꝑbi gratia.de captiuo xp̄iano qui cogitur ad negandū fidē:sed ipsam non vult negare: immo vult citius mori tñ non ꝓpter deū ſz ne sibi improperet dicēdo renegauit: vel vult mori intentione vt reputet̄ sanctus.nihil valet eius mors: quia non ꝓpter deum:sed propter inanem gloriam permittit se interficere.Jdeo apost:ſ.ad Cor.xiij. Si tradidero corpus meū ita vt ardeam charitatez aūt non habuero nihil mihi prodest. Scōm opus maius post martyrium est ingredi religionem: ⁊ renunciare voluntati ꝓprie p deo. sed perditur sinistra intentione qñ hoc facitis vt filius vester sit abbas vel epūs:nihil valet. Idem de monialibus quando mittitis filiam vestram in religionez: qz est lippa:vel claudicat. vel gibbosa: vel ne habeat dotem nihil valet. Sed intentio recta parentū debet esse: dicendo:qz nos nō possumus orare nec magnas penitentias facere:ideo dabimus filiū nostrum vel filiam deovt oret p nobis ⁊ salvabit se ⁊ nos.Tertiū opus est prelium iustū in quo si moriunt efficiunt martyres:sed perditur mala intentione qñ fit ꝓpter rapinaz habendā vel amorē dn̄i.orum:qz tales si moriunt damnant̄. Sed debent dicere vadamus:qz iustitia est p nobis:ideo crit vnū de duobus:vel vincam debimus incendijs inimicoꝝ nostroruz vel in celis ordinibus angelorum. Tales possunt habere corda leonum.Si dicatur q si nescitur an prelium sit iustū vel iniustū.Rnsio q tunc periculū est maiorum qui debent ponere se in ratiōe. Si autē ratio non acceptetur:tunc prelium est iustum:sed in incertis obediētia excusat:qz illi qui tractiv̄adunt ad prelium incerti an iustū sit excusati sunt:⁊ si moriunt̄ saluant̄.: quartū opus magnū est remittere iniurias inimicis ꝓpter deum sed perdit̄ sinistra intētione quando remissio fit non ꝓpter deū: sed ꝓpter dñm quivos rogauit meritum perdidistis:qz non dedistis honorem deo qui precepit q homo remittat:ſz nō illi dño.Jdeo qñ aliquis dñs rogat vos vt dimittatis iniurias debetis respondere non remittā ꝓpter vos:sed ꝓpter deum vt ipse remittat mihi ⁊c. Dic quomodo in morte ostēdit se cuilibet xp̄s di. Ecce quid feci pro te ⁊c.Videamus quid fecisti ꝓ me.Hanc renouationē petebat dauid. dicēs. Cor mundum crea in me deus:⁊ spiritum rectum innoua in visceribus meis. ps̄.l. Et tunc verificabitur thema. Celum et terra transibunt. Deo gratias.

¶ De eadē dn̄ica. Sermo septimus.

SCitote qz prope est regnū dei. Luc.xxi. Thema ꝓpositū dat mihi motiuum p̄dicādi de quadā materia satis speculatiua.s. ꝓpinquitate dei ad creaturas: sed primo

salutet virgo maria ⁊c. Scitote qz prope est reg.⁊c.Modo iuxta intellectū quē volo ptractare cū dō regnū dei est constructio intransitiua:quia non dicit diuersa: regnū dei idem est quod regnū quod est deus:sicut dicitur regnū Arragonie vel Cathelonie. cōstructio est intransitiua. Ita accipio regnum dei.i.regnum quod est deus:et est modus loquēdi sacre scripture in qua deus dicitur regnum. possessio et hereditas sanctoꝝ. Auctoritas. dñs possessio et hereditas eorum. Deu.x.et.xviij.ca.Etiam est regnū sanctorum de quo dicit thc.scitote quia ꝓpe est regnum dei quomodo et qualiter deus sit ꝓpe creaturas:inuenio tres modos siue rationes propinquitatis. qñ prope est.

Primo per suā effectiuā operationem

Secundo per suam perceptiuam exauditionem.

Tertio per suā pfectiuā incarnationē Ex hoc dicit thc. Scitote qz ꝓpe est regnū dei.Dico ꝑmo q dñs est ꝓpe oibus creaturis p suā effectiuā opationē. Qñ de⁹ ex suis opib⁹ est ꝓpe et imediat⁹ creaturis:qz ipse est cā oim creaturaꝝ.Dicit regula ꝑhie. Rerū naturaliū ꝓductarum quedā permanent sine causa sua ꝓducta.quedā vero minime. verbi grā. Dei lumine in lucerna accēso qō ꝑmanet sine causa agēte:et de caliditate in aqua calefacta.et de domo que permanet sine causa agente.i.sine magistro. qui forte iam est mortuus:et sic de multis alijs effectibus.Quidā vero alijs effectus sunt q nō habent ꝑmanentiā nisi in ꝑtia agentis vt aer qui de se est obscur⁹ et tenebrosus et illuminat̄ a sole.tñ nescit retinere claritatem solis nisi in presentia ipsius.Idē de camera obscura a cereo illuminata. Idem de speculo quod recipit imaginez sed ipsam non potest retinere nisi in presentia agentis.patet regula ꝑhie.Modo videamus in theologia que dicit q deus est agēs et causa effectiua et productiua oim rerū corporaliū et spiritualium: visibilium et inuisibiliū:corruptibiliū et incorruptibiliū. nūquid eius effectus permanet sine causa? Dico q non:quoniaz nisi deus esset presens et cōtinue influeret.sol statim ꝓderet claritatē: et luna et stelle.Et idē est de oib⁹ creaturis.Jō dicit Greg.q si mūdus nō retineret manu dei:statim annihilaret. iō est ꝓpe et ime diatus cuilibet rei:sicut lumē est ꝓpe aerem quē illuminat.Ecce ergo quō deus est ꝓpe creaturas p effectiuā operationē De hoc dicit apl's.Ex ipso et p ipm et in ipso sunt ola:ipi honor et glia.ad Ro.xi. Nota ex ipso.ſ.initialr: p ipm duratiue. et i ipo.ſ.cōseruatiue sūt oia.De ista materia Aug.dat talē considerationē. Alia rōnalis.est pfectio totius corporis et mēbroꝝ ei⁹:qz ipsa dat virtutē et opationē et efficaciā oibus mēbris corpis.Et si q̄rat vbi est aia. diceret aliqs ignoras. in capite verū est:ſz nō solū ibi:vel in corde verū est:ſz nō solū ibi.Dicit Aug.et etiā ꝑhi q aia est tota in toto corpore:et tota in qualibet parte ei⁹ nec est diuisibilis p partes. Sed in capite ostendit maiores opationes et pfectiores et excellētiores. Ita deus est totus in toto mundo:et est tot⁹ in ꝙlibet parte ei⁹ et in ꝙlibet creatura. Sz in capite.i.in celo empireo oñdit se magis sanctis et beatis ꝓpter qō hō orādo eleuat oculos ad celū:licet de⁹ sit hic et vbiqz. Sicut ergo aia dimittendo corpus statim corpus annihilatur: ita si de⁹ dimitteret creaturas statim annihilarentur.Legitur Act.xvij.q apl's venit Athenis:et volēs extirpare errores phorū q ponebāt ꝑmā causam vel ꝑmū motorē esse solū in celis et nō in terris. dicit apl's. Nō lōge est de⁹ ab vnoquoqz nr̄m In ipso enim viuimus:mouemur: et sumus. Act.xvij. Nota. In ipso tñ viuimus sicut pisces in aqua que nō solū ad extra circuit eos:imo intrat int⁹.Ita diuinitatis in nobis. Scōo in ipso mouemur sicut aues in aere.Tertio in ipo sumus sicut stelle in celi firmamēto vbi habent suū esse ita nos in deo:qz intra deū stam⁹:mouemur:et sustinemur. Ecce q̄liter de⁹ est ꝓpe per effectiuā opationē. Jdeo dicit Dauid in psalm. Prope es tu dñe:et omnes vie tue veritas.Psal.cxviij. Sed est hic argumētū in oppositū: quia dicit scriptura.Lōge est deus ab impijs. Prouer.xv. Quō ergo est ꝓpe? Respondeo et dico q dñs dr lōge vl' ꝓpe a creaturis dupliciter:vel per distantiā localē vel p differentiam formalez.Primo modo dicitur lōge Roma vel Valētia q̄ localiter multum distat. Nō possum⁹ dicere q isto mō de⁹ sit longe:qz ꝓpiquior est tibi q̄ camis

Universidad de Deusto Biblioteca

ria vel claritas aeri vel color pāno. Hiere. xxiij. Celū ⁊ terrā ego impleo: ait dñs Scō mō dicunt esse lōge duo pāni q̄rūdam vnus est delicatus subtilis ⁊ bonus. alter rudis ⁊ vilis ⁊ grossus: ꝛ sint simlr tñ dicunt esse longe ꝑ distātiam ⁊ differentiā formalem. Isto modo dicim⁹ q̄ deus est longe ab impijs: q; de⁹ est sanct⁹ ⁊ iustus: ⁊ impius est pctōr ⁊ iniust⁹. De⁹ est humilis: impius superbus. Deus est liberalis ⁊ misericors: impi⁹ auarus. de⁹ est purus: ille est luxuriosus vt porcus. de⁹ est charitatiuus: impi⁹ est plenus malicia: de⁹ fuat pōdus ⁊ mēsurā in suis factis: ⁊ impius comedit ⁊ bibit sine mēsura. deus est benign⁹ ⁊ patiēs: ⁊ ipius impatiens: iniquus ⁊ vindicatiuus. De⁹ est diligens in suis operib⁹: ⁊ impi⁹ ociosus et negligens. Ecce quō de⁹ dr̄lōge nō ꝑ distantiā localē: ꝛ ꝑ differētiā formalem q; per distantiā localez ꝓpe est q; de⁹ in oibus reb⁹ est: q; vbicūq; aliq̄d operat: ibi est: ꝛ de⁹ vbiq; opat p̄m illud Esa. xxvj. Oia opa nra opat⁹ es in nobis dñe. ḡ de⁹ est in oib⁹ reb⁹. de hoc vide sctm thom. i. ij. q. viij. ar. j. Itē de⁹ est vbiq; vbi. ē. ar ti. ij. p̄m illud Hiere. xxiij. Celū ⁊ terram ego impleo: ideo dicit ꝓpe es dñe. s. ꝑ distātiam localem: et oēs vie tue veritas. In oppositū: q; illud q̄ō est ꝓpe alicui non indiget vijs ad illud: quare ergo dicit. Et oēs vie tue veritas. Rñsio ad habēdum deū ꝓpe per essentiā presentiam ⁊ potentiā non est necessaria via aliqua: q; semp est ꝑsens: sed ad habendū deuz per gr̄az sunt nobis necessarie mltē vie. Prima est cordis ꝓtritio. quādo religiosus cōterit dicendo. O miser ego sum religiosus ⁊c. per istā viā deus venit ad cū per gr̄am: ꝛ esset iā ꝑsens ꝑ essentiā presentiam ⁊ potentiā. Scda via est oris cōfessio qm̄ ii in cōtritione capiendo cōtritionē gñaliter inquātum extendit se ad ꝓtritionē que est displicētia de peccatis informis non habuisti gr̄am: habebis in cōfessione: vel econuerso: nisi sis terribilis ⁊ obstinatus in mente. Tertia via est deuota oō: cogitando q; vides deū ꝓtra te iratū. Hoc mō fecit ille publican⁹ qui orando dixit: de⁹ ꝓpiti⁹ esto mihi pctōri ⁊ habuit dei gratiā: de quo dicit xp̄s. Descendit hic iustificatus in domū suā. Luc. xviij. Quarta via est euāgelicalis predicatio. ad quā multi venīūt pctōres: ꝛ totū est virtus dei qñ deuote predicatur ⁊ auditur attente q; frangitur cor ⁊ cōteritur ⁊c. ⁊ sic habetur gr̄a. Quinta via est elemosyna ꝓpter deū recta intētione facta ⁊ data: q̄ est tante ꝓfutis q; sicut elemosyna transit de manu tua in manum pauperis: ita gr̄a dei transit in te. Sexta via est iniuriarum remissio qñ fit ꝓpter deū ne ipse faciat vindictā de te. Septima via est audire missam deuote: iō recipitur aqua benedicta in ingressu eccl̄ie et homo signat se in fronte ad claudēdū intellectū: ⁊ cor ne homo cogitet ⁊ os ne homo loquatur de mundanis. Per hāc viā venit deus ꝑ gratiā vt oñdit xp̄s in die veneris sancta qū dixit missam i pōtificalibus cū casula rubea seu sanguine rubricata. mitra fuit corona spinea. Sādalia in manib⁹ ⁊ pedib⁹ claui. Diaconus ⁊ subdyacon⁹ fuerūt latrones: acholiti virgo maria ⁊ ioānes euangelista. in qua missa xp̄s cantauit septies. ꝓpt hoc epi in missa solēni cantāt iepties. in qua missa multi obtinuerunt gratiam. qm̄ vt dicit beat⁹ Lu. ois turba eoꝝ qui simul aderant ad spectaculū illud: et videbāt que fiebāt pcutiētes pectora sua reuertebant. Lu. xxiij. Nota pcutiebāt pectora sua ex ꝓtritione ⁊ fiebant forte dicētes. q̄re suspensus est sctūs hō iste q̄ nuper suscitauit filiū meū. ⁊ sic de alijs: qui forte ꝓius erant pctōres: patet ergo quare dicit. oēs vie tue veritas: q; non sunt vie falsę. Mozaliter ex quo de⁹ est ita ꝓpe multū deberemus timere ⁊ cauere a peccatis. Quis in conspectu regis cōmitteret furtum vel homicidiū siue luxuriam et hmōi: cogitando q; rex videt ⁊c. Mō leuate oculos. q; de⁹ est magis ꝓpe: q; videt oia q̄ facitis. Que mulier viro aspiciēte per senestrā auderet loqui cū amasio suo siue philocapto. Si ista cogitaremus nō peccarem⁹. Ideo aplus dicit. Modestia vestra nota sit oibus hominibus: q; dñs ꝓpe est. Ad phil. iiij. Nota modestia. i. conuersatio vocabulum est gñale ad oēs virtutes: q; dñs de⁹ papa ⁊ rex p̄ns est vbiq;. Dico scō q; de⁹ est ꝑ pe ꝑ suā ꝓceptiuā exauditionē: q; ipe audit oēs supplicationes ⁊ oones nostras quōcūq; fiāt: siue cātādo: vt faciūt ecclesiastici. siue loquēdo: vt faciūt oratoriste

ue mētalr: vt faciūt ꝓcessionē. Ecce quō ꝓpe est: ꝟbigr̄a. In missa aliqua dicūtur cantando vt introitus. Kyrieleison. Gloria in excelsis ⁊c. Aliqua secretevt canō. aliqua mentalr: vt in p̄mo ⁊ scō memēto. Bñ esset ꝓpe q; totū hoc audiret. De⁹ est ita ꝓpe q; totū audit immo ctiā audit affectiones cordis. Dicā vobis hicvnum miraculū qđ legit in biblia. Exō. xiij. qñ filij israel exiuerūt de egypto ⁊ venerunt ad mare vt intrarent desertuz: rex pharaon omnis populus egypti pseqbāt eos ⁊ iudei erant in quoda passu stricto. ⁊ advnā partē erat mons altissimus inaccessibilis: ad aliā partē habebāt mare Rubrum nec poterant fugere aliquo modo: intm q; se reputabāt mortuos: et inceperunt murmurare contra moysen dicentes. Quare eduxisti nos vt hic moriamur: nunq̄d erant sepulchra in egypto. Moyses autē eleuatis oculis respiciebat celū. nō legitur q; diceret aliquid ore: sed corde. Cui respōdit deus. Quid clamas ad me. potuit moyses: dicere. O dñe estis ita ꝓpe: ego aspiciebam vos in celo ⁊ vos estis hic. Ecce quō deus est ꝓpe ꝑ ꝓceptiuā orationē vel exauditionez ideo dicit dauid. Desiderium pauperuz sz qui habēt necessitatem exaudiuit dominus preparationez cordis eoꝝ audiuit auris tua. ps̄. ix. Itē ꝓpe est dom⁹ oibus inuocantibus eū: oibus inuocantibus eū in veritate. ps̄. cxliij. Nota oibus inuocātibus eum in veritate. Quid est veritas. Rñdit phs. Veritas est adequatio rei ad intellectū: vt ita sit in re sicut est in intellectu. Quando opus: concordat cū ꝟbo tūc est ꝓpositio vera ꝟbigr̄a. Si ego dico. hodie est dies, veneris ⁊ ita est tunc intellectus adequatur rei als non. Sic etiā orationes nr̄e nō sunt nisi ꝓpositiones quas proponimus corā xp̄o. Modo videamus qualiter debēt fieri in ꝟitate vt. s. intellectus quē dāt fiat in ꝟitate seu ꝓcordet cum ꝟitate: ꝟbigr̄a qñ in oꝝone dicitis xp̄o dñe dñe: tūc inuitis q; ipse est dñs vniuersoꝝ: ⁊ ita est. iō faciatis q; opus ꝓcordet ad extera: ne curratis ad suos inimicos. s. fortilegos ⁊c. Scō in oꝝone ipm laudatis ⁊ cōmēdatis: q; laudabilis ⁊ cōmendabilis est ⁊ gliosus. Ideo cōcordet opus ad extra ꝓpe ꝑ ipm iuretis innanū nec falsum nec blasphemetis ipm ⁊c. Tertio in oratiōe petitis ab eo, puisionē ⁊ abundantiā bonoꝝ tpaliū: ꝓcordat opus ad extra quando seruatis dñicam: q; dño q̄ puidet dz homo facere aliq̄ seruitiū: al's aufert, puisionem quarto dicitis in oratiōe. Pater noster. ꝓcordat op⁹ ad extra qñ honoratis patres vestros corde ore: ⁊ opere ⁊c. Quinto in oratione petitis ⁊ dicitis. Dimitte nobis debita nr̄a: cōcordat op⁹ ad extra qñ remittitis iniurias inimicis vestris. Ecce quare dicit. ꝓpe est dñs oibus invocantib⁹ eū in ꝟitate. Sed sunt multi q̄ nō in ꝟitate: sed falsitate ipsum invocāt qñ opus ad extra nō ꝓcordat cū dictis: de q̄b⁹ dicit ppheta. Plātasti eos ⁊ radicē miserūt: ꝑficiūt ⁊ faciūt fructuz. ꝓpe es tu oī eoꝝ: ⁊ lōge a renib⁹ eoꝝ. Hiere. xij. Nota plātasti eos. s. in tardino ecclie. s. in baptismo. In quo de nemore ade trāsplantanī in iardino siue viridario ecclie xp̄i: ⁊ radicē miserūt. s. in terrā ⁊ nō in celū. ꝑficiunt. s. in diuitijs: honorib⁹ ⁊ officijs: nec cōtentanī: ⁊ faciunt fructū. s. filios ⁊ filias. ꝓpe es tu oī eorum: q; quotidie dicunt. domine dñe ⁊c. ⁊ longe a renibus eorum. i. ab operibus Sed quare non dicit longe a pedib⁹ vel tibijs eorum: sicut dicit a renibus q; dicit beatus Grego. q; radix luxurie in renibus consistit propter quod peccatum deus elongatur a natura humana plus q̄ ab alijs peccatis: quia plurimi damnantur isto peccato. Dicit glo. Remigij super illoverbo christi. Sinite paruulos venire ad me ⁊c. Tanta est labes luxurie in humano genere q; maior pars saluādorum creditur esse puerorum innocētum. Ecce quare dicit longe a renibus. Dico tertio q; deus dicit ꝓpe per suaꝟ perfectiuam incarnationem: quia amore nostri voluit incarnari. Ante suam incarnationem maior distantia erat inter deum et hominem loquendo de distantia formali: non autem locali: q̄ inter aurum et lutum: inter angelum et asinum inter solem et lapidem: et inter celum et terraz. Ideo dicit Esa. in persona dei. sicut exaltantur celi a terra. s. sine mēsura: sic exaltate sunt vie mee a vijs vr̄is: ⁊ cogitationes mee a cogitationibus vr̄is. Esaye. lv. Sed ꝑ suam benedictā incarnationē factus est nobis ita ꝓpe non

solū p effectuā opationē:nec p pceptiuā exauditionē:qz ex his de⁹ nō est hō:iz sit in hoie nec est hō deus:iz p incarnationē de⁹ est hō:z hō est de⁹.s. vnitate ꝑsone:z in isto stat nostra ꝑfectio z ēt totius mundi:dicunt geometrici q figura spherica:sine circularis nūqz est ꝑfecta quous qz finis iungat principio regula est geometrie. Sciatis q deus fecit totū mundū in figura spherica sive circulari.s.stellas z elemēta z celū z terrā:iz in alia figura potuisset fecisse. Perfectio igit mundi in hoc stabatvt finis vltimus principio:z econuerso principiū mundi est deus nec aliquis diceret oppositum. finis fuit hō. qvltimo fuit creatus. prima die de⁹ fecit lumē. Scōa firmamentū .tertia planetas. quarta solē z stellas. quinta aues z pisces. Sexta alia. z hoiem: figura ergo circularis fuit perfecta qñ finis scilz homo fuit vnitus principio. scilz deo per benedictam incarnationem. Ex hoc opinant aliq doctores q si adā nō peccasset etiā deus incarnat⁹ fuisset ad dandū ꝑfectionē suis opibus. Jdeo dicit ipse deus Audi me iacob z isrl quez ego voco. ego ipse: ego pri⁹ z ego nouissim⁹. Esa. xlviij. Nota ego primus. i. ego suz deus: z ego nouissim⁹. i. ego sum homo. Et de ista p pinquitate dicit. Esa. lj. Prope est iustus meus: z egressus est saluator meus. Nota egressus est. s. de celo vt radius a sole qui licet veniat in hūc mundū: tñ nō recedit a sole. Septima die martij exiuit z venit ad nos: via per quaz venit ad nos est virgo maria de qua dicit Bern. Virgo egregia ipsa est via regia per quā saluator venit ad nos z iam ambulauit in nostra humanitate tot dietas. dicaf quot z in die natiuitatis intrauit mundum. Ecce qūo est ꝓpe iust⁹ z saluator noster. Stetit in via. s. in vtero virginis. cclxxvij. diebus. Jdeo sicut qñ domina honorabilis dz parere: parentes: fratres: sorores: z amici parant gallinas: salsam: z bonuz vinū: z sibi ꝓsentabitis: qz non indiget gallinis z. Sed ꝑhtate sibi Aue maria denote dicatis tot q̄t dieb⁹ ipm portauit in vtero. s. cclxxvij. z totidē pater noster: z poteritis in die natiuitatis recipe filiū et⁹ pānis inuolutū in sacco altar cōicando. Jdeo occurramus ei per diligentem vite preparationem quia prope est vt veniat xp̄s eius z dies eius nō elongabuntur. Esa. xliij. Deo gratias.

¶ Dominica tertia. Sermo primus.

TU es qui vēturus es an aliū expectam⁹. Mat. xj. Sermo nr̄ erit de sancto euāgelio hodierno. Si placet deo multas habebimus doctrinas speculatiuas z morales. Sed ꝑmo salutet xp̄s go maria z. Tu es q vent. z. Sctm euangeliū hodiernū in summa 2tinet vnā ambasiatā quā beatus Joā. bap. misit dño iesu xp̄o. rex autez Herodes incarcerauit. ioā. bap. eo qđ reꝑhendit eū de grauipctō dicens. Non lz tibi habere vxorē fratris tui philippi. Marc. vj. Et cū esset in carcere audiuit mirabilia z miracula que xp̄us faciebat. quivo cauit duos discipulos dicēs. eis. Jte ad xp̄m z dicite sibi. Tu es quiventurus es an aliū expectamus. Hoc thema hz magnā difficultatē in theologia. Qñ certū est ꝑ ex multz auctoritatib⁹ euāgelicis q btūs ioā. bap. anteqz esset capt⁹ firmiter credidit z affirmauit q xp̄us erat verus messias: z saluator mūdi in lege promissus: verus deus z homo: qz cū eēt adhuc in vtero matris sue cognouit xp̄z in vtero matris existentē z exultauit et tripudiauit: vt dicit btūs Bern. ꝓpter q dixit elisabeth ꝑ gini marie. Ex q facta est vox salutatiōis tue in auribus meis exultauit in gaudio ifans in vtero meo. Luc. j. Sup quo dicit tho. de aq. de ordine ꝑdicator. in quarto sniaz: q vsus ratiōis fuit accelerat⁹ in beato ioā. bap. in vtero matris. ꝑ z ergo q habuit certā z claram scientiā z cognitionē ō saluatore anteqz fuisset natus. Jtem postqz ioānes exiuit desertū: dum ꝑdicaret z baptizaret circa iordanem xp̄s venit. z ioannes ipm ostendit dicēs. Ecce agn⁹ dei: ecce q tollit ꝑctā mūdi: hic est de quo dixi. Post me venit⁹ est z añ me fact⁹ est: qz ꝓ me erat: z ego nesciebam eum. Joā. j. Item qñ venit ad eum vt baptizaret ab eo: quem ioannes spiritu sancto inspiratus cognouit et dixit. Domine ego a te debeo baptizari et tu venis ad me. Matth. iij. ecce baptista contremuit z non audet tangere sanctū deiverticē: qz clamauit cū tremore sctificā me saluator. ista est forma quā tenuit Jo. baptizādo xp̄m. Tertio postqz xp̄us fuit baptizat⁹ celū fuit aptū: z spūssctūs descēdit sup eū corꝑali spē sicut colūba z vox dei patris itonuit dicēs. Hic est filius me⁹ dilect⁹ in q mihi cōplacui. Math. iij. De hoc dicit ipsemet Jo. Ego vidi z testimoniū ꝑhibui: qz hic est fil⁹ dei. Jo. j. Ecce qūo erat certus de ipo. Quarto qñ indeivoluerūt se certificare de messia. Ioannes dixit eis q ipse oīderet eū ipsis z dū semel xp̄s trāsiret solus cū ioan. ꝑdicabat dixit ioā. ppl'o. Ecce agnus dei ecce qui tollit ꝑctā mūdi. Jo. j. ergo Joan. anteqz esset captus ab herode firmā z indubitabilē credulitatē habuit de xp̄o: iō est hic difficultas: modo qz qñ fuit capt⁹ misit christo ambasiatam ac si dubitaret ipsum esse saluatorem dicens. Tu es q venturus es z. Jdeo sermo noster erit ad declarandū hāc difficultatē: pro quo notandū q tres magni doctores eccl'ie declarāt istā magnā difficultatē diuersimode. Primo chrisostom⁹. scōo Amb. tertio greg. Tñ 2cordāt in hoc q btūs ioānes nō querit. Tu es z. vt esset dubi⁹ de xp̄o immo sicut ante captionē erat certus q christus erat saluator: ita ꝓ post captionē ergo quare misit christo ambasiatā dicens. Tu es q venturus es z.

Chrysosto. dicit q hoc fecit per charitatem fraternalem.

Ambro. dicit q hoc fecit per fidelitatem cordialem.

Grego. dicit q hoc fecit per dignitatem personalem.

Beatus ioannes misit christo dicens. Tu es qui venturus es an alium, expectamus.

¶ Quantū ad primū dicit chriso. q hoc fecit ioannes ex charitate fraternali: et ista expositio est magis cōis. Btūs ioā. habebat ꝑplures discipulos qui nō credebant xp̄m esse verū messiam: imo reputabāt ioā. meliorē z sanctiorē christo: ratio qz cōparabant vitā ioannis vite xp̄i dicendo magister noster ioannes fuit in deserto. xxv. annis in magna penitētia: non comedit panem nec bibit vinuz: sed eius cibus erat locuste z mel siluestre: bibit aquā: dormiuit super terrā: indutus fuit pellibus camelor⁹: erat valde macer z solitarius. Jdeo credebāt ipsuz esse saluatorē mundi. Ex alia parte videbāt vitam xp̄i cōez: qz comedebat z bibebat de his que sibi dabant. Induebat de panno nō soluti vna tunica sed quatuor: et morabat inter gentes: ecce rō dubitationis eorum: sed errabant ex ignorantia. Qñ sanctitas vite nō consistit in asperitate solū: licet sit bona: qz si sic nullus esset sanctior diabolo qz nullus facit tāta ieiunia: qz ipse nūqz comedit nec bibit: nec dormit nec induitur disciplinatur quotidie z. Asperitas vite bona est ad refrenandū malas inclinatiōes quas xp̄s nō habebat: sed vita xp̄i fuit exemplaris: qz taliter in hoc mundo viuere voluit vt daret oibus spem saluationis. Primo. xxx. gnis voluit esse in domo cū nutritio suo ioseph laborādo vt daret exemplū z spē saluationis laboratoribus z ministralibus q sivolūt bene z fideliter operari z tenere bonā vitam ꝑht saluari. Scōo qñ fuit. xxx. annoz intrauit desertuz vbi tenuit vitā solitariā magis dūrā z asperā qz ioannes vbi stetit. xl. diebus q nihil comedit nec bibit: dormiuit super terrā nudā: dādo exēplū heremitis z spē salutionis si volūt seruire deo dñ z. Tertio post hoc tenuit vitam pauperis mendicantis eūdo: predicādo z. Circūspectis oibus. Mar. xj. glo. An aliquis ipm inuitaret ad prandiū amore dei: alis ibat ad domū marthe seu magdalene vel comedebat de cibis crudis z. dādo spez z exēplum mendicantibus z. Quarto pauit multitudinē magnā hoim z mulierū in deserto. Jo. vj. Dādo exemplū dñis prelatis z diuitibus: vt faciant magnas elemosynas si volūt saluari. Quito qñqz fugiebat gētes: dādo exemplū debilib⁹ ne stent inter pctōres. z cadant in pctā: z fugiant ꝓ sortium z. Sexto qñqz stabat cū peccatoribus z publicanis. Luc. v. et inter infirmos z imperfectos ad corrigēdum oēs dādo exemplū personis bonis z ꝑfectis z. Sed beatus ioānes tenuit vitā vniformē: qz nō pertinebat ad eū vt esset tā exēplaris sicut xp̄s ꝓpter quod eius discipuli decipiebant cōparādo vitā ioānis vite christi. Videtes ergo ioānes q discipuli sui erant sic increduli immo etiam inuidebant christo zelantes pro magistro suo: cui dicebant. Rabbi. qui

erat tecū trāſ iordanē: cui testimonium phibuisti: ecce hic baptizat ⁊ oēs veniūt ad eū. Rñdit ioannes. In hoc gaudium meū impletū est. Illum opz crescere: me aūt minui. Joā.iij. Ideo beatus ioānes sciēs q̄ in breui erat moriturus nolens suos discipulos relinquere in tali statu credulitatis: ō ex charitate fraternali misit illos ad iesuz: vt ab ipo certificarēt de ſitate. q. d. nō verecundemini: immo ex pte mea iterrogate ipm: ãſi vellet dicere ioānes. ego nō possem vel nō possum istos conuertere: ſz ipe statim conuertet eos: ⁊ hoc pz ex xpi rñsione. Cūm vt dicit Lucas. xps coram discipulis ioannis pdicauit populo: ⁊ laudauit ⁊ cōmendauit multū paupertatē volūtariā dicēs. Beati paupes spū: qm̄ ipsoz est regnū celoz. Math. v. Deinde post sermonē sanauit multos infirmos: cecos ⁊ claudos: surdos leprosos. ⁊ suscitauit mortuos. quo ſctō dixit ambasiatoribꝰ ioānis. Eūtes renūciate ioāni que audistis ⁊ vidistis: ceci vident: claudi ambulāt: leprosi mundant: surdi audiūt: mortui resurgūt pauperes euangelizant: ⁊ beatus est qui nō fuerit scandalizatus in me. Qui recepto a xpo cōgerio redierūt ad ioannem cum illa responsione. Cui dixerunt q̄ xps non rñdit ad eos vel ad eoz questionez. Immo dixit ioannes. respōditvobis clare faciēdo coram vobis signa ⁊ miracula que debebat facere messias. de qb⁹ Esa. Tunc scz tpe regis messie aperient oculi cecoz i. ceci videbunt: ⁊ aures surdoz patebūt i. surdi audiēt. tūc saliet sicut ceruꝰ claudus: ⁊ aperta erit lingua mutoruz. Esa. xxxv. Et dixerūt discipuli. quid est quod dicit pauperes euangelizant. Quibꝰ respondit ioannes. Ecce de hoc quid dicit Esa. in pſona regis messie. Spūs dñi super me eo q̄ vnxerit me. Ad annūciādū mānsuetis misit me: vt mederer contritos corde: ⁊ predicarē captiuis indulgentiā ⁊ claulis apertionē ⁊c. Esa. lxj. Ecce hic ratio quare ioānes misit discipulos ad iesum scz ex charitate ⁊ nō ex iui dubitatione: vt in xpi cōmendatione. Cūm post ꝫ discipuli recesserūt a xpo: q: ipsi coram populo direruntꝰ xpo ex parte ioānis. tu eo qui ⁊c. Populus potuit dubitare ⁊ dicere intra se. Nunquid ioannes dixerat de isto q̄ erat messias ⁊ nō dubitat ⁊c. Ideo postꝫ christus satisfecit discipulis ioannis verbis voluit etiā satisfacere populo dicens. Quid existis in desertuz videre ⁊c. sz tūc qñ ioānes predicabat. Arūdinem vento agitatā. Non credatis q̄ ioānes dubitet de me ⁊ forte christus dixit populo rationē quare ioannes miserat ad eū suos discipulos. Hoc mō christus eiecit discipulos ioānis de errore: ⁊ populū de falsa opinione: ⁊ puidit oīmibus. Moraliter beatus ioannes bñ curabat de illuminatione ⁊ saluatione oīm: ꝫ p̄cipue domesticoz ⁊ discipuloz suoz. dādo nobis exemplū q̄ nō solū debemꝰ curare de propria saluatione: sed etiam oīm alioz ⁊ maxime domesticoz. Uerbi gratia. Si vir sit bonus ⁊ deuotus ⁊ uxor sit vana ⁊c. non debet dicere vir quid ad me de vxore mea: ſz dz laborare vt ipsam conuertat: ⁊ conuerso. Ideo dicit apostolus. Sanctificatus est vir infidelis p mulierē fidelem: ⁊ sanctificata est mlier infidelis per virū fidelem. j. Coz. vij. vt sepe ꝫtingit. Item filios ⁊ filias nō solū debetis curare vt sint bene induti ⁊ pasti sed etiam vt sint bene nutriti vt saluenť. Ideo quando sunt parui sunt nutriendi taliter. Ideo bona mater tenetur eos docere pater noster ⁊c. Qz sicut bonus hortolanꝰ adaptat arbores teneras ⁊c. Secus de iam magnis: que non possunt nisi per ignem adaptari. Itavos de matrimonio estis hortolani qui plantatis arbores in horto vel iardino christianitatis: ideo ⁊c. Propter hoc dicit scriptura sancta. Patres nolite ad iracūdiā p̄uocare filios vestros: ſz educate illos in disciplina ⁊ correptiōe. Ad Ephe. vi. Itē si habetis famulos et ancillas tenemini saluationem eorū procurare scilz vt confiteantur ⁊c. ⁊ faciant penitentiā ⁊ audiāt missaz: ⁊ cōicent ⁊ nō dicat ꝫ sufficit q̄ seruiant mihi: immo dicit scriptura sancta. Si quis suoz ⁊ maxime domesticorum curā nō habet fidē negauit: ⁊ est infideli deterior. j. ad Thi. v. Quātum ad scōm dicit btūs Amb. q̄ Joānes misit discipulos suos ad xpm̄ p̄ fidelitatē cordialē. Sciens beatus ioannes q̄ cōfessio fidei est summe necessaria ad saluationē. De quo sup: avide in ser. viti. dūtce pme ad uentus: qz deus non solum vult fidē cordis firmā: sed vult etiā q̄ reuerēter cōfiteať oze: et est tāte virtutis q̄ ducit homine ad bonū finē et saluationē. Auctoritas. Si ꝫfitearis in oze tuo dñm iesum et in corde tuo credideris q̄ deus illū suscitauit a mortuis: salu⁹ eris. Corde enī creditur ad iustitiā: oze autē confessio fit ad salutē. Ad Rom. x. Tota fides xp̄iana consistit in Credo. Dicatur si ego suz in peccatis: nunq̄d ero saluus ex confessione fidei ⁊c. Respondeo q̄ sic: qz fides quādo firmiter creditur et deuote cōfitetur inducit hoiem ad contritionem: nec permittit hominē mori sine vera penitētia. Deuotio enī vt dicit sanctus Tho. ij. ij. q. lxxxij. ad scōm est pinguedo anime causata a charitate et cōseruans eā. Et est actus religiōis ⁊ virtutis. Ideo Joānes qui quotidie expectabat mortē: fidē quā habebat in corde de xpo voluit ipsi xpo oze ꝫfiteri coram iudeis: ⁊ qz per se nō poterat: qz i vinculis erat. Ideo misit discipulos suos di. Tu es qui vēturus es. hic enī versus terminat assertiue di. Joannes credit firmiter q̄ tu es ille q̄ erat vēturus: ⁊ mō per nos cōfitetur oze. Aliū expectamus: nō. q. d. nō expectamꝰ aliuz. de q̄ dicit ipsemet xps iudeis. Ego veni in nomine patris mei et non accepistis me. Si alius venerit in nomine suo scz Antixps: illū accipietis. Joan. v. Isto mō an aliū expectamus: non est questio dubitatiua: ⁊ ad istud propositū facit responsio xpi informādo populū ostendēdo et faciēdo signa ⁊ miracula que messias debebat facere: ⁊ cōmendando Joannē di. Quid existis in desertū videre? hominem mollibus vestitū. Ecce qui mollibꝰ vestiūtur: in domibus regū sunt ⁊c. q. d. Jam videtis q̄ adulatores seu ioculatores adulantur regibꝰ ⁊ dñis vt habeant vestes: quasi velit dicere christꝰ. Nō credatis q̄ ꝓpter adulationē Joānes dicat mihi. Tu es qui ⁊c. sperans a me vestem habere. Ideo potestis sibi credere indubitāter. Dic hoc quod christus dicit. Ceci vident ⁊c. Ecce quō ſm Amb. fuit ambasiata Joannis ad Christū ex fidelitate cordiali. Moraliter instruimur hic vt omnes sciatis. Credo in deū. ⁊ quolibet die ipsum cōfitea: mini maneꝛ sero cū ꝓte stratione. Hoc tñ debet fieri maxime i articulo mortis: siue per se siue per alios in persona sua: qz tūc demon tēt maxime de fide faciendo suas falsas rationes dī. Quō tu potes credere. et turbat intellectum et tentat de fide que est fundamentum. quod si cadit: totū edificiū virtutis ruit. Ue terre. i. hominib⁹ terrenis ⁊ mari. i. hoibus luxuriosis: qz descendit diabolus ad vos habens irā magnā: sciens q̄ modicū tēpus habet. Apoca. xij. Ideo in nostro sancto ordine. s. predicatorū est laudabilis consuetudo q̄ quando aliqs frater debet mori pulsatur tabula: ⁊ omnes fratres veniūt ⁊ confitenť fidē ꝓ infirmo di. Credo in deū ⁊c. Ideo Joānes qñ debuit mori voluit fidē xpo cōfiteri. sic debemus nos facere. Nos habentes eundē spm̄ fidei sicut scriptū est. Credidi ꝓpter quod locutus sum: et nos credimus ꝓpter qō et loquimur. ij. ad Coz. iiij. Quantū ad tertium dicit btūs Greg. q̄ Joānes misit discipulos suos ad xpm̄ per dignitatē personalē. Sciebat Joannes q̄ xps merito sue passionis liberaret omnes sibi credētes et obedientes in hoc mundo ⁊ etiā mortuos in limbo existentes ex prophetia zach. Tu quoq̄ in sanguine testamenti tui emisisti vinctos tuos de lacu in quo non est aqua. Zach. ix. Nota in sanguine testamenti tui scilicet noui per mortē confirmati. Joannes autem qui optime sciebat istam prophetiā sciebat q̄ sancti patres sanguine Christi erant liberandi. Sed dicit Gregorius q̄ Joannes nesciebat an christus ipse personaliter descenderet ad limbū an mitteret aliquē angelum. Ideo quia Joannes erat cito moriturꝰ voluit scire a christo: vt sicut ipse Joannes in hoc mundo habuerat dignitatē precursoris: sic etiaz hanc dignitatem haberet in alio mundo in limbo. Ideo per discipulos volens se certificare di. Tu es qui venturus es ⁊c. vnde non de preterito sed de futuro querit. Et ad hoc tendit christi responsio: qz et si mira faciat: tamen abiecta perpeti non designatur: propter hoc dixit Christus discipulis Joannis. Dicite Joanni. Beatus inquit qui non fuerit scandalizatus in me: quia ego volo personaliter illuc descendere. Modo cogitate quale gaudium fuit sanctis patribus quando Joannes eis nunciauit aduētum christi personalez. Ex ista ratione xps vocauit Joannem ꝓphetā dicens populo. Qui

Universidad de Deusto

exīstis videre ⁊c.sz qñ veniebatis ad sermones Joānis ꝓphete: etiā dico vobis plusz ꝓphetā. Propheta erat qñ viuus prophetabat viuis. sed plusz̄ propheta quando mortuus prophetauit mortuis: qz hoc solū conuenit angelis. Ideo etiā ex hoc Joānes dictus est angelus dicēte deo patre filio suo de Joanne. ecce ego mitto angelū meum ante faciē tuā. Malach.iij. Mitto non solū in hoc mundo sed etiaz in aliū sz in limbū. Moraliter instruimur hic. Joannes autem fuit propheta in hoc mūdo: sed nō fuit contentꝰ sed etiā voluit ꝓphetare in alio mundo hic habemus exemplū q in hoc mundo habemus dignitates: prelationes excellentias: officia ⁊ diuitias q nō simꝰ contenti. sed faciamus q in alio mundo habeamus honores ⁊ dignitates i paradiso: alꝫs modicū valeret ⁊ stultū esset velle honorari in hoc mundo ⁊ nō in alio. Mō audite hystoriā inter multos stultos quō vnus fuit sapiēs. Noueritis q in quadā patria erat talis consuetudo q quolibet anno faciebant vnū ducē qui ꝯdiu erat in dignitate abundabat et dabat se deliciis ⁊c. et transacto anno eiiciebatur nudus in exiliū ad quandā insulā vbi moriebaꝫ fame. O dixit vnus. Ego scio qd facia. vnde cū esset in dignitate ⁊ honore: puidit vt post haberet vnde viueret. Quis istoꝝ fuit stultus vel sapiens: iste vel illi qui dixerūt. ex quo tam parū durat: satisfaciā delectationibus meis per omnē modū ⁊c. an ille qui dixit. Ex quo ista parū durāt: prouidebo mihi in futurū ⁊c. Ita de nobis dignitates: beneficia et officia huiusmodi parum durāt. ideo puidz ⁊ mitte in aliū mundū bona opera ⁊ hic caritga te: sz humiliādo: deponēdo pompas: superbiā: excessus vestiū: caudaꝝ: manicaꝝ ⁊c. ⁊ mitte elemosynā dando pauperibus: captiuis: puellis: ecclesijs ⁊c. Et quando illi in hoc mūdo sedānt delicijs moriuntur in alio mūdo fame. vos autem abundabitis et sedebitis in mensa Christi. Ecce exemplum quod hic habemus a beato Joanne: de quo dicit christus. Inter natos mulierū nō surrexit maior Joanne baptista. Matth.xi.

Tamen nō fuit cōtentus: sed voluit etiā esse in alio mūdo magnꝰ. Ideo curemus de alia vita. Juxta illud apo. ad Colꝫ.iij. Que sursum sunt querite: vbi Christus est in dextera dei sedēs: que sursum sunt sapite: non que super terram.

¶ De eadem dominica. Sermo.ij.

Cepit Jesus dicere ad turbas de Joanne Mat.xj. In ꝑsenti sermone volo declarare virtutes necessarias ad ꝑseuerandū in bona vita ⁊ sctā illis q̄ inceperūt. Sz primo salutē ꝥ go Maria ⁊c. Cepit Jesus ⁊c. ꝓ huiꝰ ꝥ bi declaratione ⁊ materie ꝓdicāde introductione sciendū q̄ quedā dixit xp̄s Joāni quedā vero dixit xp̄s de Joāne. Joanni dixit xp̄s per nūcios opera miraculosa. De quibꝰ dicit sctm̄ euāgeliū. Renūciate Joanni que vidistis: ceci vident: claudi ambulant: leprosi mundantur: surdi audiunt: mortui resurgūt: pauperes euāgelizantur. ⁊ beatus est qui non fuerit scandalizatus in me. De Joāne autem dixit christꝰ populo virtutes ⁊ res mirabiles et ꝓciosas. de quibꝰ dicit thema. Cepit Jesus dicere ad turbas de Joāne. Quid existis in desertū videre ⁊c. Quatuor virtutes multū preciosas dixit xp̄s ad turbam de Joāne valde necessarias illi qui vult perseuerare in bona et sancta vita: et sunt iste que sequuntur.

Prima est virtuosa firmitas.
Secunda rigorosa asperitas.
Tertia est operosa fidelitas.
Quarta est gratiosa puritas.

¶ De his dicit thema ꝓpositum. Cepit Jesus dicere ad turbas de Joāne. ſ. has quatuor virtutes. Dico ꝓmo q̄ ꝑma virtus multū necessaria persone voleti perseuerare in bona vita incepta est ꝛtuosa firmitas: hec est necessaria taz religiosis ꝯ ecclesiasticis: tā heremitis ꝯ etiā illis de matrimonio tenere fortiter i bona vita incepta ⁊ nō desistere: nec carnis inclinatione: nec diaboli tētatione: nec mūdi occasione. Anteꝯ homo eligat statum debet bene respicere ⁊ deliberare que vita: quis modus viuendi: quis status sit melior ⁊ magis ꝓ nostra cōplexiōe. Religio em̄ eligibilis est: si tñ seruet: sic etiā de alijs: qua electa oportet cōtinuare et ꝑseuerare firmiter. Auctoritas. Esto firmus in via dñi: in veritate sensus tui: et

scientia. Eccli.v. Nota q̄ via dñi est bonꝰ status quē elegisti ꝑ quez deus venit ad te: ⁊ tu vadis ad eū per gratiā: in veritate sensus tui. sz q̄ tibi ⁊ tue complexiōi sit ꝓportionatus ⁊ sciētia: vt si nescis eligere quis status sit melior. pete cōsilium a scientibus ⁊c. ⁊ cōtinua: nō sicut pueri qui quotidie vellent mutare magistruz. De hac virtute xp̄s laudauit ⁊ cōmendauit iohānem dicens. Quid existis in desertū videre arundinē vento agitatā. q. d. non talis iohannes: sz fortissimꝰ: vt rupes ⁊ immutabilis a sancta vita quā elegit in sua pueritia. Moraliter. O quot arūdines variabiles et mutabiles sunt hodie in mūdo que modico vento cōtētiōis mutant. Verbigratia. Quot sunt qui in aliquo bono sermone recipiūt bonū ꝓpositum emendādi se. dicendo. O miser tā male feci vsq̄ modo. Deceterovolo cozri gere vitam meā ⁊c. tunc est canna recta. Sed cadunt vento tentationis quando demon vel amici dicunt: ⁊ qd creditis facere modo qñ estis iuuenis ⁊c. oēs facient truffā de vobis. Ex isto vēto ꝯplures mutāt ꝓpositū ⁊ cadūt quia sunt debiles. Itē multi vsurariꝫ qui ꝓponūt restituere vsuras: furta: rapinas ⁊c. et ꝓponūt decetero viuere ꝺ suis laboribꝰ ⁊c. sed cadunt vēto tentatiōis qñ ꝺr eis qd vultis facere miser hō. Si clerici etiā et talis bonꝰ hō facit idē ecclia ꝓmittit ⁊c. ⁊ sic mutant suū bonū ꝓpositū ⁊ cadunt. Idem de luxuriosis. Qñ religiosus clericus vel laicꝰ est inuolutꝰ luto luxurie: q̄ qñq̄ habēt remorsuz ꝛscientie ⁊ ꝓponūt viuere caste ⁊ dimittere malā societatez tunc canna est recta: sz cadit vēto tētationis diabolice qñ mulier dicet sibi flendo coz̄ eo⁊ dicēdo. O quid facia. mō vultis me dimittere. Ego fui vobiscū semp duz erā inuenis: ⁊ qd facia modo ⁊c. Idē de vindicatiuis. qñ aliquis iniuriatus ꝓponit remittere ꝓpter deū: facere pacē cuz inimicis iuxta voluntatē dei: tunc canna recta est: sed cadit vento tentatōis qñ dicunt amici. quid facietis modo dicēt oēs q̄ estis iudeꝰ ⁊ nihil valetis: ⁊ sic mutat ꝓpositū ⁊ cadit. Itē quot sunt q̄ inceperūt bonā vitā: sz modico vēto derisionis statim desistūt: ideo dicit scriptura sctā. Nō ventiles te in oēm ventū ⁊ nō eas in oēm viā. Eccl.v. Magnꝰ defectus est illoꝝ qui ex locutionibꝰ gentiū statim dimittūt bonū ꝓpositū ⁊ bonā vitā inceptā qz semp fuit q̄ mali loquunt ꝺ bonos. Nūqz fuit vita ita sancta sicut xp̄i: tñ mali obloquebant de ipso. tñ nec ꝓpter hoc xp̄s ꝓpositū mutauit. Scitis qualr est ꝺ obloquentibꝰ ⁊ desistentibꝰ a bono inceꝓto. sicut de paruo puero q̄ a matre mittitur aliquo q̄ ex latratu caniculi timet nec audet transire: immo reuertitur cuz tñ caniculus nō potest sibi nocere in aliquo. Talis em̄ stultitia illoꝝ qui ex locutionibꝰ gentiū nō audēt bonā vitā cōtinuādo trāsire. Pater noster xp̄s ⁊ mater nostra eccl'a sctā mittit. nos vt vadamus ad ciuitatez paradisi. Et qñ homo incipit bonā vitam tenet homo vlā paradisi. Et canicul'i. ſ. mali. i. male ꝑsone latrant dicēdo. hypocrita ⁊c. Sed nō timeas transire: pmittas ipsos latrare: qz nō mordēt te. videt ergo bñ q̄ estis pueri: qz ex hoc dimittitis viam paradisi. De ista malicia dicit ꝓpheta dauid. Sagitte parunloꝝ facte sunt plage coz̄ ⁊ infirmate sunt ꝺ eos lingue coz̄uz. Conturbati sunt oēs q̄ videbāt eos: ⁊ timuit ois hō. ꝑs.lxiij. Nota sagitte paruuloꝝ sunt sagitte q̄bus pueri sagittāt muscas. dicit q̄ tales sunt sagitte obloq̄ntiū ā nōvulnerāt. qō declarat. dicēs. Infirmate sunt ꝺ eos lingue eoꝝ. ſ. obloquentiū: qz nullam hñt fortitudinē: tñ vt pueri ꝛturbati sunt. ſ. q̄ timēt eos. qui videbant eos. ſ. obloquētes: ⁊ timuit ois hō q̄. ſ. dimittit ex hocviā paradisi. Quot religiosi videtur ad oculū q̄ vadūt ad infernū via recta: qz nihil seruāt de pmissis. Idē de clericis ⁊ alijs ⁊ isto timore nō audēt icipere bonā vitā. Sz illic trepidauerūt timore vbi nō erat timor. ꝑs.xiij. ideo necessaria est firmitas. Scōm quod est necessarium est rigorosa asperitas. ſ. ꝺ carnem. Ratio. Caro em̄ nostra hz ꝓditiones anguille vel murene que labit nec pōt retineri nisi suis voluta in arena vel cum arena. Ita est de carne nostra quā si vultis tenere delicate in cibo potu vestibꝰ ⁊ lecto ⁊c. nō poterit retinere eā: ō necessaria est religiosa aspitas in cibo ⁊ potu et sic tenebitis eā. Ista est rō quare mō i mūdo sunt tot mali religiosi clerici ⁊c. q̄ voluntviuere delicate sine aliqua asꝑitate. Ideo dicit aplus. Ad rom̄. xiij. Ju

Universidad de Deusto
Biblioteca

duimini dñm Jesum xp̃m et carnis curã ne feceritis in desideriis. Nota Induimini dñm Jesum xp̃m. s. per vite asperitatẽ qꝝ ei⁹ vita fuit semper dura ⁊ aspera. Induitur xp̃s per imitationẽ ⁊ curã carnis ne feceritis in desideriis: Iz tñ in necessariis. De ista virtute xp̃s laudauit Joannem dicẽs. Quid existis videre hominẽ mollibus vestitũ? ecce qui mollib⁹ vestiũ tur: in domib⁹ regũ sunt. Dicit hic Greg. Si in mollibus et preciosis vestibus culpa non esset: nequaq̃ tã vigilãter sermo diuinus Joannez de asperitate vestium collaudasset. Innuitur ergo qꝝ magnum pctm̃ est velle mollibus indui. Si dicaꝫ et si ego de meis diuitiis de bono iusto acq̃sitis facio mihi vestẽ p̃ciosam qđ̃ peccatum est? dicit hic Grego. qꝝ nõ est aliq̃s q̃tũcũq; honorabilis psona q̃ curet i domo vt honorabiliter vestiaꝫ. Idẽ de mulieribꝫ. Sz qñ hz ire extra et videri. Ergo nõ fit nisi ad pascendũ oculos gentiũ et nũquid esset melius ad pascendũ oia pauperũ qui moriunꝫ fame ⁊ ad redimẽdum captiuos q̃ sunt in puncto abnegãdi fidẽ? Ideo nõ est sine culpa qui in his facit superfluitatẽ. Ideo apls. habentes alimẽta ⁊ quib⁹ tegamur his contenti simus. j. Tim. vi. Nota habẽtes alimenta nõ dicit delectamẽta. et quib⁹ tegamur. non dicit quib⁹ ornemur. Itẽ quod vltra hoc est: petm̃ est: et etiaz stultitia. Uerbi gratia. Si q̃s ex crimine sentẽtiatus ducitur ad furcã equitando cui vellent ponere vinculũ in collo de chorda: ⁊ ipse diceret nõ: qꝝ ego sum diues: ideo volo vinculum de serico: ⁊ qñ ipse teneret in collo rideret ⁊ se de vinculo appreciaret: numquid iudicareꝫ stultus? In hac stultitia sumus nos. Quare vestis fuit data hoi? nunq̃d ex quodã furto nostri patris adeꝫ quo deus sentẽtiauit hoiem ad mortẽ et vestiuit eũ vt cũ illa duceretur ad mortem? Quãdo ergo vos diceris Certe volo mihi facere talẽ vestẽ ꝛc. O stulte: tu vis te appreciari de signo furti. Et ex ista rõne dicit scriptura sctã. In vestitu ne gloriaris vnq̃. Eccl. xi. Si dicaꝫ. ad minus in die festo vel nuptiarũ gloriabor. respõdet dicens. Nec in die honoris tui extollaris ibidem. Tertium quod est necessarium est operosa fidelitas: vt. s. fides que est int⁹ in corde exeat extra p̃ bona opera. Ratio qꝝ fides xp̃iana cõparatur Rachel vxori Jacob pulchre: que videꝫ qđ̃ nõ generaret dixit viro suo iacob. Da mihi liberos alioquin moriar. Gen. xxx. Ecce fides xp̃iana. Rachel interpretatur visum principii. Principiuz oim rerum est deus. Ego principiũ qui et loquor vobis Jo. viij. Hoc principiũ videꝫ per fidẽ nũc sed qñ erimus in paradiso videbimus facie ad faciẽ sicuti est. Fides autẽ catholica est Rachel pulchra ⁊ clara sine errore q̃ dicit viro suo. s. viro fideli. Da mihi liberos alioquin moriar. Quid p̃derit fratres mei si fidẽ quis dicat se habere opera aũt nõ habeat. nunquid fides poterit saluare eũ? sequitur. Fides sine operib⁹ mortua est. Jac. ij. Ideo requirit operosa fidelitas. scz vt illud quod credimus intus in corde ponamus extra in opere. verbi gra. Creditis vos qꝝ xp̃s descẽderit de celo ⁊ hũiliauerit se ⁊ itrauerit vterum v̄ginis. Jõ istã credentiã ponatis in opere humiliãdo vos de superbia: põpa vanitate ⁊ statu ꝛc. Itẽ creditis qꝝ christus fuit pauper in hoc mũdo qꝝ nihil voluit habere in hoc mundo. Jõ ponatis in opere cauendo ab omni auaricia: vsura: rapina ꝛc. Itẽ creditis vos qꝝ xp̃s voluit concipi et nasci sine omni corruptione: ⁊ voluit semp virginitatẽ cõseruare. Ideo ponatis illã credentiã in opere cauendo ab omni luxuria corruptione ꝛc. Itẽ creditis qꝝ xp̃s ex amore ⁊ dilectione voluit mori ⁊ pati p̃ nobis. Ideo caueatis ab inuidia. Itẽ creditis vos qꝝ fuit abstinens: qꝝ nõ comedebat nisi semel in die: nec comedit carnẽ nisi de agno paschali ex ordinatiõe legis. Ideo abstineatis vos ab excessibus cibi et potus seruãdo ieiunia ecclie: nõ comedendo ante missam in dñica. Itẽ creditis vos qꝝ xp̃s fuit patiens: qui cũ a nulla creatura posset cogi: patiẽter tñ voluit subiici iudicibus ⁊ sagittis ꝛc. precaueatis ab ira. non queratis vindictã ab aliqua iniuria. Itẽ creditis vos qꝝ christꝰ fuit diligentissimus. Ideo vos non sitis ociosi in operibus spiritualibus. Hec est fides operosa. De ista xp̃s laudauit et cõmendauit Joannẽ dicens Quid existis videre prophetam? immo dico vobis plusq̃ prophetam. Nota propheta a procul fante. i. loquente procul. vel qꝝ ex tẽpore: vel q̃ ex naturali scientia distãt: hoc est officium prophete: sed dicitur plus q̃ propheta. qm̃ illud quod dicit ore: ostendit digito. Propheta fuit ioãnes quãdo dixit. Post me venturus est cuius nõ sum dignus calciamẽta portare. Matt. iij. Sed fuit plus q̃ propheta quãdo digito ipsum ostendit populo dicẽs. Ecce agnus dei ecce qui tollit pec cata mundi. Joannis. j. Ita est ille qui scit. Credo in deum. quando ipsuz dicit est ꝓpheta a procul fante: precipue quãdo dicit. inde vẽturus est iudicare vivos ⁊ mortuos: quia distãt a cognitiõe eius naturali. Sed est plus q̃ propheta quãdo facit opere quod dicit ore: ⁊ ita ostendit alijs vt faciãt: ⁊ potest dici digit⁹ dei est hic. Exo. viij. De quolibet tali dicit christus angelis custodibus nr̃is. Quid existis videre prophetam? Respondent sancti angeli. etiam dñe plus q̃ prophetam. Sed heu modo iam completus est planctus dauid in persona dei dicentis. Signa nostra non vidimus: iam non est propheta: ⁊ nos nõ cognoscet amplius. ps. lxxiij. Nota signa nostra scilicet opera bona exteriora que sũt signa fidei interioris. Jã nõ est propheta. Et hoc quãtum ad illos qui nesciũt Credo in deum. vel si sciunt non curãt ipsum dicere mane ⁊ sero deuote. Quartũ quod est necessariũ est gratiosa puritas: quoniã ad cõuiuiũ paradisi nõ intrat aliquis immũdus ⁊ inhonestus. Apocal. xxi. Non intrabit in eam aliquid coinquinatum: et abominationem faciens ⁊ mendacium. Immundi et inquinati sunt illi qui peccant corde ex immundis cogitationibus et non audent facere opus timore scandali. Sed totaliter se balneãt in istis cogitationibus abominationem facientes quando faciũt opere peccatum quod cogitauerunt in corde. Mendaciũ faciunt illi in matrimonio qui non seruant fidẽ sibi mutuo promissam. Ideo necessaria est gratiosa puritas. De ista virtute christus commendauit ⁊ laudauit ioannem dicens. Hic est enim de quo scriptuz est. Ecce ego mitto angelum meum ante faciem tuam. Non q̃ ioannes fuerit angelus in natura: sed dignitate ⁊ puritate. Ideo multũ debemus cauere ab immũdicijs luxurie memoriari ꝑre sum⁹ creati: quia sumus socij sanctorũ angelorum in paradiso. Unde christus. Cum autem a mortuis resurrexerint nõ nubent neq; nubentur: sed erunt sicut angeli dei in celis. Hec sententia habetur Matth. xxij. ⁊ Mar. xij. Ideo imitemini cõditiones angelorum: quia si vos vultis ponere filiũ vestrũ in curia regis vl̃ prelati iam ante incipitis ei ostendere mores curie als̃ re putabitur pastor ouiũ. idẽ de nobis ꝛc.

¶ De eadem dominica. Sermo. iij.

Enunciate ioanni q̃ vidistis ⁊ audistis. Matthei. xj. Nũc volo predicare de sancto euangelio fm̃ intellectum spiritualem. Sed primo saluetur virgo maria ꝛc. Renunciate ioanni. Thema istud est responsio quam fecit christus ioanni per nuncios dicens. Renunciate ꝛc. sed spiritualiter: maxime tropologice: seu moraliter. Sz oportet primo declarare duo. verba thematis. Primo quis sit iste ioannes incarceratus. Secundo qui sunt isti nuncij quos christus misit sibi dicere. Renũciate ꝛc. Quantum ad primum ioannes incarceratus est quilibet xp̃ian⁹ existẽs in pctõ mortali. Joãnes aũt interpretaꝫ cui facta est donatio a deo. Modo nulli creature humane donauit deus tantuz q̃tũ dedit xp̃iano. Cui p̃mo deus dedit beneficiũ generale. scz imaginẽ suã p̃priam in creatiõe qꝝ sicut deus est vnus in essentia: ⁊ trinus in personis: ita anima est vna in essentia ⁊ tres potẽtie. Itẽ deus pater dedit filium suũ xp̃iano in socium in hoc mundo. xxiij. annis qui ore proprio p̃dicauit secreta fidei ꝺ̃ glia dei de gaudio paradisi: de penis inferni et purgatorij. in quo dedit nobis suã sapiẽtiam. Item dedit nobis suam potẽtiã in miraculoꝝ operatione quãdo dicta sua miraculis confirmabat. Item christiano vitam suam dedit ⁊ sanguinem proprium in nostra redẽptione: qꝝ nihil aliud fuisset sufficiens precium. Item dedit dilectaz animã suã: qñ in morte fuit a corpore separata: vt nobis daret in hoc mũdo vitam gratie ⁊ in celo vitam glorie. Itez dat nobis corpus suum in cõmunione ⁊ suam diuinitatẽ in fruitione ⁊ eccl̃ p̃ habitatione. Si ergo fm̃ interpretationem ioãnes est cui facta est donatio a dño: et

Universidad de Sevilla Biblioteca

cuz xpianis deus dederit tot dona: ideo quilibet xpianus ꝺr ioannes et possum⁹ dicere de deo. Maxima ⁊ pciosa nobis ꝑ missa donauit vt per hoc efficiamini diuine consortes nature. ij. Pe. j. Sed ioānes. i. xpianus est in vinculis. i. incarceratus: qꝫ est in peccato mortali. Culpa est captio. Uincula sunt pctā mortalia ⁊ quot pctā habet hō totvinculis ligatur. ꝓ quo notandū ꝙ aīa habet oia mēbra vt corpus: sed sunt spūalia: sicut mēbra corporis sunt corpalia: ⁊ ꝑm mēbruz ꝑ qō peccat sic aīma ligaꝯ cathena cuius caput est in iferno. Uerbi gratia qñ homo peccat per gulā vel linguaz male loquēdo ꝓtra deū vel ꝓtra ꝓximū statim aīa ligatur in gutture. Itē frangendo ieiunia ecclesie vl penitētie vl voti: siue nimis comedēdo vel bibēdo: inebriādo se: quoties; in hoc peccasti tot cathenis es ligat⁹ in gutture. Item qñ peccas corde superbiēdo: inuidēdo: irascēdo: male desiderando: vel cogitādo tot cathenis es ligat⁹ iuxta cor in pectore. Itē qñ homo peccat manib⁹ furādo: primū percutiēdo: vel inhoneste tangendo ⁊c. Itē quādo hō peccat renibus per luxuriā: qñ vt dicit Grego. peccatū luxurie in renibus habet suā radicē. Idē de pedib⁹ eūdo ad fortilegos vl ad alia mala cū socijs. Isto modo xpianus vinculatur et incarceraꝯ in captiōe culpe. Auctoritas. Iniquitates sue capiunt impiū: ⁊ funibus pctōrū suoꝝ ꝙstringitur. Prouer. v. Nota ipiuz qꝫ magna impietas est captiuare filiam regis scz aīaz filiā dei: que nihil habet a patre carnali: qꝫ aīa homis a solo deo ircreatur corpori: cuz materia ad eā ꝑ patrē disponaꝯ quā pctōr vēdit diabolo modi co ꝑcio delectationis. Ecce quis est ioānes captus ⁊ vinculatus. Quantum ad scōm videndū est qui sunt nūcij quos xps misit ad ioānem captum dicens. Renunciate ioāni ⁊c. Dico ꝙ isti nūcij sunt predicatores scz oēs illi qui habēt officium predicādi. Auctoritas. Quō aūt predicabunt nisi mittant. Ad rom. x. Nota quo modo audiēt scz populi precepta et illa que habēt credere ⁊ facere sine predicatore. Quō vero predicabūt nisi mittant: vel per apertā reuelationē sicut misit apostolos dicēs. Ecce ego mittovos sicut oues in medio lupoꝝ. Mat. x. Lupi sunt detractores qui mordēt murmurādo ⁊c. vel. mixtuntur a deo per secretaz inspirationem: qñ ꝓponunt predicare bonas doctrinas. Secus qñ ꝑdicant doctrinas poetaꝝ: qꝫ tūc nō mittunt a deo: scz a diabolo. Ideo ās per impossibile dicit apls Quō predicabūt nisi mittant. Predicatores ergo qui mittūtur a deo debēt renunciare ioanni. i. xpiano capto ⁊ vinculato ea que in sacra scriptura audierūt legendo: vel viderunt contemplando et studendo quomō poterit liberari ⁊ exire de captiōe culpe. ecce quare dicit thema Renunciate scz vos predicatores nuncij mei ioanni. i. xpiano in vinculis constituto: que audistis ⁊ vidistis. s. in scriptura sacra. Propter hoc volo modo vobis nūciare illa que vidi ⁊ audiui studēdo sanctum euangeliū: ⁊ sunt septē que xps dixit nuncijs ioānis: scz Ceci vident: claudi ambulant: leprosi mūdant: surdi audiunt: mortui resurgūt: pauperes euangelizant. Beatus est qui nō fuerit scādalizatus in me. Ista septē sunt necessaria ad exeundū de peccato: q̄ sunt peccatoꝝ nunciāda ꝙm ꝙ dixit xps. Renūciate ioanni que vidistis ⁊ audistis ⁊c. Primum est: ceci vidēt. Ceci sunt peccatores i malavita viuentes. Patet iudicio vestro. Qñ si vos de fenestra videtis aliquem transeūtē ꝑ vicū cespitantē et cadentem. mō inter lapides: mō in luto: modo i spinis: ⁊ vadit sic impingendo: ac si deberet frangere collū statim vos iudicabitis ꝙ talis est cecus. Sic incedūt peccatores ꝑ viā huiꝰ mūdi impingendo: qꝫ mō cadūt in luto luxurie: mō inter spinas auaricie mō inter lapides ire: mō in aqua pctī gule: iō recte sunt ceci. Auctoritas di. 6 peccatoribus. Ambulabūt vt ceci: quia dño peccauerūt. Sophonie. i. Mō videndū est qualiter isti ceci vidēt. Dico ꝙ in ꝓtritione illuminanꝯ a deo. Tunc em deus aperit oculos aie ⁊ videt. Prio quomō sunt in ira regis xpi. Nullus vestrū eēt letus qui sciret se esse in ira dñi sui: ꝯsto ergo magis de xpo rege. Secōo vident quō ex petis ꝑdiderūt oia bona opera ⁊ merita ⁊ virtutes ⁊c. Qualis dolor ⁊ tristitia est mercatori qñ nūciaꝯ ꝙ nauis in qua habebat magnū lucrum ⁊ bona sua est submersa. idem ⁊c. Tertio videt ꝙ ꝑdiderūt dignitatē ⁊ honorē qꝫ [illegible] ꝑsentē ipsi-

tiam erāt scripti in libro dei in celo. Ac si papa haberet aliquē sacerdotē scriptuz in libro suo pro cardinali. Sed ꝓpter peccatū suū ipm radit ⁊ facit simplicē scholarē vel sacerdotē: qualis dolor et tristicia. Idē de rege q̄ haberet nomē tuū scriptū vt faceret militē: sed ꝓpter ꝑditionē tuā quā sibi fecisti facit te seruū et ablectū qualis tristitia. idē ⁊c. Quarto videt penas ⁊ tormenta eis iam parata in inferno: ⁊ timet ⁊ cōterunt: tūc ceci vident Et tunc quilibet talis pōt dicere. Unum scio. qꝫ cecus cū essem mō video. Joā. ix. Scōm est. Claudi ambulant. Claudi sunt pctōres. patet ad oculū. Si vos vaditis ad beatā Mariā aūsgrani: ⁊ in via inuenitis hoiem sedentē immobiliter: et quoties inde transitis ipsum ibi inuenitis: nunq̄ claudū: debilē ⁊ ipotentē ipm iudicabitis: imo. Idē de pctōrib⁹. Quot dies sunt sine mēses vl anni ꝙ vos estis in peccato superbie vel auaricie: tot āni sunt ꝙ vos statis imobiliter: qꝫ nō vaditis vltra ꝑ viā paradisi per bona opa et merita: qꝫ nō habetis gratiā gratū faciētem. Ideo statis imobiliter vt claud⁹: iō ꝺr de pctōre. ij. Regū. iiij. cecidit et claudus effectus est. Sed incipiūt ambulare in boni ꝓpositi assumptione qñ superbus dicit. O miser: vere vsqꝫ mō malevizi superbe ⁊ pomposer: sed decetero volo dimittere istā supbiā ⁊c. Idē de auaro ⁊ luxurioso ⁊c. Quibus dicit xps. Ambulate dū lucē habetis vt nō tenebre vos cōprehendāt. qui ambulat in tenebris nescit quo vadat. Joā. xij. Nota ambulate dum lucē. s. cōtritionis habetis ⁊c. Tertium est leprosi mundant scz a lepra. Lepra ꝓpter septē malas cōditiones quas habet significat septē pctā mortalia. Prima qꝫ facit hoiem inflare. Ecce hic pctm̄ supbie. Secōa qꝫ facit sitire. ecce hic peccatū auaricie. Tertia est morbus contagiosus. ecce hic pctm̄ luxurie. Quarta qꝫ cōsumit humidū radicale. vt dicūt medici. Ecce peccatū inuidie qō cōsumit charitatē q̄ dat vitā aie. Quinta qꝫ facit anhelitū fetidū ecce gula. Sexta qꝫ facit vocem raucam. ecce ira. Septima debilitat oia mēbra. ecce accidia. ideo de pctōre ꝺr iij. Regū. v. Egressus est quasi nix ab eo leprosus. Nota egressus est scz peccator ab eo. i. a deo. qñ ab ipso recedit peccando mortaliter: sed isti leprosi mundāt̄ in confessione. O si esset fons curatiuus omniū infirmitatū: totus mūdus ad ipsum accederet. Talis est cōfessio vbi curantur omes infirmitates aie. Ibi enim mundamur et purificamur ab omni lepra et macula pctōrum. In cuius figura dixit Heliseus propheta principi Syraman leprosо. Uade et lauare septies in iordane ⁊ mūdaberis. iiij. Regū. v. Nota in iordane qō est nomen cōpositū de ior id est flumen: et dan qō est iudiciū. id est quasi flumen iudicij. Ideo significat confessionē que dicitur flumen: quoniā potestas confessoris lauandi aiam ꝓcedit a fonte diuine potentie. Mat. ix. Glorificauerūt deū qui dedit pt̄atem talē hoibus scz post ei⁹ incarnationē. Dicit etiā confessio iudicij: qꝫ ibi est reus. s. pctōr et iudex scz confessor. Ideo debet sedere pro tribunali ⁊c. Dixit ergo ꝓpheta. Uade ⁊ lauare septies: qꝫ opz cōfiteri de septem peccatis mortalib⁹: in quibus oia peccata mortalia includūtur. Tūc leprosi mūdātur: qꝫ cōfiteri de vno peccato ⁊ nō de alio nihil valet. Aug. caueas ne verecūdia ductus diuidas cōfessionem: qꝫ hoc est semper venia carere ad quam putas per fruſtra puenire. Quartū est surdi audiunt. Surdi sunt peccatores vt patz ad oculum. Si oia cymbala mō sonarent et vos diceretis nos nō audim⁹: tales merito surdi iudicarent. Idē de multis tubis sonantib⁹ sine bōbardis. Si pctōres surdi sunt q̄ fortissimos sonitus bōbardarū: tubarū. s. diuinarū predicationū et cōminationū non audiūt nec percipiunt Nō em̄ vocē illius tube dicētis. Qui facit superbiā in hoc mūdo: dānabit̄ eternaliter in alio ⁊ sic de alijs peccatis. Propter qō quilibet peccator dicere pōt. ego aūt tāq̄ surdus nō audiebā. ꝑs. xxxvij. Sed isti surdi audiunt in penitentie iniūcte acceptatione qñ dicit confessor: video ex vestra cōfessione ꝙ facitis hoc ⁊ hoc ⁊c. propter hoc facietis hoc et hoc ⁊c. Et peccator dicit placet mihi. Tunc surdus audit qñ graanter acceptat penitentiā cōfessoris dicēs. Et ista euadam penam inferni: ergo audite audientes me et comedite bonū: ⁊ delectabitur i crassitudine aia vra. Esa. lv. Nota audite: scz auribus aie audiētes me. scilicet auribus cordis

Quintum est mortui resurgunt. Mortui sunt peccatores. Ratio ad oculuz. Si aliquis coraz vobis bibit taceā venenosis potionibus plenā: nūquid iudicabitis ipsum mortuū: immo. O quot sūt hodie mortui in mūdo veneno odiū ꝛ rancoris: quia odium est venenū: quia occidit aiam tuam ꝛ non tangit inimicū tuum. Ideo est magna stultitia velle recipevindictā de aliquo qō non est nisi bibere venenum. Ideo prime Joānis.iij. Qui non diligit scz proximū suū: manet in morte. Omnis enim qui odit fratrē suū: homicida est. Sz isti mortui resurgūt amicabili dilectione remittendo iniurias faciendo pacem: petendo venā ab iniuriato siue ab inimico: emēdā faciēdo si opꝰ sit: ꝛ tūc pñt dicere. Nos scimus quoniā translati sumus de morte ad vitā: quoniam diligimus fratres. prime Joannis tertio.

Sextum est. Pauperes euangelizātur siue laudanť vel p̄dicanť. Paupes sunt illi qui soluerunt vsuras vt rapinas: vel qui amiserūt bona sua per furtū vel huiusmodi. qz lz al's fuissent diuites: tamē pauperes sunt propter ea que amiserūt De his dicit scriptura sctā. Uenatio leonis onager in heremo: sic et pascua diuitum sunt paupes. Eccl'.xiij. Ault dicere q sicut asinus siluester est cibus leonis: ita ꝛc. sed isti paupes euangelizanť in restitutione: qñ dñs restituit rapinā vasallis suis: vsurarius vsurā: iurista calūniā dñs salariū seruitoribus. Tunc pauperes euangelizanť. Et potest dicere ille q restituit verbū xp̄i. Spūs dñi super me ppter qō vnxit me. euāgelizare pauperibus misit me. Esa.lxj.ꝛ Luce.iiij. Nota spūs dñi sup me. qm ante erat spūs diaboli sup eū: ideo faciebat rapinā: vsurā. furtū ꝛc. Septimū est. beatus est qui nō fuerit scandalizatus in me. Scandalon grece idē est qō crispare latine. Uia eunti ad paradisum est xp̄s. Joā.xiij. Ego sum via veritas et vita. i hac vita impingunt ꝛ crespitant illi qui tenent bonā vitam et faciūt penitentiā: sed nolūt cōmunicare in pascha dicēdo. Dñe nō sum dignus vt intres sub tectū meū. Mat.viij. ꝛc. et sic frangunt sibi collum. Dicta auctoritas facit multos cespitare dicendo. Dñe nō sum dignus ꝛc. Nota q duplex est dignitas. ſ. equiparantie seu equalitatis ꝛ sufficientie. De prima nullus est dignus nec etiā angeli. Et de ista dignitate dixit ille centurio xp̄o. Dñe nō sum dignus: sed nō dixit nolo qō intretis. Dignitas sufficientie est qñ homo conterit de peccatis cum ꝓposito nō recidiuandi ꝛc. Si estis digni dignitate sufficiētie vt xp̄s intret. dñs exercituū erit vobis i sanctificationē: in lapidē offensionis ꝛ in petrā scandali. Esa.viij. Nota cū dicit dominus exercituū erit vobis in sanctificationē. loquit̄ his qui deuote cōmunicāt. Uobis autē in lapidē offensionis: loquit̄ illis qui nolūt cōmunicare: quia ibi frangunt sibi collū. Et in petrā scandali. hic loquitur de clericis qui tenentur sepe cō municare celebrādo: et ipsi non curant. Qō fit in theologia vtrū sacerdos tenea tur celebrare quolibet die. dicit ſ. Tho. q nō: sz taliter dz viuere q quolibet die sit paratus celebrare. Sed dat vnā regnlam generalē in.iij. parte. q.lxxxij. arti.x. et quoruūdā narrata ꝛ improbata opinione. sic cōcludit sanctus Tho. Sacerdoti etiā si nō hz curā aiarū: nō licet omnino a celebratione cessare. Sed saltē videtur q celebrare teneatur in precipuis festis et maxime in illis diebus in quib⁹ fideles cōicare ꝓsueuerūt. hinc est qō dicitur ij. Macha.iij. q iā nō circa altaris officia dediti erant: sed contempto templo ꝛ sacrificijs neglectis. Hec sanctus Tho. in forma vbi supra. Ambro. etiā dicit in quadā oratione. Itaue est q ad mēsam tuā mūdo corde ꝛ manib⁹ innocētib⁹ nō venim⁹. sed grauius est si dum peccata meruim⁹: etiā sacrificiū non reddamus. De ista materia vide sanctū Tho. in.iij. dist.xiij.q.j.ar.ij.q.j. vbi etiam probat q nō licet sacerdoti etiā curā animarū non habenti oino cessare a celebratione. Qz ꝑm Greg. cū crescūt dona: rōnes crescunt donorū: licet sacerdoti data est potestas nobilissima ergo reꝰ negligentie erit nisi illa vtať ad honorē dei ꝛ ad salutē suā ꝛ alioꝝ viuorū ꝛ mortuorū. ꝑm illud. ſ. Pe. iij. Unusquisq; gratiā quā accepit in alterutrum illā administrātes ꝛc. Nisi forte aliquis ex familiari spūssancti instinctu dimittit sicut legitur de quodam sancto patre invita patrū qui ordinatꝰ nūq; postea celebrauit. Hec sanctus Tho. in iij. vbi supra: ꝛ optime: sed de bona ratione sepe ten ēť celebrare vt satisfaciat. Sed mō volūt habere magnos reddit⁹ ꝛ celebrare paucas missas. Quādo celebrant semp videnť celebrare missam nouam. Dicūt ipsi religiosi tenenť celebrare q recipiū t elemosynas. Et nunq̄d vos recipit̄ maiores elemosynas q̄ religiosi Nunquid redditus quos recipitis sunt de patrimonio vestro an de elemosynis. Nunquid pater dimisit ꝓpos vobis in testamento. Ecce quare dicit. Beatus est qui nō fuerit scandalizatus in me. Sed vitarur hoc scandalum fideliter ꝛ deote sumendo xp̄m iuxta suam ordinationem. p̄s. cxviij. Pax multa diligentibus legem tuam ꝛ non est illis scandalum.

¶ De eadem dñica. Sermo quartus.

xistis videre arundinē vento agitatā. Mat.xj. Thema ꝓpositū iuxta ītellectū allegoricū dat mihi motiuū p dicādi de fide catholica Sed p̄mo saluteť ȳgo maria ꝛc. declarer thema ad lr̄am. Nō iuxta intellectū allegoricū seu figuralē: q est qñ hō loquit̄ ō illis q̄ dz credere volēs q̄ vobis loqui de sancta fide catholica: volo vobis tria declarare in p̄senti sermone de sancta fide.

Primo de suavera conditione. quia dicit arundinem.

Secundo de sua dura impugnatione: quia dicit vento agitatam.

Tertio de sua certa probatione: ibi existis videre.

¶ Primū qō volo vobis declarare de fide est de sua ꝟa ꝓditione: qz dicit thema arundinē. Arundo em̄ significat fidē catholicā ꝓpter tria q̄ hz. Primū qz hz cannutoꝝ diuersitatē siue multiplicitatez. Scōm cānutoꝝ vacuitatē. Tertiū foliorū venustatē: que optime ꝙuenūt fidei. Primo arūdo hz cannutoꝝ multiplicitatem. Secꝰ de lancea q̄ est vniformis nec hz cānutos. Ecce ꝟ ꝑma ꝓditio fidei scz articulorū diuersitas seu multiplicitas Fides quā de deo habuerunt philosophi erat vt lancea vniformis: qz nō erat diuisa per articulos. ſ. q erat vnus deus vna prima causa: vnus primus motor: vnū primū principiū. Idē de fide iudeorū quā habebant de deo ex lege moysi. Audi israēl dñs deus vester deꝰ vnꝰ est. Deuter.vj. Sed fides nostra xp̄iana nō est vt lancea vniformis: sz ad instar arundinis diuisa ꝛ multiplicata p articulos. xiij. quorum septē pertinent ad xp̄i diuinitatem. ꝛ alij septē ad xp̄i humanitatē: qm̄ ille idē deus quē philosophi ꝛ iudei dicūt esse vnum nos etiam christiani dicimus vnum esse in essentia: sz trinū in p̄sonis. ſ. patrem filium et spm̄sanctū. Et potest ostendi in solevno in quo est substantia: splendor ꝛ calor ꝛc. Septē autez articuli pertinentes ad diuinitatez sunt isti. Primus q est creator omniū visibilium rerū ꝛ inuisibilium corpalium ꝛ spiritualiū. Scōs q est iustificator peccatorū penitentiū. Tertius q est resurrectio oim̄ hoim̄ in die iudicij. Quartus q est retributor iuxta merita oim̄ bonoruz et malorū ꝛ sic de alijs. Alij septē ptinent ad xp̄i humanitatē. Primꝰ de ipsi⁹ incarnatione. Scōs de eius natiuitate. Tertius de eiꝰ passione: vt saluaret oēs sibi credentes ꝛ obedientes. Quartus de descensu eius anime ad inferos. Quintꝰ de eius resurrectione tertia die post mortē facta. Sextus de eius ascensione. Septimus de eius aduentu ad iudiciuz ad iudicandum bonos ꝛ malos. De ista enumeratione articulorū fidei sctūs Tho. facit vnum articulum. ij. ij. q.j. artic. viij. In quo. xiij. articulos ex parte credibilium ponit. Ecce ratio quare fides dicit arundo: quia ad instar arundinis diuisa distincta est per cannutos. ſ. articulorum fidei. De hac arundine fidei autoritas. Qui loquebat mecū habebat mensurā arundineā aureā vt metiret ciuitatē ꝛ portas eius ꝛ murū. Et ciuitas in q̄dro posita est ꝛ longitudo eius tāta est quāta ꝛ latitudo: ꝛ mēsus est ciuitatem de arundine aurea per stadia. xij. milia. Apoc.xxj. Nota qui loquebat mecū. ſ. filius dei: qz ille fuit nobis locutus de fide quā tenemꝰ. Ecce certitudo fidei xp̄iane. Moyses fuit locutꝰ iudeis de hoc qō audiuit: sed non vidit: sed nobis locutus est deus qui omnia vidit. Ideo apl's dicit. Multipharie multisq; modis olim deꝰ loquens patribus in prophetis: nouissime diebus istis locutus est nobis in filio. ad Hebreos. j. Et ipse filius dei habz arundinem auream in manu. ſ. fidez ca-

tholicā qnā surū purū colat ⁊ pbat i fo nellis apl'oꝝ martyrū ⁊ doctoꝝ. Cuius mēsura est.xiiij.articulorū fidei ꝓdictoꝝ ꝯb⁹ nihil est addendū vl' minuēdū. Ideo dicit apl's nō plus sape ꝙ opz sapere: ꝫ sapere ad sobrietatē ⁊ vnicuiqꝫ sicut diuisit mēsurā fidei. ad Ro.xij. Nota cum dicit p stadia.xij.si dicaḱ ab aliquo. vos frater cōputatis.xiiij. sed ipse filius dei solum ponit.xij. Rñdeo q̄ de articulis fi dei possum⁹ loqui dupl'r. s. respectu apl'o rū q̄ publicauerūt arundiuē fidei q̄ fue runt.xij. ideo dicit per stadia.xij. Sed qꝛ vn⁹ apl's fecit duos articulos: ideo sunt xiiij. Hāc distinctionē de numero articu lorū sctūs tho. ponit. ij. scrip. dis. xxv. q. j. arti. ij. vbi dicit in principio corpis arti culi q̄ articuli fidei distinguunt duplici ter. Uno modo ꝙtū ad ipsa credibilia: ⁊ sic sunt. xiiij. Alio modo ꝙtū ad ipsos q̄ articulos distinxerunt: ⁊ sic sunt. xij. ꝑm numerū. xij. apl'orum. Articulus aūt est indiuisibilis ꝓtas de deo artās nos ad credendū. vt dicit Richardus. Sed qua re dicit. xij. milia. Rō qꝛ numerus mille narius est numerus ꝑfectus ⁊ significat ꝑfectionē fidei xp̄iane. Sed quare arti culi dicunt stadia. Nota q̄ stadiū ōr tm̄ spaciū ꝙtum ille gygas vocat⁹ hercules poterat trāsire vno anhelitu. Et dicitur q̄ ibat currendo sine missione anhelit⁹ ꝙtuꝫ essent duo iactus balistē. Sic nos dicendo. Credo in quolibet articulo de benus facere stadiū ꝓtemplationis. Se cunda ꝓditio arundinis est cannutoruꝫ vacuitas. Secus de canna mellis: quia cānuti sunt pleni. Idem de arundine fi dei. cuius articuli debēt esse vacui ab ar gumentis ⁊ rationibus. Ambro. Tolle argumēta vbi fides querit. Dicit sctūs Tho. j. parte. q. j. ar. viij. vbi q̄rit vtrum sacra doctrina. i. theologia sit argumen tatiua in solutione ad primū argumētū rñdēdo ad ꝑbū beati amb. allegatū q̄ ar gumēta rōnis hūane nō hñt locū ad p bādū ea q̄ fidei sūt. Addit tm̄ q̄ ex articu lis fidei hec doctrina ad alia argumen tatur. Et vbi. ē. in solutione ad scōm di cit idē sanctus Tho. q̄ argumentuꝫ ex autoritate est maxime ꝓprium hui⁹ doctrine eo q̄ principia hui⁹ doctrine p re uelationē habent: ⁊ hec ꝓncipia sunt ar ticuli fidei. Et sic opz q̄ credaḱ autorita ti eoꝝ ꝙb⁹ reuelatio facta est nec hoc de rogat dignitati b⁹ huius doctrine. Nam ꝫ locus ab autoritate q̄ fundaḱ sup ra tione humana sit infirmissim⁹ loc⁹: vt ēt inquit Boetius locus tñ ab autoritate q̄ fundatur super reuelatione diuina est efficacissimus. Hec sctūs Tho. vbi. ē. Di cit em̄ idem sanctus Thom̄. vbi supra in corpe articuli q̄ sicut alie scīēie non ar gumentanť ad sua principia ꝓbanda: ꝫ ex principijs argumentanť ad ostenden dū alia in ipsis scientijs. Ita hec doctri na nō argumentaḱ ad sua principia ꝓ banda q̄ sunt articuli fidei. Sed ex his ꝓcedit ad aliud ostendendū: sicut apl's j. ad Cor. xv. ex resurrectiōe xp̄i argu mentaḱ ad resurrectionē cōem ꝓbandā. Articuli igit fidei debēt el'se vacui ab ar gumentis ⁊ rōnibus teste Amb. in libro de sacramētis: q̄ dicit vt ꝓdictū est. Tol le argumēta vbi fides querit. eo modo q̄. ē. tactū est: ꝫ crede simpl'r ea q̄ sunt fi dei. Non debes dicere ego credo istū ar ticulum tali argumēto vel tali rōne: sed dices: qꝛ xp̄s ⁊ apli hoc ꝓdicauerūt ⁊ di xerunt. Argumēta ⁊ rationes bone sunt ad ꝓfortandum intelligentiam: ꝫ nō ad fundandū credentiā. Augu. ⁊ alij sancti doctores habebant rationes ⁊ argumē ta solū ad ꝓfortandū intelligentiā: ꝫ nō ad fundandū credētiā: imo si tūc fuisset dictū Augustino quare vos creditis trī nitatē. Non rñdisset ego credo tali argu mento vel rōne: ꝫ rñdisset credo: qꝛ xp̄s hoc dixit ꝓdicauit ⁊ reuelauit. Ideo di xit apl's. Fides vestra non sit in sapiētia hoim. s. argumentis ⁊ rōnibus: sed in vir tute dei. j. ad Cor. ij. De arundine fidei loquēs dauid eccl'ie dicebat. Increpa fe ras arundinis: cōgregatio taurorum in vaccis populorū: vt excludāt eos qui p bati sunt argento. ps. lxvij. Nota increpa feras arundinis. Fere arūdinis: sunt naturales rōnes philosophie vel ratio nes humanales: q̄ fiunt p̄ vel cōtra. Di cit ergo ꝓpha. Increpa feras arundinis Uerbigra. Si occurrat imaginationi tue qūo est possibile q̄ i hostia sit xp̄s ⁊c. Et qñ frangitur hostia q̄ nō frāgaḱ xp̄s ⁊c. Increpa feras ⁊c. Sicut bona mlier ma lam increpat mulierem ipsam volentem inclinare ad pctm̄: nec ponit se in ratio nibus cū eavel argumētis dicendo qūo

fieret: qꝛ ꝓdita essem: ꝫ increpat ⁊ viriliter eā expellit. Sic etiā increpādi ⁊ expel lēdi sunt lenones ifirni qñ loquunť ima ginationi quō ⁊c. Si querak qui sunt illi q̄ maxime habent illas feras. Rñdeo illi supple q̄ sunt in vaccis ppl'orum. Uacce populoꝝ sunt eccl'ie xp̄ianorum q̄ nutri unt vitulos id est xp̄ianos in vita fidei vberibus collationis sacramentoꝝ ⁊ pre dicationis euangeliorū. Et veniunt tau ri id est philosophi q̄ eorum bus logice et philosophie nituntur ꝓbare fidē: volen tes sustinere regulas philosophie ⁊ logi ce ꝓpter qō cadūt in errores cōtra fidē Nota contra illos qui nimis se dāt logi ce ⁊ philosophie ⁊ dimittūt sacrā theolo giā. Ideo auisando apl's dicit. Uidete fratres ne quis vos decipiat p philam et inanē fallaciā. i. logicā: fm traditionez hoim fm elementa mundi: ⁊ nō fm xp̄m ad Coll'. ij. Nota vt excludāt eos. s. xp̄ia nos a vera credētia fidei: qui ꝓbati sunt argēto. sc̄z fide clarissima a christo ⁊ apo stolis ꝓdicata ⁊ publicata. tertia ꝓditio arundinis est folioꝝ venustas quam hz Secus de iūco q̄ est sine folijs: ꝫ arūdo est folijs ornata. Sic arundo fidei dz or nari folijs bonorū operū. Qm̄ fides sine opibus mortua est. Jac. ij. Dic quō xp̄s in cruce dixit. Sitio. Currēs aūt vn⁹ ex eis accepta spongia impleuit aceto ⁊ im posuit arundini ⁊ dabat ei bibere. Mat thei. xxvij. Sed ille pot⁹ nō placuit xp̄o: qꝛ arundo nō erat ornata folijs: ꝫ sicca erat. Talis est fides malorꝝ xp̄ianorum qui habent arūdinē fidei: sed non est or nata folijs bonoꝝ operū: nec bone vite: cū spongia exuta: qꝛ sine charitate cum aceto malicie peccatorū. His tribus ra tionib⁹ pz q̄re fides catholica ōr arūdo.

Scōm q̄ volo vobis declarare de fi de est sua dura impugnatio: cum dicitur vento agitatam. Nota quattuor sunt vē ti principales qui insurgunt contra arū dineꝫ fidei ad diruendū eā. s. orientalis: occidētalis septētrionalis: ⁊ meridiona lis. Oriētalis est presumptio intellectua lis: que dicitur orientalis: qꝛ iam a nati uitate sunt acuti et ingeniosi ⁊ presum ptuosi. Isto vento agitatur arūdo fidei quando ex presumptione queruntur ra tiones ⁊ argumenta ad ꝓbandū fideꝫ: quia multis est occasio dānatiōis. Sim plices autē ꝑsone omnia que fidei sunt credūt firmiter. ⁊ nō curāt de argumēt̄ de rationib⁹: nec de disputationib⁹. ⁊ sic de alijs. Nota ad hoc Jo. ix. de illis qui simpliciter recipiebant doctrinā: ꝫ pha risei ⁊ doctores presumptuosi contradi cebāt de ꝙbus dicebat xp̄s. In iudiciꝫ ego in hūc mūdū veni: vt q̄ nō videt vi deāt: ⁊ qui vident ceci fiant. Nota in iu diciū nō retributionis ꝓ tunc: sed discre tionis: vt qui non vident. s. simplices: et ignorantes videant: ⁊ q̄ vident. s. acuti ⁊ presumptuosi ceci fiant. Rñderūt ꝑsum ptuoli dicētes. Nunquid nos ceci sum⁹ Dixit eis ihesus. Si ceci. i. ignorātes esse tis nō haberetis peccatū. Nunc vero di citis: qꝛ videmus pctm̄ vr̄m manet. Jo. ix. Scōo arundo fidei agitatur vento oc cidentali. i. seculi occupatiōe quando p sone in oibus negocijs hui⁹ mundi vo lunt tenere manū vel pedē: sic fides mo ritur et occiditur in corde⁹ taliū. Quia sicut multitudo malarū herbarū suffo cat triticū in agro ideo mundak: sic mul titudo negociorū mundanorum suffo cat fidem in corde xp̄iani. Dicit aūt vēt⁹ occidentalis: quia omnia mundi ne gocia ad finem tendunt quia omnia bre uiter finiunt. Ideo dicit Lucē. viij. q̄ se mē sc̄z fidei cecidit inter spinas: et simul exorte spine suffocauerūt illō. Jam sunt multi xp̄iani qui nullam fidem habent intus in corde: sed timore nō audēt osē dere exterius. Tertio agitatur vēto aq lonari. i. cōscientie infrigidatiōe q̄ non p mittit aliquod bonum operari. Et ideo sicut perla ꝓditur in sterquilinio sic mar garita fidei ꝓditur in conscientia sterco re plena qm̄ vera credentia non pōt diu stare cum mala conscientia. Apostolus. Bonā cōsciētiā quā quidam repellētes circa fidē naufragauerūt. j. ad Timo. i. Est enim fides vt nauis magna: conscie tia ꝙ vt parua barcha. Sed ex mala vi ta naufragantur. i. cadunt infrā nauem ⁊ barchā ⁊ sic pereunt. ve illis q̄ sic cadunt Quarto agitatur vento australi. i. cōcu piscentie inflammatione. Uētus austra lis est calidus ⁊ humidus sic cōcupiscen tia diuitiarū: honorꝝ: delitiarꝝ carnaliuꝫ et hmōi: q̄ intrm̄ ingrossant ⁊ indurāt cō scientiā q̄ totaliter ꝓdit fidem: qꝛ tanta est altitudo ⁊ puritas fidei q̄ non potest

stare cū tanta cōcupiscētia rerū tpaliū Jō apl's. Radix oim malox est cupiditas quā quidā appetētes errauerūt a fide. ſ. ad Tim. vj. Nota errauerunt a fide. via paradisi est fides. ij. ad Cox. v. p fidē ambulam⁹: sed q̄dā ex excessiua cupiscētia errāt circa fideiviam. de hoc figura dañ. xv. Vidi ⁊ ecce quatuor venti celi pugnabāt in medio mari. supple huius mundi cōtra arundinē fidei. nā cū in oēm terraz exiuerit sonus fidei catholice. iā mō. his quatuor ventis expulsa est a barbaria: tartaria: turchia: grecia. ⁊ mō inter xpianos agitatur. ppter hoc dicit xps filius hois veniēs supple ad iudiciū: putas inueniet fidē in terra. Lu. xviij. Jdeo apostolus. Vosmetipsos tentate si estis in fide: ipsi vos pbate. ij. ad Cox. vlti. Tertiū q̄ habeo vobis declarare de fide est sua certa. pbatio cū dicitur. Existis videre pbatio magis certa est de visu: iuxta illud. Jo. iij. q̄ scimus loquimur: et q̄ vidimus testamur: q⁊ ergo fides xpiana hz certissimā pbationē dicit existis videre. Nota q̄ q̄ vult pbare aliquā legē duo dz videre. ſ. q̄ sit pbata p autoritatē diuinalē. Scdo q̄ sit obseruata p sanctitatē humanalē. Quātū ad primū certū est q̄ de⁹ nō est testis mēdacij. Num. xxiij. Non est deus quasi homo vt mentiatur Si dicatur. quomō erimus certi q̄ deus pbet fidē ⁊c. rñdeo. Sicut cēm literis regis credit hō. ppter hoc q⁊ est ibi sigillū regis impressum: q⁊ al's litera non haberet aliquam autoritatē: ita etiaz de fide xpiana. ppio sigillo dei signata scz miraculis que nō possunt fieri nisi a solo deo Jdeo dauid. Testimonia tua credibilia facta sunt nimis. ps. xcij. Secus de lege moysi quia illa miracula etiā per creaturā poterāt fieri vt pz Exo. vij. ⁊ viij. cap. Jdē etiā de secta machometi. Sz fides xpiana est miraculis cōfirmata que non possunt fieri nisi a deo: sicut illuminare cecos: curare surdos: suscitare mortuos et huiusmodi que nō pñt fieri nisi a deo dicit hoc idem sanctus Tho. ſ. parte. q. cliij. art. xiij. q̄ solus deus pōt p se facere vera miracula. Jdē dicit i de po. q. vj. iij. iiij. Miraculum cēm. ppie est ꝑter ordinē totius nature create: prima pte vbi fit ꝓa. ad scōm. Unde angeli ⁊ alij sancti faciunt miracula ministrando ⁊ ipetrando: vt dicit sanctus tho. ſ. q. xj. iiij. xv. ⁊ in de potentia. q. vj. iiij. Si dicat quō sum⁹ certi de hoc q̄ deus fecerit illa miracula. Rñdeo q̄ hoc testant ꝯtuor euangeliste xij. apli. xxij. discipuli xpi. tot milia doctox eccie. Secō de lege moysi: quia ipa sola testat de se. Ecce quare dixit. Existis videre ⁊c. Cm̄ fides catholica dz esse ita certa sicut illud q̄ videt ad oculū. Quātū ad scōm requirit q̄ sit obſuata p sanctitatē humanalē. Illud nō erit i doctrina antixpi q̄ laxabit gentes ad oia petā Sed sicut deus nō potest esse testis mendacij nec auctor iniquitatis. Lex aūt immūda ⁊ maculata non est a deo: ideo nō excusant recipientes doctrinam machometi. In lege etiā moysi ēnt multe stulticie iudicio philosophorū: sed capiūtur a nobis figuratiue. Sed in lege xpiana nō sunt ibi nisi virtutes ⁊ sanctitates: lō Al's. Scio cui credidi ⁊ certus sum. ij. ad Timo. ſ. patet ergo certissima pbatio fidei xpiane. Ecce. Deo gratias.

¶ De eadē dñica. Sermo. v.

Existis videre ho

mīnē mollib⁹ vestitū. Matt. xj. Scōm diuersos intellect⁹ huius verbi ꝓpositi oportet mō ꝑdicare de diuersis materijs tā speculatiuis q̄ moralibus. Sed ꝓmo saluetur virgo maria ⁊c. Et declarentur thema ſraliter. Deinde hoc verbum est declarandū tripliciter scōm tres ītellectus mysticos siue spirituales.

Primo allegorice siue figuraliter.

Scdo tropologice seu moraliter.

Tertio anagogice seu supernaturaliter.

Et tunc thema nō est interrogatio: sz est ibi ꝛsus. Existis videre hoiem mollib⁹ vestitum. Quātū ad primū allegoria grece dr ab allon. i. alienum vel extraneū. et goze locutio. ſ. aliena siue extranea locutio q̄n factum vel dictuz de vno exponit de alio: sicut q̄n illa verba. Existis videre ⁊c. q̄ fuerunt dicta de beato ioāne baptista exponunt de xpo ꝓm illa q̄ de xpo debemus credere. Cum igitur dicitur. Existis videre ho. i. xpm mollib⁹ vestitū loquitur persōnis penitentib⁹. ꝓo quo sciendum q̄ sicut sunt duo aduētus xpi principales. Primus de incarnatiōe humani. Secundus de retributiōe iudicia li. primus est iam preteritus. scōs est futurus. sic inuenio q̄ xpus est indutus diuersis vestib⁹: q⁊ ꝓm primū aduētum est indutus mollibus vestibus. ſ. misericordie ⁊ pietatis siue benignitat⁊ ⁊ nō aspritatis ꝓm q̄ fuit ostensum beato ioāni euangeliste in quadam contemplatione in qua audiuit vocem de celo dicētē sibi Leua oculos tuos ⁊ vide. Et visa visiōe ipsam scripsit dicens. Vidi septem candelabra aurea: ⁊ in medio septem candelabrox aureox simīlē filio hois vestituz podere ⁊ precinctum ad mām̄illas zona aurea. Apoc. j. Nota q̄ illa septem candelabra aurea sunt septez status xpianorum in quibus cōsistit tota virtus ⁊ pfectio xpianox vel xpianitatis. Dicuntur aurea ppter fidē ⁊ charitatē quā debēt habere. Primus status est dñorum tpaliū. ſ. impatox: regū ⁊c. ⁊ in isto candelabro dz ardere lucerna iustitie. scz ministrare debēt iustitiā oib⁹ gñal's tā magnis q̄ paruis: tam diuitibus q̄ pauperib⁹: taz priuatis q̄ extraneis: tam amicis q̄ inimicis ⁊c. Scōs est ꝓlatox ecclīasticorūz in istis dz ardere lucerna diligētie. curādo de qualibus vel saluentur bonis doctrinis: exemplis ⁊ sacramentis. Tertiꝰ est religiosorum in istis debet ardere lucerna obedientie: nō solū in votis essentialibus seruādis: sed etiam in cerimonijs ⁊ alijs ordinationibus bonis. Quartus est simplicium clericorum sine cura aiarū i istis dz ardere lucerna scīmonie viuendo honeste ⁊ caste considerādo officiū q̄ habēt in ore cōsecrādi: in manib⁹ corpus christi tractandi: in corpore cōicandi. Quintus est coniugatorū in istis dz ardere lucerna amoris ⁊ beniuolētie mutuo se diligendo et ples nutriendo ꝓm dei voluntatem. Sextus est continētium viduorum ⁊ viduarū: in istis dz ardere lucerna pnie: q⁊ tales sine preiudicio partis pñt opa facere penitentialia. secus de coniugatis. Septimus est virginū: in quo dz ardere lucerna abstinentie ciboꝛ ⁊ delitiaꝛ corporaliū: q⁊ sic conseruatur virginitas. In his septē statibus stat tota xpianitas: qui sunt septem candelabra lucētia in conspectu dei. Apoc. ſ. Et in medio septem candelabroruz aureoꝛū simīlē filio hois. ſ. xpm qui est in medio istoꝛ septē statuū. Ratio: q⁊ dicit phs q̄ medium participat naturā extremorum: vt patet si essetis in medio inter ignem ⁊ niuē ⁊c. Sic xpus fuit in medio q⁊ participauit cum septē predictis statibus cū dñis tpalibus q̄ habent puidere multis psonis: sic ⁊ xps rex regū ⁊ dominus dñantiū. Apoc. xix. puidit in deserto vltra quinq̄ milibus psonis. Itē cum ꝓlatis ecclīasticis q̄n in die veneris sancta in pontificalib⁹ dixit missaz cū indumentis rubeis. Mitra ei⁹ fuit corona spinea: annuli: claui: sandalia pedu⁊ claui. Dyacon⁹ fuit latro dexter. subdyacon⁹ latro sinister. Acholiti ꝯgo maria ⁊ ioānes euangelista. ad Heb. ix. Christus existens pontifex futurorum bonorum ⁊c. vbi septē vicibus cātauit. Tertio participauit cū religiosis q⁊ nunq̄ voluit habere aliq̄d ꝓpriū. Mat. viij. Filius hominis non habet vbi caput suū reclinet. Quarto cum clericis simplicibus dicendo missam submisse i die iouis sancta in cenaculo. Dō. Tu es sacerdos in eternū ꝓm ordinē melchisedech. ps. cix. ⁊ ad he. vij. Cōtestor em̄ inquit apl's: q̄m tu es sacerd̄. ineter. ꝓm ordi. mel. Quinto cum cōiugatis: q⁊ eius sponsa est ecclesia Jo. iij. Qui habet sponsam spōsus est. Jdeo danid. Ipse tanq̄ sponsus ꝓcedens de thalamo suo. Sexto cum viduis seu continentibus: scz in triduo passionis q̄n ꝓdixit sponsam. i. ecclīam: vel societatem apl'icā per incredulitatē xpianox. Septimo cum virginibus: q⁊ fuit sanctus inno cens: impollutus: segregatus a peccatoribus. ad Heb. vij. Ecce quō participauit cū oībus innuēdo q̄ venerat ad saluādum oēs. Unus est mediator dei ⁊ hominū hō xps iesus q̄ dedit in redēptionē semetipm ꝓ o nobis. ſ. ad Ti. ij. Notave stitum podere. i. camisia q̄ est vestis ampla alba: longa: ⁊ lata ⁊ significat humanitatē lōgā ⁊ latā a capite vsq̄ ad pedes. Ezechiel ꝓcordat cū ioāne di. vir q̄z vn⁹ scz iesus xps in medio eox vestitus erat lineis Eze. ix. Ecce quomō in primo suo aduētu fuit mollibus vestitus. zona aurea. ſ. charitate ꝑcinctus: q⁊ quicq̄d fecit erga nos totū fecit amore vel dilectione. Sz si volum⁹ loq̄ de scdo aduētu ei⁹. scz q̄n veniet p retributionē iudicialē: tunc nō veniet mollib⁹ vestit⁹: sz durs ⁊ ferreis induet. Auctoritas. Accipiet armaturā

Universidad de Navarra Biblioteca

zelus illi⁹ ad vltionē inimicoꝝ. Induet pro thorace iusticiā: ⁊ accipiet ꝑ galea iudiciū rectum. Sumet scutū in expugnabile equitatē aduet aūt dirā irā in lāceā ⁊ pugnabit cū illo orbis terraꝝ ꝯ insensatos ⁊c. Sap̄. v. Nota ꝑ thorace. ſ. thoracē de iusticia rigorosa. Quia tunc quicunq; pctōr peteret veniā ⁊ misericordiā flendo non obtineret nisi rigorē iusticie: qr indutus iusticia vt lorica ⁊ galea salutis in capite ei⁹. Esa. lix. Sequit. Sapiē. v. Accipiet pro galea iudiciū rectū. Modo nō vr habere iudiciū cū tot pctā fiāt i mūdo tam publice ꝙ secrete que nō puniuntur. Sed tunc in iudicio de omnib⁹ peccatis faciet iudiciū rectū dicēdo cuilibet peccatori tu fecisti hoc. O dñe ⁊ vos vidistis ⁊c. Sed modo videt surdus nō audiendo plasphemias ⁊c. et cecus non videndo peccata que fiunt: sed tūc faciet iudicium ⁊ iusticiā in terra. Hiere. xxiij. Tunc sumet scutū inexpugnabile equitatē. Illa equitas que dicitur scutuꝫ ita erit tunc inexpugnabilis: quia si virgo maria ⁊ oēs sancti patriarche et ꝓphete tunc orarent pro vno peccatore nihil obtinerēt secus modo quia minor sanctus paradisi obtineret. et zelus ⁊ furor viri: id est xp̄i non parcet in die vindicte. ſ. iudicij: neq; acquiescet cuiusq; precib⁹: nec suscipiet pro redēptione dona plurima. Prouer. vi. Quoniam si tunc oēs ꝓphete: patriarche ⁊c. offerrent tūc xp̄o omes misericordias quas fecerunt pro aliquo auaro nihil obtinerent. Nec prophete si offerrēt oēs deuotiōes eorū pro aliquo indeuoto. nec apli oēs charitates ꝑ aliquo inuido. Nec martyres eoꝝ patientiā pro aliquo iracundo. Nec cōfessores suam penitentiam pro aliquo impenitēte. Nec virgines suaꝝ puritatē ꝑ aliquo luxurioso obtinerent: quia non suscipiet pro redēptione dona plurima. Et in manu accipiet lanceā acutissimā dure sentētie ⁊ irrcuocabilis: quando dicet ore suo malis. Discedite a me maledicti ⁊c. mat. xxv. Modo faciamus conclusionez huic parti. In hebdomada preterita vidistis xp̄m vestitū asperis ⁊ duris vestibus: qr euangeliū illius dominice loquit̄ de iudicio finali ⁊ rigoroso ꝫ in dominica currente existis videre xp̄m mollibus vestitū: quia euangelium loquitur de ei⁹ primo aduentu. propter hoc dicit euāgelij thema. Existis videre hominem mollibus vestitum.

Quantum ad secūdum thema est declarandum tropologice seu moraliter: ⁊ hoc fit quando facta vel dicta exponuntur de his que tenemur facere. Cū ergo dicitur. Existis videre ⁊c. Loquitur sanctis angelis vestris custodibus in reprehensione personarum vanarū pomposarum dicēs angelis. Existis videre hominem mollibus vestitum quē ego in principio indui tunicis pelliceis pro necessitate. Gene. iij. Jam modo induitis mollibus ⁊ pretiosis pro vanitate vel ad vanitatem. hoc est multum reprehensibile triplici ratione.

Prima per fatuitatem.

Secunda per superfluitatem.

Tertia per iniquitatem.

Quantum ad primū reprehensibilis est homo cum mollibus ⁊ pciosis vestibus cum fatuitate: quia fatuitas est gloriari de sepulchro et signo proditionis: seu latrocinij. vnde si latro qui ducitur ad furcam non contentaretur de vinculo de canabe: sed vellet habere vinculum de serico ⁊ de auro: de quo si appreciaretur talis fatuus reputaretur. Talis stultitia est inter nos quare vestis est inuēta? nonne ex perditione ⁊ furto ade qui contra voluntatem dei furatus est pomum de horto paradisi. Jdeo omnes sumus filij furis ade. Et in signuꝫ huius portamus vestes. quoniam ante nudi incedebamus et sine verecūdia sicut pueri parui. Auctoritas. Erat vteraq; nudus adaꝫ ſ. et eius vxor ⁊ non erubescebāt. Genes. ij. sed commisso peccato sentētia fuit data. In quocunq; die comederitis ex eo: morte morieminī. Gen. ij. Et fuit executa: qr cinis es ⁊ in cinerez reuerteris. Et in penā fuerūt date homini vestes quasi vinculū latroni in signū furti: de q̄bus nos appciamur faciēdo vanitates et fatuitates. Cōtra hoc dicit scriptura sacra In vestitu ne glorieris vnq̄: nec i die honoris tui. ſ. nuptiaꝝ extollaris. Eccli. xi. Jō reprehendēdo istā fatuitatez dicit xp̄s sanctis angelis. Existis videre hominez ⁊c. Quantum ad secundum reprehensibilis est homo ex superfluitate: qm̄ iam necessitas paulatiz reducta est i mazn̄

supfluitatē: qm̄ primū indumētū homis fuit vnū pellicū. Gen. iij. Fecit de⁹ ade ⁊ vxori sue tunicas pelliceas ⁊ induit eos. Et pellis ibat versus carnē: ⁊ lana ad extra: ad innuendū q⁹ hō ex pctis effectus est silis bestijs. Danid. hō cū in honore esset nō intellexit: cōparatus est iumētis insipiētibus: ⁊ similis factus est illis. Et durauit diu q⁹ homes sic induebanť. Et in hyeme cōuertebant lanam ad carnē. Deide inceperūt pingere pelles: postmodum cogitauerūt facere tunicas de lino ad carnem: ⁊ sic cuz vna veste de lino ad carnē ⁊ desup pelliceo trāsierunt ꝑ magna tpa. Deide dixerūt q̄re nō facimus vestes de lana sine cozo tondēdo lanā ⁊ ipsam lauādo ⁊ filādo. Et fecerūt pānū de lana: ⁊ oēs vestes erāt eiusdē colozis de lana alba vel nigra: qr nōdū erāt tinctores. Deinde dixerunt: q̄re nō damus colores tunc inceperūt tinctores. deinde sartores: ⁊ psone pauperes statim voluerunt facere sicut diuites. Propter qō diuites fecerūt sibi vestes de serico. ſ. tēpore regis saul. Sz idē voluerūt facere pauperes. Propter qō diuites fecerūt vbi vestes de pāno aureo ⁊c. Deinde fecerunt subducturas: ⁊ idē pauperes: ſz mō non possunt inuenire differentiā in materia: ideo faciunt differentiam in forma. ſ. lōgas manicas ⁊c. nō opus est fallo suspēdere. cymbala collo. Jdē in foderaturis. dixerunt mulieres ⁊ nos nihil faciemus Nota hic ꝓtra superfluitatem manicaꝝ ⁊ caudarū intantū q⁹ sartores iā nesciūt quid faciāt. O ⁊ quid dicet ꝯ deo de istis excessibus ⁊ superfluitatibus. vultis cognoscere quod pctm̄ est sicut cibus ⁊ potus sunt data pro tyriaca ꝑpter necessitatē ꝓtra quatuor qualitates cōtrarias in nobis: ſz gulosi faciūt de cibo ⁊ potu venenū quo moriūtur citi⁹ ex superfluitate. idem de vestibus inuētis pro necessitate pro quib⁹ superbi, vani: et pōposi: habēt facere rapinā: vsuras: furta ⁊c. Jō apl's. habētes alimenta ⁊ quibus tegamur: his cōtenti simus. ſ. Timo. vi. Nota alimenta non dicit delectamēta. ⁊ quibus tegamur. non dicit quib⁹ oremur his ꝓtenti simus. Jdeo dicit xp̄s sanctis angelis. Existis videre homines ⁊c. Quātum ad tertiū reprehensibilis est homo ex iniquitate. Tot sunt cm̄ excessus: superfluitates ⁊ varietates: ⁊ vanitates mulierum q⁹ viri ad supplendū eis habent facere vsuras: rapinas: falsas sententias: calūnias: furta: ⁊ huiusmodi. Jdeo dicit Amos. viij. Audite hoc q̄ cōteritis pauperē ⁊ deficere facitis egenos terre dicētes. Quando transibit messis ⁊ venūdabimus merces ⁊ sabbatū ⁊ aperiem⁹ frumentum vt imminuamus mēsuram ⁊c. Juravit dñs si oblitus fuero omia opera eoꝝ ⁊c. Ecce quid fuit ostēsum beato ioāni de quadaz ciuitate vana ⁊ pomposa que ex illis vanitatibus debuit destrui. de qua dicit ioānes. Ue ve ciuitas illa q̄ amicta erat byſſo: purpura: ⁊ cocco: ⁊ deaurata est auro ⁊ lapide p̄cioso ⁊ margaritis: quoniaz vna hora destitute sunt tante diuitie. Apoc. xviij. Nota pri mū. ve. quantū ad dānationem anime. ⁊ scōz ve quātum ad dānationē corporis. Ecce qui mollibus vestiūtur. in domib⁹ regum sunt. i. in habitationibus demonum fm hylarium. Ecce q̄re dicit xp̄us Existis videre ⁊c. quantū ad tertiū anagogice: ab ana q⁹ est sursum: ⁊ goge ductio: quasi sursum ductio: quando dictū vel factum exponitur de his que debemus sperare. Cuz ergo dicit thema. Existis videre. loquitur xp̄us aiab⁹ sanctis de hoc mūdo egredientibus dicens eis. Existis videre hominē. ſ. xp̄m mollibus vestitum. Impenitentibus est asperis et durissimis indumētis vestibus scz rigoris ⁊ iusticie. Sed animabus penitentibus sanctis ⁊ iustis est mollis ⁊ dulcis: q̄ bus dicit. Existis videre ⁊c. Auctoritas. Gloria libani data est ei decor carmeli ⁊ saron. Esa. xxxv. Nota tres cōditiones personarum que habēt gloriam paradisi ⁊ non plures. Prima est innocentum: quibus datur gloria libani scz candoris baptismalis. Secunda est obedientium quib⁹ datur decor carmeli: scz dedicat⁹ vel mollis: quia obedientes habent conscientiam delicatā vel mollē ad obediēdum cito preceptis domini tertia est penitētium: quibus datur gloriam in saron id est principatus meroris: quia penitētes plorant peccata sua. De his dicitur Esa. xxxiij. Regem in decore suo videbunt. Ecce quare dicit thema. Existis videre hominem ⁊c.

¶Item in eadem dominica. Sermo. vj.

Xistis videre prophetam ⁊ plus q̄ ꝓphetaz. Mat.xj. Presens sermo fundabit in itellectu allegorico ꝓpt hoc declarare opz differētiā inter ꝓphetā ⁊ plus q̄ ꝓphetā. Propheta est ille q̄ ex diuina reuelatiōe seu spūali illuminatiōe reuelat futura vl̄ ꝓterita occulta ⁊ secreta. Hoc etiā dr vulgariter: sicut xp̄s de muliere samaritana cui dixit xp̄s oia q̄ fecerat q̄ dixit xp̄o. Dñe video: q̄ ꝓpheta es tu. Jo.iiij. Sz plus q̄ ꝓpheta est ille q̄ futurū secretū q̄ reuelat ore ostendit ad oculū opere. Sicut ioā. bap. qui fuit ꝓpheta q̄ dixit. Post meveniet cuius nō sum dign⁹ calciamenta portare. Mat.iij. Sed fuit plus q̄ ꝓpheta q̄ ipsum ostendit digito dicens. Ecce agn⁹ dei ecce qui tol. ⁊c. Joā.j. Gloſa. Joānes ꝓpheta ⁊ plus q̄ propheta est: q̄ q̄ ore dixerat digito ostēdebat. Ad ꝓpositum inuemo q̄ inter oēs psonas mūdi q̄ maiora secreta fidei catholice dixit ⁊ reuelauit fuit ihesus xp̄s dñs noster: et sicut ore dixit ⁊ reuelauit i hoc mūdo: ita opere claro ostendit in alio: iō bene potest dici propheta ⁊ plus q̄ propheta. iō vobis q̄ existis de domibus vestris ad videndū xp̄m in missa sacramentaliter ⁊ in p̄dicatione mō mentaliter dico ego. Existis videre ꝓphetā ⁊ plus q̄ ꝓphetā. Secreta aūt fidei que hic propheta dñs ihesus christus nobis dixit ⁊ reuelauit ore ꝓpio in hoc mundo sunt multa: sed solum loquar de tribus modo: scilicet.

Saluatiōe celestiali.

Damnatione infernali.

Afflictione purgatoriali.

¶ Quātum ad primū secretū quod xp̄s nobis reuelauit est de saluatiōe celestia li: q̄ nūq̄ nec moyses nec aliquis ꝓpheta manifestauit: nec reuelauit q̄ bonis operib⁹ possit haberi gloria celestis. immo dicit dauid ꝓpheta. Celum celi dño: terram autē dedit filiis hominū. celū celi. i. gloria: sz venit xp̄s propheta qui nobis reuelauit ⁊ promisit nō bona tēporalia vt moyses: immo dicit vt despiciam⁹ sed ꝓmisit saluationē celestē dicens. qui fecerit volūtatem patris mei qui i celis est: ipse intrabit in regnum celorū. Mat. vij. Ecce hic prophetat de magno secreto q̄ nūq̄ ante per aliquem fuit reuelatum. Moraliter nota q̄o totū ius habē di gloriā fundatur in obediētia. ibi: qui facit voluntatem: nō ergo illa gloria potest haberi iure dñij vel prelationis: nec sciētia: nec pōpa: nec genere: nec pulchritudine: nec fortitudine. Dic practice q̄n moritur alios dñs in hoc mundo qui fuit dño inobediens q̄ magis voluit regi ⁊ gubernari ꝓpriis inclinatiōibus q̄ diuinis ordinationib⁹ ꝓpio sensu q̄ dei mandato q̄n venit ad portā paradisi pulsans ⁊ dicēs. Dñe dñe api nobis ⁊c. Allegādo. Rñdebit xp̄s. Amē dico vobis nesciovos. s. scia approbatiōis. Idē de plūs magnus doctorib⁹ et de oībus inobediētibus q̄ nō gubernarunt se sm dei voluntatē: sed p̄ suā sensualitatē ⁊ vanitatē. Idē de mulieribus i corpore pulchris sz in aia turpissimis. oēs tales xp̄s remittet ad infernū: sicut cū p̄ inobedientiā amisim⁹ paradisum: ita p̄ obedientiā opz nos ipm obtinere. Jdeo petimus in oratione dñicali. Fiat voluntas tua sicut in celo ⁊ i terra. Sz xp̄s ē plus q̄ ꝓpheta in alio mundo quando opere ostēdit bonis ea que hic promisit verbo. quando cū bona persona moritur ⁊ obediens et anima pulsat ad portam paradisi: ⁊ allegat quomō fuit hoc i dominio seu prelatiōe: ⁊ vixit sm dei ordinationē seruando precepta: tūc xp̄s facie leta dicit. Euge serue bone ⁊ fidelis: q̄ sup pauca fuisti fidelis: supra multa te constituā intra in gaudiū dñi tui. Matth.xxv. Nota euge interiectio est leticie: serue bone ⁊ fidelis. vbi ostēditur examē quod fit in iudicio: quod est de duob⁹ sc̄z de bonis operibus. ideo dicit. Euge serue bone: sz modicū esset facere bona opa nisi fierēt intētione recta. ideo dicit fidelis. regalia que deus sibi retinuit de bonis operib⁹ sunt q̄ fiant amore sui: ⁊ ad vtilitatē tuā tecū diuisit per mediu. Caueas ergo tu ne ipm defraudes q̄ bona opera facias amore alterius sc̄z vane glie vel laudis vel honoris vel familiaritatis ⁊c. Sz solum amore sui vt laudet: ⁊ ametur talis est fidelis. Ecce quare dicit. Euge serue bone ex operibus materialiter: ⁊ fidelis: sc̄z formaliter. Ratio: q̄ super pauca fuisti fidelis: ad ostendēdū q̄ licet bona

opera ⁊ intentio sint necessaria ad salutionem tñ magis requirit intentio recta ideo dicit. sup pauca fuisti fidelis. Opera autē bona si intentiōe mala sint facta nihil valent: videtur q̄ deus in examine aiarum teneat modu3 aquile zelotipe q̄ volens probare filios suos extrahit eos de nido ⁊ illis qui recte respiciūt rotā solis prouidet tanq̄ filijs: alios autē proiicit tanq̄ nō suos. Sic recte facit dñs de⁹ q̄ extrahit nos de nido huius mūdi per mortē corporalē: ⁊ si recte respexisti solē iustitie in bonis operibus sc̄z habēdo intentionē rectā bene stas: de⁹ prouidebit tibi de gloria. Si aūt per oppositum habuisti intentionē similtrā sc̄z per hipocrisim ⁊c. proiiciet te in inferno. Ecce quare dicit: q̄ sup pauca fuisti fidel'. Cū g̃ dicit thema sctis aiab⁹. Existz vide. ꝓphe. Rñdēt et pl⁹ q̄ ꝓpham. Quātū ad istū secretū. s. de dānatione infernali: secretum aūt dānatiōis fuit ita occultū antiquit⁹ q̄ iudei adhuc ipsam nō credūt: imo sup illud Job.xxj. Ducūt in bonis dies suos et in pūcto ad inferna descendūt. Dicūt iudei ad inferna descendunt. i. ad fossaz Sz venit christ⁹ qui tā q̄ propheta hoc reuelans dicit. Dico vobis q̄ si penitentiam nō habueritis oēs simul peribitis Lu.xiij. Nota simul ad aliquid refertur Dicit hostiaria de quadam parte ciuitatis hierl̄m que vocabatur syloa. vbi cecidit turris alta q̄ oppressit .xviij. hoies. de hoc loquēs xp̄s cū aliquibus dixit. Dico vobis q̄ si penitentia nō habueritis oēs simul sicut illi. xviij. hoies peribitis. Nota dāna sunt hic tria. Primo quid est syloa. Secō que est turris illa. Tertio qui sūt illi. xviij. homies oppressi. Nota q̄ syloa idem est quod missus ei. Iste est xp̄s: de quo dixit Jacob patriarcha. Nō sufferetur sceptrū de iuda: neq̄ dux de femore eius donec veniat q̄ mittēdus ē ⁊c. Señ. xlix. Ecce hic syloa q̄ interpretat missus ei. Jdeo dr. i. Jo.iiij. in hoc apparuit charitas dei i nobis: q̄m filiū suū vnigenitū misit deus in mundū vt viuamus per eū Turris altissima est xp̄i iustitia q̄ altissima est: q̄ nō est ibi appellatio ad maiorē et fortis sententia irreuocabilis. De hac turre autoritas. Natus tu⁹ sicut turris libani q̄ respicit ꝑta damasceū. Cañ. vij. Nasus est iustitia dñi rigorosa: quia homo furibūdus naso respirat furibūde sm illud. Quiescite ab homine cuius spiritus est in naribus eius: q̄ excelsus reputat⁹ est ipe. Esa.ij. Sicut turris libani. i. candoris clara: q̄ in hoc mūdo iustitia dei non est nobis clara ⁊ manifesta q̄ respicit contra damascū sc̄z sanguine lauatum Ecce xp̄ianus sanguine xp̄i lauatus in baptismo. Hic est qui venit per aquam ⁊ sanguinē ihesus christus: non in aqua solū sz p̄ aquā ⁊ sanguinē. i. Jo.v. ꝑta damascū. i. ꝑta xp̄ianū. Quare maiorem rigorē iustitie ostēdit xp̄s ꝑta malum xp̄ianum q̄ ꝑta iudeū vel agarenū Responsio. ꝓpter maiores gr̄as quas a xp̄o recepit. Nota .xviij. hoies significāt xviij. pctā sm cui quot sunt pctā cōpntā tur pctōres. Peccata autē capitalia sunt septē: ⁊ trāsgressiones precept⁹ sunt .x. que faciūt .xviij. pctā: sed ex his nō dānatur homo: imo ad hoc q̄ homo dānetur necessariū ē .xviij. pctm: quod est finalis impenitētia. Tunc cū turris diuine iustitie cadit super .xviij. ⁊ opprimit in infernō. Ecce quare dicit xp̄s. Dico vobis ⁊c. Hoc di. verbo ostēdit se ꝓphetam: sed est plus q̄ ꝓpheta i alio mūdo quādo opere dat xp̄ianis malis quod hic promisit verbo: quādo de facto dat eis dānatiōnē infernalē. Verbi gr̄a. quādo moritur malus religiosus qui nō curauit seruare regulā nec vota ⁊c. Idē de malo clerico: idē de malo laico: de q̄bus dicit text⁹ euāgelū. Cum intrauerit paterfamilias ⁊ clauserit ostium: incipietis foris stare ⁊ pulsare ostium dicentes. Domine aperi nobis. Et respondens dicet vobis. Nescio vos vnde sitis ⁊c. Tunc incipietis dicere. Māducauimus coram te ⁊ bibim⁹ et in plateis nostris docuisti. Et dicet vobis. Nescio vos vñ sitis. Discedite a me oēs operarij iniq̄tatis. Ibi erit fletus et stridor dentium. Lu.xiij. Si ergo diceret aīabus dānatis. Existis videre ꝓphetā responderet etiam plus q̄ ꝓphetam. Quātum ad tertiū secretum de afflictione purgatoriali. Hoc secretū fuit antiquitus ita occultū q̄ intellect⁹ human⁹ nō poterat concipere q̄ in alio mundo de⁹ daret tempus ⁊ locū ad complēdū penitētiam de peccatis venialibus ⁊ de penitētijs mortaliū pctōr nō ꝓpletis: sed venit xp̄s qui hoc secretū reuelauit dicens

Universidad de Navarra Biblioteca

Ego sum vitis vera ⁊ pater meꝰ agricola est. Oēm palmitē in me nō ferentem fructum tollet eum: ⁊ omnē qui fert fructū purgabit eū vt fructū plꝰ afferat. Joan. xv. Nota. Ego sum vitis vera. nos sumꝰ palmites qui per verā fidē manemus in vite. de quibus dicit. Oēm palmitē i me non ferentē fructū sc̄z bonoꝝ operū virtutum ⁊ meritoꝝ: tollet eum. i. excidetur et in ignem sc̄z in infernum mittetur. Et oēm qui fert fructum purgabit eū. ⁊ nūquid tam boni ꝙ mediocres transibunꝰ p purgatoriū: dico q̄ sic. Sed est duplex purgatorii scilicet voluntarium: ⁊ illud est in hoc mundo: ⁊ violentū in alio: ⁊ nū ꝙ fuit aliquis nec erit saluus in paradiso quin trāsierit p aliqđ istoꝝ nisi xp̄s et virgo maria. ideo dicit. purgabit eum vt fructū plus afferat: qz sicut hic fecit fructum gratie: ibi faciet fructū glorie. Sed ostēdit se xp̄s plus ꝙ̄ ꝓphetā in alio mūdo qñ moriūtur persone in gratia dei: ꝙ̄ non ꝓplecuerūt hic penitentiā ⁊ veniunt coram xp̄o ad iudiciū ⁊ inde mittunt ad purgatoriū: quo portantur per angelum bonū. Dic practice quomō christus dicit angelo: porta istū ad purgatoriū ⁊ stet ibi per tantū tēpus ⁊c. Dic quomō angelus mittet ip̄z in purgatoriū. Autoritas Jn igne ꝓbatur aurum ⁊ argentum: homines vo receptibiles in camino humiliationis. Eccl. ij. Si querak ab eis. Existis videre ꝓphetā. Respōdēt etiā ⁊ plus ꝙ̄ ꝓphetā. Scōm hoc dicere possumꝰ de dño iesu xp̄o: ꝓpheta magnus surrexit in nobis. Et quia deus visitauit plebem suam. Luce. vij. Deo gratias.

¶ Dñica. iij. aductus dñi. Sermo. vij.

Ecce mitto angelū meum ante faciē tuā. Matthei. xj. Verbum ꝓpositum potest declarari quadrupliciter siue quattuoꝝ modis: iuxta quattuoꝝ intellectꝰ sacre scripture

Primus erit ꝼm intellectum hystoricū seu litteralem.

Secūdus erit ꝼm intellectum allegoricum seu figuralem.

Tertius iuxta intellectum tropologicum seu moralem.

Quartus ꝼm intellectum anagogicū seu supernaturalem.

¶ Quantū ad primū iuxta intellectū hystoricū s. litteralē est verbū dei patris ad xp̄m eius filiū loquentis de sua bñdicta incarnatione qua xp̄s venit ꝓ redēptione humani generis ⁊ de suo ꝑcursore dicit deꝰ pater filio. Ecce mitto angelum ad litterā loquit de ioanne baptista: qz angelus grece idē est q̄ missus latine. sicut enī rex vēturus ciuitati premittit nūcium ad ꝓparādū: sic deus. Jō sequit.

Qui ꝓparabit viā tuā añ te. ꝓ cuiꝰ fūdamento sciēdū q̄ regula est generalis divine ꝓuidentie quā seruauit a principio mūdi vsq̄ ad finem q̄ qñ aliqua magna imutatio vel innouatio dꝫ i hoc mūdo fieri semp deꝰ ꝓmittit aliquēt gētes se ꝓparēt. Uerbi gratia. Deus ordinauit magnā imutationē ⁊ innouationē i hoc mūdo sc̄z vt totus mūdus lauarek ⁊ mūdarek a pctis hominū ⁊ renouarek aqs diluuij ꝓpter qđ ꝓmisit amicū suū noe q̄ predicauit centū annis vt gētes se ꝓparent p pniaz q̄ erat quingentoꝝ annoꝝ qñ incepit p̄dicare: ⁊ deridebāt ⁊ truffabant de ipso: intantū q̄ infra cētū ānos nō poterāt conuertere nisi septē psonas sc̄z vxorē suā ⁊ tres filios ⁊ tres vxores filioꝝ ⁊ venit diluuiū ⁊ perdidit oēs quot quot erant in mūdo. Sēn. vj. ⁊. vij. Scōo ꝙ̄ hoc idē qñ deus voluit innouare terrā egypti: ⁊ liberare filios ysrael et destruere egyptios. Sed ante ꝓmisit filiuz suū ad moysen ꝓphetam vt auisaret regem pharaonē ⁊ egyptios qui ꝑdicauit ibi ⁊ multa miracula fecit: sed nullū egyptiū cōuertit: immo fuerūt oēs in mari submersi. vt ꝙ̄ Exo. xiiij. Tertio ꝙ̄ idez qñ deꝰ voluit ejicere decē tribꝰ de terra ꝓmissiōis ꝓpter peccata coꝝ. Sed ante premisit amos ꝓphetā vt hoc eis nūciaret ⁊ p̄dicaret. Quarto ꝙ̄ hoc idē qñ deꝰ voluit destruere terrā ꝓmissiōis ⁊ captiuare duas tribꝰ q̄ remāserant sc̄z tribus iuda ⁊ beniamin. Sz ante ꝓmisit eis hieremiā ꝓphetā volēs seruare regulā sue ꝓuidentie. Quinto ꝙ̄ hoc idē qñ deꝰ ordinauit destruere maiorē ciuitatē mūdi sc̄z ninive ꝓpter pctā coꝝ: ꝫ ante ꝓmisit ionā ⁊ naū ꝓphetas: vt p̄dicarēt eis vt se ꝓpararēt. Jone. i. ⁊. iij. Sexto ꝙ̄ qñ voluit renouare ⁊ mutare totū mūdū ꝓ ad uēctum messie sciēs q̄ multi de iudeis nō crederēt in eū ꝓp qđ essent dispergēdi ꝓ

mundū. Sz ante ꝓmisit ioannē baptistā qui nūciauit aduentū xp̄i ꝓ mūdi redemptione et indeoꝝ destructione dicens. Jā enī securis ad radicē arboris posita est Mat. iij. antiq̄tus securis fuit posita solū ad ramos: ꝫ tūc ad radicē. s. ad totalem iudeoꝝ destructionē. Nō aūt veniet maior mutatio ⁊ maior innouatio ꝙ̄ ꝙ̄ fuit in mūdo sc̄z destructio ⁊ finis mūdi: sc̄z aductus antixp̄i ⁊ iudiciū generale. Jdeo deꝰ ꝓmisit sanctos: sc̄z dñicum ⁊ franciscum cū suis religiosis: vt de quolibet ipsoꝝ legit. vicinum creditur preuenisse iudiciū: sed nūc gētes nō ꝑmittunt credere. q̄ aūt nūcij missi dicank angeli. Autoritas. Misit deus patrū ipsoꝝ per angelum suuz reuocare eos. ꝓpter qđ ꝑceret illis ⁊ tabernaculo suo. Jpsiꝰ o subsannabant in angelis suis. ij. Esdre. j. Ecce regula ⁊ ordo diuie iustitie. Quia ergo ioannes fuit a deo missus ad nunciādum xp̄i aduentū: ideo in themate dicit vl̄ vocat ipsum angeluz dī. Ecce ego mitto ⁊c. Moraliter nota qđo beatus ioānes nunciauit aduentū xp̄i tripliciter: predicando: baptizando: ⁊ demonstrādo. ꝓ primo dicebat. Jp̄e est qui post me vēturus est: qui ante me factus est: cuiꝰ ego non sum dignus vt soluā eius corrigiā calciamēti. Jo. j. ꝓ scōo dicebat. Ego baptizo vos aqua: medi⁹ aūt vestrū stetit quez vos nescitis. Jo. j. ꝓ tertio dicebat de monstrādo ip̄z. Ecce agnus dei. Sic enī qñ deꝰ voluit venire p gratiā in mentē alicuius ad ipm iustificandū. ꝓmo ꝓmittit ioannē predicantē. Joannē. i. gratiaz predicationis: qz singularis introit⁹ dei in corde peccatoris est p predicationem: ideo ꝓmittit. ioannē. i. predicatorem qui predicat exterius ad aures: ꝫ xp̄s predicat interius in corde. ideo dicit Hzech. Jnvanū laborat exteri⁹ lingua p̄dicatoris: nisi assit interius gr̄a saluatoris. Et augu. in celo cathedrā tenet: q̄ corda hoim docet. Scōo ioannes venit baptizādo: ⁊ hoc qñ peccator tactus in p̄dicatiōe plorat pctā sua per ꝓtritionē: qm̄ ille lachrymē baptizant: lauant ⁊ purificant alam ab oibus culpis ⁊ maculis peccatorum mortalū. Tertio venit ioannes demonstrādo: ⁊ hoc qñ peccator ꝓtrit⁹ de peccatis oñdit ea sacerdoti p ꝓfessionē sacramentalē. De his oib⁹ dicit dō. Emittet ꝼbū suū ⁊ liq̄faciet ea: sta. spi. ei⁹ ⁊ fluēt aque. Qui annūciat ꝼbū suū iacob. ꝑs. crlvij. ¶ Nota emittet ꝼbū suū. Ecce iohes p̄dicās. flabit spi. ei⁹ ⁊ flu. sq̄. Ecce ioannes baptizās. Qui annūciat ꝼ. su. i. ob ideſt ꝓfessori denūciādo sibi ꝓpositū cordis. Ecce ioānes demōstrans. Quantuz ad scōm intellectū allegoricū seu figuralem tunc thema est dei patris ad populū xp̄ianū dicentis de filio suo. Ecce ego mitto angelum meū: quia ꝫ sit dñs angelorum: tuz dicitur tñ angelus: qz missus a deo pfe. lō Esa. Paruul⁹ nat⁹ est nobis: ⁊ filiꝰ datus est nobis. Et factꝰ est ꝓncipat⁹ sup humerū ei⁹ ⁊ vocabit nomē ei⁹. admirabilis: ꝓsiliari⁹ fm. lxx. interp̄tes magni ꝓsilij angelus: deus fortis: pater futuri seculi. Esa. ix. Mittit autem coꝝ nobis tanq̄ princeps ⁊ bellator fortis ⁊ valens ad prelium. Sicut legitur in iulio cesare qui nūq̄ dixit: ite sed venite. Jta xp̄s ad prelū iuit ꝓ nus coꝝ xp̄ianis vt ipsuz se quātur. ideo dicit deus pater. Ecce ego mitto angelū meū ante faciem tuam: loquens populo christiano ad bellandum cū inimicis: sc̄z demonibus ⁊ peccatis: vt nobis christianis daret coꝝ ꝼtutē et audaciam. De hac figura legitur q̄ in terra ꝓmissionis habitabant septē ꝓditiones gentium anteq̄ illucyenissēt populus ysrael de terra egypti sc̄z ammoꝝrei: gereseı: ethei: pherezei: chananei: euei: ⁊ iebusei. Et erant tot filij q̄ filij ysrael timebāt illuc intrare. Sed dñs dixit populo isr̄l. Ne timeas p̄cedet te angelus meus q̄ introducet te ad ām̄oꝝreū: etheū ⁊ pherezeuz: chananeumq̄ ⁊ eueum: ⁊ iebuseum quos ego ꝓteram ⁊c. Exo. xxiij. Figura fuit christi: qm̄ ante aduentum christi erant septem ꝓditiones malarum gentiū. s. septē demones q̄ sunt capitanei septē peccatoꝝ mortaliū. Primꝰ fuit populꝰ amoꝝreoꝝ. quoꝝ capitaneus significabat leuiathan capitaneū superboꝝum. Secundus gereseoꝝ q̄ significabat mōmonam capitaneū auaroꝝum. Tertius etheoꝝum. asmodeum capitaneum luxuriosoꝝum. Quartus pherezeoꝝ. beelzebub capitaneum inuidoꝝ. Quintus chananeoꝝum: beelphegoꝝ capitaneum gulosoꝝum. Sextus eueoꝝum: baalberith capitaneum iracūdoꝝum. Septimus iebuseoꝝum: astaroth capitaneum accidio

Universidad de Deusto
Biblioteca

Dominica tertia aduentus domini.

sozū. Modo videamus quis faciet ꝓlium ꝓo populo christiano: maxime ꝓsiderata pompa demonis maxia intātū ꝙ nullus homo esset sufficiēs. nō de⁹ pater misit filiū suum di. ppl'o xp̄iano. Ecce ego mitto angelū meū. s. xp̄m qui debellabit istos capitaneos. Primo debellauit ⁊ vicit leuiathan capitaneū supbie ꝺ virtute humilitatis: qz nūq̄ fuit aliquis humilior xp̄o. Scō vicit māmonā ex pauptate voluntaria quā semp voluit seruare. Tertio vicit belzebub virtute charitatis ⁊ dilectionis: qz q̄quid fecit: fecit charitatiue. Quarto vicit asmodeū virtute puritatis ⁊ virginitatis. Quinto vicit beelphegor virtute abstinentie. Sexto vicit baalberith ꝺ virtute patiētie. Septo vicit astaroth virtute diligentie. Ecce ꝺre deus pater dicit populo xp̄iano. Ecce ego mitto angelū ⁊c. Ideo nō opz nos multū ꝓliari: iz intrare campū bonevite ⁊ recipere arma sez humilitatem dimittēdo superbiam: ideo dixit xp̄s. In mūdo pressurā habebitis: iz cōfidite ego vici mundū. Jo. xvj.

¶ Quantū ad tertiū intellectū. s. tropologicū seu moralē. thema est ꝟbum dei ad quēlibet nostrū dicentis. Ecce ego mitto ang. ⁊c. Determinatio est cōis oīm sctōꝝ ꝙ oz̄liter dicentiū ꝙ in celo nō erūt due ciuitates hoīm ⁊ angelo⁊: sed solū vna: qz oēs stabimus simul cū sanctis angelis in diuersis vicis siue platcis. i. ordinibus angelo⁊: vt hꝫ Mat. xxij. ⁊ Luc. xx. Nota hist̄oriā de saduceis cū xp̄o disputantibus: de muliere septē viros habente. q̄bus rñdit xp̄s di. Erratis nescientes scripturas neq̄ virtutē dei. Cū em̄ a mortuis resurrexerint nō nubēt neq̄ nubēt sed erunt sicut angeli dei in celis. Mar. xij. Lucas dicit. equales angelis erūt. Ex ista xp̄i rñsione pz solutio duarū questionum antiquarū. Prima de ꝑeminentia: vtrū sancti angeli ꝑemineāt sanctis animab⁹: vel ecōuerso an sint equales. Secūda de residētia: vtrū angeli resideant ad dextrā xp̄i ⁊ aie ad sinistrā: vel econuerso. Solutio ꝓme pz cū dicit xp̄s: equales angelis erūt. Solutio secūde dū dicit. erūt sicut angeli dei. Cū ꝙ dicit deus. ecce mitto angelū ⁊c. ante faciē mentis humane: de⁹ ꝓponit angelū ꝙsiderandū vt hō se disponat iuxta ꝙditiones angeli eas. Quēadmodū bonus pictor ꝓponit coꝝ discipl'o pulchrū exēplar imaginis ad pingendū. Si ergo volumus cū sctis angelis habere societatē i celis: opz nos ꝙformari eoꝝ ꝙditionibus hic in terris: ⁊ virtutibus hic invia. ꝓpter hoc dicit nobis de⁹. Ecce ego mitto angelū meū. scz tāq̄ exēplar ꝟtutū: vt ab eo recipias exēplum. De virtutibus ⁊ cōditionibus angeloꝝ. dicit dauid. ps. ciij. Qui facis angelos tuos spūs: ⁊ ministros tuos ignē vrentē. Ubi patent tres ꝙditiones ꝟtutes angeloꝝ. Prima est ꝙ sunt spūs. ibi. Qui facis angelos tuos spūs. Scōa ꝙ sunt ministri. ibi. ⁊ ministros tuos. Tertia ꝙ sunt ignis. ibi. ignē vrentē. In quo ostendit ꝙ sancti angeli habēt puritatē i se: qz spūs pietatē ad nos: qz ministros charitatem ad deum: qz ignem vrentem.

¶ Quantuz ad primū sancti angeli habent puritatē: qz spūs carnē ⁊ ossa nō habet Luce. xxiij. Ideo tu luxurioſe recipe exēplū ab angelo⁊ vt sis sibi simulis in puritate depinge coꝝ tuū ad nō cogitandū nec ad desiderandū illā materiā luxurie ⁊ os ad nō loquendū ⁊ aures ad non audiendū: oculos ad nō respiciēdū: ⁊ etiā ad nō tangendū ⁊c. al's nunq̄ eris soci⁹ angelo⁊ in celo: qz non intrabit in eā aliquid coinq̄natū aut abominationē faciēs Apoc. xxj. Scōo sancti angeli habēt ad nos pietatē: qz respiciūt nos p̄ feneſtras et q̄n vident nos in periculis ⁊ miseriis veniunt ad defendendū nos. Angeli em̄ deputant⁹ ad hoīn custodiam: vt dicit. s. Tho. j. pte. q. cxiij. Et. j. scrip. dist. xj. q. j. ꝟs illud ps. Angelis suis mādauit de te vt custodiāt. te in oibus vijs tuis. Cuius rō est: qr inter deū ⁊ hoies media est angelica natura: mō ꝺm legē diuine ꝓuidētie ⁊ sapiētie: hoc est ordinatū vt inferiora ꝑ superiora ꝓuideat. Scōm em̄ ordinem diuine ꝓuidentie in rebus oib⁹ inuenitur ꝙ mobilia ⁊ variabilia ꝑ immobilia ⁊ invariabilia mouent⁹ ⁊ regulant⁹: sicut oia corꝑalia per substantias spirituales ⁊ imobiles: ⁊ corꝑa inferiora ꝑ superiora ꝙ sunt invariabilia ꝺm sbam. Sz ⁊ nosipsi regulamur circa ꝙclusiones in quib⁹ diuersimode possum⁹ opinari per ꝓncipia que invariabiliter tenem⁹. Manifestū est aūt ꝙ in rebus agēdis cognitio ⁊ affectus hoīs multipl'r variari ⁊ deficere possunt a bono. Hoc igit fuit necessarium ꝙ hoībus angeli ad custodiā deputarent⁹ per quos regularētur ⁊ mouerētur ad bonū. Exequunt⁹ em̄ angeli ad diuinā ꝓuidentiā circa salutē hoīm adiuuando ad deferendū in finē ⁊ liberando ab eis q̄ impediūt ꝓcessū i finē. Et hec executio diuine ꝓuidētie ꝑ angelos de hoībus vocat⁹ custodia angeloꝝ. Itē angelus hoiem custodiēs ꝺm quid hoiem cui custos deputat⁹ est de relinquere dr: inq̄tum exponit tribulationibus: vel etiā in sto dei iudicio ab aliquo pctō non retrahit: nunq̄ tñ ita de relinq̄t quin sit aliq̄s effectus custodie inq̄tū aliquod malum phibet et aliq̄ bonū ꝓmouet. Nec obstante ꝙ damascen⁹ dicit ꝙ angeli cū sint hic nobiscū nō sunt in celo: ergo videtur ꝙ nos de relinquerēt. Qvt dicit. s. Tho. j. ꝑ. q. cxiij. ar. vj. in solu. ad. iij. ⁊ si angelus custos interdū de reliquat hoiem loco: nō tñ de relinquit q̄tum ad effectū custodie: qz etiā dū est in celo cognoscit q̄d circa hoiem agat. Neq̄ indiget mota tē poris ad motum localē: sed statim potest adesse. Idē dicit sctūs Tho. ij. sc̄p. vbi. ꝺ. ar. iiij. in solu. ad. v. vbi dicit ꝙ q̄cunq̄ aliq̄d agēs imprimit fortē impressionē remanet illa impressio in patiēte per aliq̄d tēpus: etiā ad absentiā agētis. vt ꝑz in motibus violentis. Et ita dico inquit. s. Tho. ꝙ ad vnā actionē angeli in homie pōt hō bonā dispositionē accipere q̄ manet in eo ad aliq̄d tēpus: vt ꝑz q̄n aliq̄s semel deuote orat ad plures dies remanet deuotio. Et ita angelus q̄uis non semp ꝓns sit pōt tñ semp custodire iq̄tū effect⁹ ei⁹ manet post actionē. ꝑz ergo ꝙ angeli scti hñt ad nos pietatē: quia respiciūt nos etiā dū sunt in celo empyreo et loco distātes a nobis: ⁊ q̄n vident nos in periculis veniūt ad nos defendendū. Nonne oēs sunt administratorij spūs in ministeriū missi ꝓpter eos qui hereditatem capiūt salutis. Ad Heb. j. Ergo recipe exemplū ab angelo: de pinge in corde tuo pietatē erga pauperes dādo vel mutuando vel vendendo sine vsura: nō pluris vēdēdo ꝓpt solutionis dilationē: nec minoris emēdo ꝓpt denarios patos ⁊c. Exerce teipsum ad pietatē. Nā corꝑalis exercitatio ad modicū vtilis est: pietas aūt ad oia vtilis est. ꝓmissionē hñs vite q̄ nūc est ⁊ future. j. ad Ti. iij. Tertio sancti angeli hñt charitatē in deo: qz ignis vrens sunt in amore dei in fruitiōe Nota hist̄oriā Judicū. xiij. de parentib⁹ Sāsonis quib⁹ apparuit angelus qui cū offerrent deo sacrificiū angelus saltauit in flāmā dixit text⁹. Cū ascēderet flāma altaris in celū: angelus dñi ꝑiter in flāma ascēdit. Judi. xiij. Istud lapideū altare figurabat altare christianoꝝ qm̄ non ꝺz dici missa nisi in altari lapideo vel super arā. Judei habebāt altaria de terra vel de lapidibus impolitis. In sacrificio aūt misse in quo conficitur corꝑus xp̄i de quo exit flāma ignis que inflāmat corda christianoꝝ in remissionem peccatoꝝ sunt. Nota quid accidit Ilerdo de fratre Bartholomeo Thome sancti nostri ordinis scz predicatoꝝ cui revelauit angel⁹ ꝙ oēs qui fuerūt in illa missa fuerūt absoluti a pena ⁊ culpa: ergo exēplo angeli qui ascendit in flāma debet quilibet nostrum ascendere in hoc sctō sacrificio per deuotā contēplationē. Isto mō accendit in nobis ignis ille charitatis. de quo dicit xp̄s. Ignē veni mittere in terrā: et q̄d volo nisi vt accendatur. Lu. xij. Quātum ad quartuz intellectū scz anagogicū seu supernaturalē: tūc thema est verbū christi ad quālibet bonā animā ex hac vita transituram: ipsam consolando dicentis Ecce mitto angelū meum ⁊c. Magna assecuratio et consolatio est mercatoribus quādo habēt trāsire inter gētes armoꝝ et latronū si a capitaneo eoꝝ habēt salvum conductū ⁊ gaudagiū: sed maior securitas eis esset si paratari⁹ dñi precederet eos associādo per passus periculosos Sic quilibet nostrū in morte hz transire passus periculosos inter demones q̄ expectant animā in morte. Auctoritas Dauid. Inhabitabunt et abscondent: et ipsi calcaneū meū obseruabūt. ps. lv. Nota inhabitabūt: scz demones in hoc mundo et abscondēt supple se: et ipsi calcaneum meū obseruabunt in finē que est vltima pars vite: sicut calcane⁹ vltima pars hominis. Sed si homo tenet bonā vitā assecuratur a deo qui mittit paratariū suum scz sanctū angelū qui precedit eum ⁊ ipsam associat: ⁊ sic transit secure inter demones. Auctoritas. Ecce ego mitto angelū meum qui precedat te et custodiat in vita: et introducat in locū quem prepa

raul:obtua eū ⁊ audivocē ei⁹. Exo.xxiij. Nota.qui precedat te. scz egrediente de corpore: et custodiat in via .s.a turba demonū in aere caliginoso existentū et introducat te in locū quē preparaui. scz in paradiso:vbi sunt portarij sctūs Michael pro angelis: sanctus Petrus ꝓ hoib⁹ Et angelus pulsat dicens. Attollite portas principes vestras. Ecce quare dicit Ecce ego mitto angelum meum.

¶ Dnica quarta aduentus dñi. Ser.j.

Go vox clamãtis in deserto. Jo.j. Uerbū ꝓpositū est bti Joannis baptiste rñdēdo ad nuncios hierosolymitanos dicēs. Ego vox clamantis in deserto. Pro hui⁹ verbi declaratione ⁊ materie predicāde introductione recipio duas breues ōstiones. Prima quare sctā mater ecclia i hoc stō tpe ad uētus:in q̄ totū officiū debet esse de xpo facit tam magnā mētionē de btō Joāne baptista in euāgelio hodierno ⁊ etiaz in dnica preterita. Nūquid sufficerent beato Joāni duo festa que de ipo facit ecclia scz natiuitatis et passionis. Pro cui⁹ respōsione inuenio in beato Joāne quatuor excellentias plusq̄ in alijs sanctis. Prima est natiuitas gratiosa:q̄ iaz erat sanctus anteq̄ natus. Secunda est passio dolorosa q̄ fuit decapitatus ex tripudio vnius puelle. Tertia est vita virtuosa:quia statim quando fuit quinq; annorum:dimisit mundū et intrauit heremū. Quarta est doctrina fructuosa nūciādo et predicando aduentum messie. Ex his quatuor excellētijs deus exaltauit Joānem super omnes sanctos dicens. Inter natos mulierū non surrexit maior Joanne baptista. Matth.xj. Propter hoc sancta mater ecclesia quater in anno facit festum de beato Joāne. Primū de eius natiuitate. Secundum de passione. Tertiū de eius virtuosa vita vt in dnica preterita. Quartum de eius predicatione fructuosa: et de hoc legitur euangeliū hodiernum. De nullo alio sancto sit festuz quater in anno:nisi de beato Joanne baptista. De beato Petro apostolo facim⁹ tria festa. De btō Paulo duo:sz de beato Joāne quatuor. Et de festo hodierno dicit ipsemet. Ego vox clamantis in deserto: scz ex efficacia predicationis ⁊ doctrine sue. patet prima questio. Secūda questio ⁊ subtilior est quare beatus Joānes volens suā doctrinā declarare dixit se vocem dicens. Ego vox clamantis ⁊c. Nūquid dixisset melius.ego habeo vocē Responsio q̄ beatus Joānes dixit se esse vocem duplici ratione. ¶ Prima demonstrando suū officiū excellēter.quantū ad primā rationē. Officiū propriū vocis est manifestare ⁊ ostendere propositum cordis siue mentis conceptionē.phs.Voces sunt signa earū⁹que sunt in anima passionum.primo perhermenias. Proprie loquendo magna est differentia inter verbum ⁊ vocem:licet vulgariter sumat⁹ pro eodē:quia verbū est conceptio mētis anteq̄ oze exprimatur:sed voces sunt que proferunt. Ideo dicit logica. Uox est sonus ab oze alis ,platus: proprie loquēdo christ⁹ est verbū eternū:q̄ erat absc̄ditum in mente diuina. Joā.j. In principio erat verbū: et verbū erat apud deū. et deus erat verbū ⁊c. scz absconditum ⁊ secretū. Sed deus pater misit vocem scz Joannem baptistam vt manifestaret et ostenderet verbū diuinū sicut fecit quādo dixit. Ecce agnus dei ⁊c. Ecce Joannes dicit se esse vocē ad ostendendū differentiam inter verbū et vocem temporalem ipsam demonstrādo. Quātum ad secundam rationē. Exercitiū predicatoris est: q̄ omnia eius mēbra et potentie debēt predicare. Nō solum os predicatoris debet predicare:sz etiā vita mores et fama. Itē intellectus studēdo memoria contēplando:cogitando:gestus:et continenter suus composite faciēdo. Ita bon⁹ predicator totus debet esse vox. Dicunt logici q̄ vox est homogeneū:q̄ quelibet pars vocis est vox. Sic oia que sunt dilgentis predicatoris debent esse vox. Hieronymus. Omnia sacerdotis debēt esse vocalia.propter hoc beatus Joannes respondēdo nuncijs sibi missis dixit. Ego vox.q.d.quicquid est in me totū est vox: quia totum predicat. patet thema. De ista voce ego inueni vnam mirabilē prophetiam Dauid:q̄ allegorice prophetādo de beato Joanne dixit. Uox domini super aquas deus maiestatis : intonuit dñs super aquas multas. Uox domini in virtute: vox dñi in magnificētia . Uox dñi confringentis cedros: et confringet dñs cedros libani. Uox dñi intercidētis flammā ignis: vox dñi concutientis desertum ⁊ cōmouebit dñs desertū cades. Uox domini preparantis ceruos ⁊ reuelabit cōdensa: ⁊ in templo eius omēs dicent gloriā. Ubi Ioannes septies dicitur vox:propter septē doctrinas quas beatus Joānes predicabat.

Prima erat doctrina baptismalis.
Secūda erat doctrina penitentialis.
Tertia erat doctrina magistralis.
Quarta erat doctrina increpatiua.
Quinta erat doctrina correctiua.
Sexta erat doctrina reprehensiua.
Septima erat doctrina instructiua.

¶ Dico primo q̄ prima doctrina beati Joānis erat baptismalis. Dicunt omnes euangeliste q̄ quando beatus Ioannes exiuit de deserto in quo steterat.xxv.annis.vt dicit Hugo in maxima penitētia. Et quando etatis erat.xxx. annoruz exiuit de deserto. in cuius exitu incepit predicare circa regionem Iordanis baptismū penitentie. Lu.iij. Uenit in oēm regionem predicans baptismū penitentie in remissionē peccatoꝝ dicens. Medius vestrum stetit quem vos nescitis. Joā.j. Sed ego ostēdam ipsum vobis:ideo recipiatis eius doctrinā dicebant sibi gentes. Et quid debemus facere vt ipm possimus digne recipere . Respondebat eis q̄ reciperēt signū baptismi in aqua: qui baptizabat eos sub tali forma . Ego te baptizo in nomine venturi . Ille baptismus Ioannis erat signum xpi.sicut crux datur in cruciata in signū. Ex ista predicatiōe doctrine baptismalis beatus ioānes dicit vox domini super aquas.s.Iordanis.glo.vnū baptismū ꝑdicabat⁹ aliū dabat:q̄ baptismum aque dabat ei baptismū gre ꝑdicabat in remissionē petō-rū. De hoc auctoritas. Ego baptizo vos in aqua. qui aūt post me vēturus est fortior me est:cui⁹ nō sum dignus calciamēta portare ipe vos baptizabit in spūsancto ⁊ igni. Matth.iij. Nota igni ablatiui casus fm grāmaticā antiquā:sed quare dicit igni. Nota errorē illoꝝ q̄ dicunt q̄ aliq̄ baptizātur igne. Sz dicitur igni duplici ratione . Prima in primitiua ecclia in baptismo descendebat spūssanctus visibiliter in forma ignis . et ista expositio est cōior ad ostēdendū q̄ spūssanct⁹ erat datus:⁊ ostēdebat se exteri⁹ signo ignis visibiliter. Scōa ratio: q̄ sicut mundus debuit mundari et purificari ꝑ aquā scz tpe noe: q̄ gentes erāt nimis calide per luxuriā:ideo venit aqua diluuij. sic purgabitur per ignē in fine mūdi ,ppter frigiditatem charitatis. Mat.xxiij. Quoniā abūdabit iniquitas:refrigescet charitas multorum. Hanc rationē facit sanctus Tho. de aquino ordinis predicatorū in quarto sententiarū . Sic etiā deus ordinauit duo diluuia ad purificādum alias scz diluuiū aque baptismalis ad refrigerandū fomitē culpe originalis. Secundo diluuium ignis purgatorialis: q̄ post baptismū refrigeramur et efficimur negligentes et maculamur pctis: iō de⁹ ordinauit fontem purgatorij vbi ala baptizatur ab angelo bono. vt determinat sanctus Tho.q̄ diabolus iaz victus est per illū qui ducitur ad purgatoriū. ideo victus nō debet incarcerare victorē. Hic baptism⁹ est durus ⁊ terribilis. De quo pōt dicere aia que illic dz baptizari. Baptismo autē habeo baptizari ⁊ quō coartor. Luce.xij. Ecce quare dicitur vox domini sup aquas. Et q̄ tunc ioannes baptizauit xp̄m:ideo subdit deus maiestātis intonuit:dns sup aquas multas. Secunda doctrina quam beat⁹ ioānes predicauit erat doctrina penitētialis. Mat. iij. In diebus illis venit ioannes baptista predicās in deserto iudee:⁊ dicēs. Penitētiā agite:appropinquabit enī regnū celoruz. Postq̄ baptizauerat eos dabat eis penitentiā dicens. Ex quo recepistis baptismū meū in signum: ideo ne peccata impediant vos ad cognoscendū ⁊ recipiendū regem messiā . faciatis penitentiā. Dicit beatus Mat.iij.q̄ confitebantur peccata sua generaliter dicēdo. Ego fui superbus: vanus : pomposus ⁊c. Et beatus Ioannes dabat eis penitētiā humilis orationis. Luce.xj. Joannes docebat suos discipulos orare. Alius confitebatur generaliter dicendo pater ego fui auarus: vsurarius ⁊c. cui Ioānes dabat penitētiā restitutionis : ne pulvis auaricie clauderet sibi oculos ne xp̄z agnoscere t. Alius veniebat ⁊ dicebat. P̄f ego fuz luxuriosus ⁊c. cui dabat pniam abstinē-

tic ieiuniorū ⁊ afflictionē. Mar. ij. Discipuli ioannis ieiunabāt. Idē de aliys peccatis. Ecce qūo ioannes p̄dicabat doctrinā penitētialē. ideo dr. Uox dñi in virtute. scz pniam indicendo. Nota vox domini in virtute nō dicit in sacramento. No. quō sancti doctores in theologia diuinguūt de duplici pnia. scz de pnis sacramentali. ⁊ de penitētia virtuali. penitētia sacramētalis est qñ homo confitetur peccata sua ⁊ absolnitur. talis penitētia dicitur sacramentū. Penitētie sacramentū hz partes tres q̄ sunt contritio: cōfessio: ⁊ satisfactio. Penitētia aūt virtualis non hz partes sicut nec alia sacramenta vt dicit san. tho. iij. par. q. xcj. et. iiij. dist. xvj. q. j. arti. j. q. j. ⁊. iiij. Et quando ioannes p̄dicabat nondū erat ordinatus hoc sacramētū nec potestas remittendi petā erat hominib⁹ cōcessa. ideo ioānes non dicitur vox dñi in sacramēto. Alia est penitentia virtualis volūtaria: et virtuosa q̄ non est sacramentuz: vt ieiunare: peregrinari: disciplinare se ⁊ hmōi. Et de ista dr vox dñi in virtute ⁊c. qz beatus ioannes iniungebat penitentiā nō sacramentalē sz virtualē: ⁊ concordat dauid dicēs alibi. Ecce dabit voci sue scz btō ioanni vocē ꝑtutis: nō dicit sacramēti. ps. lxvij. Nota vt dicit sanc. tho. iij. par. q. lxxxv. iiij. distin. xiij. q. j. ar. j. qz pnia vt est dolor voluntatis cuz electione recta est virtus vel actus virtutis: nō autē vt est passio. Et est penitentia virtus spālis: qz hz materiaz generalē sub ratione spāli pro obiecto. s. oia peccata vt emēdabilia per actum hois vt dicit sanct⁹ tho. iij. parte. q. lxxxv. ar. ij. Et est virtus moralis non theologalis et est pars iusticie. Tertia doctrina erat magistralis: qz sicut bon⁹ magister diuersis pueris dat diuersas lectiones: sic beatus ioānes diuerlis cōditionibus hoim dabat diuersas doctrinas. Dicit Beatus Lucas. iij. c. q⁹ veniebāt ad eū diuerle cōditiones gēriū interrogātes ipsum ⁊ dicentes. Magister q̄d faciemus. Uerbi gratia. Primo venerūt diuites dicendo magr q̄d debem⁹ facere nos ⁊ Rndit. Qui hz duas tunicas det vnā non habenti. Et q̄ hz escas similiter faciat. Lu. iij. duc tunice sunt: vna necessitatis: scda superfluitatis: que corrūpitur ⁊ pauperes morūtur frigore. Quot sunt mulieres paupes q̄ ꝑpter defectū manutelli nō possunt ire ad missas: ⁊ vos diuites tenetis vestes superfluas ⁊c. Idem de escis ⁊c. Deinde venerūt publicani dicētes ei. Quid faciem⁹ magister. Dicit hic glo. q⁹ sumitur hic publican⁹ ꝑ illo q̄ hz officium publicū: qz vel est ballin⁹ vel insticiarius vel iuratus ⁊c. Quibus ioannes rndit. Nihil amplius q̄ cōstitutum est vobis faciatis. Si erant rectores dicebat. Quid tenemini facere recordamini de inramēto qō fecistis qñ recepistis officiū: scz q⁹ facietis iusticiā: ⁊ corrigetis populū ⁊ peccata notoria: ⁊ respiciat⁊ in oibus vtilitatē cōmunitatis. ideo ita faciatis: alꝰ caueatis ⁊c. Tertio venerūt ad eum milites ⁊ scutiferi dicentes: quid faciem⁹ ⁊ nos. Et ait illis. Neminē cōcutiatis nec calūniā faciatis ⁊ contēti estote stipēdijs vestris. Ecce regula ⁊ doctrina militū. Nota neminē cōcutiatis. Die cōtra illos q̄ statim trahūt ⁊ habēt dagā siue gladiū in manu ad percutiēdū paupes ⁊ miseros qui nō pnt se defendere. Itē neq; calūniaz faciatis subditis vris ab eis exigēdo pecunias ⁊ bona eorum diuersimode: ⁊ decipiunt cōformes dicēdo q⁹ sunt gratiosi in exigēdo cū tā includāt eos in castro vt in ecclia quousq; deficiant ⁊ tenētur restituere. Itē contenti estote stipēdijs vestris de salario: de feudibus quos recipitis pro defensiōe populi. Nolite facere superfluitates nec vanitatem: sed computate quid habetis ⁊ quantum potestis expēdere: ⁊ de bonis vestris detis pro aia vestra quartam vel ad min⁹ q̄ntā partē amore dei. Nūquid totum dabitis ad latrinas ⁊ iumentis ⁊ scutiferis ribaldis ⁊c. Ecce quare dicit. Uox dñi in magnificētia scz tribuēdi cōsilia ⁊ modum viuēdi vnicuiq;. Magnificētia opus eius scz beati ioānis: ⁊ iusticia eius manet in seculum seculi. ps. cx.

Quarta doctrina erat increpatiua: reprehēdendo vitia ⁊ petā dicēdo. Progenies viperarū q̄s demōstrabit vobis fugere a ventura ira. Facite ergo fructum dignū penitētie. Mat. iij. Nota ꝓgenies viperarū. dicit hic glo. q⁹ vipere trahunt venenuz ab vtero matris ⁊ a natura hūt venenū. Talis est cōditio indeoruz: ideo ioannes vocauit eos genimina viperarū di. Genimina viperarū q̄s demōstrabit vobis fugere a ventura ira. quasi dicat nullus. Facite ergo fructū dignū penitētie. s. vt iuxta qualitatem ⁊ quantitatē petōr̄ faciatis penitētiā. Nota qūo tunc iudei decipiebant sicut modo decipiunt multi xpiani di. Nunq̄d de⁹ misit abrae ⁊ semini eius bñdictionē. Gen. xxij. Sed hoc dicebat de⁹ ꝑpter messiaz filiū abrae sm carnē. iō dixit xps iudeis Si filij abrae estis opa abrae facite Jo. viij. In hac cecitate ⁊ errore sunt multi xpiani malevite qui nullā penitentiaz faciūt de peccatis: ⁊ qñ de hoc rephendunt rndent. Qui crediderit ⁊ baptizatus fuerit saluus erit. Marc. vlti. Multis cognoscere istā stultitiā. Nota de dño faciente ꝙuiniū nuptiaꝝ qui p totā terraz fecit preconizari. Quicunq; mihi fidelis fuerit ⁊ manus mūdas habuerit: mecuz prandebit. Dic hist̄oriā de rustico ⁊c. idē de dño ⁊ rege nro Jesu xpo: ex cui⁹ pte est preconizatum. Qui crediderit ⁊c. In morte aūt homo vadit ad cōuiuium: sic tūc homo credit ⁊ hz manus mūdas bñ stat: alꝰ restat furca inferni: qm̄ ista verba. qui crediderit ⁊ baptizat⁹ fuerit: non sunt preteriti tpis: sed futuri cōiunctiui Tu credidisti ⁊ purificatus fuisti in baptismo: sed extūc sordidat⁹ fuisti ⁊c. necessarium est ergo q⁹ qñ homo vadit ad cōuiuium credat ⁊ manus mūdas habeat Ideo dicebat Esa. Lauamini mūdi esto ⁊c. Esa. j. Deponatis ergo istā vanā confidentiam. Ex ista doctrina increpatiua beatus ioannes ōr vox dñi cōfringentis cedros. idest superbos. Quinta doctrina erat correctiua in corrigendo ⁊ refrenādo inuidiā discipulor̄ suoruz. Discipuli autem ioannis zelantes p magistro suo ioanne inuidebant xpo: qz qñ xps incepit predicare ⁊ baptizare trahebat ad se populū ⁊ dimittebāt ioannē: nec miruz. De hoc discipuli ioannis dixerunt Rabbi qui erat tecum trans iordanem: cui tu testimonium perhibuisti. Ecce hic baptizat et oēs veniunt ad eum. Joannis. iij. Ecce flamma ignis inuidie quam Joannes intercidit per doctrinam suam correctiuam dicens. In hoc gaudiū meū impletum est. Illū oportet crescere: me aūt minui. qui desursuz venit sup oēs est. Joan. iij. Ex hoc beatus ioannes ōr vox domini intercidentis flammam ignis. O ⁊ quō hec vox esset inter nos necessaria vt intercideret flammā ignis inuidie que nimis ardet in mūdo non solū de inuidia bonoꝝ temporaliū. sed etiā de quadam inuidia que est peccatū ℈ spiritūsanctuz scz inuidentia fraterne gre. ℣bigra. Si aliqs religiosus vult seruare regulā ⁊c. statim alij inuidētes murmurāt ⁊ ipsum impugnāt vocātes ipsum hypocritā singularē ⁊c. ⁊ sic flāma ignis inuidie accēdit. Secus si est ribaldus: imo cōmēdatur di. O qūo est gratus talis frater ⁊c. Itē si habet aliquā gratiaz deuotionis vel predicationis vel huiusmodi. Idem de clericis laicis ⁊ mulieribus. Nota ad hoc planctū ꝑphete. Ad te dñe clamabo qz ignis comedit speciosa deserti: ⁊ flamma succidit oēs ligna regionis. Joel'. j. Nota q⁹ desertū significat religionē ꝑpter asperitatē vite in qua religiosi debent viuere: sz ignis inuidie totum comedit. Ligna regionis sunt seculares quoz iā flāma inuidie succēdit. Sexta doctrina erat rephensiua reprehendēdo ⁊ arguendo regē herodē ℈cubinariū qui habebat vxorē: sed qz non erat ita alba nec pulchra nec ornata ⁊ cōpositavt ipe vellet: tñ erat filia regis: qua despecta herodes duxit cōcubinam hoc videns ioannes venit ad ipm rephendendū di. Herodes nō licet tibi habere vxorem frātris. Mat. xiiij. ⁊ Marc. vj. Ex hoc btūs ioannes ōr vox dñi cōcutientis desertū. Moraliter: vtinā multe dom⁹ hui⁹ ciuitatis nō sint desertum herodis ꝑ luxuriā despiciendo vxores ⁊ recipiendo ℈cubinas Sed hoc desertum commonebitur nō a ioanne: sed a christo iusto iudice in die iudicij: ideo subdit. Et commonebit dñs desertum cades. i. mutati. s. luxurioli qui mutat se cum alia muliere. Septima doctrina est instructiua sicut bonus pater quando nescit vel non potest instruere filios mittit eos ad magistrū vt instruantur ab eo. Sic fecit beatus ioannes de discipulis quos instruere non poterat vt crederent in verum messiam iesum xpm ꝑpter hoc quando fuit captus ⁊ propinquus morti misit ipsos ad christuz tāq; ad magistrum vt instruerentur ab eo de veritate. Mat. xi. Cuz audisset ioānes in vinculis opa xpi mittens duos de discipulis suis: ait illi. Tu es qui venturus

es an aliū expectamus ⁊c. Et hoc beat⁹ ioānes dicit vox dñi ꝑparantis ceruos. Nota q⁹ boni xpiani dicunt cerui ꝓpter magnū saltū quē faciūt de terra ad celū Ideo dauid in ꝑsona xpi dicit. Qui pfecit pedes meos tanq̄ ceruorū sup excelsa statuēs me. ps. xvij. Pedes q̄b⁹ saltamus ad paradisum: sunt ꝑa credētia et obediētia. Pes dexter ēt̄a credētia. Sinister ꝑo obedientia. Sed aliqui errant saltādo q̄ credūt ascendere in celū ⁊ descendūt in infernū: q⁹ habēt pedē dextrū fractū vel sinistrum vel vtrūq̄ vtriusq; agareni q̄ vtrūq̄ pedē habēt fractū: q⁹ nec hñt fidē nec bonā vitā. Pedē dextrū habēt fractuz illi qui dubitāt in fide: iō nō possunt saltare in celū. Sinistruz illi qui habent verā credentiā sed non habent obedientiā nec bonā vitā. Discipuli autē ioannis solo pede dextro claudicabant: quia non credebāt: sed non sinistro: q⁹ bene viuebāt. Ideo ioannes misit eos ad xpm vt ipsos curaret. Quibus curatis dixit xps. Claudicabāt ⁊c. sequitur. Postq̄ dixit vox dñi ꝑparantis ceruos ⁊ reuelabit cōdensa. s. iesus xps ex ei⁹ miraculis q̄ fecit que viderūt discipuli ioānis ⁊ in templo eius oēs dicēt gloriā. Ecce quare beatus ioānes dixit nūcys. Ego vox clamantis in deserto ⁊c.

¶ De eadem dñica. Sermo secundus.

Dirigite viā domini Joan. j. ꝓparare seu dirigere debemus viā dño iesu xpo in brcui vēturo in ciuitatē huius mundi ne habeat deuiare ⁊ ire in circuitu. Dicit hic Greg. q⁹ via dñi qua venit ad nos ⁊ nos vadimus ad eum est bona sancta ⁊ virtuosa vita. Ad hoc declaranduz habeo duas rationes. Prima est quia cōiter quando quis ꝓtinuat aliquā viam dicit istavia est talis. Et ly hoc sit clarum tamē auctoritas. Omnis via viri recta sibi videt. Prouer. xxj. Scōa rō q⁹ via que ducit ad talē villam dicit via illius ville: ly illa villa munq̄ transeat ꝑ illam. Auctoritas. Job loquens de mala persona di. Maledicta sit pars ei⁹ in terra: nec ambulet ꝑ viā vinearum. Job xxiij. nō q⁹ vinee vadāt: sed q⁹ per illam viā homo vadit ad vineas. Et ista est intentio beati Grego. s. q⁹ via dñi qua venit ad nos ꝑ gratiā ⁊ nos vadimus ad eum per gloriam: est bona vita sancta ⁊ virtuosa: intm̄ q⁹ si infidelis teneret bonam vitā cauēdo a ſuphia: auaricia: luxuria ⁊c. anteq̄ moreretur deus veniret ad eum per gratiam ipsum illuminando de veritate. Hic patet rnsio ad questionem illorū quare dānabit infidelis: q⁹ nō cognoscit xpm ⁊c. q⁹ peccata eius impediūt ne ipsum agnoscat: q⁹ si teneret bonā vitam deus veniret ad eū: q̄to magis ad xpianū. Auctoritas xpi. Si quis diligit me. s. naturali amore: q⁹ tunc nō loquebat xps de amore charitatis: diliget a patre meo ⁊ ego diligā eū: ⁊ manifestabo ei meipm. Joan. xiiij. Ideo devia bone vite ⁊ virtuose dicit Esa. Hec est via dñi ambulate in ea ⁊ non declinetis ad dexteram neq̄ ad sinistram. Esaie. xxx. de ista via dicit thema, ꝓpositū dirigite viā dñi. s. ꝑ bonā vitā ⁊ ꝑtuosam. Nota q⁹ quatuor ꝓtutib⁹ dirigit̄ via dñi. s. bona vita: quarum tres sunt theologales ⁊ quarta est moralis.

Prima est fides cordialis.
Secunda spes celestialis.
Tertia charitas integralis.
Quarta obediētia generalis.

¶ Per istas quatuor ꝓtutes dirigit̄ via dñi. ideo dicit thema. Dirigite viā dñi. Dico primo q⁹ prima ꝓtus directiua vie dñi est fides cordialis. s. hꝛe in corde fidē verā. s. illā quā xps dicit reuelauit et ꝓdicauit: ⁊ nō regere se in his q̄ fidei sunt ꝑ rōes naturales nec ꝑ argumēta. Nota ad hoc sil̄itudinē de hortulano sulcāte hortū ꝑ chordā tensam ab vno capite ad aliud. Sic recte facit xps in horto huius mūdi in quo quilibet nostrū tenet facere sulcū siue canale rectū de bona ⁊ sancta ⁊ virtuosa vita. Caules seminādi sunt ꝓtutes ⁊ opa bona ⁊ meritoria hec. scz fides catholica erit vobis directa via: ita vt stulti nō errent ꝑ eā. Esa. xxxv. Stulti tia sumit hic ꝑ ignorātia. sicut Luc. xxiij. O stulti ⁊ tardi corde ad credenduz. In hoc errauit arrian⁹ q̄ sine chorda voluit facere sulcum: qñ dixit mundū fuisse ab eterno sine ꝓncipio ⁊ sine fine. Plus scit modovnavetula de his q̄ fidei sunt ꝙ sci uerunt oēs antiqui philosophi: ratio ꝓpter chordā fidei. Scōa declaratio ē de scriptoribus qui regulāt ꝑ lineā rectam ⁊c. ⁊ sic scribūt recte. Sic cogitate q⁹ vita

nostra est vt liber in quo scribenda sunt omnia bona que facimus. Et ne errem⁹ xps regulavit. xij. lineis. i. xij. articulis fidei: qui continentur in credo in deū. Jō iuxta illas regulas regulemus nos: al's nūq̄ anima nostra est recta. Auctoritas. Ecce qui incredul⁹ est nō erit recta anima eius in semetipso. Justus autem in sua fide vivet. Abachuc. ij. Justus. i. rectus qui regulat suā vitā iuxta regulam a deo sibi datā. Patet ergo q⁹ virt⁹ fidei est directiua vite nostre. Scōa virtus directiua vite nre est spes celestialis: quādo homo nō sperat nec ꝓfidit in diuitijs huius mūdi q̄ faciliter possunt amitti et ꝓdi: nec in dño nec in persona nec in genere nec in scientia nec in fortitudine vel pulchritudine: q⁹ ola ista sunt vana ⁊ trā sitoria: sed totam spem ponit in dño qui non pōt deficere in gaudijs ⁊ thesauris honorib⁹ diuitijs ⁊ delitijs paradisi: talis dirigit viā suā. Not. ad hoc miraculū de religioso cogitante verbū thēatis dirigi te viā ⁊c. Quō mētaliter fuit sibi visum q⁹ erat in quodā terribili deserto vbi a lōge vidit ciuitatē terribilē ⁊ videbat sibi q⁹ a deserto vbi ipse erat vsq̄ ad ciuitatē esset fluuius ignis terribilis ⁊ ꝓfundissimus vbi vidit pontem strictissimum: i cuius trāsitu omnes qui aspiciebāt ad dexterā vel sinistram in flumen ignis cadebant ⁊ solū illi trāsibāt qui recte aspiciebant ad terminū. Et audiuit vocē dicentem sibi per hunc pontē te oportet transire. Hic patet quō via nostra est dirigēda. Desertum illud significat istū mūdū Ratio: q⁹ sicut locus desertus est loc⁹ ferarū ⁊ nō hominū: sic iste mūdus. Deus a principio fecit tres habitationes. s. celū pro angelis: paradisum terrestrē pro hoibus: ⁊ istū mūdū ꝑ bestijs. Sed ꝓpt peccatum ade fuimus eiecti de loco nro et vt exules sumus in deserto huius mūdi in loco bestiarū. De quo dicit Dauid In terra deserta inuia ⁊ inaqsa. ps. lxij. Ciuitas mirabilis est paradisus in qua nullus est defectus nec miseria: null⁹ infirmatur: nec senescit: nec morit. De ista ciuitate dicit dauid. Gloriosa dicta sunt de te ciuitas dei. flumen ignis ꝓfundissimū et terribile est infern⁹. de quo dicit Daniel. Fluuius igneus rapidusq̄ egrediebat a facie dei. Dañ. vij. A facie dei: id est a sapiētia dei: q⁹ dñs sapiēs simul ordinat palatiū ꝑ se ⁊ carcerē pro criminosis. Pons lōgus ⁊ strictus est vita bona et virtuosa. Longus quia tot dictas habz quot dieb⁹ vivit homo. Strictus. Mat. vij. Angusta est porta ⁊ arta via q̄ ducit ad vitā: ⁊ pauci sunt qui inueniunt eā. Porta bone vite est cōtritio de peccatis: vel confessio: vel restitutio: q̄ angusta est. Ideo dicit q⁹ pauci sunt qui inueniūt eā. Casus respiciētiū ad dexterā est spes de ꝑsperis ⁊ ad sinistrā desperatio de ad uersis. Dauid. Cadent a latere tuo mille et decē milia a dextris tuis. ps. xc. Aspectus aūt directus ad terminū est spes in deū secura. Ideo dicit scriptura sancta. In his omnibus deprecare altissimū vt dirigat in veritate viā tuā. Eccl. xxxvij.

Tertia virtus directiua vite nostre est charitas integralis: que est amor dei supremus: ⁊ amor primi ordinatus. Amor dei in hoie dz esse sicut oleū in lampade q⁹ semp natat sup aquā. Sic amor dei i corde dz natare super oēs alios amores Talis charitas integra est directiua vite nostre iuxta sil̄itudinē edificatorū domorum qui dirigunt parietes duplici regula superius cū chorda: inferi⁹ cū plumbo. Ecce dupler dilectio integre charitatis. s. dei ⁊ primi. Hac duplici regula dirigenda est vita nostra. Auctoritas. Hoc mādatū habem⁹ a deo vt qui diligit deū diligat ⁊ fratrē suū. j. Jo. iiij. Ideo dicitur Cañ. j. Memores vberuz tuoꝝ recti diligūt te. Duo vbera sunt duo ꝓcepta charitatis. s. dei ⁊ primi. Dextrū dat lac vite cōtēplatiue: sinistrū vite actiue. Contra quēlibet non habentē charitatis regulā dr Act. viij. Cor tuū non est rectum coram deo in felle amaritudinis et obligatione iniquitatis video te esse inquit Petrus ad Simonem magum volentez emere spūsanctum. Quarta virtus directiua vite nostre est obediētia generalis qñ homo se regit in faciēdis ꝑm diuinas ordinationes ⁊ non ꝑm suas inclinationes: ⁊ ꝑm diuina ꝓcepta ⁊ non iuxta sua sentimenta: talis obedientia ḡnalis dirigit vitam. Sicut dicunt geometrici q⁹ rectum est cuius medium non deviat ab extremis. Extremum et principium vite nostre est xps. Joā. viij. Tu quis es. Nā dixit eis iesus. Principium qui et loquor

vobis. Ego sum alpha ⁊ o. principiuz et finis. Apoc. j. Medium est vita nostra q̄ diz recta q̄n nō deuiat ab extremis. sz a principio ⁊ fine: nec p elevationē nec depressionē: aut sinistrationē. Tūc mediuz dicit esse rectū q̄n vita nostra recte tēdit ad finē. s. a principio ad finez. s. a deo ad deum. Contra hmōi quatuor diuisiones p̄dictas sunt diuersa p̄cepta: quorum obedientia generalis tenet viatorem rectum in via huius vite. Ideo dicit sacra scriptura. Audi fili mi ⁊ esto sapiens et dirige in via animū tuū. Prouerb. xxiij. Ecce quare dicit thema. Dirigite viam domini ⁊c.

¶De eadē dñica. Sermo tertius.

Parate viam domini. Matth. iij. Sermo noster erit qualiter nos debemus p̄parare ad recipiendum dominum nostrū iesum xp̄m qui iuxta representationem sancte mris ecclesie debet nasci post cras: ⁊ intrare ciuitatem huius mundi. Ideo vt inueniat nos bene ordinatos volo vobis ostēdere qualiter nos debem⁹ p̄parare: sed primo salutet virgo maria ⁊c. Quando aliq̄s rex vel magnus princeps dz intrare nouiter aliquā ciuitatē iustū est ⁊ dignū vt vasalli parent sibi viā: ne sint tibi lapides: spine ⁊c. hoc dictat rō ⁊ etiam consuetudo: q̄ ergo rex noster impator ⁊ p̄nceps ⁊ dñs noster naturalis iesus christ⁹ dz nouiter intrare ciuitatē hui⁹ mundi ideo a nobis p̄parāda: est sibi via per quā dz transire: ideo p̄posui vobis thema di. Parate viā dñi. Diceret aliquis frater magnā rōnē dicitis: o⁹ via est sibi p̄paranda: sed ostēdatis nobis modum quō est parāda. Dic q̄ hoc ostendit nobis beatus Lucas in euangelio hodierno. ⁊ Esa. xl. c. dicentes: parate viam dñi rectas facite semitas eius: ois vallis implebitur: ⁊ ois mons ⁊ collis humiliabit et erūt prava in directa: ⁊ aspera in vias planas: ibi ponunt quinq̄ clausule mistice exponende. Prima est parate viam dñi: recte as facite semitas eius. Nota differentiā inter semitā ⁊ viā q̄ via est carrucarū ⁊ curruum siue via ampla p quā vadunt animalia: sz semita est method⁹ qua itur expeditius ⁊ citius. Sic etiā spiritualiter via dñi cōis ⁊ generalis p quā xp̄s venit ad nos p gratiā: ⁊ nos vadim⁹ ad cū p gloriaz: est cōis observatio. r. p̄ceptorū necessaria ad salutē per istā p̄t transire non solū homines scientifici: sed etiā bestie. i. ignorātes persone. Semite sunt observantie et perfectiones cuāgeliorum ad quas homo nō tenet nisi p vo tū se obligauerit ad eas voluntarie. Verbi gra. Non assumere nomē dei in vanū nec enormiter iurare. Ista est via cōmunis: q̄ oēs tenemur ad hoc: nec pro toto mundo salnando dz hō falsē iurare: sed deū laudare: orare officiando: celebrando: p̄dicando ⁊c. totū hoc est semita quis nō oēs tenent ad hoc sz solum illi qui se obligauerunt ad hoc per votū. Itē abstinere ab oī tpe seruili in diebus festiuis audire missam ⁊ sermonē est via generalis: q̄ oēs tenentur ad hoc: sed qualibet die audire officiū diuinū. s. missam ⁊ sermonē: semita est q̄ citius ducit ad terminū paradisi. Itē honorare parentes via est generalis q̄ quilibet tenet ad hoc: sz recipere patrem sanctū spūalē ⁊ obligare se illi ad obediendū ꝓpter deū semita est. Itē non recipere vidctā de iniurijs via est generalis: sed loqui cum ipsis et salutare ⁊ benefacere eis est semita. Itē nō facere luxuriā via generalis est: sz viuere caste ⁊ nubere ꝓpter deū semita ē. Itē nō furari aliquo mō via est cōis sed oia dimittere ꝓpter deum ⁊ non habere ꝓpriū semita est. Itē nō diffamare aliquē est via ḡnalis: sed ꝓpter deū seruare silentiū semita est. Itē cōfiteri ⁊ cōicare semel in anno est via generalis: sed sepe est semita ⁊c. Patet q̄ differētia inter semitā ⁊ viā spūalē. Ideo dauid. Vias tuas do. demō. mi. ⁊ semi. tu. edo. me. ps xxiij. Pz ergo cū oz. Parate viā dñi. ⁊ loquēs de semitis non dicit parate: sed rectas facite semitas eius. Ratio: q̄ q̄ seruat p̄cepta ad saluationē necessaria cōiter occasionē vane glorie non hz sed illi qui non solū seruant p̄cepta dei: sz etiā consilia euangelica occasionē habēt vane glorie dicendo intra se. O dicet modo q̄ ego sum vna persona sancta. ꝓpter hoc dicit rectas facite semitas ei⁹. Via ergo dñi est parāda q̄ penitētiakē correctionē. Semite aūt sunt rectificande p celestem intentionē. Secba omnis valis implebit. Jā scitis q̄ si in via p quā rex dz transire sunt aliqui fosse implenē. Sic

spūaliter fundū sine valles signant personas luxuriosas. Ratio: q̄ sicut ad valles descendūt aīe ⁊ imūdicie: sic ad personas luxuriosas q̄ non curant de supernis delectationib⁹: sed de infimis descēdūt aque corruptionū ⁊ imūdiciaz ⁊ pollutionū ⁊ abominationū. ideo implende interius in aia sunt timorosis cogitationibus: ⁊ exterius operosis occupationibus ⁊ operib⁹ sctis: q̄ nulla res facit personam ita luxuriosam sicut ociositas. q̄ corpus nr̄m est de terra. ⁊ ideo sicut terra inculta facit herbas malas spinas et tribulos in quib⁹ abscondunt bestie venenose: ita de terra nostri corporis inculta et ociosa q̄ germinat spinas tentationū ⁊ malaz cogitationū. Jō dicit Hiero. Semper aliquid boni facito: vt te diabolus inueniat occupatū. Ideo sunt in mūdo tot mali religiosi: clerici: moniales et laici: quia non habent laborare habent suos redditus ⁊ stāt ociosi visitātes mulieres: monasteria monialiū ⁊c. Ideo facto officio diuino hō dz se occupare studendo: legendo vel scribēdo ⁊ hmōi: propter hoc beat⁹ Ber. ordinauit vt sui monachi q̄ nō habēt studere irēt ad laborē vsq̄ ad prandiū. Itē quare sunt tot mali milites: ciues ⁊ scutiferi: q̄ nō habent laborare: stant ociosi in platea iudicantes transeūtes. Ecce ꝺd faciūt tpe pacis: q̄ tpe guerrarū satis sunt occupati. Idē de laboratoribus in diebus festiuis quādo debēt se occupare in bonis operibus: audire missam: sermonē: ⁊ sanctificare dñicam: ipsi vadunt ad lupanar: vel ad ludū: vel ad tabernā. Secus in die⁹ feriatis. q̄ sunt occupati in negocijs tpalibus. Idem de mulieribus ociosis: quoniā mulier ociosa est luxuriosa. O dicunt ipse. ego portaui tantum de dote sue bonā dotē viro meo: certe nō intrabo coquinā: sed q̄n sentit transeūtes murrure: statum est in fenestra. Bona mulier semp est occupata in aliquo bono opere. Legitur de Julio cesare q̄ habebat plures filias: et oibus dedit officiū suū sz filare: nere: texere de serico ⁊c. ne esset ociose. Ideo inquit Dauid in persona xp̄i. Conuertet ppl's meus hic. s. in hoc mūdo: q̄ qui nō conuertet hic ille nunq̄ conuertet in alio mūdo. immo dicit sctus Tho. q̄ ps̄ona q̄ moratur in pctō luxurie: semp habet desiderium ad illō pctm. sz q̄n nō pōt ipm opere pficere: augmentatur sibi dolor. Ideo dicit. Conuertet popul⁹ meus hic. Dñe quomodo. rñdet. dies pleni inuenientur in eis. ps. lxxij. Nota dies pleni inuenitūr in eis. s. bonis factis ⁊ honestis operibus. Isto modo omnis vallis implebit.

Tertia. ois mons ⁊ collis humiliabit. In via regia nō solū valles implent: sed etiā altitudines humiliātur. sic spūaliter in via regis xp̄i omnis mōs humiliabit. Nota duas cōditiones personarū superbaz. Quidā suꝑbiunt de bonis spūalib⁹ quia magister in theologia: vel doctor famosus: vel ex deuotione: tales sunt montes alti. Alij superbiūt de bonis tēporalibus: de dignitate: prelatione: officio: genere: vel diuitijs. Vi sunt colles. oportet vt humilientur. Ratio: q̄ xp̄s non requiescit in mōtibus nec in collib⁹ ⁊c. Auctoritas. Ecce iste venit saliēs in mōtib⁹ trāsiliēs colles. Cañ. ij. Verbū est spiritus sancti de filio dei. Nota saliēs in montibus. Ille qui saltat tangit ibi vbi recipit saltū et inde saltando mutat se. Sic xp̄s tangit mōtes quādo dat eis gratias spūales: vt scientiam vel deuotionē: vel vt faciant penitentiā. Sed q̄ndo ex hoc homo superbit: christus saltat inde ⁊ trāsit colles: q̄ illos non tangit dando eis gratias spūales: ⁊ pone se in plano. i. in persona humili et ibi quiescit. ꝓpter hoc dicit scriptura sācta. Quanto maior es humilia te in omnibus. ⁊ coram deo inuenies gratiam. Eccl. iij. Vultis agnoscere stultitiam illorum qui superbiunt de bonis spiritualibus vel temporalibus. Si enim de plumato corno sibi apponeret quis plumas magnas pauonis de quibus ipse gauderet ⁊ superbiret: cum tamen deberet tristari si haberet rationez quia non sunt sue. Idem est de illis qui superbiunt ⁊c. Quid est esse scientem vel deuotum? nihil aliud nisi quia perdidit plumas nigras ignorātie vel peccatorū: et deus posuit in eo plumas angelorum scientie et virtutū debiliter firmatas sz seruore deuotionis. Si ergo perditis deuotionem: perditis etiam plumas virtutum. Ideo p̄sona deuota semp debet stare cū magno timore ne amittat plumas virtutū q̄ nō sunt sue: sz a deo sibi imposite. Talis cogitatio expellit superbiam

et vanã gloriã. Jdeo dicit. Quãto maior eo. s. in bonis spũalibus: humilia te ꝛc.

Patet ergo stultitia illorũ q̃ supbiunt de bonis tpalibus. Si autẽ rex accõmodaret alicui vestrum viginti milia florenor̃ cũ tali cõditione q̃ sub pena capitis redderet sibi quãdo exiget ab eo cũ aliis decẽ milib⁹ de lucro. si ille gauderet et supbiret de illis pecuniis: nunq̃d esset bene sanus ꝛ stultus: cum teneat ipsas cũ tãto onere ꝛ periculo? Ita ĩ ꝓposito de bonis tpalibus vobis a rege xpo mutuatis: q̃ totum est mutuũ: cui habetis restituere quandocunq̃ ipse voluerit cũ magno lucro. s. operũ misericordie et pietatis. als dicet. quare nõ posuisti pecuniã meã ad mensam nũmulariorũ? Mat. xxv. Mensa nummulariorũ sunt manus pauperum. Promitto vobis si ista cogitaretis: null⁹ dives supbiret de diuitijs: nec dñi tẽporales: nec dñi spũales superbirẽt. Sicut nec Bastarus supbit de onere auri vl argenti seu Margaritarũ q̃s portat immo humiliat. Et q̃d sunt dñi tpales vel prelati nisi Bastari onerati auro? ꝛc. Jõ humiliate ad instar bastari dicẽdo. dñe magnũ onus porto supra me. ergo humilia mini in cõspectu dei ꝛ exaltabit vos. Ja. iiij. Nota in ꝓspectu dei habetis dare rationẽ ẽt computum de omnibus bonis.

Quarta. erũt prava ĩ directa. In ingressu regis prava via. i. torta dirigit ꝛ fit recta. Sic spũaliter dz fieri mõ in introitu regis xpi. Prava seu torta sunt corda et ꝓba ꝛ opa auarorũ: qui incedũt tortuose ad instar serpẽtis ꝛ vulpis. verbi gratia. Usurarius cecidit viã rectã q̃ aliqua cõitas vel ꝓsona ꝑticularis venit ad eũ vt sibi mutuet tm̃ quo indiget. Rñdet statim placet mihi amore tui. Totũ hoc est rectũ. Sed q̃ dicit ꝓ decez dabitis mihi duodecim. Ecce prauitas ꝛ tortuositas: et ita ponet in charta: me dñs vl eps possit ꝛc. Itẽ vẽdẽdo pluris ꝓpter sperã. rotũ hoc est prauũ. vel emẽdo minoris ꝓpter denarios q̃s cito datis ꝓ re emenda vel mutuãdo sup possessiones et interim recipere fructꝰ: totũ est prauũ et tortũ ꝛ esset rectũ bonũ ꝛ meritoriũ si fieret ꝓpt deũ. Jdeo dicit. Erũt in directa. Talib⁹ vsurarijs dicit deus. Hñatio prava atq̃ peruersa hec cine reddis dño ppl'e stulte et incipiens. Deut. xxiij. Hec cine reddis dño scz de tibi cõmissis ab eo ppl'e stulte q̃ cũ posset lucrari in hoc mundo grã et gloriã in alio pdit ꝓpter vsurã: ꝛ erũt prava in directa faciendo restitutionem Jdeo dicit scriptura. Dirige semitas pedibus tuis: ꝛ oẽs vie tue stabilient. Auerte pedẽ tuũ a malo. Uias enĩ q̃ a dextris sunt nouit dñs: puerse vero sunt q̃ sunt a sinistris: vt est via vsure ꝛc. Prouer. iiij. Quita. ꝛ aspa in vias planas: vt fit in regis itroitu: ita etiã faciendũ est spũaliter in introitu regis xpi. Aspera sunt corda: ora ꝛ opa inuidor̃: iracũdor̃ ꝛ vindicatiuorũ. Corda sunt aspa per malicia: ora ꝓ detractiões. q̃ semp ꝓsona inuidiosa hz linguã diffamatricẽ. Noneritis q̃ in principio diabolus durit maliciã in vrorẽ: q̃ secũ sp erit vnita vt vxor viro: ideo sp erit dãnatus: ex qua genuit filiũ et filiã. filia est cor inuidi. filia vero lingua ei⁹. Jdeo sunt fratres ꝛ simul stant. primogenitus est cor inuidi. si aliqs homo dicit inuido Cognoscit̃ talẽ: tã bona ꝓsona vt: statiz dicit nõ. si cognoscetis cũ sicut ego. ipe est vnus talis ꝛ talis ꝛc. Inuidi nullum bonũ volũt audire nec loqui de illis quibus inuidẽt. Itẽ iracũdus nihil sit dicere dulciter sed aspere tã vrori q̃ filijs tã parentibus q̃ etiã familie dom⁹. Jdẽ de vindicatiuo dicẽte per caput et ꝑ corpus dei ꝛc. ego vindicabo me. tali. De his dicit Dauid. Quor̃ os maledictiõe ꝛ amaritudie plenũ est: veloces pedes eor̃ ad effundendũ sanguiñ. ꝓs. xiij. Jõ mõ in in introitu regis xpi fiãt aspa in vias planas. pacificãdo nos: remittẽdo iniurias: sicut pueri q̃ in absentia matris se percutiũt: sed q̃n sentiũt matrẽ venientẽ: quiescũt ꝛ se pacificãt. Sic ꝛ nos sum⁹ pueri sine intellectu. Jdeo mõ in aduẽtu matris nr̃e ꝛ regis nr̃i pacificem⁹. nos dimittẽdo odia: rancores: ꝛ malas volũtates: et sic erunt aspera in vias planas. Cuilibet etiam magistro vel dño displicet multũ quando innenit discipulos vel vasallos discordes ꝛc. Jdeo dicit Esa. predicatoribus. Preparate viam populo: planũ facite iter ꝛ eligite lapides: et leuate signũ ad populos. Ecce saluator tuus venit: ecce merces eius cũ eo: ꝛ opus eius coram illo. Esaye. lxij. Nota q̃ lapides duri sũt malicia ꝛ duricia cordis verba mala ꝛ iniuriosa et diffamatoria. De his dicit ꝓpheta. Eligite lapides. i. expellite malicia duriciã ꝛc. ꝛ eleuate signũ ad populos q̃tuz ad publicationẽ pacis: quia si mala voluntas fuit publica et notoria: etiam par et concordia debet esse publica. hoc modo signum pacis eleuatur ad populos. Sed si mala volũtas fuit occulta ꝛ secreta: tũc sufficit remittere secrete. et assignat rõnẽ. Ecce saluator tu⁹ venit.

¶ De eadem dominica. Sermo. iiij.

Medius vestrũ stetit quẽ vos nescitis. Joan. j. Uerbũ proposituz dat mihi motiuũ predicãdi de virtutibus moralib⁹ ꝓ bono regimine morali vite nostre: qua oẽs extra hemus de vita gloriosa dñi nr̃i Jesu xpi. Sz ꝓmo salutẽ virgo Maria ꝛc. Primo declarabo q̃d est virt⁹ ꝛ inter multas diffinitiones virtutis magis mihi placet diffinitio phi dicẽtis. Uirtus est habitus electiuus. i. inclinatiuus ad faciẽdũ oia bona opa delectabilr̃ in medio ꝓsistẽs. put sapiẽs ordinauit. Habit⁹ electiu⁹ est quedam q̃litas in aia gñata siue causata ex multis bonis operib⁹ inclinans aiam vt assimiletur illi qui illã qualitatẽ gñauit seu cãuit in ea. Uerbi gra. q̃dã alicis nostrũ hz virtutẽ abstinẽtie: sz intm̃ poterit habituari advirtutẽ abstinẽtie q̃ sine tedio immo delectabilr̃ ieiunabit. Itẽ oẽs ielinamur ad luxuriã: ideo cũ magno labore abstinẽt multi. Sz intm̃ hõ poterit habituari advirtutẽ castitatis occasiones ꝛ oportunitates vitãdo q̃ causabit in aia vnus habit⁹ q̃ sine labore abstinebit ab illo actu. q̃ habit⁹ electiu⁹ inclinat advirtutẽ castitatis. Jdem de alijs virtutibus Nota in medio cõsistẽs. put sapiẽs ordinauit. In medio. i. inter nimis et paucũ: q̃ facere nimis et excessum vitiũ est ꝛ nõ virtus. Itẽ facere modicũ: sed facere ad sufficiẽtiam est virtus. put sapiẽs vir ordinauit. Nota similitudinẽ beati Greg. de illis q̃ tẽperant quinternã siue lutinã qui premũt clauos trahendo non nimis chordã nec modicũ: sed quãtum sufficit. Sic debet facere q̃libet persona discreta de operibus virtutũ. Clauus quo debet tẽperare est sapiẽtia cogitãdo sic. Utinam vus istud q̃ ego volo facere in tali vel tali gradu quãdiu poterit durare: ita vt opus cõpetat terminis: loco: ꝓsone: et sic de alijs arcũstantijs requisitis in bonis operibus. als si indiscrete fieret nõ esset virt⁹ sed vitiũ: q̃ tm̃ posset homo vigilare vel ieiunare q̃ pderet intellectũ. Anselmus. Quicquid cũ discretiõe feceritis virtus est: virtus aũt indiscreta prouitio reputatur. Cũ xps sit essentialiter nõ solum virtuosus: sz virt⁹. Auctoritas. Nos predicamus xpm dei virtutẽ et dei sapiẽtiam. j. Cor. j. Sibi ergo cõpetit mediũ ꝓpter quod dicit iudeis in extremis vitioꝝ conseruantibus. Medius vestrum stetit. s. ille q̃ est virtus quẽ vos nescitis. Nota q̃ in hac vita xps tenuit medium quater faciens commẽdationẽ quatuor virtutũ cardinaliũ: que dicunt cardinales a cardine: q̃ in his quatuor voluunt oẽs et reducunt alie virtutes morales. Jõ iste quatuor dicunt ꝓncipales. Jõ q̃ habet istas quatuor est vniuersalr̃ ꝓtuosus. Nota q̃ xps tenuit quater mediũ

Primo in natiuitate.

Secundo in disputatione.

Tertio in predicatione.

Quarto in passione.

¶ Dico primo q̃ xps tenuit mediũ in natiuitate q̃ virgo Maria post partum ipsum pãnis inuoluit: ꝛ posuit in presepio in medio animalium. Juxta prophetiam Abachuc scõm. lxx. In medio duorũ animalium cognoscẽris. Abachuc. iij. Ecce primũ mediũ q̃ christus tenuit ad commendandum primã virtutem moralem que est prudentia: que auisat holem circa pericula huius mundi tam anime q̃ corporis q̃s bonor̃. Auisat etiã circa fraudes diaboli ꝛ mundi: ideo hec virtus est ꝓmo necessaria. Jdeo Petrus apostolus Estote prudentes ꝛ vigilate. s. Petri. iiij. Hec virtus prudẽtie habet duo extrema scz nimis ꝛ modicũ. Modicũ est facultas in alio extremo: scz nimis sunt illi q̃ nihil sciunt facere: nec in verbis: nec in factis sine fraude et dolo: qui sunt ita astuti q̃ intra vnguem inuenirent ꝓlos. Uirtus enim consistit in medio: nõ decipere aliquem: nec permittere se decipi ab aliquo ista est prudentia. Dñs. Ecce xps volens ostẽdere istã virtutẽ voluit poni ĩ medio duor̃ a liũ. s. inter bonẽ corrupetã q̃ diuidit vngulã in quo designat duplicitas

Universidad de Deusto
Biblioteca

Dominica quarta aduentus domini.

dolositatis:⁊ asinū grossum in quo designatur fatuitas:xps vero ꝫ dolositatem et fatuitatē stetit i medio. Jō dicit nobis apls. Sicut mō geniti infantes rōnabiles cōtra fatuitatē:sine dolo cōtra nimiā subtilitatē. j. Pe.ij. Hic deficiūt multi:vt fatui qui statim credūt qđ eis dr. Dic hi storiā de cōcubina cuiusdā clerici:que cō plicta de pctō voluit recedere ab eo. Cui dixit clericus. O misera:⁊ quid vis facere? mō habes magnū honorē qr es ppe deū:⁊ es nurus ꝑginis marie. ꝓpter qđ ipa gaudēs remāsit cū eo. Ecce fatuitas. Nota q̄ graue pctm̄ est facere luxuriam cū sacerdote vel religioso. Cū q̄libet tali multo magis peccat mulier q̄ cū laico: qr fornicatio min⁹ pctm̄ est q̄ sacrilegiū qđ cōmittit cū clericis. Cōtra hoc extremū vitiū dicit apls. Ffresvolovos sapiētes esse in bono ⁊ simplices in malo. Ad Ro.vl. Alij aūt sunt nimis astuti ⁊ intricati:intantū q̄ de bono faciūt vitiū ⁊ malum ex dolositate. Vbi gra. De missis scti amatoris q̄ licet de se sint bone:tm̄ multi astuti faciunt ibi multas dolositates: et fraudes. Prima:qr cū misse sancti amatoris nō sint nisi.xxx. dicūt q̄ sunt.xxxiij. Scđa qr dicūt q̄ cantenť sine intervallo cū tm̄ clerici nō sunt ita bene parati mō q̄ quolibet die celebrēt cū teneāt talē vitā: et dicens missam male paratus siue cuz cōscientia pcti mortalis:incurrit ⁊ cōmittit pctm̄ mortale. Tertia: quia dimittūt missam de tpe p ecclesiā ordinatā. Quarta de certis cāc̄llis cū certis pecuniis. Quinta: qr gētes credūt q̄ illa ala ꝑ qua dicunť misse ex hoc exeat de purgatorio qđ nō semp fit. Anime em̄ in pari reatu pene sunt plerūq̄ obligate:quare ⁊ non nunq̄ inequalib⁹ pro eaz liberat iō indigēt suffragijs:qr sicut infirmitates corporis nō sūt eedē ⁊c. Nota de medico de cepa cruda ⁊c. Ideo amoueat ista dolositas:qr misse de se bone sunt: ſz queratis benū sacerdotē:ne sit cōcubinarius: vsurarius ⁊c. Alias dicit Ezech. Cū is qui dispicet ad interecedendū mittit:irati animus ad deteriora ꝓuocatur. Ecce ratio quare xps voluit poni in medio duoruz animaliū. Auctoritas. Qui audit increpationes vite in medio sapientū cōmorabitur. Prouer.xv. Nō in extremis:qr autiatur. Scđo fuit xps in medio doctorum in disputatione quando fuit duodecim annoz. Lu.ij. Inuenerunt eū in templo sedentē in medio doctoz audientē illos et interrogantem. Isto scđo medio christus ostendit secūdam virtutē moralem, que est iustitia. Iustitia vero est reddere vnicuiq̄ quod suū est. Fm̄ Aug. Justū est q̄ operarius vel seruus dēt bonuz opus vel seruitium dño: ⁊ q̄ dñs det sibi suuz salariū. Item iustū est q̄ vir diligat vxorem suam ⁊ econuerso. Item q̄ filius honoret parentes:⁊ q̄ discipuli credāt suis magistris: ⁊ san⁹ seruiat infirmo ⁊c. Hec virtus iustitie est magis ⁊ maxime necessaria dñis tēporalibus ⁊ rectoribus communitatum. quibus dicit scriptura sancta. Diligite iustitiā qui iudicatis terrā. Sapien. i. Extrema virtutū seu virtutis sunt remissibilitas et crudelitas. Nimia remissibilitas est quādo pro modica ratione vel occasiōe dimittitur iustitia. Nimia crudelitas quādo iudex nihil respicit dicendo moriatur. Sed virtus est q̄ fm̄ legem vel diuinalēvel imperialē:vel scōm canones pontificales vel rationes naturales ministratur iusticia vnicuiq̄. Et illam ostēdit christus quādo inuenerunt eum sedentem in medio doctoz illorum qui erāt iudices terre qui stabant in extremis:qr parentib⁹ ⁊ amicis erant nimis remissi. Extraneis aūt et viduis ⁊ pupillis erant crudeles. Jō dixit eis xps quādo incepit predicare. Uevobis scribe et pharisei hipocrite qui decimatis mentam ⁊ anetū ⁊ cyminū: ⁊ relinquitis que grauiora sūt legis iudicū ⁊ miam: ⁊ fidē hec oportuit facere:⁊ illa non omittere. Duces ceci excolantes culicem: camelū autē glutiētes. Matth.xxiij. Nota q̄ scriba est nomē equiuocū:qr vel dicitur a noticia scripturarū vl̄ officio scribēdi:⁊ primo mō sumitur hic. Nota decimatis mētam:qr si pauper habuit i horto decē folia de menta:decima erat templi. Idē de aneto ⁊ cymino ⁊ saluia. Sed in iudicio erant remissi:qr non faciebāt iustitiā de diuitib⁹: nec puniebant proditores qui destruebāt ⁊ corrūpebant ciuitatē. Item faciebāt exactiones cōtra pauperes ⁊ dimittebāt miam ⁊ dicebant q̄ darent templo illud qđ debebāt dare patri vel matri pauperibus:⁊ q̄ essent excusati etiā si morerētur fame. Itē ponderabāt cyminū quod est quedā species que comeditur ⁊ dimittebant fidē de xpo. Ideo dicit xps. Ceci ⁊ duces cecoz: qr populus nō debebat eis assentire. cōtra ista extrema xps voluit stare in medio doctoz. ꝓpter hoc dicit deus iudicibus. Audite illos:⁊ qđ iustū est iudicate. Sive ciuis sit ille sive peregrinus nulla erit distantia personarū: ita paruū audietis vt magnū: nec accipietis cuiusq̄ personā qr dei iudicii est. Deut.j. Et pōt dicere bon⁹ iudex. In vijs iusticie ambulo in medio semitaruz iudicij. Prouer.viij. Nota in vijs iusticie ſz interrogādo:iudicādo:scrutādo:⁊ iuris defensiones dando in medio semitarum. i. rigoris iusticie:iō dicit thema medius. Tertio stetit iesus in medio perscutoz in predicatione:quando fuit.xxx. annoz incepit predicare capharnaum ⁊ mirabilia facere. Deinde venit in nazareth cuitatē suā vbi fuit nutrit⁹ vbi nullum fecerat miraculū:ideo indignati cōtra eū dixerūt sibi:quāta audiuimus facta in capharnaū:fac ⁊ hoc in patria tua Lu.iiij. Rndit iesus qr ipsi nō erāt digni qr deridebant eum dicēdo. Ecce filius fabri latricis marie: nunq̄ didicit fras ⁊ vult predicare. Ecce filius fabri:et irridebāt: ꝓpter hoc dixit q̄ nō erāt digni vt ibi faceret miracula dñi. Nemo ꝓpheta acceptus est i patria sua. Vide ibi plura ꝓpt quod ibi voluerūt eū precipitare. Dicit textus. Jesus aūt trāsiens per mediū illorū ibat. Lu.iiij. Ecce quō stetit in medio persecutoz. In hoc ostēdit tertiā virtutem moralē:ſz fortitudinē qr virt⁹ fortitudinis ostendit maxime in tribulationibus. fortitudo aūt moralis est quedā virtus seu qualitas existēs in ala que refrigerat cor hois ne faciat aliquid cōtra deū:⁊ q̄ nō timeat pericula:nec fame nec persone: nec bonoz: nec etiā mortē ꝓpt deū:ideo de persona q̄ habet hanc virtutem dicit sacra scriptura. Fortitudo ⁊ decor indumentū eius. puer.vl. Hec habet duo extrema:ſz nimis ⁊ parū:siue temeritatē et pusillanimitatē. Temeritas nimia est q̄n nihil respicit:ſz ad instar fatui impingit se:hoc est vitiū. Pusillanimitas est q̄n miles q̄ est timidus nō audet intrare bellū seu cāpuz timore fugit tarū:sed mediū est habere se moderate: ideo dicit. Jesus aūt transiēs per mediū illoz ibat:⁊ venit capharnaū. Christus in ciuitatē nazareth habebat parētes amicos ⁊ notos. ⁊ ei⁹ parētes erāt pusillanimes timentes de morte xpi. alij autez erāt temerarij nihil respiciēdo volentes ipm̄ occidere. Sed xps tenuit mediū:qr nō timuit precipitiū:nec temerarie in illos impegit:ſz secur⁹ trāsit p mediū: ita debes in facere in prelio spūali. Non sis temerarius nec pusillanimis. Nota quō religio est vt campus prelij in quo quidam sunt pusillanimes ⁊ timidi sicut illi qui timent q̄ nō possint seruare regulā ⁊c. Dic quomō post martyriū maius seruitiū quod homo pōt facere deo est ire religionez. ideo dr Eccli.vij. Noli cē pusillanimis in animo tuo. Quidā autē sunt temerarij q̄ nihil seruant de religione. ideo debes tenere mediū ⁊ sperare in deo:vt det tibi mediū cōtra temeritatez et pusillanimitatē. Sicut dauid qui dicit. Expectabā eū qui saluum me fecit a pusillanimitate spūs ⁊ tēpestate. ps.liij. De isto medio possum⁹ dicere illō Mat. iij. Fecit mediū fornacis quasi ventū roris flantem. Nota hystoriam breuiter de tribus pueris. quarto stetit iesus in medio in passione qñ in fine vite sue voluit suspendi in medio duoz latronū. Jo.xix Crucifixerūt eū ⁊ cū eo alios duos hinc ⁊ hinc: mediū aūt iesum. Hic xps ostendit virtutē tēperātie que est quasi mēsura delitaz:ne hō recipiat plus vel minus sed recipere debet necessitatē:non nimis comedere nec bibere:dormire:ridere:loqui:seu truffare:⁊ sic de alijs. Hoc dicit scriptura sobrietatē. j. Pe.v. Fratres sobrij estote ⁊ vigilate:qr aduersari⁹ vester diabolus tāq̄ leo rugiēs circuit querēs quē deuoret. Hec habet duo extrema ni mia macerationē siue acerbitatē:⁊ curiositas. ſ. nimis curare de cibo ⁊ potu:⁊ vestitu ⁊ huiusmodi. Unum extremū est nimia austeritas:non recipiendo necessitatem vite in cibo ⁊ potu ⁊c. vel nimiā penitentiā faciēdo ⁊c. inim̄ q̄ se interficiunt. Jō quilibet dz tenere mediū ⁊ tēperare vitā suā iuxta suā qualitatem ⁊ complexionem quilibet scit quātum potest portare asinus su⁹. ideo cauere debet a magis ⁊ minus. Hoc ostēdit xps qñ voluit suspendi in medio duoz latronum. Latro sinister significat prosperitatē temporalem.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Quidã fuit latrones de bonis tpalibꝰ nimiũ recipiendo. Ecce curiositas vltiosa. Latro dexter q̃ veniã finaliter impetrauit liꝫt illos q̃ cupiunt esse in dextra glorie celestiꝫ qui sunt latrones: nõ q̃ furent aliquid de mũdo: ꝫ furant vitã corpi ꝓpio modiꝫ comedẽdo ⁊ bibẽdo ⁊c. Ecce astertas vitiosa. Jõ ponamꝰ nos i medio recipiendo necessitatẽ: ⁊ sic crimus i medio cũ xpo i cruce penitẽtie. Jõ dicit scriptura. Obsecro vos fratres p miam dei: vt exhibeatis corpora vestra hostiã viuẽtem: sanctã deo placentẽ: rõnabile obsequiũ vestrũ. Ad rom. xij. Nota deo placẽtẽ magis ⁊ minus nõ placet deo. Nota de patre nostro btõ dñico orante: cui ap ꝓpinquauit demon qui tripudiando cãtabat hãc cãtionẽ. Magis ⁊ minꝰ: magis ⁊ minus: magis ⁊ minꝰ. Cum autem fuisset adiuratus a beato dñico quid sibi hoc vellet. Respondit q̃ quicquid ipsi lucrãtur in hoc mũdo: totũ perdũt ꝑ magis vel minus. Mediũ aũt est quod satiꝫ multum placet deo: ⁊ displicet diabolo. De persona aũt vitiosa põt dici. Surge supple de extremis ⁊ sta in mediũ. dixit xps ad hoiem aridã manũ hñtẽz q̃ surrexit ⁊ stetit. Lu. vi. q̃ medi⁹ vestrũ stetit ⁊c.

¶ In vigilia natiuit. xpi. Ser. vnicus.

Inuenta est i vtero hñs ⁊c. Mat. j. Totus sermo noster est de impregnatione virginis marie. Sz vt istã materiã sentiatis in aiabus vestris ꝑ dulcedinẽ deuotionis primo salutabimꝰ virginẽ grauidaz ⁊c. Inuenta est ⁊c. Inter xpi ꝓceptionẽ ⁊ eius natiuitatẽ inuenio magnã differentiã in sacra scriptura. singulariter in hoc q̃ xpi natiuitas non fuit omnino occulta ⁊ secreta: imo voluit q̃ esset mũdo nũciata ⁊ publicata tã ꝑ ãgelos q̃ ꝑ celos: ꝑ stellã ouẽtis: ꝑ alia: ꝑ reges orientis: ꝓm q̃ iam fuit ꝓphetatũ. Ego cõmouebo celũ ⁊ terrã ⁊ mare ⁊ aridã: ⁊ mouebo oẽs gentes ⁊ veniet desideratus cunctis gẽtibus. Aggei. ij. Nota celũ. i. sanctos ãgelos. Sz circa ei⁹ ꝓceptionẽ voluit q̃ esset occulta: q̃ nulli plone huius mũdi fuit reuelata: nõ patriarchis: nõ ꝓphetis: nec scitis ꝓsonis: nisi solũ archãgelo gabrieli ⁊ virgini marie ꝓm q̃ fuit ꝓphet atũ per Esa. A finibꝰ terre laudes audiuimꝰ gl̃iam iusti ⁊ dixit secretũ meũ mihi: secretũ meũ mihi. i. Esa. xxiiij. Et loquebat ꝓpheta in ꝑsona gabrielis et virginis marie. Nota a finibꝰ terre. Fines terre capiũtur dupliciter vel localiter vel tpaliter. Quãtum ad primũ cõputando a centro terre: illud q̃ magis distat a cẽtro est circũferẽtia. Terra est cẽtruz circũferẽtia est celũ empyreũ. Ecce fines localiter a q̃bus gabriel ⁊ ꝙgo maria audierunt laudes iusti. i. saluatoris: q̃ regula est in sancta theologia q̃ cũ dicitur iustꝰ absolute intelligitur semp de saluatore. Quãtum ad scõm fines põt capi tẽporaliter. Et septẽ sunt etates mũdi tpales prima fuit ab adam vsq̃ ad noe. Secũda a noe vsq̃ ad abraã. Tertia ab abraã vsq̃ ad moysen. Quarta a moyse vsq̃ ad dauid. Quinta a dauid vsq̃ ad trãsmigrationẽ babylonis. Sexta a trãsmigratõe babylonis vsq̃ ad xpm. Septima ⁊ vltima a xpo vsq̃ ad finẽ mundi. De qua dicit apls. Nos sumus in quos fines seculorũ deuenerũt. j. ad Coꝛ. x. Ecce fines tẽporaliter. de quibꝰ dicũt gabriel ⁊ virgo maria. A finibus terre. i. in vltima etate mũdi laudes audiuimus gloriã iusti. i. saluatoris. Dicatiꝫ ãgele gabriel de his laudibꝰ ⁊ gl̃ia saluatoris: dicatis nobis aliq̃d. Rñdet. secretũ meũ mihi supple tenebo. Ecce quõ xpi ꝓceptio fuit occulta et secreta. De q̃ dõ. Descẽdet sicut pluuia in vellus: ⁊ sicut stillicidia stillantia sup terrã. ps. lxxi. Pz ergo differẽtia iter natiuitatẽ xpi ⁊ ei⁹ ꝓceptionẽ. Tñ hz ei⁹ ꝓceptio a ꝓncipio fuit ita secreta tñ paulatim fuit manifestata: q̃ mulier grauida ad minus i partu manifestat suũ ptũ Sic fuit de virgine cuiꝰ vẽter ⁊ vterꝰ in tumuit ⁊ nõ potuit suã impgnationẽ occultare. ꝓpter hoc dicit thema ꝓpositus Inuẽta est in vtero hñs. pz thema. Et q̃ sum in materia deuota vginis grauide inuenio q̃ virgo maria fuit inuenta gravida a spõso suo ioseph triplici ratione.

Primo per experientiam sensualem.

Secundo per sapientiam diuinalem.

Tertio per excellentiam specialem.

¶ Pro qualibet istaꝝ dicit thema. Inuẽta est in vtero ⁊c. Dico ꝓmo q̃ virgo maria fuit inuenta gravida a sponso suo ioseph ꝑ experientiã sensualẽ. Oio cognitio habeꝫ per aliq̃s sentimentũ pervisuz cognoscimus colores: per auditum sonos: ꝑ olfactũ odores: ꝑ gustũ sapores: ꝑ taciũ durum vel molle. calidũ vel frigidum. Si dicitis alicui: q̃o scitis hoc. Rñdet. quia vidi vel audiui ⁊c. ꝓz ergo q̃ ois nostra cognitio est per sensus. ꝓhs. Sensus non decipiꝫ circa proprium obiectum maxime visus: nisi sit defectus. ꝓpter hoc dñi iudices faciũt magnã differentiam inter testes de visu: ⁊ de auditu ⁊ de credentia: quia testis de visu est maior. Jdeo xps reprehendebat iudeos q̃ nolebant credere dicens. Q̃ scimus loquimur ⁊ q̃ vidimus testamur: ⁊ testimonium nostrum nõ accipitis. Joan. iij. Nota quod scimus. s. ego ⁊ sancti ꝓphete loquimur: hoc modo. s. per visum. Virgo maria inuenta est in vtero hñs a spõso suo ioseph. Dic q̃o postq̃ maria concepit tota leta iuit advisitandũ elizabeth ꝙsanguineam germanã suã grauidã de beato ioanne baptista vt angelus sibi dixerat: cũ qua stetit trib⁹ mensibus vt dicit Lucas. Sponsus aũt ioseph venit nazareth ad visitandũ ipsam. ⁊ vidit vterũ ei⁹ ingrossatũ: sic inuenit ipaz grauidã. Cogitate qualiter ioseph debuit admirari q̃ ipse nõ tetigit eã: immo dicũt scti doctores postq̃ fuerãt despõsati virgo maria induxit spõsuz suũ q̃ etiã erat virgo vt simul facerẽt votũ ꝙginitatiꝫ. Jã ampli⁹ debebat admirari q̃ ipsam videbat grauidã. Jõ dicit ꝓncipiũ euangelij hodierni. Cũ esset despõsata mater iesu maria ioseph: añq̃ conuenirẽt. s. ad simul habitandũ ⁊ faciendũ nuptias: inuenta est in vtero hñs de spũsctõ. Joseph autẽ cũ esset iustus ⁊ nollet eã traducere: voluit occulte dimittere eã. Mat. j. Cogitate ẽt q̃ fuit inuẽta grauida a parẽtibus nõ credẽtibus q̃ ipsa peccasset: sed mirabant quid hoc esset: ex vna parte cogitabant suã magnã deuotionẽ: ex alia videbant ipsam grauidã. Dicebat sibi mater Filia quid est hoc? Rñdebat ꝙgo maria hoc est illud quod plz deo: q̃ põt facere de suis creaturis illud q̃ sibi plz. O filia quid dicẽt gentes q̃ filia mea sit grauida anteq̃ nuptie sint facte. Cogitate dolorem ꝙginis que nõ audebat reuelare: q̃ secretuz meũ mihi cogita pplexitatem in qua erat ioseph qui erat senex et pauper: ⁊ virgo maria iuuenis ⁊ pulcherrima ⁊ formosa. Dicit Bernar. q̃ ioseph ex vna parte ꝑsiderabat sanctitatẽ virginis: ⁊ q̃ nõ poterat esse q̃ peccasset: ⁊ ex alia parte videbat ipsam grauidam. Et cũ naturaliter mulier non possit ꝓcipere sine homine: ideo ad instar olive cor suum erat inter duas molas. Et quia erat prudens ⁊ sapiẽs ꝑsiderabat oia signa male mulieris q̃ sunt indeuotio cordis: garrulatio oris: incõpositio corpis: ingurgitatio comedẽdi ⁊ bibẽdi: ociositas opis: vanitas ornatus: despectio viri: quoditbet istoꝝ signoꝝ indicat mulierem esse malam. Sed ioseph nullũ signuz titorũ inueniebat in virgine maria: immo totũ oppositũ. s. oia signa bone mulieris. Primũ signuz in honeste mulieris est indeuotio cordis ad deuz: missas ⁊ sermones quia non timet deum. Deus custodiat ipsam ab oportunitate: q̃ nisi mulier retineatur timore dei: nullo alio timore retrahitur a malo. Timor dei ⁊ deuotio retinuit susannã ne peccaret q̃ dixit. Angustiie sunt mihi vndiq̃: quid eligã igноro: ꝛz melius est mihi absq̃ opere incidere in manus hoim q̃ peccare in ꝑspectu dñi. Dan. xiij. Joseph aũt cogitabat de spõsa sua vtrũ erat deuota vel indeuota: ⁊ videbat q̃ nũq̃ viderat tã sanctã ⁊ deuotã mulierẽ q̃ semp volebat orare vel legere vel contemplari. Et in isto fundamento deuotionis mulier se dz fundare alis cadet. Fundamentũ aliud nemo potest ponere ꝓter id q̃ positus est. j. ad Coꝛ. iij. Sz ista ioseph nõ iuenit in beata ꝙgine maria cuz esset deuotissima et ardẽtissima in deũ. Unde scriptura ꝺ ea dicit. ꝓuer. vlti. Mulier timẽs deũ ipa laudabit. Scõm signum est garrulatio oris loquax. Deus custodiat ipsam ab oportunitate. Ratio: q̃ ex ꝟbis nulla deuotio remanet in anima: sicut nec odor in capsa cũ muscato que est apta contineꝛe. Aurora. Ubi aũt verba sunt plurima: ibi frequenter egestas. s. bonitatis ꝓuer. xiij. Jdeo nutriatis filias vras puellas ne sint loquaces. Jdeo. j. ad Ti. ij. Mulier in silentio discat cũ oi subiectione. alis malum signum est. Sed mulier taciturna est bona. Nota de signis taciturnitatis beate virginis: q̃ depingitur cũ maiori oculo q̃ ore: sic ꝓprie

depingitur ad innuendū q̄ habebat oculum cordis magnū ad cogitāduz ⁊ ꝓtem plandum: sed os paruū ad pauca loquēdum. Maria autem ꝓseruabat oia verba hec in corde suo. Lu. ij. ⁊c. Joseph autez ꝓsiderabat in se q̄ sponsa sua erat loquax siue garrula: ⁊ videbat q̄ nō immo nolebat loqui in signū huius vt dixi: virgo habebat magnū oculū ⁊ paruū os: vt ꝑz in imagine sua quā depinxit beatus Lucas qui est rome. Tertiū signū est incōpositio corporis quādo mulier icedit tota lasciua vel dissoluta ribalda: videtur q̄ habeat formicas in pedibus. Ambr. Corpus hois est simulachrū mētis. Itē Salomon. Mulier in ornatu meretricio preparata ad decipiendas animas garrula: vaga quietis impatiēs: nec valens domi cōsistere pedibus suis: nunc foris: nunc in plateis: nunc iuxta angulos insidians. Prouer. vij. Et statim facit se ad fenestras ⁊c. Sed hoc signū ioseph non inuenit in beata ꝙgine: qr nunq̄ ecibat domū nisi quādo ibat ad templū. Et tūc sbat tota cōposita: semper habebat oculos suos ad terrā cum gestu sanctitatis nunq̄ tripudiabat: sed oculis demissis bat: ideo de ipsa dicit scriptura. Quam pulchra es amica mea q̄s pulchra es: oculi tui colūbaz: absq̄ eo quod intrinsecus latet. Cañ. iiij. dicit spiritussanct⁹ ad virginem bis: q̄ pulchra es: quia pulchra in corpore ⁊ pulchra in aia. Nota oculi tui colūbaz: nō dicit falconū. Quartum signū est ingurgitatio ventris. s. cibi ⁊ pot⁹. Malū signū est in hoie ⁊ i muliere: qr ille partes vicine sunt ⁊ inuitant se. vñ vēter plenus statim inuitat vicinū suū. ꝓpter hoc ꝓsona gulosa necessario est luxuriosa: iō de ꝓsonis gulosis dicit scriptura sancta. Comedēt ⁊ ad iniq̄tatē eoz subleuabūt alas eoz. Oze. iiij. Sed ego maria valde parū comedebat solū ꝓ substētatione corporis ⁊ semp quasi ieunabat ⁊ abstinebat. Quintū signum est ociositas: vt aliq̄ dicētes: nō laborabo ego portani tantū de dote viro meo. Jdeo. ber. Ociositas est mater vitioz: et noverca ⁊utū. vñ qr corpus nostrū est de terra: hz ꝙditiones terre: que si dimittitur inculta facit vel generat spinas luxurie. ⁊ malas herbas malarū cogitationum ⁊ peccatorum. Jdem de corpore ociosi. ꝓpter hoc de corpore dicit scriptura sancta. Mitte seruū idest corpus: q̄s ad instar serui est gubernandū: in oīationem ne vacet. Multam em̄ maliciam docuit ociositas. Eccli. xxxiij. Sed virgo nunq̄ fuit ociosa: immo erat semp occupata in sanctis operibus. Dicit hieroñ. q̄ surgebat in media nocte ⁊ orabat. Deinde filabat texebat ⁊c. Sextum est vanitas ornatus ⁊ superfluitas. Mulieres se possunt ornare decenter ⁊ honeste iuxta statum ⁊ ꝙditionem earū: sed q̄n totum tps ⁊ studiū suū ponūt in ornando se: siue corpus ⁊ non curāt de aia. Deus custodiat ipsam: qr tales vane sunt: et habent torvanū. Jdeo dicit scriptura. Vanitas vanitatū ⁊ oia vanitas. Eccles. j. Nota regulam apli. Mulieres in habitu ornato cū verecundia ⁊ sobrietate ornantes se: ⁊ nō in tortis crinib⁹ aut auro aut margarit⁹ vel veste preciosa: sed q̄ decet mulieres promittentes pietatem: p opera bona. j. Tim. ij. Nota sobrietatem in mensura. s. iuxta ꝙditionem sui status: et facultatē sui viri. Sed sunt multe mulieres q̄ nihil respiciūt ⁊ deberēt verecūdari q̄ portāt q̄s habitū siue ornamentuz q̄s a meretricib⁹ portat. ⁊ ideo dicit scriptura. Fallax gratia ⁊ vana est pulchritudo: mulier timens deū ipsa laudabit. Prouer. vlti. Sed ego beata non curabat de ornamētis: bñ ablnebat faciem suā cū aq̄ distillata. s. lachrymaz. beata aūt anna mater sua multū dues ornabat eā: ⁊ ipsa amore matris portabat in domo: sed nō extra domū: ꝛ oppositū faciunt moderni tpis filie. Septimū signū est despectio viri: vñ signum est q̄ hz cor ad aliū q̄n disputat cū viro de ꝙgne et de alijs statim vult ipm suppeditare. Et sm scripturā mulier dz honorare virū suuz ideo ꝑcepit apls di. Mulier in silētio discat cū omni subiectiōe. Docere aūt mulieri non permitto neq̄ dñari in virū: sed esse in silentio. j. Tim. ij. Etiā legit̄ Ester. j. q̄ assuerus ⁊ sui dicebant. Cuncte vxores tā maioz q̄s minoz deferāt maritis suis honorē: ⁊ sciant viros esse maiores in domib⁹ suis. Sic nec istud signū despectionis reperiebat in virgine gloriosa: qr licz el⁹ set inuenis pulchra ⁊ nobilis ⁊ dives: ⁊ ei⁹ sponsus senex ⁊ pauper: tū ipsa honorabat ipsum super oēs mu-

lieres mundi. Intantū q̄ ioseph nullū signum male mulieris inuenit in virgine maria: sed oēs virtutes et affectiones bone mulieris. Ex alia parte cōsiderabat: an natura ꝑmitteret mulierē cōcipere sine viro: ⁊ videbat q̄ nō. Ecce qualiter fuit perplex⁹: ⁊ cor ei⁹ erat q̄si iter duos lapides molares: ex vna parte timebat ipsam diulgare: qr statim fuisset lapidata ꝛm legem. ex alia parte cū iust⁹ esset ne videretur consentire: cogitauit occulte recedere ⁊ dimittere eā. Et fuit cōpleta ꝓphetia dauid dicētis in persona ioseph. Timor ⁊ tremor venerūt sup me: et contexerūt me tenebre. Et dixi q̄s dabit mihi pennas sicut columbe ⁊ volabo et requiescam. ps. liij. Et mansi in solitudine. Quātum ad ꝓpositū. Nota timor scz consentire in peccatum si cū ea mane ret: ⁊ tremor scz ne innocentē diffamaret Ideo ꝓpositū dimittere eam. Ptz ergo quomodo ego maria inuēta est inuterd ⁊c. Moraliter aduertis vos vt Joseph: ne sint impedimenta quādo volueritis face re matrimoniū: scz parentele vel affinitatis vel alꝫ. Jdeo est ociatio ecclie vt denūcietur: ideo dicit scriptura. Honorabile cōnubium est in oibus ⁊ thorus imaculatus. Ad heb. vl. Honorabile est quādo nō est impedimentū. Dico scdo q̄ virgo maria fuit inuenta in vtero habēs ꝓ sapientiā diuinalē. Hoc fundat per regulam theologie. dicit sctūs Tho. in. j. pte. q̄ mysteria dei. i. secreta ex mera eius voluntate dependētia non possunt sciri nisi per ipsius reuelationē: qr nullus vīm potest scire cor meū nisi ego reuelē ⁊ manifestē: quātomagis de deo. Sz illa que contingūt naturaliter possunt sciri. Jsto mō medici sciunt horā mortis infirmi: qr licet effectus sit futurus tū causa est iaz presens. Nō est sic de volūtate dei. ideo dicit scriptura. Quis hominū poterit scire cōsiliū dei: aut q̄s poterit cogitare q̄d velit deus. Subditur. Sensuz tuū quis sciet nisi tu dederis sapiētiam: ⁊ miseris spiritūsanctuz tuū de altissimis. Sap. ix. Joseph aūt cū videret sponsam suā grauidam: nec naturaliter poterat scire veritatem: qr ꝛceptio xpi nullam habebat causam naturalē: qr nō venit per cōstellationes celestes: nec per operationes angeloles: nec elemētales: nec humanales: ergo nō poterat sciri nisi per diuinā reuelationē. Cogitate ergo quomō ioseph qui erat sanctus homo iustus ⁊ bonus oando recurrit ad deū super hoc: sibi deū ꝑplacitū retelari supplicando iuxta illud Jaco. ij. Si q̄s vestrū indiget sapientia: postulet a deo q̄ dat oib⁹ affluēter: et dabitur ei. Ita fecit ioseph q̄n voluit de nocte recedere posuit se primo in oratiōe dicendo. Dñe vos fecistis mihi magnaz gratiā dando mihi in spōsam ista domicellam: sed dñe video q̄ est grauida: q̄d est hoc q̄ taz sancta mulier sit grauida: ⁊ similia ꝓba ⁊ flebat multū. Credo ego etiā q̄ beata virgo ex alia parte oabat deū affectuose se cōpatiens sue perplexitati ⁊ q̄ eius spōsus tristis consolaretur. Credo q̄ etiā mater sua: scz virginis orabat ne veniret ad diffamationē ⁊c. Cogitate q̄ illas deuotas oones de⁹ exaudiebat. Dicit euāgelū. hec aūt eo cogitante: ecce angelus dñi apparuit in somnis ioseph di. Joseph fili dauid noli timere accipe mariā coniugē tuā. Qd em̄ in ea natū est de spūsctō est. Pariet autē filiū ⁊ vocabis nomē ei⁹ iesum. Ipse em̄ saluū faciet populū suū a peccatis eoz. Hoc autē totū factū est vt adimpleretur quod dictū est a dño ꝑ ꝓphetā dicentē. Ecce virgo i vtero habebit ⁊ pariet filiū ⁊ vocabitur nomen eius emanuel. q̄s est interpretatum nobiscū de⁹. Cogitate q̄ angelus dixit sibi illam ꝓphetiam. Esa. Ecce virgo concipiet ⁊ pa. fi. non patrem nec spiritūsctm. Esa. vij. Cogitate quale gaudiū habuit ioseph q̄n scuit ꝙfitez. Et hoc modo ōstio quare ego nō reuelauit sibi q̄n videbat suā tristitiā ⁊ pplexitatē: qr ipse credidisset sibi: iz mō ipsius nō crederet spōse sue. Rndeo q̄ secretum cōmissum nō est reuelādū vbi deuote cōmittitur. ex quo secretū est bonū: iustū ⁊ sanctū: qr alꝫ reuelandū est. Sacramentum regis abscōdere bonū est. Tob. xij. Ideo virgo maria que habebat cōscientiā delicatissimā noluit reuelare timens ne regē offenderet vel deū ꝓcipue. Nota cōtra multas ꝓsonas vanas q̄ nō ꝓt tacere si deus dat eis aliquā gratiā vel reuelationē: statiz reuelāt: male nisi sup hoc sciāt expresse volūtatē dei: maxime quia q̄ndq̄ credunt q̄ diaboli illusione sint diuine reuelatiōes. Taleo sūt similes gal-

line que nō pōt tacere quousq; pdit ouū qō posuit. De talib⁹ dicit scriptura. Qui denudat archana amici fidē perdit: ⁊ nō inueniet amicū ad animum suum. Eccli. xxvij. Ecce rō ꝺre virgo maria non reuelauit ioseph nec matri sue secretū sibi cōmissū: ꝫ spūscūs reuelaucrat elizabeth. Dico tertio q̄ virgo maria fuit inuēta in vtero habēs p excellentiā specialē. Mulieres cōiter qñ sunt grauide fiūt macre: discolorate: tediose: appetūt varia. Sed nō fuit sic de beata virgine: immo dicūt aliqui sancti doctores q̄ ex quo ꝺgo fuit grauida radij splendoris ꝓcedebant de facie sua: ⁊ maxime qñ fuit iuxta partū. Hoc pōt ꝓbari triplr. per phiam: p theologiā: ⁊ per experientiā. Quātum ad primū dicit phs q̄ oīe agēs naturale quātum dat de forma substātiali: tantū dat etiā de accidentibus cōsequentibus formā: vt q̄ dat ignē: dat etiā calorē ⁊ splendorē. Ita deꝰ pater de sua forma substātiali dedit filiū suū ꝺgini marie. Qō aūt filius dei dicat forma. Auctoritas. Ad phil. ij. Qui cū in forma dei eēt semetipꝫ exinaniuit formā fui accipiēs. Neq; mirum ergo si dedit splēdorem sibi in facie ⁊c. Ideo grauida existens virgo erat pulchrior ⁊ darior. Secō ꝓbat theologice. Legit exo. xxxiij. q̄ q̄ moyses locut⁹ fuerat cū deo in mōte: ꝓpter hoc radij splēdoris ꝓcedebant de facie ei⁹: intantū q̄ popul⁹ nō poterat cū respicere. Fiat ergo ratio. Si facies erat ita splendens ex sola dei locutione: qnāto ergo magis facies virginis marie ex filij dei cōceptione. Hanc rōnem facit apl's dicēs. Si ministratio mortis literis deformata in lapidibus fuit in gloria: ita vt non possent intendere filij israel in faciē moysi, ꝓpter gl'iam vultus ei⁹ q̄ euacuat: quō nō magis ministratio spūs erit in gl'ia. ij. ad cor. iij. Ministratio mortꝫ fuit lex moysi que nō dabat vitā glorie. Tertio ꝓbatur per experientiā de laterna cristalli: que de se est pulchra ⁊ clara: sed si intus mittatur lucerna accensa pulchrior erit et darior. Idē de virgine maria. Cogitate ei⁹ corpus pulchrū ⁊ mundū ad instar laterne: et lucerna intus illuminās totū mundū est filiꝰ dei. Nimiꝝ ergo si ꝺgo erat tunc darior ⁊ pulchrior, intantū q̄ dicit text⁹ q̄ ioseph nō cognoscebat eā. Matthei. j. ex illis radijs splēdoris: quia lux eterna erat i ea. Nota hic quō ioseph habita diuina reuelatiōe supplicit petebat ventā a virgine de suspitione quam de ipsa habuerat dicendo. O benedicta quare non dixistis mihi: q̄ ego credidissem vobis. Et q̄ dulciter ipsa ipsum consolabatur cōgratulando q̄ esset sponsus ⁊ socⁱ⁹ matris filij dei ⁊ eius nutritius. O benedicta societas. Itē q̄ reuerēter vterq; deū adorabāt in vtero virginis incarnatum. Ideo si vultis habere societatem istā vobiscū faciatis sicut faciebat vnus mercator valētin⁹ qui quolibet anno in die natiuitatis inuitabat vnū pauperē senem: et aliquā mulierē habentē filiū parulū qui representabāt sibi virginem cū filio ⁊ ioseph. De quo fuit reuelatū q̄ in morte apparuerūt sibi virgo cuꝫ filio ⁊ ioseph. dicētes: q̄ recepisti nos in domo tua: iō nos recipiem⁹ te i domo nostra. De hoc dicit xps. Matth. xxv. Amen dico vobis quicūd fecistis vni ex minimis meis mihi fecistis. Ideo illud quod exp̄deretis in ludo detis pauperibus amore christi: pauperes autē qui non habent nec possunt sibi presentare pecunias possunt ad minus presentare cras tot Aue maria. quot diebus ipsuꝫ portauit in vtero: vel tot quod hebdomadis vel mēsib⁹. Hebdomade sunt quadraginta. Menses ꝺo nouem. Dies ꝺo. cclxxvij.

¶ In natiuitate xpi. Sermo vnicus

Atus est vobis hodie saluator. Luce. ij. Sermo noster erit de natiuitate domini nostri iesu christi et ꝺginis partu. Sed vt sentiatis dulcedinē spiritualē huius festi salutabimus matrē dei gloriosam ⁊c. Natus est vobis ⁊c. A principio mundi vsq; ad natiuitatē xpi nō fuerūt audīti tā boni rumores nec tā vtiles hominib⁹: sicut sunt rumores thematis propositi dicentis. Natus est vobis ⁊c. A principio mundi ⁊c. Oībus qui eratis perditi ⁊ ad infernum damnati et sententiati. Declarationem huius benedicte natiuitatis comprehendo in quinq; conclusionibus.

Prima q̄ ista benedicta natiuitas fuit antiquitus per sanctas personas desiderata ardenter.

te vestra: ⁊ quare posuistis ipam graui-
dā in via. Et pauper homo flebat. Ad
quē virgo. Pater habeamus patientiam
⁊ perquiramus aliquod hospitale. ⁊ sic
inerunt advnum hospitale: querendo si
possent ibi recipi amore dei. Respondit
hospitalarius. Vos sani estis: ⁊ domus
ista est ꝓ infirmis: nec potestis ibi reci
pi ideo parcatis. Cum autem hora iam
esset tarda nec inuenirent aliquod hospi
tium dicebat ioseph. O domine hec sunt
peccata mea. Cunq; inuenissent vnam
porticum in via publica in qua erat pre
sepe in qua forenses quandoq; ponebāt
animalia sua. Dixit virgo. Pater hic po
terimus stare: q̄ nō est honestū ire pvil
lā tali hora. Dixit ioseph. O miser. ⁊ nūq̄d inueniem⁹ aliquā domū. Dixit ꝺgo
maria. Pater totus mūdus est dom⁹ dei
ideo stem⁹ hic. Tūc ioseph cū maxima re
uerentia deposuit virginē de asino et in
trauerunt porticum: ⁊ ioseph posuit vna
flaciatā quā portauerat in asino, p cortina neviderenk ⁊ iuit ad emendū paleam
⁊ carbones, ꝓpter frigus. Et de modica
palea fecit lectū regine celi di. O dñe q̄d
dicetis mihi q̄ in tali lecto collocauerim
matrē vestrā: ⁊ in illa porticu steterūt ad
minus. xij. diebus q̄ dicit gl. sup Mat.
ij. Q̄ reges orientis adhuc inuenerūt re-
gē xpm in illa porticu. Ecce palatiuꝫ re-
gine paradisi ecce quomodo illa natiui-
tas gloriosa fuit a iudeis min⁹ appreciata. Hoc reuelauerat deus hiere. ꝓphete
qui flens dicebat in ꝓsona iudeoꝝ. Tibi
peccauimus expectatio israel. saluator
noster in tpe tribulationis. Quare qua-
si colonus futur⁹ es in terra: ⁊ q̄si viator
declinans ad manendū. Quare futurus
es sicut vir vagus ⁊ fortis qui non potest
saluare. hier. xiiij. Tūc ista ꝓphetia fuit
cōpleta: pz scōa ꝓclusio. Moraliter. quili
bet vestruꝫ modo in corde suo dicit. O si
ego fuissem tunc ibi ⁊ cognouissem eum
ego recepissem cū in domo mea ⁊c. Utinā vos nō fitis in eadē ꝓdēnatiōe vel cru
delitate cū iudeis. Et nunq̄d hodievidi-
stis virginē grauidā in ista villa cum io-
seph: ⁊ tā nō recepistis eū. Virgo grauida de filio dei est hostia ꝓsecrata quam
ducit sacerdos vt ioseph. Quis vestrum
recepit eā cōicando deuote credo q̄ nul
lus. De bono ꝓsilio debebatis sibi ꝓpa-
rare domū ꝓficiēte p̄ vtritionē ꝓfessionē
⁊ satisfactionē: ꝫ multi excusant sevt iu-
dei dicētes. Ego habeo recipevnum ma
gnū militē. s. dñm caponem: dñm heduꝫ
dñm porcū. Alius dicit. Ego habeo reci
pere magnā dñam nobilem. s. dominam
gallinā: alius dñam pdicē ⁊c. ꝫ nolūt re
cipere dñm iesum xpm. De quibus dicit
ioānes in euāg. In ppria venit ⁊ sui eum
nō receperunt. Quotquot autē receperunt eū dedit eis ptātē filios dei fieri.
Joannis. j. Tertia conclusio dicit q̄ ista
benedicta natiuitas fuit p deum celebra
ta potēter. Virgie maria existente in illa
porticu vt dixit in medio paramentoruꝫ
circa mediā noctem venit hora partus
quam sensit virgo maria: nō sicut cetere
mulieres: quia ꝓiuscꝫ sentiāt partū ha-
bent dolores miserias ⁊ tristitias in cor
pore: ⁊ facies mortificat. Sed virgo ma-
ria habuit alia signa scz illuminationes
singulares ꝓsolationes ⁊ dulcedines cor
dis ⁊ delectationes maximas magis ꝫ
alias ⁊ facies eius resplenduit. Quodvi
dens ioseph dixit. Benedicta q̄d est hoc.
Respondit. Pater modo venit hora par-
tus mei. Joseph surrexit subito vt voca-
ret obstetrices. Sed ꝺgo phibuit eū di.
Pater sicut in ꝓceptione nulla creatura
fecit aliquid: sic nec etiā in natiuitate. co
gitate quomodo dixit ioseph. Bñdicta
vos nō estis sup hoc expta neq; ego ⁊c.
Et virgo: pater non curetis: q̄ pater cele
stis ꝓuidebit. idest deus. Ideo liber de
infantia saluatoris qui ponit q̄ ibi fue-
runt mulieres est reprobatus ex decreto
pelagij pape. hiero. Nulla ibi obstetrix
nulla mulierculārū sedulitas interfuit:
sed subito sicut radius solis trāsit per fe
nestram vitream sine fractione: sic chri-
stus sol iustitie transiuit per portā vterī
virginalis sine aliqua fractione: ⁊ corru
ptione tanq̄ sponsus de thalamo suo.
Quem virgo recepit manibus ppriis ge
nibus flexis cū marima reuerentia ⁊ ve-
neratione adorādo ipm ⁊ dicēdo. O dñe
vos benevenerītis de celo in terrā, p sal
uatione hoim. O dñe desiderate a sctis
pfiarchis ⁊ ꝓphetis adorovos: q̄ inq̄stū
deus estis creator meus inquantuꝫ ho
mo estis filiꝰ meus: ⁊ osculabatur eum
modo in pedibus tanq̄ deū: modo i ore
tanq̄ filiū: modo in manibus tanq̄ crea

torem omniū rerum modo in frōte tāq̄ filiū suū dicens. O dñe tantā gram mihi fecisti adorauitq̄ cū centūvicib⁹. Et vt quidā dicūt ait. Tu es dñs de⁹ meus tu es redēptor me⁹: tu es filius me⁹ dilectus. Ambro. O beata virgo quis nobis posset archana tui cordis reserare cum hinc adorares natum tuū vt deū: ⁊ hinc oscularer is vt filium. Joseph autē flens pre gaudio dicebat. Benedicta permitte mihi adorare filium tuū ⁊ filiuz dei tanquam desideratū ⁊c. Dic quo adorabat eū dicens. O dñe tantam gram mihi fecistis q̄ reges ⁊ pphete voluerunt vos videre ⁊ nonviderunt ⁊ mihi peccatori fecistis tantā gratiā vt vos videam. Tunc infans ppter frig⁹ incepit flere. Statim ioseph calefecit pāniculos ⁊ virgo inuoluit. Deinde ioseph voluit vocare aliquā mulierem que lactaret ⁊c. sed virgo, phibuit. Ad quē ioseph. Benedicta quid facietis: q̄ non habetis vos lac. Dicūt me dici q̄ ab eadē radice: ꝓcedunt lac et ꝓles. Jdeo mulier que nō cognouit virum hz lac. Respondit virgo. Pater: deus puidebit. Tunc virgo flexis genib⁹ orauit deū patrē dicens. Deus pater vos ⁊ ego habemus vnū filiū cōem ideo vos q̄ puidetis omnibus creaturis puideatis sibi de lacte. Tunc subito vbera virginis fuerunt plena lacte de celo sibi misso. Jō dicit ecclesia. Nesciens virgo virum pepe rit sine dolore saluatorem seculorum. Jpsum regem angelorum sola virgo lactabat vbere de celo pleno: patet tertia conclusio. Quarta conclusio dicit q̄ illa benedicta natiuitas fuit per virginē abscōdita humiliter. Dic historiā q̄ statim q̄ xp̄s fuit natus corpus suū resplēduit sicut sol quādo oritur: ⁊ nox facta est vt meridies et ista claruit. Cogitate quō multi qui non dormiebant admirantes de tanta claritate voluerunt videre fontem luminis: ⁊ ꝓcurrētibus eis ad tā magnum spectaculū luminis virgo sentiēs tumultū gentis: filiū posuit in ꝓsepio. Judei aūt venerūt ⁊ viderūt vñ lumē, ꝓcedebat. Direrunt aliqui: prophetа dicit q̄ q̄ messias nascet nox sicut dies illuminabitur: direrunt alij si esset forte iste. Direrunt quidā: taceatis non curetis: si herodes sciret interficeret nos. Jta q̄ timore herodis non fuerunt ausi recipere

regē messiam. De isto lumine prophetа populus qui ambulabat in tenebris vidit lucē magnā. habitātibus in regione vmbre mortis. s. peccati ingratitudinis: lux orta est eis. Multiplicasti gentē. s. ad videndū lumē. nō magnificasti letitiam: q̄ nullū encreniū sibi miserūt nec ꝯgini. s. matalaffintranasset. De quo lumine loquitur: ostenditur cū dicitur ⁊ sequitur. Parvulus natus est nobis: ⁊ filius dat⁹ est nobis. nō pater: nec spūssanct⁹. Esa. ix. Est hic questio quare virgo beata posuit filium suū in ꝓsepio inter bestias. Quid si bos, cornibus ⁊ asinus dentib⁹ impetissent. Beatus Lucas vult excusare ꝯginē dicens. Reclinauit eū in ꝓsepio q̄ nō erat ei locus in diuersorio. i. in ista porticu. Sed hic posset homo beato luce rndere. Et nunqd ꝯgo que sine dolore ⁊ miseria peperit poterat ipsum ponere siue tenere in gremio vel brachijs: q̄re posuit eum inter animalia. Rndetur q̄d triplex fuit ratio.

Prima ad complendum veritatē scripturalem.

Secunda ad subleuandum necessitatem corporalem.

Tertia ad docendum nos bonitatem moralem.

¶Quantū ad primū fuit ꝓphetatū q̄d inter aialia debebat poni ⁊ per ea adorari humiliter. Cogitate quale gaudiuz habuit beata virgo quando vidit filium suū adorari a boue ⁊ asino. Et qualē tristitiā q̄n videbat ipsum a iudeis refutari. Et fuit impleta ꝓphetia. Esa. dicentis. Audite celi ⁊ auribus percipe terra: q̄n dñs locutus est. Filios enutriui ⁊ exaltaui: ipsi aūt spreuerunt me. Cognouit bos possessorē suum: ⁊ asin⁹ ꝓsepe dñi sui: israel autē me nō cognouit. Esaye. j. Quantū ad scōam rōnem. Jā videt̄ quō viget frigus in isto tpe. Cogitate si ꝯgo maria habebat frigus: q̄ non legitur q̄ portaret vestes foderatas, ppter hoc posuit filiū suū in ꝓsepio vt aialia calefacerent eū cū anhelitu, put fuit reuelatum Abachuc pphete qui de hoc dixit: domine audiui auditū tuū ⁊ timui. Dñe op⁹ tuū ꝓsiderauit: in medio duoꝝ aialiū cognoscēris. Abachuc. iij. fm. lxx. Quātuz ad tertiā rōnez hoc fecit ꝯgo vt nos instrueret in bonitate morali. Bos est aial ma-

gnū habens duo cornua que significant dños tēporales ⁊ rectores cōitatū. Asinus qui portat onus significat vasallos et subditos. Et virgo posuit filiuz suū in medio ostendēs q̄ oēs possunt bene salvari. Dñi seruādo iusticiam: q̄ nec odio nec amore nec timore nec munere faciāt contra iusticiā: vasalli etiam seruādo fidelitatē obedientiā ⁊ reuerentiam dñis. Scōo bos est aial mādū: qui antiquitus sacrificabat deo. Jdeo signat sacerdotes qui offerūt sacrificiū deo. Asinus rudis significat laicos. virgo posuit filiū suū in medio innuens q̄ oēs possunt saluari Tertio bos qui non portat onus significat divites qui manibus nō laborāt. Asinus significat laboratores si sint patientes. Quarto bos qui hz cornua significat psonas deuotas ⁊ sanctas. Duo cornua sunt vera prudentia siue credentia ad fidē ⁊ prompta obedientia ad māda ta. Asinus accidiosus significat pctōres si sint penitētes pñt saluari. Quito bos q̄ ruminat ⁊ diuidit vngulaz significat ꝓlatos magistros ⁊ doctores q̄ rumināt studēdo ⁊ diuidunt vngulā. i. habēt scientiam veteris ⁊ noui testamenti. Asinus significat ignorātes: xp̄s ponit in medio ⁊c. ⁊ verificatur illud dauidicū. Homines et iumēta saluabis dñe: q̄ndēadmodū multiplicasti misericordiā tuā deus. ꝑs. xxv Nota homines tā potētes q̄ ipotētes: tam sapiētes q̄ diuites ⁊ iumenta. i. pctōres rudes ⁊ ignorātes saluabis dñe. Quita cōclusio dicit q̄ hec benedicta natiuitas fuit p sanctos angelos patenter publicata quando apparuit pastoribus dicens optima noua. Natus est vobis hodie saluator qui est xp̄s dñs in ciuitate dauid. modum narrat beatus Lucas. dicat hi storia breuiter de angelis in natiuitate xp̄i q̄s de⁹ pf misit de celo: vbi fiebat magnū festum de natiuitate xp̄i ad terram vt etiam fieret ibi festū. Hec bñdicta natiuitas fuit reuelata pastoribus vigilātibus non imperatori octauiano dormiēti: nec in hierlm magistris ⁊ doctoribus nec sacerdotib⁹: sed pastoribus carmina cātātib⁹. Quare hoc? Dicit Bern. q̄ pastores habebāt q̄nq̄ ꝓditiones in quib⁹ ostēdit q̄bus psonis de⁹ reuelat sua secreta ⁊ dat suā gloriā. ꝓmo pastores vigilabāt sup gregē ⁊c. Jn quo ostēditur q̄ pastores tā tpales q̄ ecclīastici debēt vigilare sup gregē eis cōmissuz: ne a lupis peccatoꝝ marie notoriozꝝ deuorent: q̄ ex peccatis secretis nō punit cōitas talibus pastoribus reuelat deus suā gloriā ⁊ gratiā. Secōo sonabāt cō corditer filiulas in quo ostendit q̄ psonis deuotis et pacificis que sonant per orationes ⁊ supplicationes deus reuelat suā gratiā et gloriā. Tertio qr erant i deserto in asperitate pnie ⁊c. vbi male comedebāt ⁊ bibebāt ⁊ dormiebāt ⁊c. Jn q̄ oñdit q̄ per sonis q̄ viuunt in aspitate pnie ⁊c. Quarto qr erant hoies pauper ⁊c. Jdeo x̄p̄us Ue vobis diuitib⁹ q̄ hic habetis cōsolationē vestrā ⁊c. Luc. vj. Quinto qr erant hoies simplices: neminē despiciebāt talibus dat de⁹ suā gram. Autoritas christi Confitebor tibi pater dñe celi ⁊ terre: q̄r absondisti hec a sapientibus ⁊ prudentibus ⁊ reuelasti ea parulis. Mat. xj.

¶Dñica infra octa. natiuitatis x̄p̄i ser. j.

Ecce positus ē hic in signū cui ꝓtradicetur. Luce. ij. Certū est et p sctām scripturā probatū est ⁊ clarū q̄ ante aduētū ⁊ natiuitatē x̄p̄i null⁹ ēstūcūq̄ sctūs potuit iuenire viā paradisi vt posset gliam hre. Rō: qr si pcedētes ductores errāt i via: opz etiā sequētes deuiare. Sic a pricipio de⁹ dedit hūano gñi duos ductores. s. Adā ⁊ Enā q̄ in ꝓma dicta errauerūt a via gre ⁊ ipse quent avia glie. Jō opottuit sequētes ipsos errare ⁊ deuiare p desertū hui⁹ mūdi inter lupos ⁊ feras ifernales q̄ deuorabāt oēm hoiem. De hoc dicit dō. Erraverūt in solitudine i inaqso: viā ciuitatis habitaculi nō inuenerūt. ꝑs. cvj. Nota i solitudine. i. in deserto. Quare hoc: cum th in mūdo essent multe gentes. Quare ergo dicit in solitudine in inaquoso. Rndsio q̄ nisi homo habeat deū secū per gratiā: ipse est solitari⁹ ⁊ desertus: ēstūcunq̄ sit multis gentibus associatus. Et qr tunc mūdus non habebat deū incarnatū: nec aḡs doctrinarū euāgelicarū: ideo vocat mundū desertum ⁊ inaquosuz. Si dicat ab aliquo iudeo. Nūquid fons doctrinarū moysi rigabat totum mundum ⁊c. Dico q̄ nō fuit fons aque: sed arene

terrenorum.patet ergo quomodo tot⁹ mundus errauit a via paradisi. Et mō iam possumus ire viā rectam ad paradisum:quia in christianitate inuenim⁹ viā quia sicut peregrini qui vadunt ad aliquā notabilē peregrinationem i diuīs inueniūt aliquod signū vel crucis vel lapidis.i.monstrans viā rectā ne errant in via:sic deus pater nobis viatoribus et peregrinis misit filiū suū quē nobis dedit in signum certū ne erremus viam paradisi.Ideo de ipso dicit Lu. in themate.Ecce positus est hic in signū.s.vie paradisi.patet thema.Deinde dicit euangeliū:cui cōtradicet.Nota in xpo nouiter nato triplex signū pro cūdo ad paradisum:et cuilibet signo cōtradicit a multis:que signa dedit angelus pastoribus dicens.Hoc vobis signū.Inuenietis infantem pānis inuolutū et positum in presepio.Lu.ij.Ubi dicit tria signa:scz.

De integra puritate:cū dicit inuenietis ꝛc.

De voluntaria paupertate:cum dicit pannis ꝛc.

De vera humilitate:cum dicit positus in presepio.

¶Pro quolibet triū dicit thema.ecce positus est hic in signū.Dico primo q primū signū qō habemus i xpo nouiter nato est integra puritas.Puritas dicit integra qñ consistit tā in corpore ꝙ i alia:qz alia nō est homo:nec corp⁹ est homo sed totū insimul corpus et alia est hō.Sic qñ hō seruat puritatē i corpore a peccato ope nō dicit ꝓprie purus nisi etiā preseruet puritatem in alia expellendo ab ipsa malas cogitationes et desideria pro suo posse.Hinc est q dñs dans legem dedit duo precepta puritatis.Unū pro corpore dicens:non mechaberis.Aliud ꝓ alia dicēs.Non concupisces vxorē proximi tui q.d.non sufficit seruare corp⁹ purū:sed etiā aiam.Hoc signū puritatis dedit angelus de xpo di.Inuenietis infantē.Noluit xps nasci iam adultus vt adam:sed infans paruulus vt ceteri:et hoc in ꝓmēdatione puritatis qz infantes nullā habent corruptionē luxurie:nec in corpore nec in aia.Dic exemplum de euangelio qō recitatur a tribus euāgelistis.Matt.xix.Mar.x.et Luce.xviij.de gētibus que ex deuotione portabant infantes ad iesum xp̄m:vt tāgeret ipsos:quos discipuli prohibebāt:sed iesus indigne tulit dicens.Sinite paruulos venire ad me:et nolite ꝓhibere eos:taliū enim est regnū celoꝝ.q.d.q magni et luxuriosi vadunt ad infernū.Dicit marc⁹ q amplexabat infantes de vno ad aliū imponendo manus super illos.Quo facto dixit. Amen dico vobis:quicunqz nō receperit regnū dei sicut puer non intrabit in illud. Lu, xviij. Nota vt puer.i.purus.patet ergo q signū in christo nobis datū est integre puritatis:cum dicitur.Inuenietis infantem. Hoc signum secrete fuit ostensum raab meretrici vt legit Josue.ij.quando filij israel debuerant intrare terrā ꝓmissionis vt caperent ciuitatem hierico et miserunt exploratores.dixit raab meretrix exploratorib⁹ iudeoꝝ.Noui q dñs tradiderit vobis terrā hanc.Etenim irruit in nos terror vester et clāguerūt oēs habitatores terre. Dūs em̄ de⁹ vester ipse est deus in celo sursum et in terra deorsum. Detis mihi verū signum vt saluetis patrē meū et matrē:ffres ac sorores meas et oia que illorum sunt.et eruatis aias nostras a morte.Qui dederunt sibi funiculum coccineum vt ipsum poneret in fenestra appensum:et hoc signo saluata est. Talis est ꝑsona luxuriosa. De⁹ ordinauit et restrinxit illud opus ne fiat nisi iter viruꝝ et vxorē matrimonial ter cōiūctos Hec mulier raab noie et etiā officio signi ficat ꝑsonā luxuriosam.Raab em̄ interpretat dilatata:sed luxuriosus vult dilatari et ampliari dicens.O vxor mea est senex vel infirma:turpis:vel sterilis:vl di misit me:ideo ꝛc.Ecce hec raab dilatata meretrix.de qua dicit dauid in persona christi.Memor ero raab et babylonis id est ꝑsone luxuriose et ꝑfuse:que nullū ordinem seruat nec modum de qua memor est xps in die mortis et iudicij. Signum q̄ poterit saluari est suspendere funiculum coccineum in fenestra.Funiculus iste est castitas:et est de tribus filis:qz qui vult viuere caste opꝫ q seruet tria:scz.

Orationem spiritualem.

Afflictionem corporalem.

Uitationem socialem.

¶Oratio spūalis est qñ fit deuote fleriis genib⁹ mēte elenata:cogitando q videtis xp̄m iratū ꝓ vos ꝛc.hoc mō aia retinet a malis cogitationib⁹ et desideriis Quantū ad scōm necessaria est afflictio corporalis nec caro saltet siue rebellet qñ sicut ofo eleuat aiam:ita afflictio corporalis deprimit carnē. Tertiū necessariū est vitatio socialis: sine qua nihil valent alia duo ꝓma. Cauere ab oi cōsortio mulierū:ab oi mala societate et oportunitate Isto modo seruatur castitas. Ecce funiculus triplex de quo salomon. Funicul⁹ triplex difficile rumpitur.Eccl.iiij. Secus si sit solū simplex vel duplex.Quare dicit q erat coccineus?ego dicā:qz castitas dz seruari in memoriā passionis iesu xp̄i qui erat tot⁹ coccineus id est sanguineus in die sue passiōis dicēdo intra se: xps ita ꝓ me fuit passus et ego debo corpori delectationē:absit.Ideo dicit apls. Recogitate eū q talē sustinuit a pctoribus aduersus semetipsum Idictionēvt nō fatigemini animis vestris deficientes.Nondum enim vsqz ad sanguinem restitistis aduersus peccatū repugnātes.Heb.xij. Quare dicit q appendat ad fenestram? nunqd sufficeret ipsum tenere i foramine?Dico q quilibet dz se taliter habere in sua ꝙuersatione i incessu:statu et habitu:q oēs dicāt: vere ꝑsona casta est ista. Ecce qualiter funicul⁹ castitatis appenditur in fenestra cōuersatiōis.Aliqui tenent ipm absēditū in foramine:et qñ redarguunt dicunt:sufficit mihi:deus hoc scit:sed nihil valet:opꝫ em̄ q sit in fenestra. Ideo dicit apls. Prouidētes bona nō tm̄ cora deo:sed etiā cora oib⁹hoib⁹. ad Ro.xij.Ut oēs dicāt:vere bon⁹ homo vel bona mulier et casta videtur in oibus Ecce signū puritatis de quo dicit thema Ecce positus est hic in signū. Huic signo contradicit a multis. O et quot contradictiones fiūt quotidie xp̄o in isto signo tam a religiosis personis et clericis qz laicis:demonstrando et aliis:qz tot⁹ mūdus est corrupt⁹. De ista ꝺdictione dicit ꝓpheta.Ue q contradicit factori suo.testa de samijs terre. Esa. xlv. Samia dicūt a quadā insula sic vocata i qua fuit primo inuēta opatio de terra:personā luxuriosam vocat testā de samijs terre.i.illi⁹ terre:qz ad instar opis terre luxuriosus ad extra est tot⁹ pict⁹ siue ornat⁹:sed intus est tot⁹ corrupt⁹ et prauus:et hoc de ꝓmo signo.Scōm signū est volūtarie paupertatis. Si dicat q̄d est pauptas volūtaria.Ego dicā. Nota hic ꝓmo tres gradus paupertatis voluntarie: primus est ex principio.Scōs ex fine.Tertiꝰ ex medio.Primꝰ gradus in principio est quando homo dimittit diuitias volūtarie habitas et habēdas:et amore xp̄i vult viuere in pauptate.Iste gradus est maior:et istum habuerūt apostoli sancti dicētes. Ecce nos reliquimus oia.Mat.xix.nō dicit oia dereliquerūt nos:sed nos reliquimus omnia.Si non habebant oia:quomodo reliquerunt omnia?Responsio.reliquerunt omnia que habebant:et etiā oia illa que poterāt habere:et voluntatē habendi.Ad istū gradū pauptatis volūtarie tenenꝫ religiosi ex obligatiōe voti.Scōs gradꝰ pauptatis volūtarie dicit ex fine qñ diues quouis mō dimisit oia et displicet sibi:sed post cogitās intra se dicit.quare tristor?quia etiā habebā dimittere et amittere hodie vel cras:et sic facit de necessitate virtutē:se cōsolādo et acceptādo qō deus fecit:talis paupertas bona est:sed prima est melior. In isto gradu fuit Job q̄ oia perdidit et displicuit sibi a principio:et scidit vestimenta sua:et tonso capite corruit in terrā. Et postmodum cōsolādo se dixit. Nudus egressus sum de vtero matris mee:et nudus reuertar illuc. Dñs dedit dominꝰ abstulit ꝛc. sit nomē dñi benedictū.Job.i. Nota nudus egreditur homo de ventre matris: cum miserabili camisia que statim laceratur ab obstetrice:et nudus reuertit homo cum alia miserabili camisia.s.linteo Hec pauptas est etiā bona et meritoria ratione patientie:vt dicit Ambro.distin. xlvij. Sicut hi.nō tm̄ vt prima. Tertius gradus pauptatis volūtarie nō ex principio nec ex fine:sed ex medio est: quando homo : habeat multas diuitias et possessiones et redditus: nō tm̄ ponit ibi cor suū:sed de ipsis seruit sibi in necessarijs:et de residuo facit magnas et largas elemosynas. Tales pauperes reputant. De istis dicit Dauid. Diuitie si affluant sc̄z de bono iusto:nolite cor apponere:lz possint manus apponere ad licite cōgregandū:computandū:distribuēdum. De his tribus gradibus paupertatis volūtarie dixit angelus ad pastores de xp̄o. Hoc vobis signū:inuenietis infantē pan

nis inuolutū. Luce. ij. Nota pannis non dicit sericis inuoluit eū: sed pānis qō notat paupertatē: qz paup ōr pānosus. De hoc signo habetur figura. Gen. ix. dicitur inter historiā quō Noe ⁊ filij eius cūvxoribus post diluuiū fuerunt qñ extra arcā deꝰ consolādo eos: qz timebāt ne pluuia rediret cā iā per annū integrū stetissent in area. dixit eis nō timeatis. Arcū meū ponā in nubibus celi: ⁊ erit signū federis inter me ⁊ terrā. Gen. ix. Nota qꝫ iste arcus celestis signat paupertatē volūtariā Ratio qñ arcus est curuus: ita ⁊ pauper vadens humil'r. Secus de diuitie q̄ incedit totus rectus ⁊ superbe. Itē arcus ōr celestis: sic euolūt aria pauptate deꝰ pmittit celū. Mat. v. Bti paupes spiritu: qñ ipsoꝝ est regnū celoꝝ. Itē cōiter arcus ille ē triū coloꝝ. s. de igneo: de linido siue blaueo: ⁊ de viridi. In colore ignis repñtat primus gradꝰ pauptatis q̄ est ex principio: qz pson̄a inflāmata igne amoris ⁊ deuotionis dei nō vult aliq̄d in isto mūdo. In colore linido ostenditur secūs gradus q̄ est ex fine qñ pson̄a cōsolat de amissis ex desiderio celi. In tertio colore de viridi representat tertiꝰ gradus pauptatis q̄ est ex medio: qz sicut arbor viridis facit fructū: ita qui sunt in isto gradu faciūt fructū clemosynarū et misericordiarū. Diuitibꝰ huius seculi precipe nō sublime sapere neqꝫ sperare in incerto diuitiarū: sed in deo viuo q̄ prestat nobis oia abunde ad fruendū. Quid ergo est pcipiēdū bene agere diuites fieri i bonis operibꝰ. j. ad Tim. vj. Cū ergo dicit dñs. Arcū meū. i. paupertatē voluntariā ponā i nubibꝰ celi. i. in sctis aplis ⁊ viris aplicis. Et erit signū federis inter me et terrā: qz sicut nubes sunt medie inter celū ⁊ terrā a quibꝰ venit pluuia: tonitrua et fulgura: sic aplī et viri apostolici sunt medū inter deū et nos a quibꝰ descendit pluuia. scz doctrinarū tonitrua cōminationū: et fulgura inflammationū in amore dei et primi. De quibus ōr. Qui sunt isti qui vt nubes volant. Esaye. lx. Huic signo contradicitur a cupidis et auaris et dñis tēporalibꝰ per rapinā. a platis p symoniā: a iudicibꝰ ⁊ aduocatis ⁊ pcuratoribꝰ p calūniā: a diuitibꝰ ⁊ mercatoribꝰ pyrurā: a religiosis p ꝓpētatē ⁊c. intīm q̄ xps dicit. Tota die expandi manꝰ meas ad pplm nō credētē: sz ⁊tradicentē mihi Esa. lxv. ⁊ ad Ro. x. Nota tota die expandi manus meas scz dādo pluuiā: rorem: panē: vinū: et oia necessaria ⁊c. ad pplm nō credentē. s. mādatis nec cōsilijs meis sed contradicentē mihi. Tertiū signū vere humilitatis est qñ gestꝰ corporis ⁊ signa exteriora cōordant cū corpore: vt si hō hz verba ⁊ oculos humiles q̄ etiā corpus sit humile. als dicit scriptura sctā. Est q̄ nequiter se humiliat ⁊ interiora eiꝰ plena sunt dolo. Eccl'. xix. Propter qō angelus ostendens nobis signū vere humilitatis dicit. Hoc vobis signum: inuenietis infantem pannis inuolutū positū in presepio. Ecce hic exemplū infinite humilitatis. Luc. ij. Magna humilitatis fuit filij dei quando voluit humiliari infra seraphinos: cherubinos: thronos et dominationes: virtutes et potestates: principatus: archāgelos ⁊ angelos vt esset hō Nusq̄ angelos apprehendit: sed semen Abrae apprehēdit. ad Heb. ij. Sed maius signum humilitatis fuit quando inter bestias voluit poni in presepio: q̄ dicit patri. Ut iumentū factus sum apud te et ego semper tecū. psalmo. lxxij. Ecce signum vere humilitatis ⁊ signū salvationis. Nota figuraz que habetur Ezech. ix. vbi legitur q̄ ezechiel ꝓpheta vidit deum iratū et furiosum volentē destruere ciuitatē sanctā Hierusalē ⁊ totā terrā ꝓmissiōis. Ad quem propheta. O dñe deus quare hoc? Cui dixit deus. Veni ⁊ ostendā tibi pctā populi: ⁊ videbis ratione. Dic historiā de illo hoie q̄ venit cum atramentario scriptoris ⁊ de septem alijs hominibꝰ ipsum sequētibus: quoruz quilibet habebat arma in manu sua ad occidendū. Dixit dñs illi qui portabat atramētarium. Transi per mediā ciuitatem Hierusalē: et signa thau super frontes viroꝝ gementiū et dolentiū sup cunctis abominationibꝰ que fiunt in medio eius. Deinde dixit septē hominibus ipsum sequētibus. Transite per ciuitatē sequētes eū ⁊ percutite. Nō parceat oculus vester neqꝫ miseremini. Senē. adolescentulū: ⁊ virginē: parvulū ⁊ mulieres interficite. Omnē autem super quem videritis signum thau ne occidatis: ⁊ a sanctuario meo incipite. Nota practicā signationis quomodo fiebat. Qñ ille notarius transeūdo videbat sacerdotes ridētes et gaudētes ⁊c. dicebat eis. de quo ridetis ita et gaudetis. Respondebant. Et nunquid debemus letari ⁊ gaudere ⁊c. qz habemus tot redditus ⁊c. Dicebat ille. expectetis modicū: qz alij solvēt vobis ⁊c. Qñ videbat aliquos sacerdotes plorantes dicebat. Quare ploratis? Rñdebant. O miseri. Et nunq̄d debemꝰ flere: qz tot peccata fiūt ꝑtra deū? Tūc dicebat. amoueat' capitiū. ⁊ signabat eos signo thau in fronte. Idē fecit de militibus ciuibus ⁊ de alijs ⁊ de mulieribus. Tūc ꝓpheta incepit clamare ⁊ dicere. heu heu heu dñe deꝰ. Interiectio est dolētis. Ecce historiā. Hoc signū thau significat humilitatē triplici ratione. Prima qz significat crucē xpi in qua xps voluit humiliari: ⁊ in maiori gradu humilitatis. aplꝰ. Humiliauit semetipsū factꝰ obediēs vsq̄ ad mortē. mortē aūt crucis. ad Philip. ij. Secūda qz thau interpretat subter. talis est humilitas vera. Tertia qz thau est vltima litera hebraycа. Sic semp humilis vult esse vltimꝰ in oibus. Notari q̄ est xps vt dicit gl. iterli. qz ipe signat signo thau qz ipe dat humilitatē paratis. Jō Joan. Apoc. vij. Vidi alterū angelū ascendentē ab ortu solis habentem signū dei viui. et clamauit voce magna quatuor angelis quibꝰ datū est nocere terre ⁊ mari dicēs. Nolite nocere terre ⁊ mari neqꝫ arboribus: quousq̄ signemꝰ seruos dei nostri i frontibꝰ coꝝ. Nota alterū angelū. s. xpm nō angelū natura sz officio. signemꝰ non dicit signabo qz oportet q̄ hō se inuet ad signandū: cogitando cū dolore pctā que fecit. ⁊ sic hō se humiliat. Nota in frontibus eorū: qz magis apparet vbi notatur q̄ humilitas debet apparere in incessu: in vestitu: in ornatu ⁊ in alijs oibus: qz q̄ non signat hoc signo humilitatis: venit in posse illoꝝ ser hominū armorū qui significant ser ordines sanctorū. qui licet modo oret pro nobis: tñ in iudicio armabūtur cōtra nos. Sap. v. Armabit creaturā ad vltionem inimicoꝝ. Patriarche armabunt ⁊ pcutiēt cū gladio de misericordia et liberalitate. Prophete cū ense deuotiōis. Apli cum gladio charitatis. Martyres cū scuto patiētie. Cōfessores cū balista diligentie. Virgines cū gladio munditie. Respiciamuz ergo thau. i. signū humilitatis vt dicit Dauid. Fac mecum signū in bonum vt videant qui oderunt me et confundantur: quoniā tu dñe adiuuisti me et consolatus es me. Huic signo contradicitur a superbis vanis et pomposis: de quibus ꝓpheta dicit xpo. hi contradicunt sacerdoti. Osee. iiij. Nota sacerdoti. i. xpo cui dicit deus pater. Tu es sacerdos in eternum sm ordi. mel. ps. cix. Jdeo dicit xps. Discite a me qz mitis sum et humilis corde. Mat. xi. Ecce hic tria signa posita in via paradisi. Sed vtinā nō contingat nobis sicut beato Machario: cuius signa arūdinea diabolus sibi ammouit de via. Jta deus pater filiꝰ: ⁊ spūssanctus in nemore huiꝰ mūdi posuerūt nobis tria signa. s. puritatis: pauptatis: et humilitatis. sz diabolꝰ iā ammonit. Jdeo pater filiꝰ ⁊ spūssanctꝰ cōquerunt dicētes. ps. lxxiij. Signa nra nō vidimꝰ: iam nō est ꝓpheta: qz iam inter religiosos nō apparet signū puritat' pauptatis ⁊ humilitatis nec inter laicos nec clericos. Jō Dauid. Posuerūt signa sua signa: et non cognouerunt. ps. lxxiij. qz iam per diabolū ammota sunt de via.

¶ De eadem dominica. Sermo. ij.

Ecce positus ē hic in signū. Luce. ij. Deꝰ pater fecit nobis de filio suo sicut solet fieri cuntibus ad sanctum Jacobū vel ad notabilem peregrinationē. Nam in binijs occurrētibus ponitur aliquod signum vel crucis vel lapidis in via directa ne erretur. maxime quando est stricta et vix apparēs. et alia via est patēs ⁊ lata. Sic in ꝓposito iuxta illud Matē. vij. Spaciosa est via que ducit ad perditionē: et multi sunt qui intrant per eam. qz angusta porta ⁊ arta est via que ducit ad vitā: ⁊ pauci sunt qui inueniunt eā. Jdeo ne erremꝰ in cando deus pater posuit nobis invia directa penitentie filiū suū in signum dicens. Hoc signum vobis. Inuenietis infantem inuolutū pānis: positū in presepio. Jdeo dicit thema. Ecce positꝰ est hic in signū. Nota hic figurā de signo thau quo soli signati saluabunt a morte. Ezechie. ix. vbi declaranda sunt tria: scilicet.

Primo de viro induto de lineis.

Secundo de figuratione quam fecit.

Tertio de sex viris interficientibus non signatos.

¶ Quãtum ad primũ vir lineis indutus est xps vt dicit glo.qz ẽdiu sumus i ista vita xps est nobis idutus de lino ꝓpter dulcedinẽ misericordie quã habet erga peccatores penitẽtes.Auctoritas. Apo. i. Cõuersus vidi similẽ filio hominis vestitum podere.s.alba. Nota conuersus: qz quantũcũqz homo fecerit plura peccata ⁊ grauia: ⁊ vult conuerti et facere penitentiã videbit xpm indutũ scz de lino misericordie. Sed post hanc vitam vide bit ipm armatũ totũ de ferro: vt homo armoꝝ.Auctoritas. Accipiet armaturã zelus illius.Induet pro thorace iustitiã et pro galea iudiciũ certum.Sumet scutum inexpugnabile equitatẽ: acuet autẽ diram iram in lanceã:⁊ pugnabit cũ illo orbis terrarũ contra insensatos ⁊c.Sap. v.Nota zelus illi⁹:qz nunqz aliquis homo fuit ita zelotipus de vxore sua: sicut xps de alia nostra quã tãto precio emit ⁊ redemit ꝑm illud. Empti estis precio magno.i.ad Coꝝ.vi. Ideo dicit de⁹. Ego sũ dñs deus tuus fortis ⁊ zelotes. Exo.xx. Et sicut hõ armaret se cõtra vxorẽ si recederet ab ipso et iret ad lupanar cũ aliq̃ ribaldo vl lenone:ita xps q̃ i baptiſmo desponsat aiam. Osee.ij. Sponsabo te mihi in fide. Ecce qualis honor. Sed qñ peccat mortaliter recedit a spõso suo xpo:⁊ vadit ad lupanar. Et sunt septẽ lupanaria⁊ septẽ lenones. Primũ lupanar est de superbia. cuius leno est Leuiathã Qñ ergo xps querit a scutifero scz angelo vbi est sponsa mea. Respondet angel⁹ Dñe recessit et iuit ad lupanar cũ leuiathan: ꝓpter qõ xps armatur. Et cõcordat Esa.ix. dicens. Zelus dñi exercituz faciet hoc. Et sic de alijs lupanaribus. Christus armat se primo thorace vl lorica de iustitia. Nũc ipse portat camisiam lineã:intantũ q̃ si mittis sibi irato vnam sagittã deuote orationis vt dimittat tibi peccata: statim vlneratur. De hoc ipsemet dicit. Vulnerasti cor meũ soror mea spõsa:vulnerasti cor meũ in vno oculorũ tuorũ:⁊ in vno crine colli tui. Canti. iiij. Nota quõ oratio fit duobus modis siue duplex est oratio. Quedã est intellectualis.de qua Exo.xiij. De Moyse qui orabat:⁊ tamen ore nihil dicebat:⁊ talis oratio vocatur ictus oculi:⁊ sagitta que vulnerat cor xpi. Ideo dicit. Cor meũ invno oculoꝝ tuoꝝ. Alia oratio est vocalis que fit ore: et ista exit per collum:et vocatur telum quod mouetur cum pondere:⁊ de ista dicit in vno crine colli tui:⁊ ista oratio vocaꝫ crunis: qz mouetur vna suffla tione. Sed post hanc vitam in alio mundo xps est ita armat⁹:intantũ q̃ si homo moriturimpenitẽs: nõ potest xps ab eo vulnerari nec tangi. Ratio:qz est armat⁹ de thorace rigoris iustitie. Unde legitur Luce.xvij. de illo diuite qui non potuit obtinere guttã aque quã petebat orando dicens. Pater Abraam ⁊c. Et in capite accipiet pro galea iudicium certum. Modo videtur surdus et cecus. Surdus quia videtur q̃ non audiat iuramenta ⁊ blasphemias quas facitis. Et cecus: qz videtur q̃ non videat tot peccata que fiunt:quia non facit iustitiam. Uidetur q̃ nullũ habeat iudicium: sed post mortem accipiet pro galea iudiciũ certum: quia sicut galea stat in capite:ita ibi erit sapiẽtia iudicij. Tunc dicet. Nõ es tu ille qui feciſti talia ⁊c. O dñe credebam q̃ essetis surdus et cecus:dico autem vobis:quoniam omne verbum otiosum quod locuti fuerint homines reddent rationem de eo in die iudicij. Matth. xij. Hieremias. Regnabit rex ⁊ sapiens erit ⁊ faciet iudicium et iustitiam in terra. Hiereñ. xxiij. Item sumet scutũ inexpugnabile. nõ de asseribus:sed scutum forte de cornu cum venis ⁊c. Inexpugnabile cum quo fugabit omnes sagittas supplicationũ et orationum:etiam omnium sanctorum si orarent pro aliquo impenitẽte:quia nõ possunt scutum penetrare. Secus modo:qz si tuipse mittis sibi vnam sagittam: siue vnum telum orationis deuote dicendo. Deus propicius esto mihi peccatori:statim penetrat. Item in manu dextra accipiet lanceam: que vno ictu penetrabit omnes peccatores impenitentes danda sententiã definitiuam dicens. Discedite a me maledicti ⁊c. Matthei.xxv. Ab illa lancea custodiat nos dñs. Patet ergo qs est iste homo indutus de lino. Nũc ergo cõuertimini ad dñm deum vestrum:quia benign⁹ et misericors est:⁊ indutus de lino mũdo. Quantũ ad secundum videndum est de signatiõe quam fecit tinctor

et significat suam magnam charitatem. Calamus suã magnam misericordiam. Tincta siue incaustũ est sua magna gratia erga nos. Signatur persona signo thau:id est confessione quando cõfessor absoluit peccatorez ad extra. Similiter christus signat ipsum in anima intus.

De hoc dicit christus confessoribus. Si gnemus seruos dei nostri in frontibus suis. Apoca.vij. Non q̃ sit caracter indelebilis:sed est quidam ornatus ad instar mulieris pulchrã coronã portãtis i qua adderetur pulchra stella pro ornatu. Sz nota quib⁹ pfonis debz dari signũ thau super frontibus viroꝝ gementiũ ⁊ dolẽtium sup cunctis abominationib⁹. Non ergo debet dari illis qui veniunt ridẽdo vel excusando se:vel pctã absondendo. Tales nõ sunt signãdi signo thau immo dãnatus est cõfessor qui tales absoluit: sed dz eis dicere vadatis:qz ira dei soluat ⁊c. iõ dicit. Signem⁹ suos dei:nõ seruos diaboli. scz nõ cõtritos. Idez de mulieribus que quãdo sunt ad pedes cõfessoris dicunt Pater nosterꝫ vel Aue maria vl dicũt. Nõ recordor de aliquo peccato sed si ꝑfessor esset astutus ⁊ interrogaret et diceret. Quid de tali vicina vestra:ipa diceret ó illa oia peccata mortalia ⁊ etiã venialia:sed de se non recordatur. Dic quõ ꝑfessio est faciẽda ad instar alicui⁹ q̃ hz reddere cõputũ ⁊ cogitat ⁊ videt ⁊ numerat.idẽ ⁊c. Deinde signaꝫ signo thau. ꝓtra irã dei vitãdã: ⁊ alia portat illud signum in frõte:qñ exit de corpore demones qñ vident illud signũ turbant. Auctoritas. Turbabunt gẽtes supple infernales ⁊ timebũt q̃ habitãt termios a signis tuis:exitus matutini et vespere delectabis.ps.lxiij. Propt hoc dauid scies virtutẽ hui⁹ signi orando dicebat deo. Fac mecũ signũ in bono vt videãt q̃ oderunt me ⁊ cõfundanꝫ:qñ tu dñe adiuuisti me et cõsolat⁹ es me.ps.lxxxv. Quãtum ad tertiũ de sex viris armoꝝ interficiẽtibus nõ signatos. hi sunt sex ordies sanctoꝝ qui sunt in celo:scz patriarche: ꝓphete: apli:martyres:cõfessores:⁊ virgines: q̃ mõ sunt ad instar xpi induti sed post hãc vitã armabunt cum xpo. Autoritas. Armabit creaturã.i. vniuersitatẽ sctõꝝ ad vltionẽ inimicoꝝ ⁊ pugnabit ꝓtra insensatos. Sap.v. Nota cõtra insensatos: ergo non ꝓtra me dicit sapiens. Sed quot sunt qui nõ credũt:immo putãt se esse sapientes. Nota sex cõditiones stultorum ꝓma est auaroꝝ qui totã vitã suaz ponunt in pecunijs ⁊ bonis tpalibus ⁊ non curant de spũalibus. Cõtra istos insensatos pugnabit xps i iudicio qñ aia exit de corpore dicẽs michaeli:voca patriarchas qui veniẽt armati q̃bus dicet xps. Uos qui fuistis misericordes ⁊c. quidvobis vt faciendum de illo auaro vsurario ⁊c. Tunc illi gladio liberalitatis percutient dicendo. Iudiciũ sine mia fiet illi q̃ nõ fecerit miam. Jaco.ij. Isto ictu miser cadit in infernũ. Secũda conditio stultorum est indeuotorum:qui non honorãt deũ nec sanctos:nec ecclesias nec seruos dei:immo iurant ⁊ blasphemant deum ⁊ sanctos.de ecclesijs faciũt lupanaria. vi tuperant seruos dei:quãdo tales moriũtur et sunt in iudicio:vocabuntur ꝓphete qui venient armati: quibus dicet christus. Uos qui fuist⁹ homines deuoti q̃d videt vobis faciendũ de his indeuotis ⁊c. Qui lancea deuotionis percutient dicentes. Dñe maledicti erunt qui contẽpserunt:et condemnati qui blasphemauerunt te. Thob.xiij. Tertia est inuidorum:qui non possunt videre bonum proximi absqz dolore cordis:qui percutiuntur ab apostolis ense charitatis dicentibus:quia non fuerunt charitatiui. Omnis qui odit fratrem suum homicida est Et scitis quoniam omnis homicida nõ habet vitam eternam in se manentem.i. Joannis.iij. ¶ Quarta est vindicatiuoꝝ qui nolunt remittere iniurias propter christum. Nunquid esset magna stultitia percutere seipsum [illegible] in pectore. Ita faciunt vindicatiui: primo occidunt animam:suam vt possint occidere asinum proximi id est corpus. Qui percutiuntur a sanctis martyribus. Georgio: Uincentio ⁊c. qui fuerunt patientes qui percutiũt asci dicentes. Uos domine dixistis vindicatiuis. Pater meus celestis tradet vos tortorib⁹ nisi remiseritis vnusquisqz fratri suo de cordib⁹ vestris. Matth.xviij. Quinta ociosoruz qui nolunt laborare in bonis operibus:quibus contingit vt mercatori stulto qui nõ vult emere tempore ferie sz post: ⁊ emet pro floreno quod poterat habere ꝑ vno

denario tempore ferie: qui percutiũtur a sanctis cõfessorib⁹ scz Martino: Dñico: ꝛc. Qui fuerunt diligentes: cum ap'ls dicat. Si quis nõ vult operari nec mandu cet. i. ꝛc. Ad thessalon. iij. sed mittenꝫ ad hospitale miseror⁹ scz ad infernũ. Secta est luxuriosor⁹ q̃ sunt insensati ad instar illi⁹ qui i superiori domo tenebat magnas mercantias: ꝛ in domo inferiori tenebat paleã volebat se calefacere. incendit paleam ꝛ amisit oẽs meres ꝛc. Sic domus superior est mens vbi sunt merces meritor⁹. Domus inferior vbi sunt palee sensualitat̃. Qñ ergo luxuriosus vult se calefacere accẽdit ignẽ in domo inferiori. i. in sensualitate ꝛ cõburitur etiã q̃quid ẽ in domo superiori: qz amittit oia merita pernũ em̃ peccatũ luxurie puta fornicationis vel adulterij ꝛc. oia merita mortificantur similiter ꝛ per quodlibet mortale. De quo vide sanctum Tho. Pulchre dissentem. ignis est vsq; ad consummationem deuorans ꝛ omnia eradicans geminia Job. xxxi. Et loquitur de luxuriosis qui percutiũtur a virginibus. scz Katherina Ursula ꝛc. que ꝓter fetorẽ claudunt sibi nasum cũ manica di. non intrabit in eaz: scz gloriã aliquid coinquinatũ aut̃ abominationẽ faciens ꝛ mendaciuz Apoc. xxi. Attendamus ergo ad signuz de quo dicit the. Ecce positus est hic in signũ. scz virtutũ: ꝛ in viã rectã: scz penitentie: vt habeamus gratiam in presenti et in futuro gloriam.

¶ In festo circuncisionis christi. Sermo vnicus.

Apparuit benignitas ꝛ hũanitas salvatoris. Ad titũ. iij. ꝛ in epistola In hac die que est caput ãi sancta mr ecclia facit festũ circuncisiõis dñi: quã hodie voluit recipe ꝓpter tres rões q̃s declarabo. Materia erit satis speculatiua ꝛ ptinet multa secreta Sz si bñ vultis attẽdere optime eã intelligetis. Sed prio salutek ẽgo maria ꝛc. Apparuit benignitas ꝛc. Dies ista est solẽnis ꝓpter tria singulariter q̃ hodie fuerũt facta in psona infant̃ dñi nr̃i iesu xp̃i que tanguntur in themate.

Primum fuit susceptio circuncisionis dolorose.

Scõm fuit effusio sanguinis preciosi.

Tertium fuit donatio nomis virtuosi que notantur in themate.

¶ Primũ ostenditur cũ dr. Apparuit benignitas. Scõm cum dr. et humanitas. Tertiũ cũ dr. saluatoris. ergo Apparuit ꝛc. Primũ quod hodie fuit factũ in psona infantis dñi nostri iesu xp̃i fuit susceptio circũcisionis dolorose. Oẽs itelligitis q̃d est circũsio scz incisio ꝓputij illi⁹ partis hois verecũde: que cũ magno dolore ꝛ periculo dabatur: intantũ q̃ multi pueri ex hoc moriebanꝫ. Hanc circũcisionẽ voluit hodie habere siue recipere dñs iesus xp̃s octo dierũ iuxta preceptũ moy si dicetis: infans octo dierũ circũcidetur in vobis. Oñe masculinũ in generatiõibus vestris tam vernacul⁹ q̃ empticius circũcidetur ꝛ quicũq; nõ fuerit de stirpe vestra. eritq; pactuz meũ in carne vestra in fedus eternũ. Prascul⁹ cui⁹ preputij caro circũcisa non fuerit: delebiꝫ aia sua de populo suo: qz pactũ meũ irrituz fecit Gen. xvij. idem precipitur Leui. xij. Mulier que susceptо semie peperit masculũ immunda erit septẽ diebus: ꝛ die octaua circũcidetur infantulus. Ecce preceptuz legis strictum: graue et dolorosum. Hoc preceptum xp̃s voluit seruare ꝛ complere in quo videtur mihi q̃ xp̃s tenuit modum diuitis plures captiuos habẽs: q̃ volẽs suos captiuos custodire dat eis signum annuli in tibia. Sic fecit dñs deꝰ qui recepit populum israel ꝛ seruiret sibi ꝛ ipse esset dñs eius. Dedit eis hoc signum circũcisionis dicẽs abrae qui fuit primus qui ipsum recepit. Circũcidetis carnem preputij vestri: vt sit in signũ federis inter me ꝛ vos. Gen. xvij. Idẽ dñs deus qui tunc ꝓcepit ꝛ dedit illud signũ populo iudeoꝝ factus homo hodie recepit illud signũ vt captiuos liberaret ab illo signo. Ecce ratio quare xp̃us voluit hodie recipe circũcisionẽ: in qua ostẽdit suã infinitam benignitatem. Ideo dicit prima clausula. Apparuit benignitas. De qua benignitate dicit beat⁹ Lucas. Ipse benignus est super ingratos ꝛ malos. Luce. vi. Ingratiꝫ mali sunt iudei q̃ noluerunt dñm suum recipere: qui maximam benignitatem ostendit volens se subyci legi ad quã nõ obligabatur: sed

vt nos liberaret ꝛ i filios nos adoptaret hanc rationẽ tangit ap'ls dicens. At vbi venit plenitudo temporis: misit deus filium suũ factũ ex mulere: factũ sub lege vt eos qui sub lege erant redimeret. i. liberaret: vt adoptionẽ filioꝝ dei recipere mus. Ad gal'. iij. patet per predicta ratio. Notavenit plenitudo tẽporis. Dñs deus oñibus rebus mũdi huius dedit certũ tempus ꝛ certã durationẽ. Salomon. Omnia tempus habent. i. determinatum ꝛ limitatũ: ꝛ suis spaciis trãseunt vniersa sub celo. Eccles. iij. Circũcisiõi dedit deus certũ tẽpus determinatũ ꝛ limitatũ ꝛ principiũ ꝛ finẽ: ꝛ debuit durare quasi ꝑ duo milia annoꝝ principium eius fuit in patriarcha abraã. Finis ei⁹ in dño nostro iesu xp̃o. Inter istos duos terminos durare debuit pactũ circũcisionis. Autoritas. Dixit deꝰ abrae. Ego sum dñs deus omnipotens. Ambula coram me ꝛ esto perfectus: ponamq; fedus meũ inter me ꝛ te. Infra hoc est pactum meũ q̃ obseruabitis inter me ꝛ vos: et semen tuũ post te. Circũcidetur ex vobis omne masculinũ. Gen. xvij. Complementum ergo ꝛ plenitudo temporis denotaꝫ hic. hic potes cogitare ꝛ videre quãta est cecitas iudeoꝝ quos deus liberauit ꝛ liberos fecit ꝛ ipsi volunt esse captiui. Moral'. modo nullus vestrũ obligatur ad istã circũcisionem materialem: quia finita ꝛ terminata est in xp̃o. Sed obligamur ad circũcisionem moralẽ siue spiritualem. Sicut em̃ tunc circũcidebaꝫ superfluum illius partis ꝛ remanebat illũ quod erat necessarium: ita moraliter est nũc faciendũ. Circũcidere oportet superfluum in illis partibus gladio discretionis. Illi qui non sunt de matrimonio nõ curent de illo actu: nec cogitãdo: nec loquendo: nec operando aliquo modo: immo occasiones: oportunitates: ꝛ corruptiones vitare debent. Sed vir cũ vxore hoc quod est necessarium ꝑ cõseruatione humane nature sine peccato cõmittere potest: seruãdo modum debitũ oibus superfluis circũcisis. Circũcisio est nobis necessaria ad [illegible]rationẽ. Ideo xp̃s. Sunt eunuchi qui seipsos castrauerunt ꝓpter regnũ celoꝝ. Qui potest capere capiat. Matth. xix. Talibus dicit ap'ls. In christo iesu circũcisi estis circũcisione nõ manu facta in expoliatione corporis carnis: sed in circũcisione xp̃i. i. spirituali ꝛc. Ad col'. ij. Nota expediẽs q̃ sicut quelibet persona tenek ad istã circũcisionem moralẽ: ita ꝛ quelibet cõitas dz circũcidere publicas putanas seu meretrices q̃ stant per vicos ciuitatis. ꝛ expellere eas de cõitate: ꝛ solũ retinere lupanaria ad remediũ. Scõm quod hodie fuit factuz. In persona infantis iesu christi fuit effusio sanguinis preciosi. Et hoc ostẽditur cũ dicit. Apparuit humanitas. Vera humanitas xp̃i apparuit in circũcisione in sanguinis effusione: sine qua non poterat dari. Ideo legitur. Exo. iij. de sephora. Tulit ilico sephora petram acutissimã ꝛ circũcidit preputiũ filij sui dicens. Sponsus sanguinũ tu mihi es ob circũcisionẽ. Videtur mihi q̃ xp̃s in sua circũcisione tenuerit modũ magni mercatoris veniẽtis ad feriã ꝑ emẽdo preciosas merces quas non soluit: sed dat signum vel arram. Deinde tempore statuto soluit totũ pciũ. Ita fecit dñs noster iesus christus qui venit de celo in terrã i quã intrauit in die natiuitatis ad emendum preciosas margaritas. i. animas in feris huius mũdi dicẽs mũdo. Da mihi aias: cetera tolle tibi. Gen. xliij. Precium emptionis fuit totus sanguis xp̃i soluendũ in die veneris sancte in mẽsa cambij: scz arboris sancte crucis ꝓm q̃ erat ordinatum. Sed hodie dedit signum vel arraz vt se tenerent pro eo. Ecce hec est secunda ratio quare christus voluit hodie recipere circũcisionem in qua apparuit humanitas. Sciebat xp̃s esse aliquos hereticos futuros ex ignorantia dicẽtes q̃s nõ assumpsit veram carnẽ humanã. sed corpus aereũ vt angeli factũ q̃ apparent hoibus: hoc est erroneũ ꝛ ꝯ articulũ fidei dicẽtis. Qui ꝓpter nos homines. ꝛ ꝓpter nostrã salutẽ descendit de celis. Et incarnatus est de spũsancto ex maria virgine: ꝛ homo factus est. Athanasius perfect⁹ deus pfectus homo ex aia rõnali ꝛ humana carne subsistens. Et fuit cõpleta ꝓphetia dauid ó ista hũanitate dicens. Homo natus est in ea. scz virgine maria: ꝛ ipse fundauit eã altissimus. Cõstructio incipit hic. Ipse altissim⁹ fundauit eã. Fundamentũ redẽptionis humane aliud nemo põt ponere ꝓter id q̃

positū est.j.Cor.iij. In hoc fundamēto passionis deus fundauit hodie virginez mariā. Et ecce modū quē qr circuncisio que dabatur antiquitus erat figura passionis xpi.et decem circūstantijs que ibi obseruabātur: que etiā seruate fuerunt in circūcisiōe iesu xpi. Virgo maria optime intelligebat: qr ām q dicit Origenes Oēs pphetias intelligebat mirabiliter. Prima circūstantia que etiā iurta circūcisionē est: fuit qñ ioseph hodie dixit virgini marie. Est voluntas dei q filius vester accipiat circuncisionē: qr hodie sunt octo dies a sua natiuitate: hodie ergo debet dari. Respondit virgo maria q erat volūtas dei. Tunc ioseph recessit a christo ꝛ a virgine maria matre: ꝛ iuit ad rabinos ꝛc. Hoc figurabat q sic in passione vnus discipulus eius recederet ab eo: ꝛ iret ad iudeos dicens. Quid vultis mihi dare ꝛ ego vobis eū tradaz. Quod intelligens virgo plorabat. Secūda fuit quā do ioseph venit cū multitudine iudeoꝝ: quia sicut nos cōgregamur in baptismo pueri: ita tunc iudei in circūcisione. Hoc figurabat turbaz magnā que venit cum gladijs ꝛ fustibus ad accipiendū christū in nocte sue passionis. Tertia fuit quando virgo recepit filiū suū. Et ipo recepto de presepio presentauit ipsum rabinis. Hoc figurabat q sic in passiōe christus ꝑsentarē iudicib⁹. Anne ꝛ Cayphe. Pylato ꝛ herodi. ꝛ virgo plorabat cōtinue. Quarta fuit quādo imponebaꝫ sibi hoc nomen iesus. Hoc figurabat sententiam passionis irreuocabiliter datā per quaz saluū fecit populū suū a peccatis eoruz. Quinta fuit quando iudei eleuauerunt sibi vestes: quod figurabat nudationem xpi in passione iurta crucem: quod intelligens virgo flebat vberrime. Et dicebāt sibi ioseph ꝛ rabini. benevidetur certe q estis iuuenis. Sexta fuit in circūcisione prepucij: tunc ex dolore infans iesus clamauit flendo: quod figurabat clamoreꝫ quez fecit in cruce in passione altavoce. Cogitate fletū virginis marie. Septima qñ virgo in panno de lino recipiebat sanguinē circuncisionis: qđ figurabat q sic in passione in pede crucis virgo maria in suo velo reciperet sanguinē eius. Octaua qñ imponebatur sibi vnguentum in vulnere circūcisiōis quod figurabat ynctionem sui corporis in sepulchro sue sepultura. Nona quando virgo cū ioseph posuerunt filium in presepio: quod figurabat q sic in passione corpus poneret in sepulchro per ioseph ab arimathia et Nicodemū. Decima quādo virgo plorabat sup presepe respiciendo filiū quod figurabat q sic in passione virgo faceret planctum super sepulchrū. Ecce quomodo altissimus fundauit eā. scz virginem mariā in fundamēto passionis. Jdeo dicit. Fundamenta eius in montibus sanctis. ps. lxxxvj. Nota in montib⁹ sanctis ꝓpter altitudinem contemplationis passionis christi in dictis circunstantijs. Ex his leo papa extrahit moralitatē dicēs. Agnosce o xpiane dignitatē tuā: ꝛ diuine consors factus nature noli inveterem vilitatem de genere conuersatione redire. Memento cuius capitis ꝛ cuius corporis membrū. Reminiscere: quia erutus de potestate tenebraruz translatus es i lumen ꝛ regnū. Noli te iteruz seruituti diaboli subijcere: qr ꝓcium tuū sanguis xpi est: qui veritate te iudicabit: q̄ misericordia te redemit. Ergo erquo ꝓciū nostre redēptionis est tam magnū ꝛ tantivaloris: caueamus ne vēdam⁹ nos diabolo modico ꝓcio supbie. Supbus vendit se diabolo modico vento superbie ꝛ vanitatis. Auarus devno denario. Luxuriosuz modica delectatione. Gulosus vno cibo vel vna tacea vini. Ad cognoscendū ꝙta est culpa illius qui peccat mortaliter. Nota hic parabolā de mercatore q̄ emerat margaritam ꝓciosam: quam cōmisit vxori ad custodiēdum in panno inuolutam quam dedit pro folio lactuce. Quilibet nostrū reputat hāc mulierē fatuam fuisse. Sed vtinā nos nō simus in eadem fatuitate. Hinc mercator est xps Lapis ꝓciosus seu margarita est anima nostra que plusvalet ꝙ aliquid corporale: que est empta precioso sanguine iesu christi. j. Pet. j. Non corruptibilib⁹ auro vel argento redempti estis devana vestra conuersatione paterne traditionis. i. venditionis: sed precioso sanguine quasi agni immaculati christi. Hanc margaritā panno carnis inuolutaz xps cōmisit mihi et tibi ꝛ illi. Mulier trausiens portans lactucas vel huiusmodi est tentatio. calor estatis est ardoris desiderium illius rei

pro qua peccas mortaliter: tunc tradis diabolo margaritā pro tribus lactucis: scz cogitatione: locutione: et operatiōe. Jdeo caueatis. Alias dicit dauid. Frater nō redimit: qr nullus pur⁹ homo poterat redimere. Dicit sctūs Tho. iij. parte. q. j. arti. ij. ad. ij. q nulla pura creatura potuit satisfacere pro natura humana. Item. iij. scrip. dist. iiij. ad nonū. Sed satisfactio pro tota natura humana debuit fieri per mortē xpi: qr debuit eē vniuersalis ꝛ exemplar cuiuslibet alterius: vt dicit sanctus Tho. iij. dist. ij. ad. vj. c. ij. ꝛ in de veritate. q. xxix. ad. vij. Uñ david subdit. Redimet homo scz deus ꝛ nō dabit deo placationem anime sue. Et sequitur pena. Laborauit ineternū ꝛ viuet adhuc in finē: qr eternaliter erit in pena: ergo auisemur ne peccemus mortaliter. Tertium quod hodie fuit factū in persona infantis iesu xpi fuit donatio nomis virtuosi: cum ōr saluatoris: sicut nos modo imponimus nomē in baptismo. Hoc nomen iesus est virtuosum: qr omnes virtutes quas deus posuit in herbis: lapidib⁹: verbis: planetis: stellis: cōstellationibus: oēs sunt ꝛ ptinētur in hoc benedicto nomine iesus: quod fuit hodie datuz xpo. Lu. ij. Postq̄ consummati sunt dies octo vt circūcideretur puer: vocatum est nomen eius iesus. Circa hoc nota q hoc nomen iesus conuenienter xpo impositus est in sua circuncisione: vt dicit sanctus Thomas. iij. parte. q. xxvij. arti. ij. quia nomina debēt proprietatibus rerum respondere. Et hoc patet in nominibus generū ꝛ specierū: quia vt dicitur. iiij. Metaphisice. Ratio quam significat nomen est diffinitio que designat propriā rei naturam. Nomina autem singularium hominum semper imponuntur ab aliqua proprietate eius cui nomen imponit. vel a tempore vel a cognatiōe: vel etiam ab euentu vel ex aliqua qualitate. Horum omniū exempla doctor sctūs vbi supra in corpore articuli ponit. Sed nota que imponuntur aliquibus diutnitus semp signant aliquod gratuitū donum eis diuinitus datum. sicut Genes. xvij. dictus est abrae. Appellaberis abraā: quia patrez multarū gentium constituit te. Et mat. xvj. dictum est petro. Tu es petr⁹ et sup hāc petram edificabo ecclesiam meam. Quia igitur xpo hoc mun⁹ gre collatuz erat vt per ipsum oīs saluarentur: ideo conueniēter vocatum est nomen eius ie sus id est saluator angelo hoc nomē pronūciante non solū matri: sed etiā ioseph qui erat futurus nutricius. Item sanct⁹ Tho. vbi supra in sol. ad. ij. dicit q hoc nomen iesus est nomē proprium christo: inquātum significat spirituale ꝛ vniuersalem salutem non autem vt particularem ꝛ temporalem. Si enim his qui fuerunt ante christum potuit cōuenire hoc nomē iesus ꝛ pluribus ante christuz fuit in veteri testamēto impositum: vt patet etiaz ex genealogia christi: vbi dicit qui fuit her. qui fuit iesu. q̄ fuit heliezer. Luce. iij. Item hoc nomē iesus significat humanam naturam: sed christus naturam diuinam ꝛ humanā: vt dicit sanct⁹ Tho. iij. parte. q. xvj. arti. v. in corpore articuli vbi dicit q in hoc nomine christus intelligitur ꝛ diuinitas vngens: ꝛ humanitas vncta. Et in. iij. scrip. disti. j. ꝛ. xj. contra gentiles. iij. cā. xxiij. Hic nota pulchraz speculationem. Uidetur mihi q spiritus sanctus tenuerit erga christū modū quē tenēt doctores vel scriptores erga libzū. ꝛ libro composito imponūt sibi nomē vt titulū de literā rubea iurta materiam de q̄ tractat liber vt de ālā: vel de celo ꝛ nūc doꝛ sic de alijs. Sic etiam spiritussctūs composuit ꝛ scribit libruz scilicet corpus christi ipsum formando ꝛ orgānizādo: et animā cum potentijs creādo in quo scripsit omnes virtutes theologales morales ꝛc. Jdeo dicebat deus pater spiritui sancto. Sume tibi librum grandez ꝛ scribe in eo stilo hominis. Esaie. viij. Magnus liber fuit christus: quia existens in terrā tangebat celum ꝛ non habebat titulum: sed hodie cum vermilione de illo cornu spiritussanctus ipsum intitulauit nomine iesus. Nec habet aliud proprius nomen nisi istud. Jdeo quādo hoc nomē iesus nominatur in ecclesia oēs christiani debēt inclinari: qr idē est quod saluator. Jdeo dicit angelus ioseph. Uocabis nomen eius iesus. Ipse em saluuz faciet populum suuz a peccatis eoꝝ. Matth. j. Populus eius sunt credentes in eū et sibi obedientes. Nota quomodo nomē iesus representat nobis modum nostre saluationis tripliciter.

Primo interpretatione
Secundo pronũciatione
Tertio repesentatione.

¶ Primo mõ iesus interptatur saluator. Secũdo in hoc noie Jesus sunt due syllabe. Prima est ie in qua sunt due litere scz i ⁊ e. Hec prima syllaba significat humanitatẽ: que cõsistit in duabus substãtijs scz corporis ⁊ anime. Non em aia rationalis est hõ: sed hõ est aliquid cõpositum ex aia ⁊ corpore. vt dicit sctus Tho. ꝑma parte. q.lxxv. arti.iiij. Unde ⁊ Aug. xix. de ciui. dei cõmendat Ciceronez qui hominẽ nec animã solaz nec solũ corpus sed animã simul ⁊ corpus esse arbitrabatur. Similiter nec anima est humanitas quia vt doctoris sancti ꝓbabilior est sententia. In rebus materialibus forma totius sicuti humanitas distinguitur realiter: saltez partialiter a forma partis: vt ab aia rationabili. Sic igiẽ humanitas xꝑi in duabus cõsistit substantijs saltem scz corporis⁹ aie. Hanc distinctionẽ btus Tho. ponit. iiij. dist. xliij. q.j. arti.j. Idez in quodlibetis quodli. v. q. ij. Hec litera J significat ꝑ animaz. ⁊ litera E significat corpus. Scda syllaba est sus. Hec significat vnitatẽ xꝑi ꝓpter accentũ altum. Et habet tres literas significantes triplicez honorez qui christo debetur ꝑm quod dicit apl'us. Deus dedit illi nomen quod ẽ super omne nomẽ vt in nomine iesu oñe genu flectatur celestiũ terrestriũ ⁊ infernorum. Ad philip. ij. Tertio repesentatione. quilibet vult habere tabulã ⁊ imaginem crucifixi. Dico q̃ hoc nomẽ iesus si subtiliter cõtempletur repesentat crucifixionem xꝑi: in qua fuit nostra salus si ue saluatio. Primo hec litera h significat crucifixum: q̃ dicit pisicia. q̃ h nõ est litera. sed aspirationis nota. ideo significat xꝑm in cruce existentẽ: q̃ tunc nõ fuit litera legibilis: q̃ vix cognoscebat. Uidimus cum ⁊ nõ erat aspectus. Esa. liij. Scz fuit aspirationis nota: quando clamans voce magna expirauit. Secũdo in hac litera h sunt tres lineationes scilicet linea recta q̃ significat animã xꝑi rectissimam. Secũda est linea retorta q̃ significat corpus xꝑi passibile ⁊ retortũ in cruce. Tertia linea ẽ titel⁹ desup que significat deitatẽ que est super omia. Litera J significat latronẽ bonũ ad dextrã crucifixi crucifixũ duplici rõne: q̃ sicut est parua litera: sic latro paruulum se reputabat: ⁊ humilem quando cognoscẽs suos defectus dixit alteri latroni. Nos q̃dẽ iuste digna factis recipimus: hic aũt nihil mali gessit. Luce. xxiij. Scda ratio: q̃ sicut hec litera J est recta: sic latro fuit rect⁹ quãdo dixit xꝑo. Dñe memento mei dũ veneris in regnum tuum. Hec litera S significat latronẽ a sinistris xꝑi crucifixum. Ratio q̃ sicut hec litera S est retorta: sic ille latro fuit tortuosus ⁊ blasphemus quãdo dicebat xꝑo: si tu es xꝑs saluũ fac teipm ⁊ nos. Luce. xxiij. Duo puncta que fiunt in hoc nomine iesus: significãt virginem mariã ⁊ ioannẽ euangelistã: quoruz vita stabat in puncto ꝓpter dolorẽ passionis xꝑi. Jdeo hoc nomen iesus est venerãdũ ⁊ sperandũ est in eo. Dauid. Beatus vir cuius est nomẽ dñi spes eius: ⁊ nõ respexit i vanitates ⁊ insanias falsas. ꝑs. xxxix. Jdeo beatus petrus postq̃ in nomie iesu curauit vnũ contractũ dixit. Nõ est aliud nomen sub celo datum hoibus in quo oporteat nos saluos fieri. Act. iiij. Nota saluos fieri nõ solũ in aia: sed etiã in sanitate corporali intelligit. Dic moraliter ꝓtra illos qui recurrũt ad diuios sortilegos: cõiuratores ⁊ hmõi. Jdeo dauid. Si obliti sumus nomen dei nostri: ⁊ si expãdimus manꝰ nostras ad deũ alienum. Nõne deus requiret ista: scz ad puniendum ⁊ vindicãdum. Ipse em nouit abscõdita cordis. ꝑs. xliij. Deo gratias.

¶ In vigilia epyphanie dñi. Ser. vnic⁹.

TErcedes sumus secundũ spem vite eterne. ad Titũ. iij. ⁊ in epl'a. In ꝑsenti sermone volo vobis declarare quot modis homo põt habere hereditarẽ paradisi. Sed vt materia sit deo acceptabilis ⁊ gratiosa: nobis vtilis ⁊ proficua: salutetur virgo gloriosa. Heredes sumus ⁊c. In sentẽtia effectus huius verbi est q̃ habeam⁹ spem firmã q̃ erimus heredes vite eterne. Inuenitur clare in sacra scriptura q̃ ad istã spem habendi hereditatem vite eterne: que est maior spes quã homo potest habere gradatim deus duxit hominẽ. Uerbi gratia. Post peccatũ ade homines habuerunt spem vite inferni: nõ dico spem mortis inferni: q̃ tunc in inferno erat vita ⁊ mors. Quia boni ⁊ scti in limbo sanctoꝝ patrũ existentes habebãt spem vite inferni: ⁊ nõ habebãt penã sensus: sed erant in tenebris: q̃ nõ habebãt presentiã dei: ⁊ ille locus erat vita inferni. De isto loco dixit Jacob patriarcha. Descẽdam ad filiũ meũ lugens in infernũ. Ge ne. xxxvij. Ergo iacob iã intelligebat q̃ filius erat in inferno. Ecce spez antiquorũ tpe legis veteris. Jdeo dicebat sctus iob. In ꝑfundissimum infernũ descẽdet aia mea. Job. xvij. Nõ loquebat de inferno dãnatorum: sed de limbo patrũ sctoꝝ qui ꝺr ꝑfundissimus respectu celi ⁊ elemẽtorũ. Deinde deus mutauit spem hominũ qñ dedit legẽ scripture: q̃ tũc dedit eis spem vite eterne ꝓ hereditate. Quia lex moysi nõ ꝑmittebat sctis personis ⁊ devotis nisi bona terrena ⁊ tẽporalia huius mundi. Leuitici. xxvj. Si in preceptis meis ambulaueritis: dabo vobis pluuias temporibus suis: ⁊ terra gignet germẽ suũ ⁊ pomis arbores repleb̃unt. Jbidem: Dabo pacẽ in finib⁹ vr̃is dormietis ⁊ nõ erit qui exterreat. ibidẽ. Comedetis panẽ vestrũ in saturitate ⁊c. Uide ibi totum capitulum ⁊ multũ pulchrum. ideo dicebat Esaias populo isr'l in ꝑsona dei. Si volueritis ⁊ audieritis me: bona terre comedetis. Esa. j. de hoc sctus Tho. j. ij. q. xcix. arti. vj. plene determinat ⁊ rationẽ dicti assignat. Deide venit filiꝰ dei in carne humana: ⁊ dedit legẽ gratie ⁊ eleuauit spem hominũ in altũ scz hereditatis vite eterne. Quia modo boni qui tenent sanctam vitã ⁊ iustã iam nõ expectant vitã infernalẽ nec tpalem: sed expectãt vitã eternam. Exaltari oportet filiũ hois vt omis q̃ credit i ipo nõ pereat: sed habeat vitã eternam. Jo. iij. Propter hoc dicit thema ꝓpsitũ heredes sumus ꝑm spem scz legis gratie vite eterne: patet thema. ꝓ dictorum intelligentia nota q̃ lex diuina distinguit in veterem ⁊ nouã: nõ sicut in species oino diuersas: sed sicut in impfectũ ⁊ pfectum in eadem specie: vt dicit sctus thomas ꝑma secunde. q. xcj. ar. v. ⁊. q. xvij. arti. j. Lex vetus erat bona: q̃ reꝓmebat concupiscentias ⁊ consonabat rationi. ꝛ erat impfecta: vt dicit sanctꝰ Thomas ꝑma secũde. q. xcviij. art. j. nec cõferebat gratiam: quia hoc xꝑo reseruatũ fuit a deo ⁊ assimilatur puero vt imperfecta: sed lex noua viro assimilatur vt pfecta: vt dicit sanctus Thomas ꝑma. ij. q. xcj. ar. v. ⁊. q. xcix. arti. vj. Et lex noua principaliter ꝑmittit spiritualia: ⁊ ordinat actus etiã interiores: ⁊ est lex amoris: ideo est pfectior lege veteri q̃ habet opposita: vt dicit sctus Tho. j. ij. q. xcj. arti. v. ⁊. q. xcix. art. vj. Inuenio q̃ quatuor conditiones personarum possunt habere spem certam hereditatis vite eterne ꝑm q̃ in hoc mundo aliqui consequũtur hereditatem.

Primo filij ⁊ filie legitime generati.
Secõ parentes sanguine propinqui.
Tertio amici cordialiter amati.
Quarto pauper ab oib⁹ bonis scpati.

¶ Et non inuenio plures: ergo heredes sumus ⁊c. Dico ꝓmo q̃ in hoc mũdo consequunt hereditatẽ filij vl' filie legitime generati. Hoc est clarũ ⁊ ꝑm rationẽ naturalẽ ⁊ iura imperialia ⁊ pontificalia et etiam theologicalia. Legit ad Gal. iiij. de quodã puero de quo erat magna qõ. an debebat habere hereditatez ꝑris: an non. Quidã dicebant q̃ sic. quidã q̃ nõ Questio venit ad apostolũ paulum legistam ⁊ canonistã ⁊ compromiserũt in eũ. Qui nõ curauit de aliquo alio nisi scire an ille puer erat legitim⁹. Quo scito statim dedit sententiã dicens. Itaq̃ iam nõ est seruus sed filiꝰ. q̃ si filius ⁊ heres per deũ ad Gal. iiij. Modo videamus q̃ sunt filij legitimi dñi nostri iesu xꝑi. Dico q̃ solum pueri nouiter baptizati. q̃ iz nos fuerimus eius filij: tamẽ ex peccatis nostris facti sumus eius inimici. filij legitimi sunt quando sunt geniti de viro ⁊ vxore legitima. Hoc modo xꝑus sponsus de eccl'ia vxore sua ⁊ sponsa legitima generat filios ⁊ filias in baptismo. Jo. ꝑmo. Dedit eis potestatẽ filios dei fieri his q̃ credũt in nomine eius: qui nõ ex sanguinibus. i. seminibus patris ⁊ matris: neq̃ ex voluntate carnis. i. mulieris: neq̃ ex voluntate viri: sed ex deo nati sunt. ecce qui sunt filij dei legitimi. Ergo certuz est q̃ erunt heredes vite eterne si decedant anteq̃ peccent mortaliter. Filij legitimi absq̃ questione ⁊ contradictione intrãt domum patris quasi dicerent illud apostoli. Spiritus sanctus testimo-

Universidad de D...
Bibli...

nium reddit spiritui nostre ꝙ sumus fi-
lij dei. Si autez filij: ⁊ heredes. heredes
quidā dei: coheredes aūt xp̄i. ad Roma.
viij. Pro dictorum pleniori intelligentia
vide. q. lxix. iij. partis Thome doctoris:
s. in qua ponit varios baptismi effectus
scʒ spiritualem regenerationeʒ. vt patet
arti. viij. in corpore articuli. Incorpora-
tionē etiā pro effectu baptismi sctūs tho
mas assignat ⁊ illuminationē simul ⁊ fe-
cundationē. vt patet vbi. s̄. ar. v. De qui
bus etiā effectib⁹ notabiliter. in. iiij. dist.
iiij. q. ij. determinat. Quare isti pueri di
cuntur filij christi legitimi. nunqd habet
filios illegitimos seu bastardos. Dico ꝙ
sic. deus habet vnā ancillā seu captiuaʒ
scʒ carnē siue naturaʒ ex qua generat fi-
lios spurios seu bastardos. scʒ oēs īfide
les qui veniunt ꝑ generationē seu natu
ralem siue carnalē. Ideo isti non conse-
quūtur hereditatē vite eterne. Auctori-
tas. Abraam duos filios habuit: vnum
de ancilla: alium de libera. Qui autē de
ancilla ſm carnem nat⁹ est: sed qui de li-
bera per repromissionem. Hec autez per
allegoriā dicta sunt. ad Gal. iiij. Et loq̄-
tur de christo cū dicit. hec ꝑ allegoriā di
cta sunt. Dn̄s noster iesus xp̄s hʒ duos
filios. Unū de libera scʒ eccl'ia sponsa et
vxore sua ex qua genuit populū xp̄ianū.
Aliuʒ de ancilla siue de captiua natura
vel carne scʒ populo infideli. Sed q̄d di
cit scriptura. Eijce ancillā ⁊ filium eius.
non erit heres filius ancille. ad Gal. iiij.
Ratio q: nō est filius legitimus: q: quod
natū est ex carne: id est generatione car-
nali caro est. ideo nō potest celum intra-
re: sed qđ natū est ex spiritu id est ꝑ gene
rationē spiritualem spūs est. ideo Amen
amen dico vobis nisi quis renat⁹ fuerit:
ex aqua ⁊ spiritusancto nō pōt itroire in
regnū dei. Joan. iij. Sed deus tenet mo-
dum boni patris. bonus pr̄ filijs bonis ⁊
legitimis dat hereditatē: malis autez fi-
lijs ⁊ inobedientib⁹ nihil dat: imo ipsos
flagellat filijs autē illegitimis ⁊ bastar-
dis nō dat hereditatē sʒ dimittit eis cer
tum quid pro vita. Recte ita facit christ⁹
qui filijs legitimis bonis ⁊ obediētibus
dat hereditatem paradisi: malis autē fi-
lijs ⁊ inobediētibus sicut sunt infideles
dat penam inferni vbi flagellanť. bastar
dis autem scʒ pueris illegitimis sine ba

ptismo solū cū originali peccato decedē-
tibus dat vitā in limbo. Ideo de filijs bo
nis ⁊ legitimis dicit propheta dauid. cū
dederit dilectis suis somnū ecce heredi-
tas domini filij merces fructus ventris.
ps. cxxvi. Ecce notat imediationeʒ: here
ditas domini que est merces filij legiti-
mi: quia est fructus ventris ecclesie sup-
ple: sponse christi. Ecce prima conditio.
Secundo dico ꝙ in hoc mūdo consequū
tur hereditatē parentes ex sanguine cō-
iuncti. sicut sunt germani parentes nepo
tes ⁊ huiusmodi. Hoc patet ad practicā.
Et ita volunt iura tam diuina q̄ȝ huma-
na. Nonne. xxvij. Homo cū mortuus fue
rit absq; filio: ad filiā eius trāsibit here-
ditas. Si filiam non habuerit: habebit
successores fratres suos. Qđ ⁊ si fratres
nō fuerint: dabitis hereditatē fratribus
patris eius. Sin autem nec patruos ha-
buerit dabiť hereditas his qui proximi
sunt ⁊c. Modo videndum est qui sunt pa
rentes xp̄i sanguine propinqui. Dico ꝙ
sancti martyres: qui pro fide christi vel
iusticia vel veritate vel virtute quacūq;
mortui sunt: q: tunc ꝑ martyriū quod re
cipiebāt in memoriā passionis christi mi
scebanť. Legitur Apo. vij. ꝙ deus osten
dit beato ioāni gloriā suaʒ: in qua vidit
christū sedentem super thronū: et multi
sancti stabant coram eo in albis cum pal
mis in manibus suis in signū victorie et
fuit dictū ioanni. Hi qui sunt amicti sto-
lis albis qui sunt ⁊ vn̄ venerūt. Dixit ioā
nes. Domie tu scis. Nescivit respōdere.
Cui xp̄s. Hi sunt qui venerūt ex magna
tribulatione ⁊ lauerūt stolas suas id est
virtutes: ⁊ dealbauerūt eas in sanguine
agni. Et nūquid in sanguine ꝓprio. Di-
co ꝙ non: quia sanguis ꝓprius nullā ha
bet virtutē vel efficaciā: nisi misceať cum
sanguine agni per fidē ⁊ memoriā passio
nis xp̄i. Nota qui venerūt ex magna tri-
bulatione. Quatuor tribulationes sunt
in hoc mundo ⁊ quarta que est maior fa
cit martyrē. Prima est malorū verboruʒ
quando bonis ⁊ deuotis personis dicit.
Uos estis hypocrita fict⁹: falsus ⁊ huius
modi. Magna tribulatio est huiusmo-
di. licet respectu aliarū sit modica quia
verba nō sunt nisi ventus ⁊ statim trās-
eunt et est magnū meritū q̄n sustinentur
patienter. De quibus dicit dauid. Uer-

ba iniquorū idest malaꝝ ꝑsonaꝝ preua
luerunt sup nos. Sed quid meremur ex
hoc ostendit ibi. Et impietatib⁹ nostris
tu ꝓpitiaberis. ps. lxiiij. Secūda tribula
tio est q̄n nō solū v̄bo: sed ēt facto furan
tur bona ⁊ officiū ⁊c. etiā parua est: quia
bona huius mūdi sunt etiā amittēda ⁊c.
sed meritū est magnū. Nota exemplū de
heremita cui quidā bonus homo porta-
bat quotidie panem amore dei. Et q̄daʒ
iuuenis heremita furabať medietatem.
Quod sciens sanctus heremita patiēter
sustinuit: licet ex defectu panis efficereť
macer ⁊ impotēs. Et quādo debuit mo-
ri ꝯgregati sunt ad eū omnes heremite.
Qui videns illū qui furabať sibi panem
vocauit eū ⁊ osculabať sibi man⁹ dicēs.
O benedicte manus que tm̄ meritū acq̄
siuerunt: de quo alij mirātes qui sciebāt
illū esse indeuotū satis ⁊c. Ideo apl's Ra
pinam bonorū vestrorū cū gaudio susce-
pistis cognoscentes vos habere meliorē
⁊ manētem substantiam scilʒ in celo ad
Hebr. x. Tertia tribulatio est vulnerum.
Ista est modica respectu meriti magni ⁊
premij: intantū ꝙ dicit apostolus. Si q̄d
patimini ꝑpter iustitiā beati. prime Pe-
tri. iij. De hoc sanctus Tho. prima. ij. q.
cxiiij. ar. iij. Quarta tribulatio est mors
⁊ hec est maior: q: oim terribiliū terribi-
lissimū est mors vt dicit ph̄s. De ista di-
cit christus. Hi sunt qui venerunt ex ma-
gna tribulatiōe ⁊ lauerūt stolas suas in
sanguine agni. Apocaľ. vij. Quia prima
tribulatio secunda ⁊ tertia licet sint ma-
gni meriti si patienter suscipiūtur: tm̄ nō
faciunt hoīem martyrē: sed quarta facit
hoīem martyreʒ: ⁊ q̄n moriuntur statim
consequuntur hereditatem vite eterne.
Autoritas. ⁊ est verbū christi ad patrem
dicentis. Quoniā tu deus meus exaudi
sti orationem meā: dedisti hereditatē ti-
mentibus nomen tuum. psalmo. lx. No-
ta exaudisti orationē meam. s. illam quā
christus fecit in nocte sue passionis quā
do orauit dicens. Pater omnia tibi possi
bilia sunt trāsfer calicē hūc a me. Marci
xiiij. Quam orationem exponens hyla-
rius dicit. Non dicit ꝙ non veniat calix
passionis: sed orat vt transeāt ab eo mar
tyres. Quoniā ex ista oratione christus
dedit fortitudinem ⁊ virtutē hominibus
⁊ mulieribus: etiam pueris ⁊ puellis su-

stinendi: martyrium pro ipso. Item de
dit hereditatē timentibus: scilicet timo-
re filiali: q: potius voluerunt mori q̄ȝ ali
quid facere contra deum. Iuxta consi-
lium christi dicentis. Nolite timere eos
qui occidunt corpus: animā autem non
possunt occidere: sed potius timete eum
qui potest animam ⁊ corpus perdere in
gehennam. Mat. x. Dico tertio ꝙ in hoc
mundo consequunť hereditatem amici
cordialiter amati. Sunt multi qui nō ha
bent filios, nec parentes: sed habent bo-
nos amicos quibus dimittūt hereditatē
quando moriunť. Modo videamus qui
sunt amici chari et cordiales xp̄i. Illi de
quib⁹ dicit ipsemet. Uos amici mei estis
si feceritis que ego precipio vobis. Joā.
xv. Ergo obedientia facit hominem esse
amicum dei per oppositum inobedien-
tia et peccatum facit esse inimicum suū.
Obedientes vero tanq̄ȝ amici charissi-
mi christi consequūtur hereditatem vite
eterne: quos ipsemet christus inuitat di
cens. Transite ad me oēs qui concupi-
scitis me. Eccli. xxiiij. Nota cū dicit trāsi
te. in quo innuitur ꝙ ipse est in vna par-
te ⁊ nos in alia. Fluuius terribilis est
mors quam oportet transire. et hʒ duas
ripas. Una est vita eterna in qua est
christus. Alia est vita temporalis in qua
nos sumus ⁊ xp̄s vocat nos dicēs. transi-
te ad me. dn̄e ⁊ per quem pontem trāsi
bimus: non possumus transire per aliū
pontē vite eterne: nisi per ponteʒ obediē
tie ⁊ precepta dei. Mat. xix. Si vis ad vi-
tā ingredi serua mandata. Hic pons ha-
bet decē arcus. Primus est ꝯfidentia dei
vt in omnibus necessitatibus nostris rec
curramus ad deū ⁊ nō ad demones: sed
ad deū. Nō habebis deos alienos coraʒ
me. Exo. xx. Scd̄s est reuerētia vocalis:
vt q̄n homo loq̄tur de deo loq̄tur cū re
uerētia sicut homo loquiť cū ꝑsonis ho
norabilib⁹ reuerētial'r. Non assumes no
men dn̄i dei tui in vanū. Exod. xx. Terti⁹
est reuerētia realis de modico suitio qđ
vult de nobis vt seruem⁹ festa diligēter.
al's ⁊c. Memēto vt diē sabbati sanctifi-
ces. Exo. xx. Quart⁹ est obseruātia parē-
talis honorare patrē ⁊ matrē corde: ore:
⁊ ope: iuuando ⁊ seruiēdo eis de oibus.
Honora patrē tuū ⁊ matrē tuā. Exo. xx.
Quintus est ꝯcordia fraternalis nō re-

Universidad de Navarra Biblioteca

ēt per eē vindicta: sed remittere iniurias p̄pter deū ⁊ facere pacē. Non occides. Exo. xx. Sextus est mūdicia p̄sonalis cauendo a luto luxurie ⁊ immūdicie. Non mechaberis. Septimus amicicia p̄malis: nō furari nec primū in aliquo damnificare. Nō furtū facies. Exo. xx. Octauus p̄udentia vocalis: neminē diffamādo. nec verbis iniuriosis seu duris afficiendo. Non falsum testimonium dices. Nonus mundicia cordialis: non concupiscere agrum: vineā: hortū ⁊ huiusmodi: nec bona p̄ximi. Nō ꝛcupisces rē p̄ximi tui. Exo. xx. Decimus mūdicia mētalis: non concupiscere vxorem p̄ximi. Non concupisces vxorē ꝛ primi tui. Exo. xx. Ecce quare dicit christus. Transite ad me. Nota concupiscitis me. i. diligitis: qr obediētia nō potest dñ seruari sine dilectione et a generationib⁹ meis. i. virtutibus quas deus generat in aia deuota implemini. Spiritus eñ meus sup mel dulcis: hic tangit gloriā anime. Et hereditas mea sup mel ⁊ fauū. hic tangit gloriam corporis. Sicut eñ in fauo mellis mel est incorporatū cere: sic in iudicio gloria aie redūdabit in corp⁹. Dixi quarto q̄ in hoc mūdo ꝛsequūtur hereditatē paupes ab oībus bonis separati: vt sunt pauperes virgines: religiosi et huiusmodi: paupes sunt peccatores penitentes qui fecerunt plura peccata. in quorū p̄sona dicit dauid. Cito anticipēt nos misericordie tue: qr pauperes facti sumus nimis. Argumentū. Diceret hic aliq̄s quare penitētes dicunt pauperes qr q̄n erant in peccatis tunc erant pauperes. Sed penitētes qui habēt thesaurū gr̄e. s. septē dona spiritussancti ⁊ alias virtutes q̄uo sunt pauperes. Dico q̄ penitentes sunt pauperes. Verbigratia. si aliquis vestrum hz decē milia florenor̄ dines est: sed si obligaret i centū milib⁹ non diceret dines: hz habeat decē milia: certe nō: imo diceret paup̄ p̄pter tā magnā obligationē imo diceret talis nihil hz: paup̄ est. Idē est de penitente. penitens q̄ hz gr̄am dei ⁊ septē dona spūssancti: virtutes theologicales ⁊ morales dines est. Sed p̄pter obligationē pauper est. Et primo deo patri obligat ex p̄tis que fecit ex fragilitate: qr deo patri attribuitur potentia. Et qui peccat p fragilitatē peccat cōtra deū patrem ergo obligat sibi: quia ipsum offendit. Soluitur aūt ista obligatio p asperā duram ⁊ magnā penitētiam. Scōo penitens obligatur filio dei: cui attribuitur sapientia ex peccatis que cōmisit p ignorātiā vel stultitiam ignorās q̄ tenebat scire. Soluit aūt ista obligatio audiendo sapientiam diuinā: missas sermones: bonas lectiones Tertio obligatur penitens spiritui sancto: cui attribuitur bonitas: ex peccatis que cōmisit p malicia ⁊ iniquitatē. Soluit aūt ista obligatio p bonitatē faciendo bona opera misericordie tā corporalia q̄m spiritualia. Pro dictorum euidentia nota q̄ essentialia attributa trib⁹ p̄sonis diuinis cōia conueniēter appropriantur ⁊ attribuuntur diuinis p̄sonis vt dicit sanct⁹ Tho. p̄ma parte. q. xxxix. arti. vij. ⁊. viij. quia cōueniens est vt diuine persone nobis manifestent modo attributa essentialia sunt nobis magis nota q̄m personeve personalia vel notionalia: ⁊ appropriatio est manifestatio diuinaruz p̄sonaz p attributa essentialia: ergo ꝛueniēter fit attributio siue appropriatio: ⁊ sic patri attribuit potētia: filio sapientia: spiritui sancto bonitas. Huius appropriationis rationem doctor ponit vbi. s. ar. vij. Idem dicit primo script. di. xxxj. q. j. ⁊. ij. Quarto obligat homo xp̄o ex peccatis que commisit ex carnalitate quia xp̄us fecit lixiuiā de sanguine suo. Soluit cuz disciplinis cilitio ieiunijs ⁊c. Quinto obligat v̄gini marie que est aduocatrix pctor̄ q̄ p̄tinue aduocat ⁊ multas missas in curia iustitie filij dei facit reuocare ex suis allegationib⁹. Soluitur p̄sentando sibi aue maria. Sexto penitens obligat oībus sanctis paradisi ratio: qr q̄s offendit cōitatem oībus obligat ⁊ tenet ab oībus petere veniā p̄pter offensam. Sic tota cōitas sanctor̄ offenditur ex peccatis nostris: qr fetor ⁊ fum⁹ peccator̄ nostror̄ ascēdit sursuz ad eos. Soluitur p deuotam ⁊ sanctā ꝛuersationē. Septio obligat sanctis āgelis custodib⁹ sicut discipuli qui resistunt ⁊ ꝛdicunt magistro. Soluit orando ipsos et supplicando r dicēdo. Angele qui meus es custos pietate supua. Tu me guberna ne moriar morte eterna ⁊c. Octauo obligat alab⁹ purgatorij. s. alab⁹ patris et matris ⁊c. quia q̄diu hō est in peccato mortali nō p̄ficiunt eis ofones quas facit homo p eis. Quod dictū est sane intelligendū ex pte opis opantis hz q̄ operatio pctōis suffragia facientis considerat̄ vt est ei⁹ scilicet peccatoris. Sic enim opatio peccatoris considerata nullo modo meritoria eē potest: nec sibi sez opanti: nec alij: vt dicit sanctus Tho. i. iij. di. xlv. q. ij. ar. j. q. iij. i corpore articuli. Qui querit vtrū suffragia p peccatores facta mortuis p̄sint. Verum dicit idem san. Tho. vbi. s. q̄ suffragia peccatorū p̄sunt mortuis ex ope operato sicut est sacrificiū altaris quia nostra sacramenta efficaciam habēt ex seipsis absq̄ opere operantis: quam equaliter explēt p quoscūq̄ fiant: ⁊ sic q̄tū ad hoc. s. ipsuz op⁹ operatū suffragia per malos facta defunct̄ p̄sunt. Prosunt etiam ex opere operāte inquantū pctōr suffragia faciens gerit p̄sonā totius ecclie: sicut sacerdos dū dicit in ecclia ꝛequias mortuor̄. Et qr ille intelligit facere cui⁹ nole vel vice fit: vt dicit Dionysi⁹. i. xiij. c. celestis hierarchie. inde est q̄ suffragia talis sacerdotis: q̄uis sit peccator defunctis p̄sunt. Prosunt etiā suffragia p pctōr̄ facta ex opere operāte inquātū pctōr est: ⁊ agit vt instrumētū alteri⁹ vl ex alterius imperio agit. Vñ si aliq̄s in charitate deceden̄s p̄cipiat sibi suffragia fieri vel alius p̄cipiat charitatē habens: illa suffragia valent defunctis q̄uis illi p quos fiūt i peccatis cristant. Magis tamē valerent si i charitate essent: qr tūc ex vtraq̄ parte illa opera meritoria eēnt. Hec sctūs thomas vbi supra in corpore arti. Nono obligatur viuus ex vsuris quas hō fecit de eis. Decimo obligat̄ primo si fuit sibi furatus famā. Soluit sibi famā restituendo. Ecce hic debita ⁊ obligationes penitentis. Cui dicit Joā. Dicis q̄ diues sum et locupletatus ⁊ nullius egeo: ⁊ nescis: qr tu es miser ⁊ miserabilis ⁊ pauper et cecus ⁊ nudus. Apoc. iij. His pauperibus dat deus hereditatē vite eterne si faciūt penitentiam. Mat. xviij. Oblatus est ei vnus qui debebat ei decem milia talenta. Cum aūt nō haberet vnde redderet: iussit cum dominus eius venūdari ⁊ vxorē ei⁹ ⁊ filios ⁊ oia que habebat ⁊ reddi Procidēs autem seruus ille rogabat eū

dicens. Patientiā habe in me ⁊ omnia reddam tibi. Misertus autem dominus serui illius dimisit illū ⁊ debitum dimisit ei Per penitentiā ergo soluitur omne debitum pene: ⁊ consequitur hereditas paradisi. Nonne deus elegit pauperes i hoc mundo: diuites autem in fide ⁊ hēredes regni: quod repromisit deus diligentib⁹ se. Jacobi secundo.

¶ In epiphania dñi. Sermo p̄mus.

Procidentes adorauerūt eū. Mat. ij. Festum hodiernū vulgariter dicitur epiphania seu apparitio q̄ idē est. Quia part⁹ virginis qui fuerat absconditus ⁊ secret⁹ hodie fuit gentibus manifestatus. Ideo ecclesiastici dicūt ⁊ vocant hoc festuz epiphania ab epy quod est supra ⁊ phanos q̄ est apparitio: quia stella desuper gentibus apparuit. Ut ergo deus velit nobis dare sentimentum dulcedinis hui⁹ festi in nostris animabus salutemus virginē mariā ⁊c. Procidentes adorauerunt eū Uerbū p̄positum declarat nobis breuiter magnā ⁊ p̄fectā reuerētiā quā tres reges orientis fecerūt hodie dño ihū xp̄o p̄cidentes ⁊c. Non solū discooperuerūt capita: nec fuerūt contēti flectere genua brachia ⁊ manus imo totum corpus fle xerunt. Et p̄cidentes adorauerunt eum. Modo ad dandū nobis rōnem hui⁹ adorationis: qr rō dat scientiā: ⁊ auctoritas confirmat credentiam. Inuenio in sacra scriptura q̄ adverā deuotam et perfectā adorationem requirunt duo. s. reuerentialis affectus mētis interi⁹ et humilis gestus corporis exteri⁹. We primo quādo homo cogitat infinitam dei incōprehēsibilitatē maiestatē: ⁊ potētiā ei⁹ trāscendentē: venit timor reuerētialis interi⁹ i anima: et ex hoc sequitur humilitas exterius in corpe. s. iungēdo manus: flectēdo genua vel p̄sternēdo se orando deum Jn his enim duob⁹ p̄sistit adoratio diuinalis. Pro intellectu hui⁹ rōnis sciēduz q̄ deus creauit hoiem in esse substantiali aliter q̄m alie creature sūt create. Quia hō est p̄positus de substantiali q̄tuz ad aiā: ⁊ materiali q̄tū ad corpus. Non sic de angelis q̄ solū sunt substātie spūales: nec de animalibus q̄ sunt substātie

materiales ꝓpter qꝫ homo ē similis angelis ⁊ animalibus: qz hꝫ vtrūqꝫ. Jō deꝰ de vtroqꝫ vult adorari. ſ. de anīa. cogitando maieſtatē dei: ⁊ de corpore ꝑ geſtus hūiles: ſicut dñs qui agrū ⁊ vineam laborat ꝓ certo cenſu quo ad vſum ꝓceſſit qui de vtroqꝫ vult habere cenſum: aliter recipiet ſibi totum ꝓmiſſuꝫ. Jta deus de nobis qui dedit nobis vineā. ſ. aiaꝫ que inebriabit cor amore dei: ⁊ agruꝫ corporis vt faciat fructū penitētie ⁊ miſericordie. Jdeo de vtroqꝫ vult habere cenſum deuote adorationis. De angelis nō vult niſi adorationē ſpūalē. ſ. motus reuerentiales mentis. De animalibus ſolum vult geſtus corporis reuerētiales: ſicut fecerunt bos ⁊ aſinus qñ adorauerūt xp̄m in preſepio: quoniā ſolū flexerunt genua: ſz interius nihil cogitabāt. Sed de nobis vult deꝰ totū. ſ. motus reuerētiales mentis ⁊ geſtus corporales. Auctoritas chriſti dicētis. Uenit hora ⁊ nūc eſt quādo veri adoratores adorabūt patrem in ſpiritu et veritate. Nam ⁊ pater tales querit qui adorant eū. Spūs eſt deus ⁊ eos qui adorant eū in ſpiritu ⁊ veritate oportet adorare Joā. iiij. Nota venit hora. ſ. tēpore legis gratie. quādo veri adoratores adorabūt p̄em in ſpū ⁊ tum ad aiaꝫ et in veritate ⁊ tum ad corpus: qz tūc eſt veritas qñ corpus cōformatur ⁊ correſpōdet menti. Et aſſignat rōnem dī. Spūs eſt deus: ⁊ ideo oportet ipſuꝫ adorare in ſpiritu ⁊ veritate. Dic miraculū qđ legit Joan. ix. de ceco a natiuitate illuminato a xp̄o cui dixit xp̄s. Tu credis in filium dei. Reſpōdit ille ⁊ dixit. Quis eſt dñe vt credam in eū. Et dixit ei ieſus. Et vidiſti euꝫ: ⁊ q̄ loquitur tecū ipſe eſt. At ille ait Credo dñe. ⁊ procidēs adorauit eū. Ecce motus reuerētialis ītus in aiaꝫ: geſtus corporalis exteri⁹ qz procidēs adorauit eum. Jta fecerūt iſti ſancti tres reges qñ viderunt cum. ſ. infantem ieſum ſubito in animas ipſorum intrauit motus timoris reuerētialis ex preſentia maieſtatis diuine. Jdeo corpore procidētes adorauerunt eum. De his tribus regibus declarabo quatuor puncta.

Primum quē ſe parauerunt diligenter.

Secūm quō ambulauerunt fortiter.

Tertiū quō queſierunt firmiter

Quartum quō adorauerunt reuerēter.

Et de quarto puncto loquitur thema ꝓcidentes adorauerūt eū. Primꝰ punctus eſt ad declarandum quō iſti tres ſancti reges ſe parauerunt apte. Pro quo ſciendum qđ ex quo deus ꝓmiſit abrae ⁊ ſanctis patriarchis qđ mitteret filium ſuum in hūc mundū naſciturū de muliere ꝑgine verū deū ⁊ verū hoiez. De hoc deꝰ dedit ꝓphetias claras ⁊ ſignas: nō ſolū indeis in iudea: ſed ēt in diuerſis mūdi ptibus: in ſignū qđ nō ſolū veniret ad ſalūdū iudeos vt ipſi falſe credūt: ſed etiam oēs ſibi credētes ⁊ obedientes. Singulariter dedit ꝓphetias in partibus oriētalib⁹ vbi erāt magni ꝓphete ⁊ ſapientes ꝑ ꝓphetā balaā dicētē. Videbo eū ſz nō mō. inturbor illū ſed nō ꝓpe. Oriet̄ ſtella ex iacob ⁊ cōſurget virga de iſrael ⁊ ꝑcutiet duces moab. Nu. xxiiij. Nota videbo eū. ſ. xp̄m quē vidit non ꝑ ſe ſed per ſuos ſucceſſores intuebor illum ſz nō ꝓpe: qz ꝑm tertium bibliē a balaā vſqꝫ ad chriſtum cōputanꝫ mille ⁊ quingenti anni. Sed iſti tres reges erant de ſuo genere ⁊ dedit ipſis ſignū dicens. Oriet̄ ſtella ex iacob: id eſt de terra ꝓmiſſionis ⁊ conſurget virga de iſrael. i. rex meſſias ſaluator ⁊ ꝑcutiet duces moab qui interp̄tat̄ ex patre. Et ſignificat diabolū qui eſt pater peccatorū: quib⁹ dixit chriſtus. Vos ex patre diabolo eſtis. Joan. viij. duces moab. i. diaboli ſeu lucifer. Et ſunt ſeptē principes qui ſunt capitanei ſeptem peccatorū capitalium. Primus dux ⁊ capitaneus ſupbie ꝺr leuiathan. Job. xli. Ipſe eſt rex ſup oēs filios ſupbie. Secūs dux ⁊ capitaneus auaricie ꝺr māmona. de quo dixit xp̄s Matt. vj. Non poteſtis deo ſeruire ⁊ māmone. Tertius dux ⁊ capitaneus luxurie dicitur aſmodeus: de quo Tob. vj. Demon nole aſmodeꝰ occidit eos. ſ. luxurioſos. Quartus dux inuidie dicitur beelzebub. Luce. xj. in beelzebub principe demoniorū eiicit demonia. Uerbū fuit inuidoꝝ iudeoꝝ contra xp̄m. Quintus dux gule dicitur beelphegor. Ps. cv. Initiati ſunt beelphegor ⁊ comederūt ſacrificia mortuoꝝ. Sext⁹ dux ire dicit baalberith. Judicuꝫ ix. De pha no baalberith condurit ſibi viros. Septimus dux accidie dicit aſtaroth. ſ. Regū. vij. Auferte deos alienos ō mediove ſtri baalim ⁊ aſtaroth ⁊ ꝓparate corda veſtra domino. Hos ſeptē duces percuſſit dominus noſter Jeſus chriſtus virga ſue predicationis. De qua Dauid. Uirgam virtutis tue emittet domin⁹ ex ſyon ⁊c. Ps. cix. Super hanc prophetiam Balaam dicit Chryſoſtomus qđ eius diſcipuli et illi qui erant de genere eius poſt eius mortem voluerunt ſeruare illā ſtellam. Et ordinauerūt qđ certi de ipſis ſtarent in monte victoriali alto ad meli⁹ contemplandum celum: vbi ſe lauabant credentes ex hoc remitti peccata: et orabāt dicentes. O deus celi deus iſrael: mitte illam ſtellam: ⁊ quando complebitur illa prophetia: et ſic per partes diuidebāt ſibi tēpus. Et in nocte natiuitatis accidit diuina ordinatione qđ iſti tres reges oriētis magni philoſophi ⁊ aſtrologi fuerūt in monte victoriali obſeruātes dictā ſtellam. Et in hora qua chriſt⁹ exiuit de vtero ꝑginis. ſtella apparuit eis clariſſima et baſſa in aere: nec claritas ſolis impediebat eius aſpectum. Et recitat Chryſoſtomus opinionem qđ in illa ſtella erat forma pueri cum cruce in fronte. Dicit aliqui qđ magi voluerunt adorare ſtellā Sed dicit Aug. qđ angelus dñi dixit eis qđ non adorarent ſtellā: ſed qđ irent adorare creatorē nouiter natū. Tunc reges tenuerūt cōſiliū quomodo irēt: qualiter ſe prepararēt: ⁊ quid ſibi portarent ⁊ offerrent dicentes. Iſte rex magnus eſt et potens: offeramus ei aurum: ⁊ eſt deꝰ et creator: qz ſtelle ſibi ſeruiunt: ideo offeramus ei incēſum et i hoc ſigno crucis oſtēdatur qđ debet pati in cruce: ideo offeramus ei myrrhā amarā. Eccl'ia. Magi videntes ſtellā dixerūt adinuicē. Hoc ſignū magni regis eſt. Eamus et inquiramus eū et offeramus ei munera: aurū: thus: ⁊ myrrhā. Credo ego licet non legatur qđ rationabiliter ſancti reges in muneribꝰ ſignificabāt qđ de xp̄o credebāt. Credo qđ etiā in veſtibꝰ: qz rex qui portabat aurum: voluit indui de panno aureo: et ille qui portabat thus: de purpura alba: et q̄ myrrham: ſcarlata rubea. Ecce quō parauerūt ſe apte tā in muneribꝰ qđ in veſtibus. Moraliter inuenio in ſacra ſcriptura qđ deus ꝓmiſit hominibus duas ſtellas. vnā in veteri lege. ſ. iſtam que apparuit regibus oriētis que figurabat redemptionē humanalē. Secundā meliorem ꝓmiſerat in nouo teſtamento dicēs Qui vicerit ⁊ cuſtodierit vſqꝫ in finē opera mea: dabo illi ſtellā matutinā. Apoc. ij. Hec figurabat ſaluationem celeſtialē: Nota qui vicerit: ſcz diabolū per humilitatem: carnē per caſtitatē: et mundū per paupertatē: ⁊ cuſtodierit vſqꝫ in finē opera mea: dabo illi ſtellam matutinam: id eſt angelum bonum perducētem animā vſqꝫ ad chriſtum. Dic quomodo āgeli in ſacra ſcriptura dicuntur ſtelle. Ratio: qz ſicut celū firmamenti decorat̄ et ornatur ſtellis: ſic celū empyreū decoratur et ornatur angelis ſanctis: ꝓpter qđ dicūtur ſtelle. Auctoritas. Stelle dederūt lumē in cuſtodijs ſuis ⁊ letate ſunt: vocate ſūt et dixerūt. adſumus. et luxerunt ei cū iocunditate qui fecit illas ⁊c. Baruch. iij. Nota ſtelle: id eſt angeli: dederūt lumen in cuſtodijs ſuis: id eſt hominibus quos cuſtodiunt. Dauid. Angelis ſuis mādauit de te: vt cuſtodiant te. Ipſi dant in intellectu quid ſit credendum: in memoria quid ſit timendū et retinendū: in voluntate quid ſit ſperandum: ⁊ in opere quid ſit faciendū. Et quādo homo recipit lumen inſtructionis coū ipſi letantur. Et in fine quando homo eſt in articulo mortis: deus mittit ſtellā matutinā. i. angelum qui ducit animam ad Chriſtū ſicut illa ſtella duxit reges ad xp̄m. Fiat ergo ratio. Si hec ſtella hodierna coruptibilis: qz ſtatim conuerſa fuit in preiacentē materiā: ita fuit obſeruata et deſiderata quāto magis nos debem⁹ expectare illam ſtellā incoruptibilem: lauando nos ab omnibus immūdicijs ⁊ pctis. Primo lauando cor ab ira: odio: rancore: et mala voluntate: os a blaſphemijs: mendacijs et detractionibus: manus a furtis ⁊ vſuris: ⁊ ſic de alijs: et totū corpus a corruptionibus luxurie ⁊ carnalitatis. Nota pro dicti precedentis euidentia qđ illa ſtella que magis apparuit in natiuitate xp̄i non fuit vna celeſtiū ſtellarum quantuplici ratione: quas ſanctus Thomas ponit. iij. parte. q. xxxvj. arti. vij. Et dicit ſanctus Tho. aliorū narratis opinionibus. De illa ſtelle quidditate: ꝓbabilius: videt qđ fuerit ſtella de nouo creata: non in celo: ſed in aere vicino terre: q̄ ſm diuinam voluntatem mouebatur. Quod et Aug. ſentit: ſcz qđ non fuerit de ſtellis ce-

lestibus:qz dicit in libro cõtra Faustum Nõ ex illis erat stellis que ab initio create itinerum suoz ordinẽ sub creatoris lege custodiunt: sed nouo virginis partu nouũ sydus apparuit. Itẽ sentit Chrysostomus. Scõs pũctus est ad declarandũ quomodo isti tres reges sancti ambulauerũt fortiter:qz de capite mũdi:scz oriẽte venerũt intra tredecim dies vsqz ad iudeam que est in medio mũdi. Ad practicam:sm q̃ inuenio i textu z in glosis doctorum: ipsis preparatis statim inceperunt viam:et stella precedebat ostendẽs eis viã quã debebãt facere. Ita q̃ quãdo habebant ascendere collem: prius stella ascẽdebat:z q̃n habebant descendere descendebat. Item quãdo habebant trãsire flumen:stella ostẽdebat eis locũ trãsitus. Et q̃n erant in villis in quibus habebãt quiescere: stella stabat imobiliter super hospitiũ. Deinde i recessu stella incipiebat viã:et ipsi sequebant. Nunquid videtur vobis istud fuisse magnũ miraculum:hoc mõ venerunt vsqz ad terminum terre p̃missionis. Et in crastinũ q̃n debuerũt itrare terrã iudee: stella disparuit eis. Cogitate qualẽ tristitiã habuerunt dicentes. O miseri q̃d est hoc ex aliquo peccato alicuius nostrũ stella disparuit. quid faciemus? Dicit sanctus Tho. q̃ tenuerũt consiliũ quid facerent. Quidam dicebãt q̃ redirẽt:q̃n querere regẽ nouũ in terra aliena magnũ periculũ esset. Alii dixerũt q̃ irent ad min⁹ vsqz ad ciuitatem hierlm:qz tantus rex in nobili ciuitate deberet esse natus vel ad minus scirent vbi erat natus qz ibi erant magni rabini z doctores:ideo faciam⁹ qõ in nobis est. Et venerũt in ciuitatẽ hierusalẽ. Et tunc fuit cõpleta ꝓphetia Esa. dicentis. Surge illuminare hierusalẽ: quia venit lumen tuũ:z gloria dñi sup te orta est Quia ecce tenebre operient terrã:z caligo populos:super te autẽ orietur dñs:z gloria eius in te videbit. Et ambulabũt gentes in lumine tuo:et reges in splendore ortus tui &c. Esa. lx. Et loquit̃ gentiudaice quasi ꝑsone dormiẽti dicẽs. Surge. s. ciuitas hierlm:illumiare. s. lumine. claritatis fidei: qvenit lumẽ tuũ. s. xps. Nota z ambulabũt gẽtes in lumine tuo nõ solũ indei. Moraliter sup hoc q̃ reges amissa stella venerũt hierlm: vt ibi certificarentur. Sic debemus nos facere q̃n amittim⁹ stellã gre dei. Sciendũ q̃ gratia dei dicit stella p̃ stellã regũ significata. Rõ qz sicut illa stella dirigebat z ducebat reges ad xp̃m in iudeã:sic gratia dei dirigit nos z ducit z ostendit viam para disi illis qui habent cã. Primo in biuio ostendit viam dextrã. O quot biuia sunt in hoc mũdo illis qui volunt ire ad xp̃m Primũ est superbie et vanitatis ad sinistrã:mãsuetudinis z humilitatis ad dexterã. Stella gratie dei ostẽdit ire ad dexterã humilitatis que est via recta plana et bona et absqz periculo. Scõm est auaricie z cupiditatis z misericordie z liberalitatis. Tertium est luxurie z carnalitatis:et mundicie et puritatis. Quartũ est inuidie z malignitatis ad sinistrũ: et beniuolentie z charitatis ad dextrã: quam ostendit stella gratie. Quintum est gule et voracitatis: z abstinẽtie et parcitatis. Sextũ est ire z seueritatis:et patis z vnitatis. Septimum est accidie:et ociositatis. diligentie z operositatis:in his stella gratie dei dirigit nos. item stella gratie dei ostendit viam ascendendo per viam cõtẽplatiuã:et descendẽdo per viã actiuã ad opera mie z pietatis. Istẽ ostendit trãsitũ in flumine delectationũ mũdi vbi ꝯplures submerguntur vt homo non recipiat de ipsis nisi necessaria: z sm legez nõ extra:ne submergak in cibo z potu z vestitu sopore &c. Idco dicebat btus Joãnes. Unctionẽ quã accepistis ab eo: maneat in vobis; et non necesse habetis vt aliquis doceat vos:sz sicut vnctio eiꝰ docet vos de omnibus. i. Joan. ij. Nota vnctionem glo. j. gratiã diuinã. Sed quid est a nobis faciendũ quando stella diuine gre amittit: q̃ nõ perdit nisi per pctm̃ mortale. Dico q̃ debem⁹ facere sicut fecerũt illi sancti reges. s. ire in hierusalẽ. i. ad ecclesiã cõfiteri pctã nra: et sic recuperabitur stellã gre dei. Jõ dicit xps Paulo qui pdiderat stellã. Ingredere ciuitatem:et ibi dicetur tibi q̃d te operteat facere. Actũ. ix. Nota ciuitatẽ scz Damascum que interpretatur sanguinea: z significat ecclesiam in qua conseratur et sumitur corpus z sanguis christi. Tertius punctus est ad declarandum quomodo isti tres sancti reges quesierunt christuz discrete siue locũ natiuitatis xp̃i: postq̃

fuerunt in ciuitate hierlm. Dic practice quando reges fuerũt prope ciuitatẽ:cogitate qualis commotio fuit in ciuitate: maxime qz herodes q̃d fuit nouus rex et extraneꝰ a populo iudeoz timebat sibi et custodiebat se ab eis. Cogitate q̃ statim herodes misit ad reges ad sciẽdum q̃d erãt z quẽ quærebãt z quare veniebãt. Responderũt reges q̃ ipsi veniebãt querere regẽ iudeorũ nouiter natũ. Credat̃ q̃ fuit eis dictũ. Non dicatis:alias herodes persequetur vos. Dixerũt. Nõ negabimus veritatẽ. Uidim⁹ enim stellã eius in oriente:z venim⁹ adorare eũ. Chrysos. Considera deuotionem regum: nõdum xp̃m viderãt: et pro eo mori parati erant Fuit dictũ herodi ꝓpter quid venerant Cogitate qualis dolor z timor intrauit in cor eius:maxime: qz de hoc iam timebat Et mirabilia que in natiuitate xp̃i fuerãt facta audiuerat: ꝓpter qõ reputauit se perditũ z destructũ. De hoc dicit euãgelista Mat. Audiens herodes rex turbatus est:et oĩs hierosolyma cũ illo. Sz dissimulauit suã maliciã ostẽdendo leticiam de natiuitate xp̃i. Et qz reges oriẽtis venerũt simplr z sine armis:permisit ipsos intrare ciuitatẽ:et recepit eos honorifice. Postea dixit eis. Dñi:quare venistis. Rnderunt. Querimus vbi est qui nat⁹ est rex iudeorũ. Ecce in quo periculo ponebãt se. herodes vero dissimulans dixit. Audiui aliquid de hoc: sed nescio an sit certũ q̃ sit natus. Responderũt reges. Certũ est:qz nos vidim⁹ stellã eiꝰ in oriente. Tunc dixit herodes. Et mõ dñi quid vultis? Responderũt. Uenimus cũ munerimus adorare eũ. Tunc herodes clam vocatis magis diligẽter didicit ab eis tẽpus stelle que apparuit eis dicens regibus. Ex quo vos certificastis me de die z tpe natiuitatis ego cũ magistris doctoribus z rabinis certificabo vos de loco vbi natus est: vt omnes insimul ip̃m adoremus. O pdito:z ex alia parte parabat iã gladiũ vt ip̃m iugularet si posset. Et cõgregãs oẽs principes sacerdotum z scribas: sciscitabak ab eis vbi xps nasceret. Qui oẽs concorditer responderunt q̃ in ciuitate bethleẽ sm prophetiã Michee. v. Et tu bethleem terra iuda ne quaqz minima es in milibus iuda. Ex te em̃ exiet dux q̃ regat populũ meũ israel. Nota. qui regat in virtutibus exemplo cõuersationis et predicationis. Tũc herodes certificauit reges de loco:z mittẽs eos in bethleẽ dicẽs. Ite z interrogate diligẽter de puero:z cũ inueneritis renunciate mihi vt et ego veniẽs adorem eum O pditor. Eccliã. Hostis heredes impie christum venire quid times: non arripit mortalia q̃ regna dat celestia. Ecce quomodo scti reges quesierũt discrete cum magna diligẽtia. Moraliter ibi sancti reges anteq̃ venirẽt ad herodẽ dirigebãtur a stella:sed postq̃ venerũt ad regẽ herodẽ habuerunt recurrere ad scripturas sanctas ad se gubernandũ &c. Herodes signat antixp̃m: qz sicut herodes volẽs xp̃m occidere occidit innocẽtes. Sic antixp̃s volens destruere fidem xp̃i occidet xp̃ianos sibi cõtradicentes. Et illa stella significat scientiã humanã: scz logicam; philosophiã:leges:canones: quib⁹ modo dirigimur z gubernamur. Sed quando crimus in tempore antixp̃i oportebit recurrere ad scripturas sacras:quia antixp̃s non credet logice:nec philosophice nec poetrie nec legibus &c. Solũ cũ sacra scriptura habebim⁹ stare ꝓtra ip̃m: ergo quãta culpa est mõ qz null⁹ curat de biblia. Seculares dant se sciẽtijs lucratiuis. Religiosi qui deberent studere sacrã scripturã: vnus dat se virgilio: alius ouidio: alius terẽtio z sic de alijs. Hoc est signum inter alia propinquitatis antixp̃i: qz antixp̃s ad probãdum suum errorẽ q̃ est messias z filius dei &c. Non allegabit nisi textũ biblie z prophetias. Quõ te defendes ad improbandũ eũ si ignoras bibliam. De hoc habeẽ ꝓphetia Salomonis dicẽtis. Cum ꝓphetia defecerit:dissipabitur ppls. Prouerb. xxix. Prophetia notat vetus testamẽtum:iõ dicebat xps oĩbus. Scrutamini scripturas:quia vos putatis in ipsis vitã eternã habere:z ille sunt qui testimoniũ perhibẽt de me. Jo. v. Quartus pũctus est quõ ipsum adorauerunt digne posteaq̃ receperũt congeriũ siue licentiam recedẽdi ab herode! z q̃n fuerunt ad portam ciuitatis hierusalem stella apparuit eis. O si q̃s posset declarare gaudium quod ipsi habuerunt. Et hoc dicit Mattheus. Uidẽtes autẽ stellã gauisi sunt gaudio magno valde. Modo apparet ratio q̃re stella disparuit eis: vt

Universidad de Deusto Biblioteca

duplici signo scz stelle et scripture essent certificati de veritate: ⁊ haberent duplex testimoniū. Et stella antecedebat eos vt prius ⁊ qñ fuerūt ꝑpe bethleem forte ad meridiam leuā: iurati ⁊ ꝓceres ciuitatis bethleē qui audiuerāt eoꝝ aduentū venerunt obuiā eis dicentes. Quid placet et que causa aductus? Qui dixerūt. Ubi est q̄ natus est rex indeoꝝ? Uidimus stellam eius in oriēte: ⁊ venim⁹ adorare eū Qui dixerūt. Nos nescimus alium regē nisi herodem. O proditores illa stella illuminauit istos tres reges: ⁊ sol. i. christ⁹ nō potuit illuminare eos eoꝝ culpa impediente ⁊ obicem ponente in nocte nativitatis qñ resulsit. Et stella videbat ab omnibus vt dixit Maximus in sermone hodierno. Recte autē vna stella resplenduit: cuius gens p̄sida nec radios occultare possit nec abscōdere veritatē: vbi celum ipsum vniuersoꝝ oculis sydereo lumine fulgebat. Cogitate qñ iudei aspiciebant stellā que bonis dabat deuotionem: ⁊ malis incutiebat terroꝛē: quō mirabantur: qñ non multū alta: quā sequebātur reges ⁊ intrauerūt ciuitatē ⁊ finaliter venerūt ad locum vbi erat puer. Dicunt sancti doctores q̄ adhuc virgo Maria erat in illa porticu cū pueroybi peperat. Et dicit glo. q̄ non erat ibi tunc ioseph ordinatione diuina: ne putaret pater ipsius pueri. Cogitate qñ virgo Maria sensit venire illam militiā q̄ timuit ⁊ abscondit puerū in p̄sepio ⁊ ipa suebat filabat vel orabat: ⁊ totū coꝛ cōtremebat Stella autem stetit supra vbi erat puer. Et reges mirabant cum non viderēt ibi palatium nec magnam domū et aspiciebant se mutuo dicentes. Quid est hoc q̄ stella non mouet? Dicit Maxim⁹ q̄ stella emittebat nouos radios ⁊ dariores. q. d. regibus. Hic est rex quē queritis. Reges autē descenderūt ad terrā de equis vel animalibus suis: ⁊ vnus coꝛ veniēs ad porticū elevauit modicum flaciatam di. Quis est hic? Et vidit virginē filantē vel suentē. Et accedentes alij duo reges quādo viderūt virginē Mariā statim habuerūt magnā deuotionē. Que dixit eis Dñi: quid placet vobis? Qui dixerunt. Scitis vos vbi est q̄ natus est rex iudeorum: q̄ volum⁹ ipm adorare. Virgo Maria nō dixit se nescire: sed dixit. Dñi: hoc deberēt scire magni dñi ⁊ rabini ⁊ rectores ciuitatis. Et verū dicebāt: et interim reges totaliter in corde fuerūt calefacti. Et inde exeuntes respererūt stellā q̄ stabat superius immobiliter et pulchriorē. Et iterū redierūt ad virginē: ⁊ dixerunt sibi. Uos habet⁹ filiū? Que respōdit. Ita dñi. Et est diu q̄ peperistis? Respondit. Dñi: hodie sūt. xiij. dies. Dixerūt reges. Bona inuēcula: si placet vobis ostendatis ipsum nobis. Tūc virgo sciēs q̄ pro bono veniebant: recepit filium de p̄sepio: et ostendit eis. Qui dixerūt. Quōvocatur? Virgo Maria rñdit. Jesus. Quo nole audito: p̄cidentes adoꝛauerūt eum dicentes. O saluator: vos beneveneritis, O dñe tāta est humilitas vestra q̄ voluistis venire in stabulū hui⁹ mundi miseri, Uos qui estis infinitus i diuinitate: estis restrict⁹ in humanitate. Uos q̄ estis creator: estis factus creatura. Uos q̄ estis salus immortalis ⁊ impassibilis estis fact⁹ passibilis ⁊ mortalis. O dñe tāta gra est ista. Et flentes osculabantur pedes eius Deinde adorātes matrē: dicebāt. O camera paradisi: templū del: sacrariū spiritussancti. O benedicta: vos portastis nobis saluatorē. Dicit euangelista q̄ aptis thesauris suis obtulerūt ei munera: aurum: thus ⁊ myrrhā. Aurū tāq̄ regi magno: thus tāq̄ deo vero: ⁊ myrrhā amaram tāq̄ passuro. Et fuit cōpleta ꝓphetia Dauid de ista die dicētis. Reges thar sis ⁊ insule munera offerēt: reges arabū et saba dona adducēt. Et adoꝛabūt eum oēs reges: ⁊ oēs gētes seruiēt ei. ps. lxxj, Nota seruiēt ei. s. ꝓpter lucrū bonū et remunerationē quē dat suis seruitoribus. Sctus q̄ seruit mūdo: q̄ suis seruitorib⁹ dat mortē ⁊ aiam diabolo: q̄ dat penam eternā. Sed xp̄s suis seruitorib⁹ dat gratiam in hoc mūdo: ⁊ gloriā in alio. ideo si bi est seruiendū: ideo xp̄s. Dñm deū tuū adorabis: ⁊ illi soli seruies. Mat. iiij. Deinde sancti reges fecerūt orationē deoꝛ ostēderet eis si redirent ad herodē. Sed dicit euāgelista q̄ respōso accepto i somnis. s. ab āgelo ne redirēt ad herodē: per aliā viā reuersi sunt in r: gionē suā. Coꝛ templamini hic modicū qñ venit ioseph et vidit tantū aurū: thus: et myrrhā quo modo gaudebat: sed ex alia parte tristabatur q̄ non fuit dignus interesse tanto

te. Uerbigratia. Dentur duo hoies quorum vnus sit abstinens ⁊ alter gulosus naturaliter multoamplius viuet abstinens. Dicūt medici q̄ plures iterficit cibus q̄ gladius: cū th̄ moriant tot in prelijs ⁊ in guerris. Ideo tēperate comedere ⁊ bibere debem⁹. Nota q̄ legit de magno alexandro qui cū fuisset monarcha ⁊ fuisset in oriente ad Bracmanas: admirās de eoꝝ antiq̄tate cogitauit q̄ aliquam medicinā debebāt habere: ex qua eoꝝ vita conseruabatur ⁊ querens vt eā sibi ostenderent vt ipsa vteretur. Qui dixerunt q̄ nō placeret sibi. Rñdit q̄ immo. Tunc dixerunt sibi q̄ coꝝ medicina erat temperantia: q̄ semel in die comedebant de vno solo cibo: ⁊ nō placuit ei. De hac dicit scriptura. Noli auid⁹ esse in omni epulatiōe: ⁊ nō te effundas sup oēm escam. In multis em̄ escis erit infirmitas et auiditas appropinquabit vsq̄ ad cholerā. Propter crapulā multi, obiciunt: qui aūt abstinens est adūciet vitā. Ecclīastici. xxxvij. Nota sicut dicūt medici q̄ prima digestio debet fieri in olla: scōa in oꝛe: tertia in stomacho. Itē nō te effundas sup oēm escā. Nota ꝯ diuites tam laicos q̄ ecclīasticos quivtunt multis escis ⁊ de qualibet volūt comedere et confundunt sibi stomachū: q̄ quilibet eib⁹ hz suā digestionē. Ideo dicit in multis escis erit infirmitas. Qz sicut in olla in qua decoquit de bone ⁊ de porco et de pulle ⁊c. qñ vnus cib⁹ est coct⁹ alius est consumptus. ꝓpter hoc magni dñi ⁊ plativiuūt parū: ideo dicit ꝓpter crapulam. i. crudā epulā hz ethymologiā multi obierūt. Qui aūt abstinēs est adūciet vitā. Quinta ciuitas in alto monte sita est q̄nta v̄tus que est prima theologalis. s. spes que ostenditur cū dicit. Discevbi sit victus: sed quare dicitur victus: q̄z tota spes xp̄iana ꝓsistit in victu: q̄z victus sacre eucharistie est radix spei nr̄e. Rō: q̄z sicut totū malū destructōis nostre humane nature venit ex cibo. s. vetito. Sic vult de⁹ q̄ totū bonū nostre saluationis veniat ex cibo eucharistie. Querit sctus Tho. in. iiij. vtr̄ sacr̄m eucharistie sit tra necc̄sarium q̄ sine illo non possim⁹ saluari. Et arguit q̄ non est ita necessarium quia pueri absq̄ cōione saluantur. Sed finaliter respondet determinādo q̄ nullus potest saluari nisi virtute hui⁹ sacramenti. Quid ergo de pueris ⁊c. Rñdetur per talem similitudinem: quia qñ homo comedit in prandio vel cena: solū vnū mēbrum corporis. s. os comedit ⁊ recipit cibum ⁊ oia alia membra reficiuntur. Ita de sacramento altaris. Tota christianitas est vnum corpus fide ⁊ charitate cōiunctū habens multa mēbra. Sacerdos est os hui⁹ corporis. Cū ergo sacerdos cōicat oia mēbra reficiunt. Ideo etiam pueri qui sunt mēbra hui⁹ corpis. Ideo dicit ecclesia in collecta. Refecti cibo potuq̄ celesti, deus noster. nō dicit refect⁹ de cibo sacerdotis. Si dicatur ex quo iā cōicam⁹ oꝛe sacerdotū audiendo missam Quid ergo opz nos cōicare in pascha. Respondeo q̄ dupler est cōio. s. spūalis ⁊ sacramētalis. Cōio spūalis fit quotiescunq̄ homo audit missam in charitate: tunc homo cōicat spūaliter tanq̄ membrū eccl̄ie. Alia est cōio sacramentalis q̄ ꝑcipit fieri semel in anno. s. in paschate ad quaz tenentur omnes vtriusq̄ sexus cuz ad annos discretionis peruenerint. De ista virtute spei dicit dauid. Oculi omniū te in sperant dñe et tu das escam illoꝝ in tempore oportuno: scz in missa qz illud tempus est ordinatio. Apis tu manū tuam: ⁊ imples omne animal benedictione. ps. xviij. Secta est fides: ibi Discevbi sit lumen oculoꝝ. Sed quare nominatur sic. Rñdeo q̄ sicut corpus habet duos oculos quibus videt: ita anima habet duos respectus tanq̄ oculos: scz respectū diuinitatis xp̄i quasi oculum dextrū ⁊ respectū humanitatis ei⁹ quasi oculū sinistrū. In his duobus consistit tota fides catholica que habet quatuordecim articulos fidei. s. septē diuinitatis ⁊ septē humanitatis: ⁊ omes simul cōtinentur in Credo in deū. Benedictus est ille qui habet istos duos oculos claros ⁊ bonos. de q̄bus dicit xp̄s. Non turbet coꝛ vestrū neq̄ formidet: creditis in deū ⁊ in me credite. Joā. xiij. Creditis i deū. Ecce oculus dexter. et in me credite. i. in meā humanitatez. Ecce hic oculus sinister. Ideo dauid orando dicebat. Illumina oculos meos ne vnq̄ obdormiā in morte: nequando dicat inimicus meus prevalui aduersus eum. ps. xij. Non loquitur de oculis corporis: q̄ nō legitur

fuisse cecus:sed de oculis aieyt illumina rent sibi ne peccaret ꝓtra fidē: q̄ si fundamentū cadit:totū eī edificiū corruet. De hoc san. Tho.ij.ij.q.iij.arti.vij.vbi querit vtꝝ fides sit prima virtutū:ꝛ ostēditur precipue in solutione ad quartum q̄o ipsa sit fundamentuz.secus de alijs virtutibus. Sed quidam sunt ceci oculo dextro:vt agarem qui non habent fidez christianitatis christi:quidam oculo sinistro:vt manichei qui negāt humanitatē christi: sed vtroq̄ sunt ceci iudei miseri.

¶Septima est charitas generalis que ipiritit in amore dei ꝛ primi que ostenditur ibi. Discevbi sit pax. Que sic vocatur ab effectu:quia pacificat creaturam cuz creatore quando ipsum diligit sup̄ oia. Et ista pax ꝓseruatur q̄diu creatura seruat tria prima precepta.i. non habebis deos alienos. Scōm nō assumes nomē dñi dei tui in vanū. Tertium memento vt diem sabbati sanctifices. Jdeo xp̄us Mat.xxij. Diliges dñm deū tuū ex toto corde tuo:ꝛ ex tota alia tua: ꝛ ex tota mēte tua. Scō charitas facit pacem cū ꝓximo que seruatur seruando alia septez vt iuvis honorari a filijs tuis:honora parentes tuos. Secūdo si nō vis occidi: nō occidas. Tertio si nō vis vxorē tuā tāgi ab alio:nō tangas vxorē alterius. Quarto si nō vis depredari:nō furtum facias. Quinto si non vis diffamari:non falsuz testimoniū dicas. Sexto si non vis in aliquo damnificari nulli damnum inferas. Septimo si non vis vt vxorem tuam aliquis cōcupiscat:nō concupiscas vxorem proximi tui. Hec est charitas generalis dei ꝛ proximi. Jdeo dicit christus de pace dei ꝛ proximi. Pacem relinquo vobis: pacē meā do vobis ꝛc. Joā.xiij. Dauid Pax multa diligentibus legem tuā:ꝛ nō est illis scandalum. ps. cxviij. Quia in dilectione dei ꝛ proximi vniuersa lex pēdet ꝛ prophete. Deo gratias.

¶In epiphania dñi. Sermo.iij.

Er aliam viam reuersi sunt in regionez suam. Mat.ij. Hoc verbū sm intellectuz historicū declarat viam reuersionis trium regum.s. per aliā viā reuersi sunt in regionem suā: et non per aliam per quam venerant: iuxta diuinam ordinationem ꝛ angeli reuelationem dicentis ei o ne redirent ad herodem. Sed iuxta intellectum allegoricuz ꝛ spiritualem dicitur de nobis. quid debemus facere.scz ire ad regionez nostrā non per viam per quam venimus: sed p aliam:propter quod oportet declarare tria puncta.

Primus qualis est terra vel regio nra ꝓpria ad quam debemus ire finaliter.

Scōs qualis est via per quā possemus errare vt caueamus ab ea prudenter.

Tertius qualis est via p quā sine errore pueniamus ad patriam securiter.

¶Quantū ad primū dico q̄ gloria celestis illa est terra propria ꝛ regio ad quā debem⁹ ire finaliter que nostra est triplici ratione ꝛ iure.scilicet.

Creationis.

Redemptionis.

Legationis.

¶Quantū ad primū ꝯre creditis q̄ deꝰ creauit celū nō p se:q̄ iam habebat habitationem latam.s.suā eternitatē.ꝛ verius dicit q̄ celuz ꝛ terra stant in deo q̄ q̄ deus stat in celo vel in terra:q̄ deꝰ nō indiget sustētamēto. Nec celū creauit p angelis ex necessitate. Ratio q̄ cuz sint creature spirituales nō indigēt loco corporali:sed ipm creauit p nobis qui sum⁹ corporales:ideo indigemus loco corporali:ergo iure creatiōis illa regio est nostra. Autoritas. Annunciat de ea scilicz gloria amico suo q̄ possessio eī sit ꝛ ad eā possit ascēdere. Job.xxxvj. Nota ami co suo:q̄ solū amici dei intrantillo. Inimici autez faciuntse indignos intrare il luc. Et ad eam possumus ascendere scz per scalam virtutū ꝛ bonoꝝ operꝝ. Sed est hic argumentū in opposituz: q̄ dicit dauid,ppha. Celū celi dño:terrā aūt dedit filijs hoim. ps. cxiij. Celū.i. gloria celi deo. Quomodo ergo dabit homini iure creationis. Responsio q̄ p essentiā et naturā gloria celi soli deo debetur:quia sua est essentialiter ꝛ naturaliꝛ. terra aūt cōpetit homini.sz glia celi cōpetit hoi p administrationē diuinalē. Jō dicit annūciat de ea amico suo. Scō est nra iure redēptionis:q̄ xp̄s emit ipam nobis magno precio.s.sanguine suo. Nō em̄ emit ipsam p se:q̄ iā erat sua:sz p nobis:quia

nullus sanguis humanꝰ nec oia creaturā sactaꝝ ꝛ faciendaruz suffecissent ad emendū illā gloriā solū ad horā vnā. Sz venit filius dei qui dedit preciū magnū ꝛ superabūdans. Jdeo sancti qui sunt in gloria dicūt deo. Redemisti nos deꝰ i sanguine tuo ex omni tribu ꝛ lingua ꝛ populo ꝛ natiōe:ꝛ fecisti nos deo nostro regnū ꝛ sacerdotes:ꝛ regnabimus super terrā. Apo.v. Redemisti nos:nō dicit emisti:sz redemisti.i.iterū emisti. Dicūtoēs sancti doctores ꝯcorditer q̄ tāta erat virtꝰ sanguinis xp̄i q̄ minima eius gutta fuisset preciū sufficiēs ꝛ superabūdans. Cuz ergo tot guttas effuderat.primo in circūcisione ꝛc. Jdeo nō solū emit sz redimit. Et fecisti nos de nostro regnū ꝛ sacerdotes. Nota. dicit regnū ꝛ sacerdotes:q̄ oīs q̄ intrant gloriā paradisi sunt regnū quātum ad aiaz in qua deus regnat in intellectu per cognitionē in memoria p bñficioꝝ recordationē:in volūtate per amorem ꝛ deuotionē. Et sunt sacerdotes quātum ad corpus ipz deo sacrificādo p penitētiaz.ꝛ sic exponit glo. Et regnabim⁹ sup̄ terrā:nō dicit in terra. Pz ergo q̄ illa patria est nostra iure redēptionis. Tertio est nostra iure legationis:q̄ dñs noster iesus xp̄s in suo vltimo testamēto ipsam nobis dimisit. Deus fecit duo testamēta scz vetus ꝛ nouum. In veteri testamēto nō dimisit illā alicui:sz dimisit arcētum:aurū:panē: vinū:cibū ꝛ potū:fructus ꝛ victoriā inimicoꝝ. Deinde fecit aliud testamētuz scz nouū morte ipsiꝰ confirmatū. Testamētuz em̄ nouū in morte xp̄i cōfirmatū ē:ergo ꝛ primū est cassatū. In nouo aūt testamēto legauit gloriā celestez dicēs. Nolite timere pusillus grex q̄ complacuit patri vestro dare vobis regnuz. Luc.xij. Nos sumus pusilli respectu sanctoꝝ angelorꝝ. Et nedesperemus dicit. quomō ꝛ nos habebimus regnum dei. Jō dicit xp̄s. Nolite timere ꝛc. Sed sunt multi in mūdo qui magis audiūt et curant de pmissionibus veteris testamēti:q̄ de pmissionibus noui testamēti:q̄ non curant de gloria eterna ꝛ futura:sed de pecuniis:de honoribꝰ: dignitatibus: vt victoria inimicoꝝ ꝛc. que omnia sunt transitoria ꝛ tēporalia. Jō de legato eterno debemus curare ꝛ ipz appetere ꝛ desiderare. Si alicꝰ miles dimisisset vobis aliqd castrū in suo testamēto: de quo nā dum haberetis possessionē:nocte ꝛ die laboraretis vt ipm haberetis: q̄to q̄ magis ꝛ castro glie nobis a xp̄o dimisso. Sz pauci sunt q̄ laborāt vt habeāt possessionē. Jdeo dicit Cypri. in sua epla de mortalitate. patriā nostrā paradisum cōputemus:parētes:patriarchaꝝ:ꝛ pphas iā habere cepimus:vt quid nō ꝓperamus: vt quid nō currimus ad patriā nostraz: vt videre ꝛ parētes nostros visitare possimus. Magnus illuc charoꝝ nūerus nos preceſſit:ꝛ expectat turba filiorum parētum ꝛ amicoꝝ qui iaz sunt de sua salute securi:adhuc de nostra solliciti. Patz primus pūctus. Secūdo vidēdum est qualis est via per quā erraucrūt primi parētes:ꝛ nos similiter possem⁹ vt caucam⁹. Dico q̄ in principio mūdi via fuit errata per adā ꝛ euā:q̄ inuenerūt tres vias totas:quibus deuiauerūt ꝛ amiserunt paradisi patriā:ꝛ venerunt in hanc vallem miserie ꝛ lachrymarum.

Prima fuit via superbie.

Secunda fuit inobedientie.

Tertia fuit gule.

¶Non credatis q̄ pcām gule fuit ꝓmū: immo dicit sctūs Tho. in prima parte q̄ anteq̄ de fructu vetito comederēt: iam erant in eis peccata superbie:q̄ quādo serpēs dixit eue. Cur ꝓcepit vobis deus vt nō comederetis ex omni ligno paradisi Gen.iij. hec fuit prima questio mundi a diabolo inuēta qui fuit primus sophista in specie serpentis facie hūanā hntis. vt dicit magister hystoriaꝝ. Statiz facta q̄stione eua habuit superbiaz ꝛ quare nō comederem⁹ ex oīi fructu statim cor eius elatum est ex superbia. Ecce deuiatio quo mō incepit in eua. Jdeo dicit scriptura. Initiū oīis peccati est superbia qui tenuerit eam implebitur maledictis:ꝛ subuertet eum in finē. Eccli.x. Nota superbus tet cuz:q̄ superbus vult esse elatꝰ super alios:sz in fine ibit caput subtus i infernum. Scōm pctm̄ fuit inobediētia: sicut fuit in adā q̄ fuit grauius:q̄ magis debuit ipsi cauere. Sz dicit aug. q̄ adā pcc cauit nolens contristare suas delitias. Primo vxorē q̄ erat pulcherrima ꝛ adaz multū diligebat eā:ideo amore ipius comedit:q̄ si adam nō comedisset iōa sola fuisset dānata ꝛ nō filij:nec fuisset pctm̄

originale:sed postq̃ ipsa comedit de fructu attulit adeꝝ comederet. O dixit adã nõ comedatis ne moriamini. Rñdit eua. Ego comedi ⁊ non sum mortua: ideo comedatis. Adã nolẽs eã cõtristare comedit. Ecce hic scõm peccatuz:scz inobediẽtia. O quot adã sunt hodie in mũdo qui volentes cõplacere mulieribus in vanitatibus suis faciũt vsuras: rapinas malas aduocationes:falsas sentẽtias:furta:retẽtiones ⁊ hmõi. Jdeo apl's. Si adhuc hoibus placerẽ:xpi seruus nõ essem ad gal'.j. Dauid. De⁹ dissipauit ossa eoꝝ qui hoibus placẽt: cõfusi sunt qm deus spreuit os. ps.lij. Nota q̃ ossa sunt virtutes:q̃ sicut ossa sustinent corpus:ita virtutes sustinent aiam. Sed ossa virtutũ illoꝝ q̃ hoib⁹ placẽt ⁊tra deũ dissipant ⁊ cõfũdunt in morte qñ remittunt in infernum. Tertiũ pcm̃ fuit secutũ qñ adã comedit:ecce pcm̃ gule. Ois labor hois in ore eius: ꝛ alia eius nõ implebit bonis. Eccliastes.vj. Nota q̃ vbi nos habem⁹ hois:iudei hñt ade:q̃ oẽs labores ipsi⁹ ader filioꝝ suoꝝ in ore ei⁹.i. ex pctõ gule venerũt. ⁊ dũ os impleret illo fructu aia fuit euacuata virtutib⁹ ⁊ meritis. Jõ dicit aia ei⁹ nõ iplebit bonis:imo euacuabitur. Ecce secũda via deuotiõis a paradisi via. Tertio videda est via p quã debemus reuerti directe:q̃ dicit thema q̃ p aliã viã reuersi sunt in regionem suã. Jurta illud Deut.xvij. Dñs pcepit vobis vt nequaq̃ p eãdẽ viã reuertamini. Itẽ mãdatũ est mihi in ꝓmone dñi preciptis. Nõ reuerteris p viã quaveneris. iij.Reg.xiij. Oportet ergo redire p alias vias tribus mõ predictio ⁊trarias quas xps ordinauit ⁊ ostendit nobis.

Primo ℨ supbiã ostẽdit viã hũilitatis.
Scõo contra inobedientiam ostendit viam obedientie.
Tertio ℨ gulã ostẽdit viã tẽperantie.

¶Dico p̃mo q̃ de⁹ ordinauit ⁊ ofdit nobis ⁊tra viã supbie viã humilitatis:quã primo ostẽdit opere qñ descẽdẽs de celo voluit humiliari nras miserias assumendo. Deinde ipsam ostẽdit ꝓbo qñ dixit. Discite a me:q̃ mitis sum ⁊ humilis corde. Mat.xj. Ergo dimittat via ade ⁊ eue supbie ⁊ sequamur xpz per viã planã securã hũilitatis. De qua Esa. xxxv. Erit ibi semita: ⁊ via sctã vocabit. Nõ trãsibit per eã pollutus: ⁊ hec erit vobis via directa:ita vt stulti nõ errent per eã. Nõ erit ibi leo: ⁊ mala bestia nõ ascẽdet p eã:nec inueniet ibi. Nota erit: scz in nouo testamento via ⁊ semita:q̃ ꝓa humilitas cõsistit in duob⁹:scz in fundamento ⁊ in ornamẽto. Fundamẽtũ humilitatis est in corde nõ supbire de aliqua gꝛa pfectiõe vel dono. sz magis humiliari ad istar bastari:q̃ quãto plus portat maius on⁹:tãto plus inclinatur nec se ãppiciat de ꝓciositate oneris quãtũcunq̃ sit ꝓciosuz. Jdẽ si portatis onus deuotiõis sctitatis vel diuitiaꝝvos portatis ꝓciosꝫ scriniũ mercatoris xpi:iõ caueatis ne ipm pdatis. Qui hoc cogitaret de nullo supbiret hec cõsideratio hũiliabat beatã virginẽ mariam q̃ portabat thesauꝝ ⁊ clenodiũ ꝓciosuz cũ eẽt mater dei. Talibus ꝓsideratiõnibus humiliabantur sancti apli ⁊ oẽs sancte psone. Scõo ornamẽtũ humilitatis ꝓsistit ad extra in opatiõibus: q̃ si estis vere humiles in corde:nõ portabitis vanitates ad extra in corpe. Ecce q̃ re dicit ꝓpheta. Erit sibi semita:scz i corporis humilitate ad extra in operib⁹:ita vt stulti nõ errent p eã: q̃ nullus põt excusari quin possit per viã humilitatis ꝛcedere. Nõ erit ibi leo.i. supbus: nec mala bestia.i. mulier vana ⁊ supba. De eũtibus ad paradisuz p hãc viã humilitatis potest dici thema:per aliã viaz ⁊c. Scõo ꝛtraviã inobediẽtie xps ordinauit ⁊ ostẽdit nobis viã obediẽtie. Primo de facto ⁊ ope: q̃ fuit in oibus obediẽs deo pri: iõ apl's. Factus est obediẽs vsq̃ ad mẽtẽ:mortem aũt crucis. Ad phili.ij. Et nota qualẽ obedientiã habuit:⁊ ostẽdit:nõ solũ deo patri:sed etiã virgini matri:⁊ ioseph nutritio:q̃ erat subditus illis. Lu. ij. Itẽ crucifixoribus q̃s dixerũt ei expolia te:⁊ ipe statim obediunt ⁊c. Jõ amore sui simus obediẽtes eis pceptis dei. Hãc viã obediẽtie petebat dauid di. Legẽ pone mihi dñe viã iustificationũ tuaꝝ:⁊ exquirã eã semper. ps. cxviij. Nota q̃ xps dedit legẽ ⁊ viã obedientie ser ꝓditiõib⁹ gentiũ mundi. Prima est dñoꝝ prelatoꝝ quibus xps dedit legẽ ⁊ viã iustificationum tuaꝝ:⁊ exquirã eã semper. ps. cxviij. Nota q̃ xps dedit legẽ ⁊ viã obedientie ser ꝓditiõib⁹ gentiũ mundi. Prima est dñoꝝ prelatoꝝ quibus xps dedit legẽ ⁊ viã iustificationum dicens. Pascite q̃ in vobis est gregẽ dei:puidẽtes nõ coacte sed spõtanee ꝛm deũ:neq̃ turpis lucri gꝛa:sed volũtarie: neq̃ vt dñantes in cleris: ꝛ forma facti gregis ex alo:⁊ cuz apparuerit princeps pastoꝝ pcutietis imarcessibilẽ glorie coronã.j. Pe.v. Nota turpe lucrũ est qñ p pter simoniã faciũt. Per hãc viam debẽt ire obedienter dñi prelati. Scõa est dño rũ tẽporaliũ:quib⁹ xps dedit legẽ obedientie ⁊ viã iustificationũ dicẽs. Domini q̃ iustũ est ⁊ equũ seruis prestate:sciẽtes qm̃ ⁊ vos dñz habetis i celo. ad Col'. iiij. Tertia est religiosorum dicens. Obedite ꝓpositis vestris ⁊ subiacete eis. Jpsi em̃ puigilãt q̃si rõnẽ ꝓ aiab⁹ vris reddituri. ad Heb.vl. Quarta est simpliciũ de ricoꝝ dicẽs. Sint lũbi vri pcincti ⁊ lucerne ardentes in manib⁹ vris ⁊c. Luce.xij. Quinta est diuitũ: q̃b⁹ dedit legẽ miseri cordie dicẽs. Estote misericordes sicut ⁊ pr̃ vester misericors est: date ⁊ dabit vobis ⁊c. Lu.vj. Sexta est paupeꝝ q̃b⁹ dedit legẽ patiẽtie dicẽs. Jn patientia vra possidebitis animas vestras. Luce.xxj. Ecce hic quare dicit. Legẽ pone mihi domine ⁊c. De obediẽtib⁹ dicit thema. Per aliam viã reuersi sunt. Tertio xps cõtra viam gule ordinauit nobis viã tẽperantie seu abstinentie. Primo de facto ⁊ ope q̃ statiz baptizat⁹ a ioãne itrauit desertũ ⁊ iciunauit q̃dragita dieb⁹ ⁊ q̃draginta noctib⁹ q̃ nihil comedit. Item ꝓbo dicẽs. Penitentiã agite: scz abstinẽdo a delectationib⁹ cibi ⁊ pot⁹ ⁊ alioꝝ. Jdeo primũ preceptum q̃ deus dedit post diluuium fuit abstinẽtia: scz cõtra gulam di. Carnẽ cũ sanguine nõ comedetis. Esa. ix. ideo dicit Greg. super illo verbo. Per aliã viã reuersi sunt:q̃ ad paradisi gaudiũs per cibũ cecidim⁹:ad hec p abstinẽtiam quãtũ possum⁹ resurgam⁹. Jsta est via de qua dicit xps. Arta est via q̃ ducit ad vitã:et pauci sunt q̃ inueniũt eã. Mat. vij. Sed isti qui tendũt per istã viam vadunt recte ad paradisum. De quibus dicit thema. Per aliam viam reuersi sunt in regionem suam.

¶Jn epiphania domini. Sermo.iiij.

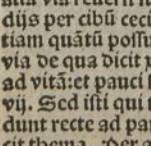

Btulerunt ei munera:aurũ:th⁹ ⁊ myrrhã. Mat.ij. Hoc verbuz ad lr̃am loq̃t de illis tribus regib⁹ q̃ obtulerunt munera ⁊c. Sz iuxta itel lectũ anagogicũ quez volo pertractare: sciendũ q̃ deus in hoc mũdo fecit creaturas in triplici differẽtia. Quasdã creaturas fecit oino corporales: q̃ tã corpora q̃ aie fiunt de terra. Dicit phs q̃ aia bruti educitur de potẽtia materie. Itẽ dicit tex. Producat terra aiam viuentẽ in gñe suo iumẽta ⁊ reptilia:⁊ bestias terre. Geñ. primo. Jdeo qñ moritur brutũ:morit etiam aia eius. Hoc satis tradit sctũs Tho.j. parte q.v. ar.vj. in solu. ad primũ. Auctoritas. Cũcta supple q̃ sunt in aiali bruto subiacẽt vanitati ⁊ oia pergunt ad vnũ locuz. de terra facta sunt ⁊ i terrã pariter reuertũtur Eccl'astes.iij. Tertio fecit de⁹ creaturas simul spirituales ⁊ corporales: scz hominẽ:qui quãtũ ad corpus est corporalis de terra fact⁹ sicut aial brutũ. Geñ. ij. Formauit de⁹ hoiez de limo terre q̃tũ ad corpus. Sed q̃tũ ad aiaz est spũalis similis angelis:q̃ aia homis nõ educitur de potentia materie: sed creatur a deo vt angelus ⁊ creãdo infunditur corpori:⁊ infundendo creatur ad gubernãdum ⁊ custodiendum castrũ corporis ad instar militis cui rex cõmittit castruz inter inimicos positum. Si bene custodit castrum premiatur a rege. si autẽ male ⁊ permittit intrare inimicos regis tãq̃ proditor punitur a rege. Et ita morit sicut animal brutũ quãtuz ad corpus. Auctoritas. Unus est interius hominis et iumentorum:⁊ equa vtriusq̃ cõditio: sicut moritur homo:sic ⁊ illa moriũtur. Et nihil habet homo iumento amplius:scilicz quãtũ ad corpus. Eccl's.iij. Sed quãtuz ad animam homo est similis angelis q̃ anima homis est imortalis vt angelus. q̃ em̃ aia hominis sit icorruptibilis probat efficaciter sanc. Tho.j. parte.q.lxxv. ar.vj. Et in morte corporis anima redit ad deum vt reddat computum deo ⁊ rationem de gubernatiõe corporis. Auctoritas. Reuertatur puluis in terrã suam vnde erat scz quantũ ad corpus ⁊ spirit⁹ redeat ad deum qui dedit illum. Eccle. vlti. Cui dicet xps. Redde rationem vilicationis tue. Luce.xvj. Apostolus. statutum est hominibus semel mori quãtũ ad corpus:⁊ post hoc iudiciũ:quantũ ad

Universidad de Deusto
Biblioteca

animam.Heb.ix.Modo ſm Augu. in li-
bro de cura pro mortuis agenda tres cō-
ditiones ſunt defunctorum.

Quidam ſunt boni perfecte:ꝛ iſti offe-
runt deo aurum per magnum valorem.

Quidā ſunt boni mediocriter:ꝛ iſti of
ferunt deo thus per bonum odorem.

Quidā ſunt mali puerſe : ꝛ iſti offerūt
deo myrrhā per amaritudinem.

¶De his oibus dicit thema. Obtulerūt
ei aurum thus ꝛ myrrham. Dico primo
q̄ quidā defuncti ſunt boni pfecte: ſicut
ſunt deuoti religioſi clerici vel laici : q̄ ꝛ
fecerunt plura peccata:tamen pro tēpo-
re cōuerterūt ſe ad deū ꝛ fecerūt magnā
penitentiā de peccatis ſuis . Primo ha-
buerunt magnā contritionē. Secūdo ꝓ
poſitum non redeundi ad peccata. Ter
tio fuerūt confeſſi. Quarto ſatiſſecerūt.
Quinto remiſerunt iniurias ꝛc.orabant
ꝛ ieiunabant: cōmunicabant : faciebant
magnas elemoſynas ꝛ multa opera bo-
na:intantū q̄ ſi in ſtatera diuine iuſticie
ponerenꝫ bona ꝛ mala que fecerūt:plus
ponderarēt bona q̄ mala:tales ſunt au
rū purū ꝓptet penitentiā in hoc mun-
do factā: ideo q̄n tales decedūt nō trāſ-
eunt per purgatoriū : q̄ eoꝝ anime iam
fuerūt in hoc mūdo purgate in fornello
penitentie. ideo vt aurum purū bonum
ſtatim ponunt in cofris theſaurorum dei
ſcz in ordinibus angelorꝝ. Sicut dicit ec
cleſia ō beata magdalena . In theſauro
regis repoſita eſt dragma pdita . Et ta-
libus dicit petrus apl's. Modicū nunc ſi
opz cōtriſtari in varijs tentatiōibus vt
pbatio fidei veſtre multo pciosior ſit au
ro q̄ per ignez ꝓbat: inueniat in laudē
ꝛ gloriā ꝛ honorē ꝛ reuelationē ieſu chri
ſti.j.Pe.j. Nota modicū nūc: ſcz i hac vi
ta preſenti:ſi ꝓ q̄ opz cōtriſtari:q̄ q̄dli
bet opus penitentie infert triſticiā ꝛ do-
lorē homini. vñ dolor ꝛ triſticia eſt cōte
ri de peccatis que tm̄ placuerūt. Itē do-
lor eſt recipere ꝓpoſitū nō redire ad ea
ad q̄ homo inclinatur naturaliter. Idez
de cōfeſſione quaſi ſe diffamādo ſiue dif
famare ſe:ꝛ ſic de alijs operibus penitē-
tie:ideo dicunt varie tentationes . Sed
in morte talis anima inueniꝫ in laudem
gloriam ꝛ honorem . Ubi tāgūtur tria q̄
fiūt anime bone ꝛ perfecte . Primum eſt
in mortis articulo angelus cuſtos ſubi-
to totus letus aſcendit in celum dicens
xp̄o quō ſibi talis commiſſus eſt in extre
mis. Et xp̄s lz ſciat oia tñ ad inſtar iudi
cis interrogat iuſtū ꝛ impiū:ꝛ audit re
lationem angeli qui laudat illū de bona
vita ꝛ de penitētia quā fecit. Ecce quare
dicit inueniat in laudem. Tūc xp̄s preci
pit alijs angelis vt deſcendāt ad aſſociā
dū illā aiam:qui tm̄ nos diligūt ꝙ quili
bet ingerit ſe dicere. Ecce ego dñe mitte me.
Itē filij petunt mitti qui ſimul cū ange
lis deſcendūt ad aſſociādū aiam patris
vel matris ꝛc. Statim aia a corpore ſe
parata videt eos ꝛ cognoſcit eos di. Un
de mihi tantus honor . ideo iob loquēs
de perſona bona ꝛ perfecta dicit. Si fue
rit ꝑ eo angelus loquēs vnus de milib⁹
vt annūciet hominis equitatē:id eſt pe
nitētiam:miſerebit eius ꝛ dicet . Libera
eū vt nō deſcendat in corruptionē. Inue
ni in quo ei propitier ſcz penitētiā condi
gnam. Job.xxxiij. Ideo dauid. ps.xxxij.
Exultate iuſti i dño rectos decet collau-
datio . Scōo dicit vt inueniat in gloriaz
q̄ talis aia ſic pfecta ſanctis angelis aſ-
ſociata:vadit ad inſtar ſponſe in die nu-
ptiarū. O qualis gloria q̄ tales ꝛ tāti re
ges duces ꝛ nobiles:ꝛ barones paradiſi
aſſociant ipſam. Et qualia feſta fiunt ei
in q̄libet platea paradiſi per ſanctos ꝛc.
di. O benedicta aia ꝛc. Et ipſa inclinan-
do ſe dicit. Nō nobis dñe nō nobis:ſz no
mini tuo da gloriam. Propter hoc dicit.
Non ſunt cōdigne paſſiones huius tem
poris ad futurā gloriā que reuelabit in
nobis.ad Ro.viij . Huius intellectū ſan-
ctus Thomas ponit.j.ij.q.cxiij.arti.iij.
vbi queritvtrū homo ex condigno poſſit
mereri vitam eternā. Tertio dicit vt in-
ueniat in honorez: ꝛ hoc quādo ſctā aia
ſic aſſociata venit vſq̄ ad cathedraz xp̄i
vbi a xp̄o recipit coronaz glie. O qualis
eſt gloria coronari a ſummo pontifice: q̄
lis honor eſt regi quādo coronat ab ar
chiepiſcopo qualis eſt honor ceſari au
guſto coronari a xp̄i vicario romano pō
tifice: quod tñ nihil eſt reſpectu illius co
ronis. Sapiēn.v. Juſti in perpetuum vi
uent ꝛ apud dñm eſt merces eorū ꝛ cogi
tatio illoꝝ apud altiſſimū. ideo accipiēt
regnū decoris ꝛ diadema ſpeciei de ma-
nu domini. De quibus dicit thema. Ob
tulerūt dño aurum . Dico ſecūdo ꝙ quā

dā ſunt boni medio modo: ſicut ſunt illi
qui faciunt penitentiā de pctis ſuis: ꝓte
runt de pctis:ſed non tm̄ ſicut magdale
na:tñ ſi eſt vera ꝓtritio nō eſt ſine gratia
dei:confitent ſemel in anno:ꝛ ſeruāt pe-
nitentiā eis datam ſine iniunctam:nihil
aliud addentes:audiūt miſſam ſolz in
diebus dñicis:ſ festis:cōicant in paſcha
te:ieiunant preciſe ieiunia eccl'ie:ꝛ nihil
aliud faciūt:niſi illa ad que tenenꝫ. Ta-
les boni ſunt:ſed q̄ pnia eſt modica re-
ſpectu pctōꝝ:ideo modicū redolēt:ſz ta-
les q̄n decedūt offerūt deo thus in igne
purgatorij:vbi tunc ardēter deſiderant
deū. De q̄b⁹ dicit ſcriptura ſacra. Quaſi
thus redolēs i dieb⁹ eſtatis quaſi ignis
effulgēs:ꝛ quaſi thus ardēs in igne. Ec-
cleſiaſtici.l.In dicta autoritate ſunt tres
clauſule. Prima declarat ꝓditionez ani-
marū impfectaꝝ cū dicit. Quaſi thus re
dolens in diebus eſtatis. In dieb⁹ hye-
mis thus nō redolet ꝓpter frigus ſz in
dieb⁹ eſtatis redolet modicū: ſed in igne
multū redolet. Sic pſone impfecte mo-
dicū redolēt:ſi ſeruāt illa ad que tenenꝫ
ꝛ nihil aliud addāt. Uñ ſi dicatur eis in
diebus ferialib⁹ vt vadāt ad miſſam:rñ-
dent non tenecor ꝛc. Idez de alijs bonis
operibus. Ideo recipiūt illas bonas de-
lectatiōes ꝛ ſolacia que poſſunt ſine pec
cato mortali:ꝛ ſeruāt ꝓcepta dei. Se-
cunda clauſula innuit: ꝛ declarat ꝓditio
nes purgatorij:cū dicit. Quaſi ignis ef-
fulgens. Nō itelligatis q̄ ille ignis pur-
gatorij ſit de lignis ſed eſt flamma pura
ꝛ clara. Secus de igne inferni qui eſt te-
nebroſus ad inſtar ignis ſulphurei. Sz
ignis purgatorij eſt clarus : q̄ anime q̄
ſunt in purgatorio ſunt clare in fide ca-
tholica:ꝛ in conſcientia per gratiam dei
quā habēt ſecū:ſz purificanꝫ in illo igne
Si dicatur iuxta regulam philoſophie.
Oñe agēs ꝑſtantius eſt ſuo paſſo. Cuz
ergo aia ſit ꝑſtantior igne q̄n ergo tor-
quet illa illo. Rñſio. Regl'a philoſophie
eſt vera loquendo naturaliter: ſed ignis
purgatorij non agit naturaliter nec vir-
tute ꝓpria:q̄ ſi ſic tūc nō poſſet alias cru
ciare:q̄ nullum corporale pōt agere na-
turaliter in rem ſpūalem. Sed ille ignis
purgatorij agit ſupranaturaliter tanꝫ
inſtrm̄ diuine iuſtitie nec agit tanꝫ prin
cipale agens. Qm̄ ſi denegaret vna for-
mica poſſet vnū angelū cruciare. Et vir-
tute diuina ille ignis durat ablq̄ lignis:
ideo dicitur. Quaſi effulgēs cruciat ani
mā. Unde de anima que vadit in purga
torium dicit apoſtolus. Detrimentū pa
tietur:ipſe aūt ſalnus erit: ſic tñ quaſi p
ignem.j.cor.iij. Tertia clauſula decla-
rat modum q̄n portatur anima ad pur
gatorium ꝛ ponit cū dicitur. Quaſi th⁹
ardēs in igne. Dic ſm ſanctū Thom̄. q̄
aia portat ad purgatoriū a bono ange-
lo ꝛ non a malo vt dicunt aliqui q̄ talis
aia exit cum victoria de campo belli hu
ius mūdi denicto diabolo nō eſt ergo ve
riſimile q̄ victor capiatur a victo ꝛ porte
tur. Ideo ſm ſanctum Tho. portat ibi a
bono angelo. Dic practice q̄n mittitur
thus in thuribulo ꝛc. Sic bonus ange-
lus recipit thus.ſ.animā devaſculo cor-
poris:dicens corā ſummo ſacerdote be-
nedicite. xp̄us ꝙ dat ſniam q̄ ſit tanto
tpe in purgatorio quaſi thus in thuribu
lo:ꝛ tunc anima eſt quaſi thus ardēs in
igne euaporans ſurſum fumū laudis et
benedictionis ad deum: q̄ euaſit penas
horribiles inferni. Secus de aiabus in-
ferni que euaporant ſurſum ad deū fu-
mū fetidū blaſphemiaꝝ ꝛ maledictionū
Nota exemplū de duob⁹ puerletis vel de
ſeruis quos dñs vult corrigere. quorum
vn⁹ humil'r petit veniā ali⁹ nō ꝛc. De il-
lis de iferno btūs ioānes dicit. Eſtuane
runt eſtu magno.ſ. dānati ꝛ blaſphema
uerūt nomē dei. Apoc.xvj. Queſtio. vtꝫ
aie purgatorij poſſint adiuuari ſuffra-
gijs noſtris ꝙtuz ad diminutionē tpis ꝛ
penaꝝ. Rñſio q̄ ſic. Declareꝫ hoc iuxta
ſil'itudinem mēbroꝝ corpis q̄ oia mem
bra corpis coniuncta vno ſpiritu viuifi-
canꝫ ꝛ reficiunꝫ cibo ab ore ſumpto. Se-
cus de membris ablatis ꝛ a corpe preci-
ſis. Idem de corpore myſtico eccleſie cu
ius corporis anime purgatorij ſunt mē-
bra que eodem ſpiritu ſcilicet ſancto vi-
uificantur. Secus de damnatis q̄ ſunt
membra ablata ꝛ ſciſſa a corpore ecc'ie.
Prouer.xj. Mortuo homie impio nulla
erit vltra ſpes. Taliter ergo anima pur-
gatorij poteſt iuuari ſuffragijs parentū
ꝛ amicorum q̄ ſtatim liberabitur: q̄ ſen
tentia que dat a xp̄o ſtādi in purgatorio
tantovel tanto tpe conditionaliter: dat.
Ideo apl's.ad Ro.viij . Qui ſm ſpiritum

sunt spiritus sentiunt. Dic practice quo facto suffragio pro ipsis vt dicta missa vl oratione vel absolutione facta vel elemosyna data: statim sentiunt alleuiationē pene. Dic quo suffragiū ꝓncipale qđ pōt fieri p ipsis est suffragiū missarū. Seruatis tñ duabus ꝯditionibus. Prima q̄ nō fiat ꝓcium in missis ⁊c. Scōa q̄ sacerdos sit bonus homo ⁊ amicus dei. tantum quantū homo pōt cognoscere ad extra: ne sit ꝯcubinarius ⁊c. Hzeg. Cum is qui displicet ad intercedendū mittit ira ti animus ad deteriora ꝓuocatur. Item Josa. ix. Scimus em̄ q̄ peccatores de⁹ nō exaudit. Sancta ergo ⁊ salubris est cogitatio ꝓ defunctis exorare vt a ꝑctis soluant. ij. Macha. xij. vide de hoc. ē. f. iij. dñice. iiij. aduēt⁹. Tertia conditio defunctoꝝ est quoꝝdā qui sunt mali peruerse. Dic de quolibet statu sicut sunt illi q̄ sciūt se viuere in peccatis mortalib⁹ ⁊ recta via ire ad infernū ⁊ nolūt dimittere peccata: vt superbiā: aut auariciam. vel luxuriā ⁊c. imo truffando: ridēdo: comedendo: bibēdo: ⁊ delectādo vadūt ad infernū. De qb⁹ dicit scriptura sacra. Ducunt in bonis dies suos et in puncto ad inferna descēdūt. Job. xxj. Tales in morte descendunt statim in infernū vbi offerunt deo myrrhā amarā ꝓ magnū dolorem ideo in ꝑsona damnati di. scriptura sctā Amari. mea ama. Esaie. xxxviij. no. mors damnatoꝝ est amara: qz in morte corpali pđūt oia bona hui⁹ mūdi. Scōo est amarior quando datur a xp̄o sententia dānatiōis irreuocabiliter. Tertio est amarissima q̄n iam cruciank in inferno ⁊ post iudiciū cruciabunt simul in corpe. Dic quomodo deus dat gloriam vel penam in alio mundo ꝑm opera bona vel mala que homo fecit in hoc mundo. Ubi sciendū q̄ sicut in eterna vita siue beata diuerse mansiones ꝑm verbū xp̄i sunt: qz quidā clarius quidā minus alijs vident diuinā essentiam. Ita etiā sunt inequales gradus in tormētis infernalib⁹. Nā ⁊ si oēs dānati in penis infernalib⁹ quo ad durationē siue quo ad ꝓpetuitatem sint pares: sunt tñ ipares quo ad acerbitatē. Sicut etiā oēs beati sunt pares in eternitate supple participata diuine visionis ⁊ fruitiōis: sunt tñ inequales ⁊ impares quo ad gradum visionis ꝑm diuersam mensuram facultatis quā sortiūtur ex diuersa participatione luminis glie. Qui em̄ plus abūdauerit in lumine glorie: clarius ⁊ limpidius videbit diuinam essentiā ⁊ intensius fruitione fruetur ⁊c. Hoc veritas est ⁊ doctoris sancti sententia in plerisq̄ passibus eiusdem resolutorie determinata. Nota quomodo opa bona vel mala ꝓ prius sunt ab aia cogitando: deliberando: ordinādo: ꝓponēdo ideo aia ꝓ pri⁹ meret vel demeret: sed in executione opis corpus coopat. Uerbigratia. de aliqbus opibus ꝓpter que aia prius hz gloriam vel penam. Deinde post iudiciū corpus etiā habebit gloriam vel penam. Deo gratias.

¶ De eodem. Sermo. v.

Boriente venerūt hierosolymā. Mat. ij. Hoc verbum ad lr̄am declarat terminū a quo venerūt reges: cū dicit: ab oriēte venerūt reges nō tracti violenter sed libere cū dicit venerunt supple libere: ⁊ terminū ad quez cū dicit hierosolymā. de isto itellectu nō cura amplius: sed iuxta intellectū spiritualem intendo declarare quomodo gētes q̄ sunt in peccatis possunt venire ad illā celestem hierusalē. De hoc dauid in ps. cvj. Qui redēpti sunt a dño: quos redemit de manu inimici: de regionib⁹ congreauit eos. A solis ortu et occasu ab aq̄lone ⁊ mari. Item Luc. xiij. Ueniēt ab oriente ⁊ occidente: ⁊ aquilone ⁊ austro: ⁊ accūbent in regno dei. Ex his ꝑz ꝓ a quatuor partibus mundi gentes veniūt ad celestem hierosolymā quadruplici ratione vel modo. scz.

Ab oriente iuuentutis.
Ab occidente senectutis.
Ab aquilone aduersitatis.
A meridie siue austro prosperitatis.

¶ De primis dicit thema. Ab oriente venerunt. Dico ꝑmo q̄ alīq̄ veniūt ad deū in hoc mūdo ꝓ gratiā ⁊ in alio ꝓ gloriaz ab oriente iuuentutis: ⁊ isti veniunt tracti p amorez sicut sunt hoies ⁊ mulieres iuuenes: qui in flore iuuentutis dant se deuotioni ⁊ bone vite ⁊ seruitio dei orando: ieiunādo: nō iurāt nec mentiunt: nec nocent alicui: sed audiūt missas ⁊ sermones: deuote: tales veniūt ad deū ab oriēte iuuentutis. Jam videtis quō claritas dei in oriente incipit. Sic in talibus claritas bone vite incipit in oriente iuuentutis. Si tu haberes in manu tua rosam pulchrā recentem ⁊ rex peteret eā a te: ⁊ ex alia parte peteret eā cloacarius: ⁊ ex alia vnus captiuus: nunqd esset pri⁹ dā da regi anteq̄ alijs: imo. Idē de rosa seu flore iuuētutis: quā ad te grit rex xp̄s et ex alia parte vnus cloacarius. s. mūdus iste qui non curat nisi de fumo transitorio: ⁊ ex alia parte petit ipsam captiuus scz demon. Cui ergo est danda: clarū est q̄ regi xp̄o. Ideo Thren. iij. Bonū est viro cū portauerit iugū ab adolescētia sua patet hic stulticia illoꝝ qui dicunt: non placet mihi equus faleratus: nec iuuenis volens videri deuotus. Tales veniunt ad deū ab oriēte tracti amore: quos dñs vocat. Autoritas. Esa. xlvj. Ego suz dñs vocans ab oriente auem: ⁊ de terra longinqua virū volūtatis mee. Auis dicitur iuuenis duplici rōne. Prima est sicut auis confidit in alis ad volādū. Job v. Auis nascit ad volatū ⁊ homo ad laborē ⁊c. sic iuuenis confidit de iuuentute sua ad ambulandū. Scōa qz sicut auis nutrita q̄n esurit statim venit q̄n vocat. secus si habz stomachum plenū sic iuuenis quando vocatur a deo in aliqua bona predicatione statim venit: maxime si videt rubricaturā passionis xp̄i. Nota q̄ modo venator vocat falconē tripliciter. Primo ostendendo sibi rubedinem: scōo partē de carne: tertio clamādo. Sic xp̄s nos vocat primo ostēdendo rubedinē. s. crucem: in qua eius caro fuit ꝑ nobis suspensa: rubea sanguinolenta: et quando iuuenis cogitat xp̄i passionē ⁊ dolorē: statim venit ad cū per deuotionez: quia ad huc non est intricatus cum mundo. Secundo vocat nos christus vt venator gustando de venatione q̄n iuuenis audit missas ⁊ sermones libenter: ⁊ cogitat de lectabiliter gaudia paradisi dicit iuuenis. O tam bonū est istud: et sequik xp̄m ꝑ bonā vitam. Ideo dauid. ps. xxxiij. Gustate ⁊ videte q̄m suauis est dñs. Tertio vocat clamando ore predicatoris. Mat. x. Nō em̄ vos estis q̄ loquimini: sed spūs patris vestri qui loquitur in vobis. Juuenis statim venit secus de senibus qui sunt vt falco qui habet stomachū plenū qui licet a dño vocatur non venit sed fugit. Idem de senibus qui sunt pleni diuitijs: q̄n audiunt deū clamantē ore predicatoris. dicunt cras: in quadragesima sequenti vel in alio anno: et interim venit mors ⁊c. Sed iuuenis statim venit. ideo dicit Job cum esset iuuenis. vocabis me et ego respōdebo tibi. Job. xiij. Secūdo dixit de terra longinqua duplici ratione s. naturali ⁊ morali. Nō naturalis est: qz iuuenis ꝑm cursum nature lōge ē a morte: licet in macello mactank tot vituli q̄t boues. Scōa ratio moralis est quia iuuenis multū est lōge a deo q̄n nō vult ieiunare nec orare ⁊c. Dauid. Lōge a peccatoribus salus. Tertio dicit virū volūtatis mee. Nota virum. i. virtuosum: qz talis placet deo. Dic exemplū quod narratur a trib⁹ euāgelist̄. s. Mat. xix. Mar. x. Luce. xviij. De pueris qui portabantur ad xp̄m vt ipsos tangeret ⁊ benediceret: quos ap̄li ꝓhibebant: quod xp̄s indigne tulit ⁊ dixit ap̄lis. Sinite paruulos venire ad me: talium est em̄ regnum celoruz Dixit marcus q̄ amplexabak eos. Dico scōo q̄ aliqui veniunt ad deū ab occidēte senectutis ⁊ isti veniūt tracti p timorē Sicut sunt illi qui totā suā iuuentutem dederunt mūdo in vanitatib⁹ superbie: luxurie auaricie ⁊c. ⁊ q̄n sunt senes absq̄ moralibus: iam nō ꝑt ire nec comedere nec dormire: nec iā vult ipsos mundus tunc ipsi dant se deo. Tales dicunk venire de occidente: qz iam sunt in fine. scz in rta mortē ⁊ veniūt timore mortis. Deus nō deberet tales recipere i seruitiū octogenariū vel nonagenariū: qz nō faciunt nisi comedere ⁊ dormire: sz de⁹ est pi⁹ et benign⁹ et iō recipit ipsos: quasi diceret O vos stulti ⁊ tardi ad credēdum. Luce xxiiij. De talibus deberet facere deus sicut fecit quidaz rex de suo seruitore: qui dimisso rege iuit ad inimicos regis cum quib⁹ expendit totā suā iuuētutē faciendo guerram dño suo. Et q̄n fuit senex redijt ad regē qui suspendit ipsuz in furcas vt merebatur. Nō sic facit deus cum sit totus pius de his qui veniunt ad ipsum ab occidente timore. De quibus ꝺz Esa. lix. Timebūt qui ab occidente nomē domini: ⁊ qui ab ortu solis gloriam eius. cū venerit quasi flumen violentus quē spi-

ritus dñi cogit. Nota timebūt qui ab occidente cupple veniunt nomē dñi: non dicit nomen creatoris vel redemptoris seu saluatoris: sed dicit nomen domini. Cūm ista nomina faciunt cōplures stare i peccatis: cogitantes q̄ xp̄s est creator ⁊ nō in vanum creauit nos. sicut argentarius nō in vanum facit cupam argenteam vt ipsam p̄iciat ⁊c. Idem de nomine redēptoris: q̄ redemit nos ⁊c. Et de noie saluatoris: q̄ cum sit saluator saluabit nos Idem de nomine gubernatoris: ideo gubernat nos. Sed timebunt nomē dñi q̄ō est nomen iusticie. Ideo Hiere. x. Nō est similis tui in dijs. dñe magnus es tu: et magnuz nomen in fortitudine. Quis nō timebit te o rex gentiū. Hoc nomen dñs tangit cor quando homo cogitat q̄ deꝰ est dñs ⁊ ego sum seruus. Ideo si nō facio sibi bonū seruitiū ipse damnabit me. Isto mō venit timor dñi: scz timor solꝰmodo dicum valet: ideo oportet q̄ ibi sit amor Scdo dicit quasi fluuius violentus quē spiritꝰ dñi cogit. Si dicak q̄n senex timebit nomen dñi. Rñdeo cum venerit quasi fluuiꝰ violentus. s. contritio. Q̄n senex videt se ꝓpinquum morti et cogitat penas inferni ⁊ quid erit de ipo tunc sicut oliua conterik iter duas molas sic senex Mola superior est rigor diuine iusticie. Mola inferior est pena inferni: tunc venit quasi fluuius violentus scilz contritio cum lachrymis: de quo multū gaudet deus ⁊ sancti. Dauid. Fluminis impetus letificat ciuitatē dei. ps. xlv. Luc. xv. Gaudiū est angelis dei supvno peccatore penitētiā agente. ⁊ Ezechie. iij. Abij amarus in indignatiōe spiritus mei: manus enim dñi erat mecum confortās me Nota quomodo manus dñi habet quinq̄ digitos. Poller est cordis cōtritio. Index oris confessio. Medius debitorū restitutio. Medicus iniuriarum remissio. Auricularis eucharistie cōmunio. Fiat manꝰ tua vt saluet me. Dō. Dico tertio q̄ quidam veniunt ab aquilone aduersitatis per dolorē sicut sunt illi qui in aduersitate q̄uertūtur ad deum ⁊ veniunt ad ipsuz tracti per dolorē. Quia sicut aquilonaris vētus est frigidus: ⁊ stringit homines: ita aduersitas vel tribulatio stringit hominē cum deo. Job. xxxvij. ab aquilonꝫ venit aurū, i. ex tribulatōe venit homo ad deū q̄ sicut aurum purgak in furnello: ita peccator purificat in tribulatione. Sunt multi q̄ q̄n sunt in prosperitate nō curāt de deo: sicut mulieres pulchre ⁊ iuuenes: sed curāt de ornamētis tripudijs ⁊c. sed quando deus mittit eis tribulationes: aduersitates: infirmitates: diuisiones cum viris suis tunc veniunt ad deū ieiunāt deponunt vanitates ⁊c. Itē homines luxuriosi: auari: superbi: parū curant de deo. Nota similitudinē. Luc. xiiij. de illo qui fecit cenā magnā ⁊ vocauit multos qui cena parata noluerunt venire ⁊c. Qui misit seruū dicēs. Compelle eos intrare scz per aduersitates: dolores: ⁊ tribulationes ⁊c. Itez de hoibus mundanis qui se excusant de cena glorie: nec curant ire per bonam vitam seu viā quā nobis parauit xp̄s. De qua dicit Joā. Apo. xix. Beati qui ad cenā nuptiarū agni vocati sunt. A qua ali qui se excusant dicentes. Villam emi. ecce supbiā. Quidā dicunt iuga bouz emi quinq̄. ecce auariciā. Quidā dicūt vxorē duxi. ecce luxuriam: sed cōpellunk venire aduersitatibus tribulatiōibus infirmitatibꝰ ⁊c. ⁊ sic veniunt ab aq̄lone. Ezego. Mala que nos hic p̄mūt: ad deū ire cōpellūt: sicut puer ꝓpellitur a patre vt vadat ad scholam percutiendo. De istis potest dici illud. Ab aquilone venit aurum. Job. xxxvij. Dico quarto q̄ quidaz veniunt ad deū a meridie prosperitatis. Isti veniunt tracti p rigorē. Meridies q̄ē regio rigida ⁊ fertilis significat ꝓspitatē. que est habere abundātiam bonoruz tēporaliū: honoꝝ: dignitatū: diuitiarum sanitatū ⁊c. que retrahunt hoies ne veniant ad deum. Auctoritas. Incrassatus inpinguatus dilatatus dereliquit deū factorem suū: ⁊ recessit a deo salutari suo Deu. xxxij. Sed quando tales qui sunt in ꝓsperitate q̄uertunk ad deū: vt dauid et patriarche dicuntur venire a meridie ꝓsperitatis ad deuz. Auctoritas. Deus ab austro veniet ⁊ sanctus de mōte pharā: pharan. i. abūdans. De his quatuor simul vna auctoritas. Ab oriēte adducā semē tuū: ⁊ ab occidente congregabo te. Dicam aquiloni da: ⁊ austro noli prohibere. Esa. xliij. Nota ab aquilone adducam semen tuū. s. iuuenes: non violēter sed per amorem ⁊ libere ab occidente cōgregabo te. Dic de sacco tritici i agro dipersi quō nō pōt congregari nisi a deo: sic nec homines mūdani qui habent cor dispersum hincinde in diuitijs et honoribus: oēs radices cordis ponuntur hic inferius. Dicā aquiloni. i. tribulationi da: et austro. i. prosperitati noli prohibere.

¶ In epiphania domini. Sermo. vj.

Ambulabūt gētes in lumie tuo. Esa. lx. ꝓto declaratōe ⁊c. Sciēdū q̄ dñs nr̄ ies xp̄s volens ostendere ⁊ declarare differētiā inter tp̄s ante suā incarnationē ⁊ tēpus post: dixit. Si q̄s ambulauerit in die nō offendit: q̄ lucem huiꝰ mūdi videt. Si aūt ambulauerit in nocte offendit: q̄ lux non est in eo. Joā. xi. In isto auctoritate xp̄s cōparat tempus ante incarnationē nocti: ⁊ tempus post incarnationē diei. Ratio: quia sicut dicitur dies quādo sol lucet: ⁊ dicit nox absentia solis. Idē de xp̄o sole iusticie: de quo dicitur ꝑ gini marie. Felix nāq̄ es sacra virgo maria ⁊c. Hic sol iusticie ex peccato ade fuit absens generi humano. Volens adā plus cōplacere vxori q̄ deo: comedit de cibo vetito ⁊c. Aug. Adā peccauit nolens cōtristare suas delicias. Quia si adā interposuit mulierez inter se et deū quēadmodū terra interponit inter nos et solē quando occidit ⁊c. Ideo Dauid. Sol cognouit occasū suū: posuisti tenebras ⁊ facta est nox. ps. ciij. Sol scz xp̄s iusticie cognouit occasū suū quando adam peccauerat interponēdo vxorē ⁊c. Posuisti tenebras: scz peccatorum: miseriarū et doloꝝ: et facta est nox que durauit quinq̄ milibus annoꝝ ⁊ vltra. Ideo tunc tēporis gētes q̄ ambulabant per istum mūdum cadebant in errores ⁊c. quia non habebant claritatem scientie euangelice. Ideo dicit christꝰ de illo tempore. Si quis ambulauerit in nocte offendit: quia lux nō est in eo. Sz orto sole iustitie super terrā in die natiuitatis: incepit dies clara dans claritatē doctrinarū euangelij et instructionū moralium. De isto die dicit christus. Si quis ambulauerit in die nō offendit: id est nō cadit in errorem vel dubitationē: vel falsam opinionē: immo credit fidem catholicam a christo predicatam: qui nō fallit nec fallitur: nec decipit nec decipik. ideo apostolus. Nox ꝓcessit: dies aūt approp̄inquabit. ad Rom. xiij. De isto die dicit prophetа spiritu prophetico domino nostro Jesu christo. Ambulabunt gētes in lumine tuo. Patet thema. Modo ad cundum ad paradisum ne cadamꝰ sunt nobis necessaria quatuor lumia que habemus a domino. s.:

Lumen intelligentie naturalis.
Lumen doctrine spiritualis.
Lumen exempli virtualis.
Lumen gratie diuinalis.

¶ De quolibet istorum luminū dicit thema. Ambulabunt gentes in lumine tuo ⁊c. Primū lumē nobis necessariū ꝓ eundo ad paradisum ne cadamus: est lumē de intelligētia naturali ne homo sit stultus. Unde intellectꝰ seu ratio naturalis nihil aliud est q̄ quoddam lumē illuminans camerā cōscientie quēadmodū cereus accensus illuminat domū ad dirigēdum in agendis. De isto lumine loquit Dauid deo dicens. Signatū est sup nos lumen vultus tui dñe: dedisti letitiam in corde meo. ps. iiij. Nota sup nos non dicit infra nos scz in sensualitate: sed super nos scz in mēte. Cum isto lumine homo pōt regere se bene ⁊ gubernare in tribus singulariter. s. in credēdis: in faciēdis: et in sperandis. Primo in credēdis: q̄ sicut ille qui viget intellectu naturali: quādo intrat magnā domū vel palatium intellectu naturali cognoscit potētiam domini qui illud fecit ⁊c. Sic persona que viget intellectu naturali: quando videt palatium huius mundi: cuius camere sunt in celo vbi sunt filij ⁊ amici dei. Stabulū est hic vbi sumus nos cū bestijs. Carcer inferni est inferius in corde terre ꝓ malefactoribus. Ex aspectu ergo palatij huius mundi potest cognosci potentia domini qui talem domum creauit solo intellectu naturali absq̄ magistro ⁊ doctore quia nulla domus fit a seipsa. Item in ordinatione ⁊ motu corporū celestiū intellectu naturali pōt cognosci sapientia dei. Itē ex eoꝝ vtilitate: q̄ influunt hic quotidie: et continue pōt cognosci bonitas dei. Hoc dicit apls ad Ro. j. Inuisibilia dei a creatura mūdi per ea que facta sunt intellecta cōspiciunt: ita vt sint inexcu

sabiles. Nota inuisibilia dei sicut sūt attributa diuina vt potētia:sapientia: bonitas ⁊c.a creatura mundi.s. ab homine intellectu vigēte per ea q̄ facta sūt ⁊c.ita q̄ sunt iexcusabiles.s. illi qui nō credūt.

Secundo lumine intellectus naturalis possum⁹ nos gubernare in faciēdis. vnde dato q̄ deus nō dedisset nobis decem p̄cepta moralia:per intellectū naturalē possent sciri ⁊ teneri. Q̄m intellectu naturali scīt ⁊ ostendit ⁊ seruat q̄ null⁹ fidelis seru⁹ et bon⁹ dz pro aliqua re recurrere ad inimicos dñi sui:nec cum illis aliq̄d tractare cōtra dñm suū qui dat sibi vitā ⁊ p̄uisionē.ſz q̄ in suis necessitatib⁹ dz recurrere ad dñm suū potentē ⁊ bonū Ecce primū p̄ceptū. Nō habebis deos alienos. Scdo intellect⁹ naturalis ostendit ⁊ iudicat q̄ bni ⁊ subditi debēt loqui de dño suo cū reuerētia. Ecce scōm. Non assumes nomē dei tui i vanū. Tertio intellectus naturalis dictat q̄ serui faciūt aliq̄d et tenent facere aliquod seruitiuz dño suo:ex quo ipe ꝓuidet ipsis de victu Ecce tertium. Memēto vt diem sabbati sanctifices. Quarto intellectus naturalis dictat q̄ quilibet dñs vult q̄ in domo sua inuenes honorēt senes. Ecce quartū Honora patrē ⁊ matrē tuā ⁊c. Quito nullus dñs vult q̄ in domo sua aliquis recipiat vindictā de iniuria sibi facta: sed q̄ petat ab eo iustitiam. Ecce quintū. Non occides. Sexto nullus dominus vult q̄ in domo sua aliquis cū filiabus vel ancillis suis carnaliter conueniat: nisi ipse dederit in coniugiū. Ecce sextū. Nō mechaberis. Septimo nullus domin⁹ vult q̄ in domo sua aliquis recipiat aliquid ab eo vel ab alio:ſz q̄ sit content⁹ de parte sua quā dñs sibi dedit. Ecce septimuz p̄ceptū. Non furtū facies. Itē q̄ null⁹ diffamet alterū:⁊ sic de aliis. Patet ergo q̄ lumen intellectus naturalis dictat nobis quid faciēdū. Auctoritas. Cū gētes que legē non habent naturaliter ea que legis sunt faciunt:ciusmodi legē non habentes ipsi sibi sunt lex:q̄ ostendūt opus legis scriptū in cordib⁹ suis:testimoniuz reddente illis conscientia ipsoꝝ. Romanorū.ij. Tertio lumen intellectus naturalis sufficit ad ostendēdum nobis quid a deo sit sperandū. Quoniā ratio naturalis dictat q̄ quilibet bonus dñs potens sapiens ⁊ iustus det retributionem suis bonis seruitoribus:⁊ malis seruitoribus det punitionem. Cum ergo deus sit summe bonus:iustus:potens ⁊ sapiēs. Ideo oportet dicere de necessitate q̄ premiat suos bonos seruitores qui seruiunt sibi iuxta suā voluntatē:⁊ q̄ punit malos ⁊c. Hec autem retributio bonorum vel punitio malorum seruitorum non fit in hoc mundo:ergo oportet dicere et necessario credere q̄ est alia vita in qua premiat bonos ⁊ punit malos:vel de⁹ esset iniustus quod absit. De hoc apls. Sine fide ipoſsibile est q̄ēcp placere deo. Credere em̄ oportet accedētē ad deū q̄ est:⁊ q̄ inquirentibus se remunerator sit. ad Heb. xj. De isto lumine intellectus naturalis dicit thema. Ambulabunt gentes ⁊c. Dico secundo q̄ scōm lumen nobis necessariū est lumen de doctrina spirituali. Ratio: q̄ primū lumen.s. intellectus naturalis solum nobis declarat q̄ debemus credere vnū deū:⁊ quid faciēdū et quid sperādum:sed non declarat nobis nec ostēdit q̄ ille de⁹ vnus sit in essentia:⁊ trinus in personis:quia intellectus naturalis non sufficit ad hoc declarandum: vt pulchre ostendit sanct⁹ Tho. j. parte. q. xxxij. ar. j. Huius rationem superius in quodam sermone reperies. Ideo fuit nobis necessarium lumē doctrine spiritualis ab ore dei incarnati dicens. Tres sunt qui testimonium dāt in celo:pater:verbū: et spiritussanctus. Et hi tres vnū sunt. j. Joā. v. Item lumen intellectus naturalis nō sufficit nobis ad declarandū qualiter de illis trib⁹ personis diuinis:nec pater:nec spūssctūs:sed filius fuit incarnat⁹:ſz ostenditur luie doctrine cū apls. dicat. Qui cū in forma dei esset nō rapinā arbitrat⁹ est esse se equalē deo:sed semetipm exinaniuit formā serui accipiēs:in similitudinē hominū fact⁹:⁊ habitu inuēt⁹ est vt hō. ad Phil. ij. Itē nō sufficit intellect⁹ naturalis ad declarādū quō virgo cōcepit ⁊ peperit:⁊ quō post partū ꝑgo pmānsit. Sed hoc nobis ostēdit lumine doctrine spūalis dicētis. Ecce virgo cōcipiet ⁊ pariet filiū:nō patrē nec spūsanctū:⁊ vocabit nomen ei⁹ emanuel. Esa. vij. Itē q̄ christus sit passus in cruce non inquantum deus sed inquantum homo:non sufficit intellectus naturalis ad declarandū: ideo fuit

necessariū lumē doctrine spūalis qō ostēdit quō christus voluit suspendi in cruce ne aliq̄s sibi credēs ⁊ obediēs suspendat in furca inferni ⁊ ipe diues voluit soluere preciū redēptionis ꝓ nobis pauperib⁹ Ad Philip. ij. Humiliauit semetipsum factus patri obediēs vsq̄z ad mortē:mortē autē crucis. Itē non sufficit intellect⁹ naturalis declarare quō x̄ps est in sacramēto altaris verus deus et verus hō et perfectus:immo fuit necessarium lumen doctrine spūalis ab ore dei icarnati di. Caro mea vere est cib⁹:et sanguis me⁹ vere est potus. Joā. vj. Nota vere est pot⁹ nō similitudinarie. Si dicat. Et si sacerdos est malus ribaldus ⁊c. Nunquid vere cōficit? Respondeo q̄ sic. Ita vere sicut sacerdos bonus ⁊ sctūs:q̄ nō fit virtute sacerdotis:q̄ solū est instrumentū:ſz fit vir tute verboꝝ x̄pi. Sed est ibi talis differētia:q̄ missa boni ⁊ deuoti sacerdotis est in saluationē sui ⁊ aliorꝝ. Missa aūt mali sacerdotis est in dānationē sui ⁊ aliorū: vel illoꝝ q̄ ipsam audiūt si publicus fuerit. di. xxxij. Nullus. ⁊. c. seq. ꝓeter hoc nihilominus consecrat:sed ad sui dānationem ⁊c. Sreg. de cōse. dist. ij. Quid sit sanguis. Quis em̄ fideliū dubiū habere possit in ipsa immolatiōis hora ad sacerdotis vocē celos aperiri ⁊ in ipso iesu christi mysterio angelorꝝ choros adesse:q̄ recōmendāt x̄pm bonū sacerdotē: malū vero detestantur petentes a christo licētiam ipsum occidēdi. Quib⁹ respondet christ⁹ Nolo mortē peccatoris:sed vt magis cōuertatur ⁊ viuat. Ezech. xviij. Item non sufficit lumen intellectus naturalis ostēdere oia que debem⁹ facere:vt q̄ debeamus baptisari. ⁊ q̄ ibi mūdemur a peccatis a culpa ⁊ a pena. Jō fuit necessarium lumen doctrine spiritualis di. Nisi quis renat⁹ fuerit ex aqua ⁊ spūsctō:nō potest introire i regnū dei ⁊c. Jo. iij. Itē nō sufficit intellect⁹ naturalis ad itelligēdū q̄ si post baptismū peccamus q̄ per penitētiam iterum sanctificemur:sed necessariū est lumē doctrine christi di. Quoꝝ remiseritis peccata remittunt eis:⁊ quoꝝ retinueritis retenta sunt. Joā. xx. Item nō sufficit lumen intellect⁹ naturalis ad sciēdum quid sperandum est in alio mundo quantū ad gloriā anime:vel quid horrēdum ⁊ timendū quantū ad damnationē: et de resurrectione quantum ad corpus: ideo necessariū est lumen doctrine spūalis di. Venit hora in qua oēs q̄ in monumētis sunt:audiēt vocē filij dei. ⁊ p̄cedēt q̄ bona fecerūt in resurrectionē vite:q̄ vero mala egerunt:in resurrectionē iudicij. Joā. v. Z3 em̄ intellectus naturalis sufficiat itelligere q̄ habeam⁹ a deo retributionē: nō tm̄ declarat qualē. De isto luie doctrine spūalis auctoritas. Esa. ij. Domus iacob. i. x̄piani. venite et ambulem⁹ in luie dei nr̄i. Nota nō dicit i luie intellect⁹ nr̄i. Jō dicit x̄ps aliq̄s q̄ erāt cōtenti de primo luie. s. itellect⁹. Adhuc modicum lumē est in vobis. Jo. xij. Tertiū lumen nobis necessariū est lumē de exēplo virtuali. rō: q̄ viatores q̄ habēt ire per lōgam viā ⁊ periculosam: necesse est vt habeāt ductorē qui eis ostēdat viā nec sufficit doctrina. s. dicere eis verbo: ſz opus est etiā facto maxime cuz in via sunt plures vie: sicut i via adhinc vsq̄z ad celū in qua primi ductores fuerūt adā ⁊ eua q̄ in prima dicta errauerūt in via ⁊ cōsequenter oēs ipsos sequētes. ps. Ipsi vero non cognouerunt vias meas: quibus iuraui in ira mea: si introibunt in requiē meā. ps. xciij. Sed venit alius doctor scz x̄ps qui nunq̄ errauit viā. Jō. j. Pe. ij. Sequamini vestigia ei⁹ qui petm̄ nō fecit: nec inuētus est dolus in ore eius. Et cuz in dicta via siue via paradisi sūt multa bina: nō oportet respicere nisi per quā x̄ps ductor vadit. Primū binū est ad sinistrā supbie et vanitatis. Ad dextrā māsuetudinis ⁊ humilitatis: et per istā viā iuit x̄ps. Ideo dicit ipse. Discite a me quia mitis sum ⁊ humilis corde ⁊c. Matt. xj. Secundū est auaricia ⁊ cupiditas ⁊ mia ⁊ liberalitas. Per primum vadūt ad infernum auari: vsurarij: raptores: fures ⁊c. Respicite per quamviam iuit christus ductor qui dicit Lu. vj. Estote misericordes sicut ⁊ pater vester misericors est. Tertiū est luxurie et carnalitatis per quā vadunt luxuriosi ad infernum: et mūdicie et puritatis per quā iuit x̄ps. Ideo dicit scriptura sacra. Hec est voluntas dei sanctificatio vestra vt abstineatis vos a fornicatiōe: vt sciat vnusquisq̄z vas suum possidere in sanctificatione. j. ad Thes salonicen. iiij. Quartum est inuidie et malignitatis:⁊ ad dextrā est via amoris ⁊ charitatis: per quā

iuit xps. De quo Joā.apo.i. Dilexit nos et lauit nos a peccatis nostris in sanguine suo. Quintū est gule ⁊ voracitatis p qō vadunt gulosi: ⁊ aliud est abstinētie et puritatis per qō iuit xps. Jō dicit ipsemet. Luce.xxi. Attēdite ne grauent corda vra crapula ⁊ ebrietate: et sic de aliis Uñ possum⁹ dicere xpo illud Señ.xxxiij. Precedat dñs deus: et ego paulatim sequar. De isto lumie dicit iste sctūs senex Symeō. Uiderūt oculi mei: salutare tuū Lumē ad revelationē gentiū. Lu.ij. De isto dicit thema. Ambulabūt gētes in lumine tuo. Quartū lumen est de gratia diuinali. Uñ sunt multi qui habent tria predicta lumina: nō tñ vadūt ad paradisum: qz nō habuerūt istud quartū lumē ppter coz malā vitā ⁊ defectū. De qbus dicit Job.xxxiij. Ipi fuerūt rebelles lumini. s. gre diuine. Jō necessariū est illud de gra diuinali. s. gra gratū faciēs q̄ est qōdam lumē a deo infusum in aia. Cui⁹ effect⁹ sunt illuminare intellectū de credēdis: inclinare volūtatē in faciēdis: et inflāmare affectū i desiderādis. De isto lumine Esa.lx. Surge illuminare hierusalem. in psona christiani tropologice: qz venit lumen tuū: ⁊ gloria dñi super te orta est. quia ecce tenebre operient terram et caligo populos. super te autē orietˢ dominus: scz lumē gratie. Ex his sequitur qˀ deus reputat nos personas nobiles: ⁊ vult qcū quatuor luminib⁹. i. quatuor cereis accēsis vadamus ad paradisum: cū tñ nos sim⁹ vermes putridi: ⁊ vult qˀ honorabiliter vadamus ad paradisum. Jō dicit thema. Ambulabunt gentes scz ad paradisum: in lumine tuo ⁊c.

¶ Dñica intra octa. epiphanie. Ser.j.

Olūtas dei bona beneplacens et pfecta. Ro. xij. et in epla. Juxta motiuū thematis in sermōe volo vobis declarare breuiter quid vult deus a nobis: qz hoc est nobis multum necessarium ad sciendū pro habendo hic diuinam gratiam et in futuro gloriam dei. Sed primo salutetur virgo maria. Uoluntas dei bona ⁊c. pro huiˢ verbi declaratione et materie predicande introductione: sciēdum qˀ inter omnia nobis multum necessaria ad gubernationē vite: est scire quid vult deˢ de nobis. Ratio quia nullˢ seruus potest bene seruire dño suo nisi sciat eius volūtatē: que sunt illa que sibi placent: et illa que sibi displicent. alˢ credens sibi seruire bene: male seruiret. sic nos omnes christiani sumus seruitores christi: in domum cuius intramus ad seruiēdū sibi in baptismo in quo promittitur nobis vita eterna siue salarium vite eterne: quando sacerdos querit quid petis ⁊c. Respondet vitā eternā: ergo abrenūcia sathane ⁊ pōpis eiˢ. Respondet abrenuncio. Ideo opz nos scire qd vult deus de nobis de quolibet statu quid vult a religiosis: quid a clericis: qd a dñis: qd a prelatis: qd a diuitibus: qd a pauperibus: qd a sanis: quid ab infirmis. vt quilibet gubernet se iuxta voluntatē dei. Propter hoc Dauid orādo dicebat ⁊ q̄rebat a deo vt sibi ostēderet qdvolebat deus dicens. Dñe ad te confugi doceme facere voluntatē tuā: qz deus meus es tu. ps.cxlij. Nota dñe ad te cōfugi. s. ad tibi seruiendū: ideo doce me facere volūtatē tuā q̄ nō potest sciri nisi ab eo reueletur. Quis em̄ homˀ poterit scire consiliū dei: aut quis poterit cogitare quidvelit deˢ? Sap.ix. Arguēdo a minori. s. si voluntas hominis nō potest sciri nisi reueletur ab homine: quomodo scietur volantas dei: nisi ab ipso reueletur? Ideo modo in nouo testamento reuelauit nobis clare qd vult a nobis: ppter hoc deuote dixit apostolus in theimate: volūtas dei bona: beneplacens et perfecta. Ubi ostendit apostolus qˀ deus vult a nobis tria principaliter ad que omnia sunt reducibilia.

Ult enim a nobis primo conuersionē penitentialē: ideo dicit volūtas dei bona

Secundo durationem virtualem: ideo dicit voluntas dei beneplacens.

Tertio saluationem celestialem: ideo dicit voluntas dei perfecta.

Dico primo qˀ deus vult a nobis cōuersionem penitentialē: qz oēs sumus petōres: nec aliquis pōt se de peccato excusare. i. Joā. i. Si dixerim⁹ qm̄ petm̄ nō habemus: ipsi nos seducimus et veritas in nobis nō est. Ideo vult deus de peccatoribus cōuersionē penitentialē: qz peccando quilibet vertit dorsum deo ⁊ faciē ad bona huius mūdi. Ubi gra. Supbus vertit dorsuz deo ⁊ faciē ad honorez ⁊ dignitates ⁊ officia ⁊c. Idē de alijs pctis auaricie: luxurie ⁊c. vult ergo deus vt peccator conuertat se. s. vt vertat dorsum bonis huius mūdi: honoribus: dignitatib⁹ ⁊c. et conuertat faciē ad ipm deū ad seruiēdū sibi ⁊ obediēdum: amandū ⁊ desiderādū ⁊c. Istā cōuersionē pnialē vult deˢ a nobis. Auctoritas. Nunqd volūtatis mee ē mors impij dicit dñs deˢ: ⁊ nō vt conuertatur a vijs suis ⁊ viuat. Ezec.xviij. De ista volūtate dei dabovobz vnā pulchrā rōnē. Sicut argētarius postq̄ fecit vnā pulchrā cupā vel taceā de auro vel argēto que cadit in terrā vel lutū vel frangit et deperditur: ppter hoc argētarius nō pijcit illam cupā vel taceā: cū sit de materia p̄ciosa. sicˀ de vase modici valoris de vitro: terra vel ligno: sed vult ipaz cupam vel taceā reformare iterū ⁊ renouare in fornace vel incude reformare seu reparare. Sic deus ab imtio fecit diuersa vasa vel taceas de stāno vl de plūbo de argento ⁊ auro. s. diuersas creaturas: sz solū holez fecit de auro: qz est ad imaginem dei. Ideo de alijs creaturz corporalibus si cadant ⁊ franganꝫ deus nō multum curat: sed de homie quādo cadit in peccatū mortale supbie vel auaricie ⁊c. multū curat: quia materia est preciosa: et non vult vt pdaꝫ vel annihiletur per mortē sed vult qˀ reformetur et renouetˀ ad istar vasis auri vel argēti in fornace penitētie. Nota qˀ sicut cupa reformaꝫ tripliciter: scilz in fornace vel incude: vel alias: sic pctōr tripliciter reformaꝫ. Primo in fornace ptritionis conterēdo ⁊ dolendo de peccatis suis ⁊c. Scōo in icude cōfessionis ꝓfitendo peccata feriēdo cuz martello accusationis: accusando seipm fortiter seruataveritate. Tertio reformatur seruando penitētiā inunctaz a confessore. Hec est volūtas dei bona. Jō apostolus. Hoc bonū est ⁊ acceptum coā saluatore deo nostro qui vult oēs homies saluos fieri ⁊ ad agnitionē veritatis venire. i. Timo. ij. Nota qui vult oīs homines. s. peccatores saluos fieri per conuersionē pnialem: ⁊ ad agnitionē veritatis venire quantum ad infideles. Si dicatur. quare ergo non omnes saluantur ex quo ipse deus vult ⁊c. Respōdeo qˀ tu non vis fieri. Si dicatur: nunquid volūtas dei est maior ⁊ efficacior q̄ mea? Respondeo qˀ imo: sed dimittit ipsam in libertate. Dico secundo qˀ post cōuersionem penitentialē vult deus a nobis durationem virtualem ⁊ perseuerentiā in bona vita incepta non contentatur deus de sola inchoatione bone vite: imo vult durationem. Sunt multi qui subito conuertūtur ad deū quādo aliquam audiūt bonam predicationem ⁊ ꝓponunt bene viuere: sed paulatim desistunt. Hoc nihil valet: ideo vult deus durationē virtualē. Rō: quilibet mercator vult vt bene ꝓseruentur ⁊ custodianꝫ merces preciose q̄s ipse emit: ⁊ quāto sunt meliores ⁊ preciosiores: tāto magis vult vt diligētius custodiantur. Ideo de dño nostro iesu xpo optimo mercatore: qui optime cognoscit merces ⁊ iocalia preciosa: qui venit ad nūdinas huiˢ mūdi ad emendū animas nostras dicens mūdo. Da mihi animas cetera tolle tibi. Señ.xiij. Mō i hoc mūdo nulle alie merces nec iocalia sunt ita preciosa sicut est aia homis vel mulierz. Unde si oēs creature corporales: scz sol: luna: aurum ⁊c. essent simul in vna statera: plus pōderaret vna sola aia in valore q̄s omnes tales creature corporales. Jō xps bonˀ mercator nō auro nec argēto emit aias nostras qz nō fuisset preciū sufficiēs: sz emit eas pciosissimo sanguine infiniti valoris. i. pe. i. Non corrupti bilibus auro vel argēto redēpti estis: sed preciosissimo sanguine xpi iesu. Aia est tam pciosz iocale ⁊ tāti ꝓstitit dño iesu xpo: qˀ vult qˀ non perdatur nec furaꝫ a latrone. s. diabolo: sed qˀ cōseruetur ⁊ duret in bona vita. Dauid. ps.xxix. Dñe i voluntate tua prestitisti decori meo virtutem. i. alie mee virtutē. s. durationis virtualis. Mō cogitate qō malū est peccare mortaliter ⁊ perdere aiam tā preciosum iocale a christo tam chare emptū. Nota ad propositum parabolam illius mercatoris qui in nūdina emit preciosissimam margaritā ꝓ qua dedit quicqd habebat quā ꝓmisit vroxi custodiēdam in quodā pāno rudi inuolutā. Que nesciēs eiˢ valorē ipsam dedit pro duabus la ctucis ꝓpter qō iratus vir occidit eā gladio. hic mercator est xps q̄ emit pciosissimā margaritam. s. aiam meā ⁊ tuā ⁊c. ꝓ qua dedit totū sanguinē: cuius vna gutta plus valet q̄s q̄cqd creauit. Quā aiam cōmi-

Universidad de Deusto Biblioteca

tit xp̃s vxorē sc̃z p̃sone xp̃iane q̃ est spōsa xp̃i. Ozee.ij. Spōsabo te mihi in fide ⁊c. Dicit xp̃s p̃sone xp̃iane. Ego teneo meā tu tuam: ⁊ ille suā in corpore: ⁊ venit lactuca. i. tētatio diabolica tpe estatis quā do p̃sona est calida p cōcupiscētiā de muliere vel bñficio: vel de honore vel de dignitate ⁊c. Et venit tētatio vel lactucaz portās: ⁊ loq̃tur imaginationi dicēs. Tu poteris habere qō vis si facias hoc ⁊c. si das tm̄ ⁊c. ⁊ vis recrearī cōsentis tētationi: tunc tradis margaritā diabolo. i. animā tuā. Itē emēdo vel vendendo cū vsura: tunc das animā diabolo. Idē de quolibet peccato mortali p̃t dici qm̄ mercator xp̃s venit: sc̃z in morte vel in iudicio quē rens a te margaritā: quid dices? Cogita quid tūc faciet xp̃s de te: faciet sicut mercator fecit de vxore sua stulta. Ideo vult deus vt duremus ⁊ pseueremus in bona vita: custodiēdo diligēter aiam nostram dicēte xp̃o de quolibet quod dixit iesus de ioāne. Sic eū volo manere. s. i bonavita: donec veniam. Joā. vlti. qui existit in gratia dei dicitur ioannes. i. cui data est gratia. Ideo dixit xp̃s de ipso sic eum volo manere ⁊c. Beatus qui potest respondere christo. Dñe ecce animā meā quaz custodiui vobis diligenter. Hec est volūtas dei beneplacēs. De qua Dauid. Beneplacitum est dño super timentes eum p̃s. cxlvj. qm̄ timor custodit virum. Dicto quomō mulier timeret adulterari cogitādo q̃ vir ei⁹ respiceret eā p̃ fenestrā Sic nihil possumus facere in hoc mūdo quin totū videat deus p̃ fenestrā sue scientie. Ideo timere debemus ad instar mulieris que nō audet loqui cū amasio suo respiciēte viro. Qz timor dñi expellit peccatū: ⁊ qui sine timore est nō poterit iustificari. Eccli. j. ⁊ Eccli. xxvij. Si non in timore dñi tenueris te istāter: cito subvertet domus tua. Tertio vult a nobis de⁹ saluationē celestialē. Post conuersionez penitētialem ⁊ durationē virtualē: vult de nobis deus saluationē celestialē. Ratio: qz quelibet p̃sona prudens ⁊ discreta vult ducere opus suū ad finē ꝓpter quē fit illud opus: al's esset defectus vel potētie: vel sapiētie: vel iusticie. Modo videmus ꝓpter quē finē fecit nos deus: nō vt habitemus in hoc mūdo finaliter: qm̄ mūdus iste nō est nisi via quā intramus per portā natiuitatis ⁊ exim⁹ per portaz mortis. Vbi gra. vbi sunt illi qui erāt modo sunt tot anni. Nec fecit nos de⁹ isto fine: vt congregemus pecunias nec reddi tus ⁊c. quia oia sunt dimittenda i morte qz tā reges dñi q̃z etiā papa ⁊ prelati dimittūt suas dignitates ⁊c. Nec fecit nos deus vt demus nos delectatiōib⁹ carnalibus ⁊c. ad instar animaliū brutoꝝ: que etiā habent illas delectationes. Sed fecit nos deus isto fine vt habeamus vitā eternā. Ad rom̄. vj. Finē vero vitam eternā sc̃z habere. Si ergo quelibet persona vult q̃ opus suum veniat ad finē: multo magis deus. Ideo vult de⁹ de nobis saluationē celestialē que ē finis noster. Autoritas. Luce. xix. Venit filius hois querere ⁊ saluū facere qō perierat. Subdit. Non est voluntas ante patrem vestrum qui i celis est: vt pereat vnus de pusillis istis. Matt. xviij. ¶ Questio. Diceret ali quis si volūtas dei est vt oēs saluātur quare tot dānantur cum sua volūtas sit oīpotēs. Quare ergo dānantur tot infideles: iudei: agareni: ⁊ tot mali xp̃iani: si deus vult vt oēs habeant saluationē celestialē: quare ergo tot vadūt ad damnationem. Responsio. Volūtas dei est vt oēs saluentur: sed tu nōvis saluari. Sed dices volo saluari. Respōsio. verū est verbo: sed nō de facto. Unde qui dicit se velle ire ad nuptiaz verbo ⁊ recipit factoviā versus magunciam mētitur. Itē supbus dicit ꝑbo q̃ vult saluari ⁊ ire ad paradisum: sed facto recipit viā inferni. Idē dicatur de quolibet peccato. Unde non est volūtas: sz velleitas: vt dicit sctūs Thomas in his qui volunt per viā peccatoꝝ ire ad paradisum. ꝓtz ergo q̃ tu nonvis saluari volūtate ꝓprie dicta: dū intēdis in peccatis permanere. Nota de rege similitudinē q̃ vult q̃ oēs de ciuitate habeāt bonū ⁊ viuāt: si dicaī ergo q̃re suspēdis illum. Respōsio. qz fecit cōtra ordinationē meam. Ego ordinaui ꝓpter bonum ipsoꝝ ne furētur aliquid: sed iste fecit oppositū. ergo ⁊c. Idē de alijs pctis. Idem de deo quivult q̃ oīs habeāt bonum saluationis celestis. Ideo ordinauit q̃ omnes infideles veniāt ad fidem et baptizētur: ⁊ ipsi nolūt obedire: ideo dānātur: quia deus nō vult cogere liberum arbitrium. Ideo de christianis ordinauit decem ꝑcepta ⁊c. ⁊ nolūt facere. Idem de religiosis ⁊ clericis ordinauit vt viuāt honeste ⁊c. ⁊ nolūt. Sicut em̄ bonus dñs ⁊ iustus vult q̃ omnes sibi subditi habeant bonum seruādo suas ordinationes ita ⁊ deus: qz ista est dei voluntas perfecta. De qua dicit apl's. Qui cepit in vobis opus bonū perficiet vsq̃ in diem iesu christi. ad Philip. j.

¶ Dominica intra octauas epiphanie. Sermo. ij.

Reformamini i nouitate sensus vestri. Ad romanos. xij. Et i epistola dominice currentis. ¶ Pro declaratione ⁊c. Sciendum q̃ inter oēs creaturas quas deus fecit singulariter quid fecit in homine. Qm̄ alie creature aut sunt pure spirituales vt angeli: aut pure corporales vt iumēta: sed homo habet vtrunq̃. habet aūt animā spiritualem per quā participat cum angelis: corpus cum animalibus. Deus fecit vt doctor qui facit aliquē libū ⁊ post in fine libi totuz epilogat in vno capō. Ita fecit deus qui fecit vnum magnum librum: sc̃z istum mundum: in quo q̃vult legere potest ibi legere diuinā potentiā in creatione: dei sapientiā in ordinatione: dei misericordiā in cōseruatione. Fecit omnes creaturas corporales ⁊ spirituales: ⁊ vltimo hominē qui participat cum omnibus creaturis tam spiritualibus q̃z corporalibus: cuz lapidib⁹ in esse cum plantis in esse ⁊ viuere: cū iumentis inesse viuere ⁊ sentire cuz angelis inesse: viuere ⁊ sentire ⁊ intelligere. Illud videt dicere scriptura sacra. Genē. ij. Formauit deus hominē de limo terre quantuz ad corpus. Et factus est homo in animā viuentez. Ex hoc sequitur contradictio in hoie: qz hō est ex duabus naturis ꝓtrarijs. s. corporali ⁊ spirituali. Corpus naturaliter vult descendere ad delectationes ⁊c. Alia aūt vult ascēdere per ꝓtemplationem ⁊c. Ecce cōtradictio. Autoritas. Ad gal'. v. Caro ꝓcupiscit aduersus spiritum: spiritus autem aduersus carnem ⁊c. Angelo nihil contradicit: nec iumentis: sed homini: quia quandovult facere aliquod bonum: statim sequitur cōtradictio: hoc bellum portamus nobiscū

Et quia ex hoc sunt multi inordinati in hoc mūdo. Propter hoc dicit nobis apl's in themate. Reformamini in nouitate sensus vestri nō dicit carnis: sz sensus. i. aie. Ego quesiui amore vestri p̃ quas virtutes homo potest reformari: ⁊ inueni q̃ per tres. Prima ordinat hominem erga deum. Secūda erga proximū. Tertia erga corpus proprīū.

Prima est vera humilitas.
Secunda: liberalis pietas.
Tertia vera castitas.

Ex his dicit the. Reformamini in no. ⁊c. ¶ Dico primo q̃ prima ⁊tus qua homo potest reformari est vera humilitas que ordinat hoiem erga deū. Nota qz quasi totus mūdus secutus est doctrinā illius mali magistri. s. luciferi qui docuit superbiam. Dic qūo in serpēte venit ad mulierem ad partē debiliorē ville: ⁊ legit sibi lectionez supbie qm̄ dixit q̃ essent sicut dij sciētes bonū ⁊ malū: que statim superbiuit. Sicut em̄ habemus carnē nostrā abcua: sic etiā inclinamur ad supbiaz. Sed vide qualiter deus reformauit mundum cum tanta humilitate: ⁊ q̃ nō potuit esse melior docēs ⁊ predicans q̃z q̃ nō sequātur doctrinā illius falsi magistri luciferi sed q̃ discāt ab ipso di. Discite a me: quia mitis sum ⁊ humilis corde: ⁊ inuenietis requiē aniabus vestris. Math. xj. Scutifer vel miles non vellet ire equitando si rex su⁹ iret peditādo: nec sedere in scanno: si rex sederet in terra. Ideo xp̃s q̃ est forma humilitatis dedit nobis exemplū humilitatis. De quo apl's Ad philip. ij. Qui cū in forma dei esset semetipsum exinaniuit formā serui accipiēs humiliauit semetipsum: ergo reformamini iuxta formam ⁊ exemplū a xp̃o vobis datū. Nota ad ꝓpositum experimentū qō dicūt naturales de aquila: qm̄ ex antiquitate ꝓpter nimiā curuitatē rostri nō potest cibum capere allidēdo rostrum ad petraz renouat. De hoc dicit dauid p̃s. ciij. Qui replet in bonis desiderium tuū: renouabit vt aquile iuuētus tua. Aquila antiqua persona est superba: curuitas rostri est quedā cōsideratio ꝓprie excellētie vel generis: quia miles vel nobilis ⁊c. qz magister vel doctor in sciētia: vel quia diuites: ⁊ possent emere omnes istos vel qz iuuenis vel fortis: et sic despicit alios ex

tali cõsideratione venit superbia. Itẽ de mulieribus quando mulier cogitat: ego sum pulchrior de villa: scio tripudiare: cãtare ⁊c. venit supbia in corde. Idẽ etiã de excellentijs spiritualibus de quibus deberet deũ laudare: curuant rostrũ ad propriam excellentiam. Nota ad hoc exẽplum quod habetur Luc. xviij. de phariseo qui dicebat. Deus gratias ago tibi: quia non sum sicut ceteri hominũ: rapaces: iniusti: adulteri. Jeiuno bis in sabbato: decimas do omniũ que possideo. Ecce cũ curuabat rostrũ ad seipsum. Ex quo sequunt duo mala. Primũ q̃ nõ põt sumere cibũ. s. spiritualem: quia ex illa superbia perdit consolationes: ⁊ dulcedinem aie: ⁊ clausa est ianua per supbiã. Jdeo. j. Pet. v. Humiliamini sub potenti manu dei. et pauloante: qr supbis deus resistit: humilibus aũt dat gratiaz Secũdum malum quod sequitur: qr pso na superba ad instar aquile tota est põposa. Primo in magnis manicis. Secundo in caudis. ecce aqla. Istus clausa est ianua paradisi. Rostrum habent curuũ dicendo ego sum in magno genere. Ego portaui tm̃ salomon. Uanitas vanitatũ ⁊ oia vanitas. Ecclesiastes. j. Remedium q̃ habem⁹ ad instar aquile queramus lapidem fortẽ. iste lapis est xps. De q̃ dauid. Lapidẽ quẽ reprobauerũt edificantes: hic fact⁹ est i caput anguli. ps. cxvij. In isto lapide percutiamus rostrũ cõsiderãdo humilitatẽ xpi. practice. Si q̃s hz desideriũ ascendẽdi ad dignitatẽ regimẽ ⁊c. Cogita si xps voluit habere regimẽ: dignitatẽ: honores: ⁊ inuenies q̃ nõ. Idẽ de desiderio ornandi. Respice si xps voluit ornari ⁊ vestiri ⁊ inuenies q̃ triginta trib⁹ annis portauit eandẽ vestẽ pauperrimã. Jdez de superbia in equis multis ⁊c. Percute rostrũ ad petram qui nunq̃ voluit eq̃tare nisi p necessitate in asino. Zacha. ix. ⁊ Mat. xxj. idẽ de supbia recipiendi vindictam: xpm respice ⁊ videbis q̃ noluit se vindicare de inimicis: cũ esset magnus: immo dixit: pater dimitte illis: qr nesciũt quid faciũt. De hoc auctoritas Dauid. ps. cxxxvj. Beatus qui tenebit. s. humilitatem: ⁊ allidet paruulos suos. s. motus superbie ad petram. i. ad xpm. Tunc poterit recipere cibũ anime.

¶ Scõa virtus necessaria ad reformatio nem vite est liberalis pietas: q̃ ordinat hoiem circa proximũ: qñ de gratijs sibi a deo factis facit partez primo: ẏbigra. Si deus facit tibi gratiã de itellectu. iuua ignorantẽ ne erret vel decipiatur. Si es deuotus ⁊ timẽs deũ ⁊ prim⁹ est peccãtor: dulciter corrige ipsum. Si habes bonã eloquẽtiã: loquere p proximo q̃ ne scit loqui ⁊c. Si facis partẽ sibi de bonis spũalib⁹: idẽ facias de bonis tpalibus ⁊ corpalib⁹: Si tu es fortz ⁊ primis fit violentia defende. Si es nobilis vel miles potẽs in villa: defende viduas ⁊ pupillos q̃ psecutionẽ patiũt. Idẽ de pecunijs da paupib⁹. Ecce q̃d est liberalis pietas: bñ dictus q̃ sic reformat. Autoritas. Unusquisq; sicut accepit gram in alterutrũ illam administrãtes sicut boni dispẽsatores multiformis gre dei. j. Pet. iiij. Nota de hoc exẽplum in natura de serpẽte, pbatũ a phis. Nã qñ serpẽs ppter duriciam pellis nõ põt se bene mouere abstinet per multos dies tandẽ transit ad strictuz foramen ⁊ dimittit pellem durã hic serpẽs significat personã auarã duplici rõne. Prima qr de⁹ dedit serpẽti terram ad comedẽdũ. Ait dñs deus ad serpentẽ. Terrã comedes cũctis diebꝰ vite tue. Gen. iij. Sic auarus comedit terrã: quia semper habet farinã vel terrena in ore suo loquẽdo de nũdinis foris ⁊c. Secunda rõ qr serpẽtes nõ incedũt recte sz serpendo tortuose. Idẽ de diuite auaro quando pauper homo venit ad eum vt mutuet sibi amore dei decẽ florenos. Si rñdet certe libenter amore vestri. modo incedit recte. Sed quãdo dicit. Ecce qñ veniet notarius dices q̃ sint duodecim ⁊ ita ponetur in charta. Ecce tortuosus Uel qñ recipit possessiones in pignore ⁊ interim recipit fructus. Ecce iniquitas. Uel qñ vendit pluris ppter solutionis dilationẽ vel qñ emit pro minori precio ꝓpter denarios, pmptos: vel solutiõis anticipationẽ. ecce dolũ: vel qñ obligat ad molendum in suo molendino ⁊c. De tali dicit scriptura sancta. Cor tuũ nõ est rectum corã deo: in felle amaritudinis et obligatiõe iniq̃tatz̃ video te esse. act. viij. Ecce serpens cum duricia pellis qui nõ potest se mouere ad opera misericordie ⁊ pietatis. Remediũ ergo ad istar serpẽtis qui facit duo. Primo abstinet ⁊ caro

restringitur. Secũdo trãsit per artũ foramẽ ⁊ dimittit pellẽ. Ita debet facere vsurarius. Primo dz abstinere ne de cetero faciat vsuras: iuxta ꝓsiliũ apostoli. Qui furabat iam non furet. magis aũt laboret manibus suis q̃ bonũ est: vt habeat vnde tribuat necessitatẽ patiẽti. ad eph. iiij. Secõ oportet ipsum transire per strictũ foramen restitutionis. Dicũt aliqui. Non habeo de quo restituã. credũt q̃ ex quo non habent pecunias superfluas q̃ non teneant restituere vendatis agrum domũ: vineã seu vasa argentea. Quoniã regula est theologoz̃ ⁊ etiam legistaruz q̃ nõ dimittitur peccatum nisi restituatur ablatum. xiij. q. vj. Si res. De restitutione sanctus Tho. pulchre ⁊ salubriter determinat. ij. q. lxij. qui in. ij. arti. dicit. q̃ restituere est de necessitate salutis sicut etiam seruare iusticiam. Alius dicit. Ego ponam in testamẽto ⁊c. Interim tu ibis ad infernum. Illi aũt qui faciunt restitutionẽ saluantur solum. Restituatis ⁊ eritis reformati ad instar serpentis in via vestra. De hoc auctoritas. Expoliantes vos veterem hominem cũ actibus suis: ⁊ induentes nouum hominem qui renouatur in agnitionẽ dei ſm imaginem eius qui creauit eum. Ad col loceñ. iij. ¶ Tertia virtus que facit reformare creaturaz̃ est pura castitas: que ordinat hominem erga corpus proprium. Si quis vix erit luxuriose: de cetero corrigat: ⁊ emendet se. Dic q̃d est luxuria? Uir ⁊ vxor seruãtes modũ debitum non faciunt luxuriam que sit petm̃ mortale. Sed oñes alij qui volũt gustare ⁊c. peccant mortaliter. Jdeo apls. Obsecro vos per miam dei vt exhibeatis corpora vestra hostiam viuẽtem: sanctã deo placẽtem rationabile obsequiũ vestruz. Et nolite conformari huic seculo: sed reformamini in nouitate sensus vestri. Ad rom̃. xij. Nota ad propositum aliud experimẽtum in natura de terra. Nam cuz in hyeme sit lutosa ⁊ sterilis tãdẽ in estate mũdatur ⁊ fructificat. Idem de psona luxuriosa: qñ pdit calorem ignis diuini amoris ⁊ bonoz̃ operum: amittit delectationes angelorz̃ ⁊ dat se delitijs porcorum. Sed qñ venit estas sz calor amoris dei psona mundat ⁊ fructificat. Auctoritas. Emitte spm̃ tuum ⁊ creabunt: et renouabis faciem terre. ps. ciij. Deo grãs.

¶ Dñica infra octa. epiphanie. Sermo tertius.

Deus diuisit mensurã fidei. ad Ro. xij. Sciendum q̃ apls Paulus volẽs nobis declarare dignitatẽ ⁊ excellẽtiam fidei xpiane sup oñes alias doctrinas dicit. Tantã nos habentes impositam nubem testiuz deponentes omne põdus ⁊ circũstans nos peccatum per patientiam curramus ad propositum nobis certamẽ: aspicientes in autorem fidei ⁊ cõsummatorẽ iesum. Ad Heb. xij. Nota nubem testiuz. i. multitudinem testiũ. Ex hac auctoritate habetur q̃ licet sint mlti testes fidei catholice: tamen est vnus magister solus ⁊ doctor principalis: sz xps. Sicut in schola vnus est magister pncipalis ⁊ doctor: et alij baccalarij ⁊ repetitores. Sic in schola xpianitatis vn⁹ est doctor ⁊ magr̃ sz pncipal' xps. ideo dicit ipse. Nolite vocari rabbi. i. magistri: sz in fide catholica. vnus est eñ magister vester. Mat. xxiij. Apostoli autem solũ fuerunt baccalarij et repetitores fidei. Jdeo dicit. Aspicientes in autorem fidei. i. inuentorem ⁊ consummatorẽ: quia christus declarando sidem ipsam consummauit seu perfecit et cõfirmauit per miracula que a solo deo possunt fieri ⁊ non p creaturam. Omnes alie scientie seu doctrine mechanice habent inuẽtorem purum hominẽ: vt sunt septem artes liberales. Idẽ de medicina et de ceteris legibus. Idez de arte politica ⁊ yconomia. Sed fides catholica est a solo christo primo inuẽtore: ⁊ principaliori est fides catholica ⁊ sacra doctrina ⁊ theologia omnibus aliꝰ sciẽtijs humanitus inuentis: vt dicit sanctus Tho. j. parte. q. j. arti. v. quod probat de speculatiuis ⁊ practicz̃. De speculatiuis ꝓbat tum ꝓpter certitudinem: tum ꝓpter materie dignitatez̃. De practicis vero ꝓbat ex parte finis vnus concludit doctrinaz̃ sacrã ſm oẽm modũ digniorez̃ esse aliꝰ sciẽtijs supple humanitus inuẽtus. Qđ confirmat arguẽdo in oppositum: quia alie sciẽtie dicũtur ancille huj⁹. Prouer. ix. Misit ancillas suas vocare ad arcem. Non incõgrue vel irrationabiliter: quia

omnes alie sciẽtie ⁊ doctrine sunt sub intellectu humano: ſz fides catholica ⁊ eius veritates sunt supra oẽm intellectuꝫ humanum. Ideo oportebat q̃ a deo q̃ mentiri nõ potest nec falli reuelaretur. Ideo secure ⁊ firmiter possum⁹ credere ꝓpter hoc scriptura sacra dicit. Que scilz fides catholica cũ initiũ accepisset enarrari p dñm ab eis qui audierũt in nos ꝓfirmata est cõstante de signis ⁊ portentis ⁊ variis virtutibus spũssancti distributionibus ꝑm suã volũtatẽ. ad Heb. ij. Patz ergo quõ fuit a xpo inuẽta tanꝯ ab auctore ⁊ doctore ⁊ magistro principali: et per aplos fuit repetita in predicationibus. Ideo dicit thema. Deus diuisit mẽsurã fidei. Nota deus nõ patriarcha: nec prophetа: nec aplꝰ: nec phs: nec aliqua pura creatura: sed deus diuisit ⁊c. Patz thema. Inuenio in sacra scriptura q̃ quatuor sunt que deꝰ diuisit ⁊ dat nobis ad mensuram: scilicet.

Credentia euangelicalis.
Gratia spiritualis.
Pena infernalis.
Gloria celestialis.

¶ De ꝓmo dicit thema. Deꝰ diuisit mẽsuram fidei. De scõo põt dici. Deus diuisit mẽsuraꝫ gratie spũalis. Idẽ de tertio ⁊ de q̃rto. Dico primo q̃ deꝰ diuisit ⁊ dat nobis ad mẽsuram credẽtiam euangelicalem ſz fidez catholicã: qr nõ plus nec minus. Quoniã veritates fidei supra intellectum naturalem sunt. Ideo si hoies mẽsurassent fidem multũ errassent. Unde antiqui philosophi multas veritates cognouerunt de deo ⁊ habuerunt: sed cũ multis erroribus. Dicebãt q̃ erat vnus solus deus ⁊ verum dicebãt: sed errabãt qr dicebãt q̃ erant tria principia ſz materia: forma: ⁊ priuatio: in. j. phisicorum. Item dicebant verũ q̃ deus est eternus: sed errabant cum dicebant q̃ esset yle. ſ. materia prima et eterna. Idẽ dixit plato de ydeis. Item dicebant verũ q̃ mundus gubernatur a deo: sed errabãt dicẽdo q̃ mũdus nõ habuit principiũ nec habebit finẽ. Sciẽs ergo xps q̃ intellectus hoim non est sufficiẽs ad habẽdum plenam cognitionẽ de deo: noluit dimittere iudicio hoim mẽsurã fidei: sed eã reuelauit aplis: quã expresserũt apli in. xij. articulis fidei: sicut ipam audiuerant a xpo. Sunt eñ. xij. articuli fidei. ſi eoꝝ accipiatur numerus ex parte aplorꝫ q̃ ipsos articulos posuerunt. q̃uis sint. xiiij. si eorum sumamur numerus ex parte creditibiliũ: vt dicit sctus Tho. iij. scrip. di. xxv. arti. ij. ⁊ hi. xij. articuli ab aplis expressi in Credo in deũ. siue in symbolo aplorꝫ sunt ꝓtenti. Dicatur semel Credo i deũ. Ecce hic mẽsurã fidei. xij. ꝯclusionibus. Oẽs libri sanctorꝫ doctorꝫ sunt ad declarãdum has. xij. cõclusiones: ⁊ ad istã mẽsurã opz nos venire: nec aliqs ẽt tũcunq̃ subtilis dz aliq̃d addere: nec ẽt tũcũq̃ rudis dz aliquid diminuere. Moraliter nota hic ꝓtra subtiles ꝓsumptores qui hãc mẽsuram volũt trãscẽdere dicẽtes. Quõ est xps in hostia. Si frãgit vtrũ diuidit xps. He sunt q̃stiones diaboli loquentis imaginationi vt nescias respõdere ⁊ dubites ⁊ dãneris. Ideo in talibus q̃stionibus diabolicis dz hõ respõdere p illũ articulũ fidei. Credo in scam eccliaz catholicã ⁊c. i. credo determinatiões ecclesie q̃ errare nõ põt in his que fidei sunt. Ideo nõ plus sape ẽs oportet sape. De hoc dicit aplꝰ Corinthijs disputantibus. q̃ locus ⁊ locatũ debẽt ꝓportionari ⁊c. di. Timeo ne sicut serpẽs Euam seduxit astutia sua: ita corrũpantur sensus vri ⁊ excidãt a simplicitate scilicet fidei que est in xpo. ij. ad Cor. xi. Nota practice q̃modo eua fuit decepta a diabolo questionãdo siue querẽdo. Cur ꝑcepit vobis deus vt nõ comederetis ex omni ligno paradisi. Gen. iij. Ecce hic prima questio mundi. Eua autẽ que debuit viriliter respõdere ⁊ diabolũ expellere dicẽdo: ⁊ tuvis mecũ disputare de volũtate dei ⁊c. Nõ fecit: ſz voluit disputare cum diabolo dicẽs. Ne forte moriamur. i. dubitãdo: qr deꝰ nõ dixit forte moriemini: ſz moriemi. Iõ nolite disputare cũ diabolo. Deꝰ fecisset gram mrtis si fuissent rudes: q̃ ꝓfidẽtes de ingenio ⁊ subtilitate intellectꝰ intra se disputant de fide. Ideo dixit christus iudeis disputantibus. In iudiciũ in hunc mundum veni: vt qui non vident videant: et qui vident ceci fiant. Joã. ix. Nota in iudicium: scilicet discretionis: vt qui nõ vident scilicet per scientiam videant: ⁊ qui vident ceci fiant. Qui respondẽtes dixerunt christo. Nunquid ⁊ nos ceci sumꝰ? Dixit eis iesus. Si ceci esset ſz id est ignorãtes: peccatũ ſz infidelitatis nõ haberetis. Nũc ꝙ dicitis videmus peccatũ vestrũ manet. Qui videt supple per ꝓsumptionẽ ⁊ scientiã acquisitam ceci fiant per minus credentiã. Dic etiã contra simplices ⁊ rudes ne deficiãt minuẽdo fidem catholicã: qr nesciunt Credo in deuz: nec excusant: quia bene addiscũt ⁊ sciũt cantilenas siue carmina huiꝰ mundi ⁊c. Dic quomodo xps in iudicio interrogat quẽlibet cuius conditiõis est ꝓut fuit reuelatũ beato Hieronymo. Si aliquis dicit se esse xpianum si nesciat Credo in deũ est ridiculũ: sicut si ego dicerẽ: ego sum frater sed nescio cuius ordinis. Ideo apostolus. Dico eñ per gram que data est mihi omnibꝰ qui sunt inter vos non plus sapere ẽs opz sapere: ſz sapere ad sobrietatẽ: ⁊ vnicuiq̃ sicut deus diuisit mensurã fidei. Ad romanos. xij. No. dico per gratiam: ſz apostolicam. Et loquitur subtilibus nõ plus sapere ẽs opz sapere: qr caderetis in errorẽ. Deinde dicit simplicibus. Unicuiq̃ sicut deus diuisit mensurã fidei illã ſz velitis tenere: nihil minuere. Ideo est optimũ ꝓsiliũ bis in die ſz mane ⁊ sero actualiter mẽsurare mẽsurã fidei genibus flexis dicendo: ſz Credo ad instar militis homagiũ facientis regi: ⁊ attendatis bene si cor vrm adheret cuilibet articulo: ⁊ sic salui eritꝭ. Ad Romanos. x. Si ꝓfitearis in ore tuo dñm iesuz xpz: ⁊ in corde tuo credideris q̃ deus illũ suscitauit a mortuis saluus eris ⁊c. Quia omnis scientia acquisita obliuiõi dat nisi repetat actuali ꝓsideratione ⁊ ꝑbali. quãto magis sciẽtia infusa. Ideo apostolus. Uosmetipsos tẽtate si estis in fide: ipsi vos probate. ij. Cor. vlti. Sco deus dat ad mẽsurã suã gratiam spiritualem: qr quidã habent plus quidã minus. Ratio: qr datur ꝑm dispositiones creaturarũ. Nota exemplus de duob⁹ pannis vel vtris ſz quoꝝ vn⁹ est bene mundus: alius imundus. q̃m mundus recipit maiorem claritatẽ et fulgorẽ ad solẽ ẽs imũdꝰ: ſz ambo equaliter sint ad solẽ. Itẽ sivultis i vobis recipere clãritatẽ gratie spiritualis: attẽdatis q̃ cor vestrum: sit bene mundum et purum ab inuidia: odio rancore: ⁊ mala voluntate: a malis desideriis ⁊ cogitatiõibus imũdis. Sic enim illuminabitur a sole iusticie dño nostro iesu christo: q̃ quãtũ in eo est equaliter illuminat omnẽ hominem. Si autem cor vestrum sit rubiginatũ rubigine odij: inuidie: rancoris ⁊c. non illuminabitur. Patet ergo ratio quando dispositio est causa materialis. Eadem ratio potest dari de cholericis ⁊ flegmaticis ad solem equaliter existentibus quoniam cholerici magis sentiunt calorem solis ẽs flegmatici. Idem de sole iusticie xpo qui magz calefacit cholericos: id est siccos a delitijs ⁊ delectationib⁹ mundanis ẽs flegmaticos vitiosos ⁊ delitiosos: iõ dicit scptura ad eph. iij. Unicuiq̃ nr̃z data est gratia ꝑm mensuram: id est ꝑm dispositionem cuiuslibet persone. de ista materia dicit christus. Mat. xxv. per modum parabole. Homo quidam peregre proficiscens vocauit seruos suos: ⁊ tradidit eis bona sua. Et vni dedit quinq̃ talenta alij autẽ duo: alij ꝙ vnũ vnicuiq̃ ꝑm propriam virtutẽ. Exponũt doctores i. ꝑm ppriam dispositionẽ. In qua parabola christus comprehendit oẽs status qui sunt tres cõmuniter ſz.

Religiosorum.
Clericorum.
Laicorum.

¶ Religiosi recipiunt a xpo q̃nq̃ in quibus consistit dispositio ipsorum pro habendo gratiam dei in hoc mundo ⁊ gloriam in alio. Primuz est paupertas aplica lis. De qua xps. Mat. x. Nolite possidere aurũ neq̃ argentũ: neq̃ pecuniã in zonis vestris. Nõ perã in via neq̃ duas tunicas: neq̃ calciamenta: neq̃ virgam. Dignus est eñ operarꝰ cibo suo ⁊c. Ecce hic regula paupertatis aplice. Scõm est castitas angelicalis. nõ curãdo de illa materia nec corde cogitando: nec ore loquendo: nec oculis inspiciẽdo: nec manibus tangendo: nec opere faciendo ⁊c. Tertium est obedientia gñalis ꝑm regulam ⁊ non cõtra. Nota hic differentiã inter dispensationem et dissipationem ⁊c. Quartũ est afflictio pnialis seu corporalis: quia als non possumus viuere caste ⁊ honeste. Quintũ est deuotio diuinalis in cerimonijs seruandis. In his quinq̃ consistit dispositio seu mẽsura gratie diuinalis. Status autem sacerdotum recipit a christo duo: primũ deuote officiare. scõm digne celebrare. De prio nota quõ

septem hore canonice dicũtur in memoriam passiõis xpi quam representant primo matutine in memoriaz captionis ꝛc. Quantũ ad secundũ digne celebrare est primo confiteri sacramentaliter cũ proposito nõ redeundi ad peccata ꝛc. Statꝰ autẽ secularis recipit a xpo vnum tm̃ scz obedientiã ad decez precepta legis. Dic hystoriã. Matt. xix. de laico xpo querente. Magister bone quid boni faciã vt habeam vitã eternã. Cui respondit christꝰ. Si vis ad vitam ingredi serua mandata dei. taliter q̃ pro nullo lucro vel periculo vitando homo faciat contra mãdatum dei: vnicuiq; ergo deus diuisit graz ſm mensuram ꝛc. tertio dat deus penam infernalem ad mẽsuraz nõ credatis q̃ in inferno oẽs dãnati habeãt penam equalem: imo ſm mẽsurã culparũ est mẽsura penarũ. Deute. xxv. Pro mẽsura peccati erit ꝛ plagarũ modus. Quod verbum dicit sanctus Tho. iij. di. xlvj. q. j. ar. iij. nõ est intelligendũ de quantitate durationis pene pro culpa ifficte: quia iusto dei iudicio p tẽporali imo momẽtanea morali peccato pena infligitur eterna. Cuiꝰ quadruplicem vbi. s. sanctus Tho. reddit rationem. Sed hoc verbum premissum de quantitate pene ſm intentionem acerbitatis intelligẽdũ est ꝛ verificatur. Duplex em̃ ẽtitas pene existit scz ſm intentionẽ acerbitatis: ꝛ ſm durationẽ tẽporis. Quãtitas pene respondet quãtitati culpe ſm intentionẽ acerbitatis: vt ſm q̃ grauius peccauit: ſm hoc ei grauior pena infligitur. Unde Apoca. xviij. Quantũ glorificauit se ꝛ in delitijs fuit: tm̃ date illi tormentũ ꝛ luctũ. Non autẽ respondet duratio pene durationi culpe vt dicit Aug. xxj. de ciuitate dei. Hec ianctus Thomas vbi supra. Item idẽ sctũs Thomas dicit vbi supra in solutione ad scõm argumẽtũ in quo sic arguit duoꝝ peccatorum mortaliũ vnũ est grauius ꝛ maius altero: ergo vnũ dz maiori pena ẽ alterum puniri ꝛc. Soluit q̃ quãtitati peccati respondet quantitas pene ſm intensionem. Et ideo peccatoꝝ mortaliũ inequalium erunt pene inequales in tensione: equales aũt duratione. Idẽ dicit. iij. li. cõtra gẽtiles. c. ciij. vel ſm aliaz quotationem. c. xlij. Dic quo ſm Augu. in quolibet peccato sunt duo, s. auersio ab incõmutabili bono. ꝛ cõuersio ad bonum cõmutabile. s. ad tpalia et terrena. Jõ sunt in inferno vne pene correspõdẽtes. s. pena damni ꝛ pena sensus. vt dicit sanctus Tho. iiij. ꝛtra gentiles. c. xc. vbi sic dicit. Peccato quod in deũ cõmittitur non solũ pena dãni sed etiã pena sensus debetur. Pena em̃ sensus respondet culpe quãtũ ad conuersionẽ inordinatã ad cõmutabile bonũ sicut pena dãni respõdet culpe quãtũ ad auersionem ab incõmutabili bono. Hec ille in forma. Prima scz damni est nũc̃ videre deum. Secũda est torqueri ꝛ pati a creaturis. Uerbi gratia de peccato supbie vbi est auersio ꝛ conuersio: q̃ deus precepit nobis ꝛ ostẽdit in se humilitatẽ: ꝛ superbus auertit se nolẽs deo obedire: ꝛ conuertit se ad supbiã põpã ꝛc. Ideo superbus in inferno nũc̃ videbit deum nec habebit honores paradisi: sed erit in inferno in cacabis de plũbo liquefacto. Ratio: q̃ supbus est oiboꝰ onerosus: ideo ꝛc. Itẽ deus precepit ne homo faciat auariciã. Luc. xij. Uidete et cauete ab omni auaricia. O dicit auarꝰ. nõ curo de precepto dei ꝛc. Ego nõ essez diues. Ideo in inferno habebit penã dãni ꝛ nihil poterit habere de his que desiderat: vt ptz de diuite epulone ꝛc. Et penã sensus: q̃ erit in auro ꝛ argẽto liquefacto. Ideo q̃ ppter aurũ ꝛ argẽtũ fecit cõtra deũ. Idẽ de pcõ luxurie: deꝰ precepit ne illud fiat nisi inter virũ ꝛ vxorem ſz luxuriosus non curat de ꝓcepto dei: iõ punietur pena dãni: q̃ nõ habebit delectationẽ paradisi ꝛc. Et pena sensus i veru ad instar cyrogilli ꝛc. q̃ hic voluit ita calefieri ꝑ luxuria. Idẽ de peccato inuidie: deus precepit vt diligamus inuicem ꝛc. ꝗ inuidus nõ curat: imo inuidet proximo: ideo punietur pena dãni: q̃ nõ sentiet delectationes nec amorẽ paradisi. ꝛ pena sensus in feruenti pice: q̃ habuit cor nigrũ per inuidiaz. Idẽ de peccato gule dicens. Attendite ne grauẽtur corda vestra in crapula ꝛ ebrietate. Lu. xxj. ſz gulosus nõ curat: ideo puniet̃ pena damni q̃ non gustabit de escis paradisi. Et pena sensus i calce vbi semp esuriet ꝛ sitiet. Idẽ de peccato ire de vindicatiuis ꝛ iracũdis q̃ nolũt remittere iniurias ꝛc. puniẽtur pena dãni: q̃ nunc̃ habebũt pacem paradisi. Et pena sensus: q̃ semper

erunt in guerra in inferno. Idem de accidiosis qui nunc̃ habebũt quietẽ glorie. De qua Joã. Amodo iam dicit spiritus vt requiescãt a laboribus suis: opa enim illoꝝ sequunt illos. Apoc. xiiij. Et habebũt penã sensus: q̃ semp laborabunt inter serpentes qui nõ permittent ipsos quiescere. Ecce quomodo pro mensura peccati erit et plagarum modus. Ideo Esa. xxvij. In mensura ꝙ mensuram cuz abiecta fuerit iudicabit eã. Flota in mensura. s. culpe cum abiecta fuerit scz anima a corpore. de hoc mũdo iudicabit eã. De ista potest dici thema. Deus diuisit mensuram. s. pene. Quarto dat deus ad mensurã gloriã celestem q̃ nõ oẽs beati qui sunt in paradiso habẽt equalẽ gloriã sed quidã maiorem: quidã minorem ſm mensurã bonoꝝ operũ que fecerunt in hoc mũdo. Autoritas. Mẽsuraz bonã ꝛ confertã ꝛ coagitatã ꝛ superfluentem dabũt in sinuz vestrum. Eadem quippe mẽsura qua mensi fueritis remetiet̃ vobis. Luce. vj. de hoc sanctus Thom̃. tractat in. iiij. di. xlix. q. j. arti. iiij. q. ij. vtrum beatitudo ab omnibus equaliter participabit. Respondet q̃ nõ equaliter beatitudo participabitur ab oibus beatis ex parte subiecti siue operantis: q̃ vnꝰ beatus erit magis perfectus lumine glorie ſm gradum charitatis sue. ꝛ sic erit potentior ad illã visionẽ diuine essentie q̃ alius: ꝛ sic opatio invno peccato erit pfectior ꝛ delectatio maior. ꝛ hoc ꝓfirmat p illud quod dicitur. s. ad Cor. xv. Stella differt a stella in claritate. sic erit resurrectio mortuoꝝ: ergo vnus resurgentium maiorẽ gloriã habebit q̃ alius. Itez ad idez. Premiũ dz rñdere merito: ſz quidã sunt excellentioris meriti aliꝰ: ergo cuz beatitudo siue gloria celestis sit ꝓportionis premiũ vnus potest habere maiorẽ gloriã ꝛ beatitudinem ꝛ gaudebit si fuerit pfectus maiori lumine glorie q̃ aliꝰ. idẽ dicit eadẽ di. q. ij. que est de diuisione diuine essentie. arti. iiij. Et prima parte. q. xij. arti. vj. Sed ex parte obiecti erit eq̃lis gloria ꝛ beatitudo in omnibus beatis. Quia obiectum operationis in qua beatitudo ꝓsistit est oino vnũ ꝛ idem scz diuina essentia ex cuius visione omnes erunt beati. Et ex hac parte nõ erit aliquis gradus in beatitudine: q̃ deꝰ oiboꝰ beatis sevt obiectũ beatificãs oñdet. Et sic ptz intellectus dicte autoritatis. Eadẽ quippe mẽsura qua mẽsi fueritis remetiet̃ vobis. Luc. vj. In dicta autoritate ponunt quatuor ꝓditiones ſm q̃ quadrupl'r meremur in hoc mũdo scilicet.

Bene cogitando.
Bene loquendo.
Bene operando.
Et aduersa patienter tolerãdo.

¶ Cogitãdo meremur expellẽdo statim malas cogitationes de corde tanq̃ pruinas ignitas de manu: q̃ licz imaginatio sensualis sit aperta diabolo qui põt ibi ponere pruinas ardentes malarũ. cogitationũ: tamen in libertate nostra. est cõburi delectabiliter vel non cõburi viriliter expellendo. Uerbi gratia. Si diabolꝰ ponit in nostra sensualitate malam cogitationẽ de supbia ꝛc. vos potestis ipsam expellere cogitãdo xpi humilitatẽ. Idem potest dici de aliꝝ peccatis. Isto modo meremur mensurã bonã q̃ bone ꝓsonã in hoc mũdo ꝓsolanꝫ. Ber. Multi vident cruces nostras quia nõvident consolationes nostras. Ecõo meremur ore cauendo a falsis ꝛ enormibꝰ iuramentis a mendaciꝝ ꝛ diffamationibꝰ ſz affirmare debemus ꝙ aduerbia dicendo ita nõ ꝛc. Hoc modo meremur mensurã ꝓfertã iõ plenã in fine q̃n angelus a dextris ꝛ diaboli a sinistris expectant aie exitũ de corpore q̃ si bona fecerit recipit a bono angelo. Ecce ꝯ mẽsurã ꝓfertã. Tertio meremur. bñ opando i opibꝰ mie: pnle: ꝛ iusticie a pctis cauẽdo: festa devote seruãdo Isto mõ meremur mẽsurã cogitatã. id est calcatã: ꝛ hoc q̃n aia itrat paradisuz ꝛ salutat cũ gaudio ab aniabus btis ꝛc. Quarto meremur patiẽter aduersa: ꝛ mala tolerãdo isto modo meremur mensurã supefluentã. i. supius effluentez: hoc erit post diẽ iudicij q̃n gl'ia aie redũdauit in corꝑ. ecce ꝙre dicit eadẽ ꝙppe mẽsura qua mẽsi fueritis remetiet̃ vobis de ista ꝑ dicit deꝰ diuisit mẽsurã. s. glorie.

¶ Dñica intra octa. Epipha. Ser. iiij.

Proficiebat sapiẽtia etate et gratia. Luc. secundo. Sanctum euangelium continet in effectu tria singularia de dño iesu christ:

sto que sunt magne difficultatis.
Primū est crementuz corporale.
Secundum documentum spirituale.
Tertium exemplum virtuale: que ostē duntur dare in themate proposito.
C Primū cū dr pficiebat etate. Secūduz cū dicit, pficiebat sapientia. Tertiū cum dicit, pficiebat gratia. Primū qō ostēditur in sancto euāgelio de dño nostro iesu xpo est augmentuz corporale: ibi: pficiebat etate. Sciendū q dñs iesus xpus exiens de vtero matris noluit subito magnus apparere: cū potuisset ita magnus nasci: vt fuit adā in principio mūdi q̄ exiit de vtero matris sue. s. terre iā magn⁹ z homo pfecte etatis. xxx. annoz. Hoc tā git textus di. Formauit deus hoiem nō dicit puerū vel infantē: sed hoiem de limo terre: z inspirauit in faciē eius spiraculū vite z factus est homo: nō dicit infans in animā viuentē. Heñ. ij. Certum est q ita potuisset facere xps de seipo sz noluit. imo voluit vt ceteri paulatim crescere. Primo voluit esse ifans vt ceteri: nō loquēs nec ambulans. Scōo voluit esse puer. Tertio adolescens. Quarto iuuenis z tandē vir perfectus: vñ debuit per oia fratribus assimilari. ad hebr. ij. Ratio: ad ostendendū q veniebat p salutatione oim. Venit enim saluare. Primo infantes p innocentiā. Scōo adolescētes p generalem obedientiaz. Tertio iuuenes p sacramentalem penitētiam. Ideo debuit p oia fratrib⁹ assimilari qui vult oēs hoies saluos fieri. j. ad Ti. ij. Si dicatur nōvt venire ad saluādos senes: q̄ noluit esse senex: sz voluit mori in flore iuuentutis z dare vitā suā in etate in qua magis vita diligit. Iurta pphetiā. Hier. xij. in psona xpi. di. Reliqui domū meam dedi dilectā aiam meā. i. vitā in manus inimicoz meoz. Respondeo q immovenit etiā saluare senes. Licet ipse nō fuerit senex: tñ a senibus voluit bñdici. sc̄z a symeone z anna. ideo postq̄ sctā mater ecclesia festiuauit de infantia saluatoris i festis transactis modo incipit facere officiū de eius puericia qñ fuit. xij. annoz. De hoc dicit principium euangelij. Cuz factus esset iesus annoz. xij. ascendētibus illis hiero. fm psue. diei festi consum. q̄ die. cū redi. remā. pu. iesus i hier. z nō cogno. parē. e. Exi. autē illū esse in comitatu ve. iter diei zc. Nota post triduū inuenerūt eū in tēplo in medio doctoz. Dic quomodo ꝯgo maria ibat ad templū dñi in hierusalez in festiuitatib⁹ ordinatis fm legē: q̄ in tota iudea non erat nisi vnū tēpluz. s. in ciuitate hier'm i q̄ possent offerre sacrificiū: ppt qō iudei ter in anno tenebant venire ad tēpluz in hier'm. s. in festo paschat: penthecostes z zenophegie. i. tabernaculoruz fixionis ex precepto legis. Virgo maria in dictis festiuitatibus etiā volebat venire de nazareth: q̄ distabat a hier'm per. xl. milia ria. Et ex magna dilectione nolebat dimittere filium suū iesum sed ipsuz portabat in brachijs qñ erat infans. Sed qñ fuit puer ducebat ipsum p manū. Nota hic pēplando quō ꝯgo maria ibat cum filio aliqñ cum calore: aliqñ cum frigore pluuia: niue vento: ad templū. Si fuisset sibi dictuz: virgo benedicta quo vaditis modo cuz tali tpe. Rñdisset virgo maria: vado ad templū dñi in hier'm. O virgo benedicta z nunquid vos estis tēplū dei magis sanctum q̄ illud. De quo dicit ecclesia. Templū repēte fit dei intacta nesciens virū verbo cōcepit filium. Et nunquid filius vester est templū diuinitatis hoc autem dicebat de templo corpis sui Joā. ij. Sed respondisset virgo finaliter hoc facio in exemplū xpianoz: vt qñ audierint hoc nullus q̄tucunq̄ delicatus excuset se: nevadat ad eccliaz rōne caloris seu pluuie frigoris zc. Hoc dicit exp̄sse Beda i omelia hodierna q ꝯgo maria vt daret exēplū ibat ad templū. ideo memento vt diem sabbati. i. quietis sanctifices. Exo. xx. A negocijs tpalibus quiescendo: z in spūalibus se occupādo. Nota me. In nullo alio pcepto dicit memento nisi in isto vt postq̄ laborasti in negocijs tpalib⁹ feria. ij. iij. zc. De dñica dicit memēto zc. Exēplo etiā virginis: parentes debēt ducere filios z filias ad ecclesiam. Nota ꝫ malā ꝫsuetudinē de puellis q̄ nōvadūt ad missam ꝛō sunt tot male: q̄ tūc hñt oportunitatē faciēdi malū qō nō pñt intra hebdomadā q̄ parētes sunt in domo. Indeveniunt aliq̄ grauide ad nuptias vel iā pepererunt bis vel ter. Ideo ducēde sunt ad eccliamvt habeant deuotionē: q̄ nisi deuotio retineat mulierē zc. Jō filij sunt ducēdi ad eccliaz p patrē vel matrē zc. Cōpleto aūt festo septē dieb⁹: ꝫsūmatisq̄ dieb⁹ cū rediret remānsit puer ihs in hierlz. Nō p parētū negligētiā sed p diuinā puidētiam. Et nō cognouerūt parētes ei⁹. Rō: q̄ erat ꝫsuetudo iudeoz ex honestate vt hoies hoc est viri irent p vnā viā: mulieres aūt p aliā: vel hoies p̄cedebāt: z mulieres sequebātur. Pueri ergo poterāt ire cū pr̄evl mre Qñ ꝯgo maria recessit de tēplo z nō vidit iuxta se filiū suū iesuz credidit q̄ eēt cū ioseph z veniret cū eo. Jdē credidit ioseph qñ nō vidit iesum cogitauit q̄ esset cū matre. Hoc tangit euangelista breuit dicēs. Cogitātes eū in comitatu esse venerūt iter diei. Credo q̄ ioseph alijs vicinis fuit prius in nazareth: q̄ hoies vadūt veloci⁹ z vt paret cenā. Et qñ virgo intrabat domū filij⁹ occurrebat sibi: qñ veniebat prius cū ioseph: et faciebat sibi magnū festum. Sz nunc qñ virgo intrauit et non vidit filium suū: dixit ioseph: vbi est filius me⁹. Rñdit ioseph. z nō erat vobiscuz. O miser ego credebā ipsum esse vobiscū. Tunc virgo plangens dixit. O misera: quid est de filio meo z statim magnus clauus intrauit in cor: quia diligebat ipsum plus q̄ oēs matres. Rō: quia alie matres diligūt filios suos tā q̄ creaturas suas: sed virgo diligebat ipm etiā tanq̄ suū creatorē. Jtē alie matres pdūt ꝯginitatē ppter filios sed ipsa non. Jtē alie matres dolent in partu: sed ꝯgo nihil. Et virgo plorādo intrauit cameram dicēs. O fili mi vbi estis vos modo: vtinā non in manib⁹ archelai filij herodis O fili vbicūq̄ sitis vos scitis mō bñ dolorē meū et timorē. Tunc cor ꝯginis erat inter duas molas. Ex vna parte cogitabat vtrū ascenderit in celū ad patrē. Ex alia parte dicebat. Quō recessisset q̄ nihil mihi dixisset: nec p̄dicasset euāgeliuz nec instituit sacramēta. Ex alia parte cogitabat ne ipm teneret filius herodis q̄ tūc regnabat: ioseph ex alia pte plorabat dicēs. O miser qd dicet mihi de⁹ pr̄ qz tā male custodiui filiū suum. O miser quid dicā ō tāta mea negligētia. Sec⁹ de multis matrimonio ꝫiunctis. Nōnunq̄ duz qd aduersitatis turbatiōisq̄ occurrit in domo cōtendūt vir z vxor dicentes. Vos fecistis: imo vos fecistis. Sed virgo z ioseph mutuo se ꝫsolabātur. Dicebat virgo ioseph. Pater cenetis: q̄ ego non sum comedere nisi vos comedat⁹. Virgo ioseph. Pater perquiramus meū inter vicinos et apud notos cos. Dic quomodo ibāt de nocte cum plorantes: z ipsuz querētes: z crabant. Et multe mulieres associ eis per nazareth: z ipso nō inuenerunt ad domū. Et virgo intrauit rā suā: z flexis genibus lachrimābat. O deus pater vos scitis vbi est vester z meus: ꝫtute cuius ꝫcepi vt me cōsolari. O fili vbi estis modo iā plius non possum pati. Jdē faciebat ioseph ex alia parte: nec de tota nocte dormierūt. In crastino bono mane redierū in hierusalē z fuerūt ibi in sero. Cogitate quomodo in nocte circuibant p ciuitatē cū laterna. s. per ciuitatē hierusalem querētes ipsum inter cognatos z notos de quo gētes mirabant q̄ tali hora iret per villam cum esset famosa de maxima honestate z sanctitate vite. Cogitate qñ inueniebatur peruigiles quomodo dicebant. O q̄s vadit illuc zc. Trāsactis tribus diebus dixit virgo. Vadamus ad tēplū dñi: et orem⁹ vt ipsum inueniamus Dicit euangelium. Et factuz est post triduū inuenerunt illū in templo sedentem in medio doctorum. Statim virgo ascendens ad eū dixit. Fili quid feciſti nobis sic sz nobis ignorātibus. Sz nō fuit increpatio: sed questio. Ecce pater tuus. s. putatiuus z ego dolētes querebam⁹ te. Cogitate quomodo xps cōsolabat matrem suā dicēs. Quid est q̄ me querebatis? nesciebatis q̄ in his que patris mei sunt opz me esse. De tota ista materia vl speculatione ecce pphetia loquens i psona ꝯginis marie. Adiuro vos filie hierusalem: quesiui quē diligit aia mea: ꝗsiui illum z nō inueni. surgā z circuibo ciuitatē per vicos z plateas: queram quez diligit aia mea: tenui eum nec dimittam Cañ. iij. Moraliter nota q̄tuz dolere debemus cum iesum perdimus. Virgo maria in festiuitate pdidit filium suū: tñ sine pctō pdidit. Et nos in festinitatib⁹ pdimus xpm ppter pctā. Quia in diebus festis plura pctā mortalia cōmittuntur. Dic de quolibet statu ad libitū. Jdeo dicit xps nobis. Festiuitates vr̄as odiuit aia mea. Esa. j. Nota z post triduū inue

Universidad de Deusto Biblioteca

ēm in tēplo quare post triduū ⁊ nō
ratio :qz q̄ pdit xp̄m ex pctō:nō pt
inuenire nisi post triduum.i.post
pnitalia.primū est cordis cōtri-
cit dies naturalis:includens no-
e ⁊ die gre:qz vera cōtritio nō est
itate diuine gratie ex quo dolet
preterita.Scōm est oris confes
ctiā 9ꝝ dies naturalis:cui⁹ nox ē
pctōꝝ q̄si se diffamādo.dies cla-
emissio pctōꝝ que fit in absolutio
ē claritas gre. quā si tā habebat
ritione:augmētatur ex cōfessione⁊
olutione.Tertiū est vite correctio cu
nox est labor correctionis ⁊ mutatio
e inclinationis:dies vero claritas cō
ientie et bone fame. Correctio fit:quia
uisti superbus vanus:pōposus ⁊c.de
cetero sis humilis:⁊sic de aliis vitijs⁊vir
utibus.Hoc mō post triduuz inuenitur
xp̄s in templo in manibus sacerdotis ad
digne cōicandum.Autoritas allegorice.
Jbimus via triū dierū in solitudinē⁊t im
molemus dño deo nr̄o. Exod.iij. Patet
primus punctus.Scōm est documentuz
spūale:cū dicit: pficiebat sapientia.Hoc
verbū hz magnā difficultatem in theolo
gia.Nā ois doctrina theologoꝝ.singu-
lariter magister sententiarū i.iij. Dicit
q̄ xp̄s nō solū inquantuz deus ſz etiam
inquantū homo in primo instanti crea-
tionis anime habuit tantam sapientiaz
quātā hz modo in celo.Autoritas Esa.
Butyrum ⁊ mel comedet:vt sciat repro-
bare malum ⁊ eligere bonum.Esay.vij.
Nota vt p q̄uis xp̄s in primo creatiōis
instanti sciret reprobare malum et elige
re bonum:tñ vt ceteri pueri voluit come
dere butyrum ⁊ mel.Item Hiereñ.xxxj.
Creauit dñs nouum super terram:femi
na circūdabit virum.s.statim pfectū i oi-
bus.Quomodo ergo dicit euāgelista q̄
xp̄s proficiebat sapientia.Respondeo q̄
hoc potest dupliciter intelligi:qz proficie
bat sapientia habitualiter vel effectuali
ter.Habitualiter aūt xp̄s nō pfecit in sa
pientia:sed profecit effectualiter:qz quā
tomagis crescebat in corpore:tanto ma-
iores effectus ostendebat sapientie.Exē
plum de sole:qui licet tantam claritatez
habeat hora p̄ma quātā hz hora tertia
habitualiter:⁊ tantā hora tertia quātaz
hora meridiei:tñ sol effectualiter pficit i
claritate:qz maiorē claritatē ostēdit ho-
ra tertia q̄z hora prima ⁊ maiorē in meri
die.Ita etiā est de iesu xp̄o sole iustitie.
Licet in instāti creationis haberet tātā
claritatē sapientie quantā hz mō in celo
habitualiter:tñ effectualiter in sapiētia
crescebat ⁊ pfecit.Q̄m in aurora:ſz an
teq̄z virgo ipm pareret nōdū ortus erat
super terrā ⁊ iam dabat aliquos radios
claritatis.s.virgini marie ioseph et eli-
sabeth.Sed maiores dedit hora prima
ſz in natiuitate per tot mirabilia. Sed
adhuc maiores dedit hora tertia.s.quā-
do fuit.xij.annoꝝ disputādo cū doctori-
bus.Sed multo maiores emisit adhuc i
meridie:ſz quando fuit triginta annoꝝ
in predicatione euangelica ⁊ miraculoꝝ
operatione.Ecce quomodo xp̄s proficie
bat sapientia effectuali.De hoc prophe
ta in persona dei patris loquētis de xp̄o
homine di.Ecce intelliget seruus meus
⁊ exaltabitur ⁊ eleuabit:⁊ sublimis erit
valde.Esay.lij.Ubi ponuntur quattuor
gradus exaltationis effectualis. Primꝰ
ibi.Ecce intelliget seruus meus:ſz sta-
tim in instāti conceptionis:⁊ exaltabitur
ſz hora tertia et prima in natiuitate:et
eleuabitur:ſz disputando cum doctori-
bus:⁊ sublimis erit valde ſz in predica
tione euāgelica.Modo videamus de ra
dijs sapiētie quos emisit q̄n fuit.xij.an-
norū.de hoc dicit euāgelista.Jnuenerūt
eū in templo sedentē in medio doctoruz
audientē illos ⁊ interrogantem.Stupe-
bant autem oēs qui euz audiebāt super
prudētia ⁊ respōsis eius.Ego amore ve-
stri q̄siui de mō sedēdi quomō xp̄o sede-
bat in medio doctorum:⁊ de materia de
qua disputabāt.Modū sedēdi declarat
Beda in homilia hodierna dicēs:q̄ xp̄s
tenuit formā discipuli qō fuit magne hu
militatis indiciū:imo eximiū discēdi hu
militatis exēplū.Quidā dicunt q̄ xp̄s se
debat in cathedra in medio doctoruz:et
ita pingunt pictores ⁊ male. Dic quō in
angulo templi doctores habebāt scanna
circulariter posita pro cōsilijs ⁊ disputa-
tionibus:vbi erat rota tota libris plena
⁊ q̄n doctores disputabāt pueri maxime
ingenioſi ponebāt se in medio doctoruz
in terra sedendo ⁊ doctores audiendo ⁊
de dubijs ipsos interrogādo:ſz nō ꝑ do
ctores arguēdo.Jsto modū alioꝝ pueroꝝ

rū voluit tenere xp̄s. Jdeo dr.inuenerūt
eū sedentē in medio doctoꝝ audientē il-
los et interrogantē.non dicit arguētem.
Materiā autē de qua tunc doctores ⁊ ra
bini disputabant inueni in epla gloriosi
Hiero.ad Paulinū.c.iij.vbi dicit.Duo-
decim annos saluator impleuerat ⁊ in tē
plo sedens de questionibus legis inter-
rogans: non dicit disputās vel arguens
magis docet dum prudēter interrogat.
Nota de questionibꝰ legis. Dic practice
quō fuerūt rōnabiliter questiones legis
⁊ q̄ tūc maxime disputabant erāt de ad-
uētu messie.oēs doctores nullo discrepā
te sciebāt xp̄s aduētus messie esse cōple-
tum : ex prophetia iacob.Genē.xlix.Non
auferetur sceptrum de iuda:⁊ dux de fe-
more eius:donec veniat qui mittendus
est.Quia tunc regnabat herodes. Jterū
ex hebdomadibus danielis. Modo po-
namus disputatiōes in forma. Cum es-
sent ibi doctores multi ⁊ magistri ⁊ rabi-
ni sedētes in scānis ⁊ pueri in medio eo-
rum vt dictum est. Inter quos erat xp̄s
vnus doctor:proposuit questionē dicens
Quid vobis videt de aduētu messie:Rñ
derūt alij. pro certo aduētus messie est
cōpletus:tamē si habeatis aliquā ratio-
nem vel prophetiā in oppositū : dicatis.
Respondit alius doctor dicens.Bene vi-
detur mihi q̄ aduentus sit cōpletus ſm
pphetias: sed tñ dubito ex quadā pphe
tia Aggei.ij.di. in persona dei. Hec dicit
dñs deus.Adhuc vnū modicū ⁊ ego cō-
mouebo celū et terrā.et mare et aridā:⁊
mouebo oēs gentes:et tūc venient deside
ratus cunctis gētibus. Aggei.ij. Modo
dñi mei reuerēdi nondū vidimus ista si-
gna: quia non vidimus nouū motū in ce
lo nec in terra.Uerū dicitis dicebant alij
Jō cogitem⁹ sup hoc.Et nesciebāt aliud
dicere.Tūc surrexit xp̄s in forma discipu
li manibus plicatis et obtenta licētia lo-
quēdi dixit.Dñi:si recordamini:mō sunt
duodecim anni q̄ celū fuit motū per no-
uam stellam que duxit tres reges orien-
tis ſm q̄ ego audiui a parentibus meis
Si videtur vobis q̄ iste motꝰ fuerit no-
uus.Jtem terra fuit tūc cōmota ⁊ mare:
q̄n ex precepto imperatoris q̄libet ibatur
pfiteret in ciuitate suā.si forte esset hoc.
Ecce interrogās.sed ẏba sua veniebant
ad cor eū lumine pront sibi placebat. O
dirērūt ipsi:verū dicit. p certo ego recor
dor q̄ tūc fuit magnꝰ motus in celo et in
terra.Dixit xp̄us.Dñi: parcatis si pueri
querūt.Ecce quō questionibus legis in-
terrogās magis docet dū prudēter inter
rogat.Deinde alius dixit,Dñi: aliud si-
gnum dedit Esaias dicēs.Ppls q̄ ambu
labat in tenebris:vidit lucē magnā. ha-
bitantibus in regione vmbre mortis:lux
orta est eis ⁊c.Paruulus natꝰ est nobis:
⁊ filius datus est nobis.⁊ factus est prin
cipatus sup humerū eius ⁊c.Esa.ix. hoc
signū debuit esse i natiuitate regis mes-
sie.Sed hoc signū nonvidimꝰ.Dicebant
alij.Uerū dicitis.Et voluebāt ⁊ reuolue
bāt libros.Dixerūt xp̄o.Quid dicit?vos
hic fili:dubitatis i aliquo?Et surrexit hu
militer.⁊ loquēdo cū magna reuerētia di
xit.Audiui q̄ in ciuitate bethleem in me
dia nocte mō sunt.xij.anni apparuit ma
gna claritas : intrū q̄ nox videbat meri-
dies:iuxta illud ps. Nox sicut dies illumi
nabitur.Et audiui q̄ angeli apparuerūt
pastoribus cū magna claritate : inter q̄s
loquebat vnus dicēs. Euāgelizo vobis
gaudiū magnū:qz natus est vobis hodie
saluator ⁊c.Dicebāt doctores. Rñdit bñ
Recordor q̄ talis fama fuit publica. Nū
quid recordamini quō fuit scriptū vobis
de hoc.Mi fili:bonas gratias dicimꝰ vo-
bis : quia ita clarificatis intellectus no-
stros.Ecce quomodo de questionibꝰ le-
gis interrogans magis docet ⁊c. Alius
doctor dixit suspirans. O domini dubito
q̄ totum nostrum gaudiū et spes sit per
dita.et nunquid dicit prophetа q̄ statim
veniet ad templum suum dñator quem
vos queritis:et angelus testamēti quem
vos vultis.Malach.iij.sed nondum ve-
nit. O fatui et insciū cū habebāt ipm pe
sentē:⁊ ppter hoc dixit eis Joānes.Me-
dius vestrū stetit quē vos nescitis. Jo.j.
Et interrogauerūt eū ōd diceret.Qui re
spondit.O dñi:quid pñt dicere pueri in-
ter vos.Audiui a parentibꝰ meis q̄ post
miraculum de lumine in media nocte in
ciuitate bethleem apparente : in.xl. die
vna mulier iuuenis cū puero in brachijs
cū baiulās venit ad tēplū:⁊ sctūs symeō
et anna pphetissa predicauerūt eū dicen
tes q̄ ille erat verꝰ messias ⁊ saluator mū
di.Direxit ipi.Per deū verū dicit:symeō
erat cōsanguineus meus ⁊ amicus meꝰ.

a quo ego audiui. Dixit alius: ⁊ ego audiui ab anna cōsanguinea mea. O benedicaris fili ⁊ addiscas bene. Deinde rabi samuel suspirans: ⁊ quasi siens dixit. Et nunqd recordamini quō herodes rex occidit oēs pueros: ergo ⁊ illū: ergo dñi detis rōnes. ⁊ erāt tristes et nō poterāt rndere. Qui dixerūt xp̄o. Quid dicitis vos hic fili⁹ qui cū magna humilitate rndit: ne notaret de p̄sumptione. Dñi reuerendi ego legi Exodi xxiij. Nō coques hedū in lacte matris suc. Modo domini pueri possent hic dubitare: nō dixit q̄ ipse dubitaret: an deus vellet ostēdere quomodo esset decoquēdus hedus: vel an esset ꝓphetia de messia ne in lacte matris moreretur dū esset puer. Moyses in tribus locis dicit. Non coques hedū ⁊c. quia tripliciter fuerūt inocētes ab herode occisi quidā gladijs: quidā lāceis: alij balistis ne parētes ⁊c. vl dicas sic: quidā gladijs quidā suffocati siue strāgulati: quidā fuerūt percussi ad parietes: vel q̄ herodes voluit occidere xp̄m ter. s. in natiuitate: in aduētu regum: et in purificatione ⁊c. Sed xp̄s nec sic: nec sic fuit ab herode interfectus. Ideo dicit sibi moyses. Nō coques hedum. i. xp̄m ⁊c. Hoc intellexerūt doctores ⁊ magistri dum xp̄s loqueretur virtute diuina dicentes. Uerū dicit: quia ꝑ certo illud fuit ꝓphetia de messia. Jō sine dubio non fuit ab herode occisus.

Et dum essent sic cōsolati: venit ꝯgo maria dicens. Fili: quid fecisti nobis sic ⁊c. Cui dixerūt rabini. Est filius vester iste? Rndit ꝯgo maria. Ita dñi. O tam bonū et tam gratū filiū habetis. Addiscat: q̄ adhuc erit magnus rabinus. Non ostendatis ei officiū viri vestri. O quales stulti. habebāt xp̄m p̄sentē: et nō cognoscebant. De ista sapientia xp̄i ꝓphetia fuit tunc cōpleta. Ego sapiētia habito in consilio: et eruditis interfum cogitationib⁹. Prouer. viij. Ecce quomodo, p̄ficiebat sapientia effectualiter. Tertius punctus est de exēplo virtuali: cum dicitur proficiebat gratia. Similis difficultas est de profectu gratie sicut de profectu sapiētie Et similiter rndetur quoniā xp̄s in instāti sue conceptionis habuit tantam gratiam habitualiter quātā hz nūc in celo. Sed sicut dixi de claritate solis que magis ozit hora tertia q̄ prima ⁊c. Ita etiā pōt dici de claritate gf̄e: qm̄ sol habitualiter hz tantā claritatē hora prima quātā hz hora tertia ⁊c. Sz effectualiter sol magis ostendit claritatem suā hora tertia q̄ hora p̄ma: et magis hora meridiei q̄ tertia. q̄ dicit philosophus q̄ lux est vehiculū caloris. Idem de christo sole iusticie. Ideo apostolus. Apparuit gratia dei et saluatoris nr̄i oib⁹ hominib⁹ erudiēs nos. ad Titū. ij. Nota apparuit gf̄a nō dicit creuit gratia sed apparuit. s. effectualiter: erudiēs nos. s. dando exemplū virtuale nobis de quo dicit euangelista in tertia parte. descendit cū illis in nazareth: et erat subditus illis vsq̄ in finem. Moraliter super hoc q̄ dicit: ⁊ erat subditus illis: non legit q̄ in domo virginis Marie esset aliquis nisi in ipsa cū ioseph sponso ⁊ xp̄o eius filio: quis faciebat seruitiū domus: quia vbi sunt tres persone multis seruitijs indiget. Dicit Lucas de xp̄o q̄ erat subditus illis. Ideo ipsemet xp̄s dicit. Filius hominis nō venit ministrari: sed ministrare. Matthei. xx. Ecce quō ꝓficiebat gratia seruiendo parentibus. Dicā vobis vnum seruitiū vt magister hystoriarū expresse dicit q̄ christus cum alijs pueris ibat ad portandū aquā de fonte. Dic practice quō ꝯgo de mane volebat recipere amphoram vt portaret aquā. Nota hic cōtra mulieres q̄ dicunt ego portaui bonā dotē: iō nō intrabo coquinā nec portabo aquā: habeatyr me⁹ ancillā vel captiuam. Et vos quid facietis videns ioseph q̄ ꝯgo volebat portare aquā ⁊ recipere amphorā: dixit. Ego ibo ⁊c. Cū aūt sic pie cōtenderēt virgo ⁊ ioseph veniebat xp̄s ⁊ recipiebat amphoram dicēs. Ego ibo. Dicit ioseph. O dñe vos nō ibitis. Dicebat xp̄s. Jbo vt dem exemplū alijs filijs. O si quis dixisset sibi q̄ñ redibat de fonte. O dñe: quare facitis hoc? Quare non facitis vos michael gabriel ⁊c. Respondissent angeli. Nos sumus parati: sed ipse vult facere. O dñe: quare facitis hoc? Rndisset: vt quando filij christianorum audient hoc seruitium quod ego facio parentibus meis: huiusmodi exēplo ipsi seruiant ⁊ ministrēt parentib⁹ suis. Dic aliquid cōtra filios inobedientes parētibus suis. Ideo apls. Filij obedite parētibus vestris in domino. Hoc enim iustū est. Honora patrē tuum et matrem tuam: quod est mandatū primum in promissione: vt bene sit tibi ⁊ sis lōgeuus super terram. ad Ephe. vj. Filij aūt inobedientes sunt parue vite ⁊ faciūt malū finem. Nota ad hoc quid contigit Valentie de quodā sentētiato ad suspendium ex quadā morte de qua fuit iuste infamatus. Qui quando vidit furcam in qua debebat suspēdi nouiter factā: in illo loco clamauit. Dñe iuste morior: et nō ex crimine mortis huius mūdi imposito sed q̄ in hoc loco ꝓberaui matrē meā: q̄ genib⁹ flexis orauit dicēs. Utinā i isto loco in quo me percussisti sis suspēsus: ⁊ ita factū fuit. Ecce quē finē faciunt. Ideo dicit xp̄s in euangelio. Honora patrē tuum et matrem tuam. Qui maledixerit patri vel matri: morte moriatur. Matthei. xv.

¶ In octaua epiphanie. Sermo vnicus

Ego a te debeo baptizari. Matthei. iij. ⁊ in euāgelio hodierno. Sancta mater ecclesia hodie facit festū et officiū de baptismo christi: de quo loquitur euangeliū hodiernū quomodo christ⁹ fuit baptizatus a beato Joanne. Et de hoc erit sermo noster. ⁊ habebim⁹ multas bonas doctrinas speculatiuas ad illustrationē intellectus: et morales ad correctionē vite. Sed primo saluteꝫ virgo maria ⁊c. In p̄senti ser. cogitaui tenere modū iuristarū qui in suis scholis q̄ñ volūt legere vel disputare. primo ponunt casum legis. Deinde quid iuris. Sic primo recitabo casum legis diuine ⁊ hystoriā euāgelij sancti. Deinde mouebo aliquas questiōes speculatiuas et morales. Dic hystoriā euāgelij quō xp̄s de ciuitate naz reth venit ad Joannem ad iordanē vt baptizaret ab eo: ⁊ spūssanctus reuelauit Joāni: q̄ ille hō erat saluator mūdi: verus deus ⁊ verus hō. Propter qō Joānes admirans dixit reuerenter thema. Ego a te debeo baptizari ⁊ tu venis ad me. Cui dixit xp̄s. Sine modo. Sic enim decet nos implere oēm iustitiā Nō loquebatur christus pōpatice vt isti dñi: sed loquebatur de se et de Joāne dicēs. Sic sez per humilitatē decet nos implere oēm iustitiā. Christus autē humiliauit semetipsum: factus obediens vsq̄ ad mortem, ad Philip. ij. Ecce hic omnis impletio iustitie redemptionis humane Sieg. Nihil em̄ nobis nasci profuit: nisi redimi profuisset. Ecce Joannes etiam humiliatus est ad implendū preceptum christi iniunctionis baptismi est: et totus tremēs baptizauit xp̄m. Ecclesia. Baptista cōtremuit et nō audet tangere sanctū deiverticē: sed clamat cū tremore. Sanctifica me saluator. Hāc formā tenuit Joannes baptizādo xp̄m. Moraliter instruimur hic i hoc q̄ Joānes tam sanctus de quo dicit xp̄s. Inter natos mulierū nō surrexit maior Joanne baptista: non audebat tangere xp̄m. Nota hic quāta debet esse puritas ⁊ bona vita sacerdotum: qui habent tangere xp̄m in sacramento altaris. Ideo dicit scriptura sancta. Sacerdotes qui accedūt ad dōm: sanctificenꝫ ne peutiat eos. Exo. xix. Itē ne laici appropinquent altaribus ⁊c. Nume. j. ⁊. iij. Homo qui nō est de genere aaron. i. sacerdos: et accesserit: occidetur. Si dicaꝫ lex est antiqua: verū est si dignius et sanctius est altare noue legis q̄ veteris. Quāto magis eñ xp̄s est maioris dignitatis q̄ imo latur in altari noui testamēti q̄ agnus q̄ immolabaꝫ in altari veteris testamenti: tāto magis altare noui testamēti est maioris dignitatis. Mō arguo p locū a minori. Si tūc erat pena mortis q̄ accederet ad altare appodiādo se ibi vel cōfitendo ⁊c. Si dicaꝫ. Nunqd hō pōt osculari altare ⁊c. Rndeo q̄ immo reuerenter: sed melius esset osculari terrā iuxta altare vbi steterunt pedes sacerdotis. j. Pe. v. Humiliamini sub potenti manu dei: vt vos exaltet in tpe visitatiōis. Dic quō man⁹ diuine p̄sone seu potētie humiliat ⁊ depmit superbos et exaltat humiles. Modo posito casu legis euāgelice: mouēde sunt alique questiones quid iuris. Et ponam quinq̄ questiones quas declarabo.

¶ Prima super hoc quod dicit euāgeliū Uenit iesus a galilea ad Joannem vt baptizaretur ab eo. Queriꝫ quare xp̄s voluit baptizari. Ratio huiꝰ questionis est quia baptismus datur cōtra peccatū originale primordialiter: et etiā contra alia peccata actualia si sint. Sed cum christ⁹ non haberet peccatum nec originale nec actuale. s. Petri. ij. Peccatum non fecit: ergo videtur q̄ nō debuit baptizari. Respondeo q̄ christus voluit baptizari non

vt aliquid reciperet a baptismo. Sicut nos qui recipimus a baptismo dona spiritualia scz remissionē peccatoꝝ: satisfactionē: virtutes ⁊ gratias ⁊ dona spūssancti: et virtutes morales infusas: sed christus nihil horū recepit a baptismo. Sed voluit recipere baptismū vt daret baptismo vim regenerativam: vt dicit Beda in homilia hodierna. Uenit filius dei baptizari ab hoie in aquis iordanis qui mundus erat a sordibus cunctis: vt abluens nostrorum sordes scelerum omniū fluenta sanctificaret aquarum. Nota propriā similitudinē et experimentū de vnicorno qui tactu sui cornu purificat aquam. Deinde bibunt animalia expectātia ⁊c. Hoc proprie significat baptismū christi. Unde in sacra scriptura dicitur christus vnicornis. ps. xcj. Et exaltabit sicut vnicornis cornu meū: et senectus mea in misericordia vberi. et loquitur prophetа in persona ecclesie dicens. Exaltabitur: scz xps: sicut vnicornis. Qz diuinitas ⁊ hūanitas in xpo non faciūt nisi vnū cornu. i. vnā personā. Et senect⁹ mea. Nota sicut etates hois sunt. vij. ita etiā sunt. vij. etates nature hūane. Infantia fuit ab Adā vsqz ad noe. Puericia a noe vsqz ad abrahā. Adolescētia ab abrahā vsqz ad moysen. Iuuētus a moyse vsqz ad dauid. Virilitas a dauid vsqz ad transmigrationē babylonis. Senectus a trāsmigratione babilonis vsqz ad xpm. Decrepit⁹ a christo vsqz ad finē mūdi. Ecce quare dicit senectus mea in misericordia vberi. id est abundanti: qz modo abundat dei mia: qz iudeo remittuntur omnia peccata ēptum ad culpam ⁊ ēptum ad penam in baptismo. Item alia auctoritas. Luce. i. Et erit cornu salutis nostre. Cornu salutis nostre est corpus christi. Hodie iste vnicornis tetigit aquas: vt tactu sue mūdissime carnis vim regenerativam cōferret omnibus aliis. Dic quomodo christus terminauit ⁊ finiuit purificationem veteris legis que fiebat per circūcisionem et inchoauit purificationē noue legis que fit per baptismū: ideo xps ō alpha ⁊ o: initium ⁊ finis. Apo. xxij. scz principiū noue legis: et finis veteris. Propter hoc nos christiani solū recipimus baptismū ⁊ nō circuncisionem: quia in christo sacramenta legalia habent suum finem ⁊ terminū Gen. xvij. Dixit deus abrahe. Abraham ambula coꝝ me et esto perfect⁹: ponāqz fedus meū inter me ⁊ te. quia inter istos duos terminos seu moles: scz abrahам et christum: debuit durare pactū circuncisionis: quod durauit per duo milia annorum. Apostolus. Ecce ego paulus dico vobis qm̄ si circundamini christ⁹ nihil proderit vobis. ad Gall. v. Qui ergo exēplo christi vellet circuncidi: iudaizaret et peccaret grauiter Secunda questio est super hoc quod dicit thema quando ioānes dixit christo. Ego a te debeo baptizari. Queritur quare beatus Joānes dixit hoc cum esset in vtero matris sanctificatus. Luce. j. Spiritusancto replebitur adhuc ex vtero matris sue dixit angelus zacharie patri Joannis. Quare ergo dixit christo: ego a te debeo baptizari? Responsio ſm determinationem sanctorum doctorum q baptismus dat characterez in anima: scz quoddam signum pulchrū ad instar corone regalis: quod signū nullus potest habere in paradiso nisi fuerit baptizatus. Unde nec abrahā nec ysaac nec iacob nec Dauid: nec aliqui veteris testamēti habēt illud signum: nec etiam illi. l. rhetores beate katharine q̄ mortui fuerunt sine baptismo aque: licet sint baptismo sanguinis saluati. De isto signo dicit apostolus. Credentes signati estis spiritu promissionis sancte qui est pign⁹ hereditatis nostre. Ad Ephe. j. Pignus est arra hereditatis vt dant mercatores Licet ergo beatus Joannes fuisset sanctificatus in vtero matris: tamen non habebat characterem. propter hoc vt ipm haberet dixit christo. Ego a te debeo baptizari pro isto signo habendo. Et quia dixit debeo: habemus pro certo q christus baptizauit beatum Joānem: et etiā apostolos ⁊ discipulos. De apostolis auctoritas. Uenit Jesus et discipuli eius in terram iudeam: et illic morabatur cū eis et baptizabat. Joan. iij. Et dicitur Joan. iij. Quasi contrarium quemāḍ christus non baptizaret: sed discipuli eius. Aug. et glosa super illud concordāt cum dicit Joan. et baptizabat. Dicit glosa scilicet discipulos ⁊ apostolos. quemāḍ christus non baptizaret. glo. scilicet alios: sed discipuli baptizabant alios. Eadem ratione creditur q christus baptizauit virgi-

nem mariā vt haberet illō signū corone. Dic differētiam que est inter coronam ⁊ crinale. Sic signum characteris est vt corona ⁊ ante habet monile: scilz hoc nomen iesus. Apoca. xiiij. Ecce agnus stabat supra montem syon: ⁊ cum eo centū quadraginta quattuor milia habentes nomen eius ⁊ nomen patris ei⁹ scriptuz in frontibus suis. Moraliter ex quo nos christiani portamus nomē iesus scriptū in frontibus nostris cauere debemus ne portemus nomen diaboli in ore dicēdo. In nomine diaboli quare feciſti sic vl' sic Nota de latrone clamāte iesus: ⁊ de diabolo clamante latrones latrones. Nota contra illos qui nesciunt aliud dicere ni si diaboluz nominādo. Dauid. ps. xxxix. Beatus vir cuius est nomē domini spes eius ⁊c. non dicit nomen diaboli. ¶ Tertia questio super hoc. Spiritussanctus descendit sicut columba in ipsum. Quare hoc cum certum est q christus inēptū homo ab instanti sue conceptionis recepit spiritūsanctum ⁊ nunqz ab ipso recessit. Esa. lxj. ⁊ Lu. iiij. Spirit⁹ domini super me eo q vnxerit me: scz per gratiā i conceptione. Responsio q spiritussanct⁹ descendit sicut columba in ipsum. nō assi iam prius non habuisset vel nō fuisset in eo: nec vt sibi conferret tūc nouā gratiam: sicut venit in ap'los in die penthecostes. Actuū. ij. ⁊ Lu. ce. j. Superueniet in virginē mariam. Sed ad ostendendū nobis q spiritussanctus descēdit in illo qui baptizatur ⁊ ibi recipit habitationē tanqz in ppio templo. Cum quilibet ante baptismū saltē vl' habitu vel re vel voto sit habitatio demonum. Ideo baptizandi exorcizantur ad expellendos de ipsis demones. Moraliter ex quo spiritussanctus semel recepit habitationem in creatura nunqz recedit ab ipsa nisi irreuerentiam sibi exhibeat per peccatum mortale: quia ppter veniale non recedit Sed qñ homo peccat mortaliter: tunc expellit a se spiritumsanctū ⁊ introducit diabolum. O qualis iniuria expellere regē et introducere ribaldū lenonez. Ideo dicit scriptura. Melius erat illis nō cognoscere viā iusticie ēp post agnitionem retrorsum conuerti ab eo quod illis traditum est sancto mandato. Contingit eni eis illud ver. prouerbij. Canis reuersus ad suum vomitum ⁊ sus lota in voluta-bro luti. ij. Petri. ij. Ideo instruendi sunt pueri ⁊ nutriendi ne dent cōgerium spiritui sancto qui habitat in ipsis. Dic quomodo parentes debent informare filios ⁊c. ¶ Quarta questio super hoc. Uox de celo facta est. hic est filius meus dilect⁹ in quo mihi complacui. Queritur quare hec vox facta est: qz certū est q xps nō incepit tunc esse filius dei: qz xps eternaliter est fili⁹ dei. Autoritas. Dñs dixit ad me filius me⁹ es tu: ego hodie genui te. ps. ij. Nota cuz dicit hodie hic sunt plures dies ex interpositōe noctis: qz si sol staret semper supra nos nō esset nisi vna dies. Sic nō est in celo: nūqz ē ibi nox: qz deus semper inuariabil'r illuminat. Apoca. xxj. Ciuitas illa nō eget sole neqz luna vt luceāt in ea. Nā claritas dei illuminabit eā: ⁊ lucerna ei⁹ est agnus. cū ergo dicitur. Hodie genui te. i. in eternitate: quare ḡ venit illa vox. Rñsio: quia illa vox nō venit ppter xpz: ſz ppter nos ad ostēdendū q in baptismo efficimur filij dei: qñ sicut vir de vxore sua generat filios ⁊ filias legitimos: sic xps de ecclia spōsa sua. Semen est verbū dei. Lu. viij. Ideo xpiani oñs sumus filij dei regis xpi ⁊ regine scz ecclesie. Secus ante baptismum sed post baptismū parentes debent se reputare nutrices filij regis xpi. j. Timo. ij Saluabitur autem mulier per filioꝝ generationem. i. nutritionem. si permanserit in fide ⁊ dilectione et sanctificatione. Ideo Joā. Uidete qualē charitatē dedit nobis deus patervt filij dei nominemur et simus. j. Jo. iij. Moraliter instruimur: q sicut filij regis non vadūt ad lupanar nec ad tabernas: nec ad loca vbi luditur ad taxillos ⁊c. sic nec xpiani: al's degenerāt nec psequūtur hereditatez paradisi. ⁊c. ¶ Quinta questio sup hoc qō dicitur Et aperti sunt celi. Querit quare hoc: qz xpo semper fuerūt celi aperti. Ota nuda ⁊ apta sunt oculis eius. Ad heb. iiij. Responsio q nō ppter ipsum fuerūt celi apti: sed ad ostēdendum q celi aperunt illis qui nouiter baptizant: secus ante aduentum xpi: quia vltra quinqz milia annoꝝ celi fuerunt clausi generi humano. Eccle. Paradisi porta q cuā cunctis clausa est: ⁊ per virginem mariā iterū patefacta est ⁊c. Ideo pueri q̄ decedūt post ba-

ptismū anteꝯ peccent mortaliter: statim evolant vīa recta ad paradisum ⁊ statim ſueniet celū apertum. De quibus dicit chriſtus portarijs paradiſi. Sinite parvulos venire ad me: talium em̄ est regnuz celoꝝ. Matt. xix. Dic contra errorē mulierū dicentiuz q̄ primo transeūt purgatoriū ꝓpter dolores matris ⁊c. Ezech. j. Cū eſſez i medio captiuoꝝ iuxta fluuiuz cobar apti sunt celi. Cobar ꝺr baptiſm⁹ Moraliter inſtruimur ne plozetis ꝓ talibus filijs q̄n decedūt: ſz debet̄ gaudere ac ſi rex faceret filium veſtrum de curia ſua ⁊c. ſed fiendi ſunt filij adulti ribaldi ⁊c. Apl's. j. ad Theſ. iiij. Nolumus vos ignozare de dormientib⁹ i. innocēter q̄e ſcētibus vt nō ꝓtriſtemini ſicut ceteri q̄ ſpem non habent. ſ. reſurrectionis. ⁊c.

¶ Dñica. j. poſt octa. epi. Sermo. j.

Rediderūt in eum diſcipuli ei⁹. Jo. ij. ⁊ in euāgelio hodierno ſctā mr̄ ecclia facit mētionē ꝺ illis nuptijs in q̄bus fuit dñs nr̄ ieſus xp̄s ⁊ ei⁹ bñdicta mr̄ ꝟgo maria: et alīq̄ apli ⁊ diſcipuli. In ſcō euāgelio oſtē dunt ⁊ declarant nobis tria: de q̄b⁹ potemus recipe ꝓ nobis materiā bone inſtructionis. Primo oſtenditur in virgine maria mia maternalis. Secundo in xp̄o potentia diuinalis. Tertio in apl'is credentia virtualis. De tertio dicit thema. Crediderūt in ⁊c. Dico ꝓmo q̄ in ſancto euāgelio oſtēditur de virgine maria ei⁹ mia maternalis. Jam videtis quomodo matres ſunt miſericordes erga filios: q̄ cum filij aliquando non petant ea q̄bus indigent: bona mater dat. Talis eſt virgo maria erga ſuos devotos filios quoſ ſemper oculis apert̄ reſpicit. Et ſi indigent aliquo dat: ideo eccleſia dicit. Maria mater gratie mater miſericordie ⁊c. mater gratie. ſ. filijs. mater mie. ſ. peccatoribus. tu nos ab hoſte protege in hora mort̄ ſuſcipe. Hec mia maternalis virginis marie oſtenditur in euangelio cum dicit. Nuptie facte ſunt in chana galilee: et erat mater ieſu ibi. Vocatus eſt autez ibi ⁊ ieſus ⁊ diſcipuli ei⁹ ad nuptias. Et deficiente vino dicit mater ieſu ad eum. Vinum non habēt. Nota chana eſt quedam villa parua ſita in ꝓuincia galilee. Et ſponſus cū parentibus venit ad ꝟginem mariā q̄ tunc erat. xlv. annoꝝ. et ab oib⁹ reputabat ſancta. Jō ſpōſus ⁊ amici ei⁹ reputabāt ſe beatos ſi ipa eſſet in nuptijs eoꝝ ⁊ iuerūt ad eam que ꝓmiſit eis venire: ſz non eſſent ibi diſſolutiões nec ſupfluitates ⁊c. Et de ꝓfilio virgis iunitabant xp̄m q̄ predicabat ibi ꝓpe qui fuit etiā ibi cū diſcipulis ei⁹. O bñdicte nuptie ⁊ nobiliores mūdi: q̄ nūq̄ in mūdo fuerūt ſimiles. Moral'r dic quomō in nuptijs que fiūt mō in mūdo nō eſt xp̄s neq̄ virgo maria nec diſcipuli xp̄i: ſz demones ꝓpter pctā q̄ ibi ꝓcurrūt ſcz ſeptē pctā mortalia. primo in nuptijs ꝓcurrit pctm̄ ſupbie in ornamētis ⁊ vanitatib⁹ ⁊c. Jdeo nō venit ibi xp̄s ſz leuiathā: qui eſt rex ſupboꝝ. Job. xlj. Leuiathā ipe eſt rex ſup oēs filios ſupbie. Scōo ꝓcurrit pctm̄ auaricie q̄. ppt expēſas q̄s faciunt exceſſiuas expendūt dotē ⁊c. Jō opz vos facere vſuras: furta: retētiões ⁊c. ꝓpter hoc nō venit xp̄s ſed mām̄ona. Matt. vj. Tertiū pctm̄ eſt luxurie: q̄ intrat ꝓ oīs ſenſus coꝛporales: per oculos reſpiciēdo mulieres pictas ⁊c. ꝓ aures audiēdo cantationes inhoneſtas: ꝓ nares ſentiendo odoꝛes de muſco ⁊c. Jō nō venit xp̄s ſed demō noie aſmodeꝰ q̄ occiderat ſeptē viros ſancte ſare. de quo Tob. iij. Quarto pctm̄ invidie q̄n̄ vident alios melius indutos ⁊ mulieres melius ornatas. Item invidia de loco ſedēdi honoꝛabiliori. Jō nō ē ibi xp̄s: ſz demō q̄ vocat̄ beelzebub Lu. xj. Quinto pctm̄ gule ⁊c. Jō venit illo beelphegoꝛ. ꝓs. cv. Jnitiati ſunt beelphegoꝛ ⁊c. Sexto peccatum ire: quia veniūt et ꝓſurgūt ibi rixe ⁊ indignationes de nihilo. Dic exēplū de ſancto hoie quividit luciferū ſedentē in cathedra ad quē veniebāt demones dādo ꝓputū de malis q̄ fecerūt ⁊c. Jō non venit eo xp̄s ſed baal berith. Judic. ix. Septimo pctm̄ accidie: q̄ dimittūt opa ſpūalia: iō nō eſt ibi xp̄s ſed aſtaroth. j. reg. vij. Et iō q̄ nuptieve ſtre hñt malū initiū: ꝓpter hoc diabolus ponit ibi diſturbiū: guerrā: diuiſionē ⁊c. Si vultis ergo vt in nuptijs vr̄is ſit xp̄s faciatis ſicut fecit ille ſctūs Thob. de q̄ dicit ſcriptura ſancta. Acceſſerūt ad conuiuiū: ſed cū timoꝛe dñi nuptiaꝝ cōuiuiū exercebant. Thob. ix. Et q̄ tales fuerūt

iſte nuptie l chana galilee: iō fuit ibi xp̄s ꝟgo maria ⁊ diſcipuli eius. Et in medio p̄ādij vinū eis defecit. Q̄ ſentiens ꝟgo maria dixit intra ſe. O iſti cōfundent in p̄ntia filij mei: ⁊ ſciēs virgo q̄ filius eius eſt verus deus ⁊ homo. ſcienſq̄ ei⁹ potentiā: q̄ ꝙuerteratvroꝛē Loth in ſtatuā ſalis: ⁊ aquas egypti in ſanguinē: ⁊ virgam in ſerpentē. ſcienſq̄ q̄ poterat conuertere aquā in vinū dixit tanq̄ vero deo filio ſuo coꝛā quo ſedebat in meſa. Vinū nō habent. Rñdit xp̄s. Quid mihi ⁊ tibi mulier. q. d. quid ad nos: q̄ hoc pertinet ad ſponſum. tñ expectetis: q̄ nondū venit hoꝛa mea. Nota diuerſitatem voluntatū: virgo maria deſiderabat vt faceret miraculū anteq̄ defectus vini cognoſceretur ne ſpōſus ꝙfunderet̄ ꝓ oppoſitum xp̄s volebat vt añ defect⁹ ab oib⁹ cognoſceret̄ vt in hoc miraculo honoꝛ dei manifeſtaret̄; q̄libet ipſoꝝ habebat ſanctā intentionē. Tūc virgo vocatis miniſtris dixit eis. Q̄cūq̄ dixerit vobis. ſ. filij⁹ meus facite. ſ. ſine ꝙdictione. Moral'r. ꝓz hic miſericoꝛdia maternalis virginis marie q̄ nō legit q̄ aliq̄s ipſam rogaſſet q̄ roꝛgaret filiū vt ꝓuideret de vino: ſz ipſa habuit coꝛ piū ⁊ dulce: ⁊ bñ expedit nobis. Quanto ergo magis ſubveniet nobis ſi ipſam invocaverim⁹ devote ⁊ veniet ad nos ⁊ domos nr̄as ſi ipſam devote ſaluta verim⁹ di. ſibi. Aue maria. humil'r genibus flexis. Nota miraculū de illo peſſimo pctoꝛe q̄ nullū bonū faciebat niſi q̄n̄ devote virginē mariā ſalutabat. Accidit q̄ cito obiret ſine ꝙfeſſione: ⁊ ſtatim fuerūt ibi demones vt acciperēt ei⁹ aīam: ſz angelus bon⁹ ipſam defendit: eo q̄ erat devot⁹ ꝟgini marie. Dic q̄o iuerunt ad iudiciū: ⁊ poſit⁹ fuit in ſtatera: ⁊ cuz pctā magis ponderarēt q̄z bona: ꝟgo maria poſuit manuz in ſtatera: ⁊ oēs demones ex alia pte: ſz ꝟgo maria obtinuit vt anima rediret ad ſuū coꝛp⁹ ⁊c. Jō dicit eccleſia. Mōſtra te eſſe matrē ſumat p te precem ⁊c. Scōo in ſctō euāgelio oſtēdit de xp̄o potētia diuinalis q̄ oſtendit opibus miraculoſis. Videbāt em̄ coꝛp⁹ ſuū ſicut ⁊ in ei⁹ natiuitate: ſed nōvidebāt diuinitatē quā debebāt credere ꝓ miracula q̄ faciebat que nō poterāt fieri niſi a deo. Jdeo dicebat ipſe iudeis. Si mihi non vultis credere opibus credite. opa em̄ que facio teſtimoniū ꝓhibēt de me. Jo. v. ⁊. x. Hec potētia diuinalis oſtendit in euāgelio hodierno vbi ꝺr q̄ erāt ibi. ſ. in nuptijs illis lapidee: hydrie ſeposite ſz purificationē iudeoꝝ. Et vocatis ieſus miniſtris dixit eis. Jmplete hydrias aq̄ Et ipleverūt eas vſq̄ ad ſummū. Et ſtetet rūt coꝛā ieſu ſicut filij⁹ coꝛā pr̄e. q̄ nō dicit ego peto carnē: ſz iā habeo panē. Jta illi expectabāt coꝛā xp̄o vt faceret miraculum. Quibus dixit xp̄s. Haurite nunc et ferte archytriclino. Et tulerūt amphoꝛas plenas optimovino ex aqua facto. Nunq̄ talevinū natura ꝓdurit: q̄ illud quod faciebat xp̄us per miraculū erat melius q̄z quod fecit natura. Ut aūt guſtauit archytriclinus aquā vinū factū ⁊ non ſciebat vnde eſſet. Nota archytriclinus erat maioꝛ domus: ⁊ vocavit ſponſum dicēs ei. Omnis homo primū bonū vinū ponit et cuz inebriati fuerint tunc id quod deterius eſt: tu aūt ſeruaſti bonum vinum vſq̄ adhuc. Dic q̄o miraculum fuit divulgatū teſtimonio miniſtroꝝ. Moraliter ſer hydrie ſignificant ſer opa q̄ xp̄us ordinavit ad lauationez animaꝝ vt purificate poſſint intrare ad nuptias paradiſi. Prima hydria eſt ablutio baptiſmalis. Ezech. xxxvj. Effundā ſup vos aquā mundam ⁊ mūdabimini ab oibus inquinamentis veſtris ⁊c. Scōa eſt ꝙfeſſio ſacramentalis. ſ. Joā. j. Si ꝓfiteamur peccata noſtra fidelis ⁊ iuſtus eſt deus vt remittat nobis peccata noſtra: ⁊ emundet nos ab omni iniquitate. Tertia eſt afflictio penitētialis. ꝓs. cxviij. Feci iudicium ⁊ iuſtitiā: non tradas me calūniantibus me. Quarta eſt oratio ſpūalis. Dic exēplum quod habeꝝ Luc. xviij. de illo publicano dicēte. Deus ꝓpitius eſto mihi peccatori ⁊c. Quinta eſt donatio miſericordialis. Mat. v. Beati miſericordes q̄m ipſi miſericordiā ꝙſequent̄. Sexta eſt remiſſio iniurialis. Mat. vj. Si em̄ dimiseritis hoib⁹ peccata coꝛ: dimittet ⁊ vobis pater veſter celeſtis delicta ⁊ peccata veſtra. Si aūt non dimiſeritis hoibus: nec pater veſter dimittet vobis pctā veſtra. ⁊ Eſa. j. Lauamini mundi eſtote auferte malū cogitationū veſtraꝝ ab oculis meis. Subdit. Si fuerint peccata veſtra vt coccinū quaſi nix dealbabunt̄ ⁊ ſi fuerint rubra quaſi vermiculus velut lana albe

erunt. Tertio ostēdit in sancto euāgelio de sanctis aplis credentia virtualis. De hoc dicit thema. Crediderunt in eū discipuli ei⁹: qñ viso miraculo adorauerūt eū tanq̄ veruz saluatorē. Jō dicit. Hoc fecit iesus initiū signoꝝ i chana galilee ⁊ manifestauit gloriā suā ⁊ crediderūt in euz discipuli ei⁹. Nota xp̄s cepit facere miracula in nuptijs: nō prius ne humanitas fantastica videretur: vt dicit. s. Tho. iij. pte. q. xxxvj. iij. iij. Chrysо. eñ dicit sup Joā. q̄ xp̄s nō fecit miracula añq̄ aquā puertit in vinū. p̄m qō ōr Jo. ij. Et habeꝫ i pñti euāg. Hoc fecit initiū signoꝝ iesus Si eñ p̄m primā etatē miracula fecisset nō idiguissent israelite alio manifestāte eū. cū tñ ioānes baptista dicat Joā. j. vt manifestetur in israel. ꝓptercā ego veni in aqua baptizās. subdit sctūs Tho. vbi s. Decenter autem non incepit facere signa in p̄ma etate. Existimassent eñ fantasma esse incarnationem ⁊ ante oportunū tēpus cruci cum tradidissent liuore li que facti. Nec obstat q̄ in libro de infantia saluatoris legitur q̄ xp̄s in sua pueritia multa miracula fecerit. Quia vt dicit sanctus Tho. vbi s. liber de infantia saluatoris est apocriphus. Nota qūo deus antiq̄tus nullis seruitorib⁹ suis manifestauit gloriā suā: fz oēs ḡtumcunq̄ sancti ibāt ad infernū. Sed modo hāc frigiditatē ꝙuertit in vinū in cruce que apuit ianuā celi merito sue passiōis. Jdeo modo boni seruitores statim quando moriuntur hic habent gloriam.

¶ Sermo. ij. de eadē dominica.

Manifestauit gloriam suam. Joā. ij. Thema dat mihi motiuū declarādi quot sint conditiones personarum bonaꝝ in hoc mūdo quib⁹ deus manifestat gloriā suā in alio mūdo. Sed p̄mo salutet virgo maria ⁊c. Manifestauit gloriā suam. Doctrina est cōis ⁊ certa in sancta theologia q̄ a principio mūdi vsq̄ ad aduentū xp̄i deus nūq̄ vlli homini manifestauit gloriā suā: ⁊ tñ trāsiuerunt de mūdo vltra q̄nq̄ milia annoꝝ: i quo tpe fuerūt multi sancti amici de quibus dabat ⁊ manifestabat multa alia bona sicut suā potētiā dādo legē in multis miraculis. Et suā sapientiam dando suā miam ⁊ clementiā dando eis plures gr̄as: sed nunq̄ eis manifestauit suā gl̄iam. Autoritas. Legit Exo. xxxiij. de moyse q̄ loquebaꝫ cū deo: tñ nō videbat deū: imo petijt a deo p gr̄am spālez vt oñderet sibi suā gl̄iaz dicēs. Dñe si inueni gr̄am in ꝙspectu tuo ostende mihi gl̄iam tuaz. Rñdit sibi deus. Posteriora meavi debis: facie aūt meā videre nō poteris. Nota q̄ dictū est q̄ null⁹ vidit añ xp̄i aduentū gl̄iaz dei siue diuinā essentiā pie intelligendū est. s. pmanēter ⁊ plene beatifice. Dicit. s. Tho. i pleriscz passibus. s. in. iiij. di. xlix.. ⁊ in. q. de veritate. q. xij. de raptu. ⁊ ēt i. ij. ij. q̄ paulus ⁊ moyses viderunt in raptu diuinā essentiā: scz transeunter: qz eis fuit lumē gl̄ie collatum: nō p modū habit⁹ permanētis: fz p modū passionis trāseuntis. Uñ nec simpliciter fuerūt beati: sed potius rapti. Et hoc fuit eis ex spāli priuilegio et gratia ꝙcessum. Nota qūo deus habet quedaz principia. s. beatitudines paradisi: ⁊ quedam media. s. gratias euāgelicas: ⁊ q̄dā posteriora signacula ⁊ gratias que fecit tpe moysi. Sed qñ moriebanꝫ oēs descē debant ad limbum inferni. s. adam: noe: abraam: moyses. nulli eoꝝ de⁹ dedit gloriam p̄o illo tpe: nec etiā sanctis innocētibus: nec ioāni baptiste: immo descēderunt oēs ad infernū: qz humana redemptio nōdum erat cōpleta. De hoc autoritas. p̄s. lxxxviij. Quis est homo q̄ viuet ⁊ non videbit mortem: eruet aiam suaz de manu inferi. q. d. nullus. Sed exquo venit dominus noster iesus christus ⁊ complacuit opus misericordie nostre redemptionis: dicit thema q̄ manifestauit gloriam suam quam tenuerat absconditaz vltra quinq̄ milia annoꝝ. patet thema. Amore vestri quesiui in sacra scriptura quibus ⁊ quot ꝙditionibus personaruz deus manifestat gloriam suam q̄n decedunt. Et inueni in quadam autoritate q̄ solū tribus ꝙditionibus personaꝝ manifestat gloriam suam dicente. Gloria libani data est ei decor carmeli ⁊ zaron. Ipsi videbunt gloriā dñi ⁊ decorem dei nostri Esa. xxxv. Nota gloria libani. i. candoris siue albedinis significat personas innocētes. Decor carmeli idest tenelli. Ecce p̄sone pure obedientes. Zaron idest principes merentium. Ecce p̄sone penitentes.

his tribus conditionibus personarum deus manifestat gloriam suam quando decedunt: scilicet.

Innocentibus pure.
Obedientibus plene.
Penitentibus condigne.

De quolibet istorum dicit thema. Manifestauit ⁊c.

¶ Dico primo q̄ deus manifestat gl̄iaz suā infantib⁹ innocētibus pure: sicut sūt pueri post baptismū q̄ sunt ab originali pctō purificati: tales aūt sūt innocētes. i. nō nocētes: qz nūq̄ nocuerūt alicui. Dicunt puri: qz sūt totaliter ab originali pctō purificati. Dic quō peccatū originale est q̄dā macula existēs in aia ad instar mappe que caderet in peluim plenā incausto ⁊c. Dicit eñ. s. tho. j. q. lxxxij. ar. j. q̄ pctm originale est habit⁹: scz lāguor nature. i. inordinata dispositio ex dissolutione armonie originalis iusticie. Est cñ peccatū originale habitus corrupt⁹ nō pura priuatio: qz dicit priuationē originalis iustitie ⁊ inordinatā dispositionē partiū anime. Ita q̄ formale eius: vt dicit sanctus Tho. ij. dist. xxx. q. j. arti. iij. et etiam dist. xxxj. ⁊ etiam prima. ij. q. lxxxij. arti. iij. est priuatio originalis iusticie. materiale vero est cōcupiscētia id est inordinatio partium anime. Uñ scriptura. Quid est homo vt immaculatus sit ⁊ vt iustus appareat natus de muliere. Job. xv. Nullus nisi sit invtero scificat⁹. Sed purificaꝫ ⁊ mundaꝫ in lixinio baptismi: nec est alius modus mūdandi ⁊ hoc dicit gloria libani. i. cādoris siue albedinis: si tales decedūt ātēq̄ percēt statim euolāt: ⁊ de⁹ manifestat eis suā gloriaz. Dic ꝺ vetulas q̄ dicūt q̄ imo trāseūt purgatoriū ꝓpt̄ dolorē mr̄is ⁊c. De his dicit thema. Manifestauit gl̄iam suā. s. innocētib⁹. De hoc Autoritas. Sl̄az ⁊ gloriā dabit dñs. qz primo iā daꝫ gr̄a in hoc mūdo. s. i baptismo: qñ maximā gratiam faceret rex si filios rustici adoptaret i filios: vt possent obtinere hereditatē regni. Hāc gratiam facit deus qui filios illius rustici adeo in baptismo adoptauit in filios vt cōsequātur hereditatē paradisi. Jō baptism⁹ vocatur regeneratio in scriptura sancta: qz sicut vir ⁊ vxor sua generāt filios legitimos ⁊c. ita xp̄s de spōsa sua scz ecclia regen erat filios. Et baptizat⁹ est effectus fili⁹ regis xp̄i. Auctoritas. Videte qualē charitatē dedit nobis deus pater vt filij dei nominemur ⁊ simꝰ. j. Jo. iij. Jō dicit primo gratiā dabit dñs. Secō dicit. gloriā dabit dñs: qz si filij: ergo ⁊ heredes. Primo ergo dat gr̄am baptismalē predictis ⁊ scō nō priuabit bonis. scz gratie ⁊ glorie fruitionis: qui ambulāt in innocētia. Jdeo ad titū. iij. Apl⁹s in persona illoꝝ innocentū dicit. Nō ex operibus iusticie que fecimus nos: sed p̄m suam miam saluos nos fecit. Questio est hic. Quid ē de pueris absq̄ baptismo decedentib⁹: nūquid habebūt gloriā? Respōsio q̄ nō. Si dicatur quare: qz nunq̄ peccauerūt: nec corde: nec ore ⁊c. Personis simplicib⁹ videtur ꝺ dudere hec ratio: que tñ nihil valet: immo esset similis stulticia querere a rege: gre nō dat regnū suum filio rustici: qui nunq̄ fecit aliquid contra eū ⁊c. qz regnū nō datur extraneis: fz filijs legitimis. Jo. iij. Amē amē dico tibi nisi quis renatus fuerit ex aqua ⁊ spūsc̄o non pōt introire in regnū dei. Sed qz nihil fecit ꝯtra deū: iō nō habet penā sensus: fz solū penā dāni: nec displicet eis qz nō habent gloriā: nec habebūt sciētes q̄ non ꝑtinet ad eos: sicut nō displicet rustico q̄ nō hz regnū frācie: qz sibi nō cōpetit: sed displiceret filio regis si nō haberet regnū. Itē qz non displicet tibi q̄ tu nō habes alas quia non competit tibi: sed displiceret aquile vel falconi quibus competit habere alas. Idē de illis pueris qui gaudent et disputāt inter se. Mozaꝫ habetis hic duas doctrinas. prima q̄ filij pueri q̄ decedūt statim post baptismū nō sunt flendi: qz certi sumus q̄ sunt in paradiso: nullus vestrū fieret de filio quez rex recipet de curia: ⁊ ipsum faceret magnū dominū immo gauderetis. Idez de regina si reciperet filiā vestrā. Jdeo apl⁹s. j. ad Thes. iij. Nolumus vos ignorare de dormientibus. i. innocentes in xp̄o quiescentibus Sed flendi sunt filij adulti: superbi: auari: luxuriosi: ribaldi ⁊c. sed filius innocens quādo decedit potest dicere parētibus. Nolite fiere super me: sed super vosmet ipsos flete ⁊ super filios vestros. Lu. xxiij. Secunda doctrina est q̄ auisetis vos q̄ nō ex culpa vestra pueri moriāt sine baptismo: quoniā in die iudicij resurgēt in eta te triginta annoꝝ: petendo iusticiam ⁊c.

Dic quomodo masculus in ḡdragesima die a conceptione habet aiam. Femina .xc. in.lxxx. die vt dicit glosa ordinaria super Leuiti.xij. Ideo auisentur mulieres ne quando sunt grauide saltent: currāt: equitent: vel trepudient. Ideo christus. Uidete ne cōtēnatis vnū ex his pusillis. Dico em vobis qz angeli eoꝝ i celis semper vident faciem patris mei qui in celis est. Matth.xviij. Dico secūdo qz deꝰ manifestat gloriam suam personis obedientibus plene. de pueris innocētibus non vult deus nisi purificationem baptismalem: sed de adultis vult deus obediētiaz generalem. Hoc ostendit nobis christus quando post sermonem quem ipse fecit de gloria paradisi: venit ad eum quidaz doctor di. Magister: quid boni faciam vt vitam habeam eternaz. Matth.xix. Respondit sibi christus. Si vis ad vitaz ingredi serua mādata dei. At ille. Que? tūc christus fecit mētionem de decem preceptis in quibus reductiue stāt z includūtur omnia precepta. De his decem ꝓceptis dedit deus decem digitos in manibus qui maxime videntur ad memorandum sicut sunt decem digiti quibus operamur: ita sunt decē ꝓcepta quibus meremur. Primū preceptum ordinat cor: qz primum z principale quod requirit a nobis deus: sicut dñs a subditis est fidelitas cordis: ne curramus ad suos inimicos pro aliqua re mundi. Secūduz ordinat os vt cum reuerentia loquamur de dño: non iurem? falsē pro aliqua re mundi nec enormiter: nec infideliter. Non assumes nomē dñi dei tui in vanum etiam dicendo veritatem absqz vtilitate vel necessitate: multo minus in falsum ꝛc. Tertium ordinat opus circa diligentiam habendam in seruitio diuino faciēdo: quia ipse dat nobis prouisionem ꝛc. Dic quomodo dñica est seruanda quiescendo ab omni opere z missam audiendo seruatis quatuor ꝓditionibus. Alia tria ordināt personā circa primos quoꝝ primi z principales sunt parentes. Ideo dicit. Honora patrē tuuz ꝛc. Et vt ad hoc magis filij inclinentur facit ꝓmissionem dicēs. z eris longeuus super terrā. Et apls ad ephe. vi. Filij obedite parētibus vestris in domino: quod est primū mandatum in promissiōe z eris longeuus sup terrā. Nota in dño: non contra dñm. Proximi minus principales sunt inimici. Etiam vult deꝰ qz circa inimicos habeamus patientiam ne sumamus vindictam. Ideo precepit deus. Nō occides: scz cāvindicte qz mihi vindictā: scz reseruaui et ego retribuam. Deute. xxxij. z ad Rom. xij. De alijs primis di. Nō furaberis: nec per rapinam: nec per vsurā: nec per retētiones: z sic de alijs. Alia quatuor precepta ordināt hominem circa seipm. Primū ordinat proprium corpus vt sit castū. Sicut q̄libet vult qꝰ equꝰ suus casteuiat: ic dicit. Nō me chaberis. Nota quomodo preter mīmoniū totū est luxuria z pctm ꝛc. Scōm ordinat aiam: qz modicū valeret corpus castum z aia putana per desideria mala et ꝓcupiscētias. Ic dicit. Nō ꝓcupisces vxorē primi tui. Tertiū ordinat vt os nō mētiat: maxime in damnuz primi in iudicio nec in terra. Ic dr. Nō falsuz testimoniū dices: immo opz restituere famā. Quartū ordinat cor di. Nō cōcupisces rē primi tui. s. ad Tim. vj. Radix oim malorum est cupiditas. Seneca. Si ista duo ꝓnomina meū z tuū ꝛc. Ecce hic ordinatio totius bone vite erga deū z primū z seipm Auctoritas. Si audierit z obfuauerint cōplebūt dies suos in bono z ānos suos in glia. Jo. xxxvj. ergo manifestauit gloriā suā personis plene obedientibus. Dico tertio qꝰ deꝰ manifestat gliam suā peccatoribus digne penitentibꝰ qō bene expedit nobis qui totiēs peccamus facien do ꝓtra dei ꝓcepta. Ideo dicit xps in primo ꝛmone quē fecit. Pniaz agite. Mat. iij. Exinde scz post ieiuniū cepit iesus ꝓdicare z dicere. Pniaz agite. Ecce primū thema xpi. Iterū. Matth. iij. inquit ioānes. Facite dignū fructū penitentie. Digna pnia in quatuor ꝙsistit: que possunt iterari scz toties quoties. Primū est cordis ꝓtritio respectu mūdivel fame vl honoris siue periculi. Recogitabo tibi oēs an. m. in ama. a. mee. Esa. xxxviij. Scōm est emēdandi ꝓpositū: qz nullus rediret libenter ad emendum cibū potionatum siue venenatū si euaderet semel. Sic oia pctā mortalia sunt potiones aie. Ic Jo. viij. Uade z iam amplius noli peccare. Tertiū est oris ꝙfessio: quasi ad vomitū se ꝓuocādo vt ejciatur extra cibꝰ potionatꝰ de stomacho aie ꝙfitēdo pctā sua ꝛc.

prouerbio. xxviij. Qui abscondit scelera sua nō dirigetur: q̄ aūt ꝙfessus fuerit z relīqrit ea misericordiā dei cōsequet. Quartū pnie iniuncte obseruatio: aliꝰ nihil valet cōfessio. Ideo scriptura sctā. Qui humiliatus fuerit ꝛc. s. ad faciēdū penitētiam erit in gloria. Job. xxij. Cor humiliatur per cōtritionē: os p confessionez: bursa p restitutionē: corpus per penitentialē afflictionē. Talibus deus manifestat gloriam suam. Deo gratias.

¶ De eadem dominica. Sermo tertius.

Drie sex posite ꝛm purificationē. Jo. ij. hoc thema dat mihi motiuū z rōnez declarādi q̄ sunt illa q̄ deꝰ ordiauit ad purificādū aias nostras: vt possint intrare paradisuz: ꝛ primo saluteꝝ ꝙgo maria ꝛc. ydrie sex posite ꝛc. ꝛm. i. ppr purificationē. Juxta itellectū spūalem quē volo ptractare: sciēdū qz in incarnatiōe dñi nr̄i iesu xpi fuit factū: mīmoniū inter filiū dei z nostrā humanitatē. qz sicut vir z vxor nō sunt duo sed vna caro. Mat. xix. Ita xpus deꝰ z hō nō sunt due ꝑsone sed vna. Itaqz ībi non sunt duo scz ꝛsuppolita: ꝛ vnū tm̄. Spōsa lia fuerūt facta in aula vteri virginalis. ic dauid loquens de xpi diuinitate dicit Ipse autē tanq̄ spōsus ꝓcedēs de thalamo suo. ps. xviij. Sz nuptie fiūt nō i hoc mūdo: qz nō est locus aptus nec sufficiēs p tātis nuptijs: sed fiūt in celo empireo. Auctoritas. Simile est regnū celorū homini regi q̄ fecit nuptias filio suo. Matthei. xxij. Sicut em̄ in nuptijs architricli nullus intrabat nisi prius lauarek: et ꝓpter hoc erāt ibi sex ydrie: vt dicit the. ad litteram: sic nec in nuptijs paradisi pōt aliquis intrare nisi prius mundek et purificetur in hoc mūdo: qz nō itrabit in eā. s. gloriam aliquid coinquinatum aut abominationez faciens. Apo. xxi. ꝓpter quod xps sponsus posuit in hoc mundo sex ydrias. i. sex opera penitentialia ad lauandū z purificādū animas nostras.

Prima est contritio cordialis.
Scōa cōfessio sacramētalis.
Tertia afflictio penitētialis.
Quarta oratio spiritualis.
Quinta donatio misericordialis.
Sexta remissio iniurialis.

¶ Prima ydria est ꝓmū opus pnie que est contritio cordialis. qñ ꝑsona cogitat sua peccata z vitia z mala q̄ fecit: z ꝓterit di. O miser q̄d erit de me qz tot feci peccata. Uerbi gra. de quolibet statu. Prio de religioso qui non seruauit regulā nec cōstitutiones nec ordinationes sui ordinis: sed vixit ad libituz qñ reducit ad se cōteritur dicēdo. O miser quid erit ō me ꝛc. In ista ydria mūdat z purificat aia: maxime qñ est ibi aqua lachrymarū: de hoc in planctu regis Ezechie. Ecce i pace amaritudo mea amarissima Esa. xxxviij. Dic quomodo pctōr semp est i gueris cū deo: sed cōtritio pctōꝝ facit pacez inter deū z peccatorē. ideo dicit. Ecce in pace amaritudo mea amarissima. Pax enim causat ex amaritudine. i. cōtritiōe. Uel quia ex pace. s. mūdana amaritudo causat. Hec em̄ pax est amara: amariores amarissima ex amaritudine. i. cōtritiōe. Amara: qz perdidit gr̄am dei. Amariores: qz ꝓdidit hereditatē paradisi. Amarissima: qz est sentētiatus ad dānationē ifernalē. Scōa ydria est confessio sacramentalis. Nota qꝰ cōfessor dz sedere tanq̄ iudex: z pctōr ad eius pedes dz cōfiteri oia peccata sua accusando etc. Et in fine cōfessiōis qñ cōfessor absoluit aia purificatur ab oibus culpis mortalibus de hoc figura. iij. Reg. v. vbi hr̄ qꝰ quidaz nobilis homo qui erat leprosus venit ad heliseum vt purificaret ab eo a maculis lepre. Cui dixit ꝓpheta. Uade z lauare septies in iordane z recipiet sanitatez caro tua atqz mūdaberis. Et sic fuit faciū: hic fuit figurata cōfessio: vnde flumē iordanis idē est qꝰ flumen iudicij. Ecce hic cōfessio in qua cōfessor est iudex: ideo dz sedere. pctōr est reꝰ q̄ dz lauari ibi septies id est confiteri de septē peccatis mortalibus: ad q̄ oia alia pctā reducūt. Prio cōfiteri de peccato supbie. nō solum in gñe qz nō sufficit sed in ꝑe. Idē de alijs peccatis. et sic aia purificat. O magna gratia est ista qꝰ ex cōfessione peccatoꝝ absoluitur. Oppositum fit in iudicio humano in quo facta cōfessione criminū peccatoꝝ sententiat z cōdēnat ꝛc. Ideo est maxia culpa illorum qui nolunt cōfiteri immo stabūt ꝓ tres vel quatuor annos ꝛc. Si ꝙfiteamur pctā nr̄a fidelis z iustꝰ est deꝰ

vt remittat nobis pctā nr̄a scz virtute cō
fessionis ⁊ emūdet nos ab oi iniquitate.
j.Jo.j. Propter hoc est ordinatū ab eccle
sia vt qlibet ad minus semel in anno cō
fiteat scz in.xl.ⁿ ⁊ cōicet in pascha.aꝫs de
bet priuari ecclesiastica sepultura. Iu
xta decr. talē. Ois vtriusq; sexus. extra
de peni.ⁿ remi. Tertia ydria est afflictio
penitentialis. Ratio est: qr occasione car
nis nostre facimus oia pctā qr alia ex sua
ppria cōditione semp vellet contēplari:
vt angeli: ꝫ caro trahit ipsam mō ad sup
biā: mō ad auariciā: mō ad luxuriā: ⁊ sic
de alijs. Caro concupiscit aduersus spi
ritū ⁊c. ad Gal.v. Ideo caro est corripiē
da ⁊ castigāda afflictionibꝰ ⁊ ieiunijs ⁊c.
qm̄ melius est q̄ pater corrigat filiū vel
filiā q̄ vadat ad furcā. Sic corpus est
filius caro est filia. melⁱ est q̄ corrigat a
te q̄ a sagionibus inferni. i. a demonibꝰ.
Auctoritas. Si nosmetipsos diiudicare
mus: non vtiq; a dño iudicaremur. j. Co
rin. xj. Sed defectus est noster qr̄ p sani
tate corporis abstinemus libenter: ⁊ pro
sanitate aie nolumus aliq̄d facere. Ho
mines armorū p nihilo sustinent tot la
bores: esuriunt: sitiūt: portant arma fer
rea ⁊c. sed pro aia nihil. Ideo faciet deꝰ
iusticiā ⁊ punitionē in inferno. Auctori
tas. Dico vobis q̄ nisi penitētiā habue
ritis oēs simul pibitis sicut illi. xvij. sup
q̄s cecidit turris siloe: et occidit eos. Lu
ce. xiij. Nota decimū octauū pctm̄. s. ipe
nitentia finalis damnat hoiem. Quarta
ydria est oratio spūalis. Quidā faciunt
solū orationē corporalē: qui solum ore di
cunt verba: sed cor cogitat aliud siue de
coquina: siue de foro siue ꝺ taberna. Sz
oratio spūalis est qñ quis cogitat corde
qd̄ loquit ore. Aug. in regula. Psalmis ⁊
hymnis cum oratis deū hocversēt i cor
de q̄ pfertur in ore. Sic ad hoc innuen
dū cōiūgūtur due manus que significāt
cōiunctiones oris ⁊ cordis: ⁊ tunc est ora
tio spūalis. verbi gratia. Quando hō di
cit pater noster vel aue maria: cor dz tūc
cogitare cū quo loquit. qr̄ ꝺ cuz papa vl
rege loquit: cuz magna reuerētia loquit
nō se agitando vel induendo. Sic hō in
oratione loquit cū summo pontifice ⁊ re
ge xpo: q̄re cū magna reuerētia aꝫs ⁊c. iō
aꝫs. Si orē lingua. f. tm̄ spūs me⁹ orat:
mēs aūt mea sine fructu ē. Quid ḡ. Ora
bo spū: orabo ⁊ mente. Psallā spū: psallā
⁊ mente. j. ad Cor. xiij. Talis oratio spi
ritualis purificat animā. ꝟm q̄ declarat
xps. Lu. xviij. de illo publicano q̄ ascen
dit ad templum vt oraret dicens. Deus
propitius esto mihi peccatori: nesciebat
aliā orationē. De quo dicit ibidem xps
Amen dico vobis: descendit hic iustifica
tus in domum suā. ideo oportet semper
orare. Lu. xviij. scz mane ⁊ sero non desi
stere. Quita ydria est donatio misericor
dialis: qr deus est liberalis: ⁊ maxime li
beralis: ideo dicit ipse. Quod superest da
te elemosynam: ⁊ ecce oia mūda sunt vo
bis. Lu. xj. Nota quod superest scz facta
restitutione date elemosynā de bono iu
sto: ⁊ ecce oia scz peccata sunt vobis mū
da. Si dicaꝫ quid faciā: qr multa furatꝰ
sum ⁊ nihil habeo. Rñsio ꝟm ius qui nō
pōt soluere cedat bonis: ⁊ est liberatus.
Qr dicit regla iuris. xiij. q. vj. c. j. Si res
aliena ꝓpter quā peccatū est reddi pos
sit ⁊ nō redditur: penitētia nō agit ꝫ si
mulatur. Si aūt veraciter agit nō remit
tetur peccatuz nisi restituaꝫ ablatū si re
stitui potest plerūq; enim q̄ auferr̄ amit
titur: nec aliud habet vñ restituat: huic
certe non possumus dicere. Redde quod
abstulisti. Hec Aug. Sic cedere potestis
⁊ seruire deo in aliquo bono statu: ⁊ ora
re. p illis quibꝰ tenemini: ⁊ sic nullus po
test excusari a restitutione vel corporali
vel spirituali. Thob. iiij. Ex substantia
tua nō aliena fac elemosynā. Quomodo
poteris ita esto misericors. Si multum
tibi fuerit abundanter tribue: si exiguū
tibi fuerit: etiā exiguū libenter impārti
ri stude. Sexta ydria est remissio iniuria
lis si vis vt deꝰ tibi remittat iniurias q̄s
tu fecisti cōtra deū: remitte inimicis in
iurias quas tibi fecerunt. In puncto em̄
q̄ remittis inimico tuo: in eodē pūcto deꝰ
tibi remittit qr̄ deꝰ nō pōt supari a crea
tura i bonitate: qd̄ tm̄ fieret si tu remitte
res ⁊ ipe nō remitteret tibi. Dic quō i in
dicio pticulari vel vl̄ deꝰ ostēdet aie pla
gas suas dicēs. Ecce ego ꝺd sustinui. p
te: videamus qd̄ fecisti. p me. Bñdictꝰ q̄
tūc poterit dicere cū ꝟitate. Et si ego nō
tm̄ feci. p vobis quātū vos fecistis. p me
tm̄ amore vestri remisi talē iniuriā ⁊c. deꝰ
est ꝓtētus ideo dicit ipsemet. Si dimise
ritis hoibus pctā eoꝝ: dimittet ⁊ vobis

patervester celestis delicta vra. Si autē
nō dimiseritis hoibꝰ: nec patervester di
mittet vobis pctā vra. Mat. vj. Ecce ḡre
dicit thema. Ydria sex posite ꝟm. i. ꝓpter
purificationem. Deo gratias.

¶ De eadē dñica. Sermo quartus.

QVodcūq; dixerit vobis facite. Jo. ij. Pro intro
ductione sciendum qd̄ inter
oia opera ⁊ vtiliora que pos
sumus facere pro nostra sa
lute ꝓncipalius ⁊ maius est obedire mā
datis dei: ⁊ nō existimet aliquis hoim q̄
aliter possit intrare paradisum: nec per
dñiuz vel ptātez seculārē nec spūalez nec
p pulchritudinē corpalem: sed p humilē
obedientiā. Et ideo ꝺ sensus corpis ⁊ in
clinatiōes carnis ⁊ tentatiōes demonuz
requirit q̄ teneāt mādata dei. Et cōstat
dare p experientiā quotidianā q̄ perso
na que vult ꝙsequi aliq̄ bonū finale qd̄
p scipsam habere non pōt: oportet q̄ sit
placida ⁊ ꝙformis volūtati illius a quo
illud bonū hz ꝙsecū: ⁊ q̄ ꝟm volūtatē illiꝰ
se regat. Et hoc apparet in triplici bono
scz in bono corpis: in bono aie: ⁊ in bo
novite. Primo in bono aie certū est q̄ si
homo desiderat habere scientiaz qd̄ est
vnū magnū bonū ⁊ pfectio anime quā p
suū ingeniū habere nō pōt: opz q̄ hēat
magistrū ⁊ stet ad regimē volūtatis illiꝰ.
Unde phus dicit. Opz addiscentē crede
re. Nā si magister diceret discipulo di
cas a. Si diceret discipulus magistro ꝺ
pbo q̄ est b: bene esset malignꝰ nec esset
in gratia magistri. Scōo apparet in cor
pore. Si est aliquis habens infirmitatē
⁊ nescit qlio curabitur: oportet q̄ teneat
ordinem medici ⁊ cōsilium ad hoc vt sa
nitatem consequatur. Unde Augu. Se
metipsum interficit qui precepta medici
seruare ꝙtemnit. Nam si medicus dice
ret vobis qd̄ comederetis caponem et
comederetis bonē: nō ꝙqueremini sa
nitatē. Tertio apparet invita nra. vñ fi
gurā ⁊ exemplū habemꝰ. Gen. xlj. vbi le
git. Transactis septē annis vbertatis q̄
fuerāt in egypto: ceperūt venire septem
anni: inopie q̄s ꝓdixerat ioseph: ⁊ inva
luerso orbe ꝓualuit fames in cūcta etiaz
terra egypti fames erat. Sed ioseph fi
lius iacob ꝓsciebat istā aduersitatē ⁊ ca
ristiā futurā ⁊ factus fuit gubernator
pharaonē in toto suo regno qui fecit in
septē annis vbertatis ꝓcedent: bꝰ magnā
puisionē: ⁊ cū ppls egypti veniret ad re
gem dicens. Dñe ⁊ nos ⁊ filij nostri mo
rimur fame. Rñdebat rex. Ite ad ioseph
⁊ quodcūq; dixerit vobis facite: quasi di
cat si vultis liberari ab hac fame non re
gatis vos ꝟm voluntatē vestrā: sz ꝟm re
gimen ioseph. Nūc ergo gloriā paradisi
nō possumus ꝙsequi p nosipsos. Nunqd
est aliquis ita leuis q̄ possit ascēdere ad
celū: certe nō sed si habz ascēdere opz q̄
ascēdat p manū xpi saluatoris. Nā esse
nsture per nos non habemus: qr tu nō
fecisti te ꝋtum ad corpus: nec te creasti
ꝋtū ad aniam. Uñ ps. xcix. Scitote qm̄
dns ipse est deus: ipse fecit nos ⁊ nō ipsi
nos. Similiter esse gratie non possumꝰ
hre nisi a dño iesu christo ad epheſi. ij.
Gratia em̄ estis saluati per fidem ⁊ hoc
nō ex vobis. Dei em̄ donū est nō ex opi
bus ne quis gloriet. Similiter esse glo
rie nō possumus habere nisi a deo. vnde
ps. lxxxiij. Gratiam ⁊ gloriam dabit dns
Opz ergo q̄ posti⁹ desideramus habe
re gratiā ⁊ gloriā a deo q̄ simus ei obe
dientes in mādatis: ⁊ q̄ regamꝰ nos ꝟm
voluntatem eius. Sic em̄ exemplum ha
bemus. Luce. x. Nam cum quadam die
xps predicaret multas excellētias glie
paradisi. O quō sciebat illas ꝙfecte. Qui
dā legislator in amore illiꝰ glie fuit ifla
matus dicens xpo. Magister quid faciē
do vitā eternā possidebo. Cui xps. In le
ge quid scriptū est. quō legis. Qui ait. di
liges dñm deum tuū ex toto corde tuo ⁊
ex tota aia tua: ⁊ ex totis viribus tuis et
ex tota mente tua ⁊ primū tuum sicut te
ipsum. Dixitq; illi. Recte rñdisti. Hoc fac
⁊ vives. Et ideo ꝺ go maria mater gratie
sciens q̄ qui vult salutē cōsequi oportet
q̄ se regat ꝟm voluntatem filij sui. Dixit
nobis thema. Quodcunq; dixerit vobis
facite. Modo sum in materia qua intēn
do ꝓdicare. Sciēduz q̄ iter oia alia que
xps mandauit xpianis ad gloriam habē
dā est: q̄ suā sanctā ⁊ benedictam vitam
imitemur: que repzelentat in missa. Au
toritas. j. Corinthio. xj. ⁊ Luce. xxij. Hoc
facite in meam cōmemorationē, non di
cit in memoriā passionis: sed simpliciter
in meā cōmemorationē: quia non solum

passio: ꝟ ēt totavita xpi a die natiuitatꝫ vsqꝫ ad diē ascēsionis ibi representatur. Sed diceret aliquis q hoc mandatū fuerit solum datum presbyteris. Sz dico q hoc mandatum a presbyteris ad laicos dirigitur: presbyteris vt memorent vitā christi celebrando: laicis vt memorentur deuote audiēdo. Et ppter hoc dicit thema. Quodcunqz dixerit vobis facite: sz hoc memorandovitam christi presbyteri deuote celebrando ⁊ laici deuote audiēdo. Nunc sum in materia predicāda. Et sciatis q reperio q a die qua xps descēdit de celo per incarnationē vsqꝫ ad diez quo ascendit in celum totavita ipsius representata est in missa solēni per triginta opera principalia. Unde credo q sunt multa alia opa que nescimus. ideo Joā. penultimo ⁊ vltimo. Multa quidē ⁊ alia opera fecit iesus que nō sunt scripta i libro hoc: q̄ si scribank p singula nec ipsuz arbitror mundū capere posse eos q̄ scribendi sunt libros. Ita q mūdus nō posset ea capere vel cōprehēdere: aut lingua hois dicere q̄tuz est de secretis. Nā ita sunt sparsa ac multiplicata secreta i missa sicut athomi i radio solis: ⁊ nō pñt exprimi nec sciri: nec dici. Nam non se mouet presbyter in missa quin ibi sit secretum. Sed nunc dicāvobis principalia: ⁊ sunt triginta. Ideo attēdite cū attētiōe. Primū ē icarnatio. Scōz natiuitas. Tertiū circūcisio. Quartū apparitio. Quintū in tēplū pñtatio. Sextū i egyptuz descensio. Septimum de egypto recessio. Octauū inuentio in tēplo. Nonū baptismi susceptio. Decimū ieiunij inchoatio. Undecimūvera predicatio. Duodecimū miraculorum ostensio. Tredecimū cum apīis cenatio. Decimūquartū in horto oratio. Decimūquintū sua captio. Decimūsextum sua crucifixio. Decimūseptimū in cruce oratio. Decimūoctauū lateris perforatio. Decimūnonum septē verborum locutio. Uigesimū humanitatis dimissio. Uigesimūprimū populi illuminatio. Uigesimūsecunduz ad inferna descensio. Uigesimūtertium de cruce depositio. Uigesimūquartum syndonis inuolutio. Uicesimūquintū resurrectio. Uigesimūsextum apparitio. Uigesimūseptimū panis comestio. Uigesimūoctauū ad predicandū missio, Uigesimūnonū papatus institutio. Trigesimū ⁊ vltimū l celū ascensio. Primū opus xpi fuit eius: icarnatio q̄ descendens de celo se posuit in ventre virginali ind uēs humanitatē. et dico p tāto q iduit humanitatē: q diuinitas erat secrete occultata sub hūanitate. Et debetis scire q incarnatio fuit facta per totā trinitatem: q opera trinitatis ad extra vt est magīalis regula sunt indiuisa: sed tñ solus filius remānsit indutus humanitate. Sicut p operationem trium hominum quivestiunt vnam tunicam alicui eoz: certum est q oēs induūt sed vnus remanet indutus ⁊ non alij: et sic pater et spiritussanctus induerūt humanitatem filio: sed tamen solus filius remānsit humanitate indut⁹. Et hoc dico q hoc repñtat in missa solēni: ⁊ nō i alia. Nā q̄n pbr intrat sacristiā ⁊ ibi tres iduunt eum: scz dyaconus ⁊ subdyaconus ⁊ ipsemet se induit alijs adiuuātib⁹ tñ ipe solus remanet indutus. Sic saluator noster xps summ⁹ sacerdos fuit indutus in illa gl̄iosa sacristia. s. vtero ꝟginali beate marie plena reliquijs virtutum ⁊ gratiarū ⁊ sīvultis altī⁹ ꝓtemplari: sicvt in sacristia reliq̄e ⁊ ornamēta ⁊ alia p̄ciosa custodiunt sic in illa preciosa ⁊ gl̄iosa sacristia beate ꝟginis plena virtutib⁹ et gr̄a conseruabantur iocalia nostre salutis. s. saluator mūdi. Ista ornamēta fuerūt humanitas: et pontificalib⁹ fuit indut⁹ in dieveneris stādo in altari crucis. et si ad hunc alti⁹ vultis cōtemplari sicut presbyter secrete induit se in sacristia. Nā nullus de populo videt sacerdotē se induere: sic q̄n christ⁹ summ⁹ pontifex induit se humanitate in sacristia beate ꝟginis p missa dicenda in altari crucis: nullus de pp̄lo iudaico vidit nec sciuit ipsuz: tñ fuit incarnat⁹. Et si vultis plus ꝓtemplari sicut presbyter in sacristia induit septē vestimēta. Primū est: si est eps sandalia: scōm amictus: tertiū alba lōga: quartū singulū: quintū manipul⁹: sextū stola: septimū casula. Sic christ⁹ summ⁹ sacerdos indutus fuit in vtero ꝟginis marie septē idumentis: q̄ sunt. vij. dona spūssancti. De q̄ bus Esa. xi. Egrediet virga de radice iesse ⁊ flos de radicib⁹ ei⁹ ascēdet ⁊ requiescet sup eū spūs dñi: spūs sapientie ⁊ intellectus: spūs ꝓsilij ⁊ fortitudinis: spūs sciētie et pietatis: et replebit eū spūs timoris dñi. Itē Esa. iiij. Apprehēdent septē mulieres virū vnū in die illa. s. incarnatiōis. Nota septē mulieres sunt septez dona spūssancti q̄ accipient virū vnuz. s. xpm. Ecce quō ista septē dona spūssancti quibus xps fuit indut⁹ representank p istas septē vestes q̄b⁹ sacerdos induit se. Ecce primū opus xpi bñ ergo dicitur hoc facite in meā ꝛmemorationē: scz incarnationis. Scōm opus fuit eius natiuitas: q voluit nasci in diuersorio palaz et manifeste. Etiā nox claruit sicut dies Itē voluit nasci inter Joseph ⁊ virginez Mariā ⁊ iacere inter bouē ⁊ asinū. Item audita fuit ⁊ visa multitudo angelorum dicētiū. Gloria in altissimis deo. Luce. ij Item pastores dicebant. Transeam⁹ vsq̄ bethleem: ⁊ videamus hoc verbuz q̄ factum est: q̄ fecit dñs et ostēdit nobis. Ecce ergo q̄ stabat in illa sacristia gloriosa secrete. postea i natiuitate se manifestauit publice. Et hoc repsentat presbyter q̄n exit de sacristia. Nā pbr repñtat xpm: dyaconus beatā ꝟginē. subdyaconus ioseph q̄ erat collateralis xpō. Duo aūt acoliti representant bouem et asinū. Lux quā portant acoliti in candelabris. repñtat illā claritatē q̄ resplēduit in nocte illa. Chorus canens gloria patri: representat chor angelor canentiū. In exitu presbyteri de sacristia cantatur introit⁹ p quē repsentak gaudiū pastorū sonātiū fistulas. Itē sacerdos exit de sacristia bñ ablutus facie ⁊ manibus cuz casula aurea: ⁊ totus mundus sine macula cū letitia magna. Hoc fit ad designandū q ita xps fuit natus absqꝫ macula de virgine. Unde dauid in spiritu sciens natiuitatē xpi esse imaculatā dixit. ps. xviij. In sole posuit tabernaculū suū: ⁊ ipse tanq̄ spōsus ꝓcedēs de thalamo suo: quia exiuit tot⁹ formosus tanq̄ sponsus qui exit cū annulo: et hoc repñtat eps q̄ induit annulos. Tertiū op⁹ fuit q̄n octaua die voluit circūcidi. et q̄ diligenk meditaret ꝗre dabak circūcisio videret excellētiā hui⁹ opis quō xps se humiliauit. Nam sicut latroni datur cauteriū igneum vel scindi tur in aure in signū furti vt cognoscatur Sic deus in signum illius furti q̄b fecit adā faciebat hoies circūcidi in illa parte verecundosa. Et tñ lz xps non teneret ad circūcisionē nec ad uncisionē cū nō venisset p illā gnationē corruptā. s. ade: sed erat purus sine macula voluit tamē circūcidi. Et hoc representat pbr q̄n inclinatus coram altari dicit. Confiteor ⁊c. Nā licet pbr fuit ꝓfessus sacramētaliter als in dānationē suā accedit ad altare si habeat cōscientiā peccati mortalis ⁊ copia assit confessoris: ⁊ facta cōfessione q̄tuis non habeat peccatū mortale tñ tenek se dicere pcōrē etiā si esset ita sanct⁹ sicut ioannes baptista. Et hoc ad ostendēduz et significādū q xps qui est initiū et pleuitudo totius sanctitatis ostendit se peccatorē subijciēs se legi circūcisionis. Autoritas. Misit deus filiū suū factū ex muliere factū sub legeyt eos q̄ sub lege erāt redimeret. ad Gal. iiij. Quartū op⁹ fuit apparitio: q̄n de fine mūdi a parte orientali: duxit reges p signū stelle: et ibi i presepe inter bestias iacentē eum adorauerunt: et obtulerūt ei aurum thus ⁊ myrrhā. Hoc presentat pbr q̄n post cōfessionem inclinat se profunde: ⁊ sic capite inclinato adorat ⁊ dicit. Auferanobis domine ⁊c. Et sicut reges obtulerūt tria. s. aurum thus et myrrhā: sic presbyter inclinatus offert thus p deuotā orationē dicens. Auferanobis. Offert aurū cū adorat altare cū reuerēti adoratione. Offert myrhā amarā q̄n facit signū crucis ad absolutionē et remissionē ⁊c. ⁊ etiā signādo se memorādo doloroseamarā passionē xpi: quasi dicens illud. Treñ. iij. memoria memor ero ⁊ tabescet i me anima mea. Et hec memoria dolorosa representat amaritudinē myrrhe. Quintū opus qō fecit saluator nr fuit q voluit presentari in tēplo: et beata virgo iter brachia sua portauit eū ad tēplū: et obtulit eū sacerdoti et erāt ibi Symeō: et illa sctā anna ꝓphetissa laudantes deū. Et hoc representat pbr q̄n vadit ad cornu altaris ante libū dicens introitū misse. Dyaconus et subdyaconus existētes ad latera repñtāt symeonē et annā: et acoliti ⁊ alij q̄ audiūt officiū q̄ nō debent accedere ad altare repñtāt quō ꝟgo maria et ioseph stabāt a longe humiliter audiēdo. Et lz potuisset accedere ad altare virgo maria cū esset sāctissima: tñ voluit nobis relinq̄re exēplū q nō debem⁹ accedere ad altare. Nume. j. ⁊. iij. Quisquis externorū accesserit occidet. Et q̄n symeō acceepit

Universidad de Deusto Biblioteca

ꝑm in ylnis suis cātauit. Nūc dimittis ⁊c. In quo sunt quatuor versus. Iō ꝓsbyter in repētatione huius facit quatuor opera. Primo cantat introitum. Secundo. Kyrieleyson. Tertio gloria in excelsis. Quarto oratione. Sertum opus xpi est qñ aufugit de terra promissionis in terram egypti dans locū furori herodis: ⁊ stetit ibi ⁊ sua mater sanctissima et ioseph septē annis: q̄bus trāsactis redierunt tanq̄ exules. Et hoc repētat in missa qñ subdyaconus vadit ad dicendum epl̄am: ⁊ pbr̄ remanet cum dyacono ⁊ fugit separans se ab altari et sedet i cathedra: et ibi sedēdo facit septē opa repētātia illos septē ānos quib⁹ xps cū matre et ioseph fuit exulatus. Primo em̄ legit epl̄az. Scō rnsoū. Tertio all'a. Quarto psam. Quinto administrat sacrificiū corā eo. s. aqua ⁊ vinū. Sexto bñdicit incensum. Septimo dat bñdictionē dyacono. hec septē repētant q̄ saluator fuit septē annis in egypto. Septimū op⁹ fuit de egypto recessus. s. qñ postea redierūt de egypto in terrā ꝓmissionis post mortē herodis regis. Et post eoz reditū mater ei⁹ ⁊ ioseph duxerūt eū ad tēplū i hierusalē ⁊ ibi fuit amissus: ⁊ post triduum fuit repert⁹ iter doctores de reb⁹ legis i terrogās: vt dicit hiero. in ꝓlogo biblie. Hoc representat pbr̄ qñ surgit de sede et venit ad altare: et ibi cū magna diligentia considerat ⁊ audit euāgeliū: ⁊ magis docet dū considerat. q. d. xps in tēplo audiebat iudeos ⁊ interrogabat: sicut dicit Luce. ij. ⁊ sic illa ꝓplatio quā facit ꝓsbyter audiēdo euāgeliū nō est nisi q̄dā interrogatio ad ostēdēdū q̄ xps prudenter interrogans instruebat doctores i fide. in fine angel'. cantat Credo in vnum deum ⁊c. vbi sunt principia fidei catholice. de quib⁹ xps instruxit iudeos. Octauū opus fuit inuentio dñi nostri iesu xpi in tēplo. s. cum btā virgo maria inuenit eum in tēplo: ⁊ tale gaudiū habuit q̄ nō poterat lachrymas continere. Videatis quid fecit christus: statiz vt vidit matrez suā ad eā recurrit ꝓfortādo ⁊ osculando et tūc egressus est cū illis in nazareth. et ꝙuis esset dñs mundi tamen voluit esse subditus illis. vt dicitur Luce. ij. ⁊ has cōsolatiōes repesentat ꝓsbyter quando dicto Credo vertit se ad populū ⁊ dicit dñs vobiscum: ⁊ osculatur libꝝ euangelij. Et post hoc administratio quā facit in altari parādo corporalia ⁊ calicē ⁊ ea que ad sacrificiū ptinent repsentat illud ministeriū ⁊ seruitiū q̄ dñs noster faciebat sue sanctissime matri. Et ideo ipsemet dicebat Mat. xx. Filius hois nō venit ministrari sed ministrare. Iuuabat em̄ ioseph patrē suuz putatiuū in officio carpentarij. Ratio: qr ꝓpter senectutez nō poterat ducere serrā: nec secare ligna grossa: ideo iuuabat eum. Et ideo dicit magister Nicol'. de lyra super illo passu. Nōne hic est faber filius marie. Mar. vj q̄ ioseph cum xpo vtebatur suo officio. ⁊ ideo dicebāt. Nōne hic est fili⁹ fabri. qr xps iuuabat ioseph credebant iudei q̄ esset fili⁹ ei⁹. o q̄ stulti. Nonū opus fuit baptismi susceptio: qñ fuit i etate. xxx. annorum venit ad baptismū. et ꝛ non fuit ei necessarius: tñ hoc fecit vt sanctificaret aquas in nostrā saluationē. Et hoc repētat in missa qñ pbr̄ abluit man⁹: nō ne iā abluit ꝓsciētiā p cōfessionem sacramētalē ⁊ manus ante missam: certe sic: ꝛ iō pbr̄ lauat man⁹ nō vt lotiōe indigeat: sed ad representandum q̄ xps nō indigebat baptismo cum esset in eo plenitudo sanctitatis: tamē ꝓpter humilitatē ⁊ nostrā vtilitatē voluit baptizari vt daret virtutē aquis ad abluēdum nos. Et pbr̄ nō obstante q̄ sit confessus sacramētaliter: etiā q̄tūcunq̄ sit sanctus ⁊ sine aliq̄ macula peccati dz tñ lauare manus suas. Ideo dicit ꝓsbyter. Lauabo inter innocentes manus meas: q̄si vellet dicere. q̄ quis sim purus et mūdus a macula pcti: ꝓpter q̄ sum cōputatus inter innocentes: tamen dñe ꝓ representatione illius ablutiōis lauabo: sicut vos q̄uis essetis plenitudo sanctitatis: tamē voluistis lauari. Decimū opus est q̄ postq̄ baptizatus fuit intrauit desertum: et ibi ieunauit. xl. diebus. ⁊. xl. noctibus. Mat. iiij. in q̄bus nullam refectionē corporalem sumpsit: sed stetit semp in oratiōe nō ꝓ seipso cū nō indigeret: sed ꝓ nobis peccatoribus. Et hoc representatur in missa qñ sacerdos se ponit ad altare ⁊ ibi in medio iunctis manibus se humiliauit dicēs. In spiritu humilitatis ⁊ in animo contrito suscipiamur domine a te ⁊c. Ad ostendendum humiliationez ⁊ ꝓstrationes quas

xps saluator noster faciebat in deserto orādo. Et post hec sacerdos se vertit ad pp̄lm dicēs. Orate pro me frēs ⁊c. ad oñendū q̄ xps pro nobis orabat. Et significat orationē quā xps faciebat in deserto: que erat multū secreta: qr nō audiebatur ab aliquo. Ita dz sacerdos tūc secrete orare qr nō dz audiri ab aliquo. Undecimum opus fuit q̄ postq̄ ieiunauit in deserto: incepit predicare ⁊ clamare alta voce. Penitentiā agite: appropinquabit enim regnū celoz. Mat. iiij. Et ante ieiniū nō sic se manifestauit clare: ꝛ voluit occulte agere penitentiā i deserto ilstrūdo hoies occulte agere pniam: et qualiter debēt peccata ⁊ vitia vitare: ⁊ hoc faciendo discurrebat q̄ villas ⁊ castra ⁊c. et sicut verbo docebat: ita etiā ꝓ opus ostēdebat. Ideo dicitur Act. j. Cepit iesus facere et docere. Notate hoc gētes q̄ esset magna benignitas ⁊ humilitas in imperatore vl̄ rege si ipsemet iret p regnū suū in plateis publicādo ⁊ preconizando legem nouā. Sic fecit xps nec parabat sibi sedes ad predicādū: sed ascēdebat super aliquē lapidē monticulū siue collicul̄ū: ⁊ sic ꝓdicabat fidē. Nā in principio nō habebat in tanta reuerentia a iudeis q̄ parar̄ēt sibi locū immo deridebāt eū. Et hoc repētat pbr̄ qñ dicit alta voce ꝓfationē. Et ad oñdēdū q̄ sicut xps ea q̄ predicabat ore opere ostēdebat: iō ꝓsbyter dz semp tenere in ꝓfatione manus altas: ad ostendendū q̄ illi q̄ predicāt verbū dei debēt exēplo et opere demōstrare illud q̄ verbo predicant et loquunt. Iō dicebat ap̄ls ad Rom. xv. Non enim audeo aliquid loqui eoz q̄ per me non efficit xps in obedientiā gentiū verbo et factis. Duodecimū op⁹ est miraculoz ostēsio: qr nō solū ostēdebat p opera ea q̄ predicabat: ꝛ etiā p miracula suā doctrinaz cōfirmabat q̄ nullus nisi deus potest facere illa perficiendo ⁊ precipiendo tanq̄ deus. Cecos em̄ illumiabat: paralyticos sanabat: surdis auditū restituebat: mutis loquelā: mortuis vitā. Et hoc repsentat sacerdos quādo dicit fctūs sctūs ⁊c. Ter dicitur sanctus ad denotādū q̄ miracula q̄ faciebat: nō faciebat virtute humana: sed virtute diuina que vno numero existens est in tribus diuinis psonis scz patre ⁊ filio ⁊ spiritu sancto. Extra terius dicit osanna. i. obsecro salua nos: in quo ostendit q̄ xps faciebat miracula pro salute nra. Decimūtertiū opus fuit cū aplis cenatio. Christ⁹ em̄ postq̄ predicabat predicationē cōfirmabat per opa virtuosa ⁊ miraculosa: ⁊ cū appropinquaret tps sue passionis venit ad cenā faciēdam cū discipulis suis: ibiq̄ secrete fecit eis magnū sermonē quē nullus euangelistarum nisi sanctus Joannes scripsit: ⁊ hoc representatur in missa quando sacerdos canonē ita secrete dicit q̄ null⁹ audiat nisi qui sunt ꝓpe eum. Sic illū sermonē quē fecit iesus nullus audiuit nisi apostoli. Decimūquartū opus fuit i horto oratio. Christus em̄ post dictū sermonem exiuit in hortū gethsemani ad orādum: ⁊ ibi trib⁹ vicibus orauit deū pr̄em di. Pater si possibile est: trāseat ad me calix iste. Matthei. xxvi. Spiritus promptus est: caro autē infirma: ꝓpter amaritudinem passionis quantū ad sensualitatem. In tertia vice quādo orauit: factus est in agonia. et gutte sudoris facte sunt quasi gutte sanguinis decurrētis ad terram: ⁊ tunc venit angelus cōfortans eū: nō q̄ indigeret: sed sicut seruus cōfortat dñm suū q̄uis sit robustus dans sibi bonum cor di. Confortamini: qr mō habebitis victoriā de inimicis: sic angelus dño nostro dicebat. Dñe: modo anime sctoz patrū que expectant vos in sinu abrahe tam sentiunt redēptionē tuā esse paratā et sic confortamini in vestra humanitate. Tunc clementissimus dñs fecit orationē pro seipso et pro nobis: pro seipso rogās deū patrem de sua resurrectione: non q̄ esset de ea incertus vel imporēs ad resurgendū tñ hoc faciebat inctum hō. Item orauit pro nobis vt sicut ipse cōstanter ⁊ voluntarie recipiebat mortē ꝓ nobis: sic nos ardētes ⁊ fortes essem⁹ ad sustinendum mortē et labores pro ipso ⁊ q̄ resurgeremus gloriosi. Et hoc representat in missa qñ pbr̄ facit sup calicē tres cruces di. Benedictā: ascriptā: ratā ⁊c. signando illas tres orationes quas fecit in horto. Postea facit duas sup hostiā ⁊ calicē particulariter: ad ostēdēdū q̄ ꝓ duob⁹ rogabat. s. pro seipso ⁊ ꝓ nobis. Quintūdecimum op⁹ fuit sua captio. Postq̄ em̄ orauit ecce venit magna multitudo iudeoz cū gladijs et fustibus et xps benigne si-

Universidad de Deusto Biblioteca

muoluit capi ab eis ⁊ ligari:⁊ duxerũt ipm ligatũ cum magno vituperio ⁊ magnis iniurijs ad Annã: deinde ad Cayphã:ad Pylatũ: ad Herodẽ: et finalr ad Pylatũ q̃ dedit sententiãvt crucifigeret. a qua snia noluit appellare: sed bainlãs sibi crucẽ in qua debuit crucifigi duxert eũ ad montẽ caluarie. Et hoc representatur in missa qñ sacerdos tenet hostiaz in manib⁹ volens consecrare. d. benedixit: fregit ⁊c. signuz crucis qõ facit sacerdos signat snlam mortis datã a pylato super xpo. Decimũsextũ opus fuit sna crucifixio: qr post latã snlam mortis duct⁹ fuit ad montẽ caluarie:⁊ ibi inter duos latrones suspensus fuit ita alte q̃ totum corpus pendebat in duobus clauis fixis in manibus. Et hoc representatur qñ sacerdos leuat hostiã inter manus suas. per dexterã intelligit bonus latro a dextris: et per sinistrã malꝰ latro a sinistris:⁊ hostia in medio duaz manuũ repñtat xpm pendentẽ in medio duoz latronũ. Albedo hostie significat corpus xpi album et discoloratũ ꝓpter emissionẽ et effusionẽ sãguinis. Post hoc eleuat sacerdos calicẽ:quasi diceret. pater oipotẽs offerimꝰ tibi preciũ nostre redẽptionis. Et hoc significat q̃ xps in cruce obtulit suum sanguinẽ deo patri in redemptionẽ humani generis. Decimũseptimũ opus fuit i cruce oratio:qr q̃diu fuit viuens in cruce nõ cessauit orare. Unde dixit. Heli heli lamazabathani.qõ est dictum latine. Deꝰ meus deus meꝰ vt quid dereliquisti me. Dicit beatꝰ hieronymus q̃ oratio quã dixit cõtinet centũ ⁊ quinquaginta psus psalterij:que incipit ab illo psalmo. Deꝰ deus meus respice in me:vsq; ad versum In manus tuas cõmendo spiritũ meum. Ita q̃ versus q̃s xps dixit existẽs in cruce fuerũt tot in numero q̃ sunt psalmi in psalterio. Et maledicti iudei q̃diu stetit in cruce nõ cessauerũt ei facere iurias et vituperia di. O tu maledicte q̃ decepisti mundũ. O tu incãtator q̃ alios saluos facis:salua teipsum. Alij dixerũt. O proditor q̃ dixisti q̃ destrueres templũ dei ⁊ redificares illud in triduo ⁊c. Et xps benignissimus nihil respondebat eis: sed cõtinuabat suã oratiõnẽ. Et hoc repsentat presbyter quãdo extẽdit brachia sua di. Uñ ⁊ memores ⁊c. tenẽdo brachia sua ad modũ xpi in cruce pendentis. Decimum octauũ opus fuit lateris pforatio: quia lz sic esset totus vulneratus ⁊ haberet illas quatuor plagas terribiles in manib⁹ ⁊ pedibus:tñ etiã amoꝛe nostri sustinuit q̃ corpus suũ aperiretur lãcea:vnde exiuit sanguis et aqua. Magnũ miraculum fuit : qr iam sanguis suus dispersus fuerat in sudoꝛe:flagellatione spinarũ coꝛonatione:⁊ manuũ et pedũ perforatione. Et hoc representat quãdo presbyter cũ hostia facit quinqz cruces dicens. Per ipsum ⁊c. q̃ significãt quinqz plagas xpi pncipales. Decimũnonũ opus fuit verboꝛ prolatio:qñ sic pendens xps in cruce dixit septẽ verba pricipalia. Primũ qñ oꝛauit pro suis crucifixoꝛib⁹. Pater:ignosce illis:qr nesciũt quid faciũt ⁊c. Credidẽt enim se suspendere reynũ peccatoꝛẽ ⁊ suspẽderunt xpm. Scõo fuit qñ latroni dixit. Amen dico tibi: quia hodie mecũ eris in paradiso. Tertio quando aspexit matrẽ in ãgustia et doloꝛe ad pedes crucis:ita mirũ erat q̃ non scindebatur coꝛ eiꝰ preꝺoloꝛe que sibi dicebat. O fili dilectissime loquimini latroni ⁊ nõ matri ⁊c. Tũc ait. Mulier:ecce filius tuus. Et ad Joãnez. Ecce mater tua. Quartũ dixit. Heli heli lamazabathani. hoc est. Deꝰ meus deꝰ meꝰ: vt q̃d dereliq̃sti me. Nõ fuit derelictus a deitate:sed ab amicis et aplis Quintũ:sitio. Sextũ:consummatum est. scz opus nostre redẽptionis. Septimum pater in manus tuas cõmẽdo spm̃ meũ et inclinato capite emisit spm̃. Et hoc representatur in missa qñ pbr dicit alta voce. Pr̃ nr̃ ⁊c. In qua septem sunt petitiones scz vij. verba q̃ xps dixit in cruce: et ꝓpter hoc sacerdos dicit illud alta voce. Uigesimũ opus fuit humanitatꝫ diuisio postq̃ eñ mortuꝰ ⁊ plagatꝰ fuit:voluit i tres ptes ptiri. Pria pars fuit coꝛpꝰ sctissimũ q̃ remãsit i cruce. Scda pars fuit sãguis q̃ fuit effusus in terra ad pedes crucis. Tertia pars fuit aia q̃ descẽdit ad inferos:⁊ hoc mõ xpi humanitas fuit diuisa. Et hoc repñtat pbyter qñ frãgit hostiã in tres partes: non tamen diuinitas ab aliqua earũ partiũ fuit separata : sed tota erat cũ coꝛpoꝛe ⁊ etiã cũ aĩa: sicut si pomũ diuidat in plures partes:tamẽ in oi parte erit odoꝛ. sic licz humanitas xpi fuit diuisa: tñ tota i ẽlibet pte eiꝰ plona

liter ⁊ suppositaliter erat diuinitate plena sicut quelibet pars vitri est plena sole hoc ẽ luie solis. Uigesimũprimũ opꝰ fuit populi illuminatio qñ conuertit multas cõditiones psonaz. Uolebat eñ q̃ iã appareret fructus sue passionis. ideo pmo cõuertit latronẽ q̃ fuerat male vite. Secũdo cõuertit centurionẽ qui dixit. Uere filius dei erat iste:⁊ vere hic hõ iustꝰ erat Tertio cõuertit populũ inimicũ:qr vt dicitur. Lu. xxiij. Ois turba coꝛ qui simul aderãt ad spectaculũ istud ⁊ videbant q̃ fiebant percutiẽtes pectoꝛa sua reuertebãtur. Nota q̃ nõ ois turba cõuertebat: quia malicia scribarũ ⁊ phariseoꝛ nõ cõuertebat:sed gẽtes simplices ⁊ ignoꝛantes reuertẽdo dicebãt. O miseri:credo q̃ redẽptoꝛ noster crucifixus est. Et qr xps in passione cõuertit hac tres cõditiones personaz: ideo presbyter dicit ter Agnꝰ dei ⁊c. Nã ꝓmo dicimus Agnus dei pro quolibet peccatoꝛe:vt sicut deꝰ pepcit latroni:sic ⁊ nobis peccatoꝛibus. Scõo dicimus Agnꝰ dei petẽdo:sicut dñe pepercisti cẽturioni ⁊ eũ illuminasti: sic illumines ⁊ parcas cuilibet habẽti regimẽ populi vel aĩarum vt salutẽ cõsequaꝫ. Tertio dicimꝰ Agnus dei petẽdo:o dñe sicut ppm inimicũ ꝙuertisti : ita cõuertas populũ cõem xpianũ:⁊ illũ cõseruare digneris i pace ⁊ miserere peccatis coꝛ. Uigesimũscõm opus fuit q̃ noluit ascẽdere recta via in celũ:sed sua humanitate priꝰ multũ secrete descẽdit ad inferos ad dãdum gloriã sanctis patribus: qui statim vidẽtes eũ habuerũt gloriã. Nam expectauerãt eũ i sinu abrahe cum desiderio magno q̃si ꝓ quiqz milia annoz. Et hoc representat qñ pbyter vnã partẽ hostie dimittit secrete cadere in calicẽ ⁊ ibi inebriat ad denotadũ q̃ in xpi descẽsu ad inferos intm fuerũt aie sanctoꝛ patrũ inebriate gria xpi q̃ nesciebãt q̃d agere debebãt:⁊ cũ ista dulcedine amoris laudabãt deũ dicẽtes illud Luce.j. Benedictꝰ dñs deus israel:qr visitauit ⁊ fecit redẽptionẽ plebis sue. Uigesimũtertiũ opus fuit quando post suã benedictam mortẽ voluit deponi de cruce per manꝰ ioseph ab arimathia ⁊ nichodemi:qui de licentia pylati eũ amouerũt de cruce. Tunc beata virgo cũ maria magdalena ⁊ alijs erant in circuitu ploratẽs. Nã btã virgo osculabatur oculos eius di. O oculi glorioſi q̃ vidẽt coꝛda hoim ⁊ abscõdita coꝛdium. Deinde aures di. O aures sacrate que audiũt melodias angeloꝛ. Deinde nares di. O nares bñdicte qui sentiũt odoꝛẽ paradisi. Deide faciẽ. O facies iocunda q̃ das angelis gloriã. Deinde vulnus lateris di. O porta gloriosa per quã habemus ingressum in paradisum. O fideles xpiani qui desideratis gaudiũ paradisi:iã est porta apta quã filius meus vobis aperuit. Deinde manus di. O manus que formauerũt oia. Deinde pedes di. O pedes benedicti qui sustinent totũ mundũ:⁊ mensurãt gloriã paradisi. Tũc maria magdalena et alij fideles appꝛopinquabãt iesu festinãtes pro adoꝛando eũ osculãdo. Et hoc representat in missa quãdo dat pacẽ et per modicũ spaciũ tenet coꝛpus xpi in manib⁹ ante cõionem. Tunc eñ presbyter vel sacerdos si bonꝰ est dz cogitare doloꝛẽ quẽ habebat beata ꝟgo maria cũ tenebat iesum xpm dñm nr̃m in gremio:et etiã doloꝛẽ marie magdalene ⁊ aliaz iuxta coꝛpus xpi contemplãdo vulnera ⁊ plagas quas ꝓ nobis sustinuit ⁊c. Uigesimũquartũ opus fuit qñ voluit vngi balsamo ⁊ myrrha ⁊ inoluit in syndone mũda. Deinde poni ⁊ icludi in monumẽto. i. sepulchro nouo lapideo sine aliqua fractione. Et hoc repsentatur i missa qñ videlz sacerdos sumit coꝛpus dñi nostri iesu xpi. Nã coꝛpꝰ presbyteri est monumentũ nouũ xpi dico nouũ qr in coꝛpoꝛe presbyteri aut sacerdotꝫ nõ debent esse soꝛdes vel macule pcti: sicut i monumẽto iesu xpi vbi nondũ quisqz positus fuerat: sic debet esse nouũ per pudicitiam ⁊ castitatem. Et sicut monumentũ erat lapideũ ⁊ firmũ: sic presbyter debet esse fortis ⁊ firmus i fide ⁊ bona vita Et sicut coꝛpus xpi fuit inuolutũ in syndone mũda: sic coꝛpus presbyteri debet esse mundũ per castitatẽ: qr intus ꝙbet reponi coꝛpus xpi. Et sicut coꝛpus christi fuit balsamatũ: sic coꝛpus presbyteri debet esse plenũ virtutib⁹: vt iustitia: penitentia ⁊c. Itẽ credere possumus pie. Licz ter. biblie nõ dicat q̃ beata virgo maria magdalena ⁊ alij fideles credẽtes q̃ xps resurgeret tertia die collegerũt sanguinem q̃ sparsus fuerat ad pedes crucis: ⁊ cũ magno honoꝛe fuit posit⁹ i aliquo vo

sepulchrū ⁊ repositus in sepulchro cū corpore. Nā sciebat beata virgo maria q̄ cū corpore tertia die resurgeret. Ideo p̄sbyter tangz sepulchrū xp̄i accepit sanguinē D corpis p̄sbyteri tu es sepulchrū xp̄i sancti⁹ et pciosius ꝫ sepulchrū hierlm. Nā illō est lapideū ⁊ tu es ad imaginē dei ⁊ similitudinē. Itē corpus presbyteri vel sacerdotis est vinctū ⁊ pcessatū: ⁊ iō magis sanctum ⁊c. Itē in sepulchro fuit corpus xp̄i mortuū: sed in corpore sacerdotis viuū. Item ibi fuit semel positū: hic autem toties quoties sumitur. Itē corpus christi nō tetigit sepulchrū lapideū eo q̄ fuit involutum lintheaminibus ⁊ tamen dicit sanctum. quanto magis corpus presbyteri debet dici sanctū: qz corp⁹ christi non in eo ponitur involutū: sed ⁊c. O presbyter cogita bene de istis. Uigesimū quintū opus fuit quādo resurrexit de vita mortali ad vitā immortalē: tunc repertū fuit monumentū apertū. Et representatur in missa quādo p̄sbyter vadit de medio altaris ad cornu: ⁊ significat q̄ illud corp⁹ fuit mutatū de vita mortali ad immortalem. Itē in altari ostēdit publice calicē vacuū: ad ostendendū q̄ monumentum fuerit repertū vacuū ⁊ apertū. Itē diaconus plicat corporalia ad denotādū q̄ in sepulchro fuerūt repta lintheamina plicata ⁊ involuta. Uigesimūsextū opus fuit apparitio qñ post gloriosam resurrectionem apparuit marie magdalene ⁊ discipulis. Tūc pie credendū est q̄ primo apparuit beate virgini cum sctis ⁊ angelis. O cogitate quantā consolationē habuit btā virgo maria qñ vidit filiū suū cū tanta multitudine sanctoꝝ ⁊ sci patres reuerenter eam salutātes dixerūt. Regina celi letare: de cetero cessa flere: quia quā meruisti portare: resurrexit sicut dixit.

Et hoc representat p̄sbyter in missa quādo dicit cōionem que significat p̄ba consolatoria: que beata virgo habuit cum filio suo. Uigesimūseptimū opus fuit quādo apparuit discipulis stās in medio eorum ⁊ dicēs: pax vobis. Et representat hoc p̄sbyter quando vertit se ad populū dicens Dñs vobiscū. Uigesimūoctauū op⁹ fuit ad predicandū missio: quādo voluit ascēdere in celum vocauit apostolos dicens eis. Euntes in mundū vniuersum: predicate euāgeliū omni creature. Qui crediderit ⁊ baptizatus fuerit: salu⁹ erit. Mar. vl. et Matt. xxviij. Euntes. s. in mūdum vniuersum: docete oēs gentes baptizantes eos In nomine patris et filij ⁊ spiritussancti. Et hoc representat in missa quando p̄sbyter dicit Ite missa est. quasi dicat populo Ite ad prandiū: quia perfectum est sacrificium sicut christ⁹ dixit. Ite in mūdum vniuersum. Ita sacerdos completo seruitio dicit. Ite ⁊c. Uigesimūnonū opus fuit papatus institutio quando promissum sancto petro et alijs apostolis complcuit pōēs cum in possessione papatus. Per ista verba Jo. xxi. Pasce oues meas. tūc institutus fuit papa. Etiam alijs dixit. Accipite spiritūsanctum quorum remiseritis peccata remittuntur eis: et quorum retinueritis retenta sunt. Joā. xx. Et hoc representat quādo in fine misse p̄sbyter se humiliat inclinando et dicit. Placeat tibi sancta trinitas ⁊c. Tunc reddit gratias osculando altare: et significat humilitatem et misericordiam infinitā per quas deus voluit se tantū humiliare dando hoibus tantā potestatem. s. dimitēdi peccata: quod soli deo conuenit. Quis enim potest dimittere peccata nisi sol⁹ deus? Et ideo p̄sbyter inclinat se ad denotādū q̄ anteqz de⁹ se inclinasset vt esset homo: homines nō habuerūt tantā potestatē. Deide signat se ⁊ populū signo crucis. ad denotādum absolutionē peccatorū que fit p̄tute sancte crucis. Trigesimū opus fuit in celuz ascensio: qñ videte matre sua cū apostolis ⁊ alijs discipulis ascēdit ad celoz ⁊ elevatis manib⁹ bñdixit eis. Luce vlti. Et hoc repsentat p̄sbyter in missa qñ dat bñdictionē. Unde ex illo ecclesia duxit in consuetudinē q̄ epi in fine misse dēt benedictionē: et etiā sacerdotes. Et q̄ christus postea ascēdit celum significatur in hoc q̄ p̄sbyter reuertitur ad sacristiaz vnde exiuit. Ecce quō vita christi representat in missa solēni. Ideo dicit thema. Qcūqz dixerit vobis facite. s. repsentando in missa totā vitā xp̄i: ⁊ nō solū passionē. Et ideo bone gētes hoc facite in meā cōmemorationē. s. q̄ vos p̄sbyteri deuote celebretis memorādo vitam christi et vos laici deuote audiatis. non loquēdo in missa: nec appropinquando ad altare sed tacite orādo: ita q̄ nō turbetis alios

astantes. Jō virgo maria dicebat. Qcūcunqz dixerit vobis facite. Vos christiani qui estis dilecti audite iudicium patris scilicet missam vt salui sitis. iō missa vocatur iudicium vt in maiori reuerētia habeatur. Nam p̄sbyteri debēt cē multum inflammati in isto sacramento Etiam populus cum magna deuotione et reuerentia debet audire missam ⁊ cōcordat scriptura dicens. Judiciū patris audite filij: id est vos christiani qui filij dei estis. j. Jo. iij. Videte qualez charitatem dedit nobis pater vt filij dei nomie mur et scimus et sic facite vt salui sitis. Ecclesia. iij. Quod nobis concedat omnipotens deus. Amen.

¶ Dñica, ij. post octa. epiphanie. Sermo primus.

Secute sunt eum turbe multe. Matt. octauo. In presenti sermone intēdo declarare modos quib⁹ possum⁹ ire ad gloriā: credo q̄ erit materia deo acceptabil⁹ et gratiosa: nobis vtilis et proficua: sed primo salutetur ꝫ go maria gloriosa ⁊c. Secute sūt eum ⁊c. Pro huius verbi declaratione sciēdum q̄ est vna auctoritas que videtur esse contra thema. Quis est homo vt sequi possit regem factorem suum. Eccle. ij. Ita q̄ videtur impossibile ipsum seq̄. Et dicit thema. Secute sunt eum turbe ⁊c. Et concordatur sic. Quoniam sequi christum potest intelligi dupliciter. s. per equiparantiam ⁊ similitudinem. Primo modo impossibile est ipsum sequi: qm̄ sicut stelle dicuntur sequi solem nō per eq̄ parantiam sed per similitudinez ab oriēte in occidente: ita de xp̄o qui dicit sol in scriptura. Malach. vl. Dicit deus pater. Orietur vobis timētibus nomen meum sol iusticie Sol iusticie canit ecclesia xp̄s deus noster. Et nos xp̄iani dicimur stelle. Dan. xij. Qui ad iusticiā eruditi multos erunt quasi stelle in perpetuas eternitates. Sicut em̄ stelle sequunt solē nō per equiparētiam: qz impossibile est: sed per similitudinē: sic xp̄iani dicunt sequi christum non per equiparantiam: quia illud est impossibile: ⁊ sic intelligitur illa auctoritas. Quis est homo ⁊c. sed p̄ similitudinē seruando doctrinas suas ⁊ fidē catholicā tenēdo ei⁹ mādata ⁊ cauēdo a peccatis. Hoc modo ē necessarium sequi xp̄m: ⁊ iuxta hūc modū dicit thema. Secute sunt eū turbe multe. Et ideo iuxta motiuū themat; oportet declarare quot modis ⁊ quibus debemus ⁊ possum⁹ sequi christum per similitudinem: ⁊ inueni in sacra scriptura quatuor modos quō debemus sequi christum.

Primo sicut lumen resplendens.
Scōo sicut ductorem precedentem.
Tertio sicut patrem reuerendum.
Quarto tangz principem excellentem. Pro q̄libet istoꝝ dicit the. Secute sūt ⁊c. ¶ Dico primo q̄ debem⁹ sequi xp̄m sicut lumen resplendens: qm̄ illuz qui vult de nocte bene incedere: oportet lumen precedere ne homo cadat. Sic qui vult bñ ⁊ recte ambulare in nocte huius vite oz sequi xp̄m qui est vera lux: qz sicut in lucerna sunt tria. s. cera mollis ⁊ fragilis: bōbix: ⁊ lux: sic in xp̄o sunt tria. s. caro mollis ⁊ fragilis silis in specie carni nostre. Et sicut cera sine mascl'o p̄cedit ab apes: sic caro xp̄i a virgine maria: qz nō ex viri li semine: ꝫ mystico spiramie ꝑbū dei factū est caro. Scōz ē bōbix. s. ei⁹ alia sctissima albissima p puritatē. Tertiū ē lumen scz diuinitas sctā. Et ista tria nō sunt nisi vna lucerna. i. vna p̄sona xp̄i qm̄ in lucerna humanitatis est lumē diuinitatis ad illuminādū se ⁊ oēs alios: qō nō posset nisi esset de⁹. Sequamur g̃ hoc lumē seruādo ei⁹ doctrinas ne cadam⁹ deuiātes in erroribus ⁊ falsis opinionib⁹. De isto lumine p̄phia Esa. ix. p̄pls qui ambulabat in tenebris vidit lucē magnā: habitantibus in regione vmbre mortis lux orta est eis. Nota populus qui ambulebat in tenebris. s. erroꝝ ⁊ falsaꝝ opinionum q̄tū ad intellectū. In istis tenebris fuit mūdus q̄usq; venit lumen. s. xp̄s dñs de⁹ nr̄: nō solū q̄tū ad simplices ignorātes sed etiam quātum ad magnos p̄hos qui licet ponerent vnū primū principiuz ⁊c. Tamē statim cadebāt in errorem dicentes q̄ etiā erant alia principia. s. materia ⁊ forma ⁊ priuatio. Sz p̄pls q̄ ambulabat in tenebris vidit lucē magnā. s. doctrinā euāgelicā. habitātib⁹ in regione vmbre mortis. s. per malā vitam et vitiosam. lux orta est eis. Tenebre dicunt esse i intellectu p̄pter errores intellect⁹;

vmbre vero mortis dicunt peccata. Ideo dicit zacharias Lu.j. Visitauit nos oriēs ex alto. Illuminare his qui in tenebris: cōtra errores intellectus: ⁊ invmbra mortis sedent: scz cōtra peccata ⁊ malam vitam: ad dirigēdum pedes nostros: scz in intellectu ⁊ affectu. in viā pacis. Dic quo modo christus illuminauit nos duodecim conclusionibus fidei. Ecce magis illuminata est modovna vetula ⁊ plus scit de deo q̄ sciuerint antiquitus oēs philosophi. ¶ Prima ꝯclusio est. Credo in deū patrē omnipotentem creatorem celi ⁊ terre. Nunq̄ philosophi sciuerunt istam cōclusionē. Idem potest dici de alijs articulis fidei. Dicatur semel. Credo. inducendo vt ipm dicāt qualibet die de mane et sero genibus flexis ad instar militis homagiū faciētis ⁊c. ad Ro.x. Si ꝯfitearis in ore tuo dñm iesum ⁊ in corde tuo credideris ⁊c. saluus eris. De hac scēla luminis dicit ipsemet xps. Ego sum lux mūdi qui sequitur me nō ambulat in tenebris sed habebit lumē vite. Joā. viij. Ergo secute sunt eū ⁊c. Dico scōo q̄ debem⁹ seq̄ xpm sicut ductorem precedētem: qm̄ qui habēt ire per longam viam ignotā ⁊ periculosam oportet eos habere ductorem quē sequant. Dē⁹ in principio hui⁹ mundi presentis vite dedit duos ductores humano generi: scz adam ⁊ euam: qui i prima dieta errauerūt viam. Adam recessit ad sinistrā: eua aūt ad dextrā. Qm̄ sicut in corpe est dextra et sinistra: sic etiam in affectu. Amor dicitur dextra: timor autē sinistra. Eua peccauit amore: scz habēdi sciētiam vt deus. Adā: aūt peccauit timore ne cōtristaret suas delitias vt dicit Augustinus. Nota practice quō eua potauit de fructu vetito ade: ⁊ sic contra totū genus humanū errauit viam: peccando amore vel timore. Deinde dē⁹ dedit multos ductores alios: scz patriarchas. pphetas: ⁊ etiā omnes errauerunt. Unde dicit Aug. in lib. de natura et gratia. Si oēs sancti ⁊ sancte dei hic viuerent interrogati fuissent: vtrū sine peccato essent: oēs vna voce clamassent. Si dixerimus quia peccatum non habemus ipsi nos seducimus ⁊ veritas i nobis nō est: excepta hac virgine maria: de qua ꝓpter honorē dñi cum de peccatis agitur nullam volo prorsus questionē habere. Itē Esa. liij. Omnes nos quasi oues errauimus. ⁊ vnusq̄sq; in viam suā declinauit ⁊c. Propter hoc dē⁹ pater misit nobis aliū ductorē: scz filium suum benedictum qui vt esset visibilis recepit humanitatē qui sequendus est nō solū tanq̄ lumen: sed etiā tanq̄ ductor q̄ nūq̄ errauit viā. j. Pe. ij. dicit scriptura. Sequamini vestigia eius qui peccatum non fecit. Necessitas sequendi hunc ductorez potest declarari ꝑm biuia ⁊ pericula: que sunt in via adhinc vsq; ad celū in qua sunt septē biuia. scz septem peccata mortalia: ⁊ septē virtutes opposite. Qui ergo vult ire ad paradisum: sequat ductorem xpm: attēdendo per quā viā iuit ipe. Ybi gratia. Primū biuiū est de superbia et vanitate ad sinistrā per quā vadūt plures vt dñi ⁊ plati ad infernū. ⁊ de mansuetudine ⁊ humilitate ad dextrā: p quam iuit xps ductor noster. Et ipsum sequunt humiles ⁊ māsueti. Ideo dicitur. Matt. xj. Discite a me: qz mitis sum ⁊ humilis corde: ⁊ inuenietis requiē animabus vestris ⁊c. Scōm biuiū est de auaricia ⁊ cupiditate per quā vadūt auari ad infernū. scz vsurarij ⁊c. cū iuda. Et de mia ⁊ liberalitate ad dextrā per quā iuit xps ⁊ omnes qui ipsum sequūtur. s. misericordes. Ideo Lu. xij. Videte ⁊ cauete ab oi auaricia. Tertiū est de luxuria ⁊ carnalitate p quā vadūt ad infernū luxuriosi ꝯcubinarij ⁊c. Et de mūdicia ⁊ puritate p quā iuit xps virgo maria ⁊c. ⁊ virgines ⁊ casti qui ipm sequūtur. de quibus dicit ipe. Sūt eunuchi qui seipsos castrauerūt ꝓpter regnū celoꝝ. Matt. xix. Castratur hō vitando occasiones: opportunitates ⁊ malas societates ⁊ nō scindēdo aliquod membrū a corpore. Quartū est inuidia ⁊ malignitas q̄ est via tenebrosa: per quā vadūt ad infernū inuidi ⁊ de amore ⁊ charitate p quam iuit doctor noster iesus xps: qz quicq̄d fecit pro nobis: totū fecit amore: quē sequūtur charitatiui. Ideo dicit ipe. In hoc cognoscent oēs: qz discipuli mei estis: si dilectionē habueritis ad invicem. Joā. xiij. Quintuz est de gula ⁊ voracitate via est aquosa p quā vadūt ad infernū oēs gulosi ⁊c. Alia est de abstinētia ⁊ parcitate per quā xps iuit tota vita sua: ⁊ ipsum sequūtur abstinētes. Lu. xxj. Attendite ne grauent corda vestra in crapula ⁊ ebrietate ⁊ curis huius vite ⁊c. Sextum est de

ira ⁊ iniquitate via est petrosa per quam vadūt ad infernū oēs iracūdi ⁊ vindicatiui. Alia est de patiētia ⁊ benignitate. per quaz iuit doctor noster iesus xps. Nota eī⁹ patiētia circa eī⁹ crucifixores dicēs. Pat dimitte illis: nō em̄ sciūt quid faciūt ⁊c. Lu. xxiij. Et ipsuz sequunt pacifici q̄bus dicit. Pacē relinquo vobis: pacē meā do vobis. Jo. xiiij. Septimū est de accidia ⁊ ociositate per quā vadūt ad infernū oēs accidiosi. Alia est de negligētia et oppositate p quā iuit xps q̄ fuit diligētissim⁹ in oibus ⁊ ipsuz sequunt diligētes dī. Dū tēpus habemus operemur bonū ad oēs. Ad gal. vj. Ecce quō sequēduz est christus tanq̄ ductor precedens. Hinc iacobus fratri suo esau. Precedat dñs me⁹ ad̄ seruū suū: et ego paulatim sequar vestigia eius. Gen. xxxiij. Bñdictus qui pōt dicere cū sancto Job. xxiij. Vestigia eius secutus est pes meus viā eius custodiui ⁊ nō declinaui ex ea. Dico tertio q̄ debemus seq̄ xpm tāq̄ pfem reuerēdū. Dic quō boni filij sequunt corpus patris qm̄ ducit ad sepeliēdū. plorādo ⁊c. Pat oim̄ christianoꝝ et vnus. s. xps. Autoritas. Oēs vos frēs estis. Dicit xps xpianis. Et patrē nolite vocare sup terrā. Jō illi qui lenāt infantē dicunt patrini diminutiue: vnus est em̄ pater vester q̄ in celis est. Mat. xxiij. Nota ꝯtra sūt vocare sup terrā: sed in hac gnatione spūali ecclesia est mater: xps aūt est pater: qui in cruce p nobis mortuus est: cuius mors ⁊ passio dz nobis esse recēs et. quolibz die presens in memoria: ipsuz sequēdo p penitentiā vt boni filij. iō dicit ipse. Si q̄s vult me sequi: abneget semetipsum ⁊ tollat crucē suā et sequat me. Mar. viij. Jo ta abneget semetipsum. i. sensualitatem: qm̄ oēs sensus corpales et membra declinant ad malū. Gen. viij. Sensus et cogitatio humani cordis ꝑna sunt ad malum ab adolescētia sua. Ideo opz abnegare semetipsum. i. sensualitatē et tollere crucem pnie: que ad instar crucis christi hz quatuor brachia. i. quatuor opa pnialia. Brachiū inferius qō figit in terra: significat cordis ꝯtritionē que est secreta intus in corde. Brachiū supius est emēdā dipositū iuxta voluntatē dei viuendo: alte ad deū respiciendo. Dextrū significat ꝯfessionē oris: qz ad dextrā. cōfessoris se ponere dz: ne videat a ꝯfessore ⁊ verecundet vel si est mulier ne ꝯfessor tēteretur. Brachiū sinistrum significat inuicte penitētie obseruationē. Si q̄s vult post me venire abneget semetipsum. i. ꝑprias inclinationes ⁊ sensualitates. ⁊ tol. crucem suā ⁊ se. me. Lu. ix. Quarto sequi. debemus xpm tanq̄ ꝑncipez excellentez q̄ suis militibus ipsuz sequētibus dat magna premia et salaria. s. gloriā celi. Ideo Eccli. xxiij. Gloria magna est seq̄ dñm: lōgitudo ei⁹ diez assumet ab eo. Si hoies armoꝝ modico salario sequunt ad bellū ꝑncipē cū tot periculis ⁊ laboribꝫ: ꝯtoma gis nos xpiani debemus sequi ꝑncipem nostrū iesum xpm qui dat nobis magnū salariū. s. regnū celoꝝ sine tātis periculis. Ideo pseuerādo in bona vita sequamur ipsum in pñti p gratiā ⁊ in futuro p gloriam. Deo gratias.

¶ De eadem dñica. Sermo. ij.

Ecce leprosus veniēs adorabat eū. Mat. viij. Pro huius ybi declaratione iuxta itellectū spūalez quēvolo ptractare: sciendū q̄ xpus in sacra scriptura nominat multipliciter ꝑm diuersas excellētias. Inter cetera dicitur medicus. Rō: qz sicut bonus medicus primo studet theoricam: deinde practicam. Sic xpus theoricam medicine in studio trinitatis p eternā gnationez de patre intm̄ q̄ dr fons sapientie. Eccli. j. Fons sapientie verbū dei in excelsis. Et qñ voluit practicare venit in hunc mūdū qz in celo nō est aliqua infirmitas pcti: qz ibi nullus peccat nec corde nec ore ⁊c. Sed in hoc mundo sunt infirmi: qz nullus sine crimine viuit. Ideo xpus motus pietate venit ad curandū ifirmos. Aug. Magn⁹ de celo ad nos venit medicus: qz magnus per totum munduz vbiq; iacebat egrotus. Et ptz rō sue benedicte incarnatiōis. De ista materia habet Mat. ix. Mar. ij. ⁊ Lu. v. Nota q̄ semel quidaz sanctus homo inuitauit xpm ad prandium. Et dicit textus euāgelij q̄ accesserunt publicani ⁊ pctōres ⁊ discūbebant cū iesu ⁊ discipulis suis. Quod videntes pharisei inimici xpi murmurauerūt ⁊ dixerunt discipulis xpi. Quare cū publicanis ⁊ peccatoribus manducat magister

vester. Rñdit xps di. Nō est opus valētibus medic⁹: sed male hñtib⁹. Ptz ḡ quo xps dicit se esse medicū q̄venit ad curandā infirmos. Jō dicit euāgeliū hodiernū: q̄ qdā hō leprosus venit ad eū vt sanare tur ab eo. hoc dicit thema. Ecce leprosi venientes. s. ad xpm medicū ꝛc. Ptz thema. In quo thema. ostendūtur nobis duo.

Primo nostra malicia criminalis. ibi. Ecce leprosus.

Secundo vera medicina virtualis. ibi. veniens adorauit eum.

¶ Quātū ad primū nota q̄ lepra est terribilis ꝛ horribilis infirmitas secuz afferens. vij. defectꝰ magnos. Jō sigt septez pctā mortalia: iō pctōr ōr leprosus. Primus defectꝰ est: qz inflat hoiem. Jō sigt pctm̄ mortale supbie q̄ nō est nisi inflatio cordis: qñ psona cogitat genꝰ suū: honores vel dignitates: offīm̄ vel sciētiā cor inflatur ad supbiā ad itra. ꝛ statim scāt pōpa ꝛ vanitas ad extra. Cōtra tales dicit scriptura. s. ad Cor. v. Et vos inflati estis ꝛ nō magis luctū hūistis. Humiles aūt ꝛ simplices ꝛ paupes gaudere pñt: qz in iudicio statim cōputabunt cū xpo. Sed inflati sūt magni dñi ꝛ plati q̄ hñt magnū cōputū dare. Sapiē. vj. Judiciū durissimū in his q̄ prefunt fiet. Exiguo em̄ pceditur mia. Potētes aūt potēter tormēta patient. Nota q̄o cuilibet qñ mortī fit iudiciū durū qñ dicit xps. Redde rōnem villicationis tue. Luc. xvj. Primo ō cogitationiḋ cordis: ō oibꝰ malis: desideriis inuidijs odijs ꝛc. Jdē de oibus vbis ociosis: hominis: de cibis. ꝛ idē de oibꝰ opibus. Sed iudiciū duriꝰ fit qñ nō solū de psona sua: sed etiā de domo ꝛ familia hz dare rōnem. si sustinuit ribaldos. si fecit superfluitates: qualꝰ nutriuit filios et filias. Nota. s. Reg. iiij. de heli sacerdote: qz nō corripuit filios suos fuit plagatus cū filijs ꝛ ppl'o ꝛ fuerūt interfecti. xxx. milia ꝛ vltra. archa dei fuit capta. filij heli in pl'o occisi: ipse ꝛo morte puentꝰ. Exhortare. p correctiōe pueroꝝ. Sz iudiciū durissimū fit qñ nō solū hz dare rōnem de psona sua dño. sz ēt de oibꝰ vasallis ꝛ subditis: de aiabus sibi cōmissis. Jō dñi ꝛ magni plati magz deberēt fiere ꝯ gaudere ꝛ supbire. Jō dicit: vos inflati estis.

Sēōs defectꝰ lepre est q̄ puocat sitim. Jō sigt pctm̄ auaricie: qñ auarus semp sitit nec pōt satiari pecunia. Declaretur iuxta silimudinē esuriētis q̄ videt mēsam abūdantēr nō pōt comedere q̄ nō satiat ex solo visu: qz esca nō intrat intus vbi est esuries. Jdē ō esurie diuitiaz q̄ est i corde quo nō itrat pecunia: sz ponit i bursa vel tacea q̄ satiat: sz nō satiat cor auari: sz si auarus biberet vnā grandē mensurā de auro vel argēto liq̄facto tūc satiaret ne amplius sitiret. Jō dicit scriptura Eccl's. v. Auarus nō implebit pecunia. Iz impleat bursa vel tacea auari. Et qui amat diuitias fructū. s. satietatis nō capiet ex eis: qz nō intrat intro vbi est sitis. Jsta est rō q̄re maiores dñi sunt ēt maiores raptores ꝛ pdones: sed si paup hō recipit aliq̄d ōr latro ꝛ punit. Dic hīstoriā de pyrata capto ab alexādro magno Cui dixit. Ego q̄ puo nauigio victū q̄ro: vocor latro: sz tu q̄ cū magna classe capis totū mundū, vocaris imperator. Qui cum fuisset dñs totiꝰ mūdi ꝛ audisset opinionē ōmocriti phi q̄ erāt. M. milia mūdoꝝ dixit alexander. Heu miser ꝛ adhuc non acq̄siui nec possedi nisi vnū. hoc dixit q̄ nōdū erat satiatꝰ. Sed illi satiant q̄ nolūt aliq̄d de mūdo nisi deū. iō Jo. iij. dixit xps. Ois qui bibit ex aq̄ hac. s. terrenalis supbie sitiet iterū: iō de auaro pōt dici thema. Ecce leprosus ꝛc. Tertiꝰ defectus lepre est q̄ inficit cohabitantes: q̄ moribus est ptagiosus: iō leprosi sepant. Jdeo significat pctm̄ luxurie: q̄ vna psona luxuriosa inficit ꝛ corrūpit alia: quia vna mala mlier vellet q̄ oēs essent tales Jdē de ribaldo religioso pl'bytero vel laico. Jdem de meretrice secreta qñ sustinetur in vico. Nota de illo qui intra annuz lxx. mulieres bonas fecit putanas. Questio est vtrum sine peccato possint sustineri a rectoribus cōmunitatum lupanaria. Respōdet Augu. q̄ sic: di. Aufer meretrices de mūdo ꝛ totum turbabis vbidinibus: q̄ō intelligitur de lupanaribus cōibus. Secus de lupanaribus particularibus: que nō sunt in remediū: sz in locum. Jdeo precipit. Nume. v. cuilibet dño ꝛ rectori. Locutꝰ est dñs ad moysen di. Precipe filijs israel vt ejciant de castris omnem leprosuz ꝛ oui semine fluit pollutusq̄ est sup mortuo. Tā masculuz ꝯ femina ejcite de castris ne ꝓtaminēt eam cū habitauerint vobiscū. Nota quo

modo p̄cipit separari tres ꝺitiones personaz. s. leprosum: ꝛ q̄ semie: fluit vt ē meretrix ꝛ pollutuz super mortuū sicut sunt lenones ruffiani. oīs isti sunt ejciendi. xxiij. q. iij. Resecāde. Alias rectores puniant cū ipsis. xvij. q. iij. oīes. Ubi ōr q̄ pari pena sunt puniēdi faciētes ꝛ cōsentientes: ꝛ prima allegata cā ꝛ q̄stione. Resecande sunt carnes putride: et scabiosa ouis a caulis repellēda: ne. s. alie inficiāt ꝛ intereant ꝛc. Quartus defectus lepre est q̄ ꝙsumit humidū radicale i quo cōsistit vita humana. s. in humido ꝛ calido: vt dicit phs. Sicut i lāpade lumē durat q̄diu durat oleū q̄ paulatiz ꝙsumit humidū radicale. s. charitatez in q̄ ꝙsistit vita gr̄e: inuidēdo, primo de honore: dignitate: ꝛ offō. Jō. j. Jo. iij. Nos scimus qñ transiati sumus de morte ad vitam qñ diligim⁹ fratres. Qui nō diligit manet in morte. Hoc pctm̄ est valde magnū intm̄ q̄ solū hoc pctm̄ est in demonibus. Non est in eis supbia: put est ambitio honoris mūdani: nec auaricia: nec luxuria ꝛ sic de alijs. Sed inuidēt nobis ꝛ tristant q̄ nos possidebimus illas cathedras gl'ie quas ipsi amiserūt hac sola de cā tentat nos vt cū ipsis dānemur. Uñ sicut xps de virtute charitatis dicit xpianis. Jn hoc cognoscēt oēs: quia discipuli mei estis: si dilectionē habueritiz adinuicē Joā. xiij. Sic diabolus potest dicere. In hoc cognoscēt omnes: quia discipuli mei estis: si inuidiam habueritis ad inuicez. De inuido pōt dici thē. Ecce leprosus ꝛc. Quintꝰ defectꝰ lepre est q̄ reddit anhelitū fetidū. ꝓpter hoc p̄cipit deꝰ q̄ leprosus habeat os veste ꝓtectū. Leui. xiij. Jō sigt pctm̄ gule. Gulosus ex nimia comestione vl' comessatiōe hz anhelitū fetidū qz crudū sup indigestū corrūpit. Si cibꝰ dz ꝓficere dz tres digestiones hr̄e. ꝓmā in olla: scōam in ore masticādo. tertiā in stomacho. al's corrūpit int' ꝛ gnat multas infirmitates nō solū in corpore: sz etiā in alia. Nota q̄o ab adā vsq̄ ad noe trā fluerūt mille ꝛ quingēti anni: ꝛ gētes nō comedebāt carnes neq̄ pisces sz solū fructus bibēdo aquā: ꝛ cū isto viuebāt lōgo tpe. Nōgentis. xxx. annis. Noe virit nōgentis q̄nquaginta annis. Deinde post diluniū quod destruxit fructus ꝛ aquas gentes inceperūt comedere carnes ꝛ pisces ꝛ biberevinū ꝛ gētes nō comedebāt nisi semel in die: sz in meridie. Tūc fuerūt dies hois. ccc. annoꝝ. Gen. ix. Deinde tpe dauid ceperūt cenare ꝛ tūc diminuta est vita hois. dies annoꝝ nostroꝝ in ipsis. lxx. anni ꝛc. Et paulatiz pluries in die comedendo minuit vita hoim. Jō iuxta cōsiliū xpi di. Attēdite ne grauent corda vestra crapula ꝛ ebrietate. Lu. xxi Nota crapula fm ethymologiā. i. cruda epula. Dauid loquens de gulosis dicit. Sepulchrū patēs est guttur eoꝝ. ps. v. Jdeo de gulosis potest dici thema. Ecce leprosus ꝛc. Sextus defectus lepre est q̄ facit vocē rauedā: ideo signat peccatū ire: qñ iracūdus semper loquitur inordinate ꝛ rauce ꝛ confuse. Primo cōtra deum iurando ꝛ renegando ꝛc. Nota hoc pessimū vitiū: ideo scriptura sancta dicit. Domine maledicti erūt qui contēpserint te ꝛ condēnati erūt oēs qui blasphemauerint te ꝛc. Thobi. xiij. Nota tres modos bonos corrigēdi hoc vitiū. Primꝰ pertinet ad parentes vt corrigant filios ꝛ nutriāt bn̄ eos ne iurēt: sz solū p aduerbia affirmēt ꝛc. Sēōs vt quilibet ponat sibi aliquā legē: sicut ille qui quotiescūq̄ inrabat ponebat in quadā bursa duos denarios pro elemosina. Tertius pertinet ad dños tpales siue rectores cōitatū: facere ordinatiōes cū pena certa ꝛc. Septimus defectus lepre est q̄ debilitat membra corporis ad operādū: ideo significat peccatū accidie q̄ debilitat membra et aufert fortitudinem ad operandū opera spiritualia. Dic quomodo in sero ille qui nullum lucruz portat ad domū iudicatur q̄ fuit ociosus. Sic in sero mortis ille qui non portat aliquod lucrū meritorium ꝛ bonoꝝ operum spiritualium: liez per totū tempus vite laborauerit in operibꝰ mundanis: iudicatur ociosus a xpo. Jdeo mittitur ad hospitale pauperū: sez ad infernū: qz bonis tēporalibus deprędant oēs in morte. primo ab vxore: scōo a filijs. tertio a scutiferis ꝛc. Sz ille qui fuit diligens in operibus spiritualibꝰ dicet sibi christus in iudicio. Euge fue bone ꝛ fidelis: qz sup ꝛc. Mat. xxv. Si dicatur: ergo dimittamus bona temporalia: dico q̄ necessario nō sunt dimittēda: sed sunt taliter facienda q̄ etiā quolibet die

faciamus aliquid pro anima.s.orare manere sero. Primo signãdo se ꝛc. Opꝫ semp orare ꝛ nõ deficere. Lu.xviij. Nota semp. mane ꝛ sero distractiõest ea que ei materiaꝫ prebent remouẽdo nõ se indueꝺo nec calciando ꝛc. Nota etiã diligentiã in hebdomada mense ꝛ anno. ¶Dico scõo q ostenditur vera medicina virtualis: qꝛ veniens adorauit eũ. Iste est modus curandi a lepra peccatorum venire ad xp̃m: qm̃ peccator ex quolibꝫ peccato mortali elongatur a deo per vnaꝫ magnã dictã: sed potest redire ꝛ venire ad deum in tribus passibus quos xp̃s fecit sanando illũ leprosuꝫ. Primo tetigit eũ manu sua. Scõo dixit. Uade ostende te sacerdotibꝰ Tertio offer munus tuuꝫ. Primus ergo passus est cordis cõtritio: que ostẽditur in tactu manꝰ xp̃i: qꝛ nullus põt habere verã cõtritionẽ nisi tangaꝫ a manu xp̃i. Ideo Ezec.iij. Abij amarus in indignatione spũs mei. Manus eim̃ dñi erat mecum cõfortans me. Qm̃ quidẽ digiti huiꝰ manus sunt quinqꝫ motiua que inducũt pctõrẽ ad ꝓtritionẽ. Scõs passus ẽ oris cõfessio: que ostendiꝫ ibi. Uade ostẽde te sacerdoti. Ostẽdit peccatoꝝ se sacerdoti: cui ꝺz fieri cõfessio. qm̃ reuelat sibi peccata sua accusãdo seꝝ discooperit pctã sua pp hoc dixit xp̃s leprosis. Ite oñditevos sacerdotibus. Lu.xviij. Tertius est opis satisfactio q̃ ostendiꝫ ibi. offer munꝰ tuũ Nota quõ ꝓ satisfaciẽdo pro pctis debemus offerre tria munera: scꝫ tria bona que habemꝰ. scꝫ bona tpalia aiam rõnalem ꝛ corpus materiale. De primo debemus offerre deo munꝰ elemosynarũ. De scõo munus deuotionis oꝛonis: ꝛ desiderij paradisi. De tertio munus ieunioꝝ abstinẽtie ꝛ afflictionũ. Isto mõ sanabiꝫ a lepra pctõꝝ mortaliũ. Ecce leprosus veniens adorabat eum. Deo gratias.

¶Dñica.iij.post octa.epi. Ser. vnicus.

Qualis est hic quia vẽti et mare obediũt ei. Matthei.viij. Sermo noster erit de sancto euangelio ꝛ continet vnũ magnuꝫ miraculum quod fecit xp̃s in mari ad cõfirmationeꝫ suoꝝ discipulorꝝ: vt ostẽderet se non solũ ꝺñz terre in qua iam fecerat plura miracula: sed etiã maris. Sed priꝰ salutet virgo mariã ꝛc. Qualis est hic ꝛc. Pro huiꝰ declaratione ꝛ fundamento sermonis recitabo vobis miraculũ ad literã: qõ recitat euangelista Mat. in euãgelio. Dicatur historia breuiter. Modo in hoc miraculo ostenduntur nobis quatuoꝛ virtutes necessarie ad sciendum.

Prima est afflictio penitẽtialis.
Scõa est tentatio diabolicalis.
Tertia est subuentio misericoꝛdialis.
Quarta est dominatio vniuersalis.

De vltima dicit thema. Qualis est hic quia venti ꝛc.

Dico primo qꝺ i isto euãgelio ostenditur afflictio pnialis ibi. Ascẽdẽte iesu in naviculã secuti sunt eũ discipuli eius. Hec nauicula vt ꝺicũt sancti doctores ẽ pnia triplici ratiõe. Pria est qꝛ pnia ad instar nauis in principio est stricta nõ assuetis ieiunare: nec orare: nec ciliciũ portare ꝛc. stricta est sed paulatim dilatatur: quia qm̃ hõ est iam assuetus nõ tm̃ grauatur: sed in fine restringiꝫ. s. in senectute, ꝓpter tediũ: sed nõ tm̃ ẽ̃ptũ in ꝓncipio. Scõa ratio est ꝓpter offm̃ nauis. s. trãsfretãdi et portãdi merces de vna patria ad aliam. Sic nos peccatores cũ naui pnie oꝫ nos transfretare de ista terra ad patriã padisi: ꝛ portare illo merces meritoꝝ ẽ̃tutuꝫ ꝛ bonoꝝ operũ. Iõ de pnia dicit scriptura sancta. Facta est q̃si nauis istitoris. i. mercatoris: quãtũ ad formã: quo ad primũ. De lõge portãs panẽ suũ: ẽ̃ptũ ad secundũ. puer. vlti. Panes quibus viuemꝰ in alio mũdo sũt merita: virtutes: ꝛ opa spũalia ꝙ p nos facta. Tertio rõne periculi qꝛ nauis ẽ̃ꝺiu est in mari est in periculo magno. eccl. xliij. Qui nauigat mare enarrat pericula eiꝰ. Ita de naui penitẽtie: qm̃ hoc magnũ mare huiꝰ mũdi totũ est plenũ periculis. ij. Cor. xi. periculis fluminũ: periculis latronũ: piculis exgñe: periculis ex gẽtibꝰ: periculis in ciuitate: periculis in solitudine: periculis in mari: piculis in falsis fratribꝰ ꝛc. In hãc nauim pnie ascẽdit xp̃s in sua natiuitate: qꝛ nõ in palatio: domo siue cameravoluit nasci: ꝛ in stabulo vbi non habuit lectum nisi p̃sepe bouis ꝛ asini. In qua naui nauigauit. xxxiij. annis semp cũ fortuna ꝛ malo tpe quousqꝫ puenit ad portuꝫ gl̃iose resurrectiõis i die pasche. Et secuti sunt eũ discipli eiꝰ qꝛ oẽs cũ naui pnie

trãsfretanerũt vsqꝫ ad portũ glorie. Ecce ẽ̃re dicit euãgelista. Ascẽdẽte iesu in naviculã diminutiue: qꝛ pnia nostra modica ẽ respectu pctõꝝ q̃ fecimꝰ: ꝛ penarꝝ ẽ̃s meruimꝰ: ꝛ ꝓmioꝝ q̃ expectamꝰ: iõ dicit scriptura scã. Exiguo ligno credũt hoies alas suas: ꝛ trãseũtes mare p ratẽ libera ti sunt. Sapiẽ. xiij. In ista pua nauicula pnie oꝫ nos seq̃ xp̃m: qm̃ alꝫ nullꝰ peccatoꝝ põt saluari: q̃ figurata fuit in arca noe. in q̃ q̃ inuenti fuerũt liberati fuerũt ab aq̃s diluuij: aliꝫ aũt oẽs pierũt. Sic q̃ exẽplo xp̃i ꝛ discipulorꝝ suoꝝ ponũt se in nauicula pnie saluabunt. alꝫ as vndis infernalibꝰ inoluunt. Lu. xij. Dico vobis nisi pniam feceritis oẽs silr pibitis. Nota silr sicut illi q̃ nõ fuerũt in arca noe: ꝫ illi q̃ nauigãt cũ nauicula pnie nõ ꝓtuãtur bonis glorie paradisi. Ber. Non pua bis illos q̃ ambulãt in innocẽtia: sed nec eos q̃ ambulant in pnia: scꝫ in paradiso. Dico scõo q ostẽdit in euãgelio tẽtatio diabolicalis: cũ dicit. Ecce motꝰ magnꝰ factus est in mari ita vt nauicula operiꝛ fluctibus ipse vero dormiebat. Mũdus iste dicit mare in quo nauigat nauicula pnie. iuxta illud. pꝭ. ciij. Hoc mare magnũ ꝛ spaciosum manibꝰ: illic reptilia. i. spũs maligni q̃ꝝ nõ est nũerꝰ. s. diuersaꝝ tentationũ. Triplici rõne mundus dicit mare. Prima ꝓpter crudelem deuotationẽ: qꝛ sicut in mari pisces maiores comedũt ꝛ deuoꝛãt minores: sic in hoc mũdo maiores crudeliꝛ deuoꝛãt ꝛ destruũt minores. Nota q dicit beatꝰ Tho. in postilla sup iob de illo magno pisce q̃ vocatur cetꝰ q̃ qñ vult comedere apit os suũ ꝛ emittit anhelitũ odoriferũ: ꝛ pisces sequunt odorẽ: ꝛ sic absoꝛbet eos. Sic est mundus spirat odorẽ delectabilem honorum: dignitatuꝫ: delitiarũ ꝛc. Et multi sentientes hũc odoꝛẽ sequunt quousqꝫ absoꝛbuntur a mundo ꝛ diabolo. O q̃les ꝛ quot fuerunt deuoꝛati ꝛ consumpti hoc odoꝛe decepti. Augu. Ama seculum ꝛ absoꝛbebit te: amatoꝛes eim̃ suos voꝛare nouit: nõ poꝛtare. Isto mõ magni pisces id est magni homines aperiũt os et emittunt anhelitum odoriferũ verboꝝ ꝛ rationũ coloꝛatarũ vt populus sequatur ꝛ ab ipsis deuoꝛet. Cõtra tales dicit xp̃s. Nõne cognosceꝝ oẽs q̃ opanꝝ iniq̃tatẽ q̃ deuoꝛãt plebẽ meã sicut escã panis. ps. xiij. Nota nõne. i. imo certe cognoscẽt in die iudicij oẽs q̃ opanꝝ iniq̃tatẽ. quãꝺo xp̃s ꝺns iuꝺex ꝺãnabit eos eternaliter: qui deuoꝛãt plebẽ meã ipsaꝝ destruẽdo ꝛ comedendo: sicut escã panis. Quia sicut panis est cibꝰ qꝺotidianꝰ: sic illi q̃ti die oppm̃ũt ꝛ deuoꝛãt plebẽ meã. Scõa rõ est, ꝓpter inq̃etudinẽ: qꝛ mare nũq̃ ꝙescit: sic iste mũdus inq̃etus ꝛ vndosus est mõ mũdani sunt alti ꝙ, ꝓsperitatem: mõ bassi ꝙ aꝺuersitatẽ: mõ sani: mõ infirmi: mõ leti: mõ tristes: mõ diuites: mõ pauperes ꝛc. Mirabiles elatiões maris. pꝭ. xcij. Tertia rõ est, ꝓpẽ periclitationez: qꝛ sicut naues in mari: sic aie in hoc mũdo periclitanꝝ: imo piculosiꝰ ẽ mũdus aiabus q̃ꝝ sit mare nauibus. Ber. In mari marsilie de decẽ nauibꝰ vixyna pit: sed in mari huiꝰ mũdi de centũ vix vna saluaꝝ. De mari q̃ mũdi dicit euãgelista. Motꝰ magnus factus est in mari. i. in mundo. Per hũc motũ intelligim̃ tẽpestatũ tẽtationuꝫ: qm̃ sicut tẽpestas q̃ꝝ venit a cã supiori. s. a stellis maxime erraticis vt ꝺicit Aug. q̃ꝝ a cã inferioꝛi: qꝛ ꝓcedit a ꝓ fundo maris: qõ feruet seu bullit q̃ꝝ a cã media. s. a vẽtis. Ita tẽpestas tẽtationũ venit illi q̃ in naui est pnie. q̃ꝝ a supiori scꝫ a deo ꝓmittente ad ipoꝝ hũliationẽ ꝛ gr̃e ꝓseruationẽ: sicut dicit paulꝰ ꝺ se. Ne magnitudo reuelatõnũ extollat me: datꝰ est mihi stimulꝰ carnis mee ãgelus sathane q̃ me collaphizet. ij. ad Cor. xij. q̃ꝝ a cã inferioꝛi. s. a carne iualescẽte vel timẽte: sicut de petro q̃ peccauit abnegãꝺo xp̃m cã timoꝛis scꝫ mortis: q̃ꝝ a diabolo instigãte: sicut de Job. ij. Sathã a facie ꝺñi egressus pcussit iobvlcere pessimo. Et ꝺũ penitẽs sic tẽtaꝫ xp̃s ꝺormit. Nota q xp̃s in celo semp vigilat: qꝛ semp btoꝝ recoꝛꝺaꝫ ꝛ eos sep̃ ꝺocet. In inferno aũt sp̃ ꝺormit: qꝛ eoꝝ obliuiscit ꝛ punit. In nauicla aũt pnie q̃ꝝ ꝺormit q̃ꝝ vigilat: vigilat aũt q̃ in tribulatiõibus aꝺiuuat scꝫ ꝺz ꝺormire q̃ penitẽtem exponit tribulationibꝰ: ꝛ interiꝫ nauicula pnie iactaꝫ fluctibꝰ: qꝛ ventꝰ tentationis diabolice est ex ℑnio: ꝛ xp̃s expectat vt ipm̃ excitet ꝺi. Exurge quare obꝺormis ꝺñe. Tertio ostendit in scto̅ euangelio subuẽtio misericoꝛdialis: ibi et accesserũt ꝛ suscitauerũt eũ ꝺicẽtes. Ꝺñe salua nos perimus. Hoc est ꝓncipale remediũ

in mari in piculo existentiuz in tẽpestate z aduersitate valida: recurrere ad deum orationibus deuotis: sicut legit Jone.ſ. q̃ naute primo clamauerũt ad dñm deũ ſuũ: ſcõo piecerũt vasa in mari. Tertio piecerũt Jonam pphetã in mare. Quarto vouerũt vota dño. Clamare ad deum est deuotis orationibꝫ ipm excitare dicẽdo. Exurge dñe adiuua nos z libera nos ꝓpter nomẽ tuũ. Scõo vasoꝝ piectio est elemosynarũ largitio z tẽpalitũ abiectio ꝓiectio Jone in mare est filium dei nobis in mari tribulatiõis associare dicendo. Dñe ꝓpter nos orta est hec tribulatio tẽpestatis: q̃ ꝓpter odiũ diaboli contra deũ insurgit contra nos. Uota facere vt cõpleanꝫ: alias melius esset nõ vouere. Ita debemꝰ nos facere q̃n in mari huius mũdi insurgit aliqua tempestas siue generalis siue particularis: debemus facere vt discipuli fecerunt scilz recurrere ad xp̃m p bona opa: z ipm excitare dulciter deuotis orationibꝫ dicẽtes. Salua nos perimus. Quarto ostẽditur de dño ihesu xp̃o dominatio vniuersalis: ibi. Surgẽs imperauit ventis z mari: z facta est tranquillitas magna. Ecce domiatio vniuersalis. de qua dauid. ps. lxxxviij. Tu dominaris potestati maris: motũ autẽ fluctuum eius tu mitigas scz imperãdo vt cessarent: z statim cessauerũt sibi obediẽdo tanq̃ domino vniuersali. Porro homines illi scz q̃ erant in naui mirati sunt dicẽtes. Qualis est hic quia mare z vẽti obediunt ei scz tanq̃ domino z creatori. Placeat igitur sibi remouere a nobis tẽpestates tribulationes z pericula taz aiẽ q̃ corporis: z det nobis tranquillitatem quietis z pacis hic per gratiam z in futuro per gloriam. Amen.

¶ Dominica quarta post octa. epiphanie. Sermo vnicus.

IN tempore messis dicã messoribꝰ. Colligite ꝓmũ zizania et alligate ea in fasciculos ad cõburẽdũ: triticum autẽ cõgregate in horreũ meum. Mat. xiij. Sermo no ster erit de scõ euãgelio huius dñice: z habebimꝰ multas bonas doctrinas z instructiones morales: ꝙ ꝓmo saluteꝰ q̃ go maria. In tẽpore messis z. Pro introductione materie z. Dicatur parabola euãgelij ad literam. In qua parabola christus ostendit tria de se scz.

Humilitatem profundissimam.
Benignitatẽ dulcissimam.
Equitatem rectissimam.

¶ De tertia dicit thema. In tpe messis dicã messoribꝰ. s. equitatẽ iusticie mee. dico ꝓmo q̃ in dicta pabola xp̃s ostẽdit de se humilitatẽ ꝓfundissimã: qz cuz xp̃s sit rex regũ z dñs dñantiũ voluit assumere formã z officiũ seruilis cõditionis. s. seminatoris ꝓut ostẽdit in ꝓncipio parabole cũ dr. Sile factũ est reg ce. z. Glo. eccl'ia militãs hoi q̃ seminauit bonum semẽ in agro suo. Cum autẽ dormirẽt hoies venit inimicus eiꝰ z superseminauit zizania in medio tritici z abijt qđ exposuit xp̃s ad supplicationẽ apostoloꝝ dicentiũ. Edisſere nobis pabolã zizanioꝝ agri qui respõdẽs ait. Qui seminat bonũ semẽ est filius hois. ager est mũdus: bonum vo semẽ hi sunt filij regni: zizania aũt sunt filij nequã: inimicus autẽ q̃ superseminauit est diabolus. Patet ergo humilitas xp̃i q̃ dicit se esse seminatorẽ q̃ in agro huius mũdi seminauit bonũ semẽ scta ꝙ psonarũ scz apl'oꝝ: martyrũ: cõfessorum: doctorũ: virginũ: inocẽtũ: z penitẽtiũ. De quibus dicit. hi sunt filij regni. Scdo seminauit semẽ sanctaꝝ doctrinaꝝ scte fidei catholice q̃ ꝓsistit in. xiij. articulis quasi xiij. granis. Sũt em. xiij. articuli si numerus articuloꝝ sumaꝫ ex parte credibiliũ: vt dicit beatꝰ Tho. iij. dis. ij. q. j. ar. ij. Tertio seminauit semẽ virtutũ scz humilitatis: misericordie z castitatz: charitatz abstinẽtie: patiẽtia: z diligẽtie. Jõ de ipo dicit Lu. Exijt q̃ seminat seminare semẽ suũ. Lu. viij. Ecce hic grauissima humilitas xp̃i de qua dicit apl's. Qui cũ in forma dei eẽt semetipz exinaniuit formã serui accipiẽs in similitudinẽ hoim factus: z habitu inuẽtus est vt homo. ad Phil. ij. cũ aũt dormirẽt hoies z. No. qũo dormiũt hoies triplr. s. ꝓ ignorantiã intellectualẽ: ꝓ negligẽtiã spũalẽ: ꝓ abundãtiã criminalẽ. Cũ sic dormirẽt hoies venit inimicus. i. diabolus: z superseminauit zizania malaꝝ doctrinaꝝ: scz errorũ falsarũ opinionũ: delitiaꝝ terrenaꝝ superbie: auaricie luxurie z. Dico scõo q̃ in sctõ euãgelio ostẽdit in xp̃o sua benignitas dulcissima: qz nõ statim venit punire nec occidere pctõres: nec dãnare: sz vult eos ad pniam benignissime expectare. ad Ro. ij. Ignoras qm̃ benignitas dei ad pniaz te adducit. Hec benignitas ostẽdit in sancto euãgelio ibi. Cũ aũt creuisset herba z fructũ fecisset tũc apparuerũt z zizania. Accedẽtes aũt sui pfissimilias: dixerũt ei. dñe nõne bonũ semẽ semiasti i agro tuo vñ q̃ hz zizania: z dixit. Inimicꝰ hõ hoc fecit. Serui aũt dixerunt ei. Vis imus z colligimꝰ eas. Et ait. Nõ. Ne forte colligẽtes zizania eradicetis simul z triticũ. Sinite vtraq̃ crescere vtq̃ ad messem. Serui pfissimilias itelligunt boni angeli q̃ õ bonis opibꝰ nr̃is gaudẽt i celis: vt dicit xp̃s. Dico vobis qm̃ gaudiũ erit cozã angelis dei in celo supvno z. Luc. xv. Per oppositũ de malis opibꝰ nr̃is triſtãtur. Autoritas. Esa. xxiij. Ecce videtes clamabũt foris. Angeli pacis amare flebũt Nota videtes. s. mala opa nostra clamabũt foris. s. mala detestãdo: que q̃dẽ detestatio angeloꝝ õr fletus ipoz qui dicũt xp̃o. Dñe nõne bonũ semẽ seminasti i agro tuo z. Hic pz benignitas xp̃i dulcissima i hoc q̃ nõ ꝓcedit seruis suis eradicationẽ zizanioꝝ: ne triticũ etiã eradicẽt z pdat. Qm̃ forte illi q̃ mõ sunt zizania p pctm̃ z maliciã aliqñ erũt triticũ p pniam. Sicut pz de paulo: q̃ aliqñ fuit zizania p supbiã: infidelitatẽ z crudelitatẽ ꝙ ecclìam xp̃i qui postmodũ fuit optimũ triticũ. Idẽ de matheo p auariciã. Idem de magdalena p luxuriã: z õ multz alijs posset dici. Ecce benignitas dei dulcissima. Ideo dicit ipse. Nunqd voluntatis mee est mors impij z nõ vt cõuertatur a vijs suis z viuat. Ezechie. xviij. Ecce hic pz nr̃a crudelitas qui vellemus q̃ inimici nr̃i perirẽt statim. Dico tertio q̃ ostendit xp̃s in isto euãgelio suã equitatẽ rectissimã: qñ iuste z recte iudicabit in die iudicij. De hoc dicit tertia pars euãgelij. In tpe messis dicã messoribꝰ. Colligite ꝓmũ zizania: z alligate ea i fasciculos ad cõburendũ. Triticũ aũt congregate in horreũ meũ. Tempus messis vt ipsemet xp̃s exponit est cõsummatio seculi. Messores sunt angeli: quibꝰ dicet xp̃s in die iudicij. Colligite primũ zizania: q̃ tã boni q̃ mali portabuntur ad iudiciũ ꝓ angelos bonos. Autoritas. Mat. xiij. Mittet filius hominis angelos suos. glo. bonos. z colligent de regno eius oia scãda. la z eos qui faciunt iniquitatem quibus collectis z a tritico idest a bonis separatis dicet christus. Colligite ea in fasciculos ad cõburendum: z ꝙ pctã ꝓpter que gẽtes dãnanꝫ sunt diuersa: tñ oẽs q̃ fuerũt participes in eodẽ pctõ erunt etiam participes in eadẽ pena. Itẽ de oibꝰ participantibꝰ in eodẽ crimine fiet vnꝰ fasciculus. verbigra. Primo de oibus malis impatoribus: regibus z principibus gubernatoribus z rectoribus fiet vnus fasciculus: immo erat magnꝰ fascis z grossus. Secundo de omnibus malis prelatis qui non intrauerunt per portam: sed per manũ regiã vel per symoniam: z male vixerunt. Tertio de omnibus religiosis qui nihil tenent quod vouerunt: nec de cerimoniis: immo fuerunt inobedientes: ꝓpietarij: luxuriosi. Quarto de monialibus fiet alius fascis. Quinto de malis prelbyteris z inhonestis: qui nec dixerunt horas: sz ludũt ad tarillos: tenuerunt concubinas: fecerũt mercantias z. Sextus erit de malis iudicibus aduocatis: iuristis notarijs qui dilatant litigia deuorant viduas z pauperes consumũt gentes. Septimus erit de auaris: vsurarijs: latrõibus: falsis mercatoribꝰ. Octauus de illis qui viuunt in bannositatibus. Nonus de omnibus luxuriosis lenonibus: meretricibus. Decimus de omnibus mulieribus vanis pomposis: que licet fuerũt caste z honeste: ex illis tamẽ picturis z vanis ornamẽtis dãnabũtur. Ecce quare christus dixit in tpe messis. idest in die iudicij: dicam messoribus. id est angelis. Colligite primuz zizania z. Et concordat propheta Esa. di. Et congregabuntur in congregatione vnius fascis in lacum vnum et claudentur ibi in carcere. Esa. xxiij. Tunc facta executiõe de malis: boni intrabũt in possessionẽ regni celestis: cum dicitur. Triticũ autem congregate in horreum meũ. i. in celeste gaudiuz. Boni dicuntur triticũ q̃ ad instar tritici habent interius candorẽ puritatis: exterius rubedinẽ charitatis. de quo dicit christus. Dilectus meus cãdidus z rubicũdꝰ. Can. v. Triticũ aũt congregate in horreũ meũ. i. gloriã. Ad quã z.

¶ Notabile de ꝓpinquitate tpis aptiti.

Universidad de Deusto Biblioteca

Nota q̄ dormire contingit tripliciter.
per ignorātiam intellectualez.
per negligentiam spiritualem.
per abundantiam criminalem.

¶ Quātū ad primū: pſonis rudib⁹ ratiōnē seu narrationē aliquā nō intelligētibus solemus dicere dormitis: qr ad modū dormientiū habent oculos intellect⁹ clausos: cōtra qō petebat dauid. ps. xij. Illumina oculos meos ne vnq̄ obdormiā in morte: neq̄ dicat inimicus me⁹ prevalui aduersus eū. Dabat ergo xp̄s intelligere q̄ cū hoies intellectuali ignorarent: singulariter eccliarū magistri ſm Hiero. tūc veniret antixp̄s. Sicut dormientib⁹ turriū speculatoribus venit inimicor exercitus. Esa. lvj. Oēs bestie agrivenite ad devorandu: vniuerse bestie saltus. Speculatores eius ceci oēs nesciērūt vniuersi: canes muti nō valentes latrare videntes vana: dormientes r amantes somnia: r canes impudētissimi nesciērūt saturitatē: ipsi pastores ignorauerunt intelligentiā. Scō dicunt homines dormire p negligentiā spūalem. De negligentib⁹ r tepide opantibus solet dici q̄ dormiunt: qr ad modum dormientiū agendorum curā postponunt. Cōtra qō dicit. p̄s. cxx. Nō dormitabit neq̄ dormiet q̄ custodit israel. Dabat ergo xp̄s intelligere q̄ cū hoies circa spūalia negligēter se haberent: tūc veniret antixp̄s. Sicut dormientibus custodientibus domos veniunt latrones. Ezechie. xxxviij. Hec dicit dñs. s. ad gog idest antixp̄z ad literam. In die illa ascendent sermones sup cor tuum r cogitabis cogitationem pessimā: r dices: ascendā ad terraz absq̄ muro veniā ad q̄escētes habitātesq̄ secure. hi oēs habitant sine muro: vectes r porte non sunt eis. Hic ostēdunt signa euidentia temporis antip̄i. Murus pōt intelligi clerus. Et huius muri turres sunt prelati. Porte sunt religiosi. Vectes autem sunt clerici r econuerso. Quando ergo christianitas habitabit q̄ete in peccatis absq̄ muro, idest custodia prelatorum: signum est antichristi. Ezechie. xxij.

Quesiui de eis virū qui interponeret sepem r staret oppositus contra me. p terra ne dissipare eā r non inueni. Et effudi super eos indignationem meam. Et sic erunt tempore antixp̄i absq̄ portis r vectibus. idest sine documentis euangelicis r cōsiliis apostolicis. Thren. ij. Defixe sunt in terra porte eius: perdidit r cōtriuit vectes eius. Tertio dicunt hoies dormire per abundantiā criminalē. Existentes em̄ in peccato mortali vel in statu peccati mortalis dicuntur dormire: qr ad modū dormientiū non negociant. s. p meritū vite eterne. ideo quilibet talis excitetur ad Ephe. v. Surge qui dormis r exurge a mortuis. Dabat ergo xp̄s intelligere q̄ cuz hoies peccatis grauissimis abundarent: tunc veniret antixp̄us: sicut infirmis regimē medici non tenentibus aduenit mors. Mat. xxiiij. Qm̄ abundabit iniquitas refrigescet charitas multorum. Et subditur. Tunc veniet consummatio r̄c.

¶ Dñica in septuagesima. Sermo. s.

Multi sunt vocati pauci vero electi. Math. xx. Sanctum euangelium hodiernum in summa continet tres altas et subtiles materias theologie scz.

Vocationem gratie.
Donationem glorie.
Distinctionē vite.

¶ De his trib⁹ dicit ſmo nr̄. r ō tertio loquit thema. Multi sunt vocati pauci vo electi. verbū est terribile: hverū. Dico p̄mo q̄ in sancto euāgelio hodierno ostenditur vocatio gr̄e. s. qm̄ de⁹ sua bonitate vocat psonas ad bonā vitā r ad suā gr̄am sine p̄cedentib⁹ meritis creature de hoc dicit petrus ap̄s. De⁹ ois gr̄e. s. dator q̄ vocauit nos in eternā suā gloriaz. j. pet. v. Modū huius vocatiōis r diuersitatū differentiā declarat euāgeliū in parabola di. Simile est regnū celoz homini patrifamilias r̄c. Ubi ponit q̄nq̄ differētias huius vocatiōis ad bonā vitā r penitentiam ad suam gratiā: sicut sunt q̄nq̄ etates principales hois sine mulieris: r quidam vocant hora p̄ma q̄dā hora tertia. Hora p̄ma est puericia: qr tūc incipit claritas dici: sic in puericia incipit claritas discretionis ad discernēdū inter bonum r malū: r homo incipit habere verecundiā r deuotionē: r cauere a pctis. Tales vocant a deo hora prima. Hora tertia ꝺr adolescentia a. xv. annis vsq̄ ad. xxv. qr tūc ad instar solis magis ostendūt claritatē discretionis r deuotionis: qñ in tali etate recedunt a peccatis r incipiunt bonā vitā vocant a deo hora tertia. Alijvo cant a deo hora sexta r̄c. sicut iuuenes q̄ ad instar solis sunt in flore iuuētutis r in feruore iuuētutz corporalis: qñ tales cōuertunt ad deū vocant a deo hora sexta hora. ix. est senectus qñ hō ad instar solis iam inclinat versus terrā: qñ tales in illa etate vocant vel conuertunt ad deū et ad pniam vocant hora nona. Hora. xj. vocat hora vesperarū: r hora. xj. est decrepitus: qñ in tali etate conuertunt ad deū dicunt vocati ad deū hora. xj. qñ cōuertunt de pctis restituunt: remittūt iniurias cōfitent r̄c. Ecce vocatio gratie in qualibet etate: sed prima est melior. De quo Hier. Bonū est viro cū portauerit iugū dñi. iugum scz obediētie ad preceptū dei ab adolescētia sua. Thre. iij. Rō qñ q̄ in adolescentia se dant pctis r male vite postea cū magna difficultate possunt cōuerti r redire ad deum: qr consuetudo est altera natura. ideo Hiere. xiij. Si mutare pōt ethyops pellē suā aut pardus varietates suas: r vos poteritis bene facere cū didiceritis malū r̄c. Et concordat versus poete di. Qui nō assuescit virtutibus dū iuuenescit. A vitijs nescit desistere qñ senescit. ideo dicit scriptura sancta Adolescens iuxta viā suā: etiam cū senuerit non recedet ab ea. Prouer. xxij. Moraliter. Dic quō est magnū pctm patris et matris si filij sunt male nutriti: qm̄ virga tenera leuiter potest dirigi r̄c. Juxta sillitudinē boni hortulani qui nutrit et ordinat arbores bene. al's si sint curue r male ordinate est culpa sua: iō vos de mr̄imonio estis hortulani q̄ plantatis arbores in horto eccl'ie. iō r̄c. Dic quō filij sunt nutriendi ne iurent p deū: nec p sctōs: sed vt affirmēt p aduerbia: r qñ erūt magni tūc nō erūt iuratores nec blasphemi r̄c. Nota hoc vitiū r dic exēplū sancti Ludouici regis frācie. Hic ei q̄dā die quēdā blasphemātē audiens quē in labijs ferro calido cauterizari p̄cepit. Uelle inquies i labijs meis hāc indecentiā sustinere dūmō hoc vitiū blasphemie pessimū de regno meo penitus tolereť r̄c. Digni sunt morte nō solū q̄ ea faciūt ſz ēt q̄ p̄sentiūt faciētibus ad Ro. j. glo. Aug. Cōsentiūt faciētib⁹ q̄ deberēt corrigere r nō faciūt. Primū ptinet ad parētes. scōm ad seipsum. tertium ad dños r rectores cōitatū. Nota tres cōditōes gētiū q̄ nō deberēt iurare: ſz debereť semp eē parati ad mortē. s. clerici: marinarij: r hoies armoz q̄ quotidie sunt i piculo mortis: r tñ isti sūt cōiter peiores iō dicit ap̄s parētib⁹. ad Ephe. vj. Pres nolite ad iracūdiā. s. dei, puocare filios vestros: ſz educate illos in disciplina r correptione dñi. Dico scōo q̄ in sctō. euangelio ostēdit donatio glorie: qr iō de⁹ dat alicui suā gratiā: vt det sibi finaliter suam gloriā: qr gratia est dispositio ad gloriaz habendam. Dauid. lxxxiij. Qr miam et veritatē diligit de⁹ gr̄am r gloriā dabit dñs. Nota bene istā declaratiēnē reddēdo singula singul': qr a pmutata, pportione vt dicunt logici bñ valet argumentū. Qr de⁹ diligit miam dabit gratiā: qr magna est dei mia: ideo pctōri penitēti dat gr̄am. Et qr veritatē diligit de⁹: iō gliaz dabit dñs: qr ipse pmisit dare gloriā penitētibus. Modū donatiōis gratie declarat euangelium hodiernū di. Cum sero autē factum esset: dixit dñs vince procuratori suo. Voca operarios r redde illis mercedē. Incipiens a nouissimis vsq̄ ad primos r̄c. vbi fuit ordo preposterus. vñ dicit. Erunt nouissimi primi r primi nouissimi. Nota tres declarationes huius verbi. Erunt nouissimi primi.

Prima ſm durationē temporalem.
Scōa ſm cōditionem mundanalem.
Tertia ſm affectionem cordialem.

¶ De prima sciēdū q̄ de⁹ diuisit tempus q̄ est tps laborādi in isto mūdo i bonis opib⁹. s. pnie: mie: iusticie r̄c. in alio mundo est tps quiescēdi illis q̄ hic laborauerunt. Autoritas. Oia tps habent r suis spacijs transeunt vniuersa sub celo. Tēpus nascendi: r tēpus moriendi. Tempus plantandi: r tēpus euellendi q̄ plantatū est. Tēpus flendi: r tēpus ridēdi. Tēpus plangendi: r tēpus saltandi r̄c. Eccli. iij. Ideo xp̄s. Beati qui nunc fletis. s. p pniam: qr ridebitis p gloriā. Luce. vj.

Modo in hoc mũdo sunt quidã primi.s. ad gratiã dei habendã. Quidã ẏo nouissimi: q̃ tñ nouissimi erunt ꝑmi in gl̃ia: sicut ꝓ de beato petro qui pri⁹ in tẽpore fuit vocatus ad gratiã dei ⁊ ad apostolatũ ꝙ̃ stephanus: ⁊ tñ stephan⁹ fuit primus in gloria bene per. xxx. annos ante ꝙ̃ petrus. Ecce quõ ꝑm durationẽ tẽporalẽ sunt primi nouissimi ⁊ nouissimi primi. Idẽ põt dici de sancto Andrea et de latrone. Moraliter habetur hic doctrina de filijs vestris paruis post baptismũ decedẽtibus q̃ fuerunt nouissimi ad gratiã ꝙ̃ parentes. Ideo illi non sunt flendi sed adulti ribaldi ⁊c. Ideo Aplus. j. ad Thes. iij. Nolum⁹ vos ignorare de dormientib⁹. i. innocentib⁹ quiescẽtibus: vt nõ contristemini ⁊c. Scõa declaratio est ꝑm conditionẽ mũdanalẽ. De cõditionibus mũdi est q̃ illi q̃ sunt diuites honorati in ꝓsperitate ꝓstituti elongantur a deo: qz nimis diligunt diuitias honores ⁊c. Ideo quasi plãgẽdo dicit dñs. Dilectus meus. i. xp̃ianus incrassatus impinguatus dilatatus dereliquit deũ factorẽ suũ ⁊ recessit a deo salutari suo: Deuter. xxxij. Sed aduersitas facit oppositũ: qz facit cõuerti gentes ad deũ: q̃ñ tribulati ⁊ afflicti sunt. Autoritas greg. Mala q̃ nos hic premũt: ad deũ ire cõpellũt. Modo iuxta cõditionẽ hui⁹ mundi ꝓsone diuites magis honorant ⁊ sunt primi in oi loco tã in ecclia ꝙ̃ in platea: tã in mensa ꝙ̃ in via. pauperes ẏo sunt nouissimi: qz modica mẽtio fit de ipsis. Sz in alio mũdo fit totũ oppositũ: qz pauperes q̃ sunt nouissimi in isto mũdo: i alio mũdo erũt primi. s. in paradiso. Diuites ẏo q̃ in hoc mũdo sunt primi: in alio erunt nouissimi scz in iferno: sicut ꝓ de diuite epulone: ⁊ de paupere lazaro. Luc. xvj. Tertio declaratur ẏbum ꝓdictũ ꝑm affectionẽ cordialẽ. Nã doctrina est theologie q̃ meritũ essẽtiale ⁊ gloria essentialis magis respõdet habitui charitatis ad itra ꝙ̃ operibus ad extra. Uerbi gratia. Sit vnus q̃ facit multa bona opera: ⁊ alius q̃ nõ facit tot bona opera: sed habz maiorẽ charitatẽ ꝙ̃ alter ⁊ est magis feruens in corde: talis habebit maiorẽ gl̃iam celestẽ vl̃ essentialẽ ꝙ̃ alter q̃ facit multa bõa opera. Uñ maiorẽ gloriã essentialẽ hz beat⁹ martinus de martyrio desiderato ꝙ̃ vn⁹ martyr de martyrio consummato: lz ille habeat aureolã ⁊ nõ beat⁹ martin⁹. Augu. Nõ numerositas operũ: nõ diuturnitas tẽporũ: sed maior charitas melioraq̃ voluntas auget meritũ. Hoc mõ sũt multi nouissimi primi: ⁊ econuerso. Qñ sunt multi religiosi qui in nouiciatu seruant regulã ⁊c. Et qñ sunt pfessi totum dimittunt. Idẽ de sacerdotibus nouis qui sũt deuoti ⁊c. sed paulatim efficiunt indeuoti ⁊ mali: ⁊ sic efficiunt nouissimi. Sũt ali qui qui incipiunt simplr̃ bonã vitã ⁊ deuotã: cõtinue augmentãt ⁊ sic isti q̃ erãt nouissimi augmentãdo erũt primi. Ideo apls ad Phil. j. Oro vt charitas vestra magis ac magis abundet in omni scientia ⁊ in omni sensu: vt prophetis potiora vt sitis sinceres sine offensa. Not. sinceres in charitate ⁊c. Dico tertio q̃ in sctõ euãge. ostẽdit distinctio vite cũ dr. Multi sunt vocati pauci ẏo electi. Sed autoritas in oppositũ de beato ioãne euãgelista cui deus reuelauit gloriã q̃ dicit. Vidi turbã magnã quã dinumerare nemo poterat ex oibus gentib⁹ ⁊ populis ⁊ liguis stãtes ante thronũ dei ⁊c. Apoc. vij Quomodo ergo dicit christus. Multi sũt vocati ⁊c. cũ sint innumerabiles ꝑm Jo. Hoc concordatur sic ꝙ̃ distinctionẽ. Qñ de electis possumus loqui dupliciter scz absolute vel cõparatiue. Si volum⁹ loqui absolute: sic sunt multi sicut dicit io. annes. Si autẽ volum⁹ loqui de electis cõparãdo ipos ad dãnatos: sic pauci sũt electi respectu dãnatorũ. Sicut de manu plena arena i qua sunt multa grana absolute: ⁊ pauca ꝓparatiue respectu illorum que sunt in littore. Sic genus hũanũ ꝓpter multitudinẽ cõparat arene vt ꝓz in ꝓmissione facta abrae cui dixit dom⁹. Multiplicabo semen tuũ sicut stellas celi ⁊ sicut arenã q̃ est i littore maris Gen. xxij. De qua deus accepit manum plenã: qz iustorum aie in manu dei sunt. Sap. iij. qui absolute sunt innumerabiles: vt dicit sanctus Joannes: sed respectu dãnatorũ quasi nihil sunt. No. q̃ antiquit⁹ multi dãnabantur: ⁊ soluz iudei saluabant: ⁊ nõ oẽs: sicut mõ saluãtur solũ xp̃iani: ⁊ non oẽs. hoc maxime apparebit in die iudicij q̃ñ oẽs erim⁹ in illa magna platea. electi ad dexteraz dãnati ad sinistram. De hoc ꝓpheta. Esay. ponit

duas ꝓparationes di. Quomodo si pauce olive que remanserunt excutiantur et olea et racemi: cũ fuerit finita vindemia. Hi leuabũt vocẽ suã at q̃ laudabũt cum glorificat⁹ fuerit dñs: hinniẽt de nari ⁊c. Esa. xxiiij. Querit vñ est q̃ plures damnentur q̃ saluent. Dicit em sctũs Tho. j. par. q. lxij. ar. ix. ad primum q̃ plures angeli ꝑmanserũt q̃ peccauerũt. Sed in hoibus pluries oppositũ verũ est. Dicũt em̃ q̃ verbũ philosophi dicentis q̃ malũ est vt in plurib⁹ bonũ vt in paucioribus: intelligẽdũ est quo ad hoies i quib⁹ malũ cõtingit ex hoc q̃ sequunt bona sensibilia que sunt pluribus nota: deserto bono rationis quod paucioribus notũ est. In angelis autẽ nõ est nisi natura intellectualis. Unde nõ est similis rõ de angelis ⁊ hoibus. Hec sctus Tho. Que est igitur ratio q̃ plures hoies damnentur q̃ saluentur. Rñsio q̃ est malicia voluntatis eorum qui possent saluari si vellent ⁊ nolunt accusando diuinã predestinationem: dicẽtes q̃ nõ põt deficere: cũ tñ non cogat aliquẽ: nec auferat liberũ arbitriũ sicut mea scientia ⁊ visio q̃ estis hic: non cogit vos esse hic. De hoc auctoritas. Ecclĩ. xv. Deus ab initio constituit hoiem et reliquit eũ in manu consilij sui adiecit mãdata ⁊ ꝓcepta sua. Si voluers mãdata seruare: conseruabunt te. Apposuit tibi ignẽ ⁊ aquam: ad qõ volueris porrige manũ tuã. Ante hoiez vita ⁊ mors: bonũ et malum: qõ placuerit ei dabitur illi ⁊c. Si dicaꝝ. si illud qõ placet homini datur ergo oẽs ibim⁹ ad paradisum: qz oẽs volumus ire illuc. Rñsio. Hoc nego: qz licet verbo oẽs velint saluari: nõ tñ opere seu de facto: sicut de illo qui dicit se ire Bunã: ⁊ recipit viã Nuscie. Sic superb⁹ verbo dicit se ire ad paradisum: sed de facto recipit viã inferni. ⁊ sic de alijs. Uñ nõ dicitur voluntas sed vellcitas: vt dicit sanctus Tho. Ideo apls. Hoc bonũ est ⁊ acceptũ coram saluatore nostro iesu: qui vult oẽs homines saluos fieri. j. ad Ti. ij. Sz hoies nolũt saluari. Et licet volũtas dei sit efficatior: tamen nõvult cogere aliquẽ vtvadat ad paradisum: sed dat nobis tribulatiões ⁊ aduersitates vt cõuertamur sicut bonus pater cui alapis facit ire filiũ ad scholas ⁊c. Sic de⁹ ⁊c. Patet ergo distinctio vite quomodo aliqui volũt ire ad paradisum: aliq̃ nõ: ꝓpter quod dicit xp̃s. Multi sunt vocati: pauci vero electi.

¶ Dñica in septuagesima. Sermo. ij.

Quod iustuz fuerit dabo vobis. Mat. xx. Pro huius verbi declaratione iuxta intellectum quem volo pertractare: sciẽdum q̃ deus in principio fecit creaturas in triplici gradu siue differentia: quasdã fecit omnino spirituales: vt sctos angelos qui sũt substantie pure spirituales. De quibus ps. ciij. Qui facis angelos tuos spũs: et ministros tuos ignẽ vrentẽ ⁊c. Apls aũt dicit. Qui facit angelos suos flãmã ignis. ad Heb. j. Quia ad instar flamme angeli semper tendunt sursum ad deũ: qz nullũ habẽt retractorũ siue retardatiuũ sicut nos retrahit corpus. Sap. ix. Corpusq̃ corrumpitur aggrauat aiam. Ideo xp̃s Lu. vi. Spũs carnẽ ⁊ ossa nõ hz. In angelis em̃ nõ est materia ꝓprie vt dicit sctũs Tho. j. parte. q. l. ar. ij. ⁊ primo scrip. dist. viij. ⁊. ij. di. iij. ⁊ i multis alijs locis idẽ dicit: vt in de potentia. ⁊ in quolibetis q̃libeto. iij. ⁊. viij. ⁊ in summa cõtra gẽtiles. Hoc idẽ di. dionysi⁹. iiij. c. de diui. noib⁹ q̃ ꝑme creature sicut corpales: ita ⁊ imateriales intelligunt. Hui⁹ veritatis contrariũ Auicebron auctor libri fontis vite asseruit ⁊ irrationabiliter. Cui⁹ errorẽ sanctus Tho. vbi supra efficaciter confutat: scz in prima parte. q. l. ar. ij. in corpo. art. Scõs gradus creaturaꝝ est omnino corporaliũ: vt sunt aialia irrationabilia que sũt corruptibilia nõ solũ q̃tum ad corp⁹: sed etiã q̃tum ad aias eorũ que educũt de potẽtia materie. Hen. j. Producat terra aiam viuentẽ dixit de⁹ q̃ voluit facere animalia. Ideo totũ moritur. Pro dicti intelligentia nota q̃ anima bruti siue sensitiua non est subsistens: vt dicit sanctus Tho. j. parte. q. lxxv. ar. iij. per totum. ⁊ nullo mõ est hoc aliquid ac nullaꝝ habet per se operationẽ: et traducitur cũ semine ⁊ nõ est per creationẽ: qua etiã ex causa anime bruto⁹ desinũt esse corpore corrupto. Autoritas. Cũcta. s. aialia subiacent vanitati ⁊ oia pergũt ad vnũ locũ de terra facta sunt ⁊ i terra pariter reuertunt. Eccl's. iij. Et sicut angeli oino tendunt sursum ad deũ: per oppositũ aialia

tendũt deorsum ad terrã: qr nihil habẽt spũale. Tertiꝰ gradus creaturarũ quasi epilogãdo est hõ: q̃ est cõpositus de materia corporali ꝯtum ad corpꝰ in quo est similis iumẽtis: ⁊ spũali ꝯtum ad aiam in q̃ est similis angelis. Qñ aia rõnalis nõ educit̃ de potẽtia materie: ideo est immortalis vt angeli. Qõ aia rõnalis sit incorruptibilis ꝓbat. s. Tho. j. pte. q. lxxv. ar. vj. et. ij. di. xix. ar. j. ⁊. ij. cõtra gentiles. c. lxxviij. ⁊. lxxix. Se. ij. Fecit deꝰ homine de limo terre quantũ ad corpus: et inspirauit in faciẽ eius spiraculũ vite ꝯtum ad aimã: ac si angelus a deo mitteretur in corpꝰ de luto formatũ vt ipm̃ reget ⁊ gubernaret. Jõ ꝯtum ad corpus moritur homo vt iumentum. Eccl's. iij. Unus est interitꝰ hoim ⁊ iumentorũ ꝯtũ ad corpus vt dicit sctũs Tho. j. parte. q. lxxv. ar. vj. in solutione ad primũ. Sz anima est immortalis: ⁊ quãdo corpus moritur vadit ad deum reddere rationẽ reuertatur pluuis in terrã suã vnde erat: ⁊ spũs redeat ad deũ qui dedit illũ. Eccl's vlti. Sicut miles cui rex cõmisit castrum in medio inimicorũ: qui si bene custodierit castrũ: premiabit̃ a rege: al's punitur. Sic corpus ad instar castri cõsistit in medio inimicorũ: in quod deꝰ mittit spiritũ tanq̃ militem ad custodiendũ: ne per portas sensuum corporalium intrent inimici. Quod si bene custodit premiabitur in morte: al's punitur tanq̃ ꝓditor ⁊ pctor. Apl's. Statutũ est oibus hominibus semel mori ꝯtum ad corpus: ⁊ post hoc iudicium ꝯtum ad animam: ad Heb. ix. In quo iudicio dat rationem de gubernatione corporis. De quo iudicio dicit christꝰ in thema. Quod iustum fuerit dabo vobis sz in illo iudicio. ꝓatet thema. Scõz Aug̃s. in libro de cura ꝓ mortuis agẽda sunt tres gradꝰ decedẽtiũ siue moriẽtiũ.

Quidam sunt boni perfecte.
Quidam sunt mali peruerse.
Quidam sunt boni mediocriter.

¶ Cuilibet istorum dixit xp̃s in thema. Quod iustũ fuerit dabo vobis. Dico primo q̃ de moriẽtibꝰ quidã sunt boni perfecte sicut sunt ꝓsone que licet peccauerint aliqñ. tñ ꝓ tpe redierũt ad deũ: cõuertũtur de pctis: cõfitenr nõ solũ semel in anno: sed in oi hebdomada ⁊c. ⁊ sic de aliis bonis: intm̃ q̃ si corp mala ⁊ peccata ponerentur in statera diuine iustitie: et bona in alia multo plus ponderarent bona ꝯ mala. Tales dicuntur boni perfecte: quibus dicit christus. Quod iustũ fuerit dabo vobis. Quia qñ tales decedũt: statim dat illis christus gloriã paradisi sine purgatorio. qr iam habuerunt hic purgatoriũ. Auctoritas. Si impiꝰ egerit penitentiã ab oibus peccatis suis que operatus est ⁊ custodierit oia precepta mea et fecerit iudiciũ ⁊ iustitiã: vita viuet ⁊ nõ morieṙ. Ezechie. xviij. Nota si impius. i. pessimꝰ ⁊ abominabilis peccator: penitẽtiam egerit de oibus peccatis suis saltez mortalibus que connexa sunt: nec vnius sine altero fit remissio: vt dicit. s. Tho. in prima scde. q. lxxiij. arṫ. j. Et. iiij. dist. xvj. q. ij. ar. j. q. ij. Et custodierit omnia precepta mea. s. in voluntate proponendo custodire: qr dicit philosophus q̃ recessus a termino a quo sz a peccatis est accessus ad terminũ ad quẽ. s. bona opera. Et fecerit iudicium scilicet in confessione Jdeo confessor dz sedere reus est peccator: ideo debet se accusare seruata veritate. Et fecerit iustitiã sz seruando penitentiam iniunctam vita viuet: et omniũ iniquitatũ eius quas operatus est nõ recordabor: sz ad puniẽdũ. Ezechie. xxxiij Omnia peccata eiꝰ que peccauit non imputabuntur sz vt puniãt iterũ: sed qñ iustum fuerit dabo vobis: ꝯtum ad gloriã Qualiter aũt datur gloria personis ꝓfectis ⁊ bonis: hoc declarat̃ per quãdã auctoritatẽ allegorice sumptã. Exodi. xxiij. Ecce ego mitto angelũ meũ q̃ ꝓcedat te ⁊ custodiat in via: ⁊ introducat in locũ quẽ preparaui. Doctrina est theologie q̃ angelus malꝰ venit in morte cuiuslibet etiã in morte xp̃i venit lucifer q̃ volens capere animã xp̃i posuit se in brachio crucis: sed a xp̃o captꝰ fuit ⁊ ligatꝰ i inferno vsq̃ i finẽ mũdi. Hoc dicit expresse Beda sup Thobiam. ca. vj. vbi dicitur q̃ Thobias exiuit vt lauaret pedes suos: ⁊ ecce piscis immanis exiuit ad deuorandũ eu. Sed apprehẽdit branciã eius et attraxit eum in siccũ ⁊c. Et exponit ipse de morte christi: quia tunc xp̃s lauit pedes peccatorũ et exiuit piscis immanis sz diabolꝰ ꝫ apprehendit branciam eius potestatẽ pristinam diripiendo. De hoc dicit xp̃s. Uenit enim princeps mũdi huiꝰ et in me nõ habet quicq̃. Jo. xiiij. Ex hoc habeṫ doctrina clara q̃ diabolꝰ venit in morte cuiuslibet. Ab hoc fuit exẽpta sola ꝟgo maria de gr̃a spãli: ideo xp̃s mittit in morte angelũ bonũ. Jdeo dicit. Ecce ego mittã angelũ meũ qui precedat te: sz egredientem de corpore: qui ponit se ad dexteram persona aũt si sit bona ⁊ perfecta: statim sentit ibi presentiã boni angeli: iz ipm̃ nõ videat: qr caro ipedit: sed aia a carne separata statim videt ipm̃ ⁊ cognoscit ⁊ angelus malus stat ad sinistrã q̃ reprehenditur a bono dicẽs. Quid vis tu hic? Respõdet: spero ⁊c. Jdeo do vobis optimũ ꝟsiliũ faciẽdi oratiõẽ angelo custodiẽti quolibet die. ꝓ dicti intelligentia nota q̃ dicit sanctus Tho. in. j. parte. q. lxxxix. ar. ij. q̃ aie separate cognoscũt se mutuo et angelos: dines aũt in inferno posit̃ videre lazarũ ⁊ abrahã. Et si loquamur de naturali cognitione aie separate: tũc habet perfectã cognitionẽ de aliis aiabꝰ separatis: ꝫ de angelis imꝑfectã ⁊ deficientẽ. Cuius rationẽ sanctus Tho. vbi. s. assignat: qr modus aie separate est infra modum subst̃tie angelice: sed est cõformis mõ aliarũ aiarũ separatarũ: mõ sic aliã intelligiṫ fm q̃ est in intelligẽte. Est aũt aliquid in altero per modum eius in quo est: igitur aia separata hz perfectam notiã de aliis aiabus separatis et imperfectã ⁊ deficientẽ de angelis loquẽdo de cognitione naturali anime separate. de cognitione autez glorie est alia ratio. Et dicit sctũs Tho. in solutione ad primum q̃ anima separata quodãmõ est liberior ad intelligendũ ꝯ coniũcta. inq̃tum per grauedinẽ et occupationẽ corporis a puritate intelligentie impeditur: et ideo separata cognoscit angelos sed nõ coniuncta. Secũdo dicit. ⁊ custodiat te in via. s. adhinc vsq̃ ad celũ: que est via longissima. Et fm doctrinã cõem demones sunt in media regione aeris: qui crũt ibi vsq̃ ad iudiciũ custodiẽtes passum. qui sunt vt athomi i radio solis. Jdeo aia indiget custodia ⁊ securitate ãgeli boni. De hoc dauid. Angelis suis deus mãdauit de te vt custodiãt te in oibus vijs tuis. ne forte offendas ad lapidẽ. i. duriciam malorũ spirituũ. ꝑs. ꝛc. ꝓ dicti intelligẽtia nota fm sanctũ Tho. j. parte. q. lxiij. ar. iij. quo querit vtrũ aer iste sit locus ꝑnalis demonũ: q̃ demonibus duplex locus penalis debeṫ sz aer caliginosus causa exercitandi hoies vsq̃ ad diẽ iudicij et infernus rõne culpe et pene. verũ etiã eorũ aliqui nunc in inferno sunt ad torquẽdũ eos quos ad malũ induxerunt: sicut ⁊ alii qui boni angeli sunt cũ animabus sctis in celo. Sed post diem iudicij omnes mali tam hoies q̃ angeli in inferno erũt. boni vero in celo. Hec. s. Tho. vbi. s. Tertio dicit. ⁊ introducat ad locũ quẽ preparaui. De quo dicit xp̃s apl'is. Uado vobis parare locũ. Jo. xiiij. Portarij qui custodiũt portã: sunt michael ꝓ angelis: ⁊ beatus petrꝰ ꝓ oibus. Et angelus introducit aiaz sanctã. Cui sit magnũ gaudiũ in qualibet platea angelorũ. idco xp̃s dicit. Factũ est vt morereṙ mẽdicꝰ ⁊ portaretur ab angelis in sinũ abrae. Luce. xvj Nota vt portareṙ ab angelis. O qualis honor est aie ita coronari a papa iesu.

Auctoritas. Sap̃. v. Justi imperpetuũ vi uẽt: ⁊ apud dñm est merces eorũ: ⁊ cogitatio illorũ apud altissimũ. iõ accipiẽt signũ decoris ⁊ diadema speciei de manu dñi: ergo quod iustũ fuerit dabo vobis. Qñ iustitia magna ẽ ex quo homo se dat ad seruiendũ deo: q̃ ipse det homini suã gloriam. Dico scõo q̃ quidã sunt mali peruerse: sicut illi qui sciunt se tenere malã vitam pleni supbia põpa ⁊ vanitate. Jdẽ de aliis pctis: qui oculis apertis vadunt ad infernũ: ⁊ nolũt cõuerti nec redire ad deũ Tales qñ moriunt in puncto: descendũt ad infernũ tam graue est onus peccatorũ quibus grauanṫ. Job. xxj. Ducunt in bonis dies suos: ⁊ in pũcto ad iferna descẽdunt. Ecce quare dicit: quod iustũ fuerit dabo ⁊c. Greg. Ad magnã iustitiã oipotentis dei pertinet vt nũq̃ in alia vita careat supplicio: qui in hac vita noluit care re peccato. Questio. Diceret aliquis non videṫ iustitia q̃ ꝓ peccato tẽporali vel momẽtaneo homo puniatur eternaliter: sed iustitia esset si tantũ ꝓ quãto. iuxta illud. ꝓ o mẽsura peccati erit ⁊ plagarũ modus. Deut. xxv. Item Apocal'. xviij. Quantũ glorificauit se et in delitijs fuit tantũ date illi tormentum ⁊ luctũ. Quomodo ergo erit iustitia q̃ puniãtur sine fine: non est ibi tantũ et quantũ: nisi quid sufficeret q̃ si per diẽ peccauit quisq̃ per diem puniaṫ: si per mensem per mensem

si per annū ꝛc. Responsio q̄ illa ratio procedit ex ignorantia vel inadvertētia. supponenti q̄ quando peccator moritur: q̄ peccatū finiatur: immo tūc magis in peccato obstinat̄ vel confirmatur. ꝛ quia illa obstinatio durabit eternaliter in peccatore: ideo etiā pena erit eterna. Quādiu anima est coniuncta corpori: recipit cōditiones corporis: ꝛ corp⁹ etiā recipit cōditiones anime. Corpus recipit ab aīa vt loquat̄ ratiocinet̄: operet̄: ambulet ꝛc. q̄ corpus de se nihil hoꝝ posset facere: anima autē recipit a corpore variabilitatē ꝛ mutabilitatē: q̄ sicut corpus mutat̄ ꝛ alteratur leuiter: sic etiā ꝛ aīa: q̄ bon⁹ hō ꝛ sctūs pōt mutari et effici malus: ꝛ econuerso. Sap. ix. Corpus qđ corrūpitur aggrauat aīam. Sed in morte q̄ corpus ꝛ aīa separant̄: corp⁹ remanet abvna parte et perdit conditiones quas receperat ab aīa: ꝛ aīa ab alia parte perdit cōditiones quas recepit a corpore ꝛ efficit̄ inuariabilis ꝛ imutabilis: q̄ nō pōt mutari de gratia ad culpā: nec econuerso. Un̄ si aīa dānata posset habere tantā cōtritionē sicut granū sinapis saluaret̄: ꝛ impossibile est q̄ est obstinata in malicia et peccato: iō pena erit eterna. Nota q̄ peccatū angeli est irremediabile vt dicit s. Tho. i. parte q. lxiij. ar. ij. in corpore. Et. ij. dis. vij. q. i. ar. ij. Itē. iij. di. i. q. i. arti. ij. ad secūdum. Itē i de veritate. q. xxiij. ar. x. ꝛ de malo q. xv i. ar. v. Similiter ꝛ peccatū dānatorum animaꝝ est irremediabile. Tres em̄ causas obstinationis demonū vbi supra in de veritate assignat. Notat insup sanctus Tho. in de veritate. q. xxiij. arti. vij. in solutione ad sextū q̄ duplex est obstinatio. s. fm̄ quid et simpliciter. Prima est in hac vita. Secūda vero i dānatis tm̄. Idē dicit vbi supra. q. xxiij. ar. xi. Itē dānati nō penitēt de malis que fecerūt ratione culpe: sed ratiōe pene. vt dicit scūs Tho. iij. dist. xiij. q. i. ar. ij. q. iij. Et ideo etiā iusto dei iudicio pena damnatorum erit eterna sine perpetua. Nota ad hoc similitudinē de duobus raptoribus quos dominus vult corrigere ꝛc. Idem de aīa q̄ sentit primū ictū pene obstinat̄ i malicia ꝛc. Apoc. xvi. Estuauerūt homines estu magno: et blasphemauerunt nomen dei habentis potestatem super has plagas: nec egerūt penitētiā vt darēt illi gloriā.

Ideo christus Mat. xxv. Ibunt hi. s. mali et peruersi in ignē eternū: iusti autē in vitam eternā. De quib⁹ dicit scriptura. Eccle. xi. Si ceciderit lignū ad austrum aut ad aquilonē: i quocūq; loco ceciderit: ibi erit lignū siue arbor. i. hō. Marci. viij. Uideo homines velut arbores ambulātes primo dicta est florere per bonas cogitationes. Scō folia facere per bona verba Tertio fructus, producere. De quibus Luce. iij. christus dicit. Facite fructū dignos penitētie. Nec arbor scinditur in morte securi mortis. Mat. iij. Jā enim securis ad radicē arboris posita est. Si ceciderit ad austrū quod significat statum gratie propter caliditatē deuotionis et humilitatē diuine gratie. ibi erit: sc̄z eternaliter. Si autē ceciderit ad aquilonē: quod significat statū culpe et peccati mortalis, ꝓpter frigiditatē ibi erit. s. eternaliter: ergo qō iustum fuerit dabo vobis. Tertio dico q̄ quidā sunt boni mediocriter quia non est homo q̄ nō peccet. Eccls. vij. Sed ꝓ tēpore redeūt ad deū: cōterunt de peccatis: sed nō tm̄ quātum magdalena: tamē ex quo fit cōtritio nō est sine gratia gratum faciēte: sed penitentia est parua respectu peccatorū que fecerunt. Tales qñ decedūt nō vadūt statim ad paradisum: quia nō sunt boni perfecte: nec vadūt ad infernū quia nō sunt peruersi: sed descēdunt ad purgatoriū qđ est in corde terre Ideo quod iustū fuerit dabo vobis dicit christus: quia ibi complent penitentiam De hoc inquit dauid. ps. x. Qm̄ iust⁹ dominus ꝛ iustitias dilexit: equitatem vidit vultus eius. Nota equitatē. s. culpe ꝛ pene ꝛ ecōuerso. Et completa ibi penitētia ascendūt ad celum. Nota similitudinem de argentario q̄ nunq̄ ponit in opere aurum et argētum nisi fuerit primo purificatum in fornello. Sic deus optimus argentarius nunq̄ ponit in opere paradisi aurū nec argentū: sc̄z christianos qui dicūtur aurū ꝓpter gratiā charitatis quā habent et argētum ꝓpter claritatē fidei: nisi purificent̄ primo in camino purgatorii. Eccli. ii. Igne purgatur. i. purificatur aurū ꝛ argētū: homines vero receptibiles in camino humiliationis. Nota receptibiles sc̄z passiue vt recipiant̄ in celo: ex quo in gratia decesserunt. Apostolus. Gratia dei vita eterna. Uel receptibiles active q̄: sunt apti recipere nostra suffragia que intantū possent a viuis iuuari q̄ minuit tempus ꝛ pena. Sed illi de inferno non sunt receptibiles: nec active: nec passiue: quia sunt tanq̄ mēbra abscisa ꝛ putrida a corpore ecclesie. Ecclesia em̄ est vnū corpus cuius oculi sunt speculatiui. Aures iudices. Nares qui sentiunt odores ꝛ tutum christi ꝛ sanctoꝝ sunt deuoti. Os sacerdotes qui comedūt sacramēta altarꝫ et loquunt laudes dei. Guttur sunt predicatores quo cibus spiritualis animaꝝ transit ad nos. Brachia defensiua sunt dñi temporales. Uter⁹ diuites mercatores. Tibie pedes tangētes terrā qui sustinēt totū corpus sunt laboratores. Ad rom̄. xij. Sicut in vno corpore multa mēbra habemus. Oia aūt mēbra nō eundē actum habent: ita multi vnum membrū sumus i christo. singuli aūt alter alteri⁹ mēbra ꝛc. Dic quō quādo dicitur aliqua missa vl̄ datur elemosyna pro aīa in purgatorio existēte que pro illa est. statim illa aīa sentit refrigeriū ꝛ omnes i purgatorio illi⁹ misse participes efficiunt̄: et si illa aīa pro qua dicit non indiget: statim reuertitur ad vos meritum ꝛc. ps. xxxiij Oratio mea in sinu meo conuertitur. Auisentur seculares primo ne in missa faciāt preciū ꝛc. scōo vt querant bonos sacerdotes. Greg. Cuz his q̄ displicet ad intercedendum mittitur: irati animus ad deteriora prouocatur. Sācta ergo ꝛ salubria est cogitatio pro defunctis exorare: vt a peccatis soluant̄. ij. Mach. xij. Dic ꝓtra illos q̄ non complent testamenta ꝛc. Luce. xviij. Nūquid vindictam faciet deus electoꝝ suoꝝ clamātium ad se die ac nocte: ꝛ patientiā habebit in illis. Dico vobis quia cito faciet vindictā illoꝝ. ꝛ. xij. q. ij. qui oblationes. i. Qui oblatiōes defunctoꝝ aut negant ecclesijs aut difficulter reddunt tanq̄ egētium necatores ex cōmunicentur. Et. xij. q. ij. qui abstulerit Qui abstulerit aliquid patri vel matri: dicetq̄ hoc peccatum non esse: homicidij particeps est.

Dñica in. lxx. Ser. iij.

Voca operarios et redde illis mercedem. Mat thei. xx.

Inter oēs dñicas totius anni ista est de maioribus ꝛ sensibili nomine vocatur septuagesima. Ratio: quia mō appropinquat tēpus pnie. s. quadragesima que cōsistit in septē hebdomadis: in qua peccatores faciūt penitentiā per septē opera penitētialia de septē peccatis mortalibus ꝓ obtinēdis septē donis spūssācti ꝛ septē beatitudinibus paradisi. Ecce quare dr̄ septuagesima. Et de euangelio huius erit sermo: sed primo salutetur virgo maria. Uoca operarios ꝛc. In isto euāg. hodierno continent̄ multa ꝛ magna secreta ꝛ difficultates q̄ nō pnt̄ i vno sermone declarari: ideo pmo solū volo declarare puncta principalia q̄ sunt duo: sc̄z

Primus de vocatione temporali.

Secūs de retributione eternali.

¶ De scōo dicit the. Et est ꝟbū dei pris ad filium eius iesum xpm̄ loquētis de iudicio gnali ꝛ dicētis. Voca operarios ꝛ redde illis mercedē. Dico pmo q̄ pmus pūctus erit de vocatiōe tpali quō deus vocat aliquos ad se per bonā vitā ꝛ pniam in hoc mundo: fm̄ q̄ ipsemet declarat in euāgelio hodierno per talē similitudinē dicens q̄ erat quidā paterfamilias q̄ habebat quādaꝫ notabilē vineā ꝓpē quam volens ꝓducere operarios surgēs mane et hora prima exiuit in plateā: et ꝓduxit operarios quibus pmisit singulos denarios argēti: ꝛ misit eos in vineam suam. Egressus circa horā tertiā vidit alios stātes in platea vel foro ociosos: ꝛ illis dixit Ite ꝛ vos in vineā meā: ꝛ quod iustū fuerit dabo vobis. Itez exiit circa sextam et nonā horas ꝛ fecit similit̄. Circa ꝟo undecimā horā exiit que est inter vesperas et cōpletoriū ꝛ inuenit alios stantes qb⁹ dixit. Quid statis hic tota die ociosi. Dixerūt ei. Qr̄ nemo nos ꝓduxit. Dixit Ite et vos in vineā meā. Hic ostenditur vocatio tpalis. Sed oportet prius tria declarare anteq̄ intremus materiam.

Primo qs est iste paterfamilias.

Secundo que est ista vinea.

Tertio q̄ sunt iste hore pma ꝛ tertia ꝛc.

¶ Nota q̄ hoc nomē paterfamilias ē genitiui casus fm̄ declinationē grecā: ꝛ numeri singularis. Iste ergo paterfamilie: sc̄z xpiane est solus deus q̄ solū xpianis dat hereditatē paradisi. Isto mō nō dicitur pr̄ iudeoꝝ: agarenoꝝ ꝛ aliorꝝ infidelium. Ideo nō dr̄ paterfamilias ꝓ. in plura

li:sed paterfamilie.s.xp̃iane quã genuit i baptismo in vtero spõse sue.s.ecclie.Et xp̃ianis tanq̃ filijs dat suã hereditatẽ:q̃ bus dicit ipsemet. Oẽs vos fratres estis: vn⁹ est em̃ p̃f vester q̃ in celis est. Matt. xxiij. Vinea hui⁹ patrisfamilie est vita spiritualis sctã ⁊ deuota p ipsum valde dilecta:q̃ habet totvineas quot religiosos:q̃ tenent vineam ⁊ non agrum duplici differentia q̃ est inter agrũ ⁊ vineã. Prima quia vinea indiget maiori cultura ⁊ cura q̃ ager. Scõa q⁹ vinea idiget clausura sine bardica:⁊ ager non. Sic ẽt vinea spũalis que est vita religiosoꝝ clericorũ ⁊ deuotaꝝ personaꝝ dicitur vinea. quia cum magnis laboribus⁊ cura intramus paradisum:etiam habemus maius salarium. Sed vita laicoꝝ est ager qui nõ indiget magna clausura:nec tãto labore ⁊ sufficit eis tenere p̃cepta dei. Primo q⁹ in suis necessitatibus nõ recurrant ad diuinos ⁊c.sed ad xp̃m. Scõo q⁹ loquãtur de deo cũ reuerẽtia ⁊ honore tanq̃ de dño nec p aliquo lucro vel amico debẽt inrare false nec blaphemare:totũ hoc ẽ leue ad faciendũ. Tertio quiescatis in dñica postq̃ laborastis p totã hedomadã: et audiatis missaz cũ silẽtio ⁊c. Quarto honorare parentes:q⁹ etiã aialia bruta hoc faciũt:vt patet de iconia. Quinto nõ occidere aliquẽ nisi per iusticiaz ⁊c. Sexto nõ fornicari nec facere adulteriũ. Septimo nõ furtũ facere:q⁹ ipse totum diuisit Octauo nõ falsuz testimoniũ dicere: nec in iudicio nec extra iudiciũ. Nono nõ cõcupiscere vxorẽ p̃rimi. Decimo nõ cõcupiscere bona p̃rimi. Ecce decẽ p̃cepta: q⁹ leuia sunt.j.Joan.v. Hec est charitas dei vt mãdata eius custodiamus:⁊ mandata eius grauia nõ sunt. Jõ xp̃s. Si vis ad vitam ingredi serua mandata. Matt. xix. Nos autẽ religiosi qui sumus vinea indigemus maiori labore ⁊ cultu:q⁹ non solũ tenemur seruare decẽ p̃cepta vt laici:sed etiã tenemur ad vota religionis ⁊ ad cerimonias. Itẽ nõ sufficit presbyteris seruare decẽ p̃cepta:sed etiã obligãtur tenere vota que sunt ordinibus annexa:⁊ facere seruitiũ dei. surgere de nocte ad matutinas:dicere septẽ horas canonicas ⁊ missam deuote:viuere tenẽtur caste:quia habent tractare illud sacramẽtum altaris:in quo est sanctũ corp⁹ xp̃i seruando cor mundũ a malis cogitatiõibus:manus ab immũdis actib⁹ ⁊ ludis: os a blasphemijs iuramẽtis ⁊ mendacio corpus a corruptiõibus luxurie:q⁹ est sepulchrũ xp̃i ne p̃ociaţur in latrinã. ⁊c. Idem de laicis qui volũt viuere spiritualiter:q⁹ plus facere debent q̃ alij laici:scz confiteri ⁊ cõicare frequẽter:orare quolibet die ieiunare sepe. Ecce quõ vineavite spiritualis indiget maiori cultura q̃ ager:scz vita laicoꝝ. Pro ista vinea dauid oraõdo dicebat. Deus virtutũ ꝑuertere respice de celo ⁊ vide:⁊ visita vineã istam:⁊ perfice eam quã plantauit dextera tua. ps. lxxix. Nota in his verbis duas differentias. Prima ibi. Deus virtutũ cõuertere:q̃m multi sunt in vinea religionis q̃ nõ tenẽt vitã spiritualẽ. ꝑpter hoc dicit Deus virtutũ conuertere nos religiosos hunc mũdũ ⁊ aliũ respice de celo ⁊ vide: et visita.s.tãgẽdo corda vt ꝑtamur ad seruandũ que vouimus. De illis autẽ q̃ iam seruãt dicit. Et perfice eã quã plãtauit dextera tua:q⁹ quelibet persona spiritualis vite plantatur a deo in vinea vite spũalis. Scõa differẽtia que est inter agrum ⁊ vineã est:q̃m vinea indiget clausura parietis:ager nõ. Sic etiã vinea spiritualis vite clausa dz esse:non curare de negocijs secularijs:nec de administratijs vel familiaritatibus:alis tpe videmiarũ id est mortis nõ inuenient racemi bonorum operum siue meritoꝝ. Jdeo xp̃s loquens de se dicit. Nõ quidã erat paterfamilias q̃ plantauit vineã ⁊ sepẽ.i. bardicam circundedit ei. Mat. xxj. q⁹ alis vita spũalis sine clausura nõ põt conseruari. Jdeo dauid loquẽs de illis qui nimis curant de negocijs mũdi: dicit. Ut quid destruxisti macerią ei⁹.i. bardicam:⁊ vindemiant eã oẽs qui ꝑtergrediũtur viam. ps. lxxix. Modo videdũ est que hore sũt iste in quibus paterfamilias vocat gentes ad vineã spiritualis vite:ad quã vocantur ad quinq̃ horas.s.primã:tertiaz sextã ⁊c. in quinq̃ etatibus. Hora prima hois est infantia siue puericia. Qui ergo iã in puericia incipiunt seruire deo orãt ꝓficiant ⁊c. tales vocant hora prima ad vineã spiritualis vite. Hora tertia est scũda etas.s.adolescẽtia:a quindecim annis vsq̃ ad vigesimũquintũ. Hac horavocant q̃ in ea etate incipiũt bonã vitã. Hora sexta qui in iuuẽtute. Hora nona qui in senectute. Hora vndecima qui in etate decrepita. Dicũt O miser senex suz ⁊ nullum bonũ feci ⁊c. adhuc recipitur a dño: quasi diceret de malis seruitoribus: opz recipe ⁊c. Ecce qualiter in quinq̃ horis siue etatibus hoim deus vocat gẽtes ad vineã spũalis vite. Autoritas. Deus ois gratie.s.dator qui vocauit nos in eternã suã gloriã in xp̃o.j. Pet. v. Si querat in qua istaꝝ etatũ est melius vocari ⁊ ꝑuerti ad deũ ⁊ incipe vitã spũalem. Ad hãc questionẽ rñdet Hieremias di. Bonum est viro cũ portauerit iugũ ab adolescentia sua. Thren. iij. Nota qũo parẽtes debent nutrire filios. ¶ Dixi scdo q⁹ scdus punctus esset de retributione eternali qũo deus dabit vni cuiq̃ sm̃ qõ meretur per iustitiã:dicente deo patre ad filium. Voca operarios ⁊ redde illis mercedez quod ostenditur in euangelio cum dicit. Cum sero aũt factũ esset:dixit dñs vinee ꝑcuratori suo. Sero intelligitur dies iudicij. Ratio:quia sicut sero est finis diei: sic dies iudicij erit in fine mũdi cito ⁊ breuiter. Tunc nullus viuens remanebit in mundo. q⁹ oẽs morient ⁊ per ignem comburentur:⁊ statim post erit iudiciuz. Ad heb. ix. Statutum est omnibus hominibus semel mori: ⁊ post hoc iudicium. In isto sero diei iudicij dñs vinee.s.xp̃s ver⁹ deus ⁊ homo vocabit procuratorẽ suum scz michaelẽ qui ex precepto xp̃i ꝑcurat hanc vineã⁊ custodit. Ecce michael vnus de principib⁹ primus venit in admotionẽ meũ. Dan. x. Tũc dicet iesus sibi. Voca operarios ⁊ redde illis mercedẽ. s. nũciatiue: quia deus reddet mercedẽ premiatiue. Hec vocatio erit vniuersalis citatio que fiet per michaelem q̃ voce terribili clamabit. Surgite mortui venite ad iudicium. Que vocatio dicitur tuba propter terribilitatẽ vocis que audietur in celo: in inferno:in purgatorio:⁊ in limbo puerorũ. Et statim oẽs anime tam bonoꝝ q̃ malorũ veniẽt:⁊ qualibet resumet suum corpus virtute diuina:licet fuerit combustum vel a bestijs deuoratũ. Boni autem cũ magno gaudio suo assument corpora sua sicut sponsa accipit vestẽ preciosam a suo sponso sibi missam:⁊ cantãdo dicent. Gaudẽs gaudebo i dño:⁊ exultabit anima mea in deo meo:quia induit me vesti

mentis salutis ⁊ indumẽto iustitie ⁊ circũdedit me quasi sponsum decoratũ corona:⁊ quasi sponsam ornatã monilibus suis. Esa. lxj. Dãnati etiam tũc exiẽt de inferno:licz magis vellent ibi remanere quia nõ habent captionẽ latã:sed anima restringetur in corpore fetido⁊ ignito ac si aliquis indueretur tunica ferrea ignita. Veniẽt etiã oẽs pueri qui sunt in limbo:⁊ suscitabũtur in etate triginta annorum:⁊ oẽs cognoscem⁹ eos. Ecce hec est vocatio vniuersalis ad eternã retributionem. Autoritas. Tũc mittet filius hois angelos suos cũ tuba ⁊voce magna:⁊ cõgregabunt electos suos a quatuor ventis a summis celoꝝ vsq̃ ad terminos eorum. Math. xxiij. Nota cuz tuba ⁊ voce magna a quatuor vẽtis celi:q⁹ tũc resurgent quatuor ꝓditiones defunctorum: scz beati de paradiso:⁊ dãnati de ifernot illi de purgatorio ⁊ pueri de limbo. Quã tũ ad scõm retributio mercedis erit q̃n xp̃s dicet bonis qui erũt a dextris seu ad dexteram. Venite bñdicti patris mei percipite paratũ vobis regnũ a cõstitutione mũdi. Esuriui ⁊ ddistis mihi mãducare. sitiui ⁊ dedistis mihi bibere ⁊c. Mat. xxv. Tunc boni flexis genibus xp̃o regratiãdo dicent. Gloria tibi dñe ⁊c. Qui virtute glorie vel diuina ascendent cum xp̃o ⁊ virgine maria ⁊c. Osculãtes man⁹ xp̃i et virginis marie. Ecce mercedez quam expectamus si tenemus bonam vitam: et eternaliter erimus in illo honore ⁊ gl̃ia sine alicuius defectu. Deinde dabit salarium:sed penam dolorosam magis q̃ salarium malis qui erunt a sinistris cũvultu⁊ facie terribili dicens. Discedite a me maledicti in ignem eternũ qui paratus est diabolo ⁊ angelis eius ⁊c. Mat. xxv. Quia noluistis viuere sm̃ eas ordinationes sed sm̃ vestras inclinatiões. Ego p̃cepi humilitatem ⁊vos fuistis superbi:et sic de alijs. Jdeo inferne aperi os tuum ⁊ degluti omes impios istos. Dic quomodo infernus absorbebit eos illa pena. Jdeo auiso: q⁹ non dico centesimã partem pene. Jdeo ꝑtimini ⁊ faciatis penitentiam. Operamini opus vestrum ante xp̃s ⁊ dabit vobis mercedez in tempore suo. Eccli. vlti. Deo gratias.

¶ Dñica in septuagesima. Sermo. iij.

Sunt nouissimi primi ⁊ ꝑmi nouissimi. Mat. xx. Uerbum est christi ⁊ habet magnā difficultatem in theologia. Ideo volo modo ipsum declarare. Sed ꝑmo saluteꝫ virgo maria ⁊c. Uerbū ꝓpositū declarat primo literaliter narrādo primo hystoriā breuiter euāgelij. Et quādo in sero dñs vinee dixit ꝑcuratori suo ꝙ in solutōe seruaret talē modum: primo ꝙ daret salariū illis quivenerūt hora vndecima: deinde illis quivenerunt hora nona: deinde illis qui venerunt hora sexta. et sic de aliis: sic ꝙ illi qui venerunt primi: fuerunt in solutione vltimi. Occasione huius parabole xps dicit verbū propositū. Erūt nouissimi ꝑmi ⁊ primi nouissimi. Modo restat difficultas ad declarādū quō intelligit̄ ꝝbū ꝓdictū. Erūt nouissimi ⁊c. Pro cui⁹ declaratiōe sciēdū ꝙ hoc ꝝbū. Erūt nouissimi ⁊c. hz veritatē ꝑm tres itellectus.

Primo ꝑm durationem temporalem.

Secdo ꝑm conditionem mundialem.

Tertio ꝑm affectionem cordialem.

¶Quātum ad primū dictū verbū est verum ꝑm durationē tpalem. Pro quo sciēdum ꝙ deus diuisit totū tēpus in duas partes: scz in tempus merendi ⁊ tempus premiādi. Tps merendi est in hac vita: ⁊ durat q̄diu durat ꝑsens vita in qua meremur per opera mie: patiētie: institie ⁊c. Tempus premiādi est in alio mūdo: qz ibi non est tempus lucrādi aliq̄d: qz licet sancti qui sunt in paradiso faciant multa bona opera ⁊ virtuosa: tamē illa non sunt ad meritum gratie sed sunt in ꝑmiū ⁊ salarium glorie. De his duabus partibus tēporis autoritas. Tempus flendi: tempus ridendi: tempus plangendi: tēpus saltandi: tempus belli: tēpus pacis. Eccl's. iij. Nota tps flēdi: scz peccata est in hoc mūdo per ꝓtritionem: ⁊ mala ꝓximi per cōpassionem: plagas xpi ꝑ deuotionē: ⁊ paradisum per desiderium ⁊ ꝓtemplationem. Tempus ridendi erit in alio mūdo in gloria: vbi nō est fletus: immo absterget de⁹ omnē lachrymā ab oculis sanctoꝝ. Apoc. vij. Item tps plangendi est in hoc mūdo. Quidā plangūt mortez filiorum: vxor mortem viri ⁊ econuerso. Quidam bonoꝝ amicoꝝ. Quidam plangunt tempus perditū: in quo nullz bonum fecerunt dicentes. O miser ego sum religiosus ⁊ sunt triginta anni ꝙ ego habitum porto: ⁊ nullū bonum feci ⁊c. Idē de presbyteris ⁊ laicis. Tempus saltādi erit in alio mūdo. Unum saltū siue choream faciunt sancti patres ⁊ patriarche: cum quibus tripudiant persone que fuerunt misericordes. Aliū motū faciunt ꝓphete cū quibus tripudiāt deuoti. Aliū apostoli cū charitatiuis. Aliū martyres cū penitentibus. Aliū virgines cū continentibus. Eccle. Pascis inter lilia septꝫ chorcis virginū. sponsus decorus gloriā sponsisq; reddēs premiū. Quocūq; ꝑgis virgines sequunt atq; laudibus: post te canētes cursitant: hymnosq; dulces ꝓnant. Tempus belli est in hoc mūdo: in quo oportet nos bellare contra mundū ꝑ patientiā: qm̄ mūdus dat tribulatiōes aduersitates: ⁊ derisiones bonis ꝓnis Secundo contra carnē per abstinentiaz Caro em̄ bellat dando malas inclinationes ⁊ desideria ⁊c. sed vincitur abstinentia. Tertio ꝓtra demonē per humilitatē qz sicut ipse est dānatus ꝑ superbiam: sic vellet ꝙ oēs essemus supbi: vt cū eo esse mus dānati sed vincit̄ humilitate. Tempus pacis ⁊ quietis est in alio mūdo. Autoritas. Sedebit ꝑpl's me⁹ in pulchritudine pacis ⁊ in tabernaculis fiducie ⁊ in requie opulēta. Esa. xxxij. Ecce quō deus diuisit tps in tempus merēdi in hoc mūdo: ⁊ in tempus ꝑmiandi in alio mundo Autoritas xpi in qua ponit nouē merita huius mūdi quibus correspondēt nouem premia seu beatitudines in paradiso. Math. v. dicit. Beati pauperes spiritu: qm̄ ipsoꝝ est regnū celoꝝ ⁊c. Pauperes spiritu sunt illi qui despiciunt oia bona mūdana: etiā si sint diuites nō ponūt ibi cor nec spem: sed seruiunt sibi de diuitijs in necessitatibus ⁊ nō in vanitatibus Alij dicūt etiā pauperes spiritu in maiori gradu sicut sunt illi qui ꝓpter deū dimiserunt oia que habēt ⁊ possunt habere: vt sancti apostoli. xps dicit ꝙ ipsoꝝ est regnum celoꝝ. Ecce premiū. Secundo Beati mites. Ecce meritum: qm̄ ipsi possidebunt terrā: scz viuentiū. Ecce ꝑmiuz. mites sunt qui nolūt facere pompā in ornatu: vestitu: nec scutiferis: nec equis: scz in corde ⁊ i ore ⁊ gestu sūt simplices. Tertio: beati qui lugent: scz pctā. Ecce meritum qm̄ ipsi cōsolabunt. Ecce premium Quarto. beati qui esuriūt et sit ūt iusticiā: qz al's gentes se occiderēt. Sed q̄vident illū suspensum: ꝓpter furtum: ⁊ illū ꝓpter homicidiū ⁊c. Dicūt. Cauebo a talidus. Propter hoc dñi tēporales qui faciunt iusticiam habēt hic magnū meritū ⁊ in celo habēt magnū premiū q̄m ipi saturabunt. Quinto beati misericordes: qz ad instar seminatoris in tēpore messis. s. die iudicij metent: qm̄ ipsi miaz ꝓsequēt̄ur. Sexto beati mūdo corde: scz ab odio rancore: inuidia: mala volūtate: ⁊ malis desideriis: qm̄ ipsi deū videbunt. Septimo: beati pacifici. i. pacē faciētes cū inimicis. dicit Aug. i li. de ser. dñi in mōteq; hoc meritū est mai⁹: iō ꝑmiū cor̄ndēs ē mai⁹: qm̄ filij dei vocabūt. Octauo. bti q̄ ꝑsecutionē patiunt ꝓp iusticiā. Ecce meritum: qm̄ ipsoꝝ est regnū. celoꝝ. Nono. beati estis cū maledixerint vobis hoies: et persecuti vos fuerint: ⁊ dixerint omne malū aduersuz vos mētientes ꝓpter me Gaudete ⁊ exultate: qm̄ merces vestra copiosa est in celis. Mat. v. Ecce cōm ergo duratiōē tēporalē qui in hoc mundo nouissime incipiūt mereri: in alio mūdo premiāt̄ur primi: si ꝑmi ex hac vita decedūt Iō dicit. Erūt nouissimi primi. s. in gl'ia: ⁊ primi in merito nouissimi in ꝑmio. verbi gratia. Quis primo incepit mereri ⁊ esse in seruitio christi. Petrus ap's vel latro Certū est ꝙ petrus qui iam incepit in ꝑncipio predicationis xpi: latro aūt in fine: th̄ latro fuit primus in gloria: qz eadem die fuit in paradiso ⁊ habuit paradisum et petrus stetit adhuc ꝑ triginta annos Idē de virgine maria ⁊ beato stephano: cuz beatus stephanus fuit prius in gl'ia q̄ virgo maria. Idē de ioanne euangelista qui fuit de primis discipulis xpi: ⁊ de paulo qui fuit de vltimis: quia post ascēsionem xpi adhuc persequebat xpianos: et th̄ paulus fuit prior ioanne in gloria bene per vingiti annos. Idem de nobis. vn⁹ religiosus erit qui seruiuit xpo quadraginta annos vel quinquaginta ꝙ andō regulam: vota: cerimonias: ⁊ vnus hodie ꝓfitetur ⁊ moritur in sanctitate. Iste qui fuit nouissimus in merito: erit tamē primus in premio in gloria. Idē de ꝑsb̄y teris ⁊ laicis: quot sunt in mundo qui tenent sanctā vitam: amore quoꝝ deus sustinet mūdum: qz al's olim fuisset cōsumptus forte ꝓpter peccata inhabitātium. Patet hoc pulchre. Gen. xviij. qz si decez iusti fuissent inuēti in sodomis ⁊ gomorra: pepercisset deus oibus. Ait em̄ ꝓpter decē nō delebo eos. Tales aliq̄n diu dominо seruiūt. Et hodie baptizāt infans ⁊ morit̄ ille est prius in gl'ia: iō tales nō sunt flendi qui ꝓspero nauigio ꝓcedunt vos ad portū salutis. s. ad Thes. iij. Nolumus vos ignorare de dormiētibus: vt nō ꝓtristemini sicut ⁊ ceteri qui spem nō habēt. Ergo ꝑm durationem tēporalem crūt nouissimi primi. Dico scōo ꝙ predictum verbū est verū ꝑm cōditionem mūdanalem. Cōditio mūdanalis est ꝙ prosperitas: scz diuitiaꝝ: honoꝝ ⁊ dignitatum ⁊c. Elongat ⁊ retrahit hoiem a deo: intātū ꝙ ille qui est in prosperitate obliuiscitur deū. Nota ad hoc similitudinez de illo qui cū magnis delectationibus ⁊ laboribus enutrit falconē ꝑ tres vl' quatuor annos: ⁊ aliquoties fugit: nec vult ad dñm redire q̄n ab ipso vocatur: ⁊ hoc ideo est qz habet stomachū plenū. Ita ē hodie in mūdo de multis. Deus nutrit personas diuites quibus dat prosperitates diuitias ⁊c. qz nullus potest ista dare nisi deus. Dñs pauperē facit: ⁊ ditat: humiliat et sublimat. Nullus dicat ꝙ habeat ꝓpriis laboribꝰ: qz mlti sunt qui laborāt qui th̄ nihil lucrant. Deus dat totum. Et multi quādo sunt pleni recedūt a deo. Ecce fugam. Ideo sunt pauci diuites ⁊ deuoti i mūdo: qz talis est ꝓditio ꝑ sperit̄atis mūdanalis ⁊c. Auctoritas. Incrassat⁹ est dilect⁹ ⁊ recalcitrauit: incrassatus impinguatus dilatatus. Dereliq̄t deū factorez suū: ⁊ recessit a deo salutari suo. Deute. xxxij. Nota incrassatus. s. de litijs impinguatus diuitijs: dilatatus. s. honoribus: officijs: dignitatib⁹ ⁊c. Ideo dereliquit deum factorē suū ⁊c. per mundanalē ꝓspiritalē. Oppositū facit aduersitas: que facit hoiez venire ad deū sicut tribulatio: infirmitas: persecutio: paupt̄as ⁊c. qm̄ sicut falco plen⁹ recedit: a dño suo: scz qū cfurit statiz venit ad manū qm̄ vocat a dño. Sic diues plenus recedit a dño: sed paup ad primā vocē qm̄ vocat a dño: scz in ꝑdicatiōe vel alias statim venit: cōterit confitet ⁊c. Simplices statim

conuertūtur ad deū sed diuites minime. Bñ potestis predicare ⁊ dicere. Ecce q̄lem hz aduersitas cōditionē ⁊ efficaciā: que fecit hoiem venire ad deū: qđ pz ad oculū. Erit vn⁹ scutifer iuuenis fortis et robustus q̄ totū tps suū expēdit: equitādo: rapiēdo: furādo ⁊c. hz qñ capit ⁊ sētiatur: tunc ꝓfitetur ⁊ petit veniā: penitet et dolet. Hzeg. Mala que nos hic pmnnt ad deū ire cōpellūt. Modo ꝑm ꝑditionez mūdanalē in mūdo sunt primi reges: duces: pncipes: comites: barones: papa cardinales: plati ⁊c. Nouissimi aūt sunt pauperes simplices pſone in oi loco tā in ecclesia q̄ in platea ⁊ in via ⁊ in mensa ⁊c. Sz apud deū sunt pmi: qz aduersitas facit ipsos ire ad deū. Et primi ꝑm mundū sunt nouissimi apud deum: qz psperitas elongat ipsos a deo. Ecce quomō fūt nouissimi primi: ⁊ ecōuerso ꝑm mūdi ꝑditionem. De hoc dabo vobis miraculū ⁊ exēplū sacre scripture qđ xp̄s p̄dicauit de diuite epulone ⁊ paupe lazaro. Lu. xvj. qñ paup mēdicus lazarus q̄ ꝑm mūdū erat nouissimus apud deū fuit primus. Diues ꝑm mundū erat primus: sed ꝑm deū fuit nouissimus in inferno. Factū est aūt vt moreret mēdicus ⁊ portaret ab angelis in sinū abrae. Mortuus est autē ⁊ diues ⁊ sepultus est in inferno. Exēplū autē fuit de dauid ⁊ fratrib⁹ suis. j. Regum xvj. Qñ deus voluit dare regē ppl'o isrl'. dixit dcus Samueli ꝓphete q̄ iret in ciuitatē bethleē ad ysai qui habebat multos filios dicens q̄ vngeret in regē vnū de filijs suis. s. illū quē vbi ostēderet. Nota ysai vocauit aminadab ⁊ alios sex et successiue. vltimo ꝙo ex iussu samuelis Dō. Et tūc ait dñs. Surge ⁊ vnge cū ipe est ei. No. historiā qz pulchra. Saul fuit electꝰ de regno corā dñoyltim⁹: corā mūdo primꝰ. Dauid ꝙo ꝑm⁹ corā dño abiectus mūdo. Et dic quō ꝑmi erūt nouissimi: ⁊ ecōuerso ꝑm ꝑditionē mūdi. Super hoc scti doctores dātvnā silitudinē talē. s. de falconer gallina: qz falco q̄diuiuit seruat diligēter. Nota practice ⁊c. Oppositū est de gallina ⁊c. q̄ non pmittit intrare camerā dñi. Sed post morte mutatur sors: qz gallina est prima ⁊ portatur cum magno honore iter duas scutellas argēteas corā dño. Falco aūt ē nouissim⁹: qz ꝓijcit in sterq̄linū. Idē in ꝓposito de diuite ⁊ paupe ⁊c. Moraliꝫ nota hic ꝓ diuitib⁹ vt custodiāt se ⁊ caueāt a pctis: taliꝫ q̄ sicut sunt ꝑmi i hoc mūdo sint etiā primi in alio corā deo. Qñ diuitie vel sunt acq̄site iuste vl̄ iniuste. Si iniuste dñt restitui. Si iuste debēt i necessitatib⁹ expēdi: ⁊ nō invanitatib⁹: hz facere debem⁹ ex ipsis opa mie: pietatis ⁊c. Itē si est i magno honore ꝓstitut⁹ cogitet q̄ est imago dei cui fit honor dicendo. Nō nobis dñe nō nobis: hz noi tuo da glo. ⁊c. Idē de de litijs: de qb⁹ potes recipere ꝑm statū tuū hz nō trāscēdere limites p̄ceptoꝝ dei. Nota de quolibet statu ꝑm libituꝫ. Pauper aūt qui in hoc mūdo nō hñt delectatōes magnas: hz amaritudies miserias ⁊ paupertates: si ista recipiūt cū salua patiētia hz in hoc mūdo sint nouissimi: in alio mūdo apud deū erunt primi in gloria. Ideo dicit scriptura. Glorietꝫ humilis in exaltatione sua: diues aūt in humilitate sua: qm̄ sicut flos feni trāsibit. Exort⁹ est enī sol cū ardore: ⁊ arefecit fenū: ⁊ flos ei⁹ decidit ⁊ decor vult⁹ eius deperijt. Ita ⁊ diues in itineribus suis marcescit. Beatus vir qui suffert tentationē qm̄ cū probat⁹ fuerit: supple patiēs accipiet coronā vite Jaco. j. ¶ Dico tertio q̄ verbū ꝓposituꝫ est vex ꝑm affectionē cordialē. Doctrina est cōis scrōꝝ doctoꝝ in theologia q̄ meritū gr̄e in hoc mūdo: ⁊ p̄miū glie in alio magis venit ex affectione cordis ⁊ feruore spūs q̄ ex multiplicatione bonoꝝ operum. Quāto em̄ hō plus habet vel min⁹ de charitate: tāto est primus vel nouissimus siue maior vl̄ minor apud deū. Uerbi gratia. Sint duo quoꝝvnus facit magna opera penitētialia: ieiunādo: orādo: magnas elemosynas dando ⁊c. tamē nō facit ista cū magna affectiōe cordis ⁊ feruore spūs: licet sit in gratia dei: tamē nō est ita inflāmat⁹ charitate vt oporteret. Alter aūt nō facit tot bona opera hz solū seruat ieiunia ecclesie cōfitetur et cōicat semel in anno in pascha: audit missam in dominica solū: facit aliquas elemosynas sed ista opera facit cū magna affectione cordis ⁊ feruore spirit⁹ ⁊ cū magna charitate: ita q̄ totus videtur ignitus. De his duobus quis habebit maius meritū gratie hic ⁊ in alio mūdo maius p̄miū glorie. Dico q̄ iste scōs: qz meritū eēntiale seu p̄ncipale nō cōputat ꝑm multiplicationem seu multitudinem operum vel durationem tēporis: sed maiorem vel minorem charitatem. Augu. Nō numerositas operum: nō diuturnitas temporuꝫ: sed maior charitas: maioꝝ volūtas auget p̄miū. Ex hoc pz qūo sunt mīti nouissimi primi ⁊ primi nouissimi ꝑm affectionē cordialē. Et multi incipiūt seruire cum magno feruore: vt beatus Antoni⁹ qui isto respectu dicunt ꝑmi q̄ paulatim dimittūt vt religiosi in nouiciatu ⁊ presbyteri ⁊ laici iuuenes hz qñ sunt antiq̄ et senes nullā habēt deuotionem. O inuerēte dierū maloꝝ. Dañ. xiij. Sunt aliqui qui tepide ⁊ frigide incipiūt seruire deo: sed paulatim ascendunt ⁊ augmentantur in seruitio dei ⁊ in feruore spirit⁹ ꝙi q̄ sūt nouissimi hz affectionē cordia lē efficiunt ꝑmi p spūalē diligētiaꝫ et feruorē. Et illi qui erant ꝑmi efficiuntur nouissimi per negligentiam ⁊ indeuotionē. Ideo apostolus ad Phil'. j. Oro vt charitas vestra magis ac magis abundet in scientia ⁊ in omni sensu. Ideo dicō vobis miraculuꝫ de sophia: cui tradebāt clauē ecclie cōstantinopo. ⁊ bob⁹ deficiētibus dedit herbā cū magna affectiōe cordis ⁊ feruore spūs. Ideo cōpleta ecclia fuit i uenta scriptura in liminari dicte ecclesie de literis aureis. Sophia me fecit. ecce quō totum opus fuit sibi attributū ⁊ nō illis qui dederūt tot milia florenꝫ. hz sine magno feruore. Pz q̄ quō itelligit. Erūt nouissimi primi ⁊ primi nouissimi.

¶ Dñica in septuagesima. Sermo. v.

Singulos denarios accipiētes murmurabāt Mat. xx. Sermo noster erit de difficultate ⁊ subtilitate verbi ꝓpositi. Materia ē cōtēplationis ⁊ deuotionis ꝓ psonis deuotis ⁊ bone instructionis ꝓ oibus: sed primo salutetur virgo maria ⁊c. Singulos denarios ⁊c. Pro declaratione difficultatis theologice tacte in verbo ꝓposito opz dicere parabolam euāgely breuiter: qz intellect⁹ literalis siue historialis est fundamētū intellect⁹ spūalis. Dicaꝫ historia ad literaꝫ de illis qui murmurabāt dicit thema. Singulos denarios accipientes murmurabant. Modo veniamus ad difficultatē theologie. Hec similitudo xp̄i ostēdit quō xp̄s dat salarium glie bonis psonis ⁊ deuotis q̄ laborāt diligēter in vinea ecclie militātis ꝓ bonaz vitā. Modo est difficultas in hoc q̄ dicit singulos ⁊c. In q̄ apparet q̄ non dat nisi vnū denariū cuilibet: ⁊ nūquid ꝓ tāto et tā lōgo seruitio nō dat plus. Scōa difficultas qz videt q̄ oēs sint equales i premio glorie. Tertia difficultas est in hoc q̄ dicit murmurabant. s. vnus de alio: et nūquid in paradiso est murmur vel inuidia. Has tres difficultates volo nūc declarare. Quātū ad primū cuz dicit singulos denarios accipiētes. sciendum est q̄ iste denari⁹ quē de⁹ dat bonis operarijs i fine diei mūdi. s. vite p̄sentis est paradisus siue gloria eterna. Hūc denariū dat bōis operarijs religiosis q̄ diligenter laborauerūt in vinea religionis ecclie: ⁊ p̄sbyteris qui fideliter laborauerūt in vinea ecclie ⁊ bonis laicis qui fideliter laborauerunt in vinea xp̄ianitatis per bonā vitā. Gloria paradisi dicitur denarius ꝓpter quatuor que sunt in denario qua illā gloriā significāt. Primū est scriptura. scōz est figura. tertiū est circulatura. quartū est sonus. Quātū ad p̄mū scriptura q̄ est l denario significat gloriā aie beate: q̄ statiz qñ intrat paradisum hz noticiā et sciam clarā de oib⁹ scripturis mūdi. et si in hoc mūdo fuerit rusticus siue pastor rudis. Et sicut scriptura est in vtraq̄ pte denarij: sic statim aia btā hz vtraq̄ sciam: scz de deo ⁊ de creatur̄: qz subito aia hz sciētiā de sctā trinitate de patre ⁊ filio ⁊ spū sancto. Itē ex alia pte videt statiz ꝙuctionē humanitatis xp̄i cū diuinitate. Tunc dicit aia. O nūq̄ potui istud intelligere vsq̄ mō. Uidet et xp̄m in hostia ꝓsecrata sicut nos videm⁹ imaginē nostrā in speculo: quā nos nō videm⁹ mō nisi p fidez. Tūc dicūt aie beate. Sicut audiuim⁹. s. p̄dicare in mūdo: sic vidimus in ciuitate dñi. Ecce scriptura vni⁹ partis denarij. Ex alia parte aia hz sciam creaturarum oim artiū ⁊ sciarū mūdi. et si sit aia vni⁹ pueri vni⁹ diei stati scit totā grāmaticā ⁊ logicā ⁊c. plus q̄ aliqs ꝓhoꝝ sciuit vnq̄. Scit oēs naturas ⁊ ꝓpietates aialiuz: auiū: piscīū: lapidū: herbaruz: fructuū: et elemētoꝝ ⁊ stellarū cognoscit oēs angelos ⁊ noīa eoꝝ ⁊ sctōꝝ. Hzeg. Quid ē qđ nō videat q̄ videt̄ oia videt. Ergo bñdi

ctus est ille qui studet in libro bonevite. Multi vadũt ad studia diuersa. x. xij. vel xiij. annis ⁊ tñ parũ acquirũt de scientia Iz in paradiso subito habeb. ꝓpatz ḡ quõ denarius significat illã gloriã ꝓpter scripturã vtriusq; partis. Auct. Uincẽti dabo mãna abscõ. ⁊ dabo illi calcu. candi. ⁊ in calculo nomẽ nouũ scriptuz: qđ nemo scit nisi q̃ accipit. Apoc. ij. Nota vincenti ſcz occasiones mũdi: inclinatiões carnis tentationes diaboli dabo manna absõditum: ⁊ significat delectatiões glorie q̃ nunc nobis absõdite sunt: sed dauid sentit qñ dixit. Quã magna multitudo dulcedinis tue dñe: quã abscondisti timentibus te: loquit de timore filiali ⁊c. Et dabo illi calculum. ſ. margaritã siue perlaz pretiosam lucẽtem id est scientiã claram absq; obscuritate aliq̃. Et in calculo nomẽ nouũ scriptũ: ſcz scientiã omniũ scientiarum. Scõo quãtum ad figurã imaginis que ẽ in denario significat gloriã corporis quam habebit in die iudicij. Quia sicut corpora laborauerũt simul cum animabus in vinea christi in bonis opibus. Ita non solum anime sed etiam corpori vult dare gloriaz. propter hoc in iudicio generali resurgẽt omnia corpora vt recipiant caritatem. O qualis gloria erit et qualis delectatio quãdo gloria anime redundabit in corpus. Ite z imago regis q̃ est in denario habet coronã in capite cũ quatuor liliis: que significant quatuor dotes corporis gloriosi: ⁊ ꝑma erit ipassibilitas. Nõ modica spina siue lapis nos cruciat: sed tũc corpus erit impassibile sine aliqua passiõe: qr nec ignis nec aqua ⁊c. Scõa erit claritas. Modo vnus est niger: alius albus ⁊c. sed tũc iusti fulgebũt tanq̃ sol: immo plus. Tertia erit agilitas. Modo habemus corpora grauia qr vix possumus nos portare: sed tunc erũt leuia ad instar mẽtis q̃ subito ⁊c. Quarta erit subtilitas. Modo leuiter impedimur ne trãseamus: sed tunc a nullo poterimus retineri quin transeamus quocũq; volnerimus ire. Ecce quid significat imago regis cuz corona in denario. ideo dixit Dauid in persona xp̃i resurgentis. Refloruit caro mea. Idẽ erit de nobis in resurrectione generali. Jdeo apostolus. Nostra cõuersatio in celis est ſcz quãtuz ad gloriã animarum vnde etiam saluatorem expectamus dominum nostrũ ies sum christuz: qui reformabit corpus humilitatis nostre ꝓfiguratũ corpori claritatis sue ⁊c. ad Phil. iij. Tertio quãtum ad circulaturã siue rotũditatem que est sine principio ⁊ sine fine in denario. que significat perpetuitatẽ glorie: qr illa gloria nõ datur ad diem mẽsem: sine ad annũ: sed in perpetuum. In hoc mundo seruiunt serui ⁊ ancille ad certũ tps pro certo salario. Nõ sic deus: sed vult q̃ hõ seruiat ei de tota vita sua: ⁊ ipe dat salariũ glie eternal'r. Jdeo dicet xp̃s in die iudicij. Jbũt hi in supplicium eternũ: iusti autẽ in vitã eternã. Mat. xxv. Quarto quãtũ ad sonũ denarij. Denari⁹ significat officiũ qđ erit in gloria: nõ q̃ ibi erit officium sartoz: pellificũ: ⁊ sic de alijs: ſz solũ erit ad officiũ ecclesiasticoz ſcz laudare dñz sine tedio: ⁊ ipm bñdicere. Dauid. Beati qui habitant in domo tua dñe: in secula seculoz laudabũt te. Ex his ꝯtuor gloria paradisi dicit denarius. Quantũ ad scõaz difficultatẽ: cũ dicit. Singulos denarios accipiẽtes. videt ergo q̃ oẽs sint equales in premio glorie: maxime qr dicit euãgeliũ. Hi nouissimi vna hora fecerunt ⁊ pares illos nobis fecisti. Respondeo ⁊ dico q̃ in gloria nõ sunt eq̃les: imo est ibi magna differẽtia ⁊ diuersitas: vñ xp̃s dixit de ioãne. Inter natos mulierũ non surrexit maior ioãne baptista. Qui aũt minor est in regno celoz maior est illo. Mat. xi. Ex qb⁹ ꝟbis patz q̃ non omnes sunt ibi equales: imo alicꝫ sũt ibi minores: aliqui maiores. Quare ergo dicit singulos denarios accipiẽtes. Pro huius verbi declaratione nota q̃ Iz sol equal'r tangat oẽs sibi ꝑsentes: nõ tamẽ equal'r oẽs sentiũt eius calorẽ: qr nõ sunt omnes equales in cõplexiõe. nec equaliter induti: nec equaliter iuuenes vel senes. Ita ẽ in paradiso. Quia Iz oẽs habeãt eũdem denariũ glorie: non tñ sunt equales oẽs beati: imo ſm q̃ in hoc mũdo cũ minori vel maiori diligẽtia ⁊ charitate seruierũt xp̃o: sic habent maiorẽ vel minorẽ gloriã in paradiso. Sol em̃ in iusticie xp̃s de⁹ noster: equaliter tangit oẽs sed ipi nõ sunt equal'r beati. Sicut luna ⁊ oẽs stelle recipiũt claritatẽ a sole. Sed vt clare ptz ad oculũ nõ oẽs equaliter illuminant: quia plus recipit luna ꝑ claritate solis q̃ alie

stelle. ⁊ sic de alijs ſm q̃ diuerse ꝑditões ⁊ ꝓprietates stellarũ sunt. Ita de sole iusticie ⁊ de sanctis. qr nõ sunt oẽs equales in meritis. ideo nec i gl'ia. ideo dicit ap'ls Stella differt a stella in claritate. sic ⁊ resurrectio mortuoz. ſ. ad Coz. xv. Nota aliã similitudinẽ ꝑ rege plures filios habente: quoz vnus est paruus q̃nq; annorũ: alius decẽ: alius duodecim. alij sunt magni: qs rex induit oẽs de eodẽ panno ꝓcioso de auro. Certũ est q̃ plus ponit de pãno in veste filij maioris q̃ minoris tñ omnes sunt ꝓtenti de suis vestibus nec vellẽt permutare: Iz plus de panno sit in vna q̃ in alia. Jdem de veste glie. Quidã sancti sunt minores. quidã maiores. qs: oẽs deus induit de eadem pecia panni ꝓciosissimi de glorie: sed vnus hz plus q̃ alter ſm q̃ habuit hic maiorẽ charitatẽ meliorẽq; voluntatẽ. Nõ credatis q̃ qui est maior in genere vel scientia. vel diutiꝫ vel potẽtia sit maior in gl'ia. hz q̃ fuerit maior i charitate dei ⁊ primi. Augustinus. Maior charitas melioꝛq; voluntas auget meritũ. Quantũ ad tertiã difficultatẽ cũ dicit. Et murmurabant: an in celo vnus murmuret cõtra aliũ. Respondeo q̃ nõ: qr inter eos nulla est inuidia sed amor ⁊ ꝓsolatio. quare ergo dicit thema. Singulos denarios accipiẽtes murmurabãt. Pro cuius declaratiõe sciendum q̃ murmuratio est secreta locutio que fit ꝑ aliquẽ duplici ratione. vel ex indignatione vel admiratione. Ex indignatione murmurat aliquis quandoq; qñ ꝑcipit alicui aliquid de quo reputãs se iniuriatuz murmurat vel ex admirtiõe: sicut qñ dicit de aliquo. O bñdictus deus ⁊ quõ ascendit iste in magnũ honorẽ vel dignitatẽ vel diuitias. nõ est diu q̃ erat pauper. Prima murmuratio est pctm̃. secunda. non. De ista murmuratione dicit autoritas de iudeis ꝑ xp̃m murmurãtib⁹. Qui dã ex admiratiõe dixerũt ꝓ certo hic hõ bonus est. multa bona opa facit ⁊ multa mirabilia: ꝓ certo ſctus hõ dz eẽ. Sz alij vt pharisei murmurabãt ex indignatiõe di. q̃ habebat spm̃ familiarẽ. ꝓtute cui⁹ eijciebat demonia ⁊c. Autoritas. Murmur multus erat i turba de eo. Et distinguit. Quidã em̃ dicebãt: qr bon⁹ est. Alij aũt dicebant nõ: sed seducit turbas. Nemo tñ palã loquebat de illo ꝓpter metũ iudeorũ. Joã. vij. Modo rñdeo ad difficultatem. In hoc mundo est murmur ex indignatione propter inuidiã. Hec murmuratio est mala ꝑ quam dicit scriptura. Omnia facite sine murmurationib⁹. ad Phil. ij. ⁊ Sap. j. custodite vos a murmuratione que nihil pdest. In paradiso aũt nõ est murmur ex indignatione sed ex admiratione. qñ beati vident aliquez qui modo incepit seruire deo ⁊ morit in gratia. ⁊ christus dat sibi gloriã. dicunt scti. O bñdictus deus: iste vixit in peccatis magnis trigintavel qdraginta: vl' qn quaginta annis. ⁊ mõ nouiter cõuersus hz tantã gloriã. Credatis q̃ isto modo sancti loquebãtur de paulo ap'lo admirãtes cũ fuisset tã magn⁹ psecutor xp̃ianoz ⁊ modo sit tã magnus in paradiso. Itẽ de beato matheo prius vsurario ⁊c. itẽ de magdalena: cũ sint cõpl'es ꝟgines i paradiso q̃ nõ hñt tãtã gl'iaz. q̃ admirãtes dicũt. O bñdict⁹ deus q̃ fecit istã cõuerti ⁊ exaltauit. Hec murmuratio scta ⁊ bona. sic intelligitur singulos denarios accipiẽtes murmurabãt. ſ. ex admiratione ⁊ nõ ex indignatiõe. Deo gratias.

¶ Dñica in septuagesima. Sermo. v.

Multi sunt vocati pauci ꝟo electi. Matheꝰ. xx. Inter alias magnas difficultates et subtilitates sancti euangelij ista thematis est de maioribus. ſ. de multorũ vocatione ⁊ paucoz electione. Tria sunt que dãt magnã difficultatẽ ꝟbo thematis ꝓpositi. ſ.

Reuelatio diuinalis.

Argumẽtatio naturalis.

Predestinatio eternalis.

¶ De ꝓmo q̃ ꝟbũ ꝓpositũ hz difficultatẽ ex reuelatiõe diuina. Qñ ex diuina reuelatiõe facta btõ Joãni euãgeliste: iuenit in sacra scriptura q̃ tot sunt electi in gl'ia q̃ sunt innumerabiles. apo. vij. Uidi turbã magnã quã dinũerare nemo poterat ex oib⁹ gẽtib⁹ ⁊ tribub⁹ ⁊ ꝓpl'is ⁊ linguis stãtes añ throno dei. q̃ mixti sũt electi ⁊c. Hñ. xv. legit q̃ abraã cõplãgebat secũ deo qr nõ hẽbat heredẽ cũ tot bona ꝟfet quẽ de⁹ eduxit extra dicẽs. Suspice celũ ⁊ nũera stellas si potes. ⁊ dixit ei. sic erit semẽ tuũ ecce h̃ reuelatio diua mẽtoz electoz i dicta repromissiõe ꝺ ꝑ dicit

ecclia. Signifer sctūs Michael repsentet eas in lucē sanctā: quā olim abrae p̄misit z semini eius. Quare ꝙ dicit thema. Multi sunt vocati ꝛc. Rñsio prima q̄ verbum christi est verum z reuelationes abrae z ioannis sunt vere: z ꝓcordāt per distinctionē sic. Quoniā de electis possumus loqui dupliciter. Uel absolute vel cōparatiue. Primo mō electi sunt multi sicut dicit Joannes in dicta reuelatiōe sibi facta a deo. Scdo sunt pauci respectu multitudinis dānatoꝝ: z sic loquit̄ xp̄us comparatiue: sicut in manu plena arena sunt grana innumerabilia absolute sed sunt pauca respectu illorū que sunt in littore maris. Et deus recepit manum plenā. Et oēs electi in manu dei sunt. Item Sap̄. iij. Justorum aie in manu dei sunt z nō tāget illos tormentum mortis: visi sunt oculis insipientiū mori illi aūt sunt in pace ꝛc. Sed absolute loquendo sunt tot q̄t sunt innumerabiles: quot innocētes: quot martyres. Dicit sctūs hieronymus: q̄ si quolibet die fieret festū quinq̄ miliū martyrū: dies anni nō sufficerēt Quot doctores: quot ꝓfessores: quot virgines: quot scti ꝓtinentes: quot scti religiosi: clerici: laici: de matrimonio. Innumerabiles sunt absolute. Sed cōparatiue respectu dānatorū pauci sunt electi. Cū anteq̄ xp̄s veniret in hunc mundū in carne humana: transierūt de hoc mūdo vltra quinq̄ milia annorū. tot⁹ mundus dānabat: exceptis paucis de pp̄lo israel q̄ ibant ad limbū sanctoꝝ patrum Item tpe legis moysi: cogitate quot infantes mortui fuerūt absq̄ circūcisione. Sic modo tpe legis xp̄i quot moriuntur absq̄ baptismo: z de his nullus saluat. Jo. iij. Amen amen dico vobis nisi q̄s renatus fuerit ex aqua z spūsancto nō potest intrare in regnū celorum ꝛc. Item quot iudei: quot agareni: quot pagani z infideles. Item quot mali xp̄iani: quia fides z baptismus cum bona vita saluat hoiem xp̄ianum: al's non. Quot xp̄iani sunt qui licet habeant fidem tamen sunt superbi: auari: luxuriosi: z sic de alijs pctis. quot christiani qui nō cōfitentur quolibz anno in quadragesima nec cōicant nec seruant p̄cepta: nec dominicam: nec festa sanctorum. Omnes tales damnant. Jsto modo cōparatiue pauci sunt electi. Nota hic de archidiacono lugdun. q̄ p quadraginta annos fuit in heremo in magna penitētia: postq̄ resignauit sua bñficia: qui post mortem apparuit archiepiscopo lugdun. qui q̄siuit ab eo vt diceret sibi aliquid de alio mūdo: qui respondit q̄ in die qua ipse obijt mortui fuerūt in mūdo triginta milia de quib⁹ solū quinq̄ fuerunt saluati scilicet ipse z beatus Bernardus qui illa die obierat: qui statim sine purgatorio ascēderāt ad paradisum z tres descēderāt ad purgatoriuꝫ alij q̄dē descēderāt ad infernū. Propter hoc dicit xp̄s. Mat. vij. Intrate p angustā portā: q̄ lata est porta z spaciosa via q̄ ducit ad p̄ditionē. Arta aūt z stricta q̄ ducit advitā: z pauci inueniūt eā. Pauciores q̄ inuentā teneāt. Paucissimi q̄ eā perficiāt: quilibet vult ire ad libitū. Angusta porta paradisi volūtas dei est. Ad istā oportet se restringere qui paradisuꝫ vult intrare. Lata porta est voluntas propria. Arta via que ducit advitā q̄ rara est cultus penitētialis. Uia spaciosa inferni cōuersatio mūdanalis: bñ comedere: bene bibere: luxuriari: delectari: vindicare se de iniurijs ꝛc. Pauci sunt electi. Hec cōparatio maxime appebit in die iudicij: qñ electi videbūt ad dexterā xp̄i iudicis pauci. De hoc ꝓpheta Esa. ponit duas similitudines dicēs. Quo si pauce olive que remanserūt excutiant ex olea: z racemi cū fuerit finita vindemia. Hi leuabūt voce suā atq̄ laudabunt nomē dñi. Esa. xxiiij. Dicit hic Lyra post executionē oliuar̄ z vindemiationū pauce remanent olive z pauci racemi. Sic in iudicio pauci erūt electi in cōparatōe. Ecce quō itelligit m̄lti sunt vocati pauci ꝓo electi. Dico scdo q̄ybū thematis hz difficultatem p argumentationē naturalez. Dicit the. Multi sunt ꝛc. mō est rō naturalis difficilis que declarat̄ p regulā philosophie dicentē. Quelibet res opat̄ naturaliter p suā virtutē z pfectionē. Et hz regula sit clara: tñ ad magis declarandū do duas similitudines. Prima in sole q̄ hz plus de claritate iō plus illuminat. Scūda in igne q̄ hz virtutē calefactiuā z il luminatiuaꝫ: q̄ quanto maior est ignis tanto magis calefacit z illuminat modo cū deus sit infinite potētie z virtutis z misericors. Dauid. Apud dñm mia z copio

sa apud eū redēptio. ps. cxxix. Item miserator z misericors dñs: patiēs et multuz misericors. ps. cxliij. Cum ergo quelibz res operat̄ naturaliter p̄m suā virtutez ꝛc. Cū ꝙ de⁹ sit infinite mie dz saluare alias infinitas. Quō ergo sunt multivocati pauci ꝓo electi cū deberēt esse infiniti. Pro re spōsione notādū q̄ deus est infinite mie pietatis z bonitatis: et vt oēs saluarent fecit q̄cquid debuit facere z potuit etiaz infinite. Quare ergo nō oēs saluant: q̄ nō oēs volunt saluari: imo pauci sunt q̄ volunt recipere suā saluationē. Nota similitudinē de rege q̄ abūdantissime soluit preciū redēptionis p captiuis q̄ erāt in barbaria: z parauit naues z galeas vt possint ad patriā suā redire: qui tñ nolebāt inde exire. Sic in ꝓposito dñs iesus xp̄s abundantissime soluit preciuꝫ redēptōis p captiuis q̄ erāt in barbaria: z parauit naues z galeas vt possint ad patriā suā redire: qui tñ nolebāt inde exire. Sic in ꝓposito dñs iesus xp̄s abundantissime soluit preciuꝫ redēptōis p oib⁹ hominibus etiam si essent infiniti hoies: z parauit naues sez innocētie baptismalis: penitētie sacramentalis: obedientie generalis. Sz gentes nolunt exire de captiuitate: qñ iudei nolūt exire de carcere moysi: nec agareni ō carcere machometi: nec supbi ō carcere superbie: z sic de alijs. iō si non saluant̄ est culpa gētiū et nō dei: q̄ nō vult cogere libertū arbitriū sed inducit z cōsulit. Hoc bonū est z acceptū coram saluatore nr̄o deo: qui oēs hoies vult saluos fieri z ad agnitionē veritatis venire: qui dedit redemptionē semetipm pro oibus. j. ad Thi. ij. Dico tertio q̄ verbum themat̄ hz difficultatē p p̄destinationē eternalē. Regula est theologoꝝ: q̄ diuina predestinatō est fundamētū z primū principiū salutionis hominū: intātuz q̄ nullus potest saluari nisi eternaliter fuerit predestinatus. Si ergo pauci sunt illi q̄ saluantur: oportet etiā dicere q̄ pauci sunt p̄destinati. Si ꝙ deus predestinauit paucos quare nō p̄destinauit multos aut oēs. Ante q̄s ei fuissent peccata iā deus paucos elegit. Qō aūt p̄destinatio sit fundamentū saluationis. Auctoritas. Quos predestinauit glo. eternaliter hos z vocauit. s. p predicationes suas. s. apl'orum z aliorum Et quos vocauit: hos z iustificauit: scz p penitentiā: quos aūt iustificauit illos et magnificauit. s. p saluationē. ad Roma. viij. Item alia auctoritas. Elegit nos ante mūdi ꝙstitutionē: vt essemus sancti z immaculati in ꝓspectu eius in charitate q̄ predestinauit nos in adoptionem filiorū ad Ephe. j. Quare ergo deus nō elegit seu p̄destinauit oēs videt̄ q̄ nō fuerit liberalis in eligēdo seu predestinādo. Zdō q̄ ista materia est multū subtilis opz rñdere per vnā similitudinē talē. Semel in quadā ciuitate fuit inuenta vna magna ꝝgregatio seu multitudo latronū: qui p curiā capti z sentētiati oēs ducebantur ad furcā: z dū irent rex intrauit p ciuitatē. Qui videns eos dixit: quid est hoc. Et fuit sibi dictū q̄ oēs erāt latrones: iā ad suspēdiū sentētiati. Rex aūt respiciens eos pepcit aliq̄bus de illis z recepit illos in suos: deide fuit supplicatū regi q̄ parceret etiā alijs. Respōdit rex q̄ ipse non traheret ad se sicut alios receperat: sed placeret sibi q̄ essent soluti z sivellent fugere fugerent. Qui soluti noluerūt fugere: z ideo fuerunt suspensi. Sic in ꝓposito sciatis q̄ quicquid in hoc mūdo euenit z quecunq̄ euenīūt: omnia p̄sentia deo fuerunt: nec in aliquo euentu creuit sua scientia: quia inuariabilis est. Et videbat q̄ oēs humane creature naturaliter ibant ad furcā inferni quia naturaliter nullus ibat ad paradisum: de quibus elegit aliquos ad se trahēdo eos: z hos predestinauit. Si dicat: z q̄re nō elegit alios iniuriā fecit illis vt vr̄. Rñsio. Nō est verū: sicut nec rex fecit iniuriā latronib⁹ q̄s nō recepit ad se: imo fecit eis gratias solūēdo vincula vt fugerēt sivellēt. Ita de⁹ de multitudine hominū z mulier humane nature elegit illos sicut sibi placuit: z soluit vincula alior̄ p libert arbitriū: q̄ si volūt fugere vitia z pctā possunt fugere. Jdeo si dānantur est ex culpa eor̄. iō multi sunt vocati pauci ꝓo electi. Sed q̄libet bonus xp̄ianus dz facere cōputum q̄ sit de electis: z facere suū conatū vt saluet: ideo dicit petrus apl'us. Fratres satagite vt p bona opera certā vestram vocationē z electionē faciatis. ij. Pet. j.

¶ Dñica in septuagesima. Sermo. vij.

Quid hic statis tota die ociosi. Mat. xx. Thema dat mihi motiuū p̄dicādi ꝙ vnū defectū seu vitium qđ nō cognoscit: tñ est causa multor̄. s. vitiū ociositat̄: sz ꝓmo salun iij

tetur? go maria. Quid hic statz. Thema est? dñs xpi reprehensiuū dicētis. Quid h statis ⁊c. Multe psone sunt in hoc mūdo decepte ex ignoratia: qz nesciūt quid est ociositas, ppter qđ multoties illi q̄ laborant iudicanť ociosi: ⁊ illi qui sunt ociosi iudicanť diligentes. Bern̄. Ociosus est nō tm̄ q̄ operať nihil: sed ociosus est q̄ cōtinue laborat nihil tamē inde lucrať. Ex quo verbo patz q̄ nō solū qui nihil facit est ociosus: sed etiā q̄ inutiliter operať ⁊ in sero nullū lucrū portat ad domū iudicatur ociosus. Uñ fm lucruz qđ hō facit ociosus vel diligēs iudicať. Uerbi gra. Si quis laborauit tota die inutiliter et nullū lucrum portat de sero ad domū talis iudicatur ociosus ab vxore ⁊ ab oib⁹ de domo. Alius qui tota die sedit vt sutor vel scriptor: tñ in sero portat lucrum: talis nō iudicať ociosus: ꝫ ōr diligens. Sic etiā spūalr: qm̄ ille qui p lucro tpali acquirendo laborat p terrā ⁊ per mare tā de die q̄ de nocte ⁊ ꝑgregat multa bona talis ōr diligēs. Sz in sero mortis qñ veniet ad iudiciū: ⁊ xps sibi dicet. Quid es lucrat⁹: ⁊ nihil portabit: qz oēs labores tpales hic remanebūt. De quo ergo viues dicit xps qz nullū bonū meritoriū nec bonoz opz portas. ideo remittitur vt pauper ad hospitale miseroz. ſ. ad infernū. Illi aūt q̄ laborāt in opibus spūalibus: ieiunando: orando: missas audiendo: ecclias visitando: confitenť cōmunicāt tales iudicanť ociosi a pfonis carnalib⁹ ⁊ mūdanis dicentibus. Melius esset q̄ iretis fodere vł filare ⁊ hmōi. Decepti estis: qm̄ tales in sero mortis qñ venient ad domū paradisi: portabunt manus et bursas ꝑscientie plenas thesauro meritoriū: ⁊ poterūt dicere xpo. Dñe q̄nqz talēta tradidisti mihi: ecce alia q̄nqz superlucratus sum ⁊c. Mat. xxv. q̄nqz talenta. i. q̄nqz sensus corpales ex qb⁹ lucranť alia q̄nqz. ſ. oculis pctā flendo: auribus missas audiendo: ⁊ sermones odoratu delitias despiciendo: gustu ieiunando: tactu corp⁹ affligendo. Cui dixit xpus. Euge serue bone ⁊ fidelis: qz in pauca fuisti fidelis supra multa te cōstituam: intra in gaudiū dñi tui. mat. xxv. De psona autē q̄ fideliter laborat in opib⁹ spūalib⁹ dicit scriptura sancta. Cōsiderauit semitas domus sue: ⁊ panem ociosa non comedit ꝓuerb. vlti. Sz illi q̄ sunt negligētes i opibus spūalibus ⁊ ociosi: dure reprehendunť a xpo di. Quid hic statis ⁊c.

¶ Est aūt otium reprehensibile qz est contra virtualē operationē: ideo dicit. Quid hic statis ociosi.

Contra terrenalem habitationem iō dicit. Quid hic statis ⁊c.

¶ Dico prio q̄ peccatū ociositatis est cōtra virtualē operationē: iō reprehendendo dicit. Quid hic statis ociosi cū deberetis opari ꝑtualr ⁊ meritorie. In sacra scriptura qñ aliqs reprehēdit: qz facit contra virtualem opationē cōiter reprehendit p qđ: vt pz ꝑ put legit Matt. xxvj. qñ magdalena vidit xpz fatigatū ex laboze. et ipa ad ipm ꝑ hospitādū ⁊ refrigerandū vnxit eum vnguento. De quo iudas et alij discipuli murmurauerunt cōtra illō op⁹ virtuosum magdalene quos xps reprehēdit di. Quid molesti estis huic mulieri. mat. xxvj. Ita etiā h xps reprehendit ociosos dicēs. Quid hic statis ociosi: qm̄ de⁹ dedit nobis corp⁹ locū tps vt operemur meritorie hic de quo vinam⁹ in alio mūdo. Nota hic secretuz theologie. Angeli mali statiz post pctm̄ fuerūt a deo cōdēnati irreuocabiliter ⁊ sine repatione: itā tū q̄ passio xpi nihil ꝑfecit eis. Sed nos expectat misericorditer p annuz vel p. x. vel. xij. vel. xx. ⁊ vltra ad pniam. Sed qua re facit nobis istā gratiam ⁊ nō angelis creaturis tam excellētissimis: qz nos habemus in quo possumus penitētiā facere: scz corpus siue carnē qđ nō habēt angeli nec aie separate a corpib⁹? Ideo multū sum⁹ reprehensibiles si nō facim⁹ fructus penitētie in agro corporis seminando primo cōtēplationes devotas in capite: fletus in oculis ꝑ peccatis: i ore orationes devotas seu humiles: in manib⁹ largitiones elemosynarum in pedibus peregrinatiōes: in toto corpore pnales afflictiones: ppter qđ ociosis dixit xpus. Quid hic statis ociosi. ptz ꝙ quomō hoc vitiū ociositatis est cōtra virtualē operationē. Nota hic similitudinē de illo q̄ nō habet agrū nec vineā in quib⁹ possit laborare vt ꝓuideat vxori ⁊ filijs. Qđ attēdens homo diues cōmittit sibi possessiones cū agris ⁊ vineis olinetis ⁊ arborib⁹ vt operetur ⁊ viuat inde. Si forte ille est ociosus: qz nō curat laborare in predicť

sed vadit p tabernas: ludos: lupanaria: ⁊ nihil facit: nūquid talis est dign⁹ reprehensione di. Quid hic statis ociosus. In hac reprehēsione sumus oēs nos qui nihil habebam⁹. Quib⁹ dedit deus agrū ꝓprij corporis ad laborādum meritorie. Deū. ij. Formauit de⁹ hoiem de limo terre ⁊c. dedit nobis vineas. ſ. eccl'as in qb⁹ fit vinū ꝓciosuz. de q̄ dānati si possent habere vnā guttā cū vera cōtritione: salvarenť. Isto vino inebriať alia de gl'ia dei p auditū verbi dei. Sz sunt multi miseri q̄ nō curāt ꝓparare agrū corporis: imo est ad instar terre inculte: ideo fiūt ibi multe male herbe ⁊ spine pctoz: vbi abscondūtur bestie venenose veneno luxurie: gule ⁊c. Nō curant de vineis eccl'az: qz nolūt audire missas nec sermōes ⁊c. ppter hoc dicit scriptura Prouer. xij. Qui operatur terrā suā saturabiť panibus: qui autē sectať ociū stultissim⁹ est. Et loquiť de diligenti ⁊ ocioso. De diligēti aūt dicit. Qui operatur terrā suā saturabitur panibus scz angeloz. de quo Luce. xij. Beat⁹ qui manducabit panē in regno dei: de quo si possem⁹ nos habere mō vnā micā: sufficeret nobis ꝓ centū annis vel mille ad vitā De ocioso ꝙ dicit. Qui sectať ociū stultissimus est. Nota tres gradus stultitie. Prim⁹ gradus est. Stultus est q̄ pmittit perdere preciosam thesaurū meritorum Scōs stultior qñ perdit premium gloie Tertius stultissim⁹ est qñ videt penas infernī sibi paratas ⁊ nō curat ipsas vitare vel fugere cū eas pōt per pniam euadere: qz peccator q̄ sine penitētia inuenit qñ morit statim in inferno ꝓcipitur. Dico secūdo q̄ vitiū ociositatis est cōtra terrenalem habitationē. Iō dicit. Quid hic statis ociosi. ſ. in loco hui⁹ mūdi. Qñ fit aliquid cōtra cōitatē loci solet homo reprehendi per hic. dicēdo hic homo facit ⁊c. Ut si qs vellet facere aliquam immundiciā in camera regis vel in eccl'ia reprehēderet p hic: ⁊ nunquid hic ⁊c. Isto modo Esa. ꝓphā reprehēdit vnū di. Quid tu hic ant quasi qs hic. Subdit. Expellā te de statione tua ⁊ de misterio tuo deponā te Esa. xxij. Hoc mō xps reprehendit ociosos di. Quid hic statis ociosi? In q̄ ostendit q̄ vitiū ociositatis est ꝓtra terrenalē habitationē. Sicut si i optimo horto horcolanus subtineret arborē aliquā infructuosam ⁊ sterilē diceret sibi a dño: vt qđ terrā occupat. Sic in optimo horto ecclesie plantanť hoies velut arbores i baptismo: quas xps rigat sanguine, ppio: quia al's aqua nullā haberet virtutē nec efficaciā. Sed quare plantanť? Nōne vt faciant fructū virtuosum bonoū operū et meritoriū de quibus dicit xps. Ego elegi vos ⁊ posui vos vt eatis et fructū afferatis: ⁊ fructus vester maneat. Joā. xv. Nota posuivos: scz in horto ecclesie: vt eatis scz per opera virtutum in vitam eternā.

¶ Dñica in sexagesima. Sermo. j.

Semē est verbum dei. Uerbū istud habeť textualiter. Luce. viij. ⁊ officiať in euangelio currētis dñice. In ꝑsenti sermone intēdo vobis declarare virtutes edificatiuas quas habet verbū dei: sed primo salutet virgo maria ⁊c. Ex prouidentia et ordinatione spiritussancti est talis ordinatio q̄ res divine ponūtur in sacra scriptura sub figuris parabolis vel similitudinib⁹. Et hoc duplici ratione. Prima ratio sumitur ex augmentatione meritoz. Scōa ex multiplicatione secretoz. De prima: qz si veritates divine clare ponerenť in scriptura nō esset tātus labor in studendo ⁊ inquirēdo veritates: sed qz ponunť in figuris: ideo opz nos laborare vt inueniam⁹ thesaurū sapiētie quasi fodiēdo. Ideo inter alia magna merita ē meritū magnū scrutari scriptura. Jō Dauid i. ꝑs. cxviij. Beati q̄ scrutanť testimonia eius: in toto cor de exquirūt eū. Beati. ſ. hic per gratiam ⁊ in futuro per gloriā. Qui scrutanť testimonia eius: q̄ in figuris ponūtur vt sint absc̄ōdita indignis et indevotis ⁊ negligentib⁹: qz si clare ponerenť: non esset ibi meritū. Scōa ratio est ex multiplicatiōe secretoz. Jō quot sunt figure parabole ⁊ similitudines: tot sunt secreta. Jō Dauid in ꝑsona dei dicit. Attendite popule me⁹ legē meā: inclinate aurem vestrā in verba oris mei. Aperiā in parabolis os meū: loquar ꝓpones ab initio. ꝑs. lxxvij. Nota attēdite. i. intendite populemeus legem meā: inclinate aurem vestrā in verba oris mei. Ecce prima ratio. Scōa. Aperiā in parabolis os meū. i. scripturā sanctā. Jō ex dictis rationib⁹ virtus verbi dei dicit

in themate per similitudinē seminis. De semine ꝙñi dei inuenieꝫ clare in sacra scriptura ꝙ verbum dei habet septē virtutes seu efficacias: que omnes ponunt sub aliqua figura vel similitudine. Et

Primo est semē in baptismali gñatiõe. Scõo est gladi⁹ in pniali absolutione. Tertio est clauis in sacrali ꝓsecratiõe. Quarto est tyriaca in corpali refectiõe Quito ē vnguētū i fraterna correctiõe Sexto est lumē i doctrinali ꝑdicatiõe.

Septimo est cibus in spūali oratione. Et de prima virtute loquit thema. Semen est ꝙñi dei. Dico ergo ꝓmo ꝙ verbū dei est semen in baptismali gñatiõe. Nā tāta est ꝙtus ⁊ efficacia ꝙñi dei: ꝙ de filio hoīs facit filiū dei. Magnā ꝙtutē haberet ꝙñi qõ lapidē vel lignū cõuerteret in aurū: vel aquā in oleū. Maior est virt⁹ verbi qõ de filio hoīs ⁊ diaboli facit filiū dei: ⁊ hoc fit in baptismo qñ sacerdos infundēdo aquā dicit. Ego te baptizo i nomine patris ⁊ filij ⁊ spūsancti amen: tūc creatura efficitur fili⁹ vl filia dei. Baptismus eñ oia pcā tollit vt dicit ꝺ. Tho. iiij. pte. q. lxix. ar. j. ꝑm illud Eze. xxxvj. Effūdam sup vos aquā mundā et mundabimini ab oibus inq̄namētis vr̄is. vñ Aug. dicit in lib. de baptismo paruulo⁹. Generāte carne tūmō trahit pctm originale: regenerāte aūt spū nō solū originaliū: ꝫ etiā voluntario⁹ fit remissio pctō⁹. Sic igit in baptismo fit q̄s fili⁹ dei: qō est maioris dignitatis ꝙ si efficereꝫ filius regis vel impatoris. Sic eñ verbū dei est semē Naz sicut vir de vtero vxoris generat filios: ita xp̄s de spōsa sua. ꝺ. eccl̄ia q̄ p os sacerdotis imittit semen suū. ꝺ. verbū formale in fontē quasi in ventrem virginis sponse: et sic generank hoies in filios dei Dicit eñ Aug. Accedit ꝙñi ad elementū et fit sacm. Iō Aug. sup Joā. dicit. Que tātavis aque vt corp⁹ tāgat ⁊ cor abluat Et Beda dicit ꝙ dñs tactu sue mūdissime carnis vim regenerandi cōtulit aq̄s Et ideo ꝺr. Uolūtarie gennit nos verbo veritatis: vt simus initiū aliq̄ō creature eius. Jac. j. Pro dictor⁹ intelligētia nota ꝙ multi sunt baptismi effectus: vt dicit sctūs Tho. iij. pte. q. lxix. in multis articulis. Per baptismū eñ aliq̄s cõsequit gratiam ⁊ virtutes: qr vt dicit Aug. in lib. de baptismo paruulo⁹: ⁊ habeꝫ de cõse. di. iiij. Ad hoc baptismus valet vt baptizati xp̄o incorporeꝫ vt mēbra ei⁹. A capite aūt xp̄o in oia mēbra eius gratie ⁊ virtutis plenitudo deriuak. ꝑm illud Joā. j. de plenitudine eius nos omnes accepim⁹. Igitur per baptismū quis consequit: nisi fictus accedat gratiā ⁊ virtutes. Itē vt dicit vbi. ꝺ. ar. v. Incorporatio illuminatio et fecūdatio sunt effect⁹ baptismi. Itē ar. vij. dicit ꝙ apertio ianue regni celestꝭ est etiā effectus baptismi: qr per eū impedimēta introitus regni celestis. ꝺ. culpa ⁊ reatus pene remouenr. Itē dicit sanctus Tho. in. iiij. di. iiij. q. ij. Nota voluntarie genuit nos: nō meritorie: qr ante baptismum ꝑsona nullū habet meritū. Sed ꝙ persona illumineꝫ ⁊ veniat ad baptismū huj⁹ ratio ex parte dei est: q̄ volūtarie genuit. Idē de pueris qui potuissent nasci filij iudeor⁹ vel sarracenorum sicut christianorum: sed sola volūtate sine merito precedente fecit me vel te nasci de parētibus christianis. Ideo in orationibus de hoc singulariter debemus deo regratiari dicēdo cū Dauid. Saluū me fecit qñ voluit me. ꝑs. xvij. scz Diligam te domine fortitudo mea. Nota genuit nos: ideo ipse solus est pater. Nā patrini nō dicuntur patres ꝓpaliter ⁊ corpaliter: ꝫ patrini diminutiue. Iō dicit xp̄s nobis. Nolite vocare vobis patrē super terrā. Mat. xxiij. Nota verbo veritatis. Que est illa veritas. Ille qui dicit Ego sum via veritas ⁊ vita Joā. xiiij. Uerbū huius veritatis est forma baptismi. Ostendak mulieribus que in periculo possunt baptizare ꝙ non mutent verbū veritatis: quia al⁹ non saluareꝫ creatura. Itē vt simus initium aliq̄ō creature eius scz dei. Hec filiatio incipit in hoc mūdo per gratiā in baptismo: et completur quando intramus paradisum vt filij in domo parentum.

Ideo dicit Joannes. Charissimi. nunc filij dei sumus: et nondum apparuit quid erimus: quia cum apparuerit: similes ei erimus. quoniam videbimus eum sicuti est. j. Johan. iij. Modo hec filiatio non apparet: quia solum est in anima: sed in gloria apparebit manifeste. Patet ergo ꝙ verbum dei habet virtutē hanc: quod de filios hominum facit filios dei in baptismali generatione. Ideo dicebat Petr⁹ apostol⁹. Renati estis non ex semine corruptibili: sed incorruptibili per verbū dei viui et permanētis in eternū. j. Pe. j. Nota renati. i. iterum nati de vtero. ergo semen est verbū dei quod fuit thema. Dico secūdo ꝙ verbū dei dicitur gladius in penitentiali absolutione. Et si aliqui haberent aiam ligatam mille millibus ligaminum seu cathenarū: virtute absolutionis scz dicendo. Ego te absoluo: oia vincula rūperētur. Nota quō quot peccata mortalia fecit homo: tot vinculis seu cathenis ligat anima. Et in mēbris quib⁹ peccat sic ligat et anima. Quia sicut corpus habet mēbra carnalia: sic anima mēbra spiritualia. Uerbi gratia. Nā quādo homo peccat per gulā mentiēdo vel diffamando: blasphemādo vel iurādo vel facit excessum in comedendo: ieiunia frangendo ligatur cathena in collo anime: qr per gulā peccauit. Item si homo peccat corde dubitādo in fide vel falsa opinādo vel priorimū odiendo: tūc aia ligatur per cor. Itē si homo peccat manibus percutiendo vel furādo vel tangēdo. Itē si renibus vbi est fons luxurie. Item si tibijs vel pedib⁹: ⁊ ideo dicit. Inflātates sue ca piunt impiū: ⁊ funibus peccatorū suorū quisq̄ cõstringit. Prouer. v. Constringit l aia ⁊ corpore vt dixi. Mō cogitate quot cathenis ligank hoies qui peccāt per totū mundū: ⁊ caput est in inferno: ⁊ sunt cathene infrangibiles virtute creature: quia oēs hoies mūdi cū precib⁹ nō possent minimā rūpere. Sz qñ peccator humiliteryenit ad cōfessionē cū ꝓposito nō redeūdi ad pctā ⁊ absoluit a cōfessore: subito virtute verbi absolutionis ⁊ diuina virtute: oia vincula ⁊ cathene rūpuntur. Ecce quō verbū dei est gladius. Auctoritas. Uiuus est sermo dei ⁊ efficax ⁊ pene trabilior omni gladio ācipiti ⁊ ptingens vsq̄ ad diuisionē aie ⁊ spūs. ad Heb. iiij. Nota vsq̄ ad diuisionē anime ⁊ spūs scz diabolici. Et nota hic miraculū de illo ligato: quē sctūs homo vidit euntē ad confitendū: quē demones per cathenas trahentes retrahebant ne iret ⁊c. ideo solue confitendo pctā. Nā si aliq̄s vestrū esset ab inimicis vinculat⁹ ⁊ cathenatus: libēter iret ad liberatorē si repiret. Dico tertio ꝙ verbū dei ꝺr clauis in sacramentali cõsecratione: platū eñ ore sacerdotis est tante virtutis ꝙ aperit celū ⁊ facit venire xp̄m in hostiā cū multitudine angelorū ipm associantiū: qr rex nō vadit sol⁹. Nō intelligak ꝙ in illa apertione celi rūpantur: sed ꝺr aperiri sicut aperik cor amico reuelādo sibi secretū. Talis enim cordis cõicatio ꝺr apertio: sicut ꝺr de Dalida et de Sāsone postq̄ reuelauit sibi secretum cordis. Nūc mihi apuit cor suū Judi. xvj Tali mō intelligēda est aptio celi. Nam deus qui secretus est in celo cū angelis ⁊ sanctis: subito ad verbū sacerdotis descēdit. Aucto. Greg. in. iij. dialo. ⁊ habeꝫ de cõse. di. ij. quid sit sanguis. ꝙsi. Quis eñ fideliū. sic dicit. Quis enim fidelium dubiū habere possit in ipsa immolationis hora ad sacerdotis vocē celos aperiri: ⁊ in illo iesu xp̄i mysterio angelor⁹ choros adesse ⁊ summa imis sociari ⁊c. Nota celos aperiri nō corporaliꝫ sed spūaliꝫ vt dictū est: ⁊ xp̄s descēdit ⁊ de celo nō recedit: ⁊ tamen descēdit in manus omnium sacerdotum consecrantium ⁊ hoc virtute verborū dei que loquitur sacerdos. Modo cogitate hic quomodo q̄libet sacerdos debet esse sanctus. Primo in ore ne mentiak. Nam dicit Ambro. ꝙ verbum sacerdotis aut est veruz aut sacrilegiū. Item non debet blasphemare nec iurare. Itē ꝑseruare debet manus mūdas a ludo ⁊ ab armis: qr sicut virgo maria tractat eius filiū. Tūc enim manus sacerdotis sunt plene angelis qui tūc cantāt dicētes. Panis angelicus sit panis hoīm: dat panis celicus figuris termināt. O res mirabilis manducat dñm. pauper seru⁹ ⁊ humilis. Itē conseruare dz corpus suū mundū a luxuria: qr corpus sacerdotis est ꝓpriū monumētū xp̄i: magis q̄ sctm sepulchrū. Ideo dicit sancta scriptura. Sacerdotes qui accedunt ad dñm: sctificenr ne peutiat eos Exo. xix. Nota ne peutiat eos: scz gladio dānationis eterne. Auiseꝫ ppl's ne adoret hostiā nisi forma consecrationis a sacerdote ꝓlata: qr vsq̄ in vltimo verbo nō est ibi xp̄s: sicut virgo maria nō fuit mater dei nisi vltima dictione pfecta. Et tūc gabriel sceris genibus adorault xp̄m in vtero virginis existentem. Sic nos in hostia consecrata. Dico quarto ꝙ verbum dei est tyriaca in corporali refectione: qñ eñ volum⁹ comedere vel bibere: ne simꝰ intoxicati vel efficiamur veneno infecti: verbū dei est tyriaca. Dicūt naturales ꝙ

est vnus serpens ita venenosus q̄ si mordet in radice alicuius arboris oēs fructꝰ illiꝰ arboris sunt venenati: ꝛ̄ comedere de illo fructu sine tyriaca esset periculū. Sic etiā radix oīm ciboꝝ fuit cibus quē serpens antiquus intoxicauit ibi ponēs venenū peti. Ideo ex quo radix fuit venenata: infecti sunt ꝛ̄ periculosi oēs cibi corporales. Ideo ante ꝛ̄ post cibū sumenda est tyriaca verbi dei scz ꝝ̄ihūs mēse. Pater noster: vel Aue maria: vel ad minus dicere ihesus: si ita sis gulosus et festinꝰ: ꝛ̄ ista est tyriaca: et ideo dicit scriptura. Cibos creauit deus ad percipiendū cū gratiaꝝ actione fidelibus: q̄ ois creatura dei bona: ꝛ̄ nihil reiciendū quod cum gratiarū actione percipiť. Sāctificať em̄ per verbum dei ꝛ̄ oratione. ꝛ̄. ad Tim̄. iiij. Ideo quādocūq; volueris comedere vel bibere ponatis tyriacā ne diabolꝰ subintret. Nota miraculū quod narrat Grego. de moniali comedēte lactucā in horto arrepta a demone: vel de pdicatore bibēte in villa: vel de puella tres demones i corpe habēte ꝛ̄c. Dixit q̄ dū biberet intraueńt q̄ nō signauit se. Jō dicit. Cibos creauit deus ꝛ̄c. q̄ ois creatura dei bona est: sed diabolus intoxicauit: iō necessaria est tyriaca bñdictionis. Dico quinto q̄ verbū dei est vnguentū in fraternali correctiōe Sicut em̄ multe plage corporales curāť vngūcto: sic etiā cōtra plagas spūales et vulnera aiaꝝ ꝛ̄ primoꝝ vnguentū mitigatiuū ꝛ̄ sanatiuū est verbū fraterne correctionis: q̄ ꝝ̄ps optimꝰ phisicus ꝝ̄fecit. Si ergo vides amicū tuū vel vicinū tuuz volētē peccare vel si iā peccauit: voca eū ad partē dulciter dicendo sibi. Talis fama est de vobis: iō amore dei corrigatis vos. Ecce hic vnguentū sanatiuū. Auctoritas. Misit verbū suū ꝛ̄ sanauit eos: ꝛ̄ eripuit eos de iteritionibꝰ coꝝ. ꝑs. cvj. Nota. Misit verbū suū: q̄ quodlibet verbuz correctiuū mittitur a deo per illum ministrū per quē dr. Misit ergo verbū: scz per os corrigētis: ꝛ̄ sanauit eos de iteritionibus. i. de periculis mortis. Auisentur hic correctores q̄ hoc vnguentū ponatur ad instar vngūcti corporalis q̄ ponitur dupliciter: scz calidum et suauiter ꝛ̄c. sic etiā q̄ aliqs est vulneratus ab aliquo peccato quod credit esse occultum: ꝛ̄ tñ oēs loquūtur dicēdo. O iste ribaldus: vel illa meretrix. Tu qui vis apponere vnguētū correctiōis: calefacias igne charitatis nō cū superbia dicēdo. Uenite q̄ ego cognosco vos: q̄ frigide poneret nec proficeret Jdeo ihesus ꝝ̄ps dicit ei. Si peccauerit in te. i. te vidente frater tuus vade ꝛ̄ corripe eum inter te ꝛ̄ ipsum solū: si te audierit lucratus eris fratrē tuum. Mat. xviij. Isto mō vir dz corrigere vxorē ꝛ̄c. Scōo q̄ ponatur suauiter ꝛ̄ dulciter: q̄ aliꝰ nō haberet pentiētiā defectus vroris nō cū baculo nec aspere dicēdo: tu putana ꝛ̄c. Idem faciat vxor de viro q̄ñ ipsum videbit letū Jdē faciat pater corrigēdo filios: ꝛ̄ amicus amicū. Jdeo apl̄s. Fratres si occupatus fuerit hō in aliquo delicto: vos q̄ spirituales estis huiusmodi instruite in spū lenitatis. ad Gal. vj. Sz sunt aliqua vulnera que vnguento nō possunt sanari ideo scindunť a barbitonsoribꝰ. Sic etiā est de peccatis publicis ꝛ̄ notoriis. Jō rectores debēt abscindere per ordinatiōes ꝛ̄c. ideo apl̄s. Utinā abscindanť qui vos cōturbant. ad Gal. v. Q̄m ex peccatis notoriis tota cōitas conturbať et destruiť.

Dico sexto q̄ verbū dei dr lumen in doctrinali pdicatione. Nō q̄ in factis dei totus mūdꝰ est tenebrosus de se. Pñ em̄ q̄ tantū credebāt scire de deo solū scinerūt vnā cōclusionē: scz q̄ vnus est deus vna prima causa vnum primum principiū seu motor. Mō plus scit de deo vna vetula: sciēs Credo in deum: in quo sunt duodecim conclusiones fidei catholice. Et ista scientia vnde habetur nisi a verbo predicationis: ideo verbū dei dr lumē: q̄ nullus intellectꝰ creatus poterit per se scire secreta fidei nisi per reuelationē: iō apl̄s. Fides est ex auditu: auditus autem per verbū dei. ad Rom. x. Multi autē ambulant in tenebris: q̄ nō audiuerūt verbū dei: vel q̄ non predicať eis verbū dei: sed Ouidiꝰ Virgiliꝰ ꝛ̄c. Ideo gētes sunt in errore circa agēda ꝛ̄ credenda. Ybi gratia. Quot horas sunt qui credūt q̄ mutuare ad vsuram nō sit peccatū mortale: facientes rationē? Nūq̄d de mea pecunia de q̄ ille seruit sibi ꝛ̄c. sed fundamentū est falsum. Et quod peccatum esset si thesaurius regis contra voluntatē regis dispēsaret pecunias? Sic christꝰ est rex ꝛ̄ dñs omniū bonoꝝ cui habemus reddere rationē. Ipse enim precepit ne mutuemus

ad vsuram: ꝛ̄ ne res vendatur pluris ratione dilationis: solutionis: nec minoris emať p denarijs promptis. Similiter ēt prohibet ne mutuemus super possessiones: ꝛ̄ interim recipiamus fructus. Item prohibet obligationē volūtatis propter mutuū: quia vsura est. Ecce lumen verbi dei. Itē quot sunt qui credunt q̄ simplex fornicatio nō sit peccatū dicendo: cui facio iniuriā ꝛ̄c. Sed cui facit iniuria q̄ cuz filia regis ꝛ̄c. etiā dato q̄ sibi placeat ꝛ̄ tibi. iniuria fit regi nisi tibi det in vxorem. Ecce quō verbū euāgelice predicationis ad modū luminis viam agendi ꝛ̄ ostendit: ꝛ̄ in semitis credendoꝝ dirigit. Jdeo ipse dauid. Lucerna pedibꝰ meis ꝝ̄bum tuum ꝛ̄ lumen semitis meis. ꝑs. cxviij.

¶ Dico septimo q̄ verbū dei est cibus in spūali oratione. Et nota hic pulchrāz declarationē cōem. Uidetur q̄ deus superoēm creaturā dilexit hominez. A principio em̄ deus fecit maximā multitudinē angeloꝝ que sunt substātie spūales. Deinde fecit maximā multitudinē creaturarum corporaliū. Et deinde fecit hominē in quo vniuit totū. f. creaturā spūalem vt aiam ꝛ̄ corporalē vt corpus. Angelis aūt solū dedit cibū spūalē: aialibus corporalem. Homini aūt dedit cibū duplicē: corporalē ad sustinēdum corpus. f. panē: vinum carnes et fructꝰ ꝛ̄c. Et spūalē ad sustinendū aiam. f. verbū dei quo aia reficitur: q̄ nō i solo pane viuit homo: de hoc viuit corpus: sed in oi verbo q̄ procedit de ore dei. Mat. iiij. Et ideo sicut ordinate bis in die reficitur corpꝰ cibo corporali: ita bis in die reficiēda est aia. f. de mane orando. dicatur modus: ecce prandiū aie. Jdē in sero. Et sicut nō traditis obliuioni prandiū vel cenā corporis: ita nec etiā debetis tradere obliuioni prādium vel cenā aie dicendo. Pater noster. i quo sunt septē petitiōes quasi septē vncie panis regis. f. ꝝ̄pi: q̄ ipe pensauit cū ꝛ̄ fecit potꝰ est Aue maria. Bona societas Pater noster. Aue maria. Ferculū ē. Credo in deū. in quo sunt duodeci articuli qua si duodeciz frusta carnis. Jdeo dicit Jnuenti sunt sermones tui: ꝛ̄ comedi eos: et factū est mihi verbū tuū in gaudiū et leticiam cordis mei. Hiere. xv. Nota. inuēti sunt sermones. f. orationis. Jam cibꝰ orationis est paratus nō oportet ponere nisi in ore ad comedendum ꝛ̄ sic anima impinguatur: iō dauid. Sicut adipe ꝛ̄ pinguedine repleatur aīa mea: sic ꝛ̄ labijs exultationis laudabit os meū. in ꝑs. lxij Deo gratias.

¶ Dñica in sexagesima. Sermo. ij.

Decidit cecidit

cecidit cecidit. Uerbum istud colligiť ex euāge. currēt? dñice. ꝛ̄ Lu. viij. Sermo nr̄ erit de defectibus: ꝛ̄ vt materia sit deo acceptabil? et gratiosa: et nobis meritoria ꝛ̄ ꝑficua: añ oia saluter ꝝ̄go maria. Multi vīm mirant forte: vñ hr̄ hoc thema. Dico q̄ colligiť ex euāgel. dñice currēt? Jn q̄ quadruplr̄ dr cecidit. Et ꝑmo cū dr Cecidit sec? viā. Secūdo cecidit supra petrā. Tertio cecidit inter spinas. Quarto cecidit in terrā bonā. Ecce tota parabola euāgelij vbi ꝛ̄ter dr cecidit. Uñ debet? scire q̄ in sacra scriptura mors hois dr cadere: q̄ q̄ moritur cadit. f. de honore ꝛ̄ amicis ꝛ̄tūcunq; sit magnꝰ dñs. Itē cadit de pulchritudine i turpitudinē: q̄ lzviuꝰ fuit pulcher: mortuus efficit turpis: intīn q̄ est terror ipm videre. Item cadit de magnis diuitijs in magnas miserias ꝛ̄ pauptates: quia secum solū trahit linthеū. Tertio cadit de amore in odiū: q̄ statim proiicitur de domo ꝛ̄ ponitur sub terra. Quarto cadit de vita in mortē: ideo mors est cadere: sicut arbor nucis seu alia plena fructibus: et oēs volunt de eius fructibus. Sed q̄ñ securi scinditur ꝛ̄ cadit despicitur: q̄ cadit de magna altitudine ꝛ̄ perdit fructus et folia. Sic est de hoie diuite seu honorabili: q̄ viuus honoratur, ꝑter fructus diuitiaꝝ sz quādo securi mortis scinditur et cadit ad terrā: statim despicitur. Jdeo de hoc est auctoritas que loqtur in persona morientis. Si ceciderit lignum ad austrū aut ad aquilonē: i quocūq; loco ceciderit ibi erit. Eccl's. xj. Sed est hic q̄stio quare persona ꝑ peccato vnius hore vel diei puniať eternalr̄ pena infinita sī dānatur. Nam bonus iudex fm culpam debet dare penā. Et ꝓcordat sacra scriptura dicens. Pro mensura peccati erit ꝛ̄ plagarū mod?. Deut. xxv. Itē alia de nouo testamento. Quātum glorificauit se et in

delitijs fuit:tātum date ei tormentū ⁊ luctuz. Apoc. xviij. Bona est questio ⁊ multi errauerūt i ea:vt Ouge. ꝺz ꝙ dicit hieronymꝰ. Et rō ē:qz credūt ꝙ sicut finit vita hoīs finiat etiā pctm. Ecce fundamentū erroris:⁊ hoc vēit ex ignorātia:qz immo magis tūc est obstinata i illo pctō volūtas peccantis:iō dicit in quocūqz loco ceciderit ibi erit. Nota exēplū de duobus quos vultis punire de aliquo defectu ⁊ vnꝰ recognoscēs culpā suā humiliter petit veniā, pmittens emendā:statim remittitis sibi. Alius ꝯo obstinatus rebellat:iō pcutitis eū gladio ⁊c. idē est de peccatoribus. Ecce quare dicitur si ceciderit lignū ad austrū. Qō aūt mors dicatur cadere. autoritas. ij. reg. iij. Nō ignoratis qm̄ princeps maximꝰ cecidit in israel. Dicit dauid de morte abner. de isto cadere ergo recepi thema dicēdo cecidit quater:iō quia quatuor sunt modi seu cōditiones moriēdi. Nā aliqui moriūtur in peccato originali:iō ꝺz ꝑmo cecidit.

Aliq̄ i pctō mortali:iō ſcōo ꝺz cecidit.

Aliq̄ in pctō veniali:iō ꝺz tertio cecidit

Aliq̄ i gra spūali:iō ꝺz quarto cecidit.

¶ Primo dico ꝙ aliqui moriuntur in peccato originali vt pueri nō baptizati:ideo nō pñt intrare gloriam paradisi. Qz dicit xp̄s beato ioanni:qm̄ sibi ostendit gloriā paradisi. Nō intrabit in eā aliq̄d coinquinatuz aut abominationē faciens. Apo. xxj. peccatū originale est q̄dā macula quam recipit aīa in vtero mulieris:ac si rectores huiꝰ ville facerēt vnā imaginē vt ponerēt in tēplo:q̄ tū ducīt ad tēplū cadit in lutū ⁊c. Et de hoc peccato dicit dauid in. p̄s. l. Ecce em̄ in iniquitatibus ꝓceptꝰ sū:⁊i pctis ꝓcepit me mr̄ mea i. in peccato originali. Et ponit ibi plura le ꝓ singulari. Nota pctm̄ originale est vnū numero in vno hoīe:ꝫ i oibꝰ est vnū spē:vt dicit. s. tho. ꝑma scōe. q. lxxxij. ar. ij. ⁊ di. xxxviij. q. j. arti. iij. Est tn̄ etiā in vno homine peccatū originale multiplex ꝛtute:qz ꝛtualiter ꝓtinet oīa pctā:vt dicit. s. Tho. j. scōe. q. lxxxij. arti. ij. ad scām Sic igit̄ pz quō ꝛbū dauid intelligēduz est cū dicit. Ecce em̄ in iniqtatibꝰ ꝓceptꝰ sum. loquens de peccato originali i quo pueri ꝓcipiuntur. Propter hoc nisi lauentur baptismo nō pñt intrare paradisum iō ꝺr. Amē amē dico vobis:nisi q̄s renatus fuerit ex aq̄ ⁊ spū sctō nō pt introire i regnū dei. Joā. iij. Ideo debetis esse diligentes vt pueri baptizenť nec cadāt extra glām hoc est i libū pueroꝝ. No. oēs tenenť ad baptismū ⁊ sine eo nō pōt esse salus hoibꝰ vt dicit. s. Tho. iij. p. q. lxviij ar. j. ⁊. iiij. di. vj. Itē pueri baptizatoꝝ debent baptizari. Et etiā si mō aliq̄ sanctificī carent in vtero necesse esset eos baptizari vt p susceptionē characterꝫ aliꝰ membris xp̄i ꝓformarenť. Hec. s. tho. iij. pte. q. lxviij. ar. j. in solu. scōi et tertij argumentoꝝ. Itē vbi. ē. ar. ij. dicit ⁊ ꝓbat ꝙ nullꝰ potest saluari sine baptismo in actu vel p posito. Dicatur quō sunt quatuor domꝰ i corde terre. Prima est inferior:⁊ ista est infernꝰ dānatorum. Scōa est locus purgandorum. Tertia est lumbus puerorū. Quarta est sinus sanctoꝝ patrū. In limbo ij cadūt pueri qui moriūť cū pctō originali solū siue sint filij xp̄ianoꝝ siue infideliū:nō habent ibi nisi solā penā dāni De hoc. s. Tho. ij. scrip. di. xxxiij. q. ij. ar. ij. disi. xlij. q. ij. ar. j. iiij. di. xvj. q. j. ar. ij. q. ij. ⁊. iij. pte. q. j. ar. iiij. ad. ij. Et dicit sctūs Tho. in. ij. sniaꝝ ꝙ disputant inter se:et stant lete. Alie sepate cum solo pctō originali cognoscūt oīa naturaliꝰ cognoscibilia a rōne ⁊ multa alia dicit. s. Tho. ij. di. xxxiij. q. ij. ar. ij. iiij. di. l. q. j. arti. j. ad. vij. Itē in de malo. q. v. ar. iij. habent em̄ claritatē intellectꝰ sed nō glorie nec diſplicet eis nec tristanť: sicut nec tu habes tristitiā:qz nō es rex aragonū:qz non debetur tibi: vel qz nō habes alas ad volādū Idē est de illis pueris:ideo dicit. Audite verbū istud quod ego loquor super vos planctū. Cecidit ⁊ non adiciet vt resurgat. Virgo israel ꝓiecta est i terrā:nō est qui suscitet eā. Amos. v. Nota planctuz quia mortua est creatura sine baptismo Nota ergo quō est magnū peccatū quādo mulieres cuiusuis sint status occidūt proles ne peccatum sciatur:⁊ cōtra apothecarios qui dant medicinas vt moriātur:ideo dicit ꝛgo israel. Illam alam vocat virginē:eo quia nūqz consensit in aliquo peccato:⁊ ꝓiecta est in terrā:scz in limbo. Ecce ꝑmū cecidit. ¶ Dico secūdo ꝙ aliqui moriunť in peccato mortali qui dure puniunť:vt religiosus qui nō tenet suā regulā nec vota q̄ iurauit:vel presbyter qui nō viuit caste:vel laicus qui non

est obediēs deo nec ꝓceptis eius:vel q̄ nō seruat castitatē. Nā tales moriunť in peccato mortali ⁊ vadunt ad infernū: dānatoꝝ ad centū milia diaboloꝝ:ideo de talibus dicitur. An ignoras quoniā benignitas dei ad penitentiaz te adducit. Scōm aūt duriciā ⁊ impenitens cor thesaurizas tibi irā in die ire ⁊ reuelationis iusti iudicij dei: qui reddet vnicuiqz ꝛm opa eius. Ad rom̄. ij. Nota: O miser peccator:an ignoras te esse in peccato:⁊ benignitas dei ad penitentiā te adducit: q̄ tamē ad penitentiā noluit adducere angelos peccantes. Sed immediate cōtra eos facta fuit exectio ⁊ oibus dat spacium penitentie. Sed q̄ nolunt cōuerti quādo moriūtur cadūt in inferno. Autoritas cū secretis. Qui ceciderit sup lapidez istū ꝓfringeť sup quē ꝯo ceciderit cōteret eū. Mat. xxj. ¶ Dico tertio ꝙ aliq̄ moriūtur in peccato veniali solū:ideo ꝺz tertio cecidit:ꝫ fecerūt multa pctā mortalia:tn̄ fecerūt penitentiā: ꝫ nō ꝓdignā Jam tales qñ moriunť nō statim vadunt ad paradisum:nec ad infernū:exquo cōfessi fuerunt sed vadūt ad purgatoriū qō est domus plena ignis:qui virtute diuina cruciat animas magis ꝙ si aīa esset in furno ardenti. Nota dicit. s. Tho. iij. di. xxj. q. j. ar. j. q. iij. ⁊. iij. pte. q. xlvj. ar. vj ad tertiū ꝙ minima pena purgatorij est maior ꝙ maxima hic. Et pena purgatorij semp taxať ꝛm quātitatē pcti: vt dicit s. Tho. in. iiij. di. xx. qz tn̄ est ad solnēdū peccatū. Et pena purgatorij purgat illa reatu pene in soluēdo penam. vt dicit. s. Tho. iij. di. xxj. q. j. ar. iij. q. ij. Et iō dicit Si q̄s supedificat sup fundamentuz hoc aur:argētū:lapides ꝑciosos:ligna:fenū stipulā:detrimentū patiet:ipe tn̄ saluus erit sic tn̄ quasi p ignē. j. Coz. iij. Nota si q̄s supedificat sup fundamentū hoc. s. fidei:qz ad purgatoriū nō vadūt nisi xp̄iani qui stant sup hoc fundamentū fidei:sed edificauerūt ligna:fenū:⁊ stipulā. i. pctm̄ veniale. Jō patiunť in illo igne. Pro quo notādum ꝛm. s. Tho. iij. scrip. di. xxj. q. j. ar. ij. q. j. ꝙ triplex differētia ponitur pcatoꝝ venialiū. Quia quedā sunt grauissima in genere venialiū ⁊ difficillime purgabilia:⁊ hec ꝑ lignū significanť. Quedam minima que per stipulam significātur. Quedā media. que ꝑ fenū significantur. Ratio dictoꝝ quia venialia charitati adiuncta possunt per aliquam penā consumi. Ideo conuenienter ꝛm methaphoram significanť illis que per ignem consumunť. Et qz quāto aliquod peccatum est grauius tāto difficilius purgať et in peccatis venialibus inuenitur alterū altero grauius. Ideo conuenienter eoꝝ diuersitas significať per diuersitatē eoꝝ que facilius ⁊ tardius ꝙsumunť ab igne Et quia perfectio cuiuslibet quātitatis ternario cōprehenditur ꝓpter principiū medium ⁊ finē. Ideo triplex differentia peccatoꝝ venialiū: vt patuit ponit. His dictis consonat beatus Aug. cuius verba magister ponit in. iiij. dist. xxj. Dicūt tn̄ doctores ꝙ minima pena purgatorij est maior omni pena huius mūdi qō et sanctus Tho. cōcorditer tenet vt patuit Nota practicam qūo anima cadit in purgatorio de manibus boni angeli. Et dicit anima in purgatorio existens malicie diaboli. Ne leteris inimica mea sup me qz cecidi supple in purgatorio: qz cōsurgam supple cōpleta pnia. Miche. vij. Ecce tertiū cecidit. ¶ Dico quarto ꝙ aliqui moriunť in gratia spūali pure:sicut sunt hoies vel mulieres:qui tenent vitā apostolicā sen spūalē:q̄ ꝛz fecerint pctā mortalia:tn̄ fecerūt cōdignā penitentiā ꝓfitētur sepe ⁊ cōicant:⁊ plorāt sua pctā ⁊ faciūt magnas penitentias:⁊ lucrank magnas idulgētias ⁊c. intn̄ ꝙ si ponerenť in statera diuine iustitie oīa bona q̄ fecerūt ⁊ bona opa in vna pte ⁊ mala in alia: plus ponderarēt bona ꝙ mala:tales qñ moriunturvia recta vadūt ad paradisuz ⁊ ascendunt ad gloriam celestem. Et de istis dicit aplꝰ. Scimus em̄ qñ ſ terrestris domus nostra huius habitationis dissoluatur:q̄ edificationem ex deo habemus domū nō manufactā:sed eternā in celis. ij. ad Coz. v. De ꝙlibet tali aia beata ꝺz in euāgelio. Cecidit in terrā bonam. Lu. viij. De qua dauid. Credo videre bona dñi in terra viuentiū. Cauete ne cadatis de paradiso. Dicit dō. Impulsus euersus sum vt caderē:⁊ dñs suscepit me. Fortitudo mea⁊ laus mea dñs:⁊ factus est mihi in salutē. ꝑs. cxvij. Nota impulsus. s. in morte per diaboli tētationes:sed dñs suscepit me. Qui mittit angelos suos ⁊c. Laus mea. s. in acre cōtra

demones:qñ dixi Deo gratias q̄ liberauit me de tali pct̄o:de quo ille ꝓditor me tentauit ꝛc. Dñs factus est mihi in salutem.qñ dat mihi gloriam celestem.

¶ Dñica in sexagesima. Sermo.iij.

DAtus est mihi stimul⁹ carnis mee. ij. Cor.xij. Pro huius verbi declaratiõe est sciendum q̄ inter multa ⁊ magna mala miserias huius mundi sunt duo: scilz ꝓmptitudo ad malum: ⁊ difficultas ad bonum. Ad malum autem inclinamur naturaliter. Et ideo dic̃tur. Sensus enim ⁊ cogitatio humani cordis in malũ ꝓna sunt ab adolescentia sua. Gen.viij. Sed difficultas ẽ illi q̄ vult viuere sancte ⁊ ordinate.s.iurta dei volũtatem:⁊ impedit ⁊ retrahitur ab extra.s. carne. Sicut em̃ equus qui ō se est leuis impeditur tamẽ a curru quem trahit.ita etiã alia que de se est leuis ad currendu ad paradisum retrahitur onere carnis: quod trahit ⁊ ꝓtradicit. ideo apostolus. Caro ꝓcupiscit aduersus spiritũ:spũs autem aduersus carnem. Ad gal.v. Multi vellent viuere in humilitate ⁊ castitate:⁊ sic de alijs: sed impediũtur a carne. De hoc cõplangendo se ap̄lus dicit. Cõdelector em̃ legi dei ſm interiorẽ hoiem. Video aũt aliã legẽ in membris meis repugnantẽ legi mẽtis mee ⁊ captiuantẽ me in lege peccati:que est in membris meis Infelix ego hō quis me liberabit de corpore mortis hui⁹.ad Ro.vij. Ideo ex hac difficultate aliqs dimittit bonã vitã: sed ſm interiorẽ hoiem instigatur ad vitam virtuosam:quẽadmodũ stimulat asinus vtvadat:iō ap̄s de stimulo suo dicebat thema. Datus est mihi ꝛc. Ꝑtz ergo thema. Et inuenio in sacra scriptura q̄ xp̄s hz quatuor stimulos quib⁹ diuinitus excitamur vt vadamus ad paradisum.

Primus est dolor corporalis affligẽs.

Scõs est dolor cordialis cõpungens.

Tertius est timor iudicialis cõfigens.

Quartus est amor spũalis perurgẽs.

De ꝓmo singl'r loquit̄ thema. Datꝰ ẽ ꝛc.

¶ Dico ꝓmo q̄ deus hz stimulũ de dolore corporali affligente:ne scz pigritemur in bona vita:sicut sunt infirmitates: dolores:pauptates:fames: siccitates mortalitates ꝛc. Nõ credatis q̄ deus delectetur in nostris malis:sed ratio principalis nostraꝝ afflictionũ ex parte dei est reductio:excitatio:⁊ ꝓmotio ad bonũ: ⁊ tandem introductio ad gl̃iam. Nota ad hoc similitudinẽ de iumẽto qõ portat onꝰ q̄ nõ delectabiliter ꝛberat a dño suo:sed si deuiat avia:tũc percutit ⁊ ad viã reducitur per flagellũ. Si ꝛo nõ deuiauit adhuc cũ flagello ꝓcutitur nõ delectabiliter sed vt citius vadat:⁊ vlteriꝰ percutit vt currat ⁊ tandẽ ad domũ veniat. Si etiaꝫ via ad paradisum est bona vita. Hec est via ambulate in ea:⁊ non declinetis neq̄ ad dexterã neq̄ ad sinistrã. Esa.xxx. Sz aliquoties hoies deuiãt ad dexterã amore ꝓsperitatis dimittentes bonã vitam:⁊ faciunt ꝓtra dei mandata: vel ad sinistrã timore aduersitatis: vt fugiant mala dimittunt bonam vitã. Videns ergo deus q̄ iumentũ suũ deuiat avia recta stimulat ipsum flagello infirmitatis vel famis doloris:vel mortalitatis q̄ tangũt carnẽ vt dicat homo. Si ego essem in via bone vite nõ stimularet me: ⁊ sic reducitur ad viã cõterendo:cõfitendo ⁊ remittẽdo ꝛc. Si forte sit in via:sed vadit tarde tepide ⁊ spaciose:stimulatur etiã a deovt citius ambulet per bona opa accelerãdo ⁊ festinando ad bonã vitã meliorandã se.s. cuz maiori feruore spiritus vt diligentius faciat bona opera. Hanc stimulationẽ ⁊ sic milẽ tangit dauid qui de se dicebat deo. Ut iumentũ factus sum apud te: et ego semper tecũ. Tenuisti manum dexteraz meã:⁊ in volũtate tua deduxisti me: ⁊ cũ gloria suscepisti me. ps.lxxij. Nã dauid optime sentiebat stimulũ dei:ideo si erat extraviã statim reducebat se adviã dicẽdo. Miserere mei deus ꝛc. Sz si iã erat in via feruẽtius operabaꝫ.ideo dicit. Ut iumentũ factus sum. Hic apparet defectus noster. qz nõ possum⁹ dicere. Ut iumẽtũ factus sum:sed minus q̄ iumentũ: qñ iumẽtũ si est extraviã ⁊ flagellaꝫ a dño suo statim reducit se adviã. Nã videt habere rationẽ ⁊ cognoscere: q̄ ideo percutit a dño:qz est extraviam. Et tu qui p̄ peccata es extraviã bonevite ⁊ deus flagellat te:tu nõ cognoscis nec ꝓpter hoc redis adviam.immo multi efficiunt ex hoc peiores:iõ nõ potes dicere cũ dauid. Ut iumentũ factus sum. sed minus q̄ iumẽtum. Item si iumentũ sit invia ⁊ percutitur a dño:statim meliorat passum accelerando:quasi cognoscat q̄ dñs:ideo percutit ipsum. Et qñ tu homo vel mulier a dño flagellaris:facis oppositũ: non solũ non meliorꝛas te immo in corde tuo recipis indignationẽ contra deũ: dicẽdo malas grates ꝛc. Nõne videtur vobis q̄ tumus minus q̄ iumentũ. De hoc stimulo dicit apostolus. Ne magnitudo reuelationum extollat me.i. extra viam tollat. datꝰ est mihi stimulus carnis mee angelus sathane q̄ me colaphizet.ij.ad Cor. xij. Paulus est super oms mortales ⁊ habuit donũ reuelationuz:qz sicut amicus oñdit amico totã domũ suã: ita xp̄s ostẽdit paulo paradisum ⁊ ordines angelorꝫ ⁊ oia edificia paradisi plus q̄ ioãni. intantũ q̄ dicit Aug. q̄ ostẽdit sibi diuinã essentiã. Paulus em̃ in raptu vidit diuinã essentiã: vt dicit sanc. Tho.i.parte.q. xij.articu.xi.in solutione ad scõm.vbi dicit q̄ sicut deus aliquid miraculose ac supernaturaliter in rebus corporeis operatur:ita etiã supnaturaliꝫ ⁊ ꝓter cõez ordinem mẽtes aliquoꝝ in hac carne viuẽtium:sed nõ sensibus carnis vtẽtiuz vsq̄ ad visionẽ sue essentie eleuauit: vt dicit Aug.xij.super Gen.ad literam:⁊ in libro de videndo deũ. de moyse qui fuit magister iudeoꝝ:⁊ paulo q̄ fuit magister gentium. Hec san. Tho.vbi.s. Idem dicit in iiij.dist.xlix.⁊ in de veritate.q.xij.a.ij. In materia de raptu:ideo ne magnitudo reuelationũ eũ extolleret datus fuit sibi stimulus carnis.glosa veriꝰ dicit q̄ iste stimulus fuit dolor lateris: scz punctio. Si dicatur hocimpediebat eũ ne ita cito ãbularet sibi auferẽdo ieiunia predicationes ꝛc. Rñdeo q̄ ap̄lus ꝓficiebat ex patientia illa ⁊ humilitate doloris:qz erat ita sanctꝰ q̄ curabat alios infirmos et q̄ ita pateret patiẽter. Si ergo ap̄lus tam sanctus indigebat stimulo: q̄to magis nos pctores debemus patiẽter sustinere flagella. Scõs stimulus est doctor cordialis pũgẽs. Iste est p̄dicator verbi dei qui per aures stimulat ⁊ pũgit cor vt ad deuz veniat. Secus est de p̄dicatore: seu doctore curioso qui predicat ꝟba ornata:qz iste nõ pũgit cor:sed solũ aures. Sz p̄dicator qui p̄dicat verba sacre scripture pungit cor supbi qñ reducit adviã hũilitatis: vl̃ auari qñ reducit ad viã liberalitatis ⁊ mie restituẽdo ⁊ sic de alijs De isto mõ loquẽdi ad cor dicit Esaias. Dicit dñs vester loquimini ad cor hierꝛ et aduocate eam. Esa.xl. Nota. loquimini ad cor. nõ dicit ad aures ipsas demulcendo rythmis seu verbis poetaꝝ. Hieru salem ꝛc hic sia. De isto stimulo auctoritas. Uerba sapiẽtiũ sicut stimuli ⁊ quasi claui in altũ defixi:q̄ per magistroꝝ consiliũ data sunt a pastore vno. Eccl's.xij Nota ꝟba sapientiũ.i.p̄dicatoꝝ: quia sicut iuriste vulgariter dicunt sapiẽtes:qz sciũt leges vel canones ⁊ allegatiões ꝛc. faciũt fieri iusticiam de receptis seu iniuriatis. Ita pred:catores sacre scripture faciũt iusticiã fieri.s.pniam pctõribus a diabolo deceptis:que est q̄dã iusticia penitentialis. Pnia em̃ est virt⁹ spãlis moralis:nõ theologicalis :⁊ ẽ pars iusticie cõmutatiue subiectiua:vt dicit.s.tho.iiij dist.xiiij.⁊.iij.parte.q.lxxxv. Et sic p̄dicatores sacre scripture faciũt iusticiaz fieri pctõribus:scz punitionẽ. ꝟbi gr̃a. Diabolus vt falsus emptor modico p̄cio emit aiam pctõris:in qua emptione est fraus vltra dimidiũ iusti p̄cij: qñ cõsulit hoi vt faciat vsurã:furtũ:rapinã: vl̃ q̄ retineat sibi decimã vel alias res:⁊ hõ sibi cõsentit:tũc vendit diabolo. Ideo quid debes facere venire ad iuristã leges scientẽ ⁊ canones sacre scripture: ⁊ sic p̄dicatoꝝ prẽdicãdo dicet q̄ debes facere restitutiõez si aliq̄d fuisti lucrat⁹ in ludo cũ taxillis. Et hoc qñ tentauit vl̃ decepit te diabol⁹ auaricia. Secũdo diabol⁹ decepit de luxuria iuuenes suggerẽs q̄ est magna delectatio:tu parens sibi ad punctũ:gloriã paradisi amittis ⁊ p̄dis oia merita in pũcto qñ tu ꝓsentis sibi qz p vnũ pctũ mortale bona opera mortificant. De bonoꝝ operũ mortificatione: vide sanctũ Tho. in.iij.di.xliij. Veni ergo ad sapientez in p̄dicatione habebis cõtritionẽ: ⁊ statim oia perdita tibi restituent. Ecce rõ quare p̄dicatores dicũt sapiẽtes. Auctoritas xp̄i. Ecce mitto advos pphetas sapiẽtes ⁊ scribas. Mat.xxiij. Scõo dicit sicut stimuli dicit q̄ verba p̄dicatoris sunt sicut stimuli:q̄ pungũt ꝓtra difficultatẽ ad bene operandũ: ⁊ quasi claui in altũ defixi cõtra ꝓnitatem ad malũ que per magistroꝝ ꝓsiliũ. Ilo.ordi. pphetaꝝ ꝟtũ ad vetus testamẽtũ: ⁊ ap̄loꝝ ꝟtũ ad nouũ:

data sunt a pastore vno. s. xpo. Tertiꝰ stimulus est timor iudicialis cõfiges. i. dampnificans. Inter alia que multũ retrahũt hoiem a malo ⁊ a pctõ ⁊ excitãt ad bonũ est timor iudicij particularis vel gñalis: ad quod opz nosvenire: ⁊ forte citius q̃ credamus. Jõ dz ql̃bet intra se cogitare vl̃ cogitãdo dicere. O miservideamꝰ quẽ cõputũ reddã deo de vita mea. ⁊q̃d rñdebo xpo mihi dicenti. Ecce q̃d feci pro te: videamꝰ q̃d feciſti pro me. Bñdictꝰ erit qui tunc poterit dicere ⁊ rñdere dicẽdo. Dñe ego erã supbus: sz amore ⁊ exẽplo vestri fui hũiliatus. ⁊ sic de aliis. Sed vi deatis de illis qui nihil fecerũt. p xpo: et hoc timore q̃libet dz se a pctis custodire Sed et hoc timore aialia irrationabilia vincũt nos que a maximis cõcupiſcẽtijs abstinent timore periculi. Verbi gra. Canis lz famelicꝰ abstinebit nec recipiet panem si datur sibi cũ virga in capite vel cũ pũcto gladij: ⁊ nos minus q̃ bestie: nolumus abstinere a pctis timore gladij diuine iusticie ⁊ dãnationis immo despicimus. Jõ pctõribꝰ dicit dauid in psalmo. Nisi cõuersi fueritis gladiũ suũ vibrauit arcũ suũ tetẽdit ⁊ parauit illũ ⁊c. Jõ dõ orãdo dicebat. Confige timore tuo carnes meas. a iudicijs em̃ tuis ti. in po. ex viij. Iste stimulꝰ facit magnũ bonũ. Nota exemplũ de vno iuuene qui somniando fuit interrogatꝰ a xpo in iudicio ⁊ subito ex timore totus factus fuit canꝰ. i. albus. Jsto stimulo paulus fuit quersus q̃ q̃n xps sibi dixit. Saule saule duruz ẽ tibi cõtra stimulũ calcitrare. Act. ix. Cui xps ostẽdit se vt dicũt glose. sicut stabit i iudicio. Paulus statiz tremẽs ac stupẽs dixit. Dñe q̃d me vis facere. De isto ergo iudicio cogitate dicendo. Videamꝰ si modo mozerer q̃d esset de aia mea: q̃ tã malã vitã teneo ⁊c. Circa p̃dicta nota q̃ s. Tho. iij. pte. q. lvij. ar. vj. in solutiõe ad tertiũ. dicit q̃ paulꝰ in sua cõuersione vidit xp̃m corporaliter. Quartus stimulus est maior alijs: scilz amor spiritualis perurgens. Q̃n ea que quis facit: facit ex charitate dei ⁊ p̃primi solo puro amore facit: dato q̃ nõ esset infernus nec aliqua alia pena: sz sicut philocapti q̃ stulto amore pdunt somnũ ⁊ potũ ⁊ cibũ. Sic etiã de illis qui sũt ita philocapti de deo q̃ amore eius perdũt somnũ vigilando in oibꝰ perdũt cibũ ⁊ potũ ieiunãdo: ⁊ laborãt p bona opera. Jsto stimulo perurgebãtur apli xp̃i ⁊ discipuli: q̃ nõ timore. Nã pfecta charitas foras mittit timorẽ: imo exponebant se periculis ⁊ aduersitatibꝰ p dicãdo fidẽ xp̃i in honorẽ dei ⁊ salutionem aiaꝝ: dicentes. Charitas dei vrget nos. ij. Cor. v. De isto stimulo dicit auctoritas sacre scripture. Qui tenet aratrũ et qui gl̃atur in iaculo stimulo boues agitat: ⁊ cõuersaꝫ in operibꝰ eoꝝ. Eccli. xxxviij. Nota qui tenet aratrũ: aratrũ est lingua p̃dicatoris arans terrã ꝓsciẽtiaꝫ: vt faciat fructũ. puocãdo supbũ ad humilitatẽ: auaꝫ ad miam ⁊ liberalitatẽ ⁊ xp̃s tenet eã in manu sua: q̃ alꝫ nullꝰ posset fructuose p̃dicare. Vnde ẽ animũ p̃parare. s. legẽdo: studẽdo: cõtẽplãdo: ⁊ dñi est gubernare linguã. Prouer. xvj. scz p̃dicãdo. Itẽ qui gl̃atur in iaculo. s. ẏ̃ga q̃ est scriptura. Et sumit̃ p auctoritate seu potestate regali. Et iõ dz. Cõsurget ẏ̃ga de israel ⁊ pcutiet duces moab. Nume. xxxiij. Nullus rex põt gl̃ari iaculo: q̃ vicẽ gerẽtes ⁊ officiales xp̃i solũ sũt: nisi solũ dñs iesus xp̃s q̃ hz auctoritatẽ ⁊ potestatem regalez. Qui stimulo sui amoris boues agitat: scz potẽtes in potẽtia ⁊ scientia perfectos: q̃ oues. i. simplices tribus primis stimulis agitantur.

¶ Dñica in sexagesima. Sermo. iiij.

EXit qui semiat seminare semen suũ. Luc. viij. In presenti sermone cogitare modum quem tenent isti magistri domoruz. Notabilis sermo. q̃n volũt edificare vnã magnã domũ seu turrim. primo ponunt fundamentũ forte: taliter q̃ edificiũ non potest cadere vento nec pluuia nec terre motu: deinde edificãt cameras ad habitãdũ. Sic volo facere nũc in isto ſmone. Primo ponã fundamentũ ⁊ forte plus q̃z celũ ⁊ terrã. s. verbũ dei. i. historiã euãgelij. de q̃ dicit xps. Celũ ⁊ terrã trãsibunt verba aũt mea nõ trãsibunt. Lu. xxj. Et posito isto fundamẽto: edificabo plures cameras. s. intelligentias spũales in quibus habitent aie nostre ꝓtemplãdo. Dicatur breuiter historia euãgelij ad lr̃az. Ecce fundamentũ positũ. De quo apls. j. Cor. iij. Fundamentũ aliud nemo põt ponere p̃ter id q̃ positũ est q̃ est xps ihus. glosa fides ihesu xp̃i. Super isto fundamẽto edificabo tres cameras. i. tres intelligentias spũales p animabus nr̃is.

Prima vocatur anagogia. i. supnaturalis que est de mundiali creatione.

Scda vocat allegoria vel figuralis q̃ est de humana redemptione.

Tertia vocat tropologia vel moralis que est de euangelica predicatione.

¶ Dico p̃mo q̃ p̃ma camera vocat anagogia: ab ana q̃ ẽ ſurſũ ⁊ agoge ductio i. ſurſum ducẽs: q̃ est q̃n facta vel dicta in sacra scriptura exponunt̃ de his q̃ speramus in celesti gloria. Dicit aũt prima pars euãgelij. Exijt q̃ ⁊c. No. exijt deꝰ in mũdiali creatione. Creare põt dici semi nare. Rõ q̃n sicut agricola seminans semina per diuersos sulcos vel agros siue areas mittit semen suũ: sic ⁊ deus. Cogita q̃ totus mũdus sit quasi vnus cãpus quẽ deus seminauit. p. rio sanguie et nõ alieno. Et primo seminauit in celo nouẽ sulcos. i. nouẽ ordines ãgeloꝝ de puro semine scz substantijs spũalibus. Primus sulcus q̃ est in ingressu celi empirei vocat angeloꝝ. scõs archãgeloꝝ. tertiꝰ principatuũ. quartus potestatũ. quintꝰ ẏ̃tutũ. sextus domiationũ. septimꝰ thꝛonoꝝ. octauus cherubin. nonꝰ seraphin. Et i quolibet sunt tot milia miliũ. Dein de descẽdẽdo seminauit celũ crystallinũ q̃ alꝫ dz aqueũ. a phis ẏo vocat primũ mobile in quo nõ sunt stelle. Deinde descendẽdo in sulco firmamenti seminauit stellas scz solẽ lunã ⁊c. Itẽ descẽdẽdo seminauit elemẽta pura. s. ignẽ cũ suis q̃litatibus: aerẽ cũ auibꝰ: aquaz cũ piscibꝰ: terrã cum animalibus plantis ⁊ homini bus: fontibus ⁊ metallis. Ecce q̃o creare dz semiare. Et possumus dicere. Dñe nõne. i. imo certe bonũ semẽ seminasti in agro tuo. Mat. xiij. De hoc dicit thema. Exijt q̃ seminat semiare semẽ suũ: non se mẽ alienũ. Et iste est itellectꝰ anagogicꝰ i. supnaturalis. Nota cũ dicit. Exijt seminare supple deus creator. Sz vñ exiuit. Querũt aliq̃ vbi habitabat deꝰ ante mũ di creationem. Rñsio q̃ ante mundi creationẽ habitabat deus in secretissima camera eternitatis sue in qua etiã habitat modo vbi sunt pater ⁊ filiꝰ ⁊ spiritussanctus: q̃ est camera maior celo ⁊ terra ⁊ toto mũdo: nec p se creauit mũdũ: sed pro nobis ad habitãdũ. De habitatiõe autẽ dei dicit ꝓpheta. Esa. lvij. Dñs excelsus ⁊ sublimis habitans eternitatẽ vbi erat secretus ⁊ inuisibilis ⁊ incognitus ab oi creatura. Jdeo ꝓpheta. Vere tu es deus absc̃ditꝰ: deus israel saluator. Esa. xlv. Exinit aũt de camera eternitatis i creatione mũdiali: nõ dimittẽdo eternitatez sed õr exire manifestãdo se: faciẽdo se cognoscibilẽ p creaturas: sicut dicit phs. q̃ ẏtꝰ exit ad extra p opatiõez: vt pz i ferro ignito si tangat: ⁊ radix õr exire extra p germinationẽ q̃n i tpe veris exeũt flores ⁊c. tñ nõ radix nec arbor mouet se de eodez loco. Sic radix diuinitatis exit ad extra ad ramos. s. ad creaturas p q̃s cognoscit ⁊ mãifestat tãq̃ p effectꝰ ⁊c. Aut. Jnuisibilia dei a creatura mũdi p ea que facta sunt intellecta cõſpiciunt̃: sempiterna q̃z eiꝰ ẏ̃tus ⁊ diuinitas ita vt sint inexcusabiles. ad Ro. j. Nota inuisibilia dei. s. potẽtia: sapiẽtia: diuinitas: maiestas ⁊c. Ecce q̃re dicit. Exijt ⁊c. Sz nota cũ dicit q̃ quatuor ptes facte sunt de semine: q̃ aliud cecidit secus viã ⁊ cõculcatũ est: et volucres celi comederũt illud. Hoc semẽ fuit lucifer cũ suis sequacibꝰ. s. malis angelis q̃ cecidit secus viã. i. deũ qui dicit Ego sum via. Jo. xiij. Dic practice casuz suũ. Qui cũ videret se sup oẽs creaturas excellẽtiorẽ ẽm greg. voluit se deo parisi cari ⁊ suũ pctm̃ reuelauit oibus angelis ⁊ multi sibi cõsenserunt de quolibet ordine. boni aũt. s. michael: gabriel ⁊c. cũ alijs cõtradixerũt: ꝓpter q̃ lucifer cũ suis cecidit de celo i ifernũ: cui dixit ꝓpheta. Q̃o cecidisti de celo lucifer q̃ mane oriebaris: corruisti i terrã ⁊c. Esa. xiij. Unde sequit̃ in euãgelio. Et conculcatũ est. s. a bonis angelis cõtradicẽtibus: ipsum cũ suis sequacibꝰ de celo ejiciendo. Et volucres celi. i. supbe elationes cordis comederũt illud. i. destruxerũt irreparabiliꝫ: i tm̃ q̃ passio xp̃i nihil eis pfecit. Aliud cecidit supra petrã ⁊ ortũ aruit: q̃ nõ habebat humorẽ. Hec pars fuerũt pmi parentes. s. Adã ⁊ Eua. Hoc semẽ cecidit supra petrã. s. iobedictie q̃ comederũt õ fructu vetito. Et natũ aruit q̃ dicũt doctores q̃ adam ea die q̃ natus est de matre ẏgine s. terra q̃ nõdũ fuerat corrupta aliq̃ peccato: aruit. i. peccauit: q̃ nõ habebat hu

morē ſ.gratie dei nec charitatis nec deuotiōis q̄ viuificant aiam rōnalē. Aliud cecidit iter spinas ⁊ simlr exorte spine suffocabāt illud. Hoc semē fuit totū genus humanū ab Adā descēdēs qđ cecidit inter spinas. ſ. penas penalitatū ⁊ multaꝝ tribulationū miseriaꝝ necessitatū ⁊ infirmitatū: ⁊ simul exorte spine suffocauerūt illud. ſ. p morē corporalē q̄ totū suffocat Sec⁹ si adā nō peccasset. Aliō cecidit in terrā bonā ⁊ ortū fecit fructū cētuplū. ſ. angeli boni q̄ steterūt fortiter. Qui post casum maloꝝ angeloꝝ ceciderūt coram deo pverā obediēnā dicētes. Nō ē equū q̄ creatura eq̄pareť creatori. Et ortū fecit fructū cētuplū. ſ. glorie ꝓfirmate: qz sicut mali angeli fuerūt humiliati ita boni fuerūt exaltati ⁊ per gratiā cōfirmati. Aut. Supbū sequiť humilitas: ⁊ humilē spū suscipiet gloria. Prouerb. xxix. Nota supbū. ſ. luciferū sequiť humilitas ⁊ deiectio: ⁊ humilē spū suscipiet gloria scz michaelē. Ecce h̄ pria camera p pſonis speculatiuis ⁊ contēplatiuis. Scōa camera vocať allegoria seu figuralis q̄ ēſt de humana redēptiōe. Dr allegoria ab allon qđ est alienū: ⁊ gore snia q̄si aliena snia. q̄n vnū factū significat aliud credēdū in sancta fide catholica: ⁊ exponitur de deo Dū q̄ dicit. Exiit q̄ seminat ⁊c. allegorice pōt exponi de incarnatiōe filij dei q̄ pōt dici seminare. Nota sicut ille q̄ semiat in tēdit multiplicare ⁊ fructū habere, ppter qđ elegit terrā bonā nō spinosam vl̄ arenosam nec petrosam. Sic fecit de⁹ pr̄i filij sui incarnatiōe: qz ꝛz in mūdo fuissent multe mulieres sancte: tñ vltra q̄nq̄ milia annoꝝ expectauit terrā bonā dignaz ⁊ sanctā. ſ. virginē mariā optime cultam in qua nūq̄ fuit mala herba pcti: in qua seminauit illud supbenedictū semē. de q̄ Lu. viij. Semen est verbū dei: qđ verbuz caro factū est. Joā. j. vt multiplicaret et fructū faceret inestimabilē sanctarū pſonaꝝ. Quot apli: discipli: innumerabiles martyres: doctores: cōfessores: virgines innocētes: penitētes: ⁊ cōtinentes. Ecce rō quare filij dei incarnatio dr seminare Auctoritas. Simile ē regnū celoꝝ homini qui seminauit bonū semē in agro suo Mat. xiij. Nota in agro suo. ſ. v̄gine maria que semp fuit ager dei. Ideo dicit spiritussctūs. Tota pulchra es amica mea ⁊ macula nō est in te. Canti. iiij. Dicit ergo enāge. Exiit. ſ. de⁹ pr̄. Pro quo sci. q̄ de⁹ pr̄ a pricipio mūdi vsq̄ ad filij sui incarnationē habitauit i domo rigoris iusticie clausus: in q̄ habitauit vltra quinq̄ milia annoꝝ seruās iusticiā rigorosaz intantū q̄ furto illi⁹ fruct⁹ qđ fecit adaz fuit ita rigorosus in iusticia: q̄ nūq̄ permisit q̄ aliqua pſona humana quātūcūq̄ bona sancta ⁊ amica sua itraret paradisum. Patet primo de adā: qui post peccatū fecit magnā penitentiā q̄diu vixit. ſ. nōgentis triginta annis. Señ. v. ⁊ fuit mortuus bon⁹ scūs ⁊ amicus dei. Etiaz eua: nō tñ p̄misit eos intrare in paradisum: imo descenderūt ad infernū. Idem de noe qui seruiuit deo nōgētis ⁊ q̄nquaginta annis. Señ. ix. ⁊ sic de aliis. Quod plangēs dauid dicebat. Quis est homo q̄ viuit ⁊ nō videbit morteꝫ ⁊c. q̄si diceret null⁹: imo erat intātū rigorosus q̄ statiz post pctm̄ vindicauit se de peccatoribus vt pz de diluuio. Señ. vij. Itē ō sodoma ⁊ gomorra. Señ. xix. Itē de vitulo in deserto ⁊ de multis aliis ⁊c. Sz in supbene dicta incarnatiōe filij sui deus pr̄ exiuit de castro rigoris iusticie: et intrauit plateā latā dulcoris misericordie. Qz mō si morīunť pueri nouiter baptizati: statim recipit eos in paradisum: ⁊ inueniunt ianuā apertā: ꝛz nūq̄ fecerūt aliqđ bonuz. Idē de perfecte obediētibus. Idē de digne penitētib⁹ quātūcūq̄ fuerit magni peccatores. Itē expectat mō ad pniaz dicens. Penitētiam agite. Mat. iiij. Ecce q̄ modo exiit de⁹ pr̄ de castro iusticie seminare semen suū iesum in agro vteri v̄ginalis. Sed nota q̄ hoc semē cecidit quadrupliciter. Primo cecidit secus viā. ſ. in natiuitate: qz noluit nasci in palatio vel domo: ꝛz secus viā. ſ. in diuersorio seu stabulo. Dic quomodo ioseph cum virgine grauida venit in bethleē: nec inuenit hospitium: nec domū nec hospitale in quo reciperenť. Vide hoc in sermone natiuitatis. Sequiť. Et cōculcatū est id est despectū a iudeis: qui ꝛz audiuerint tot mirabilia natiuitatis dei: caritatē noctis ⁊c. tamen timore herodis noluerūt ipm recipere nec adorare. Ideo dicit in persona christi. Esaie. j. Audite celi ⁊ auribus p cipe terra: quoniā dominus locutus est. Filios enutriui ⁊ exaltaui: ipsi aūt spre-

uerunt me. Cognouit bos possessorē suū ⁊ asinus p̄sepe domini sui: israel aūt me non cognouit. Et volucres celi comederunt illud. ſ. reges orientis: q̄ quasi aues cito venerunt ⁊ ipsum suppliciter adorauerunt: ⁊ cordialiter susceperūt tāq̄ deū creatorē ⁊ saluatorē mūdi. Scō cecidit supra petrā in sua p̄uersatione: qz iudei voluerūt ipm pluries lapidare. maxime qñ p̄dicabat eis de sua eternitate: dicēs: Amen amen dico vobis anteq̄ abraam fieret ego sum. Jo. viij. Tulerūt lapides ⁊c. Et natū. ſ. in cordib⁹ iudeoꝝ qñ incepit predicare crediderūt in eū dicentes. Hic est heres. Mat. xxj. Sz aruit qz non habuerūt humorē deuotiōis: qz nō fecit ipsos magnos dominos ⁊ magistros vt ipsi falsē expectabāt ō messia. Tertio cecidit inter spinas. ſ. in sua passione quando fuit coronatus corona spinaꝝ in domo pylati ⁊ in cruce iuxta ꝓphetiam salomonis: q̄ fuit tūc cōpleta. Ego sicut liliū inter spinas. Et sic tandē spinosis doloribus suffocatū est. ſ. p morē. Quarto cecidit in terrā bonā. ſ. in sua tumulatione qñ corpus fuit positū in sancto sepulchro: aiaꝝ vo in limbo sctoꝝ patrū. Et ortū. ſ. in resurgēdo fecit fructū cētuplū. scz sctoꝝ patrū liberationē ⁊ nostrā redemptionē. Et fuit cōpletū ꝓbū qđ xp̄s dixerat. Amen amen dico vobis nisi granum frumenti cadens in terrā mortuū fuerit: ipsum solū manet. Si aūt mortuum fuerit: multū fructū affert. Joā. xij. Nota q̄ xp̄s cōparat se grano frumēti ideo dicūt doctores q̄ corpus xp̄i non pōt ꝓfici nisi de pane frumenti. Nota ipsum solū manet. i. ipse solus fuisset saluus. Si autem mortuū fuerit multū fructū affert: qz oēs credentes p morē eius sivoluerint saluifient. Et hec est scōa camera p pſonis deuotis que possunt in hac habitare ꝓtem plādo qūo deus exiuit de domo iustitie in plateam mie ⁊ seminauit filiū ⁊c. Tertia camera vocatur tropologica vel moralis: que est euangelicalis predicatio. Predicare est recte seminare. Nota iā videtis qūovita humana ꝓseruať ex semine laboratoꝝ: qz aliter nō possemus viuere. Sic etiā p̄dicare est seminare triticuz de grano noui testamēti: vl̄ hordeū asperū de granoveteris testamēti in agris cōsciētiaꝝ nostraꝝ. Sic eñ ꝓseruatur vita spūalis ⁊ fides catholica: qz aliter iamvita spūalis ⁊ fides eēt despecta ꝓdite. aut. Nisi dñs exercituū reliquisset nobis semē quasi sodoma fuissemus: ⁊ quasi gomorra similes essemus. Esa. j. Et ad istū intellectū dicit textus euāgelij. Exiit qui seminat. ſ. p̄dicator. Nota ⁊ vñ exiit. Rñsio de studio seu cellavbi dz esse clausus studēdo: pēsando: ⁊ ruminādo: pquirēdo semē in granarijs dñi. ſ. autoritates figuras: silitudines ⁊ parabolas. Qñ p̄dicator q̄vult p̄dicare fructuose nō dz irevisistando illū vel illū nec ponere se in negocijs: aliter nō poterit p̄dicare nisi fabulas nec facit fructū: imo dicitis vos. O iste tā bñ dicit ⁊ male facit. Jdeo hodie conuertunť pauci nostris p̄dicatiōib⁹. Ecce q̄re dicit exiit. ſ. p̄dicator de studio: seminare semē suū. ſ. xp̄i nō alienum. ſ. Ouidij vel Virgilij: nec hoim dānatoꝝ. Semen xp̄i est bibliavetus ⁊ nouū testm̄. hoc est semen qđ facit fructum deuotiōis: amoris charitat⁹: pnie: ⁊ saluatiōis: iō dicit xp̄s. Qui hz sermonē meū: loquať sermonez meū vere: qđ paleis ad triticū: dicit dñs. Nunq̄d nō verba mea sunt quasi ignis ⁊ quasi malleus ꝛterens petram. Hiere. xxiij. Nota qđ paleis. i. dicta poetaꝝ ad triticū scripture sacre cōmiscēdo: ꝛz qñq̄ ꝛz raro possit allegari aliq̄ autoritas poetarum ad propositū. Sed facere totum sermonē de dictis vel factis poetaꝝ hoc est malū. Apostolus paulus p̄dicauit xxxvij. annis. ⁊ nō legiť allegasse autoritates poetaꝝ nisi ter. Ecce quare dicit semen suū. De hoc dabo vobis vnā cōcordantiā ad propositum loquentē de p̄dicatoribus di. Euntes ibāt ⁊ flebāt: mittētes semina sua. Uenientes aūt venient cū exultatione: portātes manipulos suos. ps. cxxv. Nota euntes ibant: qz predicator duobus modis debet ire ad p̄dicādū scz spūaliter ⁊ corpaliter. Primo spūaliter crescendo in deuotione: ꝓtemplatiōe p̄dicatione ⁊ feruore spūs de die in diem de mēse in mēsem: de anno i annū: semp augmētando ⁊ meliorando. Jdeo dicit. Euntes. ſ. spūaliter ibāt. Scōo corpaliter de loco ad locū: de villa ad villā ⁊c. nō stare in vno loco. Jdeo dicit xp̄s primis predicantibus. Eūtes in mundū vniuersum p̄dicate euāgeliū oi creature. Marci vlti. Nota predicate euangeliū: nō dicit

Ouidium: nec virgilium. Apl's assignat rationē di. Nō erubesco euāgeliū virtus eſt dei eſt in salutē oi credēti. Ro. j. Notat flebāt: qz pdicatoz debz flere rigādo agrū seminatū vt faciat fructū sicut vos facitis de agris irriguis: orādo, p eis deuote cū lachrymis. Nota mittētes semina sua. ſ. autoritates figuras ⁊ silitudines de veteri ⁊ nouo testamentis. Nota venientes. ſ. ad gliaz aie in die obit⁹: venient supple ad gloriā corpis in die iudicij cū exultatione: qñ scti pdicatores venient ad diē iudicij cū magno gaudio et cū magno honore ducētes secū sub banerio suo oēs illos qs querterūt ad xpm suis pdicationibus. Dicit Greg. in homilia q̄ tūc venerīet petr⁹ cū iudea. Jo. cuz asia. Mathe⁹ cuz ethyopia ⁊ sic de alijs sctis aplis ⁊ pdicatorib⁹. Qualis honor est baronib⁹ qñ sub bānerio suo hñt plures gētes armoz: idē tūc de sctis pdicatorib⁹ tūc dicēt illi q̄ fuerūt querſi regratiātes deo ⁊ pdicatori. O petre ⁊ paule ego erā infidelis ⁊c. sz ppterv̄as pdicationes fui versus. Idē dicent btō dñico ⁊ suis sequacibus: petro: thome: vincētio ⁊ oib⁹ eiusdē ordinis pdicatorib⁹: q̄ suis pdicationib⁹ querti fecerūt pctores a vijs suis pessimis. Ego erā hereticus vel supbus: pvos fui humiliat⁹ ⁊c. Sed nota q̄ de semine pdicatiōis fiūt quatuor ptes. Pria pars cecidit sec⁹ viā. qñ sūt alique psone q̄ habēt cor apertū ad oēs cogitationes q̄si cor essetvia publica. Et qñ tales audiūt v̄bū predicationis: recipiunt in corde bonū, ppositū bñviuēdi ⁊ cauendi decetero a pctis. Sed hoc semē reulcat a demonib⁹ ⁊ a trāseūtib⁹ cogitationibus rōnibus seu opinionib⁹ falsis. Uerbigratia. qñ pdicator seminat: qñ vsura est magnum peccatū mortale ⁊c. qz est ꝺ pceptū dei ⁊ ptra ordinationē ecclesiastarius, pponit restituere ⁊ abstinere de cetero viuere de bono iusto. Sed hoc semen cōculcat a trāseūtib⁹ cogitationib⁹ p cor dicētibus bene pones in testamento ⁊ filiꝰ tuus faciet restitutionē. O stulte: ⁊ tu fecisti pctm: ⁊ nō sufficit tibi cor faciēdi restōnem qūo credis q̄ filiꝰ ⁊c. Idē dicit de alia cogitatione. Si tu vis restituere ⁊ abstinere abvsuris de quoviues de quo tenebis statum: quid dimittes filijs: de quo maritabis filias. Jdeo oportet clandere cor ad oēm cogitationem ⁊ rationē in oppositum transeuntē. Idem de mulieribus vanis: quando audiunt a predicatoribus ḡtū peccatū est facere illas vanitates ⁊ superfluitates: pponunt decetero abstinere vt saluentur: sed hoc semen statim ꝛculcat a demone ⁊ cogitationibus trāseūtibus dicentib⁹. Tu habes virū inuenē luxuriosum ⁊ tu non facies ⁊c. ⁊ sic dimittūt bonū ppositū. Sed hec rō est falsa ⁊c. qz vos nō facitꝭ ista rō ne viri. pz. qz qñ itra domū estis nō estis ornate: sed qñ debetis exire domū nescitis quibus ornamentis vos ornare velitis. Jdeo pz q̄ non pro viro: sed pro alio facitis illud: ppter hoc dicit xp̄us. Dein de venit diabolus ⁊ tollit verbum de cor de eoz ne credentes salui fiāt. Aliud cecidit supra petrā. ſ. durā ⁊ frigidā indeuotionis: vt sunt psone que nullā faciūt orationē de mane nec de sero: nec faciūt penitentiā: nolūt remittere inimicis: nec facere pacem. Ecce petra dura sine aliq̄ deuotione. Uel hoc v̄bū tāgit dños ⁊ rectores cōitatū: q̄ cū audiūt v̄bū predicationis dicentis: q̄ deberēt facere bonas ordinationes p cōseruatione cōmunitatis ⁊ corrigere pctā notoria cū gaudio suscipiunt illud: sed natū aruit: quia nō habebat humorē. ſ. amoris cōitatis nec timoris dei. ideo nihil executaꝭ. ideo aruit ex timore ⁊ misericordia malarum personarū. Sed mori pro amore dei ⁊ reipublice ad beatitudinē inducit: iuxta verbum christi dicētis. Beati qui pſecutionē patiunꝭ, ppter iustitiā: qm̄ ipsoz est regnuz celoz. Math. v. Aliud cedit inter spinas. Christus exponit q̄ iste spine sunt sollicitudines auaricie q̄ nimis pungūt mentes auaroz quādo congregantvt ditentur. Nota q̄o diuitie acquirunt cū labore: possidentur cuz timore: ⁊ amittuntur cum dolore. Iste sunt spine que suffocāt verbū dei nō solū in laicis sed etiā in ecclesiasticis faciētib⁹ symonias. nota ꝺ effectus q̄ fiunt in missis sancti amatoris. Aliud cecidit in terrā bonā. ſ. i corde bono ⁊ optio. ſ. humili ⁊ deuoto. ⁊ facit fructū centuplū seruando decem pceptа: qz decies decē sunt centū. Et qñ tales transeunt de hoc mūdo ascendūt vsqz ad decimū celum in gloria. Ad quod ⁊c.

¶ Dñica in q̄nquagesima. Sermo. ſ.

Omnis plebs vt vidit dedit laudem deo. Luce. xviij. Tria sūt opa dei, ppt q̄ de⁹ est maxie laudād⁹ ab oib⁹ nobis. ⁊ de his trib⁹ ⁊ de q̄libz ipoz loquit thema: Ois plebs ⁊c. loco ⁊ capło vbi supra diri. Et hec tria tāgūtur p ordinē in euang. hodierno. ſ. laudare ⁊ et benedicere ⁊c.

Primū est mundanalis redemptio.

Secundum est humanalis conuersio.

Tertium est celestialis saluatio.

¶ Dico pmo q̄ psone mūdane i hoc mūdo debent deū glorificare rōne humane redēptionis quā fecit de humano genere. Et bene dicit redemptio vniuersalis seu mundanalis. nā oēs vniuersaliter redemit: ⁊ pro oibus abūdantissime soluit preciū. Et oēs illi q̄ ista redēptiōe volūt vti: hoc est credēdo⁊ obediēdo: pñt saluari. Et de ista vniuersali redēptione loquitur apl's dicēs. Unus est mediator dei et hoim hō xp̄s iesus q̄ dedit redēptionē semetipm, p oibus. j. ad Timo. ij. Et ex isto ope de⁹ est laudādus: benedicēdus ⁊ glorificādus. nā tu vehementer laudares q̄ te captū ⁊ vinculatū liberaret de posse in fidelū soluēs, p te ⁊c. ⁊ rō eēt ⁊ laudis cō gruētia. Ita est de dño iesu xp̄o. Nam ex pctō pmi hois ⁊ cōsequēter propter pctā nra oēs eram⁹ captiui cathenati ⁊ ligati in carcere culpe: ⁊ ad eternā mortē sniati hoc exp̄sse dicit. Esay. in psona dei. Propterea captiu⁹ duct⁹ est pp̄l's me⁹: qz nō habuit sciam: ⁊ nobiles ei⁹ interierūt fame ⁊ multitudo ei⁹ siti exarsit. Propter ea dilatauit infern⁹ aiam suā: ⁊ aperuit os suū absq̄ vllo termio. i. sine exceptio ne cuiuscūq̄. Et descēdēt fortes ei⁹ ⁊ populus ei⁹ ⁊ sublimes ei⁹: gl'iosiq̄ eius ad eū. Esa. v. Sz vent dñs sz iesus xp̄s verus de⁹ ⁊ verus hō: dñs celi ⁊ terre ⁊ vniuersoz: ⁊ redemit oēs precio sui sanguis Nonne vr ergo vobis bñ si, p qz: qz est a nobis laudand⁹: benedicēdus: ⁊ glorificandus: imo etiā nō sufficiunt laudes: propter hoc dixit dauid spū, pphetico loqns de ista redēptione, p tunc adhuc futura ac si iā facta esset. ⁊ hoc, ppt certitudinē, pphetie ⁊ dixit. Dirupisti dñe vincula mea. Ecce redemptio, ppter qō tibi sacrificabo hostiā laudis ⁊ nomē dñi inuocabo. ps. cxv. Et de ista redemptione vniuersali loquit principiū euāgelij hodierni cuz dicit. Assumpsit iesus. xij. discipulos suos secreto ⁊ ait illis. Ecce ascēdim⁹ hierosolymā: ⁊ psummabunt oia q̄ scripta sunt p, pphetas de filio hois. Tradetur eñ gentibus ⁊ illudet ⁊ flagellabit ⁊ cōspuetur: ⁊ postq̄ flagellauerit occidēt eū: ⁊ tertia die resurget: ⁊ ipsi nihil horū intellexerūt. Mō oriunt hic due questiones: ⁊ prima est quare euāgelista dicit q̄ apostoli nō intellexerunt hoc: cū xp̄s taz clare eis loquerēt. Et prima questio est literalis: scda est moralis. Nā certum est q̄ tunc apli nō dormiebāt: imo erāt vigilantes nec de alijs cogitabāt: nisi de his q̄ de ipo dicebant. Sed nota hic duas rñsiones: ⁊ prima est theologicalis quā ponit glosa. d. q̄ xp̄s quasi semp loquebat parabolice seu in figuris: ⁊ apostoli q̄ nō poterant cogitare q̄ de⁹ incarnat⁹ pateret tanta mala: credebant ipm loq̄ parabolice seu figuratiue: cū tamen loqueret clare. Sz ex hoc ipsuz non intelligebant fundantes eorū cor ⁊ credentiam in illo verbo. Nos audiuim⁹ ex lege q̄ xp̄s manet in eternū. Jo. xij. Jdeo qñ xp̄s eis loq̄bat de passione exponebant ⁊ credebāt q̄ eis loq̄bat figuratiue. ideo dicit euangelista. Ipi nihil horz intellexerūt. Secūda rñsio est p̄hie. Dicit p̄hs q̄ scientia et intelligere arbitramur cū causas eius cognoscim⁹. ⁊ ideo lz aliās effectus oculariter videaꝭ: ōr tamē nesciri si ei⁹ cā ignoratur: vt ptz de eclypsi solis ⁊ lune: de q̄ rusticus hz cognitionē: qz videt ocularitꝭ nō scientiā qz ignorat eius causam: sz scitur ab astrologis. Nescientib⁹ q̄ cām eclypsis p̄t dici Nō intelligitis hoc quia causam ignoratis. Ita est in, ppōsito: lz apl's a xp̄o audirent q̄ ipe hierosolymis debebat tradi: illudi: flagellari: ⁊ finalr i cruce mori: ⁊ tertia die resurgere: ipsi tñ nihil horū intellexerūt: qz fm causam patiendi rudes adhuc discipuli nō intellexerūt. Nesciebāt ei q̄ ipe vellet ligari vt ligatos vinculis petōz sibi credentes et obedientes liberaret. Credentes vt mō credūt infideles q̄ cū esset deus poterat eos liberare absq̄ hoc q̄ ipse ligaretur.

Item nesciebāt q̄ xp̄s vellet illudi z vitu perari vt homies sibi credētes z obedi ētes honorarenk ab angelis. Item nescie bāt q̄ vellet flagellari crudeliter vt cre dētes sibi z obediētes possēt corona glo rie coronari. Itē nesciebāt q̄ vellet i cru ce suspēdi: ne sui suspēderenk i furca in ferni. Item nesciebāt q̄ vellet mori tam doloroſe: vt aie credētiū z obediētiū vi uerēt in celo gl'iose. Itē nesciebāt q̄ vel let resurgere cum corpe gl'ioso vt daret suis spē resurrectiōis gl'iose i die iudicij Cuz g apli istas causas nescirēt: z scien tia sit p causas: vt probatuz est supra. iō dicit euāgelista. Ipsi vero nihil horū in tellexerūt. ideo dicit sanctus Lucas qui erat magnus philosophus. Erat verbū istud abscōditū ab eis: z nō intelligebāt que dicebank. Lu. xviij. Secūda questio est moralis. Quare hodie sctā mater ec clesia facit mētionem de christi passione cū dicat sapiens. Omnis tempus habēt tempus flēdi: z tēpus ridēdi: temp' plā gendi: z tēpus saltandi. Omne negociuz tp̄s z oportunitatē habz. Eccl's. iij. Cuz ergo hodie sit tp̄s leticie z exultationis q̄ dies carnisp̄uij: q̄re ergo fit mētio de xp̄i passione que est flebilis z tristis. Re spondeo: q̄ sancta mater ecclesia spiritu sancto gubernata z recta scies excessuz z gulositatem filioꝝ suorum quam faciūt his tribus diebꝫ in comedēdo z bibendo ideo cogitauit ponere coraz filijs christi passionem: vt fideles restringantur a gu losītate ꝓsiderantes quanti constitit pec cātum gule primoꝝ parentum non galli narum z pdicum: sed vnius pomi fructꝫ q̄ filiꝫ dei habuit suspēdi i patibulo cru cis. ideo apostolus. Recogitate euz q̄ ta lez sustinuit a peccatoribus aduersus se metipsum contradictionem vt nō fatige mini animis vestris deficiētes scilz exces siue comedēdo. ad Heb. xij. No. hic para bolam de tribꝫ latronibus euntibus cū saccis suis ad furandum ad quādā ciuita tē cū ꝓposito implendi saccos de au ro z argēto z de lapidibus preciosis: qui cum fuissent ad portā ciuitatis viderunt ibi nobilem hominez recēter suspensuz: qui querentes de causa suspēsionis illi fuit eis dictum q̄ fuerat suspēsus ꝓ quo dā furto fructus quod eius seruitor fece rat quia non fuit potēs satisfacere: ideo dominus eius fuit suspēsus. Quo audi to latrones adinuicem se respicientes di xerūt. Si tantus rigor iusticie hic serua tur ꝓ tam modico quid fieret de nobis Qui redierunt ad propria cū saccis suis vacuis. Bona gēs isti tres latrones sunt tres statꝫ huius mūdi: scilicet religioso rum: clericorum et laicorum. Et dicūtur latrones: quia omnes excessus quos fa ciunt in cibo z potu: z veltitu puniēk: vt latrocinia in iudiciō diuino. Nā sivꝫ vel plures dimittūtur manumissores vel te stamētarij alicuius diuitis mortui: z ipsi expēdūt bona z pecunias diuitis comedendo z bibēdo ꝛc. nec distribuuntur: vt ipse mandauit nunquid tales dicerētur latrones. immo. Dō ꝓlati z clerici quid sūt nisi testamētoꝝ dispēsatores z manu missores diuitis xp̄i q̄ mādauit dari pau peribus ꝛc. z ipsi nō curāt immo permit tūt pauperes mori fame ꝛc. Nec etiā he reditas christi sufficit pompis eorū z va nitatibus. Secūdus est status religioso rum: quia religiosus puersus etiam po test dici latro. Rō: quia si quis sponte di misit oia bona: z vult post furtiue bona sua recupare hmōi latro dicerek. Tales sūt ꝓplures religiosi q̄ oia bona sua di miserūt ꝓ votū paupertatis: z post furti ue volūt habere audiendo cōfessiones z faciendo predicationes z efficiūtur pro prietarij: z ideo tanq̄ latrones punienk in iudicio diuino. Tertius status est lai coꝝ: q̄ laicꝫ etiā pōt dici latro. Rō quia thesaurarius vel dispensatoꝝ regis: vel alicuiꝫ dñi q̄ cōtra volūtatē z ordinatio nē dñi expēdit pecunias comedendo: bi bēdo: vel luxuriādo ꝛc. talis vt latro puniek. Sic est de diuitibꝫ. nā diuites sunt thesaurarij z dispēsatores diuitis. s. dñi nostri iesu xp̄i et iō dicit. Sic nos existi met hō vt mīstros xp̄i z dispensatores. ſ. ad Coꝝ. iiij. ergo vt latrones punientur si male vtunk z ꝓtra dñi voluntatē: iō iā possumus dicere. Oēs q̄quot venerunt fures sunt z latrones. ioan. x. Istiveniūt mō furta ciuitatē scz quadragesimā: et q̄ libet vult implere saccū ventris de pdici bus gallinis z de caponibus ꝛc. Hoc mō q̄ peragreret coāas platoꝝ: clericoꝝ: re ligiosoꝝ: z laicoꝝ quot innocētes inueni renk stantes ad ignē. Sz i porta ciuitatz s. illius tp̄is q̄ragesime ecclia propoui

nobis honorabilē dñm suspēsum scilicet dñm iesum xp̄m ꝑ vno furto serui sui scz ade. Ideo cogitate rigorē iustitie dicēdo Socie: quid tibi videt: debemus impler e ventrē vel nō. Ideo dicit scriptura. Attē dite vobis ne forte grauenk corda vestra in crapula z ebrietate. Luc. xxi. Ex nimia esū comestione multa mala sequunk non solū i corpore: sz etiā in anima. Nota hic de Agarenis nūcijs visitantibꝫ conuentū maioricarū in die carnisp̄uij dicētibus. Per deū nō estis hoies boni. Ecce quot hoies bestiales q̄tum vorent carnes. Ec ce ratio quare ecclesia etiam hodie facit mētionē de christi passione. ergo refrene tis vos. Et si abundāter preparastis: fa ciatis partē pauperibus viduis q̄ gaude rēt si possent habere vnā scutellā cauliū vt acq̄ratis paradisum de illo ꝓ qō acq̄ri tis infernū. Scōm opus de quo deus est laudādus est humanalis cōuersio. Modicū esū valuisset; vniuersalis redēptio: q̄ infidelibus nihil valet: q̄ nolunt ea vti: nisi fuisset humana cōuersio. ſ. qñ detra hit ad se ꝓsonā de culpa ad gratiā deuo tionē z bonā vitā. ideo de hoc laudādus est deus. Rō. Nā q̄libet peregrinus meri to regratiādo laudaret q̄ eū conuerteret de via in qua errauit periculosa z mortife ra ꝓ quā ignorās ibat: ita est de pctōre Nā quilibet peccator errauit viā paradi si q̄n dimissa via humilitatis q̄ ducit ad para. ihsum: vadit ꝓ viā supbie mortiferā q̄ ducit ad infernū: z sic de alijs. Sz venit ille bonus homo iesus xp̄s filius v̄ginis marie: et conuertit peccatorē dando sibi cōpunctiones: vt cogitet et respiciat quā viā tenet: et si tūc moreretur quo iret. Et sic ꝑ semitā pnie reducit ad viā paradisi ducēdo de superbia ad humilitatē: de lu xuria ad castitatē: z sic de alijs. Et iō sa piens de hoc laudabat deū dicens. Lau dabit vsq̄ ad mortē aia mea dñm: z vita mea appropinquās erat ad infernū deor sum. Et liberasti me de perditione: z eri puisti me de tēpore iniquo. propterea cō fitebor z laudē dicā tibi: et bñdicā nomi ni tuo. Eccl'. vl. Hec humana ꝙuersio mꝫ stice ostendit in scōa parte euāgelij cum dicit. Factū est autē cū appropinquaret iesus hiericō: cecus quidā sedebat secus viā mēdicās. Et cū audiret turbā ꝑtereū tem: interrogauit q̄d hoc esset. Dixerūt aūt ei q̄ iesus nazarenus trāsiret. Et cla mauit dicēs. Jesu fili dauid miserere mei Nota de turba xp̄m sequēte. Quidā seq̄ bantur eū vt audirent verbū dulcissimū ab ore dei incarnati. Quidā eū sequebā tur vt haberent indulgentias a pena z a culpa a papa iesu. Quidā sūt infirmi vt ab eo obtinerēt sanitatē corporalē: q̄ vir tus de illo exibat z sanabat oēs. Luce. vj Quidā sequebank eū ex curiositate. Qui daz ex malignitate vt pharisei: vt ipsum possent in aliquo reprehendere. Et dum transirēt: cecꝫ q̄dā sedebat secꝫ viā mēdi cans: quesiuit q̄ gētes essent ille q̄ trans bāt: z fuit sibi dictū q̄ iesus de nazareth transibat: q̄ statim cepit clamare di. Jesu fili dauid miserere mei. Et dicit textus q̄ ꝙ preibāt increpabāt eū vt taceret. Mꝫ stice iste cecus secꝫ viā: est xp̄ian' existēs in pctō mortali q̄ nō est in via: q̄ deberet ire ꝓ viā humilitatis: z ipse vadit per viā supbie: z sic de alijs. Infideles ꝙo nō sūt secus viā: sed longe a via. Qñ aūt pecca tor. i. cecus reducit se ad viā. i. ad xp̄m q̄ de se dicit. Ego sum via veritas et vita. z incipit clamare dicēs. Jesu fili dauid mi serere mei: statim reprehendik. Iste defe ctus est hodie in mundo. Quādiu homo est secus viā. ſ. in peccatis mendicās mū dana z tēporalia nullus curat ipsum re prehendere: sed magis applaudent sibi. Sz si dat se deuotioni et bone vite: factū est statim reprehendik z redarguik. Ver bi gra. Si sit aliquis religiosus bene dis solutus iste talis a nullo reprehēdit: imo cōmēdak: sed si cōuertik ad deū z vult te nere bonā vitā: tūc dicūt moriak: intantū q̄ nō permittūt eū viuere vel dolēt de ei vita. Idē de clerico existēte secus viā mē dicante bona tēporalia: prebēdas z alia beneficia: iste talis a nullo reprehendik: immo cōmendak: sz si vult redire ad viā sc̄z ad xp̄m: factū est de illo. Idē de laico vsurario latrone homicida lenone: tales a nullo reprehendunk: imo cōmendank. Sed si facit restōnē z venit de mala vita ad viā bonā seu advitā bonā: factū est ta lis nō pōt viuere. Et qō sorti' est dicit tex t'. Et q̄ pībāt nō dicit q̄ seqbāt vl' comita bank: sz q̄ pībant. q̄ maiores i scia dignis tate z officio sūt ꝓni ad reprehēdēdū eos q̄ vellēt q̄os irēt ad infernū cū eis. De hoc bū̄s hic. fecit plāctū dicēs i. ij. plogo iob

vel in argumēto. Si aūt fiscellā iūco texerē aūt palmarū folia complicarē: vt in sudore vultus mei comederē panē ⁊ ventris opus solicita mēte pertractarē: nullius morderet: nemo reprehēderet. Nunc autē qz iuxta sniam saluatoris volo opari cibū q̄ nō perit: ⁊ sequit. Falsari⁹ vocor scz a maioribus ⁊ doctorib⁹ ⁊ magistris Jēsū xp̄s de talib⁹ dicit. Si de mūdo fuisse tis: mūdus qđ suū erat diligeret: qz vero de mūdo nō estis: ſz ego elegi vos de mūdo: pptera odit vos mundus. Joan. xv. Sed exēplo ceci qui ēpto magis increpabā: tanto magis clamabat: ad iesum est clamandū. ideo beatus petrus apl's dicit. Si exprobramini in noie xp̄i: beati eritis. ſ. pe. iiij. Tertiū opus de quo marie deus est laudandus est celestialis saluatio. Rō. Nā p̄cipue laudabilis est gubernator nauis cū p̄ maxima discrimina nauem ducēs tandē pducit ad portū salutz Sic etiā de gubernatore ⁊ creatura cum est inter pericula huj⁹ mūdi. ſ. inimicorū demonū ⁊ malarū inclinationū. tandē pducit eā ad portū paradisi. Tūc laudandus est ꝓprie maxime. Ideo dauid fecit de hoc vnū psalmū dicēs. Laudate dñm de celis: non dicit de terris: qz adhuc sūt in periculo. sed de celis: qz sunt extra periculum. Hec celestis saluatio ostenditur in tertia parte euāgelū cū dicitur. Stās aūt iesus iussit eum adduci ad se. et dixit Quid tibi vis faciā. At ille ait. Dñe vt vi deā. Ait illi. Respice. Fides tua te saluū fecit. Et confestim vidit: ⁊ sequebat illū magnificās deū. Et ois plebs vt vidit dedit laudē deo. Nota: quid tibi vis faciā: qz multe sunt misericordie. Rūdit cecus. Dñe vt videā. Dixit illi iesus. Respice: fides tua te saluū fecit. et confestim vidit ⁊ sequebatur eum. Nota q̄ iste fuit de societate xp̄i. Nota etiā fides tua te saluuz fecit: et confestim vidit: quia saluatio stat in visiōe xp̄i. Hec est vita eterna vt cognoscant te. ſ. esse solū verū deū: ⁊ quē misisti iesum christū. Joā. xvij. Quod vita eterna scz saluatio nostra consistit in visione divine essentie in ēplurimis tenet locis sanct⁹ Tho. vt primo scrip. di. j. q. j. ar. j. ⁊ iiij. di. xlix. q. j. ar. j. q. j. ⁊ ar. ij. q. j. Itē. j ij. q. iij. ar. iiij. et. vij. et idē sentit in pleriſq; alijs locis. Questio est hic et bona. Quare xp̄s attribuit salutationē virtuti fidei dicendo. Fides tua te saluū fecit: cū fides sine operibus nō saluet hominem. Auctoritas. Quid proderit fratres mei si fidē dicat quis se habere: opera aūt nō habeat. Nūqd poterit fides saluare eū? Sicut em̄ corpus sine spū mortuū est: ita et fides sine operib⁹ mortua est. Jaco. ij. Respōdeo q̄ fides est fūdamētū oīm aliorum bonoꝝ virtutū radix: si corde ⁊ ore simpliciter ac solicite teneatur. Sicut arbor ad te plātata in horto tuo facit truncū: ⁊ post ramos: flores: ⁊ fruc⁹ ⁊ originaliter oia ista ꝓcedūt de radice. Sic etiam fides est vt radix plātata in horto cordis deinde mittit truncū. ſ. charitatis faciēs ramos. ſ. virtutū: ⁊ flores ⁊ folia bonorū operū: qz fides per charitatē operat. ad Gal'. v. Et post facit fruct⁹ gloie in paradiso: sed radix riganda est ne moriat. Et rigatur radix fidei mane et sero dicendo Credo in deum. Et quēadmodū hortus rigatur per duodecim tabulas: ita fides per duodecim articulos dicenda est quotidie sero et mane cum protestatioe. Et ideo dicit. Si confitearis in ore tuo dñm iesum christum: et in corde tuo credideris: saluus eris. ad Roñ. x. Deo gratias

¶ Dñica in quinquagesima. Sermo. ij.

Hanc manēt fides spes charitas tria hec. ſ. ad Cor. xiij. Noster sermo erit de virtutib⁹ theologicis pro bona instructione nostra et vtilitate mortuoruz: sed primo salutetur virgo maria. Verbū propositū est declarandum ſm duplicē intellectū. ſ. propriū et literalē: et appropriatū morale ⁊ spiritualē. Et primus erit pro viuis: secundus pro mortuis. Primus erit pro introductione: secūdus pro prosecutione. Pro primo sciendū q̄ in hac vita summe sunt necessarie iste tres virtutes theologice fides: spes: ⁊ charitas, p eūdo ad paradisū Ratio: qz cuilibet viatori ascēsuro ad castrum alte situm: tria sunt necessaria.

Primo respectus visualis.
Secundo audacia cordialis
Tertio duratio fortitudinis.

Dico primo ꝛc. ſ. respectus visualis. Nā requirit⁹ si vis securi⁹ ire: vt locū ad quē tēdis sine terminū cognoscas. Mō clarū est q̄ totū tēpus vite nostre in hoc mundo non est nisi vna via per quā vadimus ascendēdo ad castrū altissimū celi empyrei. Ideo indiget his tribus que sunt respectus visualis: audacia cordialis: ⁊ duratio fortitudinis que habētur per tres virtutes: scz fidē: spem: ⁊ charitatē. Et ex hoc poteris cognoscere veritatē vel necessitatē istarū triū virtutū. Et per fidē videmus finē seu terminū vite nostre scz celū beatorū. Nunq̄ em̄ iste terminus fuit cognitus per intellectū naturalē p̄horum. De hoc pulchre loquit sctus Tho. j. parte. q. j. ar. j. ostendēs necessitatē doctrine sacre vltra p̄hicas disciplinas: eo q̄ ordinati sumus diuinitus ad finē supernaturalē transcēdentē naturalē nostrā apprehensionē. Ꝛ3 em̄ per motū p̄hi habuerūt cognitionē de celo lune mercurij veneris solis: iouis: saturni ⁊ celi stellarū. ſ. firmamēti ⁊ p̄mi mobilis: nō tñ potuerūt ascendere vsq; ad celū empyreū quod est immobile: ⁊ est locus iste beatorū ad quem ascendim⁹. Et iste locus videt a nobis solum per fidē. Et de isto loco loquit apl's di. Oculus non vidit: nec auris audiuit: nec in cor hois ascēdit: que p̄parauit de⁹ his qui diligunt illū. Nobis aūt reuelauit deus per spm̄ suū. ſ. ad Cor. ij. Nota cū dicit oculus. ſ. intellectus p̄hor nō videt: quia nolebāt credere nisi illud qđ videbant oculo intellectus scz per certā demonstrationē. Nec auris audiuit: scz indeor. Moyses em̄ ⁊ alij prophete multa miracula audierūt a deo: ſz nunq̄ audierunt q̄ deus, p̄mitteret eis illū locū. Nec in cor hois scz infidelis ascēdit que deus preparauit ꝛc. Ecce quō fides est necessaria. ſ. ad videndū locū. Sed modicū esset scire locū beatitudinis nisi etiam scirem⁹ viā: ideo notate tres vias q̄s etiā scimus per fidem. Et prima via est de innocētia baptismali. Et istam scimus per fidem et verbū xp̄i dicentis. Amen amen dico vobis: nisi quis renat⁹ fuerit denuo: nō potest videre regnū dei. Jo. iij. Affirmatiua est ⁊ negatiua. Secūa via est digna penitētia: per istā habēt ire illi qui pdiderūt primā viam. Digna penitētia est dolere de pctis ⁊ cōfiteri cū ꝓposito nō redeūdi Jsta via scitur per fidē ⁊ verbū xp̄i dicentis. Penitētiā agite: appropinquabit em̄ regnū celoꝝ. Mat. iij. Tertia via est firma obedientia: hoc est viuere ſm dei ordinationē ⁊ nō ſm propriā inclinationē ſm eius precepta et nō ſm sui propria sentimenta. Hec etiā habetur per fidē ⁊ verbū xp̄i dicētis. Si vis ad vitā ingredi: serua mandata. Mat. xix. Ideo apl's per fidē ambulam⁹. ij. ad Cor. v. Nota p fidem scz videndo terminū. Dico scdo necessaria est viatori audacia cordialis vltra respectū visualē: scz non timere nec propter altitudinē loci debet quis dubitare quin possit ascēdere: sed recipere audaciā cordis: nec cōfidas de intellectu nec auxilio tuoꝝ operum: sed dei dicēdo. Deus qui me denihilo creauit ⁊ redemit: ⁊ mihi illum locū ꝓcio sui sanguinis emit: ⁊ me p baptismū mundauit et sacramentorū remedia ordinauit: ideo nō dubito quin illuc ascendā: quia nō ꝓ se quia incorporeus est: deus em̄ spūs est. Jo. iiij. Sed p me illū locum creauit tam pulchre ornatum. Nam decor dat spem. Ideo dicitur. Qui sperant in dño mutabūt fortitudinem: assumēt pennas sicut aquile: currēt ⁊ nō laborabūt: ambulabūt ⁊ nō deficiēt Esa. xl. Nota qui sperāt in dño mutabūt fortitudinē: quia si ante in hoc mūdo habuerunt fortitudinē corporalē ad ambulandū: saltandū ꝛc. mutabūt fortitudinē corporis. ſ. in feruorē cordis. Si querat et quō fiet? Respondet. Assument pēnas ꝛc. vbi ponit tres gradus bonarū psonarum. Et primus gradus est contemplatiuorū. Nam isti assument pēnas: vt aquile seu alas. Due ale sūt due spes: vna de dei potentia: et alia de dei misericordia. Prima assumitur per confidentiā de dei potentia scz q̄ potest nos facere equales angelis in gloria. Secūda assumitur confidendo de dei misericordia: qui non solū potest: immo vult nos saluos facere. His duabus alis contēplatiui volant ad paradisum. Secundus gradus est actiuoꝝ qui currēdo per magna opera misericordie et penitērie festināter cum magno ardore spiritus currūt ad paradisum. Tertius gradus est obedientiū: cū dicit. Ambulabunt et non deficient: scz faciēdo illa ad quē tenentur diligenter. In omnibus istis necessaria est virt⁹ spei que dat feruorē cordialē. Dico tertio q̄ necessarium est viatori ascendenti in altum duratio fortitudinis ne deficiat in medio. Hec aūt duratio fortitudis habet ſ tute

charitatis. Nã charitas dat fortitudinez volũtati ne mutet ꝓpositum: sed ꝙ perseueret. Dat etiã fortitudinẽ cõtra tẽtationes diaboli: ꝛ cõtra occasiões mũdi: ꝛ inclinationes carnis. Et ideo dicebat apl's Det vobis deus vt in charitate radicati et fundati possitis cõprehendere cũ oib' sctis: supple gloriã dei. ad Eph. iij. Nota differentiã inter radicatũ et fundatũ. Sicut arbores quarũ esse ꝛ viuere est i radice. Itẽ fundati vt dom' cuius esse ꝛ permanere est i bono supposito ꝛ fundamẽto. Radix est ẽ̃tus charitatis dãs humiditatẽ deuotiõis essendi et viuẽdi spũal'r et fundamentũ essendi ꝛ permanendi in eadẽ. Multi tñ sunt radicati per deuotionem: ꝫ nõ sunt fundati: ꝙ modico vento tentationis statim cadunt ꝛ eradicant: ꝫ si sunt fundati nõ timẽt. Ecce necessitas istarũ virtutũ in hoc mundo. Ideo dicit thema. Nũc. s. in hoc mũdo manẽt fides: spes: charitas: tria hec. Nota dicũt theologicales ꝓpter obiectũ ꝛ ꝓpter causam

De primo. Obiectũ aliarũ virtutum est res creata: ꝙ obiectũ humilitatis est despectus bonoꝝ. Obiectũ castitatis est despectus luxurie. Obiectũ mie est dispẽsare bona in pijs causis: ꝛ sic de alijs. Sed obiectũ istaꝝ triũ virtutũ est deus: quia de' est obiectũ fidei. Qz fides nihil aliud est ꝙ credere. nã de' dixit. Spes ẽ sperare: ꝙ de' ꝓmisit. Charitas aũt est diligere deũ ꝓpter se: et ꝓximũ ꝓpter deũ. Ite rum scõo dicũt theologicales ꝓpter causam. Nã alias virtutes põt hõ acquirere per se viuẽdo moral'r: sed he tres nõ possunt haberi nisi a deo special'r infundãt. Ideo solum pro istis orat ecclesia dicens Ops sempiterne de' da nobis fidei: spei: et charitatis augmẽtũ ꝛc. No. opz aliãs virtutes esse theologicales ad acq̃rendũ beatitudinẽ supnaturalẽ vt dicit. s. Tho. j. ij. q. lxij. ar. j. ꝛ. iij. scripto. di. xxiij. q. j. arti. iij. q. iij. Et idẽ dicit in questionib' disputatis de virtutib'. q. j. c. xij. Et vt dicit sctus Tho. Virtutes theologice dicunt: qz habẽt deum pro obiecto: ꝛ qz a deo infundunt: ꝛ tñ per reuelationẽ dei in sacra scriptura traduñt vt dicit sctus Tho. vbi. s. j. ij. q. lxij. arti. j. ꝛ. iij. distin. xxiij. q. j. ar. iiij. q. iij. Ne eñ virtutes habent idẽ pro obiecto ꝛ fine sz deũ vt dicit. s. Tho. iiij. scrip. di. xiij. q. j. ar. j. q. iij. ad. ij. ꝛ. iij. di. ix. q. j. arti. j. Et sunt tantũ tres: sz fides: spes: charitas. prima. ij. q. lxij. ar. iij.

Secundo declarandũ est verbũ thematis iuxta intellectũ appropriatũ seu spirituale. pro quo sciendũ ꝙ in alio mundo secreta loca seu receptacula aiaruz ex hac vita decedentium sunt tria scilicet.

Primꝰ infernꝰ dãnatoꝝ q̃ est locus inferior vbi est fides solum sine charitate. Quõ est fides i demonib's ꝛ quõ nõ ostẽdit sctus Tho. ij. ij. q. v. arti. ij. et. q. xvij. ar. iij. ad scõm. ꝛ in. iij. scrip. di. xxiij. q. iij. arti. iij. q. j. di. xxvj. q. ij. arti. v.

Secũdus locus est purgandorum: vbi est spes singulariter.

Tertius locus est beatorũ: vbi est charitas excellenter.

Dico primo ꝛc. ꝙ in inferno nõ sit spes Auctoritas. Mortuo hoie ipio nulla erit vltra spes. Prouer. xj. Impenitens dicit impi' et crudelis: qz noluit liberare filiã regis sz aiam propriã ab incendio cum posset ꝛc. ipso mortuo nulla erit spes vltra. s. nec redẽptionis nec liberatiõis: nec etiam releuationis. Sic extirpatur error aliquoꝝ theologoꝝ antiquoꝝ ꝛ glosarũ aliquarũ iuristarũ dicentiũ ꝙ lz in inferno nulla sit redẽptio. tñ est ibi penaꝝ alleuiatio. Dant exemplũ de illo qui portat sue gerit aliquod onus graue: qui lz nõ possit onus dimittere: tñ iuuatur ꝛ releuatur dãdo sibi ad comedendũ vel bibendũ. Ita vt dicunt illi est de onere aie dãnate: que lz nõ possit deponere on' penarũ: potest tñ habere releuationẽ ex bonis que fiunt hic a parẽtibus ꝛc. Hoc est falsum ꝛ erroneũ: ꝛ per ecclesiã reprobatuz. Quia mortuo hoie impio ꝛc. Immo dico vobis fortius ꝙ ẽ̃to plura fiũt pro aliqua anima damnata: tanto magis pena augmentatur. Declaratur hoc per similitudinem de captiuo qui portat onus durum captiuitatis: ꝛ parentes mittunt sibi precũ redemptionis sed perditur in mari vel al's. Et qñ captiuus scit: ille nõ solũ nõ releuatur: immo magis dolor est sibi et tristitia augmentat: nam sibi non profuit illud precium. Idem est de damnatis. Itẽ in inferno nõ est nisi ꝺtrarietas ꝛ malignitas qz pater odit filiũ. ꝓ quo fuit dãnatus ꝛ ecõuerso. vir ꝺtra vxorẽ ꝛ ecõuerso. et ẽ̃to hic fuerunt amores maiores: tãto maius est odiũ inter eos dicẽdo

In malignitate nostra cõsumpti sumus Talia dixerũt in inferno hi qui peccauerũt: qm̃ spes impij tanq̃ lanugo est que a vẽto tollitur: ꝛ tãq̃ spuma gracilis q̃ a procella dispergit: ꝛ tanq̃ fumus q̃ a vẽto diffusus est: ꝛ tãq̃ memoria hospitis vni' diei pretereũtis. Sap. v. Nota hic argumentũ in oppositũ. nam diceret aliquis. Videt ꝙ in inferno sit charitas. Nam dicit textus. Lu. xvj. de illo diuite qui licet nullã haberet spem liberationis nec releuationis: qz nec guttam aq̃ potuit obtinere: tñ orauit dicens. Rogo te pater vt mittas lazarũ in domũ patris mei: habeo enim quinq̃ fratres vt testetur illis: ne et ipsi veniãt in hunc locũ tormentoꝝ. Lu. xvj. Videt ergo ꝙ illa petitio sit charitatis. Respõsio ꝙ in iferno nõ est charitas sed tota malignitas. Ad auctoritatẽ dico ꝙ sicut in hoc mũdo sunt socij i pctis: sic in alio mũdo erũt socij in penis: ꝛ sic peccando vnus aiatur ab alio: qz multi cum minori timore peccãt q̃ solus vn'. sic pena maior est qñ sunt plures: ꝛ quãto magis crescit numerus socioꝝ: tãto magis augmẽtat pena: qz vn' cruciat aliũ. Sicut de igne in quo ẽ̃to magis ponit de lignis: tãto magis augmentat flamma ꝛ vnũ lignũ incendit aliud. ideo dixit ille orauit nõ ex charitate: sed timore ne sibi pena augmentaret in aduẽtu fratrum q̃ fuerũt socij sui in peccatis. Nõ ergo habẽt spẽ nec charitatẽ dãnati: ꝫ habẽt fidẽ. Est eñ fides in demonib' coacta nõ laudabilis: nec est donũ gratie. Dicit ei sanctus tho. ij. ij. q. v. arti. ij. in solutione ad tertium. Hoc ꝑm demonibus displicet ꝙ signa fidei sunt tã euidẽtia: vt p ea credere cõpellãtur. Et ideo i nullo minuit eoꝝ malicia per hoc ꝙ credũt: idem dicit sanctus Tho. ij. ij. q. xviij. arti. iij. in solutione ad scõm ꝙ magis ꝑt esse informis fides in dãnatis q̃ spes. qz Aug. dicit in enchiridion. Fides est malaꝝ rerũ ꝛ bonarũ ꝛ preteritarũ ꝛ presentiũ ꝛ futuraꝝ et suarũ ꝛ alienarũ. Sed spes nõ est nisi rerũ bonarũ futurarũ ad se ptinentium. Et ideo magis potest ee fides informis in dãnatis q̃ spes: quia bona diuina nõ sunt eis futura possibilia: sed sunt eis absentia. Non est ergo spes in dãnatis: sed suo modo vel aliquo mõ vt patuit fides informis. quia dicit sanctus Thomas ꝙ velint aut nolint habẽt credere ex euidẽtia facti quãdo sentiunt penas ꝛ tormenta ꝛ vident gloriam beatorum tunc credunt fidez christianam esse veram. Et ꝙ habent fidẽ. Auctoritas. Tu credis quoniam vn' est deus ꝛ bene facis: ꝛ demones credũt ꝛ cõtremiscunt. Jaco. ij. Nota cum dicitur ꝛ contremiscunt: quoniaz demones et anime damnate timent diẽ iudicij. Ratio: nam sicut miles captus in lata captione si sciret tali die se includendum in angusta captione: multum timeret illũ diem. Sic enim demones faciunt et anime damnate: quia modo habẽt latam captionem: sed in die iudicij recludentur in corporibus ignitis ꝛ fetidis. iõ ista ratiõe cõtremiscũt: ꝛ tu luxuriose superbe ꝛ auare habes fidẽ ꝛ nõ contremiscis de iudicio. Et iõ de inferno nunc põt dici. Manet fides sola. Secund' est locꝰ purgãdorum vbi habent spem singulariter: quia licet habeant fidem ꝛ charitatem tamen singulariter habẽt spem scilz felicitatis certissimam. Habẽt eñ spẽ impermutabilẽ: sciẽtes ꝙ anima nõ potest peccare: quia anima separata a corpore se firmat in gratia vel in culpa iuxta statũ in quo egreditur de corpore. Si in culpa egreditur tũc est impermutabilis: iõ semper durat pena. Declaratur per similitudinem de malo filio qui quando verberatur murmurat erigendo se. Sic dãnati quãdo sentiunt flagella statiz se erigunt contra deum. Sed illi de purgatorio decesserunt in gratia ideo nõ possunt illã amittere: eo qz non possunt peccare. Et licet flagellent vt boni filij suscipiunt patienter ita ꝙ non possunt perdere gratiã. Auctoritas. Si ceciderit lignum ad austrum aut ad aquilonem: in quocũq̃ loco ceciderit ibi erit. Eccl's. xj. Et in persona cuiusibz illoꝝ de purgatorio dicit dauid. In pace in idipsum dormiam: sz per mortem: ꝛ requiescam: scilicet fm corpus in sepulchro. Quoniã tu domine singulariter in spe constituisti me. ps. iij. Anima enim existens in purgatorio ꝑfecta est in spe triplici ratione. s. habendi gloriam paradisi. exeundi de purgatorio ꝛ de aduocatorio amicoꝝ ꝙ sibi prodesse ꝛ de aduocatorio ergo potest dici thema sic. Nunc scilz in purgatorio quia post diẽ iudicij nõ erit purgatorũ:

manet singulariter hec .s. spes. Tertius locus est beatoꝝ .s. paradisus vbi nō est fides: vt dicit sanctus tho. .i.ij.q.lxvij.ar. iij.ꝛ.v.ꝛ.ij.q.xviij.ar.ij. Similiter nec in beatis est spes: vt dicit in eodē ar. sed perfecta charitas solū ꝛ excellenter. Fides aūt habet defectū essentialiter sibi annexum: inq̄tum est de non visis: ꝫ in celo videntur oia clare: sicut nunc videmus per speculū in enigmate: tunc autē facie ad faciē. .i. ad Coꝝ. xiij. Nota videmus nunc. ecce fides. Tūc autē facie ad faciem. Spes etiā habet defectum essentialiter annexum: inq̄tuꝫ est de nō habitis. In celo autē oia desideria habentur Nā dicit dauid. Satiabor cū apparuerit glia tua. ps. xvj. Ideo in paradiso fidei succedit sciētia ꝛ clara visio: spei aūt possessio siue ꝓprehensio: charitas autē nullum habet defectū essentialiter annexū: ideo ei in patria non euacuabitur: vt dicit. .s. Tho. .i.ij.q.lxvij.ar.ij.ꝛ.iij. dist. xxij q.ij.ar.ij. vnde dicitur. .i. Coꝝ. xiij. Charitas nūq̄ excidet. .s. per mortē bonoꝝ: ꝫ perficiet iuxta illud quod possunt dicere electi siue beati. Deus in nobis manet ꝛ charitas eius i nobis perfecta est. .i. Jo. iiij. Nota cū dicitur. Deus in nobis manet. .s. per clarā visionem ꝛ possessionem. Jō possumus sic intelligere thema. Nūc manet fides in inferno solū: spes in purgatorio singulariter. Charitas in paradiso perfecte.

¶ De eadem dñica. Sermo. iiij.

ECce ascendimus hierosolymā. Lu. xviij. Noster sermo erit de ascēsu ad paradisum. Materia erit vtilis ꝛ bona. Sed ante oia saluet̄ virgo maria. Cogitanti mihi tps anni ꝑm q̄ viuunt persone mundane: magnā inuenio differentiā inter tempꝰ carnale qđ finitur hodie: et quadragesime qđ incipit cras: qz differunt sicut ascēsus et descensus volandi in altū ꝛ cadēdi de orsum. Tēpore cīm carnali plures ꝑ malam vitā descēdunt ꝛ non conuertūtur de peccatis nec cōfitentur nec ꝛ humiliantur sed faciūt superbias: vanitates: ꝛ nō curant de operibꝰ mie: sed de auaricia: vsura: ꝛ de furtis: nō curāt de castitate: ꝫ bene de luxuria: nec curant de abstinētia: sed comedūt ꝛ bibunt gulose: iō est tēpꝰ descendēdi de pctō in pctm̄: ꝛ p cōsequēs ad infernū. ideo ōr. Tenent tympanuꝫ ꝛ cytharā: ꝛ gaudēt ad sonitū organi. Ducunt in bonis dies suos: ꝛ in pūcto ad inferna descēdūt. Job. xxj. Nota cum dicit tenent: scz in tpe carnali. tympanū ꝛc. Et ponit quattuor peccata in quibus includuntur oia alia pctā. Tympanum sigt pctm̄ luxurie ꝛ carnalitatis. Nam ꝑmo tympanū est figure rotūde: nō cīm est lōgum. Talis est ꝯditio persone luxuriose rotūda est: qz semp vadit in circuitu querendo psonā quā diligit. iō dauid. in ps. xj. In circuitu impij ambulant. Itē tympanū est depictū: sic etiā ē persona luxuriosa: tota est ornata ad lasciuiā ꝛc. Item tympanum habz quasdā paruas nolas que faciūt sonū. Sic est de persona luxuriosa. Nā facit sonū loquēdo blāde. Itez tympanū qñ tangitur in pelle tangitur. Sic etiā persone luxurioſe se mutuo tangere nitunt̄: sed in dānationē aiaꝝ suaꝝ Ecce primū peccatū quod tāgitur in autoritate. Secūdo dicit q̄ tenent cytharā hic tangit peccatū auaricie. Nota hic cōditiones cythare. Nam primo ipa est de ligno sicco. Ecce cōditio auaricie: qz nullam dulcedinē vel succum habz mie ad pauperes. Scōa conditio quia est vacua et sic est auarus. Nā vacuus est meritis et virtutibꝰ: ꝫ sit plenus diuitijs. Apo. iij. Dicis quia diues sum et nescis q̄ miser es. Tertia q̄ cythara habet quatuor paria chordaꝝ quibus sonum facit. Sic sunt quatuor paria speciēꝝ peccati auaricie. Primū par est rapina dñorum et simonia clericoꝝ: que simul faciūt sonum acutuꝫ: qz iam audiunt̄ per totum mundum. Scōz par est vsura mercatoꝝ ꝛ calūnia aduocatoꝝ. Jam mercatores nihil scīūt facere sine vsura. Primo emēdo minoris ꝓpter solutionis ꝓuentionē. Scōo vēdendo pluris ꝓpter solutiōis dilationē. Itē mutuando centū florenos recipiēdo ꝑ illo mutuo quicq̄ vel decē florenos est vsura. de quo. .s. Tho. pulcherrime determinat. .i.ij. in materia de vsura. Tertium par est fraus vel fictū seruitiū operarioꝝ. Quartū est furtū occultum latronum ꝛ detētio laboratiū qui sibi retinēt decimas ꝛc. Itē legata testamētoꝝ. Multi tangūt istam chordā. Ecce scōm pecca

um. Tertio dicit q̄ gaudent ad sonitus organi. Ecce hic peccatū supbie. Organū cīm duabꝰ follibꝰ sonat. Sic etiā supbus duobꝰ follibus inflat. Unꝰ est de excellentia tpali ꝓpter penitentiā vel sciētiam: genus vel diuitias. Scōs est de excellentia spūali. ꝛ iste est deuotionis humilitatis ꝛc. ꝛ in pūcto ad inferna descēdunt. ꝛ hoc pondere peccatoꝝ. Ecce q̄do tps carnale est tempus descendēdi. Sed hoc tps quadragesime est tempus ascēdendi: qz in hoc tpe bonꝰ xp̄ianus dimittit vanitates: humiliat ꝛc. restituit: cōfitetur: facit pniam: ieiunat ꝛc. Et incipit hoc tps cras. Ideo de isto scō tpe ꝓposui the. Ecce ascēdim⁹ hierosolimā. .i. vitā eternā. Iste ascēsus est tā mirabilis ꝯ tutis q̄ deꝰ nō declarauit ipsum simul: sed paulatim fuit manifestatus hoibus ꝛc.

Et primo in lege nature fuit figuraliter designatus.

Secundo in lege scripture fuit graduaIiter numeratus.

Tertio in lege gratie ꝯtualr notatus.

¶ Dico ꝓio q̄ in lege nature fuit figuraliter designatus ꝛ hoc vsq̄ ad moysen in q̄ gētes nō habebāt libros nec doctores seu magistros: ꝫ solo intellectu naturali gubernabāt se: ꝛ in tpe illo iste ascensus virtutū singulariter fuit p̄signatus: vt ptz Gen. xxviij. vbi legit̄ q̄ iacob post solis occubitū vidit diuinā reuelationez tandē vidit vnā magnā scalā tenentē caput vnū in terra aliud in celo: ꝛ vidit angelos ascendentes ꝛ descēdentes: ꝛ vidit dñm tenētē caput scale. Et dicit textus. Vidit iacob scalā stantē sup terrā ꝛ cacumen eius tangēs celū. angelos quoq̄ dei ascendētes ꝛ descendētes per eā: ꝛ dñm innixuꝫ scale. Gen. xxviij. De ista visione sunt quatuor puncta declaranda.

Primū est que est ista scala.

Secundum quo stat super terram.

Tertium qui sunt angeli ascendētes ꝛ descendentes.

Quartum de dño innixo scale.

¶ De primo. Ista scala est bona vita scz cauere a peccatis ꝛ facere opera meritoria. Quilibet cīm tenēs bonā vitā stat in scala virtutū: ꝛ eadē die qua incipit bonā vitā incipit ascendere. Per hanc cīm scalam oportet nos ascendere in celū: ꝛ nullus credat se ascēdere ex genere: sciētia: diuitijs: potestate vel dignitate: sed solū ex bona vita. Unde dauid quesiuit a suis doctoribus. Et quis ascendet in montez dñi. in ps. xxiij. Et nullus doctorum sciuit respondere. sed spūssanctus ꝛ respōdit ei dicēdo. Innocens manibus ꝛ mundo corde: qui nō accepit in vanū aiam suam nec iurauit in dolo ꝓximo suo. Hic acciꝑet bñdictionē a dño ꝛc. Totum hoc est de bona vita: nec alia scala est ascendēdi in celū. Scōo dicit q̄ tenebat pedē i terra ꝛ cacumē eius tāgebat celū. Scala bone vite habuit duas bonas dispositiōes. Una ante aduentū xp̄i: qz tūc tenebat pedem in inferno: ꝛ cacumē eius tenebat in terra: qz tūc oēs ꝯtumcūq̄ fuissent sancti ꝛ bone vite descendebant in ifernum capiendo nomen inferni nō stricte ꝫ generaliter. Autoritas. Quis est homo q̄ viuet ꝛ nō videbit mortē: eruet aimā suaz de manu inferi. q. d. nullus. ps. lxxxviij. Sed venit xp̄s ꝛ passus est ꝓ saluatione credentiū ꝛ obedientiū ꝛ resurgens ꝛ in celum ascendens erexit scalā tenēs pedem in terra: ꝛ cacumen tangit celū ꝓut de beato dñico legit: qūo in hora mortis suevidebatur in celum ascendere ꝑ scalā ꝓut plenius in eius legenda habetur. Ideo nō est hora ascendendi sivultis in celū ascēdere: ideo cū maiori letitia ꝛ feruore deberem⁹ modo seruire deo q̄ anti quitus patriarche ꝛ ꝓphete: qz nō oportet nos descēdere in infernū: sed ascēdere in celū: ideo xp̄s. Qui facit voluntatez patris mei qui in celis est: ipe intrabit in regnum cel. Math. vij. Voluntas dei est tenere bonā vitam. Tertio dicit q̄ angeli ascendebāt ꝛ descendebāt per eā. Hoc figurabat q̄ per istā scalā bone vite ascēdunt feruentes ꝛ descendūt tepētes qui modo dimittunt vnum: aliud cras et sic paulatim perdunt deuotionē: ideo semp debemus ascendere: ꝛ bonā vitā augmētare. Hoc nō dz intelligi per operū multiplicationē: sed per augmentū feruoris et ꝓtinuationē. Et isto mō hō ascēdit. Ꝑbi gratia. Quivult bonā vitā tenere ꝫ suā qualitatē ꝛ cōplexionē debz recipere cer tas oratiōes ꝛ ieiun: a ꝛ ista cōtinuare cū feruore spūs. Cogitate vtꝝ hō sit hodie magis deuotus q̄ heri vel ante heri q̄ si sic: signū est q̄ ascendit si nō. signū est q̄ descēdit. de isto ascensu ꝛ descēsu ecce

prophetia dauid. Ascēdūt vsq; ad celos ⁊ descendūt vsq; ad abyssos: alia eorū in malis tabescebat. ps. cvj. Querit ḣ sctūs Bernar. dicēs. Jacob vidit angelos ascēdētes ⁊ descēdētes ⁊ nō vidit ⁊ angelos stātes. Quia in bona vita nullus potest in eodem loco stare. nam oportet ascendere vel descendere: ⁊ nullus potest dicere. Ego seruiui deo q̄nquaginta ānis. ideo sufficit. Deus dabit mihi paradisum: tales statim descendūt: ideo Bernū. respondendo ad questionē dicit. Invia dei non p̄gredi: retrogredi est. ¶ Quarto dicit; vidit dñm innixum in capite scale. Nam ascendētes cū magnis laboribus ascendunt dolorū tempestatū tentationū ⁊c. ne ergo deficiāt in via: stat dñs in capite scale vocans ⁊ suscipiēs nos ⁊ suos fideles dicēdo. Uenite ad me oēs q̄ laboratis ⁊ onerati estis: ⁊ ego reficiā vos. Matthe. xj. Ecce q̄o iste ascēsus fuit in lege nature figuraliter p̄signatus. Dico scḋo q̄ iste ascēsus fuit in lege scripture gradual'r numerat': ⁊ lex scripture ōr eo q̄ de' dedit legē i libro scriptā: q̄ intellectus naturalis nō sufficiebat. Jdeo de' dedit legē i scriptᵹ mille ⁊ q̄ngētis annis ſ. a moyseusq; ad xp̄m. Tūc em̄ iste ascēsus fuit gradual'r numeratus. Licet em̄ iacob p̄uideret ascēsum bonevite in celū p̄ figurā scale: tñ nihil ōr de gradib' huius scale: sed scriptura in lege scripture. Dauid per spm̄ dei p̄uidit numerū graduū: scz quindecim. Unde legit. j. paral'. xxviij. q̄ reuelauit deus sibi q̄ nō ipse: sz filius iu'. Salomō edificaret sibi domū sue tēplū ⁊ reuelauit sibi totā dispositionem tēpli. ꝓpter q̄ dauid vocauit tūc filiū suū salomonē qui erat nouē vel decē annox dicēdo sibi. Ecce fili mi ego ꝓpoueā edificare templū dei: sz de' noluit q; effundi sanguinē: sed dixit mihi q̄ tu edificabis sibi domū. Jō edificabis eā in tali loco. ſ. in mōte syon tali mō: ⁊ facies quindecim grad'. Nā templū figurabat gloriā paradisi. iuxta illud. ps. xxviij. In templo eius oēs dicent gloriā. Quindecim vero gradus figurabant quindecim grad' scale bonevite ḋbus in celū ascendimus ꝓpter q̄ dauid cōposuit quindecim psalmos qui dicunt canticū quindecim graduū: q; in quolibet gradu cantabatur vnus psalmus a leuitis ascēdēdo in magnis festis ⁊ solēnitatib' dū porta retur hostia in templū. Jn primo gradu cantabat psalmus. Ad dñm cū tribularer. ⁊ ēt a leuitis inchoātib'. ⁊ sic de alijs Nā figura fuit scale bonevite in qua sūt quindecim gradus: ⁊ in quolibet angeli laudant deū. ideo Ysaias. Uenite ascendamus in montē dñi: ⁊ ad domū dei iacob: ⁊ docebit nos vias suas. Ysa. ij. Dico tertio q̄ in lege gratie hic ascēsus fuit virtualiter notatus. Tempus legis gr̄e est tp̄s presens in quo deus sua gr̄a voluit descendere vt nos ascēdamus. Quia em̄ dauid in lege scripture p̄uideret numerum graduū in ascensu p̄ bonā vitam ad celū: tñ non expresse eos nominauit: sed ecce apostolus paulus qui celū ascēderat eos expresse nominauit p̄ virtutes charitati annexas dicens in epistola dñice currentis. Charitas patiens est benigna est ⁊c. Scala est charitas q̄ idē est quod bonavita. Et enumerat quindecim virtutes charitati annexas tāḡs ḋndecim gradus bone vite. Et primo dixit. Charitas patiens est. Ecce q̄ patientia est prim' gradus scale charitatis seu bone vite. Ratio: q; statim mūdus pellat cōtra illuz qui icipit bonā vitā ⁊ sicut deberet cōmendari ⁊ laudari: deridetur dicendo. Singularis est hypocrita ⁊c. ad placi tuz. Nota hic de quolibet statu ꝺm q̄ expediat: ideo necessaria est patiētia exemplo xp̄i cui a malis dicebat. Samaritanus es ⁊ demoniū habes ⁊ patiens sustinuit. Bñdictus est qui hanc virtutē hz: ⁊ nō turbat de similibus verbis. Et iste talis potest tunc cantare primū psalmū dicendo. Ad dñm cum tribularer clamaui ⁊ exaudiuit me. Dñe libera aiam meā a labijs iniquis ⁊ a lingua dolosa ⁊c. ¶ Secundo charitas benigna est. Et nota hic differentiam inter patientiā ⁊ benignitatem. Et multi sunt patiētes qui nō sunt benigni. Verbigratia. Qui nō vult vindictam de inimicis ⁊c. patiens est: sed nisi faciat bonū inimicis ozando pro eis nō est benignus. multi remittūt iniurias dicendo: nō nocerē inimico meo. Modo habetis patiētiā. Sed nisi loquamini cum eo salutando ip̄m: loquendo cum eo: nō estis benigni. Jdeo opz ascēdere secūdū gradū. Et ita faciebāt sancti qui nō solū erāt patientes: sed benigni. Jdeo quilibet eis similis pōt dicere scōm psalmuz: ⁊ cantare dicendo. Leuaui oculos meos in mōtes. i. in sctōs: vñ veniet auxiliū mi hi ⁊c. Tertio charitas nō emulat'. i. nō est inuidiosa hoc est magis. Multi sunt patiētes ⁊ benigni: sz q̄n audiūt aliū lauda ri inuidēt ⁊ tristant'. Et ꝓpter hoc dicit. Charitas nō emulatur. Sit aliquis inuidens: q; nō est iuratus balliuus seuvicari' vt talis ⁊c. Cauete: al's cadetis de scala charitatis ⁊ bonevite. Jtē inuidus est aliquis q̄nq; de bonis spiritualibus: hec est maior inuidia vt alter est sapientior: doctior: deuotior: sanctior: de q̄ nō est inuidēdū: sed gaudēdū. Et tūc in isto casu poterit cantare. iij. psal. scz Letatus sum in his que dicta sunt mihi ⁊c. ¶ Quarto charitas nō agit perperā. i. peruerse: ad uerbium perperāuit dicere q̄ in oibus dictis ⁊ factis homo habeat intētionem ad deum: nō ad laudes: familiaritates: vel ad bona tpalia. Et talis poterit cantare quartū psalmū: dicendo. Ad te leua ui oculos meos. i. intētiones directas. q̄ habitas in celis. ¶ Quinto charitas nō inflatur. ſ. per p̄sumptionē vel superbiaz vel iactantiā: ⁊ sz faciant multa bona ex hoc nō insiant superbia: sed dicūt plura fecit deus pro me: q; habere supbiā ⁊ p̄sumptionē de bonis operib' stulticia est ⁊c si asinus oneratus de auro superbiret cū tñ sit magis timēdū ⁊ suspirandū. Nā sicut asin' onerat' auro magis suspirat ḋ̄ ille q̄ est onerat' stercore. Ita de illis qui portāt on' p̄ciosoz opez bonoz nō p̄sumere: sz timere dñt ⁊ suspirare: q; nisi de' iuuaret nō possetis portare. Et tales pñt cātare. Nisi q; dñs erat in nobis dicat nūc isr'l: nisi q; d. e. in no. ⁊c. ¶ Sexto charitas nō est ambitiosa. ſ. tpalū bonorū: dignitatū: prelationuz ⁊c. Sūt multi qui faciūt multa bona opera cogitando: hoc scieā a rege, ꝓpterea ero ꝓmotus ⁊c. ꝓpter hoc dicit: charitas nō est ambitiosa. Null' ōz sibi ꝓcurare officiū: regimē p̄lationē: vl' curā aiaz immo deberet appellare dicēdo. O miser nescio quē cōputū dem de domo mea ⁊c. Nā oēs dignitates huj' mūdi nō sūt nisi vēt'. Jō nō debetis p̄sidere i dignitatib' : sz solū i deo. Et tūc poteritz cātare sextū psalmū. Qui cōfidūt in dño sicut mons syon ⁊c. ¶ Septimo charitas nō querit q̄ sua sūt. glo. sz cōia sz glo. bti Augustini dicēt. Charitas de qua scriptū est q̄ non ḡrit q̄ sua sunt: sic intelligit q̄ nō ꝓpria cōibus: sed cōia: ꝓpijs anteponit. Uerbi gra. Sicut in naui vbi sunt camere: de q̄bus est magis curandū de cameris an de naui. clarum est q̄ de naui de qua si ammouerēt vna tabula oēs sunt submersi: ⁊ nō si ammouerent tres vel quatuor camere. Sic est: nam villa seu ciuitas est sicut vna naus triū cōditionū hoim: sz religiosorū: clericox ⁊ merces laicox. Jtē dom' tua vel illius sunt vt camere: iō magis curāduz est de cōitate. ſ. corrigēdo pctā notoria q̄ destruūt cōitatē. Secus de secretis que solū destruūt cameras. i. domū in q̄ fiūt. Sed pctā notoria: vt diuinox blasphematox: ⁊ iuratox: lusox: meretricuz secretax: destruūt nauē charitatz. Jdeo Aug. Quāto amplius rē cōem q̄ ꝓpriaz curaueritis: tāto amplius ꝓficere noueritis: vt patuit de naui. et tunc poteritis cantare septimū psalmū. Jn cōuertendo dñs captiuitatē syon ⁊c. ¶ Octauo charitas non irritat'. Sūt aliqui q̄ statim indignant' ⁊ ad irā ꝓuocant': nō est ibi charitas: sz illi qui dulciter recipiūt dicēdo. Deus parcat vobis. intīn q̄ ex illa dulcedine alij corrigūt: ⁊ illā correctionē nō sibi: sz deo attribuūt. Et tūc talis pōt cātare octauū psalmū q̄ incipit. Nisi dñs edificauerit domū. ¶ Nono charitas nō cogitat malū. Multi sūt q̄ timore diffamationis seu verecūdie nō faciūt malū: sz in corde hñt multas malas cogitatiōes: sz timore dñi expelli debent: ⁊ si hoc faciūt possunt tunc cantare nonū psalmū. Beati oēs qui timēt dñm ⁊c. ¶ Decimo charitas non gaudet super iniquitate: nam multi sunt q̄ non facerēt malū: nec peccatum: sed q̄n audiūt malū vel pctū de alio quo: gaudēt ⁊ ridēt. ꝺbi gra. ꝓsona de nota non vellet ebriari: sz q̄n videt ebriū ridet. propter hoc dicit. charitas nō gaudet super iniq̄tate: sed cōpatitur: q; perdidit illud quod melius est. ſ. intellectū. Jdē de alijs irrisionibus. Jtē sunt multi qui nolūt iurare sed rident de iuratore. Et isti possunt cantare decimuz psalmū. Sepe expugnauerūt me a iuuentute mea ⁊c. ¶ Undecimo charitas congaudet veritati. Quidam tantū mentiūtur q̄ etiaz quando dicunt veritatē nō creditur eis:

tales non habent charitatē : qz charitas cōgaudet veritati:ideo persone charitatiue ⁊ bonevite citius ponerēt stercus in oze suo q̄z mēdaciū dicerēt: nec pro excusatiōe alioz nec sua q̄tūcunqz impugnētur. Et quilibet talis pōt cātare psalmuz vndecimum. De profundis ⁊c. Duodecimo. Charitas oia suffert. Ecce patientia in aduersis. ſ. in infirmitatibus:paupertatibus:doloribus ⁊c. Quia sicut seruus humiliter portat onus tale et hoc ꝓpter salarium ⁊ lucrū:sic tales humiliter portāt onus aduersitatis. Et quilibet talis potest cātare duodecimū psalmum. Domine nō est exaltatū cor meū ⁊c. Decimo tertio. Charitas oia credit. No. oia. ſ. determinata per ecclesiā: p xp̄m ⁊ p apostolos p̄dicata credit. sed aliqui volūt disputare et examinare dicendo. Udeam⁹ quomodo est iesus xp̄s i hostia . magna stulticia est. nā iam fuit examinatū ⁊ puificatū. ideo debemus ⁊ tenemur cū mā suetudine illa suscipere: ⁊ poterim⁹ tunc cantare cū dauid. xiij. psalmū graduum. Memento domine dauid ⁊ omnis mansuetudinis eius. Decimoquarto. Charitas oīa sperat. ſ. a deo promissa: ⁊ finaliter saluationem:nō solū suam sed etiaz omnium tam iustoꝝ q̄z etiā iniustoꝝ qz deus poterit eos ꝓuertere . Et tales pñt tūc cātare. xiij. psalmū. ſ. Ecce q̄z bonum ⁊ q̄iocūdū ⁊c. Decimoquinto. Charitas oīa sustinet. Ecce sufferētiam. Nā multi sustinent verba iniuriosa sed non sustinent infirmitates. Alij sustinent infirmitates:sed nō paupertates vel malū tempus q̄z charitas oīa sustinet. Nota simili tudinē de illo qui tēpore indulgentiarū vadit romā q̄ quādo est iuxta portā nō i trat romaz q̄z redit talis nō lucrat indulgētias. Idē si aliquis seruit deo. q̄z ātēq̄z sit ad portā mortis si redit de bona vita ad peccata dānatus est. Jdeo dicit. Omnia sustinet. Et quādo talis intrat paradisum angeli incipiunt cātare. Ecce nūc benedicite dominum ⁊c. Jdeo non debemus respicere retro: sed ascēdamus quotidie perseuerando. Si ꝯo sit aliquis vestrum qui nō sit in scala bone vite intret modo:quia nūc incipit tempus scz quadragesime . Ecce nunc tempus acceptabile:ecce nunc dies salutis ⁊c.

¶ In die cinerum. Sermo vnicus

Ez ieiunasvnge caput tuū ⁊ faciē tuā laua. mat. vj . Illō qō in hac mortali vita est p̄cipue nobis necessariū in remissionē pctoꝝ ⁊ cōsecutionē regni celoꝝ in alia est pnia. Nec habem⁹ aliō remediū i pctis post baptismū factis. Nota ad hoc similitudinē de naui naufragiū faciēti. post qō nauigātes nō hñt aliud remediū vite nisi ponere se ad aliquā tabulā ⁊ ibi firmiter se tenere. al's ⁊c. Ita est de nobis. Nā dñs ih̄s xp̄s q̄ est magn⁹ magr̄ fecit vnā pulchrā nauē ad nauigādū ad padisuz secure. ſ. innocētiā baptismalē. Et q̄ cū ista nauigat recte vt btissima ꝯgo vadit ad paradisuz ⁊ ad portā illius. De ista naui iuxta sensum spūalē est auctoritas. Ascēdēte iesu in nauiculā. i. baptismū: secuti sunt eū discipuli ei⁹. ſ. xp̄iani. Mat. viij . Hec nauis ſ. baptismalis inocētie facit naufragia:et rūpit impingendo in rupē pctoꝝ mortaliū. ſ. vēto tētationū diabolicaꝝ vt vndis inclinationū carnaliū seu piculis occasionū mūdanaliū: intātū q̄ tot sunt pericla in mari hui⁹ mūdi q̄ de decē milib⁹ aiaꝝ nō trāsfretat vna cū ista naui innocentie baptismalis q̄n peccet mortaliter:sic rūpatur. Jō ad instar nauigātiū si volūt se tenere ad tabulā pnie fortiter : adhuc pñt euadere. hoc dicūt oēs doctores tā theologi q̄z iuriste ⁊ canōiste dicētes q̄ pnia ē scōa tabula post naufragiū . Sed quare dr̄ scōa tabula:q̄ est prima? ꝓ rep̄sione nota duo naufragia in natura humana:⁊ p̄mū est generale. scōm particulare. p̄imū naufragiū fuit iusticie originalis ex pctō ade:nā tūc nauis iusticie originaliꝝ fuit rupta ⁊ oēs i ea submersi fuim⁹. Auctoritas. per vnū hoiez pctm̄ in hūc mūdū intrauit ⁊ per pctm̄ mors:⁊ ita in oēs hoies mors ptrāsijt per adā in quo oēs peccauerūt. ad Ro. v. ꝓpt̄ qō et vt oēs possent saluari deus ordinauit duas tabulas. ⁊ prima fuit baptismus. scōa penitētia. Jdeo pnia dr̄ scōa tabula. Si vero volum⁹ loq̄ de naufragio speciali seu particulari qō sit q̄n tuvl' ille peccas mortaliter: tunc pnia dr̄ p̄ma tabula ⁊ nō secūda: qz nō habemus aliud remediū ad saluādū Jdeo xp̄s dicit . Dico vob̄ q̄ nisi penitētiā habueritis: oēs simul peribitis. ⁊ Lucxiij. Ex quo ꝑ penitētia est nobis necessaria xp̄s ostēdit nobis in themate qūo est facieda dicēdo. Cū ieiunas vnge ⁊c. Jn q̄ xp̄s ostēdit nobis tria necessaria circa q̄ isto tpe debemus occupari si cuz tabula penitētie cupimus saluari: que in themate subtiliter intelliguntur ⁊c.

Primum est afflictio penitētialis. ibi. Cum ieiunas.

Scōz oō spūalis ibi. vnge caput tuū.

Tertium est ꝓfessio sacramētalis : ibi. Faciem tuam laua.

¶ Dico p̄mo ⁊c. cū dr̄ cū ieiunas ⁊c. Sciebat aūt xp̄us ⁊ sctā mater ecclia q̄ hoc ieiunū ordinauit q̄ ieiunū est afflictio illis q̄ nō sunt assueti ieiunare. Dicit ergo cū ieiunas p̄sumendo q̄ oēs xp̄iani ieiunent incipiētes hodie ab hac die vsq̄ ad pascha exceptis sex dñicis. Et sic sunt q̄draginta dies ieiunales. ⁊ sic ieiunando cōformemur xp̄o tanq̄ boni discipuli: et boni ministri nō dño q̄ ꝑ nobis quadraginta diebus ieiunauit. Jdeo ap's. Exhibeam⁹ nosmetipsos sicut dei mīstros. in multa patientia:in ieiunijs multis. ij. ad Cor. vj. Nota verbū cū dicit in mīta patiētia:qz cū multiplici patiētia seruanda est hmōi ieiuniorū afflictio: ꝓforman do nos dño nō ro iesu xp̄o. Et prima est in se. scōa est in primis . tertia est in domo ꝓpria. De prima:qz nō cōsueuistis ieiunare. ideo in p̄ncipio est vobis tediuz:qz statim in mane stomachus clamat . esurio:esurio esurio. et sequit̄ dolor capitis. Jtē qz nō cenatis vix poteritis dormire. Ideo necessaria est patientia ꝑ se:quia in his cōsistit meritū. Nec ꝓpter hoc dimittat ieiuniū cogitando q̄ plura sustinuit xp̄s ꝑ te:⁊ plura merent pctā tua . Jdeo quēadmodū diligēter obseruares dietā a phisico ꝑ sanitate corpis:seruā ꝑ potiꝝ dietā a xp̄o ordinatā ꝑ sanitate aīe:ne cōtingat vobis sicut timidis militib⁹ qui in p̄ncipio belli qñ sentiūt balistas timēt et retrocedūt tūc cū magis deberēt animari ⁊ fortiter bellare . Scōo necessaria est patientia ad primos:nā alicq̄ clerici ꝓpter ieiuniū efficiuntur impatientes nec potest homo eis loqui in bono tono: ita accēdunt in cholera. Jō est necessaria patientia:al's esset ieiuniū diabolicum:qui semper ieiunāt: sed cū impatientia ⁊ malicia . Tertio necessaria est patientia in domo ꝓpria qz si forte qñ tu venis hora prandij:p̄ādiū nō est paratū: ne idigneris cōtra vxorē vel familiā:sed patienter expecta:⁊ interim fac orationē:et si sit coctū nimis vel minus bene paratū : fustine patiēter:⁊ nō ꝓcias scutellā vxori ad caput vt faciunt aliq̄ miseri q̄ perdūt totū meritū ieiunij. Ecce quare in mīta patiētia. Concordat sacra scriptura. Patiētia vobis supple ieiunantib⁹ necessaria est:vt voluntatē dei facientes. ſ. ieiunando:reportetis p̄missionē. Ad Heb. x. Nota in ieiunijs multis. ſ. xl. diebus vt dixi. Modoveniūt tres questiones quas vos cōiter facitis . Et p̄ma est aliquoꝝ dicentiū. Ego iā ieiunaui tribus vel quatuor q̄drageſimis vl' decē:⁊ vos semp dicit̄ q̄ quadragesima fit in exemplū q̄drageſime ieiu xp̄i:qui solum vnam quadrageſimā ieiunauit:quare ergo quolibet anno ieiunamus quadrageſimā:cū xp̄s nō ieiunauerit nisi semel tm̄ in vita sua:maxime qz ipse dicit. Nō est discipulus super magistrū:nec seruus sup dñm suū. Sufficit discipulo vt sit sicut magister eius:et seruo sicut dñs eius. Mat. x. ꝓ solutione nota q̄ ista questio ꝓcedit ex ignorātia vel ex inaduertētia : non ꝓsiderantiū ieiuniū iesu xp̄i. Quōvos creditis q̄ xp̄s illam quadrageſimā ieiunauit. Dicunt aliqui simplices q̄ xp̄us ieiunauit sicut nos ieiunamus comedendo semel in die ⁊c. Alij dicunt q̄ xp̄s tulit secum quadraginta panes in desertū ⁊ quolibet die comedit vnū. Hoc est erroneum. Alij dicūt q̄ comedebat herbas:⁊ hoc est falsuz. Ecce quid dicit textus euāgelij. Jeiunauit xl. diebus in deserto ⁊ nihil manducauit in illis diebus. Luce. iij. Modo si tu vis ieiunare vna tali quadrageſima et facere talē quadrageſimā do tibi licentiā ne decetero ieiunes aliam. Nam totuz tempus vite xp̄i fuit sicut q̄drageſima quaz nos facimus:qz solum semel comedebat in die:⁊ non legitur q̄ vnq̄ comedit carnes nisi de agno paschali vt legē adimpleret. Quia ergo in modo ieiunādi nos nō possumus sibi assimilari : qz nō possum⁹ esse quadraginta diebus sine cibo corporali : ideo sancta mater ecclia in ordinatione nostri ieiunij recepit de. xl. christi numerū dierum scz quadraginta de cōi.

et de cōmuni mō suo viuēdi ꝑm magꝝm hiſtoriārū recipit modū noſtri ieiunij an nualiter. ſez ſoluz ſemel in die comedere non carnes: ſed cibū quadrageſimalem: quia oīs chriſti actio noſtra eſt inſtructio. vt dicit Greg. Itē ieſus cepit facere ⁊ docere. Act. j. Patet ergo ꝑma reſpōſio Secūda queſtio eſt vtrū aliqui ſunt exempti ab iſto ieiunio? Reſpōdeo q̄ multe perſone excuſantur quia nec deus nec ſancta mater eccleſia intēdit aliquē obligare ad ipoſſibile vel periculū pſone. Et queſiui que pſone excipiunt. Et epiloganti a doctoribus theologie octo conditiones pſonaꝝ q̄ ab hoc ieiunio excipiunt. Et ꝓmo excipiūtur mulieres ꝓgnantes. Ratio eſt: qꝛ tales hñt prouidere duabꝰ pſonis: ſibijpſis ⁊ filio vel filie: qꝛ ſi ieiunarent creatura in vtero exiſtens nimis poſſet debilitari ⁊ nō diuiuere iō poſſūt cenare ſine pctō. Sed ſi mulier eſt bñ cōplexionata ⁊ bñ fortʒ pōt aliqñ ieiunare Secūdo excuſantur mlieres lactātes ea dē rōne qua ſupra. Tertio infirmi excuſant. nō tñ de omni infirmitate: ſed ſolū illi? q̄ aufert appetitū comedēdi: ne poſſet ſemel recipe vnā bonā refectionē nō podagra vulnus ⁊ hmōi infirmitates q̄ nō ꝓturbant appetitū. ⁊ de gutta que venit ꝓpter exceſſum cibi ⁊ potus ꝛc. nō excuſant hoiem. ⁊ ideo ſm Guillelmum in hoc ſtādū eſt arbitrio boni viri. Quarto pauperes q̄ hoꝛa comedēdi nō pñt habere ſufficiētem refectionē. vt illi q̄ petuut oſtiatim. vl̄ alij q̄ non pñt habere vl̄ vix caules cū oleo. Si tales poſſēt ieiunare magnū meritū haberēt: alʒ nō tenētur. De hoc vide Tho. ij. ij. q. cxvij. Diuites autē q̄ pñt habere piſces ⁊ aliqua alia tenētur ieiunare. Quito itinerātes pedeſtres ꝓpter neceſſitatē: equitātes aūt nō excuſant. equꝰ vl̄ mula poterit cenare: ſz nō vos ſine pctō. Sexto laboꝛātes vt foſſores: fabri: q̄ in toto vl̄ in ꝑte nō poſſent ⁊ q̄ alʒ nō pñt ꝓuidere vxoꝛi neq; filijs. Sutores aūt ⁊ ſartores notarij ⁊ ſimiles q̄ ſedēdo faciūt opa ſua non excuſantur. Septimo pueri: ſed cuiꝰ etatis dicit tho. in. iij. ſnia. ⁊ in. ij. ij. q. clvij. q̄ nō oēs tenent ad ieiuniū etiā imo excuſant q̄ſ q̄ cōpleuerint pueri tria ſeptēnaria. Rō quia vſq; ad illud tēpus corpus augmētatur ⁊ pueri creſcūt. ideo tales indigent ad minus duabꝰ refectiōibus. Una ꝓ corꝓis ſuſtētatione: alia, ꝓ corꝓis augmēto. ideo do vobis iſtud ꝓſilij q̄ pueris ſptē vl̄ octo annoꝝ ſufficit q̄ ieiunēt i die veneris ſcā. Dicāt de alijs ſm maioꝛez etatē: ſi vndecim vl̄ duodecim annoꝝ ſe mel i hebdomada: ⁊ ſic de alijs. Octauo ſenes in certa etate: ſed qñ habent talem ſenectutem que aufert ab eis appetituz comedēdi: vel quia perdiderūt dentes ⁊ comedūt ⁊ ſepe vl̄ ſepius ſicut faciūt pueri. Sed ſenes octoginta annorū vel amplius q̄ ſemel bene poſſunt comedere: tales non excuſantur in aliquo ꝓdictoꝝ quin ipſi ꝓccent mortaliter. Ideo cū diligētia oēs ieiunemus: alʒ ſi nō excuſantur aliquo modo ꝓdictoꝝ ꝓccāt mortaliter: quia ꝓceptū eccleſie trāſgrediū tur. de quo de ꝓſe. di. iij. ſi nō licet ⁊ ca. nō oꝛtet: ⁊ ca. placuit. Patet ergo reſpōſio ad ſcōam queſtionē. Iō dicit Judith iij. Clamauit oīs populus ad dñm cuz inſtantia magna ⁊ humiliauerunt aias ſuas in ieiunijs ⁊ orationibus ipſi ⁊ mulieres eoꝝ. tertia q̄ſtio aliquoꝝ eſt ⁊ maxime diuitū q̄rentiū: ſi poſſent redimere ieiuniū ꝑ elemoſynas vel ꝓmutare dicēs. cū ſint tria opa penitentialia. ſ. ieiunij oratio ⁊ elemoſyna: ⁊ ieiuniū ſit minimū opus. ideo dicūt ipſi ꝓmutari pōt minimū bonū in maius. hoc eſt ieiuniuz in elemoſynā per ſeipſos ⁊ ꝓpria autoꝛitate ⁊ ſine licētia ꝓmutāt: ꝫ nō excuſantur ex hoc. Nota ꝓ rñſiōe: qꝛ ſimpliciter loquendo ceteris paribus melioꝛ eſt elemoſyna q̄ſ ieiunij: ſed ex alia parte dico q̄ melioꝛ eſt obediētia q̄ſ ieiunuz oratio ⁊ elemoſyna. Melioꝛ eſt em obediētia q̄ſ victime. j. reg. xv. Propter hoc ſi daretis oīa que poſſidetis in elemoſynis amore dei ⁊ ꝓpria autoꝛitate frangitis ieiuniū cōtra obediētiā etiā totū eſt ꝓditū. Quoniā vniuerſalis eccleſia ordinauit hoc ieiuniū: obediētia ergo eſt ibi ſeruāda. Iō dicit ꝛps rectoꝛibus eccleſie. Qui vos audit me audit: ⁊ q̄ vos ſpernit me ſpernit. Lu. x. Si ergo habetis aliquā neceſſitatē: recurratis ad ꝓlatū: ⁊ ſi forte ꝓlat⁹ nō eſt certus de veſtra neceſſitate: conſulat de hoc medicū: ⁊ ſi tūc medicus ꝓſulit nō ieiunādum de conſilio ⁊ licētia medici ⁊ ꝓlati pōt permutari ieiuniū in elemoſynā: alʒ nō. Dico ſcō ꝛc. q̄ opꝰ circa q̄

debemus nunc occupari ⁊ opari eſt oratio ſpūalis: cum dicit. Unge caput tuuz. Et ad hoc intelligēdū ſciēdū q̄ in ſacra ſcriptura inueniꝫ q̄ ꝛps eſt caput eccliē militātis q̄ triūphantis. rō: qꝛ ad inſtar capitis eſt ſupius ⁊ influit cōiter in mēbra. De hoc pulchre diffinit. ſ. tho. iij. parte. q. viij. ⁊ in. iij. ſcrip. diſ. xiij. ⁊ doctoꝛes eadem di. iij. Autoꝛitas. Omnia ſub iecit ſub pedibus eius: ⁊ ipſum dedit caput ſupra oēz eccliam que eſt corꝓ⁹ eius ad Ephe. j. Nota oīa. ſ. vniuerſalia ⁊ particularia. Ideo dicit apoſtolus. Uolo autemvos ſcire q̄ oīs viri caput ꝛps eſt. j. ad Coꝛ. xj. Oratione aūt ſpirituali hoc caput. ſ. ꝛps vngit̄ que ipſum mollificat ⁊ ſuauem reddit peccatoꝛibus. Scitis q̄ vnctio mollificat ⁊ ſuauem facit rem vnctam: licet ante eſſet aſpera. ſic ꝛps q̄tūcunq; ſit durus ⁊ aſper peccatoꝛibus: tamen oratione ſpirituali efficitur eis ſuauis ⁊ mollis. Ber. Oratio deum vngit: lachryma pungit. Ideo dñs ieſus chriſtus qui tempoꝛe carnali eſt durus ⁊ aſper, ꝓpter peccata noſtra ⁊ per rigoꝛē ſue iuſtitie: ſi modo iſto ſancto tempoꝛe vngatur deuotis orationib⁹: ipſe fit ſuauis ⁊ mollis. Et iſto oleo ipſe vultvngit: qꝛ multum ſibi placz. Et nota ad hoc parabolā quā ipſe loquēs de ſe dixit. Simile eſt regnū celoꝛum homini regi qui voluit rationez ponere cum ſeruis ſuis. Et cū cepiſſet rationem ponere oblatus eſt ei vnus q̄ debebat ei decem milia talenta. Cū autem non haberet vnde redderet: iuſſit eū dominus eius venūdari ꝛc. Mat. xviij. Seruus ille nequam vnguento orationis ce pit vngere caput ſuū dicendo. Patientiā habe in me ⁊ omnia reddā tibi: vſq; quo niam rogaſti me. Jn hac parabola ꝛpus loquebatur de ſe: qui eſt dominus ⁊ rex noſter. nos vero ſumus diſpenſatoꝛes: et oꝛtet ſibi reddere rationē qualʒ diſpēſamus cogitationes: locutiones operationes: ⁊ omnes ſibi tenemur decem milia: que decem ſunt ꝓcepta. in quibus includunt oēs ꝓfectiones huiꝰ vite q̄ peccādo obligamur ad ſatiſſactionē. Si ergo vis vt debitum tibi dimittaꝫ: vnge caput tuū. ſ. ꝛpm. Si autem vis ſcire modū vngendi reſpice mariā magdalenā: de qua dr. Acceſſit ad eū mulier habens alabaſtrum vnguēti ꝓcioſi ⁊ effudit ſup caput ipſi⁹ recūbentis. Mat. xxvj. Et oñdunt ꝫ tres modi q̄ ſunt ſuādi i deuota oꝛone.

Primus modꝰ eſt qñ dicit. Acceſſit ad eum mulier. ideſt anima deuota: cogitādo deuote cum quo loquitur quando dicit. Pater noſter qui es ꝛc.

Scōs modus eſt qñ dicit habens alabaſtrum. i. corpus vnguenti preciosi. ſcz reuerentialis timoꝛis.

Tertius modus eſt ibi qñ dicit effudit ſuper caput ipſius. ⁊ hoc eſt qñ aperitur os dicēdo deuote verba oratiōis.

Et ſicut btā maria magdalena bis vnxit ꝛpm ita tu bis i die vngere ꝫbes ꝛpm ſ. deuote orādo maneꝛ ſero. ecce ꝫ q̄re dicit. Unge caput tuū ꝛc. Et hoc de ſecunda parte.

¶ Dico tertio q̄ tertiū opꝰ in q̄ iſto ſctō tpe debem⁹ occupari eſt cōfeſſio ſacꝛalis cū dicit: ⁊ faciē tuā laua ꝛc. Facies aīe ē ꝓſciētia. Rō: qꝛ ſicut in facie cognoſcit pſona: ita deus in facie cognoſcit qui ſunt diſcipuli. Et de iſta facie loquit dauid dicēdo in ps. xxvj. Tibi dixit coꝛ meū exq̄ſiuit te facies mea. i. ꝓſciētia. Hec facies eſt mō lauāda ꝑ cōfeſſionē ſacꝛalem. O q̄ faciē corꝓis nō lauaret niſi ſemel in anno quot maculas ⁊ turpitudines haberet. Sic eſt de facie ꝓſciētie. Hec lauatio fuit ꝓfigurata. iiij. Reg. v. vbi deus figurauit ꝓfeſſionem eſſe neceſſariam in naaman leproſo. Et nota breuiter hiſtoriā cū dixit heliſeus, ppheta. Uade ⁊ lauare ſepties in iordane ⁊ recipiet ſanitatē caro tua atq; mundaberis. Nota q̄ lepra ſignificat peccatū mortale. Et nota q̄ lepra hz cōditiones oīm peccatoꝝ mortaliuz. Et primo qꝛ lepra inflat hoiez. Ecce hic ꝓditio peccati ſuꝑbie. Scōo inducit ſitim magnā per quā denotaꝫ petīa auaricie. Tertio inficit cohabitātes cum ea. Ecce cōditio peccati luxurie. Quarto cōſumit humidū radicale. Ecce hic inuidia. Quinto facit anhelitū fetidū. Ecce ꝫ cōditio peccati gule. Sexto facit vocē rauca. Ecce hic ꝓditio ire. Septimo debilitat oīa mēbra ad opandū. Ecce hic petīa accidie. Remediū curādi ꝫ eſt ire ad iordanē. ⁊ dr ior. i. flumē. ⁊ dā. i. iudiciū. Ecce hic ꝓfeſſio: que nō eſt niſi flumē iudicij. Nā ibi fit iudiciū de peccatis. Ibi em dz homo denudari oſtendendo omnes ſuas verecundias. i. peccata. nude. i. cla-

re ꝓfessori. Jō dicit vade. ſ. ad ꝓfessorē: lauare ſepties. i. ꝓfitere de ſeptē ptis mortalib⁹: ad q̄ oia alia pctā reducunt. In p̄mavice hō lauat de pctō ſuphie. In ſcā de auaricia ⁊c. In ſeptima aūt hō est purus ⁊ facies mūda ab oib⁹ mortalib⁹ maculis ita q̄ nulla sibi remanet facta ꝓfessione. Sūt g̃ bñ miseri q̄ sua pctā nolūt ꝓfiteri. Si deus p̄cepisset nobis vt p̄ceremus nos in ignē p remissione pctōz faciēdū esset: g̃tomagis ōbem⁹ ꝓfiteri cū sit tam leue. Jdeo dixerunt serui ad naaman. Et si rez grandē dixisset tibi ꝑpheta: certe facere debueras: g̃tomagis q̄ nunc dixit tibi: lauare ⁊ mundaberis. Si possibile esset iā oēs deberetis hodie cōfiteri: vt haberetis partē de bñficijs ecclesiasticis. Jdeo dicit ioānes ꝓcordans cū figura dicta. Si ꝓfiteamur peccata nostra: fidelis ⁊ iustus est deus vt remittat nobis peccata nostra: ⁊ emūdet nos ab omni iniquitate. ſ. Joā. j. Modo scitis in quibus opibus debetis hoc tp̄s sanctuz expendere. Deo gratias.

¶ Feria q̄nta post diē cinex. Ser. vnic⁹.

Go veniā et curabo eū. Mat. viij. Conclusio ē ⁊ doctrina gñalis in sancta theologia q̄ in q̄libet ꝙuersiōe peccatoris de mala vita ad bonā ⁊ de culpa ad gram: devitio ad ꝓfectē in tali ꝙuersiōe si sit ꝓpria semp de⁹ pñtia intervenit p gram: nec ad talē ꝙuersionē sufficit posse alicui⁹ creature. ſz hoc vel angeli: q̄ sine me nihil potestis facere. Joā. xv. Cōclusio est oim theologoz. Et hec ꝙclusio pōt declarari p regulā ad generalē ꝙuersionē ⁊ redēptionē mūdi ad quā ipe de⁹ venit p̄ncipal'r: nullus alius fuisset ad hoc potēs vel sufficiēs. Quēad modū in magno hospitali in quo iacent multi infirmi de infirmitate incurabili: opz q̄ ad curandū cosveniat magn⁹ medicus. Sed oēs cram⁹ decūbētes in hoc hospitali hui⁹ mūdi magnis infirmitatibus peccatoz: ꝓpter q̄ de studio paradisi venit ille magnus medicus practicare ⁊ infirmos curare. Jdeo Aug. sup illo ꝟbo Mat. ix. Non veni vocare iustos sed peccatores di. De celo ad nos venit magnus medic⁹: q̄ p totū mundū iacebat egrotus. ꝓz ergo q̄ ad redēptionez vniuersalē necessarius fuit eius aduentus. Sic dico q̄ in ꝙuersione pctōris opz ip̄z venire p̄ncipal'r: q̄ nullus esset sufficiēs Jdeo Dauid in spū ꝓphetie intelligens istā ꝙclusionē ⁊ doctrinā de aduētu eius regratiās deo dicit aie sue in ps. cij. Benedic aia mea dño: ⁊ oia q̄ intra me sunt noi sctō ei⁹. Bñdic aia mea dño ⁊ noli oblivisci oēs retributiones eius. Qui ꝓpiciat omnib⁹ iniq̄tatib⁹ tuis: q̄ sanat oēs infirmitates tuas. ideo q̄n ille centurio de quo loquit cuāgeliū hodiernū supplicabat xp̄o vt veniret ad curandū seruum suū. Rñdit xp̄s ego veniā ⁊ curabo eum. Sed g̃re dixit veniā: q̄ nō iuit nec ire intendebat: nunq̄d dixit mendaciū. Rñdeo p̄m doctores quando deus curabat aliq̄ē in corpe etiā curabat in anima quia dei perfecta sunt opa. Jdeo dicebat ip̄e: totū hominē sanū fecit. Joā. vij. Totum idest in corpe ⁊ anima. Et nisi ipse veniat per gratiā nulla anima pōt curari: ideo ꝓpter hoc dixit ego veniā nō p̄ presentiā corpalez: sed p gram spūalem: ⁊ curabo eum. Cum ergo xp̄s sit medicus ꝓprius ⁊ immediat⁹ ipsius anime peccatricis: videam⁹ q̄uo curet aiam infirmā. Jsta materia est multuz subtilis. ideo declarabo vobis eā per similitudinē medici corporalis: quirin curatiōe corpis facit septem Nam bonus medicus primovult videre infirmū: qui cōiter iacet in camera clausa ⁊ obscura. Scō medicus accēdit lucernam ⁊ respicit eius faciem: in qua cognoscit interiorem dispositionem.

Primo facies eius inspicit.
Secundo pulsus tangitur.
Tertio vrina attenditur.
Quarto dieta precipitur.
Quinto syrupus immittitur.
Sexto purgatio tribuitur.
Septimo refectio conceditur.

Omnia ista p ordinē seruat xp̄s medic⁹ celestis in curatione anime peccatricis. Et p̄movult videre faciē. i. dispositionem pctōris: q̄ iacet in camera obscura culpe in lecto pcti necvidet periculū demonuz qui eum obseruant. Qui si peccator videret clare bona que p pctm̄ amittit ⁊ mala que incurrit ⁊ periculū in q̄ est: statim

exiret de pctō. Jō dixit dauid loquendo de pctōrib⁹ in ps. lxxxj. Nescierunt neq̄ intellexerūt: in tenebris ambulāt ⁊c. Nota cū dicit nescierūt bona. ſ. que perdiderunt: neq̄ intellexerunt sez mala que incurrunt in tenebris ambulāt. ſ. nō videntes periculū in quo sunt sez cadēdi in infernum si tūc morerenť. Sed quādo venit xp̄s accēdit lucernā sue misericordie quā ponit coz̄ facie. i. cōsciētia pctōris: ipsum illustrādo vt pctā sua cognoscat. Quādo religiosus dicit. O miser tot āi sunt ⁊c. Jdē de clericis ⁊ laicis: tunc illustratur radio diuine misericordie q̄n cognoscit suā malā vitā ⁊ pctā que fecit. iō scriptura dicit. lucerna dñi spiraculū hominis: q̄ inuestigat oia secreta ventris. i. mentis. Prouer. xx. Hāc practicā seruat xp̄s ⁊ seruauit in curatione beati Petri: qui in nocte sue passionis cū abnegauit ip̄m in prima abnegatione nō cognouit pctm̄: q̄ iacebat in obscura camera: nec in scā nec in tertia: ſz dicit textus q̄ gallus cātauit. Et ꝙuersus dñs respexit petrum: ⁊ recordatus est petr⁹ verbi q̄ dixerat ei iesus. Priusq̄ gall⁹ cātet ter me negabis. Et egressus foras fleuit amare Luce. xxij. Nota q̄ xp̄s nō respexit petrū in prima negatione nec in secūda ſz post tertiam post̄ gallus cātauit. Sz quare tūc magis ipsum respexit q̄s ante. Dicit beat⁹ Greg. in moralibus q̄ gallus cantans significat p̄dicatorem duplici rōne. Prima q̄ gallus ante q̄s cantet excitat se cū alis seip̄m percutiendo. Sic p̄dicator primo dz seip̄m excitare duabus alis seipsum excutiēdo ⁊ percutiēdo. p̄mo dz a pctō cauere. scōo dz bonā vitā cōtinuare Quia si vult alijs p̄dicare humilitatē videat q̄ ip̄e nō sit ſupbus: ⁊ sic de alijs. Iō dicit ap'ls. Nō em̄ audeo loqui aliq̄d eorū q̄ p me nō efficit xp̄s. ad Ro. xv. Jdem Castigo corpus meū ⁊ in seruitutē redigo: ne forte cū alijs p̄dicauerim ip̄e reprobus efficiar. ſ. ad Cor. ix. Scōa ratio est q̄ gallus fortī⁹ et sepius cātat in fine noctis appropinquāte die. Jta p̄dicator et fortī⁹ ⁊ sepius dz p̄dicare mō in fine noctis huius vite appropinquāte die iudicij. Et nota hic quō deus fecit multas q̄stiones Job: inq̄ q̄s fuit ista dicēs. Quis posuit in visceribus hois sapientiā. vel q̄s dedit gallo intelligētiā. Job. xxxviij. Nō loquit̄ de gallo alali: ſz de gallo p̄dicatore spūali q̄ dz hȳe sapiētiā cauēdi a peccatis ⁊ tenēdi bonā vitā ⁊ intelligentiam p̄dicādi: maxime mō sez in fine noctis vt gētes surgāt de peccatis. Q̄n ergo gall⁹ cātat p̄dicādo sez p̄dicator: tūc christ⁹ respicit nos illuminādo. Tūc em̄ habetis cognitionē ⁊ recordationem de peccatis Ecce g̃ primū opus medicinalis cure dñi nostri iesu xp̄i. Scōm opus medici corporalis est pulsus tactus. Sic ⁊ xp̄s: ⁊ hoc i cordis cōtritione. Nā cōtritio est quidā medicinalis tactus manus xp̄i in vena cordis: ⁊ sicut medicus tangit pulsuz cū tota manu: sed vno digito singularit̄ sentit: sic etiam xp̄s manu sue misericordie q̄ manus hz quinq̄ digitos. i. q̄nq̄ motiua cōtritionis tangit pulsum. Et p̄m⁹ est timor dānationis eterne: q̄ est q̄si pol lex: q̄ cōiter pctōres ab isto incipiūt contritionē sez timore. Scōs est dolor perditionis: q̄ ex peccatis p̄didit totū meritū intrīn q̄ si tūc morereť nihil sibi valerent bona q̄ fecit. Jdeo plorat sicut mercator qui p̄didit. Tertī⁹ est dānū: q̄ p̄didit hereditatē paradisi: qualiter tribaretur et quō eēt regz primogenito dolor si culpa sua p̄deret hereditatē regni. Quart⁹ est p̄cipal'r q̄n cogitas q̄ peccādo offendi sti creatorē tuū qui tot bona tibi dederat Quint⁹ cogitādo quō effect⁹ es ex peccatis inimicus angelor⁹: ⁊ oim ciuū celor⁹: ac si oēs hui⁹ ville essent tui inimici capitales peior est illa inimicitia. patet g̃ q̄ vera cōtritio nō ē nisi quidā medicinalis tactus diuine manus. De hoc est autoritas. Abij amar⁹ in indignatione spiritus mei. Jdeo manus dñi erat mecum cōfortās me. ſ. dando contritionē: ⁊ ꝓpositū nō redeūdi ad peccata. Ezech. xij. Jō cōfessores in fine cōfessionis debēt interrogare ⁊ dicere. Displiceť vobis etiā illa pctā: ⁊ habet̄ ꝓpositū nō redeūdi ad ea? si dicit nō. nō est absoluēdus. Tertio attēdit vrina. Nā in aqua medicus cognoscit infirmitatē ⁊ corporis dispositionem Et ecce hic oris ꝓfessio. nā p cōfessionem ostēdit ⁊ mōstrat interior dispositio peccatoris. Cōfessio est sicut vrinale in q̄ vrina pctōris fetēs ab interiori existēs ostēdit ꝓfessori: ⁊ ibi infirmitates ale cognoscuntur: sed requirit q̄ vrinale sit clarū i. clare cōfiteat pctā sua. Nota cōtra il-

los qui palliate ⁊ excusantes se confiten
tur accusando alios: opꝛ ei clare ostẽde
re vnã male vite cõfessoꝛi se fortiter ac
cusando seruata veritate. Jõ do vobis
cõsiliũ ne velitis facere cõfessionẽ vestrã
cũ illis cõfessionalibus ordinatis et ipe
crozatis: qꝛ ibi est duplex errozꝛ. primo ac
cusando se de peccatis q̃ non fecit qõ est
pctm̃ mortale mentiri i cõfessione. Secũ
do qꝛ p illas gñalitates multa pctã ab
scondunt. Jlle confessiones solũ sunt ad
memozãdũ pctã: sed nõ ad cõfitendũ. itẽ
requirit q̃ os vrinalis sit clausum scz ne
in confessione vestra reueletis pctm̃ alte
rius: immo q̃ si aliq̃s peccauerit cũ sozo
re vel filia auertat se vt querat ꝓfessozez
qui non cognoscat filiam vel sozorem ne
pctm̃ publicet. Si aũt nõ inuenit talem
cõfessozẽ dz sic facere ⁊ dicere. Pater ego
peccaui cũ vna multum mihi ꝓpinqua.
ista est mens beati Tho. in. iiij. di. xvj. s.
seruare famã alterius in confessiõe. De
ista cõfessione est Autozitas figuratiue.
Ait iosue ad achan. Fili mi da gloziam
dño deo israꝛ ⁊ confitere atq̃ indica mihi
quid feceris ne abscondas. Rñdit achan
iosue ⁊ dixit ei. Uere ego peccaui domio
deo israꝛ ⁊ sic ⁊ sic feci. Josue. vij. Nota cũ
dz fili. hic habẽt exẽplum ꝓfessozes vt lo
quant dulciter peccatoꝛi. Et ideo apo
stol⁹. Si ꝓoccupatus fuerit homo in ali
quo delicto: vos qui spirituales estis in
struite huiusmodi in spũ lenitatis. Ad
Gal. vj. ⁊ loquit confessoꝛib⁹. Scdo dicit
da gloziã dño deo israꝛ: qꝛ honoꝛ q̃ fit con
fessoꝛi deo fit: quia cõfessoꝛ habetur loco
dei. Nota contra illos q̃ ambulando vo
lũt ꝓfiteri sicut si tripudiarent ⁊c. Quar
to dicta precipit cognita ifirmitate. hoc
fit in vite restrictione ⁊ abstinẽtia a pec
atoꝛ occasione. Uerbi gratia. Nã dicta
quã dat xps mediante cõfessoꝛe superbo
vano pomposo est q̃ humiliet. Idem de
muliere vana: ⁊ sic de aliꝫ peccatꝫ luxu
rie ⁊ auricie ⁊c. Nota cõtra aliquos con
fessoꝛes q̃ nesciũt dare nisi dictã missarũ
cuilibet morbo apponũt vnã medicinaz
No. etiã ꝺ illos q̃ nolũt tenere dictã da
tã a cõfessoꝛe ꝓ sanitate ate: sed bene ser
uãt dictã a medico ꝓ sanitate corꝓoris.
Ideo apls. Charissimi obsecro vos ab
stinete vos a carnalib⁹ desideriis q̃ mili
tant aduersus aiam. j. Pe. ij. Quito sy
rupus immittit. hoc fit in grata ⁊ deuo
ta oratione. Syrupus est dulcis: sic dul
cis est oratio. Nunq̃d videret tibi dulce
si omni hora posses loqui cũ rege vel pa
pa. Cum xpo rege ⁊ papa loquit homo i
deuota oratione. Et ipse respõdet iuxta
modũ dãdo ꝓsolationẽ: illuminationes
bonũ ꝓpositũ: ⁊ istis similia. Sed multi
sunt surdi qui non audiũt. Sz dauid ꝓ
pheta audiuit ideo dicit in oratiõe i ps.
cxviij. Quã dulcia faucibus meis eloq̃a
tua: sup mel oꝛi meo. Scõo syrupus reci
pitur de mane ⁊ de sero in certa mẽsura.
Sic dz fieri oratio. Nota mane ⁊ sero ⁊ i
certo numero. s. tot pater nr̃ ⁊ tot Aue
maria ⁊c. Tertio syrupus recipitur cum
aqua calida mixta. Sic etiã q̃n in oratio
ne de⁹ dat aliq̃s lachrymas ⁊c. ꝺ q̃ dicit
potũ dab noꝺ i lachrymis i mẽsura ps.
lxxix. De isto dicit xps. Oportz semp ora
re: id est omni die. s. mane ⁊ sero: ⁊ non de
ficere. Lu. xviij. Sexto purgatio tribuit
Hoc fit in ablatoꝛ restitutiõez iniuriarũ
remissione. Purgatio ei amara expellit
humozes corruptos superfluos ⁊ emittit
eos. Purgatio datur ꝺ cholerã: et signi
ficat q̃ debem⁹ remittere iniurias pro
pter deũ: claudere oculos. Dicant gẽtes
quicq̃d voluerint necessariũ est restitue
re iniustũ. Tu latro si habes aliquid de
furto in domo vel tu vsurarie: vel tu ma
numissoꝛ: tu iudex: tu aduocate: tu mer
catoꝛ: vel tu clerice: si cũ symõia obtinui
sti bñficiũ necessaria ẽ vobis purgatio re
stitutionis si vultis saluari: ⁊ iõ dicit. nõ
enim dimittitur peccatũ nisi restituatur
ablatũ. Regula est tam theologoꝝ q̃z
iuristarũ. xiiij. q. vj. Si res. Certe diceret
aliquis. ista purgatio amara est: alie me
dicine satis placent mihi remediũ cõtra
istã amaritudinẽ est gustare siue morde
re in vna parte malipunici amari. qõ fit
cogitando acerbitatẽ eterne dãnationis
⁊ mortẽ ꝓ quã vi vel sponte te oportet di
mittere omnia que habes. Melꝰ est mo
do dimittere meritorie restituendo. Un
de ꝓhiero. ad paulinũ vlti. c. Facile contẽ
nit oia q̃ semp cogitat se esse moriturum
Cũ remedio huius cogitationis leuiter
recipit purgatio restitutionis. Uñ apls.
Reddite oibus debita: ⁊ nemini q̃q̃z de
beatis. ad Ro. xiij. Septimo refectio con
cedit q̃n ꝓ ꝓfortatione dant carnes non

de boue vl de vacca: sed de pullo. Et hoc
fit in eucharistie cõione: qꝛ facta restitu
tione hõ pot cõicare ⁊ comedere agnũ fi
liũ illius benedicte ouis virginis Marie
caro est delicatissima: et bibit vinũ scz ei⁹
sanguis qui intra hostiã continetur. Uñ
ipsemet dicit. Caro mea vere est cibus: ⁊
sanguis me⁹ vere est potus. Qui mãducat meã carnẽ ⁊ bibit meũ sanguinẽ: i me
manet et ego in illo. Joã. vj. Sicut enim
corꝓus infirmi confortatur in refectione
sic aia in digna cõione. Sz sicut infirmo
esset mors ãte purgationẽ comedere car
nes: ita peccatoꝛi ante restitutionem cõi
care. Ecce ergo dicit. Ego veniam ⁊ cura
bo eum: quod est thema. Deo gratias.

¶ Feria. vj. post diẽ cinerũ. Sermo. j.

Attendite ne iu
stitiã vram faciatis co
ram hoib⁹. Mat. vj. The
ma est verbũ xpi auisan
do nos dicẽdo. Attẽdi
te ⁊c. Dñs ihesus xps in
hoc themate vocat pniaz iustitiã Est etiã
cõsuetudo in sacra pagina tã in veteri q̃z
in nouo testamẽto q̃ vera pnia ꝺz iusti
tia. Rõ: qꝛ per penitẽtiã bonã homo facit
verã iustitiã de se ⁊ de oib⁹ bonis ex qui
bus cõiter peccamur: que sunt tria: scz

Corpus materiale.
Anima rationalis.
Et substantia temporalis.

¶ Penitentia enim si vera est debet face
re iustitiã et punitionẽ de his tribus. Et
ꝑmo facit iustitiã de corꝓore per ieiunia:
vigilias ⁊ disciplinas: peregrinatiões ⁊c.
ipsum affligendo: quia eius inclinatione
multa peccata cõmittim⁹. Et ideo ne de⁹
faciat iustitiaz de corꝓore in inferno per
illos malos ministros: hõ per penitentiã
ꝺz hic facere iustitiã. Hoc priuilegiũ fecit
deus singulariter humane nature q̃ quẽ
libet fecit iudicem in causa propria. Et si
homo facit iustitiã de seipso est content⁹
Ecce priuilegium. Si nosmetipsos diu
dicaremus: non vtiq̃z a domino iudicare
mur i corꝓore nostro. i. ad Coꝛ. xj. Ideo
quando anima penitens que fecit iusti
tiam venit coram christo ad iudiciũ ⁊ ac
cusatur a demonibus: tunc anima respõ
det dictum Dauid in ps. cxviij. Feci iudi
cium et iustitiã: non tradas me calũnian
tibus me. Itẽ penitẽtia de anima. Mul
ta peccata sunt intra aniã per cogita
tiones malas: per odiũ: rancorẽ: malicias:
per malã voluntatẽ: vel per errozes ⁊ fal
sas opiniones. Sed penitẽtia facit iusti
tiam per deuotas orationes quasi aiam
suspendendo vinculo orationis deuote:
que per collũ transit verbaliter: cuius ca
put ligatur in pede cathedre christi qua
si dicendo. Dñe ex quo ego sum iudex in
causa propria suspendo aniã meam ⁊c.
ne vos eã suspẽdatis in furca inferni ⁊c.
Tertio penitentia facit iustitiam de bo
nis temporalibus que fuerunt tibi occa
sio peccandi: faciẽdo furta secreta: rapi
nam: vsurã: exactiones supfluas excipiẽ
do: preciũ laboꝛũ seruoꝝ retinẽdo: vel bo
na ecclesie vel defunctoꝝ: nõ soluẽdo de
cimas primitias ⁊c. Penitẽtia autẽ facit
iustitiã scz restituendo. Patet ergo q̃ ve
ra penitẽtia nõ est nisi iustitia. ideo dicit
Si impi⁹ egerit penitẽtiã ab oibus pec
catis suis q̃ operat⁹ est ⁊ fecerit iudiciũ ⁊
iustitiã: vita viuet ⁊ nõ morietꝛ. Oim iniquitatũ ei⁹ quas operatus est non recoꝛ
dabor: in iustitia quã operatus est viuet
Ezechiel. xviij. De ista iustitia. s. vera pe
nitẽtia loquit thema cũ dicit. Attendite
ne iustitiã vestrã. i. pniam faciatis coraz
hominibus. Patet ergo thema. Quõ sit
aũt cauendũ ne iustitia penitentialis fiat
coram hoibus: ostendit ipse xps ⁊ declarat
in sctõ euãgelio hodierno in q̃ sunt tres
partes: in quibus ostẽdit quõ iustitia pe
nitentialis non est facienda coram hoibus

Et primo de corꝓore materiali.
Secundo de abundantia temporali.
Tertio de anima rationali.

¶ Dico ꝑmo ⁊c. ⁊ hoc cũ dicit i ꝑma par
te euangelij. Attendite ne iustitiã vram
⁊c. que fit de corꝓore per ieiunia: vigilias
abstinentias faciatis coram hoibus: scz ad
eoꝝ cognitionẽ: sed dei. Nota hic differ
entiam inter cognitionẽ hominũ et dei.
Nam cognitio hominũ solũ se extẽdit ad
opera exteriora ⁊ nõ ad interiora. Sz co
gnitio dei se extendit advtraq̃z opa: qꝛvi
det omnia clare: nec iuxta intuitũ homi
nis ego iudico. Homo enim videt ea que
apparent: deus autem intuetur coꝛ. i. Re
gum. xvj. Nota ꝑm sanctũ Tho. j. parte
q. lvij. ar. iiij. quo querit vtrum angeli co
gnoscãt cogitationes cordiũ. Rñsio q̃ co

gitatio cordis pōt dupl'r cogīsci. Uno mō in suo effectu:ꝛ sic nō solū ab angelo ſz ēt ab hoie cognosci pōt:ꝛ tāto subtiliꝰ q̄nto effectus hmōi fuerit magis occultꝰ. Cognoscit̄ cogitatio interdū nō solū per actū interiorē:ſz etiā p imutationē vultꝰ Et etiā medici aliquas affectiones animi per pulsum cognoscere possunt:ꝛ multo magis angeli etiā demones:lōge subtiliꝰ hmōi imutationes occultas corporales perpendūt. Alio mō pñt cognosci cogitationes prout sunt i intellectu:ꝛ affectōes ꝓut sunt in volūtate. Et sic solus deꝰ cogitationes cordiū ꝛ affectiones voluntatū cognoscere pōt. Cuius ratio est:qꝛ volūtas rōnalis creature soli deo subiacet:et ipse in ea solꝰ operari pōt q̄ est p̄ncipale obiectū eiꝰ ꝛ vltimus finis:ꝛ ideo ea q̄ ex volūtate sola depēdēt vl' q̄ involūtate sola sunt soli deo nota sunt. Manifestū est autē q̄ ex volūtate sola depēdet q̄ aliqs actu aliqua ꝓsideret:qꝛ cū aliquis hz habitum scientie vel species intelligibiles in eo existentes vtitur eis cum vult. Et ideo dicit apl's.j.Cor.ij.q̄ que sunt hominis nemo nouit nisi spūs hois qui in ipso est. Hec sanctus Tho.vbi.ſ. Idē dicit.ij.scrip.di.viij.ad quintū. Itē in quarto dis.xlv.q.iij.ad quintū. Modo igit ad propositū redeūdo videamꝰ quid est ieiunare corā hoibus:et quid est ieiunare corā deo. Jeiunare corā hominibus est a cibis carnalibꝰ abstinere:ꝛ p̄cipue semel in die comedere. Itē ab alijs delectatiōibus corporis abstinere. Hoc tm̄ est ieiunij qō cadit i cognitionē hoīm. Sz ieiunare corā deo est quando non solū corpꝰ sed etiam cor abstinet a cibis potionatis siuevenenatis malarū cogitationū:prauorū desideriorū:rancorū: malarū voluntatum:ꝛ a desiderio vindicte. Et qꝛ sunt multi qui ieiunāt corā hominibus et nō corā deo:ideo dicit. Attendite ne iustitiā vestram faciatis supple solū corā hominibꝰ:sed etiā corā deo.q.d.sicut ieiunat̄ a cibis carnalibꝰ abstinēdo:ieiunate etiā a cibis mortiferis ꝛ idigestibilibꝰ cordis ꝛc.Hoc ieiunij precipit christus in euangelio.Mat.v.in prima parte euāgelij di. Audistis qꝛ dictū est antiq̄s. Diliges p̄ximū tuū:ꝛ odio habebis inimicū tuum. Ego autē dico vobis. Diligite inimicos vros:bñ facite his q̄ odiūtvos:ꝛ orate p persequentibꝰ ꝛ calūniantibus vos. vt sitis filij patris vestri q̄ in celis est ꝛc. vsq̄ ibi. Estote pfecti sicut pater vester celestis pfectus est. Nota cū dicit estote pfecti.ſ.ieiunādo:nō solū corā hoibꝰ: ſz etiā corā deo. sicut pater vester celestis pfectꝰ est:q̄ in hoc mūdo multos habuit inimicos ſcz oēs peccatores ꝛ infideles:tñ diligit eos:ꝛ dat eis benficia solis lune pluuie ꝛ puisiones. Jdeo vt boni filij assimilemur patri nostro celesti. Itē qꝛ plꝰ nos tenemur facere pro deo q̄ infideles:qui solū diligūt se diligentes: hoc etiā faciūt canes. Sz q̄n creatura diligit amore dei nō solū qui eam diligūt sed etiā inimicū: ibi est meritū. Itē si resalutetis q̄ vos salutant:nullas grates habebitis:sed multi sunt q̄ dicūt se nō odisse aliquē: sed nō loquerent̄ cū eis nisi priꝰ alter eis loqueretur. Et dico vobis q̄ ille q̄ prius loquitur ꝛ salutat aliū:ille lucratur tūc meritū siue coronā:iō ieiunemꝰ non solū corā hominibus:sed etiā corā deo:tūc erimꝰ pfecti in nostro ieiunio. Et cū isto ieiunio cō cordat epl'a hodierna cum euāgelio. Dicatur quomodo iudei tempore Esa.prophete:vt habeat Esa.lviij. habebant magnas tribulationes siccitatū:famis:locuste:et hmōi in hierusalē:ꝛ per rectores ciuitatis fuit ordinatum vt oēs ieiunarēt certis diebꝰ:ꝛ q̄nto plus ieiunabāt tanto magis augmētabat tribulatio:ppter qō venerūt ad tēplū:ꝛ orādo dicebāt. Quare ieiunauimus et nō aspexisti:humiliauimus aias nostras ꝛ nescisti.ſ.acceptādo. Et rndit eis deus per Esaiā prophetam. Ecce in die ieiunij vestri inuenit voluntas vestra. No.nō dicit dei qui precipit remittere et diligere inimicos: et oēs debitores vestros repetitis. Ecce ad lites et ad cōtētiones ieiunatis: ꝛ pcutitis pugno impie. Nolite ieiunare sicut vsq̄ ad hāc diem : vt audiatur in excelso clamor vester. Nūquid tale est ieiuniū qō elegi: per diem affligere hoiem animā suā. Nū q̄d istud vocabis ieiuniū ꝛ die acceptabilem dño. Nota debitores dicunt inimici pz cū ōr. Dimitte nobis debita nr̄a sicut ꝛ nos dimittimus debitoribus nostris.i. inimicis. Repetūtur eis debita per desideriū vindicte. Sed ieiuniū qō vult ꝛ elegit est hoc qō sequit. Dissolue colligationes impietatis: que fiunt dupl'r: vel per

parentes vel per valentā siue adiutoriū. Et qn̄ ōr eis q̄ faciant pacē:dicunt. Non facerē nisi amici mei vel illi de mea valēta siue adiutorio facerēt. Bonū est requirere eos q̄ faciant pacē:al's colliga te cū deo. Et si eis feceris iuramentū de valēta siue adiutorio:nō est seruandū:qꝛ est cōtra charitatē. Jdeo ōr in plurali. Dissolue colligatiōes. Secūdo solue fasciculos deprimentes.ſ.odiū quod quilibet tenet in corde:ꝛ hoc est ieiuniū qō elegit. Patz ergo prima pars. Ecce quare dicit Attēdite. Dico secūdo q̄ xp̄s ostēdit ne iustitia pnalis fiat corā hoibus de abundantia tpali q̄ fit per restitutiones ꝛ elemosinas. Et hoc ostēdit xp̄s in.ij. parte euangelij. Mat.vj.cū dicit. Cū facis elemosinas:noli tuba canere ante te:sicut hypocrite faciūt ꝛc.que sequunt: vide in euāgel'.ꝛc.vsq̄ huc. Reddet tibi. ꝓo declaratione hui' textus. Nota quō antiquitus iudei:rabini:ꝛ pharisei non curabant de gloria celesti ſz de gloria tpali ꝛ terrestri ideo quicquid faciebant:totum faciebāt solū coram hoibus. Et qn̄ debebāt dare elemosinas:primo preconizabaꝰ per ciuitatem ꝛc.ꝛ ipi sequebanꝰ preconē vt a populo audirent laudes dicēdo. O q̄ pius est iste:ꝛ delectabāt in istis laudibꝰ:ecce vana gloria:ideo de ipis dicit xp̄s. Amē dico vobis:receperunt mercedē suā. Sic perditur illud magnū salarium qō deus promittit personis misericordie dicendo Beati misericordes:qm̄ ipsi miam consequentur. Mat.v. Qn̄ aia q̄ ex vana gloria fecit elemosinam vel alia bona:venit ad iudiciū corā xp̄o : statim remittit ipsa ad infernū:dicēdo q̄ iam hic recepit mercedez suā. Si dicat ergo quē modū tenebimus in dando elemosinas. Hoc ostendit xp̄s dicēdo. Te autē faciente elemosinam:nesciat sinistra tua q̄d faciat dextera tua. Nota hic tres morales expositiones. Prima. Manus dicunt diuitie tēporales. Ratio: quia sicut manibꝰ facimus oia opera. Unde dicit p̄hus q̄ manus est organū organoꝝ:ita cum diuitijs homo facit oia negocia. Manꝰ dextera est pecunia de bono iusto cōgregata scz de laboribus proprijs vel possessionibꝰ acquisita Manus sinistra est pecunia de malo siue iniuste acquisita vel cōgregata.ſ.de furto:vsura:rapina:simonia:ꝛ similibꝰ. Un circa hoc Salomon. Leua eius sub capite meo:et dextera illius amplexabit̄ me. Can.ij. De sinistra aūt dz fieri restitutio ꝛ de dextera faciēda est elemosina. Jō dicit. Te aūt faciēte elemosinā: nesciat sinistra tua quid faciat dextera tua ꝛc. Jdeo do vobis vtile consiliū q̄ in tabia vestra sine bursa faciatis medium:ꝛ pecunia de bono iusto ponat̄ in vna parte:ꝛ de malo iusto ponat̄ in alia parte : qꝛ qn̄ simul ponit̄ restitutio obliuioni traditur:ꝛ per illud medīū reducit̄ ad memoriā:et tunc sciatis de qua manu facitis elemosinam et de qua restitutionē. Et sm̄ istū intellectū dicebat Thobias filio suo. Fili mi de substātia tua nō aliena fac elemosinā: et noli auertere faciē tuā ab vllo pauperē ita eñ fiet vt nec a te auertat̄ facies dñi. Tho.iiij. Secunda expositio est ex parte intētionis dandi elemosinā. Dicitur manus dextera qn̄ intētio est recta. Quādo elemosina dat̄ solo amore et honore dei qui nobis fecit tot elemosinas:scz creando:prouidēdo: ꝛ thesauro sui sanguinis redimēdo. Ista intētio ōr manꝰ dextera. Uel cogitādo. Dabo mō istā elemosinā: vt qn̄ ego petā elemosinā ad portā para dīsi deꝰ det mihi vnū frustū glie sue. Jsta est ergo intētio recta. Caue ergo ne sinistra intentione.ſ.laudis vel vane glie facias elemosinā. Nesciat sinistra tua.ſ.intentione vane glorie. Multa eñ opera ꝛ magna perdunt sinistra intētione. Tertia expositio modus dādi elemosinā qui pōt esse bonus vel malus:ōr esse manus dextra vel sinistra. Bonus modus dandi elemosinā est qn̄ elemosina que est opus pietatis dat̄ cū pietate:benignitate:et ex pura charitate tūc eñ dat̄ cū dextra. Qn̄ vero malo mō fit dat̄ vt panis canī:vl' qꝛ fingunt se non audire pauperē vel cū indignatione ex ipotunitate petētis:tunc datur in sinistra. Jō dicit textus. Te aūt faciente elemosinā ꝛc. Jdeo seruandū est consilium apostoli dicentis. Unusquisq̄ prout destinauit in corde suo.ſ.dare elemosinā:nō ex tristitia aut ex necessitate. Hilarē eñ datorē diligit deus.ij.Cor.ix Nota practicā qn̄ vadit aliquis ad ecclesiam:vt portet in manu qō ꝓponit dare amore dei. Ecce quare dicit Te aūt faciēte elemosinā:nesciat sinistra tua quid faciat dextera tua. Et seruatur consiliū the

matis.s.Attēdite ne iustitiā vestrā faciatis coꝝ hoībus. ¶Dico tertio q̄ in parte tertia euāgelij xp̄s dñs noster ostēdit facere iustitiā penitētialē de aia rationali non coꝝ hoībus:sed secrete. Cum oratis non eritis sicut hypocriteꝰ reddet tibi. Dicatur modus orandi antiquorū hypocritaꝝ in synagogis:vicis: ⁊ in angulis plateaꝝ vbi gētes conueniebāt vt viderentur:qui cum magnis suspirijs et gestibus orabāt vt laudarenṫ. O de istis benedictis de quibus dicit xp̄s in euāgelio. Amen dico vobis:receperūt mercedē suā. O stulti q̄ tam pretiosum iocale : vt est oratio dabāt pro tā modico ⁊ vili precio. Ideo xp̄s ostēdit modū orandi dicēs Tu autē cum oraueris intra in cubiculū tuū:⁊ clauso ostio ora patrē in abscōdito et pater tuus qui videt in abscōdito reddet tibi. Nota intra cubiculū tuū. Sz circa hoc posset aliq̄s dicere:ergo nō est orādum in tēplo vel in ecclesijs. Respōsio q̄ hoc intelligitur dupliciter. Primo mō cōsciētia dicitur cubiculū secretū:⁊ ista oratio fiat in ecclesijs.s. nō clamādo nec magnos faciendo gest⁹ vt videamini ne alij perturbentur:sed claudēdo ostium sz secrete orādo. Et hoc debet intelligi de orationibus que fiūt in publico seu cōi. De alijs orationibus particularibus ⁊ ceteris dz se homo claudere in camera. sic intelligitur textus. Sed posset hic aliquis arguere dicēs. Videt q̄ dñs noster in doctrina sua sit sibijpsi cōtrarius. Quia dicit in euāgelio hodierno. Attēdite ne iustitiā vestrā faciatis coꝝ hoībus ⁊c. Et i alio loco dicit. Sic luceat lux vestra coꝝ hoībus vt videant opera vestra bona: et glorificent patrem vestrū qui in celis est. Mat.v. Videt hic contrarietas. Rūsio q̄ nō est ibi cōtrarietas:sz audi declarationem. Xp̄s cū sit dñs ⁊ magister vniuersalis dabat doctrinā hoībus taz perfectis psonis q̄ etiā imperfectis. Qz habebant alios instruere ⁊ informare invita spūali ⁊ doctrina dicebat. Vos estis lux mundi Et loquebatur apostolis et alijs psonis perfectis quib⁹ ventus adulationis non nocuit. Ideo ait. Sic luceat lux vestra.s. opera vestra ⁊ catholica doctrina coram hominib⁹ vt videāt ⁊c. ac si diꝛisset. Portate litteram regiam.i. doctrinā euangelicam sub sigillo bonevite:vt quilibet dicat pro certo iste seruat qđ predicat:quia alꝫ non creditur sibi. Sed imperfectis et inchoātibus bonā vitam quibus vētus laudis posset nocere dicit. Attēdite ne iusticiam vestram faciatis coram hominibus ⁊c. Hec questio fuit semel facta beato Anthonio: q̄ eā declarauit isto modo. Sicut magnus ignis nō extinguit ventо: immo potius etiā accenditur: sed modicum lumen modicovento extinguitur. Sic etiā magnus ignis ardētis deuotionis ⁊ charitatis est in coꝝpore perfectoꝝ sed modicus in imperfectis : ideo statim extinguit modico vēto laudis:sed in perfectis magis accenditur ⁊ augmentatur Et nota de magno honore facto btō petro cum veniret Anthiochiā. et de beato Joanne de exilio redeunte : et de beato Paulo in Galacia:vt patet ad Gal.iiij.

¶Feria.vj.post diē cinerū. Sermo.ij.

Annūcia populo meo scelera coꝝ Esa lviij.⁊ i epistola hodierna. In presenti sermone. volo vobis ostendere ⁊ declarare aliqua gratia pctā ꝓpter que deꝰ est iratꝰ cōtra nos. Jō mittit istas tribulationes pestilētiaꝝ ⁊ mortalitatū p mūdum. Ut ergo ista pctā corrigank ⁊ cesset ista plaga:volo nunc ista pctā declarare. Sed ꝓmo saluteṫ virgo maria. Annūcia populo meo ⁊c. Pro huiꝰ ꝑbi declaratione ⁊ materie ꝑdicande introductione sciēdum q̄ defectus ⁊ vitia ⁊ peccata nostra in sacra scriptura nominank diuersimode. Unde defectus qui fiunt cōtra proximū immediate ⁊ de directo: vt furari ipz diffamare:vulnerare seu occidere dicunk iniquitates.i. nō equitates: qz ibi nō seruatur equitas a deo nobis data dicente Diliges proximū tuū sicut teipm. Mat. xxij. Alij defectus fiūt immediate ⁊ de directo ꝓtra coꝝp⁹: sicut nimis comedere ⁊ bibere:inebriari ⁊ hmōi. Jō dicit scriptura. Propter crapulā multi obierunt: qui abstinens est adūciet vitā. Eccle. xxxvij. Itē luxuria est cōtra corpus. Apostolus Omne pctū quodcunq̄ fecerit hō extra corpus est:q̄ autē fornicat:in corpus suū peccat.j.ad Coꝝ.vj. Itē pctū accidie est cōtra coꝝp⁹ ad instar ensis gladij seu ferri quod rubiginatur qñ nō seruit:idē est de coꝝpore:ideo laborate modo orādo ⁊c.isti defectus dicūtur ꝓprie pctā.i.pecoꝝ acta ꝑm ethymologiā:qz comedere bibere luxuriari:⁊ ociari:sunt acta pecudum. Alij defect⁹ sunt qui fiūt immediate ⁊ de directo cōtra aiaz qui nō tangunt proximū nec corpus vt presumptio superbia:que solū tangūt aiam:⁊ etiam vana gloria:hypocrisis:ira:inuidia:odiū:malicia:mala desideria:male cogitationes: desideꝛioꝝ vindicte:nō sunt nisi venenū q̄ occidunt aiam expellūt gratiā dei que est aie vita. Eze.xviij. Aia que peccauerit ipa morieṫ. Jsta ꝓprie dicunk delicta quasi derelicta:qz aia dz diligēter custodiri ⁊ cōseruari ꝑ̄ reliquia ꝑciosissima. Alia sunt q̄ immediate ⁊ de directo fiūt ꝓtra deū que sunt alijs maiora ⁊ grauiora:sicut iurare:renegare:blasphemare ⁊ hmōi. Et ista dicunk ꝓprie scelera.pz ergo differentia que est inf defect⁹:vitia ⁊ pctā stricte loquēdo. Autoritas. Job petēs veniā a deo dicebat. Quātas habeo iniq̄tates ⁊ pctā:scelera mea atq̄ delicta ostēde mihi. Job.xiij. Mō ostēde mihi q̄ ad pctoꝝ correctionē necessaria sunt qz reqrit ipsoꝝ cognitio ⁊ tūc sequit correctio. de peccatis q̄ fiunt singulariter contra deū:loquit thema ꝑdicatoꝛi dicens. Annuncia ppō meo supple tu ꝑdicator scelera coꝝ : nō dicit iniquitates nec peccata nec delicta lz sint etiā annūciāda et corrigēda:lz scelera:ideo iuxta ꝑceptum dei mōvolovobis ꝺclarare ⁊ nūciare peccata que fiunt cōtra deum ex quibus venit iste tribulationes. Quā annūciationem faciam per quādam figurā que habetur Ezech.viij. Ubi legitur q̄ in terra iuda ⁊ in ciuitate hierusalē venit magna tribulatio mortalitatis ⁊ pestilentie:ꝓpulus orabat deū vt ipsos iuuaret et tribulatio augmētabatur. De quo ꝓphete dolens ⁊ admirās plangens populuz orando dicebat. O dñe ⁊ quare daṫ tot mala populo vestro. Tūc deus volēs reuelare ꝓphete rationez ⁊ causam subito portauit eū in hierusalem vt videret peccata que ibi fiebāt contra deū. Et posuit ipsum in porta ciuitatis dicens. Respice. Et ꝓpheta respexit:⁊ vidit ibi idolū zeli ad prouocandū iram dei. Et omnes gentes recurrebant ad idolū. Cui diꝛit deꝰ. Fili hoīs vides quid faciunt isti. Et ꝓpheta. O dñe quale peccatum istud sufficit vt veniant tot mala. Nō diꝛit deꝰ : qz adhuc ostēdam tibi alia. Et diꝛit eū ad vnā magnā plateam ciuitatis muratam in circuitu. Et diꝛit sibi. Fode parietē:et vide abominationes quas isti faciunt. Qui fodit ⁊ vidit ibi diuersas imagines bestiaꝝ pictas q̄bus senes ciuitatis dabant incēsuz. Et diꝛit ꝓpheta. O dñe nō mirū si mittitz mala ⁊c. Postea diꝛit euz ad aliaz plateā ⁊ ibi vidit mulieres plorātes ⁊ plāgentes adoniden ꝑm poetas deuz amoris. O dñe diꝛit propheta qua le peccatū necz mirū ⁊c. Adhuc diꝛit deꝰ ostendam tibi amplius. Et diꝛit eū ad plateam tēpli dicens. Respice. Et ibi vidit gentes vertentes dorsum templo dei adorantes ad orientem. Et diꝛit prophe ta. O domine tam magnum peccatum. Tūc diꝛit sibi deus. Er his peccatz ego faciam supple vindictam in furoꝛe meo: nec parcet oculꝰ meꝰ:nec miserebor ⁊ cū clamauerint ad aures meas voce magna nō exaudiam eos. Ezechiel.viij. In qua figura deus ostendit prophete qua tuoꝛ scelera seu peccata que fiebant contra deum. Que significāt ⁊ figurant qua tuoꝛ peccata grauia q̄ fiūt modo in mundo contra deum immediate ⁊ de directo. Er quib⁹ veniunt ista mala. Et nos clamamus ad deū ⁊ ipse claudit scilicet aures. Ideo dicit. Annūcia populo ⁊c. Hec ciuitas est xp̄ianitas a dño iesu christo fundata ⁊ edificata magnis laboribus ⁊ multis priuilegijs ⁊ gratijs dotata. De qua dauid in ps.lxxxvj. Gloriosa dicta sunt de te ciuitas dei. Porta hui⁹ est baptismus:nec aliquis potest esse ciuis seu habitatoꝛ huius ciuitatis:nisi intret per portam huius baptismi. Hec porta dñi: sz actiue ⁊ passiue:iusti intrabunt in eā. Et ibi datur fides xp̄o ⁊ abrenūciat diabolo ⁊ pompis eius. Dic modū baptizādi. Sed hic ponitur idolum zeli añ ꝫ fidez xp̄o ꝓmissam in nostris necessitatib⁹ recurrim⁹ ad diabolū vel ꝑ sanitate habēda:vel ꝑ re perdita ad inueniendū vel ꝑ filijs habēdis vl si estis maleficiati statim vaditis ad idolū.i. diuinū in quo est diabolus:cū cuo diuinus facit ꝛua opa. Ecce idolū zeli ad prouocandū iram dei: qz rex indignaretur si aliq̄s nec. per ciui

tatem subtrahēdo sibi ppm & trahendo ad suū inimicū. Quid faceret rex ptra illum & ptra villā hoc facientē & ipm susti-nentē tanq̄ pditorē daret ipm ad furcā. Ita facit diuinus ptra regē xpm cui subtrahit ppm & trahit ipm ad diabolū. Jō corripiant &c. Dic quō in oibus suis necessitatib⁹ qlibet bon⁹ xpianus dz recurrere ad xpm qui sanat oēs infirmitates: qz diabolus nō pōt aliquē curare veraciter sanādo: sz a lesione cessando: vt legit in hystoria beati bartholomei. Jdeo in sacra scriptura precepit deus dicēs. Uir siue mulier in quibus phitonicus vel diuinatiōis fuerit spūs morte moriant: lapidibus obruēt eos. Leui. xx. Et quare ois populus lapidabit. nūquid sufficeret vt cōbureret vel suspenderet &c. Respōdeo qz diuinus oibus nocet: qz puocat iram dei: ideo voluit de⁹ q̄ nō ab vno solo homine: sed a toto populo occideret. Jdeo qñ in vna villa vel patria sustinet vnus diuinus ex illo peccato de⁹ mittit tribulationes vel inūdationes aquar: vt ptz de abysso diluuij &c. vel mortalitates: vt de rege Saul q̄ recurrit ad phitonissam in endor: ppt̄ qō mortuus fuit ipse & perdidit regnū pro ser suis. j. Paral. x. Mortuus ē Saul ppter iniquitates suas: eo q̄ preuaricatus sit mādatū dñi quod preceperat & nō custodierit illud: sed insuper etiā phitonissam cōsuluerit: nec sperauerit in dño: ppter quod interfecit eū: & trāstulit regnū eius ad dauid filiū ysai. Uel si sit diuisio ppter regimē. Dic quō illō idolū significat domū ysilij: Nota quia de⁹ pcepit antiquitus moysi q̄ domus consilij esset in porta ciuitatis vt forēses possent eā statiz inuenire. Quequidē domus est idolum zeli ad puocandū emulationes seu inuidias. O quot inuidie & emulationes & zelotipie sunt in hac villa ex illo idolo quod oēs adorāt. Dicit vn⁹ O ille fuit cōsiliarius & ego nō fui q̄ sum de meliori gñe &c. Omnes laborāt vt habeant regimen. Ex quo sequuntur multa mala: inuidie: destructiones ꝯmunitatis & rancores. Ecce dānatio animarum propt̄ multa peccata que ibi concurrūt. Primū est periurium quod est maiꝰ peccatum q̄z homicidium vt dicūt theologi. Et quando intrant in regimen iurant q̄ pcurabūt bonum cōmunitatis fideliter: et q̄ corrigent peccata notoria: & nihil faciunt: ideo sunt periuri. Scōm peccatuz est furtū: qz multa ex ambitione regiminis expēdūt. Et qñ sunt intus volunt recuperare: ideo furant & cōitate quicquid possunt: qō est maius peccatum & maius furtum: q̄z si reciperēt furtiue a persona particulari: qz magis tenent diligere bonum cōitatis q̄z particularis psone. Tertiū pctm est dānum & restitutio cōitatis. Nota similitudinē de naui que ire debz vltra mare. Et psone tenent cōsiliū quis erit patronus nauis: & quis nauta: & qui marinarij &c. Sic in ppōsito magna nauis triū cooperturaꝝ est cōitas. Prima coopertura secreta sunt religiosi i monasterijs absconditi. Scda est clericoꝝ vbi sunt merces sacramētoꝝ. Tertia ꝓ vbi fit exercitiū est laicoꝝ. In qua opz ponere patronū. s. vicariū seu nautā subuicariū & marinarios. s. maturos. Jdeo in cōsilio quilibet dz attēdere & respicere cōitatē & nō ꝓsanguinitatē nec amicitiā vel partem: ꝛz vtilitatē ville: alꝰ adorāt idolum. Jdeo neq̄ mirū si deus mittit ista & ducit secū filios vestros. Jdē faciet deus bis nisi vos corrigatis &c. Et cōz peccatū q̄ ostendit deus ꝓphete in platea ciuitatis fuit de imaginibus & de illis qui dabant eis incēsum. Hoc pctm̄ significat ludum taxilloꝝ. Quid sunt alīd taxilli q̄z imagines bestiaꝝ depicte: q̄b⁹ maiores et seniores dant incensum. Antiquit⁹ solum ludebant ribaldi & lenones &c. Sed mō maiores ville sine aliqua verecūdia ponūt se ad ludendū ibi cum ribaldis: & emittūt incēsum versus celū: scz blasphemiarum ꝛ deū & virginem mariā &c. Ex quo peccato veniūt multa mala & plaga mortalitatum. Autoritas. Uir multū iurans implebitur iniquitate: & non discedet a domo illius plaga. Eccli. xxiij. Jdē de villa in qua deus notozie blasphematur a qua nō recedet plaga. Nota penā blasphemantiū. Leui. xxiiij. Nota etiam hystoriā ō illo sctō qui iuxta altare dei vidit altare diaboli vbi gētes ꝓfluebāt &c. Dicunt quidā si amm: ouek ludus perdemus impositionē siue lucrū &c. Sz meli⁹ est perdere impositiōes q̄z corꝑ & aiam & bona tpalia per tempestates: ideo puideatur &c. Tertiū peccatū quod deus ostēdit prophete fuit de mulieribus plā

gentib⁹ adonidē &c. hoc significat pctm̄ mulierū que mō plangunt & plorant qñ perdūt filiū vel filiam dilectam dicentes multa verba stulta ꝯ deum: cum tñ debe rent letari. Nunquid gauderetis si rex transiens per istā villā reciperet in curiā suā filiū vestrū & faceret ipz magnū dñm Idem de regina que reciperet filiam vestram &c. Sic modo rex xps seu papa iesus transit p villam & recipit in curiā suā filiū vestrū innocentē & bonū: vt ipm faciat magnū dñm maiorē q̄z sit hic rex vel papa. De hoc ē ploratis vos. Jō apls Nolumus vos ignorare de dormientib⁹ vt non ctristemini sicut ceteri qui spem nō habent. j. Thes. iij. Sed nō ploratis nec plāgitis morte aiaꝝ filioꝝ adultoꝝ: qui dant se peccatis blasphemie: luxurie &c. qui recta via vadūt ad infernū & nō curatis. Jdeo potest vobis dicere filius vester qñ moritur. Nolite flere sup me sed super vos flete & super filios vestros. scz adultos. Lu. xxiij. Quartū peccatū fuit illoꝝ qui verterunt dorsum ad templū: & adorabant ad orientē. Ecce hic peccatuz de fractione festiuitatū: qñ gentes despiciunt p̄cepta & ordinationes ecclesie tūc vertunt dorsum ad templū dei: & adorauerūt ad orientē: ꝓm qō dicit dauid. Ortus est sol & exibit homo ad opationem suā. Quādo ergo gētes nō seruant festa sed faciūt negocia in foris & ferijs &c. tūc vertunt dorsuz templo & adorāt ad orientem: cū tñ deus optime diuisit tempus: quod totū currit in septē diebus & dedit nobis sex dies ad laborandū & vos vertitis vos ad orientē. s. orto sole vaditis ad agrū vestrū: vineā: forū seu feriā. Septimū die deus retinuit sibi. s. dñicaz: & vult q̄ illa die vertamus faciem ad templum & dorsum ad orientem. Et vos facitis op positū: qz qñ ꝺr missa in q̄ oēs tenemini esse quidā stant in platea &c. quidā in vineis: quidā in lupanari: quidā in taberna &c. O dicit deus & vos auferti⁹ mihi tps meū: ideo ego auferā vobis tpus vestrum. Ista ratione veniūt mortalitates: qz ille qui debebat viuere quadraginta vel sexaginta ānis moriet̄ cras: & ideo dicit ipse. Cū accepo tps ego iustitias iudicabo. ps. lxxiij. Ecce hic pctā que fiūt cōtra deū, ppter que veniūt iste tribulationes & mala: ideo corrigant̄ q̄ bonas ordinationes: & deus iuuabit: alꝰ ecce quid dicit. Cū multiplicaueritis oratiōnē vestram non exaudiam. Esa. j.

¶ Sabbato: post diē cinerꝫ. Sermo. j.

Scēdit ad eos in nauim & cessauit vētus mat. vj. Postq̄ xps multa mirabilia fecerat i terra: fecit & in mari qō oīs dicit ab oīb⁹ euāgelistis: vt ꝺoñderet se esse dñm nō solū terre: ꝛz ēt marꝫ. Dicat breuit̄ hystoria euāgelij. mō vt intrem⁹ secreta: opz loqui de tribus.

Et primo de ista naui posita in tā magna & valida fortuna.

Scōo de hora quayenit illa fortuna.

Tertio de bono aduētu & trāquillitate ex p̄sentia qñ ipse intrauit nauem: et de isto tertio loquitur thema.

¶ Quantū ad primū sciendū q̄ ꝓm. oēs doctores & gl. nauis illa in tā magno periculo posita sigt̄ ecclesiā militātē dupliciter rōne. Prima rō ex officio. Rō: qz sicut nauis portat pſonas & merces deuno loco ad aliū: sic etiā eccl'ia. Et qui nō nauigant cū ista naui oēs pereunt sicut tpe noe pierūt oēs q̄ extra arcam inuēti fuerunt. Ecce offm̄ hui⁹ nauis. iō Salomon ad literā de eccl'ia dicit. Facta est quasi nauis institoris de longe portās panem suū. Prouer. vl. Ecce q̄ ppter offm̄ ecclesia ꝺr nauis vt cōiter dicūt doctores. Secunda rō & est subtilior q̄ nauis significat ecclesiā: & si volum⁹ attendere ad formā seu figurā nauis q̄ est in ꝓncipio: hoc est in prora angusta: in medio lata: & in fine. s. in puppi angusta. Recte nauis significat eccl'iaz militantē: q̄ est hmōi forme: & dñs noster iesus xps est quasi prā siue anterior pars nauis vbi ꝯiungūtur due tabule. s. duo apli: vt petr⁹ & ādreas qui fuerūt primi apli xpi. deinde vndecim apli. j. ad Cor. xv. Deide creuit per lxx. discipulos. deinde p tria milia puerꝰ. Act. ij. sic tandē creuit paulatim per totū mundū. Qz in oēm terrā exiuit sonus eoꝝ. s. pdicationis. ad Ro. x. Sed tā diu est q̄ nauis ecclesie angustatur & restringit circa finē. Nota hic decē diuisiones ipsi⁹ chustianitatis inter̄ q̄ dicit xps iesus filius hominis cum venerit putas ne inueniet fidem in terra. Lu. xviij. ptz

ergo q̄ ecclesia militās dicitur nauis nō solū ꝓpter officium: sed etiaz ꝓpter formā ⁊ figurā. Et totū hoc tangitur in dicta autoritate. Facta est. s. ecclesia militans quasi nauis institoris. Ecce formā De lōge portās panē suū. s. merces. Ecce officiū. Sed agitaꝫ fluctib⁹. Est em̄ in magno piculo nauis. s. ventorū. Hoc clare potestis videre si vultis cogitare ad hoc qđ dico. Qñ em̄ vacat vnus magn⁹ ep̄atus: statim reges ⁊ dñi tp̄ales rogāt pro indignis etiam cum miniset mūnere. Unde papa videt̄ q̄ rogāt ꝑ indigno qui nesciret custodire tres capras: tribulatur. Itē iam videtis qualiter ordinationes ecclesie seruantur: q̄ despiciuntur libertates ⁊ immunitates ecclesiastice frāgunt. Nā q̄libet reputat se dignū ad maiorē mundi ꝓlationē. q̄libet seruat de ordinatiōibus ecclesie, putvult ⁊ sibi plz: nihil aliū. Ecce qđo nauis est in magnis periculis. Jā em̄ verificaꝫ illud qđ dicit Math. xviij. Nauicula aūt i medio maris iactabaꝫ fluctibus: erat em̄ contrarius ventus. Quarta autem vigilia noctis venit ad eos ambulans supra mare. Et videntes eū supra mare ambulātē: turbati sunt dicētes: q̄ fantasma est. Et pre timore clamauerūt. Statimq; ihesus locut⁹ est eis dicēs. Ego sum nolite timere ⁊c. Quātū ad sēm videndū est de hora in q̄ venit illa fortuna. Nā dicit textus. Et cum sero esset erat nauis in medio mari. Jp̄e autez solus erat in terra. Et videns eos laborantes in remigādo. Erat enim ꝑuius eis ventus. Occasus solis facit vesperū. Modo videam⁹ in q̄ hora dici sumus. Dicaꝫ q̄ sicut sol radiās sup̄ terrā facit diē artificialē: ⁊ qñ irradiat valles ⁊ torrētes ⁊ colles adhuc est mane: sed qñ nō irradiat ꝑ tices montiū: nec valles tūc est sero. Ad ꝓpositum in sacra scriptura xp̄s dicit sol. Jdeo dicitur virgini marie. Felix nāq; es sacra ꝑgo maria ⁊ o laude dignissima: q̄ ex te ortus est sol iusticie xp̄s de⁹ noster ⁊c. Modo ad cognoscēdum in qua hora sum⁹ dici. s. durationis huius mūdi videam⁹ an radij solis. s. xp̄i irradiant torrētes valles ⁊c. Torrentes sunt laboratores triplici ratione. ꝓmo quia sicut torrentes sunt asperi ⁊ petrosi sic etiā vita laboratorū aspa est et dura ⁊ petrosa. Secunda ratio est quia torrentes aliquādo abūdant aquis: aliqñ nō. Sic laboratores aliquādo abūdant bonis tp̄alibus aliquādo nō: ex siccitate vel al's. Tertia ratio est: q̄ sicut torrentes sunt in inferiori parte terre: sic rustici et laboratores sunt delecti: ⁊ omnib⁹ aliis iferiores intm̄ q̄ pōt dici dictū danielis. Imminuti sumus plus q̄z oēs gentes: su musq; humiles in vniuersa terra. Dañ. ij. Sed mō iā torrētes ⁊ laboratores nō irradiant sole iesu xp̄i. Antiq̄tus tamen irradiabant: q̄ erāt deuoti. Nam quoli bet mane ⁊ sero orabāt vir in vno angulo et mulier in alio. Nota quomodo ꝓmo se signabant: deinde dicebant. Credo in deū sciebāt bene ꝑater noster ⁊ Aue maria: ⁊ decem p̄cepta legis. nā ista est sciētia laboratorū. Modo aūt nesciunt se signare: nec sciunt credo in deū nec ꝑater noster: nec aue maria: nec etiā aliq̄ bonum: sed bene sciunt fortilegia ꝓiurationes: ⁊ vanitates. sciunt etiā quot denarij sunt i vno florено. Jdeo iā sol iustitie ab istis torrentib⁹ retraxit radios suos. Itē antiquitus quolibet die audiebant missam in aurora. Deinde ibāt ad sua negocia: ꝛ modo nec in dominica nec in alijs diebus volūt audire missam. ⁊ si forte veniunt iam ꝓansi ⁊ tarde venīt: ⁊ quando sunt in ecclesia nō faciūt nisi loq̄. Itē antiquitus cōicabant qualibet die dñico deuote ⁊ ꝓcessionaliter: modo aūt nō nisi semel in anno. ideo dauid. Nesciērūt neq; intellexerunt: in tenebris ambulāt mouebunt omnia fundamenta terre. in ꝑs. lxxxj. Mō videamus an radij solis in istitie illuminent valles. Valles dicuntur omnes homines diuites: ideo q̄ vallis est terra delitiosa ⁊ abūdās. nā talis est vita diuitū: pinguis ⁊ delitiosa ⁊ abūdās ideo Dauid in ꝑs. Valles. i. diuites abū dabūt frumēto. ꝑs. lxiij. Sed iā ab istis recessit sol iustitie. i. gratia dei misericordie ⁊ pitatis. nā antiquitus diuites querebant si erat aliquis q̄ venisset ad pauꝑtatem vt possent eū iuuare in aliquo. Sed modo vellēt sibi nunicē auferre oculos. Antiq̄t⁹ si diues videbat agrū vel vineā alicui⁹ icultāv̄ filiā alicui⁹ adultā: i mediate dicebat sibi: q̄re non seminatis agrū ⁊c. de q̄ vinet⁊ ⁊c. Et stati mutuabāt semē ⁊ pecunias: maritabāt puellas virgines. Sed modo si paup̄ laborator qui

habet domū plenam filijs indiget pecunia pane ⁊ vino ⁊c. ⁊ venit ad diuitē vt recipiat ⁊c. Nota vsuras quas faciunt. Itē quando videt viduā vel puellam pauperem: laborant q̄ fiat meretrix. Ecce quomodo sol iusticie recessit ⁊ verificaꝫ verbum xp̄i dicentis. Qm̄ abūdabit iniquitas: refrigescet charitas multorū. ꝛMat. xxiij. Jtez videamus an radius solis tā git coltas. Colte dicunt esse simplices ꝑsbyteri. Ratio: q̄ sicut colte sunt torrentibus ⁊ vallibus altiores: ⁊ montibus et collibus proximiores: ⁊ sic simplices clerici sunt pp̄o altiores in dignitate ⁊ sanctitate ⁊ magis iunguntur monti: scz xp̄o. Jō dicit scriptura de eis. Separauit vos deus israel ab omni populo: ⁊ iunxit sibi vt seruiretis ei in cultu tabernaculi ⁊ stetis coram frequētia populi. Nūc. xvj. Sed modo ab istis retraxit radios suos sol iusticie: nam antiquitus irradiabantur deuotione ⁊ sciētia: sed modo q̄si nullam habent deuotionē vel scientiam im mo sunt ignorantes. Et iam verificatur de eis ꝓphetia dicens. Sacerdotes eius contēpserunt legē meā: ⁊ polluerunt sanctuaria mea. Inter sanctuz ⁊ prophanū non habuerunt distantiam inter pollutū ⁊ mundū non intellexerunt ⁊ a sabbatis meis auerterunt oculos suos ⁊ coinquinabar i medio eor̄. Eze. xxij. Mō videamus an irradiet colles sol iusticie. Religiosi dicunt colles. Rō: nā merces q̄ pōrtantur de loco ad locū trāseūt per colles sic etiā merces celestes. s. sanctaz doctrinaz veniunt ad nos per religiosos. Jtez q̄ via seu trāsit⁹ per colles est augusta talis debet esse vita religiosoz stricta et aspera per penitētiā. Et iō dauid in. ꝑs. lxiij. Pinguescent speciosa deserti ⁊ exultatione colles accingent. Nota qualiter antiquitus religiosi seruabant obedientiā: paupertatē: ⁊ castitatē: ⁊ oēs cerimonias: quia tunc sol iusticie tangebat colles: sed mō seruāt obedientiā: scz de capone. Sed si vltra voluntatē precipit aliqd statim sequūtur appellationes ⁊c. Item tenēt pauꝑtatē siue indigentiā in his q̄ nō pñt acq̄rere. De castitate aūt de ceri monijs ipsi sciūt quo viuūt. Jbo ergo ad optimates ⁊ loquar eis: ipsi em̄ cognouerunt viā dñi ⁊ iudiciū dei sui. Et ecce magis hi simul ꝓfregerūt iugū: ruperūt vinc ula. Hiere. v. Jā transiuit ergo hora vesperū ⁊c. ⁊ venit ad diuitē vt recipiat ⁊c. Nota vsuras quas faciunt. Itē videam⁹ an sol iusticie tā gat mōtes siue summitates mōtiū: et si i sunt plati siue dñi tēporales. Rō: q̄ sicut mōtes eminent super terram. sic prelati et dñi sunt alti eminētes ex dignitate et dñio tp̄ali. Videamus mō an illumināt a sole iusticie: qm̄ antiquit⁹ plati non dabāt plationes: dignitates vel bñficia nisi bonis ꝓfonis fctis ⁊ dignis ⁊ illos cogētes: ⁊ plus curabāt de alāb⁹ q̄z de reddit⁹. Nota mō qualr fit iurta illud apli. Omnes que sua sunt querūt: non q̄ iesu xp̄i. ad ꝓhil. ij. Idē de dñis tp̄alibus. nā antiquit⁹ fuabāt iusticiā ⁊ ꝓtēnabāt de ꝓpr̄ijs redditibus quos etiā diuidebāt: scz ꝑ seipsis: ꝓ deo ⁊ pauperibus. Sed modo nota de iniusticijs ⁊ exactionibus quas faciunt. Jam em̄ verificatur illud dictum ꝓpheticum di. Principes tui infideles socij furū. Omnes diligūt munera: sequuntur retributiones pupillo non iudicāt: ⁊ causa vidue non ingreditur ad illos. Esa. j. Nunqd ergo videtur vobis si sumus in fine dieī: ⁊ in occasu solis. Ecce qualiter illa fortuna nauis in sero figurabat fortunam finis mundi que dicitur sero. Et ideo dicitur. Cum autem sero factum esset dixit dominus vinee pro curatori suo. Voca operarios ⁊ redde illis mercedem suam. Matthei. xx.

¶ Quantū ad tertiū ⁊c. videda est tranquillitas vētura ex christi presentia cū dicit thema. Ascēdit ad eos in nauim ⁊ facta est trāquillitas magna: ⁊ cessauit vētus. Et nota hic historialiter quō christ⁹ in quarta vigilia noctis descēdit de monte ad discipl'os qui erāt in mari. Ita mō in isto sero: scz in fine mundi: vt ex predictis patet qñ nauis ecclesie periclitatur: dñs iesus descēdit de monte altissimo celi empirei vbi modo interpellat ꝓ nobis apud patrē ostendens patri latus ⁊ vulnera ⁊ virgo maria ⁊c. De isto mōte ex alia parte dicit dō. Quis ascēdet in mōtē dñi ⁊c. ꝑs. xxiij. De isto mōte descēdet in die iudicij supra mare hui⁹ mundi: q̄ nō descēdet in terrā: sed i aerē. Autoritas. Hic iesus q̄ assumptus est a vobis in celū: sic veniet quēadmodū vidistis eū eūtē in celum ⁊c. Act. j. Dicatur qualis timor ⁊ tremor erit tunc peccatorib⁹ in eius aduētu instantū q̄ dicit ꝓpheta. Ecce venit, dicit

dñs exercituũ. Et quis poterit cogitare diẽ aduentus eius: ⁊ quis stabit ad videndum eũ. Ipse enim quasi ignis ꝓflãs: ⁊ q̃si herba fullonũ. Et sedebit conflãs ⁊ emũdãs argẽtũ: ⁊ purgabit filios leui. Subdit. Ego accedã ad vos i iudicio: ⁊ ero testis velox maleficis: ⁊ adulterꝭ: ⁊ periuris: ⁊ qui calumniant mercedẽ mercenarij ⁊ humiliãt viduas ⁊ pupillos ⁊ opprimũt peregrinũ: nec timuerũt me. Walach. iij. O qualis timor erit illis. Sz bonis dicet Ego sum nolite timere ꝓfidite. Si mali timent non erit mirũ: qr videbũt eoꝝ dãnationẽ paratã ꝓtra quos dabit mizz dicẽdo. Discedite a me ⁊c. Deide data sentẽtia ascẽdet in nauiculã. i. totã ecclesiaz xpianã: ⁊ secuti sunt eũ ei⁹ discipuli. i. boni: ⁊ statim fuerũt ad aliã terrã: vt dr Jo. vj. Sic erũt boni xpiani pertingẽtes ad terrã illam. De qua dicit dauid. Portio mea dñe sit in terra viuẽtiũ: ⁊ tũc cessabit ventus tribulationũ ⁊ infirmitatũ: ⁊ erit trãquillitas eterna. Ideo dicit. Absterget deus oẽm lachrymam ab oculis sanctorum. Apoca. vij.

¶ Sabbato post diẽ cinerũ. Sermo. iij.

QUat nauis in medio mari. Mar. vj. Nota mystice q̃ penitẽtia dicitur nauis ꝓpter quatuor que hz ad instar nauis: scz.

Diuersam figuram.
Grandem mẽsuram.
Altam staturam.
Incertam venturam.

¶ De hoc q̃rto modo dicit ꝓpositũ thema. Erat nauis ⁊c. Quantũ ad primum nauis nõ habet vnam figurã vniformẽ sicut alia edificia quadrata vel rotunda ⁊ hmõi: sed in ꝓncipio est stricta: i fine etiã stringitur: iz nõ tãtũ q̃tũ in principio: et in medio est lata. Sic penitẽtia in principio inchoandi est stricta. Lu. xiij. Lõtendite intrare p angustã portã: qr dico vobis: multi querent intrare ⁊ nõ poterũt. Postea ꝓpter assuetudinẽ ⁊ adiutoriũ gratie dei fit spaciosior. puer. iiij. Uiã sapientie mõstrabo tibi: ⁊ ducã te per semitas equitatis: quas cuz ingressus fueris nõ artabũtur gressus tui: ⁊ currẽs nõ habebis offendiculũ. Tandẽ ꝓpter debilitatem carnis incipit artari aliquantulũ Jõ puer. vj. Facta est quasi nauis institoris de lõge portãs panẽ suũ. Quãtum ad scõm pnia est q̃si magna nauis. s. triũ cooperturaꝝ. Pria inferior ⁊ secretior est cordis ꝓtritio. Hiere. xv. A facie manus tue solus sedebã qm̃ amaritudine replesti me. Scõa est oris ꝓfessio. puer. xxviij. Qui abscõdit scelera sua nõ dirigetur: q̃ aũt ꝓfessus fuerit ⁊ reliq̃rit ea: miaz cõsequẽt ⁊c. Tertia est opis satisfactio. Luc. iij. Facite fructꝰ dignos pnie. Ideo penitẽtia est illa maxima nauis noe. De qua Gen. vj. Cenacula ⁊ tristega facies in ea Quãtum ad tertium altitudo huius nauis ẽ maxima ꝓpter malũ crucis quo velũ extẽsuz est caro xpi mũdissima. Absqꝫ hoc malo nõ nauigatur. Jo. xv. Sine me nihil potestis facere. Habia qua ꝓcipue defenditur nauis est titulus triũphalis cruci superpositꝰ. Juxta illõ puer. xviij. Turris fortissima nomẽ dñi ad ipm currit iustus ⁊ saluabitur vel exaltabit. Jõ Can. viij. Statura tua assimilata est palme. Quãtũ ad quartũ q̃diu nauis est in medio mari ꝓpter innumera pericula incertus est cuẽtus ei⁹ donec puenit ad portũ. Eccls. ix. Sunt iusti atqꝫ sapiẽtes et opera eoꝝ in manu dei: et tamẽ nescit homo vtrũ amore an odio dignus sit: sz oia in futurũ seruãtur incerta. Sed optimũ remediũ secure gubernatiõis ostenditur in euãgelio: scz assumere secũ xpm. Nota hystoriã breuiter. Christꝰ aũt assumitur in eucharistia. Jo. vj. Qui manducat meã carnem ⁊ bibit meũ sanguinem: habet vitã eternã. Ideo hic in euãgelio. Confidite: qr ego sum. Nolite timere: ⁊ ascẽdit ad illos in naui: ⁊ cessauit vẽtus. Unde dicere potest fidelis penitens a q̃ christus sumit per eucharistie cõmunionem. Si ambulauero in medio vmbre mortis nõ timebo mala quoniam tu mecum es. ps. xxij.

¶ Dñica prima in. xl. Sermo vnicus.

LCesserũt ãgeli ⁊ ministrabãt ei. Mathei. iiij. Sanctum euãgelium hodiernũ declarat nobis de sancto ieiunio iesu christi quatuor puncta vt sequitur.

Primo locum conuenientẽ.

Secundo tempus sufficiens per quod ieiunauit.

Tertio modum expedientem quomodo ieiunauit.

Quarto fructum prouenientem ex ieiunio.

¶ Et de isto q̃rto loquit thema. Accesserunt angeli ⁊c. Fructꝰ enim qui sequitur ex ieiunio: qr ãgeli accesserũt ⁊c. Dico primo q euãgeliũ hodiernũ declarat nobis de sancto ieiunio iesu christi locum cõuenientẽ vbi ieiunauit. Unde sciendũ q̃ q̃n christus volunt quadragesimã ieiunare nolunt eã ieiunare in ciuitate bethleem vbi fuit natꝰ nec in templo vbi fuit presentatus: nec in nazareth vbi fuit nutritus: nec inter homines: sed in deserto qõ est habitatio bestiarũ. Et hoc dicit principiũ euãgelij. Ductus est iesus in desertũ a spiritu: volẽs supple ieiunare: ⁊ iste locus fuit valde cõueniẽs. Rõ: ꝓpter cõueniẽtiã quã habet locus desertus cũ fine ieiunij. nam ieiunium ordinatur ad triplicem finem. s. ad

Refrenationem.
Liberationem.
Meritum.

¶ Primo ad refrenãdũ scz vitia ⁊ peccata q̃ ꝓ maiori parte accidũt ex carnis inclinatione ꝓpter hoc ordinata fuerũt ieiunia. s. ad refrenãdũ. Naz sicut homini stulto ⁊ armato auferunt arma cũ q̃bus mitis nocuit: sic etiã corpus hois stultũ armatum cibo ⁊ potu ⁊ alijs delectabilibus que nobis deꝰ dedit ad necessitatez nature indiscrete sumptus multoties occidit aiam. Jõ sibi subtrahi debẽt prudẽter ⁊ ammoueri. Scõo ordinat ieiuniuz ab liberãdũ. s. aiam q̃ q̃diu est vnita corpori multũ a corpe ipedit in bonis. s. spiritualibus. Et ideo dr. Corpus gõ corrũpit aggrauat aiam. Sap. ix. Jo vt aia sit libera ad opandus spualr deprimit caro scz ꝓ ieiunia: ⁊ sic aia eleuat libere i deũ. Sicut de statera: nã q̃n vna pars deprimitur: alia eleuat ⁊ econuerso. Tertio ad merẽdũ ⁊ acquirẽdũ thesauꝝ spualez. q̃n sicut per totũ annũ hõ laborat ꝓ necessitate corporis sic ieiunãdo ad minꝰ isto sctõ tpe laboretis ꝓ aia. Uñ apls. Unusqsqꝫ ꝓpriã mercedẽ accipiet ꝓm suũ laborem. j. ad Cor. ij. de oibus istis rõnibꝰ vide autoritatem beati Grego. dicentis. Qui corpali ieiunio vitia cõprimis. Ecce primũ. s. refrenare. Mẽtẽ eleuas. Ecce secũdum. s. aiam liberare. Uirtutẽ largiris ⁊ premia. Ecce tertiũ: scilz mereri. Hnic triplici fini ieiunij valde cõuenit locꝰ desertus: vbi vitia cõprimunt: qr nõ habetis occasiões peccãdi: nec oculis videdo ⁊c. ⁊ sic de alijs sensibus. Pz ergo q̃ desertꝰ est locus conueniẽs ieiunio. Ideo sup illo ꝙbo. Ductꝰ est iesus in desertuz a spũ dicit beatus Grego. in homilia hodierna Dubitari em̃ solet a q̃busdaz a quo spũ ductus est iesus in desertũ. Uere ⁊ absqꝫ vlla questione cõueniẽter accipitur vt a spũsctõ in desertũ ductus credat. Sz diceret aliquis. Iste rões nõ sunt ad ppositũ de xpo qui in suo corpore nunqꝫ habuit malas inclinationes. Itẽ nec ex carne impediebat eiꝰ aia quin haberet pfectissime suas fruitiones. Itẽ qr iam meruit inquantũ deus ⁊ inquantũ hõ. Rñdeo q̃ q̃tũ ad personã xpi bona est ratio sed ipse hoc fecit vt daret nobis exẽpluz s. vt tpe ieiunij vadam⁹ ad desertũ dimittẽtes cuitates: villas: ⁊ cõitates: q̃ sic i tel ligẽdũ est vt in sctõ tpe dimittam⁹ negocia tpalia: questiões ⁊ discordias ⁊c. Detur hic modus oibus. Et primo religiosi ⁊ clerici in hoc sctõ tempore satis sunt occupati circa horas ⁊ offm̃. Laboratores ꝙo in hoc sctõ tpe debent summo mane audire missam ⁊ sermonez si ꝓdicatur in aliquo loco ⁊ post negocient vt possint ꝓuidere filijs ⁊ domib⁹ suis. Diuites autẽ surgant in aurora ad adorãdum. Deinde audiãt missam maiorẽ ⁊ sermonẽ: ⁊ post dicant psalteriũ post missam oãdo ⁊ hora prãdij erit pfectũ. Jili diuites qui nesciũt psalteriũ post missaz oãdo ꝙ quirãt ecclias: monasteria ⁊ hospitalia: vbi cõiter sunt magne indulgẽtie. Post pranz diuz ꝙo possunt dormire. Deinde ire ad cõpletoriuz: ⁊ post dicere vesperas vel septe psalmos penitentiales: vel pater nr̃ ⁊c. Et isto mõ homouadit ad desertũ. Et istũ modũ tenuit dauid rex ille magnus dicens de se. Ecce elõgaui fugiens ⁊ mãsi in solitudine. Expectabã cũ qui saluũ me fecit: a pusillanimitate spiritus ⁊ tempestate. ps. liij. Non legitur q̃ dauid ex quo fuit coronatus fuerit in deserto: sed mansit in solitudine camere sui palatij elõgatus a negocijs: ⁊ ad quẽ fine ostendit

ālt. Expectabā eū qui saluū me fecit. Et fructus meritorū a pusillanimitate spiritus. Ecce libertas anime. et tēpestate supple malarū inclinationū carnis. Ptz ergo locus cōueniens p ieiunio. Dico secundo ꝛc. q tēpus sufficiens fuit. s. q̄draginta dieꝝ. Nā dicit text⁹ q cū ieiunasset quadraginta diebus ꝛ quadraginta noctibus. Et quare dixit q̄draginta noctibus. Rñdeo q hoc ꝺr ad differentiā ieiunij iudeoꝝ qui antiquit⁹ p die ieiunabāt: ꝛ de nocte comedebāt ad sufficiētiaz sicut mō faciūt agareni. Non credatis q tale fuit ieiuniuꝫ xpi in illis quadraginta diebus ꝛ q̄draginta noctib⁹ qz nihil gustauit. Tps tñ quadraginta dierū et noctiū fuit sufficiēs. Rō: qz iam scitis q oia pcepta dei sunt decē in quib⁹ oia alia includūtur fundamentalr. Sicut em̄ deus dedit decē digitos corpi ad opandū oia: ita dedit alie decē pcepta q̄si decē digitos ad operandū meritorie. Ista aūt pcepta franginus quadrupliciter: scz cogitatione: locutiōe opere ꝛ omissiōe. Cogitatione em̄ frangimus duo pcepta singulariter. s. illud. Nō concupisces vxorē primi tui: quia nō sufficit seruare corpus mundū ab illa operatione: sed etiā aiam a cogitatione. Secūdo illud. Nō cōcupisces domū primi tui: nec aliqua q̄ illius sunt Ex cōcupiscētia em̄ oriuntur diuisiones et guerre. ꝛ ideo dicitur. Radix oim malorū est cupiditas. j. ad Ti. vj. Locutiōe autem frangimus alia duo precepta. s. illud. Nō assumes nomē dñi dei tui in vanū: qz nunq̄ est iurādum nisi ex necessitate vel vtilitate. Item illud. Nō falsum testimonium dices. s. quacūq̄ causa nec in iudicio nec extra. Operatione frangimus quatuor. s. Nō adorabis deos alienos. Nō occides. Non mechaberis. Nō furtum facies. Omissione autē frāgim⁹ duo. s. festa nō sanctificando: ꝛ parentes nō honorādo. Ecce ergo q istis quatuor modis frangim⁹ decē precepta ꝛ quater decies surgit in numerū quadraginta. p pter hoc facimus quadragita dies de penitentia: qz quater decies occasione carnis peccamus. Et ideo Hzego. per voluptates mortales corporis ꝑceptis dñicis cōtraimus q̄ per decalogū sunt accepta qz ergo p carnis desideria decalogi mādata contēpsim⁹ dignū est vt eādē carnē quater decies affligam⁹. Ecce g̃ tps sufficiēs q̄ xps ieiunauit dādo nobis exemplū. Mō est hic q̄stio tripartita de xpo cū xps in deserto ieiunauit q̄draginta diebus. Et ꝑma questio est vbi dormiebat. Scōa quid faciebat. Tertia quā societatē habebat. Mō audite denote. nā euangeliste non dicūt expresse vbi tūc dormiebat: sed multoties de figura elicitur veritas. sicut de spica excutitur granū. Hec christi dormitio i deserto figurata fuit i patriarcha Jacob. qui cum fuisset pegrinus et viator de chanaan in mesopotamiā: ꝛ transiret p partes hui⁹ deserti: in nocte qñ voluit dormire supposuit sibi lapidē captui: ꝛ in nocte vidit celū apertuz ꝛ scalā ꝛc. Dic hystoriā vt habeꝫ Heñ. xxviij. Jacob vt dicūt oēs doctores significat xp̄m scala ꝙ pniaz habens quadraginta gradus ieiunij. ꝛ quidā ascendūt continuādo ieiuniū quidā aūt descēdūt frangendo ieiuniū. Et iacob excitatus timuit ac tremuit de dicta visione. Cui diuinit⁹ fuit reuelatū q xps saluator mundi ibi ieiunaret ꝛ dormiret. Tunc iacob dixit. Vere dñs est in loco isto. Patet prima questio. Sed hic contēplare modicū xps icepit suū ieiuniū i crastinū epyphanie qñ maius frigus viget ꝛ tūc dormiebat in terra: dādo nobis exēplū q in isto sacro tpe dimittamus lintеamina: cuicitras ꝛ delectationes. Jdeo dauid. Beat⁹ qui intelligit super egenū et pauperē: in die mala liberabit eū dominus. Dominus opem ferat illi sup lectū doloris ei⁹ in. ps. xl. Scōa questio: q̄d faciebat xps homo? tuz qz nō operabatur manibus ꝛ staret quadraginta dies: nunquid erat otiosus. Lertus non dicit clare quid faciebat: sed Lucas alibi dicit quid faciebat xps in desertis dicēs. Factum est in diebus illis: exiit i mōtē orare ꝛ erat per noctās in oratione dei. Luce. vj. Jn somno ergo ꝛ oratione expēdebat tēpus noctis. Et de die quid faciebat. Respōdeo q in tribus occupabaꝫ scz in legendo: in contēplando: ꝛ in orando. De primo ipse legebat in libro quē secū portabat semp maiore tota biblia: scz libro vite. scz scientie dei in quo scripta sunt oia q̄ vnq̄ fuerunt: sunt ꝛ possunt esse. Et quolibet die iesus xps legebat totū illum librū. legendo primū capitulū: scz de gloria paradisi. Et secundū de ordinatione angelorū. Tertiū de pena damnatorū. Quartum de pnia purgandorū. ꝛ sic de aliis. Item de naturis piscīū maris. De auibus in aere. de animalibus terre. Et oia ista videbat nō solū in genere: sz etiā in specie ꝛ individuis. nō solum vt deus: sed etiaz vt homo. De secundo stabat omnia ista ꝛtemplando. Quantum ad tertium post predictā lectionem ꝛ ꝛtemplationē orabat dicens orationem quā postea nobis ostendit. scz Pater noster. Nam cepit iesus facere ꝛ docere. Act. j. ꝛ in psona nostra ipse dicebat Pater noster. Itē dimitte nobis ꝛc. quia sicut os loquitur p pedibus ꝛ alijs membris: ita xpus vt caput loquebaꝫ in persona membroꝝ. In his ergo debemus tps huius quadragesime exemplo christi expendere. Jdeo dicebat. Opamini nō cibum qui perit: scilz negocia huius mūdi: sed qui pmanet in vitam eternam. scilicet opera meritoria. Joan. vj. Tertia questio. Quam societatem habebat. Dico q ferarū: bestiarum ꝛ latronum. De bestijs dicitur Marci. j. q in illo deserto frondoso erant leones: vrsi: lupi: ꝛ multa alia animalia. Ait em̄ textus. Erat in deserto quadraginta diebus: ꝛ quadraginta noctibus: ꝛ tentabatur a sathana. Eratq̄ cuz bestijs. Marci j. Uenio ad practicam: ꝛ potestis pervos cogitare q predicta animalia de die latitant in antris: ꝛ de nocte vadunt pascendo. Et quando videbant christum possumus dicere sicut. de bouc ꝛ asino q̄ christum adorauerunt sic etiam ꝛc. Ecce societas christi de nocte: de die habebat societatem latronum ꝛ malorū hominum. Nā illud desertū est inter hierusalem et hierico. de quo. Luce. x. Homo quidam descendebat ab hierusalem in hierico: et incidit in latrones ꝛc. Hic locus hebraice dicitur adomin: ꝛ interpretaꝫ rubra siue ascensus ruforum. Iste locus est ille cruētus ꝛ sanguinarius quo deuenit homo ille qui incidit in latrones. Et dicit sanguinarius: qz ibi multi viatores occidebantur a latronibus. Cogitate quando latrōes videbāt ipm a lōge venientē ad cū visuri si forte hꝫet pecunias. Sed iesus xps mutabat eorū corda ꝛ volūtates ꝛ exhibebāt xpo magnā reuerentiā. Sic nos moraliter debemus stare inter bestiss feras. s. pctōz: cogitādo qūo virtūtibus vt bestia peccādo ꝛc. Inter latrones cogitādo qūo peccādo furati fuerimus deo honorē ꝛ reuerentiā ꝛ timorē: ꝛ nobis attribuēdo honorē ꝛ gfam. Propter hoc dicebat Dō. nō nobis dñe nō nobis sz nomini tuo da gloriā. in ps. cxiij. Tertio videndus est modus expediēs qūo ieiunauit xps q̄vicit tētationē diaboli. Dicūt doctores ꝛ singl⁹ magister hystoriaz qñ in baptismo xpi vox patris itonuit dicendo. Hic est fili⁹ meus dilect⁹. Luc. iij. tu es fili⁹ meus dilectus: in te cōplacui mihi ꝛc. Dicit q diabolus audiuit istam vocē. ꝛ qz iā videbat diabolus tps messie cōpletū: ꝛ iō qñ videbat xpi mirabilia cōcepit ipm esse filiū dei. Sed qñ vidit ipm esurire: credidit opposituz: ppter qō voluit ipm tentare. Et assumpta forma humana ꝛ habituviri deuoti salurauit ipm. Cui rñdens xps dicit. Beneveneritis. nō credatis q ita trūcate dixerit xpo. Si filius dei es. Sed cuāgelista dimittit nobis vt ponamus digitū ad practicā ideo notate eā. Et potestis cogitare q qñ diabolus venit ad xp̄m ipsum salutādo dixit. Aliqui opinanꝫ q tu sis fili⁹ dei. Nā filius dei antiquit⁹ mutauit virgā moysi in serpentē: aquā egypti in sanguinem. Exo. vij. vxorē loth in statuā salis. Gen. xix. Jdeo si fili⁹ dei es dic vt lapides isti panes fiāt. nō intelligatis q diabol⁹ subito dixit. Si filius dei es ꝛc. sed posuit se inverbis cū eo primo: in fine ꝛcludendo q si filius dei es ꝛc. Et rñdens iesus dixit. Scriptū est de se. s. nō in solo pane viuit homo: sed in omni ꝙbo q̄ procedit de ore dei. Deut. viij. Ecce hic mod⁹ expediens. s. pro nobis. quia modo quādo ieiunamus diabolus tentat nos dicēs. Dic vt lapides isti panes. i. verba dura ꝛ aspera comedamus per impatientiam si prandium non sit paratum vel aliter ꝛc. Secūda tentatio. Victo diabolo in prima tentatione per christuz ex autoritate. nō in solo pane ꝛc. diabolus sumpta occasione a dicta autoritate quia verba dei proponuntur in templo. processit ad secundā tentationē dicens. Uis vt vadamus ad ciuitatem ad templū. Christus autem vt bonus miles volens se exhibere suo inimico in omni platea secut⁹ est cum ysq̄ ad templum vbi erat magnus

populus congregatus:⁊ tūc dixit diabolus christo.Uis vt ascēdamus supra pinnaculuz qz ibi magis secrete poterimus orare:⁊ quando fuerunt superius: dixit diabolus christo.Et quot gentes sunt hᵉ ⁊ mlti sunt hic q̄ nō credūt te eē filiū dei ideo mitte te deorsum: qz de te scribitur. Angelis suis mādauit de te vt custodiāt te in omnibus vijs tuis.in psalmo.xcix. Ad quē christus dixit Scriptū est.Non tentabis dñm deū tuū. Hic christus dat exemplum personis spiritualibus ⁊ denotis quādo diabolus tentat eos deyana gl'ia:ne cadāt sed stent fortes. Uidēs aūt diabolus q̄ christus excusauit se ne incurreret vanā gl'iaz:diabolᵘˢ voluit eū aliter tentare: ⁊ dixit ei sz christo:vis vt vadamus ad desertum ad vnū montem satis altum vbi erimus solitarij ⁊ orabimus:⁊ quando fuerunt in monte diabolus ostendit christo omnes partes mundi dicēs oia esse sua ⁊ posse dare cuivult sed mentitur:⁊ dixit. Hec omnia tibi dabo si cadens adoraueris me.Christᵘˢ autem q̄ in alijs tentationibᵘˢ habuerat patiētiā autoritatibus excusando se:in ista indignatus est:⁊ clamauit dicens.Uade sathana. Scriptū est dñm deū tuū adorabis ⁊ illi soli seruies. Deuter.vj. Sed quare hoc.dicit Chriſ.q̄ alie tentatiōes tangebant humanitatē:sed adorare tangit duinitatez ⁊ ad coronā dei ⁊c. Dicit beatus Hiero.q̄ xps dat hic nobis exemplum q̄ iniurias ppr'ias debemᵘˢ patienter tolerare:sz illas q̄ tangūt deū cū indignatione increpare. Chriſ. Jn ppr'ijs iniurijs quēcūz esse patientē laūdabile est: iniurias aūt dei vsq̄z ad aditū sufferre nimis est impiū. Nota hic de sctō ludouico rege francie q̄ ꝓsueuit cauterizare blasphemantes deū. Sed mō verificatū est illud.pphetic'ū .Esa.lij. Dominatores populi mei inique agunt dicit dominus:et iugiter tota die nomen meū blasphematur. Quarto ostendit fructus ꝓueniens ex ieiunio in themate.cū dr. Ecce angeli accesserūt.⁊ nota similitudinē: ⁊ poteris intelligere qualr fuit:qñ duo magni dñi seu pncipes faciūt duellū in cāpo clauso vbi rex tenet cāpū securū ⁊ amici ⁊ exercitus vtrius̄z expectāt finē hinc inde: ⁊ facto ꝓlio victus cū suis fugit ⁊ seruitores ⁊ amici victoris cū gaudio ad eū accedūt sibi necessaria ministrādo. Sic xps ⁊ lucifer maiores pncipes mūdi:vt dicit magister hist'oriaz:sed diuersimode.nā xps est pnceps sanctitatis:⁊ lucifer iniquitatis:hodie fecerūt duellū:⁊ deus pater tenuit campū securū xps aūt vt dicit Chr'y sosto.ꝑcepit angelis vt ab eo elongarent ne a lucifero viderentur.Idē fecit lucifer de suis:⁊ soli ipsi duo intrauerūt cāpuz. Et arma diaboli fuerūt tria.s. lancea.ensis.⁊ diga. Cū lancea supbie ⁊ vane gl'orie cū ense gule: ⁊ cū gladio auaricie xp̄z tētauit ⁊ accessit. Nā ipse lucifer cū istis armis plures occiderat:sz xp̄o in nullo nocuerūt sz victus fugit. Et tūc dicit thema de xp̄o. Accesserūt angeli ad eū ⁊ mi nistrabāt ei ⁊c. Sed in quo mīstrauerūt ei. Nota illud quo xps magis indigebat erat cibus:ideo ei in hoc angeli ministrauerunt. Dicunt hic aliqui deuoti ꝓtemplatiui q̄ sancti angeli iuerūt subito ad virginē mariā que nesciebat aliquid de filio suo nec vbi esset:qui sibi dicebāt pr'ie lij.z victoriā:que auditis rumoribus victorie ꝑ dictos angelos:misit sibi ꝓdiū qō,p se parauerat: vt caules vel brodiuz vel spinagia:⁊ forte sardincta:rogās angelos vt qō sibi supereratvel supesset ad ipsam reducerēt ad ꝓdiū. Ecce qūo accesserūt angeli ⁊ ministrabāt ei. Jta erit de nobis.nā modo sumus in ꝓlio cū diabolo in cāpo clauso.s. in quadragesima: si sumus victores de gula: vana gloria:⁊ auaricia:facto ꝓlio.s.in die pasche:accedent angeli.i.sacerdotes ⁊ ministrabunt cibū quē virgo maria paranit.s.materialiter:effectiue aūt spiritussanctus in coquina vterivirginalis.s. corpus xp̄i intra cortinā.i.in hostia cōsecrata. Jdeo dicit xps.Uincenti dabo mānā absc̄ditū : qō nemo scit nisi qui accipit.Apoc.ij.

¶ Feria.ij. post dominicam primam in quadragesima. Sermo primus.

Tatuet oues quide a dextris. Mat.xxv. ꝓ declaratiōe huius ℣bi ⁊ veniendo ad materiā predicādā est sciendū q̄ christus loquens de suo aduentu ad iudiciū dixit. Cuz venerit filius hoīs in maiestate sua ⁊ omes angeli eius cū eo tūc sedebit sup sedē maiestatis sue ⁊ cōgregabunt ante eū oēs gētes ⁊ separabit eas ab inuicem sicut pastor separat oues ab hedis.⁊ statuet oues quidē a dextris:hedos aūtē a sinistris.Mat.xxv.nota i maiestate.nā i primo aduentu.s.,p redēptione faciēda nō venit in maiestate:sed in humilitate: ꝓpupertate.Sed in scō aduentu quādo veniet ad faciendū remunerationem nō veniet in humilitate ⁊ paupertate:sed in tāta maiestate ⁊ potestate q̄ totᵘˢ mundus tremet.Scitz qualiter. Nota per similitudinem de arbore in qua sunt volucres seu multe aues cantantes ⁊ saltantes:sed qñ falco venit tremunt ⁊ timent. Jta iste mūdus est sicut arbor faciēs fructus malos.s. vanitatū pōparz ⁊ delitiarū:⁊ quilibet vult colligere sinū vel capitium plenū quilibet tamē perquirit ista mundana. Jn hac arbore oēs creature ad instar auium sunt ludentes:vt ꝑz i sole ⁊ luna ⁊ planetis.Dic de motu eorū ⁊ eclypsi ⁊c. Jtē de elementis.Terra autē in vno tpe ꝓducit herbas:plātas:flores et fructᵘˢ ⁊ in alio tēpore totū dimittit.s. in autūno.Aqua aliquādo fluctuat ⁊c. aliquādo nō.Idē de aere.item mō volucres in vere cantāt ⁊ faciūt matrimoniū nā quelibet vult suā.ita q̄ oēs creature mundi videntur ludere.Sz qñ veniet et evolabit falco seu aquila grādis .s. dñs iesus xp̄s:totus mundus timebit. Nam sol stabit in oziēte ⁊ luna in occidente:ita q̄ non mouebit se nec etiam stelle ⁊ oēs montes liquescent ⁊c.ꝑpter hoc ecclesia in persona cuiuslibet xp̄iani dicit.Libera me domine de morte eterna ⁊c.Si ergo celū ⁊ terra ⁊ alie creature impeccabiles que nūq̄z ꝓterierunt dei ꝓceptū time būt:dic quid facies o tu qui toties peccasti:quot iuramenta: quot corruptiones fecisti ⁊c.Tunc pctōres vellent potᵘˢ esse in inferno:q̄z videre iudicē iratū.Unde dicit Job in ꝑsona peccatoris.Quis mihi hoc tribuat vt in inferno ꝓtegas me: et absc̄das me donec pertranseat furor tuᵘˢ.Job.xiij.Tūc dicēt mōtibᵘˢ ⁊ petris cadite sup nos ⁊ absc̄dite nos a facie sedētis sup thronū:⁊ ab ira agni.Apo.vj. Sz illi de bona vita qui in hoc mūdo vixerūt ſm diuinā ordinationē ⁊ nō ſm ꝓpriā inclinationē tunc non timebūt : sed gaudebunt dicendo. Dñe istā diem desideraui:ego modo ero gloriosus i corpore et anima.⁊ ideo dicēt. Gloria tibi dñe ⁊c.ideo xp̄us.his autem fieri incipientibus:respicite ⁊ leuate capita vestra.Hl. exhilarate corda qñ appropiquat redēptio vestra.Luc.xxj.Scdo dicit.tūc sedebit super sedem maiestatis sue:quia iudex sedendo dat sniam.Jō ipse vt iudex vniuersalis oīm sedebit iudicādo:nō in terra:sed in aere:vt ab oīb' videat.Ms li videbunt suā humanitatē:boni aūt humanitatē ⁊ diuinitatē.Et sedebit cuz eo virgo maria ⁊ apl'i:⁊ oēs illi q̄ tenuerunt vitā apl'icam.Auctoritas.Ecce nos reliquimus oia ⁊ secuti sumus te:quid ergo erit nobis.Amen dico vobis:q̄ vos q̄ secuti estis me:in regeneratiōe cū sederit filius hoīs in sede maiestatis sue sedebitis ⁊ vos sup sedes duodecim iudicātes duodecim tribus israel.Mat.xix. O q̄tū deberemᵘˢ laborare ꝓ isto honore obtinēdo.Jtē ꝓgregabunt ante eū oēs gentes ⁊ separabit eas.s.,p angelos:sicut pastor segregat oues ab hedis:⁊ statuet oues q̄ dē a dextris:hedos ℣o a sinistris. Patet ergo thema.Et sum in materia moꝛali:q̄ illa die solū oues erūt a dextris.cū dicit. Statuet ⁊c.Ergo illa die melius erit eē ouē iesu xp̄i q̄z fuisse papā vel regē vel imperatorez.Modo ego video in sacra scriptura q̄ ex quinq̄z virtutibus homo efficitur ⁊ ostendit ouis iesu xp̄i:etiā si ante fuerit capra diaboli scilicet per

Simplicem innocentiam.
Amplam misericordiam.
Firmam patientiam.
Ueram obedientiam.
Dignam penitētiam.

¶ Dico primo q̄ prima virtus ⁊c.⁊ hoc tē qñ homo viuit simpliciter:nec nocet alicui corde odiēdo:nec ore diffamādo:nec manibus percutiēdo:vel furādo:⁊ iō talis vita dicit simplex inocētia:q̄ facit homine xp̄i ouem.Rō:nā sicut ouis non ferit cornibus vt taurus:nec mordet dentibus sicut lupᵘˢ:nec percutit calcibᵘˢ sicut equus sed simpliciter viuit. Sic etiam si vultis esse oues xp̄i neminem peutiatis cornibus.s.scientie vel potentie nam cornu sciētie feriunt notarij:iuriste:aduocati vel hoies q̄ habēt magnā sciētiā. Jtez mercatores alios decipiendo. Cornu autē potētie feriūt dñi ⁊ potētiores faciendo rapinas vel iniurias ⁊ exactiōes: ca-

lūnias ⁊ oppressiones:⁊ ideo auisa:qꝛ ecce quid dicit dñs ozē dauid. Oia cornua pctoꝝ cōfringaz:⁊ exaltabuntur cornua iusti.in ps.lxxiij. Jtē nō mordeatʒ dentibus vt faciūt lupi:diffamādo mordēt fama proximi:dicēdo talis fuit hic. Jta q̄ diffamare nō est nisi mordere. ideo diffamatores nō sunt oues xp̄i:sed lupi infernī. Jdeo apl's. Ois lex in vno sermone impleť. Diliges primum tuū sicut teipsuz Qđ si inuicē mordetis⁊ comeditʒ:videte ne ab inuicē cōsūmamini. ad Gala.v. Nota dr̄iam inť mordere⁊ comedere:qꝛ mordere ē morsum dare:⁊comedere ē totū trāsglutire. Mordēt illi q̄ ad vnā partē laudant hoiez vel mulierem:⁊ ex alia diffamāt dicēdo. Cognoscitis talē:o bonus homo est:⁊ bona mulier:sed hz talē defectū. Ecce morsus de fama. Illi autē comedunt qñ non dicunt aliquod bonū aliū laudādo:hz totū malū. Ecce ꝗre dicit apl's. Si inuicē mordetʒ, Jtē nō pcutatis pedib⁹ vt faciūt eq̄. ꝫ Tūc calcāt pedibus qñ aliōs despicāt:ideo filij non despiciāt parētes:nec parētes filios:nec iuuenes despiciūt senes:nec sani infirmos nec diuites pauperes:nec domini vasallos:nec plati clericos:⁊ ecōtra:sed tanꝫ ouis inocenť se habeat q̄sq̄ ad oēs. Un xp̄s. Uidete ne cōtēnatis vnū ex his pusillis. Mat.xviij. Patet ergo quid sit simplex innocētia. Innocens quasi non nocens. nam tales erunt oues iesu christi:⁊ erunt ad dexteram cum angelis dei. Nota hic hist̄oriaz dauid q̄ hz fuerit sanctissimus:tamen peccauit in numeratione ppli ppter qđ deus misit mortalitatē in populo:ita q⁹ infra tres dies mortui fuerūt. lxx. milia hoies a. xx. annis⁊ supra vltra paruulos⁊ mulieres q̄ forte fuerunt totidē. Uidens autem dauid mortalitatē ppli in quo ipse punebatur:ipse magis volēs mori dixit. Ego suz q̄ peccauit ego inique egi:isti q̄ oues sunt quid fecerunt. Uertatur obsecro manus tua ꝟtra me⁊ ꝟtra domū patris mei.ij. Regū vlt. Ecce hic simplex innocētia. Sc̄da ꝑtus ⁊c. Et hoc qñ de bonis tam temporalib⁹ q̄ spūalibus sibi a deo cōmissis largitur⁊ distribuit indigētib⁹:⁊ ex hoc efficitur quis ouis xp̄i. Ratio:quia inter oia animalia ouis est animal magis beneficuz Nam ouis exnēdo se lanam facit nobis misericordiā⁊ beneficiū misericordie:qꝛ quot pauperes induit ouis. Nam null⁹ nostrū fuisset indutus de lana nisi ouis dedisset nobis. Item dat nobis lac ad comedendum⁊ agnos etiam ⁊c. Jō si vultis ei assimilari eritis ouis xp̄i:dādo lanā scz bona exteriora⁊ tēporalia:scz panē⁊ vinū pecunias⁊ vestes⁊ hmōi. Si habetis pauperes in vestra villa seu vico detis eis de ista lana. Sc̄o dādo lac: id est bona interiora⁊ spūalia dāo bonā doctrinā ignoranti:sicut ego dovobʒ mō. Si habetis lac scientie deuotōis seu elo quētie detʒ nō habēti. No. pro hoc hist̄o riā euāgelū:dicit em̄. Esuriui⁊ dedistis mihi māducare:sitiui⁊ dedistʒ mihi bibere:nudus fui⁊ cooperuistis me. Nota etiā in legenda beati martini legit⁹ q⁹ semel in via admirās de oue attōsa:discipuli quesierunt:p̄ qđ miramini. Qui respōdēs dixit. Hec ouis cōpleuit ꝑceptum euāgelij dicēs. Qui habz duas tunicas det vnā non hēti⁊ q̄ hz escas similiť faciat. Luc.iij. Tertia virtus est firma patientia:⁊ hoc qñ hō de iniurijs sibi factʒ vel dictis nō curat:nec vult recipere vindictā:imo oēs diligit gñaliter:et ꝑ oib⁹ orat. Hec virt⁹ facit hoiem ouē xp̄i. Ratio:qꝛ ouis est aial multū patiēs.qꝛ comedēs si psequit vl' pcutit nō se defendit:hz vadit alīnde:nec vindicat se sicut canis vl' capra:hz humiliter cedit. O benedicta psona vir vl' mulier q̄ talē hz patiētiā:et de nulla iniuria recipit vindictā:hz parcit vt de⁹ sibi parcat. Jdeo apl's. Si fieri pōt qđ ex vobis est cū oibus hoīb⁹ pacē hītes nō vosmetipos defēdētes. Glo. i. vindicātes charissimi:hz date locū ire: scriptū est em̄. Mihi vindictā:⁊ ego retribuā dicit dñs. Si esurierit inimic⁹ tuus ciba illū:si sitit potū da illi ad istar ouis Ro.xij. Nota mihi vindictā. Et ideo non debz hō vsurpare regalia dei.al's ⁊c. Domini tēporales⁊ iudices possunt facere⁊ debēt facere vidictā iuridice cū ꝑcessu qꝛ iusticia fit sine peccato. Jtē remissio i iurijs est meritoria. Nā patiētes assimilantur xp̄o. de quo Esay.liij. dicit. Sicut ouis ad occisionē ducet:⁊ quasi agn⁹ coram tondēte se obmutescet:nō aperiet os suuz. Jdeo apostolus. Sequamini vestigia eius qui peccatū nō fecit nec inuēt⁹ est dolus ! ozē eius. Qui cū malediceret

nō maledicebat:cum pateret.non cōminabatur.j.Petri.ij. Quarta virt⁹ est obedientia scz quando homo in vita sua nō facit aliquid:nec cogitando:nec loquendo:nec operando ꝑm voluntatem⁊ inclinationē suā:sed ꝑm voluntatē et ordinationē diuinā:talis est ouis xp̄i. Nō. Nam iam videtis qualiter oues sunt obedientes pastori. Nā vnus puer vel puella faciliter cū modica virga gubernat trigita vel quadragita oues.secus est de capris seu hedis:qꝛ quelibet indigeret vno pastore. Si ḡ in die iudicij vultis esse oues xp̄i:sitis obedientes pastori scz illi qui dicit. Ego suz pastoꝛ bon⁹⁊ cognosco oues meas:⁊ cognoscūt me mee. Joā.x. Uidea mus nūc quid ꝓcipit iste pastoꝛ. Primo q⁹ viuamus humiliter. Mat.xj. Discite a me quia mitis suz⁊ humilis corde.j.Petri.v. Humiliamini sub potenti manu dei s.pastoris vestri ⁊c. Qui ergo vult ire per viā supbie nō est ouis xp̄i:sed capra diaboli. Sc̄o q⁹ vadam⁹ per viā misericordie⁊ liberalitatis dādo. Estote misericordes:sicut⁊ p̄ vester misericors est. Date et dabiť vobis. Luce.vj. Jtē mutuādo ibidē. Mutuū date nihil inde sperantes:⁊ erit merces vestra multa. Et eritis filij altissimi:quia ipse benignus est super ingratos⁊ malos. Lu.vj. Qui ergo inobediēter vadit per viā auaricie faciēdo vsuras:rapinas:furta ⁊c. Nō est ouis xp̄i:hz capra diaboli. Tertio q⁹ ambulem⁹ per viā mūdicie castitatis ⁊c. Mat.xix. Sunt qui seipsos castrauerūt ꝑpter regnū dei q̄ pōt capere capiat.j.ad Thessa.iiij. Hec est voluntas dei sanctificatio vestra: vt sciat vnusquisq⁹ vas suū possidere in sanctificatione. Qui ergo vadit per viā imū dā⁊ lutosaz luxurie⁊ carnalitatis: talis nō est ouis xp̄i sed capra diaboli:quibus dicit xp̄s. Uos nō creditis:qꝛ nō estis ex ouibus meis. Oues mee vocē meam audiunt.s.obediēter⁊ sequunť me:⁊ ego vitam eternā do eis. Joā.x. Quinta virtus est digna penitētia icz de peccatis commissis. Quia nullus pōt excusari a peccatis. Et ideo dicit. Nō est enim homo iustus in terra qui faciat bonū⁊ nō peccet Eccl's.vij. Jdeo necessaria est digna penitētia scz cōterendo de peccatis:⁊ ꝓponēdo nō redire:cōfitendo et satisfaciendo Et isto modo penitētia facit hoiem ouē xp̄i. Ratio. Nam ouis⁊ capra differūt:qꝛ ouis cū cauda cooperit verenda sua:sed capra non:immo ostēdit totū. Modo cognoscitis quis est ouis: et q̄s capra. Oēs quotquot sumus habemus verenda peccatorum:que licet modo nō appareāt:tñ in die iudicij omnia mala et peccata apparebunt in facie. Sicut patent peccata enormia illius qui cōdemnatur et ponit in scala cum pergameno in fronte in quo sunt pctā picta. O⁊ quāta mala occulta discooperient. Multi⁊ multe q̄ mō reputant bone psone qñ tunc videbunt:dicēt Quis est ille:⁊ nō est ille talis religiosus O de traditore hypocrita. Jdē de clericis:laicis:et mulieribus. Sed si verenda pctōrum cooperiantur hic cū cauda penitentie:tunc non apparebūt in confusionem:nec in verecundiā vestraz. Et nota hic exemplū de scutifero confesso in stabulo qui cooperuit peccata sua cum confessione:intelligatis cū cauda pnie. Naz taliter cooperuit peccatū q⁹ diabolus nō recordabať. Et nō est mirū si tūc cū diabolo sunt in obliuione:quia etiā ab ipso deo obliuiscunť. Auctoritas. Si impius egerit penitentiā ab oibus peccatis suis que operatus est: et custodierit oia ꝓcepta mea:et fecerit iudicium et iustitiā: vita viuet et non morietur. Oīm iniqtatū ei⁹ quas operatus est nō recordabor:supple ad puniendū. Ezechiel.xviij. Jō dicit Dauid in ps.xxxj. Beati quoruz remisse sunt iniqtates:⁊ quoꝝ tecta sunt pctā scz cauda pnie. Capra autē q̄ totū ostēdit significat personā inuerecundā diffamatā qꝛ oēs sciunt suā malā vitā⁊ peccata: vt sunt mali clerici⁊ alij notorij concubinarij:nec volūt eam cooperire cauda penitentie:sunt em̄ impenitentes. ī faciam⁹ pniaz. Ecce ergo quare dicit thema. Statuet oues quidē a dextris. Deo gratias.

¶ Feria.ij.post dñicā Jnuocauit.Ser.ij.

Būt hi in suppliciū eternū:iusti autē i vitā eternā. Mat.xxv Sermo nr̄ erit de sancto cuāge. qđ loquiť de iudicio generali. Sz primo saluteť ꝟgo maria Ibunt hi scz mali in suppliciū eternū: iusti aūt in vitā eternā. Est hic questio ꝓ

introductiõe materie predicãde: ꝓpter qõ opz esse iudiciũ in fine mundi: cũ iam scrẽ aie habeãt retributionẽ eterne gloꝛie in celo: ⁊ mali in inferno: qꝛ dicit scꝛiptuꝛa. Statutũ est oibus hominibus semel moꝛi ꝯtum ad cozpus: ⁊ post hoc iudicium ꝯtum ad aiam immoꝛtalẽ. Heb. ix. Ad qđ ergo erit aliud iudiciũ? Rñsio: qꝛ tota rõ illius finalis iudicij ⁊ generalis erit ad ostendendũ iustitiã ⁊ equitatẽ iusti iudicis: qui non solum in suo iudicio vult facere equitatẽ: sed etiã cõformitatẽ: qꝛ ꝑm modũ per quẽ facta sũt bona opera: boni habebũt retributionẽ: et ꝑm modũ per quẽ facta sunt mala opa: mali habebunt punitionẽ. Auctoꝛitas. ps. lxij Semel locutus est deus duo hec audiui qꝛ potestas dei ẽ: ⁊ tibi dñe misericoꝛdia qꝛ tu reddis vnicuiqꝫ iuxta opa sua. Nota potestas dei. s. ad puniendũ quoscũqꝫ siue magnos siue paruos. Et tibi dñe misericoꝛdia. s. ad remunerãdum bonos: qꝛ tu reddis vnicuiqꝫ iuxta opera sua. Modo videam⁹ qualr fiunt bona opera siue mala: ⁊ sic videbimus rationẽ iudicij generalis. Bona siue mala primo fiunt ab aia cogitando: deliberando: et oꝛdinãdo Deinde in executione coꝛpus associatur aie ad faciendũ opus bonum siue malũ. Jdeo aia primus mereꝛ vel demereꝛ. Uerbi gratia. Jn ꝙlibet statu de bonis operib⁹ deinde de malis practice. ideo cõformitas diuine iustitie primo dat retributionẽ aie. Uerbi gratia vbi sunt aie sanctoꝝ. Rñdeo sunt in gloꝛia: sed coꝛpoꝛa permanent adhuc coꝛrupta. Sz in iudicio generali suscitabũt coꝛpoꝛa: vt simul cũ aia habeant gloꝛiam. Jdeo dicit. Tu reddis vnicuiqꝫ iuxta opa sua. Jdem pꝛ oia dicaꝫ de malis operib⁹. De his omnibus Auctoꝛitas. Oẽs nos manifestari opz. s. ex dicta ratione: ante tribunal chꝛisti vt referat. i. reportet vnusquisqꝫ pꝛopꝛia coꝛporis: non dicit anime: sed coꝛporis simul cũ aia ꝓut gessit siue bonũ siue malũ. ij. Coꝛ. v. Quoniam boni iudices non solum puniũt latroneꝫ vel homicidã: sed etiã illuz qui ipsum associauit. patet rõ iudicij generalis: cuius conclusio est thema Jbunt hi ꝛc. De illo iudicio euangelium hodiernum ponit tria puncta: scz

Oꝛdinatio iudicialis.

Diffinitio sententialis.

Executio perpetualis.

¶ De isto dicit thema Jbũt hi ꝛc. Dico. primũ qđ erit in iudicio erit oꝛdinatio iudicialis: qꝛ que a deo sunt oꝛdinata sunt. Ro. xiij. De ista oꝛdinatione dicit euãgeliũ. Cũ venerit filius hominis in maiestate sua ꝛc. vsqꝫ ad hedos a sinistris. Uide de hoc in ꝓcedẽti sermone in ꝓmo aduentu qñ venit pro redemptione nõ venit in maiestate: sed in humilitate ⁊ paupertate: ꝓpter hoc iudei nolebant ipsum recipere: immo qñ btũs Joannes ostendit ipsum di. Ecce agnus dei: ecce qui tollit peccata mundi. Joã. j. Dixerunt nolum⁹ hunc regnare super nos. Unde de tota illa multitudine nõ nisi duo secuti sũt xp̃m scz beatus Andreas: et quidã ali⁹: ideo Esa. xiij. Jn humilitate iudiciũ ei⁹ sublatũ est: scz qñ veniet ad iudiciũ cũ tãta maiestate ꝛc. Nota errorẽ dicentiũ ꝙ tũc virgo maria oꝛabit ꝓ pctoꝛibus: qꝛ imo erit cõindex cũ filio sedẽs ꝛc. oẽs apli: ⁊ de illa vita apl̃ica: vt dicit glo. sup illud. Ecce nos reliqm⁹ oia. Mat. xix. Tũc oẽs oues i. boni erũt ad dexterã. Rõ: ꝓpter tres cõditiones ꝗs habuerũt ad instar ouium q̃ sunt scz mia: obediẽtia: ⁊ penitẽtia. Uide in ꝓcedẽti sermone. Scõm ꝙ erit in iudicio erit diffinitio finalis. Dic practice ꝗmodo xp̃s indicabit ꝓpria auctoꝛitate. Et lz nõ indigeat cõsilio mꝛis nec apl̃oꝝ volẽs ipsos honoꝛare dicet xp̃s matri: q̃ sedebit ad dexterã eius iuxta figurã. iij. Reg. ij. posit⁹ est hic thꝛon⁹ matri regis que sedit ad dexteram eius. Mater mea qđ videtur vobis quid debeã facere his q̃ sunt ad dexterã? Dicũt aliq̃ ꝙ hec locutio erit mentalis ꝛc. Sed opz ꝙ ego dicã vobis vocaliter. Rñdebit ꝝ go maria. Fili mi: videꝛ mihi exquo isti non vixerunt iuxta sniam inclinationẽ sed iuxta vestrã oꝛdinationẽ: nec ꝑm suos sensus: sz iuxta vestras monitiões: iõ videtur mihi ꝙ debeãt hic esse nobiscũ in gloꝛia. Jdẽ dicẽt apostoli. Tũc xp̃s vt iudex iperatiue dicet leta facie. Uenite bñdicti patris mei: possidete paratũ vobis regnũ a cõstitutione mũdi. Mat. xxv. Tũc boni pꝛostrati dicent. Gloꝛia tibi dñe ꝛc. Tunc virtute gloꝛie ascendẽt in altũ. Auctoꝛitas. s. ad Thessa. iij. Hoc em̃ vobis dicimus in ꝝbo dñi: qꝛ nos qui viuimus ꝛc. simul rapiemur cũ illis in nubib⁹ obuiã xp̃o i aeꝛa: et sic semp cũ dño erimus. Deinde dabit sniam ꝝ malos de cõsilio mꝛis ⁊ apl̃oꝝ dicens. Et ego vt iudex vniuersalis et dñs diffinitiue et irrevocabilr dico vt fiat sicut dicitis. Tunc dicet. Discedite a me maledicti ꝛc. Ubi sunt septẽ clausule. Prima Discedite. tũc illi maledicti faciẽt planctũ. Hiere. xx. Maledicta dies i qua natus sum: dies i qua peperit me mater mea nõ sit bñdicta. Maledictus vir q̃ annũciauit patri meo dicẽs. Natus est tibi puer masculꝰ: ⁊ q̃si gaudio letificauit eũ. Tertiũ erit executio ꝓpetualis: q̃ statim fiet nõ sicut in mũdo de aliq̃b⁹ sentẽtijs: que nũq̃ executioni mãdank. Nota quõ in executione est oꝛdo cõtrari⁹ diffinitioni sentẽtiali. Cñm primo fecit executio de malis: qꝛ dicit thema. Jbunt hi in supplicium eternũ. Dic quõ xp̃s clamabit. Jnferne aperi os tuũ ⁊ degluti impiosisstos Tunc terra se aperiet: et absoꝛbebit oẽs malos. iuxta illud Mat. xiij. In tempoꝛe messis dicã messoꝛibus. Colligite primũ zizania: ⁊ alligate ea in fasciculos ad cõburendum. Nota practice quõ fiũt fasciculi. quoniã sicut fuerũt similes hic i culpa: sic erunt similes in pena. Unus fasciculus fiet de malis dñis temporalib⁹ ꝛc. Alius de malis prelatis: alius de malis religiosis ꝛc. Congregabunk in cõgregationevnius fascis in lacũ et claudenk ibi in carcere. Esa. xxiiij. ⁊ erunt ibi in secula seculoꝝ. Melius eis fuisset nunq̃ fuisse Dixit xp̃s de iuda. Bonũ erat ei si natus nõ fuisset homo ille. Mat. xxvj. Dicit glo sa melius fuisset iude oĩno nõ fuisse. Postmodũ fiet executio de bonis introducendo eos in celũ: precedentib⁹ angelis cantando sequẽtibus oibus sanctis: xp̃o ꝝ cũ virgine matre in medio: et ascendẽt et quando transibunt videbunt celũ lune ⁊ solis: et videbũt oculis carnalibus. Jdẽ de pulchꝛitudine celi empyꝛei: vbi inuenient suas cathedras cũ noib⁹ suis: ⁊ ibi collocabunk. quidã in oꝛdinibus angelorum quidã archangeloꝝ ꝛc. Super oẽs erit virgo maria. iuxta illud. Exaltata es sancta dei genitꝛix sup choꝛos angeloꝝ ad celestia regna. Si enim quotidie opz nos tormẽta perferre: si ipsam gehẽnam paruo tẽpoꝛe tolerare vt xp̃m videre possemus in gloꝛia venientẽ ⁊ sanctoꝝ eius numero sociari: nonne dignus erat pati omne quod triste est: vt tanti boni: tãteqꝫ gloꝛie participes haberemur.

¶ Feria tertia post Jnuocauit. Ser. j.

Ocebat eos de regno dei. Mat. xxj. Tota difficultas hnj themat⁹ est scire quid per regnũ dei intelligatur. Pro quo sciendũ ꝙ in sacra scꝛiptuꝛa: maxime in nouo testamento regnuz dei dicitur chꝛistus: ⁊ hoc triplici ratione.

Prima possessiue.

Secunda causatiue.

Tertia obiectiue.

De ꝓma qꝛ sicut reꝛ potẽs pacifice possidet regnũ sibi fidele: ita pater possidet filiũ suũ xp̃m in sua hũanitate pacifice. qꝛ nũq̃ in suo coꝛpoꝛe nec in aia habuit rebellionẽ nec inobedientiã seu peccatum. Dicit em̃ sanct⁹ Tho. iij. scrip. di. xij. q. ij. ar. j. ꝙ simplr loquendo xp̃s nullo modo peccare potuit. Unde Damascenus dicit in tertio libꝛo ꝙ impeccabilis est dñs iesus. põt em̃ xp̃s vt dicit sanctus Tho. vbi supra tripliciter considerari. s. vt viatoꝛ: vt cõpꝛehensoꝛ: et vt deus. Et oibus istis trib⁹ modis xp̃m cõsiderãdo. xp̃s est impeccabilis. Qđ sanctus Tho. vbi supra inductiue ⁊ pulchꝛe. ꝓbat ⁊ declarat. Scõo causatiue: qꝛ xp̃s ex sua euãgelica predicatiõe ⁊ exẽplo virtutũ ⁊ cõuersatione erat causavt gentes conuerterenk. Et ideo qꝛ deus pater regnat sup gentes super quas ante tyꝛannice regnabat luciferante. s. per quinq̃ milia ãnoꝝ. Tertio obiectiue: qꝛ totũ obiectũ gloꝛie in regno celesti: vl celo empyꝛeo est xp̃s videndo xp̃i diuinitatẽ que est eadẽ in tribus ꝓprijs. et ei⁹ humanitatẽ homo est gloꝛiosus et beatus. Dicit em̃ sanctus Tho. ꝙ beatitudo est vt finis quo est aliquid creatuz nõ aũt vt qõ siue obiectiue: sic em̃ est qđ increatum. j. ij. q. iij. ar. j. Jdem ꝓma parte. q. xxvj. ar. iij. Ecce ratio quare xp̃s dicitur regnũ dei: ⁊ de hoc est auctoꝛ. Luc. xvij. ꝙ rabini ⁊ pharisei inimici chꝛisti fecerunt chꝛisto questionẽ dicẽdo. Quãdo veniet regnũ dei sz homini in iuuentute aut in senectute: ex elemosyna an ex ieiunio: in templo: an extra? Respondit eis chꝛistus. ⁊ dixit. Non veniet regnum dei cũ obseruatione: neq̃ dicent. ecce hic aut

Universidad de Deusto Biblioteca

l lic. Ecce em̄ regnū dei intra vos est. Lu. xvij. Nota cū dicit Nō veniet cū observatione opis vel loci. Et docebat eos de regno dei. i. de se quō erat vna psona in trinitate. Itē quō erat verus de⁹ ⁊ hō ⁊ messias: ⁊ sic de alijs veritatib⁹ fidei. Pz ergo thema. Jn sancto euāgelio hodierno chr̄istus ostendit nobis triplicē veritatē de regno dei. i. de se triplici testimonio. s.

Per testimonium humanale: et hoc in principio euangelij.

Per testimonium diuinale: ⁊ hoc in medio euangelij.

Per testionij scp̄turale: ⁊ hoc i fine euā. ¶ Et p̄mo dico q̄ xp̄s ⁊c. q̄ hoies spūsc̄o illuminati cōfitebant veritatē in principio euāgelij cū dr. Cū intrasset iesus hierosolymā: cōmota est vniuersa ciuitas dicēs. Quis est hic? Populi autē dicebant. Hic est iesus ꝓpheta a nazareth galilee ⁊c. Ecce testimoniū hoim. Nota cuz dicit cōmota est vniuersa ciuitas scz ad honorifice recipiendū xp̄m venientē: ꝓpter q̄ rabini ⁊ pharisei quib⁹ summe displicebat talis receptio ex inuidia ⁊ malicia dicebāt populo. Quis est hic? Filio vnius carpentarij facitis tm̄ festū. Nam tale festum ⁊ receptio talis solum debet fieri regibus ⁊ principibus. Jdeo despectiue dicebāt. Et quis est hic? quēadmodū dicit in consilijs quando pauper loquitur. Et q̄s est hic? Et ideo. Eccli. xiij. Diues locutus est: et omnes tacuerunt: et verbum illius vsq̄ ad nubes perducent. Pauper locutus est: ⁊ dicunt: quis est hic? Scz ecce testimoniū populi. s. hominum simplicium: nō autē superborū. Hic est iesus ꝓpheta a nazareth galilee: quasi dicerent Talis honor sibi nō venit. Et nota hic qui q̄ excellentias quas attribuebant xp̄o illuminati spiritusancto: ex quibus dign⁹ erat illo honore. Et p̄ma excellētia erat vel est: quia dicebant eum esse deū creatorem q̄ dicebant. Hic est q̄ esse est proprium nomē dei: q̄ esse significat diuinitatem. Et si dicatur. Et nūquid nos habemus esse. Respōsio: q̄ esse nostrū ꝓprie loquēdo nō dz dici esse. sicut null⁹ ꝓprie dr diues: nec dicitur dns ex pecunia quā accepit mutuo: q̄ nō est sua: imo opz eaz reddere cū vsuris sub magna pena. Sic etiā deus qui ꝓprie habet esse mutuauit nobis esse: q̄ esse essentialiter soli deo competit. esse vero nostrū mutuo accepimus a deo: ⁊ opz nos reddere i morte: q̄ oportet nos mori: et tūc redditur cū vsuris. s. meritoz ⁊ bonoz operū. al's ⁊c. Jō q̄n deus voluit mittere Moysen ad liberandū ppl'm israel de manu Pharaonis Moyses voluit scire nomen. Cui respondit deus dicēs. Ego sum qui sum. Sic dices filijs israel. Qui est misit me ad vos. Exo. iij. Quando ergo populus dicebat: hic est: confitebātur xp̄i diuinitatem propter quā meretur istum honorem. Secūda excellētia est sua humanitas ⁊ incarnatio: quā confitebātur cum dicebāt Jesus. q̄ sicut esse est nomē diuinitatis: ita iesus est nomē humanitatis: ⁊ ideo vocatum est nomen eius iesus. Luce. ij. quod idē est quod saluator. Jdeo dixit angel⁹ gabriel ad ioseph. Vocabis nomen eius iesum. Rō. Ipse em̄ saluū faciet populuz suū a peccatis eoz. Mat. j. Tertia excellētia est prophetia quā sibi attribuebant quādo dixerūt eū prophetā. Nā prophe ta ꝑm etymologiā dicitur. q. procul fans scz a cognitione humana et naturali. Et hoc dr ꝓpter eius predicationē in qua loquebatur. s. de mysterio trinitat̄: de gloria paradisi: de ordinib⁹ angelorū: de penis inferni: ⁊ de purgatorio: ⁊ de limbo ⁊ de generali iudicio. Jsta em̄ procul sunt a cognitione humana. Sec⁹ est de moyse qui locutus est de deo solū dicēdo illa q̄ p̄nt sciri naturaľr. s. q̄ est vn⁹ de⁹. i. vnū principiū. Hoc etiā sciūt philosophi: ideo moyses debet dici prophēta. i. ꝓpe fans et nō ꝓcul. Sed iesus xp̄s debet dici prophēta. i. procul fans. Jdeo dixit populus de eo. Prophēta magnus surrexit in nobis. Luce. vij. Quarta excellētia est v ita xp̄i virtuosa quā cōmendabant ⁊ sibi attribuebant q̄n dicebant. A nazareth q̄ interpretatur flos vel cāpus floriđ⁹ Ecce hic vitā xp̄i floridā ⁊ odoriferā: dātē odorem virtutū et consolationis animabus deuotis. Jō Salomon. Hyems abijt ⁊ recessit scz tēpus moysi: flores apparuerūt in terra nostra. Can. ij. Sibi ergo competebat iste honor: q̄ dicit ꝑs q̄ honor. est reuerentia alicui exhibita in testimoniū virtutis. j. Ethycoz. Quarta excellētia est sua passio quam testificabantur hebraice quando dixerūt. A galilea que ꝑm hebraicam interpretationem quadruplici-

ter interpretatur: scz rota: volubilis: trās means: transfiguratio. Quādo ergo populus dicebat a galilea: dabant testimonium sue passionis in qua iesus chr̄istus primo fuit in rota q̄n ducebat rotando de vno iudice ad aliū. Secūdo fuit volubilis quādo data sentētia vt crucifigeret impetuose fuit ductus ad mōtē caluarie Tertio fuit trāsmeās. s. mortē. s. quando fuit corpus positū in monumento: ⁊ anima descendit ad limbū. Quarto trāsfiguratus in die resurrectiōis quādo anima redijt ad corpus ⁊ surrexit gloriosus. Fiat ergo ratio. quando iudei p̄sumptuosi ex inuidia dicebant. quis est hic testimonio humano fuit a spiritusācto testificatuz. Hic est iesus ꝓpheta ⁊c. De hoc ergo xp̄s regratiādo patri in oratiōe sua dicebat. Confiteor tibi pater domine celi ⁊ terre: q̄ abscōdisti hec. s. supradicta secreta a sapiētib⁹ ⁊ prudētib⁹ ⁊ reuelasti ea puulis: q̄n sic fuit placituz ante te Mat. xj. Scō virtus fuit ostensa de xp̄o p testimoniū diuinale siue diuinū: q̄ tale signū nō poterat dari nisi a deo immediate. Dicit enim in medio euāgelij. Intrauit iesus in tēplū dei ⁊ eiecit oēs vendentes ⁊ ementes in templo ⁊ mēsam nummulariorum ⁊ cathedras vendētiū colūbas euertit: ⁊ dicit eis: scriptū est. Dom⁹ mea domus oratiōis vocabit. vos autez fecistī illā spelūcā latronū. Et accesserūt ad eū ceci ⁊ claudi in tēplo ⁊ sanauit eos Et si dicatur: quō ipsi permittebāt vt ita eos expelleret de tēplo: quare nō defēdebant se. Dicit btūs Hiero. q̄ a facie iesu xp̄i ꝓcedebat quidā radius splēdoris q̄ terrebat eos. Ecce testimoniuz diuinale: nā talia nō possunt nec potcrant fieri nisi a deo. Jō xp̄s dixit. Opera que ego facio testimoniū perhibent de me: q̄ pater misit me. io. v. Modo notate hic tria ꝑalia secreta. Nā iesus xp̄s inuenit in tēplo tres ꝓditiones gentiū quas eiecit de tēplo: vt patz in euāgelio. Primo mercatores emētes ⁊ vendētes. Nō videam⁹ an sint adhuc mercatores i ecclesia. Et nota ō symonia prelatoz vtz mō eūciāt emētes ⁊ vendentes ecclesiastica beneficia. Jtem si aliquis vult facere capellanias: modo non possunt fieri nisi emēdo et vendendo. Dicatur modus symoniacus quem tenent: et detur eis bonus mod⁹ qualiter debent facere. Itē de sepultur̄ q̄ modo emunt̄ ⁊ venduntur oīs: nunquid sumus mercatores plani. Itē dicendo: quā crucē vultis: q̄ ꝓ maiori dabitis tm̄. De sacramētis baptismi cōfessionis cōmuniōis matrimonij extreme vnctionis: oportz aliquo modo totū emere. Ecce quare chr̄istus ejciebat ementes ⁊ vēdētes de tēplo: q̄ ista peccata ejcienda sunt de ecclesia. al's sic ementes ⁊ vendētes ejcient̄ de paradiso: ⁊ recipientur in inferno. Jdeo ꝓpheta. Non erit mercator vltra i domo dn̄i exercituū in die illa zach. xiiij. Secundo in tēplo erant cāpsores: quia mēses nummulariorum enertit. Modo videam⁹ an in ecclesia dei sint mense nūmulariorum. Dico q̄ sic alterationē: quia sicut in mensis nummulariorum fit permutatio pecuniarum ꝓ pecunia. Jta modo in altari. Nā chr̄ist⁹ dicitur denarius. Mat. xx. Voca operarios: et redde illis mercedem. Jbidem cumvenissent acceperūt singulos dnarios. Omnes glose dicunt q̄ iste denarius est chr̄istus. Nimis est auarus qui isto denario non est contentus. Jdeo quādo beatus tho. de aquino fuit interrogatus a xp̄o: dicēte bene scripsisti de me thoma. Quā ergo mercedē accipies. Respōdit beatus Tho. dicens. Dñe nō aliam mercedem recipiam nisi teipsum. Sed modo fit cābinz in altari: quia sunt mali clerici qui non dicerent missaz nisi ꝑ pecunijs faciēdo pactū ⁊ preciū: vt i missis sancti amatoris. Nota defectus q̄ ꝑ pecunijs corruptibilib⁹ permutāt denarij incorruptibilē: scz xp̄m. Jdeo xp̄us subuertit mensas nūmulariorum innuēs q̄ tales clerici sicut debēt ire ad paradisū vadūt ad infernū. Jdeo dicit. Fiat mensa eoz coram ipsis in laqueū ⁊ in retributiones ⁊ in scandaluz Nota in laqueū scz culpe mortalis scz iy monie. Et in retributiones. s. pene tēporalis: scz pauptatis: ⁊ in scandalū: scz dā natiōis infernalis. Tertio cathedras vēdentium colūbas subuertit. Quomō intelligitur hoc. Nunquid vendentes colūbas sedent in cathedris: clarū est q̄ nō. Jō hoc sic itelligitur. Jā scitis q̄ spūssanctus descēdit super xp̄z baptizatū in forma colūbe. Lu. iij. Ex ista ratione gratie spūales vendunt̄ modo in tēplo a sedentib⁹ in cathedris: scz iudicibus ꝓlatis et

cõfessoribus. Nam gratia spũalis est absolutio a peccatz: dare penitẽtiam vel dare tam ꝓmutare: vel in votis dispẽsare. Jaz iste gratie vendũtur in ecclesia dei qñ petunt tantũ vel tãtũ ꝓ absolutione vel dispensatione vl' mutatione nesciunt dare alias penitentias nisi de missis ꝛc. Sicut si vna medicina esset bona oib9 plagis. Ecce quomõ columbe hodie vendũtur. Et nota de illo homine paupere qui de tota quadragesima nõ potuit inuenire cõfessorẽ quousqz portauit florenum i manu extẽdẽs illũ. Jdeo beatus ille qui istas colũbas non vendit. Et ideo dauid in psalmo dicit. Beatus vir qui nõ abijt in consilio impioꝝ: ꝛ in via peccatoꝝ nõ stetit ꝛ i cathedra pestilẽtie nõ sedit. Dicitur aũt cathedra pestilentie: quia damnat se ꝛ alios. ꝑs. j. Tertiũ testimonium est scripturale: qz christus per sanctã scripturã manifestauit veritatem de se in fine euãgelij vbi dicit. Videntes aũt principes sacerdotũ ꝛ scribe: vsqz huc docebat eos de regno dei. No. hic quomõ antiqtus mulieres lactabant filios suos per tres annos: ꝛ ꝓmuniter in isto anno pueri incipiũt loqui: ideo xps dixit. Nõ legistis. Ex ore infantium: idest nõ tantium ꝛ lactantium perfeciſti laudem ꝛc. Nota destruas inimicum ꝛ vltorem. Inimicuz id est collegium phariseorum: ꝛ vltorem scilicet scribarum iracundorum seu vindicatiuorum.

¶ Fer. iij. dñice ꝑme. xl. Sermo. ü.

Tatrauit iesus i templũ dei. Mat. xxi. ꝓ declaratiõe huius ꝓbi ꝛ introductione materie ꝓdicãde sciẽdũ ẽ ꝙ ꝙsuetudo fuit vt veniẽs hierlim primo intraret tẽplum dei ad orandũ. Nota historiã euãgelij breuiter qual'r ipm ppl's recepit honorifice ꝛ pcessional'r: qs videtes. l. pharisei indignati dicebãt ppl'o: ꝛ qs est hic. Nota vt habes in alio sermone ꝑcedẽti de quinqz excellẽtijs: ꝛde isto ingressu dicit the. Intrauit iesus in tẽplum dei dando exemplũ ꝓdicatoribus ꝙ qñ veniunt ad villas ꝑm9 introitus templũ dei dz cẽ ꝑz ergo thema. Mõ iuxta hoc themavolo vobis declarare quõ exẽplo xpi debẽz intrare templũ dei in die dñico vl' in die festo. Ego amore vestri qsiui modũ in sacra scriptura ꝛ inueni in quadã autoritate in ꝑo. dõ. xcix. Jubilate deo ꝛc. ppl'us ei9 ꝛ oues pascue ei9: introite portas ei9 in cõfessione: atria ei9 in hymnis confitẽmini illi. Ubi ponit septẽ ꝙditiões a latcis obseruãdas in audiẽdo missam i diebus dominicis ꝛ festis.

Prima cõditio est vt sit populus eius: scz dei ꝙ sit de populo xpiano.
Scõa vt sint oues pascue ei9
Tertia ꝙ intrent portas.
Quarta ꝙ sint in confessione.
Quinta ꝙ visitent atria eius.
Sexta ꝙ occupentur in hymnis.
Septima ne ante finẽ recedãt. ibi: confitemini illi.

¶ Prima cõditio ergo volẽtibus intrare ecclesiam ꝛ missam audire est ꝙ sint de populo dei. s. de ppl'o xpiano. Diceretz vos iã oẽs sum9 xpiani ꝑ graz dei: iõ oẽs possumus dici ppl's dei. Dico ꝙ excõicatus nõ est de pplo dei. Sicut em exul ꝛ bãnitus de aliq villa nõ est de populo illius ville ꝛz fuerit: qz nõ auderet venire eo qa est exul ab ipo ppl'o. Jta etiã de xpianis oẽs sum9 de pplo dei ꝑ baptismũ: ꝛz ꝑ excõicationẽ efficitur quis exul ꝛ bãnit9 a villa ecclie ꝛ ppl'o xpiano ꝛ nõ hz partez in bonis que fiunt in xpianitate: nec ẽ diu est excõicatus debz venire ad ecclĩa nec est cũ talib9 participandum. xj. q. iij. ois. Ois xpianus dilectissimi qui a sacerdote excõicatur sathane traditur quõ qz scz extra ecclesiam est diabol9 sicut in ecclesia xps ac ꝑ hoc quasi diabolo tradit: qui ab ecclia sca cõione remouet. Ecce quomõ excõicatio nõ est nisi ꝓscriptio vl' bãnitio. Jõ valde timere debetis sniam excõicatiõis. Si diceretur mihi quid vel letis amplius perdere digitum vel auriculam aut esse per annũ excõicatus. Dico vobis ꝙ magis vellẽ perdere digituz et manus ꝛ etiã caput ẽ ꝑ horã esse excõicatus: qz excõicatio includit peccatuz mortale. xj. qõ. iij. nihil. sic dz formidare xpianus ẽ separari a corpore xpi. Si ei separatur a corpore xpi non est membrũ eius: si nõ est mẽbruz eius necvegetatur spũ eius. Quisqs aũt iquit ap'ls spm̃ xpi nõ hz: hic nõ est eius. Nota attẽdatis ergo vt sitz de pplo dei. De hoc autoritas Osee. j. legit ꝙ propheta Oseas habuit

vnum filiũ quẽvocauit iezrael: quod interpretatur semen dei. Deinde habuit filiam quãvocauit absqz mia. Deinde tertium quemvocauit non populus meus. Quia vos non populus meus ꝛ ego non ero vester de9. Osee. j. Isti tres filij significant tres conditiones xpianoꝝ. Et prima est obedientiũ ꝛ deuotorũ qui dicuntur semen dei. Secũda est nõ excõicatorum: sed peccatorũ qui viuunt in peccatis. s. qui viuũt in superbia aut auaricia vel luxuria ꝛc. Hec conditio gentiũ dicitur filia absqz misericordia: qz ẽdiu sunt in peccato mortali non ꝙsequuntur misericordiam. Tertia conditio est excõicatorum qui nolũt facere de se rõnem. Et de istis dicit deus: nõ populus meus. Jdeo auisetis vos ne intretis ecclesiã dum fit officiũ ẽdiu eritis bãniti: qz ibi est pena suspẽsionis in furca inferni. Sed si queratur quid ergo faciã i die festo. Respõsio: oretis deũ in domo vestra dũ dr missa ꝛ laboretis vt habeatis absolutionẽ faciendo devobis rõnem. Scõa cõditio est ꝛ necessaria ꝙ sint oues pascue eius. Jtã oues non comedunt nec bibũt quousqz sunt in ouilivel in pascua. Sic vos nõ debetis comedere nec bibere a: ꝛz ieiuni debetis missam audire. ꝛ isto mõ eritz oues pascue xpi. Pascua aũt est sacrm altaris Sed si dicatur nullus comedit ỗ eo nisi sacerdos. Dico ꝙ immo oẽs comedũt: sicut qñvos prãdetz, solũ os comedit ꝛ nõ man9 nec pes: tñ ex isto cibo oia mẽbra fortificant. Jta de corpore mystico. Nã sacerdos est os: oculi sunt cõtemplatiui aures sunt iudices: brachia milites: venter mercatores: pedes sunt laboratores. Sacerdos aũt comedit: sed oia alia membra fortificãtur. Jdeo dicit sacerdos in fine misse. Refecti cibo potuqz celesti ꝛc. Nõ dicit refectus. Qui ergo veniũt ieiuni ad missam oues sunt pascue xpi. Nullus vestrũ qui haberet loqui pape vel regi vellet comedere ante vel bibere. Et qd sunt papevel reges nisi vermes respectu illius maiestatis pape ꝛ regis iesu xpi cũ quo loquimini in ecclia orando: q est ibi cũ suis baronib9 ꝛ angelis. Cogitate ergo quid debẽt dicere qñ sentiũt anhelitũ fetidũ de cibovel potu: ideo non debetis comedere nec bibere in talib9 dieb9 ante missam etiam si inuitarent vos. Nam debetis dicere ꝛ respondere. Non bibã: qz habeo loqui cũ papavel rege. Multi excusant a ieiunijs ecclesie: sed ab isto nullus excusatur. Oues diaboli pascunt in prato eius. s. in taberna: ꝛ tandem in inferno. De qbus loquit dõ in ꝑo. xlviij. Sicut oues in inferno positi sunt: mors depascet eos. nõ dicit destruet. mors corporalis destruit corp9: sz mors infernal' non: sed depascet eos: qz semper viuẽt cũ dolore ꝛ miseria. Secus de ouibus christi: de quibus dicit ipse xps. Ego pascam oues meas: et ego eas accubare faciam. Ezechielis. xxxiij. Nota cum dicit. Ego pascam oues meas prout supra declarauit: ego accubare eas faciam: quia de ista pascua veniemus ad pascuam paradisi. Tertia conditio est necessaria: ne. s. extra ecclĩam maneatis. Jõ. dicit. Introite portas eius. scz ecclesie. Hoc dicitur contra vnum magnum defectum illorum: scilicz qui quando dicitur missa stant in platea vel cimiterio loquentes: sed in eleuatiõe corporis christi quãdo pulsatur cãpana veniũt tanqz porci ad escam. ꝛ nunqd est istavita christianoꝝ? Et nũqd illi qui inueniuntur extra castrũ obsessum capiuntur ab inimicis? Castrũ in quo populus christianus se recipit ꝛ fortificat in diebus festis est ecclesia. ꝛ obsidetur ab inimicis. i. demonibus: qui quãdo dr missa non audent ecclĩam intrare: ꝛz obsident ꝛ peccatoribus insidiant: ideo miruz est ꝙ nõ ducũt secũ illos qs inueniũt. Et nota ad hoc figurã. Mat9 est mihi calam9 similis virge. ꝛ dictum est mihi. Surge ꝛ metire templũ dei ꝛ altare: ꝛ adorantes in eo. Atrium autem quod est foris templũ eijce foras ꝛ ne mettaris illud qm̃ datum est gentibus supple infernalibus. Apoc. xj. Templũ est ecclesia in qua mẽsurãtur deuotio ꝛ oratio: ꝛ alia opa bona christianoꝝ: vt de istis reddatur eis premiũ. Opa aũt illoꝝ qui sunt extra nõ mensurantur a xpo: sed a diabolo: ideo dicit. Introite portas eius. Nota miraculũ de isto sancto rectore qui sepe contigebat ppl'm: qz nolebãt ecclĩam intrare: ꝛ semel venerũt demones visibil'r ꝛ secuz duxerũt illos quos inuenerũt in platea.

¶ Quarta conditio est ne tarde veniant ad missam. Si dicatur in qua hora debemus itrare templũ. Respõdet dauid. In

confessione. Ratio: qz illa ꝓfessio ghalis ante missam ꝓuocat fit: qz sacerdos iã debet esse confessus sacramentaliter. Et qui deuote audit missaz completã in die dñica: si infra hebdomadã moꝛiꝛ habeꝫ ꝓ confesso ꝛ cõicato: alꝫs ibi essent mille diaboli: ideo dicit in cõfessione. Dicit esti. b. Tho. in. iiij. scrip. di. xxj. q. ij. ar. j. ꝛ ij. q ꝓfessio generalis que fit in missa prima ꝛ cõpletoꝛio delet peccata venialia ꝛ etiã mortalia oblita. Et ergo intrare debemus templũ vt simus in ꝑncipio misse qñ fit ꝓfessio ghalis. Nam in cõuiuijs magnoꝝ dñoꝝ quilibet dz esse in ablutione manuũ. Nã in ista ablutiõe vel cõfessione abluunt manus ꝑscietie: ideo dicit dauid. confessio ꝛ pulchꝛitudo in conspectu eius sanctimonia ꝛ magnificẽtia in sanctificatiõe eius. in ps. xcv. s. j. Cantate. Ideo qñ ꝓ missa pulsantur campane quilibet debet venire festinãter vt sit in confessione: ideo dauid. ꝓeoccupemus faciẽ eiꝰ in ꝓfessione ꝛc. Non legitur q xps vnqz ꝓuius manibus peccata coꝛꝛexit nisi hic: qz fecit flagellũ de funiculis ꝛ eiecit oñes de templo. Jo. ij. Hic apparet quantum sibi displicet is q̃ tangit ecclesiã sponsaz suã. de qua gñat filios ꝛ filias. Nota q̃tum displiceꝛet regi si in ꝑsona sua inhoneste tangeretur regina. Sic etiã regi christo quãdo inhoneste tangit ecclesia loquendo de vanitatibus: vel in ea comedẽdo: bibẽdo vel tripudiãdo: vel impudice respiciendo mulieres: iõ Aug. In oratoꝛio nemo aliud agat. nisi ad quod eſtvñ nomẽ accepit. ¶ Septima ꝓditio est ne ante finẽ misse recedãt ibi cũ dicit ꝓfitemini. a con quod est simul. ꝛ audite missam perfectaz. s. q sitis in ꝓncipio: vt in confessione ꝛ in fine. s. in bñdictione que est magne virtutis ex xꝑi ꝓsentia. Est eñ quasi signũ vtvadatis ad comedendum Nota hic figurã. Mãdauit eñ deus antiquitus in sacrificio pacificoꝝ offerre simul caput pinguedinem ꝛ caudam totam. Leuit. iij. Offerte de pacificoꝝ hostia sacrificium dño adipem ꝛ caudã totam. Hostia pacificoꝝ. i. sacerdotum: quoꝝm vita debet esse talis q sint in pace cum deo ꝛ cũ ꝓximis dicendo officium ꝛ missam deuote ꝛ distincte. alꝫs autez si sint indeuoti ꝛ concubinarij ꝛ lusoꝛes ꝛc. nõ habent pacez cũ deo: sed guerrã: nec debẽt celebꝛare ꝛc. Caput victime est ꝑn populo dei. ouis pascue eius ꝛc. fz quid ego faciam: in quo me occupado. Respõdet in hymnis ꝛ laudibus diuinis. Tũc enim non debetis intendere circa tẽporalia: nec debetis loqui etiã si pater vester veniret de longinquo. sed cuz signis facere sibi reuerẽtiã ꝛ locũ: ꝛ dicta missa extra ecclesiã faciatis sibi bonum festuz sed dũ dicitur missa debetis vos occupare in hymnis. i. laudibus diuinis. Pater noster. Aue maria. ꝛ in psalmis. s. cũ silẽtio ne alij perturbent. Sunt multi miseri q dũ dicit missa non faciunt nisi loqui de factis ꝛ negocijs mundanis. Idez de mulieribus que ibi disputant de panno tunice ꝛ mantelli: ꝛ de vanitatibꝰ ꝛ si esset possibile q in introitu eccl̃ie sueretur os bonum esset. ideo dicit euãgeliũ hodie num q iesus xps inuenit in ecclesia negociatoꝛes ꝛc. Nota hic hystoriã cõcludendo per illud. Domus mea domꝰ orationis ꝛc. Non legitur q xps vnqz ꝓpꝛijs manibus peccata coꝛꝛexit nisi hic: qz fecit flagellũ de funiculis ꝛ eiecit oñes de templo. Jo. ij. Hic apparet quantum sibi displicet is q̃ tangit ecclesiã sponsaz suã. de qua gñat filios ꝛ filias. Nota q̃tum displiceꝛet regi si in ꝑsona sua inhoneste tangeretur regina. Sic etiã regi christo quãdo inhoneste tangit ecclesia loquendo de vanitatibus: vel in ea comedẽdo: bibẽdo vel tripudiãdo: vel impudice respiciendo mulieres: iõ Aug. In oratoꝛio nemo aliud agat. nisi ad quod eſtvñ nomẽ accepit. ¶ Septima ꝓditio est ne ante finẽ misse recedãt ibi cũ dicit ꝓfitemini. a con quod est simul. ꝛ audite missam perfectaz. s. q sitis in ꝓncipio: vt in confessione ꝛ in fine. s. in bñdictione que est magne virtutis ex xꝑi ꝓsentia. Est eñ quasi signũ vtvadatis ad comedendum Nota hic figurã. Mãdauit eñ deus antiquitus in sacrificio pacificoꝝ offerre simul caput pinguedinem ꝛ caudam totam. Leuit. iij. Offerte de pacificoꝝ hostia sacrificium dño adipem ꝛ caudã totam. Hostia pacificoꝝ. i. sacerdotum: quoꝝm vita debet esse talis q sint in pace cum deo ꝛ cũ ꝓximis dicendo officium ꝛ missam deuote ꝛ distincte. alꝫs autez si sint indeuoti ꝛ concubinarij ꝛ lusoꝛes ꝛc. nõ habent pacez cũ deo: sed guerrã: nec debẽt celebꝛare ꝛc. Caput victime est ꝑn

¶ Sexta conditio est in hymnis. Rñdet questioni. Diceret quis ex quo sum de

eꝓsi misse cauda est finis: ideo dicit. Cõfitemini. i. ex toto fateamini. Et quia nõ facitis: ideo habetis mortalitates: caristias: siccitates ꝛ terremotus ꝛc. Ideo cõtinuetis ecclesiã: quia inde habẽtur omnia bona. Nota exemplum de sutoꝛe quolibet die missam audiente: qui dixit aurum se inuenisse ꝛc.

¶ Feria quarta post dominicã primam in quadragesima. Sermo. j.

QUicũqz fecerit voluntatem patris mei qui in celis est: ipse meus frater soꝛoꝛ ꝛ mater est. Matth. xij. In isto euangelio hodierno habemus quatuoꝛ doctrinas multũ vtiles ꝛ ꝓficuas quas xps dedit iudeis ꝛ per eos venerũt ad nos: scz

Pꝛia est doctrina repꝛehẽsiua.
Scõa est doctrina cõminatiua.
Tertia est doctrina auisatiua.
Quarta est doctrina informatiua.

¶ Dico q pꝛima est repꝛehensiua: quia repꝛehendebat iudeos qui dubitabant ipsum esse messiam: ꝛ hoc dixit principiũ euangelij. Accesserunt ad iesum dicentes. Magister volumus a te signum videre. quibus respondit. Generatio mala ꝛ adultera signũ querit: ꝛ non dabitur ei nisi signũ ione prophete. Sicut enim ionas ꝛc. vsqz ibi: noctibus. Et dicũtur scribe non ab officio scribendi: sed a noticia scripture. Dicatur hystoria. Modo i isto textu nota stulticiam illoꝝ qui petebãt a christo signum cum christꝰ innumeris miraculis confirmasset suam doctrinaz: curando cecos: surdos: lepꝛosos: adhuc petebant signum. Patet ergo eoꝝz stulticia. Item faciebat alia signa maioꝛa in alabus quevalent plus q̃ coꝛpoꝛa: quia q̃plures dimissis peccatis et mala vita: conuertebant ꝛ agebant penitentiaz ꝛc. Ideo Augu. ait. Magis est de impio iustum facere q̃ celum ꝛ terrã creare. Sed ipsi vt stulti petebant alia signa vt faceꝛet descendere ignem de celo. Ipse faciebat signa diuina ꝛ ipsi petebant signa q̃ possunt fieri per creaturas: vt patet de igne qui descendit ministerio diaboli super oues iob. Et ideo respondit eis christus repꝛehendendo eos dicens. Generatio mala. i. male viuendo moꝛaliter et adultera. s. ex infidelitate: qz sicut mulier que se dat adulterio dicitur adultera: ita iudei recedentes a christo dicũtur adulteri. Et iste defectus secundus sequitur ex primo: qz mala vita ꝛ peccata faciunt creaturam adulterare. Ideo dicit xꝑus. Generatio mala. s. a deo recedẽs ꝛ adultera quantũ ad infidelitatem. Qm̃ exceꝛcauit eos malicia eoꝝ. Sap. ij. Sed christus ex superabundãtia pietatis dedit eis signũ ione pꝛophete. Nota hic hystoriam breuiter de sententia data per dñm contra ciuitatem niniue: ad quã ibat ionas. Et in ꝓmo sermone ionas ꝓdicauit di. Adhuc quadraginta dies sunt ꝛ niniue subuertet. Et crediderũt viri niniuite dño: ꝛ fecerunt penitentiam. Jone. iij. Et facta penitentia per tres dies: fuit eis significatum q deus eis peperceꝛit. Tale signũ dixit xꝑs dabo vobis q filius hois tribus diebus erit in coꝛde terre. s. i limbo: ꝛ tertia die resurget: qz exiet de coꝛde belue vt ionas. Et pꝛima dies est recipere fidem christianã. scõa dies recipere sanctũ baptisma. tertia dies est recipere obediẽtiam ad dei mãdata. Istud etiam signũ datur nobis christianis: qz postq̃ homo peccat moꝛtaliter statim datur a deo sntia ꝓtra talẽ. Autoꝛitas. Alia q̃ peccauerit ipsa moꝛietur. Eze. xviij. Ideo recipiamus signũ ione vt simus in angustia penitẽtie que quasi belua ỽ. Pꝛima dies est coꝛdis pꝛitio. Scõa oꝛis confessio. Tertia operis satisfactio. Dicuntur eñ dies: qz nõ sũt sine claritate diei gratie. Secũda doctrina est cõminatiua: scz eterne dãnationis dicens. Viri niniuite surgent in iudicio cum generatione ista: et condẽnabunt eã: qz penitentiã egerũt in ꝑdicatione ione. Et ecce plusq̃ ionas hic. Et regina austri surget in iudicio cũ generatiõe ista ꝛ condẽnabit eã: qz venit a finibus terre audire sapientiã salomonis: ꝛ ecce plusq̃ salomõ hic. Ut hoc melius intelligatis dicaꝫ quõ viri niniuite in primo ꝓmone ione se cõuerterũt ꝛ fecerunt penitẽtiã ꝛ iudei noluerũt credere christo: nec se conuerterũt: ideo dicebat eis xꝑs. Viri niniuite ꝛc. Qõ est difficultas quõ cõdẽnatio intelligiꝫ? Rñsio q̃ intelligiꝫ cõparatiue quẽadmodũ pãnus albus a niue condẽnatur: qz quasi nihil est pãni albedo respectu albedinis niuis

Sic in iudicio modica ⁊ parua erit cōdēnatio niniuitaꝝ respectu iudeorum. Sic etiam de ꝯbis xpianis. Moraliter sunt ꝯ plures qui diuersis excusatiōibus excusant se ab hoc ieiunio quadragesime. Istos condēnabit beatus Nicolaus qui puer ieiunauit. Ista dānatio est cōparatiua. Idem de alijs peccatis ad libituz. Et ecce autoritas. Condēnat aūt iniustus mortuus viuos impios: ⁊ iuuentus celerius cōsummata longam vitam iniusti. Sap. iiij. Scōo xpus fuit cōminatus iudeis per reginā saba. iij. Reg. x. Nota hi storiā qualiter venit de finibus terre hierusalē vtyideret ⁊ audiret sapientiā salomonis. Et forte venit de centum dietis. Et iudei nolebāt xpm audire: immo dicebant. Demoniū habet ⁊ insanit: quid cū auditis. Jo. x. Jdeo cōminādo dixit xps iudeis. Regina austri ⁊c. condēnabit cōparatiue vt dixi. Moraliter ex istis cōparationibus iesus xps ostendit ꝙ gētes dānantur ex negligētia: vt sunt illi q̄ libenter audiūt ꝓmones: sed sunt negligētes: qz nesciūt audita exequi. ac si thesauruz acquisitū nescirent in taxia: bursa vel capsa ꝛgregare. Ita de ꝯbo dei. Jō ōr. Lu. xj. Beati qui audiunt verbū dei ⁊ custodiunt illud. Tertia doctrina est auisatiua scz de periculo qō iudeis iminebat dicens. Cū imundus spūs exierit ab hoie: ambulat ꝑ loca arida q̄rens requiē ⁊ nō inueniēs. tunc dicit. Reuertar in domum meā vnde exiui. Et cū veniēs inuenit eā vacantē scopis mūdatam ⁊ ornatā. tunc vadit ⁊ assumit septē alios spūs secū nequiores se ⁊ itrātes habitāt ibi. ⁊ fiūt nouissima hois illius peiora priozib⁹. Sic ⁊ erit generatiōi huic pessime. Jesus xps auisando eos: scz iudeos declarat eis cōditiōes diaboli dicēs. Cū immūdus spiritus ⁊c. Loca arida sūt corda ⁊ corpora penitētium qui nō habēt humiditatē lurie carnalitatis: nec delectationis nec auaricie aut gule ⁊c. Nā istos tentat diabolus ⁊ nō suos. Jō btūs Greg. Illos tē tare negligit quos quieto iure possidere se sentit. Et qñ nō pōt castrū nouiter acq̄rere: reuertit ad domū vnde exiuit: qz iā scit ei⁹ introitus: ⁊ venit cū alijs septē: et fiūt nouissima hois illi⁹ peiora priozib⁹: qz dicūt medici ꝙ peius est recidiuū ꝙ infirmitas: q̄re ergo xpus dicebat ista: ꝑꝓ hoc: qz iudei a principio ꝓdicationis xpi cognouerūt ipm esseverū messiā: vt dicit textus euāge. Mat. xxj. Dixerūt coloni. hic ē hęres: venite occidam⁹ eū: ⁊ habebimus hereditatē eius ⁊c. Dicūt hic glose ꝙ iudei cognouerūt xpm esse messiaz. Jdeo magn⁹ rabinus nichodemus dixit xpo. Scimus qz a deo venisti magister. Jo. iij. Sed qz xps corrigebat eos de peccatis publicis: diabol⁹ redūt ad eos: ꝓꝑ quod xps ꝓdicta dicebat. Jdeo. b. Petr⁹ qui optime intellexit ꝓmones xpi dicēs. Si em refugiētes coinquinatiōes mūdi in cognitione dñi nostri ⁊ saluatoris iesu xpi his rursus implicati superant: facta sunt eis posteriora deteriora prioribus. Melius em erat illis nō cognoscere viaz iusticie ꝙ post agnitionē retrorsuz ꝙuerti ab eo quod illis traditū est sancto mādato. ij. Pet. ij. Moraliter si a nobis eiciamus diabolū per penitentiā: caueamus ne reuertatur ꝑ recidiuū: alias dicit xps. Nemo mittens manū ad aratrū ⁊ respiciēs retro: aptus est regno dei ⁊c. Lu. ix. Aratrū est penitentia. Quarta doctrina est informatiua. de qua dicit the. Quicū q̄ feceritvolūtatē patris mei qui in celis est ipe ē me⁹ frater: soror: ⁊ mater. Dicak totavltima pars euāgelij hystoriaſr: quō cū xps predicasset venit virgo maria mater eius cū parētibus suis quos scriptura vocat fratres: ex quo sunt vnius generis. Hic habemus exemplū duaꝝ doctrinaꝝ. Et prima est ordinatio charitatis ⁊ dilectionis. scz deum super oia diligere. Scōa est spūalis opatiōis ꝙ opus spūale nō est dimittēdū ꝑ parentib⁹ seu amicis: vt ieiunare aut religionem intrare: ⁊ hmōi. Ite iudices habēt hic exemplū ne in iudicio cognoscāt parētes seu amicos sed purā iusticiā. Et ideo ōr. Qui dixerit patri suo vel matri sue: nescio vos: ⁊ fratribus suis ignoro illos: ⁊ nescierī filios suos: hi custodierūt eloquiū tuū: ⁊ pactū tuū fuauerūt: iudicia tua o iacob ⁊ legē tuā o israel ⁊c. Deu. xxxiij. Et nota cū dicit thema. Quicūq̄ fecerit voluntatē. videtur ergo ꝙ faciēdo volūtatē dei hō efficiak mater xpi. Dico ꝙ sic. Nota ꝙdus spūales. Nā magna gra creature fit quādo efficitur filia xpi in baptismo: sed maior quādo fit frater christi: sed multo maior quādo efficitur mater christi: vt patz de ꝙgine maria. Filius efficit hō in baptismo. lō ōr. Dedit eis potestatez filios dei fieri. Joā. j. Frater autē christi efficitur homo per penitētiā quādo de peccatis post baptismū factis facit penitētiaz. Ex hoc christ⁹ ⁊ hō efficiunt: filij einsdez patris per gratiā penitētialē. Sz mater christi efficitur homo audiendo verbuz dei: qz sicut mater christi cōcepit xpm in vtero: ita hō in ꝓmonib⁹ ꝙcipit xpz in vtero ꝙsciētie: qñ ꝓponit facere ei⁹ volūtatē parit aūt xpm qñ ꝙceptū ꝓpositū exequitur. Et de hoc est autoritas. A facie tua dñe cōcepim⁹: ⁊ quasi parturiuim⁹ ⁊ peperim⁹ spm salutis. Esa. xxvj. Nota a facie tua. s. in ꝓdicatiōe in q̄ de⁹ cognoscitur vt homo in facie. de q̄ dicit dō in ps. Facie tuā dñe requirā ⁊c. ⁊ q̄si parturiuim⁹. ecce gñatio spūalis de qua dauid. Hec est generatio querentiū dñm querētiam faciem dei iacob. ps. xxiij.

¶ De eadē fer. iiij. post Inuocauit. Ser. ij.

Sumit septez alios spūs nequiores se. Mat. xij. Sermo erit de magna auisatiōe vt caueatis a tētatiōe demonū ⁊ pctis: qz demones vellent ꝙ oēs essemus dānati cum eis. Jdeo ne eoꝝ damnationib⁹ damnemini volouos auisare in presenti sermone. sed primo salutetur ꝙgo maria. Assumit ⁊c. Pro huius verbi declaratione ⁊ materie predicāde introductione: sciēdum ꝙ doctrina est communis in sctā theologia ꝙ ex peccato primoꝝ parentū totū genus humanū fuit captiuum diaboli. Si dicatur ⁊ quare filij sunt captiui qui nōdum erāt nati. Dico ⁊ respondeo per similitudinē. Si em in domo vſa vos habetis vir ⁊ vxorē captiuos: si illi generāt filios vt filias: nunquid erunt captiui vestrivt patrēs. Immo. sic Adam ⁊ Eua vir ⁊ vxor tanꝯ captiuos vendiderunt se diabolo precio vnius pomi: nescitur tñ cuius speciei erant illi fructus. Illi mali mercatores fuerunt. nam modico precio se vendiderunt ⁊ captiui fuerunt diaboli. ergo rationabiliter ⁊ filij fuerūt captiui consequenter. Patet ratio. Sed de hoc etiam est autoritas dicēs. Propterea captiuus ductus est populus meus: qz nō habuit sciētiā. ⁊ nobiles eius adā ⁊ eua. s. literierunt fame. ⁊ multitudo eius siti exaruit. Propterea dilatauit infern⁹ animā suaz et aperuit os suum absq̄ vllo termino. Esa. v. Nota cū dicitur propterea captiuus ductus est populus meus. i. totū genus humanū captiuū. Rō: qz nō habuit scientiam. Hic tangit rationez quare primi parētes peccauerūt: scz qz nō habuerūt dei sciaz. Propterea dilatauit ifern⁹ id est diabolus aiam suaz absq̄ vllo termino. id est exceptione: qz quātūcūq̄ ess̄ent boni ⁊ sancti ad infernū descēdebāt imortaliter. Patet ergo doctrina theologie. Sz habuim⁹ remediū ꝑ aduētū christi quādo dignatus est venire ad liberādum populum suū de captiuitate diaboli. Si dicak si vēdiderunt se diabolo: nūquid ergo xps fecit iniuriā diabolo sibi captiuos auferēdo. Dico ꝙ adam ⁊ eua erāt captiui dei: ideo nō potuerūt se diabolo vendere: nec diabolus ipsos iuriꝺice poterat possidere: sicut nec captiui vestri. Jdeo venit filius dei dicēs patri. Cōpatior captiuis: ideo pſ ego soluam redduū ꝓ ipsis: ⁊ in die veneris sancta soluit. Et sic redemit ⁊ liberauit nos a diaboli captiuitate: ⁊ mō sumus captiui xpi excluso demone. ideo christus in sua passione dixit. Nunc iudicium est mūdi nūc princeps huj⁹ mundi eijcietur foras. Et ego si exaltatus fuero a terra: omnia traham ad meipsum. Joā. xij. Et nota dū dicitur. Nūc princeps huius mūdi scilicet diabolus qui tyrānice huic mūdo dominabak ex predicta ratiōe. Sed venit dominus noster iesus christus qui per suā passionē abstulit sibi principatum: ⁊ ligauit ipsum in inferno. Jdeo dicit. Nūc pnceps huius mūdi ⁊c. Omnia scz genera hominum trahaꝫ ad meipsum. Sed si dicatur. Si lucifer ergo est a mundo expulsus ⁊ in inferno ligatus quomodo ergo tentat nos. ecce huic questiōi themarñdet. assumit septē alios spūs: qz ipe ꝑsonaliter nō ꝑt exire ad tētādū vsq̄ ad tēpus antichristi tūc etiā soluetur. Jam assumit alios septē spiritus tanꝯ capitaneos septē capitaliū peccatoꝝ: ⁊ cū infinita multitudine minoꝝ demonū ei subiectoꝝ mittit eos per mūdū in odiū iesu christi ⁊ inuidiā nostri. Et nota cuz dicit nequiores se. s. in effectu tentandi sed nō

in affectu:qz i affectu nullus est nequior lucifero; ꝺ dicit thema. Assumit ⁊c. Ac si magnus rex decũbens in lecto ⁊ nõ potẽs ire ad bellum vocaret capitaneos dicens eis. Jã videtis ⁊c. ideo vos de quibus ego cõfido vadatis cum vestris gẽtibus armoꝝ ⁊ faciatis bellum. Sic etiã lucifer iacet in lecto durissimo inferni dicens. Jã videtis quomodo ille xp̃s me ligauit hic: ⁊ sibi nõ possumus nocere eamus cõtra suas gentes ⁊c. ideo vadatis Ecce qualiter assumit septẽ alios spiritꝰ ⁊c. Et primus capitaneus est leuiathã. Jta nominatur Job.xli.dicentis. Leuiathã ipe est rex super oẽs filios superbie. ⁊ hic tẽtat de primo pctõ mortali.s.de superbia. Et vocaꝯ a lucifero dicẽte. Leuiathãvelles ne facerevnũ seruitiũ mihi. Respondet dñe libenter faciã. Et cũ vexillo suo.s.circulo supbie ⁊ vanitat;:cũ infinita multitudine demonũ ipsum sequẽtiũ discurrit ꝑ mundũ:qui tantũ sciuit facere cum suo exercitu ꝙ iã totꝰ mũdus est superbus ⁊ vanus. Nã tantam superbiã posuit in dñis tpalibus ⁊ in prelatis ecclesiasticis:ꝙ iã non sufficiunt redditus ad vanitates. ideo habẽt facere exactionẽ:symonias ⁊c. Nota differẽtiã iter vanitatẽ ⁊ supbiã:qz vanitas ostẽdit ad extra in excessu vestiũ ⁊ ornamentoꝝ. Supbia aũt ad intra in corde cõsistit: qñ ꝓsona nõ vult se regere ſm dei ordinationẽ sed ſm propriã inclinationez.sic ꝙ deus precepit vnũ ⁊ ipse facit totũ ꝯrariũ:dicendo:quid ad me:nolo hoc. Ecce q̃d est supbia: qz vanitas soluz est effectꝰ superbie. Verbi gratia. Si filius vester infirmaꝯ ⁊ nõ habetis medicũ ad quẽ recurritis. Nõne ad diuinos seu sortilegos ⁊c. ⁊ qñ dicit vobis ꝙ hoc est magnũ peccatũ vos dicitis. Nunquid permittã filiuz meũ mori. Ecce supbia nolle obedire ꝓceptis dei dicẽt;. Nõ habebis deos alienos. Jtez si ꝓdidistis aliquid. Jtẽ si estis vocati a iudice in testem mediante iuramẽto.⁊ qñ ꝺr vobis magnũ peccatuz est falsum iuramentũ dicitis. O ille amicus meus est punitus. Jtẽ nolẽdo seruare festa:cũ tñ nullus dñs det prouisionem alicui nisi faciat sibi aliqꝺ seruitium. Si ꝙ per totã hebdomadam seruiuistis mundo: in dominica seruatis deo audiendo missam:sermones ⁊c. Ex ista superbia leuiathan infinitos secum ducit ad infernũ;ꝓpter quod xp̃s sciens hoc auisando nos clamat dicẽs. Tollite iugum meum sup vos:⁊ discite a me:qz mitis sum ⁊ humilis corde: ⁊ inuenietis requiẽ animabus vestris. Jugum enim meũ suaue est ⁊ onus meũ leue. Mat.xi. Nota cũ dicit. Tollite iugum meũ super vos. Dñe nũquid nos sumꝰ boues. Nota ꝟliter bos supponit collum iugo: cũ tñ possit se cornibus defendere:sed nõ facit sciẽs naturali instinctu ꝙ dñs nõ daret sibi ꝓtisionẽ. Sic etiã erit de nobis nisi portemus iugũ.i.onus preceptoꝝ. Si dicitur. Dñe decetero volo humiliari ad portandum iugũ:sed quomodo est portãdũ:Respondet. Discite a me:qz mitis sum ⁊ humilis corde.quasi dicat. Ego q̃ sum dominꝰ et leo de tribu iuda:⁊ portaui iugum ꝓtis: scz mandatoꝝ. Si dicaꝯ dñe rex ⁊ q̃d ex hoc habebimus. Rñdet. Jnuenietis requiẽ animabus vestris non solũ corporibus ꝓtisionẽ:sed etiã requiem post hãc vitã animabus vestris. Ecce salarũ. Si dicatur. Dñe onus vestrũ ponderat multuz. Respõdet. Jugũ cñ meũ suaue est:⁊ onꝰ meũ leue. Scõs capitaneus dicit mãmona.qui tẽtat de auaricia. De quo Mat. vi. Non potestis deo seruire ⁊ mãmone. Dicaꝯ vt de primo quõvocaꝯ a lucifero. Nam iste cũ bãnerio ⁊ cum titulo auaricie ⁊ cupiditatis:⁊ cũ exercitu suo destruxit quasi vniuersum mũdũ. Hic etiam tñ fecit ꝙ totus mũdus est auaricia plenꝰ. Quia iam hodie religiosi:clerici:prelati: seu dñi oẽs sunt auari.non respiciunt vñ vel quõ pecunie veniũt: sed habeamus. Omnes in viam suã declinauerunt vnusquisq; ad auariciã suã a summo vsq; ad nouissimũ. Esa.lvi. Jtẽ a minore vsq; ad maiorẽ oẽs auaricie studẽt ⁊ a propheta vsq; ad sacerdotẽ cuncti faciunt dolum. Hiere.vi. Antiquitus nullus erat vsurarius nisi iudei. mõ etiã xp̃iani faciũt vsuras mutuãdo. Nota modũ quõ falsevocanꝯ censualia. Nota duas conditiones censualium. Jtez emere ꝓ minori precioq̃ res valet ꝓpter solutionis prcuentionem:vel vendere carius ꝓpter solutiõis dilationez:inustũ est: ⁊ ex auaricia vtrũq; procedit. Nota etiã de cõfratribus faciendo etiã vsuras. Contra quos clamãdo xp̃s dicit. Videte ⁊ cauete ab oi auaricia:qz nõ in abundãtia cuiusq; vita eius est ex his q̃ possidet. Luc.xii. Nota multas species auaricie. Dicam vobis aliqꝺ vt caueatis. Nã vna spẽs est que dicitur rapina ⁊ illa est in dñis. Principes eius in medio ipsius quasi lupi rapientes predã. Ezech.xxii. Alia ẽ symonia. ⁊ illa est in clericis vendẽtibus sacramenta. Contra quos xp̃us. Gratis accepistis:gratis date. Alia est calũnia ⁊ illa est in aduocatis iudicibus vel procuratoribus ⁊ notarijs:qui ꝯrarium scientes protrahũt sententiã:vel opprimũt viduas ⁊ pupillos. Cõtra quos. Exod.xxii. Vidue ⁊ pupillo non nocebitis. Si leseritis eos vociferabunꝯ a me:⁊ ego exaudiã clamorẽ eorum ⁊c. Alia est sacrilegiũ:⁊ illa est in rusticis retinendo decimas ⁊ bona ecclesie cõtra quos Malach. iij. Si affliget homo deũ qrvos configitis me. Et dixistis. Jn quo configimus te. Jn decimis ⁊ in primitijs ⁊ in penuriavos maledicti estis. Sequitur. Inferte oẽm decimationẽ in horrea mea:⁊ sit cibus i domo mea: ⁊ ꝓbate me super hoc dicit dñs:si nõ aperuerovobis cataractas celi. Alia est furtum secretuz in pauperibus. Cõtra quos Eccli.v. Super furem erit oppꝛobriũ ⁊ ꝓfusio. Jtem Qui furabaꝯ iam nõ furetur:magis autem laboretvt habeatvnde tribuat necessitatem patienti. Ephe.iiij. Jtẽ fraus in mercatorib⁹:qz defraudant vel in qualitatevel q̃titate,primũ. De primo ait ꝓpheta. Argentũ tuũ ⁊ aurũversum est in scoriam:⁊vinũ tuũ mixtuz est aqua. Esa. i. De secũdo precipit deus. Nõ habebis in sacculo tuo diuersa pondera maius ⁊ minus:nec erit in domo tua modius maior aut minor ⁊c. Deut.xxv. Alia est retẽtio de mortuis:vel retentio mercedis seruorum suoꝝ vel negando debitũ. Cõtra primos. xiij.q.ij. qui oblationes.i. Qui oblatiões defunctoꝝ aut negant eccl'ys aut difficulter reddũt tãq̃ egentiũ nectores excõicantur. Et.xii.q.ij.qui abstulerit. Et Lu.xviij. Deus faciet vindictam electoꝝ suoꝝ clamãtiũ ad se. Cõtra secũdos. Qui effundit sanguinẽ ⁊ q̃ fraudem facit mercennario frẽs sunt. Eccl'.xxxiij. Quare precipitur Leuit.xix. Non morabitur opus mercennarij tui apud teyslq; mane. O iste magnus capitaneus quam magnam predam secum trahit ad infernum. Ideo christus dicit videte ⁊ cauete ab omni auaricia. Ratio est qz nõ in abũdantia cuiusq; vita ei⁹ est ex his que possidet. Luc.xcij. Tertius capitaneus dicitur Asmodeus qui tẽtat de luxuria. De quo Thobi.iij. Demonium nomine asmodeus occidebat eos mor. vt ingressi fuissent ad eam.scilicet luxuriam ⁊ carnalitatem:⁊ circuit modo mundum ⁊ fecit tantum opus qõ iam completa est prophetia Dauid. qui plangendo dicebat. Corrupti sunt⁊ abominabiles facti sunt in iniquitatibus suis. Non est qui faciat bonum supple castitatis.non est vsq; ad vnum supple de adultis.in ps.xiij. ⁊.liij. Jam iste proditor fecit tantum ꝙ hodie fere nullus homo potest dicere cumveritate. nunq; cognoui nisi vxorem meam. iam non seruant multi matrimonium:cõ patres iam faciunt ipsam abominationem. Item facit ꝙ clerici tenent concubinas.et religiosi beguinas:seu filias spirituales. ita qõ totus mundus est corruptus. Nota hic de illo demone in corpore obsessi qui dixit se inde non exire quo usq; dicerentur tres misse ab aliquo clerico qui essetvirgo. Quia ergo iste diabolus fecit tot mala: christꝰ auisando nos dicit per os apostoli. Hec est volũtas dei sanctificatio vestra.vt abstineas vos a fornicatione.vt sciat vnusquisq; vas suum possidere in sanctificatione.i. ad Thess. iiij. Caueatis ergo ne fornicationem faciatis. Nam q̃uis minimum peccatũ sit peccatum luxurie inter peccata:est tamẽ peccatum mortale. Hic etiam condemnatur error dicentium confessori disputando. Pater ⁊ quod peccatum est cuz mere tricibus. ego non decepi eam ⁊c. Si cñ cum filia regis ageres diceres tu. Cui facio iniuriam.certe regi. Nam in suo palatio comedendo suum panem ⁊ suũ vinum bibendo:tu facis ꝓditionem. Sed si rex dat tibi filiam suam in vxorem habeas cum ipsa placituz.al's debes abstinere. Nota vt sciat vnusquisq; vas idest corpus quod est vas anime. Sicut enim esset magnum peccatum proiicere vas reliquarũ in lutum. nobilior reliquia est anima. Quartus capitaneus est beelzebub qui tentat de inuidia. De quo Luc. vndecimo. Jn beelzebub principe demoniorum ejcit demonia. Et iste cũ suo exercitu

Universidad de Bibliot

ru & bannerio cū titulo de inuidia & malignitate intantū vexauit totū mundum q̄ totus mundus est infectus inuidia et malignitate de bono alterius. Primo inter fratres & inter sacerdotes de sepulturis: & pro beneficijs. Inter laicos p̄ officijs vel regimine. Intantū q̄ ex ista inuidia totus mundus destruitur. Jdeo sapiens dicit. Contemplatus sum oēs labores hoim & idustrias animaduerti patere inuidie proximi. Eccl's. iiij. Que est hodie ratio quare destruuntur cōmunitates: castra: ville & ciuitates ex inuidia dicendo. O ille fuit iuratus vel consul: & ego non qui sum melior. Jam modo non curant quis erit vtilior communitati: sed quis erit amicus. Jtē est alia inuidia spiritualis que est peccatū in spūmsanctum scz inuidia fraterne gratie: inuidēdo de votioni: sciētie deridendo: & persequēdo. O iste proditor capitaneus quot ducit secū ad infernū. Jdeo xp̄s auisando nos dicebat. Hoc est p̄ceptū meū: vt diligatis inuicē sicut dilexivos. Joā. xv. Domine nō datis nobis nisi vnum p̄ceptum. Respondeo ita quia illud principale est & sufficit. Nota sicut dilexivos. Nam sola dilectio fecit ipsum incarnari: nasci pati &c. Jdeo legit de beato ioāne euāgelista q̄ q̄n debuit mori vocato populo p̄dicauit eis dicens. Filioli diligite inuicē & nihil aliud dicebat: & fuit sibi dictū. O qualis sermo est iste. & tradidistis obliuioni illas altas speculatiōes & declarationes theologie: rndit non: sed istud sufficit: q̄ dilectio p̄rimi malū nō operatur Jdeo remediū optimū cōtra inuidiā est orare p̄ seipso. s. vt deus sibi p̄seruet illud bonū officiū & dignitatē & merito huius orationis abundabis dilectione. Nā cōtraria cōtrarijs curātur. Plaga em̄ inuidie medicina charitatis curatur. Quintus capitaneus est beelphegor. Iste tentat de peccato gule. de quo dauid in ps. cv. Jnitiati. i. dediti sūt beelphegor: & comederūt sacrificia mortuoꝝ. Hic cū suo exercitu & bānerio extenso & cū titulo gule & vanitatis tm̄ fecit q̄ iam nō seruāt ieiunia ecclesie gentes: nec quadragesimā vnus se facit infirmū: alius dicit. O non possum dormire: & sic comedunt carnes: & vadūt sic ad infernū. Jeiunia enim ordinata sunt vt cuz labore fiant: quia ibi est meritū. Nota hic qui excusant breuiter a ieiunio &c. Et quia iste p̄ditor magnaz p̄edam ducit ad infernuz: ideo christus auisando nos dicit. Attēdite ne grauentur corda vestra in crapula et ebrietate. Luc. xxj. Sext⁹ capitane⁹ est baalberith: qui ad iram inflammat. de quo Judicuz ix. De phano baalberith condurit sibi vi ros. Et subdit. Misit dominus spiritum pessimū inter abimelech et habitatores sichem. Hic cū exercitu suo bannerio cū titulo de ira & iniquitate discurrit p mundū: & facit multas diuisiōes & discordias inter christianos. Iste diuisit & p̄curauit olim scisma in ecclesia: diuisit regna et reges: p̄incipes & barones dños et vasallos. O quot ducit iste p̄ditor secū ad infernum. Jdeo christus non cogendo libe rum arbitrium: sed dando cōsilium dicit Pacem relinquo vobis: pacem meaz do vobis. non quomodo mundus dat Joā. xiiij. Et iō in natiuitate dñi iesu xp̄i angeli cantauerūt: gloria in excelsis deo: & in terra pax hominibus bone voluntatis. Luc. ij. Et in sua cōuersatione salutabat dicendo semp. Pax vobis. Et sequit. Nō turbetur cor vestrum scilicet vnus contra alium &c. Septimus capitaneus dicitur astaroth: qui tentat de accidia: de quo. j. Reguz. vij. Auferte deos alienos de me dio vestri baalim & astaroth. Jste cū exercitu suo & bannerio cū titulo de accidia & ociositate discurrit p mundū. Et iste p̄ditor tantam accidiā posuit in mundo q̄ pauci sunt qui de his que ad aiam pertinent curant: immo min⁹ appreciāt animā q̄s paleā. Per totuz annum laboratis p̄o corpore: & modo in isto sancto tēpore quadragesime nescitis modicum laborare p̄o anima confitendo & penitentiam faciendo. Sed quilibet expectat confiteri vltima die: cū tamen in prima esset cōfitendum: & hoc de p̄silio & cōgruo. Item accidia circa cōionē cōmittit a nōnullis que dz fieri in paschate tunc recipiendo xp̄m: vt in celo cōicantes recipiant a xp̄o Sed si xp̄s p̄cepisset nobis recipere venenum amore sui: facere deberem⁹: & p̄cipit recipere corpus suū intra hostiā: et nō facimus: nōne magna est negligētia? Et ideo dicit scriptura. Quodcūq̄ facere pōt manus tua instāter operare: quia nec opus nec ratio nec sapiētia nec scientia erunt apud inferos: q̄ tu supple accidiose p̄peras. Eccl's. ix. Ecce quare dicit thema. Assumpsit septē alios spirit⁹ nequiores se. Deo gratias.

Effec. v. Post Jnuocauit. Ser. p̄mus.

Jcebat iesus ad eos qui crediderunt ei iudeos. io. viij. Sanctum euangeliuz hodiernū continet vnam magnā et solēnem disputationē q̄ fuit inter xp̄m ex vna parte: & iudeos ex alia. Et ratio disputationis fuit: quia iudei habebant tā tam superbiā & maliciā & indignationez q̄ offuscabāt intellectū: intantū q̄ nō credebant xp̄o de veritatibus. & si aliq̄n crebant ei subito non durabāt. iō xp̄s voluit disputare cū eisvt remoueret ab eis illā superbiā. In q̄ disputatione xp̄us fuit arguens & iudei respondētes. Et fecit q̄t tuor argumenta. Et primo arguit contra eos p̄pt superbiam quā habebant.

Primo propter libertatem maternalē.

Scōo p̄pter nobilitatem paternalem.

Tertio p̄pter altitudinem diuinalem.

Quarto p̄pter maliciam criminalem.

De q̄ disputatione dicit thema. Dicebat ad eos. s. arguendo q̄ crediderunt ei iudeos scz leuiter mobiles. Quantuz ad primū argumentum quod fecit xp̄s contra iudeos sciendū q̄ arguit contra eos p̄pter eoꝝ superbiā quam habebāt p̄pter libertatē maternalē. Dicat q̄o omnes iudei fuerūt filij Abrahā: q̄ habuit duas vxores ex diuina dispensatiōe. Vnā libe ram. s. Sarrā & aliā ancillā. s. Agar. Judei aūt venerūt de libera p̄ ysaac. Ecce libertas maternalis. de qua se extollebāt nō modicū intātū q̄ dimittebant facere bona opa dicētes q̄ sine opib⁹ bonis cō sequerenk bñdictionē eis p̄missam per ysaac. vt p̄z Gen. xvij. & xxj. c. vbi dt dñs ad abrahā. Sara vxor tua pariet tibi filiū vocabisq̄ nomē eius ysaac. & p̄stituā pactū meū illi in fedus sempiternū & semen ei⁹ post eū. Jsta superbia ita captabat eoꝝ q̄ radi⁹ veritatis xp̄i nō poterat intreire. iō xp̄s arguēs cōtra illos q̄ leuiter crediderāt: & leuiter credentiā amittebant dixit. Si vos mānseritis in sermone meo vere discipli mei erit̄: & cognoscetis ueritatē: & veritas liberabit vos. Ecce qualiter tangebat eos in fine. Qui statiz fuerexerunt supbe respōdēdo. Semē abrae sumus & nemini seruiuimus vnq̄. Quō tu dicis liberi eritis. Et xp̄s volens eos expellere ab illa supbia replicando dixit eis. Amen amen dico vobis: q̄ ois q̄ facit pcm̄ seruus est pcti. Seruus aūt non manet in domo in eternū: filius aūt manet in eternū. si ergo vos filius liberauerit: vere liberi eritis. Ecce vna rō quare dicit: cathene culpe tenent vos alligatos Nota hic qualiter s̄m mēbrū per q̄d homo peccat in illo anima ligatur que hz oia mēbra spūalia q̄ hz corpus corpalia Verbi gratia. persona peccat etiā iurando vel diffamando: eo q̄ ista verba transeunt p collū: anima ligat cū cathena per collū habēte caput i inferno. Idem si hō peccat manibus: & sic de alijs mēbris. iō q̄n anima ipenitēs exit a corpore cathenis p̄stringitur: & demones trahunt per cathenas impenitētiū alas. De his autoritas. Iniq̄tates sue capiunt impiū: & funibus peccatoꝝ suoꝝ cōstringit. puerb. v. Jdeo dicebat xp̄s in maiori p̄positiōe Amen amen dico vobis: quia ois qui facit peccatū seru⁹ est pcti. Cuz ergo iudei fuissent i magnis peccatis: ideo erāt serui captiui: & licet caro esset libera: tñ non ex hoc dicendi sunt liberi. Sicut ille qui patit in capite: & in toto corpore patit sine infirmatur: si habz pedē sanum nō ex hoc dicend⁹ est sanus. Sic etiā si anima que est pars principalior corporis sit captiua & corp⁹ liberū: nō ex hoc dicendus est homo liber: nam spiritus viuificat: caro aūt nō p̄dest quicq̄. Jo. vj. Scōa ratio christi fuit ista. Seruus autē nō manet in domo in eternū: filius autē manet in eternū quasi dicat vos scitis que differentia est inter filium & seruū. Nā seru⁹ vadit ad labores extra: filius autem liber manet in domo. Judei p̄pter generationē carnalē non habebant stare nisi in agris scz in hoc mūdo ex lege moysi: sz filij dei stabunt in domo dei in eternū. Jō dixit xp̄s. Si autem filius vos liberauerit. s. a cathenis culpe & a miseriis huius mūdi: vere liberi eritis. at illi tacuerunt. Moraliter nota hic p̄o nobis quib⁹ dē fecit gratiam dando remedia vt frangamus cathenas peccatoꝝ q̄ frangunt in confessione sacramentali: quando enim cōfessor absoluit tunc alia est libera a pec

catis mortalibus. Et quando intrat paradisum est libera ab omnibus miseriis Ergo laboretis p liberatiõe anime quã tum laborauret quis pro liberatione filie sue si esset captiua: vel p liberatione cor poris sui vel filij sui ꝛc.

¶ Secundum argumentum christi fuit contra superbiã quã iudei habebãt pro pter nobilitatẽ paternalẽ. Dicatur quo modo iudei sicut erãt filij Sarevxoris li bere: ita erant filij Abrae nobilis homi nis qui fuit initiũ virtutũ ꝛ cognitionis dei. Cui dixit deus. Benedicaz tibi ꝛ ma gnificabo nomẽ tuuz: ꝛ eris benedictus. benedicã benedicentibꝰ tibi ꝛ maledicã maledicentibꝰ tibi atq; in te benedicen tur vniuerse cognatiões terre. Gene.xij. Judei aũt nõ modicã habebant suphiaz quia erant generis abrae: ꝛ despiciebãt penitentiã dicendo q; sine penitentia ha berent benedictionẽ abrae promissam et semini eius. Quod christꝰ arguendo cõ tra eos dixit. Scio q; filij abrae estis: sed queritis me interficere: et sermo meus non capit in vobis. Ego quod vidi apud patrem vestrum facitis. Responderunt. Pater noster abraam est. Dixit eis iesus Si filij abrae estis opa abrae facite. No ta sermo meus non capit in vobis: quia vas plenum non potest aliquid recipere nisi euacuetur. Sic iudei qui erant pleni superbia non poterant recipere verba christi: despiciẽdo penitentiam quam ip se predicabat. Jdeo ioannes baptista di cebat eis. Facite ergo fructꝰ dignos pe nitẽtie. Luce.iij. Uos que vidistis apud patrem vestrum facitis quasi christus in nuat in his verbis q; pater eorum fuisset malus homo. Ipsi autem iudei respõde rũt xpo dicentes. Pater noster abraã est Tunc xps arguens dixit. Si filij abrae estis opa abrae facite. Nũc aũt queritis me interficere hominẽ q̃ ꝟitatẽ vobis lo cutus sum quã audiui a deo hoc abraaz nõ fecit. Jdeo vos degeneratis: q; abraã erat nobilis homo: nõ ex parte carnis: q; de genere idolatrarũ: sed ex parte anime erat nobilis ꝛ virtuosus: nec vos estis ei similes. Moraliter in isto defectu iudeo rũ sũt mõ multi xpiani q̃ se appreciãt de nobilitate generis: q; de antiquo gene re taliũ ꝛc. tales sũt similes iudeis. Nota nobilitas quasi notabilitas. dicatur q̃d est nobilitas ꝛ qualiter icepit nobilitas. Quando aliquis faciebat aliquã rez no tabilez in seruitio regis vel imperatoris ex hoc rex vl imperator faciebat ipm no bilẽ. Qui ergo appreciant se de nobilita te ꝛ nõ tenẽt vitã nobilem ꝛ nobiliũ viro rũ: sed ribaldoꝝ ꝛ lenonum: non debent dici nobiles: q; degenerãt. Nobilis est il le qui viuit nobiliter appciando se ne mẽ tiatur ne inferat damnum alicui qui de fendit veritatem cõmunitatem: pupillos viduas ꝛ miserabiles personas. Et nota q̃d accidit rome duob⁹ hominibus quo rũ vnus erat nobilis antiquus de troia: sed erat ribaldus ꝛ male vite. Alius ex quadã victoria quã habuit factꝰ fuit no bilis nouiter ab imperatore: ꝛ cuz semel ambo cõtenderent: dixit nouꝰ nobili an tiquo. In me icepit nobilitas ꝛ in te fini tur. Dicaꝭ hic de effraym q̃ fuit nobilis filiꝰ ioseph ꝛ dñs egypti: ꝺ quo filius eiꝰ effraym habebat superbiã. de quo dicit dñs. Disperdã effraym: qm̃ deꝰ ego ꝛ nõ homo. Et auolabũt quasi auis ex egypto ꝛ q̃si colũba de terra assyrioꝝ: ꝛ collo cabo eos i domibꝰ suis. Osee.xj. Cõcor dat scriptura noui testamẽti. Deus sup bis resistit: humilibꝰ aũt dat gram. Jac. iij. Tertiũ argumẽtuz xpi fuit cõtra su perbiã quã habebãt de altitudine diui nali. Dicaꝭ quõ oẽs gẽtes ꝛ natiões mũ di erãt idolatre: pter iudeos q̃ solũ ado rabãt deũ altissimũ nõ factũ manibꝰ: sed factorẽ omniũ rerũ. Ex altitudine ista iu dei credebãt nullum alium saluum fieri posse nisi ipsos propter fidem quã habe bant de deo propter qõ dicebant non eẽ necessariuz facere bona: q; fides sufficie bat. Sed contra eos dicit beatus Jaco. Quid proderit fratres mei si fidẽ dicat q̃s se habere: opa aũt nõ habeat. Nũq̃d fides poterit saluare eũ. quasi dicat non Jac. ij. Jdeo xps arguẽdo ꝓtra eos dicit. Uos facitis opera pris vri. q. d. ipos ha bere aliquẽ patrẽ cui assimilanꝭ. Rnderũt iudei. Unũ patrẽ habemus deũ. Ecce superbia de altitudine diuinali. Xps au tẽ volẽs eos educere de hac suphia dixit eis. Si deus pater vester esset diligeretꝫ me vtiq;. Ego enim ex deo processi ꝛ veni. Neq; enim a meipsoveni: sed ille me misit q̃ re loquelã meam nõ cognoscitis: q; non

potestis audire sermonem meum. Nota quare loquelã meã nõ cognoscitis. Jam scitis q; persona maxime cognoscit in lo quela cuius patrie sit. Nã si loquiꝭ galli ce: gallicus ꝺr ꝛc. Jta fuit cognitus btũs Petrus in nocte passiõis xpi q; esset gali leus. Cui dictũ est. Uere tu ex illis es. nã et loq̃la tua manifestũ te facit. Mat. xxvj Mõ videamus loquelã xpi ꝛ moysi. Nã moyses loquebaꝭ linguagiũ terrenũ pro mittẽs eis solũ terrena. Jdeo ꝺr. Qui de terra est: de terra loquiꝭ. Joã. iij. Xps ve ro loquebaꝭ linguagiũ celeste: q; nihil p mittebat i hoc mũdo terrenũ: immo pre dicabat q; despicerent terrena. Nam so lum p̃dicabat de celo ꝛ de gloria angelo rum solũ ꝓmittens celestia. ideo dicebat Quare loquelã meã non cognoscitis: Jõ btũs Joãnes postq̃ locutus fuit de moy se di. Si q̃ de terra est de terra loquiꝭ. Et loquẽs de xpo dixit. Qui de celo venit su per oẽs est. Joã. iij. Et sic vicit eos xps ra tione. Moraliter: si vultis cognoscere per sonã cuiꝰ patrie sit: attẽdatis ad loquelã eius. Nam tres patrie sunt. s. celi: terre: et inferni. Linguagium celi est laudare deum: et ipsum benedicere. Jdeo Dauid in ps. Beati qui habitãt in domo tua do mine: in secula seculorum laudabunt te. ps. lxxxiij. Qui ergo laudãt deũ: vt bonꝰ religiosus clericus vel laicus: possumus dicere. Uere tu ex illis es. s. de paradiso. nã ꝛ loquela ꝛc. Linguagiũ huius mũdi terrenũ est: hoc est loqui de terrenis ne gociis ꝛ tẽporalibꝰ. Nã q̃ de terra est ꝛc. Linguagiũ inferni est renegare: maledi cere ꝛ blasphemare. iõ dicitur. Estuaue runt hoies estu magno: ꝛ blasphemauerunt nomen dei. Apoc. xvj. Oñ ergo vos maledicitis: iuratis: et blasphematis: cla re ostenditis q; estis patrie inferni. Et q; xps non loquebaꝭ loquelã inferni: blas phemãdo nec terre: sed loquelã paradisi Jõ dicebat. Quare loq̃lã meã ꝛc. Quar tũ argumentũ iesu xpi cõtra iudeos fuit de malicia criminali: dicẽdo. Uos ex pa tre diabolo estis ꝛ desideria patris vestri vultis facere. Ille homicida erat ab initio: et in veritate nõ stetit: q; non est veri tas in eo. Cũ loquitur mendaciũ ex propriis loquitur: q; mendax est ꝛ pater eiꝰ. Ego autẽ si veritatem dico: non creditis mihi. Hic iesus xps ponit tria pcã diabo li: in quibus videtur q; iudei assimilabãꝭ tur ipsi diabolo. Et primũ peccatum est inuidia ex qua tentauit adam. Et ex isto peccato secuta est necessitas moriendi in genere humano. Et ideo dicit. Per vnũ hominẽ pctm̃ in hunc mundũ intrauit: et per peccatũ mors. ad Rom̃. v. Jdeo dicit de diabolo xps. Ille homicida erat ab ini tio. Scõm pctm̃ diaboli est mendacium. Tertiũ q; est psecutor veritatis. Dixit er go iesus xps iudeis. Uos ex patre diabo lo estis q; sicut ille ex inuidia procurauit mortẽ ade: idẽ vos ex sola inuidia procu ratis mihi mortẽ. Scõo q; sicut diabolꝰ cũ loquiꝭ mẽdacium: ex propriis loquiꝭ: sic ꝛ vos me diffamãdo: q; iudei dicebãt de iesu xpo. Ecce hõ vorax est et potator vini: publicanoꝝ ꝛ pctoꝝ amicꝰ. Mat. xj. Itẽ nos scimꝰ q; hic hõ pctor est ꝛc. Tertio q; diabolus est psecutor veritatis: de ipso dicẽte xpo. In veritate nõ stetit. Au gu. Bñ fuit in veritate. Nota q̃liter deus posuit luciferũ sup oẽs creaturas: ꝛ ipse voluit se pacificari deo per suã superbiã et sic nõ stetit in veritate: sed apostatauꝰ fuerat. sic ꝛ vos dixit xps iudeis nõ statis inveritate a me audita. Moraliter habe mus hic doctrinã vt fugiamus nõ solum mendacium perniciosum quod est pecca tum mortale: sed etiã iocosum: q; etiã est pctm̃: quia per nullã causam ꝛ pro nulla re est dicendũ mendaciũ. Unde dauid in ps. Perdes oẽs q̃ loquunꝭ mendaciũ. in ps. v. Itẽ Sap̃. j. Os q̃ mentitur occidit aiam. De istis argumentis loquitur the ma. Dicebat iesus ad eos q̃ crediderunt ei iudeos. Deo gratias.

¶ Feria.v.post Innocauit. Sermo.ij.

Si mãseritis in ser

mone meo vere discipuli mei eritis. Joã. viij. Materia pre sentis sermonis erit quõ po terimꝰ esse boni discipuli xpi Magnũ q̃d est esse magistrũ i theologia vel cpm vel archiepm: vel cardinalẽ: vel papã: sed multo magis est esse discipulũ xpi. Credo q; erit materia vtilis et profi cuosa. Sed vt deo sit placabilis ꝛ gratio sa: salutekꝫ virgo gloriosa ꝛc. Si mãseritis Semel fuit questio facta iudeis per vnũ bonũ hoiem de materia quã volo vobis p̃dicare. Nunq̃d vos vultis discipuli eiꝰ

Ueri: Joā.ix. Judei aūt indignati maledixerunt ei dicentes. Tu discipulus ei⁹ sis: nos moysi discipuli sumus. O stulti. Super hoc dicit Augustinus. In me sit dñe ista maledictio: vt sez sim discipulus tu⁹. Credo q̄ quilibet vestrū responderet. O vtinā essem discipulus suus. Propterea volo vobis nunc ostendere quot modis: et quibus poteritis fieri discipuli eius si vultis. Et inueni octo virtutes seu condiciones huius nobilissimi discipulatus. s.

Credentia principalis.
Obedientia generalis.
Penitentia sacramentalis.
Patientia virtualis.
Beniuolentia cordialis.
Beneficentia liberalis.
Diligentia spiritualis
Perseuerantia finalis.

¶ Si vultis esse discipuli xp̄i: habeatis aliquā istarū virtutū. De vltia dicit thema. Si manseritis ⁊c. Prima virtus que facit hoiem esse discipulū xp̄i est credentia principalis. s. credere firmiter articulos fidei ⁊ non dubitare in aliquo: sic est homo discipulus christi. Nota q̄n in omni schola cuiuscūq; facultatis oportet discipulū simpliciter credere magistro: maxime in primis principijs. Uerbi gratia. Prima principia literarū sunt. xxiij. Ideo q̄n magister dicit discipulo: ista litera est a. ista litera est b. discipulus dz sibi credere: quia si vellet dicere: quare ista litera a est magis a q̄ ista littera b. vel ecōuerso: vapularet a magistro. Ideo philosophus. Opz addiscētē credere. Ita etiā de schola christi sez ecclesia: qnā scholaz intrant xp̄iani in baptismo que habet duodecim principia. s. duodecim articulos fidei contentos in Credo maiori quox ali qui pertinent ad christi diuinitatem: aliqui ad christi humanitatez. Et quia sunt multi infideles qui nolunt ea credere: iō non sunt discipuli christi. Si ergo vultis esse discipuli christi: credatis ista duodecim principia fidei simpliciter sine cōtradictione: disputatione: ⁊ dubitatione. Auctoritas. Manifestauit gloriā suam: ⁊ crediderunt in eum discipuli eius. Joan. ij. Nota manifestauit gloriā sez in his duodecim articulis. Scēa virt⁹ que facit hominem esse discipulū xp̄i est obediētia generalis sez obedire ⁊ seruare omnia que xp̄s mandat ⁊ p̄cipit gn̄aliter sine cōtradictione: ⁊ nō facere ꝯ eius p̄ceptū. p aliquo lucro habendo: vel bono: vel officio: vel dignitate: talis est discipul⁹ xp̄i ver⁹. Rō: qm̄ tanta est dignitas hui⁹ magistri: q̄ opz sibi obedire in oib⁹ etiā ꝯ oēs ploīnas mūdi: ita q̄ si p̄ vel mr̄ vel oēs parētes vel amici: imo etiā papa vl rex essent ad vnā partē mandātes facere aliq̄d qō est contra p̄ceptū magistri xp̄i: magis est obediendū soli xp̄o q̄ his oib⁹. Auctoritas. Legit Lu. xiij. q̄ cū xp̄s iret p̄dicando de loco ad locū: magna turba hoīm ⁊ mulierū seq̄bat ipsum: neq; murū. Et conuersus iesus dixit eis. Quid vultis? Cogitate quō rñderunt. Dñe volumus esse vestri discipuli. Et dixit ad illos. Si quis venit ad me ⁊ nō odit patrē suū et matrē et vxorem et filios ⁊ fratres aut sorores: adhuc aūt ⁊ aiam suā: nō pōt me⁹ esse discipulus. Sed cū deus p̄cipiat honorare parētes ⁊ diligere vxores ⁊ filios ⁊ aiā suā: quare ergo xp̄s dixit Si q̄s vult ⁊c. Rñdeo q̄ hoc intelligit sic: q̄ si pater: mater vel vxor aut sensualitas ꝓpria volūt q̄ tu facias aliq̄d cōtra p̄ceptū xp̄i: tūc odisse patrē: matrē ⁊c. ⁊ dicere nescio vos: deificū est. Uerbi gr̄a. Si pater tuus dicat tibi. fili: fac vindictā de tali iuria mihi facta a tali ⁊c. Debet dicere filius. Pater: nō faciā. q̄ magister me⁹ xp̄s p̄cepit oppositū. Ecce quō intelligunt verba xp̄i odite patrē isto mō. Jdē de matre et vxore: de filijs ⁊ fratre ⁊ amico: etiā de ꝓpria sensualitate q̄ inclinat ad delectationē ne p ea faciatis aliq̄d contra p̄ceptū xp̄i. Ecce quid est obedientia generalis: ideo auisetis. Tertia est penitētia sacramentalis. Tāta est virtus penitentie q̄ de discipulo diaboli facit discipulū xp̄i. Quādiu homo est in peccato mortali et mala vita: homo est discipulus diaboli ⁊ paratus intrare scholam inferni. Sed si homo vult facere pniam sacramentalē. s. ꝓterēdo de pctis dicēdo. O miser ego sum religiosus ⁊ nō seruaui regulā ⁊c. Jdē de laicis ⁊ clericis ꝓfitēdo pctā: faciēdo pniaz datā a cōfessore. Talis pnia sacr̄alis facit hoiem discipulū xp̄i. Ecce ꝯta virtus penitentie. Auctoritas. Qui non baiulat crucē suā ⁊ venit post me: non potest me⁹ esse discipul⁹. Luce. xiij. Nota crucē suā non dicit crucē meam. Quilibet christianus portat crucē xp̄i signando se: sed nō saluaretur nisi portaret crucē propriam: sez penitētie. Crux dicitur a cruciādo: iō significat crucē penitentie que cruciat penitentē. de qua dicit xp̄s. Qui non baiulat crucē suā ⁊c. Et sicut crux xp̄i habuit quatuor brachia tanq̄ quatuor partes principales: sic crux xp̄iane penitētie habet quatuor brachia. Primū sursum est cōtritio que debet esse sursum per respectum ad deū quem peccādo offendit: al⁹ dolere de peccatis ꝓpter periculū vel verecundiā vel perditionē bonox vel fame nihilvalet: q̄ nō est cōtritio. Brachiū dextrum est bonū propositū viuendi decetero ꝑm diuinā ordinationē: et non ꝑm suā inclinationē. Brachiū sinistrum est oris confessio. Sic em̄ mundatur camera penitētie a stercore peccatox. Brachiū inferius quod sustinet totū pondus est satisfactio: que portat totum onus ieiuniorum orationum: vigiliarum: elemosinarum ⁊c. Ista crux est nostra. De qua dicit apostolus ad Gal. v. Qui christi sunt supple discipuli: carnē suam crucifixerūt: supple in cruce penitentie. Ecce quare dicit xp̄s Qui non baiulat. i. accipit crucē suam ⁊c Quarta est patientia virtualis sez patiēter sustinere aduersitates: dolores: infirmitates: paupertatem et miserias: nō recipere amaritudinē cordis: nec murmurare cōtra deū: sed cōmittere se deo: quia ipse scit quibus indigemus ⁊ quid nobis expedit: ⁊ sic homo fit discipulus xp̄i. Rō q̄n magister ⁊ dñs noster xp̄s patienter sustinuit aduersitates: tribulationes: et persecutiones. iō vult vt sui discipuli assimilent sibi. Uidet xp̄s tenere modū quorundā antiquorū philosophorū q̄ per patientiā volebāt illos ꝓbare q̄ volebant esse discipuli. Signāter legit de pytagora philosopho q̄ q̄n aliq̄s volebat esse discipulus suus primo faciebat ipm̄ ad portā schole expectare. deinde faciebat ipm̄ ab alijs vituperari di. Et q̄s es tu? Rñdebat. Uelle esse discipulus hui⁹ magistri ⁊ philosophi. Et illi. Uade ad trahēdū aratrū rustice ⁊ hmōi. Si erat patiēs: recipiebat ipm̄ in discipulū: al⁹ nō. Hūc modū seruat ille magn⁹ magister ⁊ doctor xp̄s in sua schola. Q̄n aliqua p̄sona ꝓponit in corde suo tenere bonam vitā ⁊ sanctā: signū est q̄ vult esse discipul⁹ xp̄i. O dicit xp̄s: expecta medicū: opz vt ꝓberis de patientia. Stati alij vituperāt eū di. O qualis hipocrita: fantasticus: fatuus ⁊c. Si in his ꝥbis iniuriosis habet patiētiā: bñ stat: iō vult adhuc vt ꝓbetur magis per ictus siue ꝥbera. s. infirmitatū: doloꝝ ⁊c. Sed vos murmuratis dicēdo. O miser: q̄d est hoc ante nō sentiebā ista: ideo teneatis fortiter: q̄ tūc xp̄s recipiet vos i discipulū suū. Hoc etiā mō deus pater ꝓbauit filiū suū xp̄m ꝛz iā sciret quid esset in eo: ꝛ vt nobis xp̄m daret in exemplū patientie: ideo dicit xp̄s. Mat. x. Non est discipulus super magistrum: nec seruꝰ sup dñm. Sufficit discipulo si sit sicut magister ei⁹ ⁊ seruo sicut dñs ei⁹. Si patrēfamilias beelzebub vocauerūt quāto magis domesticos ei⁹. i. discipulos. Quinta virtus est beniuolentia cordialis. Vult magister noster iesus xp̄s q̄ sui discipuli nō habeāt discordias diuisiones: vel rixas: sed q̄ cōcorditer viuāt. Rō: q̄ magister pacis ⁊ charitatis et dilectionis nō vult in schola sua discipulos maliuolos ⁊ discordes. Ideo ois villa seu cōmunitas pacifica est schola xp̄i Et ois cōitas diuisa est schola diaboli: iō dicit xp̄s. Joā. xiij. In hoc cognoscēt oēs q̄ mei estis discipuli si dilectionē habueritis adinuicē. iō debent pacificari de remittēdo iniurias. ⁊ quāto maior est iniuria q̄ remittit: tāto magis placet deo: al⁹ schola inferni est parata: vbi continue et semp se iniuriant. Sexta est beneficentia liberalis. s. de mutuo inuando tam in bonis tpalib⁹ q̄s spūalib⁹. Rō q̄n sicut magister schole hz multos seruitores captiuos ⁊ liberos: nō decet discipl⁹ nobiles esse tenaces ⁊ auaros cū ignobiles liberales sint. Tot⁹ mūdus est schola magistri xp̄i: cui⁹ seruitores ⁊ ancille sunt oēs creature insensibiles. Dauid. Ordinatione tua ꝑseuerat dies: q̄n oia seruiūt tibi ps. cxviij. Sol ad instar captini: q̄ nihil potest facere nisi quantū deus vult. q̄ iussu dñi portat nobis lumē de die ⁊ luna de nocte qui dāt nobis quicq̄d de⁹ dedit eis Jdē de alijs planetis ⁊ elementis q̄ liberaliter cōicant ⁊ ministrant quicquid habent. Quāto ergo magis discipuli q̄ sunt creature nobiles ⁊ rationales debēt esse liberales amore magistri: dādo vel mutuādo sine vsura: vel emēdo nō min⁹ ꝓpter denarios ꝓptos: nec vēdēdo plus

Universidad de Navarra Biblioteca

ppter spem ⁊c. Ex his efficit hō discipulus xpi. Auctoritas. Ois ergo vobis q̄ nō renunciat oibus que possidet: non pōt meus esse discipul⁹. Luce. xiiij. Hec auctoritas habet duos intellectus: q̄ nisi bene intelligatur: daret occasionē errādi. Duo modi sunt discipulorū xpi. Primus est apostolorum ⁊ tenentiū vitā apostolicā: ⁊ isti renūciant ⁊ dimittunt oia. Mat. xix. Ecce nos relinquimus oia: et secuti sumus te. Hoc mō intellectus predicte auctoritatis: ois ergo vobis clarus est. Scōs modus discipulorū est bonorū xpianorū q̄ nō obligant dimittere oia primo mō: ſz volūt dimittere oia quantū ad singularitatē: sed nō quātum ad ppietatē: q̄ pōt habere ppietatem: sed nolunt habere singularitatē: scz q̄ illud qō habēt solū seruiat eis singulariter: imo volūt dare alijs ppter deū. Ecce q̄d est bñficētia cordialis. ¶ Septima est diligentia spūalis scz q̄ simus diligētes in operib⁹ spūalibus: q̄ nō sufficit facere opus spūale: sed etiā fiat cū diligentia. Religiosus nō solū tenet facere id qō dicit regula ⁊ cōstitutiōes: ſz q̄ faciat illa diligēter. Idē de presbyteris ⁊ laicis qui nō tm̄ in dnica die tenēt audire missaz: ſz etiā cū diligētia: vt sint in p̄ncipio misse. Itē nō sufficit p̄fiteri: ſz cū diligētia iā in p̄ncipio quadragesime. Itē nō sufficit dicere pniam: sed q̄ dicat cū diligētia genibus flexis: q̄ supplicat regi vel pape xpo Itē cū diligētia cōlcare. Itē cū diligentia elemosynam dare. Talis diligētia facit hoiem discipulū xpi. Rō: q̄ magister diligēs ⁊ nobilis nōvult discipulos somnolētos vl negligētes: ſz vult q̄ sint diligētes Auctoritas. Jn hoc clarificat⁹ est p̄ me⁹ vt fructū plurimū afferatis: ⁊ efficiamini mei discipuli. Jo. xv. ¶ Octaua virtus est perseuerantia finalis: de qua loquit thema. Si manseritis ⁊c. ergo necessaria est perseuerātia finalis. Jn studijs generalibus q̄n magistri ⁊ doctores incipiūt legere: scz in festo sancti Luce: tota schola est plena discipulis: ſz in medio anni sūt valde pauci: in fine aūt quasi null⁹ remanet ideo sunt multi inutiles discipuli solum sciūt p̄ncipiū libri: modicū de medio: ⁊ de fine nihil sciūt nisi illi q̄ pseuerāt. Sic de libro vite qui est scrā vita bona ⁊ deuota multi incipiūt et sciūt p̄ncipiū bone vite: sed paulatim deficiūt: ⁊ nescīt finē libri bone vite: ideo tales non intrant scholā paradisi: sed illi qui bene incipiunt meliꝰ continuant et optime finiūt: sunt boni discipuli et veri xpi. ppter hoc dicit xps. Si manseritis in sermone meo: vere discipuli mei eritis. Et q̄n bonus discipulus xpi intrat aulā paradisi: statim deus dat sibi duas chartas. s. diuinitatis et humanitatis: in quo homo recipit maiorē sciētiam quā habuerūt in hoc mūdo p̄hi vel doctores. Aug. Hec scientia habet ex studio libri bone vite: ideo est necessaria p̄ seuerātia finalis. De hoc dicit euāg. hodiernū. Dicebat xps ad eos q̄ crediderūt ei indeos: scz fidei catholice in hoc ⁊c. Si mānseritis in sermone meo: vere discipuli mei eritis: et cognoscetis veritatem.

¶ Feria.vj. post Jnuocauit. Ser. vnicus

Ecce sanus factus es: iam noli peccare. habet textualiter. Jo. v. Et officiat in cuāge. hodierno. Sanctū euangeliū hodiernū cōtinet vnū miraculū et grande ⁊ excellens. Nā quidā paralyticus sanus factus fuit per iesum xp̄m: q̄ trigintaocto annis tenebat in infirmitate: et hoc solo ipsius p̄cepto: sicut ⁊ solo verbo mūdus factus est: et continet tria miraculosa secreta: et est

Primum locus vbi factum est.

Secundū quomodo factum est.

Tertium ad quem finem factum est.

Et de isto vltimo loquit nostrū thema. s. vt alia isti⁹ infirmi curata caueret se a peccato: ⁊ iō dixit. Ecce sanus fact⁹ es ⁊c. qō fuit thema. Jn quib⁹ quidē ꝓbis erit noster sermo. Et primo videam⁹ de loco. Dicitur igit̄ in euāgelio. Est aūt hierosolymis ꝓbatica piscina. Appellat̄ piscina: et hoc latine. ꝓbatica grece: hebraice bethsaida. Et ꝺr piscina a pisce ſz per cōtrariū q̄ nō erant ibi pisces: sicut ꝺr in ecclesijs piscina vbi aqua lauacri mittit̄: ⁊ tñ non sunt ibi pisces. Grece ꝺr ꝓbatica. Nā probaton grece ꝺr ouis latine: q̄n in illa lauabantur oues que in templo offerebantur. vñ ꝓbatica. i. ouina. hebraice ꝺr bethsaida a beth quod est domus: ⁊ saida qō est gregis siue pecudis. vñ bethsaida dicitur idē qō domus pecudū. Et ista piscina notari ideo meruit, ppter virtutē ipsi⁹: q̄ in certo tēpore anni angelus descēdebat ad reuoluendū aquā vt hr̄ in textu. Et qui primus attingebat aquā post descēsionē āgeli ⁊ reuolutionē aque: ille curabatur tm̄ de quacūq; ſpecie ifirmitatis detent⁹ esset: ⁊ ideo q̄ xps ignorabat rectores ciuitatis hierl̄m fecerunt fieri quinq; porticus in quibus infirmi habitarent. Jn vna lepr⁹i: in alia scabios⁹i: in alia febricitātes: in alia paralytici: i alia vero vniuersi alij infirmi. Et illi qui non poterāt ire ducebanꝫ ab aliquibus alijs ad piscinā: vt quilibet citius posset sanari. Et hec historia continet secreta et per questionē pōt declarari. Queritur ergo vñ tātā virtutē ista piscina habebat q̄ toties quoties angelus descēdebat ad mouendum aquam q̄ habebat illā virtutez Dico q̄ hic sunt tria secreta.

Et primū est vt ostendaꝫ virtus sancte crucis ⁊ passionis iesu xpi.

Scōm est vt ostēdaꝫ virtus baptismi.

Tertium virtus confessionis.

¶ Primū ḡ secretum est vt ostēdaꝫ xtus crucis ⁊ passiōis. nā circa hoc dicit magister historie scholastice q̄ in illa piscina erat illō lignū qō in posterū fuiuit ligno crucis. Nā etiā in biblia inuenit. s. iij. Regum. x. q̄ regina saba venit hierl̄m audire sapiētiā salomonis. Et cū transiret p torrētē erat ibi quoddā lignū qō seruiebat ad trāseundū vt mouis erat. Et fuit sibi renelatū q̄ in illo ligno deberet xps suspēdi ⁊ mori p totius mūdi redēptiōe et ista rōne noluit lignū calcare: sed trāsiuit subtus torrētē. Et ad patriā reuersa ipsa scripsit salomoni reuelationē suam quā viderat: ⁊ rex salomon sciens xpum crucifigēdū, ꝓphetauit dicēs. Sub arbore mali suscitaui te. Ibi corrupta est mater tua: ibi violata est genitrix tua. Can. viij q. d. populo xpiano. Ego sub arbore pomi suscitaui te: sed mater tua: scilicet gēs iudaica: ibi corrupta est in sua crudelitate. Jllud ergo sciebat salomō lignū fore: ⁊ ideo salomon ligno accepto absc̄odit illud subtus terrā bene viginti passibus. Et ibi facta fuit ista piscina de q̄ loquit euāgeliū. Et ista rōne ibi erat tanta virt⁹ q̄ ibi erat hmōi lignū ⁊ recipiebāt infirmi sanitatē: q̄ sigbat passionez xpi. Nec obstat q̄ illud lignū anteq̄s portasset xpz ⁊ ante suspensionē xpi nullā habebat virtutez. Dico tibi q̄ verū est q̄ nō habebat

virtutē: sed iam illud significabat ꝓm q̄ hr̄. Nume. xxj. Fac serpentem eneū ⁊ pone eū, p signo: q̄ percussus asperexerit eū vivet ⁊c. Naz ante mortē xpi signū crucis magnam virtutē habebat: vt ibi hr̄ Jdeo ad illū locū accedebant infirmi vbi crux erat vt sanari possent. Jsta rōne iudei sanari potuerūt q̄ aspiciebant illud signuz ⁊ hoc erat iā q̄ngēt̄ ānis añ salomonē: ⁊ ante passionē xpi. M. quingentis annis. Si ergo sola ligna illius loci habebāt illam virtutem: q̄ stopl⁹ lignū vbi sr̄ spendi debebat xps. Un̄ cū de morte xpi tractabatur de virtute lignū natauit sup aquā et iudei acceperūt illud. Est ergo rōnabile qō legit̄ in ecclesijs. Nos aūt gloriari opz in cruce dñi nostri iesu xpi in quo est salus vita ⁊ resurrectio nostra: ꝑ quē salvati ⁊ liberati sumus. Et habet partim ad Hab. vj. Qm̄ iudei inde gaudebāt anteq̄s nos. Nūc dico q̄ allegorice resultat nūc secretū. Lignū illud crucē significat: piscina aūt significat dolores: mortē: ⁊ alia multa mala. nā sicut aq̄ ex illa piscina exire non poterat: ita oportuit pati xp̄m et mori. Luce. xxiiij. Et sicut illa aq̄ sanauit ita xps emūdauit nos p mortē. iuxta illō. Sanguis xpi qui per spiritū sctm̄ semetip̄z obtulit imaculatū deo emūdauit ꝓsciam nostrā ab opibus mortuis ad seruiendū deo viuenti: ⁊ iō noui testamenti mediator est vt morte intercedēte ⁊c. Ad heb. ix. Et quinq; porticus signāt quinq; vulnera p̄incipalia. alia aūt vulnera innumerabilia sunt. Dico ḡ de quinq; principalibus in qb⁹ oēs nos infirmi esse debemus: q̄ mota aq̄ qui ibi erat sanabat. Et iō inq̄t salomō veni colūba mea: veni ad me. i. ad passionē ⁊ mūdaberis i foraminib⁹ petre. in cauerna macerie. Cant. ij. Petra aūt erat xps. Foramē petre est eius diuinitas. cauerna ipsi⁹ est ictus lateris. Et q̄ aperuit vnū solū foramē fecit ⁊ saluauit tūc vnum solū: q̄ xps āgelus q̄ quidē angel⁹ ē magni cōsilij cū aquam reuolueret. i. patiebat vnū tūc curabat. s. latronē. Unus est ⁊ scōm nō hz. Eccls. iij Scda rō ē spūalis: q̄ ꝑdicta piscina erat figura baptismi. Credit q̄ i illo tpe in q̄ xps ordinauit baptismū et fuit a ioanne baptizatus: q̄ illa virtus sanandi infirmos per aquē motū fuit ostensa: quia p̄mo oēs aquē erant mortue ꝓtuz ad istū

effectū.ſ.mūdationē aiaꝝ.aug. Que ē tā ta vis aq̄ vt corp⁹ tāgat ⁊ aiaz lauet. Sz descēdit ăgelus de celo fili⁹ dei saluator mūdi q̄ ꝺr ăgel⁹.i.missus. Ysay.ix. Parvulus natus est nobis ⁊ fili⁹ dat⁹ est nobis:⁊ vocabit nomē ei⁹ admirabil' consiliari⁹.fm.lxx.interptes magni cōsilij angel⁹.itē Walac.iij. Veniet ad tēplū sanctū suū dñator quēvos ꝝritis:⁊ angel⁹ testamēti quē vos vultz. Iste angelus tetigit aquā iordanis qñ fuit a ioāne baptizat⁹:tūc aq̄ fuit mota ⁊ habuit ꝟtutē sanatiuā. Dicit Beda q̄ xp̄s tactu sue mūdissime carnis vim regeneratiuā ꝓtulit aquis:et tūc oēs aque naturales fuerūt mote ⁊ viue ad purificādū ⁊ sanādū aias ⁊ fuit ꝓpleta ꝓphetia. Zacha. xiij. In die illa erit fons patēs domui dauid ⁊ habitātib⁹ hierlz in ablutionē peccatoꝝ ⁊ mēstruate. Hic baptism⁹ hz ąnqz portic⁹ ẽt tuor infidelium ad orientē ad occidentem ad aquilonē ⁊ meridiē:ąnta est puerorū q̄ solū habent infirmitatē pcti originalis ⁊ibi sanant oēs a quacūqz infirmitate detineant pcti. Jō paul⁹. Dñs oim diues est in oēs q̄ invocāt illū:ois eñ q̄cunqz invocauerit nomē dñi salu⁹ erit. ad Ro.x. sanabat aūt vn⁹.ſ.ille q̄ prius descendebat post motionē aq̄. Figura fuit qz baptismus solū semel ⁊ vna vice hz ꝟtutē ⁊ efficaciā sanādi aias sicut solū semel pro pctis nr̄is mortu⁹ est xp̄s. Scdo sanabat tm̄ vn⁹ qz qlibz hz duas substās scz substaz corporalē ⁊ incorporalē.i.corp⁹ ⁊ aiam. Nā ex̄uis aia lauet adhuc corpus vitiosum est.⁊ iō vn⁹ tm̄ curat. Et iō paulus ait. Cōdelector ei legi dei fm interiorem hoiem. Video aūt aliā legē in mēbz meis repugnātē legi mētis mee. ad Ro.vij. Curat ei sola aia. Videte igit istā rationē q̄d piscina significet.i.ille loc⁹ ⁊ quid aqua q̄ est tāta vivt corpus sanet ⁊ aiam. Tertia ratio spūalis ꝛre piscina hēbat p dictā virtutē:qz figurabat confessionē sacramētalē. Ratio quia sicut ibi lauabant oues offerēde i tēplo. sic opz nos lauari ⁊ purificari in piscina ꝓfessiois ab oibus culpis⁊ maculis pcōz si in tēplo paradisi volum⁹ offerri. Et iō ꝺr. Si ꝓfiteamur pctā nostra fidelis est deus ⁊ iustus vt remittat nobis pctā nostra:et emūdet nos ab oi iniq̄tate ⁊c.i. Jo.j. Non eñ est verēdum nec debeo vereri:sed oia revelare pctā nullū omittēdo:⁊ isto mō purificat. ſ.ex ista piscina. Et hz ista piscina.v.porticus.i.quinq̄ ꝓditiōes pctoꝝ. Et ꝑma est cogitatio vbi sunt oēs q̄ intrisec⁹ tenent pctā.ſ.supbiā auariciā ⁊c.in hac sunt mlti infirmi ⁊ sine nūero. Scda est locutio:⁊ hic sunt oēs q̄ loquunt in deū ⁊ ꝓtra ꝓximū peccātes.ſ.diffamātes:blasphemantes ⁊c. Tertia ē opatio:h̄ sunt oēs q̄ operāt vt luxuriosi tāq̄ leprosi:latrones vsurarij:⁊ gulosi. Quarta est omissio:⁊ h oēs religiosi ꝓcurrūt suū ordinē nō quando oēs mali ꝓbri horas nō dicēdo:aut inordinate viuēdo:⁊ ēt ceteri.ſ.laici missaz nō audiēdo vel alios ꝓturbando:⁊ hic iacent nō ꝓfitētes:nec cōicātes. Quinta est obstinatio:hic iacēt obstinati ⁊ indurati in pctis:vt lenones:meretrices:impenitētes. Oēs h̄i iacēt i circuitu piscine cōfessiōis expectātes motū aq̄ p angelū:angelus est infusio gr̄e q̄ de celo hz descēdere q̄ mouet aquā in ꝓtritione:qz al's sine motu ꝓtritionis nullus sanat in piscina. Autoritas. Sicut pturiēt⁹ cor tuū sanctas patiē nisi ab altissimo fuerit emissa visitatio. Eccli. xxxiiij. Nota sanctas dicēdo. Miser quō ꝓfitebor diffamādo ⁊c. oia hec sunt sanctas:ergo opz vt angel⁹ descēdat.i.infusio gr̄evt moueat aquā p cōtritionē. Nota sanabat tm̄ vnus:quia cōfessio faciēda ē secrete:ita q̄ vn⁹ post alterū ꝓfiteat:qz cōfessio duoꝝ simul nihil valeret etiam si in pctis fuerūt socij:opz q̄ solū vn⁹ ꝓfiteat. Rōnem assignat Tho.in.iiij.dicēs q̄ in cōfessiōe illud qō gerit exterio⁹ dz sigre illd qō fit interi⁹ et qz interi⁹ celant pctā diuinit⁹ p remissionē virtute ꝓfessiōis.iuxta illud. Bti quorū re.sunt iniq̄.⁊ quo.te.ſ.pctā. Jō secrete dz fieri ꝓfessio exteri⁹. Scdo sanabat vn⁹ qz vn⁹ ois pctā sua vni ꝓfiteri dz nō dividere:qz nihil valet tal' cōfessio. aug. Caueas ne verecūdia duct⁹ dividas cōfessionē:qz hoc est semp venia carere:ad quā putas per frusta peruenire. Scdo videdus est mod⁹ quō factū est miraculuz:⁊ est scda pars cuius ge.cū ꝺr in textu. erat ibi hō quidā.xxxviij.annis infirm⁹ Nā iste dixit:hoiem nō habeo cuz paup esset⁊ sernū nō haberet:⁊ qz scip̄m portare nō poterat:ō alius ꝓueniebat cū:⁊ iō tot annis fuit ipe infirmus cui xp̄s dixit Surge ⁊c. Mō intremus nūc secreta ⁊ q̄ ramus cur cū illi.v.porticus essent infirmis plenevnū tm̄ curavit: ⁊ ꝺ aliis nullā fecit mētionē:cū ipe dñs sit vlr liberalis. Rñsio q̄ xp̄s in isto maiorē vidit devotionē q̄ in aljs. Nec credatis q̄ xp̄s curabat oēs infirmos q̄ recurrebāt ad eū:nō quin posset oēs curare q̄tū ad suā potētiā:lz ex indispositiōe ipsoꝝ:qz nō habebant devotionē vl' qz sanitas corpis nocuisset aie. Sic' pōtvideri in sole:q̄ liberal'r mittit radios suos:⁊ q̄tū ē ex pte solis totū mūdū faltē illuminabilē illuminat:tn̄ nō oēs illumiat:qz nō oēs apiunt sibi fenestras ⁊c.vt ptz de incarceratis in obscuro loco. Sz q̄ illos nō illumiat nō est ex culpa vel defectu solis ⁊c. ita ꝺ xp̄o q̄ ꝺr eē sol iustitie. iuxta dictū Jo.j. Erat lux v̄a q̄ illu.oēm ho.ve.i hūc mū. ⁊c. Ecce q̄ est rō quare nō illuminat iudeos vel alios infideles:qz nō est ex defectu solis qr̄vl' oēs illuminat:imo ex defectu ipsorū iudeoꝝ q̄ sunt ⁊ volūt esse in carcere moy⁹ vel sarracenoꝝ q̄ volūt esse i carcere machometi ⁊ sic de aljs. Ergo dicēdū est q̄ ꝺ oib⁹ illis infirmis nullus erat tm̄ ꝺuct⁹ iesu xp̄o. nec tm̄ affect⁹:qm̄ alij fortē ꝓfidebāt vn⁹ i bonis cibis:ali⁹ i seruitoribus:alius i diuitijs. Sed iste erat pauper ⁊ paralyticus:ideo non poterat ire. sed ductus devotione inq̄rebat iuxta verbū. ꝺō. Dñe añ te oē desideriū meū ⁊ geme⁹a te nō est absconꝺ⁹.ps.xxxvij. Et ideo nō erat defect⁹ liberalitatis iesu xp̄i. Jō habeb⁊. Luc.vj. Ois q̄venit ad me⁊ audit ꝛmones meos⁊ faciet eos ostendā vobis cui sīlis sit. Similis est homini edificanti domū q̄ fodit in altū⁊ posuit fundamētū supra petrā. Inūdatione aūt facta illisum est flumē domui illi ⁊ nō potuit eā movere. Fundata eñ erat supra firmā petrā. Multi eñ osculabant ei manus: tm̄ nō oēs sanabant eo qz nō habebāt rectā mentē ⁊ intentionē:⁊ qz forte sanitatem nō petebāt bono fine vel intentione Et ideo ꝺr. Nō poterat ibi ꝟtutē vllā facere:nisi paucos infirmos ꝓpositis manibus curavit. Mar.vj. tn̄ bene poterat deptāte obsoluta. Sz nō poterat:qz nō ꝓdecebat nec ꝓgruebat eis:neqz erant digni qz xp̄m negligebāt ideo nō oēs tāgētes curabat:lz credētes ⁊ ꝓfidentes: sed istū curavit:qz credidit in eū. Et ista est rō literalis. Sed alie sunt rationes meliores quare ibi curabant:⁊ hoc dupl'r. Primo ad ostendendū ꝟtutē baptismi:qz in illa piscina nullus curabat nisi ibat p se vel portabat p aliū in piscinā:ad innuendum q̄ nullus pōt saluari nisi vadat ad fontē baptismi:si adultus sit:vt iudeus agarenus :vel portet vt pueri infantes Jo.iij. Nisi q̄s renatus fuerit ex aqua ⁊ spūsancto ⁊c. Sed q̄d de infideli q̄ vult omino baptizari:⁊ hoc desiderat ⁊ affectat: sed nō pōt ire:qz forte occidit vel morit. Idē de infirmo qui nō pōt ire:qz vel est claud⁹ vel iacet in lecto:⁊ nemo vult eū baptizare. Dicēdū est q̄ in tali casu talis sanat a xp̄o:sicut iste fuit sanat⁹ a xp̄o baptizat baptismo flamis.i.spūsancti:⁊ iō xp̄s. Ego sitienti dabo de fonte aque viue gratis. Quivixerit possidebit hec. Apoc.xxi. Et iste solum sine ablutione aque curatus est ⁊ saluatus. Ostēditur ergo cuz alios curare noluit q̄ q̄ potest baptizari ⁊ non facit non est saluus. Ad ostendendū virtutem contritionis: si volumus loqui de illa piscina inq̄tū significat ꝓfessionez in illa quis potest saluari sine ꝓfessione sacramentali. Si habet oportunitatē confitendi:⁊ nonvult non saluabitur. Autoritas. Prouer.xxviij. Qui abscondit scelera sua non dirigetur. Qui aūt confessus fuerit ⁊ reliquerit ea misericordiā dei ꝓsequet. Sz si est aliquis in tali casu q̄ nō potest ire ad ꝓfessionem :nec potest ipm ꝓfessorem vocare:quia occidit⁊ vel morit⁊ subito:sed desiderat ⁊ affectat anio confiteri:⁊ habet ꝓtritionem de peccatis suis talis sanatur a xp̄o supernaturaliter:⁊ ex sola ꝓtritione. Et iuxta istam materiam dicam vobis vnuz miraculum. In quadā ciuitate erat quedā mulier peccatrix que fecit multos hoies peccare ⁊ occidere:⁊ semel ipsa venit ad audiendum sermonē ⁊ ita venit multum bene ornata ideo vt videret ab oibus gentib⁹: et posuit se in loco vbi posset videri. Contigit q̄ ꝑdicator tetigit de pctō luxurie ⁊ quo erat magnū peccatū:⁊ illa habuit ꝓtritionem ⁊ incepit flere acriter cū magno dolore:intātū q̄ ipsa cecidit in terrā ⁊ mortua est:⁊ gentes hoc videntes dolebant q̄ sine cōfessione decessisset. Et predicator dixit. Bona gens orate deū p eaꝫ cōtritionē habuit. Et immediate fuit audita vox ꝺ celo dicēs. Frater nō orētis ꝺeū

pro ista: sed oretis eā vt oret pro vobis: qm̄ ipa est in paradiso. Videatis g̃ q̄ ista nō venit ad piscinā p̄fessionis: sed fides ⁊ cō tritio sufficiūt: vnde dauid. Sacrificium deo spūs ⁊tribulatus: cor ⁊tritum ⁊ humiliatū deus nō despicies. ps. l. Sed illis qui habent tps ⁊ spacium penitendi non valet sola contritio sine p̄fessione sacramentali: ideo mō vadatis ad piscinaz p̄fessionis ⁊ lauetis vos ibi. Esa. j. Lauamini mūdi estote. Tertio videndus est finis quare miraculum fuit factum: q; ad sanandum: non solum corpus: sed etiam aiam vt viueret sine peccato. De hoc dicit thema. Ecce sanus factus es: iā noli peccare: ne deteri⁹ tibi aliq̄d ⁊tingat. Et circa hoc dicūt glose ordiarie: q̄ iste erat infirmus p̄pter peccatū: ⁊ ideo dicūt medici q̄ infirmitas que venit p renouationem siue recidiuationē est peior q̄ principalis infirmitas. Et ideo iesus x̄pus curauit istū: nō solum in corpore: immo ēt in anima. Iuxta dictū ioannis q; totum hoiem sanū fecit. Jo. vij. Itē dicit. Date magnificētiā deo nostro: dei p̄fecta sunt opa. Deut. xxxij. Ex quibus autoritatibus habet regula theologie: q̄ deus nō curabat vnq̄ corpus sine curatiōe anie. inquit ergo. Vade iam noli peccare. Nā sicut medicus deserit infirmū recidiuantem: ita x̄ps recidiuātē in pctis. Nā etiā medic⁹ dat infirmo regimē ⁊ dietā: et sic iesus x̄ps fecit. Et hoc est q̄n̄ post p̄fessionem iniungit penitentia. Et si dietā seruat pctor: bene facit. si nautē recidiuat. ⁊ sic est: q; si centū curant de ifirmitate: decem nō curant de recidiuatione: vt videtis ō iuda quē x̄ps sanauit sibi oia peccata dimittendo q̄n̄ misit se in cura x̄pi sed postea recidiuauit: ideo x̄ps ipsum deseruit: quia triginta denarijs fuit a medico distemperatus: merito ergo dicit thema. Ecce sanus factus ⁊c. noli peccare. i. recidiuare. ideo petr⁹. Si em̄ refugiētes coinq̄natiōes mūdi in cognitiōe dn̄i n̄ri: ⁊ saluatoris iesu x̄pi his rursus iplicati superant: facta sunt eis posteriora deteriora p̄rioribus. ij. Pet. ij. Itē piere. lj. Curauimus babylonē: ⁊ nō est sanata. ōrelin quamus ergo eā. Curauim⁹ babylonez ideſt p̄sonā p̄fusam ex pctis: ⁊ nō est sanata q; recidiuauit: iō derelinq̄mus eā. Ecce sanus fact⁹ es ⁊c. corp̄aliter: ideo noli peccare. i. noli recidiuare. Itaq; bona gens oēs infirmi sumus? veniamus ergo ad piscinam vt mūdemur per penitentiam vt sanemur ab omnibus infirmitatibus ⁊ peccatis nostris: ⁊ per p̄sequens veniamus ad gloriam.

¶ Sabbato ante reminiscere. Sermo primus.

Faciamus hic tria tabernacula ⁊c. Math. xvij. Recitatiue autez in euangelio hodierno ꝑm seriem. Ad declarationem istius verbi ⁊ materie p̄dicāde introductione est sciēdum: q; in sacra scriptura doctrine euangelice deuote audite ⁊ auscultate tabernacula vocant. Nā si bene inspiciant vtilitates tabernaculoz recte appropriant euāgelicis doctrinis. Nā q̄n̄ fiunt ab aliquibus armigeris tentoria seu tabernacula fiunt triplici ratione.

Et prima ratio est p ardore solis ⁊ hoc causa refrigerādi.

Secunda contra venti impetum pro securitate.

Tertia cōtra pluuiā p̄tegendo.

¶ Oēs hasvtilitates dant doctrine euāgelice diligenter auscultate: ⁊ hoc ꝫ triplicem defectū. Et primo doctrina euangelica refrigerat ⁊ p̄seruat hominē ⁊tra stimulū ⁊ ardorē carnis. Nā mouet multos ⁊ cōmouet in pctis luxurie: alios in auaricia: alios in alijs pctis. Sunt ergo iste doctrine dātes refrigeriū ⁊tra ardorem carnis. Secundo in hoc mūdo sunt magniventi ⁊ turbulēti ⁊ tentatiōes demonū: ꝫ nō intra tabernaculū. i. oronē ⁊ ⁊templationē. Nā oro ⁊ ⁊templatio excludunt tentatiōes diaboli. ¶ Tertio sunt pluuie magne ⁊ diluuia ⁊ iste fūt mūdus qui multas occasiōes dat peccādi. Sed ingredere tabernaculū doctrine euāgelice ⁊ erit tūc remediū. Et iō Esa. inq̄t de euāgelica doctrina. Sup oēm gl̄iaz ꝓtectio ⁊ tabernaculū erit in vmbraculū diei ab estu: ⁊ in securitatē ⁊ absc̄sionē a turbine ⁊ a pluuia. Esa. iiij. Itē oratio vel cōtemplatio dat refrigeriū in die ⁊tra carnis ardorē. ecce primā vtilitatē. Itez dat securitatē cōtra impetū ventorū: ⁊ hec est scā virtus vel vtilitas. Itē absconsionem dat pluuiaz ecce tertiā ꝓtus. Et sic ratio

ne ⁊ autoritate he doctrine apparent tabernacula ⁊ iō tres doctrinas p̄dicare intendo: que erūt tria tabernacula. Faciamus hic tria tabernacula: qō fuit thema nostrū: ergo sermo contēplabit circa hāc trāsfiguratione gloriosaz triplr seu erit triplex contemplatio.

Prima quia hec trāsfiguratio fuit gloriose celebrata.

Secūda quia hec transfiguratio fuit placide accepta.

Tertia q; hec transfiguratio fuit pie abscondita.

¶ Ponamus ergo nos bona gens in his tribus tabernaculis vel in vno istorum.

¶ Dico p̄mo q̄ fuit celebrata gl̄iose: q; i euāgelio dr. Assumpsit ihs petrū ⁊ iacobū ⁊ ioannē fratrez eius: ⁊ duxit illos in mōtē excelsum seorsum ⁊ trāsfigurat⁹ est ante eos: ⁊ resplēduit facies ei⁹ sicut sol. vestimēta aūt eius facta sunt alba sicut nix. Et ecce apparuer̄t illis moyses ⁊ helias cū eo loquētes. Et ꝫ dn̄ivolo primū tabernaculū edificare. Tres ergo elegit iesus vt sequerenr̄ cū eis secretum ostensurus: quos duxit ad verticē mōtis: ⁊ dū ipse oraret transfigurat⁹ est: nō tn̄ q̄ mutasset figuram quā tā habebat: sed q̄ resplēduit vt sol: nō vt sol ebat: sed incōparabiliter plus q̄ sol: sol in euāgelio dicit vt sol: ideo q; in mundo nihil lucidius inuenitur: ⁊ non solū in vultu ⁊ manib⁹: ꝫ etiā vestes erāt vt nix: ꝫ et plus incōparabiliter. Et apparuerunt ibi duo viri sancti ⁊ antiqui. s. moyses ⁊ helias. Intelligatis aiaz moysi: nā mortuus erat ⁊ aia ipsi⁹ erat in inferno sanctoz patrū: tn̄ helias nō erat mortuus imo viuus: nā adhuc viuit in paradiso terrestri. Et iste dz predicare tpe antix̄pi: ⁊ ⁊tra ip̄z antix̄pz qui interficiet cū martyrizādo. Isti sic stantes cū iesu moyses ⁊ helyas adorauerūt iesum: scientes iesum deū esse ⁊ hoiem: ⁊ mirabantur ꝑplurimū quare ipse p̄mitteret se ita cathenari: ⁊ a iudeis ligari: et hoc tamen ꝓ peccatoribus: cū soloverbo potuisset hoc facere mīt̄ū admirātes de hoc cū ipse gloriaz angelis ⁊ oibus alijs det: et dicebant. O de⁹ ⁊ quāta charitas est ista. Sigillatim totā eius passionē di scurrēdo ⁊ recitando excessum passiōis. Que passio dicitur excessus ꝓpē excessiuū dolorem ⁊ amorē quos in hoc nobis ostensurus erat: q; sez deus dives est in mia: ⁊ ꝓpter nimiaz charitatē ⁊ miam dilexit nos ꝑm q̄ dicitur ad ephesios. ij. Deus aūt qui dives est in mia ꝓpter nimiam charitatez suam qua dilexit nos. Ecce ergo quō gloriose est celebrata ista trāsfiguratio. Ecce primū tabernaculum hic quiescamus ⁊tra impetū ⁊ tēptationē diaboli: ⁊ hec ad literā. Intremus tn̄ secreta. Et quero primo quare x̄ps transfigurari voluit. Scōo de p̄sonis quas appellari voluit. Ad p̄mā rndeo vt ostēderet intrinsecam gloriā ⁊ secretā. Sicut dicuz est per doctores. Declaremus ergo q̄ q̄n̄ x̄p̄s assumpsit humanitatem q̄re illam assumpsit videamus. Dico q; duplici de causa. Nam aia ilico vt fuit creata in vtero virginis marie imediate tātam habuit gloriā quātā hz mō in celo: ⁊ hoc ꝓpter eius diuinitatē: q; erat substantia spiritualis: tn̄ erat absc̄dita in corpore. Et ideo dicim⁹. Vidim⁹ gloriā ei⁹ gloriā quasi vnigeniti a p̄re ⁊c. Jo. j. Corpus assumpsit nō gloriosum sed passibile ⁊ mortale sicut nos: ⁊ plus q̄ quilibet n̄rm: et hoc n̄ra vtilitate. Sed de aia est aliter: ⁊ hoc ꝓpter suā debilitatē debuit per oia fratrib⁹ assimilari. ꝑm quod legitur ad heb. ij. Unde debuit per oia fratribus assimilari vt misericors fieret. In quo corpore aia gloriosa erat: nō tn̄ videbat a gentibus. Quo credebat q; sicut corpus: ita aia esset passibil: qō x̄ps mōstrare voluit nō sic eē. Ex ista rōne voluit ostēdere suā gloriā que supra corpus exiuit ⁊ redūdauit. Et audiat ꝫ parabolā. Si forte est aliquis hō male vestit⁹ ⁊ est ditissimus: gētes reputabūt illū pauperē: ⁊ ipe ꝙocat oēs amicos ⁊ parētes suos: ⁊ ostendit eis diuitias suas: ⁊ illum sequūtur gētes dicentes. Licet ille male sit vestitus diues est: sequamur ergo eū. Juxta vulgare: q; denarij faciūt bonū socium. Jō x̄ps voluit trāsfigurari. Nā iam ipe ꝓmiserat dū dixit. Sūt q̄dā de hic stātib⁹ qui nō gustā-

dūt mortē donec videāt filiū hois veniē
tem in regno suo. Matt.xvj. Et dicebat
de istis quos accepit modo secū. Moriār
pro vobis. Et primo xps habuit gloriaz
z corpus erat passibile. Sic de aiab⁹ san
ctis que transeūt de istavita ad aliā. Nā
pio aie sunt in glia z corpora remanent
in putredine: tñ trāsfigurabit corpus no
strum in die. s. resurrectiōis z aia glorifi
cata resumet corp⁹ z redūdabit supra cor
pus. Et illud dr glorificatū corpus clarū
z clari⁹ q̄z sol erit in die iudicij. Et ideo
dr Matth.xiij. Tunc fulgebūt iusti sicut
sol in regno patris eor. ¶ Ad scōaz que
stionē quare singulariter accepit tres a
postolos z non plures: nec oēs sctōs nisi
istos duos tm̄ veteris testamēti: z sic vo
cauit quinq;. Dicūt sancti doctores q̄ in
ore duoz vl triū stat oīe verbū: si de nu
mero querat. Sz si de personis. dico de
aplis: qz hi erant xpo familiares qz pmis
sione diuina beat⁹ petrus erat iam papa
constitutus vt melius sciret. Secūdo vo
cauit Jacobū maiorē: qz prim⁹ erat mar
tyriū susceptur⁹: vt habeā Act.xij. Occi
dit autē Jacobū fratrem ioannis gladio
rc. Tertio vocauit ioānem: qz fuit a deo
virgo electus z inter ceteros magis dile
ct⁹: ergo meruit a dño magis honorari.
De alijs duobus quia moyses erat mor
tuus iā erāt mille anni. Dico q̄ ad trans
figurationē voluit mortuū z viuūvocare
vt iudex videret viuoz z mortuoz: nō sic
est de dñis tēporalibus: quia illi nō iudi
cabūt mortuos. iō dr. Nolite timere eos
qui occidūt corpus: aiam aūt nō possunt
occidere. Matt.x. Jdeo Act.x. Quia ipse
est qui constitutus est a deo iudex viuoz
z mortuoz. Sed quare magis helias q̄z
Enoch cū esset adhuc viuus: q̄stio est in
soluta. Et quare moyses mortu⁹ plusq̄z
alij sancti patres. Qr sūt plures mortui
maxime cum abraam esset capitaneus.
Et ideo dicitur in sinu abrae. Luce.xvj.
Ego dico sm̄ doctrinas varias circa hoc
z capio vnā partem seu opinionem dicē
do q̄ alij sancti pres nunq;z ieiunauerūt
quadragesimā nisi isti duo. Habemus de
moyse dr Exo.xxxiij. Fuit cū dño moy
ses quadraginta dies z quadragita no
ctes: panē non comedit z aquā nō bibit.
De helia.iij.Reg.xix. Comedit z bibit z
ambulauit in fortitudie cibi illius qua
draginta dieb⁹ z quadraginta noctibus
vsq; ad montē dei oreb. Qr ergo quadra
gesimā ieiunauerūt: ideo meruerūt iter
esse trāsfiguratiōi. In quo clare pz quā
tū placet deo sacruz hoc ieiuniū quadrā
gesime. Jdeo debem⁹ ieiunare quadra
gesimā: z in die pasche erimus in transfi
guratiōe: scz cōicando z poterimus dice
re cum apostolo. Nos vo omes reuelata
facie gloriam dei speculantes in eādem
imaginē trāsformamur a claritate in cla
ritatē tanq̄z a dñi spiritu. ij. Cor. iij. No
ta hic quomodo xps moyses z helias ie
iunauerūt quadragesimam: z dic q̄ xps
ieiunauit orando. Lu.vj. Exijt in montē
orare: z erat pernoctans in oratione dei.
Moyses ieiunauit quadragesimā audiē
do. Exodi.xxxiiij. Ubi dicitur q̄ steterat
in monte cum dño. Helias ieiunauit iti
nerando siue ambulando. iij. Regū. xix.
Sic nos ad instar christi debem⁹ vacare
orationibus. ad Ephe.v. Estote imitato
res dei sicut filij charissimi per oēm ora
tionem z obseruationē orātes. Scōo ad
instar moysi audire missas: sermones: z
sic erim⁹ similes moysi. Tertio ad instar
helie ambulare et ieiunare itinerādo: qz
cū ieiunatis orādo sicut xps z auscultan
do sicut moyses ieiunare debetz sicut he
lias itinerando hoc est visitando eccle
sias: quia in oibus sunt multe indulgen
tie: z post ire ad vesperas: z in posterū in
pascha eritz digni habere gloriā paradi
si. Debetis ēm vos foreēses his tēporib⁹
vestros libellos preponere: z exceptiōes
et allegationes facere dicēdo orationes.
dicēdo Pater noster Aue maria rc. z post
sermonē auscultando z orādo itineretis
vt dixi vobis: vt lucremini aliq̄d pro aia
vestra vos diuites. Et recordamini quod
dixit christus. Nolite murmurare in iui
cem. Jo.vj. Antiq̄tus ēm his tēporibus
non aperiebatur neq; for tenebatur: ta
men nūc non est sic: z hoc de primo taber
naculo. Scōa pars est in qua hec transfi
guratio fuit placide accepta. s. ab aplis:
Moyse z Helia. Istud ptz: quia dicit san
ctus petrus. Dñe bonum est nos h̄ esse.
Faciamus hic tria tabernacula. Fuit er
go placide accepta: qz cū christus sic sta
ret transfiguratus ipsi sentientib⁹ gliam
paradisi. dixit Petrus. Bonū est nos hic
esse: qz gustauerat tabernam paradisi qz

2a

dixit: faciamus hic tria tabernacula: ḡsi
credendo q̄ Joānes staret cum moyse: z
iacobus cū helia: z q̄ ipse habitaret cum
christo. Sed circa hoc dixit sanctus Lu
cas quia nesciebat quid diceret. Sed ve
nit nubes splendida: z obumbrauit eos.
Circa hoc vide. nam licet nubes de se sit
clara tamen propter impedimentū vide
tur esse sicut vmbra. Et sic stantibus ve
nit vox de celo dicēs. Hic est filius meus
dilectus. Et ceciderunt omnes in facies
suas. Et apostolis sic iacētibus venit ie
sus z leuauit eos: z ipsi erecti viderūt q̄
moyses z helias iam recesserāt: moyses
ad locum sanctoz patrū: helias ad para
disum terrestrē. Et circa hoc potestis co
gitare q̄ qñ anima moysi venit ad locuz
suū fuit interrogata dicēdo. Uñ venis et
quid vidisti. Que respondit. Uidi mundi
redemptorem qui iam habet tot annos
cito veniet ad liberādum nos. o magnū
gaudiū fuit eis. Idem dicimus de helia
qñ socius suus enoch vidit eū: z dixit ei.
O socie vnde venis: i quo loco fuisti. Di
cas mihi aliqua noua vidisti saluatorez.
Certe respondens dixit. Uidi saluatorē.
Nā ego fui portatus per sctm̄ Michaelē
z plene vidi dñm transfiguratū: z sibi to
tum recitauit. Cōsiderate de dolore alte
rius dicētis. O cur ego nō iui: o cur ego
non fui. Tunc potuisset rñdere: quia nō
ieiunasti. Jta de moyse poterit quilibet
cogitare quot interrogationes facte fue
runt z ideo fuit accepta placide. Sed q̄
ro q̄ fuit ratio ḡre xps nō respondit peti
tioni petri dicētis. Faciamus hic tria ta
bernacula. Scōz glo. vide q̄ nō rñdit ver
bo eo q̄ nō fuit rōnalis petitio z bñ. Sz
dico iesum secrete respōdisse. Nā petrus
petebat in illo monte gloriam suā: z chri
stus ostendit q̄ fieri non poterat quinq;
rationibus. Prima est propter aduētum
nubis. Ecce facto respōdit. Scōa, ppter
vocē pris. Tertia qz ceciderunt. Quarta
qz xps fecit eos surgere. Quinta quia ne
minem viderūt nisi xpm. Et ideo voluit
xps prio ostēdere petro quinq;z anteq; de
beret venire z habere gloriaz. Et primo
nubes venit: z ista significat penitētiā: z
ideo. Penitētiā agite appropiquabit enī
regnū celoz. Mat.iij. Jdeo primo faciē
da est penitentia. Scōo vox patris into
nuit. Hic est filius meus dilectus: ipsum
audite. z significat obediētiā. Jō dicitur
Si impius egerit penitentiā ab oib⁹ pec
catis suis q̄ operat⁹ est: z custodierit oīa
precepta mea. Ecce obediētia. vita viuet
rc. Ezech.xviij. Tertio requiritur timor
et humiliatio: quia ceciderunt. Nā qui
libet sanctus timet in morte. Nam ām
philosophum. Finis omniū terribilium
est mors. Quarto christus venire habet:
z hoc in die iudicij: quādo excitabūtur a
morte diuina ꝑtute: z hoc hic innuit: q̄
christus fecit eos in sua transfiguratiōe
surgere quando eis dixit. Surgite et no
lite timere: quia peccatores timebūt ei⁹
aspectum. Sed dicet iustis. Nolite time
re surgite. Quinto leuātes oculos nemi
nē viderūt nisi solum iesum: vt intelligā
tur q̄ sola diuina essentia z nulla creatu
ra est obiectum glorie siuevite eterne. lo
quendo de gloria essentiali siue principa
li. de quo vide beatum Thomam prima
parte. q.xij. art.viij. in solutione ad quar
tum. Et ad hanc visionem nulla creatu
ra per sua naturalia ptingere pōt. vt idē
beatus Thomas pulchre probat eadez
questione scz.xij.ar.iiij. Et ideo dicit ad
Roma.vj. Gratia dei vita eterna in chri
sto iesu. Illud ergo erit tabernaculū. Igi
tur oīa ista habebat facere post: z isto
modo rñdit xps facto. Et idē in ps. Judi
ca me deus: dicitur. Emitte lucem tuam
z veritatez tuam: ipsa me deduxerunt et
adduxerūt in montem sanctū tuū: scz in
montē thabor. Ecce ergo secūdū: scz quō
trāsfiguratio fuit placide accepta. Seq̄
tur tertia pars in qua fuit pie absconditā
ista transfiguratio. Nam textus dicit
Descēdentibus illis de monte rc. Dixit
eis iesus. Nemini dixeritis visionē hanc
donec filius hois a mortuis resurgat. Sz
quare voluit absc̄di dictā transfiguratiō
nē. Rñsio sm̄ doctores: rō hui⁹ absc̄on
sionis fuit pietas xpi ne apostoli z disci
puli audientes tātā gloriā de xpo si eis
fuisset dicta trāsfiguratio reuelata: post
ea visa ignominia passionis xpi magis
fuissent scandalizati z plus peccassent p
dendo fidē: ideo ipsi tres apostoli tacue
runt z nemini dixerunt in illis diebus ex
his que viderant. Luce.ix. Credo tamē
q̄ beatus ioannes de licentia christi di
xit virgini marie gloriosam christi trans
figurationē. ideo apparet q̄ christus ma

gis voluit nostram saluationē ꝯ suā gloriam cū dicat ego non quero gloriā meā est qui querat ⁊ iudicet. Joan. viij. Et sic pte fuit absc̄dita. ergo nūc habetis tria tabernacula. hic quiescatis maxime his temporibus.

¶Sabbato ante Reminiscere. Ser. ij.

TRāsfiguratus est ante eos. Matth. xvij. Sermo noster erit de sācta ⁊ gloriosa transfiguratione Jesu christi: q̄ hoc requirit euangeliū: ⁊ continet magnas speculationes et doctrinas notabiles. Sed primo salutē ⁊c. Trāsfigurat⁹ est ante eos: in isto sermone cogitaui tenere modū ipatouz ⁊c. No. hystoriā euāg. ifaliter dicit mat. supra q⁹ vna die xp̄s dimissis aliis discipulis ⁊ aplis recepit petrū ⁊c. Dicūt glose q⁹ mons ille vocat thabor: q̄ dr̄ sanct⁹ ex multis magnis miraclis a deo factis ⁊ transfiguratus est ante eos. s. petrū: iacobū: ⁊ ioannē: ⁊ resplenduit facies ei⁹ sicut sol: nō dicit quātum sol. q̄ sine cōparatione facies xp̄i plus resplēduit: sed q̄ in hoc mūdo nihil est clarius sole: iō euāgelista cōparauit eā luci solis. Idē de vestimētis ei⁹ sicut nix imo sine cōpatione plus ꝯ nix sed nihil in mundo albius niue. Et venit aia moysi q̄ fuerat mortuus per mille. cccc. annos. Itē helias venit q̄ fuerat ante mille annos translat⁹ in paradisum terrestrem ante aduentū christi ad ostendendū vt dicunt glose q⁹ xp̄s est dn̄s viuoꝝ ꝑpter heliā q̄ nūq̄ mortuus est nec morietur donec veniat antixp̄s: ⁊ mortuoꝝ ꝑpter moysen qui mortuus est ante vt dictuz est. Petrus gūt q̄ ibi erat videns illā claritatē ⁊ gloriā gauisus est inestimabiliter: ⁊ tūc dixit xp̄o. O dn̄e nō recedamus de loco isto sz faciamus hic ⁊c. Nā petiuit ꝑ se ⁊ nō pro iacobo ⁊ ioānē: q̄ faciebat cōputū q⁹ ioānes qui fuit speculatiuus valde esset in tabernaculo moysi q̄ etiā fuit valde speculatiuus: ⁊ iacobus q̄ faciebat pniaz eēt in tabernaculo helie qui magnā faciebat pniaz: ⁊ ipse faciebat cōputū suū q⁹ eēt in tabernaculo xp̄i: ⁊ sic bonus hō eligebat meliorē partē esse cum xp̄o ⁊c. ⁊ post nubes obūbrauit eos: ⁊ ceciderunt pre timore in facies suas: ⁊ venit vox de nube. s. p̄ris dicens. Hic est filius meus dilectus in quo mihi bene complacui: ipm audite. i. ei⁹ doctrinā indubitanter ⁊ sine dubio recipiatis q̄ nō potest fallere nec falli. Cogita hic quando helias reuersus fuit ad paradisum terrestrē quales questiones fuerūt inter ipz ⁊ enoch sociū suū. Quesiuit eñ enoch. O socie bñ veneritis: mirabar eñ vbi eras. Respōdit. O bona noua: ⁊ que. Ego venio de saluatore ⁊ filio dei qui recepit carnē humanā vt saluet homines. ⁊ habet tot ānos ⁊ cito recipiet passiōez. O mi miser dicebat enoch: fui nō dign⁹ videre eū nec esse vobiscum ⁊c. Idem de aia moysi q̄n exiuit lumbum [illegible]erūt alij sancti patres. O vbi est moys[illegible]uia ibi oēs cognoscebāt se: ⁊ q̄n redijt dicebant. O dn̄e bñ veneritis. vbi fuistis. Respondit moyses. gaudete: ego porto vob̄ meliora noua q̄ vnq̄ audiuistis. O illū quē sperabam vidi. O domine dicatis ꝑ certo. Ego vidi saluatorē ⁊ locutus suz secū ⁊ breuiter veniet ad redimēdū nos. ⁊ est iā. xxxiij. annoꝝ vel circa: ⁊ ꝑdicabat eis quicq̄d audiuerat ⁊ viderat a xp̄o. Sz q̄re illi duo fuerūt in trāsfiguratiōe plus ꝯ alij sanctoū declarabiť postea. Dicit ergo thema. Transfigurat⁹ est ante eos. dicit Lu. q⁹ aplī nemini quicq̄ dixerunt Et q̄n venerūt alij aplī ad petrū iacobū ⁊ ioānē. O bene veneritis dicatis nobis ⁊c. ⁊ nō dixerūt secretū est. Modo veniūt oēs questiones primo de themate. Trāsfiguratus est ante eos. Querit vñ venit tantus splēdor christi in facie ⁊ tāta albedo in vestimētis. Responsio q⁹ doctrina est theologie q⁹ xp̄s i instāti sue ꝓceptionis habuit tātā gloriā ⁊ sapientiā in aia quātā habet modo in celo: sed corpus in sua sensualitate fuit passibile ⁊ mortale. Rō huius fuit q⁹ xp̄i aia ꝛz maiorem cōformitatē cū filio dei: ꝯ corp⁹ q⁹ est substantia spūalis sicut diuinitas. ⁊ decebat vt eēt gl'iosa ꝑpter dignitatē diuine persone cui immediatevniebat psonaliter. Jō ioānes primo dicit in psona istoꝝ trium apostoloꝝ. Vidim⁹ nos. s. petrus: iacob⁹ ⁊ ioānes gloriā eius ꝯtū ad aiam ⁊ corpus remāsit passibile, p nr̄a necessitate. s. redēptiōe. nōne sic oportuit xp̄m pati. s. p nobis ⁊c. Cū igit̄ querit vnde venit illa claritas. Respōdet q⁹ claritas aie redundauit in corpus nō habitualiter: sed

spinis. Et helias. O dn̄e vultis despici ⁊ vituperari. Deide moyses. O dn̄e vultz suspendi in ligno. O qualis excessus. de inde helias. O domine vultz mori vt pecatores viuāt vita eterna. Ecce quomō dicebant excessuz passionis xp̄i ⁊ charitatis in misericordia. De hoc apostolus. Deus qui dites est i misericordia ꝑpter nimiam charitatē suā. id est excessiuam charitatē qua dilexit nos: ⁊ cuz essemus mortui peccatis cuiuificauit nos in xp̄o. Ephe. ij. Moraliter habem⁹ hic exēpluz si christus tantū fecit ꝑ nobis: ⁊ nos debemus facere aliquid ꝑ ipso saltem redimere peccata nostra ꝑ pniam. Unde apostol[illegible] Heb. xij. Recogitate eū qui talē su[illegible]uit a pctōribus aduersum semet ipm cōtradictionē vt nō fatigemini animis vestris deficientes. Nondū eñ vsq̄ ad sanguinē restitistiz aduersus peccatū repugnantes. Multi sunt qui nō timent leonē vel vrsum aggredi: vel ire ad guerrā ⁊ exponere se morti: ⁊ tñ timent vnam q̄dragesimā ieiunare: q̄ non est periculū mortiz: sed salus corpis ⁊ aie. Sexta questio q̄ fuit motiuuz petri dicētis. Domine faciamus hic tria tabernacula. Rñsio q⁹ petrus sciebat prophetiam dauid de hmōi trāsfiguratiōe dixisse. Emitte lucē tuam. s. xp̄m q̄ est lux. Joā. viij. Ego sum lux mundi. ⁊ veritatē tuā. s. xp̄m q̄ est veritas. Joan. xiij. Ego sum via veritas et vita ipsa me dexerunt: dicit prophet⁹ et adduxerūt i mōtē sctm̄ tuū. s. thabor. O dixit petrus. Ego habeo lucē ⁊ veritatem mecum. s. xp̄m ⁊ duxit me in montez sctm̄ tuū. s. thabor. opto etiā tertiū: scz ⁊ i troduc in tabernacula tua: ⁊ ideo vt prophetia compleret petiuit fieri tria tabernacula nesciens quid diceret. Nota dicit glo. sup lucā. q⁹ illa tria tabernacula sūt in celo. s. tres hierarchie angeloꝝ: ⁊ ī q̄libet hierarchia sunt tres ordines angeloꝝ. In ꝓma hierarchia sunt āgeli archāgeli ⁊c. dicātur h̄. Et de istis loquebatur dō: et petr⁹ cogitauit q⁹ i mōte thaboꝝ cēnt faciēda. Jō ōt luc. nesciēs q̄d diceret. Et in primo tabernaculo. i. in primā hierarchiā ibūt penitētes: qui habent cōtritionē de pctis suis q̄ habent ꝓpositū emendādi vitā suā: ⁊ nō redeundi ad pctā sua ⁊ cōfiteri: ⁊ sic isti erūt in societate helie: iō xp̄s mat. iiij. Pniam agite: appropinquabit eñ regnū celoꝝ. In scōz tabernaculū. s. scōaz hierarchiaz ibūt p̄sidētes. s. boni domini temporales quādo bono titulo habēt titulū dominij et seruāt iustitiā ⁊c. Itē prelati qui bono iure nō symoniace intrauerūt non ꝑ litteras dominorum nec manu armata: qui plus curant de salute animarum q̄ de redditib⁹ ibūt cū moyse qui fuit prelat⁹ populo dei. iō dicit. vnū helie ⁊ vnū moysi. iō scriptura loquēs de istis dominis dicit. Si delectamini i sedibus ⁊ sceptris o reges populi diligite sapientiā vt in ꝑpetuū regnetis. Diligite lumē sapiētie: oēs q̄ ꝓcesitis populis. sap. vj. Nota. diligite sapiētiaz ad bene gubernādum psonam vestraz ⁊ populū vobis cōmissum. In tertiū tabernaculū siue in tertiā hierachiā ibunt perso ne excellentes in vita aplica ꝛm apostolū habētes alimēta ⁊ tegumēta quib⁹ tegūtur cōtēti sunt ⁊c. De istis dicit xp̄s Ego dispono vobis sicut disposuit mihi pater meus regnū vt edatis ⁊ bibatis sup mensam meā: in regno meo. Lu. xxij. Et isti erunt cum christo in tertio tabernaculo. Ideo dicit faciamus hic tria tabernacula ⁊c. i. edificemus meritorie in p̄senti vita tria tabernacula: ⁊ superi⁹ habebimus possessionē in gloria ⁊c. Septima q̄stio ꝓ re christ⁹ precepit illis apostolis ne alicui dicerent. s. tantā gloriā: cum tamen fuisset magna cōsolatio ⁊ gaudiū aliis si sciuissent. Rñsio q⁹ fecit ad vtilitatē aliorū apostoloꝝ: sciēs christus q⁹ omnes debebāt ꝑdere fidē: ideo magis peccassent si sciuissent illā gloriā. In quo videtur plus dilexisse bonū apostoloꝝ ꝯ suam gloriam. Jo. viij. Ego gloriā meaz nō quero vbi moraliter ostenditur nobis ne in bonis operibus queramus gloriā sed interrogate corvestrum q⁹ non mentiat vobis quare vultis hoc facere si pro vana gloria. O non faciam: quia christ⁹ noluit gloriā tpalem: ōtomagis nos nō debemus velle. Unde apostolus Ro. xij. ⁊. ij. Coz. viij. Prouidentes bona nō tantum coz̄ deo: sed etiā coz̄ hominibus. Si vultis facere bonū opus ꝓpter hoc vt deus det vobis remissionem peccatorum ⁊ finaliter gloriam. O tunc non queratis vanam gloriam sed gloriaz dei ⁊c.

¶Dominica remin̄iscere.

Sermo vnicus.

Ecce mulier chananea. Mat. xv. ℟ recitatiue in euāg. hodierno. Intētio est vlis eccle fideles hoies adorationē ꝓuocare: sicut in dnica prime lapsa ꝓuocauit ad ieiuniū. Quia ieiunium ℟ oratio sunt duo opa necessaria ad veram penitētiā. Et est ista ratio. Nam omnes formati sumus de duabus cōtrarijs substantijs: ex pte sez carnis ex substantia carnali. Et ista inclinat nos semper ad malū ℟ ad terrena: ℟ ex anima q̄ appetit spiritualia ℟ celestia nisi a carne impediatur: ℟ sic sibi contrariantur et nunq̄ est inter eas requies ꝑa nisi i xpo ℟ in virgine maria. ℟ ideo dicit ad gal. v. Caro concupiscit aduersus spm: spiritus autem aduersus carnem. Hec enim sibi inuicem aduersantur: vt nō quecūq̄ vultis illa faciatis. Sunt enim contraria et nunq̄ est pax inter ea: ℟ sancta mater ecclesia vidēs hāc ꝓtrouersiā sciēs animaz habere iusticiā: iuuat ipam animā: ℟ ordinat ꝓtra carnē afflictiones ℟ ieiunia: ℟ hoc dominica ꝓterita: quo ieiunio caro refrenat: ℟ hodie ordinat orationem qua anima eleuatur ad deū: ℟ sic non solū habebitur victoria de carne: sed ēt de demonib⁹ qui etiā laborāt continue vt perdamus illā gloriam quā ipsi perdiderunt. ideo dicit xps: ℟ scribitur Marci. ix. Hoc genus demonioꝝ i nullo expellit nisi in oratiōe ℟ ieiunio: ℟ ꝓuocati fuimus ad ieiuniū exēplo xpi nobis ꝓpositi: nec est verū: vt quidā rudes ignorātes dicūt q̄ christus. xl. panes assumpsit secū in mōtē q: nullā refectionē carnalem suscepit. Ideo dicitur Matt. iiij. ℟ cum ieiunasset xl. diebus ℟. xl. noctibus: postea esurijt. Idem beatus lucas. iiij. ℟ nihil māducauit in illis diebus ꝛc. Si ergo christus q̄ nullā habebat contradictionem carnis ℟ spiritus ieiunauit. quanto plus nos. Tū quia ipse qui est dominus ℟ redēptor ieiunauit quid nos miseri facere debemus quasi arguendo ꝙ locū a minori. Sic hodie mater ecclesia ꝓuocat nos ad orationem instruens nos exemplo cuiusdā ifidelis chananee ꝓ nostra verecundia vt fortius oremus. Ideo dicit ecclesia. Ecce igitur mulier chananea. Ecce est demonstratiuum: ℟ infidelem demōstrat vt melius prouocemur ad orationem. Et ista mulier seruauit tres conditiones orationi necessarias.

Primo seruauit veram fidelitatem.

Scōo firmam stabilitatem.

Tertio seruauit veram humilitatem.

¶ Omnia ista tanguntur in themate. Primū q: ecce. scōm q: mulier. tertiū q: chananea. Sed de his intricationibus non curo. Sz ego volo ista tria trahere ex euāgelio ℟ non ex themate.

¶ Primo ergo habuit verā hūilitatē nō obstāte q̄ esset gēe infidelis: tamen habuit istā. Naz ōr in euangelio. Egressus iesus secessit in partes tyri ℟ sydonis. Et ecce mulier chananea a finib⁹ illis egressa: clamauit dicēs ei. ¶ Miserere mei dne fili dauid filia mea male a demonio vexatur. Ubi ōr q̄ xps exiēs ō nazareth venit in partes sydonis. vt apparet mat. xiij. Et bñdictus dns cepit exequi offm predicationis ℟ noluit in aliqua ciuitate diu reqescere nec in castro. sed vt necesse erat expēdebat ips ad p̄dicāduz. Sicut videmus in sole q̄ cū ortt nulli se qeti repōit: hz facit suū cursuz: q: alias pfecte nō illuminaret. ita christ⁹ suū cursum fecit amore ℟ ardorē dans gētib⁹. ℟ iō ōr. Uisitauit nos oriēs ex alto. Illuminare his q̄ in tenebris ꝛc. Luc. j. In tenebris. i. in erroribus existētes illuminabat ℟ calefaciebat eos q̄ erāt in vmbra mortis: q: erāt indurati: ℟ direxit pedes eoꝝ in viā pacis. Iō ōr in euāgelio. Egressus iesus ꝛc. Et non ōr vnde: sed declarauit superi⁹. Et seqtur Et ecce mulier chananea. Et ōr chananea: q: terra ꝓmissionis erat habitatio chananeoꝝ quos tpe iosue iudei expulerūt. Et q: iudei nō oēs potuerūt exterminare ideo de genere chananeoꝝ q̄ remāserāt descēderat ista. Ideo ōr chananea. Ista ꝓtio nō credebat deū nec sperabat resurrectionē. Et mortuo viro ipsa remāsit cū vnica filia. in cuius corpus diabolus intrauit: ℟ affligebat multū vt poteris videre i homilia hodierna: semel ꝓj cies illā i aquā: semel in ignē: ℟ ista chananea audiēs q̄ iesus trāsibat per illas partes tot miracula faciendo: ℟ faciebat audire surdos: claudos ambulare. Hec ergo mulier accessit ad iesuz vociferādo ℟ multū acrit fiendo ℟ dicēdo, Miserere

mei dne fili Dauid. Hic nota fidelitatem quā hec mulier icepit habere: q: cū esset infidelis pagana de genere chanaan: nihilominus maximā habuit fidē quā ostēdit facto ℟ ꝛbo. Primo facto: q: nō duxit secū filiā suā. nō q̄ fuit p̄sentiā xpi vt ꝓceps synagoge. Mat. ix. Et regulus. Jo. iiij. nec recurrit ad diuinos. Origenes. Nō accedit ad petrū: non rogat Jacobū: nec obsecrat ioannē: nō interpellat apl̄oz chorū: sed ꝓ oibus illis accipit patientiā comitē q̄ aduocati locū adimpleuit: ℟ sic ad summū pietatis principē perrexit. Hec ille. Secūdo ostendit sua fidelitatem in verbo dicēs. Miserere mei dne fili dauid: non est in actibus meis bonū: non est mihi de cōuersatione fiducia. Ad miam tuā confugio: miserere mei inquit peccatricis. Diuersoꝝ malorū quotidie cruciatus: quotidie gemitus meos video Quo pergā: in heremū ire nō audeo: nec illā solā relinquere. In domo sedere non possum: q: intrinsecus est inimicus. Cerno enim oculos transuersos: aspectū sanguineū: manus intortas: crinē dissolutū: ora spumātia: inimicū incedentē ℟ nō oparentē: neminē interrogantē: ℟ illā cum clamore loquentē: miserere mei domine fili dauid. Et sic habes duas doctrinas. Una est moralis: alia est speculatiua. Et primo videamus speculatiuā. Et quere que fuit ratio quare ista mulier vocauit iesum filium dauid et nō filiū dei: q: xps fm humanitatē erat filius seu de stirpe dauid: sed fm diuinitatē filius dei: cum plus posset vt deus. Uideatis hic secretū Apparet q̄ ista mlier audiuerat ore humano aut spiritussancti. nā dicitur q̄ rex dauid tāgebat bene citharā: ℟ q̄ rex saul detinebatur multotiens per demonē: et dauid tāgēdo citharā expellebat demoniuz a rege saul. Vide tertū de hoc. j. Regum. xvj. quomodo spiritus malus arripiebat saul: ℟ tunc dauid tāgebat citharam. Ideo quandocūq̄ spirit⁹ malus arripiebat saul tollebat dauid citharā ℟ ꝓcutiebat manu sua: ℟ recedebat ab eo spiritus mal⁹ ꝛc. Timebat ergo demon sonum illius citharе: certe nō vel timebat sanctitatē dauid: nūquid ergo dicēdum Uidete: ista citharа fm q̄ dicunt glose figurabat illā citharā crucē domini nostri iesu xpi. Nā sicut citharа fit de ligno arido: ita crux xpi: q: annis mille quingētis preteritis fuerat illud lignū scissuz vt pdie dixi in ꝓtio sermone cui⁹ thema. Ecce san⁹ fact⁹ ꝛc. Itē q: in citharа sunt q̄tuor paria funiculoꝝ magis tracta q̄ in alio instrumēto: ℟ hz clauellas aliqs. Et ista citharа significat crucē: ℟ funiculi significāt mēbra xpi q̄ fuerūt attracta in cruce: ℟ nerui cū clauis: ℟ clauelle ille significāt clauos quibus iesus xps fuit ꝑclauatus Itē citharа facit sonū valde acutū. Nam benedictus iesus fecit septē sonos in cruce. Et ꝓm⁹ fuit q̄n dixit. Pater dimitte illis: q: nesciūt quid faciūt. Nam pr̄ ipse paratus erat recipere vidictā ℟ oēs illos dānare. nā credebāt se crucifixisse pctōrē ℟ crucifixerūt dnz ℟ saluatorē. Et iste son⁹ significat dñi nr̄i iesu xpi clemētiā. Secūdus fuit q̄n dixit latro. dne memēto mei dū veneris in regnū tuū: ℟ dixit illi. Amē dico tibi: hodie mecum eris in paradiso Lu. xxiij. ℟ iste significat sonū inestimabilis misericordie cū pctōre. Tertius fuit q̄n dixit matri sue flenti di. Mulier ecce filius tuus. signādo versus ioannē qui sonus significat incōparabilez sonum pietatis. Quartus fuit q̄n apli ℟ amici recesserunt eū relinquēdo. ℟ dixit alta voce. Hely hely lamazabathani ꝛc. nō tamen credatis q̄ ipe esset a deitate derelictus. nō: hz ab aplis ℟ amicis: ℟ iste sonus erat cōpassionis: ℟ hoc ꝓpter amicoꝝ dilectionē. Quintus fuit quādo dixit. Sitio. Nā ipe desiderabat infidelium conuersationem. Et sic erat cātus incōparabilis charitatis. Sextus fuit q̄n dixit Cōsummatum est. qui sonus incōparabilis ℟ infinite erat cōstātie. Septimus fuit q̄n dixit. Pater in manus tuas cōmendo spm meū. Et ista cāti lena fuit infinite cōfidentie: dans exemplum cuilibet xpiano. Ecce ergo citharā Dauid. Et demō intelligēs hoc secretuz fugiebat regem saul relinquendo. Et de hoc iam sperās ista chananea dixit. Miserere mei dne fili dauid: q: filia mea male a demonio vexatur. Loco iā allegato. secūda doctrina est moralis. ꝓ quo notandū. q̄nqs p̄dictam filiam demon insiabat. Interdū vt rabie detentā conturbabat. Interdum ꝑciebat illā in lutuz. Interdum os vsq̄ ad aurē perducebat. Interdum in puteum siue aquā ꝑciebat. Interdum in ignem tollens ei virtutem.

Sed mater illã non relinquebat.q.d.Si dauid qui erat figura poterat fugare demonem per sonũ citharę:plus potest ipsa veritas.i.iesus xps. Et hic est instructio bona moralis.s.q nostre aie vexant a demone multis ꝛ diuersis peccatis:allegemus ergo sonum ipsius citharę. Nã nostre aie diuturnitate peccati vexantur a demone:cum demon vexet multos homines:ꝛ hoc ꝓpter superbiã: sicut faciebat filiã chananee sicut si esset vnũ magnũ vas inflatũ vẽto. Alij vexant ꝑ auriciã a demone reuoluti. Alij ꝓiciunt in lutũ.s.luxurioseviuẽdo. Alij hnt os retortũ vsq ad aures:ꝛ isti sũt inuidi. Alij ꝓiciunt in aquam.s.gulose viuẽdo. Alij in ignẽ:ꝛ isti sũt q̃ desiderãt vindictã inimicorũ. Alij q̃ pdũt virtutẽ ꝓpter pigritiaz. Tñ habemus remediũ chananee dicendo. Dñe: fili dauid: miserere mei:q̃ filia mea.i.aia mea vexat a demone. Et si dauid dñe: q̃ fuit vestra figura: ꝛ citharа figura crucis illud fecit ꝛ vos facere digne mini q̃ estis veritas. Et iõ si laboramus ꝑ corpore ꝛ diuitijs:ẽpto plus ꝑ aĩa. Nã dr Deut.iiij. Custodi igit temetipsum et aĩam tuã sollicite: ne obliuiscaris verborum q̃ viderũt oculi tui: ꝛ ne excidant de corde tuo cunctis diebus vite tue. Docebis ea filios ac nepotes tuos:die quo stetisti corã dño deo tuo in oreb quãdo dñs locut⁹ est mihi di. Cõgrega ad me ppl'm vt audiãt sermões meos ꝛ discãt timere me oi tpe quo viuũt in terra. Ecce mulier ista chananea cogitãs cõsiliũ pluriũ personarũ.q̃ illa ferret ad sortilegos: ad se reuersa dixit. Recurrã ad demones: non vt filia mea liberetur a demone.nõ faciã sed solũ volo recurrere ad xpm.ideo istã multũ laudat homilia hodierna. Circa hoc habetis bonã doctrinã:scz q̃ nõ vadatis ad tales psonas ꝓ aliqua necessitate mundi:sed ad solũ iesum xpm. Nã si forte amisisti aliq̃d:ꝛ nescis vbi est: nõ vadas ad demones:qm̃ secreta nesciunt: cum sint in tenebris. Bene dicent forte infamiam alicuius: et non erit verum vt misceant malum: nam cum furtũ nescire poteris:recurre ad xpm. Isto mõ vt si sibi placeat q̃ ponat in corde illius qui habet rem vt tibi restituat. Itẽ si vis habere sanitatẽ tui corporis mariti aut vxoris nõ accedas ad coniuratores:quia demones nõ possunt hoc facere ꝛ si diceres expertus sum:caue:q̃ deceptus es. Naz dicitur q̃ demon curabat infirmos: nõ a sanitate sanando:sed a lesione cessando. Debet ergo hõ solũ cõfidere in dño potius ẽ ad tales recurrere : et vos mulieres nõ faciatis rõne infantiũ. Nã ibi est necessaria creatio aie.nã diabolus nõ potest aiaz creare. Uidẽt ergo rectores cõmunitatũ si sciũt aliquẽ vel aliquos infideles hys artib⁹ vtẽtes:ĩstos tales ad vitã sustineãt: nã ist⁹ pctm̃ est sufficiẽs irã dei ꝓuocare sup ciuitatẽ. Et eccevnũ exẽplũ. Si forte aliquis sarracenus veniret de barbaria:ꝛ secrete diceret ciuib⁹ ꝛ militibus ciuitatis. Ecce dimittatis regem vestruz ꝛ detis vos regi nostro.ego dico q̃ si ciues ꝛ rectores scirẽt ista ꝛ nõ dicerẽt:nõne mererẽt vt rex destrueret illos? certe sic. Istã penã merenť q̃ ad illos recurrũt ꝛ q̃ sustinẽt: maxime si est notoriũ Si aũt est secretũ:tũc de⁹ cõdẽnabit illos q̃ hoc faciũt:immo etiã illos q̃ vadunt et cõsentiũt. Cõcordat dauid in.ps.xliij.scz Deus auribus nostris. Si oblitisumus nomen dei nostri:ꝛ si expãdim⁹ manꝰ nostras ad deũ alienũ. Nõne de⁹ reqret ista ipse em̃ nouit absc̃dita cordis. Magna iniuria fit sibi cũ in noie ipsi⁹ tãta sit virtus q̃ curet oĩa: ꝛ de hoc est textus i ps. xxxix. Btus vir cui⁹ est nomẽ dñi spes ei⁹ ꝛ nõ respexit in vanitates ꝛ insanias falsas. Nota nõ respexit in vanitates ꝛ insanias falsas id est sortilegia. Addiscamus ergo a chananea ista: que nõ curauit de istis vanitatib⁹ ꝛ erim⁹ fideles regi nr̃o. Et ecce hic fidelitatẽ istius mulieris. Secũdo seruauit firmã stabilitatẽ. Nã dr q̃ nõ rñdit ei iesus verbũ aliquod. Et iõ dr Et accedẽtes discipuli ad ieszu: rogabãt eũ dicẽtes. Dimitte eam:q̃ clamat post nos. Ipse aũt rñdẽs ait. Nõ sum missus nisi ad oues q̃ perierũt dom⁹ israel. At illa venit ꝛ adorauit eũ dicẽs. Dñe:adiua me. Cui rñdẽs ait. Nõ est bonũ sumere panẽ filioꝝ ꝛ mittere canibus. At illa. Etiam domine. Nam chr̃istus dixit ter sibi non:et ista tñ fuit stabilis et firma. Et primo fuit stabilis et firma: q̃ non rñdit sibi verbũ:quasi sibi contumeliã dicendo quasi habendo illam excõmunicatam:et ab eo repellẽdam: denotando q̃ quis cũ excõicato loqui non dz. Et tũc ista replicando dixit. Si sum excõicata: ad te solũ recurro q̃ habes potẽtem absoluendi dicẽdo. Miserere mei. Iõ apl's moti mia rogabant eum dicẽtes. Dimitte eã:q̃ clamat post nos.q.d. O dñe:iam dicẽt gentes te crudelẽ esse. Tũc xps ẽ quis ex vna parte durus videret esse:tñ ex alia parte misericors.dicit apl's. Nõ sum missus nisi ad oues que perierũt domus israel:ꝛ nõ obstante hoc ista dicit. Adiuua me dñe. Uidete iã apl's negauerat:scz post dixit xps Nõ est bonũ sumere panẽ filioꝝ ꝛ mittere canib⁹. Et ista constãs ꝛ stabilis dixit. Dñe:si vt canẽ me ꝓicis p iustitiã:tñ miserere mei ꝛ da mihi vt catule de mia tua et miserere mei. Notate circa hoc firmã stabilitatẽ istius mlieris. Et forte hoies dixissent. O et quãto tpe vado post eũ: ꝛ nõ possum aliquid ab eo consequi. Nam sic ista:imo cõtinuauit. Et circa hoc sunt due doctrine. Prima est speculatiua:alia est moralis. Speculatiua est eo q̃ dixit xps. Nõ sum missus nisi ad oues que perierunt domus israel. Hic notandũ cum dicit. Nõ sum missus ꝛc.q̃ de aduẽtu xpi possum⁹ loqui dupliciter. Uno mõ ẽptuz ad redẽptionẽ vl'em. Et sic chr̃istus vniuersaliter ad oẽs venit ꝛ missus est: quia preciũ ꝓ omnibus soluit:q̃ oẽs sunt redempti:sed non oẽs saluati:q̃ nolunt ieiunare. Sicut si aliquis ditissimus trãsiret vltra mare ad redimendũ xpianos captiuos oẽs qui essent penes sarracenos in barbaria cũ magnis pecuniis dicẽdo. Pro quãto precio dabitis mihi captiuos et ipse soluisset preciũ. Et si vnus diceret Nolo exire:immovolo hic remanere. q̃ro cuius esset culpa:nõ soluẽtis:nam preciũ solutũ est:sz noluit gaudere. Dñs iste dicit eos erat iesus xps q̃ die veneris sctã apparuit tecã suã hoc est latus suũ ꝑ oib⁹ nobis captiuis soluẽdo in ara crucis:et soluit libere verberibus ꝛ alijs plagis multis. Et oib⁹ nunciaꝝ dicẽdo. Ponatis vos in nauigio ecclesie triũ coopturarũ.i. statuũ. Et prima est ꝓpe sentinã q̃ dz esse secreta.ꝛ ista significat religiosos q̃ debent esse secreti ꝛ sine necessitate de ordine nõ exire. Scõa significat conditionẽ pñbyteroꝝ qui debẽt honeste viuere. Tertia est laicorũ:q̃ debẽt bene viuere:bene cõuersando.iõ Salomon ꝓuer.vl. Facta est quasi nauis institoris: de longe portans panẽ suũ ꝛc. Nã venerũt nũcij dñi ꝛ dixerũt iudeis. Uenite ad nauẽ dñi. Qui dixerũt. Nolumus. Similiter dicaꝫ de tartaris ꝛ sarracenis q̃ dicũt q̃ noster ꝓpheta ꝓmittit nobis in alio mũdo riuũ mellis ꝛ lactis:sz ꝓ oibus venit. ꝛ hoc ꝓbaꝫ in veteri testamẽto. Parũ est vt sis mihi seruus ad suscitandas tribus iacob:ꝛ feces israel conuertendas. Ecce dedi te in lucẽ gentiũ:vt sis sal⁹ mea vsq ad extremum terre. Esa.xlix. In nouo testamẽto. Hoc em̃ bonũ est ꝛ acceptũ corã saluatore nostro deo:q̃ oẽs hoies vult saluos fieri: ꝛ ad agnitionẽ veritatis ꝓuenire.s.ad Ti.ij. Uidem⁹ ergo q̃ ꝓ oibus missus est Alio mõ loq̃ possum⁹ de xpi aduẽtu quo ad visitationẽ corporalẽ.s.ad ꝓdicandũ ꝛ faciendũ miracula ꝓsonaliter:ꝛ sic nõ venit nisi ad oues domus israel. Et quo ad hoc verificatur auctoritas.s.quo ad visitationẽ corporalẽ:q̃ tñ in terrã ꝓmissionis corporaliter erat vẽturus. Ideo btũs Paulus dicit. Dico em̃ iesum xpm ministrũ fuisse circũcisiõis ꝓpter veritatẽ dei: ad cõfirmãdas ꝓmissiones patrũ: gẽtes aũt super mia honorare deũ sicut scriptũ est. Laudate dñz oẽs gẽtes ꝛc.ad Ro.xv. Et ita itelligit. Nõ suz missus ꝓpter chananeã:q̃ de illis nõ erat. Alia aũt doctrina est moralis:ꝛ vide cõstantiã istius mulieris:q̃ ꝓ nulla iniuria cessauit orare. Discere ergo tu orare quotidie de mane facere certã orationẽ. Nã quilibet dz facere ꝛ tenere certã orationẽ. Itẽ de sero antẽ ponas te in lecto fieris genib⁹ ꝛ devote dicẽdo ꝓpter nr̃. Aue ma. Credo in deũ ꝛc.cũ alijs multis ꝑm tuã deuotionẽ et habebis ꝑsperitatẽ in corpore ꝛ in aĩa Et iõ Dauid in ps.lxv. Jubilate.s. Bñdictus dñs qui nõ amouit orationẽ meã:ꝛ mlam suã a me. Et sic ẽtinua ꝛ nõ dimittas eã ꝓpter sociũ vel ꝓpter aliã causam Et vide hic exẽplũ. Quidã longobardus voluit mundũ videre ꝛ visitare singulariter sctm̃ sepulchrũ iesu xpi cũ vno scutifero ꝛ accepit licentiã vroris sue:ꝛ ꝓposuit quotidie dicere ꝑ nr̃ Aue ma. Et immediate incepit ꝛ continuauit quotidie suã orationẽ:ꝛ fuerũt semp incolumes. Cõtigit q̃ reuertẽdo ad domũ suã cuz esset iã ꝑpe castrũ nõ curauit vltra facere oronẽ dicẽdo. O iã summus ꝓpe nostrã domũ nõ opz mõ facere oronẽ. In posterũ sic acce-

dendo ihesus domũ ignis accẽsuset in castro ⁊ castrũ ⁊ filij ꝑter vxorẽ oia cõbusta sunt. Ergo videatis quõ ex omissiõe oblationis oia ista aduenerũt sibi. noli ergo oratione dimittere q̃uis sit parua: cõtinua illã. Et iõ ỽ.j. ad Thessal.v. Semp gaudete: scz in dño sine intermissiõe orate: in oĩbus gras agite. Hec est enim volũtas dei in xpo iesu in oĩbus vobis. Spirituz nolite extinguere, pphetias nolite sperne re. Oia aũt pbate. qđ bonũ est tenete: ab oi spẽ mala abstinete vos. Ipe aũt deus pacis sanctificet vos ꝑ oia: vt integer spiritꝰ vester ⁊ aia ⁊ corꝑ sine querela i aduẽtu dñi nri iesu xpi saluetur. Fidelis est qui vocauit vos: qui etiã faciet. Fratres orate pro nobis. Summanus ergo huiꝰ mulieris exemplũ. Ecce hic scõm exẽplũ quõ habuit firmã stabilitatẽ. Tertio seruauit verã humilitatẽ. Nam ista mulier seruauit istam humilitatẽ quãuis xps canem eam appellauerit: vel assimilauerit. Et ista bona mulier dixit. Ecce dñe: ⁊ catelli edũt de micis que cadunt de mensa dominoꝝ suoꝝ. Tũc iesus vidit fidẽ istiꝰ mulieris et dixit. Magna ẽ fides tua. Et ideo dicebat mulier. Nõ peto magnũ miraculũ velut resurgere mortuos: nec solem retroire: mare rubrũ diuidere: sed vt liberes filiam vnicã. Fac ergo dñe mihi istam gratiam: ⁊ christus denegare non potuit. Quero nunc cur xps tantũ fecit illam expectare quod petebat: videl contra se esse ⁊ eius doctrinã. Nam dicitur prouer.iij. Ne dicas amico tuo vade ⁊ reuertere ⁊ cras dabo tibi cũ statim possis dare. Itẽ dicitur.ij.ad Cozinth.ix. Unusquisq̃ put destinauit in corde suo nõ ex tristitia aut ex necessitate: hz supple ex hylaritate. Hylarẽ eñ datorẽ diligit deus. Responsio: qz xps hoc fecit duplici rõne. Prio ex pte mulieris. Scõo ex parte nr̃a. Primo ex parte mulieris ꝓpter meritum augẽdũ. xps eñ ꝓ ista dilationẽ fecit eã ascẽdere ⁊ crescere in ardẽti deuotione ⁊ amore ad deũ ⁊ spe: ⁊ sic xps pie implere petitionem mulieris distulit: vt mulier ista plus haberet q̃z si ilico dedisset: q̃a principio non tm̃ habuisset: hz postea dedi propter amorẽ ⁊ humilitatẽ. Et circa hec audiatis parabolã. Miles quidam erat qui multũ diligebatur ab imperatore. Et iste miles petebat ab eo gratiam: ⁊ iste imperator noluit sibi dare pomũ ⁊ dedit sibi primo castrum: adhuc petenti pomũ dedit sibi equũ. Adhuc miles petebat pomũ ⁊ dedit sibi veltẽ. demuz iste importune dedit pomum. Ecce q̃ si cito dedisset pomũ solum pomũ habuisset et non alia. Ita dicamus de ista petẽti pomum. Nam christus dedit primo sibi castrum: quia ardorẽ: secundo patientiam: ⁊ ecce equum. tertio humilitatẽ: ccce vestem. quarto charitatẽ: ⁊ sic plus habuit. Scõo xps hoc fecit dãdo nobis exẽpluz vt humiliemus nos in deuota oratione: quia quãto plus nos humiliauerimus: tanto amplius ascẽdemus. Sint duo homines equalis meriti: oratio magis humiliãtis se virtute humilitatis plus ascẽdit: puta si vnus eoꝝ se ponat in oratiõe iuxta altare: ⁊ alius a longe: plus exauditur ceteris paribus oratio illius q̃ stat a lõge virtute humilitatis. Unde ỽ. in ps. ci. Respexit in orationẽ humiliũ: nõ spreuit precẽ eoꝝ. ideo ỽ. Oratio humiliantis se nubes penetrabit: et donec approꝑinquet non consolabitur: ⁊ nõ discedet donec aspiciat altissimus. Eccli.xxxv. Et ecce filiꝰ ponit. Dño placeat ⁊c. Deo.g.

¶ Feria.ij.in.ij. dñica.xl. Sermo.j.

Multa habeo devobis loqui ⁊ iudicare. Joan. viij. Sermo nr̃ erit de sancto euangelio hodierno qõ cõtinetvnũ secretũ parlamẽtũ qõ fuit iter xpz iudeos disputates cũ xpo. Et hoc plamẽtũ q̃tũ est exvna pte. s. xpi ondit nobis tres magnas dignitates.

Prima est sapientia diuinalis.

Secunda excellentia supernalis.

Tertia eminentia principalis.

Quõ est iudex principalis ⁊ vniuersalis. Dicit thema. Multa habeo devobis loq̃ ⁊ iudicare: sed qui me misit verax est: et ego que audiui ab eo hec loquor in mũdo. Et nõ cognouerũt: qz patrẽ eiꝰ dicebat deũ. Dixit ergo eis iesus. Cũ exaltaueritis filiũ hois: tũc cognoscetis qz ego suz: ⁊ a meipso facio nihil: hz sicut docuit me ꝑ hec loquor. Et q̃ me misit mecum est: ⁊ non reliquit me solũ: qz ego q̃ placita sunt ei facio semper. Hec illo loquẽte multi crediderũt in eum. Dicebat ergo iesus ad eos qui crediderunt ei iudeos

Si vos ⁊c. Dico primo qz euangeliũ ostẽdit de christo sapiẽtiam diuinalem. Prio priũ sapiẽtie diuine est scire qui sunt saluãdi: ⁊ q̃ sunt dãnandi: hz scire ꝑdestinatos saluãdos: ⁊ prescitos dãnandos: propria eñ sciẽtia dei est. Sicut rex quivult facere cõuiuiũ nuptiale de filio suo: primo in cedula scribit ⁊ eligit inuitãdos duces comites ⁊ barones ⁊c. Secũdo ordinat cõuiuiũ ꝑm dignitatem cõuiuentiuz Sic deus pater voluit facere conuiuiuz de filio suo assumendo naturã humanã: qz sicut vir ⁊ vxor nõ sunt duo hz vna caro ita deus ⁊ homo nõ sunt duo in persona sed vna persona. Sponsalia facta sunt i camera vteri virginalis: ⁊ de hoc ꝓphetauerat dauid in ꝓo. xviij. Tanq̃ sponsus id est dei filius ꝓcedẽs de thalamo suo. id est vtero virginali. Sed nuptie fiunt in celis: qz in hoc mũdo non est locus cõueniens nec sufficiens. Mat. xxij. Simile est regnum celorũ homini regi qui fecit nuptias filio suo. Ex quo deꝰ pater eternaliter ordinauit illud cõuiuiũ elegit inuitandos tot imperatores: tot reges: tot duces ⁊c. O quot veniunt ad istud cõuium. Ista electio dicit predestinatio. et illa inuitatio ỽ ꝑdestinatio. ỽ quo apl's loquẽs tã de se q̃z de electis dicit. Eph. j. Elegit nos in ipso ante mundi cõstitutionem. Ecce sapiẽtia vel sciẽtia dei. Ad Ro. viij. Quos predestinauit hos ⁊ vocauit: ⁊ quos vocauit: hos ⁊ iustificauit: q̃s aũt iustificauit: hos ⁊ magnificauit. Et hoc ostẽdit deus pater xpo inquãtũ erat homo: ⁊ sic habebat sciẽtiam predestinatoruz. Et quia sicut nõ est nisi vnum esse trium personarum: sic est nisi vna ꝓsona duarũ substãtiarum in xpo. Item ostendit deus pater anime christi libũ vite: et in charta ℣extra legit quot patriarche ⁊ ꝓphete ⁊c. debebant saluari sine intrare paradisum ex sua passione. In sinistra legit quot mali prelati dãnabuntur: nec erunt digni ire ad illud conuiuiũ. Hec sapientia ostenditur in euangelio. Unde xps disputando cũ iudeis dixit. Ego vado et queretis me: ⁊ in peccato vestro moriemini. Nota. ego vado scz ad gloriaz resurrectionis. s. per viam passionis: ⁊ queretis me vocaliter: quia iudei querebãt saluatorem: ⁊ nõ personaliter credendo q̃ xps sit saluator. Nota in peccato vestro moriemini. Jam sciebat ipse predestinatos. Idem dicebat semel de apostolis. Joan. xiij. Scio quos elegerim: non de omnib' vobis dico: hoc dicebat ꝓpter iudã dãnandum. Sed est hic argumentũ cõvos facitis. Si deus habet certam scientiam dãnandoꝝ ⁊ saluandoꝝ: iam ergo quid oportet me bonũ facere: nec est vis si faciã malũ: qz sciẽtia dei non potest falli. Si sum de numero ꝑdestinatoꝝ: ibo cuz predestinatis saluandus: siue faciaz bonũ siue faciã malum. Idem de prescitis dãnandis quare faciã bonũ: qz scientia dei nõ põt falli: ⁊ sic ero dãnatꝰ: ⁊ ex hoc tenent malam vitã. Respõsio q̃ illud argumentũ est cum magna stultitia. Patet si rex inuitat te ad nuptias filij sui si superhoc tu diceres sine dubio postq̃z rex inuitauit me ibi ero. ⁊ non oportet me parare. stulte ⁊ fatue diceres: sed dices. Ex q̃ rex me inuitauit ⁊ fecit mihi honorẽ volo me parare: quia ibi erunt magni nobiles et persone honorabiles. expendã tantuz in vna veste ⁊ equo ⁊c. Sic cõsimiliter est de predestinatis: qz includit q̃ tu pares te. Nec sequit': ergo predestinatio ꝑ falli aut scia. Ratio: quia scia dei non fallit' sed tu potes deficere per malaz vitã. Unde si deus ordinat suo te inuitaret supponitur q̃ pararesse: ne venires cũ veste veteri. s. cũ pctõ superbie ⁊c. qz antiquus pctm̃ mũdi est superbia sed venires cũ nouaveste humilitatis. Idẽ de aliis vitijs ⁊ virtutibꝰ. Sed si tu dicis postq̃z ego suz inuitatus nõ opz me parare: certe nõ intrabis. Prio illa veritate nota auctoritatẽ xpi. Matt. xxv. Sile'e-est regnũ celoꝝ decẽ virginibꝰ. Nota historiã euãgelij vsq̃ nescio vos ⁊ Ezechiel'. xxxiij. Si dixero iusto q̃ vita vivat: ⁊ ꝓfisus in iusticia sua fecerit iniq̃tatem: oẽs iusticie eius obliuioni tradentur: ⁊ in iniquitate sua quã operatus est in ipsa morietꝝ. Si aũt dixero impio morte morieris: ⁊ egerit penitentiã ꝑ peccato suo ⁊c. vita viuet ⁊ nõ morietꝝ: qz verbum dei sic intelligit q̃ homo sit paratus: animo fortis argumentũ est. Si illi qui sunt in paradiso: ⁊ mille anni fuerũt ibi: haberent vnũ pctm̃: caderẽt in momẽto de celo: quomodo ergo tu nõ paratus poteris ascẽdere. Matt. xxij. Intrauit aũt rex vt videret discũbentes: ⁊ vidit ibi hominez nõ vestitũ veste nuptiali: ⁊ ait illi. Amice

quomodo huc intrasti non habens vestē nuptialē. At ille obmutuit. Tūc dixit rex ministris. Ligatis manib⁹ ⁊ pedib⁹ eius mittite eū in tenebras exteriores. Nō intelligat⁊ q⁹ in paradiso sit aliqs nō paratus: ꝫ itelligit per ypostasim. i. p additionem: i. ibi esset aliqs nō parat⁹ ⁊ in peccato expelleret. Jō ista ratio. quid oportet me facere bonū: magna stultitia est. Scdo est magna ignoātia. Nam tales i telligūt q⁹ in libro predestinatiōis scribatur sic: tantū talis saluabitur. Petr⁹ vel Joannes ⁊c. Jō est verū: immo quecūq; deus ordiat ad aliquē finē: ordinat etiā viā ⁊ modū veniēdi ad illū finē. Ubi gratia de pluuia. Si cras dz pluere: iā ordinat ante de nubib⁹ que eleuank ⁊c. Jdeo liber p̄destinationis sic dicit. Tales saluabunt per bona opa: talis dñs per iustitiā: talis p̄lat⁹ qui intrauit per portā et dat bonū exemplū: talis intrabit ex diligētia aiar. talis dñs per iustitiā: talis diues per miam ⁊c. Dic de quolibz statu ita q⁹ simul est via ⁊ termin⁹ vel finis. Si ergo dimittis viā ostendis q⁹ nō es p̄destinatus. Ad hoc auctoritas Grego. in p̄mo lib. dialogo. qui sic dicit. Obtineri neq; possunt que p̄destinata nō fuerūt ꝫ ea q̄ sancti viri orando efficiūt ita predestinata sunt vt precibus obtineantur. Nam ipsa eterni regni predestinatio ita est a deo disposita: vt ad hoc electi ex labore perueniant: que postulando mereantur accipere quod eis deus ante secula disposuit dare. Hec ille. Ignoātia est ergo dicere q̄d opz me facere bonū: quia hoc est dicere: habeo ire ad talē locū: et q̄d opz me ire p viā: q⁊ aliē nō ires illuc: nisi pviā. Idem de libro prescietie in quo nō scribitur solū: tales dānabunk: sed simul ponitur ibi finis et vita: vñ sic ponitur. Tales dānabuntur per talia mala opera per iniusticiaz talis dñs ⁊c. Et ita de quolibz statu. Nā libero arbitrio cuilibet deus dimisit si vultis saluari vel dānari. Autoritas. Eccli. xv. De⁹ ab initio cōstituit hoīem: ⁊ reliquit illū in manu consilij sui. Ecce. in libertate sui liberi arbitrij: q⁊ p̄destinatio nō aufert liberū arbitrū. Sequitur in auctoritate. Adiecit mandata ⁊ precepta sua. Si volueris mandata conseruare conseruabūt te: ⁊ in perpetuū fidem placitam seruare. Appo suit tibi aquā ⁊ ignē: ad qō volueris porrige manū tuā. Ante hoīem vita ⁊ mors bonū ⁊ malū: quod placuerit ei dabit illi Diceret aliqs. Ergo ibimus ad paradisum: q⁊ oēs volumus ire. Uerū est verbo volumus oēs ire: sed nō facto immo mē tiūtur multi. Unde si dicitis vos ire pari sius ⁊ recipitis viā ad aliā ciuitatē ⁊c. falsum dicitis. Item etiā multi dicūt q⁹ volunt ire ad paradisum: sed recipiūt viam inferni. Unde si dicatur vni supbo. Dicatis: quo vultis ire. O ego volo ire ad paradisum. O et ista est via supbie que tendit ad infernuz. O iā dicitis q⁹ vultis ire ad paradisuz vos estis mēdax: ⁊ sic de ceteris pctis. Ergo ante hoīem vita ⁊ mors i. gloria paradisi ⁊ mors inferni. bonū. ſ. saluationis ⁊ malū. ſ. dānatiōis q̄d placuerit ei dabit illi. Tertio ista rō est maxim⁹ error destruēs primo phiam. quia phi fecerūt librū de virtutib⁹ vt gētes viuerent moral⁊ bene. O ⁊ quare: q⁊ vt perueniremt ad vitā eternā: ⁊ tñ iā scit deus q̄s erit saluat⁹ vel dānat⁹. Dicere g̃ q⁹ pter hoc nō oporteat bñ facere est error q⁊ deus q̄ predestinauit aliquē ad salutē etiā opus per quod saluabit p̄destinauit Item destruit scdo medicinā: q⁊ vocatur medici ad sanitatē habendā ⁊ tñ iam scit deus vtrū iste curabit vel morie. Dicere ergo q⁹ oporteat recipe medicinā fatuuz est: q⁊ deus scit quis per viam medicine habebit sanitatē. Item destruit totaz industriam humanam: q̃re rex congregat exercitū pro victoria: q⁊ iam scit de⁹ si debet habere victoriaz vel nō. Itē destruit totā theologiā ⁊ fidē xp̄ianā: q̃re voluit verbū diuinū incarnari: voluit vt hoīem exaltaret: q⁊ iam sciebat deus qui exaltarentur. Idē de alijs xp̄i operibus discurre. Jdeo sine prescīti sine p̄destiati sum⁹ facienda sunt opera bona: q⁊ nullus pōt saluari nisi per opera bona nec damnari nisi p opera mala. Jdeo. ij. Pe. j. Fratres satagite vt per opera bona certā vestraz vocationē ⁊ electionē faciatis. Ecce pma pars vbi ostendit sapiētia dei de p̄destinatis ⁊ prescitis. Jdeo xp̄s Jo. x. Uos nō estis ex ouibus meis. ¶ Scdo ostēdit de xp̄o sua excellētia supnalis cū dicitur in deis. Uos scz iudei de deorsum estis: ego de superius sum. Uos de mūdo hoc est ego nō suz de hoc mūdo. No. quō de⁹ a

principio mūdi fecit duas scalas creaturarum. Primo vnā spūalium cuius gradus sunt decē. primꝰ seraphin. scdus cherubin. tertius thronus. quartus dñationes. quintus potestates. sextus ⁊utes. septimꝰ p̄ncipatꝰ. octauꝰ archāgeli. nonꝰ angeli: decimus aie ratōales. Scda scala corporalium creaturarum hz etiaz decē gradus. ſ. celū empireū primus. scdus celum crystallinuz. de quo biblia dicit. Et aque q̄ sup celos sunt: ⁊ a phis vocāt primū mobile vbi nulla est stella: ꝫ suo motu mouet totū mundū. Tertius gradus est celū quod dicitur firmamentū in quo includunk celi planetaz qui a phis diuiduntur in septē. quartus ignis. quintus aer. sextus aqua. septimus terra. octauꝰ creature que habēt esse viuere et plāte. nonus creature que habent esse viuere ⁊ sentire: sicut aialia ⁊c. decimus creature que habent esse tm̃: sicut lapides ⁊c. homo est cōpositus de inferioribꝰ gradibꝰ creaturaz spūalium ⁊ corporaliuz. Jdeo dicit christꝰ. Uos de deorsuz estis. Autoritas. Formauit igit deꝰ hoīem de limo terre: ⁊ inspirauit in faciē eius spiraculū vite: ⁊ factus est homo in aiam viuentē. Gen. ij. Ecce infimus gradus creaturarum corporalium. Ego scz persona diuina sum vna super oēs creatutas: vos de deorsum estis: quātuz igit humiliari debemus. Moraliter sivultis cognoscere devobis vel de alijs si estis de illis sursum vel deorsum. attēdatis qūo cognoscitur homo de qua patria est. Qz idiomate cognoscit. Autoritas. Judic. xij. Ui de historiam de Jepte: qui fuit capitaneus galaaditarum ⁊ manasse cōtra filios amon: quos percussit ⁊ interfecit: tūc cōgregati sunt effrate indignati ꝓtra eū eo q⁹ nō vocasset eos ad preliū cū eo ⁊ volebant incēdere domum eius. Ipse autem Jeptevocatis cunctis viris galaad: multos de effraim iterfecit ⁊ posuit se advada iordanis vbi reliqui trāsire debebant ⁊ quādo venieb̄t aliqui de effraim qui volebāt trāsire dicebāt advnūquēq; nūquid effrateus es? Quo dicente nō sum. Interrogabant eum. Dic ergo sboleth: quod interpretatur spica. Ipsi autem respōdebāt theboleth. nō valētes exprime re spicam eadem litera ⁊ statim apprehensum iugulabant et interfecerunt de effraym q̄dragintaduo milia ⁊c. Et nota quot milia fuerunt occisi. Item etiam in nouo testamento habetur de petro interrogato si erat discipul⁹ christi. Math. xxvj. Qui dixerunt. Tu ex illis es. nām̃ loquela tua manifestū te facit. Ita dico vobis. vultis cognoscere de aliq̄ vtrū est de superius scz de p̄destinatis: attēdat (idioma q̄. loquik: idioma paradisi est illud de quo dicit ps. Beati qui habitāt in domo tua dñe: in secula seculoꝝ laudabūt te. ps. lxxxiij. Laudare deū est linguagiū paradisi. Jdeo quādo de te vl̄ alio vides q⁹ placet tibi orare ⁊ deū laudare: potest dici. tu ex illis es. Idem de sacerdote vel religioso q̄ dicit deuote horas suas. Nota per omnia de ceteris. Linguagiuz inferni est illud de quo ioānes Apoc. xvj. Estuauerūt hoies estu magno⁊ blasphemauerūt nomen dei habētis potestatez super has plagas. Si ergo vis scire de te vel alio vtr̄ es p̄scitus vel reprobatus respice quod linguagiuz loquitur si iurat enormiter: blasphemat: renegat ⁊c. tu ex illis es: scilz dānatis prescitis. Nam ⁊ loquela tua ⁊c. Uir multū iurans implebitur iniquitate. Eccli. xxiij. Jdeo deus ꝙqueritur de rectoribus ⁊ gubernatoribus. Esa. lj. Dñatores ppli mei iniquе agunt dicit dñs: ⁊ iugiter tota die nomē meū blasphemat. Si enim aliquis male loqueretur de rege: statim puniretur: ꝫ de deo oēs possunt male loqui et nullus corrigit. Jdeo ⁊ male eueniet rectoribus ⁊ gubernatoribus ex eo q⁊ sustinent ⁊c. Tertio in parlamento christi cuz iudeis ostenditur sua eminentia principalis. de qua thema. multa habeo ⁊c. Ista multa sumi possunt per similitudinem boni iudicis: qui anteq̄ dat sniam multa facit ⁊ multa loquik. Primo facit. pcessus. Scdo dat defensiones iuris. Tertio examinat pcessum. Quarto dat sniam. Sic de vobis primo fit processus. q̄n aliquis facit aliquod bonū opus statim scribit in libro. pcessus ꝙscientie. Uerbi gratia. si q̄s orat opus trāsit: sed scriptura remanet: idem de elemosyna ⁊ ieiunio. Autoritas. Cū gētes que legē nō hñt naturaliter ea que legis sunt facūt: eiusmodi legē nō habētes ipi sibi sunt lex: qui ostendunt opus legis scriptuz in cordib⁹ suis testimoniū reddēte illis ꝙsciētia ipsoruz

Rom.ij. Nota gentes: scz ignorantes legem z scripturā. Idē de malis opibus si maledixeritis alicui: opus transit: scriptura manet. Autoritas. ps. cxxxviij. Imperfectum meū viderunt oculi tui: z in libro tuo omnes. s. defectus scribentur. Nota oēs ꝛc. Ecce de ꝑmo. Multa habeo devobis loqui faciendo processum. Secundo dat defensiones iuris. scz quatuor: quibus nos possumus defendere cōtra oēs defectus z inimicos impugnantes nos. Prima est peccatoꝝ cōtritio. Autoritas. Recogitabo tibi omnes annos meos in amaritudine aīe mee. Esa. xxxviij. Scōa est propositum emendandi. Jo. viij. Vade scz ad paradisum: z iam amplius noli peccare. Tertia est oris confessio. In iudicio humano confitenti datur condēnatiua sentētia: sed in iudicio diuino datur sententia absolutoria. Ideo dicit scriptura. Qui abscondit scelera sua non diriget̄ur. Qui autē confessus fuerit z relinquerit ea: misericordiā cōsequet̄ur. Prouerb. xxviij. Quarta defensio est penitentialis afflictio: scz seruare penitentiam a confessore iniunctam: que nō debet dari contra volūtatem. Et ratio est: ille qui dimittit damnabiℓ. Et in iudicio talis poterit dicere xp̄o. Feci iudicium scz in confessione: z iustitiam per penitentiā. Ideo non tradas me calumniantibus me. ps. cxviij. Tertio tenetur consilium z examinantur merita scilz quādo anima egressa est a corpore: statim venit angelus ad christū dicens. Domine quid fiet de anima ista. Et christus tenet consilium cum beata virgine maria z sanctis ꝛc. De isto ꝓsilio christus ait. Qui dixerit fratri suo racha: reus erit consilio. Matthe. v. Racha est dictio despicientis. Ideo dicit. Multa habeo devobis loqui ꝛc. Quarto habet iudicare. Si homo moritur in peccato dicit christus angelis. Seruū inutilem nonvestitum veste nuptiali. Ligatis manibus z pedibus ꝛc. Mathei. xxv. Deinde dicit demonib⁹ ꝛc. z vos mittite eos in tenebras exteriores: z ibi erit fletꝰ z stridor dentium. Si ꝙ decedat in gratia dicit christus. Fuge serue bone z fidelis ꝛc. Ecce quare dicit multa habeo de vobis loqui.

¶ Feria scōa post dominicam Reminiscere. Sermo. ij.

Go que placita sunt ei facio semp. Textualiter habetur Joan. viij. Recitatiue autez in euāgelio hodierno. Sā ctū euāgeliū hodiernuz ꝙtinet pulchꝝ colloquium inter iesum z iudeos in quo christus ōclarat quatuor excellentias de seipso altissimas.

Prima est humanitas temporalis.
Secunda diuinitas eternalis.
Tertia autoritas iudicialis.
Quarta benignitas vniuersalis.

¶ Et in his fundamentaliter cōsistit fides. De vltima: quia se voluit humiliare in cōplendo patris voluntatem dicit thema. Ego que placita ꝛc. ¶ Primo ergo xp̄s docuit suam verā humanitatem temporalem: quia verus homo erat. Et hoc inq̄t. Ego vado z queretis me: z in peccato vestro moriemini. z quo ego vado vos nō potestis venire. Et ista est ꝑma pars Notate qūo christus ostendit suam humanitatez. Et nota hic secreta. Nota declarationez. Ego vado. Nam ire z mutare non est diuinitatis: qz immutabilis et inuariabilis est. vt dicit sanctus Tho. j. parte. q. ix. articu. j. z. ij. Sed oportebat humanitatem temporalem quam accepit in vtero virginis Marie cūdo de etate in etatem de tempore in tempus mutari. Et sic xp̄s loquiℓ de sua humanitate ꝛm quam ibat sequendo cursum temporis: z ista est humanitas vera: qz semper homo vadit: siue dormiat: siue quiescat. Et potes videre exemplum quando aliqs est in flumine vel in mari ꝙfecens vadit in barcha: z fluuen est tempus qđ currit plus ꝙ aliqđ fluuen. Videas nūc ꝙtum currit sol dum predico in quo tempus figuratur. Et dico certe q plus milleviēb⁹ ꝙ hincvsqz romā. z isto modo venimus ad mortem ergo noster statꝰ nō est semper. ideo dicitur. Homo natus de muliere breuiviuens tēpore: repleℓ multis miserijs ꝛc. Job. xiiij. Nā si adā vsqz nūc vixisset: parū plus vixisset vel minus septem milibus annoꝝ. Nam tantuz est q mundus creatus fuit: sed parumviuimus nos hodiernis temporibus. Vide quid ibi dicitur. Et quasi flos egreditur z cōteritur. Statim quando puer est natus incipit ire: siue dormiat: siue vigilet: comedat vel bibat semp vadit. Vita enim ista nō est nisi via. Christus igiℓ loquēs de eius humanitate dicit. Ego vado ꝛm quā ibat sequēdo cursum temporis. Ecce ergo quomodo ostēdit suā humanitatem: quia ego vado. Et circa hoc possent dicere iudei. Vide quomodo potest eē q qui firmus stat q vadat. cū ergo deꝰ sit immutabilis ꝛm illud Malach. iij. Ego dñs z nō mutor. quomodo ergo ꝛc. Sed dic vt dixi. Et iō dicit in passione. Matt. xxvj. Filius quidez hominis vadit sicut scriptum est de illo. Ue autez homini illi per quē filius hois tradetur. Bonū erat ei si natus non fuisset homo ille. Respondens autē iudas qui tradidit eum dixit. Nunquid ego sum rabbi. ait. Tu dixisti. Post hoc xp̄s fecit iter suūvsqz ad mortē. z per iudeos fuit quesitus. z adhuc illuz querūt: non tamen re sed noie: qz adhuc messiam expectāt: non tamē in persona. Nam ipsimet iudei in eoꝝ talmut oēs rabini z doctores sue legis ꝓ certo hūt q tempus messie iaz venit: z xp̄m recipere noluerunt sed receperunt ioānem qui de christo dixit eis aliqua z credebāt. Et ideo dicit Mat. xxj. Videntes eum dixerunt. Hic est heres. Uenite occidam⁹ eū: z habebim⁹ hereditatē eius ꝛc. sed non receperūt xp̄m dicentes: qz contra suam legem predicabat. Et dicit talmut q receperunt quendam ꝓ messia qui vocabatur barchabam. i. filius falsitatis post mortem christi: z illū tenuerunt triginta annis ꝓ messia: z illū occiderunt. Sed tēpus finituz erat. Et ideo quia populo dixerant tempus finitū esse: aliū incantatorem elegerūt qui dicebatur hancobā: qui idē vt ille alijs triginta ānis vixit et regnauit: sed ab eis fuit decollatus. Nomine ergo messiam querebāt scz xp̄m: ꝛ non persona. Et ideo in terram vbi iudei habitabant. venit quidam dicens se esse messiam: z ꝓ signo dixit q ipe diuideret mare per mediū: z hoc posset facere diabolus si deꝰ nō resisteret: z diuisit mare: z qñ tenuit illos oēs submersit. Et ecce iam habēt tres. Item in castella quidā nigromāticus dixit se messiaz eē. z dixit eis q oēs venirent ad talē montem z in nube portaret eos oēs ad terrā ꝓmissiōis: z ad finē destruxit eos. Et dico vobis q ipsi acciperent vnū diabolus si veniret: qz iā volebant accipere tabicu lanum qui non erat iudeus z acciperent quēcūqz sic facientem. Et isto modo acciᵖiēt antixp̄m. Et ideo dixit eis xp̄s: queretis me. nō in persona: sed in nomine: z nō inuenietis in ꝑsona: sed morte moriemini: scz in peccato vestro infidelitatis. Et quo vado nō potestis venire ad gl̄iaz scz imortalitatis ibat: qz passibilis erat. ideo dicit Lu. xxiiij. Nōne hec oportuit pati xp̄m: z ita intrare in gl̄iā suam ꝛc. z ideo nō potestis: sed in peccato vestro moriemini. Dixerūt ergo iudei. Nūquid interficiet semetipm: qz dicit quo ego vado nō ꝛc. Modus est loquendi superborum dicentium. Non poteritis euadere de manu mea nisi ꝑ mortē. ita fuit de iudeis qui postq̄z xp̄s dixit. Quo ego vado ꝛc. elati in superbiam dixerūt. nisi alius occidat eum a nostris manibus non euadet quasi imponētes ei vt vellet se interficere. Sed circa hoc videam⁹ moraliter sup hoc quod dicitur. Nunquid interficiet semetipsum. Ecce peccatum est seipsuz occidere. Nota quatuor gradus personaꝝ que occidunt seipsas. Quidā per indiscretionē. Quidā per diabolicam tētationem. Quidā per odiū vel inuidiam Quidā per finalem desperationē. Quartum gradum occidendi seipsuz iudei imponebant xp̄o dicentes. Nūquid interficiet semetipsum: scz desperando vt effugiat manus nostras. Et si aliquis dicat aliquis interficiet mihi patrem parcā ei. Vide dupliciter parcitur inimico. Nam ex vna parte est necessaria misericordia. Ex alia parte misericordia voluntaria. Necessariū est q odium ꝓpcias extra te: qz animā occidit habendo ꝓpositū q nō noceres illi si etiā reperires eum dormiētem. Voluntaria est dimittere ꝓcessum z non requirere iusticiā. Uñ ista potes petere: scz per iusticiā non querendo vindictā que deo debeℓ. Jō dr̄ ad Ro. xij. Mihi vindictā z ego retribuā dicit dñs. Sz si esurierit inimicꝰ tuꝰ ciba illū: si sitit potū da illi. Hoc em̄ faciēs carbones ignis cōgeres sup caput eiꝰ. Noli vinci a malo ꝛ vince i bono malū ꝛc. Sz si remitteres ꝓ miaz volūtariā esset maximū meritum. Ecce g isto mō itelligas cū dico q q̄s dz iniuriā ꝓximo suo relaxare z parcere: sci

licet quo ad vindictā. Jō xp̄us ait. Mat. xviij. Sic ⁊ pater meus celestis faciet vobis: si nō remiseritis vnusquisq; fratri suo de cordibus vestris. ¶ Secūda ē diuinitas eternalis. Jsta secūda pars ē subtilior. Dicit em̄. Uos ó deorsuz estis ⁊ ego de supernis suz: q̄ loquor vobis: ⁊ hoc de diuinitate. Et videtis hic subtilia secreta. nā vos hic debetis cogitare deū trinitatē esse eternum fontem ex quo emanauerūt duo fiumina. i. due species creaturarum corporaliū ⁊ icorporaliū: ⁊ quodlibet flumen habet decē gradus. Jn spiritualiḇ gradibus. Primꝰ gradus est seraphinorum ⁊ sunt plures q̄z homies i vniuerso mundo. Secūs est cherubinoꝝ iā non in tam magno numero: ⁊ per cōsequens in quolibet minus discurrēdo. Tertiꝰ gradus est thronoꝝ. quartus est dñationū. quintus est virtutū. sextus est potestatū. septimus est principatuū. octauus est archangeloꝝ. nonus angeloꝝ. decimus et infimus est aiarum rationabiliū. Et iste sunt creature spirituales. Et istū est vnū fiumē. Aliud fiumē etiā cōtinet alios decem gradus. Primus est celū empireū: ⁊ istud est superius ⁊ imobile: ⁊ de illo philosophi nō habuerūt cognitionē: ⁊ illud pulchriꝰ est oīa creatura corporali. Secūdus gradus ds̄ crystallinum vbi aque sunt cōgellate ⁊ istud cognouerūt ph̄i: et istud appellatur primū mobile: q̄ quotidie mouetur. Tertius dicitur firmamentum: quod theologi sic appellāt: sed ph̄i dicūt celū stellatū. Quartus dicit ignis. Quintus aeris. Sextus aque. Septimꝰ terre. Octauus creaturarū sensibilium: sicut sūt pisces ⁊ aialia. Nonꝰ creaturaꝝ vegetabiliū nō sensibilium: sicut arboꝝ. Decimꝰ ē creaturaꝝ nō vegetabiliū isensibiliū sicut sūt lapides. Mō ē vidēdū ex quibus hō fuit formatus. Et dico vobis q̄ ex inferioribus: sz ex luto ⁊ aia: et ideo de deorsum estis vos: ego d̄ superiꝰ sum: ⁊ ideo dicit Gen. ij. Formauit deus hoiem de limo terre: quātū ad corpus: ⁊ inspirauit in faciē eius spiraculū vite quātū ad aiam ⁊c. Ex limo igitur nō de aliquo corpore celesti ⁊ aia: ⁊ sic de inferioribꝰ. Quid ergo de pompis das: q̄ de inferioribus. Sed posset queri quid de xp̄o. Uide i eo erat diuinitas ⁊ sic de superius. Sz quo ad humanitatē est etiam differentia: q̄ etiā de hoc mūdo. Jdeo ór. s. Jo. ij. Offe quod est in mūdo concupiscētia carnis est: et cōcupiscentia oculoꝝ: ⁊ superbia vite. Et ideo ór: q̄ de hoc mūdo estis non differtis a xp̄o etiā i humanitate: ⁊ ideo ór. Nisi crediderit is q̄ ego sum moriemini. Uide ergo q̄ eē tm̄ competit soli deo. Ponamus q̄ in aliquo castro sit aliquis homo diues ⁊ oēs alij sint paupes: ⁊ q̄ iste diues mutuet alijs ad fenꝰ diuitias: ꝯtates pecunie ad certuz tēpus. Ponamꝰ q̄ etiā sub pena mortis: modo constat q̄ alij q̄ lucrati sunt erūt diuites. certe non forti obligatiōis vinculo q̄libet est astrictus fz solum dñs est diues. Sic esse est mihi cōcessum a deo: ⁊ de isto habeo reddere rationē sub pena mortis: sz sub pena inferni. Certū est q̄ nō habeo esse: sed est mihi cōcessū a deo: ⁊ q̄ de isto habeo reddere rationē: ergo solus deus. ⁊ ideo dicitur. Si nō crediderit is quia ego suz moriemini in peccato vestro. Et iō Exo. ij. ór q̄ cū deꝰ misisset moysen ad iudeos dixit ei. Ecce ego vadā ad filios israel ⁊ dicā eis. Deus patrū vestroꝝ misit me ad vos. Si dixerint mihi: q̄ est nomen eius: quid dicaz eis. Dixit dñs ad moysen. Ego sum qui sum. sic dices filijs isr̄l. Qui est misit me ad vos. Ecce hic ergo quomodo docet diuinitatez: vide q̄nverba ligant vt cathena: ⁊ dixit in plurali in peccatis. Sap. ij. Excecauit em̄ illos malicia eoꝝ. Sequit. Dicebant ergo ei. Tu quis es. Dixit eis iesus. Principiuz qui et loquor vobis. quasi dicat. Nonne incipit testamentū vetus. Jn principio creauit deus celū ⁊ terrā: quasi dicēdo. Ego sum illud principiuz. Unde in p̄o. cir. sz dixit dñs dño meo. in p̄su. Tecū principium in die virtutis tue in splendoribus sanctoꝝ ex vtero añ luciferū genui te. q. d. in die virtutis tue est illa dies incarnationis: passiōis: resurrectionis ⁊c. ⁊ tu es illud principiū. Et vbi cognoscit in splendoribus sctoꝝ. Ecce ergo speculando secūdam partem. Sed circa hoc videdum est moraliter super hoc quod dicit. Non sum de hoc mūdo: ⁊ vide signū si hic est aliquis homo qui nō curet emere hospitium vel ducere vxorem: sed quid in aliū locum mittit vel ad aliam ciuitatem sua bona: iste non dicetur ciuis istius ciuitatis: secus est si: facit per contrarium. Ita

potestis cognoscere quis sit de hoc mundo vel de alio. Persone que non curāt de hoc mūdo: sed de meritis ⁊c. ⁊ totum qō habent mittūt in aliū mūdū. s. p mēsam nūmulariorꝝ per elemosynas ⁊c. Tales sunt de alio mūdo. Mense nūmulariorū sunt manus paperū. Et quicunq; talis est prudenter agit. Et ideo dicitur Mat. xix. Uade ⁊ vende oia q̄ habes ⁊ da pauperiḇ ⁊ habebis thesaurū in celo. Et iō vos clerici qui prebendā habetis non in carceretis pecunias vestras fz date pauperibus ⁊ tūc dicet tibi. nō es de hoc mū do benedictus est qui retēta vite necessitate distribuit ⁊ trāsmittit ad aliū mūdū pecunias. Et nō solū clerici: immo ⁊ laici hoc practicare debēt dando filijs bonaz doctrinā. Et cum apli dixerūt. Ecce nos reliquimus oīa ⁊c. Matth. xix. dixit eis xp̄us. Non estis de hoc mundo. Joā. xv. Sed illis qui totaliter curāt de hoc mūdo ⁊ nihil de alio dicit. Uos de hoc mundo estis. iō cū hoc mūdo pibitis. Jō beatus Joannes dans optimū consiliū dicit j. Joā. ij. Nolite diligere mundū neq; ea que in mundo sunt. Nō ergo curetis de hoc mūdo. Nam dico q̄ cito ⁊ bene cito erit finis huiꝰ mundi: quia subdit Joannes: q̄ mūdus trāsit ⁊ cōcupiscentia eiꝰ. Et ita predico frangendo quotidie caput meū. Et hec de secunda parte. Tertia excellētia est autoritas iudicialis. nā ostensa humanitate ⁊ diuinitate: ostēdit autoritatē iudicij vniuersalis dicēs. multa habeo de vobis loq̄ ⁊ iudicare: sed qui me misit verax ē ⁊ ego que audiui ab eo hec loquor in mūdo. Et nō cognouerunt ⁊c. Uide hic secretū multū speculatiuū et morale insimul. Nam primo dicit loqui: post dicit iudicare: q̄ tenet modum iusti iudicis: qui nō debet precipitare sententiā: fz prius debet loq̄ ⁊ tenere colloquiū i. debet partes audire ⁊ examiare. Et iō priꝰ est faciēdus pcessus dando iuris defensiones. Iste pcessus quotidie fit nobis Nam quoties q̄s bone operatur vel male fit pcessus. Exēplū. Si aliquis est hodie qui de mane fecit orationē ⁊ illō dulciter ⁊ deuote. Et ideo dicit dauid i p̄s. cxviij. Quā dulcia fauciḇ meis eloquia tua: sup mel ori meo. Ecce q̄ facta oratione iam elapsa est: sed pcessus vel meritū remanet in scriptura videlicz libelli. Iterū si aliquid pauperibus dedisti cogitando facto ⁊c. Et ideo dicitur ad Romanos. ij. Cū em̄ gentes que legē nō habent naturaliter ea que legis sunt faciunt eiusmodi legē nō habētes ipsi sibi sunt lex: qui ostendunt opus legis scriptum in cordibus suis testimoniū reddēte illis cōsciētia ipsoꝝ: ⁊ inter se inuicem cogitationū accusantiū aut etiā defendētiū in die cū iudicabit deus occulta hominum. Econtra de malis. Nā si hodie peccasti ⁊ non orasti scriptum est in pcessu siue facto siue ore peccasti siue cogitatiōe oia scribūtur. Et ideo dicit Dauid in. p̄s. cxxxviij. Imperfectū meū viderunt oculi tui: ⁊ in libro tuo oēs scribētur ⁊c. Ergo videte p cessum circa hoc qō dicit. Multa habeo de vobis loqui. Sed adhuc dant nobis defensiones iuris: que sunt sz tēpus nobis datum ad penitētiā: ⁊ ad consilia accipiēda. ⁊ durat hec defensiovsq; ad mortē: ⁊ hoc ppt benignitatē dei. Nā cū peccauit maior angelorum ⁊ alij angeli: processus subito fuit factꝰ sine datis defensionibus: imo sine aliquo momēto incōtinēti: ⁊ ideo habetur Luce. x. Uidebam sathanā sicut fulgur de celo cadentē. Ecce dedi vobis potestatē calcandi sup serpentes: intellige infernales: ⁊ sup omnē virtutē inimici: ⁊ nihil vobis nocebit: ecce qualiter nobis defensiones ⁊ tempus dantur: quia quot annis vixisti in peccato ⁊ audisti sermones ⁊ p̄silia: ⁊ ideo scribitur. Sapientie. xij. c. Tu autem dominator virtutis cū tranquillitate iudicas et cum magna reuerentia disponis nos. Jn posterum postq̄ renūciamus defensionibꝰ nostris nobis datis: ⁊ aia exit de corpore ⁊ nō fecisti penitētiā christus dicet. Uideamus processuz quomā anima ipsamet portat cōscientiā ⁊ culpam ⁊ nequitiā: ⁊ dicetur ab omnibus vadat ad inferos: tunc datur sentētia. ⁊ ideo dicit Multa habeo ⁊c. Suscipite ergo iurꝫ de fensionem. Nam dicitur ad romanos secundo. Ignoras quoniā benignitas dei ad penitentiam te adducit. ſm autē duriciam tuam ⁊ impenitens cor tuum thesaurizas tibi iram in die ire ⁊ reuelationis iusti iudicij dei qui reddet vnicuiq; ſm opera eius et ecce tertiā partem. Uenio ad quartam partem in qua ostendit benignitatem vniuersalem vt dicitur in

Universidad de Deusto Biblioteca

themate. Ego que placita sunt ꝛc. dicit enim in textu. Cum exaltaueritis filium hominis tunc cognoscetis: quia ego sum ⁊ a meipso facio nihil: ſ3 sicut docuit me pater hec loquor: ⁊ q̃ me misit mecuꝫ est ⁊ nõ reliquit me solũ: qꝛ ego que placita sunt ei facio semper. Ubi sex noticias eis dedit: sed nõ cognouerũt donec fuit crucifixus cum viderunt solem eclypsatũ: et lunã ⁊ stellas: ⁊ velum templi scissum: et multa alia signa contra naturã ꝫm verã opiniõez doctrinã theologoꝝ. Et tũc dixit cẽturio. Uere filj dei erat iste. Et ita Lucas dicit. Et ois turba eorum q̃ simul aderãt ad spectaculũ ⁊ videbãt q̃ fiebãt percutientes pectora sua reuertebantur Luc. xxiij. Tũc ergo cognouerũt ⁊ nõ ante dicẽdo. Tu homo cũ iis facis reipsum deũ. Jo. x. Hic moralit diceret aliqs ostẽdatis nobis quõ deo placebimus. Uide duabꝰ autoritatibꝰ. Prima in. ps. cxlvj. ꝛc. Nõ in fortitudie eq̃ volũtatẽ habebit neq̃ in tibijs viri bñplacitũ erit ei. Sed in quo beneplacitũ est dño: super timentes eũ: ⁊ in eis q̃ sperãt super mia eiꝰ ꝛc. Equus dicitur corpus homis. Nã sicut equus debet regi per militẽ habẽdo frenũ ⁊ duo calcaria. sic est de corpore. Naz si corpus vult currere ad libidines et ad alia peccata debet habere frenũ contra gulã: luxuriã: ⁊ contra alia vitia faciẽdo abstinẽtiã: ieiunando in pane ⁊ aqua: dimittẽdo cenã ⁊ milta alia. Jtẽ dz habere duo calcaria. ita q̃ si equus est piger ad bonũ ⁊ promptus ad malũ: tãgat ⁊ refrenet eũ calcari pedis dextri amore dicẽs. Laboza qꝛ hẽbis regnũ. Si hoc non sufficit: percutiatur calcari pedis siniſtri. s. timore dãnatiõis ⁊ pene inferni dicẽdo. si nõ feceris bonũ dãnaberis. Et isto mõ corpus dz regi sicut equus. Et ideo dicit Esa. xxxj. Egyptus hõ ⁊ nõ deus: ⁊ equi eoꝝ caro ⁊ nõ spiritus. Et dicit: nõ in fortitudine vide nõ fortes sed ieiunantes ⁊ debilitãtes se placent deo. Et iõ dicitur: neq̃ in tibijs viri bñplacitus erit ei. Jste tibie dicũtur honor: officiũ placita: gaudia diuitie: ⁊ bona tẽporalia q̃ interdum sunt occasio ad damnãdũ alias. Et iste tibie frangunt si diuitie diuiduntur inter pauperes ⁊ q̃ honor refutet. Sz q̃d placet dño aut bñplacitũ est dño: vt faciamꝰ pniaz: nõ vt iudas q̃ se suspẽdit desperãdo. Faciamꝰ ergo penitẽtiã ⁊ speremus in dño. Jdeo paulus dicit ad Roma. xij. Obsecro itaq̃ vos fratres per misericordiã dei vt exhibeatis corpora vestra hostiam viuentẽ: sanctam deo placentẽ rationabile obsequiũ vestrũ. Jdeo faciatis penitentiã non corpus occidẽdo: sed carnẽ mortificando. Et ideo placeat dño iesu xpo vt suã volũtatẽ implentes ad celestem gloriã possimus peruenire. Amen.

¶ Feria.iij.post.ij.dñicam.xl. Sermo.j.

Surge ⁊ vade in sareptã sidoniorũ. iij. Regum xvij. Tempus istud quadragesimal: et thema dãt mihi motiuũ de q̃dã materia pdicandi multũ vtili ⁊ necessaria psone que stat in peccato mortali et mala vita quõ poterit exire peccatũ p gratiaz dei. Sed primo salutetur ꝛc. Surge ꝛc. Hoc verbũ ad literam est dictũ helie pphẽ sub tali modo. Sciẽdũ q̃ semel in regno israel fuit tãta siccitas: q̃ per tres annos cũ dimidio nõ pluit. Nõ pluit annis tribus ⁊ mẽsibꝰ sex. Lu. iij. ⁊ Jacobi. v. intantũ q̃ aues ⁊ iumenta moriebant fame. Deus volẽs puidere ne helias morerẽ: dixit sibi. Surge ⁊ vade in sareptã sidoniorũz. Surge. s. si vis vinere: ⁊ recede hinc ⁊ vade ꝛc. Sz hoc ꝫbũ volumꝰ ptractare iuxta intellectũ tropologicũ: vel moralem sciẽdũ ẽ igit q̃ terra israel vbi fames est significat statuz pcti mortal. In quo statu anima moritur fame: qꝛ q̃diu stat cuz corde impenitẽti nullũ meritũ hz de bonis que facit. Iz homo ieiunet. naz bona opera sunt anime esce. Juxta illud Joã. iij. Meus cibus est vt faciã voluntatem patris mei qui in celis est. Sed ne aliqs vestruz dicat. Exquo nullum meritũ habemus de bonis: ergo dimittam ꝛc. Hoc nõ valet imo tũc aiari dz ad plura faciẽdũ: qꝛ licet nõ sint meritoria gloriẽ: tñ nõ sunt sine remuneratiõe in hoc mũdo: qꝛ valẽt ad oia preterq̃ ad gloriã. Uñ ex illis dabit tibi sanitatẽ: prosperitatem ꝛc. ⁊ quod magis est: si cõtinuaueris bonuz opus retrahet te de pctõ nec pmittet te mori in mortali: sed illa opera disponent te ad gloriam. Unde quando anima venit ad celos ⁊ dabitur sibi gloria si velit remunerationẽ de operibus factis in

statu peccati mortalis: nõ obtineret vt pz de paulo ⁊ maria magdalena ⁊ aliꝫ qui in statu peccati mortalis multa bona fecerũt de q̃bus nullã remunerationẽ habuerunt in gloria. Jdeo in hoc statu anima morit fame. Autoritas. Dicebat xps Ego sum vitis vera ⁊ vos palmites: q̃ manet in me ego in eo. h̃ fert fructũ multũ qꝛ sine me nihil potestis facere. Joã. xv. Si ergo volumus viuere vadamus in sareptã sydoniorum. i. penitentiã. Sarepta interptat tribulatio. sidoniorũ venatio: qꝛ penitẽtes venant merita gliam ⁊ gratiã. Juxtã illud Mat. xxv. ⁊ Luc. xix. omni habenti. s. gratiam ⁊ penitentiã dabitur sz occasio merẽdi ⁊ abũdabit. Omni aũt q̃ nõ habet ⁊ quod videtur habere sz naturalẽ auferet ab eo. Ergo surge peccator q̃ iaces i malavita vade ꝛc. Juxta intellectũ spũalem modo videamus quo modo surgat psona q̃ diu dormiuit i peccato mortali. Hoc dicit apls sic breuiter ad Ephe. v. dicẽs. Surge q̃ dormis. idest tot anni sunt ꝛc. ⁊ exurge a mortuis ⁊ illuminabit te xps. Uidete itaq̃ frẽs qũo caute ambuletis: non quasi insipientes: sed vt sapiẽtes redimentes tps: qm̃ dies mali sunt. Propterea nolite fieri imprudentes: sed intelligẽtes que sit voluntas dei ⁊ nolite inebriari vino in quo est luxuria. Multũ dormit homo qui p vnum diẽ dormit vel p duos vel p tres: sed multis annis dormis in peccatis: ideo surge ꝛc. Modum surgendi a peccatis declarabo vobis per simile de persona soleñi. Surgẽs de dormitiõe facit octo. Primo aperit oculos. scõo sedet in lecto: tertio incipit seuestire: quarto exit de lecto: qnto ex motu expuit: sexto calciat se: septio cingit se. octauo lauat manus. Sic ergo surgere a pctõ est surgere a dormitione. Et ista octo dz facere peccator. Prio aperit oculos dicẽs. Hora est iã nos de somno surgere. Si quis vult surgere a peccatis dz aperire oculos anime ⁊ cognoscere peccata. Heu quot sunt qui viuunt i peccatis ⁊ nõ cognoscũt: tales dormiũt. Sed q̃n claritas gre dei ipm incipit illuminare: tũc scit suã malam vitam ⁊ dicit O miser sum plagatus ⁊ nisi cognoscat infirmus vulnera: nõ curat de medicina sed q̃n cognoscit: tunc querit medicinam Jdez de peccatore. Uerbi gra. de aliquo religioso: qui diu vixerit vt ceteri pprietarius: sed quãdo radio diuine gratie illuminat cogitando peccata tunc dicit. O miser: q̃d erit de me tot anni sunt q̃ portaui habitum religionis ⁊ adhuc nõ seruaui vota ꝛc. Idẽ de sardotibus laicis et mulieribus. laboraui in hoc mundo pro temporalibus per tot annos: ⁊ nihil pro spũalibus. O miser. Jdeo dauid qui dormiuit p annũ in peccato adulterij ⁊ homicidij: nec habebat cogitationẽ de peccatis: sed q̃n incepit cognoscere vt haberẽt ij. Regũ. xij. cepit clamare. Peccaui dño. Amplius. i. largiter. laua me dñe ab iniquitate mea: ⁊ a peccato meo mũda me. Qm̃ iniquitatẽ meã ego cognosco: ⁊ peccatũ meum ꝓtra me est semper. Tibi soli peccaui ⁊ malũ coram te feci: vt iustificeris in sermonibus tuis: ⁊ vincas cum iudicaris. Ho. l. Uñ Seneca cognitio morbi est initium sanitatis. Sic ergo quilibet vestrum aperiat oculos: quia hora est iam nos de somno surgere. Cogitet quilibꝫ. Jam videamus ergo iurta statum anivno ego bñ an male. Ego sum religiosus ⁊ sacerdos aperi ḡ oculos tuos ꝛc. Scõo qui surgit sedet in lecto habẽs vnã partẽ corpis superius rectã ⁊ aliaz curuam inferius sedendo. Hoc significat ꝓtritionẽ que in duobus ꝓsistit. Unũ est versus inferius sz dolor de peccatis in hoc mundo sed non est contritio sed materia contritiõis. Nã aliud est forma que dat esse rei. s. contritio idest dolor ille qui est de peccatis respectu dei quem offendit. al's si homo haberet tñ dolorez de peccatis q̃ fieret sed non ꝓpter deum: attritio est sed non ꝓtritio: que nõ sufficit ad salutionẽ. verbigratia. Si quis dolet de peccatis propter periculum corporis vel fame vel bonorũ quod sibi imminet ⁊ plorat. nihil valet quia totum facit inferius verbigratia. si religiosus dolet q̃ nõ seruauit regulam: quia prelatus vult eum icarcerare nõ valet: sz respectu dei. o miser tantam gratiã fecit mihi deus q̃ elegit me in suo seruitio in ista sancta religione extrahens me de mundo ⁊ de faucibꝰ mũdi vbi sunt tot male bestie et posuit me in viridario religionis ⁊ ego non seruaui ꝛc. Hec est ꝓtritio. Idẽ de sacerdote. Jtẽ si quis sit sentẽtiatus ⁊ cogitat vxor ⁊ filij sunt cõfusi ⁊ plorat ⁊ petit ve-

nlam:nonvalet:qz solū est attritio. Sed si dolet respectu dei dicēs. Dñe tu creasti mevt seruirē tibi:z ego seruiui diabolo.Redemisti mevt essem tuus:z ego dedi me diabolo. Lauasti me in baptismo z ego sordidaui me.Dedisti p̄cepta que seruarē:vt seruādo possem saluari:z ego nō seruaui p̄cepta tua sed diaboli:z ecce quod ego feci offendēs te ꝛc.vera est cōtritio:hñs materiā.s. dolorē ō peccatis z formā.s.respectū dei. De hoc autoritas. Esa.xxxviij. Recogitabo tibi oēs annos meos in amaritudine aie mee. Domine si sic viuit z in talibus vita spūs mei correpies me z viuificabis me ꝛc. Nota tibi: non mūdo:nō yxori:nō filio ꝛc. Domine si sic viuitur z in talibus vita spirit⁹ mei. Nota adiectiuū sine substantiuo in talibus.s.respectibus.s. dolere de peccatis z respectib⁹ dei.Tertio surgit de lecto: nō nudus ꝫ vestit⁹ camisia sua vel diploide Ecce emendādi p̄positū : qz in puncto quo recipit voluntatē emendādi vitā suā iam incipit indui. Autoritas. Si em̄ voluntas ꝓmpta est : ꝓm id qō habet acceptā est nō ꝫ id qō nō habz.ij. Cor.viij. Uerbigratia. Si aliquis perdidit ꝓginitatē:impossibile est q̄ sit virgo. Hieronymus. Audacter loquor ꝛc. qz includit cōtradictionē. De hoc sctūs Tho.s.pte.q. xxv.arti.v.q̄ dicit q̄ p̄terita nō fuisse cōtradictionē implicat:vñ p̄terita nō fuisse nō subiacet diuine potentie. Hoc idē dicit sanctus Aug.cōtra faustum. Et phs vj. Ethicoꝝ dicit q̄ hoc solo p̄uat⁹ deꝰ ingenita facere que sunt facta. Uerus vt dicit sanctus Tho.vbi.ā. in solutiōe ad tertiū q̄ oēm corruptionē mētis z corpis deus auferre potest a muliere corrupta. Hoc tamen ab ea remouere nō poterit q̄ corrupta nō fuerit. Et sic q̄ dictū est intelligit:z ꝫbū sancti Hiero. Cū dicit. Cuz deus oia possit:nō p̄t facere de corrupta incorruptā:ꝫ habeat voluntatē magnā z affectionēvirginitatis:z displicet ei : qz nō est virgo sed qz talis habet voluntatē promptā accepta est ꝓm illud quod non hz. Idē de desiderio martyrij vt legit de beato Dñico z Francisco.voluntas erat p̄ōpta in his ꝓm desiderīū:z accepta ꝓm illud qō nō hz:qz licet nō habeat aureolā martyrij tñ hz meritum martyrij. Sic qñ persona supba,ꝓponit emēdare : scilz humiliari:iā talis volūtas ꝓmpta est z accepta deo ꝓm illud qō nō hz. Idez de auaro vsurario:luxurioso: accidioso:guloso:iracundo siue furibundo ꝛc. Iā voluntas est ꝓmpta ꝫ illud qō nō hz ꝛc. Ideo phs vocat virtutes habitus in lib. ethicoꝝ:qz induunt aiam. Ideo apostolus ad Colo.iij. Induentes nouū hoiez q̄ renouat in agnitionē dei ꝓm imaginez eius q̄ creauit eū. Quarto ꝓsona surgēs recedit a lecto. Lectus peccatoꝝ est mala societas:recedit ergo ab illa: qz poeta dicit. Que nocitura tenes cꝫuis sint chara relinque:nocitura.s.aie. Sed xp̄s declarat hoc melius qualr debemus recedere a mala societate dicens. Si manus tua vel pes tu⁹ scādalizat te abscide eum z proꝫce abs te. Bonū est tibi advitā ingredi debilē vel claudū: cꝫ duas manus vel duos pedes habentē mitti in ignem eternum. Mat.xviij. Nota,ꝓce.i. ꝓcul eꝫce. Uerba sunt figuratiua:qz nō est intentio xp̄i q̄ aliquis debeat sibi abscindere aliqō membrū corpale vt viuat caste:qz peccaret abscindendo:sed vult dicere simulitudinarie z ecce qūo. Officium enim manus est operari. Unde dicit phs q̄ manus est organū organoꝝ. Ult ergo dicere. si habes aliquēvel aliquā q̄ facit opa tua:ꝫ iā scādalizat te eꝫce abs te Uerbi gratia. Si aliqs vestrū hz ancillā que seruit sibiz faciat sibi opera sua. De tali ōr q̄ est manus sua:ꝫ si scādalizat te qriā cogitas de ea corrupta intentōe:foras ꝓꝫce abs te. Idē de vidua vel moniali q̄ hz ꝓcuratorē q̄ facit oia negocia ꝫ si icipit scādalizari.ꝓꝫce ꝛc. Officiū pedis est ambulare z sustinere corpus. Sic si aliquis ꝓuidet vobis vidue vel moniali:talis sustinet vos:ꝫ si talis scādalizat te,ꝓce ꝛc. Officiū oculi est ostēdere res sic confessor:aduocatus : magister pueri est oculus.si scādalizet te ꝛc.erue gladio discretionis z,ꝓce. Melius est cum vno oculo.i. sciētia naturali intrare paradisum cꝫ duos oculos habentē.s. scientiaz naturalē z acquisitā mitti in gehennam ignis. Quinto ille q̄ iā surgit sput: nō solū materiā paruā:sed etiā grossam. Ecce oris ꝓfessio vbi grossa peccata sunt spuēda nō solū venialiavt faciunt multi. Sic purificatur stomachus aie a malis cibis z indigestionibus peccatoꝝ mortalium

que infra annum comedimus. Ideo scriptura.s.ioā.j. Si ꝓfiteamur peccata nostra fidelis z iustus est deus:vt remittat nobis peccata nostra:z emundet nos ab omni iniquitate. Sexto talis calciat se. ecce iniuriarū remissio:vñ incedens discalciatus statim sentit spinas. Sic impatiēs z vindicatiuus statim sentit de iniuria sibi facta:sed patiēs non curat talis est calciatus. vt xp̄s q̄ patiēter sustinuit iniurias:q̄ cū pateretur ꝛc.j.Pet.ij. Qui cū malediceret nō maledicebat:cum pateretur nō comminabatur. Sic nos calciare debemus z nō curare de vindicta. Beatus q̄ potest dicere:nō habeo odiuz in corde. Uñ ad ephe.vj. Accipite armaturā.s.patientiā dei:vt possitis resistere in die malo z in omnibus perfecte stare. State ergo succincti lūbos vestros inveritate z induti loricā iusticie z calciati pedes in preparationē euāgelij pacis. Septimo cingit se ecce debitorū restitutio. Quidā volnit viuere ample z laute:z de bonis alterius:de rapina:vsura:z de salario.de bonis ecclesie:mortuorū:hospitalium ꝛc. Ideo cingatis vos cingendo zona iusticie:z mutetis statum quē tenetis minuendo excessum z ornamenta vana. Ideo scriptura ad Romāos.xiij. Reddite oib⁹ debita.cui tributū tributū:cui vectigal vectigal:cui tiorē tiorē:cui honorē honorē. Nemini quicꝫ debeatz nisi vt inuicē diligatis. Qui em̄ diligit ,primū legē ipleuit. Nā nō adulterabis:non occides nō furaberis:nō falsum testimonium dices:nō cōcupiscres:z si qō est aliud māda tū in hoc verbo instaurat.diliges proximū tuū sicut teipm ꝛc. Sint lumbi vestri precincti:id est valde cincti:z lucerne ardētes.i.bona opera in manibus vestris. Octaua persona honesta lauat manus. Ecce elemosynaꝝ largitio:qz elemosyna lauat faciē aie qñ fit de bono iusto. Luc. xj. Qō supest date elemosynā:z ecce oia mūda sunt vobis. Nota quomodo xp̄us postꝫ p̄dicauerat respiciebat si aliquis inuitaret eū ad prandiū. Ecce circunspectis omnibus. Sic.si aliquis eum inuitaret qz volvit esse pauper. Et semel quidam malus homo ipm inuitauit:z multos alios pharisēos inimicos xp̄i cogitās q̄ comedēdo xp̄s diceret aliqō malū verbū vt accusaret:sed nō est consiliū cōtra dominū qui volēs eū corrigere dixit. Uos pharisei qō defouis ē calicis z catini mundatis:quod autē intus est vestrū plenū est rapina z iniq̄tate. Stulte non ne qui fecit qō defouis est:etiā quod deitus est fecit. Uerūtamen quod supest date elemosynā:z oia mūda sunt vob. Luce.xj. Not.vos pharisei:vt cognoscerent q̄ ipse sciebat corda z cognoscere:z hoc dicit:qz in corde oderant xp̄z z ad extra ostēdebāt sibi amicitiā. No.qō supereſt dupliciter. Primo qō supereſt facta refectione. Hic habetis bonū consilium. Si tenetis vel acquisiuistis aliquid de bonis iniuste facite mediū in capsa.z illud de bono iusto : ponatis in dextra aliō vero ad sinistram:quia licet modo statiz nō habeatis ꝓpositum emendandi vel restituendi:paulatim tamen qñ videbitis distinctionē pecuniaꝝ cōpungemini i corde vt restituatis ꝛc. Itē qñ volueritis facere elemosynā:nō faciatis de sinistra i iusta que est in capsa quia nullum habetis meritum:sed peccatū.xiij.q.v.forte.sed de illo quod est in dextra. Et hoc ōr xp̄s Mat.vj. Nesciat sinistra tua quid faciat dextera tua. Non loquitur de manu:quia nullā habet sciētiā. Ideo thob. iij. Ex substātia tua fac elemosynā:non de aliena. Secundo quod supereſt.s.recepta necessitate z retēta qō supest de vino pane ꝛc.nō reseruate in capsa:nec date canibus:sed date pauperibus. Idem de indumentis:qō supereſt retēta necessitate date elemosynam:z omnia mūda sunt vobis.s.manus z facies anime. Ergo surge vade in sareptam ꝛc.

¶Fer.iij.post dominicam secundā quadragesime. Sermo secundus.

Ui maior est vestrū erit minister vester. Originaliter Mat. xxiij.z recitative in euangelio hodierno. Sicut em̄ totuz qō est in euangelio est morale. Ita xp̄us intendit a nobis extirparez reprobare.

Primo reprobat inobedientiam
Secundo vanam gloriam
Tertio arrogantiam.
Quarto extollentiam

¶Hec magna sūt z offensiua diuine maiestatis. Et de quarto et vltimo quod est

quando creatura se extollit ꝑpter bona temporalia loquitur nostrum thema scz Qui maior est vestrum.s.in bonis a deo sibi datis erit miniſter vester. Veniam⁹ ergo ad primā partem in qua christ⁹ reprobat ⁊ vituperat peccatum inobedientie:quod est quando minores maioribꝫ nō obediūt:nec filij parentibꝫ:nec vasalli dominis:nec populus prelatis ecclesie Cōtra istos dicit ihc in principio euangelij loquēs populo et discipulis dicens Isto modo locutus est iesus ad turbas ⁊ ad discipulos suos dicens. Super cathedrā moysi sedebāt scribe ⁊ pharisei. Omnia ergo quecunqꝫ dixerint vobis seruate ⁊ facite:ꝫ opera vero eoꝝ nolite facere. Dicunt enī ⁊ non faciunt. Alligāt autem onera importabilia ⁊ iponunt in humeros hominū:digito aūt suo nolunt ea mouere. Et ꝓ declaratiōe istoꝝ sciatis q̄ populus cōmunis attendens q̄ rectores cōmunitatis ⁊ sacerdotes erāt male vite notorie:retrahebant se ab eoꝝ obedientia:⁊ negligebant eorū mandata et ordinationes:ꝑpter hoc primo ostendit q̄ licet domini ⁊ prelati sint mali tamen subditi tenētur eis obedire:nisi preciperent aliquid quod esset cōtra deum:⁊ iō dicit super cathedram ⁊c. Videatis scribe possunt dici et hoc ꝑpter officiū scribendi. Nā scribunt isti tales. Sed nō sic hic accipiꝫ:ꝫ ꝺr scriba a noticia scripture:q̄ isti tales habebāt noticiam scripturarū diuinaliū velut sunt doctores:pharisei erant rectores. Et dicitur a phares quod est diuisio:⁊ in vestitu ⁊ in victu.⁊ isti regebāt populū qui ecclīastici appellabantur quia curā habebant de ecclīs Et isti tales erant vitiosi ⁊ male vite. Iō negligebantur subditi. Et iesus christ⁹ istos reprobat.nā postꝫ isti sederūt i cathedra moysi.i.in officio regiminis secularis vel prelatiōis ecclīastice quā habebat moyses:negligebant gregē sibi commissum. Et de istis dicit christus q̄ quātūcūqꝫ mali sint eis obediendū est. Videte quia duas doctrinas posuit. Prima q̄ oia quecūqꝫ dixerint vobis seruate ⁊ facite. Non propterea intelligatis q̄ eorū factis vos assimiletis:⁊ ideo additur secūda doctrina cū ꝺr.ſm opera vero eoꝝ nolite facere. Dicunt enī ⁊ non faciunt: alligant autē onera grauia:magnas tallias ⁊ magnas collectas populo:⁊ ipi nolunt illas portare nec digito mouere:sed hoc nō obstāte eis obedite. Sz circa hoc quero duas questiones. Prima ex pte populi.diceret populus. Nunquid nos erimus sic oppressi ⁊ onerati:quia rectores nos ita ꝓmunt ⁊ ipsi nihil faciunt. responsio q̄ mai⁹ onus portant ipsi ꝯvos Videte quia magnū est eoꝝ pondus. In principio regiminis eoꝝ ipsi iurāt bene regere ⁊ administrare rēpublicā. si forte faciūt contrariū plus peccāt ꝙ si facerēt homicidium. Et istam opinionem tenet sanctus tho. Nam fortius est frāgere iuramentū ꝙ facere homicidiū. Periuriuz em̄ vt dicit sanctus Tho. in quolibeto. j. q. ix. ar. ij. est grauius ꝙ homicidium:et tenet secunduz locum peccatoꝝ post idolatriā. Cuius ratione beatus tho. vbi supra ostēdit. Nec imerito:q̄ periurare nomen dei videt quedam diuini nominis denegatio. Unde ⁊ apud gētiles iusiurā dum erat honoratissimū:vt dicit in principio metaphysice. Et ꝫ i hoc mūdo durius puniat homicidium periurio secus tamen i alio seculo vt dicit sanctus tho. vbi supra in solu.argumēti in opposituz Nam acrius punietur quis frangendo iuramētū ꝙ committendo homicidium. Et vide:q̄ si faciens cōtra simpler iuramētū plus peccat ꝙ si occidat:ꝙto plus si contra solenne iuramētū qō faciūt isti rectores. Et ita si post iuramētum faciūt oppositū.s.cōitatem defraudendo: pecunias recipiendo:vel indignos ꝓmouendo semꝫ pecant mortaliter. Et promitto vobis q̄ si scirent onera quando eligunt fugerēt de villa vel ciuitate. Ideo beat⁹ Aug. dicit q̄ ꝙto in gradu est supiori.tā to versat in maiori periculo. Et dico vobis q̄ scti ꝓes tremebāt ⁊ timebāt ō sua sola aīa de dando cōputum deo in die iudicij. Ideo dicit Sapiē. vi. Horrēde ⁊ cito apparebit vobis:qm̄ iudicium durissimū his q̄ ꝓsunt fiet. Exiguo em̄ concedit misericordia potentes aūt potenter tormenta patiētur. Non ei subtrahet ꝓsonam cuiuscꝫ deus qui est omniū dominator nec verebit magnitudinez cuiuscꝫ quoniā pusillū ⁊ magnū ipe fecit:⁊ equaliter est illi cura de omnibus. Fortiorib⁹ autem fortior instat cruciatio. Idem ad Heb. x. Horrendū est incidere in manus

dei viuētis. Rememoramini aūt ꝓstinos dies in quibus illuminati magnū certamen sustinuistis passionū:⁊ in altero quidem opprobriis ⁊ tribulationib⁹ spectaculū facti:in altero autē socij taliter conuersantiū effecti. Nam et vinctis cōpassi estis: et rapinā bonoꝝ vestroꝝ cū gaudio suscepistis:cognoscentes vos habere melioꝛē et manentem substantiā. Nolite itaqꝫ amittere confidētiam vestram: que magnā habet remunerationē: patientia enim vobis necessaria est:vt voluntatem dei facientes reportetis promissionē ⁊c. Dicit enim iudiciū durissimum in gradu superlatiuo. Nam creature iudicium dei est durū:quia ibi de operationibus et cogitationibus habem⁹ reddere computū et rationem. Ideo dicitur Mat. xij. Dico autē vobis quoniā omne verbū ociosum quod locuti fuerint homines:reddēt rationē de eo in die iudicij. Et verbū ociosum ſm Gregorium est quod aut ratione iuste necessitatis: aut intentione pie vtilitatis caret:de quo reddetur ratio. Sed durius iudicium erit verbū ociosum cuilibet qui habet regimen vt mulieris quo modo illam dilexit:quō filios instruxit ⁊ seruos: qualiter soluit salarium sibi seruientibus:durū est de se solo deo reddere rationem. Et quanto sunt potētiores: tanto durius est illud iudicium. Jam ergo dixit. Licet mali sint: sitis eis obedientes. Et ideo dicitur. Omnis aīa potestatibus sublimioribus subdita sit ad Ro. xiij. Dicit potestatibus intelligatis ecclīasticis vel etiam secularibus. Nam dei ordinationi resistit q̄ ptāti resistit. Sitis ergo obedientes. Diceret aliqꝭ. Forte loquiſ de bonis. Rñsio q̄ nō est verū. nā ꝺr et hoc. j. Pe. ij. vbi text⁹. Subiecti igit estote oi humane creature ꝑpter deū Sive regi q̄si precellēti sive ducib⁹ tanqꝫ ab eo missis ad vindictā malorꝝ: laudē vero bonorꝝ. q̄ sic est voluntas dei. Ibidē serui subditi estote in oi timore dominis nō tm̄ bonis: sed etiā discolis ⁊c. Et iō ꝙto magis ꝺz reuerentiā ppl⁹ melioribus ⁊ bonis impēdere ꝑlatis ⁊ rectoribꝫ sic etiā infidelibus et discolis impendere tenet: vt Petrus vbi supra dicit. Et populꝰ qñ ista videt non debet murmurare: sz eoꝝ laboribus misereri. Sc̄o quero si hi prelati suis ordinationibus me velēt remouere a deo aut a gratia dei:an sit faciendū vel officio diuino. Nunqd teneor obedire? Solutio. In primo casu nō est obediendū eis:q̄ obedire opz magis deo ꝙ hoibꝰ. Act. v. Propter hoc fuerunt sancti martyres occisi:q̄ nolebant obedire contra ꝑcepta dei. Sc̄o dico q̄ si ecclesiastici vel officiales volunt te elōgare a diuinis officijs:sic q̄ nō interſis diuinis officijs:⁊ hoc faciāt per sententiam excōicationis notiatim vel generalr: tūc obedire debes:q̄ illud est in penā: ⁊ nō seruātes sunt dānati:⁊ peccat ꝙs mortalr eo q̄ nō est separatus a gratia dei: sed ab officio. imo peccat mortalr. Etiā generaliter excōicatus si missam audit q̄ iā ejectus est ab ecclīa per sniam excōicatiōis. xj. q. iij. Ois. vbi ꝺr. Omnis christianus qui a sacerdotibus excōicatur: sathane traditur ⁊c. que sequūt. Plus etiā dico q̄ si ꝑsbyter portat custodiā per ciuitatē ad cōicādum aliquē:debes stare non flexis genibus plorando:et non debes custodiā respicere. Videte ergo et seruate quevobis ꝓcipiunt:sed debes laborare vt absolueris. Videte hic quoddā miraculū qō cōtigit in delphinatu. Erat ibi quidam latro ⁊ vna die intrauit ecclesiā quandam pretextu ⁊ contemplatione faciēdi oratiōē: et respexit hinc ⁊ inde si posset aliquid furari:et nō vidit nisi vnū breuiariū super altare:⁊ videꝫ q̄ ibi non erat aliquis: illud secum asportauit. Vicarius videꝫ q̄ breuiarium sibi deficiebat:perquisiuit cū aliꝭ furem illum. Et fur qui erat procul videns illos venientes posuit breuiariū in foramine cuiusdam arboris: et postea negauit se librum accepisse. Tunc reuersus ad locū:vicarius habuit literā ⁊ sententiam excōmunicationis:⁊ dixit q̄ qui teneret breuiarium:intra spacium trium dierum redderet suo domino: alꝭ incurreret sententiā excōicationis. Et post elapsis illis tribus diebus: cōtigit q̄ arbor illa mortua fuit. Sentes autem videtes hoc fuerunt mirate valde: et querentes vnde illud venerat: inuenerūt ibi breuiariū. Videte quomodo potest viuere creatura:si arbor non potuit viuere. Cauete ergo. Sed circa hoc dicit aliqui q̄ excōicatio nō comedit panē:nec bibit vinū. Et ideo dicitur contra tales. Si ecclesiam non audierit: sit tibi sicut ethnicus ⁊ pu-

blicanus.Mat.xviij. Nota etiã hic cõtra illos q̃ excõicant in vna eccl̃ia et vadunt audire missam in alia vel in monasterio: hi em̃ peccãt ⁊ inobediẽtiã incurrũt. Venio ad scõam partẽ in qua xp̃s reprobat vanã gloriã: hoc ẽ pct̃m vane glorie. Nã vermis est ⁊ vẽtus: ⁊ ponit se ibi sicut in ponto vel in malo punico. Nã extra apparet bonũ: intus vero nihil valet: quia a verme comestũ est. Sic de illo q̃ bonus apparet: sed intus habet vanã gloriã: nihil valet. Et cõtra illã dixit xp̃s. Oia opera sua faciũt: vt videant ab hominibus. Dilatant em̃ phylateria sua: ⁊ magnificant fimbrias. Amant autem primos recubitus in cenis: ⁊ primas cathedras in synagogis: ⁊ salutationes in foro: ⁊ vocari ab hoibus rabbi. Ubi ponit xp̃s septẽ gradus vane glorie in quibus erant involuti. Primo in corde qui si fecerũt aliquod opus de genere bonor̃: tamẽ intẽtio eor̃ fuit mala: q̃ fecerũt hoc vt viderẽtur ab hoibus. Ideo dr̃ puer. iiij. Omni custodia serua cor tuũ: q̃ ex ipso vita procedit si bene custodiẽ: alr̃s mors. Sed illi nõ custodiebãt cor: immo vbi cõfluebat populus ibi orabãt cum suspirijs vt viderent ⁊ laudarentur ab hoibus. Contra hoc christus christianis. Tu cum oraueris intra in cubiculũ tuũ. Mat. vj. Idẽ faciebant de elemosyna. Nam illi ambulabant per ciuitatẽ precone precedẽte cũ tuba dicens. Talis dñs vult facere elemosynã: vadatis ad domũ suam: ⁊ sic de alijs bonis operib⁹. Cõtra hoc xp̃s. Cũ facis elemosynaz: noli tuba canere ante te. Mat. vj. Scõs punctus est q̃ dilatant phylateria sua: quia exampliãt se. Unde dixit dñs moysi dãs sibi preceptũ. Deu. vj. Ponite hec verba mea in cordib⁹ et in animis vestris: ⁊ suspendite ea pro signo in manibus: et inter oculos vestros collocate sez contẽplando. Ita intẽdebat de⁹. Sicut deus dedit manibus decem digitos ad operandum: ita dedit. x. precepta ad meritorie operandum. Sed illi iudei scribebant illa in quolibet digito vnũ: vt gentes illos laudarẽt: ⁊ gẽtes ideo oscul̃abãtur eis manus. Nota in auctoritate predicta dicit. Inter oculos vestros collocate: hoc intelligebat de⁹ de oculis aie quibus contẽplanda sunt diuina precepta. Sed ipsi scribebant ea in chartis de litera grossa que dicũtur phylateria. Et ideo dicit phylteriũ a phylaxe quod est seruare: ⁊ isto modo laudabant ⁊ sic dñr illa dilatare: ⁊ sic nõ solũ intus habebãt vanã gloriã: sed etiã extra. Tertius punctus est: quia magnificabant fimbrias. Unde dicit deus moysi Nu. xv. circa finẽ Loquere filijs israel: ⁊ dices ad eos vt faciant sibi fimbrias per angulos quatuor palliorũ: ponentes in eis vittas hyacinthinas ad quatuor partes vestiũ: et hoc ex precepto legis. Has fimbrias etiã portabat xp̃s. Et ideo dicebat mulier. Si tetigero fimbriam vestimẽti sui: salua ero. Mat. ix. Judei vero dilatabant phylateria propter vanã gloriã: et magnificabãt fimbrias suas. Nota de⁹ voluit illas apponi: et fecit apponi vt denotarent decẽ precepta in quib⁹ oia alia continent. Nolebat etiã de⁹ q̃ iudei portarẽt illas quatuor fimbrias ad innuendum q̃ oia precepta dei ⁊ ordinatiões consistũt in quatuor sez circa deum per deuotionẽ ⁊ fidelitatẽ: circa p̃ximũ per dilectionẽ et charitatẽ: circa p̃speritatẽ per tpantiã: circa aduersitatẽ per patientiã. Illi autem hypocrite magnificabant fimbrias suas latas siue nimis amplas faciendo. Quartus punctus est q̃ amabãt primos recubitus in cenis ⁊c. sicut quando fiunt nuptie duplici rõne. Primo ratione supbie: quia est locus honorabilior. Scõo ratione gule: quia ibi ponebãtur fercula melioza: ⁊ ita amabãt primos recubitus: dicentes etiã q̃ in cõuiuijs non debebãt r̃espicere genus: sed deuotionẽ ad dãdum honorabiliorẽ locũ. Quintus pũctus est habere primas cathedras in synagogis dicẽdo. Ibi debent sedere diuini seu sanctiores vt ipsis inde contingeret. Sext⁹ punctus est salutatiões in foro primo incipientes salutare vt salutenr̃. Septim⁹ est vocari ab hoibus rabbi: vt nõ noientur nomine suo p̃prio: sed nomine rabbi. i. magistri. Cõtra hoc auisat nos xp̃s dicens. Uos autẽ nolite vocari rabbi. Un⁹ est em̃ magister vester. Mat. xxiij. Desiderari scientiã ad actum docendi non est pct̃m sed meritoriũ: sed desiderare nomẽ tm̃ est pct̃m. Ecce septem vanas glorias. Modo est questio sup hoc q̃ dicit. Oia opera sua faciunt: vt videantur. Utrum facere bona opa advidẽdũ hoiez siue publice que possent secrete fieri sit pct̃m: videtur q̃ sic vt hic dr̃. Nota p. r̃ñsiõe q̃ p̃sone sũt in duplici gradu siue differẽtia. Aliq̃ sunt p̃sone simplicis vite ⁊ que sibi solũ hñt prouidere ⁊ nõ est necessariũ vt publicẽt. Et de his Hieroñ. in prologo biblie dicit q̃ scã rusticitas solũ sibi pdest ⁊c. Scõo alique sunt persone q̃ a deo sũt trãsmisse: nõ solũ sua p̃fectes pctã: sed etiã alijs dantes doctrinã q̃ habẽt alios instruere exẽplo: tales nõ debẽt abscõdere bona opa: sed publicare ⁊ manifestare in exemplũ alior̃. Nã cito ⁊ bñ cito erit preliũ antixp̃i: ⁊ sunt anni quinde cim q̃b⁹ sum missus dãdo doctrinã in publicũ: ⁊ nunq̃ dixi alicui seq̃re me: ⁊ multis volentib⁹ me sequi obijcebã. ⁊ finalr̃ videns ordinationẽ ⁊ q̃ faciebãt pniaz: sustineo ⁊ sustinui. Sz etiã aliqui faciũt questionẽ dicẽtes: quare vadũt mlieres q̃ deus dat exemplũ alijs mulierib⁹. ita de pueris. Nã legit Jone. iij. Infãtes lactentes ⁊ oẽs alij ieiunabãt. Non cognoscitis ergo dei mysteriũ. Ecce ergo publicare bona opa est meritoriũ. Jõ dicitur Mat. v. Sic luceat luxvestra cor̃a hoib⁹. vt videãt opera vestra bona ⁊ glorificẽt patrẽ vestrũ qui in celis est. Uidete secretum. Nã nunq̃ xp̃s prohibuit: nec reperies autoritatẽ q̃ prohibeat bona opera manifestari: sed p̃hibet q̃ faciẽs nõ que rar̃ videri ab hominibus. Et ideo dicit in alio loco. s. Mat. vj. in pricipio. Attẽdite ne iusticiã vestrã faciatis cor̃a hoib⁹ vt videamini ab eis: alioquin mercedẽ non habebitis apud patrẽ vestrũ qui in celis est. Uidete bene ⁊ opa videanr̃: non vos ideo in euangelio hodierno dr̃: vt ipi videanr̃ ab hoibus. Sed isti nostre societatis nõ videnr̃ nec cognoscunr̃: bene videtur opera bona: ⁊ ecce hic scõam partez. Uenio ad tertiã partez in qua xp̃s reprobat ⁊ vetat arrogantiã: ⁊ est q̃n creatura attribuit sibi q̃ nõ fecit: vt si doctor aliquis suscriberet se in libro quẽ ipse non scripsit. Nã illud dr̃ peccatũ arrogantie. Et hoc dñ dicitur. Uos aũt nolite vocari rabbi. Unus est em̃ magister vester. oẽs aũt vos fratres estis. Et patrẽ nolite vocare vobis super terrã. vn⁹ est em̃ pater vester qui in celis est. Nec vocemini magistri: q̃ magister vester vn⁹ est xp̃s. Hic nota q̃ hoc pct̃m vetat: q̃ duo p̃tinet. magisterium ⁊ paternitatẽ: que deo tm̃ competũt. Nã p̃pue ille dr̃ magister q̃ audiẽtis cõsciẽtiã illuminat: ⁊ quis põt hoc nisi deus. Doctor vl̃ predicator solũ recitat nõ est ergo magister. Q̃ solus de⁹ est q̃ cõscientiã infundit siue qui illuminat. et dicitur in. p̃o. xciij. De⁹ vltionũ: ibi. Qui docet hoiem sciẽtiã. Et ideo Gregorius dicit. Jn vanũ exteri⁹ laboraz lingua predicatoris: nisi int⁹ fuerit gratia saluatoris. Et ideo videatis. nõ vocetis vos magistros. ibi est pct̃m infidelitatis. Uidete exẽplu in medico. Nã medic⁹ curat ⁊ nõ sanat. curat dãdo medicinã: sed deus sanat. Nã medicus est instrumentũ. medicina dispositio est: sed sanitatẽ solus de⁹ dat. Et si nũc quis cõuertitur quis eũ curat. nunq̃d ego qui predico. Dicendũ q̃ nõ nisi instrumentaliter: sed deus: q̃ nõ tãgo vulnus ipsius. ⁊ qui non tangit nõ agit: sed deus tãgit. immo dicovobis q̃ ignis nõ posset stupam vrere sine manu dei. Ideo dicitur in. p̃o. cij. Qui p̃piciat oibus iniquitatibus tuis: qui sanat oẽs infirmitates tuas ⁊c. Magna infirmitas ergo est ignoratia. Sciẽtiam ergo docẽs est xp̃s. ⁊ bis reiterat enãgeliũ: ad denotandũ duobus modis haberi sciẽtiam. P̃rimus modus est inuẽtiõe. Secũdus est reuelatiõe. Ideo dicitur ad Roma. j. Deus em̃ illis manifestauit. Jnuisibilia em̃ ipsius a creatura mundi p ea que facta sunt intellecta p̃spiciunr̃ sempiterna quoq̃ eius virtus ⁊ diuinitas: ita vt sint inexcusabiles. Q̃ cum cognouissent deũ non sicut deum glorificauerunt aut gratias egerũt: sed euanuerũt in cogitatiõibus suis: ⁊ obscuratũ est insipiẽs cor eor̃. Dicẽtes enim ⁊c. Et ideo beatus Aug. Jn celo cathedrã tenet qui corda docet. Ergo alij reperitores sunt: nõ doctores. ⁊ hoc de magro. Sic dicam⁹ de paternitate. ⁊ vide quia q̃ genuit abusiue est pater tuus. Ratio. Nã quid facit in te: modicũ ⁊ turpe: ⁊ rem transeuntẽ ⁊ modicã. Sed quis formal oculos tuos et omnia membra in ventre matris tue nisi deus. sicut fabricãdo tecam non serra nec axia facit tecam. ⁊ sic deus facit immediate ⁊ non natura: q̃ impropric dicereẽtur securis vl̃ serra fecit capsaz: sz faber lignari⁹ fecit ipsam. Et sic natura non est nisi instrumẽtũ: sed deus est ille qui totũ facit.

Et licet moriatur in parua statura: resurget tñ tãte stature sicut vnus magn⁹ hõ. Et iõ Job. Manus tue dñe fecerũt me: ⁊ plasma. me ⁊c. Job.x. Idẽ Esa. Tu eñ pater noster ⁊ abraam nesciuit nos: ⁊ israel ignorauit nos. Tu dñe pater nr̃ redemptor nr̃. Esa.lxiij. Videte cõtra vos q̃ mõ appellamini magistri in theologia et in legibus: erit male factũ. Quero ⁊ dico q̃ solus de⁹ ꝓprie est pater ⁊ magister ⁊ doctor ex oibus predictis: sed cõsuetudinarie et instrumentaliꝫ nõ reprobatur quin iuxta modũ loquẽdi cõsuetũ: etiã alij pter deũ possint vocari ⁊ dici patres ⁊ doctores ⁊ magistri ministerialiꝫ ⁊ denoiatiue. Et ita vocauit se apl's. ij. ad Thi. j. positus sum ego p̃dicator et apl's et magister gentiũ. Etiã. j. ad Cor. iiij. Ut filios meos charissimos moneo. Nã si decẽ milia pedagogorũ hẽatis in xpo: ꝫ nõ multos patres. Nã in xpo iesu per euãgeliũ ego vos genui. Rogo ergo vos imitatores mei estote sicut et ego xpi ⁊c. Nõ eñ faciebant contra xpm: q̃ sm consuetudinem. Sed esset arrogãtia si effectũ scientie attribuerẽt magistro. Nã in po. lxxxi. De⁹ stetit in synagoga deor. ⁊c. Ego dixi dij estis: ⁊ filij excelsi oẽs ⁊c. Videte denominationem: dij dicũtur boni viri. Ita hoc modo dicit magister. Et ecce tertiũ. Non eñ vos estis qui loquimini: sed spiritus patris vestri qui loquitur in vobis Mat.x. Sequit quarta pars in qua xps reprobat ⁊ vetat extollentiã. Nam extollentia est glorificari ⁊ superbire de eo qõ quis habet. Hoc reprobat in textu vbi dicit. Qui maior est vestrũ: erit minister vester. Qui autẽ se exaltauerit: humiliabit. et qui se humiliauerit: exaltabitur. Et circa hoc videte. Nemo debet se in altũ extollere: neq; de scientia: neq; de diuitijs: neq; genere: neq; aliqua gratia temporali. Et quare data est tibi gra talis: non vt te extollas in altũ: sed vt alijs ostẽdas Non propter vanitatẽ: sed propter vtilitatem proximorũ. Sed que est ratio quare multi magistri et doctores efficiuntur ignorantes: q̃ proponunt in eor animo postq̃ habent gradum quiescere ⁊ nihil laborare. Nam postq̃ habes gradum et scientias debes alios docere. Qui est ergo maior inter vos: fiat minor. Idẽ dicendum est de s. milib⁹. Et iõ dicit Mat.xx. Quicunq; intervos voluerit maior fieri: sit vester minister. Et q̃ voluerit intervos primus esse: erit seru⁹ vester: exẽplo iesu q̃ maior est: venit tñ ministrare ⁊ nõ ministrari. Nam qui se humiliat: exaltabitur. Et vide hic secretum in quo misericordia diuina cõstituit maioritatẽ celi. Dic in re quã quilibet potest ꝫ in humilitate. Nam si es in diuitijs noli vituperare pauperes. Si in dominio: non seruos. Nam maiores plus se debent humiliare Si eñ quis portat piscem: pondere non humiliatur vel curuatur: sed qui portat preciosam tecam grandẽ auro onustam: et magnũ põdus. Magni ergo maiorem humilitatẽ debẽt habere. Et videte hystoriã que recitatur a trib⁹ euangelistis. primo Mat.xviij. Scõo Mar.ix. Tertio Luce.xxij. Isti tres dicunt q̃ semel iesus christ⁹ ambulabat cũ suis apostolis per viam ipse primus: post veniebant apostoli et ceperunt contendere. et hoc sm Lucam qui dicit vbi supra: quia non concordant. Marcus dicit q̃ disputabant: et sic contendebãt: q̃ non conueniebãt. Si vero disputabant: faciebant rationes. Dicit eñ Mar.ix.ca. q̃ in via inter se disputauerunt quis eor maior esset. Isti ergo mouerũt questionẽ. primo petrus dixit. Quid contenditis inter vos? iam conclusum ⁊ decisum est q̃ ego: q̃ iam christus mihi promisit maioritatem vicariatus: ⁊ q̃ sim caput cum dixit. Tu vocaberis cephas: quod interpretatur caput. Secundo dicebat beatus Andreas apl's. Quid dicis petre q̃ tu eris maior? imo ego ero maior. Et ratio est: q̃ iesus christus saluator mundi ⁊ totiꝰ generis humani primo vocauit me: ergo non fiet ratio. Tertio dicebat sanctus Joannes euãgelista Quid dicitis vos q̃ vos eritis maiores? immo certe ego ero maior. Nam ego sum virgo: ⁊ vos habuistis vxores ⁊ estis carnales: ⁊ virginitas multũ placet deo. Itẽ venit alius ꝫ sanct⁹ Jacobus maior: et dixit. Quid dicis tu Joannes q̃ eris maior? certe non eris. Ratio. Nam ego sum primogenit⁹: ergo ego ero prim⁹ in paradiso. Item dixerũt Jacobus minor Thadeus ⁊ Symon. Quid dicitis vos q̃ eritis maiores? certe non erit verum: immo nos. Nam sumus nepotes ex prima sorore Marie virginis. Ideo crim⁹ maiores.

Item venit sanctus Mattheus dicens. Quid dicitis vos oẽs q̃ eritis maiores nõ credatis. Et quid fecist⁹ vos pro xpo Tu petre dimisisti nauẽ torquatã ⁊ rhetia fracta: ⁊ ego dimisi plures pecunias ⁊ multa alia bona tẽporalia. Non est ergo faciẽda q̃stio vltra: ergo ego ero maior. Jam venit sanctus philippus dicens Ego ero maior. Nã ego fui primus apostolus quẽ christus ore ꝓprio vocauit dicens. Veni sequere me. Joã. j. Ergo nõ ẽ questio faciẽda vlteri⁹. Venit sctus Bartholomeus. Attendite. Non suꝫ ego de genere regio. ego ero ergo prim⁹ qui suꝫ magis generosus. Deide venit sanctus Thomas dicens. Quid dicitꝫ vos: et nõ sum ego doctor ⁊ iaꝫ vocor Thomas: id est abyssus sciẽtie ⁊ vos estis omnes rudes ⁊ grossi. Nũq̃ didicistis litteras. tacete. In postea venit iudas scarioth dicens. Et nonne ego sum procurator oim et ex manibus meis habetis viuere. Iã estꝫ mihi subditi: certe ego ero maior: ita in inferno. Christ⁹ tacebat fingẽs se non audire eor disputationẽ. Et post veniẽtes ad dñm dicit Marcus q̃ iesus interrogauit illos dicẽs. Et quid tractabatis in via. Venientes aũt tacebant: quia verecundabanꝫ dicere christo stultitias eorum. Dicit Matt. Accesserunt discipuli dicentes. Quis putas maior est in regno celor⁹ ⁊c. Matt.xviij. O dicit christus bona questio est ista et melior q̃ illa. Quis erit maior in ista vita: siue societate vl'ciuitate. Et dixit iesus. Quid ergo fuit cõclusum: ⁊ quilibꝫ habebat verecũdiam ⁊ tacebant. Et dixit primo petro. Dicis q̃ tu eris maior: q̃ prelatus ⁊ caput. ⁊ nunquid luciferfuit prelatus ⁊ caput alior⁹ et est damnat⁹. Et tu andrea dicis quia prim⁹? ⁊ nunquid audiuisti a me. Erunt nouissimi primi: et primi nouissimi ⁊c. Matth.xx. Et tu ioannes dicis. Ego ero maior ꝓpter virginitatem: vide q̃ Adaz erat virgo quãdo fuit expulsus de paradiso terrestri ⁊ sic ó alijs. Dicit ergo matheus. Adhuc ergo iesus parulũ. Determinãs iesus christus dñs noster questionem statuit paruulum in medio. Dicũt aliqui q̃ fuit sanctus Marcialis: tamen non bene scitur. ⁊ dixit iesus eis. Quicũq; se humiliauerit sicut iste paruulus: q̃ de se nullaꝫ habebat presumptionẽ: hic maior est in regno celorum. Naꝫ iste paruulus nõ se extollebat: ergo exaltabitur Beatus petrus audiẽs hãc determinationem ait. Humiliamini sub potẽti manu dei. vt vos exaltet. j. Pe. v.

Cfer. iiij. post dominicam secundam quadragesime. Sermo. j.

Vicũq; voluerit

inter vos maior fieri: sit minister vester. Matt.xx. Sermo erit de sancto euangelio qõ ꝓmet multa secreta speculatiua ꝑ intellect⁹ illuminatiõe: ⁊ moralia ꝑ vite reformatione. Sꝫ ꝑmo salutate virginẽ mariã ⁊c. Quicunq; ⁊c. ꝓ introductione sciendũ q̃ ad saluationeꝫ hois tria concurrũt necessaria. scꝫ

Ordinatio dei eternalis.

Passio iesu xpi tẽporalis.

Subiectio creature virtualis.

Hoc ꝓt declarari per tpalem similitudinẽ. cõiter in quolibet opere tria necessaria sunt. s. causa agens. scõo instrumentum. tertio materia siue subiectum. Uerbi gra. In scriptura scriptor est cã agens siue notari⁹: instrumẽtũ est calam⁹: materia est pargamenũ siue papir⁹. Sic in saluatione nostra cã agens est ordinatio diuina sine qua nihil fieret. dõ in po. xvij Eduxit me in latitudinẽ: saluũ me fecit: qm̃ voluit me. Nota. eduxit me in latitudinẽ. s. intellectus ad credendũ oẽs fidei veritates catholice: ⁊ volũtatis ad diligẽdum oẽs generaliter: nõ solũ amicos: ꝫ etiã inimicos. Itẽ in latitudinẽ oris ⁊ manus ⁊c. Instrumẽtũ nostre saluatiõis est passio xpi sine q̃ instrumẽto nũq̃ aliq̃s fuisset saluatus nec erit: ꝫ de⁹ sine instrumẽto potuisset saluare hoies: tñ voluit habere hoc instrumẽtũ. iõ xps. Amẽ amen dico vobis: nisi granũ frumẽti cadens in terrã mortuũ fuerit ipm̃ solũ manet. Si aũt mortuũ fuerit multũ fructum affert. Joã. xij. Tertio requirit dispositio materialis: scilꝫ q̃ hõ se subijciat diuinis preptis obediẽdo. Et si homo fecerit ꝓtra diuina ꝓcepta requirit q̃ hõ subijciat se operibus pnie: sic ei subijcitur homo voluntati dei virtualiter. Hec tria ostendũtur in euangelio hodierno in quo

Primo ponit instrumentum scꝫ passionem christi.

Secundo dicit ordinationem.

Tertio creature subiectionē tangē materiam vel subiectuz. Et de ista subiectione ꝓtuali dicit the. Quicūq;. ¶ Dico primo q̄ sctm̄ euāgeliū hodiernū loq̄tur de cā instrumētāli nostre redēptiōis:scz de xpi passiōe in principio dicēs. Ascēdens iesus hierosolymā:assumpsit duodecim discipulos suos secreto. Et ait illis. Ecce ascendim⁹ hierosolymā ꝛ filius hois tradet̄ pncipib⁹ sacerdotū ꝛ scribis:ꝛ dēnabūt eū morte ꝛ tradēt eū gētib⁹ ad illudēdum ꝛ flagellandū:ꝛ tertia die resurget. Ubi ponit octo de passione xpi ad literā que ad aliā diē pertinēt:scz intrem⁹ secreta. In his octo q̄ xps dixit secrete discipulis suis ostendunt octo opera pnie. Primū ibi. Assumpsit.xij. discipulos suos ꝛc. Ecce hic pctōrum ꝓtritio:q̄diu hō viuit in pctis est discipul⁹ diaboli q̄dā in schola pphie viuūt:quidā in schola auaricie quidā luxurie. Scz qñ hō cōterit de pctis efficit discipulus xpi. in schola pnie in q̄ legit xps:tal' dr venire de schola diaboli ad scholā xpi qñ fit secrete:q; cōtritio ꝓsistit secrete in corde:ideo dicit ꝓpheta in persona ꝓterētis. In absc̄dito ploxabit ala mea a facie superbie. hiere.xiij. Isto mō assumit xps penitentē in discipulū. iō dicit ipe efficiamini mei discipuli scz per pniam. Joā.xv. Scōm ibi. Ecce ascendimus hierosolymam q̄ interptat pacifica Ecce hic emendandi ꝓpositū. Pctōr sem per est in guerra cū deo ipsum impugnādo ꝛ sibi rebellādo. Sed quādo cōuertitur ꝛ ꝓponit nō redire ad peccata: tūc ascendit in hierusalem. i. pacificam. Dauid ps. lxxxiij. Beatus vir cuius est auxiliū abs te. ascensiones i corde suo disposuit in valle lachrymarū ꝛc. q; cordis cōtritio ꝛ emendandi ꝓpositū non sunt sine diuino auxilio ꝛ infusiōe gratie. Tertium ibi. Filius hominis tradetur pncipibus sacerdotuz ꝛ scribis. Ecce hic oris confessio:sed facienda est sacerdotibus: tñ nō credo hoc⁹ oēs sacerdotes hñt potestatē absoluēdi in pctis lz radical'r habent officium:tñ non habent executionē quousq; traditur eis materia subiecta:ꝛ tunc sacerdotes sunt pncipes animarū ideo dicit filius hois. s. tradet pncipib⁹ sacerdotum. Nota q; sunt due claues. s. potentie:ꝛ clauis sapientie siue scientie: quas christus ꝓmisit petro dicens. Tibi dabo claues regni celo⁹. Mat.xv. Necessariū est ergo sacerdotibus q; habeāt istas claues. scz potentie ꝛ scientie. id est auctoritatem ꝛ scientiā:ideo quādo xps cōmisit has claues apostolis dixit eis. Accipite spiritū sanctū quo⁹ remiseritis peccata remittunt eis:ꝛ quo⁹ retinueritis retenta sunt. Joā.xx. Jam ante scz in die cene ordinauerat ipsos sacerdotes. post resurrectionem tradidit eis potestatem absoluendi. Quartum est ibi. Et cōdēnabunt eū morte scilz in penitentie iunctione. per quā. s. penitentiā peccata moriuntur in peccatore. Et ista est bona mors:ō qua dicit ap'ls. Colī.iij. Mortui estis. s. peccatis ꝛ vita vestra absc̄dita est cū xpo. Uerbi gratia. Si prudens cōfessor videt q; in peccatore viuit ſpbia: dicat moriatur in vobis superbia ꝛ viuat in vobis humilitas:ꝛ sic de alijs. Qui el mortu⁹ est peccato:iustificatus est a peccato. Ro.vj. Quintū. Et tradent eū gentibus ad illudendū. Ecce hic iniuriantis remissio:q; tunc penitens traditur gentibus mūdanis ad illudendū ꝛ deridēdū Qui pōt dicere cōfessori. O pater vos ponitis me in opprobriū oiz amico⁹ meo⁹ ꝛ auxiliantium me in armis:sed opz al's nō est absoluendus. De illis qui deridēt tales qui remittūt ꝓpter deū dr ꝓuer. iij. Ipse scz deus deludet illusores ꝛ mansuetis dabit gratiā. Sextuz est ad flagellandū. Ecce hic impositio afflictiue penitentie ieiunio⁹ cilicij vel disciplinarū. vñ penitens flagellatur truffis ꝛ opprobrijs impenitentium. Ideo sustineat patiēter dauid. ps. xxxvij. Qm̄ ego in flagella paratus sum. Septimū ad crucifigendum. Ecce hic debitorum restitutio. Qm̄ sicut xps crucifigebatur trib⁹ clauis. sic restitutio est facienda de trib⁹. s. de bonis tēporalibus: de fama persona⁹: de damno fraternali. Ap'ls. Ro.xiij. Reddite omnibus debita: cui tributū tributum ꝛc. Nemini quicq̄ debeatis:nisi vt inuicē diligatis. Octauū. Et tertia die resurget. ecce hic eucharistie cōio. Qz sicut in resurrectiōe alia xpi intrauit in corpus:ita in die resurrectionis corpus xpi dz intrare in cor vestrum per deuotam cōtionē. Auctoritas. Si cōsurrexistis cū xpo que sursum sunt querite. ad col'. iij. Scōm quod

ocurrit necessario ad nostrā saluationē est ordinatio dei eternalis:q; de⁹ eternaliter ordinauit saluationē ꝛ modū saluādi. Et de hoc loquit subtiliter scōa pars euangelij. Tunc accessit ad eū mater filiorum zebedei cum filijs suis adorās et petens aliquid ab eo. Qui dixit ei quid vis? At illa. Dicyt sedeāt hi duo filij mei vnus ad dexterā tuā ꝛ alius ad sinistrā in regno tuo. Respondēs aūt iesus dixit. Nescitis q̄d petatis. potestis bibere calicem quem ego bibiturus sum. Dicūt ei. Possumus. Ait illis. Calicē quidē meuz bibetis:sedere aūt ad dexterā meā vl' ad sinistram nō est meū darevobis:sed quibus paratū est a patre meo. Pro cui⁹ declaratione dicit beatus Hieroñ. in homilia bti Jacobi q; qñ xps dixit aplis secrete. Ecce ascēdimus hierosolymis ꝛ filiꝰ hois tradet̄:intrauit opinio in cordibus apostolo⁹ q; xps statim post resurrectionem regnaret. ꝓpter q̄ iacob⁹ ꝛ ioānes dixerūt matri vt peteret a xpo di, dic vt hi duo filij ꝛc. Moraliter cū dr. Tunc accessit ad eū mater filio⁹ zebei adorans ꝛ petens. Ecce hic modus adorandi. Primo accedere ad deuz debz orans: q; qui vult supplicare pape vel regi:opz primo accedere. Ita in deuota oratiōe pmo homo debz accedere ad deū cū anima deuote ꝓtemplando:q; corpus nō pōt accedere. ideo dauid. ps. xxxiij. accedite ad eū ꝛ illuminamini:ꝛ facies vestre nō ꝛfundent. Scōo adorare eum dz: q; adoratio multū iuuat ad ofonem. Qui adorat deū in oblectatione suscipietur:ꝛ deprecatio illius vsq; ad nubes ꝓpinquabit. Oratio humiliātis se nubes penetrabit. Eccli.xxxv. Tertio petere debet ab eo. s. dando verba orationis. idez in oratione advirginē mariā. Hec tria seruauit maria salome mater iacobi ꝛ ioānis:sed petūt indiscrete cū dicit. petens aliquid ab eo. Ad quā xps, Quid vis dādo exēpluz in hoc q; persona discreta nō dz se obligare ad dandū aliq̄d, sicut fecit ille stultus Herodes puelle saltanti ꝛc. Mar.vj. Nisi ꝓius sciat quid vult petere. Tūc illa dixit. Dicyt sedeant hi duo filij mei. respondit xps. Nescitis quid petatis. Ubi xps tangit duo subtiliter. Primo q; ipsi petebāt gloriā sine meritis:ꝛ summ⁹ gradus glorie haberi nō potest sine summo gradu meritoz. Passio dicitur calix. Ratio:q; passio martyrū mēsurata est a deo quot ictus quot flagella ꝛc. totū est mēsuratū. Mat.x. Nonne duo passeres asse i. obolo veneūt. i. vendunt. ꝛ vnus ex illis nō cadit in terrā sine patre vestro. vestri aūt capilli capitis oēs numerati sunt ꝛc. Scōo petebāt ꝛtra ordinationē dei eternam. Ideo respōdit xps. Sedere aūt ꝛc. nō est meū dare vobis:sed quibus paratum est a patre meo. Nota decē gradus creaturaz spūalium quos deus ordinauit ab eterno:ꝛ q; decimus gradus, s. aiarum sanctaz adequat alijs ꝓcedētibus. Quedā aie adequant angelis vt penitētes:quedā archangelis ꝛc. Dic practice qūo aie collocant:quedā in ordine angelorū ꝛc. Et hāc ordinationē deus ꝓstituit ab initio. Autoritas. Mat.xxv. Uenite benedicti patris mei possidete paratū vobis regnū a ꝓstitutione mūdi. hiero. Nō est phas credere aliquē sanctorum vltra merita āgelo⁹ trāscēdere: excepta beata ꝛgine cui super oēs angelo⁹ ordies ad dexterā positus est thronus matris regis que sedet ad dexterā eius. ij. Re. ij. Si dicatur sedet aliquis ad sinistrā xpi, Rñdeo:q; ideo xps rñdendo dixit. Sedere aūt ad dex. m. ꝛc. ¶ Nota cū dr iz quib⁹ paratum est. videt aūt q; plures sunt ibi ad dexterā xpi. Rñsio q; solū ꝛgo maria sedet ad dexterā xpi. Scz ponit ibi plurale ꝓ singulari. Tertiū necessariū ad nostrā saluationē est subiectio ꝛtualis. de q̄ dicit thema. Quicūq; voluerit ꝛc. Hoc dicit sanctū euāgeliū ibi. ꝛ audiētes decē indignati sunt de duobus fratrib⁹. Jesus aūt vocauit eos ad se:ꝛ ait. Scitis q; ꝓncipes gētiū dñantur eo⁹: ꝛ qui maiores sunt prātem exercēt in eos. Non ita erit inter vos. Sed q̄cunq; voluerit inter vos fieri maior:sit vester minister. Et quicunq; voluerit inter vos ꝓmi⁹ esse:erit vester seruus. Sicut filius hois nō venit ministrari:sed ministrare: ꝛ dare animā suam in redemptionem ꝓ multis. Qm̄ quilibet ipso⁹ credebat esse maior. Petrus ex papatu. Andreas ex ꝓiozatu discipulatus ꝛ sic de alijs. vide supra in ꝓcedēti sermone. Ideo indignati sunt:ꝛ nisi fuisset xps ibi venissent admodū cū pugnis. Xpus ꝛgo vt pater pius oia supportās vocauit iacobū ꝛ Joānem. ꝛ dixit eis. Uos scitis

q̄ principes ⁊c. Vos autem non sic. Sed q̄ voluerit inter vos maior fieri: sit vester minister. Nō recipiat⁹ maioritatē ex sanguine: vt iacobus ⁊ ioānes neq; ex dignitate: vt petrus ⁊ sic de alijs: sed exemplo mei qui nō venit ministrari sed ministrare ⁊ dare aiam meā in redemptionem p multis. Cogitate q̄o petierūt veniā ab inuicē. Questio est super hoc. Filius hominis venit dare aiam suā p multis in redemptionē: nunq̄d nō p oib⁹. Theologi distinguūt hoc: ⁊ dicūt q̄ passio xp̄i pōt ꝓsiderari. Uel ꝑm sufficientiā: ⁊ sic filius hominis venit dare aiam suā pro omnibus sufficiēter immo ⁊ superabundāter. Auctoritas. vn⁹ est mediator dei ⁊ hoim homo xp̄s iesus: q̄ dedit semetip̄m in redēptionē p oibus. j. Ti. ij. Uel p̄t passio xp̄i ꝓsiderari ꝑm efficaciā ꝫ quā ipsa passio xp̄i non hꝫ efficaciā in oibus: ⁊ sic filius hominis venit dare aiam suā p multis in redemptionē. f. efficaciter. Nota ad hoc ſimilitudinē de mercatore soluēte sufficiēter ⁊ abundanter ꝓtium pro omnibus captiuis: ꝫ nō oēs volūt exire de captiuitate ex malicia. Ille magnus mercator ⁊ rex glie xp̄s soluit p̄ciū redemptionis pro omnibus sufficienter ⁊c. sed nō habꝫ efficaciā infidelibus. s. iudeis: paganis ⁊c. quia nolunt vti nec in multis christianis quorū aliqui sunt in carcere supbie: auaricie: luxurie ⁊c. nolunt exire. Itē dicit pro multis. s. efficaciter. Ideo oportet subijci virtualiter.

¶ Feria quarta post scām dominicam. xl. Sermo. ij.

Exaudi deprecationem meam dñe. Hester. xiij. In persona ecclesie proponitur verbum istud ⁊ non dicit deprecationem simpliciter vel petitionem: sed deprecationem idest diuersimodā p̄cationē seu petitionem: q̄n multipliciter potest homo p̄cari seu petere in oratione. s. octo modis.

Deliderando ardenter.
Lachrymando plangenter.
Explicando patenter.
Supplicando reuerēter.
Allegando prudenter.
Appellando confidenter.
Mendicando diligenter.
Molestando indesinenter.

Qui in suis petitionib⁹ seruat istos modos sine dubio obtinebit quod petit: q; omnis qui petit accipit ⁊c.

¶ Dico primo q̄ est vnus modus petendi ḡras a xp̄o dño. s. desiderando ardenter q̄n cor desiderat illā gr̄am ardēter et inflammat licꝫ os nihil dicat quasi exercūdia. q; nō se reputat dignū illud petere ore: ꝫ corde desiderat illud desiderium. illud est lachrymosa petitio i auribus dñi. Nō sic de alijs dñis quibus oportet ore vel signo vel scriptura suū cordis desiderium aperire siue ostēdere. Sed clarius videt corda hoim ꝯ tu vides faciē meā. Homo em̄ videt ea que parent: deus aūt intuetur cor. j. Reg. xvj. Illud desiderium mouet ⁊ inclinat deū ad dandū gratiā. Nota similitudinem. Affectuosus respectus filij in patrē sedentē ad mensam est clamorosa petitio in auribus patris pro uocans patrē ad dandū filio carnes vel pisces ⁊c. Ita deus pater cū regina matre sedet in mensa glorie. Nos ꝙo in oratione stamus coram eo quasi dicendo. Dñe nō audeo petere: sed vos scitis desiderium meū quasi dicendo cū dauid. Dñe añ te oīe desiderium meū ⁊ ge. meus a te nō est ab cō. ps. xxxvij. Nota ad hoc hystoriā de filijs israel ereūtib⁹ de egypto qui ab egyptijs insequebant ⁊ nō poterant fugere: q; ad vnam partē erat mōs altissimus: ad aliā mare rubrū: ⁊ incepe-runt murmurare cōtra moysen dicēdo. Forsitā nō erāt sepulchra in egypto: iō tulisti nos vt moreremur i solitudine ⁊c. Moyses videns necessitatē sterit coram dño. Non legit q̄ diceret aliquid ꝫ desiderabat in corde auxiliū diuinū. Cui dixit deus quid clamas ad me. Exo. xiiij. dicūt glose q̄ ꝓsiderium moysi clamor erat in auribus dñi. Et obtinuit q̄ mare diuideret. Dixit em̄ dñs ad eum. Tu autem eleua virgā tuam ⁊ extende manū tuam super mare ⁊ diuide illud vt gradiantur filij israel in medio mari per siccum. Ecce q̄o iste est bonus modus. Dico secundo ⁊c. s. lachrymādo plangenter. Quando em̄ persona est in aliqua tribulatiōe angustia vel tentatiōe ⁊ cor restringitur cerebꝝ velut spōgia distillat lachrymas.

Iste modus est melior: q; nō solū est desiderium cordis: sed lachrime q̄ deū pingūt. Ber̄n. Oratio dñm vngit: sed lachrym̄a deū pungit. Res aspera dura et rigida si vngatur: efficitur mollis ⁊ suauis. Sic p pter peccata nostra de⁹ est nobis rigid⁹: asper ⁊ durus: ꝫ oꝙ deuota ip̄m vngit ⁊ efficit suauis mollis ⁊ benign⁹ Nota exēplū de euāgelio vbi loquēs de se dicit in persona cuiusdā regis q̄ quidā rex quesiuit rōnē a suo thesaurario: ⁊ facta adcōputatione inuenit q̄ thesaurari⁹ tenebat reddere regi. x. milia florenorum. Qui dixit. Dñe: nō habeo vnū denariū. Et rex. Quare tu vane expendisti pecuniā meā cūvxore et filijs tuis: ideo precepit vt caperet ipe et filij ⁊ vxor: ⁊ venderent. Ecce hic duricia ⁊ asperitas in rege. Sed dixit text⁹ q̄ ille thesaurari⁹ ꝓcidens ad pedes regis orans humiliter dicit. Dñe: patientiā habe in me. Et misert⁹ est eius. Matt. xviij. Et dimisit ei totū debitū. Ecce oꝙ quō deū vngit: ꝫ lachrima deū pūgit: hoc est pl⁹. Sicut em̄ oratio deū vngit ad remittēdū peccata: sic lachrym̄a cū pūgit ad dandū gratiā. Ideo est bon⁹ modus pro personis bonis ⁊ deuotis ⁊ tribulatꝫ: vt viduis pupillis ⁊ orphanis qui nō habent aliud remediū nisi recurrere ad deū: ⁊ fiere corā eo: ⁊ ille lachrime pūgūt deū ad dādū eis consolationes: gratias: ⁊ faciendū iustitiā de persecutorib⁹. Auctoritas. Non despiciet deus preces populi: nec viduā si effundat loquelam gemitus. Nōne lachrym̄e vidue descendūt ad maxillam: a maxilla em̄ ascendunt vsq; ad celū: ⁊ dñs exauditor nō delectabitur in illis. Eccl'. xxxv. Ois qui petit ꝫ lachrym̄ādo: plangenter accipit. ¶ Dico tertio explicādo patēter ꝫ ore dicēdo deo suas miserias necessitates: tribulationes ⁊ tentationes isto mō. Ego dñe sum in tali tribulatione: tētatione: miseria vl' infirmitate. Dñe velitis me adiuuare. Nō intelligatis q̄ talia sunt deo explicanda quasi ipse nesciat: q; meli⁹ scit q̄ vosmet orātes tribulationes: sed dicit ad humiliandū cor: q; q̄n tales tribulationes dicunt ore: cor humiliatur: ⁊ deuotio augmentat. Istū modum ostēdit dauid di. Reuela dño viam tuā. i. necessitatē ⁊ spera in eo ⁊ ip̄e faciet ꝑs. xxxvj. Legitur in vitis patrū q̄ quidaꝫ sanctus heremita mirabil'r habebat gratiā orandi: ⁊ aliqui quesierūt ab eo vt doceret eos orare. Qui rñdit eis. Illi q̄ docuerunt me: docebūt vos orādi modū si vultis. Et q̄s docuit vos? Rñdit. Pauperes qui ostendūt plagas suas dicēdo. respice ⁊c. mouēt pias personas ad dandū Ita ostēdo deo plagas peccatoꝝ meoꝝ vilitates: miserias meas ⁊ necessitatē dicēdo. Dñe: tot⁹ sum corruptus de luxuria per cor: os: ⁊ per oculos. ideo inuetis me dādo virtutē castitatis: ⁊ sic de alijs. Isto modo ois qui petit accipit. ¶ Dico quarto supplicādo humiliter. Qui enim vult obtinere gratiā a rege seu papa nūquid supplicat humliter genibus flexis: capite discooperto? immo. Ita q̄n hō facit oꝙ: tūc supplicat regi xp̄o vel pape ies'u. Q̄n dicis Aue ma. supplicat regine celi. ideo humiliter et flexis genib⁹ debent fieri orationes q̄ nō sunt nisi supplicationes. Sꝫ in hoc multi deficiūt: q; q̄n surgūt ⁊ induūt se dicūt orationes: ꝓprie non sunt orationes. Idē de mulierib⁹ q̄n pingūt se dicūt Aue ma. Dicat quō debent orare cogitādo q̄ vident xp̄m iratū ex peccatis: tūc incipias oꝙnem deuote Talis supplicatio est humilis. Tūc papa iesus signat supplicationē dicēs fiat. Nota hystoriā de rege achab iuꝙ ⁊ malo ⁊ idolatra ⁊ diuinoꝝ inuocatore ⁊ innocētum occisore ⁊ sine iustitia: ad quē venit helias ꝓpheta ex parte dei dicēs. Tu fecisti hoc ⁊ hoc: iō hec dicit dñs de⁹. Si mortu⁹ fueris in ciuitate: canes comedēt carnes tuas. Si in cāpo: aues celi. nec remanebit de achab vsq; ad mingētem ad parietē. Achab vero timēs humiliauit se scissis vestib⁹ regalib⁹ indut⁹ ē cilicio: ⁊ in terra comedebat panē ⁊ aquā: ⁊ deposit⁹ ornamētis lecti regalib⁹: fecit ornamēta de sacco: ibat humilr. Statim dixit de⁹ ꝓphete. Nōne vidisti achab humiliatū coram me. Respondit. Immo dñe. Uade ergo ad eū ⁊ dic ei. Quia humiliatus est mei causa: non inducam malū in diebus eius: sed in diebus filij eius. iij. Regum xxj. Ex illa humilitate deus pepercit sibi cū esset ita malus: ideo in vestris orationibus humilietis vos. Cogitate em̄ cum quo loquimini. De tali oratiōe dicit scriptura sctā. Oratio humiliantis se nubes penetrabit: ⁊ nō discedet donec altissim⁹ aspiciat Eccli. xxxv. Dico ꝙto allegādo

prudēter.s.leges:canones:et priuilegia: vt faciunt iuriste cotā iudice ⁊ principe. Multi taliter allegāt in oratione qui tñ condēnant:vt legit de quodā Luc.xviij. Qui ascēdit in tēplum vt oraret et petēs a deo gratiā:⁊ incepit allegare. Dñe nō sum sicut ceteri hoies: raptores: iniusti: adulteri:velut etiā hic publicanus. Jeiuno bis in sabbato:decimas do oim q̄ possideo. Et publican⁹ a lōge stās nolebat nec oculos ad celū leuare:sz ait. De⁹ propitius esto mihi peccatori ⁊c. Iste allegationes fuerūt sue p̄dēnationis. Rō:qz allegabat sibi mīta bona p parte sua:⁊ irrationabilr qz creatura in olbus operib⁹ nō est nisi instrumētū ⁊ de⁹ est operari⁹: ⁊ sicut non est regratiādū calamo de bona litera:sz scriptori: ita nec nobis de bonis operib⁹: sed deo. Jdeo prudēter allegandū est dupliciter.s.per credētiaz obsecrādo:allegādo q̄ hō credat de deo tali vel sīli mō. Dñe vos estis prouiso: oim prouideatis mihi.⁊cetera que credimus de deo. Per sanctā vitā quā tenuistis detis mihi gratiā vt teneā bonāvitā. Secūdo per obediētiā p gratiaz actionē allegando ex parte dñi ⁊ nō tui dicēdo. Dñe ex quo tot gratias fecistis mihi:qz redēptus:baptizatus ⁊c. Placeat vobis etiā facere mihi hāc grām:qz ego inclinatus sum ad superbiam detis mihi cor humile.⁊ sic de alijs. De istis duobus modis allegandi autoritas. In omni oratiōe et obsecratione cum gratiaruz actione petitiones vestre innotescāt apud deū. Philip.iiij. Jsto modo omnis qui petit accipit. Dico sexto appellando cōfidenter.⁊ nunq̄d homo potest appellare a rege ad imperatorē:ab iperatore ad papā ⁊c. Dico q̄ sic: nō tñ de vna persona vni⁹ curie ad alterā:sz de vna curia ad aliā:vt fit sepe:qz de curia officialis appellat ad curiam epi:⁊ ab illa ad curiā archiepi:⁊ ab illa ad curiā pape. Jdē ō curijs reg. De⁹ etiā hz duas curias in q̄bus dantur snie Prima est curia iusticie. Scōa mie. De quibus dauid. Miam ⁊ iudiciū cantabo tibi dñe. ps.c. Et q̄diu sumus in hac vita curia mie est maior. Autoritas. Misericordia superexaltat iudicium. Jaco.ij. Jdē dauid. Miserationes eius super omnia opera eius. ps.cxliij. Post mortē autem curia iusticie est maior. Quādiu ergo viuimus si datur sentētia ꝓtra nos in curia iusticie:p̄fidēter appellare debem⁹ ad curiam mie debito modo:qz maiorez nunc obtinebimus renouationem sententie. Nota ad hoc duo exēpla de veteri testamēto. Prima de dauid qui lz sanctus tamē grauiter peccauit. Cū em semel respiceret de palatio et videret vxorē vrie pulchrāvalde:nō auertebat sicut debuit statim auertere oculos suos:sed sic stetit aspiciēdo. statim aliquis scutifer dixit sibi. Talis mlier est:⁊ vir nō est in patria. Jdeo etiā peccauit cū ea ⁊ grauidauit eā Et ad cooperiēdum peccatum interfecit vrā viruz eius: quia vnū peccatū trahit aliud secum: statim in curia iusticie fuit data sīa cōtra eū:⁊ ꝓpheta nūciauit sibi sentētiā dicēs. Uiuit dñs: qz fili⁹ mortis es tu.ij.Reg.xij. Dauid aūt fuit ille q̄ intelligebat factū: appellauit statiz ad curiā misericordie. Forma appellatiōis sue fuit hec. Miſere mei de⁹ ſm magnā mīaz tuā. Statim ꝓpheta redūt ex parte dñi dicēs. Nō morieris. Patet ergo q̄ sīa data i curia iusticie reuocari potest in curia misericordie. Scōm exemplū de Ezechia rege cōtra quē fuit data sententia iusticie vt moreretur. Esaias ꝓpheta legit sibi sentētiam ex parte dñi. Hec dicit dñs deus. Dispone domui tue:morieris em tu ⁊ non viues.iiij.Regū.xx. Qui conuertit faciem suā ad parietē ⁊ appellauit ad curiam misericordie dicēs. Obsecro dñe memento queso quomodo ambulauerim cotā te in veritate ⁊ corde ꝓfecto:⁊ quod bonum est in oculis tuis feceriz. flevitq̄ ezechias fletu magno. Statim dixit dominus esaie recedēti. Reuertere ⁊ dic ezechie. Hec dicit domin⁹ de⁹. Audiui orationem tuam ⁊ vidi lachrymas tuas. Reuocauit sententiam et addidit sibi annos quindecim vite sue. Patet ergo q̄ sententia reuocat in curia misericordie q̄ datur in curia iusticie: si ad eam appelletur confidenter. Autoritas. Si dixero impio morte morieris:et egerit penitētiam a peccato suo: fecerit̄q̄ iudiciū ⁊ iusticiā:vita viuet ⁊ nō morietur. Autoritas aurea. Eze.xxxiij. Nota tria. Primo q̄ faciat penitentiā. ecce ꝓtritio. Scōo iudiciū. ecce cōfessio in q̄ sacerdos est iudex. ideo debet sedere. Tertio iusticiā.s.satisfactionē vel punitionē de pcīis

ieiunādo ⁊c. Jsto modo ois qui petit accipit ⁊c. Dico septimo mēdicādo diligenter siue alte.s.petere ostiatiz. Jstū modū seruamus in tribus diebus rogationuz in ecclia. In p̄cessiōibus em trāsim⁹ per vicos ciuitatis paradisi mēdicādo ostiatim sanctos deprecando. Primo vadim⁹ ad palatiū sancte trinitatis. Jstū moduz debēt tenere persone literate dicere letaniā quolibet sero: qz illa oratio est mlta bona in qua inuocant omnes sancti ⁊c. Jdeo amici Job qui fuit tribulat⁹ dederunt sibi consiliū vt teneret modū istum dicentes. Uoca ergo si est qui tibi respōdeat:⁊ ad aliquem sanctorum cōuertere. Job.v. Ois qui petit accipit.s.isto modo Dico octauo molestādo indefinēter.s.p seuerādo in oratiōe. Qualiter huiusmodi iportunitas vl molestia sit facienda.declaratur Luc.xj. Quis vestrum habebit amicū ⁊ ibit ad illū media nocte⁊ dicit illi.amice cōmoda mihi tres panes: quoniā amicus me⁹ venit ad me de via:⁊ nō habeo q̄ ponā ante illū.⁊ ille deint⁹ respondēs dicat. Noli mihi molestus esse iam em ostium clausum est:⁊ pueri mei mecū sunt in cubili. non possum surgere ⁊ dare tibi. Et ille si perseuerauerit pulsans.dico vobis:⁊ si nō dabit illi surgēs eo q̄ amicus eius sit:.ppter improbitatē tamen eius surget ⁊ dabit illi quotquot habet necessarios:qui ꝓtinuat oī die oratiōnē ad bonū finē pueniet. Nota hic miraculū de illo milite capitaneo latronuz in cuius domo stetit diabolus quatuordecim annis in forma humana ⁊ erat co q̄nari⁹. Ubivenit ille sctūs religiosus ⁊c.

¶Feria.v.post reminiscere. Ser.vnic⁹.

Habēt moysen ⁊ ꝓphetas:audiāt illos. Luc.xvj. et in euangelio. Sermo erit de sancto euāgelio ⁊c. Habēt moysen ⁊c. Sanctum euangelium hodiernum declarat nobis quatuor multum necessaria ad sciendum p̄o nostro auisamento.s.mundialē cōuersationem: diuinalem retributionē: infernalem dispositionem:scripturalem cōfirmationē. Hec quatuor sunt nobis multum necessaria ad sciendum.

Primo mundialis conuersatio: vt caueamus.

Secundo diuinalis retributio: vt ipsam expectemus.

Tertio infernalis dispositio:vt ipsam vitemus.

Quarto spiritualis ⁊ scripturalis confirmatio: vt per ipsam reformemur.

¶Et de isto quarto.s.de ꝓfirmatiōe sancta dicit thema. Habēt moysen.i.scripturas ⁊ ꝓphetas audiāt illos. Dico ꝓmo q̄ in euāgelio hodierno declarat nobis mūdialis conuersatio vt caueam⁹. Mundialis cōuersatio est de seipso nimis curare carnaliter. Primo i nouo ornatu vestium ⁊c. Scōo in delitijs corporis.s. comedendo:bibēdo ⁊c. nō curare de necessitatibus proximi q̄ ostendunt in principio euāgelij. Homo quidaz erat diues q̄ induebat purpura ⁊ byssō:⁊ epulabatur quotidie splendide. Et erat q̄dā mendicus nomine lazarus:q̄ iacebat ad ianuā eius vlceribus plenus cupiens saturari de micis que cadebāt de mensa diuitis: ⁊ nemo illi dabat. Sed ⁊ canes veniebāt ⁊ lingebant vlcera eius ⁊c. Hic induebat ad carnē de camisijs de byssō. de sup de purpura ⁊c. Comedebat quotidie splendide de optimo:⁊ multū:assatū ⁊ coctū:⁊ nunq̄z ieiunabat ⁊ de pauperibus nō curabat. Et erat quidā mēdicus noie lazarus qui iacebat ad ianuā ⁊c. Ecce cōuersatio mundialis contra quā scriptura sacra. Nemo q̄ suum est querat:sed q̄ alterius.j.Coz.x. Sed notanda sunt hic duo de quib⁹ se pauci auisant. Cū xp̄us in euangelio loquit de diuite:non nominat eū:sed dicit. Homo quidā erat diues ⁊c. Et quando loquit de paupere nominat eū dicēs. Erat quidaz mēdicus noie lazarus. Quare hoc. Certuz est q̄ diues nomen habebat:⁊ xp̄us ipsum sciebat:⁊ tamē dicit homo quidā ac si nesciret nomē eius:maxime qz vos videtis q̄ i mūdo diuites sunt multum nominati et famosi:quādo moritur dñs in ciuitate oēs sciūt nomen eius:secus de pauperib⁹ hominibus. Per diuitias faciūt tātum siue bene siue male q̄ faciunt se cognoscere ⁊ nominare. Jdeo de diuitibus dicit. Dauid. Tabernacula eorum in progenie et progenie: vocauerunt noia sua in terris suis:sed nō in celis. ps.xlviij. Quare ergo christus nō nominauit ipsuz:sed pauperem ⁊ ꝓ responsione sciēdū q̄ q̄di

homo tenet vitam bonam ⁊ sanctā et est in gratia dei: nomē eius scriptū est in celo in cathedra que sibi correspondet ſm p̄sentē iustitiā. Autoritas xp̄i loquentis de his q̄ sunt in gratia. Gaudete ⁊ exultate q̄m noīa vestra scripta sunt in celis. Lu.x. Scripta sunt i celis.i.in cathedris celestibus. Per oppositū persona q̄ tenet vitam vitiosam ⁊ viuit in peccato mortali.s.superbie: auaricie: luxurie ⁊c.nomen ei⁹ radik i celo de illa cathedra: qz i libro diuine predestinationis nullus scribitur de nouo nec radik: ſz radik de libro ſm p̄scientiam iusticiā. Ideo q̄ moyses orauit p populo de vitulo aureo dixit. Obsecro dñe.peccauit populus iste peccatū maximū: fecerunt q̄ sibi deos aureos. Aut dimitte eis hanc noxā: aut si nō facis dele me de libro tuo quē scripsisti. Cui respōdit dñs. Qui peccauerit mihi delebo eū de libro meo. Exo.xxxij. Itē dō loquens de peccatorib⁹ dicit. Deleant de libro viuentiū ⁊ cū iustis nō scribant. ps.lxviij. Et scribitur nomē peccatoris in inferno. O qualis confusio ⁊ verecundia est sibi: ac si papa haberet nomen alicuius sacerdotis in rotula vt promoueret eū ad cardinalatum vel epatum ⁊ ꝓpter suā culpā papa deleret nomē eius: ⁊ ipsum scriberet inter infimos. Idem de rege habēte nomen alicui⁹ scriptū inter barones ⁊ comites: si ex culpa sua ipsum deleret et scriberet inter truffatores maior est confusio. Et incōparabiliter maior est verecundia q̄m nomē alicuius deleꝝ de libro dei ⁊ scribitur in rotula inferni. Autoritas. Mñe oīes qui te derelinquūt. s.peccādo cōfundent: recedētes a te in terra scribentur. Hiere.xvij.ſcz in illa de q̄ Job dicit cap.x. Terrā miserie ⁊ tenebrarum vbi vmbra mortis ⁊ nullus ordo: ſz sempiternꝰ horror inhabitat. Qz q̄ diues iste de quo loquitur euangelium erat peccator ⁊ male vite ⁊ xp̄s non inuenit nomen suū in libro predestinatiōis: ideo noluit ip̄m nominare nomine suo. Et q̄ ita sit ratio patet per dauid in persona dei di. de diuitibus malis. Non cōgregabo cōuenticula eoꝝ de sanguinibus: id est de peccatis. iuxta illud. Libera me de sanguinibus: nec memor ero nominū eorū per labia mea. ps.xv. Esse diuitez de bono iusto non est malū nec pctm: sed esse diuitem impiū ⁊ peccatorem hoc est peccatū. Et de talibus dicit. Nō cōgregabo ⁊c. Nota q̄ vnum conuenticulū est diuitū supboꝝ volentiū habere regimē ciuitatis ⁊c. nō attendentiū ad onus q̄ recipiunt. Aliud conuēticulū est auaroꝝ. s. vsurarioꝝ vt habeāt oēs pecunias. Aliō luxuriosoꝝ signanter illorū qui ducunt vxores sola causa explēde libidinis. aliō gulosoꝝ magna conuiuia facientiū: isto respectu vt habeant amicos. Aliud iracūdoꝝ faciētiū obligatiōes ⁊ iuramenta sibi q̄se mutuo iuuabūt: ⁊ q̄ tāgētvos tāgēt mecz. De his dicit. Nō congregabo ⁊c. sez in celo cū āgelis ⁊ sctis animab⁹: nec memor ero nominū eoꝝ. Sed qz nomen pauperis lazari erat scriptū in dei libro: eo q̄ cū bona patiētia receperat pauperiatē sperans in celo ditari: ideo ip̄m nominauit. Et fuit cōpleta ꝓphetia dauid dicentis. Alias pauperum saluas faciet. Ex vsuris ⁊ iniquitate redimet alas eorū: ⁊ honorabile nomē eoꝝ coram illo. ps. lxxj. Et loquit̄ de pauperib⁹. Nota alas pauperū. s. illoꝝ qui patienter sustinent pauperiatē qui non indignant cōtra deum nec murmurātur aliquid: sed sperant in paradiso ditari: saluas faciet. Ex vsuris quas modo faciunt redimet eos: qz mō pauperes nihil p̄nt habere a diuitib⁹: nisi cum vsuris. Si petunt ab eis mutuū nō obtinēt nisi cū vsuris. Si volūt emere bladū vl̄ pānū cogunt emere cū vsuris plus dāno ꝓpter solutiōis dilationē. Si pauperes volūt vēdere bladū vel aliud cū vsura. s. minus ꝓpter denarios promptos. Ex iniquitate. s. quā eis faciūt liberabit eos qz pauperes nō possunt obtinere iusticiā: q̄diu aduocati ⁊ procuratores sentiūt eoꝝ pecunias omnes fugunt ex eis. Postea dicunt eis. conueniatis cum parte: qz nō mīlū ius habetis. Sz quare nō diristis sibi ante ne dissiparet bona sua: ideo ⁊c. Et honorabile nomen eorū cora illo. Qualis honor si rex vel papa noiaret ⁊ peteret de aliq̄ paupere. Secundo dicit q̄ canes veniebant ⁊ lingebāt vlcera eius. Quid significāt isti canes. Et dicit Greg. in homilia super illo euangelio q̄ canes sunt p̄dicatores. s. oīes illi qui habent officium p̄dicandi. Ratio: qz nullus paterfamilias mittit oues suas i desertuz locū nisi cū custodibus ⁊ canibus

qui ipsas custodiunt a lupis. Ita et iste dñs qui dicit ego sum pastor bon⁹ Joā. x. Non dimittit oues in nemore huiꝰ mūdi nisi cū custodibus ⁊ canibus. Canes sunt predicatores: primi optime latrantes fuerunt apostoli: deinde martyres: doctores confessores. Hodie oēs illi sunt canes qui predicant ⁊ latrāt ꝓra lupos inferni ne approximēt ouibus xp̄i. Et nū quid est magna dignitas esse canez xp̄i. Ecce quid dicit Job in p̄sona xp̄i: et ita exponit Gregoriꝰ in moral. Nunc autez deridēt me iuniores: tempore quoꝝ patres nō dignabar ponere cū canib⁹ gregis mei. Job.xxx. Nota nunc in tpe passionis deridēt me iuniores tpe. s. iudei di. Vah qui destruis templū dei ⁊ in triduo illud reedificas. Itē Alios saluos fecit seip̄m non p̄t saluū facere. Quorum patres. s. patriarchas ⁊ ꝓphetas non dignabar ponere cū canibus gregis mei: qz maior est dignitas p̄dicatoꝝ q̄m patriarcharum vel ꝓphetarū. Isti canes habent linguam medicinalē: q̄m lingūt vlcera peccatoꝝ. Lingit a predicatore plaga superbie que consistit in capite quando laudat ⁊ commendat ⁊tutē humilitatis ⁊ q̄uo xp̄s ⁊virgo maria fuerūt humiles ⁊ q̄tū eis plz virtus humilitatis ⁊ persone humiles: ⁊ q̄uo supbia fuit initiū oīs mali ⁊ perditionis ⁊ aperuit ianuā inferni ⁊ clausit ianuā paradisi. Idē p̄t dici de alijs peccatis ⁊ vitijs ⁊ ⁊tutibus oppositis. Ecce q̄uo lingua canū est medicinalis: sed dentes sunt venenosi mordendo si in predicatione mordēt famā alicui⁹ vel in ꝓfessione q̄m petunt pecunias: mordent bursam vel bona ⁊c. Ecce quid significat. Canes lingebant lingua vlcera eius qua curantur vlcera peccatoris. Dauid. Lingua canū tuoꝝ. ex inimicis ab ipso. ps.lvij. Hic est figura eclyptica: qz deficit verbū ibi. Lingua canū tuorū ſcz predicatoꝝ ex inimicis idest peccatis sanat siue demonibus liberat ab ipso. s. dño principaliter agente: qz p̄dicatores solū sunt instrumenta. Grego. in vanum exteri⁹ laborat lingua predicatoris: nisi fuerit intus gr̄a saluatoris. Dico ſcdo q̄ in euāgelio hodierno ostendit diuina retributio vt ipsaz expectem⁹: cū dr. Factū est vt moreꝝ mēdicus ⁊ portarꝝ ab angelis in sinū abrae. Mortuus est aūt ⁊ diues ⁊ sepultus est in inferno. Ecce h̄ retributio diuinalis. Dicit magr̄ senten. in iij. ⁊ oēs etiā alij doctores ⁊ doctrina est cōis: q̄ in corde terre sunt ⁊tuor domus inferni. Dom⁹ iferior dr locus dānatoꝝ. Scda dr limbus puerorū: in qua nō sunt demones nec ignis. solū sunt ibi tenebre i. carentia visionis dei. Non est ibi ignis materialis: sed ira dei dr ignis. Iuxta illud. Deuk. xxij. Ignis succēsus est in furore meo. Aug. vocat illā irā dei ignē dei in quo sunt pueri non baptizati: qz nūq̄ videbunt deū. Tertia est locus purgādorū in quo est ignis imaterialis: qui ⁊tute diuina torquet cruciat ⁊ purgat alas xp̄ianoꝝ: sed nō sunt ibi demones: qz in purgatorio non sunt nisi illi qui sunt in gratia dei. Quarta domus superior est sinus perfectorum in quo erant sancti patres: q̄ dicebanꝫ sinꝰ abrae ꝓpter securitatē quā habebāt de gl̄ia: sicut illud qō habeꝫ i sinu i securo est. Etiā paradisus dr sinus abrae: iuxta illud eccle. Exaudi meyt aiam meā in sinu abrae patriarche tui iubeas collocari. Dicit gl. sup illud. Factū est vt moreꝝ mēdicus ⁊ portareꝫ ab angelis in sinuz abrae: qz sicut nūc q̄n moriunꝫ ꝑdigne penitentes: statim aie ipsoꝝ portanꝫ in celū: sic tūc portabaꝫ in sinū abrae. Diues ꝙo sepultus est in inferno. Ecce hic ad ſam diuina retributio. Autoritas. Ego dñs scrutās corda ⁊ ꝓbans renes: q̄ dovnicuiq̄ iuxta viam suam: ⁊ iuxta fructum adinuētionum suarum. Hiere. xvij. Nota hic duo secreta moralia. Primū cū dicit. Factum est vt moreꝝ me. Si attendistis adverba xp̄i q̄n voluit loqui de mundana conuersatione: primo fuit locutus de diuite q̄ de paupe dicens. Homo quidam erat diues. Sed quando voluit loqui de alio mūdo de diuina retributione primo fuit locutus de paupere. di. Factū est vt moreꝝ mendicus. Hoc facit christus ad ostēdendū contrariam conditionem diuituz ⁊ pauperum q̄tum advitam ⁊ q̄tum ad mortem. In hoc mūdo invita p̄senti diuites sunt primi in honoribus: dignitatib⁹ officijs: qz semp sunt in primo loco: pauperes aūt ꝓ oppositū semper sunt vltimi sed in alio mūdo vertitur iste ordo: quia pauperes erunt primi in honoribus et dignitatibus paradisi. Diuites vero

vltimi. Recte de diuitib⁹ est sicut de falconez gallina. Falco aũt ꝯdiuiuit multum honorat a dño suo in manu portatur: etiã in ecclesia: qui nollet portare filium suũ ⁊ diligẽter seruit ei. ⁊ carnẽ crudã mordẽdo dentib⁹: ⁊ in estate cũ aqua frigida refrigerando: ⁊ in hyeme dormit in camera dñi ẽt in loco altiori. Et si misera gallina approximat modicum ad comedendũ micas statim expellit: nec audet intrare camerã: sed in morte totũ vertitur: qm̃ gallina cũ magno honore portatur coram dño inter duas scutellas: et falco, pũcitur in sterquiliniũ. Cũ ỽ dño Falco est mortuus. Respondet dñs: pũcte in sterquiliniũ. Ita recte in hoc mũdo diuesvt falco viuit multum deliciose honorifice ⁊c. Et miser pauper gallina non audet appropinquare domui diuitis immo dicit dines. Quidvult ille homo? o latro ꝺ̃ esse foras. Ecce quare xp̃s primo nominauit pauperem qm̃ loquebatur de alia vita. Et verificatur illud qꝺ xp̃s dicit Mat. xx. Erũt nouissimi. s. pauperes qui in hoc mundo sunt nouissimi primi. scilz in paradiso ⁊ primi. s. diuites qui in hoc mũdo sunt primi in oĩbus: in alio mũdo erũt nouissimi. s. in inferno. Ideo quãdo pauꝑ moritꝛ alia eius portat corã dño inter duas scutellas. s. gloriam aie quã habebit statim: ⁊ gloriã corpis quam habebit post iudiciuz gñale. Due scutelle sunt imunitas pene ℏ inferi⁹ ⁊ abũdãtia glie supius. Scõm secretũ est ibi. Mortu⁹ est ⁊ dives ⁊ sepultus est in inferno. Certuz est qꝺ corpus nõ fuit sepultũ in inferno: sed alia: in quo videtur qꝺ in inferno sunt sepulture ⁊ cimiteriũ. Dico qꝺ sic: sed auisetis vos ne eligatis ibi sepulturã. Ania sepelit in inferno ꝑm qꝺ corpus honorabile sepelit in hoc mũdo. In cuius sepultura seruanꝭ tres cerimonie principales ꝓria ẽ qꝺ mortuo hoie honorabili aliqs de amicis suis vadit ad ecclesiam ad curatum ꝑ sepultura petẽda: ⁊ sacerdotes se ꝓparant: q cũ magna cõmotiõe disponũt se dicẽtes vadam⁹. idẽ de sepultura aie. Qñ mal⁹ diues vel alia ꝑsona est i extremis diabol⁹ q̃ ipm̃ tẽtauit q̃ naturaliter cognoscit horã siue mortẽ vadit subito ad infernũ ad curatũ. s. lucifeꝛ di. qũo talis religiosus clericus vel diues qui tenuit malã vitam est in articulo mortis: ideo paretis vos ⁊ mittatis. ⁊ fit vna magna cõmotio: qꝛ quilibet vult venire. Auctoritas. de quodã magno diuite. Infernus subtus te ꝙturbatus est in occursuz aduẽtus tui suscitauit tibi gigantes. Et tunc dicent vulneratus est sicut ⁊ nos nostri similis effectus es. detracta est ad inferos superbia tua qꝛ noluisti obedire ꝓceptis dñi tui ⁊c. Esa. xiiij. Scda cerimonia seu similitudo que seruatur in sepultura corpis est qñ sacerdotes cantando portãt corpus ad sepulturã signo crucis ꝓcedente parẽtes ⁊ amici sequunꝭ flentes. Silr anima damnata portatur a demonibus ad sepulturã inferni nõ cantãdo sed ꝙfusibiliter vociferando: ac si esset caterua porcorum ꝓcedente signo luciferi. s. circulo. Dauid. In circuitu impij ambulant. Sicut a passione xp̃s accepit signũ crucis: sic demon accepit signũ circuli. Sicut ꝑsone deuote inuocãdo deuz faciũt signũ sancte crucis dicens. Deus in adiutoriũ ⁊c. Ita diuini inuocãdo demonez faciũt signũ circuli. Et sicut portat crux in sepultura aie bone: sic circulus portat in sepltura aie male a diabolo. iõ dicit scriptura. Vir qui errauerit a via doctrine in cetu gigãtiũ cõmorabit. puer. xxi. Nota q̃ errauerit a via doctrine qlibet male viuẽs errat a via doctrine: nullus credat posse saluari a sola credẽtia: qꝛ imo est necessaria obedictia. Jac. ij. Quid, pderit fratres mei si fidem quis dicat se habere: opa aũt non habeat. Nũ quid poterit fides saluare eũ. Si aũt frater ⁊ soror nudi sint ⁊ indigeãt victu ꝗtidiano. dicat aũt aliquis ex vobis illis ite in pace calefaciminiꝭ saturamini: nõ dederitis aũt eis que necessaria sunt corpo ris: quid proderit. Sic ⁊ fides si non habeat opa mortua est in semetipa ⁊c. Talis ꝑsona malevite in morte in cetu gigãtiũ commorabit. ideo cauete ne erretz a via doctrine: idest obedictie. Tertia cerimonia siue silitudo que seruat in sepultura corpis est: qꝛ iuxta statum ⁊ cõditionez ꝑsone dat ei locus sepulture in ecclesia vel in choro: vel iuxta cornu altarz vel in aliqua capella ⁊c. Silr fit in iferno de aia ꝺãnata. Ja sunt ibi certe sepulture. Prima ꝑ supbis. non de terra: sed de igne inextinguibili. Aliud sepulchruz ꝑ auaris: de metallis liquefactis ignitis.

Aliud ꝓ luxuriosis ⁊ sic de alijs. De q̃ bus dicit dauid. Sepulchra eoꝝ. s. damnatoꝝ: domus illoꝝ in eternũ. ps. xlviij. quod potest intelligi de sepulturis inferni. Ideo auisetis vos ne in vestro testamẽto. i. i vita quã tenetz eligatz ibi sepulturã. In puncto qñ homo eligit malã vitã: eligit ibi sepulturã ⁊ confirmatur per mortẽ. Dico tertio qꝺ euãgeliũ declarat ifernalẽ dispositionẽ vt ipsaz vitem⁹ ibi. Eleuans autẽ oculos suos cũ esset in tormentis vidit abraã a longe ⁊ lazaꝝ in sinu eius. Et ipe clamans dixit. ꝑ abraã miserere mei. ⁊ mitte lazarus vt intingat extremũ digiti sui in aquã: vt refrigeret linguã meam: qꝛ crucior in hac flamma. Et dixit illi abraã. Fili recordare quia recepisti bona in vita tua. ⁊ lazarus similiter mala: nũc vero hic ꝙsolat tu vero cruciaris. Et in his oĩb⁹ inter nos ⁊ vos chaos magnũ firmatũ est: vt hi qui volunt hinc transire ad vos nõ possunt: neqꝫ inde huc trãsmeare. Nota eleuãs oculos. q̃ aia habet oculos. ⁊ etiam ania hz alia mẽbra: ℏ sũt spũalia: sicut mẽbra corpis sunt corporalia: sed fortiora sunt mẽbra aie. Nota ꝑ abraã vbi dicit gl. qꝺ erat de genere abrae. qui etiã vocat ipm̃ filiũ dicens. Fili recordare ⁊c. quia ꝑ bonis que hõ facit in statu peccati: deꝰ dat retributionẽ in hoc mũdo. Nota chaos magnũ id est abyssus. Nota qꝺ beati obiectalit transeunt ad damnatos videndo illoꝝ penas: ℏ tñ non sentiunt penalr. Et dãnati obiectaliter trãseunt ad beatos sed non possunt ad eos transire ꝑ penitẽtiã actualẽ: nec videndo gloriã obiectaliter. No. hic duo secreta. Primũ ibi. Eleuãs oculos suos cũ esset in tormẽtis. Ab isto textu extrahũt sãcti doctores theologie hanc conclusionẽ qꝺ modo vident dãnati beatos: sed non gaudent de tali visiõe imo ex hoc eoꝝ pena augmentat. Ac si famelic⁹ videret mẽsam paratã cum magnis epulis ⁊ cibis: ⁊ non posset accedere nec comedere: iõ pena sibi augmẽtaret. Practice cogitate qñ superb⁹ dãnat⁹ eleuat sibi oculos ⁊ videt beatũ paulũ qui fuit supbus ⁊ persecutor ecclesie: quomodo dicit. O miser iste fuit magis supbus ℏ ego: ⁊ tamẽ est cõuersus quia fecit penitentiam. ita fuisset de me si penituisse. Idem de auaro quãdo videt beatũ matheum de quo dicit Beda qꝺ fuit raptor. Idẽ de luxuriosis qñ videt beatã mariã magdalenã mariã egyptiacã ⁊ sic ꝺ alijs Auctoritas. Uidẽtes turbabunꝭ timore horribili ⁊ mirabunꝭ in subitatione ilpe rate salutis gemẽtes pre angustia spũs di. intra se penitẽtiam agentes: ⁊ pre angustia spũs gemẽtes. hi sunt quos aliqñ habuimus in derisum ⁊c. sequit. Ecce q̃modo ꝙputati sunt iter filios dei. Sap. v. ⁊ loquit ad lram de damnatz. Dãnati penitẽt de peccatis: nõ rõne culpe sz rõne pene in. iij. di. xliij. q. j. arti. iij. qõ. iij. Scõm secretum est de gutta aque quam petebat que fuit sibi denegata. Ꝺ. ⁊. cccc anni sunt ⁊ plꝰ qꝺ petijt illã dictã guttam aque ⁊ qualibet die ⁊ horã petit eã ⁊ nũq̃ obtinebit. Si custodiuisset sibivnũ baculum ꝺ vino greco mõ fuiret sibi. Nec gutta aque significat refrigeriũ aliquod qꝺ dãnati nõ possunt habere ⁊c. Dico quarto qꝺ sanctũ euãgeliũ declarat scriptura lẽ ꝙfirmationẽ cum dicit thema. Habent moysen ⁊ ꝓphas: quod ostẽdit cũ ỽ. Rogo ergo te pater vt mittas eũ in domuz patris mei. Habeo enim quinq̃ fratres vt testetur illis ne ⁊ ipsi veniant in hũc locũ tormentoꝝ. Et ait illi abraam. Habent moysen ⁊ ꝓphetas audiant illos. At ille dixit. Nõ pater abraã sed si ꝺs ex mortuis ierit ad eos penitentiã agẽt. Ait autẽ illi. Si moysen ⁊ ꝓphas nõ audiũt: neqꝫ si quis ex mortuis resurrexerit credẽt Uidet qꝺ ex charitate loquerez ne ffres sui dãnarenꝭ sicut ipe. Respõsio qꝺ nõ loquebatur ex charitate: ℏ ne pena eiꝰ augmentaret: qꝺ ꝗto plus sunt damnati tãto magis augmentat eis pena sicu pluribus beatis saluatz augmentat gloria accidẽtalis beatoꝝ. Uerbi grã. sit titiõi ignito addanꝭ alij titiones: magis ardebit: ⁊ si plures plus ardebit. Respondit abraã. Habẽt moysen ⁊ ꝓphetas audiẽt illos. No. qꝺ maior ẽ autoritas sacre scripture qñ esset testimoniũ cuiuscũqz resurgẽtis. Iõ apls. Licet angel⁹ de celo euãgelizet vobis ꝑter qꝺ euangelizauimus anathema sit. gal. j. Unde apls qꝺ suscitabãt mortuos cũ testimonio sacre scripture tanꝫ firmioꝛi cõfirmabãt dicta eoruz ⁊ doctrinam. j. Coꝝ. xv. Tradidi vobis i primis qꝺ et accepi: qm̃ xp̃s mortuus est ꝓ peccatis nostris ꝺm scripturas: et qꝛ

sepult⁹ est ⁊ resurrexit tertia die ꝑm scripturas. Ideo sequitur. Si moysen ⁊ prophetas non audiunt: neq; si quis ex mortuis resurrexerit credent. Nunqd xp̃us suscitauit lazarū qui multū narrauit de alio mundo vt dicit Augu. ⁊ tñ sibi non credebatur a iudeis. Ideo ór Joā.xij.q̄ iudei cogitauerūt occidere eum. Itē xp̃s surrexit: quem nō crediderunt iudei. Itē ap̃li suscitabant multos mortuos qui docebant de alia vita. Ideo indubitāter et firmiter credendū est testimonio sacrarū scripturaꝝ et determinationi vlis eccl̃ie Et esset bonum studere bibliā q; cū aliis scripturis non poterimus arguere ꝓtra antix̃m nec respondere. Et modo pauci curant de biblia: imo iam verificaī illud Hiero. ad Paulinū. c.vj. Quicquid dixerint hoc legē dei putant. Nec scire dignā tur q̄d ꝓphete: quid ap̃li senserint: ꝫ ad sensum suū incongrua aptāt testimonia: quasi grande sit ⁊ nō vitiosissimum dicēdi genus depꝛauare sn̄ias: ⁊ ad voluntatem suā sacrā scripturā trahere repugnātez. Ideo dicebat xp̃s iudeis. Scrutamini scripturas in q̄bus putatis vos vitam eternā habere: ⁊ ille sunt que testimoniū perhibent de me. Joan. v.

¶ Fer. vj. post dominicam scōam quadragesime. Sermo vnicus. ¶

REgnum dei dabitur genti facienti fructum Matth. xxj. ⁊ in euangelio. Thema dat mihi motiuum predicādi ⁊ declarādi quot modis potest haberi a nobis regnū dei. Sed primo salutet virgo maria. Regnū dei dabitur ⁊c. Pro cuius verbi declaratione ⁊ materie predicāde introductiōe: sciendū q; quilibz de arboribus sui viridarij vult fructū: nec est ꝓtētus de foliis ⁊ floribus: sed vult fructus. Sic deus de horto xp̃ianitatis cui⁹ arbores sūt xp̃iani ibi plātati in baptismo: de quib⁹ deus vult fructus bonorum operū. s. pnie. mie ⁊c. Nō solum vult flores bonarum cogitationū: nec folia bonarū locutionū: sed vult fructus bonorū operū. Auctoritas. Ego posui vos vt eatis ⁊ fructum afferatis: ⁊ fruct⁹ vester maneat. Jo. xv. Nota vt eatis sc̄z proficiendo: ⁊ fructus vester maneat. s. vsq; in finem. Sz q̄n xp̃ianus vel religiosus non tenet bonā vitam: vel etiam p̃sbyteri: tales sunt arbores steriles. De quib⁹ dicit xp̃s. Omis arbor q̄ nō facit fructum bonum excidetur et i ignē mittetur. Mat. iij. Sed boni qui faciunt dignos fructus pnie. Luc. iij. i morte trā splantantur ab isto horto in paradisum celestem: hoc dicit thema ꝓpositum. Regnum dei ⁊c. Occasione thematis q̄sui in sacra scriptura quot modis deus dat regnū celoꝝz suis. Et iueni q; sex modis tantum. sc̄z

Primo per directam hereditatem.
Sc̄o per violentam importunitatem
Tertio p̃ deuotum seruitium.
Quarto per fidele cambium
Quinto propter cōtinuam petitionem
Sexto ꝓpter iustam emptionē.

¶ Quilibet vestrum cogitet quem istoꝝ sex modorum tenet: ⁊ quē fructū facit: q; de his dicit thema. Regnū dei dabit genti faciēti fructum. Dico primo q; de⁹ dat regnū suum p̃sonis humanis p̃ directaꝫ hereditatem: sicut reges ⁊ p̃ncipes ⁊ dñi suis filijs legitimis dāt hereditatem. sic deus dat: cuius filijs sunt nouiter baptizati. si decedāt anteq; peccāt statim euolāt: ⁊ dat eis hereditas regni dei. No. cōtra errorē vetulaꝝ dicentiū q; ꝓpter dolores matris trāseūt p̃ purgatoriū ⁊c. falsum est. Et q; sunt filij regis xp̃i ⁊ regine sc̄z ecclesie: iō mox celū intrant. Nota modū huius generationis in baptismo. Jō Joā. j. Dedit eis potestatē filios dei fieri his qui credūt in nomine eius qui non ex sanguinibus. i. seminibus: sed ex deo nati sunt. Si ergo iure hereditario filijs legitimis debet hereditas patris cum q; pueri nouit baptizati sint filij legitimi. q; ⁊c. Jō dicit scriptura sētā. Jp̃e spūs testimoniuz reddit spūi nostro q; sumus filij dei. Si aūt filij ⁊ heredes: heredes q̄dez dei: coheredes aūt xp̃i. Ro. viij. Si dicaī quō hñt regnū dei illi pueri q; nullū fecerūt bonū: q̄re pmittunt itrare ⁊c. Rñdeo q; filijs nō fit questio q̄re intrant domuz p̃is: immo si portarij paradisi dicerent eis: q̄re vos vultis intrare: quo iure. Rñderent pueri q; sumus filij dei. videatis in frōte nomē patris. apoc. xiiij. ⁊ nomen p̃is sui scriptū i frōtib⁹ suis. Nota hisioriā quō pueri portabāt ad xp̃z vt benediceret eos. Mat. xix. quos apostoli ꝓhibebant: quibus dixit. Sinite paruulos venire ad me: ⁊ nolite ꝓhibere eos: taliū est em̄ regnuz celoꝝ in qua auctoritate sunt tres clausule q̄ p̃t applicari ꝫ tres difficultates siue ipedimenta intrādi regnū celoꝝ. Dicat hic ꝓtra illos q; nimis ploraī pro pueris q̄n moriunt: cum tñ deberent gaudere: q; recipiūt a rege xp̃o. Dico secūdo q; de⁹ dat regnū celoꝝ per violētā importunitatē. Jsto mō daī p̃sonis penitēt⁹: q; ex peccatis ꝓdierūt innocentiā baptismalē ⁊ dei filiationē ⁊ facti sunt inimici dei: sicut filij regis q; inimicant p̃ri: exheredant a patre. Idē de nobis qui ex pctis inimicamur xp̃o iesu p̃ri nr̄o: iō nō possumus habere regnū dei per directā hereditatē: sed possum⁹ ip̃am habere per violentē importunitatē. Qō aūt violēter possit: ego nō auderē dicere: nisi q; xp̃us hoc dicit. A diebꝰ Joānis baptiste regnū celoꝝ vim patitur: ⁊ violēti rapiūt illud. Mat. xj. Hec violētia fit per pniam que a xp̃o violētia vocaī. Rō: q; oia opa penitē tialia requirūt violentiā. vbi gra. primo de cōtritione. Conteri de his de quibus hō delectaī ⁊ naturaliter inclinaī ⁊ quo care se ad fletum violentiā requirit. que tāta est aliq̄n q; ex illa violētia moriunt vt est iam inuētum. Jō Joel. ij. Fletu ⁊ planctu scindite corda vestra. Sc̄o habere ꝓpositū nō redeūdi ad pctā: q̄ forte tā sunt cōuersa in naturā ex cōsuetudine Jō req̄rit violentiā ad se custodiendū: vt patet in assuetis iurare deū. Nota de illo q̄ q̄n iurabat ponebat vndecim denarios in bursa ⁊c. ⁊ sic correxit se ⁊c. ecce violentia. Tertio recedere a mala societate: a p̃sona tam dilecta ⁊c. Jō requirit magna violentia. Poeta. Que nocitura tenes q̄s nis sint chara relinque. Quarto ois cōfessio etiā requirit magnā violētiā cū pudor retrahit hoiem ne petā cōfiteaī ne se diffamet. Ideo est necessaria violētia ad instar illius q; nimis comedit ⁊ cū violentia se ꝓuocat ad nauseam ⁊ vomitū. Itē ieiuniū requirit violetiā maxime in illis qui consueuerūt bibere de mane. Idem de restitutione ⁊ iniuriarū remissiōe. Ecce quare dicit xp̃s. Regnū celoꝝ vim patitur. s. pnie. ⁊ violēti. i. penitētes rapiunt illud: quia prim⁹ hō q; predicauit pniam ꝓ obtinēdo regno celoꝝ fuit Joā. bap. Mat. iij. et Luce. iij. Facite dignū fructū penitentie: q̄n appropinquabit regnum celoꝝ. Nunq; autē aliquis prophetarū vel patriarcharū hoc p̃dicauit: sed Joā. incepit. Deinde xp̃s cotinuauit dicens. Mat. iij. Penitentiā agite: appropinquabit em̄ regnū celoꝝ ⁊c. Ideo dicit thema. Regnū dei ⁊c. Quarto regnuz celoꝝ datur ꝓpter fidele cambiū. Jsto mō maxime habet a religiosis q; dāt xp̃o q̄ habēt: ⁊ xp̃s dat eis principale quod habet. s. regnū celoꝝ. Nos religiosi quatuor habem⁹ principaliter. s. alam rōnalem ad imaginē dei creatā. Ideo cit pulchrior sole: nisi deturpetur macula peccati. Hanc dat religiosus domino per votū obediētie: quia liberum arbitrium quod est essentiale anime religiosi submittunt ad voluntatem prelati. Ideo christus dicit. Maiorem hac dilectione nemo habet: q̄s vt animam suam ponat quis pro amicis suis. Joan. xv. Pro ista deus dat humili religioso et obedienti: gloriam suam cum angelis suis. Ecce cambium. Secundo habemus corpus de terra. Joan. vj. Spiritus est qui vinificat: caro

nō prodest quicq̄. Ipsum dat religiosus dño per votum castitatis: quasi dicendo cū apl'o .j. Tor.ix. Castigo corp⁹ meū: et in seruitutē sēz dei redigo. Pro isto deus dat religioso casto ⁊ honesto resurrectionem incorruptibilē. Tertio habem⁹ bona tēporalia q̄ religiosus dat deo per votuz pauptatis quasi dicēdo. Ecce nos reliquimus oia ⁊c. Mat.xix. ppter qō deus dat religioso paupi thesauros paradisi et habet quicquid vult qō non habet hic aliquis ēpūcunq; magnus. Quarto habemus modos viuēdi diuersos. Hos dat religiosus dño seruando cerimonias sui ordinis: ppter qō deus dat religioso regnū celoz. Ecce cābiū: ac si pro tu manu plena gariofilis haberes cophinū plenū florentis. ideo xps Matt.v. Beati pauperes spiritu: qui dant dño corpus: animā: et bona: quoniā ipsorū est regnū celorū. Aug. O felix permutatio dare terrā: ⁊ accipere celum: dare lutū et accipere aurū: dare trāsitoria ⁊ accipere eterna. Quinto regnum celorū datur per cōtinuā petitionē. Auctoritas. Querite primo regnū dei ⁊ iustitiā ei⁹: et hec omnia: sēz victus ⁊ vestitus ⁊c. adūcient vobis. Nota primo dicat quō deus vult principiū tēporis totius. Principiuz diei est mane: illud vult de⁹ per deuotā oratiōnē. Dic modū orandi deuotum. Primo se signādo ⁊c. Rabanus. Crux christi clauis est paradisi: et sic apta porta intretis spiritu: cogitando cū quo loquimini in oratione. Principiū noctis ē sero. Illud etiā vult de⁹ vt oretis anteq̄ ponatis vos in lectū. Principium hebdomade est dominica que fuit prima dies mundi. Hoc pn cipium vult deus cessando ab omni opere ⁊c. audiendo missam: sermones: seruādo quatuor cōditiones ⁊c. Hoc modo abtinent regnū dei omnes qui orāt deū deuote. Jō dicit thema. Regnū dei ⁊c. Sexto datur regnū dei per iustā emptionem hoc modo habuerūt ipsum sancti martyres dādo precium iustum Aug. Venale inquit dño habeo. Et quid dñe? Regnuz celoz. Quantū valet? Tantū valet quātum habes. ſ. de meritis. Precium iustuz est dare pro ipso vitā et sanguinē et oēs labores: non q̄ sit preciū iustū per equalitatem: quia non sunt cōdigne passiones huius temporis ad futurā gloriā q̄ reuelabitur in nobis. Ro.viij. Sed est preciū iustū per proportionē ex quo hō dat deo qō habet. ſ. vitā ppriā per martyriū: de⁹ dat etiā homini quicquid habet. ſ. seipm gloriā et regnū suū. ideo dicit. Quantuz valet. Tantū valet quantū habes. Jdeo xps. Beati q̄ persecutionē patiunt ppter iustitiā: qm̄ ipsorū est regnū celoz. Mat.v. Nota ppter iustitiā. non dicit ppter fidem: qz iustitia est vniuersalior ad omne opus virtutis. Unde Joā. bap. martyr est prepotens heremiq̄ cultor: vt dicit ecclesia: tñ non pro fide sed pro iustitia: quia corrigebat peccata notoria fuit ab herode decapitatus. Marc.vj. Si xps dixisset Beati qui persecutionē patiunt ppter fidem solū Joā. nō fuisset martyr. Jdē de illis q̄ patiunt ppter cōtatem manu tenendam. Jdē de scutiferis. Jdē de vroze que non vult consentire viro qui vult pl⁹ de vroze ēs deus ordinauit. O quot martyres essent in mundo si vellent. ſ. pe. iij. Si quid patimini propter iustitiaz beati. Ecce quare dicit thema. Regnum dei dabitur genti facienti fructum.

Fer.vi.

¶ Sabbato post Reminiscere. Sermo. ſ.

Sicut prophetā cū habebant. Mat.xxj. Sermo noster erit de sancto euangelio in quo xps ostēdit nobis tria mala de iudeis scilicet

Eorum iustam reprobationem.

Duram condemnationem.

Et ultam excecationem.

¶ De tertio dicit thema. Sicut prophetam ⁊c. cū tñ esset ⁊ creator oīm ppheta. Ecce quō erāt ceci: ⁊ nō cognoscebāt ipm esse salvatorē ⁊ regē messiā: sicut prophetam ipsum habebant. Dico primo q̄ sanctum euangeliū ostendit de iudeis eorū iustam reprobationē sm q̄ xps eis ostendit: et ipsi habuerūt cōcedere. Cum xpus dixit eis parabolam. Homo erat paterfamilias qui plantauit vineā: et sepem circundedit ei: et fodit in ea torcular: ⁊ edificauit turrim in medio eius: ⁊ locauit eā agricolis: ⁊ peregre profectus est. Cū autem tēpus fructuū appropinquasset: misit seruos suos ad agricolas vt acciperēt fructus eius. Agricole autē apprehensis seruis eius alium ciecerūt. alium occiderunt: alium vero lapidauerunt. Iterū misit alios seruos plures prioribus: ⁊ fecerunt illis similiter. Nouissime autē misit ad eos filium suum dicens. Uerebuntur forte filium meum. Agricole autē videntes filium: dixerūt intra se. Hic est heres. venite occidamus eum: et habebim⁹ hereditatem eius. Et apprehensum eū ciecerunt extra vineam: ⁊ occiderunt. Cum autē venerit dñs vinee: quid faciet agricolis illis? Aiūt illi. Malos male pdet: et vineā suam locabit alijs agricolis: q̄ reddent ei fructum temporib⁹ suis. Ex qua parabola christus fecit eos cōcedere ore proprio q̄ iuste erant a domino reprobati ⁊ condemnati. Modo declaremus parabolā. Homo iste paterfamilias est de⁹ pater: qui licet nō sit homo: tamen ppter similitudinem quā habet cum deo deus rationabiliter se dicit hoiem. Adam aūt nō debet dici pater vniuersalis: quia pater carnalis modicum facit ⁊c. Sed de⁹ facit totū: ⁊ corpus ⁊ aiam ⁊c. Jdeo dicit christus. Patrē. ſ. vniuersalem nolite vocare vobis super terrā. Mat.xxiij. Uinea ista est gens iudaica quā de⁹ pater trāsplantauit de egypto: vbi erant captiui in terram promissionis. Dauid. Uineam de egypto transtulisti: eiecisti gentes: sēz infideles de terra promissionis: ⁊ plātasti eā. Et sepem circūdedit ei sēz vt custodiret: ptegeret et defenderet. Hec sepes est lex diuina. voluit deus vt vinea id est gens iudaica esset clausa: ne male bestie illuc intrarent. Item ne popul⁹ saltaret vltra sepem peccando mortaliter: qz propter peccatum veniale non saltat homo vltra sepem. Ambro. in libro de paradiso diffiniens peccatū dicit. Peccatū est trāsgressio diuine legis: ⁊ celestiū inobedientia mandatorū. Torcular hui⁹ vinee gentis iudaice est altare sacrificioz vbi sanguis animaliū fundebatur. Turris alta erat templū edificatum habens in altitudine centum viginti cubitos: et habebat tria cellaria. ii. Paralipo. iij. Et locauit vineam istā agricolis. i. prelatis: magistris doctoribus ⁊ rabinis qui habebant viuere de decimis et primitijs ⁊ oblationib⁹: iuxta ordinationē dei: et q̄ ipsi darēt sibi fructū meritorū virtutū ⁊ operū spūaliū. qz ideo ipam edificauit eis: ⁊ ipsi nō recepērūt fructū de vinea. i. ppl'o. Auctoritas Dedit illis regiones gentiū vt custodiāt iustificatiōes ei⁹. i. opera spūalia ⁊ virtutum. Et peregre pfectus est. Nō intelligatis ex hoc q̄ de⁹ sit mutabilis: ēz relict hoiem in libertate arbitrij. Dedit sibi p̄cepta affirmatiua et negatiua inducēdo ipsum ad bonū: sed nō cogēdo. Eccli.xv. De⁹ ab initio cōstituit hoiem: ⁊ reliq̄t illum i manu cōsilij sui. Adiecit mādata ⁊ p̄cepta sua. Si volueris mādata cōserua re: cōseruabūt te ⁊c. Et venit tpe fructuū de vinea sua: misit seruos suos sēz sctōs pphetas. Esaiā: Amos ⁊c. vt inducerent gentes ad faciendū fructū meritorū per sanctitatē vite: ⁊ illos occiderūt. Esaiā cū serra. Amos cū in samaria prophetaret: Amasias sacerdos frequenter cū plagis afflixit. tandē fili⁹ ei⁹ ozias vecte p tempora trāsfixit: post hoc semiuiuus in terraz suā euectus post aliquot dies dolorevulneris expirauit. hec Hiero. in. iij. prologo sup Amos. Itē zacharias filius Joiade fuit lapidatus: et dñs non habuit fruct⁹ de vinea sua. Deinde tēpore ducū misit alios seruos. ſ. Hieremiā: Ezechielē: Abachuc ⁊c. Et fecerūt eis similr. Deide misit eis filiū suū predilectū. ſ. xp̄m in incarnatione: q̄ qñ ostendit se agricolis predicādo ⁊ mirabilia faciēdo dixerūt. Hic est heres. i. hic est messias. Jdeo Nicodem⁹ qñ venit ad eū dixit. Scimus qz a deo venisti magister ⁊c. Jo.iij. Quia videbāt tēpus messie completū et pphetias. Dicūt oēs glose tam litterales ēs allegoricales q̄ iudei cognouerūt xp̄m esse verū messiā tam ppter mirabilia ēs ppter tēpus ⁊ pphetias cōpletas ēs etiā ppt testimoniū Joannis baptiste: ⁊ crediderunt a principio: sed qz xps arguebat ⁊ reprehēdebat eoz peccata mortalia ex malicia ⁊ cecitate perdiderūt fidē de ipso di. Circūuenimus iustū qm̄ inutilis est nobis: ⁊ cōtrarius est operib⁹ nostris: ⁊ improperat nobis peccata legis ⁊ diffamat in nos peccata discipline nostre. Promittit se scientiā dei habere: ⁊ filiū dei se nolat. Si cm̄ est verus dei filius suscipiet illū et liberabit illū de manibus contrariorū. Contumelia ⁊ tormēto interrogemus cum ⁊ probemus patientiam eius. Morte turpissima

condẽnemus eũ. Hec cogitauerũt ⁊ errauerũt: excecauit eñ illos malicia eorũ: et nescierũt sacramenta dei. i. sacra secreta. Sap. ij. Xps autẽ reprehẽdebat eos coꝝ populo auisando ppm ne corrũperet et deciperetur ab ipsis: ideo populus auisatus a xpo despiciebat cos videꝫ coꝝ malicias ⁊ peccata: nec volebãt dare decimas ⁊c. Jõ ipsi ex malicia dicebant. Venite occidamus eũ: ⁊ habebimus hereditatẽ scz decimas: primitias ⁊c. vt prius. Et finaliter fuit data sententia cõtra xpm vt extra hierusalẽ scz in monte caluarie crucifigeretur. ad Heb. vl. Dñs extra portã passus est. Cum ergo venerit dñs vinee: quid faciet agricolis illis? Aiunt illi. Malos male pdet ⁊c. Tunc dixit eis xps. Jdeo dico vobis: qꝫ auferetur a vobis regnũ dei: et dabitur gẽti facienti fructũ eius. ſ. obediẽtie: penitẽtie et bone vite. Moraliter auisetis vos: ne accidat vobis vt iudeis Unde ex predicta declaratione patet q̃ deus vult de populo suo fructũ. Nõ eñ contẽratur de floribus ⁊ foliis. Jdeo pro fructu habẽdo misit ⁊ mittit quotidie seruos suos scz ꝓdicatores. Nota ser fructꝰ quos vult deus: ex quib⁹ dat regnũ dei faciẽti. Primus fructus est innocẽtia baptismalis. Qñ si infans moꝛiꝛ et portat secum fructum innocentie baptismalis: ibi statim datur sibi regnũ celoꝝ. Jõ xps Nolite timere pusillus grex qꝫ cõplacuit patri vestro dare vobis regnũ. Luce. xij. Scõs est obediẽtia generalis ad sua precepta. Mat. vij. Non omnis qui dicit mihi dñe dñe intrabit in regnũ celoꝝ: sed q̃ facit voluntatem patris mei qui in celis est: ipse intrabit in regnũ celoꝝ. Tertius est penitentia virtualis: quia pdita innocentia ⁊ obedientia: opꝫ facere fructũ penitẽtie. Luce. iij. Facite ergo fructus dignos penitentie: qñ appropinquabit regnũ celoꝝ. Quartus est patiẽtia martyrij. Mat. v. Beati qui persecutionem patiunt̃ ꝓpter iustitiã: qñ ipsoꝝ est regnũ celoꝝ. Quintus est indigentia aplicalis Matt. v. Beati pauperes spũ: qñ ipsoꝝ est regnũ celoꝝ. Sextus diligentia spũalis in his q̃ tenetur facere ꝑm suũ statũ si est religiosus vel clericus. Matt. vj. Primũ querite regnũ dei ⁊ iustitiã eius: ⁊ hec oia adijciẽtur vobis. Ecce fructus quos deus vult de vinea ppli sui. Nõ cõtẽtaꝫ de foliis q̃ iudei sibi dabãt cantãdo psalmos ⁊ pphetias dilicte ⁊ spacioſe: ſz nõ dabant sibi fructũ deuotionis nec bonorum operũ. Jdeo ipse Mat. xv. Populus hic labijs me honoꝛat: coꝛ autẽ eorũ longe est a me. Sine cã colũt me. Sic multi clerici modo dãt deo folia: sed nullũ fructum meritoꝝ nec virtutum nec bonoꝝ operum: nec penitentie: nec deuotionis. Jdẽ de religiosis qui sibi dant folia promissionis votorũ: sed nõ dant sibi fructũ qꝫ opere nihil seruant. Jdẽ de predicatoribus qui dant deo folia pulchroꝝ verborum: sed nõ dant sibi fructum bone vite. Jdẽ dñi ⁊ rectores cõitatũ q̃ dãt deo folia iuramentoꝝ q̃ seruabũt iustitie fructum: ſz non dãt sibi fructũ operis: immo faciũt totũ oppositũ. Jdẽ de illis q̃ i matrimonio ꝓmittunt sibi mutuã fidem ⁊c. Ecce pulchra folia: sed nõ dant fructum obseruãdo imo ducũt cõcubinas. Jdẽ de illis qui quãdo sunt in periculo dant deo foliavotoꝝ: ſz postq̃ sunt extra pericula nõ dãt sibi fructũ operis cõplendo vota. Jdẽ de iuristis q̃ ꝓsentãt pulchra folia verboꝝ: ſz nõ dãt fructũ iustitie. Jdẽ põt dici de quolibet statu. Signũ ẽ reprobatiõis ⁊ condẽnationis sicut de iudeis. Jõ legit Mat. xxi. q̃ cũ xps semel veniret in hierusalẽ: quesiuit fructum in ficulnea: ⁊ non inuenit nisi folia. et maledixit ei di. Nunq̃ nascaꝫ ex te fructus in sempiternũ: ⁊ arefacta est cõtinuo ficulnea. Figura fuit. qꝫ nõ vult deꝰ vt nos faciamus solum folia: sed fructũ. Jdeo dicit. Joã. xv. Ego posui vos scz in vinea xpi: vt eatis ⁊ fructũ afferatis ⁊c. Dico scõo qſctñ cuã geliũ declarat de iudeis durã cõdẽnationem. ſ. q̃ mitteret eos in infernũ cõdẽnatos. Postq̃ xps fecit eos ꝓcedere q̃ erũt iuste reprobati: dixit eis. Nunq̃ legistis in scripturis. ꝑs. cxvij. Lapidẽ quẽ reprobauerũt edificantes: hic factꝰ est in caput anguli. A dño factũ est istud: ⁊ est mirabile in oculis nr̃is. Jõ dico vobis qꝫ auferetur a vobis regnũ dei: ⁊ dabit genti facienti fructũ eius. Et qui ceciderit sup lapidem istũ: cõfringetur. Super quẽ vero ceciderit: conteret eum. Pro cuius declaratione literali sciendũ ꝑm q̃ dicũt glose q̃ quãdo templum salomonis edificabatur: lapides parabantur extra ciuitatem hierusalem: intantum q̃ in ciuitate hierusalem nõ fuit auditꝰ ictꝰ axie vel martelli. Et dũ edificarẽt parietes tẽpli inuẽtus est vnus pulcher lapis ⁊ qñ volebãt ipsum ponere vel erat nimis altus vel nimis bassus ꝓpter qõ fuit a magistris reꝓbatꝰ: ſz finaliꝫ dicti magistri indigerunt vno lapide in angulo ad ligandum opus: tũc ille lapis fuit ad hoc optimus De quo magri admirãtes dixerũt. A domino factũ ẽ istõ. Dicꝰ lapis figurabat xpm. de quo dauid ꝓphetando dixit. Lapidẽ quẽ reprobauerũt edificãtes ℏ ⁊c. ꝑs. cxvij. Qđ videamus q̃s sit ille lapis. Sciẽdũ q̃ i sacra scriptura xpus ꝺr lapis angulariꝫ. Esa. xxviij. Et loquit̃ ꝓpheta in ꝓsona dei patris. Ecce ego mittã i fũdamẽtꝫ syon lapidẽ ꝓbatũ angulareꝫ preciosuꝫ. Qui crediderit nõ festinet. sed j. Pet. ij. hr̃. nõ cõfundetur. Itẽ Dañ. ij. Abscissus est de mõte lapis sine manibꝰ Nota de mõte. i. de dignitate xpi seu virginitate virginis marie: sine manibꝰ. i. sine hoie. Itẽ. j. Pe. ij. Xps ꝺr lapis viuus ab hoibꝰ quidẽ reprobatꝰ: a deo aũt electus ⁊ honoꝛatus. Reprobatus aũt a magistriꝫ ⁊ edificatoꝛibus templi. i. a ꝓncipibus iudeoꝝ q̃ ꝺebãt edificare ppliꝫ verbo doctrie ⁊ exẽplo vite. Qui multoties reprobauerũt xpm. Pro reprobauerunt eiꝰ vitã sctissimã dicẽdo. Ecce hõ voꝛaꝛ potatoꝛ vini publicanoꝝ ⁊ pctoꝝ amicꝰ Mat. xj. Scõo eiꝰ miracula dicendo. Hic nõ ejcit demonia nisi in nomine beelzebub ꝓncipe demonioꝝ. Matt. xij. Tertio eiꝰ genus dicendo. Uñ huic sapiẽtia hec ⁊ virtutes. Nõne hic est fabri filius. Nõne mr̃ eiꝰ ꝺr maria: ⁊ fratres eiꝰ Jacobus ⁊ ioseph ⁊ symon ⁊ iudas ⁊ sorores eiꝰ nõne oẽs apud nos sunt. Unde ℊ huic oia ista. Mat. xiij. Quarto eius doctrinã dicẽdo. Demoniũ habꝫ ⁊ insanit: quid eũ auditis. Joã. x. Quinto eius sanctitatem dicẽdo. Nos sciꝰ qꝫ hic homo peccatoꝛ est. Jo. ix. Sexto eiꝰ famã: dicẽtes. Nõne bene dicimꝰ nos qꝫ samaritanus es tu. Jo. viij. Septimo eiꝰ dñiũ coram pylato: ꝺi. Non habemꝰ regem nisi cesarẽ. Jo. xix. Ecce hic lapis a magistris reꝓbatus: sed finaliter in angulo venit optie duos parietes cõiũgens: scz iudeorum ⁊ gentiliũ: ibi cõsistebat totus mundus: qꝫ hi duo coniũcti sunt ⁊ cõiungẽt̃ ante diem iudicij ad lapidem angulareꝫ xpm qñ receperũt ⁊ recipiẽt fidẽ catholicam. Ecce quare dixit xps eis. Nunquid legistis ⁊c. Qui ceciderit sup lapidẽ istũ confringetur. super quẽ vo lapis cecidерit ꝓteret eũ. Super lapidẽ. i. xpm cadit homo qñ peccat mortaliter: ⁊ ꝓfringitur nostra saluatio: q̃ cõsistit in duobꝰ finaliter ⁊ principaliꝫ. ſ. in vera credẽtia ⁊ deuota obediẽtia: ⁊ vnũ sine alio nõ saluat hominẽ. Bitumen ꝓiungens est gr̃a dei. j. Coꝝ. xv. Gratia dei sum id qõ sum. Qui peccat aũt mortaliꝫ: gr̃am dei perdit siue bitumẽ ⁊ diuiditur ⁊ ꝓfringit hõ: sed ad huc ꝑt cõsolidari vt ciphus argẽti: ideo dõ. Cũ ceciderit nõ collidet. i. non terret Rõ: qꝫ dñs supponit manũ suã. ꝑs. xxxvj scz ipm suscipiẽdo i fide ⁊ obediẽtia. Cadit xps sup hoiem in iudicio põdere rigoris iustitie. Tũc pctoꝛ ꝓteretur ad instar pulueris ⁊c. ſ. in operibus ⁊ in ꝓsona. In operibus qñ peccatoꝛ cadit sup lapidem peccãdo mortaliꝫ: tũc eius merita ⁊ bona opa mortificanꝫ. Sz qñ reintegraꝫ ⁊ solidaꝫ per pniam bona opa ⁊ merita reuiuiscũt. Sz in iudicio qñ lapis cadit super peccatoꝛẽ: totũ ꝓterit etiã si haberet tot merita q̃t hz virgo maria oia pdet: ⁊ nullum refrigeriũ habebit ex ipsis: imo magis cruciabit qñ videbit q̃ illa bona non ꝑnt sibi valere: ⁊ q̃ tũc sũt sibi pdita: tũc totus ꝓteret in doloribꝰ et penis. Scõo ꝓterit quãtũ ad ꝓsonã ⁊ in potẽtijs aie: qꝫ intellectꝰ est plenꝰ ignoꝛãtia ⁊ nõ scit aliq̃d niſi penas. Memoria est plena doloribꝰ. Voluntas est plena obstinatione. Sensus etiã corꝓoralis visus videndo formas horribiles demonũ. Auditus blasphemiaꝝ clamoꝛes. Olfactꝰ fetoꝛibꝰ plenus. Tactus penaꝝ. De ista ꝓtritiõe autoꝛitas. Cõfundanꝫ q̃ me ꝓsequunt̃ ⁊ nõ ꝓfundar ego: paueãt illi ⁊ nõ paueã ego Induc sup eos diẽ afflictiõis: et duplici ꝓtritione ꝓtere eos dñe deꝰ nr̃. Hier. xvij. Tertio sanctũ euangeliũ declarat de iudeis eoꝝ stultã excecatiõnẽ: qꝫ cũ cẽt deꝰ et creatoꝛ ꝓphetaꝝ ⁊ angeloꝝ ipsi habebant ipsum solũ sicut ꝓphetã: cũ tñ viderant quotidie signa magna ⁊ mirabilia que faciebat ⁊ ꝓfectionẽ vite sue: excellẽtiã doctrinarũ celestiũ nec volebat aliq̃d huius mundi: nec honoꝛes: nec dignitates nisi honoꝛes dei ⁊ saluatiõnẽ animarũ et ipsi vt ceci reputabãt ipm ꝓphetam. vñ

Mat.xvi.quesiuit xps a discipulis dicēs Quē dicūt hoies esse filiū hois. At illi dixerūt. Alij ioānē baptistā: alij aūt heliā: alij vo hieremiā aut vnū ex pphetis. De hoc dicit tertia pars euangelij hodierni Cū audissent principes sacerdotū z pharisei parabolas ei⁹ cognouerūt q⁹ de ipsis diceret. z q̄rētes eū tenere timuerunt turbas q; sicut pphetā eū habebāt. ℔ Lu.vij. Propha magn⁹ surrexit i nob⁹ ꝛc.

¶ Sabbato post.ij.do.in.xl. Sermo.ij.

PAter illius miseri cordia motus est. Luce.xv. In nulla sacra scriptura veter̄ z noui testamēti ostēdit ita clare dulcedo diuine misericordie erga peccatores q̄ reuertūtur ad deū per penitētiā sicut i euāgelio hodierno. de quo erit sermo noster. Sz prio saluteꝫ virgo maria ꝛc. Pater illi⁹ ꝛc. In hoc sermone volo tenere modū iuristaꝝ qui q̄n volūt legere vl̄ disputare pmo ponūt legem in terminis. Deinde determinant difficultates z subtilitates fm q⁹ requirit materia. Sic faciam in pñti sermone. Primo ponā in terminis casum legis imperatoris iesu xpi. Scdo ponaz determinationes pape iesu. Casus est iste volens xps declarare z ostēdere nob⁹ dulcedinem infinite mie erga peccatores penitētes: dixit q⁹ erat ddaz hō qui habebat duos filios ꝛc. Dicaꝫ historia sancti euāgelij. Ecce hic casus in summa. Exquo sequitur ista cōclusio q⁹ de⁹ cū magno gaudio recipit peccatorē q̄n redit ad ipz per pniam. Mō punctemus subtilitates: et tria possunt hic punctari.

Primū est de auersione peccatoris criminosa.

Secundum est de conuersione penitētis virtuosa.

Tertium est de miseratione creatoris copiosa.

¶ De tertio pūctamēto dicit thema. Pater illius mia motus est. Primū ergo pūctamētū est de auersiōe peccatoris criminosa: q̄n hō peccādo auertit et recedit a deo. In quo punctamēto sunt q̄nq; notāda. Primū q; pater dedit filio substātiaz q̄ ad eū ptinebat. Scōm q; filij⁹ adolescētior peregre pfect⁹ est. Tertiū q; dissipauit substātiā suā viuēdo luxuriose. Quartum q; abijt z adhesit vni ciuiū regiōis illius. Quintū cepit egere z moriebaꝫ fame. Primo ergo vi q⁹ pater diuisit duobus filijs substātiā suā: adolescētiori dās suā partē ad ei⁹ petitionē. Sic xps pater oibus hoibus dat liberū arbitriū faciendi bonū z malu. Nullus dicat si est malus: q; sciebat de⁹: q; suum scire nō cogit aliquē: sicut nec meū videre cogit aliquē eē hic: sic scire dei nō cogit aliquē ad faciēdū bonū vel malū: nec hoc vel illud immo quēlibz dimittit in libertate arbitrij. Primo in intellectu ad credendū vel discredendū illō quod sibi placet. Secūdo in memoria ad memorandū dei beneficia: ad sibi regratiandū: vl̄ ad memorādum iniurias receptas ad vindicandu. Tertio in volūtate ad desiderādū bonū vel malum. Item in corde ad cogitandū bona vel mala: ad diligēdū proximū vel odiendū. Item in ore ad deū laudandu vel blasphemandū: ad dicendū verū vel falsum. Item in auribus ad audiēdū diuina vel vana vel mundana. In oculis ad videndum bona vel vana: z ad malū inclinantia. In gutture ad comedendū vel ieiunandū. In manibus ad dandū vel furandu. Oia mēbra dimittit in libertate arbitrij. Et totū corpus ad faciendū bonum vel malū: penitentiā vel delectationes ꝛc. Ecce quare diuisit illis bona scilz potētias itellectuales aie z potētias sensitiuas corporis q; oia dimittit in libertate arbitrij. Auctoritas. Eccli.xv. De⁹ ab initio pstituit hoiem: z reliquit eū in manu cōsilij sui. Adiecit mādata z pcepta Si voluer̄ mādata pruare cōpuabūt te Nota in manu ꝓsilij sui. glo. interli. in libertate arbitrij. adiecit mādata z pcepta que stricte loquēdo differūt: q; mandata sunt instructiones quas deus dat nobis ad faciendū bona: sicut sunt pcepta affirmatiua. vt Memēto vt die sabbati sanctifices. Honora patrē tuū et matrē. Pcepta autē sunt fortiora: sicut sunt precepta negatiua que obligant ad semper et pro semper: q; in nullo casu lz facere oppositū: sicut recurrere ad diuinos: nec falsuz iurare ꝛc. in nullo casu est licitū. Mā data aūt affirmatiua obligant ad semp: sed nō pro semp: q; licitum est in die dñi co pugnare cōtra inimicos z huiusmodi Item si parentes apostataverunt a fide

filius nō teneꝫ honorare parentes ipos. Scōs pūctus dicit q⁹ filius adolescētior peregre profectus est in regionem longinquam. Ecce hic mala vita z peruersa peccatoris: qñ malevtitur bonis sibi datis a deo: corde male cogitādo: z peccatz cōsentiēdo: ore male loquēdo: z ope male viuendo. Sic em̄ homo elongaꝫ a deo z a celesti ciuitate. Si dicaꝫ quo pōt homo elōgari a deo cū sit vbiq; z replet oia sicut claritas solis implet totū aerem: et ferrū ignitū est plenū igne: z pannus tinctus colore. Rnsio q⁹ non intelligatis qō peccator elongaꝫ a deo per distantiā localem: q; hoc est impossibile: alioqn anni hilaretur: cū deus sit causa omniū reruz in fieri z in ꝓseruari: sed elongaꝫ a deo p distantiā vel differentiā formalem: sicut ille qui cū sole esset z cooperiret se: elongaretur a sole: non localiter: sz priuareꝫ solis illuminatiōe. Ita ille q̄ peccat mortaliter ponit supra se vnū impedimentū quod impedit ne claritas diuine gratie tangat ipsum: ita q⁹ peccatū est quoddā obstaculuz ꝛc. Ideo dicit de Augustino Inuenit se Augustinus longe esse a deo nō p distantiā localē vel corpalem: sed in regione dissimilitudinis. Et sic intelligit illud Prouer.xv. Longe est deus ab impijs. Item illud ps. Longe a peccatorib⁹ salus. Tertius punctus dicit q⁹ dissipauit bona sua siue substantiā suam viuendo luxuriose. Ex isto textu habeꝫ q⁹ quilibet qui peccat mortaliter perdit oia bona z merita que cōgregauit. Unde si q̄s haberet omnia merita ꝓphetaruz apostolo⁹ ꝛc. z si peccaret mortaliter: statim perderet oia illa z nihil remaneret sibi. Ex peccato aūt veniali nō perdunt merita: sed perditur feruor deuotionis. Sed peccatū mortale ad instar mortis oīa mortificat q̄ nihil dimittit: sed in morte hō omnia dimittit: etiā si esset dñs totius mundi: sic pctm̄ mortale aufert homini oia merita. Eccl's.ix. Qui in vno peccauerit multa bona pdet: q; nō solū perduntur virtutes ꝓtrarie: sed etiā omnia alia Uerbigratia. Si peccas per supbiam nō credas solum perdere merita que acq̄siuisti per humilitatē: sed etiam alia. Ratio: quia omnia merita in gratia dei fundantur: qua perdita omnia merita perduntur: quia destructo fundamento cadit totum edificium. Ideo Jac.ij. Quicūq; totā legem seruauerit: offendat aūt in vno: factus est oīm reus: q; scissa radice arbor moriꝫ. idē de radice gratie. Quartus punctus dicit. Et abijt z adhesit vni ciuium regionis illius: z misit illū in villam suam vt pasceret porcos. Hic ciuis est diabolus qui est ciuis ciuitatis infernj: z mittit peccatorem custodire porcos idest vitia z peccata que fetida sunt: z immunda vt porci: quia qui peccat mortaliter recipit diabolū in dñm: z si non expresse: tamen de facto. Si dicaꝫ. Si seruus est diaboli: ergo perdit liberū arbitriū ꝛc. Rsponsio q⁹ nō perdit ipsum: sed tenet ligatum in se. Uerbigratia. Fm finē quem homo peccando intendit homo peccat de necessitate: non de necessitate absoluta: sed cōditionata: vt si homo ponat in corde suo q⁹ habeat honores temporales necesse est vt faciat plura peccata. s. necessitate ꝓditionata. Est sic intelligitur ꝙbuz christi. Ue mundo ab scandalis: necesse est enim vt veniant scandala. Matt.xviij. Isto modo peccator dicitur seruus diaboli non necessitate absoluta sz voluntaria. ad Ro.vj. An nescitz qñ cui exhibitis vos seruos ad obediendū serui estis eius. Quintus dicit: z cepit egere. s. spiritualibus bonis: z moriebatur fame. Si dicaꝫ ego video q⁹ pctōres nō egent: immo magis abundant ꝛc. Dico immo egēt z moriunt fame: q; honores huius mūdi nō satiāt esurientem: imo facinnt magis esurire. Idē de diuitijs: qñ esuriēs nō satiaꝫ ꝙtūcūq; apit os ad ventū. Item quid sunt honores papales vel regales. z sic ꝺ alijs. Nisi vent⁹. Deveto nullus potest satiari. Ideo illi qui sitiūt dignitatē qñ habēt illā quā desiderāt: statim desiderant aliam: q; nō est illis saturitas. Idem de esurie diuitiaꝝ: q; nō trāseunt illo vbi est fames. s. in cor: sed in bursam. Item gulosus semp famescit ante ꝙ comedit famescit escas: post prādiū famescit: ita prandiū ꝛc. Item luxuriosus famescit: q; delectationes carnales nō satiāt. Sola gra satiat hoiem: qui hz gratiā dei nō esurit nec sitit honores nec diuitias: nec delitias porcoꝝ. ideo christus Qui biberit ex aq̄ quā ego dabo ei: non sitiet in eternum. Joā.iiij. Patet auersio peccatoris. Scda ergo difficultas casus

Universidad de Deusto
Biblioteca

lezis xpi est de quersione penitētis virtuosa in qua sunt alia quinq; notāda necessaria in quersione peccatoris. Primū ibi. In se reuersus Scōz ēgti mercenarij. Tertio. surgā & ibo ad patrē. Quarto. pater peccaui. Quinto. fac me sicut vnū &c.

¶ Quantū ad pmū ibo. Ille aūt in se reuersus. Ecce h peccati cognitio, hoc est primū opus necessariū volenti redire ad deū vt cognoscat peccata sua. Sbigratia. qñ religiosus ad se quersus di. O miser tot anni sunt q sum in religione & nō seruaui regulā. Hoc dicit postq in se est reuersus cognoscēdo peccata sua qñ autē cogitat de mūdo de delectatiōib⁹ &c. Idē de clerico ad se reuerso dicente. O miser tot anni sunt q sum sacerdos & vixi vt laicus. Idē de laico dicēte. O miser solo nomine sum xpianus. Ecce ām dicit i se reuersus: qr h incipit bona vita. Idē dauid postq peccauit cū bersabea p luxuriam & occidit vriā: in se reuersus dixit. Miserere mei de⁹ sm magnā miam tuā. Et iter alias rōnes quas allegauit dixit. Amplius lauа me ab iniqtate mea: & a pctō meo mūda me. Qñ iniqtatē &c. ps. l. Secundū ibi. Quāti mercenarij i domo patris mei abūdant panib⁹: ego aūt hic fame pereo. Ecce hic pctōz cōtritio. Quid valeret peccatoz cognitio sine ptritione nihil: sed postq peccator cognoscit pctā & cogitat q eit filiꝰ tā boni patris. s. xpi: & tam bone matris. s. ecclesie: & quot seruitores sunt in domo patris q̄bus ipse p̄nidet de gratia sua. Et ego miser hic fame pereo. ppter hoc dixit Ezechias. Recogitabo tibi oēs annos meos in amaritudine aie mee. Esa. xxxviij. Tertio surgam & ibo ad patrē meū. Ecce hic boni propositi assumptio. s. obediendi & seruiēdi deo & nō diabolo. Modicū em valet peccatoz ptritio: misi h̄ō recipiat firmū ppositū nō redeūdi ad pctā. Ideo pfessor dz petere a pfitēte. habet ꝫ volūtatē & ppositū abstinēdi a pctis. si ōt nō: nō est absoluēdus: & surge q̄ dormis & exurge a mortuis: & illuminabit te xps. ad Eph. v. Nota illuminabit te xps verbū est trāsitiuuz & actiuū. Nota q xps deus illumiat aliquos: ꝫ nō illuminat eos: pnt est datiui casus: & dicit acq̄sitionē & vtilitatē: quia multi sunt illuminati ad vtilitatē aliorū qui nō sunt illuminati ad vtilitatē ppriā

Quarto dicit. Pater peccaui. Ecce h oris pfessio: qr ptritio sola nō sufficit si hō habet oportunitatē pfitēdi. als sufficeret iō post ptritionē necessaria est oris cōfessio qr camera nō dr mūda quousq; immundicie, pciant extra de camera. Idem de camera pſciētie. i. Jo. i. Si pfiteamur peccata nostra: fidelis & iustus est deus vt remittat nobis peccata nostra: & emundet nos ab iniqtate nostra. Quinto fac me sicut vnū de mercēnarijs tuis. Ecce h penitentie iniūctioz acceptatio qñ pctōr ad instar mercēnarij acceptat on⁹ penitētie Nota qđo pfessor dz esse discretus in dādo penitētiā vt sm plagā peccati det medicinā penitētie. Sic si peccauit p superbiā det sibi penitētiā humilis oſonis & deuote. Nota q̄d est deuota oratio. Sic enim hūiliat cor superbū. Si p auariciā penitentia medicinalis est elemosyna vel restitutio. Si p luxuriaz ieiunia. Sed aliqui miseri pfessores dare nesciūt aliā penitētiā nisi missas: ad instar medici de cepa rubea qđ apponebat cuilibz morbo. Cōfessor aūt est medicus anie: ideo dz dare medicinā sm plagā pcti. Eccli. iij. Judicium patris. i. cōfessoris: audite filij & sic facite vt salui sitis. Tertius pūctus principalis est remissio creatoris copiosa. in quo sunt alia q̄nq; notāda & ostēsiua diuine mie. Primū ibi. Et occurrēs pater eiꝰ amplexat⁹ est eū. Scōm ibi. Cito pfer te stolā primā & induite illū. Tertiū ibi Date anulū in manꝰ eius: & calciamēta in pedes eius. Quartū ibi adducite vitulum saginatū. Quintū ibi. Epulemur: qr hic filius meus. Primo dicit q occurrēs pater filio ad eū quertenti ampleratus est eū. Ecce hic culpaz remissio. De hoc dicit thema. Pater illius mia motus est q. d. Tu merebaris furcā inferni: ꝫ parco tibi: & remitto tibi oēs culpas. Ecce h mia dei maxima. Si miles aliquis occideret filios regis & peccaret cū regina: ꝫ post recognoscēs culpā suā veniret ad regem & peteret veniā: si rex parceret sibi & amplexaret eum & oscularet eū reputaretur fatuus. Maiora peccata remittit christus rex penitenti. qui dicitur misericors: qr quādo videt venire ad se peccatorem penitētē de peccatis statim occurrit ei amplexans & osculans eū oēs culpas sibi remittēdo. Eze. xviij. Si impius egerit penitentiā ab oībus pctis suis q̄ operatus est: feceritq; iudiciū & iustitiā: vita viuet & non morietꝰ. Omniū iniquitatum quas operatus est nō recordabor. Secūdo dicit. Proferte stolā primaz & induite illum. Ecce hic pristine gratie restitutio. Ecce magna mia xpi q non solū remittit culpas: ꝫ etiā restituit sibi gratiā pristinā: vestiendo aiam vestē gratie qua fuerat nudata. Ideo dicit ipemet. Hiere. iij. Vulgo dr. i. vulgariter dicit de meretrice Si dimiserit vir vxorē suā: & recedēs ab eo duxerit virū alterū: nunq̄d reuertetur ad eā vltra. Nūquid nō polluta erit & cōtaminata mulier illa. Tu aūt fornicata es cū amatoribus m̄tis tamē reuertere ad me dicit dñs & suscipiā te. Lupanaria sunt peccata mortalia. & quādo aia est induta veste gre pōt cantare & dicere. Bandēs gaudebo i dño: & exultabit aia mea in deo meo. Qr induit me vestimēt̄ salutis: & idumēto iusticie circūdedit me: q̄si sponsum decoratū coronа. Esa. lxj. Nota vestimētis salutis videte. Nam vestimēta salutis sunt habitus virtutū theologi caliū & moraliū siue cardinaliū: & septem dona spiritussancti: omnia ista restituit dominus penitenti. Indumentū iusticie est gratia diuina siue charitas habitualis. Tertio dicit. Date anulū i manu eiꝰ Ecce h precedētiū meritoz restitutio: qr modicū esset restituere habitū virtutum nisi etiaz restitueret & merita que pdidit ex peccatis: que quidē merita sunt in duplici differentia. s. operationū exterioꝝ: q̄ per anulū signant: & affectionū interiorū que per calciamēta intelliguntur. Dicunt hic doctores theologie: q bona opera facta in gratia sunt viua: ꝫ qñ homo peccat mortaliter: illa bona perdunt peccatoꝝ: & reseruant in thesauro dei: & dicūtur mortificata. Sed qñ pctōr redit ad gratiā sibi restituunt: sed opera bona de genere facta in statu pcti mortalis: mortua sunt: & illa non restituūtur qr nunq; fuerunt meritoria. Tamen in statu peccati mortalis non sunt dimittenda bona opera: quia licet non sint meritoria glorie: tamē valent ad omnia alia bona habēda. Mat. xxv. Omni habēti. s. gratiam dabitur. s. abūdantia meritoꝝ precedentiū & abundabit. Et aut̄em qui nō habet ꝫ gratiā: & quod videt habere. s. bona opera de genere auferetur ab eo. Quarto adducite vitulū saginatū. Ecce hic eucharistie cōmunio: ex quo de⁹ remisit culpas penitēti: & restituit sibi gratiā & merita: restat comedere vitulū saginatū: scz corpus xpi. Mat. xxvi. Accipite & mādu cate. hoc est corpus meū. Quito epulari & gaudere oportebat. Ecce hic celestiz curie cōgratulatio: qr magnuz festum fit in celo de vno peccatore ad dñm per pniaz redeūte: qr angeli & sancti tripudiāt & gaudēt: michael ducit vnā choream: alia gabriel: alia abrahā cū patriarchis &c. Luce xv. Gaudiū est angelis dei in celo super vno peccatore pniam agēte. Ideo dicit. Gaudere & letari oportet qr filiꝰ meꝰ frater tuus h mortuꝰ fuerat & reuixit: perierat & inuētꝰ est &c. Patet ergo misericordia creatoris copiosa ergo pater illiꝰ misericordia motus est.

¶ Dominica tertia in quadragesima. Sermo primꝰ.

Fortis armatꝰ custodit atrium suum. Luc. xj. Juxta motiuuz thematis in presenti sermone intēdo predicare de bello campali & generali: qđ populus habet cuz demonib⁹ in isto sacro tēpore q̄dragesime. Sed primo salutetur virgo maria &c. Fortis armatus &c. Pro cuius verbi declaratione & materie p̄dicāde introductione vos debetis cogitare q hoc sanctū tēpus quadragesime est q̄si q̄dā platea siue cāpus belli i quo fideles xpiani faciūt bellū generale cōtra demones & ptra tēptationes eoz. Et dico bellū gnale qr ꝫ pſone deuote oī tpe vite sue sint in bello ℈ demones: & tradicēdo eoz tēptatiōib⁹ & pctis: tñ illō bellū est singlare: siue pticulare. Sz mō ē bellū gnale totiꝰ ppli xpiani. Jō sicut milites qñ intrāt bellū animant & cōfortāt dicēdo. Sitis fortes &c. Sic sacra scriptura cōfortās nos dicit. Cōfortamini in dño & in potētia ℣tutis ei⁹: & induite vos armaturā dei: vt possitis stare aduersus insidias diaboli: qñ nō est nobis colluctatio aduersus carnē & sanguinē: ꝫ aduersus p̄cipes & potestates: aduersꝰ mūdi rectores tenebrarū harū: cōtra spiritualia nequitie in celestib⁹. Propterea accipite armaturā dei vt possitis resiste-

re in die malo ⁊ in omnib⁹ perfectis stare. Eph̄. vj. Nota quomō principes tenebrax sunt potētes malicioſi ⁊ deceptiui. Ideo sancta mater eccl̄ia armat nos de tribus armis valde nobis necessarijs in hoc prelio. Primo de scuto ad custodiendum corpus: qz in hoc prelio sagitte curſūt hincinde. Hoc scutum est ieiunium corporale quod custodit totum corpus. Hoc scuto armauit nos sancta mater ecclesia dn̄ica pma. xl. Exēplo xp̄i qui ieiunauit xl. Autoritas. Scuto circundabit te veritas eius in. Ps. xc. Scdo armauit nos in capite pileo ferreo siue galea que est oratio spūalis q̄ ꝓſistit in capite principaliꝰ. dn̄ica scda. xl. exēplo oratiōis chananee. In sancto euāgelio hodie armat nos armis inuasiuis. scilicet lancea que est cōfessio sacramētalis qua demones vulnerantur. Hac lancea nos armat exēplo huius muti de quo loquitur euāgeliū. cuiꝰ lingua tenebaꝝ a demone ligata: ſz xp̄s soluit eam. Erat iesus eiciēs demoniū ⁊ illud erat mutū. s. effectiue: ⁊ cuz eiecisset demoniū locutꝰ est mutus. Ecce ordinatio matris ecclesie facta. s. armis de ieunio corporali: de oratiōe spirituali: de cōfessione sacramentali. Hoc mō ppl's christianus optime armatus intrat prelium eāpale: ⁊ pōt bñ custodire suā plateam. s. sanctā quadragesimā. Hoc dicit thema propositū. Fortis armatus. s. ppl's xp̄ianus custodit atrium suū. Cogitāti mihi quō possem vobis hoc belluz declarare. occurrit mihi motiuū Vegetij de re militari: qui dicit q̄ in bello regali bene ordinato ⁊ regulato sunt septē differentie pugnatoꝝ. s. exploratores: balistarij: tubicines: vexilliferi: equestres: pedestres: ⁊ vectores. Oēs istas differētias pugnatorū inuenio in bello ppli xp̄iani. Cuiꝰ caput ⁊ rex est xp̄s ⁊tra demones: quoꝝ rex est lucifer. Ideo mō q̄ declarabo dictas septem differētias: quilibet videat de se in quo gradu seu differētia est: qz nisi sit in aliq̄ istaꝝ septē differētiaꝝ nō est de parte regis xp̄i: ſz ē de parte regis demonū scz luciferi: ideo auisetis ⁊c. Prima differētia pugnatoꝝ q̄ est in bello regali ē illoꝝ qui dicunt exploratores qui eātant velociter: isti discooperiūt cogitatiōes seu insidias inimicoꝝ currēdo ⁊ discurrēdo mōtes: colles: valles ⁊ torrētes ad videndum si est ibi aliq̄ tela siue cogitatio inimicoꝝ. Etiā in bello regis xp̄i sūt cursores ⁊ exploratores. hi sunt persone cōtē platiue que spiritu discurrūt mōtes cōtē plādo celū empireū: gloriā dei: ordiationes angeloꝝ beatitudinē quā deꝰ ꝓmittit suis: ⁊ sic inflāmanť ad bellandū. deinde descendūt ad torrentē inferni: cōtemplando penā dānatoꝝ durā: asperam: ⁊ eternā. Deide discurrūt ad caput mūdi cōtēplando creationē ⁊ principiū mūdi: quō deꝰ de nihilo cūcta creauit. ⁊ sic attēdunt diuinā potentiā. Deinde discurrūt vsq̄ ad finē mūdi contēplando finē mundi: diē iudicij terribilē ⁊ diuinā iusticiaz. Deinde discurrūt ad dextrū ꝓtēplādo ꝓsperitates hui⁹ mūdi: ⁊ videt q̄ nō sūt nisi funes ⁊ laquei: ⁊ ideo ipsas despiciūt. Deide ad sinistrū aduersitates hui⁹ mūdi patiēter sustinēdo: cōsiderādo q̄ sunt meritorie si sumanť patiēter. Deinde cōtemplādo diuinā ꝓuidentiā qualiter totum mūdū gubernat ⁊ regit ⁊ ꝓuidet oibus creaturis. Deinde contēplanť montes tentationis demonū q̄s diabolus facit ⁊ capit literatos per superbiā: diuites per auariciā: pauperes per impatientiā ⁊c. Qui i isto sancto tpe sic ꝓtēplanť sunt in primo gradu seu differētia pugnatoꝝ de quib⁹ dicit ꝓpheta. Qui sperāt in dn̄o mutabūt fortitudinem assumēt pēnas sicut aq̄le: current ⁊ nō laborabūt ābulabūt ⁊ nō deficiēt. Esa. xl. Nota qui sperant in dn̄o: scz ꝓtēplatiui magis sperant in dn̄o q̄s in alio quocūq̄z: mutabūt fortitudinē: qz cōtēplatiui fortitudinē corporalē mutāt in fortitudinē spūalē: qz ēsto sunt debilioris corporis meli⁹ ꝓtēplanť. Sic mutatur fortitudo corporalis in fortitudinē spūs. Tertio assumēt pēnas sicut aquile q̄ volat altius ceteris auib⁹. Due penne sunt lectio ⁊ auditio: qm̄ legēdo ⁊ audiēdo persona venit ad contemplandū. istis pēnis spiritus eleuatur in celum: ⁊ descēdit ad infernum. Quarto dicit current ⁊ non laborabūt: current in capite mundi vsq̄ ad finē contemplando initiū ⁊ finez mundi. Quinto dicit ambulabunt ⁊ non deficient. secus de multis qui ambulant per mūdū corporaliter peregrinādo qui deficiūt grauiter peccādo. Sz qui ambulant spiritu nō deficiēt. Nota q̄ homines aliq̄ vadūt ad peregrinationes boni ⁊ re

deunt mali: ⁊ multe virgines vadunt ad sanctū iacobū q̄ redeūt meretrices: vt patuit in anno iubileo de eūtibus romā et dormiētibus in paleis. Itē de duab⁹ viduis valētie eūtib⁹ ad sctm̄ iacobū. Sed qui ambulāt spū eūdo bethleē cōtēplando partū ꝙginis deinde hierl'm nō deficiēt peccādo. Isto mō eadē die ire potestis romā: hierl'z: ⁊ ad sctm̄ iacobū. Ideo apl'us cōcordās cum ꝓpheta dicit. Spū ambulate: nō corpore: ⁊ desideria carnis nō perficietis. ad Gal. v. Multū noceret ꝓnis deuotis ire corporal'r. Scōs gradus vel differētia pugnatoꝝ in bello regis sūt balistarij q̄ sunt necessarij ad dāpnificādū inimicos: vt ait Vegetius de re militari anteq̄ se misceāt. Sic i bello xp̄i ⁊ ppli xp̄iani balistarij sagittantes sunt actiui in operib⁹ miſericordie. Nā quodlibet op⁹ misericordie est sagitta venenata q̄ vulnerat hostis crudeliter: ideo qui mō facit elemosynas sagittat diabolum crudeliter. Nota quō in balista sunt tria scz lignū rectū: arcus: ⁊ chorda. Sic hec tria sūt necessaria i elemosyna si debeat esse meritoria. Primo lignū rectū. i. intētio recta: vt scz elemosyna fiat ꝓpter honorē dei ⁊ cōsolationē ꝓximi ⁊ nō ꝓpter vanā gloriā. iō xp̄s dicit. Te aūt faciente elemosynā nesciat sinistra tua. i. intentio vane glorie vel hypocrisis: q̄d faciat dextera tua. i. intētio recta. Mat. vj. Secundo necessarius est arcus curuus. i. cōpassio cordis erga ꝓximū pauperē: sic cogitādo. Iste est pauper: ego sum diues: ego sum indutus: iste nudus: ego sum sanus: iste infirm⁹: ego habeo domum iste nō hz: ⁊ sic cogitando miserias pauperū ⁊ dicēdo: ita posset mihi accidere. cor iclinatur ad cōpatiēdū ⁊ ad dandū: vnde in elemosyna non requirit solū recta intentio: ſz etiā cordis cōpassio. ita faciebat ille scūs Job. Job. xxx. Flebā quōdā sup eo q̄ afflictus erat ⁊ cōpatiebaꝝ alia mea pauperi. Chorda ꝙo qua sagitta ꝓpellit est ꝓceptū dei de misericordia di. Misericordiā volo ⁊ nō sacrificium. Mat. ix. ⁊ Osee. vj. Contra hoc faciūt multi vsurarij: q̄ magis volūt sacrificiū scz capellarū ⁊c. q̄s misericordiaruz scz restitutionis et elemosynarū. Deus tn̄ dicit oppositum. Misericordiam volo ⁊ nō sacrificium. Et tu balistarie vide cui das elemosynā nō ribaldis: non histrionibus: sed indigentib⁹. Talis sagitta elemosyne vulnerat diabolū. Dauid. Sagitte potētis: id est diuitis acute: quia penetrant omnia arma diaboli: cū carbonibus desolatorijs: id est ardentibus dando elemosynā. Et diabolus clamat dicens. Heu mihi. Ps. cxix. Tertia differētia pugnatoꝝ in bello regis sunt tubicines. Num. x. legit q̄ deus precepit moysi q̄ quādo populus intraret bellū q̄ faceret duas tubas argēteas ductiles: q̄b⁹ ꝙocare posset multitudinē: que necessarie sunt in bello. Nō quia multū mouēt corda ⁊ sanguinē hominū ⁊ equoꝝ ⁊ animāt ad prelium. Sic in bello regis xp̄i ⁊ populi xp̄iani tubicines sunt predicatores. s. oēs illi qui hñt officiū ꝓdicādi. Nota quō tpe moysi homines armoꝝ erāt. vj. c. milia. ⁊ deus fecit solū facere duas tubas: qz ꝓdicatores debēt solū habere duas tubas: scz nouū ⁊ vetus testamētū: ⁊ argenteas ꝓpter puritatē ꝓdicationis: qz nō debet fieri in tētione ꝓprua. Dauid. Eloquia dn̄i eloquia casta: argentū igne examinatuz ⁊c. Nota quō tuba est diuisa per partes diuersas vel distinctiōes: ⁊ etiā partes sūt conīucte ⁊ colligate diuersimode: sic predicatio debet esse non homilia qz non faceret ita gratuz sonū: sed debet esse diuisa per partes distinctionis coniunctas et colligatas in bona ordinatione. ideo dauid. ps. lxv. Tu personas predicatoris dicebat deo. Reddam tibi vota mea q̄ distinxerunt labia mea. Nota sunt studia sancta que gratis debent reddi. Scdo tuba in ꝓncipio est stricta in ore: ⁊ in fine lata seu ampla. Sic ꝓdicator debet se restringere quātū ad materiā: vt sit oib⁹ vtilis dimissis his que impediunt predicationē: ſz ampla ⁊ lata debet esse predicatio qz toti populo est faciēda. ideo dicit scriptura sacra ꝓdicatori. Bibe aquam de cisterna tua ⁊ fluenta putei tui deriuentur fontes tui foras ⁊ i plateis aquas tuas diuide. Prouer. v. Cisterna ꝺ scriptura veteris testamēti continēs in se aquam mortuam: qz non dat vitā. Fluēta putei sunt scriptura noui testamēti. Tertio tuba non debet tāgi solo ore: sed etiam manibus. Sic predicator q̄ aliꝰ ꝓdicat ore ipse manibus tāgat. ope faciat. Si predicat aliꝰ ſtutē humilitatis: q̄ ipse non

Universidad de Deusto
Biblioteca

sit supbus. Si mlam ⁊ liberalitatem : q̄ ipe nō sit auarus. Si castitatē: q̄ ipse nō sit luxuriosus ⁊c. Ita faciebat ille magn⁹ p̄dicator apl's paulus qñ dixit. Non audeo aliq̄d loq̄ eox que per me non efficit xp̄us in ꝓbo ⁊ factis. ad Ro. xv. Cuilibet ergo predicatori dicit dñs. Clama ne cesses: qñ tuba exalta voce tua. annūcia populo meo scelera eox ⁊ domui iacob peccata eoꝝ. Esa. lviij. Quarta differentia pugnatoꝝ sunt vexilliferi: q̄ sunt necessarij vt q̄libet sciat vbi sit capitaneus suus Jdeo Nume. ij. p̄cepit deus q̄ essent tot vexilla quot erāt capitanei qñ ibant ad bellū. Sic i bello regis xp̄i ⁊ pp̄li xp̄iani vexilliferi sunt penitētes ⁊ abstinentiam faciētes. Vexillū xp̄i est penitētia : quod habuit in tota vita sua intātū q̄ reputabatur a iudeis. i. annox cū non haberet nisi. xxviij. ppter penitētiā. Joāns. viij. Jdeo q̄ modo dimittunt vanitates ornamentox caudarū ⁊ manicarū: quod est vexillū diaboli ⁊ vadunt humil'r tales portāt vexillum xp̄i. Quilibet talis pōt dicere cū ap'lo. Ego stigmata dñi ielu christi in corpore meo porto. Gal. vi. Hoc signū petebat dō di. Fac mecū signū in bonū vt videāt q̄ oderūt me ⁊ cōfundant : qm̄ tu dñe adiuuisti me ⁊ consolatus es me. ps. lxxxv. Nota signū. i. humilitatis : q̄ ego sui supbus: ⁊ sic de alijs. Nota 2tra mulieres se ornātes q̄ ponunt sibi signū diaboli. Dauid. Posuerūt signa sua. scz diaboli signa. ⁊ nō cognouerūt. i. nunc q̄ essent signa diaboli: sicut in exitu supple cognoscēt qñ aia exibit de corpe: q̄ tunc oēs ille vanitates apparebūt in facie aie Jdeo dimittatis ipas modo ⁊ tenete 2silū apostoli. ij. Cox. iiij. Semp mortificationē iesu xp̄i in corpore nostro circūferētes vt ⁊ vita iesu manifestet in corpoꝝ nostrox. Quinta differentia pugnatoꝝ sunt equestres. i. hoim equoꝝ p̄ trāfuersum ad dissipandū pl̄iū inimicoꝝ venientiū totaliter cōpacte. Sic i bello xp̄i in inimicē cōpacti milites sunt ꝗgines. Ratio q̄ sicut se habet miles ad equū sic se habet spūs vel aia erga corpus: q̄ spūs est miles cuj⁹ corp⁹ est equus. Autoritas. Equi eox. i. hoim: caro ⁊ non spūs. Esa. xxxi. Sicut ergo militib⁹ qui bñ volunt regere equū sūū sūt duo necessaria. i. frenū ⁊ calcaria: ita homo qui bene vult regere corpus suū indiget freno. i. abstinētie cibi ⁊ potus: ꝓptērea ad hoc abstinemus mō ieiunādo ⁊c. Equis frena i ora mittim⁹ ad consentiendū nobis: ⁊ omne corpus illox circūferim⁹. Jac. iij. ⁊ loquitur de corpoꝝ: q̄ apl's nō ibāt equitando. Calcaria sunt amox saluatiōis de pede sinistro. Jdeo si equus. i. corpus sit nimis piger ad bñ operandū dz pungi calcari dextro: dicendo. Si mō facis ⁊c. quiescēs in gloria. vel sinistro dicendo. Si non facis penitētiā in hoc mūdo: facies in iferno. Qui timetis dñm credite illi: ⁊ nō euacuabit̄ merces vestra. Ecce de sinistro pede. Jbidē. Qui timetis dñm diligite illū. Ecce de pede dextro. Eccli. ij. Persone ergo virgines vadūt equitādo: q̄ nūq̄ ceciderūt de equo corpis p luxuriā in imūdiciā volūtariam. Sed paucas virgines hz xp̄s i suo bello. Ubi est religiosus vir go vl' sacerdos ⁊c. Nota de diabolo dicēte se nō exitux de corpe cuiusdā nisi dicerent tres misse a tribus pbris ꝗginib⁹. Apoca. iij. Habes pauca noia in sardis: qō interp̄tat pulchritudo p̄cipat⁹. Nota tres sunt gradus pulchritudinis. Primus est castitas cōiugalis. Scōs cōtinētia vidualis. Tertiꝰ puritas virginalis. Beda. Bona est castitas cōiugalis : melior cōtinentia vidualis: optima puritas virginalis. Jdeo xp̄s plāgendo dicit. Habes pauca noia i sardis: id est pulchritudine principat⁹. Apo. xix. Vidi celū apertū ⁊ ecce equus albus: ⁊ qui sedebat super eu vocabat̄ fidelis ⁊ verax : ⁊ cū iustitia iudicat ⁊ pugnat. Oculi aūt ei⁹ sicut flāma ignis : ⁊ in capite eius diademata multa habēs nomē scriptū qō nemo nouit nisi ipse ⁊ vestitus erat veste aspersa sanguine: ⁊ vocabat̄ nomē ei⁹ verbū dei. Et exercitus qui sunt in celo sequebant̄ eum in equis albis: vestiti bissino albo ⁊ mūdo: ⁊ de ore eius procedit gladius abvtraq̄ parte acut⁹ ⁊ in ipso percutiat gētes ⁊c. Tēpore carnali erit celū clausuz ꝓpter pctā: sed mō aperit̄ ppter pniaz. Et ecce equus albus. i. corpus xp̄i. Nota fidelis. s. cōplens qō ꝓmittit ⁊ verax attēdens quod minat̄. ⁊ exercitus. i. ecclesia, sequebat̄ eum. Sexta differentia pugnatorum sunt pedestres: qui vadūt cū magno labore cum scuto ⁊ lancea. Sic etiā

in bello xp̄i ⁊ pp̄li xp̄iani: pedestres sunt persone ꝓtinentes que ceciderunt de eq̄: q̄ perdita virginitas nō pōt recuperari. Jdeo oportet ire pedestrem. Secus de bello regali quādo miles cadit de equo potest iterum equitare ⁊c. Sed xp̄s nūq̄ fecit nec faciet: immo nec pōt facere q̄ implicat ꝯdictionem. s. q̄ gustauerit ⁊c. ⁊ q̄ virgo que fuit corrupta non fuerit corruptavt dicit sanctus Thom̄. i. parte. q. xxv. arti. iiij. Addit tn idē sctūs Tho. in eodem articulo in solutione ad tertiū: q̄ oēm corruptionez mentis ⁊ corpis deus auferre pōt a muliere corrupta. hoc tn ab eo remoueri non poterit q̄ corrupta fuerit: qō ⁊ p beatū Hieronymū ꝓfirmat̄ qui dicit q̄ cū deus oia possit: non potest facere de corrupta non corruptam. i. qō corrupta non fuerit : quare ⁊ si ignoscat penitenti tamē nō vult coronare corruptam. ergo q̄ cadit de equo faciat bellum pedestre faciēdo penitentiā. Juxta illud ad ephe. Accipite armaturā dei. s. penitētiaz: vt possitis resistere in die malo: ⁊ in oibus ꝓfecte stare. State ergo succincti lumbos vestros in veritate ⁊ induti loricam iustitie: ⁊ calciati pedes in ꝓparationem euangelij pacis. Jn oibus sumētes scutū fidei in quo possitis oia tela neq̄ssimi ignea extinguere ⁊c. Nota h̄ qūo coniugati debēt viuere faciēdo sibi fidelitatem nutriendo, ples: ⁊ qūovidue que nullum habent impedimētum quin possent facere penitentiaz. Septima differentia pugnatoꝝ est illox q̄ sunt vectores q̄ portāt victualia arma ⁊ medicinas. Sic in bello xp̄i vectores sunt p̄lati ecclesie ⁊ ecclesiastici qui habent curam animarū: qui portant arma. Jdeo si aliquis in bello perdit scutū ieiunij: ecclesiastici debēt sibi dare scutū animādo ipsum ad ieiunandum verbo ⁊ exemplo. Idē de pileo ferreo orationis ⁊ de lancea cōfessionis. Item portāt medicinas sacramentoꝝ vnde vulnerato ex supbia apponant stupā humilitatis. Idem de alijs : reuertimini ad pl̄iū. Itē portant victualia. s. cibum et potū. s. corpus ⁊ sanguinē xp̄i: ⁊ dant debilibus ⁊ infirmis. Quibus dicit xp̄s. Pascite eū q̄ in vobis est gregē dei. j. Pet. v. Ecce quare dicit thema. Fortis armat⁹. scz pp̄l's xp̄ianus custodit atriū suū. s. bonam vitā ⁊ penitentiā. Et isto modo faciēdo habebit̄ coronā in paradiso. Ecce ergo bellū nostrū ordinatū: ⁊ qūo poterimus cōsidere de victoria. Deo gratias.

¶ Dñica tertia ꝙdragesime. Sermo. ij.

Extollens vocem quedā mlier de turba. Luc. xj. Verbū istud ad literaz in telligit̄ de quadam muliere deuota xp̄o iesu. Sz ego volo al'r declarare verbū istud : faciā duos tractatus. Primus. s. que est vox ista quā mulier leuauit. Secūdus qūo leuauit vocem istam. Jsta mulier est eccl'ia. Et pro bo per rationem : quia omnia naturalia que habz mulier habz ecclesia: videlicet concipere: parere: lactare ⁊c. Primo habet officiū cōcipiendi pueros de sponso suo qui est iesus xp̄s. Et q̄s est venter ecclesie est fons baptismatis. Et sic 2cipit in vtero ⁊ ex eo nascitur. Secundum officium est nutrire. Ecclesia nutrit xp̄ianos Unde paulus in persona ecclesie. Tāq̄ paruulis in xp̄o lac vobis potū dedi non escam. j. Cox. iij. Sancta mater ecclesia habet duas māmillas: dextera est nouū testm̄: sinistra est antiquum: ⁊ cū istis nutrit xp̄ianos bonos doctrinis. Secūdus tractatus qūo hec mulier leuauit vocez. Dico q̄ hoc fecit in collatione ecclesiasticorum sacramentorum. Nam in quolibet sacramēto ecclesie est necessaria vox verbalis: al's non esset sacramentū. De hoc habemus ꝓphetiam. ps. xxviij. Vox domini super aquas ⁊c. vbi ponit septez vicibus vox domini. Ubi notat septē sacramenta ecclesiasticca.

Primū est baptismus : vox domini super aquas.

Secundum est confirmatio: vox domini in virtute.

Tertium est eucharistia : vox domini in magnificentia.

Quartum est penitentia : vox domini confringētis cedros.

Quintum est matrimonium: vox domini intercidētis flammam ⁊c.

Sextum est extrema vnctio: vox domini 2cutientis desertum ⁊c.

Septimū est ordo : vox dñi ꝓparantis ceruos ⁊c. Ecce septē sacramēta.

¶ Sicut esñ in xpo sunt ꝟbū patris eternū:ꝛ materia corpis:sic in quolibz sacro sunt duo:ꝟbū.s.ꝛ materia. Uñ Aug. Accedit ꝟbū ad elemētū ꝛ fit sacrm. Uñ dauid dicebat qꝫ vox dñi dz venire sup aqs ꝛ iterꝫ in magnificētia ꝛc. Prima vox est Uox dñi sup aquas:ecce baptismus. vox dñi est forma.s.ego baptizo te in noie patris ꝛ filij ꝛc. Nec aliquid diminuendum neꝫ addendū nec mutandū est voci q̄ de celo ꝛ a xpo portata est. Ergo mulieres q̄ baptizāt bñ attēdere debēt: qz periculum est. Nota exēplū de quodā magro in theologia:qui cū pdicasset ꝛ descēdisset de cathedra. venit quedaz mulier ad eū ꝛ accepit manū:ꝛ illius osculādo dicebat. Benedicta dies i qua baptizauī vos in nomine sancte trinitatis ꝛ beate marie ꝛ oim angelorꝫ. O dixit ille magister: ego nō sum baptizatus ꝛ fecit se baptizari. Jdeo nō mutetz vocē istam quā docuit suos discipulos xps dicēs. Euntes in mundū vniuersum:docete oēs gentes baptizantes eos in noie patris ꝛ filij et spiritussancti. Mat. vlti. Nota quare dicit. Uox dñi sup aqs ꝛ nō dicit añ aquas nec post aquas. Attendāt hic pbyteri qō vox sit sup aquas:videlz qꝫ nō pferāt vocem verborum forme anteꝫ infundatur aqua sed simul pferendo verba sacramentalia aqua dz infundi vel baptizandus immergi:qz si pmo dicāt ꝟba ꝛ post infundatur aqua:tunc erit vox dñi ante aquas. Et econuerso. si primo infundāt aqua ꝛ post dicant verba: tunc erit vox dñi post aquas. Tñ est verū sacrm si pr9 vel posterius fiat ꝫ tm̄ posset tardari vel anticipari qꝫ nihil valeret:qz ꝟba ꝛ aqua debēt esse simul iuncta. Unde sicut si alia homis sit ab vna parte ꝛ corpus ab alia non est homo. Ita si dicant verba baptismi antevel post est periculum. Jdeo materia.s.aqua ꝛ forma.s. verba debēt iungi vt sit verus baptismus. Unde xps Jo. iij. Nisi quis renat9 fuerit ex aqua ꝛ spiritu ꝛc. nō dicit ex aquis vox domini sup aquas in plurali. Nam certum est qꝫ baptismus non pōt dari nisi in vna specie aque scz naturali qz nō pōt dari in aqua artificiali:sicut in aqua ardenti vel rosacea. quare ergo dicit hic sup aquas. Jtez forma nō est nisi vna: ergo nec materia. Unde. Confiteor vnuz baptisma. Rñsio. Due sunt ratiōes. Una est literalis alia moralis. Literalis est:quia fuerunt alicꝫ heretici qui dixerunt qꝫ baptismus non valebat nisi i aqua fluuij iordanis. Jdeo dauid ad ostendendum qꝫ non solum in aquis fluminis pōt fieri baptismus: sed etiam in omnibus aquis naturalibus: dicit aquas in plurali. Cui concordat Beda dicens. Uenit xpus ad aquas vt tactu sue mūdissime carnis virtutē regenerationis tribueret aquis oibus.s. aquis naturalibus. Scōa rō quare dicit super aquas multas:qz sunt ibi.s. in baptismo septē riui maiores q̄s aque de toto mundo:que sunt septem dona spūssancti. Nota dona:ꝛ his lauat anima:ꝛ aqua naturalis lauat exteri9. Jdeo dauid ad declarandū istas aquas dicit. Uox domini super aq̄s idest dona spūssancti. Scōo dicit. Uox dñi in virtute. Ecce sacrm cōfirmationis ꝛ non potest dari nisi per epm. Jdeo est questio in iure ꝛ in theologia. Utrū papa posset dare autoritatem simplici sacerdoti ad ministrandum istud sacramentū:ꝛ concordant qꝫ non nisi epis. Uox istius sacramenti est quando epus dicit. Consigno te signo sancte crucis:cōfirmo te chrysmate salutis:i noie patris et filij ꝛ spiritussancti amen. Jdeo dicit. Uox domini in virtute qz istud sacramentum confirmationis continet quinqꝫ virtutes. Prima est qꝫ confirmatus fit fortis in fide. Unde tempore antichristi:simpliciter baptizati ꝛ non cōfirmati cadēt abnegando fidem christi: confirmati vo stabunt firmi ꝛ stabiles contra antixpm pugnando dicendo antixpo:vade ribalde volo tenere firmā fidem xpi. Jstā constantiā nō habebunt nō pfirmati. Scōa virtus hui9 sacri est qꝫ dat gram̄ dei non ficte venientib9 ꝛ non obstinatis ꝛ si recipiat hoc sacrm in gratia augmentat recipiendo:ꝛ si non hz nouiter sibi datur in remissionem peccatorꝫ. Tertia virtus qz datur nū signum qō est indelebile:vocat character:qui indelebiliter in anima manet. Quarta vtus est: qz pfirmatus erit in altiori honore in paradiso q̄s nō cōfirmatus. Sicut i curia regis magis honorant milites q̄s rutheri sic in curia regis christi magis honorantur confirmati q̄s alij. Et ideo existentes in paradiso dicet O ille est confirmatus ꝛ non ille: et hoc

cognoscent in signo. Sicut eni miles cognoscit p aliquod signū ab alijs nō militibus:sic pfirmati a nō pfirmatis. Quinta virt9:qz hz duas coronas:baptizative ro tm̄ vnā. Ecce vox dñi in virtute. Et de ista vtute dicit sapiēs. Hec est virtus dei que vocatur magna. Jdeo si nō estis confirmati faciatis vos pfirmari:ꝛ habebitz supradictos quinqꝫ effectus. Et de isto loquit Jo. apoc. vij. Uidi alterū angelum ascendentē ab ortu solis hñtem signum dei viui:ꝛ clamauit voce magna q̄ttuor angelis q̄b9 datū est nocere terre ꝛ mari di. Nolite nocere terre ꝛ mari neꝫ arboribus q̄dusq̄ signem9 vros dei nr̄i i frōtib9 eor̄ ꝛc. Nota alterū angelū nō simpliciter dicit angelū:ꝛ hic eps dicit alter angelus:quia notat similitudinem vt bonus frater predicator dicit alter Dñic9: sic bonus eps tenens vitā angelicā dicit alter angelus. Et sequit habentē signum dei viui:qz epi debēt signare populū dei per loca vbi transeunt:sed signāter portant signū dei viui in cōfirmatiōe. Jdeo dicit signemus vros dei in frontib9 eor̄. Nota in frontibus in plurali:qz epus signat extra:ꝛ spiritussanctus signat itra i anima. Jdeo non dicit signabo:sed signemus. Tertia vox est. Uox dñi in magnificentia. Ecce sacramentū altaris. vox domini est forma psecrationis. No. moduz quē dz tenere sacerdos qñ vult consecrare:dz enim tenere hostiā bassam duplici ratione. Prima ne gentes adorēt añ consecrationē:qz sic essent idolatre. Secūda qz frm cōmunē opinionē xps fuit crucifixus in terra plana. Nota in magnificentia qz hz fuerit magnificentia in incarnatione ad verbū virginis qñ dicit. Ecce ancilla dñi ꝛc. fili9 dei descēdit in vterū suū maius tñ qō deus fecit siue qō faciet est qꝫ deus homo factus est perfectionē dās suis operibus. Dic similitudinem de forma spherica q̄ nō ē pfecta quousq̄ finis iungatur principio. Sic cū hō fuit vnit9 deo suo principio:tūc hō fuit de9:ꝛ deus hō ꝛ tūc ibi pfecta fuit opa. Sic imo excellentior ē magnificētia i psecratiōe in plurib9 q̄s in incarnatione. Prio sicut adver bū virginis celū se aperuit:ꝛ filius dei descēdit in virginis vētrē:sic ad vocē sacerdotis aperit celū:ꝛ filius dei venit in hostiā. vñ Greg. in quarto dialogorū:ꝛ habet de pse. di. ij. Quid sit sanguis. versi. Quis. vbi sic dr. Quis esñ fidelium dubiū habere possit in ipsa imolationis hora: ad sacerdotis vocē celos aperiri atqꝫ in illo iesu xpi mysterio angelicos choros adesse:ꝛ summa imis sociari vnūqꝫ ex invisibilibus atqꝫ visibilibus fieri. Sed qz habemus lippos oculos ex peccatis nō videm9 angelos cū xpo existētes in altari hz multi scti eos viderūt. Dic cui9 vite dz esse sacerdos:vt habeē extra de vi. et ho. cleri. in multis capitulis. Scōa excellētia qꝫ filius dei descēdit in vtero virginis solus:ꝫ in altare nō. Jtē virgo semel aperuit celū claue lingue:ꝫ sacerdos in qualibz missa. Jtē in lingua virginis ad instar danis fecit octo reuolutiones. s. dicendo octo ꝟba anteꝫ deus descendit in vterū suū:ꝫ sacerdos facit tm̄ q̄nqꝫ. Jtez in vterū virgis descendit mortalis ꝛ passibilis:ꝫ i hostiā p oppositū. De ista excellentia dicit dō. Cōfessio ꝛ magnificentia opus ei9 ꝛ iusticia eius manet ꝛc. Memoriā fecit mirabilium suorꝫ misericors ꝛ miserator dñs:escaz dedit timentibus se. ps. cx. Nota ad literā loquit de isto sacramēto. Nota pfessio scz sacramētalis: dz preire magnificētiā:id est sacramētuz vt in dānationē aie sue celebrat si est sibi cōsci9 alicuius peccati mortalis:ꝛ copia assit pfessoris:de quo vide sanctū Tho. et alios doctores in. iiij. disti. xvij. Nota escam dedit dñs timentib9 se:scilz nomē suū. No. memoriā fecit mirabiliū suorum qz est mirabile qō fecit de9 ꝛ qō faciet ꝛc. Quarta est. Uox dñi pfringētis cedros. Ecce sacrm penitētie de mōte altissimo libani. qz cedri sunt peccata facta in altissimo mōte superbie:qz oia pcta reducūtur ad mōtē superbie. Uñ auaricia est superbia. s. nolle obedire ordinatiōi dei ꝛ eccīe:nō pfiteri nec satisfacere:ꝛ sic de alijs. Jtem dedit ꝛ ordinauit regulā quō ōbem9 nos regere in diuitijs. de bono iure recipe ne cessitatem:ꝛ nō supfluitatē:iniusta restituere. Sed auarus nō vult se humiliare ꝛ pformare huic ordinationi. Sed dicit. O ego essem pauper si darē amore dei ꝛ restituerē iuste acquisita vel retēta. ego nō faciā. Ecce quō restitit ordinationi diuine. Jdeo auaritia radicata est in monte libani. i. superbie:qz superbia ē nō velle se humiliare ad faciendū voluntatem dei.

Idem de luxuria. Jam deus dedit regula quō gentes debētyti illo opere. ſ. i matrimonio tantum ſed dicit luxuriosus: q̄ re etiā nō extra matrimoniū poſſum vti actu illo. Ecce quomodo nonvult ſubīci voluntati diuine. Jdeo luxuria eſt radicata in mōte ſuphie. Jdē de alīs peccatis. Uñ Initium oīs peccati eſt ſuperbia Eccli. x. Sequit. Qui tenuerit illā adimplebit maledictis: qz maledicti ſūt a deo z ſubuertet eū in finē. De iſto ſacramēto pnie dicit. Uox dñi confringentis cedros peccatoꝝ mortaliū q̄tū ad culpas q̄n cōfeſſor abſoluit dicēs. Abſoluo te a peccatis tunc confringit cedros peccatoꝝ: niſi malicia peccatoris obſtet. Et concordat apl's Heb. iiij. dicens. Uiuꝰ eſt ſermo dei et efficax et penetrabilior omni gladio ancipiti pertingens vſq̄ ad diuiſionē aie z ſpūs. Nullus homo cuz oibus gladijs huius mūdi poſſet ſcindere vnum cedrū peccati mortalis ſed verbū dei. i. abſolutio ſacramētalis: ego te abſoluo a peccatis tuis. Quinta vox eſt. Uox dñi intercidētis flāmā ignis. Ecce ſacramentū matrimonij. Nota qūo ex quo adā peccauit quilibz habet intus vnā burſam ignitaz que dicit ꝓcupiſcibilitas vel mala inclinatio que eſt ignis luxurie. Iſte ignis nō flāmeſcit quouſq̄ homo fuerit pfectus z tunc tentat de luxuria. Mirum: qz aqua baptiſmi extinguit ignē inferni: ſed non ꝑt extinguere ignē luxurie in hoie. O tā fortis ignis necvnq̄ extictus fuit niſi in xpo z in beata virgine totaliter. De quo dicit ſcriptura. Job. xxxj. Ignis eſt vſq̄ ad pditionē deuorans: z omnia eradicās genimina vel germina. Nota eradicans oīa germina meritorum q̄n flāmeſcit ſed p ſacramentū matrimonij hec flāma incidit. Dic quō matrimoniū fit p vocē domini. ſ. per ꝟba de pſti. Uñ per matrimoniū intercidit flāma luxurie: non tñ extinguit. Dic quare matrimonium ꝺr ſacramentū: qz repreſentat xpi incarnationez Unde ſicut diuinitas z humanitas i vnitate pſone: ſic etiam vir z vxor in vna carne ꝓiunguntur ꝛc. Nota q̄ nō ſunt iaz duo ſed vna caro. ſ. in ꝓcreatione ꝓlis. Unde iſte ignis pōt facere fiammā in virum et vxorem ſine peccato ſeruādo debitas ⁊ir cunſtantias z cōditiones: z quilibet iſtorum ꝑt dicere. A flāmma ignis non ſum eſtuatus. Eccli. vlt. Sed nō curabam de alia muliere z nec ego de alio viro. Ecce vox dñi intercidētis flāmā ignis. Sexta vox eſt. Uox dñi concutiētis deſertū. Ecce ſacramētū ordinis: qz ſicut in deſerto ſunt beſtie ſiluestres: ſic i mūdo ſunt peccatores: z ſicut q̄n ſcindunt magne arbores in deſerto cōmouetur deſertū z facit magnū ſonū in terra z in nemore: ſic i ordinibus cōmouet tota xpianitas ieiunādo p tres dies quatuor tēporū. Jdeo vt deus faciat illos quos aſſumit ad ſacros ordines dignos. Dic q̄ ſunt ſeptem ordines. Primꝰ ordo eſt oſtiariatus: z qui eſt in illo ordine ꝺz cuſtodire portas. Secūdus lectoratus: qui ergo eſt in tali ordie ꝺz legere lectiōes in choro. Tertiꝰ eſt exorciſtatus ꝓſtitutꝰ in tali eſſe ꝺz coniurator demonuz expellendo demones a corporibus. Quartus ordo eſt acholytatus debēt ergo acholyti ponere cādelas añ altare z portare. Et iſti qui habēt iſtos paruos ordines poſſunt recipere yrores Maiores ordines ſunt. ſ. ſubdyaconatꝰ: dyaconatus: z ꝓſbyteratus: z in quolibz ordine tam de maioribꝰ q̄ de minoribꝰ datur caracter indelebilis. Et ꝓmouebit dñs deſertū cades. ſ. ſanctā xpianitatem qz illi qui non ſunt de xpianitate nō ꝑnt recipere ordines. Et qui ordiati ſūt ꝑnt dicere. Ut ſine timore de manu inimicorū noſtrorum liberati ſeruiamus illi. In ſanctitate z iuſticia coꝝ ipo omnibꝰ diebus noſtris. Lu. j. Nota liberati. ſ. de deſerto mundi poſuiſti nos in horto eccle ſancte tue. Jdeo dicit. Uox dñi ꝓcutiētis deſertum. Septima vox eſt. Uox dñi preparātis ceruos. Ecce ſacramētū extreme vnctionis qō ꝑparat ceruos. Dic quō inter alia aialia plus ſaltat ceruꝰ ꝛc. ſic aia ab ore corporis ſaltat ad celū. Alie autez dicunt cerui: qz preparāde ſunt ad ſaltādum p vnctionē. Jdeo dicit. Uox dñi preparātis ceruos. Iſta vox eſt forma huiꝰ ſacramēti q̄ ꝓcedit ab ore ſacerdotis. Sacerdotes vngendo infirmū dicunt vocez dñi: videlicet. Per iſtā vnctionē z ſuam pīſſimam miſericordiam indulgeat tibi dñs quicq̄d peccaſti p viſuz vel per aliū ſenſum tangendo ptē ꝛc. z q̄ tangi honeſte poſſunt oēs alie partes includunt in corpore. Cum ei corpus vngit pctā oblita: vel alie inclinationes pctōꝝ q̄ poterāt

ſaltū impedire remittunt. De hoc dauid dicit. Qui pfecit pedes meos tāq̄ ceruoꝝ: z ſup excelſa ſtatuēs me. ꝑs. xvij. Nota q̄ pfecit p hoc ſacramentū ꝛc. Ex hoc ſacramentū nō ꝺz dari niſi in articulo mortis: z niſi petat: z ideo debet peti i cōione et tunc poteſt dari: poſito caſu q̄ pdat intellectū: vel etiam vſum oīm ſenſuum ex quo aīa ſtat in corpore. Ecce quare dicit thema. Extollens vocē quedā mulier ꝛc.

¶ Feria. ij. poſt Oculi. Sermo. j.

Quāta audiuimus facta in capharnaū: fac z hic in patria tua. Luce. iiij. Hoc verbū dat mihi motiuū predicādi et declarandi vobis opera principalia que fecit xps in hoc mūdo. Ex primo ſalutet virgo maria. Quāta audiuimus facta in capharnaū ꝛc. Pro intellectu iſtius verbi ſciendum q̄ xps in pueritia ſua fuit nutritus in ciuitate nazareth poſtq̄ redijt de fuga egypti quouſq̄ fuit xxx. annoꝝ: et ab hoibus reputabāt ſanctus hō: ſed non predicabat nec faciebat ibi miracula. Et qz tñ fuit ibi morat⁹: ideo fuit dictꝰ ieſus de nazareth. Matth. ij. Uenicns ſcz de egypto habitauit in ciuitate que vocat nazareth: vt adimpleretur qō dictū eſt per prophas: q̄n nazareus vocabit. Poſtq̄ autē fuerat. xxx. annoꝝ: et voluit incipere predicare z miracula facere volens ſe oſtendere verū deū et hoiem: recceſſit de nazareth et venit in ciuitatē capharnaū: z ibi incepit predicare z miracula facere: illumiare cecos: ſurdos audire: mutos loquī: claudos ambulare: mortuos reſurgere ꝛc. Et oīs populus ſuſpenſus erat audiens illū. Lu. xix. Neq̄ mirū audire verba ab ore dei incarnati. Relicta ciuitate nazareth venit z habitauit in ciuitate capharnaū maritima: et incepit predicare. Et exiit fama hec. ſ. predicationis z miraculoꝝ in vniuerſam terrā. Mat. ix. Quod audientes illi de ciuitate nazareth reputabāt ſe a xpo eſſe deſpectos: qz ibi nihil horū fecerat: ideo erant contra eū indignati. Deinde xpus predicando redijt in nazareth. Ad quez venerunt rectores ciuitatis t licentes ſibi Quanta. i. valde magna audiuimus facta ꝛc. Patet thema ad literam. Sed mō volo ipſum ſpiritualiter ꝓtractare. Xps in ciuitate extranea ſcz in patria iudeorū qui noluerūt ipſum recipere vt dñm: iuxta illud Joā. j. In propria venit: z ſui eū non receperunt. ſ. tanq̄ deū z ſaluatorem mūdi: immo ſe alienauerūt ab eo: multa fecit miracula. Ex terra xpianoꝝ eſt terra propria xpi: quia ipſum recipit per veram credentiā et deuotā obedientiā. Jō deuoti chriſtiani poſſunt deo dicere. Quāta audiuimus facta in capharnaū i. in terra iudeoꝝ: fac et hic in patria tua ſcilicet in chriſtianitate per imitationem.

Nota ſeptem opera principalia que fecit chriſtus in patria aliena: ſcz in patria iudeorum.

Primum fuit humilis incarnatio.
Pauper conuerſatio.
Certa predicatio.
Dura paſſio.
Pia deſcenſio.
Uera reſurrectio.
Et alta aſcenſio.

De his poſſumus dicere xpo. Quāta audiuimus ꝛc. Jdeo dñe fac et hic in patria tua per moralē imitationē. Primū opus notabile et mirabāle qō fecit xps in terra iudeorū pro noſtra redēptione fuit humilis incarnatio. Maxime ſi vultis attendere ad iſtam ſpeculationē deus fecit decem gradus creaturarū ſpiritualium ꝛc. Quādo ergo dicitur filius dei fuit incarnatus: ſic intelligitur q̄ deſcēdit z humiliauit ſe infra decem gradus creaturarū ſpiritualiū et corporalium. Jdeo maius opus quod deus vnq̄ fecit vel faciet fuit q̄ deus fieret homo: z homo fieret deus. De iſto opere dicit apoſtolus. Qui cū in forma dei eſſet non rapinam arbitratus eſt eſſe ſe equalē deo: ſed ſemetipſum exinaniuit formā ſeruī accipiens: et habitu inuentus vt homo. Phil. ij. Nota rapinā i. vſurpationē. Ecce hic humilis incarnatio. Jdeo dñe. Quāta audiuimus facta ꝛc. fac et hic ſcz in nobis z des in cordibus noſtris ſcz humilitatis virtutē: vt humiliemur a pompis: vanitatibus ꝛc. exēplo chriſti. Quādo ergo aliquis dñs prelatus vel dña humiliat dimittendo pompam vel vanū ornatū ꝛc. Ecce hic opus incarnationis xpi moraliꝝ qō facit inter nos: iuxta ſuam doctrinā dicentis. Mathei. xi. Diſcite a me. Domine: et quā lectionem. Reſpondit. Quia mitis ſum et

humilis corde. Dñe: ⁊ quid habebimus ex hoc? Ideo dicit. Et inuenietis requiē animabus vestris. Nota q̄ in paradiso nullus inueniet domum ad quiescendū: nisi in hoc mundo ipam edificet. Nota cōtra illos qui in hoc mundo edificant magna edificia ⁊ possessiones ⁊c. ⁊ nō curant edificare in celo: nec vnā paruā cellā. Quidam in partibus mosille q̄ plures viuēs edificauerat domos: in agone suo statim moriturus ꝙ questus est dicēs. O inquit plures edificaui domos: vtinā paruulaz vel vnā cellulā edificassem in celis. Modus edificādi in celo est non expēdere in mundo omnia in vanitatib⁹: sed expēdere vnam partē in operibus misericordie. Verbi gratia. Si habetis quicq̄ florenos in redditibus: expēdite quatuor in necessitatibus vestris: et vnū in operib⁹ misericordie. Hoc modo edificabitis domū in paradiso ad quiescendū post hanc vitā. Dic quomodo a deo omnib⁹ hominibus statutū est semel mori ꝯtum ad corpus: et post hoc iudiciū ꝯtum ad aiam. Hebr. ix. Et quādo ille qui nihil edificat in alio mūdo moritur: misera illa aia dure repelitur a xpo: et mittitur ad hospitium miserorū. ⁊. ad infernum. Sed illi qui edificauerunt cū gaudio recipiunt a xpo leta facie. Ecce ꝛre dicit: ⁊ inuenietis requiez animabus vestris scz post mortē corporis. Et cōcordat apostolus dicens in persona bonorū. Scimus qm̄ si terrestris domus nostra hui⁹ habitationis dissoluat̄ q̄ edificationē a deo habemus domū nō manu factā: ꝛ eternā in celis. ij. ad Cor. v. Scōm opus mirabile factū a xpo in iudea: fuit pauper conuersatio: intantū q̄ nūq̄ fuit aliquis ita pauper: quia ꝛm q̄ dicunt euangeliste: nūq̄ portabat pecunias vel escas. Sz ibat predicādo de villa in villam. Et post sermonez: respexit si aliquis inuitaret eum ad prandiū dicēs Magister ex quo dedisti nobis bonū prā diū spirituale ⁊c. al's habebat duo remedia. Unū tpe messis: de quo ponit Matt. xij. vbi dicitur. Abūt iesus per sata sabbato: discipuli autē eius efurientes ceperunt vellere spicas. Aliud quia ibat Bethaniam ad domū marthe. Idem si non inuitabatur ad dormiendū: al's ibat cum discipulis suis in desertum. Ecce hic pauperrima conuersatio. De hoc dicit ipse met Mat. viij. Vulpes foueas habent: et volucres celi nidos: filius autē hoīs non habet vbi caput suum reclinet. Ideo dñe quanta audiuim⁹ ⁊c. fac et hic in patria tua. Quia nō possum⁹ seruare tantā paupertatem: vt nos audiuimus: expellatur a nobis peccatū auaricie vt sim⁹ paupes de pecunia de malo iusto: ⁊ nihil habeamus per rapinam: vsurā: vel furtum vel symoniā: nec per calumniā: tunc xps similitudinarie ⁊ motaliter paup cōuersatur inter nos. Juxta illud. ij. ad Corin. viij. Scitis gratiā dñi nostri iesu xpi: qm̄ propter vos egenus factus est cum esset diues: vt illius inopia vos diuites essetis ⁊ vos ditaret. Sed singulariter cauetis a diuitijs de bonis iniuste acquisitis qz nūq̄ habēt bonū finē: immo ad instar pomi corrupti se habēt: quod corrumpit alia poma. Ideo q̄ vult cōseruare pecunias: respiciat albū: florenū: vel denariū: si est ibi vermis rapine: vsure ⁊c. Dicat. Nolo aiam meā christi sanguine redemptā: ⁊ sanctissime trinitatis increate imagine insignitā ꝓ trāsitorijs diuitijs eternis obligare incendijs. Bñdictus q̄ pōt dicere deo gras: qz nihil habeo male iniuste acquisitum. sic eritis diuites. Ideo dicit xps. Uidete ⁊ cauete ab omni auaricia. Lu. xij. Tertiū opus fuit certa predicatio: qz ipsemet de⁹ incarnatus ore ꝓprio reuelauit ⁊ p̄dicauit secreta fidei ad cognoscēdū illā magnā christi humilitatem. Nota similitudinē de rege q̄ p̄conizaret ordinationes sui cōsilij vt maior fides adhiberet. Idē de xpo in consilio secreto sancte trinitatis fuerūt ordinata secreta fidei catholice. Et lz haberet angelos ⁊ pphetas q̄s poterat mittere ad p̄conizandū: tamen ipse equitauit. ſ. in equo correctiōis sue: ⁊ cū tuba p̄dicatiōis publicauit secreta fidei. ſ. doctrinā euangelicam: vt gentes melius crederēt: ⁊ veritatē fidei sine dubio tenerēt: qz oēs alij fuerunt pctores. j. Joā. j. Si dixerimus qm̄ peccm̄ nō habemus: ipsi nos seducim⁹: et veritas in nobis nō est. Sol⁹ xps fuit sine peccato: q̄ nec falli nec fallere: nec peccare nec errare potuit: iō absq̄ omni dubio tenende sunt ꝓfates fidei catholice Secus si aliquis alius a xpo publicasset posset aliquis dubitare: qz teste Jo. Jo. j. ⁊. j Jo. iiij. Deū nemo vidit vnq̄. Unigenitus filius q̄ est in sinu patris: ipse enarrauit. Ideo dicit ap'lus. ij. Ti. j. Scio cui credidi ⁊ certus sum. Ideo dñe quāta audiuim⁹ ⁊c. Fac etiā hic i patria tua. Nota optimū cōsilium beati hieronymi dicētis q̄ quolibet die debem⁹ dicere Credo. ſ. mane ⁊ sero: ⁊ isto mō cor cōfirmat in fide catholica. al's perditur paulatim. Ideo nos ecclesiastici mane et sero dicimus scz in matutinis: prima ⁊ cōpletorio Credo. iuxta ordinationē ecclesie. Ideo ap'lus Ro. x. Si confitearis in ore tuo dñm iesum: et in corde tuo credideris q̄ deus suscitauit illum a mortuis: saluus eris.

Quartū opus mirabile a christo factum in iudea: fuit dure passionis: scz in cruce. Nota: qz sciebat ⁊ videbat q̄ totū genus humanū erat condemnatum et sentētiatum ad furcam inferni: cui christus compatiens dixit deo patri. Ego sol⁹ suspendar in ligno crucis: ne alios mihi credēs ⁊ obediēs: decetero suspēdat in furca inferni. Ecce ratio sue dure passionis. Auctoritas. Christ⁹ semel pro peccatis nris mortu⁹ est: iustus pro iniustis: vt nos offerret deo. j. Pe. iij. Ac si filius regis vellet suspendi pro latronibus liberandis. O inestimabilis amor si filius dei iustus et sine peccato pro iniustis ⁊ peccatorib⁹ Ergo dñe fac et hic in patria tua: vt scilicet nos crucifigam⁹ non realiter vt xps: sz moraliter scz clauo cōfessionis in manu dextra: quia confessio ducit hominez de sinistra scz culpe ad dexteram gratie. Clauo penitentie in sinistra: ⁊ clauo bonorum operū in pedibus. Ideo scriptura Qui sunt christi carnem suam crucifixerunt cū vitijs et concupiscentijs. ad Gal. v. Quintum opus fuit pia siue sancta descensio scz anime ad limbum sanctorum patrum: ac si rex iret personaliter ad captionem pro liberatione captiuorū: quibus ipse misericorditer pareceret: cum tamen posset mittere michaelem vel alium Ecce opus singulare de quo zacharie. ix. Tu vero in sanguine testamenti tui emisisti vinctos tuos de lacu in quo non est aqua. Domine: fac etiā hic in patria tua Nota quomodo christus voluit descēdere ad sanctos qui erant in limbo: q̄ erant patres christi ꝛm humanitatē: ipsos honorando ⁊ exemplū nobis dando honorandi parētes in hoc mundo: ⁊ descēdendi ad eos si sunt in purgatorio per suffragia cōplendo testamenta: qui statim sentiunt refrigerium. Auctoritas. Qui ꝛm spiritum sunt: que sunt spiritus sentiūt. Ro. viij. Alias conqueruntur et petunt iustitiam. Ideo dicit scriptura. ij. Macha. xij. Sancta ergo ⁊ salubris est cogitatio pro defunctis exorare: vt ⁊c. Sextū opus mirabile fuit vera resurrectio. ſ. i die pasche qñ aia de limbo redijt ad corpus ⁊ surrexit de sepulchro. Dic quō in passione humanitas fuit diuisa: ꝛ nō diuinitas. Ad hoc declarandū nota similitudinē de pomo: quo diuiso in duas partes nō diuidit̄ odor. Uel nota similitudinē in splēdore de crystallo. Sic cogitate q̄ xpi humanitas sit vt petia de cristallo plena diuinitate ex cōiunctione personali qua diuisa splendor diuinitatis remāsit cū vtraq̄ parte. ſ. cū corpore in sepulchro: ⁊ cū aia in limbo ꝓpter qō vtrūq̄ habebat posse in infinitū resurgendi. Ideo xps. Joā. x. Nemo tollit aiam meā a me. ſ. me inuito sed ego pono eā a meipso: ⁊ potestatē habeo ponēdi aiam meā ⁊ potestatē habeo iterū sumēdi eā. Ideo dñe quāta audiuimus ⁊c. Fac etiam hic in patria tua. vt. ſ. corpus nostrū ⁊ aia resurgāt. Moraliter. Corpus autē peccatoris iacet mortuū in sepulchro peccati mortalis: ⁊ aia in inferno sepulta. i. cōdēnata: sed resurgūt virtute diuina qñ aia dimittit peccatū supbie vel auaricie vel luxurie ⁊c. Tūc corp⁹ recipit aiam qñ eius imperio humiliatur ⁊ facit opa misericordie. Auctoritas. Quō christus surrexit a mortuis per gloriā patris: ita et nos in nouitate vite ambulemus. ad Ro. vj. Septimū opus ⁊ cōpletiuum aliorum fuit alta ascensio: qñ corpz virgine matre apostolis ⁊ discipulis ascēdit in celū. Jo. xvj. Exiui a pfe et veni in mundū: et iterū relinquo mundū ⁊ vado ad patrem. Dñe: fac et hic in patria tua. Dic quomodo bis in die debemus ascēdere in celū non corpore: quia vsq̄ ad diē iudicij corpus non potest ascendere in celum: sed spiritu. ſ. mane ⁊ sero orando: qz oratio est ascēsus mentis in deum: vt dicit Damascenus. Dic modū orādi ad instar illius qui vult supplicare pape vl' regi: cui sunt tria necessaria. Primo vt camera sibi aptat. Scōo est sibi necessarius vt exhibeat reuerentiā regi. Tertio vt dicat

fuam supplicationē. Sic crux xpi clauis est paradisi vt dicit Rabanus: que aperit portā camere xpi. Ostēde modū signādi: vel extēde man⁹ in modū crucis: vt moyses faciebat ⁊ sacerdos in missa. Deinde ingresso spiritu capite discooperto etiam genib⁹ flexis ponat se ad pedes iesu xpi. s. cogitādo cū quo loquit̄ hō. Deide presenta tuā supplicationē. s. orationē. Idez dicēduz cū quis orat deū aut virginē ⁊c. Dic cōtra illos q̄ orāt se induendo ⁊ calciando. Ideo ap̄ls. i. Cor. xiij. Si orem lingua: spiritus meus orat: mens autem mea sine fructu est. Qui subdit. Qui ergo est? Orabo spiritu: orabo ⁊ mēte. psallam spiritu psallā ⁊ mēte. Exemplū pulchrū. vide de ofone p̄mo li. apo. xij. ca. de comite campanie q̄ disposuit se oraturū.

¶ Feria.ij. post Oculi. Sermo.ij.

TRansiens per medium illorū ibat. Lu. iiij. Sānctum euangeliū hodiernum declarat nobis vnā pulchrā defensionē quā fecit xps contra vnā malā conclusionē vel reprehensionē quam fecerunt sibi iudei ciuitatis nazareth. Pro quo sciendū q̄ xps in sua pueritia fuit nutrit⁹ i ciuitate nazareth quousq̄ habuit. xxx. annos vbi non predicauit: nec miracula fecit: sed viuebat inter eos multū deuote vt̄ēs vt dicūt doctores literales arte seu officio Joseph. Et q̄ in nazareth fuit nutritus ⁊ tm̄ moratus: nō vocat̄ ihesus de nazareth. Mat. ij. Veniēs scz de egypto habitauit in ciuitate nazareth post baptismū q̄ē a Joā. suscepit ⁊ quadragesimā quam iciunauit: fuit capharnaū. ibi incepit predicare: ⁊ miracula facere. Mat. iiij. Relicta ciuitate nazaret: venit ⁊ habitauit in ciuitate capharnaum maritima. Exinde incepit p̄dicare predicatio enim xpi ⁊ miracula diuulgabantur per totā terrā: ⁊ fama venit in nazareth. Propter q̄ illi de nazareth erāt indignati cōtra eū: q̄ ibi nō fecerat miracula illa: deinde xps venit in ciuitatē nazareth: rectores aūt ciuitatis et etiā alij de ciuitate indignati cōtra xpm dixerunt sibi. Quare in alijs ciuitat⁹ibus faciebat miracula: ⁊ non in ciuitate sua nazareth: vbi erāt tot infirmi? Christus autem defendit se tripliciter: scz

per veram sapientiam.
per certam experientiam.
per firmam patientiam.

De tertio dicit thema. Trānsiēs ⁊c. Dico primo q̄ xpo respōdit excusans se p̄ verā sapiētiā de malicios̄a reprehensione iudeorum. De hoc in principio euāgelij. Dixerunt pharisei ad iesum. Quanta audiuimus facta in capharnaū: fac ⁊ hic in patria tua. Dic quomodo quando venit ie sus in nazareth intrauit synagogam vbi pharisei cōgregati dixerunt sibi. Quāta ⁊c. Respōdit christus per verā sapientiā sapienter dans rationem dicens. Amen dico vobis: quia nemo prophet⁹ accept⁹ est in patria sua. Que quidē rn̄sio est magne sapiētie. Declarat̄ per regulā phie. Qm̄ in omni actione naturali nō solū requiritur virtus seu potētia agētis: sz etiā requirit̄ dispositio materie. Nā act⁹ actionum sunt in patiente prediſposito: vt patet de igne cuius virtus est cōburere: sed nō nisi in materia dispositā: q̄ nō cōbureret lapides. Ita in miraculis nō solū requirit̄ potētia seu virtus persone deuote: sed etiā requirit̄ dispositio in illo q̄ debet recipere sanitatē vt sit bonus et fidelis: et nō malicios̄us. Cū ergo xps haberet infinitā potentiā ⁊ virtutē ad faciēdū miracula: adhuc tn̄ volebat dispositionē i materia. Et q̄ illi de ciuitate nazareth non erant dispositi q̄ nō habebant deuotionem ad xpm: immo deridebant eū dicentes. Nonne hic est fili⁹ ioseph? ⁊ vnde huic hec omnia? Et nō credebāt in eum. Ratio: q̄ vixerat inter eos: ⁊ cognoscebāt eū a pueritia: ⁊ patrē ei⁹ putatiū: et matrem eius. iō nō erāt dispositi. Vñ sz xps haberet potentiā ⁊ virtutē infinitā: tn̄ nō sequebat effect⁹ ex indispositione materie. Sed illi de ciuitate capharnaū habebāt ad xpm magnā deuotionē ⁊ reuerentiā ⁊ honorē dicētes. Propheta magnus surrexit in nobis: ⁊ q̄ deus visitauit plebem suā. Lu. vij. Et p̄ter fidē eor ⁊ deuotionē xpus curabat eos. Et p̄pter hoc q̄n̄ dixerūt sibi. Quanta. i. multa audiuimus. Rndit. Amē dico vobis. q. d. alia est rō illorū ⁊ alia hic. q̄ hic nō creditis: sed ibi credūt. Marc. vi. Abūt ihesus in patriā suā: ⁊ sequebant̄ eū discipuli eius. Et nō poterat ibi virtutem vllam facere: nisi q̄ paucos infirmos impositis manibus curauit: ⁊ mirabatur p̄pter incredulitatez eor. Nota nō poterat scilicet de potestate ordinata: q̄ requirit̄ dispositio. Patet xpi responsio ad literā. Moraliter super hoc. Quanta audiuimus facta ⁊c. Idem possum⁹ nos dicere xpo. Quāta audiuimus facta ⁊c. in terra iudeor infidelium fac ⁊ hic in patria tua: scz in xpianitate.

Nota hic septem opera principalia q̄ fecit xps i iudea. Vide in precedenti hm̄oe breuiter. Ul'dic de miraculis illis. ceci vident claudi ambulāt. Mat. xj. prout habes supra in tertio sermone tertie dominice aduent⁹ domini. qui incipit. Renunciate ioāni. Dico scdo q̄ xps respōdit defendens se per certā experientiā quā dedit de sacra scriptura dicens q̄ multi p̄phete fuerūt q̄ in patria sua non fecerūt miracula sed in alia di. In veritate dico vobis. multe vidue erāt in diebus helye in israel quando clausum est celū annis trib⁹ ⁊ mensib⁹ sex. cū facta esset fames magna in oīi terra. ⁊ ad nullā illar⁹ missus est helyas: nisi in sarepta sidonie ad viduā. Et multi leprosi erāt in israel sub heliseo p̄pheta. Et nemo eorum mundatus est nisi Naamā syrus. Pz ergo quō xps rn̄dit p̄ certā experientiā. Ubi tāgit duas causas siue historias. dicank̄ breuiter. Prima hꝰ. iij. reg. xvij. de p̄pheta helia q̄ erat de iudea: ⁊ deus misit eū ad viduam extraneā: ac si de brabātia de⁹ mitteret aliquā ad coloniā. Secūda historia habetur. iiij. Regū. v. de p̄pheta heliseo qui sanauit Naamā extraneū. Ecce quare dicit xps. In veritate dico vobis ⁊c.

Modo patet respōsio per certā experientiā ⁊c. Modaliter si istas duas historias volumus cogitare: siue litteraliter siue moraliter ptz q̄ viduis: orphanis: infirmis: ⁊ p̄sonis miserabilib⁹ debem⁹ subuenire ⁊ eas defendere. Et oppositū est magnū peccatū. Et de⁹ facit singulare punitionē de illis q̄ persequunt̄ p̄sonas miserabiles in hoc mūdo ⁊ etiam in alio. Ideo Exo. xxij. Uidue ⁊ pupillo nō nocebitis. Si leserit̄z eos vociferabūt ad me et ego audiam clamorem eor. Maxime in iudicio deus puniet tales. Dauid. p̄s. lxvij Turbabunt̄ a facie ei⁹ patris orphanorum et iudicis viduar. Christus est pater orphanorum et iudex viduarum. Secundo subueniendum est infirmis leprosis ⁊c. Secunda moralitas iuxta intellectū spūalem. Uidue ⁊ leproso subueniendum est. Uidua em̄ est anima quam xps desponsauit in baptismo qui est in celo: cui anime subueniendum est per orationes: missas ⁊c. Juxta consiliū dauid. p̄s. cxxxj. Uiduā ei⁹ benedicēs: scz de manebenedictā. s. de sero. Nā sicut corpori dantur due refectiones: ita ⁊ aie vidue. Pauperes eius saturabo panib⁹. Pauperes hui⁹ aie sunt potētie siue quinq̄ sensus qui sunt saturandi panib⁹ orationū: predicationū: sermonū. Leprosus est corp⁹ per luxuriā ⁊ gulam. Sanatur autem p̄ cōfessionē prout figuratum fuit in curatione naaman leprosi. iuxta quod precepit xps decem leprosis di. Ite ostendite vos sacer. ⁊c. Luc. xvij. Hec ostensio fit in confessione sacramētali. ¶ Dico tertio q̄ xps respōdit per firmā patientiā. Postq̄ xps respōderat iudeis p̄ verā sapientiaz et per certā experientiā: indignati iudei surrexerūt contra xpm ⁊ eiecerūt eū extra ciuitatem ⁊ duxerūt illū vsq̄ ad superciliū mōtis vt p̄cipitarent eū. Ipse aut̄ transiens p̄ mediū illor⁹ ibat. Patientia est necessaria vbi iam verba nihil valent hic ostendit xps excellentiam corporis glorificati scz subtilitatem transiens per mediū illor⁹ ibat ⁊ nō videbatur. In quo patet patientia de iniurijs sibi factis: q̄ noluit se vindicare: sed patienter recessit ab eis. Questio cum xps venit ad saluandum sibi credentes ⁊ obedientes p̄ mortē: q̄re noluit mori illa morte. Quia si ipe voluisset ita bene fuissemus saluati ⁊ redempti. Ratio: p̄ nostra instructione noluit mori illa morte dando nobis exemplum ne moriamur precipitati. Dicatur quomodo diabolus facit homines ascēdere in altum montē superbie per honores ⁊ dignitates ⁊c. De q̄ dauid loquēs diabolo dicit. Propter dolos scilicz tuos posuisti eis scilicet in imaginem ascendere: deiecisti eos dum alleuiarentur. p̄s. lxxij. Dic practice Si religiosus qui stat simpliciter in suo monasterio seruādo regulam: obedientiam: paupertatem: ⁊ castitatem: ⁊ cerimonias sui ordinis: diabolus nihil potest contra eum: immo p̄ viam planam vadit ad paradisum. Si diabolus ponit in corde suo q̄ ascēdat. als nihil appreciabitur ⁊c. Et paulatim di-

mittit cerimonias ⁊c. Ecce quare dicit p̄pter dolos. Idē de simplici sacerdote dicente officiū suū deuote: nō curat de p̄cubina: q̄ nō sufficiunt reddit⁹. Si diabolus ponit in corde suo vt ascendat ⁊ seruiat dñs ⁊c. Idē de scholarib⁹ simplicit viuentibus cum suis officijs qui via recta vadunt ad paradisuz. Ideo dicit diabolus. Ego faciā eū ascēdere ⁊c. Not. de vanitate q̄ null⁹ est contentus vt filius sit sicut pater sz q̄ ascendat q̄ notarius nō est cōtentus q̄ filius suus sit notari⁹ sed iurista. Idem de iurista qui nō vult q̄ filius suus sit iurista: sed q̄ sit miles. Dic ⁊tra patres dānatos q̄ dimittunt filijs ⁊c. deiecisti eos. Idē de mulieribus q̄ qñ stāt i domo simpliciter nutriūt filias et seruiūt ⁊ obediūt viris suis. Sz diabolus ponit in corde vt ascēdāt ⁊ dominentur ⁊c. Ideo xp̄s sciens modū diaboli noluit mori precipitatus vt daret nob⁹ exēplū cauēdi a tali morte. Et si sum⁹ iā alte vt christ⁹ descendamus vt ipse humiliando nos. Job. xxx. Elevasti me ⁊ quasi super ventū ponens elisisti me valide.

¶ Fer. iij. post Oculi. Sermo vnicus.

On dico tibi septies sed vsq̄ septuagies septies. Mat. xviij. Sermo nr̄ erit de sctō euāg. hodierno. ⁊ ptinet multas bonas doctrias morales ab ore xp̄i platas. Sz p̄lo salutē ꝺ go maria. Sctm euāg. ptinet i sūma q̄nq̄ doctrias morales salutiōi nr̄e multū necessarias ⁊ pficuas.

Prima est de fraternali correctione
Scōa de spūali iurisdictiōe.
Tertia de exaudibili oratione.
Quarta de acceptabili p̄uētiōe.
Quinta de amicabili remissione

¶ De q̄nta loquitur thema ad p̄positū. Nō dico tibi ⁊c. Prima doctrina ē frnal⁹ correctio quomodo quilibet tenetur et obligatur corrigere primū suū quando videt ipsum errantē ⁊ deficientez vel in puncto errandi: homo tenetur ipsum corrigere dulciter ⁊ fraternalit: si credit vel sperat q̄ per suā fraternalē correctionez corrigetur ⁊ emendabit al⁹ melius esset tacere. Ratio huius correctiōis est quoniam deus non est contentus q̄ quilibz p̄curet sibi soli salutionē: sed etiā p̄lo suo. Null⁹ dicat. quid ad me de tali: sufficit mihi q̄ ego non faciam malū: qñ deus dedit preceptum de dilectione p̄ximi di. Diliges p̄ximum tuuz sicut teip sum: ⁊ de⁹ mādauit omnibus etvnicuiq̄ de p̄ximo suo. Et sic quilibet curā habere debz conseruandi nō solū bonū p̄priū sed etiam bonum p̄ximi: ⁊ nō solū corpus propriū: sed etiam p̄ximi: ⁊ non solū animam propriam: sed etiam animam p̄ximi: ⁊ plus q̄ corp⁹ proprium. Nullus igitur dicat. Quid ad me. Ideo dicit scriptura sacra. De⁹ mandauit vnicuiq̄ de p̄ximo suo scz corrigēdo. Eccli. xvij. De hac fraternali correctione dicit christus in principio euāgelij. Si peccauerit in te frater tuus: vade ⁊ corripe eū inter te ⁊ ipsum solum. Si te audierit lucrat⁹ eris fratrem tuū. Si autē te nō audierit adhibe tecū vnū vel duos: vt in ore duorum vel trium testium stet omne verbū. Quod si nō audierit eos dic ecclesie. Si aūt ecclesiam non audierit: sit tibi sicut ethnicus ⁊ publicanus. Nota quō sunt quatuor ꝺditiones gētiū siue gradus de q̄bus de⁹ dat doctrinā qualiter sunt corrigendi in suo gradu. Quidā sunt simplices ⁊ corrigibiles: quidā sūt elati ⁊ p̄sumptuosi: q̄dā sunt duri et p̄terui: quidam sunt iniqui ⁊ malicioſi. Primi libēter suscipiūt correctionē dicēdo correctori Gratias agō: ego cognosco q̄ me maxie diligitis. Et de istis dat nobis xp̄s doctrinā correctionis di. Si peccauerit in te ⁊c. id est ⁊tra te vel intra te q̄ in exponit p̄ cōtra vel intra. Itē qñ scis q̄ ille fecit hoc peccatū ⁊ credis q̄ ex tua fraterna correctione corriget: tūc vade ⁊ corripe eū dulciter. s. charitative ⁊ reuerenter. hoc mō persona simplex ⁊ corrigibilis optime et grataner recipit correctionē ⁊ sic lucratus eris alaz ei⁹ secrete inter te ⁊ ipm solū. Et ꝺcordat apl⁹ di. Fratres si preoccupat⁹ fuerit homo in aliquo delictovos qui spirituales estis hmōi istruite in spiritu lenitatis. Hab. vj. Secūdi sunt elati ⁊ p̄sumptuosi qui nimis p̄sumunt de se. De quibus dicit xp̄s q̄ ad tales corrigēdos debz homo venire cū testibus di. Si mihi nō credit⁹ petatis a talix tali q̄ sunt bone conscientie. Si autem p̄sumptuosus dicit. Ego intelligo ⁊ scio ita bene sicutvos ⁊ ipsi: ⁊ vult se excusare tunc adhibe vnū testēvel duos. s. autoritates noui ⁊ veteris testamenti dicēdo: quō potestis excusarevos. Ecce quid dicit scriptura sacra. Et hoc est q̄ xp̄us dicit ibi. Si aūt te nō audierit ex sua p̄sumptione adhibe adhuc vnūvel duos ⁊c. vsq̄ oñe verbū. Tertij adhuc sunt ꝓteriores: q̄ peiores: q̄ sunt duri ⁊ proterui habētes spiritū ꝓtradictionis: ⁊ statim exponunt autoritates dicētes. Meli⁹ intelligo ego q̄vos. Talibus est alius modus seruandus. s. allegādo determinationē ecclesie vel alicuius sancti doctoris. Et sic intelligit illud verbū xp̄i. Dic eccl'ie: q̄ al⁹ peccatū ocultū nō posset ꝓbare. Ideo dicit. Si nō audierit eos dic eccl'ie. Allega determinationē eccl'ie. Quarta ꝺditio personarū est iniquoz ⁊ maliciosoz q̄ dicūt malū de determinatiōe eccl'ie ⁊ de doctoribus sanctis. de q̄bus dicit xp̄s. Sit tibi sicut ethnic⁹ ⁊ publicanus. Contra tales dicit beatus Joā. Si q̄s venit ad vos et hāc doctrinā. s. eccl'iasticā nō affert nolite eū recipe in domo nec aue ei dixeritis. Qui enī dicit illi aue cōicat opibus eius malignis. ij. Joā. vnico. Nota de operibus malignis. s. despectiue loquēdo di. q̄d ad me de determinatiōe eccl'ie vl⁹ papevel doctoz. Ecce opa maligna. Scōa doctrina est spūalis iurisditionis quam habent prelati ecclesiastici ⁊ presbyteri. ibi. Amen dico vobis: quecūq̄ alligaueritis super terram erūt ligata ⁊ in celis ⁊ quecūq̄ solueritis sup terrā erūt soluta ⁊ in celis. Nota amen. i. certe. Et loquebat xp̄s aplis ⁊ discipulis tanq̄ platis ⁊ p̄byteris. ⁊ in p̄sona ipsoz nobis ecclesiasticis. Hec iurisditio spūalis singulariter ostēdit ⁊ seruat in p̄fessione sacramētali: in qua p̄fessor soluit ⁊ ligat. Soluit aūt cū absoluit a vinculis peccatoz peccatorez: q̄ ꝺ petā hz aia tot vinculis est ligata in illo mēbro p q̄ peccauit. Dic q̄o aia hz oia mēbra vt corpus. sed sunt spūalia. Et si homo peccat iurādo ⁊c. vel primū diffamādo: aia ligat in gutture. Idez de alijs. Autoritas. Iniq̄tates sue capiunt impiū: ⁊ funibus peccatoz suoru: q̄sq̄ p̄stringit. Prouer. v. Item funes peccatoruz circūplexi sunt me. ps. cxviij. Sed qñ peccator p̄fitet cū ꝓposito non redeūdi ad peccata: ⁊ absoluit a p̄fessore

solutus est etiā in celo apud dñm. Deinde ligat penitentiā iniungēdo. Sicut bonus medicus soluit ligamēta infirmis ⁊ imposita sibi medicina ligat iterum. Ita facit petōr q̄ soluit ligamenta peccatorū. Deinde ligat pnia. Hec chorda penitentie ꝺz esse de tribus filis. s. ieiunij: oratiōis: ⁊ elemosyne dicēdo penitēti: faciatis hoc ⁊ hoc. Ista sunt q̄ ligāt ⁊ obligāt ip̄m in terra ⁊ in celo cōā deo ad faciendū pniam iniunctā: al⁹ dānabit. Ecce q̄re dicit. Amē dicovobis: q̄cūq̄ alligaueritis sup terram. s. in penitētijs iniūctis: erunt ligata ⁊ in celis. Hec spūalis iurisditio fuit p̄mo cōmissa beato petro apl'o qñ dixit sibi xp̄us. Tibi dabo claues regni celoz. Mat. xvj. Deinde cōmisit eaz oib⁹ aplis di. Amē dico ⁊c. Que est isti⁹ rō. dicendū ad ostendendū q̄ ista potestas ecclesiastica est i papa fontaliter in facto iurisditiōis spūalis. Tñ posse habet papa q̄tū habuit beat⁹ petrus apostolus: lz non in miraculis faciēdis. Et a papa descēdit ptās in alios: sicut sentimenta sunt fontaliter in capite: ⁊ ab ip̄o descendunt ⁊ deriuant in alia membra. Quesitio hic. Exquo deus cōmisit suam ptātem p̄sbyteris quid in isto casu est faciendum qñ peccator nō ꝓponit abstinere a pctis: vel q̄ nō vult restituere vel remittere iniuriā: vel peteregrenia ab offenso vel nō vult recedere a mala societate ⁊ p̄fessor ex ignoratia vel verecūdia vel fauore ne dñs q̄ est magnus homo indignetur ⁊tra ip̄m absoluit eū. De fcō est questio vtr̄ sit absolutus vl nō: ⁊ videt q̄ sic. ex quo xp̄s vniuersaliter dixit. Quecūq̄ solueritis sup ⁊c. Aliqui doctores tam theologi q̄ iuriste expediūt se de responsione aliquid addēdo q̄ hoc intelligit claue nō errāte. i. p̄fessore. Sed al⁹ est rndendū ⁊ subtilius seruata vniuersalitate quecūq̄ solueritis ⁊c. Nota sup terram. quare dicit super terram magis q̄ in terra vel intra terram. Solutio. ꝓpter hoc qñ q̄ soluit ex ignoratis verecundia timore vl amore: nō soluit super terrā q̄ affectionē terren⁹ ponit super se: sed soluit infra terram. Sed si confessor soluit super terrā vniuersal⁹ vr̄e est q̄ dicit xp̄s. Quecūq̄ ⁊c. Quod aūt sic super capiat in sacra scriptura. Autoritas. Ecclesiastici. lj. Exaltasti super terraz. i. super

terrenas affectiões habitationē meam. ideo qñ deus cōmisit aplis executionē z post suā resurrectionē declarans eis suā intentionē:z quid voluit dicere sup terram dixit. Accipite spiritūsanctum quoz remiseritis peccata. Jo.xx. ¶Nota accipite spiritūsanctū.q.d. in absoluendo non moueamini amore vel timore terrenali: sed affectione spiritussancti. Sed multi miseri ꝓfessores ponūt se ifra terrā:qz nō respiciūt nisi amatorem carnalem :vel vt habeant pecunias ꝛc. Hanc ptātem non cōmisit deus hoibus ante suā incarnationem:immo dicebāt iudei z bñ. Quis potest peccata dimittere nisi solus deus War.ij. Sed exquo deus fecit se hoiem z assumpsit sorōrē nostram.s.humanitatem in tanta ꝓiunctione ꝙ iam non sunt duo:sed vna persona volūit exaltare homines cōmittens eis posse diuinum.s. remittere peccata. Ecce ratio quare sacerdotes habent tantā ptātem. Patet etiaz rñsio ad illos qui dicunt. O benedictuz tempus erat antiqtus qz nō oportebat ꝓfiteri peccata.immo erat maledictū tēpus:qz deus non fecerat magistros rōnales:qz ipe erat ita terribilis z durus ꝙ neminē absoluebat vt haberet gloriam. ¶Tertia doctrina est de exaudibili oratione.s.quē modū debem⁹ tenere in nris orationibus vt exaudiamur: ibi. Iterum dico vobis:qz si duo ex vobis cōsenserint sup terrā:de omni re quācunqz petierint fiet illis a patre meo q̄ in celis est. Hic dātur multe expositiones: sed accipiā illaz que magis facit ad itellectū z ꝓcordat cū textu. In dicta autoritate ponuntur tres ꝓditiones. Prima ibi. Si duo ex vobis cōsenserint. Isti duo sunt cor z lingua:q̄ debent ꝓsentire.i. ꝓcordare in oratiōe:si dz exaudiri:qz nō est dāda lingua deo:z cor mūdo de mūdanis cogitādo. Qz talibus ppls dicit xps. Ppls h labijs me honorat:cor aūt eoz lōge est a me. Sine cā.i. sine vtilitate colunt me. Math.xv. ideo aplus. Si orem lingua:supple tm. mens mea sine fructu est.i. Cor.xiij. Cyprianus. Quo de⁹ exaudiet orationez tuā quaz tu nō vis audire. Hec est cā quare multoties nō exaudimur in nostris orationib⁹ qz ista duo.s.lingua z cor nō cancordant. Petitis z nō accipietz eo qđ male petatz. Jac.iij. ideo Augu. ꝑsalmis z hymnis cū oratis deū:hoc ꝙsek in corde qđ ꝓferatur in ore. vel sic. Si duo ex vobis ꝓsenserint.s. iniuriatus z iniurias:qz lz de qualibet parte sint alij cōplures: tñ ad istos duos pōt totū reduci: z nisi isti duo consenserint in bona pace:al's oratio eoz nō exaudiť a deo:immo qñ orant de⁹ claudit sibi aures. Autoritas. Esa.j. Cū extēderitis manus vestras: auertam oculos meos a vobis. Et cum multiplicaueritis orationē nō exaudiam:manus enī vestre sanguine plene sunt. Nō solū ille qui de facto occidit:ꝫ etiā ille qui corde desiderat mortē inimici habet manus plenas sanguine.i. Jo.iij. Ois qui odit fratrem suū homicida est ꝛc. iō est necessaria ꝓcordia inter ipos vt oco exaudiat. Marc.xj. Cum stabitis ad orādum dimittite si qđ habetis aduersus aliquem vt pater vester qui in celis est dimittat vobis peccata vestra. Qđ si nō dimiseritis neqz pater vester qui in celis est dimittet vobis peccata vestra. Scđo dicit sup terrā.s. ꝙ ista cōcordia fiat sup terram z nō sub terra. Super terrā petūt illi qui in suis orationibus petunt remissionem peccatorum: gloriā paradisi ꝛc. tales audiunť. Quod cūqz petieritis patrē in nomīe meo dabit vobis.s. saluationē. Sub terra petunt illi qui in suis orationib⁹ petūt diuitias: honores ꝛc. quos deus exaudit qñqz:z quā doqz nō. Tertio dicit. De oi re quācūqz petierint fiet illis.s. illud qđ est melius z vtilius:z nō dicit fiet illis illud qđ petūt. Sed dicunt glose z doctores ꝙ intelligitur sic:fiet illis.supple si petūt rem iustā: fiet illis supplevtiliter z salubriter. Confidenter pete:quia vnum de duobus erit vel accipies qđ petis vl melius ꝙ petis. ¶Quarta doctrina est de acceptabili cōuentione.s. qñ conuenimus simul z congregamur qūo poterimus placere deo di. Ubi sunt duo vel tres cōgregati in nomine meo:ibi ego sū in medio eoz. Nota in noīe meo nomē ꝓpriū xpi est iesus. Luc.ij. Uocatū est nomē eius iesus alia noīa sunt cognomina. Qñ cōgregamur ꝓ salute aiaz vel cōtatum in noīe iesu:qđ idē est qđ salus vel saluator. Primo ꝓgregamur in officijs diuinis i noīe iesu.s. ꝓ saluatione aiaz: vbi non sunt nisi duo.s. eccl'ia z laici vel viri z mulieres vel tres:scilz chorus dexter z sinister; z il

li qui sunt in medio i pulpito: z iesus est in medio eoz. Secūdo ꝓgregamur in sermone vbi nō sunt nisi duo:scz ppl's z predicator:vel tres.s. ecclesiastici:laici:z predicator:z xps ē i medio. Nota ergo quō ꝑdicator dz diligēter studere z populus attente audire. Nota quō si quis dormit vel si respicit mulieres:z ecōuerso: quid dicūt angeli qui sunt cum xpo in medio. Tertio cōgregamur nos ecclesiastici ad officium diuinū. Et qñ dz de⁹ in adiutoriū: subito est xpus ibi z chorus inclinať contra choz: scz xpo in medio existēti reuerentiā exhibēdo:ergo reuerenter inclinari debemus. Sed qñ aliqs stat incōposite in choro dicit xps z scti angeli. Dñe hic nos labijs honorat: cor aūt eius longe est a nobis. Matt.xv. Nota de beato martino q̄ semper timebat in choro: q̄ interrogatus quare timeret. Rñdit ꝙ propter xpi pñtiam. Unde si epus vel papa essent in choro quō staret qlibet honeste z cōposite. Nota cōtra dissolutiones que fiunt in choro. Quarto ꝓgregantur etiā dñi z rectores ciuitatis vl ville in nomīe iesu:qñ pro bono z vtilitate cōtatis conueniunt:ibi est xps in medio. Nota si est ibi aliquis rector siue cōsiliarius nō recte indecēs:sed respicit carnē vel sanguinem:vel munera z nō deū:angeli xpo porterūt dicere. Dñe occidamus istum proditorem. Sed qñ vident ipm incedetem recta intētiōe pro vtilitate cōtatis commēdāt ipm xpo. Idē qñ cōgregank p pace:vel causa matrimoniali: ibi est xps in medio:si non mēdosa ibi dicantur. Ueritas tñ quādoqz potest taceri: qz non ois veritas est dicēda in oi loco. Et pñt dicere qñ non mētiūtur. Tu aūt in nobis es dñe:z nomē sanctū tuū inuocatū est sup nos. Hiere.xiiij. ¶Quita doctrina est de amicabili remissione:scz remittēdo iniurias sibi adinuicē. Hoc ostendit ibi. Tūc accedens ad cū petrus dixit. Dñe qties peccabit in me frater meus z dimittā ei vsqz septies. Dixit ei iesus. Nō dico tibi vsqz septies: sed vsqz septuagies septies. Mat.xviij. Oēs glose ordinarie z expositores dicūt qseptuagies septies.i. toties quoties:z sic intelligitur. Nota tamē ꝙ iste numer⁹ septuagies septies pōt exponi triplr.s. collective:diuisiue: z multipliciatiue. Collective exponēdo septuagies septies.i. septuaginta z septem vicibus. Ratio:qz i sacra scriptura numer⁹ septenari⁹ significat vniuersalitatē perfectaz z totalitatē. Unde Tob.xij. legit ꝙ dixit angelus Raphael Thobie. Ego sum angelus Raphael vn⁹ de septē qui stamus ante deū. Ubi dicit glo. vn⁹ de vniuersis qñ ergo septies ꝓiungitur cū septuaginta:tūc significat vniuersalitatē. Scđo exponit diuisiue sic septuagies ex vna parte.s. debes remittere: z septies ex alia.s. debes remittere. vñ legitur Leuit.xxv. ꝙ dñs ordinauit iudeis iubileū de septē in septē annis:vt ꝓmitterent quiescere terram:nec seminarēt: nec colligerēt dicēs. Sex annis seres agrū tuū:z sex ānis putabis vineā tuā: colligesqz fructus eius. Septimo aūt anno sabbatū erit terre requietionis dñi. Itē ordinauit aliud iubileum septē annoz:z in illo remittebatur oīe debitū dicēs. Sctificabis ānū qñqgesimū:z vocabis remissionē cūctis habitatoribus terre. Leuit.xxv. In quo ostēditur z inuitur nobis duplex modus remissiōis. Primus vt permittam⁹ quiescere terrā.i. corpus ꝓprium: ne sibi noceam⁹ victā recipiēdo. Scđs ē remittere oīe debitū.i. oē odiū z irā cordis. Tertio pōt exponi multiplicatiue. tūc septuagies septies.i. septuaginta vicibus septē q̄ sunt cccxc. in q̄ numero inuenunť nobis septuaginta hebdomade. vt hꝫ dañ.ix. Septuaginta hebdomade significant ꝙ tot anni trāsire debebāt a danielem vsqz ad xp̄z. Et ista expositio tāgit cām remissiōis: qz sicut xps virtute passiōis suc venit ad remittēdū. petā: sic nos exēplo xpi debem⁹ remittere iurias. Ephe.iiij. Estote beni gni inuicē misericordes:z donātes inuicē sicut deus in xpo donauit vobis. Prima expositio tāgit numerū remissiōis: qz septuagies septies.i. toties quoties. Scđa tāgit modū:non tāgēdo corpus. Tertia tāgit cām:qz nos exēplo xpi debem⁹ remittere z amore sui: vt postea cleuemur ex post in gaudium sempiternū. Amen.

¶Feria.iiij. post Oculi. Sermo vnicus.

Quare discipuli tui transgrediuntur traditiōes seniorum. Matthei.xv. Sermo erit de sancto euangelio ꝛc. Sanctum euangelū con

tinet tres magnas questiões que fuerũt per xp̃m disputate ⁊ determinate.

Prima fuit phariseoꝝ ꝓtra xp̃m. et ista fuit inuectiua ⁊ maliciosa.

Secũda fuit contra iudeos: et ista fuit instructiua ⁊ virtuosa.

Tertia fuit discipuloꝝ cum xp̃o. ⁊ ista fuit dubitatiua ⁊ timorosa.

De prima q̃stione quã fecerũt iudei contra xp̃z. dicit the. Quare discipuli tui ⁊c. ¶Prima cõclusio fuit phariseoꝝ contra xp̃m. ꝓ cuius declaratiõe sciendũ q̃ iudei seruabãt antiquit⁹ magnã mũdiciaz exteriorẽ lauãdo sepe manus: faciem: pedes: vestimẽta: ⁊ totũ corpus: ⁊ vasa: ⁊ in hoc faciebãt magnã vim vt extra essent mundi. Autoritas. Pharisei et oẽs iudei nisi crebro lauerint manus nõ mãducãt tenẽtes traditiones seniorũ. i. ordinationes ⁊ cõsuetudines eis traditas ab antiquis. Mar. vij. Sz intus de mũdicia aie nõ curabant: immo aĩa erat immunda ⁊ plena maculis superbie: auaricie: luxurie: iracundie: ⁊ aliꝝ peccatis. Ideo dicit eis. Ue vob̃ scribe ⁊ pharisei: hy̆pocrite: qui mundatis q̃ deforis est calicis ⁊ parapsidis: ⁊ intus estis pleni rapina. Mat. xxiij. Sed xp̃s ostendebat oppositũ discipulis suis: scz vt seruarent mũdiciã interiorem ne in intellectu haberent maculã erroris: nec in volũtate odiũ nec rancorẽ nec in memoria desideriũ vidicte: nec in corde superbiã: nec malã cogitatiõez ⁊ q̃ vitarẽt pctã. De mũdicia autẽ corpis ab extra nõ multũ curabãt: nec de ablutiõe manuũ q̃ñ debebãt comedere: ꝓpter q̃ iudei inuectiue dixerũt xp̃o. Quare discipuli tui transgrediunt traditiões seniorum. Non em̃ lauant manus suas cũ panem mãducãt. Ecce hic q̃stio iuectiua et maliciosa. quasi dicerẽt. Nõ est culpa discipuloꝝ: sed tua qui es immũdus: ideo male nutris discipl̃os tuos. Quibus respõdit xp̃s: excusando discipl̃os suos de peccato: sed nõ de rusticitate. Nõ q̃ intrat in os coinquinat hoiem: sed q̃ pcedit ex ore. Et dixit eis septẽ peccata in q̃bus ipi erãt culpabiles. Et isto mõ ꝑma q̃stio fuit disputata seu determinata. Moraliter. In hoc defectu iudeorũ sunt mõ multi xp̃iani q̃ habẽt magnã curã et diligentiã de mundicia exteriori se lauãdi ⁊ purificãdi man⁹ faciẽ: corpus: ⁊ nõ curant de mũdicia interiori ⁊ spirituali: scz animaꝝ: que sunt immunde et maculate per vsuram rapinas ⁊ furta ⁊c. que non possunt mũdari nisi aqua restitutionis. Quia non dimittit̃ peccatũ nisi restituatur ablatum. Regula theologie ⁊ iuris. Item camisia corporis lauatur quolibet mẽse: secus de camisia aie q̃ est cõsciẽtia. Aug. O homo bonavis habere ⁊ bonus nõ vis esse. Quid est q̃ malũvis habere: nihil oino: nõ vxorẽ: nõ filiũ: nõ tunicaz: puto vere nec caligã. Rogo ꝓpone animã calige tue. Et nota quomõ caliga dissuta suitur. Sic anima misera dissuta ꝑ odium: rancorẽ: suitur cũ amore proximi: filo dilectionis et acu charitatis. Juxta illõ apostoli Col. iij. Super oia charitatem habete: quod est vinculuz perfectionis. Itẽ caliga plena pulueribus excutitur. Sic anima plena puluerib⁹ per auariciã: excutitur per restitutionẽ ⁊ elemosynã ⁊ largitionem. Item caliga immunda lauat̃: sic anima lauanda est in fonte baptismatiz. Ideo dicebat xp̃s. Ue vobis scribe ⁊ pharisei hypocrite qui mũdatis q̃ deforis est calicis ⁊ parapsidis: intus aũt estis pleni rapina ⁊ imũdicia. Pharisee ecce munda prius q̃ intus est calicis et parapsidis: vt fiat ⁊ id q̃ deforis est mundũ. Mat. xxiij. Utinã hec xp̃i maledictio non tãgat vos. Ideo tenetis cõsiliũ Esaie: qui loquitur de mundicia spirituali in persona dei dicens. Lauamini mundi estote. Esa. j. ¶Secũda questio fuit xp̃i q̃ iudeos dicẽtis. Quare ⁊ vos transgredimini mãdata dei ꝓpter traditionẽ vestrã. hec questio fuit instructiua et virtuosa. Pro cuius declaratiõe sciendũ q̃ iudei illi cũ quibus disputabat erant maiores ⁊ rectores populi ⁊ sacerdotes. Et erant ita auari q̃ faciebant taliter q̃ tota pecunia populi venit ad man⁹ eoꝝ. Faciebant ordinationes ⁊ leges contra ꝓcepta dei taliter q̃ oia vota: oblatiões: sacrificia: diuitie: primitie: venerunt ad manus eoꝝ. ꝓpter hoc dicebant populo q̃ sicut deus valeret plus q̃ñ omia alia: ita etiam q̃ sibi offerunt est melius. Ideo si aliquis vestrum tenet aliquid de malo iniusto offerat illõ deo in templo: ⁊ non oportet facere aliã restitutionem: q̃ totum dei est. Q̃m dñi est terra ⁊ plenitudo eius: orbis terrarũ ⁊ vniuersi ⁊c.

Ideo offerẽdo sibi illud datur dño principali. Q̃m si aliquid recipitur a fuitore alicui⁹ dãdo illud dño suo excusatur ⁊c. Ecce qualis modus dãdi pecunias: qui quidẽ est ꝯ preceptũ dei: q̃ ꝓcepit expresse restitutionẽ. Itẽ si filij habebãt parentes indigẽtes: si offerebant deo in tẽplo illud q̃ debebãt dare subueniẽdo parẽtib⁹ excusabant etiã si morerentur fame q̃ deus est principaliter pr̃. Ecce leges ⁊ ordinatiões ipsoꝝ malas ꝓpter q̃ multi non curabãt restituere nec parẽtibus succurrere: ⁊ sic frangebãt precepta dei. ꝓpt̃ q̃ dixit eis dicens. Quare vos trãsgredimini mãdatũ dei ꝓpter traditionẽ vestrã. Nam deus dixit: honora patrẽ ⁊ matrẽ. Et qui maledixerit patri vel matri: morte moriat̃. Vos autẽ dicitis. i. ad dicẽdũ alios inducitis. Quicũq̃ dixerit patri aut matri. O pater o mater: mun⁹ quodcunq̃ est oblatũ in tẽplo ex me. i. ex mea deuotiõe: tibi ꝑderit ad vtilitatem magis q̃ñ si darẽ tibi: quia tũc prodesset soli corpori. Uel tibi ꝑderit. q. d. nõ: imo sacrilegus esses si accipes q̃ deo deuoui: vt videt̃ itelligere Piero. Et sic nõ honorificabit patrẽ aut matrẽ: ⁊ irritũ fecistis mãdatũ dei ꝓpter traditionẽ vestrã Hypocrite bñ ꝓphetauit de vobis Esaias dicẽs. Populus hic labijs me honorat cor aũt eorũ longe est a me. Sine cã colũt me docentes doctrinas ⁊ mandata hoim. Et dixit. Audite ⁊ intelligite. Nõ q̃ in os intrat coinquinat hoiem: ꝫ q̃ ꝓcedit ex ore hoc coinq̃nat hoiem. Ecce hic q̃stio correctiua ⁊ virtuosa. Illi autẽ nõ poterant rñdere. Moraliter habem⁹ hic duas instructiones. Prima tãgit aliquos ecclesiasticos q̃ volunt oia habere vt illi pessimi iudei: siue ꝑ capellanias siue ꝑ anniuersaria siue missas ⁊c. queren ⁊ tenẽtes varios modos vt habeant pecunias a gentibus dicentes. Date hic elemosynas ex quib⁹ remittunt vobis q̃ drageume fracte: ⁊ vota: ⁊ ꝑcussiones parentũ: ⁊ hmõi: q: papa non posset absoluere sine ꝓtritione. Quib⁹ põt dici. Quare vos trãsgredimini ⁊c. Secũda istructio quã tãgit deus est questio quare xp̃s dimissis aliꝝ peccatis in quib⁹ erãt numis culpabiles iudei cũ q̃bus disputabat: singulariter ipsos reprehẽdit de peccato cõtra honorẽ parentũ. Responsio q̃ hoc fecit christus ad exẽplũ nostrũ ad ostẽdendũ quãtã vim facit deus cõtra hos: q: ⁊ si nõ esset preceptũ diuinũ de honore parentũ: tamẽ natura docet q̃ tenemur honorare parẽtes ⁊ eis subuenire. vnde cogitat quot mala sustinuit mater te portãdo in vtero: pariẽdo: nutriẽdo: mastiãdo: mũdando ⁊c. Jõ dicit scriptura sancta. honora patrem tuũ: ⁊ gemitus matris tue ne obliniscaris. Memẽto q̃m nisi per illos nat⁹ non fuisses: ⁊ retribue illis quõ ⁊ illi tibi. Eccl. vij. Nota ꝯ de romanis gẽtilib⁹ quõ antiquit⁹ adorabãt diuersas imagines: tã hoim q̃ñ tẽpoꝝ q̃ nõ adorabãt imagines auũ: nisi soluz de cyconia: ⁊ hoc ꝓpt̃ honorẽ quẽ faciũt parẽtib⁹: q: puidẽt eis in senectute. propter hoc dixerũt romani q̃ aliquid habere dii diuinitatis. ⁊ ideo adorabant imaginem cyconie. Nota hic q̃ legitur i factis notabilib⁹ romanorũ de illa muliere ad mortẽ sententiata vt in captione moriere tur fame. Ad quã veniebat filia dãdo sibi lac ⁊c. Hoc narrat valerius maximus. Ideo de honore parentũ habem⁹. Eph. vj. Filij obedite parẽtib⁹ vestris in dño. Nota in dño nõ dicit ꝓtra dñm. Hoc iustum est ꝑ moysen. Honora patrem tuũ ⁊ matrẽ tuã vt bene tibi sit. s. in diuitijs tẽporalib⁹: ⁊ sis longeuus sup terrã. s. i. bona ⁊ lõga vita. Exo. xx. Tertia q̃stio fuit apl̃oꝝ cũ xp̃o que fuit questio dubitatiua ⁊ timorosa dicentiũ. Scis q: pharisei audito hoc verbo scandalizati sunt. Pro cuius declaratione sciendũ q̃ vides xp̃s q̃ pharisei ex suis verbis nõ fuerũt correcti nec emendati: dixit eis. Hypocrite ab hypos q̃ est sub ⁊ crisis q̃ est aurũ. i. supra deaurati: bene prophetauit de vobis Esa. dicẽs. Populus hic labijs me honorat ⁊c. q: ore deũ laudabãt: sed opere cõtra deũ faciebant. Ideo xp̃s. Sine cã colunt me. i. sine vtilitate. Postq̃ autez vocauit eos hypocritas idignati sũt ꝯ xp̃z minando sibi mortẽ. ꝓpter quod apostoli dixerunt xp̃o cũ timore. Scis: quia iudei audito hoc verbo ⁊c. Quib⁹ respõdit xp̃s. Omnis plãtatio quã non plantauit pater meus celestis eradicabitur. Sinite illos ceci sunt ⁊ duces cecoruz. Cecus autem si ceco ducatũ prestet: ambo in foueam cadunt. Tunc dixit petrus. Edisserere nobis parabolã istã. At ille. Nõ intel

ligitis:qz omne quod intrat in os in ventrem vadit:z in secessum emittitur. Que aũt pcedunt de ore de corde exeunt:z ea coinquinant hominẽ. De corde exeũt cogitatiões male:homicidia:adulteria:fornicationes:furta: falsa testumonia: blasphemie:z hec sunt q̃ coinquinant hominẽ. Nõ lotis aut̃ manib⁹ mãducare nõ coinquinat hominẽ. No. ois plãtatio. antiquit⁹ synagoga dicebat vinea dñi. Esa. v. sine hort⁹ dñi sicut modo ecclia. Prelati erãt arbores magne. ppl's vo plante. Tempore aũt xpi plati erant plantati in synagoga z nõ a deo vt aarõ: sz a simõia vel a genere z nõ per electionẽ vel spãlẽ prouisionem: sed per intrusionẽ z per ingressionẽ suã. Ideo dixit xps. Ois plãtatio ꝛc. eradicabitur ꝛc. radicit⁹ flatu venti. s. ybi xpi dicentis in die iudicij. Discedite a me maledicti ꝛc. Mat. xxv. Jõ non timeatis eos: sinite illos: si scandalizant non curetis. Quilibet g̃ respiciat quo est plãtat⁹ i regimie: vtrũ p canonicã electionẽ vl̃ specialẽ ꝓuisionẽ: qz quibus papa misit bullas nobis penit⁹ ignorantibus tales nõ eradicabuntur in die iudicij: qz pater celestis plãtauit eos: z i morte trãs plantabit eos in paradiso. Hiere. xvij. et erit quasi lignũ qõ transplãtat sup aq̃s: qõ ad humorẽ mittit radices suas: et nõ timebit cũ venerit estus. Sz de illis qui sunt plantati per simoniã siue ratiõe generis siue precib⁹ armatis: dixit christ⁹. Ois plãtatio quã nõ plãtauit pr̃ meus ꝛc. Idẽ est dicẽdum de dñis tẽporalib⁹ z rectoribus cõitatum: villarum: ciuitatũ ꝛc. ideo quilibet respiciat a quo est plãtatus: quia omnis plantatio ꝛc. Et concordat scriptura sacra. Sap. iij. Adulterine plantationes nõ dabũt radices altas: et a vento cõmouebuntur. Adulterina plãtatio est quando vxor dat filiuz alterius viro suo. Ita sancta mater ecclesia q̃ habet christum in sponsuz: facit per preces z simoniã prelatos: qui dicunt adulterine plãtationes q̃ eradicabũtur finaliter. Nota ceci sũt ꝛc. Quare vocat eos cecos Ridetur q̃ non ex ignorantia literarum qz apti erãt z speculatiui: sz vocat eos cecos propter maliciã quã habebãt practice cognoscendo peccata alioz z non sua. Sap. ij. Excecauit em̃ illos malicia eorũ Nota questionez super hoc. Si cecus cecũ ducat: est hic questio. Si ego ꝓfiteor alicui ceco ignorãti qui nescit discernere inter lepraz z non lepraz: vel nõ hz potestatẽ absoluẽdi: nunq̃d ex hoc ego ero in periculo cadẽdi in foueã inferni. Respõsio q̃ cõfiteri ignorãti põt cõtingere dupliciter. Uel sciẽter vel ignoranter. Si homo cõfitetur ꝓfessori ignorãti ignoranter: qz hõ presumit q̃ est aptus: qz est magister in theologia: vel lector: vel prelat⁹ vel ꝓsidens ipm habilitat z forte est ignorãs. Dico q̃ in tali casu vos estis excusatus. Sed ipse solus dãnabit̃: qz non debebat assumere gradum sine sciẽtia. Osee. iiij. Quia tu sciẽtiaz repulisti: repellam te ne sacerdotio fungaris mihi. Nota quia tu scientiã repulisti: non dicit qz sciẽtiã non habuisti: sed qz scientiã repulisti: qz multi sunt ignorates: sed petunt consiliũ. isti non repellunt scientiã. Sed illi qui sunt ignorates z non petũt ꝓsiliũ: tales repellũt scientiã z dãnant̃. Sed q̃ homo eligit scienter cõfessorẽ ignorantẽ: bestiã et cecum: sicut vsurariꝫ qui dicunt intra se. Si cõfiteor tali numis stricte se haberet. ideo vadã ad talẽ. Si ergo electiue ceꝰ cecũ ducit ambo cadũt in foueã inferni. No. hic de illo capitaneo armoꝝ ifirmo cui scutifer adduxit bonũ cõfessorẽ. Qui confitebat̃ solũ de venialib⁹ z de vna nuce baliste quã inuenit semel ꝛc. sed frater qui sciebat suã maliciã z malã vitã dixit sibi. Audiui q̃ semel cõbusisti talẽ villã tũc emisit illũ ꝓfessorẽ: z fecit vocari aliũ cõfessorem simpliciez z ignorãtẽ: scz de illis cõmunibus quib⁹ oẽs volũt confiteri z inuitauit ad prandiũ: z ꝓfessor ille excusauit peccata illi⁹ infirmi. De talibus intelligit. Si cecus cecũ ducat. Utinã iter vos nõ sint aliqui q̃ scienter eligũt ꝓfessorẽ ignorantẽ: vt sunt vsurariꝫ: concubinariꝫ ꝛc. Eligatis bonos z prudẽtes ꝓfessores: z qz meli⁹ est hic purgare peccata q̃z in inferno: vbi nulla erit redemptio ꝛc.

¶ Feria.v. post dñicã Oculi. Sermo. s.

Erat predicans in synagogis galilee. Luc. iiij. Sermo noster erit de sancto euangelio ꝛc. Sanctũ euangelium hodiernum declarat nobis de dño iesu christo ꝑtuor magnas z altas excellentias.

Prima est diuina potentia.
Secũda humana clemẽtia.
Tertia perfecta sanctitas.
Quarta extensa charitas.

¶ De quarta. s. extensa charitate xpi: qz exibat p̃dicando nõ solũ in magnis villis sed etiaz in paruis synagogis de hoc loquitur thema di. Erat p̃dicans in synagogis galilee. Prima excellẽtia xpi quaz nobis declarat sanctũ euangeliũ est diuina potentia: q̃ est facere de creaturis vt sibi placet. Juxta suũ imperiũ statim fit vt ipse ꝑcepit. Cum si de⁹ diceret mõti trãsi hinc statim esset factũ ꝛc. Secus de nobis qz si volum⁹ aliq̃d facere. opz nos laborare z in tpe z cũ instrumentis necessariis: z cũ auxilio opari: sed deus dixit: facta sunt. ps. xxxij. nec indiget instrumentis nec auxilio alicui⁹ imo quicq̃d facit p creaturas põt p seipsum facere imediate Hec diuina potentia ostendit̃ in ꝓncipio euãgelij vbi legit̃ q̃ xps imperãdo curauit mulierẽ a febribus. Surgẽs iesus de synagoga intrauit in domũ simonis. Socrus aũt symonis tenebat magnis febribus: z rogauerũt illũ pro ea. Et stãs super illã imperauit febri z dimisit illã. Et ꝓtinuo surgẽs ministrabat illis. In quo ostenditur potentia. in christo faciẽs de creaturis. s. de ifirmitate z sanitate sicut vult solo impiovoluntatis. Nota h̃ duo secreta moralia. Primũ cogitãdo conditionẽ infirmitatis ibi tenebatur magnis febribus. Scõm cogitãdo modũ curationis ibi imperauit febri. Pro ꝓmo nota q̃ hec febris vt dicit glosa moralis significat peccatũ mortale. Ratio: qz peccatuz mortale habet conditiones febris. Ratio quoniã sicut morbus siue infirmitas febris ꝓmittit initiũ. s. frigus anteq̃z veniat ita peccatũ mortale ꝓmittit initiuz. s. frigus negligentie bonoꝝ operũ. Jtez aufert appetitũ comedendi z deordinat gustũ corpis. Hoc idẽ facit peccatũ mortale Quãdiu ꝑsona est diligẽs in bonis opibus iuxta suũ statũ z ꝓditionez deus preseruat ipsam a febre peccati mortalis: sz statim q̃ ꝑsona dimittit diligentiã z devotionẽ: qz iam non dicit horas distincte nec facit orationẽ vt ꝓuenit: sed sic paulatim infrigidatur: statim sequitur peccatũ mortale. Quod põt practice declarari tam in religiosis q̃z in clericis q̃z etiã laicis. Quãdiu enim religiosus seruat cum diligẽtia regulã z cerimonias in cibo: potu ꝛc. deus cõseruat ipsum a febre peccati mortalis ꝛc. Sed q̃n miser religiosus modo dimittit vnã cerimoniã: mõ aliã dicendo. Uere sufficit mihi seruare vota essentialia: z ꝑcepta: qz cerimonie nõ obligant ad peccatũ: ergo nõ tenebo statim cadet in peccatũ: qz q̃nis nõ obligãt: tñ preseruant a peccato cerimonie: z q̃ ipas negligit statim in peccatum cadit. Cum si religiosus nõ sit cerimoniosus erit criminosus: vitiosus: luxuriosus ꝛc. Idem de ꝑsbytero q̃n dicit officiũ suũ cũ diligẽtia surgit de nocte ad matutinas: dicit missam cũ deuotione z nõ p pecuniaz ꝛc. Deꝰ custodit ipm a febre peccati mortalis: sz q̃n incipit infrigidari p negligentiam et indeuotionẽ: statim sequit̃ febris peccati mortalis. Idẽ de laicis q̃diu sunt diligentes in aliquo bono modo viuẽdi recepto. s. orandi: ꝓfitendi: cõicandi: deus ꝓseruat ipsos a febre peccati: sed postq̃z incipiũt frigescere per negligentiã dicendo nunq̃z oportet facere tanta ꝛc. statim sequitur febris peccati mortalis. Autoritas. Ad nimiũ caloreꝫ transiet ab aq̃s niuiũ z vsq̃z ad inferos peccatũ illius. Job xxiiij. Nota ab aq̃s niuiũ. i. a negligẽtijs bonoꝝ operũ trãsiet: supple peccator ad caloreꝫ nimiũ. s. peccati mortalis: q̃n vrit corpus z aiam. Jtẽ alia autoritas. Unusquisq̃z tentat a sua ꝓpiscentia abstractus ideſt separatus. s. a spũalibus z bonis opibus z illectus. i. impulsus. scz ad tpalia. Jac. j. Ergo custodite vos a frigore negligentie z indeuotionis: z ꝓtinuate bonã vitã inceptã. Quãtũ ad scõm cogitando modũ curatiõis. Primo rogauerunt illũ pro ea. Scõo stetit. Tertio imperauit febri. Hunc modũ tenet deus sanando alias nostras a febribus peccatorũ mortaliũ per predicationez: in qua fit primo rogatio siue oratio: primo dicẽdo Aue maria. scõo stat p̃dicator altꝰ qz tenet locum xpi: qz nõ debet sedere: tertio ꝑtrat: qz loquit̃ in ꝑsona xpi. Matth. x. Nõ em̃ vos estis qui loquimini sed spũs patris vestri qui loquitur in vobis. Ideo habẽt autoritatẽ impetrãdi: vt gẽtes dimittãt peccata z ꝓfiteãt̃ ꝛc. Et quando peccator qui audit sermonem recipit bonũ ꝓpositũ cauendi a peccatis tũc infir-

mus curat a febre peccati. Unus a febre
ſuꝑbie: alius a febre auaricie: aliꝰ a febre
luxurie ⁊c. Autoritas. Incẽſa igni ⁊ ſuf-
foſſa: ab increpatione vultus tui peribũt
ꝑs. lxxix. Pro cuius intellectu ſciendũ q
oĩa peccata mortalia ſunt ſeptẽ que com
mittunt dupliciter: vel ex cõcupiſcentia
malivel ex negligentia boni. Et ꝓmo ve-
niunt ſeptẽ peccata mortalia quaſi incẽ-
ſa igni. ſ. ex cõcupiſcentia ignita. De qua
dicit ſcriptura. Ignis eſtuſq; ad ꝓſumma
tionẽ deuorãs. Job. xxxj. vñ ſuꝑbia auа-
ricia, luxuria: gũla: ira nõ ſunt niſi ignis
inflãmatio. Alia duo peccata. ſ. inuidia ⁊
accidia dicuntur ſuffoſſa. i. ſuffoſſe: q; ve-
niunt ex negligẽtia. Qui aũt vult diruere
aliquã domũ ſubtus cauat primo ipſi
fundamentum. Sic fundamenta xp̃iani
ſunt lapides bonorum operum vniti ⁊ ſo
lidati bitumine charitatis ſiue dilectio-
nis: ſi peccatũ inuidie ſuffodit ⁊ expellit
bitumẽ charitatis: ⁊ peccatum accidie di
ruit lapides bonoꝝ operuꝫ. Ecce quare
dicit incenſa igni ⁊ ſuffoſſa. Remediũ eſt
ab increpatione vultus tui. ſ. predicatio-
nis peribunt: ſupple peccata: ⁊ ſequit ſa
nitas. Predicatio dicit vultus dei. Ratio
qm̃ ſicut in facie cognoſcit perſona: ita
deus cognoſcit a nobis in predicatione
qũo eſt vnus deus in eſſentia: ⁊ trinus in
perſonis. Dauid. ꝑs. xxvj. Faciem tuam
dñe requiram. ſ. ꝑdicationem. Secunda
virtus xp̃i quã declarat nobis euange-
lium eſt humana clementia. Pro cuius
intellectu ſciendũ q xp̃s eratverus deꝰ ⁊
verꝰ homo. Ideo nõ ſemꝑ faciebat ope-
ra diuina ne diceret ſolũ deus: nec facie-
bat ſemper opa humana: ne diceret ſo-
lũ homo. Sed aliquando ſimul faciebat
opera ſoli deo ꝓpria: vt curare infirmos:
etiã aliqua humanitatis: vt ifirmos cu-
rare manibus tangẽdo vt medicus. Ideo
dicit ſcõa pars euangelij. Cũ ſol occidiſ-
ſet oẽs q̃ habebãt infirmos varijs lãgui
ribus ducebãt illos ad eũ. At ille ſingu-
lis manꝰ imponẽs curabat eos. Nota h̃
duo ſecreta. Primũ cogitãdo modũ cura
tionis iſtoꝝ infirmoꝝ diuerſum. ꝓmo di-
cit. Oẽs q̃ habebãt infirmos. Et quilibꝫ
infirmus dicebat ſuam infirmitatem. Et
xp̃s ſingulis manꝰ imponẽs. q̃ ſolo ꝙbo
poterat ſimul oẽs ſanare: tñ ſingulis ma
nus imponebat dicendo ꝑm fidẽ ⁊ deuo
tionẽ tuam fiat tibi. In hoc oſtendit ꝙ xp̃s
curationẽ noſtrã quã ipſe facit de pecca
tis in ſacramẽtali cõfeſſione ad quã opz
venirevnũ poſt aliũ: q; ſi oẽs ſimul ꝓfite
rentur nonvaleret cõfeſſio talis. Sed q̃-
libet homo debet dicere ſuã infirmitatẽ
ideſt ſuũ peccatũ ꝑtum ſcit ⁊ põt. Nota
ꝫtra illos qui dicunt cõfeſſori interroga
te me: q; non recordor de aliquo peccato
ſed ſi ꝓfeſſor eſſet auiſatus dicẽdo. Quid
mihi dicitis de talivicina veſtra: reſpon-
dere ſibi non ſolũ peccata mortalia: ſed
etiãvenialia: ⁊ de ſuis dicit q; non recor-
datur. Opz ergo q; vosmet dicatis pctã
ꝓout ſcitis ⁊ poteritis recordari peccata
preterita cogitãdo mẽbra per que homo
poteſt peccare. ſ. per cor: os: manus: ocu-
los aures ⁊c. Iz ꝓfeſſor ſciat: tñ oportet di
cere ꝓfitentem ꝓſonaliter totũ q; xp̃s iã
ſciebat infirmitates illoruꝫ: tñ ipſe vole-
bat q; ipſimet dicerent. Sic cõfiteri nihil
aliud eſt q̃ dicere ſuã infirmitatem. ſ. di
cendo. Ego ſum ſuꝑbus. i. ventus ſuper-
bie intrauit aiam meã. Ideo pater cure-
tis me. Idẽ de aliis peccatis. Tũc cõfeſ-
ſor imponens manũ ſuã qõ eſt de bñ eſſe
⁊ nõ de neceſſitate abſolutionis: dicit in
effectu ꝑm tuã fidẽ ⁊ deuotionẽ ſis abſol-
vꝰ de peccatis tuis. Ideo dicit xp̃s con
feſſoribus in noĩe meo ſuper egros ma-
nus imponent ⁊ bñ habebũt. Mar. vlti.
Nota in noĩe meo: q; autoritate chriſti
poſſunt abſoluere: ⁊ non aliter. Nota qõ
triplex eſt gradus penitentie ꝓtra aliqꝫ
confeſſores dicentes q; penitẽtie ſunt ar
bitrarie. Quedã ſunt ex lege dei mãdate
quedã ſunt p eccliam ordinate: quedam
ſunt per confeſſorem impoſite. Penitẽtie
ex lege dei mandate ſunt: vt qui fecit fur
tum q; reſtituat. Iſta penitentia non eſt
arbitraria: ſed de lege dei redde q̃ de-
bes: nec ꝓfeſſor ſiue papa põt diſpenſa-
re. Itẽ ſi iniuriaſti aliquẽ oportet petere
veniam. q; de lege dei eſt. Scõo quedaꝫ
penitẽtie ſunt ab eccl̃ia ordinate. Dicunt
aliqui iuriſte ⁊ etiã theologi q; ꝑ quoli-
bet peccato mortali debeꝫ ſeptẽ annis ꝺ
penitẽtia: al's cõplebit i purgatorio. Sz
p penitentiã ⁊ indulgentias reſecantur.
Sed qualitas penitendi eſt arbitraria.
Scõa moralitas cogitãdo tps in q̃ xp̃us
curabat infirmos: ibi. Cuz ſol occidiſſet.
In ſacra ſcriptura xp̃s dicit lol. Ideo dix

it eccleſia virgini marie. Felix nãq; es
ſacra virgo maria ⁊c. Occaſus ſolis inſti
cie fuit in cruce in die paſſionis: quia tũc
terra fuit interpoſita inter ipſum ⁊ nos:
quãdo aĩa eius fuit in inferno ⁊ corꝑ in
ſepulchro. Cũ ergo ſol occidiſſet: quia ẽ
concluſio oĩm doctorũ q; ſacramentũ pe
nitentie ſicut cetera hz ꝫtutẽ a paſſione
chriſti. Ideo quãdo abſoluitur petr̃s dz
cogitare q; oĩa vulnera xp̃i ſũt aperta: et
ſanguis effundit ſup eum Jõ ap'ls. Heb.
ix. Sanguis xp̃i emũdauit cõſcietiam no
ſtrã ab opibus mortuis ad ſeruiendum
deo viuenti. Ben. xxviij. Poſt ſolis occu-
bitũ vidit iacob i ſomnis ſcalã: cacumen
tangebat celum: pes terrã: angeli aſcen-
debant ⁊ deſcendebãt: ⁊ dominum vidit
ibi innixũ ſcale. Hec ſcala eſt penitentia
que tot habet gradus quot ſunt opa pe
nitentialia. Hec ſcala añ occubitum ſolis
iuſtitie ſtabat ſub terra: quia habebat
pedem in inferno: ⁊ caput hic in terra p
quã deſcẽdebant ad infernuꝫ oẽs qui ſa
ciebant penitentiã. Ideo Dauid. Quis
eſt homo qui viuet ⁊ nõ videbit mortem
eruet aiam ſuam de manu inferi ⁊c. ꝑs.
lxxxviij. Sed poſt ſolis occubitũ. ſcz die
aſcẽſiõis xp̃s erexit hãc ſcalã ſuper terrã
tenens pedez ⁊ caput in celũ: ⁊ in aſcẽſio
ne aſcẽdit per ipam ipe xp̃s cum ſuis pa
tribus. Ideo illi qui modo faciũt penitẽ
tiã aſcẽdũt in celũ per ipſaz. Ideo xp̃us.
Pniam agite appropinquabit enim regnũ
celorum. Matt. iiij. Et dicit q; angeli aſcẽ
debãt et deſcẽdebant p eam: ad inueniuz
q; penitentes cõtemplatiui aſcẽdunt ad
deũ cõtemplando deũ et orando. Actiui
aũt aſcẽdũt p opera miſericordie ad deũ
⁊ deſcendũt ad ſubueniendum primo p
opera miſericordie. Et dñs: qui ſtat in ca
pite ſcale inuitat eos dicens. Uenite ad
me oẽs q̃ laboratis ⁊ onerati eſtis ⁊ ego
reficiam vos ⁊c. Matt. xj. Ecce ꝺre dicit.
Cũ ſol occidiſſet: qm̃ añ nullꝰ potuit itra
re celuz p penitentiã. Tertia virtus quã
oſtendit ſctm̃ euãgeliũ de xp̃o eſt perfecta
ſctitas: q̃ ꝓſiſtit in vitando ⁊ extirpando
opera diaboli. Quanto eim̃ ꝑſona eſt ſan
ctior ⁊ ꝑfectior: tanto magis ſibi diſplicẽt
opera diaboli ⁊ vitat illa. De iſta virtute
dicit euãgeliũ. Eribant aũt a multis de-
monia clamãtia ⁊ dicentia q; tu es filius
dei. Et increpãs non ſinebat ea loqui q;
sciebant ipm̃ eſſe xp̃m. Ecce hic perfecta
ſanctitas. Eſt hic q̃ſtio. Quare non ſine
bat ea loqui: cum dicerẽt veritatẽ: q; for-
te iudei credidiſſent ipz eſſe xp̃m ⁊ ſalua
torem mũdi teſtimonio demonũ. Reſpõ-
detur triplici rõne. Prima ratio: ne veris
falſa miſcerẽt. Scõa ratio: ne viderẽt vel
le ab ipſis teſtimoniũ: quare? q; phariſei
iam dicebãt ipm̃ in beelzebub eycere de
monia. Tertia dando nobis exemplũ ne
queramus ab eis auxiliũ in aliquo. No-
ta hic duas alias reſpõſiones. Reſpõſio
prima literalis quare nõ ſinebat eos loq;
q; ꝓditio eſt demonis non dicere verita-
tẽ. niſi dupl'r vel coactus per aliquã ſan
ctam perſonam: vel vt decipiat. Dicit ꝑ-
mo aliquam veritatez quã ꝓteſtatur vt
leuius credat poſt mẽdacio vel diffama
tione complet. Nota hic de corona regz
frãcie: de qua diabolus diffamauit mili-
tem mẽdoſe. quaſi ipe deſtructur̃ eſſet
regnũ eiꝰ. Jõ de diabolo ꝺr. Joã. viij. In
veritate non ſtetit. Glo. Augu. Bñ fuit i
veritate: q; bonꝰ ⁊ ſanctꝰ a deo creatus
ſed nõ ſtetit. Qñ aũt demones diterũt
xp̃o. Tu es filius dei ⁊c. xp̃us nõ ſinebat
ea loq̃ amplius: ne forte dicerent aliqꝫ
mendaciũ. q; forte dixiſſent. Tu es filiꝰ
dei ſed nõ potes mutare legem moyſiꝰ
ſimilia. ergo nõ ſinebat ea loq̃. Scõa re-
ſpõſio eſt moralis vt xp̃s daret nobis exẽ
plũ: q; ꝑ nullo bono ꝫtũcũq; magno de
bemus querere cõſilium demonũ: nec ꝑ
ſanitate: nec ꝑ filijs habendis: nec ꝑ re
pdita eſt recurrere ad ipſos. iõ xp̃s nõ ſi-
nebat ea loqui: ⁊ ꝓ tanto bono. ſ. ꝑ con
uerſione iudeoꝝ. Nota hic quomodo
demones neſciunt oĩa: vt ꝑz de nouẽ ele
ctoribus regis exiſtẽtibus in caſtro: quõ
diabolus nunq; potuit ſcire: quid ibi tra
ctarent: licet a multis inuocaret. Nota q̃
modo in veteri lege puniebant recurren
tes ad demones. Leuit. xx. Alia que de-
declinauerit ad magos ⁊ ariolos: ⁊ forni
cata fuerit cũ eis ponã faciẽ meã contra
eam ⁊ iterficiã illã de medio populi mei.
Nota fornicata fuerit: quoniã ſicut mu-
lier que dimiſſo viro adheret ribaldo for
nicatur ⁊ eſt adultera: ita xp̃ianus qui di
miſſo xp̃o recurrit ad diuinos. Item no-
ta quõ puniebat etiã diuinos. Leuit. xx.
Vir ſiue mulier i quibꝰ phitonicus ſiue
diuinationis fuerit ſpũs: morte moriant

lapidibus obruēt eos sanguis eoꝝ sit super illos. Quarta virtus est extēsa charitas de qua dicit thema. Erat predicās in synagogis galilee. De hac ꝑtute dicit euāgeliū. Facta aūt die egressus ibat in desertū locū: ⁊ turbe reḡrebant eum ⁊ vemebant ysqꝫ ad ipm: ⁊ detinebāt illū ne discederet ab eis. Quibus ille ait. Quia ⁊ aliis ciuitatibꝰ oꝑz me euāgelizare regnū dei: qꝛ ideo missus sum. Et erat ꝓdicās in synagogis galilee. Moraliter habēt hic doctrinā ꝑdicatores verbi dei in hoc ꝙ dicit xps aliis ciuitatibus oꝑz me euāgelizare. Dicit decreta. extra de hef. Cū ex iniuncto. ꝙ tm̄ est officiū ꝑdicatoris ꝙ filius dei non verecundarek dicere ꝙ ad hoc erat missus. Jā dicta decretal vocat officiū ꝑdicationis ꝓcipuū officiuz in ecclia dei. Jdeo ꝫmoze dei vadatꝫ ad ꝑdicandū diligenk. Sz mō videk iā completū illud qō plangendo dicebat hieremias Threno. iiij. Paruuli petierūt panē ⁊ nō erat qui frāgeret eis. Panis animarū est verbū dei. Mat. iiij. Nō in solo pane viuit homo: sed in omni verbo qō ꝓcedit de ore dei. pauꝑes christi petunt panes ⁊ non est ꝙ det eis: nō faciebāt sic antiqui sancti. imo legik de beato Aug. ꝙ verbū dei ꝑdicauit ysqꝫ ad suā egritudinē. Nota etiā de beda ceco ex antiquitate: qui tm̄ ex feruoze volebat predicare et semel deceptꝰ a ductore suo puero prędicauit lapidibus ⁊c. Sed modo dicunt mgri in theologia. volo quiescere: ⁊ male faciunt: qꝛ viatores nō debent quiescere quousqꝫ sunt in termino. Jdeo isti qui mō quiescunt laboꝛabunt in inferno. Jō predicatoribꝰ ꝺꝛ. Euntes in mundū vniuersum predicate euāgelium. Matt. xvj.

¶ Fek. v. post oculi. Sermo. ij.

Socrus simōis tenebaꝁ magnis febribus Luce. iiij. In isto sermone volo declarare oēs spūales infirmitates aie peccatoꝝ. Et dabo medicinās curatiuas ꝫz regulas medicine illius magni hypocratis. s. xpi. Materia erit vtilis ⁊ ꝓficuosa. Sz vt sit deo acceptabilis ⁊ gratiosa: salutetur virgo gloriosa. Socrus simonis tenebatur ⁊c. Hoc verbum ad litteram habetur de ꝙdā miraculo quod fecit xps ꝑm qō recitat beatus Lucas in euāgelio hodierno Dic breuiter hīstoriā euāgelij. Questio litteralis quare xps voluit curare illam mulierē imperando: cū dicit scriptura ꝙ stans sup illā iperauit febri ⁊c. alios em̄ curauit tangēdo: qꝛ singulis manus imponens curauit illos. Respondetur ꝙ ꝑ imperiū curando ostendit nobis suaz diuinitatē. Et per tactum sanando ostēdit suā veram humanitatem. Secunda questio quare nō sinebat loqui demonia cū tm̄ dicerent veritatem. Responsio ꝙ propter nostrū exemplum ne ꝑ quocūqꝫ bono queramus auxilium demonū ēt ꝑ restauratione totiꝰ mundi. De infirmitate dicit thema. Socrus aūt simonis ⁊c. patet thema litteraliter. Modo iuxta intellectū allegoricum seu moralem videnda sunt tria. scilicet

Quid sit socrus simonis.
Secundo quis est iste simon
Tertio que febres sunt iste.

¶ Quantū ad primū sciendū ꝙ socrus significat carnē aut coꝛpus. Rō: qꝛ sicut socrus ⁊ nurus male cōiter queniūt: ꝫ bñ discordant. Sic inter carnē ⁊ aiam est cōtinua discordia: qꝛ semp vnū opponit alteri ⁊ semper rixant: quia si aia vellet ieiunare ⁊ abstinere: caro vellet comedere aia vellet oꝛare: caro dormire: ⁊sic ō alijs Jdeo apostolus. Caro cōcupiscit aduersus spm̄: ⁊ spūs aduersus carnē. Hec em̄ sibīnuicem aduersantur. Gal. v. Quantū ad secūdū simon significat spm̄. simon aūt interꝓetat obediēs. Sic spūs rationalis iquātū est ad imaginē dei deo obediens est: qꝛ ꝑm suā naturā ⁊ conditionē spiritualē semp vellet cōplacere suo creatori. Unde aplus. Cōdelectoꝛ legi dei ꝫ interioꝛem hoiem. i. spm̄. Roma. vij. Sed aliqñ est inobediēs deo: et hoc est ꝓpter carnē. Jdeo aplus. Video aliā legē in mēbris meis repugnantē legi mentis meee captiuantē me in lege p. ti: que est in mēbris meis. Jbidem. Quantū ad tertiū febris in sacra scriptura significat peccatū mortale. Ratio: qꝛ pctm̄ mortale hz conditiones febris. Qñ sicut febris aufert appetitum comedendi ⁊ deoꝛdinat gustuz coꝛporis: quia cibus dulcis vk amarus: et ⁊ cōuerso: ⁊ infirmus appetit cōtraria ⁊ nociua. Hoc idē facit peccatū mortale. Quādiu enim persona est sana. que. s. est

in gratia dei et i bona vita: sentit magnū saporē ⁊ dulcedinē i cibis aie: q̄ sunt oꝛationes: lectiōes: cōtēplationes: misse: sermones ⁊ hmōi quibꝰ aia viuit ⁊ ipinguatur. Aucto. Nō in solo pane viuit hō ⁊c. Mat. iiij. Sed quādovenit febris peccati mortalis seu per ꝓsensum siue per opꝰ factū ē: statim ꝑdit gustū: nec sentit saporē: nec dulcedinē. immo si vult oꝛare statim attediaꝁ ⁊ sic de alijs. Aug. Jmpius non sentit dulcedinē dei: qꝛ de febre iniqtatis palatū coꝛdis amisit. Cū ergo dicit thema. Socrus simonis .i. caro a qua sunt peccata initiatiue: ꝫ sunt in aia subiectiue tenebatur magnis febribꝰ. Nota magnis non loquitur de peccatis venialibꝰ sed de mortalibus: nec de febre in singulari sed de febribus in plurali. Dicunt autoꝛes medicine ꝙ septem sunt species febriū coꝛporis. s. continua. q̄tidiana. tertiana: quartana: ephemera: erratica: et ethyca. Sic spūaliter sunt septem febres aie significate ꝑ has septē febres coꝛporis: ꝓpter quod dicit thema. Socrus simonis ⁊c. Prima ꝺꝛ cōtinua: qꝛ continue affligit tā de die q̄ de nocte. Hec sigt febrem continuam anime que est peccatuz auaricie: quia continue affligit auarum. intantū ꝙ non sentit ciboꝝ dulcedinē nec saporē: immo quando auarus est in mēsa ⁊ videt vxorē: filias ⁊ familiā: bene comedere dicit intra se O miser iā destructꝰ sū: ecce iāvxoꝛ mea comedit vnū panē Jdē de alijs. Et sic allegat ꝙ oppositū liberalis ⁊ gaudet ⁊ letaꝁ. O comedamꝰ ⁊ bibamus: qꝛ dñs ꝓuidebit nobis. Jtez auarus qñ est in ecclesia vbi oꝛare deberet ⁊ cogitare de alio mūdo: tūc ipse cogitat de feriis ⁊ foꝛo ⁊c. Jtē de nocte qñ est in lecto ⁊ deberet doꝛmire ⁊ q̄escere: semper somniat latrones: si sentit mures dicit ꝙ sunt latrones. Si videt filiū currere dicit. O miser iā ꝑditus sum: ecce fotu lares sunt iā rupti. Ecce quō auarus continue affligitur: ⁊ quō auaricia est febris cōtinua: nullꝰ em̄ est q̄ aliqñ non quiescit nisi auarus. Christiani quiescunt in die dñico. iudei i sabbato: aggareni in die veneris. Auarus aūtē nunqꝫ quiescit. Cuncti dies eius doloꝛibus: ⁊ erumnis pleni sunt: nec per noctē mente quiescit. Eccl's ij. Cōtra hanc febrē magnꝰ ille hypocrateꝰ xps ordinauit vnum amphoꝛitimū dicens. Attendite vobis ne forte grauentur coꝛda vestra in crapula ⁊ ebrietate. Lu. xxj. De cibis solū recipe necessitatē oꝑz: ⁊ cauere a superfluitate. Uñ sicut hō bone conscietie qñ sibi soluik vltra debitum: restituit. ita venter restituit vomitādo. igik videk habere cōscientiā. Sūt ali qui miseri q̄ cōtinue sunt in tabernis ⁊c, tales minus sunt ħbestie. Ratio: quia ex quo bestia bibit ⁊c. nō biberet si papaꝛet

rex inuitaret ipaz. Et tu bestialis hō pre ter necessitatē sumis: ⁊ sic nō solū aia: sed etiā corpus destruīt: qz vinū percutit venas: ⁊ sequitur tremor membrorz: ⁊ oculi lachrimant ⁊ non ppter christi passionē Ideo dicit xps. Attendite ꝛc. Tertia febris dicit tertiana: quia venit die tertia. Hec significat febrem aie q̄ oz accidia seu negligentia de operibus penitētie: q̄ die tertia maxime affligit. i. in tertia pte penitentie. Dic quō penitētia cōsistit in tribus partib⁹. s. cōtritione: cōfessione: ⁊ satisfactiōe. Hec tertia pars nimis affligit. Dic quō satisfactio oz fieri deo de peccatis: vt si peccasti p superbiā: pompā: vanitatē: satisfac deo p humilitatē ⁊ sic de alijs Satisfactio etiā oz fieri primo de ablatis ⁊ dānis restituēdo. Respice deide si ē aliquid de malo iusto si retinuisti aliq̄d de ecclesia pro defunctis: de seruitorib⁹: de vsura: ⁊ sic de alijs. Hec tria opera penitentialia dicunt tres dies. Auctoritas Ibimus viam triū dierū in solitudinē: vt immolem⁹ dño deo nostro. Exo. iij. Et in die tertia. s. satisfactionis febris affligit. Ecce die tertio qñ grauissimus dolor vulnerū est Señ. xxxiij. Nota hic de magno dño in lōgobardia: cuius nus sanctus homo reuelauit q̄ demones sibi faciebant palatiū in inferno. Contra istud xps ordinauit medicinaz di. Reddite ergo oib⁹ debita: ⁊ nemini q̄q̄ debeatis nisi vt inuicem diligatis. Ro. xiij. Ex ista febre tertiana multi moriuntur morte eterna: qz nolunt restituere: ⁊ tamen nō dimittitur peccatū nisi restituat ablatū. Regula est theologorū ⁊ etiā iuristarū. xiiij. q. vj. Si res dicunt aliqui dimittā in testamento et heres meus restituet: sed hoc nihil valet. Ratio: qz vos in vita vestra estis i peccato mortali: qz noluistis restituere: ō in alia vita eritis eternaliter in pena. Breg. Ad magnā iustitiā dei pertinet vt in alio mūdo nō careat supplicio qui in hoc mūdo noluit carere peccato. Quarta dicitur quartana: hec significat febrē aie que oz superbia triplici ratione. Prima ratio est qz est leonina. Leo aūt est aial supbū: et significat personā superbā: q̄ affligit ad instar leonis de febre supbie. Secūa ratio quartana multū durat: vt patet de lucifero: q̄ adhuc hodie affligitur febre superbie: cupiens deo parificari. Sed qz nō potest de facto: tñ in figuris ⁊ signis vult el equari. Itē est incurabilis. Auaricia curatur per paupertatē: luxuria p infirmitatē: sed supbia minime. Tertia ratio: qz sicut quartana venit quarta die: sic supbia venit ex quatuor: scz ppter bona corporalia ⁊ propter bona spiritualia: ⁊ propter diuitias terrenas et ppter honores mundanos. Quantum ad primū. Iuuenis pulcher et fortis ꝛc. magnā superbiā habet de se. Sed optima medicina cōtra hoc est cogitare mortē quō tunc vermes comedent carnes. Quantū ad secundum quidā superbiūt de bonis spiritualibus quia orant: ieiunāt: de quib⁹ volūt habere vanā gloriam. Remedium contra hoc est quando sanctiores nobis peccauerūt et dānati fuerūt. Ideo auisetis quia non est vestrū sed dei qui vobis imposuit iocale deuotiōis vt ipsum portetis: ideo videatis ne ipsum pdatis. Quantū ad tertium quidā superbiunt de diuitijs terrenis. Remediū cōtra hoc est cogitare quo modo hodie vel cras amittentur omnia Quantū ad quartum: quidā superbiunt de honore mūdano dicēdo. Ego sum papa: eps: rex vel miles ꝛc. Remediū cōtra hoc est quō hodie: cras: ⁊ cito te oportet reddere computū qualiter dignitatē habuisti: q̄liter in ea vixisti: et qualiter peccata notoria correxisti. Et beda. Quatuor sunt species quib⁹ois tumor arrogantium declarat. Contra hanc dicit medicus noster xps. Superbiam nūq̄ in tuo sensu aut in tuo verbo dominari permittas: in ipsa em̄ initiū sumpsit omnis perditio. Thob. iiij. Nota ois perditio. s. angelorz ⁊ hoim. Quinta febris dicit ephemera: quia eadem die qua venit recedit. Dicitur autez ephemera a pisce sic dicto qui moritur illa eadem die qua nascitur Hec signat febrem anime que dicitur ira que eadem die qua nascitur debet mori. Verbi gra. Si fit tibi aliqua iniuria verbo vel facto: subito venit ira in corde: sed eadem die debet mori scz recipiēdo propositum non se vindicādi: quia vindicta est dei. Da mihi vindictam: et ego retribuam dicit dñs. Contra istā apl's ordinauit optimā medicinā dicens. Irascimini et nolite peccare. Sol non occidat super iracundiam vestrā: nolite locū dare diabolo. Epḥe. iiij. Nota irascimini ⁊ nolite

peccare: supple recipiendo vindictā. Sol non occidat ꝛc. Patet quō ira debet mori eadem die. Dicatur exemplū quod legitur in vitaspatrū de illo sancto epō qui inuitauit ad prandiū illum heremitam: qui ex aliqua necessitate venit ad suā ciuitatē. Eps aūt cogitās magnā afflictionem et abstinentiā quā heremita fecit in heremo: fecit bonū prandiū. Quod cū coram heremita poneretur: ait epō. Pater: parce mihi: qz ex quo istū habitū sumpsi aliquid mortuū non comedi. Cui respondit eps. Pater: parce mihi: qz ex quo istā cappā sumpsi: sol nō occidit super iracundiā meā. Respōdit heremita. Pater: melior es q̄ ego. Meliorē virtutē reputauit patientiā q̄ abstinentiā. Multi sunt abstinentes q̄ non sunt patientes. Bñdictus est ille q̄ qñ ponit se in lecto potest dicere cū veritate Deo grās: qz nō habeo irā in corde meo ꝓtra aliquē. Itē nolite locū dare diabolo: qñ ira est dispositio vt dia bolus intret in corpora vt dicūt demōes qñ cōiurant⁹ in obsessis. Sexta febris est erratica sic dicta: qz nullū ordinē seruat. modo venit vna hora: modo alia. Hec significat febrē aie que dicit luxuria: q̄ nullum ordinē seruat. Luxuriosus enim nō seruat ordinē: non tēpus: nō personā: nō modū: immo vadit. luxuriosus erratice: sicut ille q̄ errauit dicendo. O maior delectatio esset cū illa scz cū moniali: vel legitima ꝛc. vel tali modo. Qñ ꝛcupiscentia carnalis infinita est nec habet terminuz. Ideo dicit scriptura sancta de luxuriosis Semetipsos tradiderunt impudicitie in operationē ois immūdicie. Eph. iiij. Nota tradiderūt impudicitie. s. cogitādo: loquēdo: audiēdo: respiciēdo: tangēdo. De illa materia in opationē ois immūdicie. Cōtra istam dicit nobis medicus noster apl's ad Thessal. iiij. Hec est volūtas dei sctificatio vestra vt abstineatis vos a fornicatione: et sciat vnusquisq̄ vestrū vas suū possidere in sanctificatione: nō i passione desiderij: sicut ⁊ gētes que ignorāt deū. Quilibet sit contentus de vxore sua iuuene vel antiqua: turpi vel pulchra: ac si in mūdo non esset alia mulier. Cauete ergo ab ista febre erratica: q̄ tot occidit morte eterna. Septima febris est ethica: q̄ ꝛcistit intus in ossib⁹ ⁊ mēbris. Hec sigt febrē aie qne dicit inuidia. Qñ sicut febris ethica: que est in mēbris radicata cōsumit humidū radicale quod dat vitam corpori: ⁊ sic homo moritur. sic etiam inuidia consumit humidū radicale scz charitatem que dat vitā anime. Vita carnū sanitas cordis: putredo ossium inuidia. Prouer. xiij. Nota q̄ cor dicitur sanū qñ diligit omnē creaturam humanā vniuersaliter ⁊ gaudet de bono alterius. Inuidia est putredo ossium. i. virtutū: quonā sicut ossa sustinent corpus: ita virtutes sustinent animā. Ideo christus medicus noster dans nobis amphorismū dicit per apostolū petrū. Deponentes omnē maliciam et omnē dolū: ⁊ simulationes et inuidias: sicut mō geniti infantes: ac supple charitatis concupiscite. s. Petri. ij.

¶ Feria.vj. post Oculi. Sermo vnicus.

SImus quia hic ē vere saluator mūdi. Joā. iiij. Istud sanctū euangeliū cōtinet vnam pulchrā hist oriā in q̄ cōtinent⁹ tres magne disputationes inter xpm ⁊ alias personas.

Prima fuit inter christum et mulierem samaritanam.

Secunda fuit samaritane cum christo.

Tertia fuit cum christo et discipulis.

Et q̄libet disputatio hz optimā q̄stionē. Cōclusio prime disputatiōis fuit Dñe vi deo q̄ pphēta es tu. Cōclusio scde disputationis est q̄ xps est messias. Conclusio tertie disputatiōis est thema: qz saluator mūdi. Quantū ad primam disputationē que fuit cum samaritana sciēdum q̄ hec fuit benigna qz xps icepit. Unde dū xps iret de villa in villā personal'r predicādo venit iuxta samariā magnā ciuitatē pl⁹ q̄s parisius: ⁊ iuxta illā ciuitatē erat fons altus: ⁊ dicebat⁹ fons qz aqua viua scatu riebat: ⁊ puteus qz pfunda: et xps fessus et totus fatigat⁹ ex itinere posuit se sup fontē in ore: vt facies sua bñdicta respiceret sup fontē: vt aere recenti refrigeraret Discipuli aūt ⁊ apli interim veniūt ad ciuitatē ad emendū panē ⁊ cibū. Et cū xps sic esset sol⁹ ad fontē ⁊ hora erat sexta venit mulier de ciuitate Samaria haurire aquā: ⁊ inuenit ibi xpm: quē nō saluauit cognoscēs in vestib⁹ q̄ iude⁹ esset. nō em̄ loqbant iudei samaritanis sicut nec nos xpiani cū infidelib⁹ sarracenis ꝛc. et xps

incepit disputationē di. Mulier: da mihi bibere. Que respiciēs eū torto oculo dixit ⁊ incepit arguere ⁊tra xp̄m di. Quō tu inde⁹ cū tis bibere a me poscis q̄ sum mulier samaritana: bñ scis q⁹ iudei nō coutūtur samaritanis: certe nō dabo tibi bibere. Et xp̄s replicauit di. O mulier: si scires donū dei ⁊ q̄s est q̄ dicit da mihi bibere: tu forsitā petisses ab eo ⁊ dedisset tibi aquā viuā. Nota donū dei datū hūano generi. Hoc donū est fili⁹ dei datū i incarnatione. de quo Esa. ix. Filius datus est nobis. Ecce donū datū in nr̄am redēptionem. Et mulier arguēs xp̄z dicebat. Dñe nec in quo haurias aquā habes: ⁊ pute⁹ altus est. vñ ergo habes aquaz viuā? Et nunq̄d tu maior es patre nr̄o Jacob q̄ dedit nobis puteū: ⁊ ipe ex eo bibit ⁊ filij ei⁹ et pecora ei⁹. Rñdit xp̄s. Mulier non intelligis de qua aqua ego loquor: q⁹ non est de ista. Q⁹ cūq̄ bibit ex hac aqua sitiet iterū. Qui aūt biberit ex aqua quam ego dabo ei nō sitiet in eternū: ꝫ aq̄ quā dabo ei fiet in eo fons aque saliētis in vitam eternā: ⁊ vitā eternā habebit. Tāta fuit virtus verboū xp̄i q⁹ mulier inclinata ei iam cōpuncta in corde cū humilitate et reuerentia dixit. Dñe: da mihi hanc aquā vt nō sitiā: neq⁹ veniā huc haurire Tūc xp̄s respondit. Tu vis de ista aqua Respōdit mulier. Ita dñe. Uade ergo ad ciuitatē ⁊ voca virū tuū. Que rñdit. Uirū nō habeo. Et xp̄s. Bñ dixisti q⁹ virū non habes. Quinq⁹ em̄ viros habuisti: ⁊ hūc quē nūc habes nō est vir tu⁹: sed vn⁹ rusticanus ⁊ ribald⁹ est: ⁊ tu pcubina sua es. Et dixit sibi oia noia viroꝝ suoꝝ ⁊ gen⁹: et cuius officij erāt. Talis vocabat sic: et habebat tale officiū: ⁊ mortu⁹ est tali morte: ⁊ sic de alijs. sed iste quē nunc habes non est vir tuus sed vnus ribaldus: ⁊ ribalda sua tu es. Et tūc illa incepit clamare. O dñe dñe. clare video q⁹ pphēta es tu: ⁊ scis omnia q̄ feci. q. d. Parce mihi q⁹ prius vocauī te iudeū. Cōclusio p̄me disputatiōis. Nota prius vocauit eū iudeū: et post dñm prophetā. Ecce prima disputatio xp̄i cū muliere ad literā. Mō moraliter intremus secreta moralia p nobis. In ista disputatione sunt ser secreta moralia: ad q̄ per questiones intrabo. Prima que est hec mulier samaritana: et q̄d significat. Responsio q⁹ quelibet persona christiana peccatrix figur̄ per istā samaritanā duplici ratione: ⁊ ponunt in euāg. Primo q⁹ q̄libet die pluries veniebat ad aquā: nec satiabat. Talis est cōditio peccatricis: q⁹ quotidie vadit ad aquā prosperitatum temporaliū: nec saturatur: tāta est cupiditas. Uerbi gratia. Si sacerdos habet simplex beneficiū: conatur vt possit habere maius nec satiat. Ecce conditio aque bonoꝝ temporalium que non satiant: quia non intrant illuc vbi est sitis. Nam sitis habendi bona temporalia scz terras: possessiones: aurum: argētum ⁊c. ista bona temporalia non intrant intus in cor. Si enim posses habere vnum planstrum auri liquefacti: nō satiaret te. Sed sicut famelicus nō satiatur ex aspectu escarum que sunt in mensa: quia esuries est in stomacho: ⁊ iō nisi intrēt nō auferent esuriem neq⁹ sitim: sic est de esurie bonoꝝ temporaliū. Ideo quanto homo plus habet plus sitit ⁊ cupit: q⁹ nō intrāt in corde. Auctoritas. Eccl's. v. Auar⁹ nō implebitur pecunia: ⁊ qui amat diuitias fructū scz satietatis non capiet ex eis ⁊c. Et sic directe placita ⁊ delicie hui⁹ mundi sunt ad instar febricitantis qui vritur siti: ⁊ datur sibi gutta aque in lingua cū pluma. Idez de delitijs luxurie: auaricie ⁊c. Ideo vbicūq̄ caro in tēporalibus querit refectionē: inuenit defectionē. Nā cor hominis est plus ꝫ celum: ⁊ nō potest satiari nisi a deo quem celi capere nō potērāt: sed tū cor hominis semp retinet gratiam: ⁊ tūc satiatur homo. Ideo christus. Qui biberit ex hac aqua sitiet iterū: qui autez biberit ex aqua quam ego dabo ei non sitiet in eternū: sed aqua quā ego dabo ei fiet in eo fons aque salientis in vitam eternā. Ex aqua scz gratie ⁊ sua presentia. Uñ conclusio est theologie q⁹ gratia gratum faciens secum habet et affert presentiā dei. Et isto signo potest cognosci si homo est in gratia dei q̄n aliqs non desiderat inducētia ad peccatū. Nota saliētis in vitā eternā. Quale saltus est ille quē facit anima q̄n de ore saltat in celum subito? Cogita si homo saltaret de terra ad celū. O q̄lis saltus esset si vltra altius iam plus ꝫto plus adhuc vsq⁹ ad celum Scōz secretū. Jesus fatigatus ex itinere sedebat sic supra fontē. Hora autem erat quasi sexta. Quare iesus fuit magis fessus illa hora ex itinere ꝫ aliquis apostolorum: cū tamē sustineat totū mundum et omnes creaturas. Ratio: sciatis bone gētes q⁹ nunq̄ fuit aliquis homo ita delicatus in sua complexiōe sicut xp̄s inq̄tū hō. Rō: q⁹ nos sumus cōcepti ⁊ geniti ex vilissima materia ⁊ corrupta: ideo habemus complexionē rudem ad sustinendum labores: sed corpus christi a spiritu sancto formatū fuit non de vilissima materia: sed de purissimis guttis sanguinis virginis marie: nō erat magis delicatus: vel q⁹ ieiunabat quotidie ⁊ vigilabat p noctās in oratione. Luce. vj. ⁊ laborabat predicando qualibz die. Et de ista delicatura dicitur Esa. liij. Brachiū dñi cui reuelatum est. Et ascēdet sicut virgultū coram eo: ⁊ sicut radix de terra sitienti: non est species ei neq⁹ decor. Et vidim⁹ eū et nō erat aspectus. Et desideraui⁹ eū de spectū ⁊ nouissimū viroꝝ: virum dolorū et scientem infirmitatē. Et quasi absconditus vultus eius ⁊ despectus. vnde nec reputauim⁹ eū. Uere languores nr̄os ip se tulit: et dolores nostros ipse portauit Et nos reputauimus eum quasi leprosū et percussum a deo ⁊ humiliatū. Ipse autem vulnerat⁹ est ꝓpter iniquitates nr̄as attrit⁹ est ꝓpter scelera nostra. Disciplina pacis nr̄e super eum: ⁊ liuore ei⁹ sanati sumus: omēs nos quasi oues erauimus: vnusquisq⁹ in viā suam declinauit ⁊ posuit dñs in eo iniquitatem oium nostrū. Brachium dñi per quod oia operatus est deus pater est xp̄s inq̄tū de⁹. Joā. j. Oia per ipsuz facta sunt: ⁊ sine ip so factum est nihil. Et loquens de humanitate dixit. Ascendet sicut virgultū: ⁊ sicut radix de terra sitiēti. Uirgultū ꝺr virgula parua ⁊ delicata que nascitur in pede aliaꝝ arboꝝ magnaꝝ: vel que nascit in terra sitienti: vbi non est aqua que est valde delicata ⁊ tenuis. Patet igitur ratio quare christ⁹ iesus fuit fessus magis ꝫ apostoli. Si dicatur. nūquid poterat se sustinere. Respōsio q⁹ immo: sed nō decebat nobis exēpluz laborandi in bonis operibus vt habeamus patientiā q̄n fatigamur ⁊ lassamur vt xp̄s: ⁊ q̄n ex predicatiōe vel ieiunio vel aliis lassamur exēplo xp̄i cōsolemur ⁊ recipiamus patientiam. Ideo apostolus. In oibus exhibeamus nosmetipos sicut dei ministros. In

multa patiētia: in tribulationibus: in necessitatibus: in angustijs: in plagis: i carceribus: in seditionibus: in laboribus: in vigilijs: in ieiunijs. In castitate in scientia in lōganimitate: in suauitate: in spūsctō: in charitate nō ficta: in ꝟbo veritatis: in virtute dei ⁊c. ij. Coꝛ. vj. Tertium secretum est quare apostoli ipsum dimiserūt solū: q⁹ nullus remansit cū eo. dicit text⁹ Discipuli eius abierūt in ciuitatē vt cibos emerēt ⁊ dimiserūt eu3 solum in deserto: q⁹ puteus ille erat longe a ciuitate samarie. Respōsio quare dimiserūt eū solum: q⁹ fuit ordinatio xp̄i vt oēs abirent iō vt saluaret illā mulierē: q⁹ si aliquis discipulus ibi fuisset mulier fuisset impedita nec potuisset loqui cum xp̄o: iō ordinauit vt oēs irent in ciuitatē vt emerēt necessaria. In quo moraliter instruimur et habemus exemplū: q⁹ sicut xp̄s in incarnatione dimisit societatem angeloꝝ milia miliū. Job. xxv. Nūq̄d ē numer⁹ milium ei⁹ ⁊ ꝓ saluatione nostra dimisit illos. Idem ꝓ saluatione illius mulierꝭ samaritane dimisit societatez apl̄oꝝ. sic nos societatem amicoꝝ filioꝝ vroꝝ ⁊c. Item ipsemet dicit. Ois q̄ reliq̄rit domū vel fratres: aut sorores: aut p̄ez: aut matrem: aut vxorē: aut filios: aut agros: propter nomen meū: cētuplū accipiet ⁊ vitā eternā possidebit. Matth. xix. Nota propter nomē meū q̄ō est iesus q̄ō interptat saluator. Propter nomen meum. i. p salutione alicuius aie: vt religiosus dimittens patriā ratione predicationis. Idez de sacerdote vel seculari a mūdo recedē te cētuplū accipiet ⁊c. Aut vxorē: aut filios. Questio est nunq̄d vir pōt dimittere vxorē ꝓpter xp̄m ⁊ saluationē alicui⁹ aie vel sue vel suoꝝ. Respōsio q⁹ vir non pōt dimittere vxorē quā iam habet: nisi cōueniant ambo in ingressum religionis: ⁊ si alter remaneret in mundo teneꝯ viuere continēter. Item pater nō debet dimittere filios nisi sint bñ prouisi in necessarijs et sint bene instructi edocti ⁊ satz annosi Idem de filijs q̄ non debēt dimittere parētes pauperes senes. secus qui nō indigent. Scōo dimittitur vxor nō quā quis habz: ꝫ quā posset habere ⁊ filios quos posset habere: ꝫ amore xp̄i dimittit totū: et sic intelligitur autoritas ista. Quartū secretū siue quarta questio in hoc osten-

ditur cum mulier dicit. Quomō tu iudeꝰ cū sis ⁊c. In quo cognouit mulier xp̄z eē iudeū. Respōsio q̄ similr cognouit eū in loquela: sicut fuit cognitus beatꝰ petrꝰ in nocte passionis. Uere tu ex illis es: nā et loquela tua manifestum te facit: qz galileus es. Matth. xxvj. Moraliter. sic cognoscitur quilibz de qua patria est. Sūt essi due patrie ꝯtrarie scz paradisus ⁊ infernꝰ: ⁊ in qualibet loquūtur diuersimode. Linguagiū paradisi est illud de quo ps. Beati qui habitāt in domo tua dñe: in secula seculoꝝ laudabunte. ps. lxxxiij. Quādo ergo religiosus vel sacerdos vel secularis libenter laudat deū: signuz est q̄ est de illis de paradiso. Nā loq̄la tua manifestum te facit. Secus quādo cū tedio cōfusibiliter ⁊ irreuerenter ⁊ indeuote induēdo se dicit officium vel oratiōes Est em̄ magnū signuz predestinationis deum delectabiliter laudare. Liguagiū inferni est illud de quo Joā. Apoca. xvj. Estuauerūt hoies estu magno: scz cū ardore: ⁊ blasphemauerūt nomē dei habētis potestatē super has plagas neq̄ egerunt penitentiam vt darent illi gloriam. Quando ergo aliq̄s iurat: renegat: blasphemat ⁊c. signū est q̄ est burgensis ⁊ ciuis inferni. vnde tu ex illis es ⁊c. Uñ manifestum signum est p̄sciētie ⁊ dānationis iurare: renegare ⁊c. Quintuz secretū que est aqua illa de qua xp̄s dicit. Ois q̄ biberit ⁊c. hec est gratia spūalis que extinguit ardorē superbie in superbis: auaricie in auaris: luxurie in luxuriosis ⁊c. sicut aqua naturalis extinguit ardorē corporis. ⁊ talis nō vult aliquid inordinate: nec querit ardenē dignitates officia ⁊c. sicut faciunt illi q̄ adhuc habēt febrē superbie auaricie ⁊c. qz mūda aqua gratie dei extinguit in illis ardorez: immo dicūt tales qui habent gratiā cū apl'o. j. Tim. vj habētes alimēta ⁊ vestes q̄b' ꝰ tegamur his contēti sumus. Nō dicit delectamenta ⁊ q̄b' ornemur ⁊c. ⁊ hoc facit gra dei: sic aqua gratie saliētis in vitā eternam. O qualis saltus. Ecce ḡre dixit. Qui biberit ex aqua quā ego dabo: non sitiet in eternū: scz ista temporalia cū ardore peccati. De ista gra Rom. vj. Gratia dei vita eterna. i. per gratiā dei habet quis vitam eternā. Sextū secretū siue sexta questio. Cū xp̄s dicit. Uade voca virum tuū: quare xp̄s dicit. Uade voca ⁊c. Cū xp̄us sciret q̄ nō haberet virum. Respōsio q̄ xp̄s tenuit istum moduz loquendi: vt sic illa mulier diceret veritatem ore, p̄prio q̄ nō habebat virū. Moraliter. Quinq̄ viros habuisti: ⁊ ille quē iam habes nō est tuus vir. Sic quelibz p̄sona habet quinq̄ viros quando peccat ex fragilitate vl̄ ex ignorantia ⁊ finaliter recipit ruffianū diabolū. Quinq̄ viri sunt quinq̄ sensus naturales siue corporales: qz sicut vir gubernat domū: sic hi quinq̄ sensus gubernant corpus in peccatis q̄ fiūt ex fragilitate: vt petrꝰ qñ negauit p̄ timore xp̄um Sz qñ peccant iam ex p̄suetudine ⁊ malicia: a diabolo regunt tanq̄ a ruffiano et lenone. De quibꝰ apl's. Resipiscāt a diaboli laqueis a quo captiui tenētur ad ipsius volūtatē. ij. Timo. ij. Itē dicit beatꝰ Paulus. ij. ad Timo. iij. Hoc autem scio quia in nouissimis diebus instabūt tempora periculosa. Et erunt hoies seipsos amantes: cupidi: elati: superbi: blasphemi: parētibꝰ nō obediētes: ingrati ⁊c. Scda disputatio fuit samaritane cū xp̄o: audacia ipa incepit. Et ad intelligendū istam disputationē sciatis q̄ inter iudeos ⁊ samaritanos erat antiqua questio vbi deberēt orare an in hierusalez an ibi iuxta mōtē garizim. Judei dicebāt q̄ in hierl'z qz sic p̄cepit deus. Samaritani ꝯo dicebant q̄ in illo mōte: quia ibi patres coꝝ abraam: isaac: ⁊ iacob adorauerunt. Uidens aūt samaritana xp̄z esse ꝓphetam: q̄ dixit sibi sua secreta: cognouit. O iste dicit veritatē tibi. Et, ꝓpter secretū istius questiōis ⁊ ad determinationē incepit q̄stionem dicēs. Patres nostri in hoc mōte adorauerūt: vos dicitis qz hierosolymis est locus vbi adorare oportet. Quid dicis tu de ista q̄stione: ex quo es, ꝓpheta Et christus respondens innuit in sua respōsiōe duas opiniōes. Prima q̄ erat vera ⁊ opinio iudeoꝝ: qz ibi patres adorauerunt: ñ mutatus est locus orandi.

Scda opinio q̄ i oñi loco potest adorari: qz vbiq̄ est deus. Tunc respondit xp̄s Mulier crede mihi: qz venit hora q̄ neq̄ in mōte hoc: neq̄ in hierosolymis adorabitis patrē. Uos adoratis quod nescitis nos adoramus qđ scimus: qz salus ex iudeis est. Sz venit hora: scz in nouo testamēto: ⁊ nūc est qñ veri adoratores adorabunt patrem in spū ⁊ vitate. Nam ⁊ pater tales querit qui adorāt eū. Spūs est deus: ⁊ eos q̄ adorāt eū in spū ⁊ veritate oportet adorare. Ita q̄ xp̄s determinauit questionē ꝯ samaritanā. Dicit ei mulier. Scio q̄ messias venit qui dicit xp̄s. Cū ergo venerit ille nobis nūciabit oia. Nota dicit, ipsa. Messias venit. q. d. non credo tibi. Rñdit xp̄s. Ego sum q̄ loquor tecum. Non inuenitur in euangelijs qđ xp̄s ita clare se diceret esse xp̄m saluatorē mūdi sicut h̄. Et subito mulier illuminata dimissa hydria: currendo iuit ad ciuitatē clamādo ⁊ dicēdo ⁊ vocādo gētes. O bone gētes venite ⁊ videte hoiem q̄ dixit mihi oia quecūq̄ feci: nunq̄d ipse est xp̄s. Exierūt ergo de ciuitate ⁊ venerunt ad xp̄m. In hac questione sunt tria secreta. Primū est. Spūs est deꝰ: quid est adorare in spū ⁊ veritate. Ad hoc intelligendum nota q̄ est regula philosophie q̄ve ritas est adequatio rei ad intellectū: ver bigratia. qñ spūs cogitat infinitam xp̄i sanctitatē ⁊ puritatē: ⁊ ex alia parte cogitat grauissima pctā que ipse homo fecit: tūc qñ gestus corpis ad extra correspondet cū spū dicēs. Dñe nō dignus te respicere. Uah tot pctā feci ꝯ voluntatem vestrā ⁊ sanctitatez ⁊c. Et ab extra inclinat humilitatē ostendēdo ab extra: tūc ꝯcordat cū spū in corde. Sed qñ cor est in taberna ⁊ corpus inclinat: non est veritas. Isto modo publicanꝰ orauit deū in spū ⁊ veritate dicēs. Deus, ppitius esto mihi pctōri ⁊c. Ista rōne ōr modo. Humiliate capita vestra deo: quasi dicat ecclesia, nō estis digni ipsuz respicere. Ista etiā rōne tegunt i quadragesima imagines quasi dicat. nō sumꝰ digni respicere istas imagines. Scdo adorat deus in spū ⁊ veritate. Primo spū cogitādo suā dñationem: qūo creauit corpꝰ ⁊ aiam: ⁊ oia sunt sua. Secus de aliis dñis, Secundo adorandus est in veritate: duo genua flectendo sibi. dñis tpalibus solum sinistrū: ⁊ plantis dextrū. Isto modo dicimus. Flectamus genua: ⁊ non dicit genu. Leuate scz spūm in altum. Ideo qñ vultis facere orationem prius debetis orare in spū cogitando cū quo debetis loqui: deinde in veritate per reuerentiā corporis ab extra. Ecce quare dicit xp̄s. Pater querit tales qui adorant eū in spiritu ⁊ vitate. Et cōcordat scriptura dicens. Uiuo ego dicit dñs: qñ mihi flectetur omne genu. Ro. xiij. Tertio adoratur deus in spū ⁊ veritate. Primo spū cogitando suā eternitatē. ⁊ ex alia parte principiū nostrū vilissimū: quia de terra facti: ⁊ finem qz moriemur. Et veritate, pternendo se in terra. q. d. in terram reuersurus sum ⁊ moriar: ⁊ deus est in sua eternitate. Hoc significatur in sua passione quādo dicit. emisit spm̄. Ibi quilibz xp̄ianus, pstratur. Ideo dauid dicit. Uenite adoremus ⁊ pcidamus ante deum ploremus coram dño q̄ fecit nos. ps. xciij. Quarto adorat deus in spū cogitādo dei liberalitatē qui dat oia bona tpalia ⁊ spūalia: ⁊ ab alia parte nostras imimūdicias ⁊ necessitates. Et veritate. Ideo leuamus manus nostras: dextram p̄o bonis spūalibus. sinistram p̄o bonis tempoꝝalibus. Quintus modus adorandi deū in spū cogitādo miserioꝝdiā dei: qz cū essemus sentētiati ad furcam inferni: filius dei fuit ita miseri cors q̄ dicit patri. Pater benedicte ego volo solus suspendi, p toto populo. Et ex alia parte cogitādo peccata p̄o quibus data est sniа: ⁊ veritate qñ crux fit in pectore dicēdo. Misericordia dñi plena est terra ex passiōe ꝰa. Ideo Paulus. Mihi absit gl̄iari nisi in cruce dñi nr̄i ihesu xp̄i. Gal. vlti. Sextus modus adorādi in spiritu tūdendo pectus: cogitādo dei infinitam immensitatem: ⁊ cogitādo offensam factam sibi ex peccatis. Ideo percutitur cor quinq̄ digitis: sicut habemus q̄nq̄ modos peccandi. s. cogitatione: locutione: opere: omissione: ⁊ obstinatione: quia istis modis offendit deus. Scōm secretum cū dicit, Reliquit hydriam ⁊c. quare dimisit ad literam vt festinātius iret ad ciuitatem currēdo. Sed spiritualiter hydria erat societas mala mulieris q̄ eius impediebat cursum: ideo dimisit. Sic sunt multi q̄ societate ⁊ familiaritate ⁊ amore aliquoꝝ personaꝝ impediunt a cursu paradisi. Dic de quolibz statu: nō mulier reliquit hydriam suam. i. malā societatē. Ideo poeta. Que nocitura tenes ⁊c. Tertiū secretū: cū ōr q̄ iuit ad ciuitatem clamādo. Uenite oñdam vobis hoiez ⁊c. Unde nō fuit contenta de sua conuersione: sed voluit convertere proximos: quia totam ciuitatē conuertit. Hic instruimur

q̄ nullus debet esse contentus de sua cōuersione: sed dz ire ad ꝙuertendū. p̄terimūt bona mulier ⁊ deuota dulciter cōuertere virū suū ribaldū. ⁊ ecōuerso: frater fratrem: vicinus vicinū: seruus dñm: magister discipulū: dña ancillam. Eccli. xvij. Deus mandauit vnicuiq; de p̄timo Itē Apoc. vlē. Spūs ⁊ sponsa dicūt veni. Et qui audit dicat veni. Et q̄ sitit veniat ⁊ bibat. Et quivult accipiat aquam vite gratis. Nota quomodo spūssanct⁹ dicit homini. Veni ad paradisū ⁊c. ¶Tertia disputatio fuit inter xp̄m ⁊ ap̄los humiliter: qz dixerunt rabbi māduca. ⁊ posuerunt aliquā mēsam. Xps aūt noluit comedere: sed rñdit dicens. Ego cibū habeo manducare quem vos nescitis. Dicit euāgelista q̄ discipuli dixerūt adinuicem. s. inter se. Nunqd aliquis attulit ei māducare. Xps aūt declarans de quo cibo loquebaī ait. Meus cibus est vt faciā voluntatem eius qui misit me vt perficiā opus eius ⁊c. Hec dicebat p̄pter gentes que veniebant de ciuitate: ⁊ q̄ vidit gentes cogitauit: opz me p̄dicare: qz nō dixit nolo comedere cibū: ꝫ dixit. Habeo aliū cibū māducare. s. verbū dei: qz nō in solo pane viuit homo: sed in oī ꝫbo q̄ꝺ pcedit de ore dei. Wath. iiij. Nota q̄ iciunio stomacho dz fieri sermo exēplo xp̄i. ⁊ p̄dicauit illis ō ciuitate. O quō dulciter ⁊ remānsit ibi duobus diebus: ⁊ crediderunt sibi intm̄ q̄ dicebāt mulieri: qz non p̄pter tuā loquelā credimus. Ipsi enim audiuimus ⁊ scimus: qz ipse est vere saluator mundi: sic enim illuminauit nos. Ecce ergo ꝫclusio huius disputationis. Moraliter cibus xp̄i est facere voluntatē dei patris. Ideo faciamus voluntatem ⁊ dabimus ei comedere: qz multuz placet sibi iste cibus. Vult cibum a prelatis q̄ō intrent per portam nō per simoniā. Secundo posteā erunt intus q̄ plus curent de aiabus q̄ de redditibus. Weinde viuant de redditibus ⁊ diuidant pauperibus: ⁊ dēt bonū exēplū ⁊ bonā doctrinā. De isto cibo satiaī deus. De dñis etiaz temporalibus vult cibū. scz q̄ ministrent iustitiā tam paruo q̄ magno: tam pauperib⁹ q̄ diuitib⁹ ⁊ nō differāt iustitiam p̄pter pecuniā: fauorem: nō faciāt rapinas sed ꝫtenti sint de redditib⁹ p̄p̄is seruent populū i pace. In religiosis vult quatuor cibos: ⁊ de illis vult refici xp̄s. s. pauptatem apostolicā: castitatē euāgelicam: obedientiā generalē: observantiaz cerimonialem. Et de sacerdotibus vult tres cibos. s. deuote officiari: digne celebrare honeste ꝙuersari. j. Ti. iij. Opz illū testimonium habere bonum ab his qui foris sunt: vt non in opp̄obrium incidat De laicis vult duos cibos ⁊ sufficit. s. articulos fidei ⁊ obseruantiam p̄ceptorum dei. Et finaliter dicet vobis in iudicio illud. Wath. xxv. Uenite benedicti patris mei ⁊c. s. de cibis sup̄dictis. ⁊ sic semper eritis cum xp̄o in mensa glorie. de qua ipse dicit. Ego dispono vobis sicut disposuit mihi pater meus regnum vt edatis ⁊ bibatis super mensam meam in regno meo: hic per gratiam ⁊ in futuro per gloriam. Luce. xxij.

¶Sabbato post oculi. Sermo vnicus.

Vade ⁊ iā amplius noli peccare. Scribitur hoc originaliter. Jo. viij. recitatiue in euangelio hodierno. Unde istud sanctum euangelium ꝙtinet determinationem vnius maliciose questionis ⁊ calumniose que facta fuit p̄ iudeos xp̄o vt possent ipsum capere in verbis ⁊ accusare eū tanq̄ fractorē legis. Dic euāgeliū de iuuene muliere maritata: q̄ cōmisit adulteriū credens peccatum esse occultum: sed diabolus q̄ eā fecit peccare discooperuit: ⁊ fuit inuēta in adulterio. ⁊ statim iudei ⁊ pharisei inimici xp̄i durerūt eam ad xp̄m actu in populo predicantem. Cui dixerunt cor̄ populo. Magister. mulier hec modo deprehensa est in adulterio. In lege autez moyses mādauit nobis hmōi lapidare. Tu ergo q̄d dicis. ecce questio maliciosa ad quam xp̄s qui est sapientia eterna respondit tripliciter.

Prima responsio fuit realis.
Secunda realis ⁊ vocalis.
Tertia fuit vocalis tm̄.

¶Et de tertia loquitur nostrum thema cum dicit. Uade ⁊ iam amplius ⁊c. Et in his tribus consistit totū euangeliū ⁊ noster sermo. ¶Primo ergo christus dedit eis rñsionem realem facto tm̄ non ꝫbis. Nam scies christus q̄ maliciose dixerūt sibi. Tu ergo q̄d dicis cogitātes ex vna parte xp̄i pietatē ⁊ miam: ⁊ q̄ non daret sententiā mortis ꝙtra mulierē ex dulcedine cordis: ꝫ placeat sibi q̄n dñi ⁊ iudices faciūt iusticiā tñ ipse in p̄rio aduētu non venit iudicare neq; cōdēnare: ꝫ pct̄ores saluare. Joā. iij. Non em̄ misit deus filiū suū in mundū vt iudicet mūdū: sed vt saluetur mūdus p̄ ipm̄. Et ex alia parte dicebāt. Si ipse defendit malas mulieres ppl's qui audit ipm̄ habebit odio: qz sūt zelotipi de suis vxorib⁹: ⁊ nos habebim⁹ occasionē ꝙtra ipm̄: qz facit ꝙtra legē. Ecce q̄stio venenosa. Ad quā xp̄s rñdit facto nō ꝫbo: qz ielus inclinās se deorsum digito scribebat i terrā. Et i his ꝫbis sex cōp̄hendunt rñsiones. Prima dū dixit ielus. Nā ielus ē verbū eternū dei p̄is: ⁊ nō est verbū transitoriū sicut nostrū qō p̄ofert in ore: et illud verbū deus pater scripsit in pargameno virgineo. s. in vētre ꝫginis marie: qz ꝫbū caro factū est. Jo. j. Et iō dr. Dixit dñs ad me: sume tibi librū grandē ⁊ scribe in eo ⁊c. Esa. viij. Liber est ꝫbo maria maior celo ⁊ terra. de quo dicit btūs Bern̄. Oyēter capacior celo: qz quē celi capere nō poterāt tuo gremio ꝙtulisti. Et in hoc libro scripsit deus pater verbū eternū q̄n virgo ꝙsensit angelo dicēs. Ecce ancilla dñi: q̄n verbū assumpsit hūanitatē vt nos saluaret ⁊ non vt ꝙdēnaret. Et iō filiꝰ dei nō venit alios perdere ꝫ salvare: vt dr Lu. ix. Scōa rñsio est dū dixit inclinās se: in q̄bus rep̄hedit eos. Nā quilibet iudex in condēnando se debet inclinare. s. habēdo cōpassionem de condēnatis. Non em̄ debet velle alioz cōdēnationē: sed eoz saluationez: ⁊ ideo dz inclinare corpus suū p̄ ꝙpassionē. Sicut ille q̄ vult leuare illum qui cecidit inclinat se: al's non bñ posset leuare. Ratio est beati Grego. Iō xp̄s inclinauit q. d. sic vos q̄ estis predicatores ⁊ supiores debetis inclinare cōpatiēdo huic mulieri quā accusatis ⁊ cōfunditis. Tertia rēsp̄sio est in verbo deorsum: qz iudices habēt duo: qz deorsum habēt diuinam potestatē: vt condēnare alios iudicare ⁊ absoluere. Sed deorsum habēt peccata ⁊ vitia p̄ōptitudinē ad mala: qz illa eos ponūt deorsuz. Si tu ergo condēnas aliquem de adulterio: cogita si tu idez feceris: ⁊ sic deorsuz respice ad p̄pria peccata ⁊ tūc cōpatiaris illi qui condēnaī. Idem dicim⁹ de furto et homicidio: q̄ illi iudei erāt multū in illo peccato inuoluti. et iō voluit xp̄s q̄ ipi cogitarēt de p̄ctis suis: ergo iclinauit deorsum ⁊c. Quarta rñsio est in digito: quia scribebat digito fodiē do in puluere et fecit suicos indice: ad demonstrādū q̄ cōdēnatio non debet sic fieri summarie: ꝫ cū bono p̄cessu: ⁊ q̄ bene iquirat an vez̄ est crimē de quo accusatur: ⁊ visis ⁊ examiatis bene testibus: ⁊ p̄m acta ⁊ p̄bata. Itez de p̄sonis testiū ⁊ de tēpore loco ⁊ die iuxta verbū dñi ad moysen dicētis. Quere sollicite ⁊ diligēter rei veritate perspecta: si inueneris certum esse qō dicitur ⁊ abominationē opere perpetratā statiz p̄cuties. Deuc. xiij. Et isti nō tenebāt modū istū. Ideo xp̄s i hoc ipsos rep̄hendit. Quinta responsio qz scribebat in terrā ad signādum q̄ sententia mortis nō debet dari sic summarie sed in scriptis ⁊ cū debito p̄rocessu. Et iō cōcordat sanctus Job di. Scribis em̄ cōtra me amaritudines ⁊ cōsumere me vis peccatis adolescētie mee. Job. xiij. quia in terra. Nā hieremias etiā vult illud reducere ad memoriā dicēs. Dñe oēs qui te derelinquūt ꝙfundētur recedētes a te in ṫra scribentur. Hiere. xvij. Sexta rñsio scribebat ergo in terra nō in celo. Nā ibi noia iustoz̄ scribūt. Et iō dr. Gaudete et exultate: qz noia vestra scripta sunt in celis. Lu. x. Sz pct̄ores scribunt in inferno ergo scripsit in terrā volēs eis reducere ad memoriā verbū hieremie. Dñe oēs q̄ te derelinquūt in terra scribent. Ratio: qz derelinq̄rūt venā aquaz̄ viuentiū dñm: qz sicut p̄ aqueductū aqua venit de fonte: sic per xp̄z per aqueductū venit aqua gratie dei. De illo fonte dr Eccli. j. Fōs sapiēcie verbū dei in excelsis. patet ergo rēsponsio prima que fuit solū facto. Sed moraliter videam⁹. Nam dicitur in euāgelio q̄ in aurora xp̄s venit in montē olioueti ⁊ predicauit populo. Sic faciamus nos quotidie duz sumus hic in ista vita. Nam venimus ad mōtē olioueti: hoc est ad missaz: qz mons est. Nā missa est altiꝰ opus cōtemplationis quod possit esse. et ideo p̄ byter tenet man⁹ eleuatas quasi ad montem volando. Et ideo dicit. Sursum corda. dicit populus iā. Habem⁹ ad dñm. Quare dicitur olioueti: eo quia ibi est multū oleum. Et ideo in missa abun-

dãtia christi magis in nos influit ⁊ abũdat ⁊ sicut xps ỏ mane ibat illuc: sic nos ⁊ totus populus. Et sicut nos ꝑmo dicimus missaz sic ipse dicebat missaz ⁊ post missaz predicabat. Et ideo iste est noster modus vt videtis quotidie: qñ plus valet vnus sermo post missam ꝙ tres ante missam. Et iõ apli tenuerũt istũ moduz. Hã ista est vita aplica. Et talẽ vitã tenebat virgo maria: ⁊ sancta maria magdalena cũ aliis sororibus: ⁊ istã teneat⁹. Iõ sanctus paulus dicit. An experimẽtum queritis eius qui i me loquit xps qui in vobis nõ infirmat: ⁊ potẽs est in vobis. ij. ad Cor. xiij. Ecce ergo ꝫ primã mortalitatẽ: qz habetis ꝙsolationẽ vos ⁊ ego tenendo ⁊ seruãdo modũ ⁊ vitã xpi. Secũda questio moralis est quare hec mulier debebat lapidari: et quid ista mulier significat. Et dico ꝙ ista mulier sigt aiam peccatricẽ humanã que dereliquit maritum suũ xpm ⁊ accessit ꝑ pctm ad aliũ nõ maritũ. ꝫ diabolũ: qz ꝙlibet aia in baptismo est despõsata xpo. Et iõ sicut si vnus rex cui multe mulieres magni gñis offerẽtur: ⁊ tñ ipse duceret filiam alicuius agricole pauperis: ⁊ illã desponsaret: magnum honorẽ ei faceret. Ita est in nobis qz rex celi ihesus xps est amator aie cuiuslibet christiani que est filia agricole: qz oẽs sumus filij ade qui erat agricola: et hoc ꝓpter pulchritudinẽ eius: qz si tu videres vnã aiam sine turpitudie ⁊ maculam pcti trãsires sic mille ãnis ꝙ nũq̃ velles comedere nec bibere. Et ideo dicit. Si ignoras te o pulcherrima iter mulieres egredere ⁊ abi postvestigia gregum tuoz: ⁊ pasce hedos tuos iuxta taberna cula pastoz. Cant. j. Et hãc aiaz cuiuslibet xpiani sibi xps despõsauit in baptismo. Osee. ij. ỏr. Spõsabo te mihi i iempiternũ: ⁊ spõsabo te mihi in iusticia ⁊ iudicio: ⁊ in mia ⁊ miserationibus. Et spõsabo te mihi i fide: ⁊ scies qz ego dns. Et dicit ter sponsabo: qz tria fiũt in baptismo. Catecizmus qui significat instructionẽ. Secũdo fit exorcism⁹. Tertio baptism⁹ qui sigt miaz: qz voluit despõsari anime Hã ỏr. Nusq̃ deus angelos apprehẽdit: iz semen abrae apprehendit. ad Heb. ij. Et iõ bñ debet esse fidelis talis aia. Sicut filia talis agricole multũ peccaret si esset infidelis suo marito accedẽdo hincinde per lupanaria: sic etiam qñ hõ peccat dimittit spõsum suũ ⁊ adulteratur cũ diabolo. ꝙbi gratia. Si tu te das pctõ supbie vadis ad ifernũ cũ vno diabolo qui vocatur leuiathan qui tentat de pctõ superdie ⁊ dimittis xpm qui est humilis et fuit. Item si tendit aia ad lupanar auaricie si est homo auarus faciẽdo vsuras: vadit cũ vno demone. ſ. mãmona qui tẽtat de peccato auaricie. Itẽ si de peccato luxurie: tũc vadit cũ vno demone qui vocatur asmodeus: qui tẽtat de peccato luxurie. Itẽ de inuidia: ⁊ vocatur iste beelzebub. Nã iste tentat de pctõ iuidie. Si per gulã ad beelphegor. Si per irã recedas a patientia ⁊ a xpo: vadis ad baalberith. Si per accidiã: vadis ad vnũ qui vocatur astaroth. Et ideo ỏr. Tu fornicata es cũ amatoribꝫ multis. Hiere. iij. Adultera ꝑm legẽ debebat lapidari. Quid ꝫ meretur talis homo nisi ꝑm legẽ vt lapidetur. Nã lapidatus multis vulneribus percutit. Ita punitur in oibus aia dãnata: qz angeli ⁊ oẽs sancti ⁊ elementa lapidãt eã dicẽtes. Dãnetur. Ideo ỏr. Sap. v. Accipiet armaturã zelus illi⁹ ⁊ armabit creaturã ad vltionẽ ĩimicoz. ⁊c. ⁊ pugnabit cũ illo orbis terrarũ ꝫ insensatos. Caueat ergo quilibet: sicut quelibet mulier cẽt ꝙfusa si dimitteret virũ suũ et ita est de aia. Et ecce ꝑmã partẽ que est realis xpi rñsio. Scõa rñsio fuit realis ⁊ vocalis coniũctim re ⁊ verbo. Hã cũ ỏr. Cũ ergo perseuerarẽt interrogantes: erexit se ⁊ dixit eis. Qui sine peccato est vestrũ: primus in illã lapidem mittat. Et iterum inclinãs se scribebat in terrã. Audiẽtes aũt hec vnus post aliũ exibãt incipiẽtes a senioribus ⁊ remãsit solus iesus ⁊ mulier in medio stans. Nota dicit ꝙ cũ xps staret sit inclinatus iudei non erãt contenti de ei⁹ responsione: ⁊ volebãt ꝙ verbo diceret vt possent eũ accusare: ⁊ ꝓsenerabant interrogantes: ⁊ tũc surrexit xps et dixit eis. Vos dicitis ꝙ ista mulier cõmisit adulteriũ: ⁊ in posterũ dicitis ꝙ debet lapidari: ⁊ vultis ꝙ dicaz quid mihi videt faciendũ. Respondẽrũt: ita. Tũc dixit iesus. Dico ꝫ ꝙ quis vestrũ q̃ est sine pctõ mittat ꝑmũ lapidẽ. Et itez inclinauit se ⁊ scripsit. Et qd scripsit? Respõsio. Opiniones sunt: sed melius videt dicendum ꝙ scripserit illud quod dixerat verbo. ſ. qui sine peccato est. Et ita habem⁹ nos inyna antiphona que hodie dicitur ad Benedictus. Inclinauit se iesus ⁊ scribebat in terrã qui sine peccato est vestrũ primus in illã lapidem mittat. Jn q̃ scriptura virtute diuia q̃libet eoz vidit clare omnia sua peccata q̃ vnq̃ fecerat: vt dicit glo. ordinaria: ⁊ ex verecũdia recedebant vn⁹ post aliũ timentes ne populus videret peccata eoz ⁊ lapidarẽt ibi. Iõ inclinato capite recedebãt: ⁊ xps remansit solus cũ muliere ⁊ ppl'o ⁊ cuz discipulis suis in medio stans. Ecce ergo responsionẽ iesu xpi factã re ⁊ verbo. Sz modo videam⁹ ꝫ moral'r quid significat ꝙ xpus bis se inclinauit: ⁊ in prima inclinatione nõ ostẽdit pctã iudeis: sed bene in scõa i clinatiõe. Querit ergo circa hoc quid significant iste due inclinatiões. Et respõdeo ꝙ iste due inclinationes significant duos aduẽtus. Et primus est qñ fuit incarnat⁹. Scõs est vel erit in die iudicij. ⁊ inter hos duos aduẽtus est magna differẽtia. In ꝑmo nõ reuelabat hoib⁹ nisi pctã notoria: ⁊ illa reprehẽdebat dicens. Ue vob scribe ⁊ pharisei hypocrite. mat. xxiij. Et de ista prima inclinatione ỏr in ps. xvij. Inclinauit celos ⁊ descẽdit: ⁊ caligo sub pedibus ei⁹. Et isti celi quos inclinauit signant duas altitudines celestes. Et prima fuit inclinando se de eternitate ad incarnationẽ assumendo tẽporalitatẽ: qz accepit initium vsq̃ ad termi nũ sue passionis. ſ. spaciũ. xxxiij. annoz. Item inclinauit suã infinitatẽ: qz in vno ventre vnius puelle fuit cõclusus: ⁊ hoc in die incarnationis qñ virgo maria dixit, Ecce ancilla dñi: fiat mihi ꝑm verbuz tuũ. Lu. j. Itẽ alia sua altitudo est ipassibilitas: quã inclinauit: nã hẽbat frigus: caloẽ: ⁊ sentiebat dolores ⁊ multa alia. Itẽ inclinauit habitationẽ celestẽ ad ifima. ſ. a ꝑsepe: ⁊ sic de multis aliis. et isto mõ inclinauit celos: ⁊ ideo ỏr. Et caligo sub pedibus eius. Caligo significat peccata hoim. Et ita sicut in prima inclinatione nulli iudeorum reuelauit sua pctã ita etiã nec in scõ aduentu. Sed in secũda inclinatiõe reuelauit eis peccata: ⁊ significat scõm aduẽtũ. ſ. diem iudicij: qz tũc non occultabit: sed manifestabit oia peccata. Ad modũ illius qui ponitur in scala ad portã ecclesie cũ charta in fronte: ⁊ quilibet potest legere crimina q̃ fecit. Sic tũc in iudicio vnus homo videbit bona ⁊ mala omniũ q̃ fecerunt: ⁊ hoc vt ab oib⁹ approbet sniaz iudicis ꝓmissionis vel punitionis: vt dicit doctor sanctus i quarto scripto. di. xliij. ar. v. q. ij. et iij. vide ibidẽ mlta pulchra de hoc: qz ni si homo sciat merita vl' demerita nõ põt approbare sniaz iudicis. Apoc. xx. Judicio sedit ⁊ libri aperti sunt ⁊ iudicati sũt mortui ex his q̃ scripta sunt in libris ꝑm opera eoz. Et tũc multi qui apparẽt boni apparebunt tunc mali. Dic de quolibet statu. Nã tũc qñ boni respicient malos dicẽt. Jlle videbat bon⁹ hõ ⁊ misericors: ⁊ secrete faciebat vsuras. Apparebat castus ⁊ honest⁹ ⁊ erat luxuriosus ⁊ inhonestus. Item faciebat tãta bona: et ista oia faciebat ꝑ hypocrisiz ⁊ vanã gloriã: ⁊ sic de aliis. Nã ibi apparebunt oia Unde. j. Cor. iiij. Ueniet dñs ⁊ illuminabit abscondita tenebrarũ: ⁊ manifestabit consilia cordium. Et de ista inclinatione loquit dauid. ps. cxliij. Dñe iclina celos tuos ⁊ descende: tange mõtes ⁊ fumigabunt. Fulgura corruscationẽ ⁊ dissipabis eos: emitte sagittas tuas ⁊ conturbabis eos ⁊c. dicit celos ⁊ hoc ꝓpter celestes q̃ omnes descẽdent in iudicio cum christo. Et dicit. tange mõtes. Quia in die iudicij non solum ciuitates: ville: castra: ⁊ domos: imo etiã montes vrenk. Et ideo minaz mõtes: qz sunt fortiores i hoc mũdo: ⁊ ita infumigabunt sicut stupa ꝓpe ignẽ ⁊c. ⁊ significant noticiam quã qs habebit de peccato alteri⁹. Emitte sagittas i. reprehẽsiones: ⁊ conturbabis eos: quia confundenk. Ecce ergo hic duos aduentus iesu xpi. Et si forte alicꝫ vellet dicere: etnõ erit aliquod remediũ ꝙ peccata sic non videank. Dico ꝙ sic. Et dabo tibi vnũ veluz qõ hz quatuor angulos: ⁊ si illud vis accipere: oia pctã tua erũt tecta ⁊ secreta: intãtũ ꝙ nullũ pctm apparebit in confusionem tuã. Et nominatur penitentia. Et primus angulus est vt habeat contritionẽ ⁊ dolorẽ de peccatis. Secundus vt habeat volũtatẽ nõ redeũdi. Tertius est confessio: vt qõ magis turpe est peccatũ melius dicak. Quart⁹ est vt teneat pniam ꝓfessoris. Et qui istud velũ habebũt coz pctã nõ apparebũt nec videbũt in verecũdia illa die. Probat in ps. Bea

tt quoꝝ remisse sunt iniquitates:ꝛ quoꝝ tecta sunt peccata. Remisse.ſ.in cõfessione ꝛ erunt tecta: ꝛ ſi iſtud velũ hic in iſto mũdo nõ habetis in alio seculo nõ habebitis remissionẽ. ecce ergo hic respõsiõez ꝺbalẽ ꝛ realẽ. Tertia rñsio fuit vocalis tm:cũ ꝺr in euãgelio. erigẽs aũt se iesus dixit mulieri. Mulier vbi sunt q̃ te accusabãt. Nemo te condẽnauit. Que dixit. Nemo dñe. Dixit ei iesus. Nec ego te cõdẽnabo. Uade ꝛ amplꝰ noli peccare. cuꝫ illi ergo fuissent remansit mulier sola cora iesu xpo.ſ.de accusantibus. Naꝫ bene populus erat ibi:ꝛ tũc xps dixit. Mulier vbi sunt qui te accusabãt:ꝛ tũc dixit. nec ego te ꝺdẽnabo:ſz amplius noli peccare ãſi vellet dicere. tu fuisti decepta ꝓ diabolũ ꝛ ꝓpriã fragilitatẽ:iã ego remitto tibi pctm̃ noli peccare amplius:ista mulier vtvidetis fuit primo in periculo mortis ꝛ fuit liberata ꝓ xpꝫ. Scõo erat in periculo mariti ꝛ timebat ne forte occideretur ab eo:ꝛ possumꝰ pie credere ꝙ iesus xps dixit sibi ꝙ ipse poneret in corde viri ipsius ne faceret sibi dãnũ aut malum aliqõ. Tertio timebat devicinis ne diffamarẽt eã :ꝛ qꝛ xps hoc mõ soluit in ꝑsentia populi etiã ab hoc eã liberauit. et ecce respõsionẽ verbo tm̃. Moraliter queritur hic cũ xps absoluit istã ꝛ nõ dixerit nisi vade ꝛ amplꝰ noli peccare: ꝛ nõ dedit sibi penitẽtiã:ãre hoc fecit. Nam posset dicere aliqs ꝙ cõfessores polt absolutionẽ nõ debẽt dare penitẽtiã. Respõsio: cõfessores dãt duplicẽ penitẽtiã. ꝓma est ꝯ pctã ꝑterita tanq̃ medicinã curatiua:vt li pctõꝝ peccauit per ſupbiaꝫ. dant sibi in pniam humilem oratiõnẽ. Si peruaricã. dant sibi restitutionem: ꝛ sic de aliꝭ. Alia est penitentia ꝓ pctis futuris tanq̃ medicina ꝑseruatiua dicendo peccatoꝝ:si velit abstinere a peccatis:ꝛ si sic absoluendus est pctõꝝ:ꝛ hãc penitẽtiam dedit xps mulieri di. Uade ꝛ iã amp.no. pec. Sed ãre nõ dedit ei primam penitẽtiã pro pctõ ꝑterito tanq̃ curatiuã. Respõsio:ꝓpter duo. Primo ꝓpter vsem potentiaꝫ qꝛ potẽtia iesu est magna nec cõparanꝫ illi cõfessores etiã pape. Nam papa põt absoluere a pena ꝛ culpa ꝛ sine penitẽtia:ſz alij non possunt. ꝛ si hoc põt facere papa qui ẽ mortalis: quãto plus ergo papa iesus. Scõa ẽ ex clara christi scientia qui vidit confusionẽ factam mulieri tam magnã ꝛ in tali loco quaꝫ sumpsit patiẽter cũ magna contritione. ideo iesus xps noluit sibi dare aliã penitẽtiã. Sed nos non habemꝰ istã sciẽtiã nec potẽtiã. Ideo datur nobis alia pnia. ꝛ ideo confessor ꝺz dicere. Facite ergo fructꝰ dignos pnie:ꝛ ne ceperitis dicere ꝑem habemꝰ abrahã:qꝛ potẽs est deus de lapidibus istis suscitare filios abrae. Jã em̃ securis ad radicẽ arboris posita ẽ ꝛc. Lu. iij.ꝛ dico ꝙ fructꝰ penitentie est in triplici gradu. Nã quidã sunt ꝓcepti a lege:ꝛ in his talibꝰ non est medium: qꝛ in ablatis tenẽt quis restituere:ꝛ in hoc ꝓfessor non põt dispẽsare vt in factis. est aũt furtũ vt dicit sanctus Tho.ij.ij.q.lxvj.arti. iij. vsurpatio bonoꝝ alterius vel contractatio ꝑtra voluntatẽ dñi ꝛ ideo nõ solũ accipe est furtũ:sed etiã contractare. ꝛ iõ quia primũ accepisti furtũ fecisti: ꝛ quia secũdo ꝓtractas iterum furtũ cõmittis. Restitue ergo rem furatã ꝛ tunc remittetur tibi peccatũ. Nã nõ dimittit pctm̃ nisi restituat ablatũ. de regu.in.lib.vj.ꝛ si forte nõ habeas vñ restituas sufficit tibi ꝙ habeas voluntatẽ restituẽdi:ſz in habente est pctm̃ mortale. Uendas itaqꝫ de bonis tuis etiã si habes dimittere de hoc tuo al's si haberes totã mũdi cõtritionẽ ꝛ non restitueres: veniã non haberes nisi dominus rẽ tibi prolongaret vel remitteret ad tui petitionẽ vel reuelationem ꝛ si non fuerit reuelatũ. vadat confessor ad illũ petẽdum. Dico ꝙ iste fructus pnie iam est ꝓceptus a lege: nec papa põt in hoc dispẽsare. Alius est fructꝰ per ecclesiã ordinatus.ſ. ꝙ quis annuatim semel cõfiteat in quadragesima. Si autẽ non confitearis peccas. ꝛ ideo si displiceat tibi peccasse et ꝓponis confiteri suo tẽpore.ſ.quadragesime extra peccatũ es:ꝛ lucraris indulgẽtias: ꝛ est ſrilus curie ꝙ q̃uis nõ sis cõfessus:si intra decẽ dies cõfitearis lucraris indulgẽtias. ꝛ ideo est consiliũ ꝛ bonũ vt ꝓfitearis frequẽter:licet non tenearis nisi in quadragesima. Tertius fructus est qui dat confessor:ꝛ iste est arbitrarius quo ad qualitatẽ qꝛ potest eẽ vel ieiuniũ vel oratio vt aliquid huiusmodi. Facite ergo fructus dignos penitentie. ꝛ vade iam amplius noli peccare qõ fuit thema.

¶ Dñica. iiij. in quadragesima. Ser.ſ.

Olligite que superauerũt fragmta. Jo. vj.ꝛ officialr i euãgelio hodierno. Uñ hoc sctm̃ euãgeliũ hodiernũ de q̃ ꝓdicatꝰ sum facit mentionẽ cuiusdã solẽnis ꝙuiuꝫ qõ in deserto fecit papa iesus xps. ꝛ ꝺr magnuꝫ respectu faciẽtis.ſ.xpi. Scõo respectu iuitatoꝝ:qꝛ apostoli ꝛ multi alij. Tertio respectu eius de quo comederũt. Quarto respectu multitudinis. Nos tm̃ non fuimus digni esse in illo cõuiuio vt comederemus de illis magnis panibꝰ ꝛ integris qꝛ ꝛz diu sit ꝙ illud ꝙuiuũ est celebratũ: tm̃ adhuc remanẽt fragmẽta in hystoria euãgelij ergo dicit xps. Colligite ꝛc. Jta ꝺcũt magni ꝺñi seruitoꝛibꝰ post prãdiũ. ꝛ hoc dicit thema. Colligite que ꝛc. Nã postq̃ nõ fuistis in prãdio illo perquiratis mensam. ꝛ ista mẽsa est hystoria euãgelij siue euãgelicalis. Colligamꝰ ergoꝛ incipiamus ab vno capite mẽse ad aliud ꝛ reperiemus ser fragmenta.

Primũ est obseruantia penitentialis.
Secundũ est prudentia intellectualis.
Tertiũ est ordinatio regularis.
Quartũ est ꝙfidentia diuinalis.
Quintum est misericordia liberalis.
Sextum est beniuolentia virtualis.

¶ Primo ergo tãgit obseruãtia pnialis ſz facere penitentiã ꝓ peccatis in capite mẽse.i. hystorie euãgelij. ibi cuꝫ ꝺr. Abiit iesus trãs mare galilee qõ ẽ tyberiadis ꝛ sequebaꝝ eũ multitudo magna:qꝛ videbant signa que faciebat sup his q̃ infirmabant. Subiit ergo in mõtẽ iesus ꝛ sedebat ibi cũ discipulis suis:erat aũt primũ pascha dies festus iudeoꝝ. Uideamus vtꝫ repiemꝰ aliqõ fructũ panis bonum. Nã dicit ꝙ tpe quo iesus ꝓdicabat in terra, pmissionis:iuit de ciuitate in ciuitatẽ:de villa in villã ꝛ ꝓ castra ꝛ loca:ꝛ etiã interdũ ꝓ mare:ꝛ plurima turba sequebaꝫ eum. ꝛ hoc pluribus rõnibus.ꝛ prima rõ est ꝓpter charitatem spũalem: ꝛ hec est melioꝛ. Scõa ꝓpter deuotionez ieiu xpi ꝛ verboꝝ eius:ꝛ nõ est mirũ. Nã illa verba exibant de ore dei incarnati cũ magno sapore in corda hoim. Alij sequebantur cum ꝓpter necessitatem corporalem: vt infirmi: qꝛ curabat eos ꝺbo ꝛ tactu sicut sibi placebat. ꝛ istã tertiã rõnez tenet textus ibi: sequebaꝫ eũ ꝛc. Alij sequebanꝫ eũ ꝓpter curiositatẽ mũdanam solũ: vt viderẽt miracula q̃ faciebat. Alij ꝓpter malignitatẽ diabolicã vt pharisei: vt si aliqõ verbũ posset in eo reprehendi. ꝛ ideo sequebaꝫ eum multitudo magna. ꝛ dicit textus ꝙ erãt quinq̃ milia. Uerꝫ dicit sanctꝰ Mattheus masculi:ꝛ sic nõ cõprehendebanꝫ mulieres neq̃ minores ꝛ pueri:ꝛ ideo poterãt esse.x.vel.xx. milia ꝛ de his facit mentionẽ sanctũ euangeliũ qui erãt.xx.annoꝝ.ꝛ vltra. qꝛ illi solũ numerabanꝫ:ꝛ sic numerabanꝫ in veteri testõ ꝑm qõ habeꝫ Numc.j.ij.ꝛ.iij.c. Et iesus xps sedit in monte. Sedvideamus vtꝫ reperiemꝰ aliqõ fructũ ꝓ nobis:ꝛ certe sic. Nã si discoopiamus mappas mẽse reperiemus obseruantiã penitentialem seu penitentiã:qm̃ dicit euãgelium ꝙ iesus xps transiuit mare:ꝛ polt quieuit in monte. Nã mare significat penitentiaꝫ: qꝛ ꝺr mare ab amaritudine quasi amaꝫ. Et hoc est penitẽtia:cuius opa sunt ꝺa amara. Et primũ in penitentia est ꝓtio. Et illa est amara: patꝫ qꝛ nihil aliud est ꝙ ꝺolor de peccatis ꝑteritis. Scõm in penitẽtia est ꝓpositũ habere amplius nõ peccãdi:ꝛ hoc est amaꝫ:qꝛ est ꝯ tuaꝫ malã ꝙsuetudinẽ. Tertiũ est ꝙfessor q̃ est amara. Nã amarũ est tibi ꝙ cõfessio q̃ te habebat ꝓ bono videat ꝛ cognoscat tuã verecũdiã ꝛ infamiã. Quartũ est afflictio sicut est ieiunare: cilicium portare ꝺberare se cũ disciplinis:ꝛ silia:ꝛ nõ dormire in lecto. Nã ꝺa ista sunt amara. Jtẽ in oratiõe. Nã sicut ille q̃ est i tormẽtis ꝺz manus eleuatas: lapis attrahit corpꝰ ꝺsus terrã: ita in oratiõe. Nã corpus est lapis vt habeꝫ Sap.ix. Corpꝰ eim̃ qõ corrũpit aggrauat aiaꝫ:ꝛ terrena inhabitatio deprimit sensuꝫ mlta cogitatẽ ꝛc. Jtẽ dare elemosynã durũ ꝛ amarũ est dãdo pauperibus ꝛ restõnem facere de malis ablatis: parcere inimicis remittẽdo iniurias amarũ est. Sed cõicare qõ est vltimum dulce est:ſz ꝓpter memoriã passionis xpi vt amarũ. Ideo dixit deꝰ:cũ esset agnus comedẽdus:q̃ comederẽt eũ cũ lactucis agrestibus. Exodi.xij. Concordat sctũs Paulus dicens. Quotiescunq̃ manducabitis panem hũc ꝛ caliꝛ bibetis: mor-

tem domini annunciabitis ⁊c.j. Cor.xi. Mare ergo significat penitētiā. Et dicit Esa.in cantico. dñe si sic viuiūtur ⁊ in talibus vita spūs mei corripies me ⁊ viuificabis me:ecce in pace amaritudo mea amarissima ⁊c. Esa.xxxviij. Amara est q̄ ad cor.s.quo ad contritionem:amarior q̄ ad os.s. per ꝓfessionem:amarissima quo ad corp⁹s.. quo ad satisfactionē faciendā Ecce ergo mare. Sed illi q̄ trāseūt ꝑmare cū xp̄o obtinēt ascēdere ad montē. idest ad celū:⁊ aliter nō possumus ascendere nisi per penitentiā. Uideatis ergo fructū penitētie. Et ideo Dauid in ps. Dñi est terra:ibi. Quis ascēdet in montē dñi: aut q̄s stabit in loco sancto eius. Rñdet. Innocens manibus ⁊ mundo corde ⁊c. Istud ipse dauid q̄rebat a suis doctoribus ⁊ rabinis:sed rñdere nesciebant sed spūssanctus rñdit di. Innocēs. Et ōr aliquis innocens trib⁹ modis. Primus modus est per elemosynā. Scōs p restitutionē acceptor. Tertius p petitionē venie. Et isti qui sic faciūt sunt innocentes manib⁹ ⁊ mūdo corde. Et ēt ꝑpter alias tres cās dicunt innocētes. Prima est ꝑpter ꝓtritionē. Scōa est p satisfactionez. Tertia est p remissionē. Ecce hoc est primū fragmentū.s.penitētialis observantia. Et de ista locutus fuit dñs iesus xp̄s dicēs. Penitētiam agite: appropinquabit enī regnū celor. Matth.iij. Et istud frustū reseruetis:qui aliāviā nō habetis ad montē ascendēdi. Uenio ad scōz partem in qua reperit secundū frustū.s. prudentia intellectualis. Et hoc cū dicit. Cū subleuasset oculos iesus ⁊ vidisset:quia multitudo maxima venit ad euz:dixit ad philippū. Unde ememus panes vt manducēt hi. Hoc aūt dicebat tētās eū. Ipse enī sciebat quid esset facturus. Rñdit ei philippus. Ducentor denariorū panes nō sufficiunt eis vt vnusquisq̄ modicum q̄d accipiat. Cum xp̄s ergo sedisset subleuans oculos:qz iā tenebat eos ihesus terrā. Et dicit circa hoc gl. q̄ tenere oculos sic humiles est signū sapiētie: ⁊ nō habebat illos volātes: mīs sue sumēdo exēplum. De qua scriptura Cant.iiij. loquitur di. Quā pulchra es amica mea: q̄ pulchra es:oculi tui colūbar absq̄ eo q̄ intrinsecus latet. Et ōr bis pulchra:qz nūq̄ vana cogitauit:nec ēt i corde peccauit ⁊ i hoc simpliciter erat laudabilis: qz habebat oculos colūbe q̄ semp hz eos depssos. Nā alie aues multe hnt oculos ad rapinā inclinatos.⁊ isti sunt q respiciunt hinc⁊ inde⁊ ad fenestras.⁊ hoc est signū rapine.tenete ergo oculos colūbe. Et de hoc spūssanctus laudat virginem mariā dicens absq̄ eo q̄ intus latet.i.humilitate. Et subleuauit oculos iesus ⁊ vidit maximā multitudinē. Et ꝑmo dixit magnā.sdeo qz quinqz milia:sed numerādo a.xx.ānis ⁊ supra est maxima:⁊ dixit philippo. Unde ememus panes ⁊c. Quare g̃ plus q̄siuit a philippo q̄z ab altero. Dicit circa hoc doctores q̄ ideo: qz ille iter alios apl̄os erat simplicior:vt bñ patuit in eius rñsione grossa:qz dixit. Ducento rū.⁊c.q.d.nō est remedium qz si dixisset. Dñe vos qui creastis sydera ⁊ vniuersa: vos potestis adhibere remediū:tūc fuisset subtilis. Et circa hoc est aliud frustū panis q̄ ōr prudētia intellectualis. Nā iesus xp̄s qui est eterna sapientia q̄siuit ꝑsiliū a philippo:cū tñ ipse esset simplex ⁊ habes vt p locū a maiori arguerem⁹ qz si xp̄s petebat ꝑsiliū ab hebete quo non indigebat q̄ nec nos vereamur ꝑsiliū petere p veritate inquirenda:etiā a simplicibus. Nā al's supbia esset ex qua multa sequunt dāna. Exemplū. Nā quot male fnie in mūdo danť ꝑpter verecundiā: qz non petūt ꝑsiliū ab antiquioribus. Item etiā multi sunt aduocati qui q̄n incipiūt aliquā questionē:ꝑmo debēt videre vtr̄ est iusta an nō:⁊ querere sup hoc ꝑsiliuz: sed nō curāt sed faciunt q̄ postea in fine post multa dāna ꝓueniūt partes cōpromittendo ⁊ cōponūt se:exigētes tñ semp pecunias ab eis vsq̄ ad illud tp̄s:⁊ magnū tñ de hoc habent peccatum. Ita ēst in notarijs qui ꝑpter verba impertinentia instrumenti faciūt cām pdere.⁊ hoc multoties fit ꝑpter nō petere ꝑsilium:⁊ tenēt̄ de dāno dato. Itē multi sunt religiosi qui habēt p̄dicare ⁊ exercites de studio philosophie incipiūt theologiā: ⁊ ꝑpter verecundiā nō sunt ausi petere ꝑsilium: ⁊ dicūt multos errores ⁊ inconuenientia in sermonibus suis:⁊ verba impropria et scādalosa. Semel quidā religiosus erat predicaturus de trinitate:⁊ voluit predicare p questiones:⁊ formauit primo argumenta contraria veritati in prima parte

sermonis bene triginta rationes. Alij videntes et audiētes q̄ ꝑma pars fuerat ita magna recedebant ꝑpter fatigationē:et ipsi remanebāt in illo errore:⁊ hoc sibi cōtingebat ꝑpter nō petere cōsiliuz. Itez multoties in ꝓfessoribus q̄ in multis sacramentis errant ꝑpter non petere consilium:⁊ nesciunt quō debēt absolure de excōicatiōe minori:⁊ quō de maiori. Similiter contingit in medico non intelligente bene radicē infirmitatis:⁊ homines sic pereunt qz non petūt cōsilium ꝑpter verecundiā:⁊ ponit magnum pondus āie sue:multa ēm eueniunt ꝓpter nō petere consiliū. Ideo iesus xp̄s ab hebetiori volu it petere cōsiliū iuxta dictuz Interroga patrē tuū ⁊ annunciabit tibi maiores tuos ⁊ dicēt tibi. Deuter.xxxij. Interrogādi nō solū maiores:imo etiaz minores. Unde semel contigit vt quidaz magister magnus in theologia nō poterat intelligere vnū punctū sacre scripture:⁊ ꝑpter hoc ieiunabat ⁊ orabat:⁊ nō potuit optatū habere itellectū dubij q̄ us q̄z humiliauit se:⁊ vellet ire ad alium cā informatiōis:tunc enim angelus apparuit sibi ⁊ eum plene de dubio instruxit. Ideo sanctus Job dicit circa hoc. Interroga iumenta ⁊ docebunt te:⁊ volatilia celi ⁊ indicabunt tibi. Loquere terre ⁊ respondebit tibi:⁊ narrabūt pisces maris. Job.xij. Et hic nominat quatuor conditiones personarū dicens iumenta. Iste sunt persone actiue. Aues vo sunt ꝓsone contemplatiue. Tertia ꝯo conditio sunt agricole. Pisces omnes christiani qui de aquis baptismi sunt educti. Et ideo quā docūq̄ reuelas dicta tua ꝑpter humilitatē alicui homini:tūc deus te illuminabit:⁊ scies illud de quo dubitabas. Ecce hic ergo scōz frustuz.s.prudentia intellectualis Sequit tertiū frustū in quo stat ordinatio regularis. vt.s. quilibz seruet regulā ⁊ ordinē viuēdi. Et hoc ostendit in tertia ꝑte euangelij:cū ōr. Dicit eiu⁹ ex discipulis eius andreas frater symonis petri. Est puer vn⁹ hic q̄ hz q̄nqz panes ordeaceos ⁊ duos pisces:sed hec q̄d sunt inter tantos. Dicit ergo iesus: facite homes discūbere. Erat aūt fenū multū in loco. Discubuerunt ergo viri numero q̄si q̄nqz milia. Uide cū philipp⁹ respondisset. Andreas dixit. Hic in societate est puer q̄ hz q̄nqz panes ordeaceos ⁊ duos pisces. Sz q̄d hoc erit inter tātos. q.d. dimittamus ꝑ nobis. Sz iesus xp̄s vocauit vt oēs discūberēt ⁊ fuerūt bñ. v. milia q̄ sederūt. Et hoc declarat ꝛctūs Marc⁹ vj.c. qui dicit q̄ sederūt p cētenos ⁊ q̄nq̄genos. s. qz ad vnā partē homes maiores et ad aliā ptē minores:⁊ fuerūt ordinati p cētenos in lōgū.⁊ sedebāt sup fenū vt possent trāsire mō sulcor⁹ ⁊ p trāsuersuz erant quinquaginta:⁊ ita de mulierib⁹ ⁊ minorib⁹:et isto mō fuerūt ordinati iuxta illud. Que a deo sunt ordinata sunt. Ita qz q̄ resistit ptāti:dei ordinationi resistit. Qui aūt resistūt ipsi sibi dānationē acq̄rūt. ad Ro.xiij. Sed q̄rit quare iesus noluit vt comederēt donec fuerūt ordinati: cū tñ in ordinatione multā morā fecerūt Rñsio q̄ hoc est frustū absc̄suz ifra mappas:⁊ est ordinatio regularis:qz si volumus q̄ deus ꝑuideat cōitati:opz q̄ sit ordinata. Et ita de oi mōasterio religiosorū de oi capl'o ⁊ collegio:etiā q̄libz in domo sua sit bñ ordiat⁹. Exēplū si rectores alicui⁹ vniuersitatis tpe siccitatis volūt q̄ deus det eis pluuiaz suo loco ⁊ tpe ordinēt ciuitatē locuz vel villā:vt nō stent leprosi cū alijs sanis nec meretrices stēt cū bonis mulierib⁹:nec iudei cum xp̄ianis. Itē q̄ nemo audeat dieb⁹ dñicz ⁊ festis laborare. Et sic posťq̄ hoc est ordinatū tūc de⁹ ꝑuidebit illis. Item q̄ est rō quare plures q̄etus religiosoz motiuntur ⁊ pereūt fame:qz iter eos nō est ordinatio que cōsistit in paupertate:castitate:obediētia:⁊in alijs cerimonijs. Ita dicamus de capellanis:qz in ordine suo dicere deberēt matutinas ⁊ alias horas canonicas:⁊ deuote orare. Nā quilibz scit suū ordinē. Nō q̄ semel oret in aurora:⁊ sel' genib⁹ flexis:⁊ semel nō:hz accipiēdo horas per ordinem: non accipiendo interualluz nec induendo se. Nam benedictus est ergo qui vitam hz ordinatā in xta verbū. Omnia honeste ⁊ ꝑm ordinē fiant in vobis. j. Cor.xiij. Benedict⁹ est ergo xp̄ianus:religiosus:ꝓfessꝰ ter: vel alius qui totū tp̄s tenet ordinatū:⁊ istis ꝑuidet deus. Et habetz frustū bonū q̄ est ordinatio regularis. Quartū frustuz est cōfidentia diuinalis:scz in oibus necessitatibus⁊ periculis confidere de deo quia hz amici ⁊ parentes deficiant in pe

cunia:tñ deus non deficit in necessarijs. Et hoc frustum inuenitur in mensa.i.in euāgelio ibi. Accepit ergo iesus panes ⁊ cū gratias egisset:distribuit discūbētib⁹: ſlr ⁊ ex piscibus quātū volebāt. Nā qñ iesus xp̄s homines vidit ordinatos accepit panes ⁊ pisces:⁊ tenendo in manib⁹: et oculis ad celū elenat;:tūc benedixit et dedit discipulis:⁊ discipuli dederūt omnib⁹ intātū q̄ oēs saturati fuerūt:et sēp victus multiplicabantur. Et hoc fuit factū tribus modis. Primo inter man⁹ xp̄i frangentis. Scōo modo crescēbat in gremijs apl̄oz ministrātiū. Tertio inter dētes comedētium. Ecce ergo qnō multipliciati sunt ⁊ saturati fuerūt. De quo sapore dico vobis q̄ null⁹ panis fuit ita suauis ⁊ sapidus. Qñ regula est in theologia. q̄ q̄quid iesus faciebat miraculose ꝓualebat:eo qō fiebat p̄ naturā. Ita cuz restituebat visum vel dando sanitatez ⁊ quando fecit de aqua vinū in nuptijs architriclini:⁊ forte quereret aliqs an aliquid biberūt. Nā certum est q̄ itinerantes ⁊ fessi si multū comedūt ⁊ nō bibunt magna est passio ⁊ pena. Sed euāgeliuz nullā facit mētionē de potione. habem⁹ tamen dicere ne prandiū videatur imꝑfectū:q̄ dei ꝓfecta sunt opa. Deuſ. xxxij. q̄ biberunt:et q̄ illi panes et pisces fuerunt simul cibus ⁊ potus. Nā nō legitur q̄ esset ibi vinū neq̄ fons. Nec videt rō q̄ habuissent ire ad fontē: q̄ tunc eēt ibi inordinatio. Quod autē panes ⁊ pisces erant simul cib⁹ ⁊ potus:trahitur ex duobus passibus biblie. ſ. Exo. xvij. ⁊ Nūeri xx. vbi dr̄ q̄ filij israel habebant in deserto quid comederēt sed nō quid biberēt quare ipsi murmurabāt contra moysen Qui ozauit deū et de⁹ dixit sibi q̄ cū baculo percuteret saxum seu rupem ⁊ fecit et exiuit flumē aq̄ viue. Ista petrat erat christus. ſ. ad Coꝛ. x. ⁊ significauit q̄ petra id est xp̄s daret eis ad bibēdū. Sic ēt de illo pane ⁊ pisce exibat liquor q̄ refocillabat comedentes. Naz si de petra i q̄ nullus liquoꝛ erat exibat aqua : quanto ergo plus de pane. Et hoc fuit figura cōmunicandi ⁊ tñ dicūt laici. Nos clerici decipitis nos:q̄ datis nobis dūtaxat corp⁹ xp̄i:sed nō datis nobis de sanguine. Sz nō est vez imo dam⁹ vobis ō sanguie:q̄ in hostia ꝓsecrata est ibi totū corpus ex viverboꝛ:⁊ totus sanguis ex cōcomitantia reali. Unde antiquitus dabatur etiā de sanguine. Et q̄ ex quo seqbañ multa pericula. Nā multi rustici cū magnis barbis cōmunicātes faciebant q̄ aliq̄d in barba remanebat:⁊ per cōsequēs plura alia pericula. Ideo fuit mutatū. Nā in corpoꝛe est sanguis. iō ꝺr̄ Joā. vj. Qui māducat meā carnē ⁊ bibit meū sanguinē ꝛc. accipiēdo ⁊ pro etiā. Nā viua caro est ⁊ corpus viuū. ⁊ iō non sine sanguine Et hoc frustū est ꝓfidentia diuina. Sed tunc apostoli quasi desperabāt eo q̄ nō poterant hominib⁹ prouidere. Sed xp̄s voluit aliter prouidere. ſ. modo inusitato ad dādū intelligendū q̄ in nullo casu siccitatis nec in alio modo desperemus de deo:sed q̄ habeamus bonā confidentiā ⁊ nō teneam⁹ moduz aliozū rusticoꝛ q̄ dicūt si nō pluit nō habebimus isto anno blada. Sed illi nō habēt bonā intentionē nec cōfidētiā de deo. Nā deus pōt dare nō solū frumēta in cāpis immo etiā in hoꝛreis. Idē ꝺ vino. Idem de alijs. Et sic interdū nō cōcedit propter diffidētiā nostrā. Et circa istā materiā audiatis parabolā. Nam semel contigit q̄ in ciuitate valentie blada erant duabus palmis super terrā:⁊ venit siccitas nimia ⁊ crudelis:⁊ nō crescebant ⁊ fiebant incessanter processiones cum multis letanijs:⁊ nūq̄ pluit. Et tempore messium gentes collegerūt blada ita parua:⁊ nunq̄ tātū frumentū habuerūt Nā spice erant melius granate q̄ vnq̄ prius. licet habuerūt paꝛū de palea. ⁊ iō li nos sequeremur xp̄m vt ille ꝓuideret nobis sicut ⁊ illis. Petatis ergo pluuiā vt sibi placet:quia aliter potest prouidere absq̄ pluuia. prouidet semp animalibus. ⁊ placeret deo q̄ nos diceremus de eo sicut dicit filius paruulus de patre suo. Nā si interrogas puez Quid comedes hodie. Dicet ipse. Pater meus habet curam. Et si dicis sibi. Post istā vestem quis dabit tibi aliā. Respondet. Pater meus ꝓuidebit. Istuz moduz vellet deus habere de nobis:q̄ haberemus de eo talē cōfidētiā:sicut filius habet de patre naturali. Sz nos minus cōfidimus de deo q̄ deyno iudeo vel sarraceno:q̄ si tu habes aliquod instrumētū manu alicuius notarij scriptū in quo cōtineat q̄ talis iudeus sit tibi obligatus i

viginti vel triginta florenis: et dicit tibi. Unde habebitis frumētū isto anno:Rñdetis. Ecce talis est mihi obligat⁹: de illo emo:⁊ nō confidis de deo:iniuriam facis ei:q̄ chartam fecit tibi deus per notarium fidedignū sanctū Lucam cum ꝺr̄. Primū querite regnū dei et iustitiā eius et hec omnia adijcientur vobis. Et nolite solliciti esse ꝛc. Matt. vj. Cōfidatis ergo de deo sicut de ꝑre: et queratis honorem suū ⁊ iustitiā. i. pnām ⁊ cōfidentiam Ecce ergo frustū panis. ſ. diuinalis confidentia. Et iō voluit mō insolito xp̄s ꝓuidere. Quintū frustū est liberalis misericordia erga pauperes largiter se habere et hoc tangit cum dicitur. Ut autē impleti sunt vsq̄ ibi: manducauerūt. Nam videns iesus q̄ iā comedebāt:dixit apostolis q̄ quererent vasa aliqua cū quib⁹ colligerent fragmenta:dans diuitib⁹ exemplum q̄ nullū panis frustū ponat in armario:sed detur pauperib⁹: et non dent canibus nec gallinis: nec alijs animalibus. Et apostoli sic mꝰrendo inuenerūt duodecim cophinos:et quilibet ex apostolis habuit vnū ⁊ collegerunt panes:⁊ alij de comedentib⁹ absconderunt panē: et hoc propter bonū saporem viatici ⁊ volebant deponere:sed apostoli querebant ⁊ petebant cum magna diligentia. Deinde dico vobis q̄ si ego fuissem in illo cōuiuio q̄ penes me retinuissem etiam vnū frustum:⁊ collegerūt duodecim cophinos:⁊ in hoc demonstrat misericordia iesu xp̄i liberalis. ⁊ ideo dicit Lu. xj. Uerūtamen qō superet date elemosynā: ⁊ ecce oia mūda sunt vobis. Semel iesus xp̄s fuit inuitatus in domo cuiusdā diuitis:et ipse diues amore xp̄i inuitauit alios diuites et xp̄s dixit illis. Date qō superet:et oia munda sunt vobis. Nā tāte virtutis est elemosyna q̄ mūdat peccata. Et dixit qō superet:⁊ nō dixit qō necesse est. Sz quero q̄d significāt quinq̄ panes. Rñdet beda q̄ quinq̄ panes significant quinq̄ libros moysi. ſ. in quib⁹ erat tota ꝓuisio in deoꝛ sicut in quinq̄ panib⁹ illius turbe: et dicūt ordeacei. Nā ordeū extra ē aspꝛū: intus est albū ⁊ dulce. ita erat in illis. Et ideo dicit iesus xp̄s. Scrutamini scripturas in quibus vos putatis vitā eternam habere:et ille sunt que testimoniuz perhibent de me. Joā. v. Queratis ergo bene:et non solū corticem: quia asper est sed etiam ad farinam. i. medullā intrate. Et isti duo pisces significāt duo. ſ. doctrinam prophetarum et psalmoꝝ. ⁊ ideo christus dicit. Quoniā necesse est impleri omnia que scripta sunt in lege Moysi et prophetis ⁊ psalmis de me. Lu. vl. Et isti panes et pisces erant integri quousq̄ venit christus: q̄ fregit et dedit apl̄is qñ aperuit illis sensum vt intelligerent scripturas. Lu. vl. Supersunt duodecim cophini ꝓ nobis:quia articuli fidei. xij. Et quilibet apostolus sumpsit suū cophinū Nam quilibet fecit vnū articulū in symbolo. Prim⁹ articulus Credo in deū patrem oipotentem creatoꝛē celi ⁊ terre ꝛc. Sed ibi quādo dicit sanctoꝛ cōionem:intelligatis. i. sacramentoꝝ:et isti articuli non pereunt simplr: dicunt tñ perire qñ xp̄ianus habet bene i corde sed nō in oꝛe quia tunc modico ad modicū peribunt. Et si vultis hoc meli⁹ videre: ponā vnaz cādelā accēsam in aliqua lucerna in qua non sit aliq̄ ꝺ spiramen:clarum est q̄ modico ad modicū extinguet. ita est de fide Nam cor hominis est lucerna:⁊ fides est candela:quia in ꝑs. ꝺr̄. Illuminas lucernam meam dñe ꝛc. et qñ venis ad demōstrationē et titubationē:incidis in heresim. Quid est ergo faciendū:Dico vobis q̄ in quolibet mane cū es indutus et caligatus flexis genib⁹ dicas semel Credo in deū:⁊ idē de sero anteq̄s sis i lecto ⁊ cū ꝓtestatione dicēdo: tūc respirat candela et lumen conseruat. Et cū venerit proditoꝛ ille antixp̄s:tūc stabis firmus: ⁊ ante pmitteres te frustari anteq̄s sibi consentires. Ista ergo mia liberalis est necessaria alijs et nobis qñ aie sue debet quilibet misereri:et hoc est quintū frustū. ſ. misericordia liberalis. Sextum frustum est beniuolentia virtualis cum dicit ibi. Illi ergo hoies cū vidissent q̄ fecerat signū iesus dicebant. Quia hic est vere ꝓpheta q̄ venturus est in mundū. ſ. facere gratias:recognoscēdo bñficia. Ita semp post comestionē ꝛc. ⁊ ante prandium debetis gras agere deo. Et iō ipse ante accipiēs panes bñdixit. Nā xp̄s ante introitū mē se semp faciebat ꝓsum ex psalmista. Oculi oim in te sperāt dñe:⁊ tu das escā illoꝝ in tēpore oportuno. Aperis tu manū tuā ꝛc. Q̄ esca corpalis fuit venena-

Universidad de Deusto Biblioteca

ñ per diabolū:ꝛ iō dz poni medicina seu tyriaca cōtra venenū.saltē ad mīs dicendo iesus si aliā oratiōnē ꝓpter tuā gulositatē nō potes fācere nec dicere:ꝛ i fine: similr deū laudare debes.Uidi i partib9 lōgobardie q i quodā hoie erāt bñ quingenti diaboli.ꝛ quesiui cur intrauerūt.et plures respōdebāt dicētes q comedēdo vel bibēdo ꝛ nō faciendo oratiōnē vel signū sctē crucis.Et circa hoc refert beat9 Greg.in ꝑmo dialogoꝝ q in quodā monasterio monachaꝝ i horto erāt lactuce multe:ꝛ vna ipsaꝝ monachaꝝ desiderio momordit i vnā illaꝝ ꝛ nō dixit ies9:ꝛ sic comedēdo intrauit diabol9 in corp9 ipsi9 Et diabolus iste coniurabāt pervnū sanctum hoiez:ꝛ dicebat.Dimittas me:ego non habeo culpā:quia eram supra lactucā:ꝛ ipsa comedendo posuit me intra suū corpus.Et ideo prouidit nobis xp̄s dando nobis exemplum qñ eleuauit oculos ad celū ꝛ dixit.Oculi oīm in te sperāt dñe ꝛc.in ꝑs.cxliiij.Exaltabo.Idē in fine prādij vel cene.Nā dicit sctūs Mattheus q in die cene hymno dicto exierūt ipi i mōtē oliuarū:ꝛ tunc dixerūt. Memoriā fecit mirabilium suoꝝ: misericors ꝛ miserator dñs:escā dedit timentibus se ꝛc.Et iō teneatis istam regulam vt cognoscatis dei beneficia.Et ideo dicitur.j.ad Thim.iiij Cibos deus creauit ad percipiendū cū gratiarū actione fidelibus:ꝛ his qui cognouerūt veritatē: quia omnis creatura dei bona est ꝛ nihil reiciendū qđ cū gratiarum actione percipitur. Sāctificatur enim per verbum dei ꝛ orationem. Ecce ergo hic sertū frustū:ꝛ ideo colligite post q̄ non fuistis in illo prandio.

¶ Dominica Letare Sermo.ij.

Abet quiqz panes ordeaceos:ꝛ duos pisces. Jo. vi. Quilibet dñs siue paterfamilias tenetur de iure naturali:pontificali: ꝛ etiā imperiali suis seruitoribus ꝛ domesticis sufficienter,puidere j.Thi.v. Si quis suoꝝ ꝛ maxime domesticorū curā non habet:fidē negauit ꝛ est infideli deterior ꝛc. Sūmus itaqꝫ paterfamilias dñs iesus qui nō venit legē soluere sed adimplere sufficientē imo reuera supabundantē fecit,puisionē pro suis seruitoribꝰ ꝛ domesticis. Nā habet q̄nqꝫ panes ordeaceos et duos pisces qui sufficiunt abundantissime : vt in euangelio hodierno mystice designatur.

Primus est corporalis.
Secundus est penitentialis.
Tertius sacramentalis.
Quartus doctrinalis.
Quintus celestialis.

De quib9 dicit thema.Habet quinqꝫ panes ꝛc.Juxta itellectū allegoricū.De primo pane corporali quo intelligit ois humanus vinctus ordeace9 est,ꝓpter asperitatē exteriorē.s.in acquirēdo.Gen.iij.In sudore vultus tui vesceris pane tuo:donec reuertaris in terrā de qua sumpt9 es Hunc merētur veri seruitores dei qui sez facīt voluntatē dei obedientes mandatis eius.Quare petimus in oratione dominica.Fiat volūtas tua sicut in celo ꝛ in terra.Panē ꝛc.Dic exemplū de sutore et cōpatre.De scō. Panis penitētialis est q̄ ex vili materia.s. ex pctōꝝ recordatiōe conficitur:ordeaceus quidē ꝛ asper ꝓpter dolorē contritionis:ordeace9 ꝛ asper ex rubore ꝓfessionis:ex labore satisfactionis.Dic exemplū de muliere dānata ex rubore cōfessionis.ps.xlj.Fuerunt mihi lachrime mee panes die ac nocte. Ezec. iiij.Quasi subcinericiū ꝛ ordeaceum panē comedes.De tertio. Panis sacramentalis quidē ex purissima materia confectus fuit in vtero ffginali p spm̄ sctm̄ immo ꝑm theologiā in celo genitus:in vtero virginis fermētatus: in patibulo crucis excoctus:in mensa altaris appositus in speciebus reconditus.ordeaceus dicit ꝓpter asperā passionis memoriā.j.Cor xj.Quotienscunqꝫ manducabitis panem hūc ꝛ calicē bibetis:mortē dñi annūciabitis.i.representabitis donec veniat.Jo.vj hic est panis q̄ de celo descēdit.q̄ māducat hūc panē vivet ineternū. De quarto. Panis doctrinalis confectus ex auctoritatibus diuine scripture.ordeace9 ,ꝓpter austeritatē correctionis ꝛ dure reprehensionis i pctōres.Eccli.xxj. Uerbū sapiēs quodcūqꝫ audierit scius laudabit ꝛ ad se adjiciet audiuit luxuriosus et displicebit illi:ꝛ ꝓiciet illud post dorsū suū. Sīr de alijs vitiosis. Sed tñ dr Mat.iiij. Non in solo pane viuit hō:sed in oi verbo qđ ꝓcedit de ore dei. De quinto. Panis celestis hic est ex beatitudinib9 ꝛ dotib9 glorie cōfectus.ordeaceus dr ꝓpter tribulationes: qm̄ per multas tribulatiōes opz nos intrare in regnuz dei. Act.xiiij. Sed m̄ beatus qui manducat panez in regno dei.Lu.xiiij. Duo pisces sunt exēpla sanctorū martyrū ꝛ confessoꝝ:quibus quasi condimento predicti panes ordeacei comestibiles reddunt. Nota de illo viro nobilissimo:qui fact9 religiosus dicebat q̄ iuuēcule mulieres nō sinebant ipm̄ dormire hora maturinarū. Jō Peh.vlt. Memētote ꝓpositū vestroꝝ q̄ vobis locuti sunt verbū dei:quoꝝ intuētes exitū uer sationis imitamini fidē. Greg. Si exempla sctōꝝ recolimus nihil tā graue est qđ equo aīo nō sustineamus. Et precipue cū quis recordat de passione xp̄i. Nota exēplum de illo qui voluit exire ordinē propter panis asperitatē. Cui xp̄s apparēs intinxit vulneribus:et sic revocat9 ex memoria passionis christi mansit.

¶ Feria.ij.post Letare. Sermo vnicus.

Ipse sciebat quid esset in hoie. Textualr. Jo.ij. ꝛ recitatiue in euāg.isto mōstrant nobis tres excellentie iesu christi.

Pria est posse copiosū.
Secunda est velle pium.
Tertia est scire luminosum.

Jdeo loquit thema. Ipse sciebat ꝛc. De tertia dicit thema qꝛ xp̄s habet clare scīe tiam oīm creaturaꝝ :ꝛ etiā cognoscit secreta cordiū. De prima ergo parte est dicendum in xp̄o iesu posse copiosum ꝛ incōprehensibile:cui9 respectu nullū est posse holim pape nec regis nec imperatoris. Nā hoz posse in vno puncto indiuisibili cōsistit:qm̄ istoꝝ posse aut est preteritū: aut futurū: aut p̄sens. Si forte loqueris de preteritoꝝ iā nihil est.de futuroꝝ qꝛ regnabo tot annis vel ero papa:qꝛ non pōt gaudere:qꝛ nondū est ꝛ ꝓsistit i fortuna. Ueniamus ergo ad mediū qđ est p̄sens. Nam dicit ꝑhus q̄ de tēpore nō habem9 nisi nūc:et sic in ꝓncto indiuisibili consistit. Sed posse dei est copiosum sine principio ꝛ sine fine:et totū simul in sua eternitate consistens est. Jō dr. Potestas ei9 potestas eterna q̄ nō auferet:ꝛ regnū ei9 quod non corrūpet. Dañ.vij. Jstud ergo posse ostenditur in euāgelio hodierno in

principio dū dicit. Prope erat pascha iudeoꝝ:ꝛ ascēdit iesus hierosolymā ꝛ inuenit in tēplo vendētes oues ꝛ boues et columbas:ꝛ nūmularios sedentes. Et cū fecisset quasi flagellū de funiculis: oēs eiecit de tēplo. Oues quoqꝫ ꝛ boues ꝛ numulariorum eu ertit:es ꝛ mensas subuertit. Et his qui vendebāt columbas dixit. Auferte ista hinc:et nolite facere domuz patris mei domum negociationis. Recordati vero sunt discipuli eius quia scriptū est. zelus domus tue comedit me. Nota dicit sctūs Joan. q̄ quādo appropinquabat pascha iudeoꝝ iesus christus ascendebat de galilea in hierusalem:et introiuit in templū.i.in atriū templi:ꝛ ibi quidam tenebant boues ad vendendū : alij oues:alij qui vendebant alia animalia.ꝛ etiā erant ibi nummularij qui mutuabāt pecunias indigentib9 :ꝛ ideo ibi tenebāt vt possent emi ꝓpter oblationē faciendam in festo:vt possent cābire vel mutuo accipere ne aliq̄ possent se excusare de sacrificio faciēdo: et credebāt de hoc seruire deo. Et iesus intrās illud atriū ꝛ vidēs illud quasi persona aliquātulū turbata se monit ꝛ sumpsit funiculos: et hinc ꝛ inde percussit. Et mirū est q̄ sibi nō resistebant:sed dicit hiero. q̄ de vultu iesu xp̄i procedebat coruscās radius q̄ oēs timore magno fugerūt: et q̄ xp̄s oia proiecit in terrā:intantū q̄ discipuli de hoc mirabantur:qꝛ ipse semp fuit passus iniurias et nūq̄ aliquē percusserat. Sz fuerūt recordati verbi dauid ps.lxviij. sez Saluū me fac. Extraneus factus sum fratribus meis:ꝛ peregrinus filijs matris mee. Et sequit:qm̄ zelus domus tue comedit me Et concordat ad hoc sanctus Paulus ad Heb.ij. Nā indei dicebant fratres xp̄i: lz euāgelista nō alleget nisi illa verba:quia omnes veniebant de abrahā. Et ad Heb.ij Nō confundit eos vocare fratres dicēs. Nunciabo nomen tuum fratribus meis Et ex eadē matre nō ex Maria:sed ex ecclesia.i.synagoga.ꝛ ideo dicit ps. Extraneus fact9 sum fratrib9 meis:qꝛ illos pertiebat. Nam zelus domus ꝛc. Et dicit comedit sicut cōiter dicitur tristitia comedit me:et ille zel9 quasi mouit ꝛ turbauit xp̄m. Et in hoc ostēditur posse copiosum Hoc patet per questionem istam quādo queritur. Cur ꝓcipes templi ꝛ alij xp̄o

pauperi ⁊ inueni non restiterūt:qz fuit in principio predicationis. Responsio vt verificaretur ꝓphetia Mardochei dicētis. Dñe deꝰ rex oipotens in ditione tua cuncta sunt posita:⁊ non est q̄ possit resistere tue voluntati. Dñs enim vniuersoꝝ tues ⁊c. Hester. xiij. Et ecce hic intellectum literalē. Sed nūc intremus secreta euangelij per tres questiones. Et prima est literalis. Naz certum est ꝙ in illo pōpulo iudeoꝝ alia maiora erant peccata his q̄ in tēplo fiebant:⁊ tñ legit ꝙ non facto ſz ꝓbo correxit eos de aliis pctis:ꝛe hic fecit correctionē facto:Respōsio. ad ostēdēdum ꝯtum displicet deo templum esse ad prophana deditum et illicita:sicut est quando aliqui veniunt ad loquēdum in ecclesia forte de vanitatibꝰ ⁊ de aliis peccatis grauioribus cū aliquibus mulieribus vel aliis psonis de matrimonio prore illicita. Item etiā interdū quando faciūt nuptias si pluit vel aliter tripudiāt in ecclesia: maledictū est huiusmodi matrimoniū:sicut de illis qui ibi faciūt forū Itē de illis q̄ dum fit officiū vadūt per ecclesiam respiciendo mulieres ⁊ faciendo alias vanitates. Et circa istā materiā dicit magister hyſtoriaꝝ ſcholasticaꝝ quia tēpore Julij cesaris pompeius ⁊ cesar de imperio contēdebant:et pōpeius semper fuit victor. Iste pompeius contigit ꝙ venit hierusalem que erat subiecta romanis:et nō sufficiebāt stabularia:⁊ firmauit in atrio templi equos:non in tēplo: ⁊ ideo ista ratione semper fuit victus: nec fuit imperator: ergo qz nō dedit honorē tēplo dei. Et si ergo iste tñ fuit punitus ꝯto ergo magis de xp̄ianis predicta facientibus. Ideo dicit. Si quis ergo templum dei violauerit:disperdet illū deus. Templū enim dei factū est. j. ad Cor. iij. Et dixit disperdet. i. dinersimode perdet filios:filias:honores:famā:⁊ pecunias: et ergo manibus puniuit istos. Et ideo i introitu ecclesie semper apponitur aqua benedicta vt nos aspergamus: qz cum timore debeam⁹ intrare. Jō dauid in ꝓ. v. ſz Uerba mea. Introibo in domū tuam: adorabo ad templū sanctū tuū in timore tuo. Et hic est finis de prima questione. Scōa questio est cū ibi alia venderentur que est ratio ꝙ solū facit mentionē de bobus et ouibus et colūbis:⁊ de nummulariis:cū de capris etiā fit sacrificiū. Certe nō sine causa. Nam secretū est ⁊ allegoricum. Et respondēdo dico ꝙ quatuor sūt peccata clericoꝝ que fiūt in tēplo: que significant per ista aialia: q̄ pcta deꝰ graniter puniet. Et primo dixit boues. Naz boues hic significāt magnas dignitates ⁊ prelationes. Nam tūc vendunt boues cū iste dignitates pecuniis vel p̄ciboꝰ magnoꝝ vel presentationibꝰ dātur aliquibus:⁊ nō propter deū pure. Oues aūt signant beneficia simplicia que venūtur cū dantur pecuniis:vt. ſ. vel aliter. Colūbe in quibus plus est. Nā ad similitudinem illius apparuit ſpūſanctus: signāt sacramēta cū vanꝝ pecuniis acceptis:tūc dicūtur vēdi colūbe in tēplo:vt si vicariꝰ vel curatus nō vult dare baptismū: nisi dētur pecunie vel si nō apponāt tot cādelas cū denariis. Itē in cōfessionibus quō vanꝝ denarij. Itē in sacrameto cōionis si vult aliqs cōicare. Et dicit vicariꝰ ob reuerentiā dei ponatis denarios i cādelis etiā vendunt colūbe. Itē i missa ⁊ i oibus sacramētis. Ecce quare de his fit hic mētio. Nūmularij q̄ sunt mercatores denarioꝝ hi sunt in ecclesia dei vsurarij. ſ. ecclesiastici qui dāt pecunias iudeis vt respondeāt de illis:⁊ istoꝝ eo xp̄s effudit ⁊ subuertit mēsas:qz bona istoꝝ cū veniet xp̄s ad iudiciū: oēs isti predicti nūmularij ejcientur foras. Et ideo dicitur. Non erit mercator⁹ vltra i domo dei exercituū in die illa. Zach. xiiij. in fine. Tertia q̄stio est si teneri hec aialia ⁊ pecunias in tēplo est tā magnū pctm:qd tūc si aliqs celebrat sepulturā in ecclesia vt corpus suum mortuū sit in ecclesia sepultū:cit ne peccatum vel meritū: vtrū iuuat aiam vel nō:bona est questio. Respōdeo ꝙ quedā sunt persone sancte ⁊ pfecte q̄ nō intrant purgatoriū:ſz recta via vadūt ad paradisum:alie sunt pſone q̄ recte vadūt ad infernū:alie medie q̄ vadūt ad purgatoriū De primis dico ꝙ sepultura in ecclesia multū eis ꝓdest non vt crescat eis gloria essentialis ſz accidētalis. Nā cū aia videt sic honorari corpus ei⁹ gaudet:qz concordat cū gloria aie iā corpus in pnti aliquo modo. Et videte magnū miraculū. Nam erat quidā i paradiso: et apparuit cuidā amico suo ⁊ dixit sibi. Facias mihi tantū placitū ꝙlibet hebdomoda scopesmeū

monumentū:⁊ orabo ꝓ te. Ecce q̄ plus gaudet si est in ecclesia. Et simile legitur ō sancto bartholomeo qui apparuit cui dā rogās vt colligeret ossa sua. Si ꝓ o quamur de dānatz. dicoꝙ est eis magna pena. ⁊ hoc dupliciter. Uno modo ꝓpter psumptionē quā habuerūt:cū essent male vite ⁊ elegerūt ibi sepulturā. Alio mō qz iā vidēt se esse i carcere inferni ⁊ corꝰ ira honorari. dicit dānatus. O miser corpus putridū sic honorat ⁊ gloriat:⁊ ita tam acriter torquet. Si aūt loquimur ō his qui sunt medij. i. de his q̄ sunt in purgatorio ꝓdest ⁊ nocet diuersimode:qz si eligant intentione vanitatis:multū nocet eis ⁊ torquent multū i purgatorio. ſz multū ꝓdest si faciūt ꝓpter deuotionem vt parētes ⁊ amici coꝝ dū coꝝ sepulchrū videbunt recordentur de eis ⁊ rogent ꝓ eis. Et isto modo ꝓdest intantū ꝙ si duo istoꝝ sunt eque boni maius ꝛmodū hz q̄ est sepultus in ecclesia bona intētōe. Nā dicit sctus Aug. Sepultura hec est monitoria orādi ꝓ eo:⁊ iō dr monumētū. i. monens mentē. Et iō dr in pſona defunctoꝝ in purgatorio existentiū. Memor esto iudicij mei sic erit ⁊ tuuz:mihi heri ⁊ tibi hodie. Eccli. xxxviij. Heri appellat totuz tps ꝑteritū. Et ecce ꝑmā ꝓtem ꝼmonis. Uenio ad scōam ptē q̄ est. velle piuz iesu xp̄i:qz ō se nō vult dānationē aiaꝝ:ſz cōuersionē pctōris:⁊ q̄ infideles veniēt ad veram noticiā fidei:et ergo voluit mori vt nos saluaret. Et iō dr. Hoc em̄ bonum est ⁊ acceptū coꝛā saluatore nostro deo q̄ oēs hoies vult salnos fieri:⁊ ad agnitionem veritatis venire. Unus ei deus est et vnꝰ mediator dei ⁊ hoim hō xp̄s iesus qui dedit redēptionē semetip̄m ꝓ oibus ſ. ad Ti. ij. Est ergo piū velle. Et ostenditur in scōa parte euāgelij. ibi cū dr. Responderunt g̃ iudei ⁊ dixerūt ei. Quod signuz ostendis nobis:qz hec facis. Rndit iesus ⁊ dixit eis. Soluite templū hoc ⁊ i tribus diebus excitabo illud. Dixerūt ergo iudei. Quadraginta sex ānis edificatum est tēplū hoc:⁊ in tribus diebus excitabis illud. Ille aūt dicebat de templo corporis sui. Cū ergo resurrexisset a mortuis. Recordati sunt discipuli ei⁹ qz hoc dicebat de corpore suo:⁊ crediderūt scripture ⁊ sermoni quē dixit iesus ⁊c. Dicatur quō illi qui fuerunt expulsi a christo de templo:qui tamen fuerunt de maioribus sicut modo canonici cōſti fuerūt principibus iudeoꝝ et sacerdotibus q̄ ac cesserūt ad xp̄z. Et isti dixerūt xp̄o quod signū ostēdis nobis qz hec facis. q. d. ꝙa hoc messie venturo ꝙuenit:nō tibi qui es vnꝰ pauper:qō ergo signū ostēdis ꝙ sis messias. Et tunc iesus respondens dixit. Soluite tēpluz hoc ⁊ in triduo excitabo illud. Et iudei itellexerūt de tēplo materiali:sed ꝼm Joā. ipe dicebat de templo sui corporis qō est tēpluz diuinitatis: vt habetur ad Colo. ij. Nā dixit textꝰ ibidē ꝙ in ipo habitat ois plenitudo diuinitatis. Nam apostoli tūc verba xp̄i nō intellexerūt:ſz bene post resurrectionē. Sed circa istam partē sunt videnda aliqua se creta ⁊ multa:⁊ pulchra alia. Et ꝑmo videam⁹ stultitias iudeoꝝ. Nā iesus xp̄s velle habuit piū:eo ꝙ omnes voluit saluos fieri:⁊ tñ illi de quibus scriptura dicit. Ablatꝰ est populꝰ meus gratis. Esa. lij. Dixerūt xp̄o. qō signū ostēdis. o stulta interrogatio: qz iā eis ostēderat. xv. signa ꝙ ipe erat verus messias:sed omniū fuerūt obliti. Et primū fuit sue ꝓceptionis. ⁊ quādo virgo maria desponsari debuit ⁊ nolebat sumere virum:⁊ sacerdos tēpli rogabat deū quid esset de ista virgine. Et dixit illi deus ꝙ desponsaret et ꝙ spōſus eius esset de genere dauid ⁊ q̄ libz veniret cū baculo arido:⁊ ille cuiꝰ baculus floreret ꝙ ille esset spōſus suus:⁊ illud venit ad ioseph. Et tunc fuit cōpleta illa ꝓphetia. Egredietur virga de radice iesse. ⁊ flos de radice eius ascēdet:⁊ requiescet sup eum spiritus dñi:spiritus sapientie ⁊ intellectus:spiritus cōſilij et fortitudinis:spiritus sciētie ⁊ pietatis:et replebit eū spūs timoris dñi. Esa. xj. Et istud signum fuit notū oibus existētibꝰ in hierusalē. Nōne ergo erant ignoratēs iudei querētes signū a xp̄o:qz debebant scire signū factum in desponsatione matris sue:o stulti. Secundū signuz fuit in natiuitate:qz in media nocte natus fuit: et nox fuit clara ⁊ refulgens que erat obscura vt dies:⁊ omnes viderunt claritatem noctis. Et tunc fuit completa ꝓphetia illius. Populus qui ambulabat in tenebris vidit lucem magnam:habitantibus in regione vmbre mortis lux orta est eis. Sequit. Paruulus natus est nobis:

Universidad de Deusto Biblioteca

ꝛ filius datus est nobis. Esa.ix. Tertiū signum fuit qñ virgo maria abscōdit filiū suū in ꝓsepio ꝛ videtib⁹ illis bos ꝛ asin⁹ adorauerunt eū. Iuxtaverbū. Cognouit bos possessōrē suum: ꝛ asinus ꝓsepe dñi sui: israel aūt me non cognouit. Esa.j. et Abac.iij. fz. lxx. interptes. In medio duum aīalium cognoscēris. Quartū signū fuit qñ angelus eadē nocte apparuit pastoribꝫ di. Annūcio vobꝫ gaudiū magnū quod erit omni populo quia natus ē hodie saluator mūdi. Lu.ij. Quintū signum fuit qñ eadē nocte mltitudo celestiꝫ exercitus pastoribus annūciādo et cantādo dicit. Gla i excelsis deo ꝛ i ter. ꝛc. Istud signū fuit manifestū oībus. Sextū signū fuit qñ venerūt reges magi: ꝛ apparuit eis stella q̄ nō solum isti immo oēs videret eam verā stellā ꝓpijs oculis. Septimum signū fuit qñ virgo maria iesum in tēplo ꝓsentauit symeoni: ꝛ loquebat oībus ibi existētib⁹ dicēdo. Nūc dimittis seruū tuū dñe ꝛc. Luc.ij. Octauū signum fuit qñ iesus xp̄s i etate. xij. ānoꝝ disputabat cū doctoribus ꝛ senioribus templi et fuit oīb⁹ notoriū. Nonū signū fuit baptismus iesu xp̄i. Nā apertis celis venit vox de celo di. Tu es fili⁹ meus dilect⁹ ꝛc. Lu.iij. Decimū signū fuit qñ. b. Joā. bap. dixit. Non sum ego messias: fz dixit de xp̄o. Ecce agn⁹ dei: ecce qui tollit pec cata mūdi. Joā.j. Undecimum signū fuit qñ ipe incepit ꝓdicare celestes doctrinas. Nā moyses ꝓdicauit solū terrēa: ipse xp̄o celestia. Duodecimū signum fuit qñ ipe dedit exēplum sancte vite sue irreꝓhēsibilis. Tredecimū signū fuit qñ ipe fecit miraculū taz magnū in nuptijs architriclini. Quartūdecimū signū fuit qñ in tali die fecit ipse tā magnum miraculum. Naz oēs fugiebāt ꝛ nō audebāt eū respicere. Quintūdecimū ꝛ vltimū fuit qz videbāt oēs ꝓphetias in hoc esse cōpletas. Erat g̃ stultum querere signū: et iō dixit alibi xp̄s. Sñatio mala ꝛ adultera signum querit: ꝛ signū nō dabit ei nisi signū Jone ꝓphete. Sicut eñ fuit ionas in ventre ceti tribus diebus ꝛ tribus noctibus: sic erit fili⁹ homis in corde terre trib⁹ diebus et trib⁹ noctibus ꝛc. Matt. xij. Et iō rñdit. Soluite tēplum hoc. Ecce g̃ quō fuerunt stulti: qz nō dixit dirruite: fz solnite. Et dixit excitabo ꝛ nō dixit edificabo. Et clarū est q̄ tēplo corporali vel materiali nō ꝑgruit excitare nec soluere Sed aīa ligatur corpori magis q̄ aqua vino: ꝛ qō mixtū est non est aq̄ nec vinū qz ꝑm phm. mixtū neutrū est miscibiliuz. Sed in hoie aīa ꝛ corpus ligantur essen tialiter vt nūq̄ añ mortē possint disligari nunc nisi essent ceci vidissent quare dicebat ꝛ dixit soluite. nō imperādo: lz ꝟbuz sit imperatiui modi: sed quasi permitten do vt daret licētiā ꝛ posse. Nā alꝫ nō potuissent: ꝛ iō qz ipe erat imperator: iō dixit imperatiue. Et iō dr Joā. x. Nemo tollet aīam meā a me: sed ego pono eā a me ipso. Potestatē habeo ponēdi eā: ꝛ potestatez habeo iterū sumendi eā: ꝛ iō dixit Excitabo: et nō dixit edificabo: tñ qz ceci erant iuxta dictū sapiētis. Sap.ij. Et excecauit illos malicia eoꝝ: iō dixerūt. qō signū ꝛc. Aliō secretū est hic in eo q̄ dixerunt iudei plus q̄ quadragita ser annis illud tēplum fuit edificatū: vt habetur. j. Esd. vj. quia primo fuit fundamētū posi tū: fz postea fuit ꝓhibitū vsq̄ ad regē darriuz ꝛ fuerunt quadraginta anni. Et sic volebāt facere argumenta q̄ non posset reedificari illud templū in tam breui tēpore. Ipi loquebant de tēplo materiali. et verū fuit: qz illud quadraginta sex annis fuit edificatū. Potest tñ illud dictuz etiā verificari de corpore xp̄i: cui⁹ fundamētū fuit corpus virginis marie: quod fuit positū in die cōceptiōis sue qui stetit nouē mēsib⁹ in vtero matris: qō tempus pōt computari ꝓ vno anno. Et qñ fuit in. xiiij. āno ꝓcepit xp̄s: ꝛ in. xv. pepit: ita q̄ a positione huius fundamentiq̄ ad natiuitatē xp̄i sunt. xvj. āni. ꝛ ab illis. xvj annis vsq̄ ad illud temp⁹ quo xp̄s incepit ꝓdicare fluxerunt. xxx. anni: qz xp̄us fuit. xxx. annoꝝ qñ incepit ꝓdicare modo xxx. anni ꝛ. xvj. faciūt. xlvj. ꝛ sic verificat illō dictū ō xp̄o. Moraꝛ tñ ēt est notādū q̄ hoc ꝟbū solnite est ꝟbū xp̄i: et istud dr ꝓfessoribus. Ubi sciēdū q̄ q̄libz hō quādiu stat in pctō mortali est habitatio demōis si nō vult penitere. Unde dr de maria magdalena Mar. vl. q̄ eiecit ab ea dom⁹. vij. demones: nō q̄ ipa esset demoniaca: sed q̄ habebat septē pctā mortalia sed qz q̄libz demon correspōdet vni pctō ideo habitabāt in ea septē demones. Habetis ergo hic regulā qz pctōr est habitacio demonis: sed qñ homo hz ꝛtritionez ꝑ peccatis ꝛ ꝓpositum non redeundi ad vitia: demon fugit: ꝛ tunc homo efficitur templū ꝛ habitatio dei. iuxtaverbū apli. Nescitis qz templuz dei estis vos: ꝛ spūs dei habitat in vobis. j. Cor. iij. Quādo ergo peccator est cuz ꝛtritione ꝛ ꝓposito non redeundi ad peccatum: tunc est templum dei: ꝛ ideo dicit xp̄s ꝓfessoribꝫ. Solnite templū hoc: qz quodcūq̄ solueritis sup terrā: erit solutū ꝛ in celis. Et cū solueritis post triduuz excitabo illud. s. tribus operibus penitētie. Et primus dies est afflictio corporis. Scōs est oratio spiritualis. Tertius est elemosyna fraternalis. Et ecce hic tres quibus excitaꝫ iuxta ꝟbū ꝓphete. Uenite ꝛ reuertamus ad dominū: qz ipse cepit ꝛ sanabit nos: ꝓcutiet ꝛ curabit nos. Uiuificabit nos post duos dies: in tertia die suscitabit nos: et viuemus in ꝓspectu eius. Osee. vj. Percutiet nos. s. ꝑ ꝛtritionez. Et ecce hic scōam partem. veniamus. ad tertiā partem in qua ostenditur scire luminosum iesu xp̄i: cuz dicit in themate. Ipse sciebat qd esset in hoie. Unde vos scire potestis faciē hois sed cor hois solus deus scit. Et ideo dicitur per ꝓphetiam. Prauum est cor hois ꝛ inscrutabile. Quis cognoscet illud: ego dñs scrutans corda ꝛ ꝓbans renes: qui dovnicuiq̄ iuxta viā suaz. Hiere. xvij. Et hoc ostendit in euāge. ibi cū di. Cū esset hierosolymis in pascha in die festo. multi crediderūt in noie eius videntes signa eius q̄ faciebat. Ipse aūt iesus nō credebat semetipm eis: eo qō ipse nosset eos: ꝛ qz opus ei non erat vt quis testimoniuz perhiberet de hoie: ipse eñ sciebat quid esset in hoie. Jo.ij. Et dicit ibi euangelista q̄ multi crediderūt in noie eius: non dicit q̄ crediderūt ei: sed in noie eius qō est iesus. i. saluator. Ipe tñ non credebat metipz eis: qz sciebat qd esset in hoie. Et hic sunt notāde due doctrie. ꝓma est realis q̄ tāgit nos religiosos ꝛ ecclīasticos: qz dr q̄ xp̄s nolebat se credere illis. i. cōicare. Et cā fuit ne despiceret ab eis. Nā ipse sic habebat passiones corporales sicut nos habem⁹. Et qz forte dixissent. Ille bibit ꝛ comedit sicut nos: ꝛ ōsperissent eū: iō se noluit ipsis cōicare. Et iā alij iudei dixerūt. Ecce hō vorax ꝛ potator vini. Mat. xj. ꝛ istos defectus ꝟmpsit amore

nostri: ꝛ ideo nolebat credere seipm eis: ecce g̃ hoc nobis clericis exemplū: qz ne scandalizemus laicos debemus nos ab eis subtrahere vt non cōicemus nos multum laicis. Debem⁹ ergo esse sicut imagines. Nam si tu stas pcul apparēt pulchre imagines sed si appropinquas: videntur alique virgule ꝛ macule: ꝛ tunc despiciuntur: ꝛ ita cauete vos clerici ne multū cōicetis cū laicis ne videant maculas in vobis: qz nimia familiaritas parit ꝓtemptū. Et audiatis parabolam ad hoc. In auinione erat quidā religiosus ꝛ bene deuotus: cōtigit q̄ ipse erat inuitatus ad prandiū p quēdā burgensez bene amicū suū multis ꝑcib⁹ ꝛ cū nollet acceptare: rogauit ꝓiorē vt sibi ꝓcederet licentiā ꝛ ꝓcessit ꝛ alius burgensis ibidem fuit inuitatus: ꝛ religiosus qui forte ieiunauerat ad triduū in pane ꝛ aqua: comedebat fortiter ꝛ impleuit bene ventrē de gallinis ꝛ de bonovino albo ꝛ rubeo. Itē in cena postea dixit burgensis alter conuicino suo qñ fratres recesserunt q̄d faciēt isti fratres nūc: qz ego si haberē vnorem meam ad latus raperent eam ꝛ fuit scandalizatus in comestione illius religiosi: ꝛ forte frater ille nec venialiter peccauerat. Sitis ergo vt imagines: qz iesus non credebat seipsum indeis. Et ideo dicitur. ij. Cor. vj. Exite de medio eoꝝ et separamini dicit dñs: ꝛ immūdum ne tetigeritis ꝛ ego recipiam vos ꝛ ego ero vobis in patrem: ꝛ vos eritis mihi in filios. Secunda doctrina tangit laicos. nam secundo dixit euāgelista q̄ non credebat se illis qui credebant in noie eius: ꝛ non dixit qui credebāt ei: qz talis credētia potest eē sine gr̃a. fz xp̄s se cōicat illis q̄ credunt in ip̄m. s. ꝓ fidē formatā per bonaz vitam ꝑ gr̃am qñ cōicant in festo paschę tūc illis hoc qui modo credūt debet tradi christus. alꝫ melius esset comedere ferrum ignitum. Ideo apostolus dicit. Probet autem seipsuz homo: ꝛ sic de pane illo edat ꝛ de calice bibat. Qui eñ mā ducat indigne iudiciū sibi manducat et bibit. prime Corinth. xj. vbi glosa Ambro. dicit. ita punietur indigne cōmunicans: ac si ꝓpꝛijs manibus christū occidisset. Si vos ergo estis bene parati: cōmunicabit se vobis hic per gratiam: ꝛ in futuro per gloriam.

¶ Feria.iij.post Letare. Sermo vnicus.

Et turba multi crediderunt in cū. Joā.vij. Sermo noster erit de sancto euāgelio qz in isto sctō tpe non inuenio meliores materias ad honorē dei z edificationē ppli. Sed primo saluteť ẏgo maria. Totū sanctū euangeliū est quedā excusatio quā fecit xps de aliquibus criminibus z peccatis sibi a iudeis falsē iposi tis z malicioſe obiectis. Qui se excusauit

Primum crimen erat de infidelitate.
Secundum crimen erat de vanitate.
Tertium erat de fractione sabbati.
Quartum fuit de falsitate.

De quibus xps se humiliter excusauit pro nostra instructione. Ex qua excusatione multi crediderunt in eum.

¶ Primū crimē graue pctm qđ ei iudei malicioſe iposuerūt: erat infidelitatis. Dicebāt enī q xps erat infidelis deo. Rō: qz miles q cū inimico sui regis z dñi hz sua colloquia z secreta z sibi fauet multū. talis est infidelis regi suo z dño suo. Sic dicebāt iudei de xpo dicētes q loqbat cū diabolo inimico dei: q oñebat sibi oia que p̄dicabat z docebat: qz sciebāt q xps nō didicerat in aliquo studio huius mūdi: immo semp fuit in domo ioseph quē putabant esse patrē suū quē iuuabat de arte carpētaria. Ideo qñ audiebāt sua miracula z altissimas p̄dicationes z disputationes quibus non poterant ꝓdicere: nec rñdere: dicebāt p certo ipe hz diabolum familiarem: cū tñ deberent dicere p certo ille homo est illuminatus a deo et ispūssanctus loquit in ore eius. Melius cognoscebat ipm Esa. qui dicebat. Requiescet sup eū spūs dñi. Esa.xj. Et pdictos iudei scribe z pharisei attribuebāt diabolo dicentes. Demonium hz z insanit. qđ eum vultis audire. Jo.x. Sed ab isto falso crimine z infamia se excusauit humilr z benigniter: vt ostēdit in principio euāgelij. Jā die festo mediāte ascendit iesus in templū z docebat. Et mirabāt iudei dicētes. Quo hic literas scit cū nūq̄ didicerit. Rñdit iesus. Mea doctrina nō est mea: sed eius qui misit me. Si quis voluerit voluntatē eius facere cognoscet de doctrina vtr ex deo sit an ego a meipso loquor. Nota festo mediāte. Hoc festū erat tabernaculoꝝ qđ i mēse septēbri fiebat z durabat septem diebus. Cū ergo dicit die festo mediāte: loqť ō quarta die que est in medio septē dierū: qz noluit ascendere in prima die: qz illa die dabant se gule ad comedendū z bibendum Jdē in septima: z tūc nō erāt apti nec dispositi ad recipiendū doctrinā xpi: sed in medio. s. in quarta die ascendit z incepit predicare: de quo iudei mirabātur sicut vos modo miraremini si aliquis faber lignarius vellet vobis predicare dicentes Quo hic literas scit cum non didicerit: sine dubio ipse habet diabolū familiarē. Christus aūt humiliter se excusando dixit. Mea doctrina non est mea: sed eius qui misit me. Videť q hic sit ẑdictio cuz dicit. Mea doctrina nō est mea: sed sic intelligitur. Mea doctrina. s. ministerialiter non est mea. s. originaliter siue principaliter: hz patris ac si fistula diceret. Sonus meus nō est meus: sed sonātis magistri. Ideo xps dicit p̄dicatoribus. Non eīm vos estis qui loquimini &c. Matth.x. Hoc modo xps dicebat ō se. Mea doctrina. s. ministerialr nō est mea. s. principaliter: hz ei⁹ qui misit me. s. dei patris. Ideo vos multum erratis z grauiter peccatis ipsam doctrinā diabolo attribuendo. Si quis voluerit voluntatem facere: hic cognoscet an doctrina mea ex deo sit. Naz qui vinūt moraliter bñ statim cognoscūt veritatem. Secus de peccatoribus. Ām sicut febricitanti dulcia videntur amara: sic etiā peccatoribus. Uñ Augu. Impius non sentit dulcedinem dei: qz de febre iniquitatis palatum cordis amisit. Omnis peccator est febricitās. Ideo xpi doctrina dulcissima videtur sibi amara. Qm̄ superbus non inuenit saporem in doctrina xpi que inducit z precipit humilitatem z mansuetudinem. Idem de auaro z luxurioso. Sed qui viuunt moraliter bene inueniunt in ea magnū saporē dulcedinis z ꝑsolationis: qz ꝑfortat cor z illuminat mentē. ideo dicebat dauid. Quā dulcia faucibus meis: eloquia tua dñe sup mel ori meo. ps.cxviij. Ecce quo xps excusauit se humiliter z benigne. Nota hic moraliter quo hic habeť rñsio ad questionem quā faciunt multi infideles dicētes. Si nos essemus certi q fides xpiana esset bona libēter eā reciperem⁹ si deus

nobis reuelaret qz alr non tenemur credere vobis. Quare ḡ dānabunkr? Rñsio. Qm̄ si vellēt bñ viuere moralr: q nō essent supbi: auari: z luxuriosi &c. hz orarēt deuote dicētes. Illumina oculos meos &c. statim deus ipsos illuminaret: qm̄ tāta est ꝓuenientia fidei xpiane cū intellectu q si intellectus non sit impeditꝰ p malā vitam statiz adheret fidei xpiane. Uñ in valentia fuit vnus magnꝰ rabbi q̄ bene vixerat: z qñ audierat quēq̄ ꝓmones statim illuminatꝰ fuit z baptizatus cū multis &c. Jdē esset de oibus infidelibus. Ecce quare dicit xps. Si q̄s voluerit voluntatem dei facere. s. cauendo a peccatis viuere bñ hic cognoscet veritatē. Sed qz iudei erant pctōres z male vite: iō non erāt dispositi. Sz heu quō ifideles pctōres et male vite z idispositi venient ad fidē xpi: cū xpiani pctōres mali z vitiosi ꝑ pec̄ata ꝑdant fidē: qz qñ xpianus dat se vitijs z pctis: statiz pdit fidē formatā z infideles scandalizanť ꝑ eoꝝ malā vitaz. Et q scandalizauerit vnū ex his pusillis expedit ei vt suspendatur mola asinaria in collo eiꝰ z demergať in ꝑfūdo maris. Mat.xviij. Ideo vsurarij in illo pctō inuerati nō habēt fidē: imo dicūt intra se. z quid scit hō de alio mūdo. Jdē dicūt vidi catiui z luxuriosi: qz abijciūt bonā ꝓsciaz vt dicit apls. Habēs fidē z bonā ꝓsciētiā quā q̄dā abijcientes circa fidē naufragauerūr. i. negauerūt. j. Ti. j. Nota sili tudinē de illa naue q̄ trahit paruā barcham: quā si hō repellit cadit i mare z submergit. Sic nauis magna ad nauigandū ad celum est fides xpiana q̄ trahit paruam barchā. i. ꝓscientiā bonā. Sicut illi q̄ nauigāt mare non ꝑnt exire mare nec accipere terrā nisi cū parua barcha. Sic christian⁹ cū naue fidei nō pōt intrare nec capere celū nisi cū barcha bōe ꝓsciētie. quā si repellit per pctm: submergit in iferno. Ideo apls. Curēt bonis operibꝰ ꝓeesse qui credūt deo: hec sunt bona z vtilia hominibꝰ. ad Ti. iij. ¶ Secōz crimē a iudeis xpo iposītū falsē z malicioſe erat vanitatis dicētes. q. q̄d xps faciebat totuz faciebat ꝑter vanā gloriā videntes eius vitam singularem: qz nolebat habere ꝑpriā domū: nec aliq̄d mūdi: sed ibat p̄dicando de villa in villam: nec ducebat vxorē cū tñ sancti patriarche habuerūt ꝓxores z filios. Itē qz ducebat secū magnā multitudinem hoim: z videbāt q populus sibi faciebat magnā honorē. z q̄ libet die predicabat qđ nullus vnq̄ fecerat. Ideo dicebāt pharisei q hoc totū factum suuz esset ex vana gloria dicēdo. Nunquid tu maior es pre nro abraam: quē teipm facis. Joā. viij. Tñ abraam nō tenuit istos modos quos tu tenes ex tua vanitate et vana glia. Respondit xpus excusando se humilr z benigne dicēs. Qui a semetipso loquit gloriā ꝑpriā q̄rit: qui aūt q̄rit gloriā eiꝰ qui misit illū: hꝫ verax est z iniustitia in illo nō est. q. d. vos iudicatis sm faciē qđ facere non debetis. sed iustū iudiciū iudicate. Nota q̄ a semetipso loquit: scz nō missus a deo: sed ipemet inuenit no uū modū viuēdi incōsuetū: ille non q̄rit gloriā dei: sed gloriā, ꝑpriā: qz qñ q̄s sine dei reuelatione expresse vult inuenire no uū modū viuendi vt videak z appareat: hec est vanitas z vana gloria: nec potest diu durare. Jurta illd Job. xx. Gaudium hypocrite ad instar pūcti: hz illud qđ est a deo durat: ergo subiūxit xpus. Nonne moyses dedit vobis legē q̄ nō est ab homine: hz a deo. Et nūq̄d moyses ducebat in societate sexcēta milia hoim: z nō propter vanā gloriā: z dicitis q ego facio ex vana glia. Jdē de alijs opibus que fecit moyses: qs vellet xpus dicere. Si opera moyſi nō attribūtur vane glie nec vanitati eo q erat nūcius dei. q̄re attribuitis opera mea vanitati. Nolite iudicare sm faciē. i. sm apparentiā exteriorē. Moraliter. hic nota q de operibꝰ dubijs q̄ possunt fieri bona intētione vel mala quando interpretantur in malum: hoc est iudicare sm faciem. Sicut si sacerdos solus cum sola in ecclesia loqueretur iam hoc iudicare in malum peccatuz esset eo q bene et male fieri posset. De hoc vide latius in. ij. ij. sancti Thome. q. lx. arti. iij. et. iiij. et. xj. q. iij. Absit. Sed quando opus est de se maluz omnino: nec potest fieri bona intentione: vt furtum: homicidium: adulteriuz: hoc potest homo iudicare: z in malū interpretari. Nota hic exēplū in vitis patrū de illo sancto heremita q̄ iudicauit in corde z ꝑdenauit holeꝝ de mane comedentē in die ieiunij: z post angelꝰ dñi cū gladio exaginato, ꝓhibuit eū ne posset ingredi cellā suā donec penitē-

tiã egisset sup suo pctõ. Jõ apls.j.Cor. iij. Nolite ante tps iudicare quousq; veniat dñs qui illuminabit abscõdita tenebraꝝ ꝛ manifestabit ꝓsilia cordiũ. ¶Tertiũ crimen fuit de fractione sabbati eo q; in sabbato curabat infirmos: illuminabat cecos:ꝛ sic de aliis. Dicebãt ꝯ. Non est h̃ homo a deo q̃ sabbatũ nõ custodit. Jo.ix. De quo xps excusando se dulciter reprehendit eos dicẽs. Quid me q̃ritis interficere. Rñdit turba ꝛ dixit. Demoniũ habes:q̃s te querit interficere. Rñdit ihesus ꝛ dixit eis. vnũ opus feci ꝛ oẽs miramini. Propterea dedit vobis moyses circũcisionẽ:nõ q; ex moyse est: sz ex p̃rib⁹. Et in sabbato circũciditis hoiem. Si circũcisionẽ accipit hõ in sabbato vt nõ soluat lex moysi: mihi indignamini: q; totum hoiem sanũ feci in sabbato.q.d. magis laboriosuz opus est circũcisio q̃ infirmoꝝ curatio. Et tñ circũcisio nõ frangit sabbatũ. Et mihi indignamini q; totum hoiem sanũ feci in sabbato. Ex isto textu trahit regula theologie q; q̃cũq; curabat xps aliquẽ in corpore: etiã curabat ipm in aia.s.a peccatis: ideo totũ hoiem sanũ feci:scz in corpore ꝛ in aia: que sunt partes ꝓncipales. Jõ Deut.xxij. Dei perfecta sunt opera. Moralr.sabbatũ.i. quies. Jõ sabbatũ expiatiõis vel requietionis est dies dñica:ꝛ etiã aliõ festũ celebre. In q̃b⁹ debemus quiescere ab oñi negocio tpali. Ratio:q; xps tali die quieuit i corpore ꝛ aia gloriosa: post negocia laboris operũ nr̃e redẽptionis. Jdeo dixit sibi virgo maria in die resurrectionis Fili vsq; hodie ego quieui i die sabbato q̃ figurabat quietẽ dei a cessatione operum creationis: sz decetero quiescam in dñica in mẽoriã ꝛ repsentatione quietis vestre gliose resurrectiõis. Jõ qui in die dñica nõ quiescit i hoc mũdo: nec q̃scet vnq; in paradiso. Jdẽ de festis sanctorũ qui quiescũt in glia:in quoꝝ festiuitatibus debem⁹ quiescere:vt deus oratiõib⁹ sanctoꝝ det nobis quietẽ guerrarũ mortalitatũ:siccitatũ:sterilitatũ:terremotus ꝛc.ꝛ glie eterne in corpore ꝛ aia. De hoc autoritas. Si auerterꝫ a sabbo pedẽ tuũ facere voluntatẽ tuã in die sancto meo: et vocaueris sabbatũ delicatum ꝛ sctm̃ dñi gloriosuz:ꝛ glorificaueris eũ dũ nõ facis vias tuas:ꝛ nõ inuenit volũtas tua vt loquaris sermonẽ tuũ. tũc delectaberis sup dño:ꝛ sustollã te sup altitudines terre ꝛ cibabo te hereditate iacob patris tui. Os em̃ dñi locutuz est. Esa.lviij. In qua autozitate ponunt quinq; modi quiescẽdi ad bene seruandũ quietẽ festi. Primꝰ ibi. Si auerteris a sabbato pedẽ tuũ: scz nõ ambulãdo in die festo ꝓ aliq̃ re tpali:sed bñ lz ambulare ꝓ re spũali:scz pro missa vel sermõe audiẽdo. Scõs ibi. Facere volũtatẽ tuã in die sancto meo: si auerteris facere voluntatẽ tuã: scz ne pecces in die sancto meo: q; volũtas iclinat ad malũ ꝛ ad pctm̃:qõ maxime fit in die festo:qm̃ sunt mlti qui ꝑ totã hebdomadã sunt occupati:ꝛ viuunt dñ:ꝛ sine pctõ sed in die festo quidã vadũt ad ludũ palme:q̃dã ad tabernaz: quidã ad lupanar ꝛ tñ minus peccarẽt arando agrũ. Jdem de mulierib⁹ q̃ intra hebdomadã curãt de domo:de familia:ꝛ filijs ꝛ sic ꝛ aliis. Sed in die festo tũc peccãt ornãdo se ꝛc. Tertius ibi. Et vocaueris sabbatũ delicatũ ꝛ sanctũ dñi gloriosuz. Nõ em̃ sufficit abstinere se a labore ꝛ pctis:sz diẽ festũ sanctificare.s.dare elemosynã:venire ad missam:ꝛ sermonem audire: orare ꝛc. Quartus est. Et glorificaueris eũ dũ nõ facis vias tuas.i.opa tua fm officiuz q̃ hẽs. Si es sutor non facies sotulares Quitus ibi. Et nõ loquaris sermonẽ ꝛc. Q̃ dupliciter intelligit. Prio:q; nullus dz loqui in ecclia dũ fit officiũ ꝛc. Jdeo ẽ bonũ fuere os in igressu ecclie. Etiã mulieres que de tota hebdomada se non vidẽt q̃n cõueniũt tũc in ecclesia se interrogãt. Quõ valetis:quid facitis ꝛc. Itẽ de veste vel pãno ꝛc. vñ melius esset dormire in domo. Scõo intelligit ne loquaris sermonẽ tuũ:scz iudicando ꝓximũ. Sũt multi qui in die festo nesciũt se occupare in operibus spũalibus post prandiũ:sed stant in porta aut sedẽt iudicãdo ꝛ obloquendo de trãseũtibus:de religiosis: de clericis:de mulieribus dicẽdo. Jã cognoscitur in pede qualis est mulier ista. De his dicit dauid. Aduersum me loq̃bant qui sedebant in porta. Sed posses q̃rere illi qui seruãt bene festa quid sunt habituri. Rñdet ꝓpheta. Tunc delectaberis super dño q; q̃ bene custodit festa viuit lete:ꝛ sustollã te ꝛc. dando vitã eternã.ꝛ cibabo te hereditate iacob: dando bona

Quãrtũ crimẽ fuit falsitatis dicendo q; nõ eẽt rex messias: ꝛ q; ipse false faciebat se regẽ messiam. Jo.vij. Quidã dicebant q; bon⁹ est:q; predicabat bona. Alij nõ sed seducit turbas cũ sua eloquẽtia. Vñ cũ xps se excusabat de tertio crimie quidã dicebãt adinuicẽ. Nõne iste est quem iudei volũt occidere: ecce palã loquit̃ et nihil ei dicũt. Nunq̃d vere cognouerunt principes q; hic est xps. Sz hũc scimus vnde sit. xps aũt cũ venerit nemo scit vñ sit. Xps aũt excusãdo se clamauit di. Et me scitis ꝛ vnde sim scit⁹. Et a meipso nõ veni: sed est verus q̃ misit me quem vos nescitis:sed ego scio eũ. Et si dixero:nescio eũ:ero silis vobis mẽdax. Sz scio eũ q; ab ipso sum:ꝛ ipe me misit. Querebãt ergo eũ cõprehẽdere:ꝛ nemo misit in illũ manus: q; nondũ venerat hora eius. Nota me scitis.s.inc̃tũ erat hõ: q; inc̃tum homo sciebãt vñ erat: q; de bethleẽ natus ꝛ mater eius maria. Sed inquãtũ deus nesciebãt vñ esset. Et hec̃ba eo dicẽte de turba multi crediderũt in eũ non de maioꝛib⁹ sed de simplicibus. Moraliter q̃n dicitur q; de turba multi crediderunt in eũ:diceret aliquis:ꝛ nũquid maiores erãt aptiores ex scientia acq̃sita vt crederẽt in xpm. Respõsio. Quidam illuminãtur a sole: quidã non illuminãtur: q; tenent fenestras clausas. Sic quãdo maiores sunt indeuoti tenent portã clausam:ideo radius diuine gratie nõ intrat: quia inflãtur ex scientia. Unde.s.Cor. viij. Scientia inflat: sed simplices q̃ sine presumptione audiunt verbum dei: et tenent portam intellectus apertam sunt aptiores ad illuminationẽ. Jdeo radius diuine gr̃e intrat in eos ꝛ illuminat eos. Jdeo xps dicit. Jo.ix. In iudicium ego in hunc mundũ veni:vt qui non vident videant:ꝛ qui vident ceci fiant. Cui dixerunt pharisei. Nũquid ꝛ nos ceci sum⁹. Dixit eis. Si ceci essetis peccatum non haberetis. Nũc ẽo quia dicitis:videm⁹: peccatum vestrũ manet. Nota nõ videntes scz ignorãtes ꝛ simplices videant ꝛ q̃ vident scz per intellectum naturalem et sciẽtiam acquisitam ceci fiant. Oremus ergo nos deum vt talem credulitatẽ nobis cõcedat per quam ad regnum celoꝝ ꝑuenire possimus. Amen.

¶Feria.iij.post Letare. Sermo vnic⁹.

Jerocidens adorauit eum. Joã.ix. Sermo noster erit de sancto euãgelio hodierno q̃ continet vnum magnum ꝛ pulchrum miraculũ quod fecit xps de illuminatione cuiusdã ceci a natiuitate: sz primo saluted virgo maria ꝛc. Totum sanctum euãgelium consistit in tribus punctis.

Primũ est operatio miraculosa.

Secũdum est impugnatio maliciosa.

Tertium est approbatio gratiosa.

¶Et de isto tertio q̃n cecus a xpõ illuminatus approbauit miraculuz adorando xpm: dicit thema. Procidẽs adorauit eũ: ecce approbatio gratiosa. Primũ q̃ ostenditur in sancto euãgelio est operatio miraculosa de qua dicit euãgelium. Pretereiens iesus scz exiẽs de templo vidit hominẽ cecũ a natiuitate qui stabat ibi mẽdicãs:ꝛ cognoscebat ab oib⁹:quẽ xps vidit.glo. Chrysostomi.i.attente respexit: ex cui⁹ aspectu apli sumpserunt occasionẽ ꝛ motiuũ iterrogãdi xpm dicẽtes. rabbi q̃s peccauit hic aut parẽtes eius vt cecus nasceretur. Non q̃rebãt an illa pena veniret ex peccato:q; hoc supponebãt sz querebãt ꝓ quo peccato. Videt q; apostoli essent de opinione amicoꝝ Job qui dicebant q; oia mala ꝛ infirmitates eueniũt homini ex peccatis: cuius oppositũ dicebat Job. Non peccauit ꝛ in amaritudinibus moratur oculus me⁹. Job.xvij. Xps volens apostolos extrahere de illa opinione respõdit di. Neq; hic peccauit neq; parẽtes eius: sed vt manifestentur opera dei in illo. Nota q; xps non negat simpliciter quin filij patiant aliquando ex peccatis parentũ maxime in corpore q̃ habẽt a parentib⁹: imo dicit beatus Piero. q; peccata secreta parentum que cõmittunt in cameris: manifestant̃ multoties in punitionibus filioꝝ. Exodi.xx. Ego sum dñs deus tuus fortis ꝛ zelotes vltans iniquitatẽ patrũ in filios in tertiã ꝛ quartã generationẽ. Jrez Esa.xiij. Preparate filios eius occisioni in iniquitate patrũ eoꝝ. Eze.xviij. Filius nõ portabit iniquitatẽ patris:ꝛ hoc q̃tũ ad aiã:sed bñ quãtũ ad corpus: q; de⁹ nũq̃ punit aliqs filij directe ex peccato patris tm̃. Unde dicit ibidem. Ecce oẽs aie mee

sunt vt ala patris ita ⁊ filij mea est. Alia q̄ peccauerit ipsa morietᷓ. Eze.xviij. Sed iste cecus nō ex peccato parētū nec suis cecus natus est ꝫ vt manifestētur opera dei in illo. Nota opera in plurali numero. Nam q̄n infans innocens patit quatuor opera dei manifestant. Primo manifestat opus iusticie. Dicunt doctores theologi. q̄ primi parētes fuerūt formati in iusticia originali: ⁊ ꝫ corp⁹ sit passibile naturaliꝝ tñ de⁹ dederat istā gratiaz ade: qz q̄diu ipse fuisset obediens deo ⁊ corpus obediret etiā aie ⁊ q̄ corpus non pateretur aliq̄ malu: sed q̄ adam fuit inobediēs deo. ꝓpter hoc corpus pdidit gr̄am: ⁊ remāsit in sua miseria ⁊ passibilitate. Quādo ergo videbitis infantē aliquod malū patientē: ibi manifestat diuina iusticia: qz ex peccato ade corpora patiūtur iuste. Ideo dauid: ⁊ iusticia illius in filios filiorum ⁊c. Ideo in isto ceco fuit defectus alicui⁹ pricipij nature: vt opus diuine iusticie in ipso manifestaret. Secundo in infante patiente manifestatur opus diuine misericordie: quia vitat peccata: vnde q̄diu hic cec⁹ caruit visu: multa peccata vitauit que cōmittuntur oculis: ⁊ erat humilis ⁊ merebatur ex patiētia. Ideo Abacuch.iij. Cum iratus fueris: misericordie recordaberis. Tertio manifestatur opus pnie: qz quādo peccator videt q̄ ille qui est innocēs patitur dicit intra se. O miser q̄d erit de me. Quarto manifestatur opus gratie dei quādo de⁹ vult illū curare miraculose. Sic xp̄s curauit hūc cecū miraculose. Ideo dicit. We opz operari opera ei⁹ q̄ misit me donec dies est. hic xp̄s vocat suā p̄sentiaz solē: q̄ facit diē clarā: ⁊ suā absentiaz per mortē corporalē vocat noctē: dicit gr̄. me opz operari. ſ. miraculose opera eius q̄ misit me. ſ. pr̄is: donec dies est. i. q̄diu sum pr̄is. Uenit nox. ſ. mortis ⁊ passionis mee quando nemo pōt operari. ſ. miraculose. ⁊ post mortē xp̄i precib⁹ sanctoꝝ apostolorū xp̄s faciebat miracula. Ideo dō. Confitemini dño dñoꝝ: qm̄ in seculū misericordia eius. Nota quō xp̄s curādo cecū illū seruabat septez cerimonias. Pria qz respexit eū attēte: scōa fuit apostoloꝝ interrogatio. tertia exputt xp̄s in terrā. q̄rta fecit lutū ex sputo. quinta liniuit super oculos eius. sexta misit ip̄m ad natatoriā syloe: septima fuit lauatio ꝫ dicta natatoria. Quare tot cerimonias ⁊ circūstātias voluit seruare: cū solo iperio potuisset illū illuminare: sicut legit de quodaz ceco Luc.xviij. cui dixit xp̄us. Quid tibi vis faciā. Respondit cec⁹. Dñe vt videā. Dixit illi iesus. Respice: ⁊ statiz vidit. q̄re ergo ī isto tenuit tot cerimonias. Respō sio q̄ xp̄s taliter voluit illuminare cecuz illum: vt daret exēplū cuilibet peccatori ceco qualiter debet illumiari. Nota quō quilibet in peccato mortali existēs est cecus: qz nō videt periculū in quo est casurus subito in foueā inferni. Itē qz modo cadit hic de pctō in pctm̄. Uñ de pctōribus dicit ꝓpheta. Ambulabūt vt ceci: qz dño peccauerūt. Sophonie.j. iō ad illuminādū peccatorē necessarie sunt p̄dicte cerimonie a xp̄o seruate in illuminatiōe illius ceci. Prima vidit iesus. i. attēte respexit. Ecce hic peccatoruz cognitio que venit ex xp̄i aspectu: vt patuit in Petro: qui nocte passiōis negauit xp̄m ter: nec recognoscebat petrū suū quousq̄ xp̄s eū respexit. Lu.xxij. Cōuersus iesus respexit petrū. Et recordat⁹ est petrus verbi domini sicut dixerat. Priusq̄ gallus cantet ter me negabis. Et egressus foras fleuit amare. Ecce quō aspect⁹ xp̄i est necessarius ad cognitionē peccatoꝝ. Ideo petebat dauid. Respice in me ⁊ miserere mei: qz vnicus ⁊ paup sum ego. p̄s.xxiij. notavnicus. i. solus a q̄ recessit deus q̄ ante peccatū fuit cū eo. Scōa circūstātia fuit apostoloꝝ interrogatio. Rabbi ⁊c. In q̄ ostenditur peccatoꝝ ꝓtritio: que non est nisi cordis interrogatio sive disputatio: quare peccator ex ꝓtritiōe dicit intra se. O miser quid feci: tot peccata cōmisi: q̄d erit de anima mea: tot bona amisi ⁊c. nota hic similitudinē de illo mercatore qui in nūdinis emit vasa de lauro pro auro ⁊ oc̄los piscium pro margaritis: pro quibus dedit totū qō habebat. Qui ostēdit merces suas amicis suis q̄ dicebāt quomodo fuit deceptus: ⁊ q̄ illud nihil valebat: q̄ non desperauit: qz sperabat de patre suo diuite: sed reprehēdebat se dicēs. O miser quare nō petebā ꝑ filiū: ita stulte feci facta mea. Sic sunt etiā multi hodie stulti mercatores in mundo: qui credunt emere vasa aurea scilicet honores dignitates que tamen nihil valēt. Item

delectationes carnales credūt esse margaritas sed q̄n illuminant a dño ⁊ videt se deceptos tūc sperāt in xp̄o sicut in patre diuite. Patet ergo quō ꝓtritio nō est nisi questio increpatiua suūp̄sius. Ideo Job.xiij. in p̄sona peccatoris dicit. Quātas habeo iniquitates ⁊ peccata: scelera mea atq̄ delicta ostēde mihi. Ubi ponit quatuor differētias peccatoꝝ. Prima est iniq̄tates. i. nō eq̄tates: q̄ sunt peccata q̄ fiunt ꝫ primū ⁊ tñ de⁹ vult q̄ sim⁹ equales in dilectione. Scōa est ibi ⁊ peccata: que sunt de factis que fiunt ꝫ priū corpus: vt luxuria: gula: accidia. Ideo peccata dicunt quasi pecudū acta. Tertia ibi: scelera: que sunt scelera que fiūt directe contra deū: vt blasphemia. Quarta ibi: ⁊ delicta que sunt de factis que fiunt ꝓtra iam: vt ſpbia auaricia: ira: et invidia. Ideo dilecta quasi derelicta: qz his defectibus anima misera derelinquit. Ecce quare dicit: quātas ⁊c. Tertia circūstantia quare xp̄us exput in terrā. Ecce hic oris ꝓfessio q̄ nō est nisi pctā abūcere et stomachū aie a pctis purgare. Et in hoc ostendit modus cōfitendi q̄o peccator dz ire flexis genibus coraꝫ ꝓfessore: et ibi expuere ⁊ p̄icere istas immundicias de peccat⁹ fetidis faciēdo sibivim ad expellendū peccata. Ecce quare xp̄s exput in terrā. Dic ꝫ illos qui expunt sup altare qui appodiati confitentur: ibi ꝓfessor cum sit iudex debet sedere. Quidā autē expunt nec in terram nec in altaria: sed in faciem ꝓfessoris ip̄m respiciēdo: quod malū est, ꝓpter duo. Primo, ꝓpter verecundiam peccatoris. Scōo ꝓpter periculum ꝓfessoris recipientis in facie pulchre mulieris ⁊c. Ideo dicit peccatoribus. Si cōfiteamur peccata nostra fidelis ⁊ iustus est deus vt remittat nobis peccata nr̄a ⁊ emūdet nos ab omni iniquitate. ſ. Jo.j. Quarta fecit lutū ex sputo. Ecce hic penitentie iniunctio: quia p̄udens ꝓfessor debet miscere sputum peccatoris cū terra. i. cognoscere granitatem peccatorū: vt iurta p̄ditionem ⁊ qualitatē persone ⁊ ętatitatē peccatoꝝ sciat ꝓportionare penitētiā quā pctōr posset facere. Deut.xxv. Pro mensura pcti erit ⁊ plagaꝝ modus. Itē dz de pctōrib⁹ ętū glorificauit se peccator ⁊ in delitijs fuit tm̄ date illi tormētum ⁊ luctū. Apoc.xviij. Quinto Liniuit oculos ei⁹ nō dicit puniuit: sed liniuit scz dupliciter in quo ostenditur dulcis ammonitio: quā dz facere ꝓfessor. ſ. liniēdo oculos aie peccatoris: ipsum ad penitentiā inducēdo: qz melius est hic facere penitentiā ęꝫ in alio mūdo. Ideo dz dicere cōfessor peccatori. Quodcūq̄ facere pōt manus tua instanter opare: qz nec opus nec ratio nec sapiētia nec scientia erunt apud inferos. Eccl's.ix. Sexta est. Uade ⁊ lauare in natatoria syloe. Ecce hic penitentie assumpte ꝓtinuatio. ſ. de die in diem: de hebdomada in hebdomadā ⁊c. quousq̄ mutet sibi p alīū cōfessoreꝫ alꝫ nisi penitētia teneat pctōr damnat. ideo dz. In ptes vade seculi scti cū viuis ⁊ dātibus ꝓfessionē deo. Nō demoreris in erroꝛe impioꝝ: ante mortē cōfitere. A mortuo quasi nihil perit ꝓfessio. Cōfiteberis viuēs: viuus ⁊ sanus ꝓfiteberis ⁊ laudabis deū ⁊ glorificaberis in miserationibus eius. Eccl'i.xvij. seculi sancti. i. penitentiales ptes seculi damnati sunt petā. Septima cerimonia est. Abijt ⁊ lauit ⁊ vidit. Syloe interp̄tat missus. Ecce h̄ eucharistie cōio. Exquo pctōr fecit scz opa predicta dz ire ad natatoriam syloe. i. ad eccl'iam xp̄i: qui est missus a patre: ideo a xp̄o missō dz missa in qua lauant aie et natāt ꝓtemplando, ꝓfunditatē sacramenti. Ideo modo peccator cecus illuminat. iurta illud. j. Reg.xiij. Uidetis q̄ oculi mei illuminati sunt de melle isto. ſ. de corpore xp̄i dulcissimo. Scōs punctus euāgelij est de malicioſa impugnatiōe. Quatuor impugnatiōes seu examinatiōes fecerunt iudei de illuminatiōe ceci. Prima fuit vitioꝝ: scōa phariseoꝝ. tertia fuit parentū. quarta fuit p̄ncipū. Quantuz ad primū notandū q̄ posteq̄ vicini viderunt ip̄m q̄ fuerat cecus venientē sine ductore ⁊ sine baculo: ⁊ q̄ videbat clare dixerunt ad invicē. Nonne hic est q̄ sedebat ⁊ mēdicabat: alij dicebāt q̄ hic est alij q̄ non: sed similis ei est. Ipse autē dicebat: qz ego sum ⁊c. Quantū ad scōm que fuit phariseoꝝ: q̄ audito facto interrogauerūt ip̄m quō vidisset. Qui narrauit eis totū modū dicēs. Ille homo qui dicit iesus fecit lutum ex sputo: ⁊ vnxit oculos meos: ⁊ dixit mihi vade ad natatoria syloe ⁊ lana. Et abij ⁊ lauī ⁊ vidi. ideo duxerunt eum ad phariseos. Erat aūt sabbatum. Qui

bus dixit similiter. Tunc pharisei dixerūt de xpō. Nō est hic homo a deo q̄ sabbatū nō custodit. Alij dicebant: quō pōt homo peccator hec signa facere ⁊ scisma erat inter eos. Tertia examiatio fuit parentū quibus dixerunt pharisei. Est hic filius vester quē dicitis: q̄ cec⁹ est natus. Quō ergo nūc videt. Qui rñderunt. Scimus q̄ hic est filius noster: ⁊ q̄ cec⁹ natus est: quō aūt videat nescimus: ipm interrogate etatē hz: ipe de se loquat. Hoc aūt dicebāt: q̄ timebāt iudeos: q̄ parētes ppter sniam excōicationis quam posuerunt iudei nō fuerūt ausi dicere quis eū illuminauerat: ⁊ fuit cōpletum signū qđ dederat. Ysa. xxxv. Ueniet de⁹ ⁊ tunc aperient oculi cecor. Quarta impugnatio fuit pncipū legis ad quos fuit duct⁹ cecus illuminatus. Qui dixerūt sibi. Da gloriā deo. i. nō dicas q̄ ille homo te illuminauit: q̄ peccator est. Qui rñdit. Si peccator est nescio. Unū scio q̄ cū cecus essem video. Dixerūt ergo. Quid fecit tibi: dixi vobis ⁊c. Nunquid vultis discipuli eius fieri. Maledixerūt ei ⁊ dixerunt. Tu discipulus eius sis: nos aūt moysi discipuli sumus. Nos scimus: q̄ moysi locutus est deus: hunc aūt nescimus vñ sit. Quibus ille. In hoc eñ mirabile est: q̄ nescimus vñ sit ⁊ aperuit oculos meos. Scim⁹ aūt q̄ peccatores deus nō exaudit: sed si quis dei cultor est ⁊ voluntatez eius facit hūc exaudit. Rñderunt In peccatis natus es totus ⁊ tu doces nos. et eiecerunt eū foras excōicando ipm. Hic cecus illuminatus fuit sctūs homo vocatus sanctus Cedonius: q̄ cū maria magdalena: martha: ⁊ lazaro venit ad puinciā marsilie ⁊c. Moraliter h̄ cecus a xpō illuminatus significat peccatorē a xpō illuminatū reducēdo ipm p penitentiā de tenebris pctōr ad claritatē ⁊ lumē gre. Qui impugnat ⁊ examinat a quatuor. Primo a vicinis. Dic q̄ religiosus vel sacerdos: vir siue mulier q̄uerit ad deum: statim vicini ⁊ alij ipm impugnāt truffando: deridendo: intūn q̄ iā cōpletū est dictū ipsius dauid. Facti sum⁹ opprobriū vicinis nostris. ps. lxxviij. Sunt iā multi q̄ isto tpe nō audēt incipe bonā vitā: quibus dicit xpō ysolādo. Beati erit⁊ cūvos oderint hoies. Luc. vj. Scōo ipugnat a pharisēis. i. ab inclinationib⁹ carnis que diuidūt nos a deo. Hab. v. Caro q̄cu. adnuer. spūi. Uel a pharisēis. i. a dmonib⁹ q̄ sunt diuisi a deo a padiso: a nobis q̄ nos ipugnāt tentādo: mō de fide: mō de auaricia: luxuria ⁊c. vt retrahāt hoiem a bonavita icepta: hz pctōr dz se fortiter tenere ⁊ gaudēter recipe tales tentationes. Jac. j. Oñe gaudiū existimate frēs mei cū in tētationes varias incideritis: scientes q̄ pbatio fidei vestre patientiā opat: patientia aūt opus pfectū habeat vt sitis perfecti ⁊ integri in nullo deficiētes. Greg. Illos tentare negligit: quos dño iure se possidere sentit. Aug. Noli existimare te absq̄ tentatiōe viuere: nā si vna caruerit: alia expecta: si aūt dixerȝ te nō habere tentationē: tūc fortius tentaris. Tertia tētatio a parētib⁹. i. ab infirmitatibus: dolor: ib⁹ ⁊c. q̄s habem⁹ a parētib⁹ nostris. s. adam ⁊ eua: q̄ q̄n hō nō vincit derisionib⁹ ⁊ tētatiōib⁹ dēmonū post veniūt infirmitates: dolores: ⁊ hmōi q̄bus cōpellimur ire ad deū: ideo dauid. Multiplicate sunt infirmitates eor: postea accelerauerūt. s. ire ad deū. ps. xv. Uñ Ezc. Mala q̄ nos hic p̄emūt: ad deū ire compellūt. ij. Cor. xij. Libēter gl̄iabor in infirmitatibus meis vt inhabitet in me virtus xpi. Quarta impugnatio est a pncipibus. i. a dñis tpalib⁹: q̄ volūt bona hz̄e tpalia deuotar⁹ psonar⁹. Prima impugnatio tāgit famā: dicēdo hypocrita ⁊c. scōa tangit q̄am: tertia cor⁹: quarta bona tpalia: ⁊ q̄n psonavult bñ viuere ⁊ seruire deo statim veniunt q̄ones litigiȝ ꝰ bona quousq̄ repellit ab eis. Ideo est necessaria patiētia. ij. Tim. iij. Oēs q̄ pie voluntviuere in xpo: persecutionē patiētur. Uel dic q̄ ārta ipugnatio est a pncipibus. i. demonibus q̄ tētāt ⁊c. vt. s. Ideo apl's Ephe. vlti. Cōfortamini in dño ⁊ in potētia ꝑtutis eius. Induite armaturaȝ deivt possitis stare aduersus isidias diaboli: q̄n nō est nobis colluctatio aduersus carnē ⁊ sanguinē: sed aduersus pncipes ⁊ ptātes ⁊c. Tertius punctus est de approbatione miraculi gratiosa: de qua dicit thema. Procidēs ado. cum. Postq̄s aūt pdictus cecus illuminatus fuit a iudeis eiectus ⁊ excōicat⁹ nullus audebat eū recipe in pomo: nec etiā parentes nec loqui cū ipō: nec dare sibi lumē: nec aliō q̄ intra sc̄ dixit. O miser si possem inueni

re illū sanctū ꝓphetā iesuz q̄ me illumiauit ad minus esset de societate sua. xpus aūt sciens suā tribulationē ⁊ suū bonum desiderium venit ei obuiam dicens. Tu credis in filiū dei. Qui rñdit dicēs Quis est domine vt credā in eū. Dixit ei iesus Et vidisti eū: ⁊ qui loquit tecū ipe est. At ille. Credo dñe: ⁊ pcidens adorauit eū. Quē xps recepit i suā societatē. Qui potuit dicere cū dauid. Pater meus et mater mea dereliquerunt me: dñs autem assumpsit me. Moraliter habemus hic doctrinā q̄: sicut iste nō dubitauit recedere ab infidelibus vt esset de societate xpi: sic nec nos. Nota hic cōtra mercatores q̄ faciunt societatē cū infidelibus: ptra quos dicit scriptura sancta. Nolite iugū. i. societatē ducere cum infidelib⁹. ij. Cor. vj Questio quā faciunt agareni: q̄: ipsi tenent ⁊ possident terrā sanctā ideo nō sūt extirpandi ⁊c. Rñsio: verū est q̄ de⁹ vult q̄ illa terra potiꝰ possideatur ab agarenis q̄m a xpianis. Ratio: ad maiorē cōfusionē agarenor ⁊ excusationē xpianorū q̄: antiquitus agareni erāt xpiani q̄ fuerunt decepti a sergio ⁊ machometo: q̄ tenēt q̄ xps nō fuit deus ⁊ q̄n xpiani ex deuotione vadunt illuc: ipsi ostendūt xpianis locū in quo xps illuminauit cecū: ⁊su scitauit mortuū ⁊c. q̄ quidē miracula nō possunt fieri nisi a solo deo. Itē dicunt q̄ nō debent baptizari in noie trnitatis tñ ibi ostendunt locum vbi xps fuit baptizatus ⁊ tota trinitas fuit ostēsa quaz ipi negāt. Itē nō credūt sacramētum altarȝ cū ibi ostēdāt locū vbi xps fecit cenā ⁊ instituit hoc sacramētū. Itē nō credūt xpm passum fuisse: mortuum nec sepultuz: tamen ibi ostendunt xpianis locum passionis: mortis: ⁊ sanctū sepulchruz ad eorū cōfusionē: q̄ ostendunt qđ ibi nō credūt Jō dicit dauid in psona ppli xpiani. Fac mecū signū in bonū vt videāt q̄ me odēt seȝ agareni ⁊ confundant ⁊c. Scōo agareni tenēt illā patriā ad excusationē xpianor. Q̄n nullus pōt se excusare de pctis Eccl's. vij. Jō est homo iustus sup terrā q̄ faciat bonū ⁊ nō peccet. Et christ⁹ non vult q̄ christiani faciāt peccata mala i illa sācta terra. Si dicat quare ergo sustinet q̄ agareni faciāt ibi peccata. Rñdeo: q̄: non tñ sibi displicet sicut de xpianis. Sicut rex qui sustinet q̄ canes i camera sua faciāt aliquā imūdiciā: qđ non sustineret de filijs vel militib⁹. Sic illa terra sancta est camera dei vbi permittit q̄ canes faciāt imūdicias peccator sed non permittit de filijs. s. xpianis. vnde illa tota patria fuit iam xpianor: sed q̄ ibi faciebāt peccata: ideo dixit deus: foras: foras. Itē dixit xps Lu. xxj. Hierlm calcabit a gentibus. Tertio agareni tenent illā terrā ad ꝓsolationez xpianor: q̄n per hoc innuit q̄ illa patria nō ē finis xpianorum: sicut fuit iudeorum. Sed patria celestis est finis xpianor nobis acquisita merito passionis xpi: ideo apl's Hebr. vlti. Non habemus hic manentem ciuitatem: sed futuram inquirimus. Ad quā nos perducat iesus ⁊c.

¶ Fer. v. post Letare. Sermo vnicus.

Eusvisitauit plebē suā. Luc. vij. Sermo erit de sancto euang. Et habebimus multas bonas doctrinas ⁊c. Sed primo salutetur virgo maria. Deus visitauit ⁊c. In ꝓsenti ꝓmone volo seruare modū iuristarum qui ꝓio ponūt casum legis. Deinde mouent questiones ⁊ faciunt determinationes: ⁊ hunc modū tenet gratianus in secūda parte decreti: sic faciā modo i schola christi. Primo ponā casum legis diuine siue decretalis euāgelice. Dicatur hi storia euangelij ad litteram. Sed in isto casu legis notaui tres questiones

Primam in puncipio.

Secundam in medio.

Tertiam in fine pro nostra bona informatione ⁊ instructione.

¶ Primo quare xps voluit suscitare illū iuuenē publice coram oi populo. Ratio huius questionis est q̄ legit Mat. ix. q̄ quando voluit suscitare puellā mortuaz filiā pncipis synagoge eiecit oēs de camera ⁊ suscitauit ipam secrete ⁊c. Ratio q̄ dicit Greg. q̄ ois xpi actio nostra fuit instructio. Uñ suscitatio corporalis quaz fecit in mortuis figurabat suscitationem spūalem quā facit xps de peccatorib⁹ ꝓ pniam. Uñ puella que secrete ⁊ in camera iacebat mortua secrete ipsam suscitauit ad ostendendū nobis q̄ peccata secreta nō debēt publicari: hz secrete ꝑfite patre. s. ꝓfessore ⁊ matre. s. autoritate eccle-

ſle. Puella.i.aia q̄ ſecrete iacet mortua i camera ꝓſcientie ſecrete eſt ſuſcitāda. auctoritas. Sedebit ſolitarius ⁊ tacebit: qz leuauit ſe ſupra ſe. Thren. iij. Nota ſedebit.ſ.quieſcendo: a peccatis ceſſando: qa leuauit ſe ſupra ſe ⁊nō ſupra alios publice ⁊ notorie peccādo: nec alios ſcādalizādo. Verbi gratia. Si quis in corde ſuo ſecrete eſt ſuꝑbus: ꝑſumptuoſus elat⁹ ⁊c. et extra nihil oſtēdit. tūc puella.i. aia ſecrete iacet mortua. Mod⁹ reſurgēdi ē ſecrete humiliari ꝑ contritionē: cōfessionē: et oratione. Idē de auaro qui ſecrete facit furtū vſurā ⁊c. ſufficit ſecreta penitentia.ſ.ꝓteri ⁊ cōfiteri ⁊ reſtituere ſecrete.

Idē ō luxurioſo q̄ ſecrete peccat ſz ad extra nil ſcit: imo reputat bon⁹ ⁊c. tali ſufficit ſecreta pnia: ꝓteri: ꝓfiteri: recedere a mala ſocietate ſic ſuſcitat ſecrete de morte culpe ad vitā gr̄e. Idē de inuidia quā tenēt ſecrete in corde: de odio ō mala voluntate: de rācore. de deſiderio ydicte: nō tenetur petere veniā niſi a deo ſecrete ex quo nō ꝓſtat de malavolūtate. Ecce quare ōt ſedebit. Sed qz x̄ps inuenit iſtū iuuenez mortuū publice ⁊ notorie: ideo publice coz̄a omnibus ipſum ſuſcitauit. In quo oſtēdit x̄pus q̄ pctōres publici ⁊ notorij ꝑ publicā ⁊ notoriā penitentiā ſunt ſuſcitandi de morte culpe ad vitā gr̄e: qa talibus notorie peccatorib⁹ nō ſufficit ſecreta pnia. imo dicit ſcriptura ſancta. q̄z bonū eſt correptū manifeſtare penitētiā ſic eñ effugies volūtariū pctm̄. Eccli. xx q̄z bonū imo ē neceſſariū manifeſtare penitentiā: qz nō ſufficit ſupbo vano ⁊ pompoſo notorio ⁊ publico q̄ faciat ſecretaz penitētiam: ſed notoriā q̄ deponat ornāmēta vana: cornua: manicas: caudas: vt illi qui de hoc fuerunt ſcandalizati bene edificentur di. O benedictus deus ⁊ quo modo eſt bene reduct⁹ talis homo. Idē de vſurario notorio: qui publice mutuat decē pro duodecim vel vēdit min⁹ ꝑpter denarios ꝓꝑptos: vl vēdit pl⁹ ꝑpter denarios ſperatos ⁊ ſic de aliis ſpēb⁹ vſure. tali nō ſufficit ſecreta penitētia ſz publica vt ſatiſſaciat oibus publice. Idē de publicis raptoribus de notorijs luxuriosis ⁊ ꝓcubinarijs nō ſufficit ſecrete ꝓfiteri: ſz publice expellere malā ſocietatē de domo: nec ſufficit dicere ꝓfeſſori: decetero cauebo ⁊c. nolo ipaz expellere de domo: qz iret ad lupanar: qz tūc ipa ſe dāmaret ⁊ vos nō. iō oz expellere vt ſcādalizati de mala vīa vita edificent. Idē de mala volūtate ⁊ timicitia notoria ⁊ publica q̄ totā pīā ꝓmouit: qz tali ñ ſufficit ſecreta pnia: ſz q̄ faciat pacē publice cū laude dei ⁊ edificatione populi. Regula eſt generalis in oibus pctis q̄ in ſecretis ſufficit pnia ſecreta: ſed in notorio requiritur pnia notoria. Secūda queſtio eſt ſuper hoc q̄ dicit. Acceſſit ⁊ tetigit loculū. hi autē qui portabāt ſteterūt. Certū eſt q̄ x̄ps ſoloverbo iperādo poterat iſtū ſuſcitare quare ergo acceſſit ⁊ tetigit dicēs illis q̄ ipm portabāt vt eū deponerēt: qz abſq; hoc poterat ipſum ſuſcitare. Reſpōdeo: q̄ x̄ps fecit hoc ad oſtēdēdū q̄ ſi peccator mortuus oz ſuſcitari de morte culpe advitā gr̄e. opz q̄ portatores qui portāt ei⁹ aiam in inferno ipm deponant. Nor. q̄ quatuor portāt peccatorē ad ſepulturā inferni duo añ ⁊ duo retro: primus eſt mala conſuetudo: ſcōs eſt mala ſocietas tertij⁹ eſt vana glia ſiue cōfidētia: q̄rtus eſt falſa ſpes. Primus portator a pte añ d̄ mala conſuetudo q̄ multas aias portat ad ifernū. Verbi gr̄a. qñ aliqs infirmatur vel ſi pdit aliqd: vel ſi ſint maleficiatiuī ꝑ filijs habēdis ſtati recurrūt ad diuinos: ⁊ qñ de hoc reprehendunt a cōfeſſore vel ab alijs: reſpondēt ꝓſuetudo eſt qō eſt mai⁹ pctm̄ q̄z homicidiū: qa eſt ꝓtra ꝑceptū prime tabule. Itē qñ reprehendunt de iuramēto: blaſphemia ⁊ ſic de alijs di. cōſuetudo eſt. Not. modū corrigendi hoc vitiū primus cōuenit parentibus nutriēdo filios bene ⁊c. ſcōs cuilibet ꝑponendo ſibi aliquā penam pro tali pctō ⁊c. tertius cōuenit dñis ⁊ rectoribus faciēdo ordinationē cū pena ⁊c. Idē de fractiōe feſtiuitatū tenēdo ferias: forū contractus ⁊c. di. conſuetudo eſt: imo cōtra leges: ⁊ cōtra legem dei q̄z cōſuetudo ē longior: tāto peccare eſt grauī⁹. Itē qñ reprehendunt de vſura: reſpōdēt ꝓſuetudo ē mutuare decē ꝑ duodeci ⁊c. Idē dicūt illi q̄ vadūt ad lupanaria ꝓſuetudo eſt. Idē dicūt mulieres qñ reprehēdunt ō vanitatib⁹ ornamētoz: caudarū: manicaz ⁊c. di. ꝓſuetudo eſt q̄ mulieres ornēt ſe. Idē dicūt religioſi qñ reꝓhendūtur de eſu carniū: de veſtib⁹: de camiſia: conſuetudo ē. O iſte portator ducit aias

ad infernū cū quadrigis: qz mala conſuetudo vertit in naturā. Dicūt phi q̄ cōſuetudo eſt altera natura ⁊c. qz difficile eſt aſſueta relinquere. Iō de malis aſſuetis dicit ſcriptura. Si mutare ꝑt ethiops pellem ſuā: aut pardus varietates ſuas: et vos poteritz bñ facere cū didiceritis malū. Hier. xiij. Scōs portator eſt mala ſocietas. O quot aie dānant ex mala ſocietate: qm̄ poma corrupta ⁊ putrida corrūpūt oia alia: ſic etiā corrūpit mala ſocietas oēs alios de ſocietate: ⁊ oēs ſimul boni nō ꝑt corruptū ſanare. Et ſicut lepro ſus corrūpit aliū: ſic mala mulier corrumpit pl̄es alias mulieres. iō foras ꝓiciāt. Idē de mala ꝑſona luxurioſa: q̄ ē i parochia vl i collegio vl monaſterio vl ecclia qm̄ luxuria ē morb⁹ ꝓtagioſus. Nota hic de illa meretrice ſecreta q̄ itra annū fecit hx̄. meretrices i quadā ciuitate: iō rectores debēt ſup hoc ꝓuidere: et lupanaria ꝓticularia extirpare. In lib. de ordie q̄rit Aug. vtrū lupanaria ꝑnt ſuſtineri a dñis et rectorib⁹ ſine pctō. Dicit q̄ ſic: qz ſunt in remediū di. Auſer meretrices de mundo: ⁊ totū turbabis libidinibus. O quot ſūt lenones ⁊ meretrices q̄ dimitterēt peccata ſz nō ꝓmittūt lenones. iō dānant ex mala ſocietate. Itē q̄t cōcubinarij dicentes quō dimittā iſtā quā diligo pluſq̄me ⁊c. ad infernū oēs. Cōtra hāc malā ſocietatē de⁹ ꝑcepit moyſi di. Precipe filijs iſrael vt eiciāt de caſtris oēm lepro ſuz ⁊ q̄ ſemine fluit pollutuſq̄ eſt ſup mortuo tā maſculū q̄z feminam eijcite de caſtris me contaminēt ea cū habitauerint vobiſcum Nūeri. v. Vbi ꝑcepit tres ꝓditiōes gētiū ſeparari a ſocietate. ſ. leproſuz ⁊ q̄ ſemine fluit. ſ. meretrix: et pollutū ſup mortuo. ſ. lenonē. Tertius eſt vana confidentia. ſ. de lōga vita: ſed ſtultitia eſt confidere in incerto. No. quō iuuenes de quocūq̄z ſtatu tam religioſoꝝ q̄z clericoz q̄z etiā laicoꝝ viroz ſiue mulierū ſi ſunt diſſoluti: et dicit eis. Quare nō ſeruatis ordinē: vl quare non facitis penitentiā? ⁊c. Rñdent bene qñ ero ſenex faciā: ⁊ interim moriūtur: et ducūt ad infernū ꝑpter vanā cōfidentiā. O iſte portator q̄ iuuenes ducit ad infernū. Talibus contingit vt mulioni qui habebat quatuor mulos bonos: q̄s vendidit cōfidens de quinto debiliori cui impoſuit totū onus ſz nō potuit portare et moriebatur ⁊c. Sic quilibet nr̄m habet quatuor mulos bonos. ſ. infantiā puericiam: adoleſcentiam: ⁊ iuuentutem quos vēdimus diabolo cōfidentes de ſenectute peccādo: ad quam ſi aliquid attingunt habēt ſatis agere q̄ poſſunt viuere: ⁊ quomodo tunc facerent penitentiā? Ideo auiſetis iuuenes non expectet ſanus infirmitatē: ſed ſtatim incipere debet bene facere. Ideo dicit ſcriptura ſancta. Nō tardes cōuerti ad dñm: ⁊ ne diſferas de die in diē. Subito veniet ira illi⁹ et tpe vindicte diſpdet te. Eccli. v. Nota craſtinātes quibus accidit vt falconi impinguato q̄ non vult venire ad dñm ipm vocantem: et dñs mittit lapidē poſt eum et eū occidit: et ꝓicit in ſterquilinio. Sic dñs noſter ieſus x̄ps vocat nos dicēs. Venite ad me oēs per viā penitētie: ⁊ craſtinās dicit. Cras vadā: ⁊ ſic de alijs. De q̄ iratus dñs mittit lapidē mortis: ⁊ ꝓicit in ſterquilinū inferni. Iō dicit. Non tardes cōuerti ⁊c. Quart⁹ portator eſt falſa ſpes quam habent peccatores de miſericordia dei dicentes q̄z de⁹ eſt miſericors: q̄ pepcit latroni. magdalene ⁊c. ita q̄ de miſericordia dei faciūt inſtrumētum ad peccādū libere. Dicūt ſancti doctores q̄ hec non eſt ſpes ſed ꝓſumptio vana et falſa: ⁊ eſt pctm̄ cōtra ſpm̄ ſctm̄. Peccator qui penitet de peccatis conterit confitet ꝓponit nō redire. talis poteſt ſperare et confidere de miſericordia dei q̄ dimittet ſibi ſua peccata: qz multū eſt miſericors erga penitētes: ſed impenitētes q̄ quotidie addunt mala malis: ⁊ peccata peccatis: nec dolēt de peccatis: nec volūt reſtituere nec remittere iniurias: non opz ipſos cōfidere nec ſperare de dei miſericordia: qm̄ ſicut eſt miſericors penitentibus ita eſt rigoroſus impenitentib⁹: intantū q̄ ſi virgo maria: oēs angeli ⁊ oēs ſancti orarēt ꝑ vno peccatore impenitēte: nihil a x̄po obtinerent. O iſte portator q̄t aias ducit ad infernū ſepeliēdas. Iō dicit ſcriptura. Ne dicas miſeratio dñi magna eſt multitudinis peccatorū meorū miſerebit. Miſericordia eñ ⁊ ira ab illo cito approximant: et in peccatores reſpicit ira illi⁹ Eccl. v. Et ideo dicit papa i bullis indulgentiaz q̄ poſſunt abſolui a peccatis ⁊c. niſi de illis q̄ cōmiſerūt ex confidentia illius bulle. Idē de alijs q̄ peccant ſub ſpe

diuine mie. Ecce quare ꝓcepit xp̃s porta toibus vt ipm deponerēt anteq̃ suscitaret eū. Ephe.v. Surge q̃ dormis ⁊ exurge a mortuis: ⁊ illuminabit te xp̃s. Tertia questio est super hoc qđ dicit thema.

Deus visitauit plebē suā: querit de qua visitatiõe loquit thema: qm̃ in sacra scriptura inueniunt tres notabiles visitationes dei in hoc mũdo. prima est preterita scđa p̃sens: tertia futura. Prima fuit de misericordia copiosa: scđa fuit de gratia virtuosa: tertia fiet de institia rigorosa.

Prima fuit in xp̃i incarnatione: tũc venit et visitauit istũ mundũ illuminãdo ip̃m fructificãdo in operib⁹ spũalibus ad instar solis: qui illuminat: calefacit ⁊ fructificat. Sic de xp̃o qui ꝺr sol institie. Mala chie. iiij. Uobis timẽtibus nomen meum orietur sol institie. Uñ etiã ꝺr virgini marie. Felix nãq; es sacra ⁊c. Hic sol institicauit ⁊ illuminauit mundũ radio sue predicationis i fide catholica calefecit i charitate: et fecit fructificare meritorie. De ista visitatione auctoritas. Uisitauit nos oriẽs ex alto. Illuminare his q̃ in tenebris ⁊ in vmbra mortis sedẽt. Luce. j. De ista dicit thema. Deꝰ visitauit plebẽ suã Scđa visitatio est p̃sens quolibet die i sacramento altaris: in quo venit ita realiter sicut venit in vtero matris. Hec visitatio est ad instar medici qui venit ad visitandũ hospitale infirmorũ ad curandũ eos: sic xp̃s in hospitale huius mundi in quo sunt multi infirmi venit. Quidã infirmanꝝ in capite per superbiã ⁊c. Jõ venit xp̃s medicus de studio paradisi advisitandũ: practicandũ: et ad sanandũ animas infirmas. Hanc visitationẽ petebat dauid di. Memento nostri dñe in bñplacito populi tui: visita nos in salutari tuo hs. cv. De ista põt dici thema de presenti deus visitauit plebẽ suã. Tertia visitatio erit de institia rigorosa. s. i ꝺ. iudicij. ad instar regis qui venit ad visitandũ populum suũ in ciuitatẽ inordinatã rebellẽ cũ magno exercitu gẽtiũ armatorũ ad exaltandũ bonos: et ad humiliandũ malos. De ista visitatione dicit ꝓpheta. In die illa visitabit dñs in gladio suo duro grãdi ⁊ forti. Esa. xxvij. Nota in die illa. s. iudicij vniuersalis: visitabit dñs in gladio suo quẽ portabit non in manu: sed in ore Uñ de ore eiꝰ ꝓcedit gladiꝰ ab vtraq; parte acutus: vt in ipso percutiat gẽtes. Apoc. xix. Nota extraq; parte acutꝰ qz scindet corpus ⁊ aiam. Mõ qñ homo moritꝝ in iudicio particulari solũ ꝓdit aiam: sed tunc scindet vtrãq; partẽ hois tã aiam q̃ corpus. Ad dexterã scidet qñ dabit sniam ꝓ bonis dicẽs. Uenite ⁊c. Mat. xxv. Ad sinistrã qñ dicet malis. Discedite ⁊c. Nota i gladio suo duro ip̃tũ ad sententiã malorũ grãdi ip̃tum ad sententiã bonoꝝ: et forti ip̃tuz ad durationẽ glorie sine pene. Uel duro. s. cõtra iudeos q̃ habent ꝓphetias et nõ credũt: ⁊ grãdi. s. cõtra agarenos q̃ sunt in magna multitudine: ⁊ forti cõtra malos christianos. De ista visitatiõe potest dici de futuro Deus visitabit.

¶ Feria. vj. post Letare. Sermo vnicus

Voce magna clamauit. Lazare veni foras. Joã. xj. Hodie legit euangelium de suscitatione lazari a xp̃o facta. De hoc erit sermo noster. Sed primo saluteturvirgo maria ⁊c. Uoce magna ⁊c. Sanctum euangeliũ hodiernuꝫ breuiter continet tres causas mirabiles de suscitatione lazari.

Prima causa humanitus retractiua.
Secunda causa meritalis inductiua.
Tertia causa principaliter effectiua.

Et de ista tertia dicit the. Uoce magna clamauit. s. iesus imperãdo dicẽs. Lazare veni foras. Prima causa humanit⁹ retractiua: ne. s. xp̃s faceret istã suscitationẽ lazari fuit timor apostolorꝫ q̃ timebãt ne lapidarenꝫ in hierusalẽ ⁊ dissuadebãt xp̃o ne iret bethaniã vbi lazarꝰ erat mortuꝰ q̃ est ꝓpe hierm. Dic quõ terra promissionis erat diuisa in tres ꝓuincias. s. in ꝓuinciã iudee: galilee: ⁊ samarie. Et in ꝓuincia iudee xp̃s habebat multos inimicos: ⁊ multoties voluerũt eum interficere: eo q̃ reprehendebat pctã notoria ⁊ vitia phariseorũ principum ⁊ sacerdotũ: ⁊ qñ probabat suã diuinitatẽ. Sed quia nõdum venerat hora passionis sue: nec erat tali morte moriturꝰ: ideo recessit de ꝓuincia iudee ⁊ veniebat ad ꝓuinciã galilee. vbi diligebat: ⁊ interim lazarus obijt i ꝓuincia iudee. ꝓpter qõ dicit xp̃s apl̃is Eamus iterũ in iudeã. De q̃ apl̃i timentes dixerũt xp̃o. Rabbi. nũc iudei querebãt te lapidare: et iterũ vadis illuc. Ecce hic causa humanitus retractiua: s̃ indirecte: qz humanũ est timere mortẽ carnalem. Tũc xp̃s dixit eis quõ lazarus eorũ amicus erat mortuꝰ: iõ volebat illuc ire. Et ꝓra timorẽ illoꝝ dixit eis. Nõne. xij. hore sunt diei? Si dicat: ⁊ quõ est hoc ad ꝓpositũ? Dico q̃ multũ bene ⁊ ꝑm quatuor intellectꝰ sacre scripture. Primo ꝑm intellectũ literalẽ qñ dixit xp̃s ista verba erat eq̃noctiũ vernale: qz fuit passus. xxv martij: ⁊ eadẽ die fuerat ꝓceptus. xv. die ante suã passionẽ xp̃s dixit ista ꝙba. Nõne. xij. ⁊c. ⁊ tũc ad literã dies habebat. xij horas: quasi vellet dicere xp̃s apl̃is. vos debetis cogitare q̃ rãcoꝝ sine mala voluntas iudeoꝝ tra me iã est mutata qz sicut dies ⁊ tẽpus mutat̃ de hora in horã: ita etiã coꝝ hois mutat̃: qm̃ ergo iã transiuerũt nõ solũ. xij. hore: s̃ plures dies. iõ ⁊c. Hoc dixit xp̃s reꝑhendẽdo malã opinionem quã habebãt de iudeis: qñ de ꝓximo semper debet hõ ꝑsumere in meliorẽ partẽ. Juxta illud Lu. vj. Nolite iudicare: et non iudicabimini. Scđa expositio. Nõne. xij. ⁊c. est allegoricalis qñ dictum vel factũ exponit̃ de hoc qđ debet hõ credere: ꝑm istã expositionẽ xp̃s ꝺr dies. Nota qm̃ sicut mane ⁊ vespere faciũt vnũ diẽ Juxta illud Gen. j. Factũ est vespe ⁊ mane dies vnus. Sic deus ⁊ hõ faciunt vnã personã xp̃i. Mane quod est ꝓncipium sic etiam diuinitas est ꝓncipiũ omniuz rerũ. Ego suz ꝓncipiũ q̃ ⁊ loquor vobis Jo. viij. Xp̃s aũt vespere et finis oim fuit ip̃tuz hõ. Qm̃ deꝰ fecit primo die lumẽ scđa firmamẽtũ: tertia planetas: quarta solẽ et stellas: quinta aues ⁊ pisces: sexta iumẽta: septima fecit hoiem. Qñ ergo filius dei receꝑit humanitatẽ: tũc factũ est vespere ⁊ mane dies vnus. i. deꝰ ⁊ hõ facta est vna ꝓsona. Uñ cantat eccl̃ia. Qui mane iunctũ vespere: diẽ vocari precipis. De isto dicebat dñs deo patri. Ordinatione tua ꝓseuerat dies. Hec dies hz. xij. horas. s. xij. apl̃os. Luce. vj. Cũ dies factus esset. s. xp̃s vocauit discipulos suos ⁊ elegit. xij. ex ipsis: quos apl̃os noiauit. Hora ꝓma fuit. s. petrus: ⁊ sic de alijs: vt ibidem ꝓz in textu. qñ ergo dixit. Nõne. xij. hore. i. xij. apl̃i sũt diei. i. xp̃i. q. ꝺ. sicut hore non dimittũt diẽ sez naturalẽ: nec dies horas: immo hore sequunt diem inseparabiliter. sic nec vos debetis me dimittere: nec egovos quin vos defẽdã sicut feci in nocte passionis qñ dixi iudeis: si me q̃ritis: sinite hos abire. Jo. xviij. Ecce dies i. quõ defendit horas. Ideo dixit patri. Pater quos dedisti mihi: non perdidi ex eis quẽq̃. Joã. xviij. Tertia expositio est tropologica. i. moralis ꝑm istam expositionem dies clara est penitẽtia. Ratio qz culpa dicitur nox obscura: ita gratia ad quã venit homo per penitentiam dicitur dies. De hoc auctoritas. Nox precessit: dies aũt approꝑinquabit. ad Rom. xiij. Hec dies habet. xij. horas. s. xij. opera penitẽtialia. Prima hora est peccatorũ cognitio: quasi hora. i. qz tũc icipit claritas diei ⁊ gẽtes se mutuo cognoscũt: sic i ꝓcatorũ cognitione hõ scipsum cognoscit. Scđa est cordis cõtritio. tertia emẽdandi ꝓpositio. quarta occasionũ vitatio. quinta oris cõfessio. sexta corꝑis afflictio. septima spũalis oratio. octaua elemosynarum largitio. nona debitoꝝ restitutio. decima iniuriarũ remissio. xi. fame reparatio. xij. eucharistie cõio. De ista ergo die ⁊ horis dicit xp̃s apl̃is in euãgelio. Nonne. xij. hore sunt diei. s. pnie quas vos tenetis seruatis ⁊ facitis. Jõ nõ opz vos timere de morte. ꝺre subdit. Si q̃s ambulauerit in die nõ offendit qz lucẽ mũdi videt. Si aũt ambulauerit in nocte: offendit: qz lux. s. gr̃e nõ est i eo ⁊c. Quarta expositio est anagogicalis ab ana qđ ẽ sursuz ⁊ agoge ductio quasi sursũ ductio qñ dictũ vel factum exponitur de sperando. Et ꝑm istam expositionem dies clara est gloria celestis. Ratio qz ibi nõ est nox nec tenebre: nec obscuritas ignorãtie: immo quando anima intrat paradisum statim deus ostendit sibi vnũ libzũ in quo clare scit et videt oia. Hic liber vite est xp̃s qui habet duas chartas sez diuinitatis ⁊ humanitatis. De isto die glorie auctoritas in ꝑo. lxxviij. Melior est dies vna i atriis tuis: sup milia. Ex quo sequit talis cõclusio q̃ nullus sanctus potest stare in paradiso nisi per vnũ diẽ. Hec vita nostra habet multos dies ꝓpter interpositionẽ noctis: sed in paradiso nulla nox est s̃ semp est dies clarissima illuminata sole iustitie. Hec dies habet. xij. horas. i. xij. beatitudines: sez quatuor anime: quatuor corꝑis: ⁊ quatuor compositi. Prima beatitudo anime est sapientia diuinoꝝ. secunda

scientia creaturarū. tertia memoria preteritoꝝ. quarta letitia vniuersoꝝ. prima beatitudo corporis est impassibilitas. secunda claritas. tertia subtilitas. quarta agilitas. Prima btitudo cōpositi siuevite beate est ꝙcordia generalis. icōa abūdātia vniuersalis. tertia plena satietas. ꝝta certa perpetuitas. Erit dies vna q̄ nota est dño. Zacha. xiiij. Uel si vis iuxta secundā expositionē allegoricā: dic ꝙ dies clara est fides catholica q̄ est sine errore dubitatiōe ⁊ falsa opiniōe. de quo apostolus ad Rom. xij. Nox ꝓcessit sc̄z noctis tenebrarū ⁊ falsarū opinionum: dies autē appꝛopinquabit sc̄z fidei catholice. Hec dies hz. xij. horas sc̄z. xij. articulos fidei scōm numerū. xij. apl̄oꝝ qui oēs sunt in Credo in deū. Prima hora est de mūdi creatione ibi. Credo in deū patrē oipotē tem ⁊c. Ista horā nc̄sciuerunt phi qui posuerūt mundum ab eterno. Scōa de filij dei eterna ḡnatione ibi. Et in iesum xp̄m filium eius vnicū dñm nostrū: qui generatur a patre vt radius a sole ⁊c. Tertia de filij dei incarnatione ibi Qui ꝓceptus est de spiritu sancto: natꝰ ex maria virgine. ad instar radij solis per fenestram vitreā transeuntis quā non rūpit. Quarta de xp̄i passiōe ibi. Passus sub pōtio pilato: crucifixus: mortuus: ⁊ sepult⁹: ne aliq̄ sibi credētes ⁊ obediētes paterent̄ in furca inferni. Quinta de sanctoꝝ patrū liberatione ibi. Descendit ad inferos sc̄z ad liberandū sanctos patres. Sexta de xp̄i resurrectione ibi. Tertia die resurrexit a mortuis. Septima de ei⁹ mirabili ascensione ibi. Ascēdit ad celos: sedet ad dexterā dei patris omnipotētis. Octaua de eius ad iudiciū aduētu ibi. Inde venturus ē iudicare viuos ⁊ mortuos. i. bonos et malos. Indeventurus. s. a dextera dei p̄is. Nona de sp̄ussancti spiratione q̄ ꝓcedit a patre ⁊ filio sicut calor a sole ⁊ radio: ibi. Credo in sp̄mſanctū. Decima de vniuersali ecclie auctoritate q̄ opz credere: quia ecclesia vlis errare non potest in his q̄ fidei sunt dicēte xp̄o petro. Ego rogaui ꝓ te petre vt nō deficiat fides tua Lu. xxij. Hoc nō dixit xp̄s petro inq̄ntum persona erat particularis: sed inquātum erat papa persona cōis ibi. Credo in sanctam ecclesiam catholicā. i. vl'em. Undecima est de sacramentoꝝ sc̄tificatione: quibus sacramētis aīa sc̄tificat: ibi. Sc̄tōrū sc̄z sackoꝝ cōionem remissionē peccatoꝝ. Duodecima est vniuersali oim resurrectione: ibi. Carnis resurrectionē ⁊ vitam eternā: amē. Quādo ergo xp̄s dicit apostolis. Nōne. xij. hore sunt diei. q. d. quid timetis vos mortē tpalem cū sitis fortes in fide. Secus de illis qui moriūt sine fide ⁊ in erroꝛe. Ideo dicit xp̄s. Qui ambulat in die. i. fide nō offēdit. s. cadēdo in infernū. Ecce quō fuit remediū ꝓtra caudā retractiuā. Detur hoibus consiliū ꝙ dicāt quolibet die Credo: ⁊ vosmetipsos tētate si estis in fide: ipi vos ꝓbate: ij. Coꝛvlr. Scōa causa fuit meritalis ⁊ inductiua hec fuit charitas siue dilectio quā xp̄s habebat ad lazaꝝ discipulū suū ⁊ ad mariam ⁊ martham sorores ei⁹ et econuerso. Jō traxerūt eum ad instar candele fumātis q̄ trahit ad se lumen alterius candele ꝓpinque: ⁊ hoc naturaliꝛ: qꝛ corda coꝛerāt vt lucerna fumās: ideo traxerūt illō lumen. De quo Jo. j. Erat lux vera que illu. oēm ho. ve. in hūc mūdū ⁊c. Ecce hec est causa inductiua de qua. euāge. sic dicit. Uenit itaq̄ iesus in bethaniā et inuenit eum quatuoꝛ dies iam in monumento habentē vſq̄ ⁊ turbauit scip̄m ⁊ infremuit sp̄ū. Sic faciūt hoies ⁊ turbauit se: sc̄z ostēdēdo tristitiā in facie et fleuit ⁊ nō solū ex cōpassiōe marie ⁊ marthe: ſz etiā suscitatione ipsius lazari quē educturus erat de statu ipeccabilitatis in quo erat ad statū peccabilitatis: qm̄ in xp̄i passione etiā peccauit: qꝛ perdidit fidē de xp̄o. Ecce causa inductiua q̄ dicit meritalis: qꝛ dilectio lazari ⁊ soꝛoꝝ eius ad christū erat meritoria. Moraliter notandum est hic ꝙ in istis verbis cuꝛ dr. Diligebat iesus marthā ⁊ sororē ei⁹ mariā ⁊ lazaꝝ: in sinuaꝛ ꝙ tria genera p̄sonarū diligūtur a xp̄o per ista significata. Primo persone pure cōtinētes. Scōo p̄sone digne penitētes. tertio p̄sone iuste p̄sidētes. Primo xp̄s diligit p̄sonas pure continentes: qꝺ ostēditur ibi. Diligebat iesus martham: q̄ semp fuit virgo pura ⁊ continēs. Sūt tm̄ hic notādi tres gradus cōtinētie. Prim⁹ est cōiugalis q̄ est intervirū ⁊ vxoꝛē seruātes modū et fidelitatē sibūnuicē: iō dicit paulus. Honorabile cōnubium in oibus seruando modū et thorus immaculatus sc̄z seruādo fidē. Fornicatores eñ ⁊ adulteros iudicabit de⁹. ad heb. vi. Scōs gradus est ꝙtinētie vidualis: ⁊ ista est melioꝛ qñ cauet vidua ab illo actu: qꝛ de⁹ nō vult nisi inter virū ⁊ vxoꝛē. vñ apl's. Hec ē voluntas dei sctificatio vestraꝛ vt abstineatis vos a fornicatione. j. Thes. iiij. Tertius gradus est puritas virginalis. ⁊ est meliꝛ aliis q̄ est nūq̄ sensisse illud opus nec coꝛde desiderādo: nec oꝛe loq̄ndo: nec opere tāgēdo ⁊c. Et in isto ḡdu erat martha. iō tm̄ diligebat a xp̄o. De his tribꝰ ḡdibus dicit Beda. Bōa est castitas ꝑiugalis: melioꝛ ꝙtinētia vidual': ſz optia puritas virginalis. Scōo dñs diligit personas penitētes qꝺ oñditur ibi. Diligebat iesus mariā magdalenā q̄ fuit penitens quā dñs xp̄s dilexit magꝛ post penitētiā q̄s ante. iuxta parabolā. Lu. xv. Quis ex vobis hō qui hz cētū oues ⁊ si perdiderit vnā ex illis: nōne dimittit. xcix. in deserto et vadit ad illā que perierat donec iueniat eā. Et cū inuenerit eā iponit in hūeros suos gaudēs ⁊ veniēs domū ꝙocat amicos ⁊ vicinos suos di. illis. Cōgꝛulamini mihi: qꝛ inueni ouez que perierat. Dico vobis ꝙ ita gaudiū erit in celo supervno peccatoꝛe pniaz agēte ⁊c. Not. imposuit humeris: ⁊ hoc qñ in humeris portabat crucē. tūc factus est p̄ncipatus super humerū eius. Esaye. ix. Tertio diligit de⁹ personas iuste p̄sidentes: qꝺ ostendit ibi Diligebat iesus lazaꝝ q̄ fuit p̄sidens ⁊ dñs tertie partis ciuitatis hierl'm. Dic quō dñi ⁊ p̄lati diligunt a dño qñ intrāt per portā. Scōo qñ viuūt honeste postq̄ sunt int⁹: ⁊ curant plus de aiabus q̄s de redditibus. Tertio qñ diuidunt reddit⁹ in tres partes. s. ꝓ se: ꝓ familia: ꝓ egenis: tales sunt iuste p̄sidentes sc̄z de illis q̄ non intrāt p̄ portā: sed saltāt p rapinā ⁊ simoniā. Dñi aūt ꝓaies solum ꝑcipiendo iustitiā ⁊ dando elemosynam possunt saluari: qm̄ in iudicio nō queret xp̄s a dñis tpalib⁹ an direrunt horas: si ieiunauerunt sed q̄ret ab eis si fecerunt iustitiā de criminosis: si ꝓseruauerūt populū in pace: si coꝛexerunt peccata notoria. Sz multis dñis accidit vt stulto qui cooperuit se de scuto: non tm̄ ab illa parte vñ sagittabatur: ſz ab alia. Sic multi dñi ponūt scutū deuotionis sibi: sed nō i illa parte vnde veniūt sagitte reꝑhensionis. Qui dicūt horas: audiūt missas multas: sed nō curāt de iustitia ⁊ pace: nec ꝺ coꝛrectiōe pctoꝝ cū tm̄ a xp̄o sint de hoc reꝑhēsiui. De dilectiōe ad bonos dños. Autoritas. Coꝛ meum diligit principes Judic. v. Tertia causa suscitationis lazari principaliꝛ effectiua fuit xp̄i potestas ⁊ autoꝛitas ei⁹ ꝓceptū ⁊ iperiū: ꝺ quo thema. Uoce magna clamauit. lazare vēi foras. Dic historiā euāg. ab illo. Jesus venit ad monumētū qꝺ erat spelūca. ⁊ lapꝫ superpositus erat ⁊c. vſq̄ i finē. In hac suscitatiōe lazari xp̄s seruabat quinq̄s cerimonias. Prima fuit qñ fecit aperiri sepulchrū di. Tollite lapidē. cui dixit martha. Dñe iā fetet quatriduanus est totaliter scatet vermibus. Ad quam xp̄s dixit. Nōne dixi tibi: si crediderīs videbis mirabilia dei. Scōa cerimonia qñ iesus eleuauit oculos ſus celū ⁊ dixit. Pater gratias ago tibi qm̄ audisti me. Ego aūt sciebā: qꝛ semper me audis sed ꝓpter populū q̄ circūstat dixi: vt credāt qꝛ tu me misisti. Inq̄ntū hō est minoꝛ patre iō orabat: qꝛ inq̄ntū deꝰ nō oportebat. Tertia cerimonia: qꝛ voce magna clamauit. Lazare veni foras: ⁊ nō loquebatur coꝛpori coꝛrupto: qꝛ nihil audiebat: ſz loquebat anime in limbo sanctoꝝ patꝝ existēti: vt credit: qꝛ sanct⁹ hō erat ⁊ statim prodijt foras. Quarta cerimonia qm̄ dixit. soluite eū: qꝛ erat ligatus institis manibus et pedibus ſm moꝛē iudeoꝝ. Quinta cerimonia dns dixit. Sinite eū abire. Multi ergo ex iudeis q̄viderant que fecit iesus crediderunt in eū. Quidam aūt ex ipsis abierūt ad pharisēos ⁊ dixerūt eis que fecit iesus. Moraliter. in his quiq̄ cerimonijs ostēdit xp̄s qualiter suscitandus est peccatoꝛ de moꝛte culpe ad vitā gratie ꝓ pniam. ꝓmo monumentū dz aperiri: ibi. Tollite lapidē ⁊c. In sacra scriptura coꝛpus peccatoris dr esse monumētū. Rō qꝛ ad extra est sepulchꝝ ⁊ depictuꝫ ad istar monumēti: ſz abintra est turpe ⁊ fetidum et plenū coꝛruptiōe in quo iacet moꝛtua aia: iō dicit xp̄us pctoꝛib⁹. Ue vobis qui similes estis sepulchris dealbatis q̄ a foris apparēt hoibus speciosa: intus aūt plena sunt ossib⁹ moꝛtuoꝝ ⁊ oi spurcitia Mat. xxiij. Dic hic primo de religiosis q̄ ad extra portāt habitū honestatis: sed intus pleni sunt oi dolo. Itē de p̄sbyteris ad extra portant suppelliciū albū: sed in

tra est corruptibilitas. Idē de laicis tāvi ris q̄ mulieribus. Primuz ḡ faciendū si mozt⁹ .s. spūs dz suscitari est aperire se pulchrū qđ fit in ozis ꝓfessione: scz tollere lapidē magnū ⁊ durū verecūdie. O ąt sunt q̄ nolūt istū lapidē ammouere nec sepulchrū apire ad clare ꝓfitēdū peccata sed volūt palliare pctā: vt mulieres: ideo plures dānant ex hoc. Ecce quare xp̄s dicit. Tollite lapidem. Respondit martha. Dñe iam fetet: quatriduan⁹ ē: peccauit cogitatione: locutione: opere: ⁊ omissiōe ⁊ tāt⁹ exibat fetor q̄ oēs claudebāt sibi nasuz: nisi xp̄s qui stabat ac si nihil sentiret. In quo instruunt cōfessores q̄ quādo audiūt pctā fetida ⁊ grauia: nō ostendant fastidiū nec expuēdo: nec suspirādo ne peccator verecūdet ⁊ nō audeat dicere pctā dicēdo: qđ faceret si diceret aliq̄ pctā maiora: sz dz audire patiēter ⁊ cooperire faciē ⁊ ip̄z animare vt dicat pctā ⁊ non verecundet: iō dicit scriptura cōfessori Deut. xxiij. Non abominaberis iduneuz .i. pctōrē ⁊ sanguinolentū: qz frater tu⁹ est: nec egyptū .i. peccatorē tenebrosum: qz etiam fuisti pctōr. Ideo debem⁹ nos firmiores ibecillitates infirmoꝝ sustinere. ad Rom. xv. Et de illis q̄ confitētur pctā eorum clare potest dici illō. Sepulchrum patens est guttur eoꝝ. ps. v.

Scōa cerimonia fuit qñ xp̄s post aptionem sepulchri ozauit in quo ostēdit q̄ facta ꝓfessione cōfessor debet orare dicēdo Misereatur tui oipotēs deus ⁊c. Absolutionem ⁊c. Dñs iesus xp̄s ⁊c. ⁊ sic cor peccatoris disponit ad ꝓtritionē ⁊ ad bonuz ꝓpositū abstinēdi a pctis. Jac. v. Confitemini alterutrū pctā vra: scz layci ꝓbyteris: ⁊ orate ꝓ inuicē vt saluemini. Tertio clamauit xp̄s voce magna. Lazare veni foras extra monumentū quātū ad corpus ⁊ extra infernū quātum ad animaz. Sic peccator ad vocē ꝓfessoris penitētiā iniungētis debz exire foras extra dimittendo peccata: qz al's nō est absoluēdus et ala exit extra infernū cui obligatur pculpā si seruat pniam: al's nō. Unde Luce. xiij. Dico vobis nisi penitentiā habueritis oēs simul peribitz. Quarta cerimonia. xp̄s dixit. Soluite eū. Hec locutio fit a confessore qñ absolvit peccatorē dicendo. Auctoritate dñi nostri ic̄su christi tibi ꝓcepta ⁊ nobis ꝓmissa: ego te absolvo: ⁊c. Uñ de hac solutione dicitur cōfessoribus. Quodcūq̄ solueritis sup terrā: scilz vos ꝓfessores: erit solutū ⁊ in celis: ⁊ qđcūq̄ ligaueritz sup terrā erit ligatū ⁊ i celis. Matth. xvj. Hec ligatio est iniunctio penitētie. Quinta cerimonia. Sinite euz abire sic. s. si penitēs nō pōt portare magnā penitentiā date ei paruā: qz melius est cū parua penitētia remittere ad purgatoriū: q̄z cū magna ad infernū: ⁊ hoc dr ꝓtra illos ꝓfessores q̄ nimis magnam pniam iniūgūt. De q̄bus dr Matt. xxiij. Alligāt onera grauia ⁊ importabilia humeris hoiz. Pōt etiam aliter intelligi sic Multi sunt soluti a ꝓfessore ⁊ a vinculis peccatoꝝ q̄ non sinūtur abire vt cōpleāt pniam: qz vir impedit vxorē. ⁊ ecōuerso. socius sociū: ⁊ pater filiū ecōuerso. Simulus debet impedire pniam alterius: nisi forte esset ꝓiudicatiua. q̄bus dixit xp̄s Ue q̄ clauditis regnū celoꝝ ante hoies: vos enī non intratis nec introeūtes sinitis intrare. Mat. xxiij.

¶ Sabbato post Letare. Ser. vnicus.

Emo apprehēdit eū qz nondum venerat hora eius. Joā. viij. Sctm̄ euangelium hodiernū cōtinet vnaz magnā disputationē quam habuit xp̄s cū iudeis: in q̄ xp̄s posuit veraz ꝓclusionē ꝓtra quē iudei arguūt per ꝓtradictionē: explicāt per inuasionē volētes xp̄z capere. Sz dicit the. q̄ nemo apprehēdit eū ⁊c. ¶ Dico primo q̄ in dicta disputatiōe xp̄s posuit vnā ꝓclusionem dicēs coꝝ populo. Ego sum lux mūdi: q̄ sequit me nō ambulat in tenebris sz habebit lumē vite. Hec cōclusio hz tres partes ꝑm q̄ xp̄s in dicta ꝓclusiōe pōit tres excellentias legis euangelice supra legē mosayc̄: scz in generalitate: i charitate: et vtilitate. ¶ Pria excellētia legis euangelice est in generalitate siue vniuersalitate: qm̄ lex moysi particularz fuit: quia solum fuit data particulari ⁊ certo pplo scz filiis israel: qz alie gentes mundi non obligabant ad dictā legē: nec peccabant non seruādo illā legem. Ratio: qz illa lex fuit solū data illi populo. ex quo de⁹ promisit abrae isaac ⁊ iacob: q̄ messias incarnatum homo descenderet ab eis: et ergo illā gnationē voluit priuilegiare: ordinare: instituere ⁊ informare. Ideo dedit eis ꝓcepta cerimonialia: vt essent bñ ordinati erga primū: ⁊ iudicialia ⁊ moralia: vt essent bñ dispositi erga deū ⁊ seipsos. Ideo dauid dicit. Qui annūciat ꝓbū suū iacob: iustitias ⁊ iudicia sua isr'. Notat ꝓbū illud. de q̄ Jo. j. Uerbū caro factū est: ⁊ iustitias et iudicia sua israel. i. populo iudaico. Nō fecit tal'r oi nationi: ⁊ iudicia sua nō manifestauit eis: alijs. s. a iudeis. ps. cxlvij. Ecce hic ꝓticularitas illius populi. Sed lex euāgelica generalis est ⁊ vniuersalis: qz oibus populis gentibus ⁊ nationib⁹ data est. Jtā hz xp̄s inquantū homo esset nasciturus de illo populo israel: tñ veniebat ad saluandū: nō solū populū iudeoꝝ: sed oēs sibi obedētes ⁊ credētes: intantū q̄ data lege euāgelica nullus pōt saluus fieri nisi in ista lege: cū tā multi sine lege mosayca saluarent: vt ptz de Job ⁊ multis alijs. De hac gñalitate legis euāgelice dixit deus pater filio: parū est vt sis mihi seruus ad suscitādas tribus iacob ⁊ feces israel cōuertendas. Ecce dedi te in lucē gentium vt sis salus mea. vsq̄ ad extremum terre. Esa. xlix. Hāc excellentiā generalitatz tangit xp̄s cū dicit. Ego sum lux mundi: nō solūvnius populi ⁊ vnius terre. s. promissionis sz totius mūdi. Jo. j. Erat lux vera que illuminat oēm hoiem ⁊c. Sed moyses poterat dicere. Ego sum lux huius populi. ¶ Scōa excellētia legis euāgelice supra legē moysi est claritas. Lex moysi obscura erat: qz nihil ostendebat clare de deo: nisi q̄ erat vnus deus quia hoc etiā pħi ostēderūt naturaliter. Sed de trinitate psonaꝝ ⁊ de incarnatione ꝓdi ⁊ hmōi obscure ⁊ figuratiue loquebatur. Jtem de christi passione ⁊ resurrectione: quā obscuritatem figurauit moyses. Exo. xxxiij. Qui moyses descēdit de monte portans duas tabulas ꝓceptorū Ubi dicit textus q̄ facies ipsi⁹ moysi apparuit cornuta ex duobus radijs luminis: ꝓpter qđ moyses habuit velare faciem suā: ⁊ facie cooperta moyses publicauit legem: significans q̄ totū erat obscurum ⁊ figuratiuū. Ideo dicit Dauid. Nescierunt. s. secreta ad xp̄i diuinitatem pertinētia: neq̄ intellexerūt. s. secreta humanitatis xp̄i in tenebris ambulant. ps. lxxxj. Sed lex euangelica clare loquitur ⁊ dicit q̄ ille deus vnus⁹ est tres persone realiter distincte. j. Joā. v. Tres sunt qui dant testimonium in celo: pater: verbū: ⁊ spūssanctus: ⁊ hi tres vnum sunt. Jtem clare dicit q̄ persona filij fuit incarnata ad Gal. iiij. dicit apostolus. At vbi venit plenitudo temporis: misit deus filiū suū factum ex muliere factū sub lege vt eos qui sub lege erant redimeret. Idem de passione: refurrectiōe: ascensione: ⁊ de sacramēto altaris clare dicit. Caro mea vere est cibus: ⁊ sanguis meus vere est potus. Jo. vj. De ista claritate dicebat xp̄s in scōa parte ꝓclusionis. Qui sequit me: sc̄z tenendo legem euangelicam nō ambulat in tenebris sicut ppl'us iudaicus. Et fuit completa prophetia. Esa. ix. Populus qui ambulabat in tenebris vidit lucez magnam: scz legis euangelice que illuminat totum mundum. ¶ Tertia excellentia legis euangelice est vtilitatis: quā. s. dat tenētibus ⁊ seruātibus eā: qz lex moysi dabat seruātibus eā solū vtilitatem temporalem ⁊ terrenā: qz nullam promissionem inuenietis in ipsa de gl'ia paradisi: sed omnes pmissiones sunt de isto mūdo: vt patet Deut. xxviij. ad longum. ⁊ Esa. j. Si volueritis ⁊ audieritis me bona terre comedetz. Sed lex euāgelica non promittit terrena: immo dicit vt despiciamus ea q̄ non curemus de honoribus: diuitijs: nec delitijs: qz nō sunt nisi fumus sed promittit gloriā celestem omnibus generibus personarū. Primo pueris baptizatis innocētibus: qz nondum fecerunt aliquod pecatū di. Sinite paruulos venire ad me. qz talium est regnum celoꝝ. Matth. xix. Scōo adultis si volunt seruare obedientiā dicēs. Qui facit voluntatem patris mei hic intrabit in regnū celoꝝ. Matth. vij. Tertio peccatoribus qui volunt facere penitentiaz di. Penitētiaz agite: appropinquabit enī regnū celorum. Matth. iiij. Quarto mōriētibus ꝓ iustitia manutenēda. dicēs Beati qui persecutionē patiuntur ꝓpter iustitiam: qm̄ ipsoꝝ est regnum celorū. Matth. v. Quinto diuitibus. si volunt facere opera misericordie dicens. Beati misericordes: qm̄ ipsi misericordiam ꝓsequentur ⁊c. Matth. v. Sexto pauperibus si volunt habere patientiam: dicens. Beati pauperes spū: qm̄ ipsorum

Universidad de Deusto Biblioteca

est regnum celoru3. Matth. v. Septimo caste viuentibus amore christi di. Sunt eunuchi qui castrauerunt se.s. gladio discretionis abscindendo occasiones pecca=to℞. familiaritates ⁊ oportunitates. abstinēdo a delitijs carnalib⁹ cibi ⁊ potus ⁊ alio℞. Matth. xix. Octauo oib⁹ viuentibus iuste dicens. Nolite timere pusillus grex: qꝛ cōplacuit patri vestro dare vobis regnū. Luc. xij. De hac vtilitate dicit xp̄s in tertia parte ꝯclusionis de illo qui seruat legem euangelicā: ꝙ habebit lumē vite.i. eterne glīe. de qua dauid. Qm̄ apud te est fons vite vt.s. essentia diuina que est fons vite: ⁊ in lumine tuo sc3 legis euāgelice videbimus lumē.i. gloriam. ps. xxxv. Populus autem simplex gratiose audiebat ⁊ recipiebat doctrinā xp̄i. Sed doctores ⁊ pharisei cū spū contradictionis arguerunt per ꝯtradictionē cōtra ꝯclusionem xp̄i dicentes. Tu testimonium de teipso perhibes: testimoniū tuū non est verum. hoc argumentū fundatur in iudicio humano in quo nō creditur homini loquenti ꝓ se: sed bñ loquēti ꝯtra se: vt quādo reus dicit. Ego occidi eū ⁊c. Tūc iudex dicit. De ore tuo te iudico: serue neq̄. Luce. xix. De hoc habet ij. Reg. j. vbi legit de morte saul q̄ impegit in ensem ⁊c. Q̄d videns quidā volens cōplacere ⁊ adulari dauid: cui saul inimicabatur vt haberet ab ip̄o aliquid venit ad dauid dicens. sibi ꝙ rex saul erat mortus. Cui dixit dauid. Q̄uo hoc scis. Rñdit ille: qꝛ ego occidi eū. Ad quē dauid. Quare nō timuisti mittere manū tuā in xp̄m dñi. Os em̄ tuum loctum est aduersum te. Et fecit illum occidere: qꝛ ipse loquebatur contra se: ideo dauid credidit: ⁊ cōtra eū sententiā protulit. Sed in iudicio diuino.s. confessione iudex.s. confessor tenetur credere peccatori loquenti ꝓ se ⁊ ꝯtra se: qđ non fit in iudicio humanō nisi solū loquentibus contra se. Ideo doctores illi arguendo ꝯ xp̄m dixerunt. Tu de teipso testimoniū perhibes.s. in iudicio humano: ⁊ hoc ideo dixerunt: qꝛ ipsi erāt iudices.q.d. Si dixisses ꝯtra te nos credidissemus tibi: sed qꝛ dicis pro te in fauorē tui: ideo testimoniū non est verum. Ad istud argumentum xp̄s rñdit probādo tripliciter testimoniū esse verū. Primo quia sibi soli ⁊ nulli alteri ptinebat dare testimoniū de seipso: qꝛ quando deus antiquitus mittebat aliquē ꝓphetā: deus secrete apparebat sibi dicēs ꝙ iret ad talē locum. Quis ergo pōt de hoc facere testimoniū nisi ipsemet ꝓpheta dicēs. Ego sum nuncius. Sic si rex in camera sua secrete faceret aliquem gubernatorē hui⁹ ciuitatis dādo sibi plenā ptātem ⁊ literā. Qñ ergo gubernator testificaretur de se dicēs. Ego sum gubernator ecce hic litera regis suo sigillo signata: oporteret sibi credere: ⁊ ita fecit ioannes baptista: cui dñs secrete cōmisit officiū p̄dicatiōis ⁊ baptismi regis messie de quo ipsemet dabat testimonium de se di. Qui misit me baptizare in aqua ille mihi dixit. Sup quē videris spm̄ descendentē ⁊ manentē sup eū hic est q̄ baptizat in spūsancto: ⁊ ego vidi ⁊ testimoniu3 perhibui. Ioā. j. ostendens literā nūcijs di. Ego vox clamātis in deserto. S3 q̄uo ꝓbauit ioānes ꝙ ista litera esset de se: et quo sigillo esset sigillata. Rñdeo ex euidentia facti: qꝛ nūq̄ fuit aliq̄s qui p̄dicaret in deserto nisi ipse. Ide3 dico de iesu xp̄o: quē deus pater misit ad dandū legē euangelicā nouā quā deus pater secrete in aula vteri virginalis fecit redemptorē ⁊ legislatorē. De hoc fecerat iā literas ⁊ instrā ipsos.s. ꝓphetas. Autoritas huic oēs ꝓphete testimonium ꝑhibent. Act. x. Sigillū est vita sua sanctissima et doctrina altissima ⁊ miracula a dei potētia facta. Ideo oportebat ꝙ ipsemet testimoniū daret: qꝛ nullus alius hoc sciebat. Ideo dicebat ipse. si ꝓ qꝛ. Si ego testimoniū ꝑhibeo de meipso: testimoniu3 meū verū est: qꝛ scio vnde veni ⁊ quo vado. Scd̄o ꝓbauit christus testimoniū suum verum esse ex malo iudicio ipso℞ iudeorum qui iudicabāt de xp̄o ẜm carnē. Iudei aūt ex vna parte cogitabant diuinam ⁊ summā excellentiam regis messie ⁊ potentiam. De hoc dauid. Et dñabit a mari vsq3 ad mare: ⁊ a flumine vsq3 ad terminos orbis terrarū. ps. lxxj. Itē Dañ. vij. Dedit ei potestatem honorem ⁊ regnu3 ⁊ oēs populi et tribus ⁊ lingue seruient ei. Potestas eius: potestas eterna q̄ non auferet: ⁊ regnu3 eius qđ non corrūpet. Sed hoc intelligit spūaliter de sanctitate: qꝛ xp̄s dixit pilato. Regnum meū non est de hoc mundo. Ioā. xviij. Et illud res

Snū intelligitur post diem iudicij. Et ex alia parte cogitabāt de xp̄o cuius filius erat quia vt putabat filius ioseph ⁊ pauperis virginis marie ꝓpt qđ iudei ipsu3 despiciebant: ideo dixit xp̄s eis. Uos ẜm carnē iudicatis. ego aūt nō iudico quēq̄ ẜm carnē. Immo minores ẜm carnē exaltabat in veteri testamento: vt patet de iacob seruo ⁊ pastore labā: ⁊ de Moyse pastore ouiū quē fecit ducē isrl'. Itē de dauid pastore q̄ fuit minimus inter fratres suos quē exaltauit sup oēs fratres suos in regem. j. Regū. xvj. Item de amos pastore quē exaltauit in ꝓphetā. Itē de nouo testamēto. Quot doctores ⁊ magistri literati erant discipuli sui: ⁊ nullū ipsorū exaltauit nisi petrū piscatorē: quem constituit vicarium suū. Item de paulo tam magno ꝑsecutore ecclesie que3 exaltauit ⁊ fecit fidelē p̄dicatorē. Ecce quare dicit Uos ẜm carnē iudicatis: ego non iudico quēq̄. Et si iudico ego: iudiciū meum verum est. Ego sum qui testimoniū ꝑhibeo de meipso: et testimoniū perhibet de me qui misit me pater. Ideo apl's. Uidete vocationē vestrā: qꝛ nō multi sapiētes ẜm carnē: non multi potētes: non multi nobiles: sed que stulta sunt mundi elegit deus: vt confundat sapientes: ⁊ infirma mundi elegit deus vt confundat fortia ⁊ ignobilia mundi ⁊ contemptibilia elegit deus ⁊ ea q̄ non sunt sc3 in reputatione. j. Cor. j. Moraliter h̄ habēt doctrinā iudices: ne iudicēt ẜm carnē: cogitantes ꝙ ille est pater vel mater: soror vel frater: ⁊ ꝙ in suis iudicijs deū habeant obiectaliter presentē.s. iudicādo iustū iudiciū ⁊ verū. Ideo dauid dicit. Si ỽe vtiq3 iusticiā loquimini.s. legēdo vel disputādo leges vel canones: cōsuetudines: ⁊ priuilegia: recte iudicate.s. in opere: vt si iusticia est ꝓ iudeo vel agareno vel paupe: nō iudicetis ꝓ matre vel patre vel amico. Ideo de bono iudice dicit Esa. xj. Nō ẜm visionem oculo℞ iudicabit. Ideo dicit rex Iosaphat suis iudicib⁹. Uidete quid faciatis. Nō em̄ hois exercetis iudicium: sed dñi ⁊ quodcūq3 iudicaueritis i vos redūdabit. ij. Paral. xix. Optimā regulam dedit eis. Scd̄o nota moraliter cū dicit. Si iudico.i. qꝛ iudico ego: iudiciū meū verū est. Q̄o vtrū aliq̄ iudicio potest eē simul aliquis iudex ⁊ testis. Respōsio ꝙ nō in iudicio humano: sed bene i iudicio diuino: qm̄ propriū est dei ꝙ sit iudex ⁊ testis quia scit om̄ia secreta ⁊ interiora cordiū que in iudicio humano non iudicantur. Hiere. xxix. Ego sum iudex ⁊ testis dicit dñs. Modus ponitur Malachie. iij. Ego accedam ad vos in iudicio: supple vt iudex: ⁊ ero testis velox maleficis: adulter3: periuris: ⁊ q̄ calūniant mercedē mercennarij: ⁊ humiliāt viduas ⁊ pupillos: ⁊ opprimūt peregrinum: nec timuerunt me: dicit dñs exercituū. Ubi ponit septē peccāta q̄ cōiter sunt secreta. Primū est maleficio℞.i. diuino℞ qui singulariter dicūtur malefici: eo ꝙ nocent toti cōitati in q̄ sustinent ⁊ non corrigunt: sed cōiter tale peccatū fit secrete: qꝛ timēt inquisitores. Ideo dicit deus qꝛ ego qui totū scio ⁊ vidi: ero testis peccato℞: qꝛ nō opportebit facere magnū processum. Scd̄m peccatū est adulteriū: quod etiā fit secrete: qꝛ nolūt habere testes: sed christus erit iudex ⁊ testis. Tertium est periurium quod fit de negocio secreto: quando aliter nō potest haberi veritas nisi per iuramentum contra tales: xp̄us in iudicio erit testis. Quartum est illo℞ qui calūniantur mercedem mercēnarij.i. detinent. Quintum illorum qui humiliāt viduas ⁊c. quia ipse pater orphanorum est ⁊ viduarum: ergo erit iudex. Sextū est illorū qui opprimūt peregrinum.i. deuotum qui non curat de mūdo: sed vt trāseat: ⁊ totā suā affectionē habet in celo. Septimū est illo℞ qui nō timēt deū. Hoc peccatū secrete in corde ꝯsistit: sed deus erit iudex ⁊ testis qui faciet iusticia3 de oibus. Tertio probauit xp̄s testimoniū suū eē verū: ⁊ iudei tenebantur sibi credere ẜm legem moysi dicētis ꝙ in ore duo℞ vel trium testium stabit om̄e verbū vel testimoniū. Si steterit testis mēdax cōtra hoiem accusans eū preuaricationis: stabunt ambo quo℞ causa est ante dñm in conspectu sacerdotum ⁊ iudicū qui fuerint i diebus illis. Deut. xix. Cū ergo duo testimoniū ꝑhibent de me.s. ego ⁊ pater q̄ misit me: nō tenemini mihi credere indubitāter. Testimoniū dei pr̄is patuit in mr̄is sue despōsatione in virga ioseph que floruit. Et in natiuitate dñi nr̄i iesu xp̄i de nocte q̄ claruit. de āgelo q̄ pastorib⁹ appruit: de stella q̄ tres magos perduxit. De baptismo

xpi in quo vox patris itonuit. Jdeo xps dns noster dixit iudeis. In lege vestra scriptū est q̄ duox hoiz testimoniū verū est. Ego suz qui testimoniū phibeo de me: t testimoniū phibet de me qui misit me pr̄. ¶Tertio iudei replicabāt p inuasionē dicētes sibi vbi est pr̄ tuus. Et hoc dixerūt p tanto: qz xps dixerat q̄ nō erat solus: sed pater qui miserat ipm erat in eo. Judei aūt credētes q̄ nō haberet alium patrē nisi ioseph: inuadendo eū dixerāt sibi. Ubi est pater tuus. q.d. habes ipm sub clamide. Rndit xps dicēs. Neq̄ me scitis: neq̄ patrē meū scitis. Si me scietis: forsitan t patrē meū sciretis. Xps inquātū de⁹ nō cognoscebat a iudeis: qz nō credebāt ipz esse deū: obliuioni tradētes pphetas q̄ dicūt ipz esse deū. Esa. ix. Filius dat⁹ est nobis: t factus est principatus sup humer̄ eius t vocabit nomen ei⁹ admirabilis: ꝯsiliari⁹: de⁹ fortis. Jtez Abacuch qui vocat ipm iesum. i. saluatorem. Ego aūt i dño gaudebo t exultabo in deo iesu meo. Abacuch. iij. Si nō fuisset deus: nō potuisset saluare nec seipsuz nec alios. Jdeo dixit: neq̄ me scitis: non solū inquātū suz de⁹: ꝫ etiā inquātū hō: qz credebāt ipm esse genitū ex viro t muliere. Nota hic quatuor propagationes. Prima fuit sine viro t muliere vt adam. Scda fuit de viro sine muliere: vt Eua. Tertia de viro t muliere vt cōmuniter fit. Quarta de muliere sine viro vt generatio xpi. de qua dicit xps abrae. Generatiōe aūt quarta reuertentur huc. s. in paradisuz. Gen. xv. Dicūt iudei ceci q̄ i quarta generatione debebāt redire in terrā promissionis. Ecce quare dicit. Si me scietis forsitā t patrē meū sciretis. Sz quare dicit forsitā dubitatiue: qz q̄ cognoscit xpm in hoc mūdo p fidē: etiā ex necessitate cognoscit patrē ppt regulā correlatiuoz que posita se ponūt t. Et i celo qui cognoscit filiū cognoscit t pr̄ez: quare dicit forsitā? Rndeo q̄ cognitio dei est duplex vna p fidē alia p gloriā: q̄ si recipiāturvniformiter non opz dicere forsitā: qz qui cognoscit xpz per fidē etiā cognoscit patrē. Idē de cognitiōe glie. Qui cognoscit filiū in gloria: etiā cognoscit patrem. Sed intelligit. Si me scietis. s. hic per fidem forsitan t patrem meū scietis. s. in alio mūdo per gloriā: qz ꝫ essent maliti mē poterāt querti: multi cognoscūt xpm in hoc mūdo q̄ tñ nunq̄ cognoscēt pr̄em in alio mundo per gloriā ppt vertibilitatē liberi arbitrij: qm̄ fides sine operibus non saluat hoiem. Jaco. ij. Quid pderit fratres mei si fidem dicat quis se habere opa aūt non habeat nūq̄d poterit fides saluare eū. q.d. non t. Judei autē cōfusi nō poterāt plus arguere nec respondere: sed voluerūt ipm capere: sed dicit thema q̄ nemo apprehēdit eū. Ratio qz nōdū venerat hora eius: scz ordinata a sancta trinitate: licet in nocte passiōis dixit. Surgite eam⁹ hinc: qz venit hora. Mat. xxvj. t Lu. xxij. Ecce finis disputationis. Moraliter. in hoc q̄ xps saluare voluit horā ordinatā ostēdit nobis xps vt fuemus tēpus t horā ordinatam ad laborādum t quiescendū. Tempus t hora ordinata ad laborādum est feria secunda tertia t quarta t. Tēpus et hora ordinata ad quiescēdū est dnica. Memēto vt diem sabbati sanctifices. Sex diebus operaberis t facies omnia opera tua. Septima autē die sabbatū dni dei tui est. Non facies omne opus in eo. Exo. xx. Nota sex diebus operaberis. Dic contra illos qui custodiunt dies egyptios ꝓtra preceptū dei: ꝫ sex dieb⁹ operaberis. Nota si vis alium introitū sermonis dicēdo sic. Sanctum euangeliū continet tres doctrinas christi excellentes. Prima est doctrina instructiua alte. Secunda est doctrina responsiua apte. Tertia est doctrina reprehensiua iuste.

¶Dominica Judica. Sermo vnicus.

Quis ex vobis arguet me de pctō. Joan. viij. Sermo noster erit de sancto euangelio hodierno huius dnice: t continet vnam solēnem t strictam disputationē que fuit inter xpm ex vna parte: t principes iudeorum t doctores legis ex alia: ꝫ primo saluetur virgo maria. Quis ex vobis t. Presens dnica dicitur t ititulatur dominica in passione dni: nō q̄ ista die fuerit passus: sed quia hodie sancta mater ecclesia que per totam quadragesimā preteritam fecit officium penitentie: hodie incipit officium de passione domini propter duas rationes.

Prima ex parte christi.

Secūda ex parte nostri.

¶Quantū ad primū: qz hodie iudei congregati in ꝯcilio generali in ciuitate hierusalē determinauerunt diffinierunt et ꝯcluserūt q̄ xps morer̄: qz tot⁹ mūdus conuertebat ad xpm propter magnū miraculū qō fecerat de suscitatiōe lazari q̄ triduani fetidi t corrupti. De q̄ dicit Augu. q̄ narrabat q̄ viderat i alio mūdo dicens q̄ nullus poterat euadere de inferno: nec saluari nisi p xpm: t narrabat penas dānatoz: t gloriam saluatoz. et angelo⁹ q̄ viderat ppter qō multi iudei cōuertebant ad xpm. Jdeo pncipes doctores t maiores tenuerūt concliū t. De q̄ dicit Jo. Collegerūt pontifices t pharisei ꝯciliū aduersus iesuz t dicebāt. Quid facimus: qz hic homo multa signa facit: si dimittimus eum sic oēs credent in eū t venient romani t tollent locū nostrū t gentē. Unus aūt ex ipsis Cayphas noiait. Uos nescitis quicq̄ nec cogitatis qz expedit vobis vt vnus moriat homo pro pp̄lo: t nō tota gēs pereat t. Ab illo ergo die cogitauerunt vt interficerent eū. Jo. xj. Jdeo hodie ecclesia incipit officium passionis xpi. Scda ratio est ex parte nostri. Notādū q̄ sancta mater ecclesia seruat diuersos t varios modos ad puocandū pctores ad pniam. In dnica pma prouocat nos ad ieiunandum exēplo ieiunij xpi. Dnica secūda ad orandū exēplo mulieris chananee. Dnica tertia ad cōfitendum exemplo illius demoniaci. Dnica quarta prouocat nos ad pniam amore xpi: ostēdēs nobis quō xps reficit t confortat illos qui sunt in deserto pnie. Modo iā nihil aliud restabat ad puocandū nos nisi passio xpi: de q̄ hodie incipit facere officiū: t ipsam reducit ad memoriā ppter bonos t deuotos qui iā fuerūt ꝯfessi et ieiunauer̄ p q̄nq̄ hebdomadas preteritas vt perseuerent fortiter in exēplo xpi. q.d. Recogitate eū qui talē fusti nuit a pctōribus aduersus semetipm cōtradictionē vt nō fatigemini animis vestris deficiētes. Heb. xij. sed etiā propter malos t ipenitētes t ideuotos xpianos: qui nōdū fuerūt cōfessi nec ieiunauerūt. Quasi diceret mater ecclesia: si exempla t officia ꝓterita non potuerūt vos ad penitentiam ꝓuocare: saltē mō attendatis ad minus ad christi passionē qui pro nobis tāta passus est. Jn cui⁹ passione petre scisse fūt t monumēta apta sunt. Mat. thei. xxvij. quanto ergo magis corda carnis indeuotoz debēt scindi p cōtritionē. Et monumēta. i. corpora aperiri p cōfessionē t resurgere p̄ pniam. Ecce ratiōes quare ista dnica dicitur de passione dni. De ista benedicta passiōe xpi ponūtur t ostendunt sex cōclusiones in sancto euāgelio hodierno q̄ fuerunt disputate in dicta disputatione inter christum et principes doctores.

Prima conclusio q̄ bndicta passio fuit portata per xpm innocenter.

Scda cōclusio q̄ hec benedicta passio xpi fuit p iudeos tractata malignose.

Tertia conclusio q̄ fuit despecta enormiter.

Quarta cōclusio q̄ fuit nobis ordinata profectuose.

Quinta cōclusio q̄ fuit patribus sanctis demonstrata figuraliter.

Sexta conclusio q̄ fuit a sancta trinitate ordinata singulariter.

¶In his stat totū euangeliū: de his erit sermo nr̄. Et de prima conclusione dicit thema. Quis ex vobis t. Prima ꝯclusio dicit q̄ hec bndicta passio xpi fuit p xpm portata inocēter: qz sine culpa t sine pecato suo: qm̄ xps semp fuit sine pctō aliq̄ nō solū inquātū de⁹: sed etiā inquātum hō nūq̄ peccauit nec corde cogitādo nec ore loquēdo: nec ope. Esa. liij. t. j. Pet. ij. Peccatū nō fecit nec inuēt⁹ est dolus in ore ei⁹. De hoc dicit euāg. Dixit ihs turbis iudeoz t. s. principib⁹ doctoribus t phariseis t pp̄lo: qs ex vobis arguet me de peccato. Uolēs eis ostendere eorum pctm̄ eo q̄ sine aliquo crimine t pctō dederat sniam mortis cōtra eum. q.d. Uideamus quare ex quo peccato t pro quo crimine: si inuenitis in vita mea aliq̄ peccatū vel in doctrina aliq̄ falsum dicatis hoc mō nolo mortē recusare: sed volo vobis oñdere q̄ nō morior p aliquo crimine: t respiciebat an surgeret aliq̄s q̄ eu reprehēderet de aliq̄ t null⁹ surrexit t fuit cōpleta pphetia. Hiere. xj. ca. Ego quasi agnus q̄ portat ad victimā innocēter. et dauid. Captabāt in aiam iusti t sanguinē innocētē cōdēnabant. ps. xciij. Moraliter thema. Quis ex vob t. Sic pōt di-

cere q̄libet vere penitẽs ꝓcipuꝝ demonũ posteꝝ habuit ꝓtritionẽ de pctis ⁊ fecit ꝓfessionẽ ⁊ satisfactionẽ pōt dicere de monibus q̄s ex vobis ꝛc. O magna cōsolatio est xp̄ianoꝝ penitētiũ. Cōfessio est tāte efficacie q̄ delet: ⁊ aufert oia peccata de libro ⁊ memoria diaboli. Nota exẽplum de diabolo q̄ in corpore obsesso dicebat peccata gẽtibus. Qui dixit de scutifero militis qui peccabat cũ vxore sua: h̄ sanctificatus est in stabulo ꝑpter hoc: q̄ fuit cōfessus stabulario: q̄ subito nō poterat habere copiã cōfessoꝝ. Si ergo cōfessio facta vni p̄sbo laico fuit tāte v̄tutis q̄ diabolus non potuit sibi ip̄ropere pctm̄: quãto magis ꝓfessio sacramẽtalis facta sacerdoti ammouet ⁊ delet pctã de memoria diaboli: imo etiã ⁊ dei. Non auderẽ dicere istã cōclusionẽ nisi q̄ inuenit̄ in textu biblie. Si impius egerit penitẽtiã ab oibus peccatis suis q̄ opatus est ⁊ custodierit oia p̄cepta mea ⁊ fecerit iudiciũ ⁊ iusticiã: oim iniquitatuꝫ ei⁹ quas operat⁹ est nõ recordabor. Ezech. xviij. In qua autoritate ponũtur q̄tuor clausule. Prima si impius egerit pniam ab oibus pctis suis ꝛc. s. cõterẽdo de pec catꝫ. Scõa ⁊ custodierit oia p̄cepta mea sc̄z ꝑponendo nõ redire ad pctã. Tertia ⁊ fecerit iudiciũ. s. pctã ore ꝓfitẽdo. Quarta ⁊ iusticiã. s. pniam sibi iniunctã seruãdo: oim iniquitatũ ei⁹ nõ recordabor ad punitẽdũ. Et q̄ ita intelligat ꝓtz. Ezech. xxxiij. Oia pctã ei⁹ q̄ peccauit non iputabunt ei: ⁊ sic ꝓtz prima cōclusio. Quis ex vobis ꝛc. q̄ nullꝰ ipm̄ reprehẽdere potuit Scõa ꝓclusio dicit q̄ hec b̄dicta passio xp̄i fuit a iudeis tractata malignose: q̄ ꝑ inuidiã quã habebãt aduersus xp̃m q̄ pp̄s seq̄bat xp̃m ⁊ suos ſmões: et ipsi despiciebãtur. Jo ipsi ex pura inuidia et malicia tractauerũt mortẽ eius. Hoc tangit ibi cũ dr. Si veritatẽ dico vob̄ q̄re nõ creditis mihi. si ꝑ q̄: si v̄itatẽ dico vob̄. s. q̄ nõ potestis me reprehendere de pctõ nec in vita: nec in doctrina: nec in cõuersatiõe q̄re nõ creditis mihi. Nota h̄ q̄nq̄ v̄itates q̄s xp̄s p̄dicauit iudeis. Prima de credẽdis. s. de articulis fidei declarãdo eis secreta trinitatis ꝛc. Secũda veritas de faciẽdis ⁊ seruãdis: de v̄tutibus theologicalib⁹ ⁊ moralib⁹: de operibus mie ⁊ iusticie: de meritis acquirẽdis ⁊c. Tertia de vitãdis ⁊ cauẽdis vitijs ⁊ peccatꝫ. s. superbie: auaritie ꝛc. Quarta ꝺ timẽdis. s. de penis inferni ⁊ purgatorij: de rigore iusticie diuine: de iudicio: de dãnatione. Quinta veritas de sperandis. s. de beatitudinib⁹ de gloria paradisi et gaudijs. ideo dicebat. Si v̄itatẽ dico vobis ꝛc. ⁊ nullus respondit sibi. Tũc xp̄s assignauit rationẽ q̄re non credebãt sibi de doctrina sua di. Qui ex dẽo est. s. p̄destinatus ad gloriã: verba dei audit. s. credẽdo ⁊ obediẽdo: ꝑpterea vos nõ auditis: q̄ ex deo non estis. Ecce ratio. Jdeo vos non zelo iusticie nec veritatis tractastis mortẽ meã: sed ex pura iuidia ⁊ malicia. Sciebat em̄ pylatus q̄ ꝑ inuidiaꝫ tradidisset eũ. Mat. xxvij. Moraliter. qui ex deo est ꝛc. Uñ vnus de signis eterne p̄destinatiõis est libẽter audire verbum dei. Nota tres modos audiẽdi xp̄m dei. Nã audiũt quidã malignose: q̄dã negligenter q̄dã humilr. Primo mõ audiũt ipsuꝫ ꝓsumptuosi ad reprehendendũ p̄dicatorẽ ⁊ talis modus audire xp̄m diuinũ nõ est signũ p̄destinatiõis: sed dãnationis et reprobatiõis. Jsto modo ꝓncipes iudeorũ doctores ⁊ pharisei audiebãt xp̃m. Ceperũt pharisei ⁊ legisperiti grauiter insistere insidiantes ei querentes capere aliquid ex ore eius vt accusarẽt eũ. Luc. xj. Welius fuisset non audire. Scõo mõ audiũt verbũ dei illi q̄ non ex deuotiõe sed ex verecũdia recedẽdi de ſmone audiũt verbũ dei: sed nõ corrigũt, se nec emẽdãt vel q̄n p̄dicat ipsi cogitãt de alio. Jõ non illuminanꝫ in intellectu ad credẽdũ. nec in voluntate ad seruãdũ. nec talis auditio est signũ predestinatiõis: sed maledictionis. iuxta illud. Maledict⁹ qui facit op⁹ dñi negligenter. Hiere. xlviij. Tertio mõ audiũt xp̄m dei illi qui cũ deuotiõe ⁊ attẽtiõe audiũt vt illuminenꝫ ⁊ corrigantur etiã si sint magni literati: q̄ semp reducũt aliqua ad memoriam. de quibus apl's. Cũ accepissetꝫ a nobis xp̄m audit⁹ dei: accepistis illud nõ vt xp̄m hoim. sꝫ sicut est vere xp̄m dei. j. ad Thessal. ij. Talis mod⁹ audiẽdi xp̄m dei ẽ signũ p̄destinationis ad gl̃iam. Rõ q̄ qui est in terra aliena libẽter audit noua q̄ dicũt de sua patria ab illis q̄ venerũt. Sec⁹ de illis q̄ nõ curãt audire: signũ est q̄ nõ curãt de illa p̄tria. Sic ꝓnc bone ⁊ deuote sũt in

hoc mũdo tãq̄ pegrini ⁊ extranei: q̄ in celo h̄nt totũ bonũ suũ parẽtes amicos. sc̄z p̄triarchas ⁊ pp̄has: ap̄los ꝛc. Jdeo q̄n aliq̄s p̄dicator q̄venit ide vbi fuit studẽdo ⁊ ꝓplãdo enarrat noua de ciuitate ⁊ p̄tia paradisi. signũ est de illis q̄ libenter audiũt q̄ sunt illi⁹ patrie ⁊ ciuitatis amici. sec⁹ de illis q̄ nõ curãt audire ⁊ attendere q̄d⁹ dicit xp̄s ꝑpterea vos nõ auditis q̄ ex deo nõ estis. s. ꝑ p̄destinatõez ꝑ amorẽ ꝑ deuotionẽ ⁊ bonã vitã: iõ dicit scriptura cuilibet. Esto mãsuet⁹ ⁊ humil⁹ ad audiẽdũ xp̄m dei vt itelligas. Eccl. v. ⁊ Jac. j. In mãsuetudine suscipite insituꝫ xp̄m q̄ pōt saluare aiasvras. Tertia cõclusio dicit q̄ hec b̄dicta passio xp̄i fuit despecta enormit: q̄m illi iudei ita despectiue loq̄bant de xp̃o acsi loq̄renꝫ de vno ribaldo. s. vitupando: vt ptz ibi. Rñderũt ⁊ iudei. s. idignati de hoc q̄ xp̄s eis dixerat di. Nõne bñ dicim⁹ nos q̄ samaritanus es⁹ demoniũ h̄abes. Rñdit. Ego demoniũ nõ habeo: sed honorifico patrem meũ: ⁊ vos inhonorastis me. Ego aũt nõ quero gl̃iam meã: est q̄ querat ⁊ iudicet Ecce q̃o ipsuꝫ vitupabant. Nota q̄ samaritanus dicit a ciuitate samarie. sicut cõsuetius a ciuitate ꝓfuetie. Et iudei et samaritani inimicabanꝫ. Et sicut nos dicimus alicui ꝺspectiue: o iudee ita ipsi dicebãt o samaritane: ⁊ ita fuit ꝑ eos dictũ xp̃o. Nõne bñ dicimus q̄ samaritan⁹ es idest renegat⁹ infidelis diabolic⁹. Nota samaritanus es tu ⁊ demonium h̄abes. Duas iiurias dixerũt sibi: rñdit xp̄s dulciter excusando se dicẽs. Ego demoniuꝫ non habeo. sed nõ excusauit se non esse samaritanũ: imo videt ꝓcedere: sicut si diceret mihi. Vos estis homicida ⁊ latro: Ego excusando me dicerẽ ego nõ sum latro. Tacitẽ ꝓcederẽ me esse homicidam. Jdẽ de xp̃o: dicũt hic glo. q̄ hoc nomẽ samaritanus h̄z malã significationẽ: q̄ significat hoiem infidelẽ ⁊ hereticũ: ⁊ ſm hoc iudei dixerũt xp̃o. samaritan⁹ es tu: sꝫ h̄z bonã interptationẽ: q̄ samaritan⁹ interpretat custos ⁊ in sacra scriptura xp̄s ꝺr custos. Esa. lxj. custos q̄d de nocte: custos q̄d de nocte. Dixit custos: venit mane ⁊ nox. Nota custos q̄d de nocte. s. cupe custos q̄d de nocte. s. pene. q. d. libera nos. Dixit custos venit mane. s. mie: venit nox. s. culpe nr̃e. Jpse em̄ xp̄s est custos vniuersalis q̄ custodit oia: angelos: celos: elemẽta: hoies bonos ꝓseruando malos ad pniam expectãdo: dãnatos ad iustitiã ꝓseruando: q̄ alꝰ annihilarenꝫ. Jdeo dauid. Nisi dñs custodierit ciuitatem frustra vigilat q̄ custodit eam. Jdeo xp̄s nõ negat se esse samaritanũ: exq̄ poterat in bonũ interptari. Moraliꝫ habemus hic doctrinã q̄ h̄ba tibi facta q̄ p̄nt tã in bonũ q̄ in malũ interptari semper debẽt interptari in partẽ bonã exemplo xp̄i. Dic exẽplũ i vitis patrũ ex ꝺcreto gelasij liber est approbat⁹: de illo sctõ here mita q̄ iudicauit hoiem comedentem de mane in die ieiunij q̄ de hoc fuit grauit reprehensus ab ãgelo ense euaginato nec cellã suã ingredi potuit donec peniteret ꝑ tali pctõ ꝛc. iõ xp̄s. Nolite iudicare. s. dubia ⁊ incerta: ⁊ nõ iudicabimini. Luc. vj. Glo. Bede in hoc loco nihil aliud ꝓcipi existimo: nisi vt ea facta ꝺ q̄b⁹ dubiũ est quo alo fiant: in meliorẽ partẽ interpretemur. Sed xp̄s negauit se h̄re demoniũ di. ego demoniũ nõ habeo: q̄ bona significatiõe vel interpretatiõe pōt hom̄o habere demonẽ familiarez. Jdeo xp̄s se excusauit. Quarta ꝓclusio dicit q̄ hec b̄dicta passio xp̄i fuit nobis ordinata siue applicata, pfectuose seu fructuose q̄ ipse voluit suspendi in ligno crucis: ne aliquis sibi credẽs ⁊ obediẽs suspẽderet̄ in furca inferni. De hoc ipsemet dicit in euãgelio. Amen amẽ dico vobis: si quis sermonẽ meũ seruauerit mortẽ nõ videbit inꝫternũ. Dixerũt ergo iudei. Nunc cognoscimus q̄ demoniũ h̄abes. Abrahã mortuus est ⁊ pphete: ⁊ tu dicis si q̄s sermonẽ meũ seruauerit: mortẽ non gustabit inꝫternũ. Nũquid tu maior es patre nostro abrahã qui mortuus est et pphete mortui sunt: quẽ teipsum facis. Rñdit ihesus. Si ego glifico meipsum gloria mea nihil est. Est pater meus qui glorificat me quẽvos dicitis q̄ deus noster est: et nõ cognouistis eum. Ego autẽ noui eũ. Et si dixero quia non scio eũ ero similis vobis mẽdax. Sed scio eum ⁊ sermonem eius seruo. Nota seruauerit in corde: in ore ⁊ in ope. In corde ꝑ fidẽ. In ore ꝑ cõfessionẽ. Ad Rom. x. Corde creditur ad iustitiã: ore aũt confessio fit ad salutẽ ꝛc. In opere per mandatorum impletionez ps. Memores sunt mandatorum ipsius

ad faciendū ea. Nota q̄ sermo christi est eius doctrina euāgelica: que seruāt dupliciter: primo firmiter credendo: secūdo humiliter obediēdo .s. credere articulos fidei sine dubio ⁊ erroꝛe ⁊ falsa opinione ⁊ obedire eiꝰ preceptis ea seruādo: talis mortē .s. dānationis non videbit ineternū. Xp̄s loquebatur de morte damnationis eterne: nīsi indei intellexerūt de morte corporali: ideo dixerūt sibi. Nūc cognoscimus q̄ demoniū habes. Abraam mortuus estꝫ pphete. Uidētes q̄ p̄ma iniuria sibi nō displiceret: ideo illa dimissa iterū impꝛoperauerūt sibi aliam: de qua se excusauerat: dicētes. Nūc cognoscimus q̄ demonium habes. Questio. quō ex isto textu/Amen amen dico vobis: si quis sermonē ꝫt. habetur q̄ passio xp̄i fuit nobis applicata vtiliter. Resp̄ōsio q̄ passio xp̄i fecit nobis duo magna bona. Primū est q̄ virtute passionis xp̄i remittunt nobis peccata. Scōm q̄ virtute passionis christi ianua paradisi fuit nobis apta. Ideo nō restat nisi q̄ ad gloriā vadamus p passus virtutū ⁊ bonoꝛ operū: q̄ō fit seruando doctrinā xp̄i. Ideo dicit. Si quis sermonē meū seruauerit. Patet ꝛclusio ⁊ resp̄ōsio illoꝛ q̄ dicūt. Quid prodest mihi passio xp̄i si ego habeo facere pniam de peccatis meis. Resp̄ōsio q̄ penitētia nō fit ad soluendū preciuꝫ pro petis: nec ad aperiendū ianuā paradisi: q̄ iā hoc facit passio xp̄i: sed pnia fit ad ambulandum illuc. Juxta illud dauid. Jbūt de virtute in ꝓtutē: videbitur deus deoꝛ .i. angelorū in syon. ps. lxxxiij. Ideo dicit xp̄s. Penitemiā agite q̄n̄ appꝛopinquabit vobis regnū celoꝛ. Mat. iij. Nota si vis aliter dicere quomodo passio xp̄i est nobis vtiliter applicata inꝛta parabolā illoꝛ duo rū amicoꝛ quoꝛ vnus cōmisit furtum ꝓpter q̄ō fuit captꝰ ⁊ ad suspēdiū sniatus. Alterꝫo ex magna dilectiōe quā ad illū habebat intrauit carcerē ⁊ recepit habitū amici sniati: cui tradiditvestes suas et finaliter fuit ꝓ amico suspēsus vt ille euaderet. Quidvobis videt de isto amico q̄ voluit mori ꝓ amico. Hi duo amici sunt xp̄s ⁊ homo. homoꝫo ꝓpter furtum fuit positus in carceribꝰ mūdi: sniatus ⁊ condemnatus ad furcam inferni. Sed venit eius amicus. .s. xp̄s verus deus ⁊ homo indutus veste latronis .i. humanitate q̄ fuit in ligno crucis suspēsus vt latro euaderet a furca inferni. Patet ergo vtilitas passionis xp̄i: qꝛ dñs voluit mori ꝓ ferno innocēs ꝓ pctōre. .s. pe. iij. Xp̄s semel ꝓ petis nr̄is mortuus est iustus ꝓ iniuritis ꝛc. Quinta ꝛclusio q̄ hec benedicta passio xp̄i fuit antiquitus sanctis patribus singulariter demōstrata: ibi. Abraā pater vester exultauit vt videret diē meū vidit ⁊ gauisus est ꝛc. Dixerūt ergo iudei. Quinquaginta annos nōdum habes: et abraā vidisti. Dic hystoriam que legitur. Gen. xxij. q̄ō deus dicit abrae. Tolle filium tuum vnigenitū quē diligis ysaac. Nota bene textum: quia ysaac figurabat xp̄m qui portabat lignum crucis ꝛc. Abraāꝫo pater ysaac qui portabat ignē ⁊ gladiū: figurabat deū patrē. De q̄ dicit apostolus Rom. viij. Qui ꝓprio filio suo non pepcit: sed ꝓ nobis oibus tradidit illū: qui invna manu portabat ignem charitatis. Unde Greg. O inestimabilis dilectio charitatis: vt seruū redimeres filium tradidisti. In aliavero manu portabat gladium. .s. autoꝛitatis occidendi filium: quia alꝫ nullus potuisset ipsuꝫ occidere. Esaye. iij. ꝓpter scelus populi mei percussi eum: ⁊ sicut non fuit mortuus ysaac sed aries: sic non fuit mortuus filius dei ꝑm diuinitatem: ꝫ aries .i. xp̄s ꝑm humanitatem. Ecce quare xp̄s dicit. Abraam pater vester ꝛc. .s. ꝓpter reuelationem vt videret diem: vidit .i. intellexit in figura: quia intelligentia opus est in visione. Dan. x. diem. .s. passionis mee. et gauisus est. Judei aūt hoc nō intelligentes ⁊ ꝛba xp̄i calūniantes dixerunt xp̄o. Quinquaginta annos nonduꝫ habes ⁊ abraāvidisti. Sed cum xp̄s esset triginta triū annoꝝ quare dixerūt quinquaginta annos. Rn̄sio: qꝛ xp̄s ex magnis abstinentijs: ieiunijs: vigilijs ⁊ laboꝛibus ad iudicabatur senex: vt dicit glo. ⁊ .l. annoꝝ: ꝫ esset solum .xxxij. annoꝝ. Moraliter: habemus hic exemplū faciēdi penitētiā ⁊ abstinentiā exemplo xp̄i: qꝛ q̄n̄ rex abstinet ⁊ laboꝛat: nō dꝫ seruus quiescere. Ideo apls. ij. Coꝛ. iij. Semp mortificationē in corpe nostro circūferētes vt et vita iesu manifestet in corpibus nostris. Semp em̄ nos qui viuimus in mortē tradimur ꝓpter iesum: vt ⁊ vita iesu manifestet in carne nr̄a mortali: ꝙ mors in nobis opat ꝛc. ⁊ ad Colꝛ. iij. dicit apostol⁹. Mortificate mēbra vestra q̄ sunt sup terrā. Sexta ꝛclusio q̄ hec bn̄dicta xp̄i passio fuit a sancta trinitate ordinata singulariter. .s. vt xp̄s moꝛeret: sed nō paradat⁹ nec gladiatus: nec precipitatus: nec aliter nisi crucifixus in cruce. Hec cōclusio patet ibi. Amen amē dico vobis anteq̄ abraā fieret ego sum. Tulerūt ergo lapides iudei vt iacerēt in eū. Jesus autē abscōdit se ⁊ exiuit de templo. Abscōdit se. glo. fecit se inuisibilē iudeis ꝫ nō aplis. nec beate marie virgini que erat in isto festo q̄d debuit ipa dicere q̄n̄. .s. venerūt iudei cū lapidibus dicentes moriaꝝ. Ecce hic finis disputationis. Inceperunt ꝓ verba ⁊ paulatim venerūt ad verbera: siue ad manus q̄n̄ audierunt ip̄m se faciētē deū ibi. Amen amen dico vobis an̄q̄ abraā fieret ego sum. Un̄ ego sum est ꝓ priū nomē diuinitatis: qꝛ null⁹ pōt dicere ego sum nisi abusiue: sicut nullus pōt dici dines de pecunia quam mutuo accepit: qꝛ non est sua. Sic esse nostrū est nobis a deo mutuatū ꝛc. Solus deus ꝑ dicere ego sum. qui solus habet esse imutabile. hoc intelligentes iudei tulerūt lapides. Sꝫ q̄ꝛ xp̄s noluit sic mori lapidat⁹ quia ita bn̄ fuissemus redēpti illa morte si voluisset. Rn̄sio est dupliciter: ꝓma est literalis: scda moralis. Quantū ad primā ratio fuit: qꝛ nō erat ita ordinatū in cōsiꝛio trinitatis q̄ xp̄s moꝛeretur lapidatus: sed crucifixꝰ: quia erat moꝛs magis despecta. Sap. iij. Morte turpissima condēnem⁹ eū. Quātū ad scdam rationē moralē. q̄ ꝓ morte crucis non solū sumuere dēpti. ꝫ ēt instructi et defensi. Un̄ in cruce que hꝫ quatuoꝛ brachia istruimur facere pniam q̄ hꝫ quatuoꝛ opa penitētialia. Jō apls. Qui xp̄i sunt carnem suam crucifixerunt cum vitijs ⁊ cōcupiscētijs eius. Gal. v. Jtē ꝓ crucez sumus defensi ab oibus periculis. Gal. vlti. Mihi aūt absit gloriari nisi in cruce domini nostri iesu christi. Amen.

¶ Fer. ij. post Judica. Sermo vnicus

Espiritu accepturi erāt credētes in eū. Joan vij. ⁊ recitatiue in euangelio hodierno. Un̄ sanctū euangeliū hodiernū cōtinet tres

altissimas in xp̄o speculationes.

Prima est exaltationis xp̄i humanalis
Scda est excecationis iudeoꝝ gn̄alis.
Tertia est illustratiōis credētiū spūal

¶ Et ō hac tertia loquit thema. De spū ꝛc. Et ꝑmo de exaltatiōe xp̄i humana. qꝛ inquātū deus nō indigebat exaltatione ideo ōr exaltatō xp̄i humana. que nobis subtiliter ostendit ⁊ intricate in ꝑma pte euāgelij cū ōr. Miserunt principes ⁊ phꝛisei ministros vt apprehēderent iesum. Dixit ergo eis iesus. Adhuc modicū tp̄s vobiscū sum ⁊ vado ad eū qui me misit. Queretis me ⁊ nō inuenietꝫ. ⁊ vbi ego sum vos nō potestis venire. Et ꝑ declaratione istoꝝ sciēdū est q̄ tā iudei hodie ⁊ma iores simul ꝛcluserūt vt xp̄s crucifigeret ⁊ heri fuit tm̄ hoc cōciliuꝫ: ideo ōr dn̄ica de passiōe seu passionis. Sꝫ ideo adhuc ip̄z nō accipiebāt: qꝛ timebāt populuꝫ q̄ ad xp̄z habebat magnā deuotionē: ⁊ hoc ꝓpter vitā sctām ⁊ salutē quā eis dabat quotidie ⁊ ꝓpter miracula. Ideo tenuerūt ꝛciliū q̄ xp̄s caperet dicētes. Mittamus hoies pauci valoris vt interficiāt et miserūt ministros ⁊ sagiones: ⁊ viderūt eū in templo p̄dicantem: ⁊ ducti timore nō audebant eū cape. Et ideo fuit cōclusum inter eos q̄ expectarēt eū donec predicasset. Et xp̄s in sermone ꝙuertit illos: ⁊ post hoc ei nihil fecerūt. Et ideo ōr Miserunt ꝓncipes: ⁊ phariſei ministros vt caperent iesum. Et dum isti audiebāt christū dixit illis. Adhuc modicū tēpus vobiscū sum. Nā ista verba attulerūt luce in coꝛdib⁹ ministroꝝ vt videbitis. hic ergo subtiliter ⁊ intricate mōstrat christi exaltatio. Un̄ est sciendū q̄ inuenik i nouo testamēto q̄ reperimus quattuoꝛ exaltationes iesu xp̄i humanas: ⁊ prima exaltatio ē doloꝛosa. q̄n̄ fuit eleuat⁹ in cruce. O q̄ntus debebat esse ille doloꝛ. cū eiꝰ corpus delicatuꝫ attraheret in cruce. vn̄ cōcludit hic doctoꝛ sanctus in tertia pte q. xlvj. ar. vj. Nullū doloꝛe martyꝝ ⁊ ēt oim sanctoꝝ vuitū tm̄ forte quantus fuit ille doloꝛ iesu xp̄i in cruce. qꝛ vt dicit beatus Tho. in. iij. parte. q. xlvj. ar. v. Xp̄us passus est oēs passiones nō quidē ꝫ specie. qꝛ ille sibi repugnāt q̄ntꝫ vt cōbustio in igne ⁊ submersio in aqua. Sꝫ ꝑm genꝰ passus est oēm passionez humanā. ⁊ hoc cōsiderari pōt tripliciter. Uno modo ex

parte hominuz. Passus est enim aliqd a gentilibus ⁊ iudeis masculis ⁊ feminis. vt pz de ancillis accusantibus petrū. passus est etiā a principib⁹ ⁊ ministris eoruz ⁊ popularib⁹. ℔z illud ℘s. Quare fremuerunt gētes. ⁊ ppli meditati sunt inania. Astiterūt reges terre ⁊ p̄ncipes 2uenerūt i vnū aduersus dñm ⁊ aduersus xp̄m ei⁹. Passus est etiā a familiaribus ⁊ notis. sicut patet de iuda euz ꝓdente ⁊ petro ipsum negāte. Alio mō pz idē ex parte eorū in quibus homo potest pati. Passus ē ei xp̄s in suis amicis eū deserētibus. In fama per blasphemias contra eū. platas i honore ⁊ gl̄ia: ꝑ irrisiones ⁊ ꝙtumelias ei illatas. In reb⁹: qz vestib⁹ spoliat⁹ est. In anima per tristitiam tedium ⁊ timorē. In corpore ꝑ vulnera ⁊ flagella. Tertio p̄t ꝙsiderari quantū ad corporis mēbra. Passus est ēm xp̄s in capite pūgētiū spinaz coronā ⁊ in manib⁹ ⁊ pedibus cōfixionē clauoz: in facie alapas: in corpore flagella. Fuit etiā passus ℘m oēm sensum corporeū ℘m tactum quidē flagellatus ⁊ clauis ꝙfixus. ℘m gustū felle ⁊ aceto potat⁹: ℨz olfactū i loco fetido cadauerū mortuoz qui dicit caluarie appēsus patibulo: ℘m auditū lacessitus vocibus blasphemātiū ⁊ irridētium: ℘m visum videns matrē ⁊ discipulū quē diligebat flētes. Hec Thomas ibidem. ⁊ idē arti. vj. eiusdē questiōis dicit ꝙ dolor xp̄i fuerit maior oibus doloribus: qō patet ex illo qō dicit Thren. j. in persona xp̄i. o vos oēs qui trāsitis p viā attendite ⁊ videte si est dolor sicut dolor meus. Ponit tamē ibidē quatuor rōnes ꝓ istius probatiōe quas vide ibidem si placet. Et ideo dauid de hoc in ℘s. lxxxvij. Pauper suz ego et i laboribus a iuuētute mea exaltat⁹ autem humiliatus suz ⁊ conturbatus. Ibi exaltatus. ſ. in cruce. Et loquit ille ℘s. in ꝑsona christi. Paup etiā in exitu ventris virginalis: et per cōsequens natus extra domū invia ponit in p̄sepe: nec erat ibi ignis cū esset frigus: vt scitis in nātiuitate dñi. Et pauper in cōuersatiōe: qz si aliqs deuot⁹ hō volebat eū hospitio recipere sumebat ꝓ elemosyna: alꝫ exibat per desertū: vbi lapide sub capite posito dormiebat. Et ideo dz. Et circūspectis oculis eū iam vespa esset hora exijt in bethaniā cū. xij. Marc. xj. Itē multoties ꝓdicando in nimijs calozibus ⁊ in multis alijs laborādo ita laborabat ꝙ iā videbatur senex. ecce quō fuit paup. Sz postea exaltatus fuit in cruce ⁊ cōturbatus. O q̄ta fuit tribulatio capitis ꝓpter spineam coronā: ⁊ quāta oculoz ꝓpter discipulos q̄ fugiebāt: ⁊ ꝓpter dolorē mīs⁹ ꝑ aures audiētes blasphemias: ⁊ ꝓp̄t odoratiōnē nariū: qz ibi fetebāt multa suspensoz corpora. Et de ista passiōe dirigēdo ꝓba ministris dī. Adhuc modicū t̄ps vobiscū sum vt adhuc instruam vos. Ecce ergo ꝓmam exaltationem. Scōa fuit exaltatio gloriosa quando fuit exaltatus in resurrectione. In resurrectione exiuit cuz sanctis patrib⁹ limbū: ⁊ in die pasche gloriosus surrexit. Et de ista exaltatiōe ipe dixit als. Et ego si exaltatus fuero a terra oia trahā ad meipsum. Joā. xij. Si ꝓ qa qñ exaltatus fuero oia traham. Primo: alias existentes in limbo. Itez apostolos iā deficiētes ⁊ discipulos. In resurrectione suscepit oia: qz oēs creaturas sibi subdidit. Et ista rō etiā tangit subtiliter ibi: qñ dixit. Vado ad eū ꝙ misit me. O q̄s vadit ad rē ꝙ ab eo nō distat: ergo quō vadit ad p̄ez: cū essentialr esset idē cū p̄re. Videte localiter nō distabat: sed formaliter: qz pater immortalis: ⁊ ipse mortalis in quātū hō: ⁊ iō distabat ꝓ humanitatem a patre. Tertia exaltatio fuit celestialis et ista fuit in ascēsione sua. De hac paulus dicit. Propter qō⁹ deus exaltauit illum ⁊ donauit illi nomē qō est sup oē nomē: vt in nomine iesu omne genu flectat celestiū terrestrium ⁊ infernoz: ⁊ oīs lingua cōfiteat qz dñs iesus xp̄us in gloria est dei patris ⁊c. ad Phil. ij. ⁊ statim ipse tāgit cū dicit. Queretis me ⁊ nō inuenietis. Quia ex quo xp̄s ascendit in celū iudei videntes tēp⁹ messie esse cōpletū q̄rebant ⁊ adhuc q̄rūt xp̄m: sed nō inuenīēt nisi in iudicio: qz nō credebant ipsuz esse messiaz ergo noliter querebāt ⁊ nō realiter. Jdeo Osee. v. dicit de iudeis. Facti sunt principes iuda quasi assumētes terminū: sup eos effundā quasi aquam irā meā. Quarta exaltatio fuit spūalis quo ad aiam: que nō solū fuit in istis ꝓdictis tribus: imo etiā in sua incarnatiōe: quia tantam prudentiā ⁊ potentiā habuit aia illius ilico: sicut ⁊ nunc: ⁊ ideo dicit spūalis quo ad aiam: ⁊ de hac dicit Esa. lij.

Ecce intelliget seruus meus: et exaltabit: et eleuabit: ⁊ sublimis erit valde. Seruū appellat filiū respectu hūanitatis: ⁊ eleuabitur i intellectu: in prudētia: gloria et fruitione. Et ista in euāgelio tangit cū dicitur. Ubi ego suz vos nō potestis venire. Videte certū est ꝙ peccator q̄tūcūq; malus q̄diu aia est in corpore ℨz liberū arbitriū. quare ergo dicebat vos nō potestis venire. Videte ire ⁊ venire ad gloriā fit per passus bonoz operū: sicut videm⁹ in nro ire qz nūc cogitationib⁹ bonis: tūc vero penitēdo im⁹ illuc vbi xp̄s est. Et de hoc dauid. Jbūt de virtute in virtutē ⁊c. i ꝑo. lxxxiij. ſ. Quā dilecta. iō ergo hoc dicebat: qz sciebat illos esse in mala voluntate puersa: ideo nō poterāt itinerare in bonis opib⁹. Et videte oia bona opa facta in peō mortali nō possunt ꝓdesse: scz ad meritū vite eterne. prosunt tn̄ homini vt citius disponāt ad gratiā: ⁊ etiā ad accumulationē tēporaliū: ⁊ iō dicit vbi ego sum vos nō potestis venire. ſ. in sensu cōposito. ſ. malam vitā retinendo: sed bene illā dimittendo. Jdeo xp̄s dicit. Non pōt arbor mala fructū bonos facere: nec⁹ arbor bona fructus malos facere. Mat. vij. Et hoc intelligatis in sensu cōposito. Arbor bona. ſ. stando in bonis operibus: tñ creatura ℨz cadat i peccato mortali: a bonis operib⁹ nō desistat: qz ad oia prosunt nisi ad illud vnū ⁊ plus qz citius extrahi tur homo de peccato. Et hoc bñ patet in euāgelio hodierno: qz ministri quiv enie bant ad capiendū xp̄m: ex quo p̄i⁹ volue rūt audire sermonē ⁊ bonū opus facere: ideo de⁹ cōuertit illos: ⁊ redierūt ad phariseos ⁊ qz illū nō ꝓduxerūt captiuū ad illos dixerūt pharisei ministris. Quare nō portastis tale? At illi dixerūt. Nunq̄ sic locutus est homo: ⁊ quō hic dz capi? Dixerunt illis principes. Nūquid et vos seducti estis? Nunquid aliquis ex principibus credit in eū? Sed hec turba q̄ ignorat legē maledicta credit in ip̄m. Moraliter nota simplices qui nō ponebāt obicē ex sermone xp̄i fuerūt illuminati: sed literati: quia obicem posuerūt. ideo in malicia sua permānserūt: quia ex superbia sua xp̄m audire noluerūt vt frequēter hoies magne scientie sunt male conscientie. Jō dicit Eccli. v. Esto māsuetus ad audiēdum verbū dei vt intelligas. Videte non omittatis oratiōes solitas: nec bona opera. Jdeo cuilibet dz. Quodcūq; facere potest manus tua instanter operare: qz nec opus: nec ratio: nec sapiētia. nec scientia: erūt apud inferos quo tu ꝓperas. Eccl⁹ ix. Quodcūq;. ſ. bonū. ecce q̄ hic pro prima pte. Scōa pars euāgelij ē de execratione iudeoz generali: de hac quō fuerit videte textū euāgelij subtiliter ibi. Dixerunt q̄ indei ad semetipos. Quo hic iturus est qz nō inueniemus eū? Nūquid in dispsionē gentiū iturus est ⁊ doctur⁹ gentes? Quis est hic sermo quē dixit: queretis me ⁊ nō inuenietis me: ⁊ vbi sum ego vos nō potestis venire. Hic videte cecitatē eorū: nā ministri fuerūt illuminati ad intelligēdū ꝙba xp̄i ⁊ nō doctores: ⁊ iō verificat hoc verbū xp̄i in oratione dicētis Confitebor tibi pater dñe celi et terre: qz abscōdisti hec a sapiētibus ⁊ prudentib⁹ et reuelasti ea paruulis. Mat. xj. Fiebat tūc vt hodie fit: qz cū veniunt literati ad ꝓmonē dicūt cū magna audacia ⁊ elatione. Jā ego videbo q̄d dicet iste ꝓdicator: ⁊ illuc veniūt iā obstinati. Sz simplices ⁊ ignorātes imediate credūt ⁊ illuminant: qz ex deuotione veniūt. Ecce quō ostēdit cecitas iudeoz. Nā iudei verū dicebant: ℨz nō intelligebā: qz dicebāt ꝙ xp̄s debebat ire ad terrā ꝓmissionis ⁊ docere gētes ⁊ hoc verū fuit. Nā xp̄s prio i iudea pedester iuit de villa ivillā ꝓdicādo ℨz xp̄s post dispsionē ap⁹oz ꝑ totū mundū iuit equester qz per equos. i. ap⁹os: ⁊ docebat gētes ⁊ hoc dixit xp̄s de ꝓaulo qñ dixit. Uade: qñ vas electionis est mihi iste: vt portet nomen meū coram gētibus ⁊ regibus ⁊ filijs israel Act. ix. Et videatis ad hoc pulchrā figuram in libro Judicū. c. vj. Nā ibi legit ꝙ iudei erāt in magna pssura ꝓpter inimicos eoz: ⁊ deus apparuit Gedeoni dī. ꝙ ipe deberet liberare iudeos ab inimicis: et iō petijt signū Gedeō a deo ⁊ dixit. Hic est vell⁹ lane i hac aera: sit hoc signū qō reperiā lanā totā plenā ꝛoze cras ō mane et areā totā siccā. Cui dixit de⁹. Placet mihi: ⁊ ita inuenit alia die sicut dictū fuit de mane. Tūc dixit gedeō. Pulchrū est signū: sed dñe peto scōo ꝙ fiat per cōtrarium ita ꝙ cras reperiā lanā siccam ⁊ areā rotatā ⁊ roze plenā ⁊ sic habuit. Nota bene ibidē historiā. Sed q̄ro hic qu'd

significat iste ros. Respōsio. Iste ros sigt doctrinā iesu xpi bona rōne: q sicut terra de se nō pōt fructificare sine rore celi: sic nec mundꝰ posset fructificare in bonis operibus nisi descēderet ros .i. doctrina christi: ꝛ hoc probat auctoritate in cantico. Deu. xxxij. Audite celi q loquor: i vertat: cōcrescat vt pluuia doctrina mea: fluat vt ros eloquiū meū. Lana aūt est gēs iudaica: q sicut lana tonsa est a bestia: ꝛ remota ab ea. sic gens iudaica fuit separata ab egyptijs qui adorabant bestias. Et voluit gedeon pro primo signo vt ros esset tm̄ in vellus. i. doctrina xpi tm̄ in populo iudaico ꝛ tota area esset sicca. i. totꝰ mundus: nā doctrina ꝛ ros christi dabat iudeis tūc solū: ꝛ alie cōgregationes mūdi erant sicce. ꝛ ideo dicit in ꝓo. lxxj. Descēdet sicut pluuia in vellus: ꝛ sicut stille cidia stillantia super terrā ꝛc. Voluit etiā gedeon aliud signum scz vt lana siccaret et terra madidaret: et hoc figurabat doctrinam christi post suā ascensionē. Nam postq̄ ascendit celos fuit portata eiꝰ doctrina per totū mundū: nam in omnē terram exiuit sonus eorū: ꝛ remāsit lana tota sicca. i. gens iudaica: ꝛ fuit adimpleta quedā ꝓphetia dicens. Quia repleta est terra scientia dñi: sicut aque maris operientis. Esa. xj. Aqua. i. doctrina euāgelica: ꝛ remāsit iudea tota sicca. i. recta doctrina veritatis. Et ideo dicebat ꝓpheta Et ambulabunt vt ceci: quia dño peccauerunt. Sopho. j. Modo videamꝰ hic moraliter circa illud cum dicitur. Queretis me et non inuenietis: an forte sit aliquis querens christum ꝛ non inueniens? Rñdetur certe q sic: si deficit in aliquo triuq̄ ad hoc requirunt: ꝛ hoc declarat Esaias cū dicit. Querite dñm deū dum inueniri potest: inuocate eū dum ppe est. derelinquat impius viā suam ꝛc. Esa. lv. Et sunt ista. s. tēpus locus et modus que requirunt. Debet ergo primo tempus obseruari: hoc est tempus quadragesime: quia clerici toto tempore christū querūt sed vos mundani saltem in hoc tempore quadragesime debetis querere xpm penitēdo: et iniurias remittendo. Forte dicunt mulieres quando reprehendunt de earū vanitatibus: si alique inciperēt dimittere ornamenta: ego dimitterē. Uide tu quicunq̄ talis es: quia martyres oēs habēt coronā in paradiso: sed super oēs sanctus stephanus qui primus fuit. Virgo maria inter ꝙgines: magdalena inter penitētes. Et ecce nūc saltem dimittatis isto tpe penitētie. Ideo dicit. Hortamur vos ne in vacuū gratiā dei recipiatis. ait eīm. Tēpore accepto exaudini te: ꝛ in die salutis adiuui te. ij. Cor. vj. Querite ergo dñm dū inueniri pōt: q iudei nō querebant debito tēpore xpm: ideo nō inuenerunt. Scōo inueniēdo xpm seruādus est locus ꝛ iste locus est iste mūdus: quia nisi in hoc mūdo inueniaꝫ per gratiā: nō poterit inueniri in alio per gloriā: ꝛ ideo dānati nō possunt xpm inuenire: q longe a peccatoribus salus: non aūt sumus ꝓpe. Satis enim est ꝓpe aliū qui non distat nisi ꝑ tres passus ab eo. Et habes tres passus quibꝰ potes ad xpm redire ꝛ ipm inuenire. ꝛ primꝰ est cōtritio. scꝫ s est cōfessio. tertiꝰ est cōplementū pnie: et est satisfactio. Nūc ḡ est tps ꝛ locus. ꝛ iō dauid in ꝓo. cxliij. ait. Ꝓpe est dñs oibus inuocātibus eū: oibus inuocantibꝰ eum in veritate. Uidete ergo q cōtēdet oratio ꝓplatio ꝛ contritio: ꝛ satisfactio: q isti sunt tres passus. Tertio seruandus est modus querēdi xpm: ꝛ ille modus est recedere a peccatis: q dicit. Dereliquat impius viā suā: ꝛ vir iniquus cogitationes suas: ꝛ reuertatur ad dñm ꝛ miserebit eiꝰ. Esa. lv. Ibi tangit ꝓpheta modū querēdi xpm. Qui ḡ has tres ꝓditiones seruauerit: inueniet xpm. Ueniamus ad tertiā partē euāgelij q̄ est de illustratiōe credentiū spūali: ꝛ de hoc loquit thema. Et dicit in euāgelio. In die magno festi uitatis stabat iesus ꝛ clamabat dicens. Si q̄s sitit: veniat ad me ꝛ bibat. Qui credit in me sicut dicit scriptura: flumina de ventre eius fluent aque viue. Hoc autē dixit de spiritu quē accepturi erant credentes in eum. Declaremus illud magnū festū: q ad literā festū tabernaculorū q̄ō inciebat. xv. septēbris: et etiā hodie seruāt iudei illud festū ꝛ durabat illō festū octo diebꝰ: ꝛ prima dies erat colēda: ꝛ postea vsq̄ ad octauū diē poterāt laborare: sed octauꝰ dies erat sctissimꝰ ꝛ de hoc ē textꝰ Leuitici. xxiij. vbi dr. Dies octauꝰ erit celeberrimꝰ atq̄ sanctissimꝰ: ꝛ offeretis holocaustū dño. Et in istoviio die iesus clamabat: q dicit euāge. In die magno. Et

ille erat octauus ꝑm literā. Sed moraliter est hic notandū q sicut supra ꝙtutes morales sūt theologicales: sic etiā supra intellectus morales sūt theologicales. Nā allegoricꝰ sensus exponit illud quod debemus credere: ꝛ sic rñdet fidei. Tropologicus rñdet charitati: ꝛ anagogicꝰ spei Mōvidete. In verbis istis euāgelij facio istos tres intellectus. Et primꝰ erit principaliter allegoricus. Uñ q̄d est istud festū septem dierū: ꝛ hic dies vltimus quo xps clamabat. Istud festū est quadragesima et hz septem septimanas quas illis septē diebus cōparare possum. Nouissimus dies ē festū pasche. Hec solēnitas quadragesime durat septē septimanis ꝑcedentibus: quēadmodū illud festū precedebāt septem dies: et in illo magno die clamat christus ad inuitādum nos ad cōmunionem dicēs illud Cant. v. Comedite amici ꝛ bibite ꝛ inebriamini charissimi. Nota amici: quia oportet q sit amicus ille qui debet comedere vt scz sit in gratia: et tūc inebriatur qñ oia opera temporalia postponūtur ꝛ totaliter quiescit in xpo: ꝛ iste est intellectus allegoricus. aliꝰ sensus est moralis ꝛ tropologicus ꝛ ꝑm istū intellectum istud festū est vita sancta quā debemus habere. Septem dies sunt virtutes morales ꝛ theologicales septē: scz fides: spes: charitas: prudentia in periculis: iustitia ꝛ tēperantia in prosperis: ꝛ fortitudo in aduersis. Ultimꝰ dies est dies mortis qñ xpꝰ vocat ad gloriam paradisi. Et ideo dicitur. Uenite ad me oēs qui laboratis ꝛ onerati estis: et ego reficiā vos: ꝛ inuenietis requiem animabus vestris. Mat. xj. Tertius intellectus est anagogicus: vt si hoc festū significat durationem mūdi: ꝛ dies septē significāt septē etates. Prima ab adā vsq̄ ad noe. scōa a noe vsq̄ ad abrāā. tertia ab abrāā vsq̄ ad moysen. quarta vsq̄ ad dauid. quinta vsq̄ ad trāsmigrationē babylonis. sexta vsq̄ ad xpm. septima vsq̄ ad finē mūdi. Ultimus erit dies iudicij: ꝛ erit magnus. ꝛ xps stabit ꝛ clamabit esurientibus ꝛ sitientibus iustitiā: et his qui a dextris erūt dicit. Uenite benedicti patris mei. Matt. xxv. Sed alijs dicet. Discedite a me maledicti ꝛc. Et ideo de bonis dixit. De spiritu accepturi erant ꝛc. Isti tales accipient in hoc mundo per gratiā: ꝛ in alio per gloriam.

¶ Feria.iij.post Judica. Sermo vnicus.

Iemo palā loquebatur de illo propter metum iudeorum. Originaliter Jo. vij. Recitatiue in euangelio hodierno. Unde in isto euangelio hodierno ostendunt nobis tria de iesu christo que habuit inter iudeos tempore sue passionis: scz

Stricta afflictio.
Discreta conditio.
Secreta defensio.

Et de vltimo loquit thema. q aliqui credentes in eū occulte defendebant: q nemo supple credentiū palā loquebat de illo. i. pro illo: hz alij loquerent palā: nō tm̄ ꝑ illo: sz bñ cōtra illū. Primū q̄ō tangit in euāgelio de xpo est stricta afflictio: habebat eīm strictā afflictionē ex parte oim scz amicoꝝ ꝛ alioꝝ: ꝛ de hoc fit mentio in principio euāgelij cū dr. Ambulabat iesus in galileā: nō eīm volebat in iudeā ambulare: q querebāt eū iudei interficere. Erat aūt in primo dies festus iudeoꝝ scenophegia. Dixerūt aūt ad eū fratres eius. Trāsi hinc ꝛc. Pro quoꝝ intellectu sciendū est q terra ꝓmissionis vltra mare dividebatur in duas ꝓincias: scz in iudeam ꝛ galileam: ꝛ in iudea est ciuitas hierusalē tanq̄ metropolitana: ꝛ ibi stabant doctores magistri ꝛ studium generale: ꝛ ibi morabant inimici xpi. Sed parentes eius ꝛ amici stabant in galilea: q xps ibi fuerat nutritꝰ in ciuitate capharnaū: ꝛ ibi habebat amicos suos ꝛ cōsanguineos: ꝛ ibi nō habebat inimicos tot sicut in iudea. iō ambulabat in galileā: et ibi fuit tribulatus et afflictus a fratribꝰ i. cōsanguineis suis: et istos sctā scripturā appellat fratres eiꝰ. Et iste est modus sacre scripture in veteri ꝛ i nouo testamēto. vñ Señ. xiij. dicit abrāā loth. Ne queso sit iurgiū inter me et te: fratres eīm sumus: et tm̄ erant tm̄ cōsanguinei. Et simile habetur ex varijs passibus scripture: q̄ consanguinei dicuntur fratres. Unde dicitur. Optabam enim ego ipse anathema esse a xpo pro fratribus meis qui sūt cognati mei ꝑm carnem. Ad Rom. ix. Et ab illis consanguineis habuit xpus strictam afflictionē. Nā in iudea querebant eū occidere ex vna parte: ꝛ ex alia parte

fratres eius impellebant vt iret in iudeā nō tñ q̄ haberēt intētionez mali. Et assignabant ei ꝓsanguinei ⁊ parentes quare deberet ire quatuor rōnes Et prima ratio fuit deuotiōis: qz erat festꝰ dies primus scenophegia: ⁊ dr a scenos qđ est tabernaculū ⁊ phagin qđ est comedere gree: qz faciebāt tabernacula ⁊ comedebāt in tabernaculis. vt hꝫ Leuit. xxiij. ⁊ erat preceptū dei. Exo. xxiij. q̄ oēs irēt in hierusalem. iō cū oēs iudei deberēt ire: volebāt ꝓcludere q̄ ipse etiā deberet illuc ire Sed ista nō tangebāt xp̄m: qz ipe erat imperator qui dedit legē moysi in similitudine ignis. Exo. xix. ⁊ ideo solutus erat a legibus: maxime qz post ipe dedit legem in similitudine hoīs. ⁊ ideo nō erat ipe ligatus. Scđo etiā qz ipe erat exceptus: qz habebat ibi inimicos capitales: ⁊ ideo in cōtū hō erat excusandus. ⁊ iō ista ꝑma rō non cogebat. Scđa rō erat dilectionis ⁊ charitatis. s. ꝓpter discipulos q̄ ipm dimisērāt ratiōe sermōis quē fecerat de sacro altaris qñ dixit. Caro meavere est cibus ⁊c. Jo. vj. Ibidē. Nisi māducaueritis carnē filij hoīs: ⁊ biberitis eiꝰ sanguinē: non habebitis vitā in vobis. Ex quo ꝑmonefuit inter eos tantū scandalū q̄ dixerunt illi de societate. Durus est hic sermo. q̄s pōt eū audire? et ideo abierūt retrorsum et cū eo nō ambulabant quia reputabāt stultū q̄ de eius carne deberēt comedere de his ergo dicebāt sibi parētes ⁊ cōsanguinei. Transi hinc ⁊ vade in iudeā: vt ⁊ discipuli tui q̄ recesserūt a te videant opa tua q̄ facis. Jo. vij. et cōuertenī ad te: qz scādalizati recesserūt a te. Hoc nō fuit dictū de aplis: qz illi nō recesserūt ab eo: ꝛ ab alijs. Sz nihil valet ista scđa rō: qz discipuli de quibꝰ loquebaī iam multa mirabilia viderāt ab eo. Tertia rō est ambitionis: ⁊ tāgit ibi cū dr. Transi hinc. nam nemo quippe in occulto aliq̄d scz notabile facit. vade ergo in iudeā qz ibi erūt gētes totius mūdi: ⁊ faciēt tibi ⁊ nobis magnū honorē. Ecce in quo habebāt eos: vt haberēt honorē ⁊ cōmodū. Nā ipsi iō volebant cū ipso ire: sed ista rō nō valet: qz secum ducit vanā gloriā ⁊ auariciam: credentes q̄ aliqui forte venirent ad rogādum eos vt facerent q̄ iesus sanaret aliquos ipsorum: et q̄ ex hoc haberēt pecunias. Quarta ratio erat afflictionis: cogitantes q̄ ex miraculis caperetur xp̄s in regem: ⁊ tūc ipsi essent magni cū eo ⁊ ista ratio tāgitur ibi: cum dicitur. Si hec facis: manifesta teipsum mūdo. Si hec facis scz diuinitus nō opere diabolico manifesta te mūdo. Mundū appellant hierusalem duabus rationibꝰ. Prima quia ibi concurrebāt quasi omnes gētes mundi. Scđa quia erant mundani: et qui hec dicebant ad christū volebant honores et vanitates: ⁊ forte volebant etiā ab eo recedere: quia isti etiam nō credebāt in eo: immo etiam murmurabant contra illum q. d. Et quō est hoc: quia nunq̄ studuit ⁊ predicat. Ex hoc apparet stricta afflictio iesu christi. Nā inter duas molas stabat sicut oliua vsq̄ dum exit oleum: ita similiter cōtigit de christo. Nam ipse stetit et fuit pressus donec exiuit oleum effundēdo sanguinē. Et tunc fuit completa vna prophetia de Dauid in ꝑo. xxxvij. Amici mei et proximi mei aduersum me appropinquauerunt ⁊ steterunt. Et q̄ iuxta me erant per genus ⁊ tribū de lōge steterūt: etvim faciebant qui querebant animam meā sicut fit olim. Hic sunt due moralitates. et prima tangit ecclesiasticos q̄ sunt inter duas molas. s. amicoꝝ et inimicorū scz diaboloꝝ: qz lz laici sunt inimici diaboloꝝ tñ plꝰ clerici ⁊ ecclesiastici: qz demones plus tētāt clericos de pctis q̄s laicos ⁊ sic ab vna parte hñt demones ⁊ ex alia parte hñt amicos ꝓsanguineos qz posq̄s qs est clericus: amici nō hñt cōsciam accipiendi bona eoꝝ ⁊ isto mō est inter duas molas. Et vide circa istam materiā qm̄ si tu nō es pauper tu nō potes aliquid accipe a filio clerico: nec ipe potest tibi dare Jō Aug. dicit. Sic dz clericꝰ de bonis ecclesiasticis dare pauperibꝰ et amicis: vt si indigeāt ad necessitatē: sed non vt diuites fiant: quia si clericus vult sibi retinere illa bona quibus non indiget ⁊ nō dat indigentibus: sacrilegiū cōmittit ⁊ furtū facit. iō scrūs Ber. dicit. Quicq̄d clericus de bonis ecclesiasticis ꝓter necessariū victum ⁊ vestitū sibi retinet: ⁊ pauperibꝰ indigentibus nō tribuit: furtū facit ⁊ sacrilegiū. Et multo plus peccat dādo amicis diuitibus. sed bene dare dz pauperibus: et ideo si aliq̄s aliquid accepit nisi in vīa elemosyne: restituat. Esset em̄ necessariū q̄ clericus habens centū florenos in reditibus distaret cētū leucis a parētibus suis. Ecce quō stringunt: possunt em̄ clerici dicere illudmet verbuz. Amici mei. i. paupes ⁊ primi mei. i. diaboli ⁊c. De supradictis vide. xvj. q. j. c. fi. ⁊. xij. q. ij. Alia Alia moralitas est humilitatis ꝑ laicis: et vt intelligant dictā parabolā. Si aliq̄s notabil' miles ⁊ potens est in aliqua ciuitate ⁊ aliqui agricole ⁊ pauperes exurgerent i eū ⁊ potēs iste miles posset eos occidere solo verbo: ⁊ diceret ne isti moriātur cū ista malicia cedā: ⁊ ibo ad aliā ciuitatē: quid dicerem? de isto. Uere tñ esset humilis q̄ reputaret sibi in stultitiā. Sic fuit humilitas iesu xp̄i: cuiꝰ posse est tale q̄ posset ilico in momento totū mundum destruere ⁊ aliū facere: ꝛlz maiores ciuitatꝫ hierlz exurgerēt ꝓtra eū: tñ agricole sunt eius respectu: lz illos posset occidere: cedebat tñ et recedebat a hierl'm habetis ei exēplū morale: vt cedatis inimico ⁊ nō sumatis vindictā. iuxta illud. Si fieri ꝑt quod ex vobis est cum oibus hoibus pacē habētes: nō vosmetipos defendentes charissimi: sed date locum ire Scriptū est em̄. Mihi vindictā ⁊ ego retribuam dicit dñs. Ad Rom. xij. Not. defendentes. i. vindicātes: nec est tibi dedecus cedere inimicis tuis apud deū: qz honor est homini qui separat se a contētionibus. oēs aūt stulti miscētur ꝓtumelijs ꝓuerb. xx. Sed apud stultos diceret: illud esset dedecꝰ: fz in iudicio dei ab oibꝰ laudabit. Date ergo locū ire: qz scriptuz est. Mihi vindictam ⁊c. qz regula est dei. Nulli ergo vindicta ꝓpetit: sed iustitia. Et ad hoc vide miraculū qđ habeī. ij. dialogo. Erant duo viri potentes i eadē patria ⁊ vnus erat nobilis ⁊ multum famosus: alter tñ nō erat ita famosus: ⁊ ille agebat inuidia ꝓtra aliū adeo q̄ ꝓpter inuidiam diffamabat aliū: ⁊ intantū creuit inuidia q̄ alteri munus venenosum presentauit. Et dixit alius magnus. Ego edam huic ⁊ dimisit vicinum et mutauit locū. Iste inuidus dicebat exultās: ⁊ ego faciā illū etiā recedere ab illo loco: ⁊ subito dñ hoc cogitaret cecidit domus eiꝰ supra eū. Ecce hic vindicta dei. Ideo dixit xp̄s: dimitte mihi vindictā ⁊ ego retribuā qz retribuit i corpore ⁊ anima. Nam gloriosus est exemplo dñi iniuriā ⁊ inimicū cedendo vincere q̄ resistēdo superare: vt inquit Greg. ⁊ hoc est cōsiliū dñi. Cū persequentes vos in vna ciuitate fugite in aliā Mat. x. Ecce hic primā partē. Scđo tangitur in euangelio discreta ꝓditio: qz licꝫ tātā potētiam haberet: voluit tñ vti prudentia: ideo rationabiliter voluit parentibus respondere q̄ nō deberet ire in iudeam. Dixit ergo eis iesus. Tēpus meū nondū aduenit: tēpus autē vestrū semper est paratū. Nō potest mundꝰ odisse vos: me aūt odit: qz ego testimoniū perhibeo de illo: qz opera eiꝰ mala sunt. Uos ascēdite ad diē festū hūc: ego em̄ non ascēdā ad diē festū istū: qz tps meum nōduz impletū est. Hec cū dixisset ipe mansit in galilea. Et hic xp̄s asserit quatuor cōditiones ꝓudentie que reqrūtur in opere virtuoso ⁊ meritorio. s. qñ: vbi. quō. ⁊quare. qz ẽtūcūq̄ bonū fiat nisi discrete fiat. nō est meritoriū. vt dicit. s. Anselmus. Uirtꝰ est q̄quid boni cū discretiōe feceris. Uirtus aūt indiscreta ꝓ vitio reputaī. Prima ergo ratio ꝓudentie est tēpꝰ respicere. s. qñ. i. q̄ fiat debito tempore: quia dicere missam virginis marie bonum est: fz si diceretur in die veneris sanctavel post prādium peccatum esset: quia nō est tempus condecens. Et ideo dicitur. Tēpꝰ ⁊ responsionē coꝝ sapiēt̄z intelligit. Omni negocio tēpus est ⁊ opportunitas. Eccls. viij. Hanc circunstantiā seruauit xp̄s di. Tēpus meū: scz patiendi a deo ordinatū nondum aduenit. De quo nota figurā. Exo. xij. Qñ dñs voluit liberare populū de dura seruitute egypti precepit eis q̄ decima die ꝑmi mēsis. s. martij. reciperēt agnū ⁊ seruarent ipm vsq̄ ad diem. xiij. mēsis. ⁊. xv. die erat pascha. Dicit ter. decima die primi mensis tollat vnusquisq̄ agnuz per familias ⁊ domos suas. Erit aūt agnus absq̄ macula masculus anniculus. Juxta quē ritū tolletis ⁊ hedum ⁊ seruabitis eū vsq̄. xiij. diez mensis huiꝰ Immolabitq̄ euz vniuersa multitudo filoꝝ israel ad vesperā ⁊c. Nota ibidē tertum. Et fuit figura illius agni innocētis xp̄i. de quo Joā. j. dr. Ecce agnꝰ dei: q̄ debuit tolli decima die mēsis primi sicut factum fuit in die ramoꝝ: qñ receptus fuit cū magno honore ⁊ fuit seruatus vsq̄ in diem iouis ad vesperā. Jaz veritas debebat coꝛrespōdere figure: ⁊ xp̄s sciebat eē obseruādū in oñi opere virtuoso tps de

bitum:ꝛ illud tēpus nōdū venerat: ideo dicebat.tēpus meū nōdum venit:qz vsqz ad nonū diē nō debebat ire ad hierlm.tē pus aūt vr̄m semper est paratū. Sz contra hoc arguitur. Certū est q̄ xp̄s nō solum ordinauit passioni sue tempus diē ꝛ horaz:sed etiā omni homini.quare ergo dicit.Tēpus vestrū semp est paratū cuz etiā hō certū habeat tempus moriendi. iuxta illud Job.xiij.Breues dies homi nis sunt:numer⁹ mēsium ei⁹ apud te est Dicendū ad hoc q̄ xp̄s volebat dicere q̄ tp̄s suū qō elegerat ꝓ redēptiōe generis humani nondū aduenit. Tp̄s ꝥo vestrū vane glorie ꝛ honoris:semp a vobis de sideratū:est semper paratū:nō loquit̄ de tēpore mortis eoz. Uel expone sic. Tem pus vestr̄ semper est paratū.i. debet eē paratū:qz nescitis tempus:neqz diē:neqz horam:nec modū mouendi vestr̄:iō sem per debetis esse parati.iuxta illō Senece Mors vbiqz te expectat:tu si fuer̄ sapiēs vbiqz eaz expecta. Scōa circūstantia est locus:qz locus debet inspici:qz bonū est dicere missaz:sed nō in stabulo:nec in co quina. Itē bonum est matrimonium:sed nō vti in eccl̄ia. Et iō ꝺr Baruth.iij. Disce vbi sit prudentia:vbi sit virtus ꝛc.q̄s inuenit locū ei⁹. Hāc circunstantiā xp̄us seruauit dicēs. Non potest mūdus odi re vos:ecce loc⁹.me autē odit:qz testimo nium perhibeo de illo:qz opera eius ma la sunt. Mūdus vt dixi ciuitas hierlz est que odio habuit xp̄z ꝛ apl̄os:qz spūales erant nō aūt cōsanguineos xp̄i:qz carna les erant. Unde Joā.xv. Si mund⁹ vos odit:scitote q̄m me priorē vobis odio ha buit. Jdeo locus non congruebat vt tūc ascēderet hierlz:nec oportebat timere il los qui habitabāt capharnaū:qz nō ha bebant eum odio. Tertia circūstātia est modus:qz lz sit tēp⁹ ꝛ locus:tn̄ requirit modus:vt si quis hic sedēs nūc vult dice re missaz:vel in camisia vel nudus vel dā do elemosynas ex ira vl̄ etiā sivis hoc tē pore cōfiteri:ꝛ tn̄ ire ad solatium non est modus debitus:qz debet esse genuflexio et confessor debet sedere sic tanḡ iudex. Item si quis veniret ꝛ diceret confessori. Volo dicere coīa testib⁹ peccata mea nō esset modus:qz nō esset sacramētalis cō fessio:immo dicere cōtrariū ē hereticum Licet quidā dicunt q̄ ꝓpter humilitatē quis potest publicare:verū est post cōfes sionē. Item facere elemosynā ꝛ oratione ad modū phariseoz.vt patet xMatth.vj Nō est bonus modus. Jdeo sanct⁹ Pau lus. Uidete itaqz fratres quomō caute ambuletis:non quasi insipientes:ſz qua si sapientes:redimentes tempus quoni am dies mali sunt. Eph.v. ideo xp̄s dixit Uos ascendite ad diem festū.s.pomp̄se Nam illud festū ꝺr tabernaculoz:vt iaz dixi:ꝛ ppr̄ius erat totus vanus in p̄mo die ꝛ durabat octo dieb⁹ ꝛ sic nō erat mo dus.ꝛ ideo dixit vos ascēdite:ꝛ noluit cū illis ire.q.d. illud Esa.j.cs. Sabbata ve stra odiuit aia mea. Sz quarta die quan do iam tēperate comedebant ꝛ bibebant parce ipse ascēdit. Jam die festo median te ascendit iesus in templū. Jo.vij. Quar ta circūstātia est intētio .quare:qz debz inspici intētio:ratio ꝛ finis. Hec tria pre dicta sufficiūt. Jdeo dauid semper inter rogabat seipsuz quare cū erat in tribula tiōe in p̄o.xlj.ꝛ xlij. Quare tristis es ani ma mea:ꝛ quare conturbas me. Ergo re spice intentionē:qm̄ intentio dat princi palitatez ꝛ formalitatem operi virtuoso et meritorio. Hanc circunstantiā xp̄s ser uauit:qz intētio xp̄i erat q̄ per passionez voluit venire ad gloriā resurrectiōis:sed vt dicit Luc.vlt. Oportuit pati xp̄m ꝛ ita intrare in gloriā suā:qz illud tempus nō duz fuerat impletum:ideo dicebat. Tē pus meū nondū venit:ꝛ ideo mān̄sit i ga lileavsqz ad diē martis. Moraliter super eo q̄ dicit. Mansit in galilea. Nota gali lea interpretat hebraice rota volubilis: cuius qn̄ vna pars deprimit alia exalta tur rotando:sic xp̄s operationi humane statim adiūgebat operationē diuinā:vt videret sua diuinitas ꝛ etiā humanitas. Hoc p̄z in oibus opationibus discurren do a sua natiuitatevsqz ad resurrectionē p̄rio in natiuitate fleuit vt ceteri infan tes:sed mox diuinitas fuit eleuata in cla ritate noctis:que pcessit ō xp̄i corpore no uiter nato. Scōo esuriuitvt ceteri:ſz diui nitas stati dedit lac matri. Tertio inḡz tuz hō fuit in p̄sepio posit⁹:sedvt de⁹a boue ꝛ asino adorat⁹. Quarto fuit hūilia tus in circūcisiōe q̄ dabat pct̄ribꝰ:ſz ex altatus in regū adoratione. Quinto fuit p̄tatus i tēplo vt pct̄or:sed ibi fuit exal tatus testimonio symeōis ꝛ ānę. Sexto

fuit humiliatus fugiendo in egyptū sed fuit exaltatus in medio doctoz in tēplo. Jteruz fuit exaltatus in baptismo in ma nifestatione trinitatis. Septimo in deser to in ieiunio:ꝛ tentatione diabolica: sed fuit exaltatus:qz accesserunt angeli ꝛ mi nistrabant ei. Octauo in predicatiōe fuit humiliatus:ad instar regis si laboraret ꝓ ꝛc.sed fuit exaltatus in miraculoz um opatione. Nono fuit humiliatus in pas sione:qz ad instar latronis fuit passus ꝛc.sed fuit exaltatus:qz sol se obscurauit terra tremuit ꝛc. Decimo in morte:qz ad inferos descēdit:sed fuit exaltatus in re surrectione gloriosa. Undecimo humilia uit se post resurrectionem : qz voluit esse cū apostolis. sed fuit exaltatus in ascen sione sup oēs celos. Ecce qūo iesus man sit in galilea.i.in rota volubili. Moraliter. si volumus in paradiso exaltari : humiliemus nos in hoc mūdo. Uita nostra hz duas partes. Prima est hic vita tēpo ralis. Scōa est in alio mūdo vita eterna lis. In prima debemus humiliari si in se cunda volumus exaltari. Humiliem⁹ er go nos inꝝbis:factis ꝛ dictis ꝛ vestibus. Et si sic humiliamur tūc velut rota ascen demus in alio mūdo:ꝛ ideo dicit. Offices inuicem humilitatē insinuate. Qz deus superbis resistit:humilibus aūt dat gr̄am: Humiliamini sub potenti manu dei : vt vos exaltet in die visitationis suę.j.Pet. v. Et bn̄dictus est ille qui in primo inci piet. Et si nolumus humiliari:ipe manu sua humiliabit nos in inferno : ꝛ si tu te humilias ipse conuersa manu te leuat. Ecce hic xp̄i discretam ꝙditionem . Ter tio ostendit in euangelio de xp̄o secreta defensio:qz nullus audebat ipsum repre hendere publice:sed secrete. Quidā dice bāt qz bon⁹ est sed palā nemo loquebat de illo.i.p illo. Unde sequit in euangel. Ut aūt ascenderunt fratres eius tunc et ipse ascendit ad diē festū nō manifeste:ſz quasi in occulto. Judei ergo querebant eum in die festo.ꝛ dicebant . Ubi est ille. Et murmur multus erat in turba de eo. Quidaz enim dicebant qz bonus est. alij dicebant non. sed seducit turbas. Nemo tn̄ palam loquebatur de illo.i. p illo:sed bene ꝓtra eum. modo sequit questio mo ralis. vcz. An hi qui xp̄o credebāt in hoc q̄ timore non audebant dicere q̄ ille es set messias peccarent. Et respondeo per quoddam dictum Chrysost. qui dicit q̄ circa veritatem fidei peccat quis triplici ter. Primo veritatem in mendaciū trans mutando. scōo illā occultādo. tertio illā nō defendendo.ꝛ intelligit de veritate fi dei. Exemplū primi. Si quidam christia nus esset inter infideles:ꝛ suā pena mor tis efficeret sarracen⁹ q̄uis nō corde: dā nat⁹ esset:qz p̄tatē fidei quā hz in corde mutat in mēdacium qz aliter dicit q̄s in mēte habeat:ꝛ hoc mō circa veritatē pec cauerūt antiqui phi qui sciuerunt vnum principiū primū. ꝛ tn̄ adorauerunt idola de quibus dicit Piero. q̄ sunt dānati. vn̄ de illis dicit apl̄s. q̄ cōmutauerunt veri tatem dei in mēdaciū: ꝛ seruierūt creatu re potius q̄s creatori qui est bn̄dictus in secula seculoz. Ad Ro.j. Scōo peccatur circa veritatem fidei tacēdo:qz cōfessio fi dei p̄o loco ꝛ tempore est de necessitate salutis : vt dicit sanctus Tho.ij.ij.q. iij. ar.ij.ꝛ ponit ibi duos casus in quib⁹ cō fessio fidei est ō necessitate salut̄. p̄mus est q̄n per dimissionez huius cōfessionis subtraheret deo honor debitus. Scōus casus est vtilitas proximi. puta si aliq̄s in terrogatus de fide taceret. ꝛ ex hoc cre deretur q̄ fidē non haberet: vel q̄ fides non esset vera. vel alij ꝓpter eius tacitur nitatem auerterentur a fide in huiusmo di casibus cōfessio fidei est de necessitate salutis. hec.s.Tho. ibidē. Tertio peccat circa veritatē non defendendo. nā si q̄s nō ꝺfenderet suū regē. iā esset ei infidelis. sic etiā ois q̄ videt periclitari fidē ꝛ non de fendit:dānat ꝛ infidelis est dño suo. Et modo est rūsum questioni:qz peccabant hoc modo:qz non defendebant veritatez Et ideo dicitur. veritatem meditabitur guttur meū. ꝛ labia mea detestabuntur impium. Prouer.viij. Et ideo beat⁹ hie ron. in prologo biblie ca.iiij. Sancta q̄p pe rusticitas solum sibi prodest. ꝛ quan tum edificat ex vite merito ecclesia chri sti tn̄ nocet si destruentibus non resi stat ꝛc. Non enim sufficit dicere. O tem pore antichristi stabo in camera mea:sed tanto amplius peccat quanto non resi stit. Placeat christo q̄ sic velit cor nostrū firmare in fide ꝛ eius operibus. vt simus veri pugiles fidei. vt ad gloriam perue niamus. Deo gratias.

¶ Feria.iiij.post Judica. Sermo vnic⁹.

Medatis q̄ pater in me est ⁊ ego i pr̄e. Jo.x. ⁊ in euāg. hodier. Uñ hoc sc̄m euāgelium continet tres fortes pugnas factas a iesu x̄po ⁊ a iudeis.

Prima est p deceptionē fraudulentā. Scōa est p inuasionē violentaz.

Tertia est p obiectionem pestilentem. De quib⁹ x̄ps se defendit mirabl̄r. Prio se defendit p sagacitatē intellectualem. Scōo p stabilitatē spūalem. Tertio p benignitatē vniuersalez ⁊ tenuit campū: q̄ dicit thema. Credat⁊ q̄ pater i me est ⁊c. Ueniam⁹ ḡ ad primā q̄ est de deceptiōe fraudulēta: ⁊ p̄mo de causiōe x̄pi: ⁊ sic cō sequēter de alijs partib⁹. De p̄mo bello q̄ fuit fraudulētuz dicit euāgeliū. Fctā sunt encenia i hierosolymis ⁊ hyēs erat ⁊ ambulabat iesus i porticu salomonis. Circūdederūt ḡ eum iudei ⁊ dicebāt ei quousq̄z aiam nr̄am tollis: si tu es x̄pus dic nobis palā. Ecce fortē inuasionē. Et vt meli⁹ intelligat⁊ est sciendū q̄ tpe quo x̄ps p̄dicabat iudeis tā romani illis dñabant: ⁊ ordinauerūt romani q̄ null⁹ auderet sibi assumere nomē regis: sub pena mortis sine licētia impatoris: ⁊ seruabant ⁊ tenebāt in q̄libet regiōe armigeros q̄ hoc tuerenť. Ex alia parte videtes iudei q̄ vulgus eoruz credebat x̄m esse messiam: q̄ oēs pphetie erāt cōplete et maiores erāt turbati ppter vulg⁹ q̄ illū sequebatur: ⁊ ideo deliberauerunt facto p̄cilio q̄ illū occiderēt ⁊ die fest ovenerūt ad eū. Et ō encenioz ab en q̄ est in. et cenos quod est nouum: quasi innouatio ⁊ fiebat vigesimaqu inta die mensis q̄ mensem iudei appellabant casleu: q̄ est in fine nouembris: ⁊ in principio decembris. Et hoc habetur in libro primo Machabeoz. c. iiij. in fine. vide ibidē q̄o Judas machabeus illud festum instituit: ⁊ ad illud festū x̄p̄s venit ⁊ trāsibat in porticu tēpli salomonis q̄ iā fuerat destructum: sed postea fuerat renouatū ⁊ nihilominus nolabāt salomonis: ⁊ tūc iudei circūdederunt eū scilz maiores vt decipe rent eū. modo potestis cogitare q̄o spectabat populus quam disputationē facerent adinuicem. Et dixerūt iudei maiores x̄po. Quousq̄z aiam nr̄am tollis. i. intellectū. q. d. Tempus messie cōpletuz est. tu dicis te aliq̄n esse filiū dei. Dic ergo nobis palā ⁊ clare si tu es messias q̄ aliqui credunt te esse messiam: aliq̄ non q̄nq̄z etiam facis opera diuina: q̄nq̄z humana. Unde x̄po parabant laqueū: vt si ipse se diceret regē q̄ milites pylati ip̄m cepissent ⁊ occidissent. Si ō diceret non sum messias: populus amodo non crederet in eum. Ecce hic deceptionez fraudulentam. De isto concilio prophetauit david in p̄o. Deus deus meus respice. et hebraice incipit. Hely hely cū dicit. Circundederūt me canes multi ꝓsiliū malignantiū obsedit me. p̄s. xxj. Appellat canes ipsos iudeos, ppter inuidiā: q̄ eum mordebant in facie sua ex inuidia q̄ canes habent illam proprietatem q̄ sunt rabidi ⁊ inuidi: ⁊ ppter hanc ꝓprietatem vocabat eos canes. Sumitur tñ quandoq̄z hoc nomen canis p predicatore: vt dixi super euangelio. Canes veniebant ⁊ lingebant vlcera eius. Luce. xvj. q̄ sicut canes custodiūt oues in deserto: ita predicatores homines custodiūt in hoc mūdo. Et hec est bona ꝓditio canis: sed illa conditio iudeis nō ꝓueniebat: sed prima mala est. ergo vocabat eos canes ppter eoz inuidiā: q̄ ex fraudulenta deceptione sibi loquebantur. Ecce ergo deceptionem fraudulentam. Nunc videam⁹ defensionem x̄pi per sagacitatē intellectualem: q̄ prudenter eis respondit: itavt veritatem scirēt: ⁊ tñ a nullo increpari nec deprehendi posset dicēs. Loquor vobis ⁊ non creditis. Opa que ego facio testimonium perhibent de me: sed vos non creditis q̄ non estis ex ouibus meis ⁊c. Quasi diceret ex quo non vultis verbis credere. operibus credite: q̄ opera que x̄ps fecit dabant sibi testimoniū de duobus. Primo dabant sibi testimonium q̄ erat verus deus. Secundo q̄ erat verus messias in lege promissus. Primum patet in modo faciendi miracula: quia non faciebat miracula orando sicut alij sancti fecerunt: sed imperando fecit omnia miracula. Helyas enim suscitauit mortuum: sed orando. Similiter moyses curauit sororem suam mariam a lepra: sed oraōdo. Sed christus imperādo fecit miracula: q̄ ipse dixit: ⁊ facta sūt. ⁊ dixit da nid. Ergo dixit. Opera que ego facio testimoniū perhibēt de me. s. q̄ sum deus. Scōo etiā dabant sibi testimoniū q̄ eēt messias iuxta signa data p esaiā de messia. Esa. xxxv. Ecce de⁹ noster ipse veniet ⁊ saluabit nos. Tunc aperientur oculi ceoz: et aures surdoz patebūt: ⁊ lingua mutoz erit aperta. Ista sunt clara signa ad cognoscendū messiā. Ideo dixit. Opa que ego facio testimoniū phibent de me ⁊c. q̄si diceret. Uos videtis q̄ ceci videt: surdi audiūt: sed vos nō creditis: nec verbis: nec operib⁹: q̄ non estis de ouibus meis: q̄ ille me sequūtur. Et hic fuit impletū verbū salomonis. Non est sapientia: non est prudētia: non est cōsiliū contra dñm. Prouer. xxj. Modo moralit̄ sup eo q̄ dicitur: q̄ non estis ex ouib⁹ meis. Nota ergo q̄ ex ista ratione apparet q̄ si quis non crederet non esset ouis x̄pi: q̄ q̄ vult catholicus esse: ꝺz esse ouis. Ergo ad hoc q̄ aliq̄s sit ouis x̄pi: oportet q̄ simpl̄r credat fidē x̄pianaz q̄. s. credat q̄ sit vn⁹ de⁹ in eētia ⁊ trin⁹ in psonis. Sicut ē vn⁹ sol: tñ i sole tria est ꝓsiderare: q̄ sol ḡnat de se radiū ⁊ a solo radio ꝓcedit calor. Sic p̄r generat filiū: ⁊ spūsc̄tus ꝓcedit a p̄re ⁊ filio per spirationē: ⁊ tamen est vnus deus. Quia ergo hec sunt super intellectum creatū debet q̄s simplicit vt ouis esse: nō vt capra q̄ vult saltare: non ireyt pastor ducit: alias caderes in errorē. Unde paulus contra quosdā phos q̄ titubabant scribēs illis dixit. Timeo autem ne sicut serpēs seduxit euam astutia sua: ita corrūpantur sensus vestri et excidant a simplicitate que est in christo iesu. ij. ad Coz. xj. Nota quomodo serpēs seduxit euam. s. faciendo questiōes. Nā eua stāte in paradiso dixit ei serpēs. Cur precepit vobis deus vt non comederetis ex omni ligno paradisi ⁊c. Gene⁹. iij. Et ista fuit prima questio diaboli. Et si eua respondisset q̄ deo placuit: ⁊ illum. s. diabolum vituperasset: non habuissem⁹ q̄ habemus: nec essemus in tanta miseria: nec tribulatione vt modo sum⁹. Sz ipa respondit. Ne moriamur ⁊c. Ponendo se in disputatione cū diabolo: ⁊ sic fuit decepta. Sic etiam iudei decipiebantur: q̄ dicebāt. Messias ꝺz venire ⁊ regnare: cū ergo iste sit pauper: ḡ nō est messias ⁊c. Jō iudeis ꝺr. Multos eñ supplātauit sp̄itio illoz ⁊ in vanitate detinuit sensus illoz. Eccl̄i. iij. Non eñ intellectu tuo p quiras vbi non sufficit. Nā stultus esses si digito fidus velles tāgere. Est ergo credendum non disputandū ⁊ ifiud est meritorium: sc̄z dare honorem deo ⁊ credere. Bene daretis mihi honorem si vobis dicerē difficilia ⁊ crederetis mihi ꝓpter simplicē meā loquelā. Credatis q̄ illud stultum est ⁊ periculuz anime ⁊ corporis circa ea que fidei sunt difficultare. Nam iam articuli fidei fuerunt examinati per apostolos: martyres: doctores ⁊c. Sine ergo examiatiōe depone i tuo marsupio tue conscientie: ⁊ credas simpliciter. Et ō dicitur. Beati qui non viderūt ⁊ crediderunt. Jo. xx. Et per contrarium qui non credit maledictus est: vt fuerunt illi iudei: quia dixit eis christus. Nō creditis: q̄ non estis ex ouibus meis. Et ecce primū bellum. Secundum bellum fuit per inuasionem violentam: quia ad manus. Et videte primo inuasionē quā fecerunt ex hoc: quia christus dixit eis. Ego ⁊ pater vnum sumus. Sustulerūt ergo lapides iudei vt lapidarēt eum. Postq̄z christus habuit victoriaz de primo bello seu prelio: incepit iudeis loqui de sua diuinitate di. Ego ⁊ pater vnuz sumus: ⁊ quod dedit mihi pater maius omnibus est. Et hoc potest itelligi dupliciter. Uno modo ꝺm generationē eternā. Alio modo ꝺm passionem tpalem christi. Scōm generationem eternam pater dedit filio diuinitatē: que est vna ⁊ eadē in patre et filio ⁊ spiritusancto. Unde Athanasius patris et filij ⁊ spiritussancti vna est diuinitas. Nō sic est in patre humano qui generat filium suū extra se ⁊ dat sibi aliam in numero humanitatem. Sed deus pater generat filium suum intra se eternaliter: q̄ infinitus est ⁊ dat sibi non aliam diuinitatē sed eandem quam ipse habet. Et de hac dicit christus. Quod dedit mihi pater: maius omnibus est vniuersaliter. ꝺm passionem temporalem inquantum homo: cui merito passionis pater dedit dominium vniuersale: scilicet supra infra et super omnes creaturas. Unde ad Phil̄. ij. Humiliauit semetipsum factus obediens vsq̄ ad mortē: mortem autez crucis. propter q̄o ⁊ deus exaltauit illū: et donauit

illi nomen qđ est super oīe nomen: vt in nomine iesu oīe genu flectatur celestiū terrestriū ⁊ infernoꝝ: ⁊ omnis lingua cō fiteatur: quia dñs iesus christꝰ in gloria est dei patris ⁊c. Et Danie. vij. Dedit ei potestatē ⁊ honorē ⁊ regnū: ⁊ oēs populi tribus ⁊ lingue seruiēt ei. Potestas eius potestas eterna q̄ nō auferetur ⁊ regnū eius qđ non corrūpetur. Propter hoc dixit xp̄s. Qđ dedit mihi pater sc̄z dñium vniuersale maius est oībus dñijs: ⁊ nemo pōt rapere de manu p̄ris mei. ergo ꝯtūcūq; feceritis vos iudei nō poteritis a me auferre diuinitatē neq; vniuersale dñium: qz ego ⁊ paterynū sumus. Nō dicit in masculino genere: quia vnus significat personalem vnitatē que in deo non est. Alia est eīm persona patris: alia filij: alia spūsscti. Sed dicit vnū in neutro genere: qđ significat vnitatē essentie. Tunc iudei intelligentes q̄ xp̄s dicebat se esse deū sustulerūt lapides vt iacerent in eū ⁊c. Ecce hic inuasio violēta ⁊c. Sed xp̄s defendit se per stabilitatē virtualē: non fugiendo: nec abscondēdo: sed stans constanter dixit. Uos vultis me lapidare: respōdeatis mihi prius ad vnā questionē. Multa opa ostendi vobis ex parte meo: qz sanaui vobis filiā vr̄am: curaui vobis matrē a lepra: ⁊ enumerauit opa bona q̄ eis fecerat ⁊ cōclusit. Propter quod eorū opus me lapidatis. Uideamus ⁊ ita dulciter eis respōdit q̄ eoꝝ malicia deuicit quasi dicat: est ista retributio vt me lapidetis pro tot bonis que feci vobis. Unde p̄s. Retribuebāt mihi mala p bonis. tūc iudei deposuerūt lapides ⁊ christus eua sit de periclo. Nota moraliter quomodo propter bona opera iudei dabāt solutionem lapidū. Et ego reperio quatuor modos retribuendi inter hoies. Et primus modus est quādo pro bono bonum. Secundus est quando pro malo malū. Tertius est quādo pro malo bonuz. Quartꝰ est p bono malū. Primꝰ modus est quādo redditur bonum p bono: ⁊ sic est vna conditio naturalis ⁊ nō est meritorium: qz ex naturalibꝰ nullus meretur nec demeretur: quia natura inclinat: ⁊ ideo nō est virtuale nec est meritoriū. Et ideo cōtra illos qui tm̄ reddūt bonū pro bono: ⁊ nihil amplius addunt: dicit christus. Si eīm diligitis eos q̄ vos diligūt: quā mercedē habebitis: nōne ⁊ publicani hoc faciunt ⁊c. Matth. v. Quia etiaz debes diligere inimicū tuū ⁊ salutare. alꝫ non haberes mercedem apd deū: quia etiā infideles salutant se inuicem: ⁊ etiam brūta reddūt bonum pro bono: ⁊ sic hoc nō est virtuale sed naturale. Nota hystoriā de leone a sctō hieronymo curato qualr seruiebat monasterio ꝑtra illos qui reddūt tm̄ bonū pro bono. Scōs modus est qñ redditur malum pro malo: quia si dedit mihi alapam: ⁊ ego sibi cicatricem. dixit me meretricē: ⁊ ego dixi eū lenonē ⁊ ista ē inclinatio bestialis. Nā ista est cōditio canis. Nā si quis trahat caudā sibi: mordebit. Ita est in equis ⁊ multis alijs aialibus. Idē de passeribꝰ ⁊ formicis: q̄ statim vindicant se si possunt. Sed qz deus fecit vos hoies rōnales: tō vos nō debetis vindicare vos sicut bestie. Et tō sanctus Paulus dicit. Estote patientes ad oēs. Uidete ne quis malū pro malo alicui reddat: sed semper qđ bonū est sectamini. j. ad Thessal. v. Christus eīm licet esset crucifixus: orabat tm̄ p crucifigētibꝰ ⁊ sustinet adhuc illos ⁊ vult q̄ saluētur: nec vult vt ledantur. Sed docet quid debet fieri ꝑtra eos in ps. lviij. Deus ostēdit mihi sup inimicos meos ne occidas eos nequādo obliuiscātur populi mei. i. passiōis: qz nesciremus quid esset iudeꝰ. Et quādo vides iudeū ⁊ cogitas. iste est de genere illoꝝ qui xp̄m crucifixerūt ne occidas eum nec dānifices eos. Sed qđ faciendū sit sequitur in p̄o. Dispge illos in virtute tua: ⁊ depone eos protector meꝰ dñe. i. separa illos a xp̄ianis vt nō intersint suis festis ⁊ solēnitatibus: nec in cōmestionibus: nec aliquid vendant xp̄ianis: nec emant nec sint nutrices filioruz xp̄ianoꝝ mulieres: nec econtra. In virtute id est potestate: hoc tangit p̄cipes et rectores. Quid plus. depone eos. i. non sint iudices nec notarij nec procuratores. Et ideo sctūs Tho. dixit duxisse de corpthi que querebat an propter indigētiam liceret aliqđ ab eis accipere. Dixit q̄ sic. Et illō qđā qđ lucrati sunt iudei: qz sunt serui principis. Ideo acquirūt principi ⁊ potest sine peccato recipe. Et ideo depone illos. Sed principes dāt priuilegia iudeis ⁊ male. Non est ergo illis malū pro malo reddendū. Bene tamen principes

possunt eis auferre bona: solū dimittendo eis vitā ⁊ necessaria ne pereant: ⁊ hoc propter infidelitatē quā fecerūt occidendo xp̄m: vt dicit sanctus Tho. in quadā epistola: tamē conuersos iudeos non despiciatis: imo illis vos associetis. Jō iudeis nō noceatis: ſ rectores illos defendant: sed tamē separent a xp̄ianis. Item nullus xp̄ianꝰ xp̄iano malū p malo reddat. ad Ro. xij. Mihi vindictam ⁊ ego retribuā. Tertiꝰ modus est bonū pro malo: ⁊ hoc est spiritualis pfectio vt dicas: dñe deꝰ ille occidit patrē meū vel fratrez ⁊c. nō est ratio naturalis q̄ illi faciaz bonū: sed honorez ⁊ amorē vestri volo facere bonū: nō q̄ nō sim bñ sufficiēs: ille abstulit mihi salutatiōes: sed nihilominus volo salutare eū. Ideo xp̄s dicit. Diligite inimicos vr̄os ⁊ bñfacite his qui oderunt vos: ⁊ orate pro p̄sequētibꝰ ⁊ calumniātibꝰ vos vt sitis filij p̄ris vestri qui in celis est. Mat. v. Facit eīm deꝰ bonū inimicis qui cū blasphemant: qz facit solem suū oriri sup iustū ⁊ iniustū ⁊ ita pluit in agro illius sicut in agro iusti ⁊ amici. ergo sic faciatis. Quartus modus est reddere malū p bono: ⁊ ista est ꝑditio diaboli: qz qñ alios facit sacrificiū sibi ⁊ inuocat illū desiderat diabolus ei retribuere aliquē qui eū portet in infernū: ⁊ illemet cui oblatū est sacrificiū erit tortor. Hmōi conditionis sunt parētes inhonorātes q̄ fecerūt multū bonū filijs: ⁊ mōples retribuūt malū. Et ista est ꝑditio diaboli. sed si est obediens parētibꝰ, plongat sibi vita ⁊ diuitie. Ideo paulus dicit. Filij obedite parētibus vr̄is in dño. ad Ephe. vj. In dño non ꝑtra dñm vt si mater velit q̄ filiꝰ cēt lenovel latro: vel si pater diceret filio q̄ peuteret aliquē non deberet obedire. Sz in dño. i. in his q̄ nō sunt ꝓ deū. Et de isto p̄cepto ꝓmittit deus primo hr̄ lōgā vitā ⁊ diuitias: si nō sicut diabolus malū p bono reddit. In hoc gradu retributionis fuit indas: cui dñs multa bona fecerat remittendo mortē patris: incestū cū matre accepit ipm in discipulū ⁊ apostolū: fecit eū procuratorē ⁊c. sed retribuit malū traditionis. Itē iudei qui volebāt ipsum lapidare retribuendo sibi malum p tot bonis iā factis. Et fuit cōpleta pro phetia. ps. cviij. Posuerūt aduersum me mala p bonis: ⁊ odium p dilectiōe mea. Et ecce hic partē sc̄az. Tertiū bellū fuit de obiectiō pestillētie: qz ipse fuerit ei crimē blasphemie. Nā sicut pestis corrūpit totū aerē ita blasphemia deuotionē. Et de hoc dicit euāgelista. Respōderūt iudei xp̄o obijciendo. De bono ope non lapidamus te sed de blasphemia: qz tu homo cū sis: facis teipsum deū. Uidete ceciderunt eoꝝ. Nā iudei non poterant negare bona opera xp̄i: qz dicunt de illis te non lapidamus: ergo illa concedebāt: sed de blasphemia voluerunt eum lapidare. Sed iesus christus se defendit per benignitatem vniuersalem qz dixit eis. Uos doctores et rabini audite ⁊ rñdete. Nōne in lege vr̄a scriptum est. Ego dixi dij estis. Si illos dixit deos ad quos sermo dei factꝰ est: ⁊ non potest pervos solui. i. negari scriptura: qz vr̄a biblia est. Quez pater misit in mundū ⁊ sanctificauit dicitis qz blasphemas: qz dixi filius dei sum. Si non facio opa patris mei: nolite credere mihi. Si aūt facio ⁊ si mihi non vultis credere: operibꝰ credite: vt cognoscatis ⁊ credatis qz p̄r ī me est ⁊ ego in p̄re. Nota ego dixi dij estis. Dicūt eīm hoies dij participatiue: xp̄us ꝓ essentialiter. Arguebat ergo xp̄s per locuz a minori. Si illi: sc̄z possunt dij appellari qui sunt dij participatiue: q̄sto plus filiꝰ dei qui est deus essentialiter: ⁊ isto mō fuerūt victi. Et ideo cōcludit bellū dicens. Credatis q̄ in me est pater vt in themate: ⁊ ecōtra pater in filio: qz christus erat realiter in deo patre. Modo habemus hic moralitatē bonā sup illo verbo qñ dicit: sed de blasphemia. Et debet̄ scire q̄ tres sunt species blasphemie. Nam qđam est affirmatiua: quedā negatiua: ⁊ quedaz vsurpatiua. Affirmatiua ē si affirmo de deo qđ illi nō ꝑuenit: vt cū dicit iusor. maledictus est deus: qz ille grates nō expedit deo: ⁊ sic de similibus pōt dicere: deꝰ est mortalis in diuinitate. Et de hoc legitur in vitasꝑatrū q̄ qđā sanctus pr̄ erat qui mortuo patre suo carnali audiuit sibi dici a quodam: sc̄z q̄ pater suus mortuus esset. Nam dixit ei nūcius malum nouū tibi porto: qz pater tuus mortuus ē. Sz sanctus pater dixit. Noli blasphemare: qz pater meus imortalis est nō reputās se aliū patrē habere nisi deū. Et ista blasphemia affirmatiua est maius peccatuz

Universidad de Deusto Biblioteca

ꝫ occidere hominē quia cōtra preceptū prime tabule ē. Ideo domini ⁊ rectores si volunt habere pacem debēt corrigere blasphematores. Nota de Ludouico rege frācie qualiter ipse tales coꝛexit. Et hoc mō iudei blasphemauerūt xp̄m dicētes. Nonne bene dicimus nos qꝛ samaritanus es tu ⁊ demoniū habes. Joannis octauo. Alia blasphemia est negatiua: ⁊ peiꝛ vt negare illud quod illi conuenit: vt est oipotentia vt cum dixit lusoꝛ. Nō pōt hoc facere deus q̄ primo veniāt tria ꝯ septē. Et de hac blasphemia nota hystoriam quarti Regum. xix. de Sennacherib qui dixit q̄ deus non posset eripere israel de manu eius. Et illa nocte fuit punitus: qꝛ de exercitu eius fuerūt interfecti ad cētū octogita q̄nq̄ milia bellatorū. Hāc blasphemiā dixerunt iudei xp̄o qꝛ dixerūt q̄ non esset deus. Et de ista dicit ꝓpheta. Dereliquerūt dñm: blasphemauerunt sanctū israel alienati sunt retrosum. Esa. j. Et idē dicit dauid in. ps. Dixit insipiens in corde suo non est deꝰ ⁊ ista est negatiua. Alia blasphemia est vsurpatiua: ⁊ hec pessima est. s. attribuere alicui qō est dei: ⁊ in hac peccabat symon magus. Act. viij. qꝛ dicebat se filiū dei. Et hoc imponebāt iudei xp̄o. Mar. ij. cū dixit christus dimittunt tibi peccata. Cui ille. Blasphemat. Quis enim pōt peccata remittere nisi solus deꝰ. Et etiā in hodierno euāgelio: qꝛ dicebant iudei quīa tu homo cū sis ⁊c. Ista blasphemia est inter nos hodie. Nam fuit mihi p̄nta cedula que cōtinebat q̄ mulier q̄ vult concipere portet istam cedulam ignoꝛāte viro his literis. O vsurpatio diuine potentie: qꝛ literis ⁊ rei insensibili datis illā potētiā. Ita est de his qui dicūt si dicis talem oratiōnē scies diē mortis. Et si quis dixerit oratiōnē vndecim miliū virginū ⁊c. stultū est credere: qꝛ ⁊ si vni euenat: facis inde regulaz. Et ista blasphemia ē hodie: qꝛ diuini ⁊ magi ⁊ nigromātici hoc mō blasphemāt deū: qꝛ honoꝛez diuinū faciunt diabolo ⁊ idez multa mala eueniūt in hoc mūdo. Diligēter ergo rectoꝛes studeāt extirpare hos blasphematoꝛes: ne dñs cogatur innocētē punire cū nocentib⁹ per famē: pestē: ⁊ similes plagas. Sed debitā exhibēāt hoies deo reuerētiā: ⁊ dabit eis vitā ētnā. Moraliter. nota ꝙ xp̄s remisit iudeos ad opa sua. Sic etiā erit de nobis in iudicio vltimo. Et ad hoc nota illō exēplū de illo q̄ habuit tres amicos. Primū dilexit plus ꝯ se. Scōm dilexit tm̄ vt seip̄m. Tertiuz parū dilexit. Cōtigit q̄ ille hō fuit citat⁹ ad regē ⁊ rogauit p̄mū amicū vt ꝓgeret ad regē secū vt excusaret eū: ⁊ ille recusauit. Scōs silꝛ recusauit. Tertius ꝯo quē parū dilexit prexit ⁊ excusauit eū cozā rege. Hic hō qui hz tres amicos est q̄libet homo. Primus amicus est bonū tpale ꝙ quo sepius vita exponitur: ergo plus ꝯ vita diligitur. Scōs amicus est parētes: vxoꝛ: p̄oles ⁊c. Tertiꝰ amicus est opus bonū virtuosum: qō parū diligimus. Jō ad Heb. ix. bi q̄ statutum est hoīb⁹ semel mori. Quādo ergo hō moꝛitur ⁊ citatur cozā xp̄o: tūc primus ⁊ scōs amicus non vadūt excusare hoiem. Tertius ꝯo excusat nos cozā rege ⁊ sequitur nos. Opera em̄ illoꝝ sequūtur illos. Apoc. xiiij. Hoc exemplū vide latius in hystoria Balaam ⁊ Josaphat que habetur in secūda parte speculi hystorialis Uincentij beluacensis li. xvj. c. xvj. vbi ꝛcludit q̄ opa bona sunt veri amici q̄ hominē ad vitam eternam perducunt. Amen.

¶ Feria. v. post Judica. Sermo vnicus.

Jdes tua te saluā fecit: vade in pace. Luce. vij. Sermo noster erit de sancto euangelio hodierno. Aliqui mirantur de isto euangelio marie magdalene ḡre mō legak tpe passionis. Sed huiꝰ rō est ad oītendū finalē fructū passionis xp̄i. Et isto habito statim sequunt alia bona. s. hēre gꝛaz et gloriā. ⁊ multe alie vtilitates. Esa. xxvij. Sup hoc supple fructu passiōis dimittetur iniq̄tas domui iacob. i. eccl̄ie militāti: ⁊ iste est p̄ncipalis fructꝰ passiōis xp̄i. scz auferre pcā ⁊ cōferre remissionē peccatoꝝ. Et qꝛ i tota sacra scriptura nō est euāgeliū in quo ita declarek ⁊ exp̄matur remissio peccatoꝝ sicut in hoc euāgelio magdalene: ideo est ordinatū vt legatur isto tēpoꝛe passiōis. Modo iuxta doctrinam philosophoꝝ in omni opere cōcurrunt quatuoꝛ cause. s. effectiua: materialis: formalis: ⁊ finalis: que etiam concurrunt in remissionē peccatoꝝ.

Causa p̄incipalis effectiua.
Causa materialis receptiua.
Causa formalis perfectiua.
Causa finalis completiua.

¶ De vltima dicit thema. Fides tua te saluā fecit. Dico primo q̄ in remissione peccatoꝝ ꝛcurrit cā p̄incipalis effectiua qui est deus: qꝛ nullus alius pōt remittere peccata. Et rō est: qꝛ i remissiōe peccatoꝝ requirit noua creatio q̄ndecim nobiliū creaturaꝝ ad minus. Primo ergo creatura gratia gratū faciens qꝛ non est qualitas que ducatur de potentia materie sed a deo creat in anima: ⁊ illuminat ⁊ pulchrificat ipsam aiam: ⁊ facit ipsam gratam deo: quemadmodum in camera obscura introductio luminis ⁊ expulsio tenebraꝝ. Sic in camera ꝛscientie creatio gratie est expulsio peccatoꝝ. Et q̄ in iustificatiōe impij requirak gratie infusio ptz p̄ sctm̄ Thom̄. j. ij. q. cxiij. ar. ij. in corpe. vide ibidē. Scōo creatur fides formata: qꝛ fides informis simul stat cū peccatis. Jac. ij. Fides sine opibus mortua est. Tertio creatur spes certa: qꝛ sperare gloriam in peccato ⁊ sine meritis magis est p̄sumptio ꝙ̄spes. Quarto charitas q̄ ex peccato mortali totaliter annihilatur nec per generationē ꝛducitur sed a deo creatur. Item quatuoꝛ ꝓtutes morales infuse que distinguunt ab alijs ꝓtutib⁹ moralibus acquisitis specie ꝑm. s. Tho. in. j. ij. q. lxiij. ar. iij. s. prudentia que gubernat aiam in eligēdis ꝑm deū: iustitia ordinauit erga ꝓximū: temperantia aūt in ꝑsperis fortitudo aūt contra tentationem diaboli. Sexto creantur a deo septem dona spiritus sancti. s. sapientia diuinoꝝ cū deuotionis sapoꝛe: intellectus. s. credendoꝝ cū intelligētia hoc est qñ in libro creaturaruz legit ⁊ cognoscit creatoꝛ. Tertio donū cōsilij qō inclinat creaturā ad seruandū consilia euangelica. Quarto fortitudo contra tentatiōes diaboli. Quinto scientia ad gubernandum se honeste. Sexto pietas erga ꝓximū. Septimo timoꝛ. s. filialis ne. s. filius ideꝛ xp̄ianus faciat aliq̄d ꝯ patrē suum deuz. Ecce hec est doctrina theologie q̄ iste virtutes creant in remissione peccatoꝝ. Autoritas. Emitte spm̄ tuū ⁊ creabuntur: ⁊ renouabis faciez terre. p̄s. ciij. Nota emitte spm̄ tuum: qꝛ peccatoꝛ non pōt iustificari nisi mittak spūssanctus: et creentur. s. quindecim iste virtutes et renouabis faciē terre. Sicut in hyeme siccatur facies terre: ⁊ nudatur herbis virtutibus: sed veniēte calore veris et estatis terra renouak herbis virentib⁹: plantis ⁊ floribus. Idem de peccatoꝛe. s. tpe hyemis. i. peccati mortalis oēs virtutes annihilant: sed renouatur homo in remissione peccatoꝝ. Ecce quare dicit Dauid. Emitte spm̄ tuū ⁊ creabunt. s. virtutes interius ⁊ renouabis faciē terre. s. exterius per honestam cōuersationē. Fiat ergo ratio ꝓpbationē illius q̄ nullus pōt remittere peccata nisi solus deus: cū in remissione peccatoꝝ oēs iste virtutes habeāt creari. ⁊ nullus possit creare nisi solus deus: ergo sequitur q̄ nullus pōt remittere peccata nisi solus deus ergo dixerunt iudei. Quis pōt dimittere peccata. s. p̄incipaliter ⁊ effectiue nisi solus deus. Mar. ij. Moraliter cogitate ḣ ꝯtū debet homo cauere a peccatis mortalibus: qꝛ non pōt homo peccare mortaliter quin occidat ⁊ annihilet. xv. creaturas nobiles. s. xv. ꝓtutes predictas. Credo q̄ nullus ꝯtumcunq̄ malus ⁊ ribaldus vellet facere furtū vel adulteriuz: si primo oꝛteret occidere ꝯtuoꝛ vel q̄nq̄ homines. Unde si diceret alicui. Vos potestis furari centum florenos a tali: vel potestis habere vxoꝛem talis: sed primo oportet occidere. xv. homines non esset ita praauus qui hoc faceret cum tali ꝛditione. Et tamen ita fit quando fur latro vel vsurarius furatur: quia non pōt habere denariuz de furto vsura ⁊c. nisi priꝰ occidat ⁊ annihilet has quindecim virtutes. O qui ista cogitaret quomodo caueret a peccato mortali. idem dicerem de vindicatiuo qui non posset se vindicare de inimico nisi prius annihilaret: solem lunam et stellas. i. p̄incipales virtutes que amplius non lucerent in celo anie nisi de nouo crearentur ad deo. Qꝛ sicut sol est pulchrius lumē in celo: ita gratia gratuz faciens est quoddam lumen pulchrius sole ⁊ luna: ⁊ alie virtutes infuse pulchrioꝛes stellis que oēs annihilātur qñ sumis vindictam de inimico: nec amplius illuminabunt celuz anime tue nisi de nouo a deo creent. Jō dicit scriptura Qui inuno offendit: multa bona perdet

Eccl's.ix. Quasi a facie colubri fuge peccatū. Quasi rumphea bis acuta ois iniq tas. Eccli.xxi. Rumphea.i. gladius scindens ab vtraq parte dictas. xv. virtutes annihilādo: ad penā eternā obligando. Hec principaliter ostenditur in euāgelio qñ xps dixit marie magdalene. Remittū tur tibi peccata tua. Et ceperunt q̄ simul accūbebāt dicere intra se. Quis est hic q̄ etiā peccata dimittit. Huic questiōi rñdit dauid di. Hic est deus deus noster in eternum ⁊ in seculum seculi: ipe reget nos in secula. ps. xlvij. Ecce causa principalis effectiua remissionis. s. peccatoꝝ q̄ est de⁹. Cōfessor aūt est solū causa instrumentalis dispositiua: sicut de instrumēto vl' carthavl' scriptura ptz. de quo notarius est causa principalis effectiua. calamus ꝯo est causa instrumentalis dispositiua siue operatiua. Idē in ꝓfessione deus est tāq causa principalis: ⁊ remittit peccata. Cōfessor aūt tanq causa instrumentalis: qr ita ordinauit deus q̄ ꝓfessor sit instrumē tū eius. Scōm q̄ xps ostēdit in euāgelio hodierno est qr qñ voluit remittere peccata marie magdalene p̄movoluit q̄ precederet iudiciū simonis leprosi: cui dixit xps. Simon habeo tibi aliquid dicere. s. vnū casum. Duo debitores erant cuidaz feneratoꝛi. vn⁹ debebat denarios d̄ngētos: ⁊ alius quinquaginta. Nō habentibus illis vnde redderēt donauit vtriq. Quis ergo eū plus diliget? Respōdens simō dixit. Estimo qr is cui plus donauit. At ille dixit. recte iudicasti. In quo xps ostēdit causam instrumētalē esse cōfessorē in remissione peccatoꝝ. Unde eñ q̄ precedat iudiciū simōis. i. ꝓfessoris vt simul cōcurrāt causa sez principalis ⁊ instrumētalis. Ideo dicit Jaco. Cōfitemini alterutrum peccata vestra ⁊c. Jaco. v. Simon interpretatur audiēs meroꝛē. Ecce cōfessoꝛē q̄ audit meroꝛē peccatoꝝ. sine quo meroꝛe nō valet cōfessio. Nota q̄o cōfessoꝛ debet habere autoꝛitatē cōfitendi: qz ls sit sacerdos: tñ nō pōt audire cōfessiones nisi habeat materiā subiectā. als nō pōt absoluere: sicut ignis q̄ ls habeat vtutē cōburendi: tamē oportet vt sibi applicētur ligna tanq materia in quā exerceat suā virtutē. Cōfessoribus ergo q̄ habent autoꝛitatē dicit scriptura. Audite illos ⁊ qō iustū est iudicate. Sive civis sit ille sive peregrinus: nulla erit distātia personarū. Jta paruū audietis vt magnū: nec accipietis cuiusq̄ psonā: qr dei iudicium est q̄ nō est acceptoꝛ personarū. Deute. j. Huic simoni. i. cōfessoꝛi dicit xps. Simon habeo tibi aliq̄d dicere. Duo debitores erāt cuidā feneratoꝛi ⁊c. Hic xps vocat se vsurariū: tñ de bonavsura q̄ est absq̄ peccato. Unō ad istar feneratoris q̄ mutuat pecuniā p̄ lucro mutuat nobis aiam cuz potētijs: corpus cū mēbris de q̄bus vult habere lucrū. Nā de memoꝛia vult vt memoꝛemur eius bñficia. De intellectu vult lucrū fidei: q̄ i itellectu ꝓsistit. De volūtate vult lucrū amoris charitatis: deuotionis ⁊ bonoꝝ desideriorū. De oꝛe vult lucrū oꝛationis. De oculis lachꝛymas pro peccatis de auribus audire missas ⁊ sermones. De gutture ieiunia. De manib⁹ elemosynas. De toto coꝛpoꝛe vult lucrū pnie. Ecce vsuraz quā xps vult a nobis. De qua dicit xps in iudicio illi q̄ hāc vsurā nō vult soluer. Serne malez piger sciebas: qr ego hō austerus. i. iustus sum ⁊c. Oportuit ergo te pecuniā meā ꝓmittere nūmularijs: ⁊ egoveniēs recepissem vtiq̄ qō mecū est cūvsuris. Matt. xxv. ⁊ Luce xix. nūmularijs. i. pauperibus. Mat. xix. Da pauperibus ⁊ habebis thesauruz in celo. Pecuniam vocat potētias aie ⁊ mēbra coꝛporis. Duo debitores sunt peccatoꝛes: quoꝝ vnus debet quingētos denarios: alius quinquaginta: qm̄ oia peccata habēt initiū a quinq̄ sensib⁹ coꝛpalibus. Ideo obligant duo in numero quinario: sed vnus debet quingentos scilz magn⁹ peccatoꝛ ⁊ ali⁹ q̄nquaginta. s. minoꝛ peccatoꝛ. Nō habētib⁹ illis vnde redderent: qr peccatoꝛes nō p̄nt sufficienter satisfacere deo donauit. i. remisit vtriq. Quis ergo eū plus teneꝯ diligere. Rndit simon. Estimo quia is cui plus donauit. Rndit iesus. Recte iudicasti. Ecce q̄ovolunt q̄ cā instrumētalis cōcurreret in remissionē peccatoꝝ iudicando innuēs q̄ iudiciū ꝓfessoris dz precedere ⁊c. Iz deus posset per seipsuz peccata remittere vult tñ etiā q̄ cōcurrat in hac cā instrumētalis p̄m autoꝛitatē p seipsum confessoribus ꝓcessam di. Quoꝝ remiseritis peccata remittunt eis. Jo. xx. Domus quiuq̄ est ecclesia in qua simon. i. ꝓfessoꝛ primo iudicat de peccatis an sint magna an parua. Deinde remittit in absolutione. Ideo xps post resurrectionē primis sacerdotib⁹ insufflauit di. Accipite spm̄sanctū. Joā. xx. Nota hic tria. Primo sufflauit. s. anteq̄s daret auctoꝛitatem remittēdi pctā. Ratio: qr sicut anhelitus p̄cedit ab hoie anhelāte cui est p̄pium anhelare: ita de⁹ exquo fact⁹ fuit homo voluit dare hominibus potestatē remittēdi peccata: honoꝛādo gen⁹ humanuz: sicut faceret rex si duceret in vxoꝛē filiaz rusticī: honoꝛaret oēs de illo gñe ⁊c. sic xps duxit naturā humanā. Et glorificauerunt deū qui dedit illā ptātem hoib⁹. Matt. ix. secus ante tpa: qr antiq̄tus ls confiteren̄: vt ꝑ Nume. v. Uir siue mulier cuz fecerint ex oibus pctis q̄ solent hoib⁹ accidere: ⁊ p negligentiā trāsgressi fuerint mādatū dñi atq̄ deliquerint: cōfitebunt pctm̄ suū. Nō tn potuerūt habere absolutionē: quia illo tpe deus neminem absoluebat vt posset intrare paradisū sicut modo. Scdo nota q̄ dicit. accipite spiritū sanctū: ꝓpter hoc dicunt valdenses q̄ sacerdos existens in pctō mortali nō potest absoluere ex isto fundamēto qr xps dixit. Accipite spiritum sanctū: qm̄ sacerdos existēs in peccato mortali nō hz gratiā spūssancti. Sed erroꝛ est: qr nō est de necessitate sacramenti habere gr̄am: sed est de necessitate p̄cepti. s. q̄ sacerdos sit in gratia. Dicit xps. Mat. vij. ⁊ Luce. vj. Quomodo dicis fratri tuo: id est, primo frater sine eūciam festucam de oculo tuo Et ecce trabs ē i oculo tuo. Ypocrita eūce primo trabē de oculo tuo ⁊ tunc videbis eūcere festucā de oc'o fratr̄ tui. Jte ad Romanos secundo. O homo ois q̄ iudicas in quo eñ alterū iudicas te ipsum ꝙdēnas: eadem eñ agis que iudicas. patet ergo q̄ de necessitate p̄cepti est q̄ cōfessoꝛ sit extra pctm̄ mortale: lz nō de necessitate sacramēti. Scdo ꝓcurrit in peccatoꝝ remissione causa materialis receptiua q̄ est p̄sona hūana peccatrix ⁊ mortalis: nec angeli: nec iusti: nec dānati: sed pctoꝛ qui p̄t recipe gratiā remissiōis peccatoꝝ. De ista cā materiali dicit euāgeliū. Ecce mulier q̄ erat in ciuitate peccatrix vt cognouit q̄ iesus accubuit in domo pharisei attulit alabastꝝ vnguēti: et stans retro secus pedes eius: lachꝛymis cepit rigare pedes eius⁹ ⁊ capillis capitis sui tergebat: et osculabatur pedes ei⁹ et vnguēto vngebat. Dicūt p̄hi q̄ in omni causa materiali requirit dispositio ad introducēdū formā: qr actus actiuoꝝ sunt in patiente p̄dispositō: vt dicit phs. i. ij. de aia: sicut patz de igne in ligno formā introducēte. Sic etiā i p̄sona peccatrice requirunt septē dispositiōes i remissiōe pctoꝛū quas habuit maria magdalena. Prima est pctoꝛ cognitio: quia oportet q̄ pctoꝛ cognoscat se esse pctoꝛē: qm̄ cognitio morbi initiū est sanitatiz: vt ꝺ̄ Seneca. Et ideo dicit dauid. Amplius lauame ab iniquitate mea ⁊ a pctō meo munda me. Qm̄ iniquitatē meā ego cognosco ⁊c. Hanc dispositionē habuit maria magdalena ibi. Cognouit q̄ dñs accubuit i domo simonis leprosi. i. peccatoris. Cognouit etiaz q̄ dñs nō despicit pctoꝛes. Scda est pctoꝛ cōtritio: ibi. Attulit alabastrū vnguēti. Alabastꝝ est coꝛ pctoris in quo est vnguētū preciosuz ⁊ medicina le contritionis ad curandū pctā. Nā gutta huius vnguēti curat oēs culpas pctō rū mortaliū. nā cōclusio est theologoꝝ. q̄ vera cōtritio q̄tūcūq̄ minima nō est sine gratia. De isto vnguēto dicit dauid in. ps. Qui sanat cōtritos coꝛde scz a plagis pctoꝝ: ⁊ alligat ꝓtritiones coꝝ. Tertia est male societatis vitatio. Hanc habuit maria magdalena ⁊ tāgit ibi. stans retro secus ⁊c. in quo innuit q̄ retro mitenda est mala societas. Not. q̄ dicit origenes de magdalena q̄ postq̄ fuit ꝑuersa nūq̄ voluit respicere hominē in facie nisi christum qr occasione hominū tātū offenderat deuz. Ecce quomodo dimisit retro malā societatē iuxta verbū christi. Uade retro sathana. i. aduersarie. Marci. viij. qr mala societas aduersatur ⁊ impedit bonū saluationis. Jdeovade retro Quarta dispositio ē oris cōfessio ibi. Lachꝛimis cepit rigare pedes domini: quia confessio debz esse lachꝛimosa ad pedes dñi ꝓfessoris. Dic cōtra illos q̄ non confitentur ad pedes cōfessoris: sed aliqualiter sedendo cū cōfessoꝛe: vel extra spaciādo vel supra altare appodiādo ⁊c. ps. vj Laboraui in gemitu meo lauabo per singulas noctes. i. p singulas culpas mortales: qr opz ꝓfiteri quodlibet pctm̄ in spē. Quinta spūalis oratio ibi. ⁊ capillis suis tergebat. Sicut eñ capilli ꝓsistunt in ca-

pitenita ⁊ oratio in ore quo loquit homo Et sicut capilli sunt volatiles:ita ⁊ verba oris volant in aere. Qui diligit deum exorabit pro pctis ⁊ cōtinebit se ab illis: ⁊ in oratione exaudietur. Eccli. iij. Sexta corporalis afflictio:⁊ tangit ibi. Et osculabat pedes ei⁹ sicut labia in osculando amittūt colorē:sic corpalis afflictio.s.ieiunia⁊ ciliciuz faciūt amittere colorē. Item sicut in osculatione pedū opz humiliari: sic in corporali afflictione corp⁹ humiliat Uñ dō ps. xxxiij. Ego aūt cum mihi molesti essent:induebar cilicio. humiliabā in ieiunio animaz meam. Septima est elemosynaz largitio. ibi. ⁊ vnguento vngebat pedes eius. Pedes xpi tangētes terram sunt pauperes q̄ debēt vngi elemosynis isto modo christus qui est rigidus ad puniēdū efficit suauis ⁊ mollis ad miserandū. Beati misericordes qm̄ ipsi misericordiaz consequent. Matthei. v. Tertia causa que occurrit in remissione peccatorū est causa formalis pfectiua:que est charitatis siue dilectio que dat pfectionē hoc ostēdit ibi. Dimissa sunt ei pctā multa. rō:qm̄ dilexit multum. vñ sicut calore solis aer purgat a nebulis:sic calore charitatis anima purgat ⁊ purificat a nebuli peccatoruz formaliter. ⁊ hoc dr Esa. xlviij. Deleui vt nubē iniq̄tates tuas ⁊ quasi nebulaz peccata tua. Nota differentiā inter iniq̄tates ⁊ pctā. Iniq̄tates dicunt pctā que sunt ꝓtra primuz: vt diffamare vl male tractare euz: ergo dicunt iniq̄tates. idest inequalitates. Pctā vero dicuntur pctā. i. pecudū acta. vt pctm̄ gule accidie:vindicte ꝛc. Nota etiā differentiā inter nubē ⁊ nebulā. Nubes dissoluit a vēto aquilo:nebula aūt a calore solis. Sic pctā dissoluunt primo a vento aq̄lone. i. timore seruili. qm̄ timore dānationis hō incipit facere pniam. deinde venit calor charitatis ⁊ dilectionis dei qui dissoluit peccata. Patet ergo que est causa formalis perfectiua remissionis peccatoz. Dic de magdalena qūo venit in ipsaz ꝓiovētus aq̄lo. idest timor dānatiōis. Cū semel existēs peccatrix ad inductionē sororis sue scz marthe veniret ad audiēdū sermonē xpi in quo sermōe ventus aq̄lo percussit ipsaz in corde dicentē O misera ego sum dānata ꝛc. Et inde recedēs cū lachrymis iuit ad domū suam. Et tūc venit ventus australis scz dilectionis ⁊ amoris dei ⁊ deuotionis. Et ideo cantat ecclesia. Flauit auster ⁊ fugauit aq̄lonem: quando lauit cor marie penitētis imber sctispūs: ⁊ venit ad xpm in domo simonis. Xps aūt tō ordinauerat vt comederet iuxta portam ⁊ q̄ porta esset apta. ⁊ maria mag. venit flens stās retro secus pedes dñi. ⁊ in corde suo petiuit:misericordiā dei ⁊ absolutionez a pctis q̄uis ore nō loq̄retur sem p ampli⁹ charitate inflāmabat. Tūc xps misericordia mot⁹ dixit sibi. Remittuntur tibi pctā tua. Ptz ergo q̄ charitas ē causa formalis pfectiua remissionis pctoz: ideo dicit deus. Ego sum ipse q̄ deleo iniq̄tates tuas ꝓpter me:⁊ pctoz tuoz non recordaboz. Esa. xliij. Quarta ē causa finalis cōpletiua: hec est fides ō qua dicit thema. Fides tua te saluaz fecit vade in pace. Qm̄ pctōr semp est in guerra cum deo q̄diu est in statu pcti mortalis. Questio est tm̄ hic quare xps attribuit salutionē celestē magis fidei di. Fides tua ꝛc. q̄ penitētie di. pnia tua ꝛc. vel remissioni di. remissio peccatoz te saluā fecit ꝛc. Respōsio q̄ nulla pnia p̄t remittere pctā nisi sit in fide fundata iō pnia infideliū scz iudeoz vel aliorum nō remittit pctā: qa sine fide ipossibile est placere deo ꝛc. Hebr. xi. Nota quō oia opera pnialia fundāt in fide. Unde pctōrum cognitio in fide fundat: que dicit q̄ hoc ⁊ hoc est pctm̄. Itez ꝓtritio ex fide est que dicit q̄ ex pctō mortali pdit gratia ⁊ gloria ⁊ icurrit pena iō dolet ⁊ cōtristat ⁊ cōterit. Itē proposituz cauēdi a peccatis ex fide est q̄ dicit q̄ caue amus a pctis. Itē oris cōfessio ē ex fide que dicit q̄ in confessione remittunt pcta. Item ieiunare est ex fide:que dicit q̄ qui non punitur in hoc mundo punitur in alio. Idē de oratiōe:de elemosina: de iniuriaz remissione:vt deus remittat Itē restituere fidei est:que dicit q̄ nō dimittitur peccatū nisi restituat ablatum. Item cōicare fidei est:que dicit. Nisi mā ducaueritis carnem filij hois ꝛc. Joā. vj Ecce quare dicit sibi fides tua ꝛc. in qua fundat penitentia tua:te saluā fecit. Fide purificans corda eoz. Actuum. xv. Et de purificās supple de⁹ corda eoz. scz peccatoruz. Ideo fundetis vos in fide dicendo. Credo in deum mane ⁊ sero.

¶ Feria sexta post iudica. Sermo vnic⁹.

Collegerūt pontifices. i. plati:⁊ pharisei i. doctores ⁊ rectores populi. s. vtrūq; brachiū cōciliū aduersus iesuz. Joan. xi. Sicut sctā mr̄ ecclia i die veneris sctā recitat passionē xpi put fuit executa ⁊ practicata:sic hodie ipsam recitat ꝛm q̄ fuit ordinata:tractata ⁊ diffinita ꝓ principes iudeoz ⁊ pharisęos in cōcilio gnali. Et de hoc erit sermo nr̄:sed ꝓmo saluet̄ ꝙ maria. De isto gnali cōcilio in q̄ mors xpi fuit ordinata:tractata ⁊ diffinita ꝓ principes ⁊ pharisęos ego notaui tria pūcta in sancto euāgelio: q̄ sunt

Propositio maligna.
Diffinitio indigna.
Consecutio benigna.

¶ Primo notaui in sancto euangelio de isto concilio: propositionē malignā quā fecerunt contra christū. De quo dicit prima pars euangelij. Collegerunt pontifices. i. prelati et pharisei. i. doctores ⁊ rectores ppli ⁊ vtrūq; brachiū concilij aduersus iesum et dicebāt. Quid facimus? qr hic homo multa signa facit. Si dimittimus eū sic:oēs credēt in eū. Et venient romani ⁊ tollēt locū nostrū ⁊ gentē. Ecce hic ꝓpositio maligna in paucis ꝙbis. ali quis ipsoz ꝓposuit di. Quid facim⁹? q̄si dicat. quotidie tenemus concilia et nihil facimus. Iste homo destruit nos. Dedignabant eum nominare nomine ꝓprio. Iste homo multa signa facit. Illuminat cecos:sanat ꝓtractos:resuscitat mortuos ꝛc. Ideo erat ei magis credēdū q̄ moysi qui non fecit tot signa. Patet Exodi. viij. vij. ⁊ viij. Ideo si dimittemus eū sic scz vt uere:oēs credent in eum tanq̄ in regem messiā. Et venient romani qui destruent nos:et tollēt locū nostrū ⁊ gentē:⁊ ciuitatem hierusalē ꝓut ꝛ Dan. ix. Ciuitatē dissipabit populus cū duce venturo:⁊ finis ei⁹ vastitas. Hoc fuit a saluatore predictum. Lu. xix. Uidens iesus ciuitatē fleuit super illā dicēs. Si cognouisses ⁊ tu: qr ecce veniēt dies in te ꝛc. ⁊ nō relinquetur lapis supra lapidē ꝛc. Ideo dimissis oībus alijs negocijs tractem⁹ de isto homine quid facie dū est. Ecce hic ꝓpositio maligna. De isto maligno pcilio ꝓphetauit iā ante iste sanctus patriarcha iacob. Qui qñ debuit mori filijs suis congregatis dixit. Congregamini vt annunciem vobis q̄ ventura sunt vobis in diebus nouissimis. Gen. xlix. Nota que ventura sunt vobis contra iudeos qui aliter exponūt in dieb⁹ nouissimis. s. regis messie:qui in vltima etate mundi erit venturus. de quo Esa. ij. Erit i nouissimis diebus preparatus mōs domus dñi in vertice montiū:⁊ eleuabit sup colles: ⁊ fluēt ad eum oēs gētes. Oēs iudei ⁊ expositores xpiani exponūt hoc de xpo. Et iacob filijs suis nūciauit sigillatim di. vni post alterū que ventura erāt in sua tribu. s. illa maioza:⁊ voluit q̄ Symeon ⁊ Leui venirent simul coā eo:quia ambo simul essent participes in eodē crimine. Quibus dixit Symeō ⁊ Leui fratres vasa iniquitatis bellantia. In conciliū eoz nō veniat alia mea ⁊ i cetu eoz nō sit glia mea quia in furore suo occiderūt virū. i. xpm virtuosum quē dauid vocat dñm virtutū et involuntate sua suffoderūt murū. Maledictus furor eoz q̄ pertinax ⁊ indignatio eoz quia dura. Diuidā eos in iacob: et dispergā eos in israel. Gen. xlix. Nota Symeon ⁊ Leui fratres nō solū generatione:sed etiā malicia ⁊ imitatione. Ideo dixit christus eis. Joā. viij. Uos scz pharisei de tribu symeō ⁊ principes de tribu leui:vt dicit beatus Iero. ex patre diabolo estis. Ideo dixit eis iacob:symeō et leui fratres. s. filij diaboli homicide:vasa iniquitatis bellātia. s. contra xpm in consilium eorū ꝛc. occiderunt virū. i. xpm. Et loquit in preterito de hoc quod erat futurū ex certitudine ꝓphetie. Suffoderūt murū. i. fidē catholicā quam xps fundauit:⁊ xij. turres fecit. s. xij. articulos fidei Hūc murū suffoderūt principes et pharisei in sua voluntate et non in reiveritate: quia non potuerunt destruere fidem catholicam. Diuidam eos in iacob ꝛc. quia ex isto peccato iudei fuerunt diuisi et dispersi per vniuersum mundum. Nota hic diuinam iustitiam. Isti iudei tractabant mortem christi vt complacerēt romanis: ne romani venirent contra eos: et non timuerunt displicere deo occidēdo filium suum. Sed iurta regulā theologie. Per que quis peccat: per hec ⁊ torquet. Sap. xi. Item Augu. De pena tua peccatum tuū accusa: quia per romanos deus de-

struxit eos sez per Titū ⁊ Uespasianū. Et sicut iudei vendiderunt xp̃m .xxx. argenteis: sic romani vendiderūt .xxx. indeos pro vno denario. Et tota ciuitas hierl̃m fuit postea per romanos destructa ⁊ oēs iudei vl occisi vel vēditi ꝓpter mortē xp̃i Moral⁹ habem⁹ hic doctrinā. Si vultis q̄ de⁹ nō det penitentiā vel destructionē caueatis ne amore vel timore alicui⁹ faciatis aliq̄d cōtra deū. Ybi gfa. Cauent seruitores vel famuli vt nō contra deum coplaceāt suis dñis ⁊ magistris: al's dñs puocabit eos ℨ eos. Ista est causa q̄re in curijs dñoꝝ illi q̄ sunt ab eis magis dilecti veniunt ad malū finem ⁊ destructionē Idē de dñis cōtra deū complacendo subditis non puniendo ipsos ſm q̄ iustitia requirit: qr sur gūt ℨ eos ⁊ sunt eis prodītores: iuxta regulā ꝑ q̄ quis peccat ⁊c. Idē de mlieribꝫ. Caueat mulier ne amore vel timore cōsentiat viro de corpe suo aliquid cōtra deū ⁊c. qr al's deus puocabit sibi virū ⁊c. Per oppositū caueant viri ne ad complacendū vxoribus in ornamētis ⁊ vanitatibus faciāt cōtra deuz ſ. vsuras: furta ⁊c. al's de⁹ puocabit mulierē aduersus virū: quia faciet aliquid contra honorē viri. Idē de filijs erga parentes et ecōuerso. Scōm deū potest hō cōplacere oibus: ſz non cōtra deū: al's ⁊c. Auctori. dō. ꝑs. lij. Deū nō inuocauerūt illic trepidauerūt timore vbi non erat timor. Q̄m de⁹ dissipabit ossa eoꝝ. q̄ hoib⁹ placēt confusi sunt: q̄m deus sp̄euit eos Nota ossa eorū .i. bona tpalia quib⁹ fustētamur vt homo sustentat ossibus qui hoibus placēt. ſ. cōtra deum. Prophetia fuit dauid illorū iudeorū de consilio dei. Quid facimus? quia hic homo multa signa facit. Moral⁹ sicut rex dat certum signū vel diuisinū suis militibus: vel sicut pastor signat oues suas certo signo: ita xp̃s suis electis dat tria signa spūalia. ſ. signū creationis: adoptiōis: ⁊ signū recōsiliationis. Primū signū est imago dei ex p̄essiuū trinitatis. ſ. memoria intelligentia et volūtas. Hoc signū datur a deo in creatione aie: quēadmodū rex in moneta quam facit auri ⁊ argēti imprimit suam imaginē. Secus in alia moneta de cupro vel stāno. Sic deus ab initio fecit monetā de plūbo siue stanno. ſ. creaturas irrationales. Deide fecit monetā de auro. ſ. hoiem: et imposuit signū imaginis. Q̄m sicut deus vnus est tres persone: ita aia vna est tres potentie. Ben. ix. Ad imaginem dei ꝑppe factus est homo. De isto signo dicit dauid. Signatū est sup nos lumen vultus tui dñe. nō dicit infra nos. ſ. in carne: nec intra nos. ſ. in sensualitate: sed sup nos. ſ. in aia in qua de⁹ pater ipsi mit memoriā: filiꝰ intelligētiā: ⁊ spūssanctus volūtatē. Et iste tres potētie sūt vna aia: sicut pater filius et spūssanctus sunt vnus deus. Hec imago est pulcherrima q̄n est sine pctō. Sed deturpatur horribiliter ex peccato mortali. Sed hoc signuz nō sufficit ad saluationē. Scōm signū ℴ adoptionis q̄ datur in baptismo. Doctrina est in sancta theologia quod in baptismo datur quoddā signū in aia quod a sanctis doctorib⁹ ℴ character: pulchrū signū ad instar stelle in fronte. Ideo Jo. baptista et virgo maria voluerūt baptizari a xp̃o: licet fuissent sanctificati in vtero matris: vt haberēt signū characteris. De isto signo dicit apostolus aliquibus q̄s baptizauerat. Credētes signati estis spū p̄missionis sancto qui est pignus hereditatis nostre. Ephe. j. Nota pign⁹ hereditatis. Qui tenet pignus securus pōt esse de debito p̄misso. Ita signum chara cteris est signū certū de gloria habenda: ideo pueri nouiter baptizati q̄n decedūt ad portā paradisi ostēdūt signū: ⁊ statim habēt ingressum. Ideo dicit pignus hereditatis. Er p̄mo signo null⁹ consequit̄ hereditatē paradisi: sicut nec filiꝰ bastardus hereditatē patris quātūcūq; assimiletur patri. ꝓpter hoc pueri q̄n moriunt ante baptismū tanq̄ bastardi non consequunt hereditatē paradisi: ꝛ assimilent deo ex primo signo: qr nō sunt filij legitimi per baptismū. Ideo dicit xp̃s. Amen amē dico vobis. nisi quis renatus fuerit ex aqua ⁊ spūsancto: nō pōt intrare in regnū dei. Jo. iij. Tertiū signū est reconciliationis: q̄ datur in penitentia quādo deturpati estis primis duob⁹ signis per peccata homo reconciliatur deo per veram penitentiam conterēdo de peccatis: confitendo etiam quādo confessor absoluit: tūc datur anime quoddā signū quod dicit ornatus ad instar vnius pulchri crinalis quod portat a nobili domicella in fronte: quod signū q̄n videtur a demonibus q̄si aia post mortē egredit de corpe: demones fugūt: ⁊ in receptione illius signi duo alia signa pulchrificātur ⁊ decorātur. Hoc signū petebat dauid a deo di. Fac mecū signū i bonū vt videāt qui me oderūt: ſz demones: ⁊ cōfundant: q̄m tu dñe adiuuisti me ⁊ consolatus es me. ꝑs lxxxv. Dicat quō in morte veniunt demones vt tollant aiam tuā: sed virgo maria obtinuit ꝓ singulari q̄ in morte sua nōn deret demones. In hoc pūcto oꝝ nosse nire ⁊ in isto cōflictu: ⁊ nescimus si hodie vel cras: sed q̄n aia portat secū hoc tertiū signū: demones cōfusi cōfugiūt: ⁊ angeli boni ipam recipiūt ⁊ associāt: iō oīno habeamus hoc tertium signuz. Ecce quare dicit hic homo: ſz xp̃s verus deus ⁊ homo multa signa facit in suis ouib⁹. i. electis. non solū signa corporalia: sed etiam spūalia hec tria predicta. Scō notaui in euāgelio de illo cōcilio diffinitionē indignā: qr indigne ⁊ iniuste fuit ibi cōclusuz et diffinitū q̄ xp̃s moreret. De hoc dicit scā pars euāgelij. Un⁹ aūt ex ipsis cayphas nosse: cū esset pontifex anni illi⁹ dixit eis. Uos nescitis quicq̄ nec cogitatis qr expedit vobis vt vnus homo moriat ꝓ populo: ⁊ nō tota gēs pereat. Hoc aūt a semetipo nō dixit ſz cū esset pōtifex ānni illi⁹ prophetauit qr iesus moriturus erat ꝓ gēte: ⁊ nō tm̄ ꝓ gēte: sed vt filios dei q̄ erāt dispsi cōgregaret in vnū. Ab illo ergo die cogitauerūt vt interficerēt eū. Ecce diffinitio indigna ⁊ cōclusio illi⁹ concilij. No. practice quō cōciliū ꝯcurrit devoce in voce: ⁊ q̄libet in loco suo dicebat votum suū. Et videt q̄ in isto cōcilio erant diuisi: quidā dicebāt q̄ xp̃s oīno moreret q̄m xp̃s cōfundebat eos coꝝ ppo. iō ⁊c. Quidā id idē q̄ moreret. Ratio est quia totus populus sequit eū: nobis dimissis et neglectis ⁊c. quidā aūt qui erant pro xp̃o: ſz occulte: sicut ioseph ab arimathia De quo Lu. penul. Qui nō ꝓsensit ꝯcilio et actib⁹ eorū. ⁊ Gamaliel. De quo Act. v. ⁊ Nicodem⁹. de quo Jo. iij. q̄ dicebant Cū xp̃s messie sit cōpletū: attēdatis ad signa q̄ facit: et ad testimoniū q̄ Joā. sibi fecit. Non audebant dicere clare q̄ esset messias: qr occidissent eos. libenter tn̄ eū saluassent. Itē dixit Nicodemus. de quo Jo. vij. vbi sit. Nunq̄d lex nostra iudicat hominē: nisi prius audierit ab ipso ⁊ cognouerit q̄d faciat: quasi di. Fiat sibi p̄cessus ſm legem: nec moriatur sic inhibito Hoc dicebat nicodemus ad hunc finē: qr forte iterū conuerterentur: sicut ministri quos miserant ad capiendū xp̃m fuerūt cōuersi dicētes. Nunq̄ sic locutus est homo. Alius dicebat q̄ sufficeret preceptū penale ne decetero p̄dicaret. Alius dicebat q̄ teneretur captus vel arrestatus in loco suo de nazareth ⁊ sufficeret. Aliꝰ q̄ p̄ciperet populo ne audirent ipm de cetero: ⁊ sic cessaret sua p̄dicatio paulatim. Alius dicebat q̄ mitteret in carcere cum pane ⁊ aqua vt moreret ibi. Aliꝰ dicebat q̄ exularent eū de patria. Alius dicebat q̄ captus ⁊ ligatus mitteret romano imperatore cum processu quō faciebat se regem iudeoꝝ ⁊c. Alius dicebat q̄ recurreret super hoc ad Pylatū qui erat ibi pro imperatore: ita q̄ in dicto cōsilio nō erāt cōcordes. Tūc cayphas qui erat pōtifex anni illius: q̄ p̄sidebat in consilio auditis vocib⁹ ⁊ rōnibus oīm dixit. Uos nescitis q̄cq̄. i. ignorātes estis: nec vos dñe nicodeme datis bonū consiliū: nec vos dñe talis ⁊c. Et ꝯclusit diffiniēdo di. Expedit vobis vt vnus hō moriat ꝓ populo: et nō tota gens pereat. Sup hoc dicit Jo. Hoc a semetipo nō dixit: ſz cū esset pōtifex anni illi⁹ prophetauit q̄ iesus erat moriturus ꝓ gēte. Quicq̄d ibi fuit malicie fuit a cayphas: ſz q̄ xp̃s moreret vt saluaret sibi credentes et obedientes: hoc fuit a spiritu sancto q̄ ꝓphetauit ore mali pōtificis quēadmodū fuit locutus ore alialis vt ꝑz de asino Balaā. Tunc dederunt sententiam mortis cōtra xp̃m cū notario publico mandātes q̄ caperetur vbicunq; inueniretur. De isto consilio prophetauit dauid di. Q̄m declinauerūt in te. i. contra te mala cogitauerūt cōsilia: q̄ nō potuerūt stabilire. i. refrenare. ꝑs. lxx. immo vn⁹ dicebat vnū: ali⁹ aliud ⁊c. Nota cū dicit: declinauerūt ⁊ nō tenuerūt. Declinatio ſm grāmaticos fit ꝑ sex casus. ſ. noiatiuū ⁊c. Sic indei declinauerūt xp̃m ꝑ sex casus. Primus est nominatiuus a nominādo: quando ipsi videbant xp̃m nominabant ipsuz sic. Ecce homo vorax: potator vini: publicanoꝝ et peccatorū amicus. Matt. xi. Nam postq̄ christus fecit quadragesimam duram dando exemplum. penitētie personis contemplatiuis ⁊ spiritualis-

bus:postmodum incepit predicare:et tenuit vitā communē comedendo ⁊ bibendo communia exceptis carnibus:dando exemplum predicatoribus qui habēt laborare vt caueāt ne ex nimia abstinentia habeant dimittere predicationē:ideo iudei dicebant. Ecce hō vorax ⁊c. Scōs cassus dicit genitiu⁹ a generādo di. Nōne hic est fabri filius? nōne mater eius dicit maria:et fratres ei⁹ iacobus ⁊ ioseph: et symon ⁊ iudas ⁊ sorores eius? nōne oēs apud nos sunt. Uñ ergo huic oīa ista? Mat.xiij. Tertiꝰ casus ꝺr datiuus a dando:qr oēs gras q̄s xp̄s dabat interpretabāt in malū di. Hic nō ejcit demonia nisi in beelzebub principe demoniorū. Lu. xj. Idē de gratijs spūalibus ⁊ remissione peccatoꝝ dicēs. Hic blasphemat. Mar.ij. Quartꝰ casus ꝺr accusatiu⁹ ab accusādo: qr accusabāt ip̄m de crimināb⁹ lese maiestatis vt morerē di. Hūc inuenimus subuertentē gentē nostrā ⁊ phibentē tributa dari cesari:⁊ dicētē se xp̄m regē esse. Lu. xxiij. Quintus casus ꝺr vocatiu⁹ a vocādo di. Ueni demoniace: veni samaritane: nonne bñ dicim⁹ nos qr samaritan⁹ es tu ⁊ demoniū habes. Jo.viij. Sextus casus ꝺr ablatiuus ab auferēdo auferētes sibi sctitatē. nō realr sed verbalr di. Nos scimus qr hic hō peccator est. Jo.ix. Nō est hic hō a deo q̄ sabbatū nō custodit. Item auferebāt sibi pplm di. Quid eū auditis insanit ⁊ demoniū habet. Jo.x. Ecce quō declinauerūt eū per oēs casus: et iō dixit ꝓpheta. Oēs declinauerūt ⁊c. Moralr nota hic sup hoc. vt filios dei. i. p̄destinatos cōgregaret in vnū. i. in vnā ecclesiā ex iudeis ⁊ gentib⁹ ꝓstituta: vt esset vnū ouile sicut ⁊ vnus pastor. Et inuenio quatuor congregationes sanctas a xp̄o iesu. Prīa de mia diuina. scōa de iustitia vniuersali. tertia de saluatione celesti. quarta de dānatione eternali. Prima fuit q̄n cōgregauit infideles et paganos ad vnū finē: baptismū: deitatē et pacē. Ad Ephe.iij. Unus dñs: vna fides: vnū baptisma: vn⁹ deus ⁊ pater oīm ⁊c. De ista cōgregatione dicit ipsemet. Hierusalē hierūm q̄ occidis prophetas ⁊ lapidas eos q̄ a te missi sunt. quotiēs volui cōgregare filios tuos quemadmodū gallina cōgregat pullos suos sub alas ⁊ noluisti ⁊c. Mat.xxiij. Nota quō ad instar galline que habet pullos clamabat p̄dicando vt congregaret gentes sub alas scz credentie et obedientie. de quibus dauid di. Subumbra alarum ⁊c. Si ergo volumus euadere et fugere miluū inferni ad instar pullorꝫ: ponamus nos sub alas xp̄i. Scōa cōgregatio est iustitie vniuersalis: ⁊ erit in die iudicij mortuo antixp̄o: tunc oēs congregabuntur coram xp̄o. Ratio. qr ipse dabit tūc retributionē ꝟm opera que fecim⁹ bona vl mala. De ista cōgregatiōe auctoritas Mat.xxv. Cum venerit filius hois in sede maiestatis sue: congregabuntur ante eū omnes gentes. Tertia cōgregatio de saluatione celesti erit q̄n xp̄s dicet bonis qui erunt a dextris. Uenite benedicti ⁊c. Mat.xxv. Qui statim virtute glie ascendēt in altū in societatē xp̄i: angelorū: sanctoꝝ: de quo dicit xp̄s Mat.xiij. In tēpore messis dicā messoribus. Colligite primū zizania ⁊ alligate ea in fasciculos ad comburendū: triticū aūt congregate in horreum meum. Quarta cōgregatio erit de dānatione eternali quādo data a christo sentētia dānationis cōtra malos di. Discedite a me maledicti ⁊c. oēs simul i cor poze ⁊ aia cadent in inferno. De ista congregatione auctoritas. Esa.xxxiij. In die illa visitabit dñs sup militiā celi in excelso et super reges terre qui sunt super terram: ⁊ cōgregabunt in ꝓgregatione vni⁹ fascis in lacū: et claudētur ibi in carcere: et ꝓst multos dies visitabūtur. Tertio notaui in sancto euāgelio hodierno cōsecutionē benignam scz ex parte xp̄i: qr determinato ⁊ concluso ꝓcilio sciens xp̄s q̄ nondū venerat tempus ⁊ hora passionis sue recessit ⁊ abscōdit se. De hoc dicit tertia pars euāgelij. Jesus ergo iam nō palam ambulabat apud iudeos: sz abijt in regionē iuxta desertuz in ciuitatē q̄ dicit effrem. et ibi morabat cū discipulis suis. Ecce hic ꝓsecutio benigna: qr dñs ⁊ creator voluit cedere iudeis malicioſis ⁊ fugere i ciuitatē effrē iuxta desertū postꝫ fuit data sententia mortis ℈ cū. Moralr dat in hoc nobis xp̄s exemplū et instructionem fugiendi mortem spiritualē: qr mors corporalis non potest vitari nec potest eam quis fugere. Nam in cōsistorio sancte trinitatis datur sententia mortis contra peccatorē. Auctoritas. Eze.xviij. Anima que peccauerit: ipsa morietur. nec

aliquis potest se excusare de peccatꝫ. Est ergo nobis remediuz ad instar christi fugere ⁊ ire in ciuitatē effrem: que interpretatur fertilis ⁊ abundans: que significat pniaz q̄ est fertilis ⁊ abundās in gratijs: virtutibus ⁊ meritis in remissionē pctoꝝ mortaliū ℈tū ad culpas: retiā ℈tū ad penas. autoritas. Oīm habēti dabit: ⁊ abū dabit: ei aūt qui nō hz ⁊ q̄ videt habere auferet ab eo. Mat.xiij. Nota oīm habēti. s. verā pniaz dabit. s. remissio peccatoꝝ ⁊ gra. ei aūt qui nō hz: sc̄z pniam bona tpalia: platio: dñiuz: diuitie: amici ⁊c. auferent ab eo: scz p mortē. Uel q̄ videt habere. s. de bonis spūalibus auferet ab eo. Et ꝺr q̄ ciuitas effrem erat iuxta desertū: ⁊ parua ciuitas depopulata: qr ciuitas penitētie q̄si deserta est: quia pauci habitāt in ea: imo a multis despicit et dimittit: iō dicit xp̄s q̄ angusta est porta et arta via q̄ ducit ad vitā ⁊ pauci sunt q̄ inueniūt eā. Mat.vij. Jō de pnia ꝺr in terra deserta inuia. i. sine via: qr pauci inde transeūt: ⁊ inaquosa. s. sine aquis delicijs. Sed ecce bonū q̄ ꝓsequit ex pnia: sic in sctō apparui tibi vt videre virtu. tuā ⁊ glo. tuā. ps. lxij. Jō xp̄s. Mat.iij. Pniam agite. i. ad ciuitatē effrez ꝓfugite si sentētiā eterne mortis vultꝫ euadere. Deo. g̃.

¶ In vigilia palmarum. Sermo vnicus

Subleuatis oculis iesus in celū dixit. Uenit hora clarifica filium tuum. Jo. xvij. Totū sanctū euāgeliū hodiernum est vna deuota ⁊ sancta oratio quā xp̄s fecit coraz discipulis suis in nocte passionis. Et continent tria puncta in euangelio. scz

Dispositio conueniens.
Postulatio sufficiens.
Allegatio perficiens.

¶ Prīo xp̄s dispposuit corpus cū aīa cōuenienter. Scōo postulauit sufficiēter. Tertio allegauit prudēter. Hec tria ꝺz quilibet obseruare in sua orōne si cupit a deo exaudiri. Hec tria oñdunt subtilr in themate ꝓpositō. Primum ibi. Subleuatis oculis iesus. Scōm ibi. Dixit. s. orōnem suā postulādo p̄ri. Tertiū ibi. Uenit hora clarifica filiū tuū. Ecce hic petitio sufficiēs. Prīo dico q̄ in sctō euāgelio ostenditur deuota orōne xp̄i dispositio conueniēs necessaria orōni. s. gustus corporis. Modꝰ cōueniēs necessarius orationi inter alias est eleuare oculos versus celuz Rō: qr ℈z Damascē. orō est ascēsus mentis in deū. Cōuenit ergo vt corpus cōcordet cū aīa: qr sicut aīa eleuat oculos spūales in deuz: qō etiā corpus eleuet oculos carnales versus celum. De hoc habem⁹ experimētū in natura de bꝰtz q̄ialib⁹ q̄ qn sunt i magna necessitate eleuāt oculos ꝟsus celū instictu nature q̄si petētes auxiliū creatoris. No. ꝺ hoc historiā Joh. e. j. de magna siccitate ⁊ fame q̄ fuit in terra ꝓmissiōis. itm q̄ inuēta nō inueniebāt herbā ad comedēdū: nec aquā ad bibēdū tāta erat sterilitas ⁊ siccitas fontiū intm q̄ aialia ibāt ꝓgregata q̄si deficiētes. pcessionē mugiētia: ⁊ ꝟsus celum oculos leuātia q̄si a deo auxiliū petentia ꝺr ter. Bestie agri q̄si area sitiēs ibrē suspexerūt ad te qm̄ exiccati sūt fōtes aḡrū et ignis deuorauit speciosa deserti. iohelis. j. No. suspexerūt. i. sursum aspexerūt. Ratio: qr quādo ille qui hz claues ad panes vel vinū est crudelis filijs ⁊ seruitoribꝰ dñi: qr nō vult eis dare panē nec potum: remediū quod habent filij ⁊ seruitores est recurrere ad patrē. Sic totus mūdus est domus dei. Ancilla seu captiua cui dñs ꝓmisit claues pāis vini ⁊ fructū est natura: sic ei ordi nauit deus q̄ p manus suas habeam⁹ oia necessaria vite humane. Nos ꝟo sum⁹ filij ⁊ seruitores domini: quib⁹ quādoqꝫ ancilla ista. i. natura est aspera ⁊ dura ⁊ rudis qr nō vult dare vinū: aquā: blada: iō recurrēdū est ad patrē sicut fecerūt aialia. Idē ēt fecerūt aues. Unde semel deꝰ fecit Job questionē dicens. Quis ꝓparat coruo escā suā quādo pulli ei⁹ clamāt ad deū vagiētes eo quod nō habeant cibos. Job.xxxviij. Nota super hoc dicit glose ⁊ postille q̄ coruꝰ est multū zelotipus de vxore sua ⁊ quādo filij incipiūt habere plumas tunc plume sunt quasi albe ad modū cygnorū tunc coruus dubitans an sint filij sui nō vult eis prouidere: nec permittit q̄ mat ministret eis cibum quousqꝫ mutant plumas ⁊ efficiūt nigri ⁊ iterum trāseūt plures dies. de quo viuūt tūc. dicit quod suspicientes ꝟsus celū clamāt: ⁊ deus mittit eis rorē ℈ quo viuūt. De hoc interrogauit deꝰ Job di. Quis ꝓparat coruo ⁊c. Et

nescisti rñdere: sed huic questioni rñdit dauid di. Qui dat iumētis escā ipsoꝝ et pullis corui inuocātib⁹ eu3: instinctu naturali qui. s. deus dat. Nota etiam hic qđ dicit btūs Hieronym⁹ se inuenisse in annalib⁹ hebreoꝝ de piscibus maris q̄ per decē dies ante diē iudicij leuabūt se sup aquas maris clamantes versus celū magnis clamoribus q̄s nemo intelliget: nisi solus de⁹. Quāto ergo magꝫ nos q̄ habemus rationē intellectū debem⁹ ad ipsum recurrere in necessitatib⁹ nostris ꝛ periculis leuātes oculos nostros ꝑ ius celū orādo ꝛc. Auctoritas. Cū ignorem⁹ quid agere debeamus: hoc solū habem⁹ residui: vt oculos nostros dirigamus ad te. Uerbū fuit illius sancti Josaphat. ij. Paral. xx. iō dō. Ad te leuaui oculos meos ꝛc. Hunc modū seruauit xp̄s in nocte passionis q̄n iam iudei veniebant ad capiendū eū: ipse subleuatis oculis in celū dixit: scz orationē suā dans nobis exēplū vt in nostris necessitatib⁹ ꝛ periculis idez faciamus: tñ nō sunt dimittēda oia remedia naturalia si haberi p̄nt: si ꝙ haberi nō possunt debemus recurrere ad deū q̄ nunq̄ deficit nisi sit defect⁹ noster: quia leuamus oculos corporaliter versus celum: ꝫ nō cor ymo sunt multi q̄ dicūt. Pater noster qui es: vel Aue ma. ꝛ in corde cogitāt de coḡna vl̄ de taberna. Nec ē vna de rationibus quare de⁹ nō exaudit orationes nostras nec p̄cessiones quas facimus. qz non dicim⁹ bñ orationes ꝛ letanias ore ꝛ corde. Ostēdo tibi dictū: qz distincte ꝛ reuerenter supplicatur pape vl̄ regi: als indignatur vl̄ nihil obtinet: immo sunt multi qui q̄n habēt dicere offm̄ querunt locū inq̄etū: vt nō habeant occasionē cogitādi q̄ dicūt: vt platea. Secus fuit antiq̄tus. Ideo tūc exaudiebant statim a deo et habebāt remediū ꝛ modo nihil immo malū multiplicāt. Ideo aplus j. Cor. xiij. Si orem lingua: supple tñ: mens mea sine fructu est. Propter hoc dixit iesus iudeis orantib⁹ solū ore. Populus hic labijs me honorat: cor aūt eoꝝ lōge est a me. Quynus cogitabat de coḡna alius de taberna: alius de foro ꝛc. Ideo sine causa colūt me. i. sine vtilitate. Mathei. xv. Si ergo vultꝫ exaudiri in vestrꝫ orationib⁹: eleuate simul oculos corporis et aie ꝑ ius celū. Et hec est dispositio ꝛ ne

niens quā tenebat ēt rex dō di. Ad te leuaui oculos meos qui habitas in celis. Ecce sicut oculi ꝛc. Not. practice quō serui respiciūt manus dñi: scz qñ eis beneficiet. Idē de ancilla in manibus dñe. Secundū qđ requirit deuota ꝛ perfecta oratio est postulatio sufficiēs: qz in oratione homo dz petere ꝑ se primo: deinde pro alijs. Sic fecit xp̄s postq̄ disposuit corp⁹ in gestu: tūc petijt sufficienter ꝛ cōplete. primo ꝑ se di. Pater venit hora: scz passionis: clarifica filiū tuuz vt filius tuus clarificet te: qz gloria filij redūdat in gloriā patris. Clarificare idez est qđ glorificare: vt clare cognoscatur. Nota decem clarificationes quas xp̄us petijt inq̄tuz hō ꝛ obtinuit iuxta. x. humilitates quas in passione habuit ꝛ sustinuit. Prima clarificatio q̄ ex quo humiliabatur vt pater retur in cruce petebat vt exaltaret ꝛ clarificaretur in celo per signa diuinitus ostēsa. Quod ꝓpletū fuit qñ in passione tenebre facte sunt super vniuersam terrā ꝛ sol obscurauit se. Mat. xxvij. quasi dolerent serui de morte dñi sui induentes se de nigro. Ecce p̄ia clarificatio oñdebāt ei creature q̄ ille qui patiebatur erat creator. Scđo petijt vt clarificaret in terra ex q̄ humiliabatur in terra per passionē. Qđ ꝓpletum fuit qñ terra mota est: et petre scisse sunt ꝛ monumēta aperta sūt. Mat. xxvij. Tertio vt clarificaret in iferno ad quē descendebat. Quod ꝓpletum fuit qñ aīa christi in limbo dedit gloriaz sanctis patribus ibi existentib⁹. Et multa corpora sanctoꝝ qui dormierant surrexerūt sicut abrahā: isaac: iacob ꝛ dauid: ꝛ appuerunt multis in ciuitate: reuelātes gliam quā habebant in libo. Quarto vt clarificaret in cordibus romanorū sub quib⁹ humiliabatur cōpatiēdo. Quod ꝓpletū fuit qñ centurio ꝛ alij videtes que fiebant dixerūt. Uere filij dei erat iste. mat. xxvij. Quinto vt clarificaretur in cordibus iudeoꝝ qui erant vltra centuz milia in illa platea: scz in monte caluarie q̄ venerant ꝓpter festū paschę in hierusalē. Qđ completū fuit qñ ois turba eoꝝ qui simł adeorant ad spectaculū illud ꝛ videbāt q̄ fiebant penitentes pectora sua reuertebantur. s. illuminati. Lu. xxiij. dicētes. O miseri qđ fecimus. Itē latro fuit clarificat⁹ in suo intellectu di. Memēto mei dñe dū

veneris ꝛc. Sic tu vt clarificaret in corpe qđ humiliabat ad sustinēdū flagella clanos. ꝛ coronā spinaꝝ. Ideo pater clarifica filiū tuū. Qđ cōpletuz fuit in resurrectiōe qñ surrexit gliosus impassibilis ꝛc. Ro. vj. xp̄s resurgēs ex mortuis iam nō moritur: mors illi vltra nō do. ꝛc. Septimo vt clarificaret ꝛ apl̄os ꝛ discipl̄is di. pater venit hora. s. dispōnis apl̄oꝝ q̄ perdidere runt fidē. Qđ cōpletū fuit qñ i die resurrectionis apparuit eis: ꝛ gauisi sunt discipuli v. so dño: ꝛ illuminati fuerunt in vera fide. Joā. xx. Octauo vt clarificaret in angelis sub quibus humiliabat ad recipiendū ꝓfortationē di. Pater venit hora scz vt sim ꝓfortat⁹ ab āgelo. Ideo clarifica filiū tuū. Qđ cōpletū fuit in die ascensionis qñ ascēdit sup oēs angelos. Eph. j. Constituēs eū ad dexterā suā in celestibus sup oēm principatū ꝛ ptātem ꝛ ꝑtutem ꝛ dñationem ꝛ oē nomen qđ noiat nō solū in hoc seculo sed etiaz in futuro. Nono in oib⁹ gentib⁹ mūdi di. Pater venit hora. s. vt humilier sub oib⁹ gentib⁹. Ideo clarifica filiū tuū vt cognoscat ꝑ fidē ꝛ honorēt ab oibus. Qđ ꝓpletū fuit tpe apl̄oꝝ qñ in oēm terrā exiuit son⁹ eoꝝ. Decimo vt clarificet in iudicio di. Pa tervenit hora. s. humilitatꝫ vt iudicer ab hoib⁹: clarifica filiū tuū vt sit iudex oīm creaturaꝝ. Phil. ij. Humiliauit semetipz factus obediēs vsq̄ ad mortem ꝛc. ꝓpter qđ deus exaltauit illū ꝛc. Moraliter exēplo xp̄i si volumus exaltari in paradiso humiliemus nos in hoc mundo: qz qui plus se humiliat in hoc mundo magis exaltabit in alio. Nota ad hoc disputationē ꝛ questionē apl̄oꝝ in invia q̄s ipso rū esset maior in paradiso. Mat. xviij. Et quilibet fecit suā rōnez. Primo sanct⁹ petrus qui erat vicarius xp̄i. Et nota q̄uo deus posuit exaltationē ꝛ maioritatē in ꝑtute. humilitatis que ab oibus pōt haberi. Scđo xp̄s in sua oratione postulauit sufficiēter ꝑ nobis qñ dixit. Sicut dedisti ei ptātem ois carnis: vt qđ dedisti ei ꝑ ꝑdestinationē det eis vitā eternam. Nota sicut dedisti ei. scz filio tuo xp̄o: qz de se loquebatur ptātem ois carnis. In sacra scriptura tā in veteri testamento q̄s in nouo testamēto caro sumit ꝑ homie. Dauid. ps. lxiij. Ad te ois caro. s. humana veniet ad iudiciū. Itē Esa. vlt. Veniet ois caro vt adorēt coram facie mea. Item Jo. j. Uerbū caro factū est. i. filius dei homo factus est. Dicit ergo. Dedisti ei potestatem ois carnis humane. Unde dō. Ois subiecisti sub pedib⁹ eius ꝛc. Nota h̄ dnq̄ ꝑditiōes gentiū in hoc mūdo. Prima ibi. oues q̄ signāt simplices p̄sonas ꝛ ignorātes p̄cepta dei seruātes: tales dicunt oues pastoris xp̄i. Scđa ibi. boues que signāt p̄sonas ꝑfectevite que habēt duo cornua. fl. sane doctrine ꝛ sancte vite quibus pcutiūt gentes mūdanas: vādo exemplū bonevite ꝛ arāt terrā corpis vt faciat fruetū penitētie sed nō portāt on⁹ scz prelationū nec diuitiaꝝ. Nota cū dicit. boues vniuersas in femínino ꝛ nō in masculino genere: qr vacce. i. p̄sone spūales ꝛ pfecte dant de lacte vberū veteris ꝛ noui testamēti predicādo ꝛc. Tertia ibi. Insuper ꝛ pecora campi. que sunt infideles: qui subiciunt xp̄o siuevelint siue nolint: ꝫ modo ipsum negēt dicendo nolumus cū. Quarta ibi volucres celi. s. contemplatiui: qui volant in altum ad instar auiū. Quinta ibi. ꝛ pisces maris. s. negociatores. Omnes isti subiciunt xp̄o dño. Ecce quare dicit. Dedisti eis ptātez ois carnis. Hec ptās ei fuit data qñ deus pater in consistorio trinitatis ordinauit qđ eius filius morerēt: tunc simul ordinauit curiā sui primogeniti vt tales essent consiliarij. s. patriarche: prophete: apostoli: eius milites sunt martyres camerarij: ꝛ scutiferi: vt daret eis vitam eternā: qz per meritū passionis habemus introitum ad gloriā quam amiseramus per adam. Autoritas. Quos presciuit ꝛ predestinauit ꝓformes fieri imaginis filij sui vt sit ipse primogenit⁹ in multis fratrib⁹. Ad Rom. viij. Sicut ergo xp̄s in sua oratione petijt decez clarificationes sic etiā postulauit ꝑ suis a patre sibi creditis et ordinatis per predestinationē vt daret eis vitā eternā. Et declarauit quid ꝫ vita eterna dicens. Hec est vita eterna vt cognoscant te solum verum deum: ꝛ quem misisti iesuz xp̄m. Cōtra errores indeoꝝ qui ponūt suā gloriā in ipso leuitatē: et in abūdantia bonoꝝ ꝛ alium. Et agarenoꝝ q̄ ponūt eā in melle lacte ꝛ mulieribus ꝛ ginib⁹ ꝛc. Cōtra qs dicit xp̄us: hec est vita eterna. Nota solū verū deū. Sup hoc dicit Arrius heretic⁹ q̄ solus pater

est ver⁹ deus: cū dicit solū verū deū. Sed nota q̄ hec dictio exclusiua solū p̄t addi subiecto vel p̄dicato: ita q̄ p̄t esse ō subiecto vel p̄dicato excluso. Sicut si ego dicerēm iurato huic⁹ ville vos solus estis iurat⁹. s. excludēdo alios: & tūc eēt falsa. Sed a parte p̄dicati esset ꝟa: dicēdo vos estis iuratus solū. s. excludēdo alia officia: & tūc esset ꝟa. Idē ō ista vt cognoscāt te solū verū deū excludēdo humanitatē & tunc est vera: q̄ pater est solū deus: q̄ nō est homo. Idē de spūsancto: sz filius nō est deus solū: sed est deus & hō: sicut de illo q̄ esset baliuus & iuratus non est verū dicere vos estis iuratus solū: q̄ etiā est baliuus. In hoc ergo ꝓsistit gl̄ia videre xp̄m verū deū & hoiem. Ecce quo petijt xp̄s gloriā p̄ suis p̄destinatis. Questio si dicat q̄re oportebat eū petere vtrū predestinatio infallibilis est. Sed stulta est hec questio. Ratio: q̄ si aliquis dñs ordinauit facere aliquod instr̄m: ad quod faciendum iam se preparat notarius iā recipit pergamenū: incaustū &c. Si diceret notario: quare recepistis pergamenum: calamū: & huiusmodi rñderet q̄ ideo: q̄ aliter instr̄m non potest scribi. Idē de diuina predestinatione. Instrumenta quibus diuina predestinatio cōpletur & pficitur: sunt passio⁹ mors xp̄i: oratio: bona opa: bona vita hoīs & penitētia: cēteri de peccatis: ꝓfiteri &c. Ista sunt instr̄a quibus p̄destinatus venit ad effectum p̄destinationis. Dicūt quidā. Quid opz me facere penitentiā: q̄ si p̄destinat⁹ iuz &c. Dic q̄o in libro vite nō solū scribit: talis erit saluus: sed etiā ponit rō. s. opa & vita ex quib⁹ saluabit. ℔ bigr̄a. Talis saluabitur: q̄ stat im baptizatus moriet. Si dicatur: quid opz ipsum baptizari. Rñdet q̄ illud cadit sub predestinatione. Item talis saluabitur: quia humiliabitur: talis: q̄ restituet. Idem de p̄scitis nō solū scribit talis dānabit: sed etiā scribit rō & cā quare damnabit. Sciens ergo xp̄us q̄ predestinati venirēt ad gloriā p̄ suam oratione & passione ideo orauit. Greg. in primo dialogoꝝ. Ipsa eterni regni p̄destinatio sic est ab oipotenti deo disposita: vt ad hanc electi ex labore peruenīāt quatenus postulando mereant accipere quod eis omnipotens de⁹ ab eterno disposuit donare moraliter. Sicut xp̄s curauit nō solū de se: sed etiā de suis ad p̄curandū eis saluationez. Sic quilibet dñs & paterfamilias nō solum tenet saluare seipsum: sed etiā tenet p̄curare saluationem suis famulis & domesticis. Inducāt̄ dñi vt inducāt suos captiuos & infideles ad baptismū. Ita q̄ filij & famuli & ancille audiāt missam: ꝓfiteāt: cōicent quolibet anno. Als dicit scriptura. j. Tim. v. Si q̄s a suoꝝ & maxime domesticoꝝ curam nō hz fidē negauit: & est infideli deterior. Tertius punct⁹ orationis xp̄i fuit allegatio prudēs. q̄m sicut dñi iuriste q̄n volunt aliquid obtinere cora iudice: allegant sua iura: priuilegia: & ꝓsuetudines. Sic xp̄s in sua oratione allegauit dicēs deo patri. Ego te clarificaui sup terrā. s. veritatē fidei hoibus docēdo: opus consummauī q̄ dediſti mihi vt faciā. s. passionis: q̄ eius passio iam incipiebat. quia peracta dixit. Consummatū est. Jo. xix. pro se allegauit solū obedientiā dicens manifestaui nomē tuū hoibus quos dediſti mihi de mūdo. Tui erāt & mihi eos dediſti: & sermonē tuum seruauerunt &c. Sequit. Uerba que dedisti mihi dedi eis & ipſi acceperunt & cognouerūt vere: q̄ a te exiui. & crediderūt q̄ tu me misisti &c. vsq̄ in finē. Ubi p̄ nobis in rone exaditionis allegat credentiā & obedientiā. Nota. Ego te clarificaui: q̄ deus pater ante aduentū xp̄i non cognoscebat ita distincte sicut modo: nec etiā spūssanct⁹. Ideo petebat filius vt pater etiā ipsum clarificaret p aliqua magna miracula: sicut fecit in dictis decē clarificationib⁹ que clare ostendūt ipsum esse verū filiū dei. Et p se allegauit obedientiā: q̄ fuit obediēs deo patri cōplendo opus sibi cōmissum: fundat̄ in ista lege. Sz q̄ peccatores nō audit de⁹. Jo. ix. p nobis allegauit duo scz legem de obedientia ibi. Sermonem meū seruauerunt. Et legem de credētia. ibi. Et crediderunt q̄ tu me misisti. Si dicatur quare xp̄s non allegauit credentiam suam. Rñdeo. q̄ christus nō habebat fidē. Ratio q̄ fides est credere q̄ non vides: sed xp̄s videbat oia clare iam ab instanti conceptionis: sed nos non videmus clare: ideo allegauit pro nobis credentiam et obedientiam. De his duabus legibus dicit Joā. Si cor nostrum non reprehēderit nos fiduciā habemus ad deū: vt quicq̄d petierim⁹ accipiem⁹ ab eo: q̄m mādata ei⁹ custodim⁹ & ea q̄ sunt placita cora eo facim⁹. j. Joā. iij. Ex p̄dictis patz q̄ habem⁹ duos modos allegādi in ofone. s. p obsecrationez & p gratiaꝝ actionē. Si aūt vultis allegare p legē credētie attēdat̄ vt alleget̄ bñ per modū obsecrationis. sm q̄ dicit Greg in letania allegādo illud q̄ hō credit de deo: ita dicēdo. Dñe p maiestatez vraz triū p̄sonaꝝ & vnius dei detis mihi hoc vel illud. hoc mō allegat illud q̄ hō credit de deo. Itē. Dñe p hūilitatē vram supbñdicte incarnatiōis: detis mihi virtutē hūilitatis. Itē p virginitatē matris vestre: detis mihi virtutē castitat̄. Itē p passionē vestrā: detis mihi virtutē patiētie. Hoc mō obsecrando hō allegat illa q̄ credit: & est bon⁹ modus oādi. nō dicat̄ vos. Dñe exquo credo trinitatē vestram vel incarnationē vestrā. iō faciatis mihi hoc vel illud: q̄ nō allegaretis bñ. Scōs modus bon⁹ est per gratiarū actionē: allegādo illa q̄ fecistis p deo sm legē obediētie. Sed in mō allegādi sm hāc legez requirit magna cautela: q̄ taliter posse tis allegare per legē obediētie q̄ p̄deretis vestrū p̄cessum: vel taliter q̄ lucrabimini. Si aūt allegatis illa que fecistis p bono: & petitis vt propterea faciat vobis gratiā quā petitis: quasi teneat hoc facere vobis ex his q̄ vos fecistis p eo: male allegaretis & p̄deretis placitationē vl' p̄cessuz. sicut fecit ille phariseus. de quo Lu. xviij. qui dixit. Dñe non sum sicut ceteri hominū: ieiuno bis in sabbato: decimas do oim q̄ possideo: bonā legē allegauit: hz nō bono mō: iō hic fuit reprobatus & p̄didit placitationē vel p̄cessuz. Sz bon⁹ modus allegādi per gratiaꝝ actionē est dicere. Dñe vos mihi fecistis magnam gratiā: q̄ posuistis me in sctā religione. Ideo dñe faciatis mihi talē gr̄am &c. Idē de aliis virtutib⁹. Iō dñe placeat vobis facere mihi talē gratiā quā peto. Iste est bon⁹ modus. Idē dz facere p̄sbyter. nō alleget ex pte sui dicendo. Dñe amore vestri ego me ordinaui vl' celebraui: ieiunaui: vel viuo cōtinēter: ideo dñe faciatis mihi talē gr̄am: q̄ hoc nihil valet: sed dicat. Dñe erā in mūdo & vos fecistis mihi gratiā q̄ me elegistis ad seruitiū vestrū & dedistis mihi potestatē quā nō ꝓcessistis āgelis cōsecrādi corpus vestrū: & tot gratias mihi fecistis: ideo dñe faciatis mihi talē gratiā vel talē quā peto. Isto mō obtinebit. Idē de laicis dicēdo. Dñe tot gr̄as mihi fecistis: q̄ me ad imaginē vestrā creastis: & inter xp̄ianos me nasci fecistis: & p sctm̄ baptismū me ab originali pctō mūdastis & p pniaz tot pctā mihi remisistis: ideo dñe placeat vobis hāc gr̄az mihi ꝓcedere &c. Dic miraculū q̄ legit in vitaspatrū de quodā fratre deuoto & bono q̄ in suis ofonib⁹ non habebat illas ꝓsolationes spūs nec dulcedines cordis ꝗs multi hñt q̄ semel ora do & male allegādo: dixit. Dñe tot ānis seruiui vobis: & tm̄ nondū dedistis mihi aliqua cōsolationē diuinā: nec sentimētū dulcedinis cordis. Si tantū seruiuissem vni infideli iā ostendisset mihi aliqua signa amoris: et vos nihil. Subito venit vmbra magna q̄ ipm̄ p̄strauit in terrā se mimoxtruū dicens. Donec te contēpseris sicut lutuz q̄ calcas nō senties diuinas cōsolationes &c. q̄m in tuis bonis operibus plus operat deus ꝗs tu. Sicut i scriptura instrumēti plus facit notar⁹ ꝗs calamus: q̄ nō dz dicere instrumētum ego facio hoc: sed principale agēs facit. ideo Esa. xxvj. Oia opa nra operat⁹ es in nobis dñe deus nr̄. Itē. s. Cor. xij. Diuisiones operationū sunt: idē vero de⁹ q̄ operatur oia in oibus. Patet ḡ q̄ modus petēdi in oratione est duplex: vel sm leges allegādo ea que hō credit de deo p obsecrationē: vel sm canones allegando opera bona per gratiarū actionem. De his autoritas. In oī oratione & obsecratiōe. Ecce primū cum gratiarum actiōe. Ecce scōm. petitiones vestre innotescāt apud deum. Phil. iiij.

¶ Dñica in ramis palmaꝝ. Sermo. s.

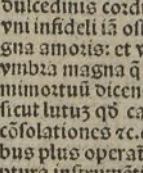

Ascendā in palmam & apprehendā fructus eius. Cant. vij. In sacra scriptura aliquando per palmā intelligit crux. quandoq̄ penitendo: quandoq̄ contemplando in palma crucis colligitur fructus vite. In palma penitētie colligunt̄ septem fructus: quātuor dabūtur corpori: & tres aie. Palmus fructus viri iusti sicut scā scriptura dicit

erit claritas. Unde. Fulgebūt iusti sicut sol. Mat. xiij. Scōs fructus erit agilitas qz ita agiles erūt sicut iā cogitatio nr̄a: sicut de dño dicit: qz post resurrectionez suā erat ita agilis q̄ modo apparebat discipulis cūtibus in emaus: mō illis qui erant in hierlm. Tertius erit subtilitas qz tūc non erūt corpora ita turbida sicut mō sunt: ſz erūt valde subtilia. Sicut de dño dr q̄ intrauit ad suos discipulos ianuis clausis: qō nō potuisset fecisse ante resurrectionē nisi p miraculū: ſz tūc fecit sine miraculo. Quartus impassibilitas i. sanitas: qz nec in corpore nec aia erit infirmitas. Primus fructus aie erit cognitio dei. Unde apls. Nūc cognosco ex parte: tūc aūt cognoscā sicut z cognitus sum. j. Cor. xiij. ibidē. Uidemus nunc per speculū in enigmate: tūc aūt facie ad faciez. Scōs erit de humanitate xpi in gria: qz videbit iustus deum in natura humana hanc gloriā non habebūt angeli. Tertiꝰ erit amor: qz si aia videret z cognosceret z nō diligeret: nō eēt totalr beata: ſz amabit z videbit z cognoscet. Uñ dicendo de fructibus corporis z aie veniemꝰ ad palmā contēplationis. Palma em̄ angusta est inferius z superius lata sic aia q̄ vult ascēdere ad deū dr esse stricta z gracilis ad oēs voluptates terrenas et carnales affectus: z superiꝰ lata p amorē celestiuz qz aia ḡtomagis se extendit per amorez tanto magis dilatar̄ per contēplationē. Ista palma hz septē ramos: z supervnū quēq; ramū vnā auē z vnū florez. Primꝰ ramus est cōsideratio sui: qñ aia conscie tiā suā bona fide exquirit ne in ea aliq̄d remaneat qō dei oculos offendat. Unde Ber. Nemo absq; sui cognitione saluar̄: de qua mater salutis humilitas orit. vñ humilitas liberat. De hoc ps. Humiliatus sum z liberauit me. Scdo saluat. ps. Qñ tu pplm humilē salnū facies ꝛc. Humilē spū salnabis. Tertio virtutes conseruat. Uñ Greg. Qui vtutes sine humilitate congregat: quasi puluerē in ventū portat. Ber. Humilitas mater est virtutū z cimis conservās ignez charitatis. Sup hūc ramū nidificat pauo: qui talis est nature q̄ qñ dormit ō nocte si euigilauerit clamat: quia credit se amisisse suam pulchritudinē: z significat aiaz que in huiꝰ seculi tenebris dormit: que semper timere debet ne speciem snā amittat. i. ne dona gratie a deo sibi collata perdat: z debet clamare magno clamore qñ sentit sibi aliquid inherere pcti. Sup hūc ramū nascit vnus flos bonis odoris z celestis coloris: qui viola vocat. q̄ significat humilitatē. Unde in cant. Nardus mea dedit odorem suū. Nardus enim quedam herba paruula est calide nature z significat hūilitatē. Humilitas em̄ minime esse pōt sine caloze charitatis. Talis humilitas magnū odorē dedit. Hec em̄ dei filiū in terrā traxit: attestāte beata virgine q̄ dicit. Respexit humilitatē ancille sue. Hec em̄ fuit specialis virtꝰ ppter quā descendit in ipaz: qz nisi humilis fuisset: nunq; dñs in ipsam descēdisset. Dñs supbis resistit: humilibꝰ aūt dat graz. j. Pe. v. Hūc florē desiderabat dauid cum orādo diceret. Aspges me dñe ysopo. Hoc em̄ significat ysopus qō nardus. ysopus purgat pectꝰ: z hūilitas purgat mētē ab oi inuidia z malicia. Scōs ramꝰ est cōpassio p xīmi qz qñ aia bona z serena intētione q̄rit ne creatori suo displiceat: tunc statim post̄ꝝ precepat hūilitatē tūc humilr descēdit ad imbecillitatē p̄ximoz: z eis cōpatit. Sup hūc ramū nidificat yena q̄dam auis que talis nature ē q̄ iuxta mortuoꝝ sepulturā habitat. z qñ aliquis morti appropinquat: tūc sentit a longe z clamat. Auis ista significat aiam cōpassione plenā: q̄ debet cōmorari iter illos qui morte peccati mortui sūt: vt ipsos ad viā veritatis valeat reuocare: z quando pceperit aliquē morti aie appropiquare dr clamare clamore cōpassionis p oratiōnē z lachrymarū effusionē. Sup hūc ramū crescit flos q̄ dr glay. Hic flos crescit circa aquas. per quē florē intelligunt illi q̄ peccata defient more fluētis aque. circa illos debet aia cōpatiens cōmoriari. Hūc florē desiderabat dauid cū dicebat. Exitus aquarū deduxerunt oculi mei. Hunc etiam habebat hieremias qui dicebat. Quis dabit capiti meo aquam: z oculis meis fontem lachrymarū vt ploraze valeaz interfectos populi mei die ac nocte. Hiere. ix. Tales lachrymas debet habere aia q̄ in cacumen palme contēplationis desiderat ascēdere. sup hunc paulus ascendit qui dicebat. Quis infirmatur z ego non infirmor: qs scādalizatur z ego

nō vror. Si gloriari oportet in his q̄ infirmitatis mee sunt gloriabor. ij. Cor. xi. Tertius ramus est temporalis afflictio: qz qñ fidelis aia in statu penitētie est cō stituta: oēs afflictiones temporales patienter tolerare conatur. Sup hūc ramū nidificat olor: qui alio nomine cignus dr qui talis nature ē q̄ qñ morti appropin quat suaue cātat: z significat in tribulatione seu afflictione gaudentē. Sup hūc florē consēderūt apostoli: de quibus dictum est. Ibant apostoli gaudētes a cōspectu cōcilij: qñ digni habiti sunt p nomine iesu cōtūmeliam pati. Act. v. Sup hunc ramū crescit flos lilij. Unde spōsus in canticis. Sicut lilium inter spinas: sic amica mea inter filias. Qñ em̄ nascit lilium inter spinas: spine pungūt lilium: z non remurmurat: ſz ēḡto magis ipm pūgunt tāto magis eis odorē suū effundit. Sic dz facere fidelis aia: nō dz reddere aduersarijs malū p malo: sed p patiētiā odorē suauitatis effundere: vt possit dicere cuz apl'o xpi. bonus odor sumus. ij. Cor. ij. Quartus ramus contemplationis est cōpūctio: z est qñ aia laborē creatoris ad memoriā reuocat. Et ita oia aduersa secum equa mēte tolerat: qz sicut clauus alio clauo ejcitur: ita aia diuersis tribulationibꝰ fatigata dz ad memoriā reuocare tribulationes quas pro ea dilectꝰ suꝰ tolerauit: vt ei amaritudines quas patit dulcescāt. Super hūc ramuz nidificat q̄dā auis q̄ dr harpia q̄ vultum hz hois: z intantū crudelis est q̄ primuz hoiem quē viderit interficit: post̄ꝝ eum interfecerit: vadit sup aquam: z in aqua speculatur q̄ sīlez suū interfecit: z sic magno dolore cruciatur quotiescunq; videt hoiem z significat aiam q̄ cōsiderare dz q̄ similis eius sez deus iesus xps p peccatis nostris mortuus est in cruce et hec considerās dz magno dolore conteri: sicut turtur qñ sociū suū pdidit: i loco vbi socium suū perdidit z mortuus fuit quā do plumam aut aliq̄ signum inuenerit mortis eius: magis tūc dolore atteritur. Et sicut inuenitur de quadam puella filia cuiusdā regis que patre orbata a parentibus ab hereditate ppria orbata est et expulsa tūc cuiusdā regis filius super eā pietate motus eam sibi accepit in vxorē: z pro hereditate eius pugnauit et reduxit eā ad propria: z in filio p ipsa mortuus est: tunc puella militis arma suscapiens cum magna diligentia custodiuit z quotiescunq; ea videbat nimis affligebat. Spūaliter loquēdo filia regis ē humana natura in adā: que in magno honore in paradiso extitit. Sed hereditatē suaz pdidit qñ a paradisi gaudijs ppter pctm̄ inobedientie ejecta est. Sed dei filius pietatis gra motus sup eā: z aniā hereditate priuatā sibi despōsauit. s. qñ humanitatē nostrā diuinitati sue sociare dignatus est: z triginta tribus annis cōtra hostē dimicauit: z operatus est salutem in medio terre. Ad vltimū crucis patibulū volūtarie subijt. Sic ergo nos facere debemus sicut fecit p̄dicta puella. s. mortē defensoris nostri semp habere in memoria: reseruare crucem clauos z oia crucis instra: z sup ea q̄tidianis lachrymis deplorare. Super hūc ramū oritur rosa que spūaliter designat martyriū: et aiam q̄ cūctas voluptates de facili obliuiscitur: z pōt dicere cū sponsa in cāticis. Uulnerata charitate ego sum ꝛc. z etiaz ebria. Qui ista ebrietate ebrij est nec frā gitur aduersitate nec psperitate elevat. Quintus ramus est desideriū glorie qñ fidelis aia toto mentis affectu adnētum saluatoris desiderat. Super hunc ramū antiqui pres ascēderūt: q̄ dicebant. Ueni dñe z noli tardare. Uñ quidez dicit Abacuch. ij. Si morā fecerit expecta illuz: qz veniēs veniet z non tardabit. Sup hunc ascenderat dō. q̄ discebat. Expectās expectaui dñz ꝛc. Et alibi. Sicut ceruꝰ desiderat ad fontes aqz. ita desiderat aia mea ad te deꝰ. Etiā sup hunc paulus ascēderat: q̄ dicebat. Cupio dissolui z eē cū xpo. ad Phil. j. z iterū. Infelix ego hō qs me liberabit de corpore mortis huiꝰ. ad Roma. vij. Super hunc ramū nidificat philomena: q̄ talis nature est q̄ de nocte ante diē cātat: z quādo videt clarescere z solis radios lucere: tanta hilaritate cantat q̄ pene disrūpitur. Et significat animaz que in huius vite tenebris solem iusticie expectat: z qñ eū senserit descendisse per gratiā: tūc tāto exultat gaudio q̄ nec ex toto corde potest dicere: nec ex toto celare: z hec leticia vocatur iubilatio. Talis erat ille beatus senex symeon qui tanto tpe saluatorem suū expectabat: qui dice

bat quãdo videbo: putas durabo. Et ꝓ tãto desiderio respõsuꝫ accepit a spiritu sancto: non visuruꝫ se mortem nisi prius videret christum dñi. Tali voce illo desiderio illa philomena scz symeon cantauit tota nocte: ⁊ quãdo vidit solem iustitie tunc accepit in vlnas suas: ⁊ ait. Nũc dimittis seruũ tuũ dñe ꝑm verbũ tuũ in pace: qꝛ viderũt oculi mei salutare tuuꝫ. Qõ parasti ante faciẽ oim populoꝝ. Luce. ij. Faciamꝰ ergo sicut ille beatꝰ senex amplectamur saluatoꝛez in brachijs coꝛdis nostri. Sup hũc ramũ oꝛitur crocus: qui est pallidi coloꝛis: qꝛ homo tãto desiderio pallescit. Uñ sponsa in cãticis. Nolite me cõsiderare: qꝛ fusca sim. Canti. j. Et iterum. Fulcite me floꝛibus: stipate me malis: qꝛ amoꝛe langueo. Cãti. ij. Et itez poeta. Palleat ois amans: nã hic ẽ coloꝛ aptus amãti. Sextus ramꝰ palme cõtẽplationis est visitatio supna: qñ dñs aiam desiderãtẽ ꝓ gratiã suã visitare dignat. Super hunc ramũ nidificat hyrũdo: q̃ talis est nature q̃ volãdo victũ suũ accipit: ⁊ significat aiaz supno desiderio flagrãtẽ: q̃ nihil in terra dz accipe nisi q̃ si volando sine moꝛa dilationis transeũdo. Super hũc ramũ nascitur solsequiũ. Solsequiũ dicitur quasi solẽ sequens qñ oꝛit solsequinz aperit. ⁊ qñ sol subtrahit solsequiũ claudit: ⁊ signat aiam fidelẽ q̃ dz habere coꝛ ꝓ diuinũ amoꝛem ⁊ celeste desideriũ desup patefactũ: ⁊ si aliqñ glia se ab eo subtraheret: debet coꝛdis aditũ cõtra seculi delectatiões ⁊ oblectamẽta cã delectatiõis claudere ⁊ vt sit vere solsequiũ dz solẽ iusticie sequi. Sup hũc ramũ Ezechias cõsẽderat qñ dicebat. Sicut pullus hyrũdinis sic clamabo. Esa. xxxviij. Talis erat magdalena: que quãdo venit ad monumẽtũ ⁊ nõ inuenit dominũ qñ ab angelo sibi loquente respon sum accepit: qꝛ dñs surrexit: tanto flagrabat desiderio coꝛ eius ⁊ dilectiõis feruoꝛe ꝙ nullũ ab aliquo vellet solatiũ suscipere. Augustinꝰ tã ingẽti lumine coruscabat: qꝛ coꝛ eiꝰ verũ lumẽ vel solẽ reꝛẽs quodcũqz aliud videbat inspicere vilipẽdebat. Uñ contigit ꝙ cũ crebꝛo inquireret in loco in quo nõ erat quesitura eũ ibi postremo quesitũ inuenit. Quia ꝓculdubio q̃ i vera dilectiõe ⁊ deuota oratione persisteret ⁊ carnales delectatiões postponẽs deũ quereret inueniret sicut ipse dicit. Ego diligẽtes me diligo: ⁊ qui mane vigilauerint ad me inuenient me. ꝓuer. viij. Sup hunc ramũ ascẽderat qui dicebat. Rennit solari aia mea. ps. lxxvj. Septimus ramus est defectio: scz qñ anima tantuz diuini amoꝛis vinculis constringit vt coꝛpus oporteat deficere. Sup hũc ramũ ascenderat qui dicebat. Defecit i salutari tuo aia mea. ps. cxviij. Sup hunc ramũ nidificat fenix: q̃ vnica auis est in mũdo: ꝓ quã q̃ spũaliter i vinculis vnitatis coniũcti sunt intelligunt. Fenix eñ talis est nature ꝙ cũ diẽ moꝛtis iminere cognouerit diuersas species aromatum sibi multiplicat in calidioꝛi parte eas collocatas ex alarũ collisione accẽdit: ⁊ intus insiliens seipsum concremat ⁊ ex cineribus eius vermiculus ꝓgredit ⁊ de vermiculo itez fenix renasci tur. Fenix etiaz alio loco xp̃m significat cui nullus hominũ coequari poterit: in quo oim spẽz virtutes requieuerũt qui ꝓ dilectione nostra in altari crucis crematꝰ est. Per fenicẽ etiã aia fidelis designat: q̃ virtutũ species ꝓgregat et eas in feruoꝛe charitatis deferẽs in altũ se collocat in altari coꝛdis: ⁊ se oipotenti deo in odoꝛẽ suauitatis libẽter offert. Et hoc sacrificiuz pingue dꝛ. Uñ ps. holocausta medullata offerã tibi. Tũc reuera sacrificiũ est pingue qñ aia per sancta desideria subleuata: per sancta opa impinguata: ꝓ humilitatẽ aliquãdo deficit ex diui noꝛ operũ largitate: ⁊ hoc signat per reginã Saba: que ad audiendũ sapiẽtiam Salomonis venit: ⁊ multo maioꝛẽ ẽz audierat inuenit ⁊ ꝓ mira admiratiõe defecit. Flos ⁊ fructus huius rami est xp̃s qui dicit ego suꝫ flos campi. De hoc fructu dꝛ. Et benedictꝰ fructus ventris tui. Folia huius rami sunt clamoꝛ: plãctus: suspiria: ⁊ iingultus. Sic ipse benedictꝰ fructus benedicet populo suo in pace.

¶ Dñica in ramis palmaꝝ. Sermo. ij.

Turia turba straquerunt vestimẽta sua in via. Matthei. xxj. In sancto euãgelio hodierno in quo continetur tota materia hodierne solẽnitatis ostendunt tria magna seruitia: q̃ fuerunt hodie xp̃o exhibita a tribus conditionibus gentium scilicet.

Primum per suos discipulos deuote.

Scõm ꝓ bestias simplices subiecte.

Tertiũ per gentes mũdanas publice.

¶ De tertio seruitio dicit thema. Plurima turba strauerũt ꝛc. Primũ seruitium hodie factũ fuit xp̃o per discipulos suos deuote. De quo dicit euãgelista. Cũ ap propinquaret iesus hierosolymis ⁊ veniret bethphage ad montẽ olivet: mittẽs duos de discipulis suis ait illis. Ite i castellũ qõ ꝓtravos est: ⁊ statim inuenietis asinã alligatã ⁊ pullũ cũ ea soluite ⁊ adducite mihi ꝛc. Euntes aũt discipuli fecerunt sicut p̃cepat illis iesus ⁊ adduxerũt asinã ⁊ pullũ: ⁊ imposuerũt sup eos vestimenta sua ꝛc. In quo ostẽdit xp̃s ꝙ non coacte nec violenter: sed voluntarie ⁊ libe reveniebat ad passionez. Sicut diues cõ patiens pauperibus ad furcam sententiatis: eo ꝙ non possunt debitum soluere: ⁊ ipse libere soluit ꝓ ipsis. Ita totum genus humanũ fuit ꝺniatum ad furcam inferni eo ꝙ non poterat soluere deo debitum infinitũ ꝛc. Ꝓpter qõ ille diues hõ xp̃s in quo sunt oẽs thesauri cõpatiens nobis miseris pauꝑbꝰ voluit suspẽdi in ligno crucis: ne aliquis sibi credẽs ⁊ obediens suspẽderet in furca inferni. j. Pet. iij. Christus semel ꝓ peccatꝫ nostris moꝛtuus est: iustus ꝓ iniustis vt nos offerret deo. Ideovt dicit Beda. Appꝛopinquante hoꝛa passionis appꝛopinquare voluit loco passionis. ideo hodie voluit venire in hierusalem. De hoc Esa. liij. Oblatus est: quia ipse voluit. Sicut ouis ad occisionẽ ducẽt ⁊ quasi agnus coꝛã tondẽte se obmutescet ⁊ nõ aperiet os suũ. ſ. ꝓtra dicendo. Etveniẽs in hierlm fuit in qua dazvilla que dꝛ bethphage: que distat a hierlmynũ miliare qui sunt mille passus sabbati habens iter: que est etiã in pede mõtis olivet: ⁊ cũ totꝰ cessus ⁊ lassus eẽt tã ex laboꝛe vie q̃z ex laboꝛe p̃dicatiõis ⁊ ieiunioꝝ oportuit eũ equitare. ⁊ ideo vt ascẽderet verticẽ montis olivet vocatis duobus discipulis suis. glos. dicit ꝙ erãt petrus ⁊ philippus: dixit eis. Ite in castellũ qõ ꝓtra. i. ante vos est ꝛc. vsq̃ cõfestim dimittet eos Ecce hic seruitiũ quod hodie discipli xp̃o fecerũt. Notãda sunt hic tria secreta. Primũ de asina ⁊ pullo. Scõm de solutione asine, Tertiũ de vestimentoꝝ impositione. Quantũ ad primũ. Asina significat aiam peccatricẽ vinculis peccatoꝝ ligatã pullus aũt significat coꝛꝰ qõ nondũ ligatũ est. Sed aia in pctõ mortali existẽs est ligata: ⁊ quot hz peccata tot vinculis ligat de qua figuratiue dicit xp̃s. Invenietis asinã alligatã qꝛ nõ põt facere aliqõ opus meritoriũ ⁊ iuxta mẽbrũ ꝓ qõ peccat sic ligat anima. Autoritas. Iniquitates sue capiunt impiũ: ⁊ funibꝰ peccatoꝝ suoꝝ quisqz ꝛstringitur. Ꝓuer. v. Constringit quantũ ad aiam. Quantũ ad scõm videndũ est qũo hic asina. i. anima est soluenda a vinculis peccatoꝝ. Dico ꝙ opz ꝙ solutio sibi veniat de bethphage que interꝓetat domus oris. Ecce hic oris ꝛfessio a qua venit autoritas soluẽdi vincula peccatoꝝ Ideo opz ꝛfiteri. Iuxta illud dauid. Cõfiteboꝛ dño nimis in oꝛe meo. ps. cviij. No. ꝛfiteboꝛ dño. ſ. ꝓ ꝛfessoꝛẽ eiꝰ locũ tenẽtẽ: nimis. i. valde i oꝛe meo. Quidã ꝛfitẽtur de peccatis in gñe solum: ⁊ hoc nõ sufficit: quidã aũt in indiuiduis ⁊ male: qꝛ nõ debent noiare aliquã psonã. Sed opz confiteri peccata in spẽ dicendo ego sum supbus in coꝛde: despexi patrem vel matrẽ: vel p̃latũ: dñm vel magistrũ: vel virum meũ si est mulier: qꝛ voluit esse dña. Sed tñ non noiare patrẽ nec matrem ꝛc. Idẽ de peccato auaricie: non sufficit dicere peccaui i peccato auaricie: immo opz dicere spẽm auaricie vel per rapinam vel furtum: vel vsuram vel ꝓ simoniã: vel per retentionẽ: sed non opz descẽdere ad indiuidua. Idẽ de luxuria: qꝛ nõ sufficit dicere ego feci luxuriam: sed opz dicere in specie sic. Ego sum de matrimonio. ego peccaui cũ alia maritata. vel vidua: ſz nõ opz ipsam noiare. Idem de icestu raptu sacrilegio ꝛc. Et dicit Confiteboꝛ dño nimis ꝛc. idest valde: ⁊ non solum in genere: sed in specie. Quare xp̃s misit discipulos suos qui fuerunt sacerdotes. Rñdeo ad innuendum ꝙ nullus alius põt soluere animã peccatricem a vinculis peccatoꝝ nisi sacerdotes: quia solis sacerdotibus dixit. Quoꝝ remiseritis peccata remittuntur eis ꝛc. Joan. xx. Alꝰ nec sanctus ioannes baptista nec beatus Laurentius possent soluere de vno peccato: qꝛ non fuerunt sacerdotes: solum sacerdotes habent potestatem: etiã si sint ma

Universidad de Deusto
Biblioteca

Dominica in ramis palmarum.

li ⁊ ribaldi ⁊ pcōres. Nota ad hoc silitudinē devicario regis malo ⁊ peccatore a quo malefactores petūt remissionē ⁊ veniam: qz ipse geritvices regis. Idē de re ge xp̄o iuxta autoritatē datā sacerdotibus ⁊ nō alijs ēptūcunqz sanctis dicēdo amē dico vobis. Quecūqz solueritis sup terrā erunt soluta ⁊ in celis. Matt. xviij. Quantum ad tertium de vestimentoruz impositione sup asinam. Ecce hic iniunctio penitentie. Nā quodlibet opus penitētiale estvestis q̄ imponit asine. i. aie. De quib⁹ dicit Joā. Apoc. xvj. Beat⁹ qui vigilat ⁊ custoditvestimēta sua. i. opa penitentialia ne nudus ambulet ⁊ videant turpitudinē eius. Dic qūo aīa detestat a sanctis angelis qñ venit nuda ad iudicar meretricis nude incedētis. Scōz seruitiū xp̄o hodie factum fuit per bestias simplices subiecte qñ xp̄s veniens hierusalem equitauit super asinam ⁊ sup pullum. Questio qūo in tam paruavia equitauit in duobus animalibus. dicit h magister historiaz q̄ xp̄us primo equitauit super pullum in quo nullus vnq̄ equitauerat: ⁊ qz erat indomitus: ideo xp̄s descendit ⁊ equitauit super asinam. Et fuit cōpleta ꝓpheria zach. ix. Exulta satis filia syon: iubila filia hierusalem. Ecce rex tuus venit tibi iustus ⁊ saluator ipse pauper ⁊ ascendēs sup asinā: ⁊ sup pullū filiū asine. Argmentū est insolubile ꝯ iudeos cogitātes messiam venturū cū potentia ⁊ militia magna tanq̄ impator potentissimus. Ecce hic seruitiū bestiarum simpliciū. Ubi notanda sunt tria secreta iuxta tres intellectus scripture. s. allegoricū: tropologicum: ⁊ anagogicū. Scōm intellectum allegoricum asina ligata significat gentem iudaicam vinculo legis moysi alligatā. Pullus aūt indomitus ⁊ absq̄ vinculo populū gentilem q̄ nec lege nec preceptis erat ligatus. dñs primo eq̄uit sup pullū: qz primo populus gētilis recepit fidē xp̄i ⁊ portauit xp̄m per credentiā ⁊ obedientiā. Deinde eq̄uit sup asinā. i. gentē indaicā que in fine cōuertet ad xp̄m. Autoritas. Fratres nolo vos ignorare mysteriū hoc: vt nō sitis vobisipsis sapiētes: qz cecitas ex pte cōtingit in israel donec plenitudo gentiū intraret: ⁊ sic ois israel saluus fieret. Rom. xi. Adhuc xp̄s eq̄uit sup pullū. i. populuz gētilē. Quantū ad scōm iuxta intellectū tropologicū siue moralē pullus idomit⁹ significat iuuenes: asina vo senes. Xp̄us aūtvult sup iuuenū q̄ senes: eq̄tare: ⁊ portari: p firmā credentiā ⁊ deuotā obedientiā. Dic ꝯ errorē iuuenū dicentiū: qñ ero senex tūc faciā penitentiā: qz xp̄s sup pullū voluit eq̄tare. Dic qūo parētes debēt nutrire filios: vt sciāt se signare: ⁊ pater noster ⁊ aue maria. Credo ⁊c. ne iurent. Hoc modo xp̄s equitat sup pullū. i. iuuenē: ⁊ sup asinā: qz etiā qñ sūt senes vinūt bñ ⁊ deuote. Ideo dauid. Iuuenes ⁊ virgines senes cū iunioribꝰ laudēt nomē dñi. p̄s. cxlviij. Quantū ad tertiū iuxta intellectū anagogicuz: pullus significat spm̄ rōnalez qui a deo creat ⁊ creando infundit: semp iuuenis: qz non senescit. Asina aūt significat carnem corpis senē ⁊ antiquā ab adā ⁊c. Xp̄us aūt primo equitat sup pullū. i. spm̄: qz primo dat sibi gliam qz qñ homo moritꝝ si fecerit ꝑdignā penitentiā xp̄s dat spiritui gloriam. Deinde equitabit sup asinā qz in die iudicij xp̄s equitabit p gloriā suā sup corpus: qz tm̄ electi ⁊ boni resurgēt cū corpibus gloriosis. Autoritas. Oēs nos mānifestari opz ante tribunal xp̄ivt referat vnusquisq̄ p pria corpis put gessit siue bonū siue malum. ij. Cor. v. Tertium seruitiū hodie xp̄o factū fuit p gentes mundanas publice. De hoc in tertia parte euangelij. Plurima autem turba strauerūt vestimēta sua in via. Alij aūt cedebāt ramos de arboribus ⁊ sternebant in via. Turbe autem que p̄cedebant ⁊ que sequebanꝰ clamabant dicētes. Osanna filio dauid: benedictus qui venit in noie dñi. Dic practice qūo populus ex deuotione ad xp̄m venientē ibat. Quidā nudabāt se ⁊ sternebant vestes in via p quā xp̄s erat trāsiturus: ne asina tangeret terrā. Alij scindebant ramos. s. oliuaz palmaz: ⁊ lauri ⁊ sternebāt in via. Quidā ex ipsis cantabant dicētes. Osanna filio dauid. O fili dauid salua nos in gloria. Alij cantabāt Benedictus qui venit in noie dñi. Et cuz isto honore ⁊ solēnitate xp̄s hodie eq̄tauit in ciuitatem hierusalem. Notanda sunt hic tria secreta iuxta tres honores xp̄o factos. Primū de vestib⁹ in via stratis. Scōm de ramis arboz. Tertiū de vocibus cantantium. Sic debemus nos facere si volum⁹ intrare cū societate christi in ciuitatē hierl'm. de qua dicit apl's Illa que sursuz est hierlz libera est. Gal. iiij. Nota libera est. s. doloribus inferni miseriis tribulationibus: ⁊ fletibus. Faciamus ergo xp̄o tres p̄dictos honores. Primo sternamus vestes nostras xp̄o venienti. In sacra scriptura corpora hūana dicunt vestes aie: qz ad instar vestis cooperiūt aias. Jō de corpe xp̄i dicit apl's. Habitu sez humanitatis inuētus vt hō. Phil. ij. Vestes ergo corpoz in via p̄tis vite sternunt xp̄o p abstinētiā corporalē iciunando: disciplinādo: vigilando: affligendo corpus. Ideo apl's. Obsecro vos fratres per miam dei vt exhibeatis corpora vestra hostiam viuētē: sanctā deo placentē rationabile obsequiū vestrū. Rom. xij. Item Col. iij. Mortificate mēbra vra: que sunt sup terrā. Scōo proūciam⁹ ramos arboz. Arbores sunt diuitie: reddit⁹: possessiōes: a quib⁹ scindunt rami: flores ⁊ folia: ⁊ ponuntur xp̄o in via quā do amore sui faciꝫ elemosynas paupib⁹ qz hoc recipit ipe in psona sua. Amen dico vobis qō fecistis vni de minimis meis mihi fecistis. Matt. xxv. Tertius honor fit xp̄o ore ipsum laudando dicendo. Bñdict⁹ q̄ venit ⁊c. Et deuote orando: dicendo. Osanna. i. salua nos qz primū qō debemus petere in nostris orationib⁹ ē salnatio. Mat. vj. c. Primū querite regnum dei ⁊c. In his trib⁹ honorib⁹ ostenduntur tres partes satisfactionis. In primo ieiunia: in secūdo elemosyna: i tertio orationes. Et dicitur thema de nobis. Plurima turba ⁊c.

¶ Dñica in ramis palmaz. Sermo. iij.

Benedictus qui venit in nomine dñi. Matt. xxj.

Hoc verbū sumptū ꝑ fundamento nostri sermonis ẽyna parua ⁊ multū deuota cantilena a spiritusancto hodie facta ⁊ deuote xp̄o cātata qñ cū solēnitate ingressus est ciuitatē hierlz: quā etiam hodie nos cantamus pluries repētantes illā solēnitatē ⁊ aductū xp̄i ī ciuitatē hierlz dicēdo. Benedictus qui venit i noie dñi. Tota solēnitas hodierna ramoz consistit in tribus punctis.

Prim⁹ ē de honore ⁊ solēnitate hodie xp̄o venienti ī ciuitatē hierlz exhibita in qua fuit receptus honorabiliter.

Scōs est de solēnitate quā nos hodie facim⁹: illā repsentādo ap propriate.

Tertius est de via quā xp̄s fecit hodie veniēdo in ciuitatē hierl'm ꝓtuose.

¶ Et pro quolibet istoꝝ in speciali: pro omnib⁹ in generali debemus cantare et dicere deo. Bñdictus qui venit ⁊c. Prim⁹ punctus est hodie de honore ⁊ solēnitate quā indei fecerūt in templo laudauerūt ⁊ benedixerunt xp̄m venientem in ciuitatē hierusalez in qua fuit receptus honorabiliter ⁊ magno gaudio ⁊ festo: quod fuit valde mirabile. Jnuenio em̄ q̄ xp̄us multotiēs et multis rationibus venit in hierusalē ⁊ nunqz fuit sibi factū festū nec honor nisi hodie. Primo xp̄s venit ī hierusalē ad presentandū. s. i. die a sua natiuitate qñ virgo maria ipsuz presentauit in templo ⁊ non legitur q̄ tunc facta fuerit solēnitas receptionis: nisi q̄ symeon ⁊ anna ipsum adorauerunt: vt patet Luc. ij. Paruus tunc fuit ⁊ parua processio: qz crescat corpus: crescat ⁊ miseratio: veniet tempus quo nō deferetur manibus vgi nis: sed dorso villis asellinō redimet aui bus: sed redempturus est suo sanguine oēs hoies. Scōo xp̄us venit in ciuitatez hierusalē ad disputādū. s. qñ fuit. xij. annoz: nec tunc fuit sibi factū festum. Tertio venit ad adorandu: qz ꝑm legez in q̄libet festo veniebat in hierusalez ⁊ intrabat templum. Quarto venit ad extirpādū qz peccata ⁊ vitia notoria qz p̄cipes sacerdotuz ex eoruz auaricia de templo fecerāt domū negociatiōis. Joā. ij. Nec tūc fuit sibi factū aliquod festū. Quinto venit ad predicandum ⁊ hoc pluries: qz illa ciuitas erat metropolis ⁊ caput proūincie. Sexto venit ad manifestandum suā diuinitatem faciēdo miracula: sanādo infirmos: suscitādo mortuos. Nec ēt tunc fuit sibi ⁊c. Septimo venit ad sacrificandū qz seipsuz qz hodie voluit venire in hierusalē in qua debebat pati ꝑ redemptione generis humani. Et tūc fuit sibi factuz magnum festum et solēnitas Quare ibi: respōdeo q̄ ꝛz christus operatus fuerit pro nobis mlta bona tamē magis tenemur ⁊ obligamur sibi ex opere passiōis ⁊ mortis q̄ ex alijs: nos tenemur ipm laudare ⁊ bñdicere ex ope ica ꝛ

nationis quã fecit amore nostri. Item conuersationis predicationis: qz ipe met ibat de villa ad villam. Sz sup oia tenemur sibi ex opere passionis: qz ipse dñs voluit mori pro vasallis: rex pro subditis: iustus pro iniustis: innocens pro peccatoribus. Unde Bernardus. Super omia reddit te amabilem mihi bone iesu calix passionis quẽ bibisti: opus nre redẽptionis. Ecce ratio quare deus posuit in cordibus gentiũ: vt ipsum reciperent ita solenniter quando venit hierusalẽ ad sacrificandum. Quequidẽ solennitas consistit in ser circũstantijs siue cerimonijs sibi factis. Prima: qz voluit intrare equitando. Nõ legit qz xps alꝫ equitauerit vnq̃ nisi hodierna die qñ intrauit hierusalẽ. Et tunc equitauit sup pullum filium et asinam: iuxta pphetiã zach. ix. Exulta satis filia syon: iubila filia hierusalẽ. Ecce rex tuus venit tibi iustus z saluator ipse pauper ascendẽs asinã z super pullũ filium asine. Tunc fuit cõpleta illa pphetia. Dic practice quõ ỹ bethphage misit duos discipulos scz petrũ z philippũ. fm glo. pro asina z pullo ꝛc. Asina ligata significat gentẽ iudaicã vel synagogã vinculo legis moysi ligatã: quod vinculum habebat tria fila scz tria genera preceptorũ: scz pcepta cerimonialia q̃ ordinabant psonã erga deũ. Scõo pcepta iudicialia: q̃ ordinabãt erga primũ. Tertio moralia pcepta que ordinabãt personã erga seipsam quomõ quilibet debebat viuere. Pullus autẽ qui nondũ fuerat ligatus necvnq̃ portauerat onus supra se significat populũ gentilẽ: qui non habebat vinculũ legis in collo: nec onus preceptorũ in dorso: ad ostendẽdũ q̃ xps nõ solũ venerat ad redimendũ z saluandus iudeos: sed etiaz gentiles z paganos ergo seruauit istã cerimoniam: quia voluit primo equitare super asinã quam oportuit soluere qz tpe regis messie oia figuralia z cerimonialia debebãt cessare. Secũdo voluit equitare sup pullũ indomitũ: nõ p necessitate: fz vt ꝓplerent scripture z figure. Qm etiã gẽtiles debebãt conuerti ad xpm. Ideo apl's. Ois qui credit in illũ nõ cõfundet. Nã em est distinctio iudei z greci. Nã idẽ dñs oim. Ro. x. Secunda cerimonia vel circũstantia: qz processionaliter voluit hodie intrare hierusalẽ: qz magnus ppl's ipsum precedebat z etiã sequebat: z ipe cum apostolis ibat in medio. Sicut facim⁹ nos hodie i processione in qua multi pcedũt z multi sequunt: z eos vel sacerdos q̃ representat xpm in medio cum presbyteris. Et dicit euangelista q̃ tam precedentes q̃s sequentes respiciebant xpm di. Osanna filio dauid. In quo ostenditur q̃ oẽs qui precedebãt ab abel vsq̃ ad xpm scz patriarche z pphete tam etiã illi qui sequunt vsq̃ ad finẽ mundi oẽs respiciunt xpm per fidem di. Osanna ꝛc. Quia nullus potest saluus fieri nisi per xpm. Ideo Sen. xlix. Salutare tuũ expectabo dñe. Item Act. iiij. Nõ est aliud nomẽ sub celo datũ hominib⁹ in quo oporteat nos saluos fieri. Tertia circũstãtia: qz tota via a mõte oliuetiq̃ ad hierusalẽ fuit strata. Tãta ei fuit deuotio populi vt non cappis aut alijs ornamẽtis: sz de vestimẽtis z mantellis viroꝝ z mulieꝝ sternerẽt in via. dicit euangelista. Plurima aũt turba strauerũt vestimẽta sua in via. Et ꝛe hoc. Respondeo q̃ istud fuit figura martyrũ futurorum: vt ptz in sacra scriptura. Corpora humana dicunt vestes aie quasve stes plurima turba scz martyrum straverunt in via morientes p fide xpi. Ideo dicit dauid in persona martyrum. Qm̃ propter te mortificamur tota die estimati sumus sicut oues occisionis. ps. xliij. Item Apoc. vij. 6z de martyrib⁹. Hi sunt q̃ venerũt ex magna tribulatiõe z lauerũt stolas suas. i. corpora z dealbauerũt eas in sanguine agni. s. xpi. Quarta cerimonia fuit de ramis arboꝝ. Dicit em euãgelista q̃ alij cedebãt ramos de arboribus et sternebãt in via. s. flores: folia z ramos arboꝝ. Figura fuit. Nã in sacra scriptura homines dicunt arbores. Marc. viij. Video homines velut arbores ãbulãtes. Istarũ arboꝝ flores folia z rami meritorũ et bonoꝝ operũ sternẽda sunt in via xpo scz vt fiãt ꝓpter ipz: qz alꝫ nihil valerẽt. Jo. xv. Sine me nihil potestis facere: scz meritorie. Quinta fuit: qz tã a magnis q̃s a puis voluit laudari z bñdici. z Osanna clamari iuxta illud dauid. Ex ore infantũ z lactentiũ pfecisti laudẽ ꝛc. ad ostendẽdũ q̃ ỹtute sue passiõis nõ solũ saluant adulti z magni p pniaz: sz etiã pueri p innocẽtiã. Sap. vj. Pusillũ z magnũ ipe fecit: z equaliter est illi cura de oib⁹. Sexta quia oẽs taz magni q̃s parui vna voce dicebant. Bñdictus qui venit in nõe dñi. In quo ostendebãt q̃ erat redẽptor vniuersalis omniũ. Aucroritas. Un⁹ est mediator dei z hoiz hõ xps iesus: q̃ dedit semetipsuz redẽptionẽ ꝓ oibus. i. Tim. ij. Ecce hic ratio quare z quõ hec solẽnitas fuit hodie facta xpo z nõ alꝫ. De hoc ꝓphetauerat zacharias pater Joãnis baptiste dicẽs. Bñdictus dñs deus israel: qz visitauit z fecit redẽptionẽ plebis sue. Luce. j. Scõs pũctus qui magis tangit nos est de solẽnitate quã facim⁹ nos representando illã solẽnitatẽ hodie xpo factã appropriate: qz sicut xps hodie cũ solẽnitate z processione venit ad locũ passionis sue: sic etiã nos hodie cũ magna solennitate z processione venimus ad passionem q̃ hodie legit in missa: de quo aliquis potest mirari di. Quare passio xpi cũ tanta solẽnitate ỹ hodie? Quia passio xpi tristiciã z dolorẽ ỹ generare in cordib⁹ fideliũ: z nõ letitiã vel gaudiũ. Nota ad hoc quõ passio z mors xpi põt accipi z cõsiderari dupliciter: fm q̃ quatuor vicibus legit in ecclesia iuxta quatuor euangelistas. Primo potest capi z considerari fm psonalẽ dignitatẽ: cõsiderãdo personam que patit que est xps rex papa dñs et innocẽs z purus. Et fm istam considerationem passio xpi dat christianis tristiciã: doloꝛẽ: fletũ et gemitũ: z isto respectu legit passio xpi in die veneris sctã in qua nõ pulsantur cãpane: z hoies incedũt tristes demisso capite. Hoc respectu ꝓpheta hiez. cõsiderauit passionẽ xpi di. Ego quasi agnus mãsuetus qui portat ad victimam. Hiez. xj. Scõo mõ passio xpi põt accipi z cõsiderari fm humanalẽ necessitatẽ: qz oẽs eramus infirmi et vulnerati plagis peccatorũ: nec poteramus curari nisi sanguine xpi qui voluit pati pro peccatis nostris. Esa. liij. Ipse vulneratꝰ est ꝓpter iniq̃tates nostras: attritus est propter scelera nra. Et iuxta hũc respectum passio xpi dat nobis contritionẽ z doloꝛẽ de ptis nris: pro quib⁹ oportuit xpm pati et mori. Et isto respectu legitur passio xpi in ecclesia feria. iiij. fm Lucã. Tertio mõ põt cõsiderari fm iudicialẽ peruersitatẽ: qz iudei q̃ fuerũt a deo honorati: filij ꝓphetarũ z patriarcharũ: ppl's electꝰ a deo: z q̃ ita fortiter rebellauerũt cõtra deũ suũ. Isto respectu passio xpi dat nobis occasionẽ cõpatiẽdi illi ppl'o reprobato z ex xpi passione destructo z pdito. Et fm istam cõsiderationẽ legitur passio xpi in ecclesia feria. iij. Et fm istum respectum cõsiderabat passionẽ xpi zacharias propheta dicens. Quid sunt iste plage in medio manuũ tuaz? Et dicet. His plagatus sum in domo eorũ qui diligebãt me. zachar. xiij. Quarto passio xpi põt accipi z cõsiderari fm finalẽ vtilitatẽ: qz ex passione xpi nos sumus liberati a dãnatione inferni a peccatis mortalibus: z habemus gratiã in hoc mũdo z gloriã in alio. Ecce finalis vtilitas passiõis xpi. Et fm istum respectũ passio xpi generat in nobis gaudiũ: letitiã: et exultationẽ: z cõsolationẽ. Et iuxta istã cõsiderationẽ passio xpi legit hodie cũ tali solẽnitate: letiçia z gaudio cantãdo Gloria laus. Et fz hanc considerationẽ dicit Esaias. Hauzdete z laudate simul deserta hierl'z: qz cõsolaꝰ est dñs ppl'm suũ: redemit hierl'm. Esa. lij. Nota deserta hirl'm. De q̃ apl's ad Hal'. iiij. Illa que surs̃ũ est hierl'm libera est: et ab ista oẽs hoies mũdi erãt deserti ex pctis. Sz mõ iã gaudendũ est: qz dñs cõsolatus est ppl'm suũ: soluẽdo pro nobis preciũ. Ecce rationez quare hodie cum gaudio legitur passio christi. Et hic nota ser differentias letitie hodierne contra ser tristitias dici veneris sancte. Pria tristicia: quia in die veneris sancta cãpane nõ pulsantur: immo cessant. Ratio est quia in passione et morte xpi campane. i. apostoli quorum sonus predicatiõis exiit in omnem terram: iuxta prophetiam Dauid perdiderunt sonũ: qz nullus fuit ausus nominare xpm: immo maior cãpana scz petrus fuit fracta negãdo christũ: nec ioannes qui fuit iuxta crucẽ fuit ausus dicere in fauorẽ christi aliquid. Sed hodie considerando finalẽ vtilitatẽ passionis christi fit magna solennitas cãpanas pulsando. Secunda tristitia: qz tunc pulsantur tabule qui est sonus tristitie z doloris: z significat sonum derisionum z blasphemiarum quas fecerũt christo in passione. Sed hodie sacerdotes cantant alta voce et clara. Et est ratio quonia ex passione christi habem⁹ q̃ anime beate cantabunt cum angelis in gloria. Ter-

tia tristitia: qz in die veneris sancta imagines: cruces: ⁊ tabule absc̃dunt ⁊ coperiũtur: quemadmodũ in passione xpi: virgo maria: magdalena: ioannes: et alij cooperiebãt sibi caput pre dolore ⁊ tristitia non poterãt respicere passionẽ christi crudelẽ: sed hodie ostendunt cruces solẽniter in signũ vtilitatis passionis christi. Quarta tristitia: qz in die veneris sancta cũ fletibus ⁊ doloribus memoratur passio christi ad ostẽdendũ fletus ⁊ plãctus virginis marie et aliorũ. Sed hodie memoratur cũ letitia ⁊ gaudio iuxta finalẽ vtilitatem. Quinta tristitia: qz feria sexta gentes cum tristitia incedunt discaltiate et multi ieiunãt in pane ⁊ aqua: ꝫ hodie gentes incedũt cum magna letitia bene indute portãtes ramos in manibus suis quod significat victoriã quam habemus de inimicis nostris ex passione xpi. Sexta tristitia quia tunc passio cantatur sine pcessione ⁊ ordine: immo apostoli fuerũt dispersi: separati ⁊ diuisi: sed hodie fit solẽnis pcessio: ⁊ imus oẽs cõgregati et ordinati: qz ex passione xpi oẽs sumus uniti ⁊ cõgregati. iuxta illud Jo. xi. Xps moriturus erat vt filios dei q̃ erant dispersi congregaret in vnũ. Jdeo cantam⁹ cũ letitia. Bñdictus qui venit in nõe domini Tertius punctus est de via quã tenuit xps veniendi in hierlm: q̃ quidẽ via comprehẽdit in sex pũctis. Primo xps hodie mane recessit de bethania ⁊ venit i bethphage. Scõo de bethphage i montẽ olineti. Tertio de mõte olineti descendit in vallẽ iosaphat. Quarto devalle iosaphat venit in hierlm. Quinto de hierlm iuit i tẽplũ dei. Sexto de tẽplo iuit in bethaniã cũ. xij. aplis: vt habet Marci. xi. In q̃ apparet q⁹ fecit sex stationes. Et significat viã nostrã quã facim⁹ peccãdo ⁊ ad gfaz redeũdo pviã pnie. Primo p pctm̃ nos recedim⁹ de bethania que interpretat domus obediẽtie a qua recedimus qñcũq; ꝓcepta dei frãgimus ꝓ aliquo bono lucro habẽdo: in q̃ recessu debet esse fletus Sic quãdo christus recessit de bethania a magdalena: martha ⁊ lazaro: faciendo eis gratias: qz multoties receperãt ipm in domo sua: tũc maria magdalena incepit flere dicens christo. Dñe: quo vultis ire: quonã iam conclusum est in hierlm vt vos occidant. Jdeo teneatis hic sestiũ

pasche: ⁊ mr vra veniat huc. Jdẽ dicebãt apli: martha: ⁊ lazarus q̃ timebãt. Rñdit eis xps. Oportet implere voluntatẽ eius q̃ me misit. Magdalena ⁊ oẽs alij flebant dicentes. Forte nunq; amodo videbim⁹ eum. Ecce ſtet⁹ in recessu de bethania in quo ostenditur q⁹ homo quando recedit a domo obediẽtie dz fiere per cõtritionẽ iuxta ꝓphetiã hiere. ij. Scito et vide qz malũ ⁊ amarũ est reliq̃sse te dñm deũ tuũ ⁊ nõ esse timorẽ ei⁹ apud te. Ecce pria statio. Scõo venit bethphage: q̃ interpretat dom⁹ bucce siue dom⁹ oris. Ecce hic oris cõfessio postq; recessisti de bethania. i. de domo obediẽtie cũ fletib⁹ ⁊ tritiõisopz te venire bethphage. i. ad domũ oris pctã cõfitẽdo. Bethphage aũt erat villa sacerdotũ. Sic cõfessio habet fieri sacerdotib⁹ quia nullus alius quantũcũq; sanct⁹ potest remittere peccata: qz soluz ꝑbyteris dicit xps. Quoz remiseritis pctã remittunt eis. Jo. xx. No. remittunt eis: nõ dicit remittent: qz illa eadẽ hora in q̃ remittunt a ꝓfessore: etiã remittunt a deo. Et quoz retinueritis. s. nõ absoluẽdo: qz nolũt a pctis abstinere: vel qz nolũt restituere: vel quia nolunt iniurias remittere: retenta sunt a deo. Ecce scõa statio. Tertio de bethphage ascẽdit i montẽ olineti. Ecce opis satisfactio. Mons olineti hz tres cõditiones in quibus significantur tria opa satisfactoria. Prima qz mons olineti est asper. Ecce hic aspitas ieiunioz: vigiliarũ ⁊c. Scõa qz est altus. Ecce altitudo orationis: q̃ fm Damascenũ est eleuatio mentis in deum. Tertia: quia ibi crescebat oleũ q⁹ est medicinale. Ecce elemosinaz largitio. Facite ergo fructũ dignũ penitẽtie. Lu. iij Quarto de mõte olineti descẽdit in vallẽ iosaphat: q̃ interptat dñi iudiciũ. Ecce debitoz remissio: qz do minus iudicabit irreuocabiliꝫ q⁹ quilibet restituat debita hz sis in mõte olsueti per opa satisfactoria opz te etiã descẽdere in vallẽ iosaphat restituẽdo ablata duplicit er: vel spũaliter: vel tẽporaliter. Spũaliter descendit in vallẽ iosaphat ecclesiasticus qui obtinuit per symoniã prelationẽ vel dignitatẽ vel beneficiũ: quia furtũ fecit. Jo. x. Qui nõ intrat per ostiũ in ouile sed ascendit aliunde: ille fur est et latro. Ostiũ est electio pura sine assensu tuo vl tractatu vel prouisio pure est spiritualis

quia papa te ibi posuit sine scitu ⁊ tracta tu tuo: als si vis saluari oportet descendere in vallẽ iosaphat remittẽdo di. Dñe furatus sui hoc: ideo restitui in manibus vicarij vestri. Tẽporaliter descẽdit etiã i vallẽ iosophat ille q̃ furatus fuit castruz villã: domũ: agrũ: vel possessionẽ siue pecuniã vel alia qñ restituit illud. Oportet eñ descẽdere de malo statu: nullus vos decipiat. Itẽ si diffamatus aliquẽ: oportet descẽdere ad restituendũ sibi famã si nõ sit verũ q⁹ dixistis: vel erat occultũ ⁊ secretũ. Si dicaꝫ verecũdia erit reuocare vl periculũ. Rñdeo nõ est curãdũ de hoc: qz nõ remittit pctm̃ nisi restituaꝫ ablatũ xiij. q. vj. si res. Quinto devale iosaphat venit hierlm q̃ interpretat pacifica. Ecce hic iniuriarũ remissio. Tũc homo pacificat se cuz inimico. Jdeo dauid. Rogate q̃ ad pacẽ sunt hierlm: ⁊ abũdantia diligẽtibus te. Fiat pax in ꝑtute tua: et abũdãtia in turribus tuis. Nota abũdantia: qz nisi habeãt pacẽ maiorẽ cũ minoribus ⁊ ecõuerso: ⁊ maiores inter se non abundabũt: immo erũt pauperes: ⁊ terra erit sterilis. Jõ apls dicit. Pacẽ sequimini cum oibus ⁊ sanctimoniã: sine qua nemo videbit deum. Heb. xij. Nota pacẽ ⁊ sanctimoniã simul ꝓiungit: qz aliqui hñt pacẽ sed nõ sanctimoniã sed maliciã et pctm̃ sicut latrones inter se: lenones cũ meretricib⁹ Item emptor: venditor ⁊ curator habent pacẽ sed non sanctimoniã qñ fraudãt se inuicẽ. Sexto de hierlm intrauit templũ dñi. Ecce hic eucharistie cõio. Postq; fecerit is predictas stationes vadatis ad templum dñi ad cõicãdum: nec expectetis q⁹ dñs veniat ad vos in infirmitate ⁊c. Heñ. xiiij. Jngredere benedicte dñe: cur foris stas? et appositus est in conspectu ei⁹ panis quod allegorice dicitur cuilibet christiano. Ecce via paradisi quã christus veniendo in hierusalem nobis ostendit. Jõ benedictus qui venit in nomine domini.

¶ Feria. ij. post palmarũ. Sermo vnicus

VEnit vox de celo dicens. Et clarificaui et iterum clarificabo. Joã. xij. In isto sancto euangelio breuiter presentato inueni quatuor magnos honores dño iesu christo: factos propter quatuor rationes.

Primus per dilectionem specialem.

Secundus per ammirationem intellectualem.

Tertius per deuotionem specialem.

Quartus per locutionem celestialem.

¶ De q̃rto honore dicit the. Uenit vox de celo dicens. Quãtũ ad primũ honorẽ xpo factũ ex deuotione speciali: sc̃z triuz sctãz ⁊ deuotaz psonaz. s. marie magdalene: marthe ⁊ lazari. De quo dicit pricipiuz euãgelij. Ante sex dies pasche venit iesus bethaniam vbi lazarus fuerat mortuus quẽ suscitauit iesus. Fecerũt aũt ei cenã ibi: ⁊ martha ministrabat: lazar⁹ ꝙ vn⁹ erat de discũbentib⁹ cũ eo. Maria ergo accepit libraz vnguẽti nardi pistici pretiosi: ⁊ vnxit pedes iesu: et extersit pedes eius capillis suis: ⁊ domus impleta ẽ ex odore vnguẽti. No. ꝙ bona secreta. Ante sex dies pasche. qz illo mõ pascha iudeorũ fuit in die veneris sancto. Jõ hoc cõtinuũ fuit sibi factũ die sabbati preteriti qñ xps exiuit ciuitatẽ effrez: q̃ erat iuxta desertũ: i qua xps passus fuit multas miserias: ⁊ cũ apls venit bethaniã vbi erãt maria magdalena ⁊ martha: ⁊ lazarus: ⁊ mlte alie deupte psone q̃ ꝓparauerãt xpo cenã: nõ prãdiũ. Dic practice quõ cũ magna sollicitudine martha ministrabat: lz esset nobilis dña tñ reputabat sibi ad magnũ honorẽ q⁹ posset seruire xpo. Etiam ãgeli reputãt sibi ad gratiam ⁊ honorez. Mat. iiij. Accesserũt ãgeli ⁊ ministrabãt. ei. Lazar⁹ etiã nobilis hõ dedit sibi aquã super manus. Cogitate quomõ xps⁹ totus humilis faciebat se depcari. Deinde xps benedixit mẽsam dicens. Oculi oim in te sperant dñe. Hec benedictio venit a xpo ad apostolos ab apostolis ad martyres ⁊ deide ad nos. Et qñ posuerũt se ad mẽsam lazarus voluit seruire: sed xps noluit: ꝫ q⁹ comederet. Jdeo dicit euãgelista q⁹ lazarus vnus erat ex discũbẽtib⁹. Modo scimus quid faciebat martha: qz ministrabat: ⁊ lazar⁹ qz comedebat: maria magdalena quid faciebat de quo illa seruiebat xpo: dicit Joãnes q⁹ de illo de quo iã als sibi seruierat portauit vnguẽtuz preciosuz: sicut fecerat qñ fuit cõuersa modo in domo symõis leprosi ⁊ lachrimis lauit pedes xpi. Noluit aquã de rosa marina. Et sicut in conuersione fleuerat ex peccatoꝝ contritione: sic tũc fleuit

ex xpi cōpassiōe dicēs. O qui sustines totum mundū:ꝛ incedis humiliter sustinēdo labores ꝛc. Et illo unguento unxit pedes ihesu et capillis eius tersit: quos ante portabat tanq̄ reliquias. Et dicit ioannes q̄ tota dom⁹ impleta est ex odore unguenti. Ecce primus honor. Moraliꝫ. Sicut tūc xps ante ser dies pasche venit in bethaniā vbi fecerūt sibi dictū cōuiuiū: ita ab hoc die i q̄ legit hoc euāgeliū vsq̄ ad festū pasche sunt sex dies. Et xps ho die venit in bethaniā. i. in psona obedientem qui venit in penitentia. Bethania interpretatur domus obedientie. Persona autē que obedit primo p̄ceptis xpi dicentis. Penitentiā agite ꝛc. Mat. iiij. dicitur bethania: in quā venit christus per gratiā:ꝛ p̄parat xpo cena. Nota etiā hic quō aliq̄ dāt xpo prandiū ꝛ cenā. Quidā non dāt sibi prandiū nec cenā. Quidam dant prandiū solū sed nō cenā. Quidā sunt q̄ dāt solū cenam. Prandium dant christo penitentes qui mane. i. in principio quadragesime inceperunt facere penitētiam: et etiam dant sibi cenam quando ipsam continuant vsq̄ ad finem quadragesime quia penitētia est cibus ꝛ refectio christi Jo. iiij. Meus est cibus vt faciam voluntatem ei⁹ qui misit me. ꝛ loquitur de penitētia ꝛ conuersione peccatorum. Dicit illis qui dederunt sibi prandiū et cenam Uos estis qui permansistis mecū in tentationibus meis. Et ego dispono vobis sicut disposuit mihi pater meus regnū: vt edatis et bibatis super mēsam meam in regno meo. Luc. xxij. Nota permansistis i. perseuerāter mansistis ꝛ stetistis in tentationibus meis. Tētationes nostras dicit esse suas quia ei⁹ effectiue sunt: quas ipse dat nobis ad augmētum meritorū: sed nr̄e sunt subiectiue et patienter. Quidam nec prandiū nec cenam dant christo excusando se de penitētia ꝛc. Quibus dicit xps. Ecce serui mei comedent: et vos esurietis. Ecce serui mei bibēt: ꝛ vos sitietis. Ecce serui mei letabunt: ꝛ vos confundemini. Esa. lxv. Ideo ad minus detis sibi cenā. i. finē quadragesime. Quidam dederūt sibi prandiū: sed non dant sibi cenā: quia modo deficit eis cor in fine quadragesime. Tales qui se sic excusant false excludentur a cena christi. De qua Lu. xiiij. Dico vobis q̄ nemo virorū illorum gustabit cenam meam. De qua Apoca. xix. Beati qui ad cenam nuptiarum agni vocati sunt. Qui aūt non dederunt christo prandium in principio quadragesime: ad minus dent sibi cenam scz finem quadragesime istam hebdomadā sanctā. Sed oportet q̄ sint ibi tres persone: scz martha que interpretatur irritās seu p̄uocans: et significat cōtritionē que nō est nisi irritatio et p̄uocatio doloris ꝑpter peccata. Secūdo oportet q̄ sit ibi lazarus qui interpretatur adiutus a deo Ecce otis confessio. Ratio est: qr sicut lazarus qui erat mortuus iuuante deo surrexit de morte ad vitam: ita spūs qui iacet mortuus ꝑpter peccatū in monumento corporis: iuuāte deo suscitatur a morte culpe ad vitā gratie in confessione. Jō dicit scriptura sancta de illis q̄ bene confitentur ꝛ clare. Sepulchrū patēs est guttur eor. ps. v. Tertio opz q̄ sit ibi maria magdalena cum alabastro vnguenti pretiosi scz afflictio corporalis medicinalis: qr sanat oēs plagas peccatorū nostrorū: ergo isto vnguento pretioso vngam⁹ pedes ihesu. Caput eius est principium quadragesime. Corpus: tps sequens: sed pedes sunt vltima hebdomada: sic tota domus implebitur odore vnguēti. Unde dicit ap̄s. ij. Cor. ii. Deo gratias q̄ semp triūphat nos in xpo ihesu ꝛ odorē noticie sue manifestat p nos in oi loco: qr xpi bonus odor sum⁹. Nota de murmuratione iude dicentis. Ut q̄d perditio hec potuit estimenūdari multo ꝛ dari pauperib⁹ ꝛc. Utinā non sit inter nos aliq̄s iudas qui devngnēto p̄cioso afflictionis corporalis ꝛ penitētie murmuret ꝛ dicat. Uel meli⁹ valeret facere elemosynam ꝫ ieiunare. Uos vt iudas dicit, vt q̄d p̄ditio hec ꝛc. Bona ē elemosyna: sz in suo casu melior est pnia corporalis. Unde sicut vlneratꝰ q̄ timet p̄ctiones ꝛ dicit medico. recedatis nō sanaꝫ ꝛ male dicit: sic etiā peccator qui dicit: ꝛ qr melus est q̄ faciā elemosynam: male dicit. Nō curaꝫ vulnus luxurie a plaga luxurie nisi p scopā de pane ꝛ aqua Idē de guloso q̄ dimittit iciunia dicēs qr dabo elemosynā. Sc̄os honor xpo hodie fact⁹ venit per admirationē intellectualē. Sciēdū est q̄ oēs iudei gregabātur i hierlm rōne festiuitatis pasche. Et q̄n pp̄s audiuit tā magnū miraculū de

suscitatione lazari taz puplicū ꝛ notoriū et tāti baronis cui⁹ mortē sciuit tota patria: ex admiratione tanti miraculi dicit toānes q̄ veniebant gentes nō ꝑpter iesum tantū: sed vt viderēt lazaꝝ quē suscitauit a mortuis. De q̄ dicit Aug. q̄ narrabat mirabilia q̄ viderat de alio mūdo: scz quō dānati sūt oēs q̄ sine fide xpi moriūtur. Narrabat etiā diuersitatē penaꝝ inferni. Itē de purgatorio. Itē de pueris cū originali pctō decedentibus. Itē de paradiso de ordinibus āgeloꝝ: qr illi de inferno vidēt beatos. Itē dicit glo. q̄ discipuli xpi quesierūt multa ab eo de alio mūdo: ꝑpteres oēs volebāt lazarū videre ꝛ ipsum audire. ꝛ exꝛbis suis multi cōuertebanꝫ ad xpm: ꝑpter q̄ principes iudeorū cogitauerūt etiā occidere lazarū. Et ex isto miraculo pp̄s ciuitatis hierusalē recepit xpm venientē in die ramoꝝ cū tāto honore ꝛ solēnitate dicēs. Bn̄dict⁹ q̄ venit in noie dn̄i ꝛc. Nota hic secretū allegoricū: quia lazarus quatriduan⁹ fuit a xpo suscitatus. Jdeo ex admiratiōe populus fecit sibi istū honorē. Secundum: nota hic quattuor dies a principio mundi vsq̄ ad finem: scz vsq̄ ad diē iudicij.

Primus dies legis nature.
Secundus legis scripture.
Tertius legis gratie.

Quartus legis ire. In quibus lazar⁹ i. humanū gen⁹ iacet mortuus. ¶ Primꝰ dies legꝭ nature fuit de adāvsq̄ ad moysen. Dicit aūt lex nature: qr tunc gentes se gubernabāt intellectu naturali: qr tūc nō habebāt libros: nec doctores: nec magistros. Et dicebatur dies ꝑpter claritatem intellectus. De isto die dicit ap̄lus. Rom. ij. Cū gentes que legē non habēt naturaliter ea que legis sunt faciūt: eiusmodi legē nō habētes ipi sibi sunt lex q̄ ostendunt opus legis scriptū in cordib⁹ suis testimoniū reddēte illis ꝓscietia iporum. Ecce p̄ma dies. Sc̄a dies. s. legis scripte fuit a moyse vsq̄ ad xpm: ꝛ duravit vltra mille ꝛ gingētos annos. Et tūc gentes gubernabāt se: nō solū intellectu naturali: sed etiam per scripturas quas deus voluit dare: quia gētes male se gubernabāt solo intellectu naturali. Jdeo ista dies fuit clarior prima die. Prouerbio. vj. Mandatuz lucerna est: ꝛ lex lux ꝛ via vite increpatio disciplineꝭ. i. vitioꝝ Ecce secūda dies in qua lazarus: id est humanum genus iacet mortuum. Tertia dies: scz legis gratie est iste dies in q̄ sumus modo: a xpo scitur: ꝛ ista dies erat necessaria: qm̄ lex moysi nō loquebatur de alio mundo sicut ista que loquitur de paradiso: de inferno ꝛ purgatorio. Et scimus quid fuit: quid erit: ideo iste dies est clarior alijs p̄dict⁹. De ista die dicit christus. Si quis ambulauerit in die nō offendit: qr lucem huius mundi videt. Jo. xj. In ista etiā die lazarus. i. humanum genus iacet mortuū in terra: qr nondum venit resurrectio gn̄alis. Quarta dies post hūc diē gratie veniet cito ꝛ breuiter scz dies legis ire corruptiōis antichristi qui corrūpet ꝛ destruet totā legē xpi de quo dicit dauid. Constitue dn̄e legislatorem. Glo. Antichristum super eos. s. peccatores. Unde ecclesia. Dies illa dies ire dies calamitatis ꝛ miserie ꝛc. Etiā in isto quarto die lazarus. i. hūanū genus iacet mortuū corruptū ꝛ fetidū: qr totus mundus scaturiet peccatis ꝛ mollicijs: sed in fine hui⁹ diei veniet xps in bethaniā. i. in hūc mūdū: in quo tūc seruabit sibi obedientia: qr mortuo antichristo totus mūdus cōuertet ad xpm. Et sicut in suscitatione lazari clamauit dicēs. Lazare veni foras: ꝛ statim surrexit: sic clamabit tunc dicēs. Surgite mortui venite ad iudiciū. Tūc boni resurgent cum ramis palmaꝝ in manibus in signū victorie quā habuerunt de mūdo per paupertatē: de diabolo p̄ humilitatē: de corruptione ꝓpria p castitatē: ꝛ venit obuiā xpo cātādo ꝛ dicēdo. Bn̄dictus q̄ venit in noie dn̄i. De hoc dicit Jo. Apo. vij. Uidi turbam magnā quā dinūerare nemo poterat ex omnib⁹ gētib⁹ ꝛ tribub⁹ ꝛ pp̄lis ꝛ liguis stātes aī thronū in ꝓspectu agni amicti stolis albis: ꝛ palme in manib⁹ eor ꝛ clamabant. s. bn̄dictus dn̄e. ꝛc. Tertius honor xpo factus venit p devotionē specialē de quo dicit euāgeliū. Erāt gētiles quidaz qui ascenderunt vt adorarēt in die festo. hi ergo accesserūt ad philippū dicētes. Dn̄e volum⁹ ihesum videre. Uenit philippus ꝛ dixit andree. Andreas rursuz ꝛ philippus dixerūt ihesu. Jesus aūt dixit. Uenit hora vt clarificet fili⁹ hois. Amē amē dico vobis. Nisi granū frumēti cadēs in terrā mortuū fuerit ipz solū manet. si aūt

mortuū fuerit multū fructuz affert. Dic quō gētiles.i.geniti tales: qz incrucifixi ꝙles geniti erāt ēt ex deuotiōe veniebāt adorare in hierlz tanqz sapientes z diserti videtes qz iudei adorabant vnū deum Jdeo secrete veniebāt in hierusalē adorare deū. Multi etiā veniebant ad videndum xp̄m ꝓpter magnā famā miraculorum. Et dixerūt philippo apl̄o quē inuenerunt primo. Dñe: volumus ihesuz videre. Et nūqd videbāt ipm qñ p̄dicabat: immo: ꝛ hoc dicebāt: qz volebant loqui cū eo. qz nō loquebat cū aliq nisi ex magna necessitate. Jdeo dixit. Ego palā locutꝰ suz mūdo. Ego semp docui in synagoga z in tēplo quo oēs iudei ꝙueniūt: z in occulto locutus suz nihil. Jo. xviij. Philippus aūt dixit andree z simul ambo dixerunt xp̄o: qui rndit ei dicens. Venit hora vt clarificetur filiꝰ hois. i. cognoscatur a gentilibꝰ et paganis qz esset verus filius dei. Apl̄i aūt tūc intellexerūt qz tūc statim clarificaretur. Sed xp̄us declarauit eis tempꝰ z modū dicēs. Amen amen dico vobis: nisi granū frumēti cadēs in terram etc. Tunc cōparauit se grano frumēti cadēti de celo in terrā: scz vterivirginalis in incarnatione. quod si mortuū non fuerit. s. p passionem: ipm solū manet. scz saluū. Si aūt mortuū fuerit mltū fructū affert. s. redēptiōis z saluatōis. Not. illi gētiles volētes videre iesū dixerūt philippo: z philippꝰ dixit andree: z ambo sil dixerūt christo. Quare philippus nō dixit christo cū esset ita discipulus z familiaris christo sicut andreas. Rñsio: ad ostendendū tres gradus qui sunt in visione z cognitione dei etc.

Primus per sciam phisicalem.

Scōs per sciam theologicalē.

Tertius per scientiā beatificalē.

¶ Primꝰ gradus visionis z cognitionis dei est per scientiam phisicalē signatā p philippū: qui interpretatur os lampadz Talis est sciētia philosophie: que habet magnum os ad instar lampadis. z infra habz paruum lumen: id est paruā cognitionez de deo: quia solum cognoscit qz ē vna prima causa z vnus primus motor. Unde philosophi in scholis ꝓbabāt vnū esse deum z in templo adorabant idola. Sz scientia philosophie habz magnum os ad disputandū: arguendum: z respondendum. Jdeo gētiles veniūt ad philippuz: id est ad philosophiam vt viderent xp̄z: iō parū sciuerūt de deo. plus scit mō de deo vna vetula que scit Credo in deū etc. qz antiquitꝰ scierūt omnes philosophi. ideo oportz qz philippus id est philosophus veniat ad andream qui interpretatur decorus qui significat theologiā: siue theologū pulchrū z decorum: qui ē sine macula erroris: qz scientia theologie est pura ꝑfitas: sz nec ista sufficit: qa modo in hoc mūdo solum in figura z speculo videmus deū. i. Coz. xiij. Videmus nunc per speculuz in enigmate: tunc aūt facie ad faciē. Speculū sūt creature q̄ representāt creatorē. Verbi gratia. Terra cū arboribus representat potentiam dei Aque q̄ abluunt z mundāt representant miaz dei que lauat z mundat a peccatis z sic de alijs. Et in enigmate. i. per figurā: q̄ nec philippus nec andreas sufficiūt nec scie philosophie: nec theologie sufficiunt ad videdum deū clare: sed oportet ire ad xp̄m per gloriam beatificam in paradiso: z tunc facie ad faciem videbimꝰ eum sicuti est. Unde ergo dixerunt gentiles volumus iesuz videre: scz tanqz libri gloriē habentem duas chartas: scz diuinitatis z humanitatis: in quibus ꝙsistit tota gloria. i. Jo. iij. Scimus quoniaz cū apparuerit similes ei erimus: quoniā videbimus eum sicuti est vbi non est speculum nec figura aliqua: sz visio clara z aperta. Quartus honor z maior aliis fuit per locutionez celestialem: quia deus pater fuit locutꝰ xp̄o audiēte populo: z hoc quando xp̄s eleuatis oculis in celū dixit Pater clarifica filiuz tuum. Et venit vox de celo dicēs. Clarificaui z iterum clarificabo. No. clarificaui: id est clare demōstraui qz tu es filius meus: scz in miraculis per te factis in quibus ostēditur diuinitas mea: et iterū clarificabo. s. in passione: resurrectione: ascensione: et i generali iudicio. Turba aūt que stabat z audiebat dicebat. Tonitruuz factum est. Alij dicebant non: sed angelus ei locutus est Quidꝰ dixit xp̄us. Non ꝓpter me hec vox venit: sz ꝓpter vos: quia xp̄us iam sciebat voluntatem patris: quia ineffabilis deus eadem est voluntas patris z filij. Etiam inquantum homo sciebat voluntatem patris: sz illa vox venit propter illos vt crederent i filiū dei. De illa voce dixerat iam dauid. p̄s. xxviij. Vox dñi sup aquas: deus maiestatis intonuit. Ibi septies dicit vox dñi: ꝓpter septem clarificationes filij dei. Primo dicit. Vox domini super aquas. s. lachrymaꝝ xp̄i: q̄ mortuus fuit lachrymādo. heb. v. Cum clamore valido z lachrymis se offerēs exauditus est. ꝓ sua reuerētia. Super aquas virginis marie z aliaꝝ deotaꝝ personarum fuit clarificatus: qz sol fuit obscuratus. Secūdo vox dñi in virtute. ꝓpter clarificationem quaz habuit in inferno: qñ dixit. Attollite portas. quia virtute diuina statim porte fuerunt aperte. Itē fuit clarificatus i limbo: in quo sancti patres ibi ipsum expectantes viderunt diuinitatē clarissime. Tertio. Vox domini in magnificentia. Ecce clarificatio resurrectionis: quia magnifice surrexit z sanctos patres liberauit. Quarto. Vox domini confringentis cedros. idest apostolos omnibus aliis sanctis altiores z maiores: sed fuerunt tardi z duri ad credendum xp̄i resurrectionez: vt patet de Thoma. Sed hāc duriciā christus fregit qñ eis apparuit: z crediderunt firmiter suam resurrectionem. Quinto. Vox domini intercidētis flammā ignis. s. imperatorum romanorum: qui faciebant edicta: leges z ordinationes contra christianos. Sed hec flamma furoris fuit intercisa in conuersione Constantini imperatoris. Sexto Vox domini cōcutientis desertum. idest celum empyreum: quod dicitur desertū. Luc. xv. in parabola ouium quas christus dimisit in deserto. i. in celo: qz celum est desertum a malis angelis z hominibus. Sed quādo christus ascendit in celum totum cōmotum fuit in gaudium z letitiam angelorum z hominum. Septimo. Vox domini preparantis ceruos. scz in die iudicij qñ de celo z de inferno saltabunt aie ad recipiendum corpa sua in generali resurrectione. Deinde dāta sententia finali a christo: simul cum carne z anima saltabunt mali ad infernum: boni vero in celum empyreum. De hoc dicit Dauid in ꝓsona cuiuslibet boni. Qui perfecit pedes meos tanqz ceruorum: et super excelsa statuens me. p̄s. xvij.

¶ Feria tertia post diē palmarum. Sermo vnicus.

Onuz erat ei si non esset natus hō ille. Marc. xiiij. z in passione dñi statim lecta scribit ꝙbū istud. Uerbū ꝓpter hz magnā difficultatē in theologia: ideo in pñti sermone volo ipm declarare. Sed primo salu. virgo Maria etc. Bonū erat ei. Pro huiꝰ ꝙbi declaratiōe z materie p̄dicāde introductiōe sciendū q̄ ꝑm diuersitates z ꝓditiōes peccatoꝝ z vitioruz debēt esse diuersi modi correctionū. Sicut ꝑm diuersitatē z ꝓditionē infirmitatū z plagaꝝ sunt diuerse medicine: qz vna medicina nō esset bona oibus infirmitatibus. Jta nec vnus modus correctionis oibus peccatis. Nota ergo tres modos peccatoꝝ seu plagaꝝ. Quidā em peccant ex ignorātia credentes bene facere: qz si scirent se male facere non facerent. Tales indigent medicina sciētie. s. vt declarek eis malum qō faciunt: z corrigantur. vnde ad plagam de ignorantia ꝓpria medicina est scopa de scientia. Et istum modū tenuit xp̄s erga apostolū paulū qui peccabat ex ignorantia persequendo xp̄m z xp̄ianos. de quo dicit ipsemet. Prius ante. s. ꝙcutionē fui blasphemus z persecutor z ꝓtumeliosus sed misericordiā dei ꝙsecutus sum: quia ignorās feci i incredulitate. i. Tim. j. Sz curatus fuit a xp̄o medicina scientie qñ in terrā ꝓstratuz circūfulsit eū lux etc. Et sicut ab extra apparuit claritas ita etiaz intus in anima fuit illuminatus. Jdeo cōuersus dixit. Dñe quid me vis facere Act. ix. Quidā peccant ex fragilitate seu impotētia: qz bene vellēt cauere a ꝑtis: sz habita occasione peccāt vel amore carnali vel timore corꝑali: qz sunt fragiles tales indigēt medicina amoris dei vt suo amore corrigant ab illo ꝑtō. Hoc modo xp̄s correxit petrū apm q̄ peccauit negādo xp̄m nō ex ignorantia: qz ipe dixerat. Tu es filiꝰ dei viui. Mat. xvj. sz ex fragilitate z impotentia timore tꝑali et timore mortis. Dicit Lucas qz ꝙersus ihs respexit petrum: z traxit ipm ad pniam: qz egressus foras fleuit amare. Quidā aūt peccāt nō ex ignātia: nec ex fragilitate: sz ex malicia, ꝓpriz iniqtate cordis. Tales indigēt alia medicina. s. timore damna-

tionis ⁊ timoris iudicij ad amouendam malicīā ⁊ iniqtatē a corde timore eterne dānatiōis:vt correctio diuine gre possit itrare in corde. Et istū modū tenuit xps in correctione iude scarioth q̄ peccabat nō ex ignorātia:qz bñ credebat xpm esse verꝫ deū ⁊ hoiem ex miraculis que viderat:nec ex fragilitate:sed ex ppria malicia ⁊ iniquitate ⁊ effusione vnguēti quaz xps sustinuit:qz nō fuit venditum vt ipse fuisset furat⁹ inde tertiā partē. xps ꝯ in correctione iude accepit medicinā timoris dānatiōis ad sanandū eo⁹ iudeū eo⁹ rigere:sz tñ nolebat corrigere liberū arbitriū.sz dixit. Unus ex vobis me tradet qui mādūcat mecū. At illi ceperūt cōtristari ⁊ dicere ei singulatim. Nunq̄d ego? Qui ait illis. Unus ex duodecim q̄ intingit mecū manū in cathino. Ue aūt hoi illi p quē filj⁹ hois tradet. Mat.xiiij. Ecce qūo querebat sanare eo⁹ iude : sed tanta erat malicia in corde eius q̄ nō potuit intrare gra spūssancti:qz pauci ꝙuertūt de illis q̄ sic peccāt p malicīā : secus de illis q̄ sic peccāt ex ignorantiavel fragilitate: tūc xps ad terrendū iudā ne peccaret dixit verbū thematis. Bonū erat ei ⁊c. ꝓtz thema. Nota q̄ in sacra scriptura inueniuntur tres natiuitates.

Prīa ē natiuitas de formatiōe iteriori.

Scōa natiuitas de pductōe exteriori.

Tertia natiuitas de adoptiōe supiori.

¶ De q̄libet istaꝝ pōt ꝟificari thema ꝓpositum. Bonū erat ⁊c. Prima natiuitas est de formatiōe interiori q̄ a doctorib⁹ vocat natiuitas invtero:qm doctrina est theologie i glo.sup Leuit.xij.c. q̄ postq̄ mulier ꝓcepit:tūc corp⁹ format invtero.⁊ si est masculus corpus est formatū m.xl. die ⁊ tūc creat aia ⁊ creādo infunditur.si femina.lxxx.die:qz est frigidioris cōplexionis. Talis formatio corpis : ⁊ creatio ⁊ infusio aie in sacra scriptura vr natiuitas in vtero. Dic ad hoc silitudinem de nucleo in terra plantato qñ in terra tumescit siue inflat:vr vulgariter.iā est natus:lz extra terrā nō appareat. Idez de ple in vtero matris q̄ qñ vēter ingrossat tunc vr mulier est grauida: ⁊ illud vocat natiuitas interior. Autoritas. Mat.j. qō ioseph erat admirās ⁊ secū disputās qō in pregnatiōe ꝟginis marie sponse sue. Angelus aūt dñi apparuit ei dicēs. Joseph fili dauid noli timere accipe mariā ꝓiugē tuā qō eñ in ea natū est:ō spūsco est. Ecce hic natiuitas iteriozis formatiōis. Si de hac natiuitate volum⁹ loq̄: bñ pōt dici thema. Bonū erat ei.s. iude si natus nō fuisset.i.format⁹ in vtero matris.s.qō nunq̄ corpus fuisset formatū:nec anima creata. Et iuxta hunc intellectū dicit hic glo. Melius fuisset iude oino nūq̄ fuisse q̄ dānatū esse. Sed posset aliq̄s arguere ꝛ glo. Meli⁹ est esse aliq̄d q̄ nihil ꝛ esse dānatū est esse aliq̄d:qz eē subst̄tiale vel esse hoiez includit qō est aliq̄d bonū ⁊ nihil esse nullū icludit : ꝯ male ꝛ. Istā rationē faciūt multi:sz nihil valz. ꝓ rñsione ponāt talis casus. Quid esset melius vel nihil hre in hoc mūdo: vel hre vnum castrū qō valet quolibet anno mille florenos de redditib⁹:sz opz soluere ꝓ illo castro centū milia florenoz q̄libz anno de redditib⁹ sub pena mortis. Simp̄r loquēdo meli⁹ est hre castrū q̄ nihil hre:sz multo meli⁹ est nihil hre q̄ hre castrum cū tali onere ⁊ obligatiōe. Itē simp̄r loquēdo aliq̄d esse melī⁹ est q̄ nihil esse sz esse cū tali onere ⁊ obligatiōe.s.dānationis eterne semp esse in ira dei ⁊ in pena meli⁹ est nō esse:qz multo magis est hoc malū esse damnatū eternal̄r q̄ istud esse bonū ꝑale solū:⁊ nihil esse nō est malū: sz damnatū esse est mai⁹ malū qō ꝓt esse. ꝓpter hoc xps dixit de iuda dānādo. Bonū erat ei. Nota bonū ꝓpter ꝙtionē mali:culpe ⁊ pene ⁊c. Et ꝓcedat scriptu.di. Melior est mors q̄ vita amara et reqes eterna q̄ lāguoz pseuerās. Eccle. xxx. Nota melior est mors.q̄.s. dat nō eē q̄ vita amara.s.dānatoz ⁊ reqes eterna. Non loquit hic de requie glie: sz loquit iuxta pm q̄ dicit q̄ qes est cessatio vel ꝙtio mot⁹:nō reqes eterna.i. nō eē qō est cessatio penaꝝ:iō meli⁹ est non esse q̄ lāguoz pseuerās.iō dicit btūs Joā.q̄ dānati desiderāt mortē ⁊ appetūt nō eē : sz nō pñt mori. In dieb⁹ illis querēt hoies mortē ⁊ nō inuenient eā: ⁊ desiderabunt mori ⁊ fugiet mors ab eis. Apoc.ix. Moraliter hic notate ex quo tā dura ⁊ aspera pena inferni est : caueatis ꝓ tempore ne vadatis eo:qz in voluntate vestra cōsistit ꝓpter liberū arbitriū: qō nō cogitur a deo ad hocvel ad illō. Eccli.xv. Deus ab initio constituit hominem ⁊ reliquit

eum in manu ꝓsilij sui. Si dicatur. Ergo omnes ad paradisum ibimus: qz oēs volūt ire. igitur. Responsio q̄ mētimini per mediū gule:qz lz dicatis ore q̄ vultis paradisum: tñ opere aliud facitis ⁊ dicitis. Sic viator qui dicit se ire argētinā ꝙbo: tñ facto recipit viā colonie: talis mētit ⁊ trufat. Itē superbus se dicit ire ad paradisum:tñ de facto recipit viā inferni. Idē pōt dici de alijs pctis. Ideo Esa.xxx. Hec via.s.paradisi est humilitas vel mia ⁊c. ambulate in ea: ⁊ nō declinetis ad dexteram neq; ad sinistrā. Judas aūt ex pecto auaricie iuit ad ifernū: qz ex auaricia vēdidit xpm:vt auari:vsurarij: simoniaci:fures ⁊c. Dixit eñ iudas. Quid vultis mihi dare ⁊ ego vobis eū tradam. Scōa natiuitas est de ꝓductione exteriori. Et ista est magis cōis ⁊ vsitata. Exemplum quādo nucleus extra terrā appet visibiliter:tunc dicitur esse nat⁹. Idē de mulere postq̄ peperit dicitur natus est filius. Jo.xvj. Mulier cū pepit puerū iā nō meminit pressure ꝓpter gaudiū : qz nat⁹ est hō in mūdū. Non dicit in vterū:qz iā est extra. Si de hac natiuitate volumus loqui etiā verū est thema. Bonū est ei.s.iude si nat⁹ non fuisset.s.in mūdū:qz meli⁹ fuisset sibi si mortuus fuisset i vtero matris:qz tūc solum habuisset peccatū originale. Et est doctrina theologie in.ij.sen. dist.xxxiij.q.ij. ar.j.q̄ ꝓ peccato originali datur mitissima pena:qz solum habent penā dāni:sz non videre deū: sz non habent penā sensus.immo dicit scūs Tho. in.ij.sen.dist.xxxij.q.ij.ar.ij. q̄ illi pueri qui decedunt solum cū peccato originali habēt magnas consolationes ad inuicez disputādo intra se de phia quā sciūt magis q̄ philosophi sciuerūt in hoc mūdo: nec tristant: nec displicet eis quia nō habent paradisum. Sicut bubulcus nō tristatur:qz nō est rex romanoz: quia bene scit q̄ sibi nō competit: nec tu tristaris q̄ non habes alas ad volādū:qz non competit tibi volare sicut aquile. Sic etiā illi pueri non tristant q̄ non habēt regnum dei:qz sciūt q̄ nō debetur eis: qz si tristarētur iam haberēt penā sensus. Ideo bonum fuisset iude q̄ nūq̄ fuisset natus in hoc mūdo : sed q̄ in vtero matris fuisset mortuus:qz tūc solū cū pctō originali decessisset. Ideo mō fuisset cū illis pueris filijs xpianoz:iudeoz: ⁊ agarenoz: qui mortuntur cum solo peccato originali. Dic quō pctm originale nō est pctm factuz a creatura : sz receptū sicut de imagine auri vel argēti que cadit in luto: ita anima est ad imaginē dei facta vt ponatur in tēplo glorie:sz cadit in luto carnalis generationis:qz si faceret deus hominem aliter non haberet pctm originale. Et ideo qz non est peccatum factum a creatura: non dat de⁹ creature penā sensibilē ex illo peccato solo. Sz nūq̄ videbit deū ex q̄ morit cuz illa macula:licet posset venire vsq; ad portā paradisi q̄rendo ingressum. qz nunq̄ fecit aliud peccatū. Et respōdet xps. Respicias maculā quam portas. Respōdebit. Dñe ego nō feci. Ad quā xps. iō non do tibi penā sensualē: sz qz habes maculā vadas ad limbū cuz alijs. Uel si vis dic similitudinē de rege qui cōmittit militi castruz fortissimū inexpugnabile: qui tanq̄ proditor tradidit castrum inimico regis. Pius aūt rex nonvult occidere militem proditorem licet possit: sed iurat q̄ nunq̄ aliquis de suo genere intrabit suam curiaz. Et ita seruat. Si dicat. In quo demeruerūt filij militis nōdum concepti:nati nec geniti. Respōsio. q̄ sūt filij proditoris . Sed quia nunq̄ fecerūt aliquid mali: ideo rex non facit aliq̄d penale:sed nōvult eos in sua curia. Sic de⁹ in principio mundi castrum forte ⁊ inexpugnabile paradisi terrestris : quod fm Bedam ascēdit vsq; ad celum lune:militi ade ⁊ eue vxori sue cōmisit vt custodirent illud Gen.ij. Posuit deus hominez in paradiso voluptatis vt operaretur et custodiret illum . Et in illa eadez die tradiderūt ipsum diabolo inimico dei consentiendo pctō. ꝓpter qō deus iurauit q̄ filij ade nunq̄ intrarent curiam nec regnum. Unde de hoc autoritas. Jpsi vero non cognouerunt vias meas: quibus iurauī in ira mea si introibunt in requiem meā. ꝑs.xciij. Si dicat. Et nunquid nos sum⁹ filij ade. Dico q̄ nō. Unde ante baptismum fuimus filij ade : sed in baptismo facti sumus filij dei ⁊ matris ecclie. Ideo iam est mutata generatio i nobis. Jo.j. Dedit eis potestatem filios dei fieri. Semen est verbum dei. Lu.viij. Item spūssanctus inquit paulus reddit testimoniū spiritui nostro q̄ filij dei sumus.

Si filij ꝛ heredes. heredes q̃dē dei. coheredes aūt xp̃i. Ro. viij. Jdeo q̃ mouit ante baptismū nō pōt intrare paradisuz: qz est filius ade ꝛ eue: quibus iurauī in ira mea ꝛc. Sz qz nō fuerūt in ꝓditiōe: ideo non dat eis penā sensus. Jō iob in ꝑsona dānati dicit. Quare nō in vulua mortuꝰ fui: egressus ex vtero non statim perij. Quare exceptꝰ genibꝰ: cur lactatus vberibꝰ. nūc em̄ dormiēs silerē. Job. iij. Nota illi pueri cū solo pctō originali decedētes ꝛ i limbo existētes ex vna parte regratiant deo: qz sunt liberati de penis iferni. et ex alia parte qñ vidēt gloriā beatoꝝ ꝙquerunt deo ꝛ clamāt dicēdo accusatiōes septem. Prio ꝺ patrē vel matrē: si ex culpa eoꝝ sunt mortui sine baptismo: qz aliqui male tractāt suas vxores vel ꝓberant: nō faciūt abortiuū vel ꝑles moriūtur absq; baptismo. Jō petūt iusticiā a deo. Scdo clamāt ꝺ matres stultas: q̃ qñ sentiūt se grauidas ꝛ bene pñt cognoscere ifra mē sem debēt cū magna diligētia custodire thesaurū eis cōmissum ne perdat saltando: equitādo: ꝛ nō currāt tanq̃ stulte ꝛc. Tertio clamant ꝺ viduas vel moniales vel puellas seu etiā maritatas q̃ ꝙcipiūt nō de viris ꝓpriis: ꝑ interficiūt ꝑles ne cōfundant recipiēdo medicinas vt occidāt ꝑles ꝛc. Quarto petūt iusticiā de oibus qui ꝙsenserūt in morte eoꝝ. ſ. de medicis ꝛ apothecarijs. Nota illō q̃ dixit medicus regis cuidā moniali petēti: q̃d faceret ne ꝙciperet. rñdit q̃ nō cōiūgeret se viro. Si sacerdos ꝙsentit in morte illorum: est irregularis. Quinto clamāt contra mulieres matres que post partū stāt dim ad baptizādū ꝛ interiz opprimūt vel suffocāt creaturā cum vbere grosso. Dic modū lactādi. Sexto accusāt sacerdotes vel laicos q̃ in periculo pñt baptizare: si errāt vel mutāt baptismū: ostede hic formā baptizādi. Septima accusatio est qñ xpianus dormit cū iudea vel agarena et ꝙcipit ꝛ parit ꝛ remānsit filij cū filia infideles: qz pater nō curat. Tales resurgēt in die iudicij i etate. xxx. ānoꝝ: ꝛ cognoscēt parētes ꝛ petēt iusticiā a deo. iō caueat ꝯ. Tunc dānati faciēt plāctū di. ꝛre de vulua egressus sum. Qui vtinā ꝙsumptꝰ esset ne ꝛc. Job. x. ¶ Tertia natiuitas est de adoptiōe supio: i. Et ista fit in baptismo in q̃ creatura adoptatur ꝛ legitimat vt ꝙsequat hereditatē paradisi: qz nō ex prima natiuitate: nec ex scda acquiritur ius hñdi paradisum: ſz solū ex ista tertia natiuitate. de q̃ dicit xp̃s. Amen amē dico vobis nisi q̃s renatꝰ fuerit ex aqua et spūsancto non pōt introire in regnū dei. Jo. iij. De ista natiuitate est thema. Bonum erat ei ꝛc. i. nūq̃ fuisset baptizatꝰ in quo a xp̃o fuit adoptatꝰ in filiū. Jō ꝓpt̃ ingratitudinē de tanta gr̃a a xp̃o sibi facta bonū fuisz ei si nō fuisz a xp̃o baptizatus: qz ex hoc hz maiorē penā: qz qñvis xp̃iani est mala maiorē penā dānationis hz q̃ ifidelis q̃ nō baptizatꝰ fuit. Nota ad hoc miraculū qđ legit invitispatrū. et liber est approbatus ex decreto. Gela sij pape. de btō macharioq̃ eūdo ꝑ deserti inuenit antiquissimū caput cuiusdam mortui: ꝛ qz ꝑsone spūales statiz cogitāt spūalia. secus de ꝑsonis carnalibus: sic ille cogitauit de aia illiꝰ capitis di. Si sciꝛem q̃ aia hui⁹ eēt in paradiso tenerē caput istū ꝑ reliquijs: si in purgatorio oraꝛē pro ipsa: si in inferno vellē scire ꝑ quo pctō est. Et duz ista cogitaret subito aia fuit i capite ꝛ locuta fuit sibi di. Queras qz ego rñdebo tibi. Tūc machariꝰ interrogauit eā di. Cuiꝰ ꝓditiōis fuerat: vtrū xp̃ianꝰ an paganꝰ. Rñdit q̃ fuit paganꝰ Jnterrogatus in quo loco erat. Rñdit q̃ in inferno eternaliꝛ dānatus. Et erat profundius in iferno q̃ a celo vsq; ad terrā. Hoc nō intelligitur per distantiā localē: sed per immensibilitatē seu immensitatē penalē. Jnterrogatus vtrū erāt aliqui ꝑ fundiores. Respōdit q̃ ita. Judei. Ratio: quia habuerūt scripturas ꝛ prophetas: ꝛ non crediderūt. Jnterrogatꝰ vtrū erāt aliqui ꝑfundiores iudeis. Respondit q̃ sic. Mali christiani ꝛ reprobi: q̃ tantas receperunt a deo gratias: ꝛ tamen deū malis operibus negauerūt ꝛ blasphemauerunt. Jdeo ex ingratitudine sunt ꝑfundiores. Notate hic bene ad propositum quomodo peccatuz ingratitudinis iudeis est magnum. Cum em̄ iudas recepisset a deo tot gratias: tamē eum vendidit. Primo quia sibi remisit omnia peccata a pena ꝛ culpa remisit sibi mortem filij regis scarioth: ꝛ mortez patris sui quē occidit ꝛ incestum matris quā duxerat in vxorē: vt habetur in hist̃ijs. Jtem declarauit vbi scientiā ad predicandū ꝛ potentiam faciendi miracula: ꝛ fecit ipm discipulum suū ꝛ apostolū procuratorē. societatis sue baptizauerat eum: ꝛ ipsum cōicauit cū alijs. Oēs iste gratie assignāt sibi penā. Jdeo bonū erat ei si natus. i. baptizatus non fuisset. Et ꝙcordat ꝓphia dauid in ꝑsona xp̃i di. Si inimicus meus maledixisset mihi: sustinuissez vtiq;. Et si is qui oderat me sup me magna locutꝰ fuisset: absc̃ōdissem me forsitā ab eo. Tu vo hō vnanimis dux meus ꝛ not⁹ meus. Qui mecū dulces capiebas cibos i domo dei ambulauimus cū cōsensu. Veniat mors sup illos: ꝛ descēdāt in infernū viuentes ꝛc. p̃s. liij. q. d. Jn hoc mūdo non est aliq̃ pena sibi sufficiēs. Moraliter super hoc. Mecuz dulces capiebas cibos. Nota de cōmunione ad quā oēs tenēt: pueri etiā xij. vel. xiij. ānoꝝ in die pasche. De quo die dicit apl's. Pascha nostruz imolatus est christus. Itaq; epulemur. ſ. cōicādo. Dicūt aliqui. Nūquid melius esset cōicare in die iouis sancta in qua hoc sacramentū fuit institutuz: ꝛ adhuc homo est in penitētia. Rñdeo q̃ decretalis dicit in pascha: qz tunc debemus cōmunicare: lz nō dicat in die pasche. Sz q̃ intelligitur de die pasche ptz per euidētiam facti: qz papa qui fecit decretalē de facto ope declarat q̃ illa decretalis intelligit de die pasche: quia in die pasche consecrat plures hostias i peluī ō auro. Qñ sicut vox mea intrat in oibus auribus vestris: ita verbū dei patris in qualibet hostiā cōsecratā. Et illa die papa cōmunicat manibus suis oēs q̃ veniunt ad eū. hoc opus declarat quomodo papa intellexit decretalem illam. Nota etiā de litera cardinalis missa inquisitori q̃ dicit hoc idē qđ supra: qđ intelligit de die pasche. Item ad hoc est similitudo de rege q̃ in bello campali habet victoriam: qz illa die victorie vult intrare castrū vel ciuitatem quā tenebat obsessam. Idē de rege xp̃o q̃ in die pasche cū victoria seruauit seu tenuit cāpum quez intrauerat in die parasceues. Jdeo illo die vult intrare castrum tuuz: hoc est in aiaz tuā. Honor est xp̃i: ſz vtilitas est tua. Jdeo i die pasche cōicetis nisi de cōsilio confessoris sit, abstinēdū ex aliqua causa rationabili. Sed nullus ꝑ priā autoritate debet hoc mutare nec dimittere quin cōmunicet i die pasche. ad rationē mulieꝝ dicentiū q̃ in die pasche habēt ornare ꝛc. Hec rō valet nisi intelligatis q̃ in die pasche facietis ornamēta in pctō mortali qz in tali casu nec i die iouis sctā: nec i die pasche debetis cōicare qz estis i pctō mortali ex quo habetis volūtatē peccādi. Sed si ornatus sit absq; peccato mortali: qz quilibet ꝛm statū suū pōt se ornare modeste: cogitando q̃ sicut sacerdotes ornant ꝛ preparāt altaria: sic ꝛ vos isto respectu potestis ornare ꝛ ꝓparare corꝑus vestrū tanq̃ altare xp̃i. Jlli autē qui indigne cōicāt vt iudas qui statim postq̃ cōicauit xp̃m tradidit. Jtez in gratiā cū iuda dānabunt. j. Cor. xj. Qui manducat ꝛ bibit indigne: iudicium sibi sez dānatiōis māducat ꝛ bibit: nō dijudicas. i. discernēs corꝑ dñi ab alijs cibis.

¶ Feria. iiij. post palmaꝝ. Sermo. j.

Omine memēto

mei dum veneris in regnuz tuum. Lu. xxiij. Sermo hesternus fuit de iusta dānatione iude: hodie sermo erit de iusta saluatiōe latronis. Heri fuit sermo de causa instrumētali passionis xp̃i: que fuit iudas ꝓditor. Hodie vo erit de causa finalis passiōis xp̃i: que fuit vt oēs hoies q̃ erāt in terra nati ꝛ nutriti ꝛ ꝙseruati haberēt gl̃iam paradisi. Sz ꝓmo salutē virgo maria. Dñe memēto ꝛc. Ver bū ꝓpositū ꝑ fundamento nostri sermonis est quedā oratio quā fecit latro: ſz ē magne efficacie. Et vt videatis ꝛ intelligatis efficaciā huiꝰ sermonis sciendū q̃ oratio q̃ est deo magis placens ꝛ gratiosa ꝛ homini magis ꝙueniēs et ꝑficua est q̃ hō petat regnū dei. Rō est duplex. Prima rō: qz talis petitio ꝙcordat cū ordinatione finali ꝓpter quaz deus creauit hominē. Causa finalis ꝓpter quā deꝰ creauit hoiem est vt habeat gl̃iaz paradisi ꝛ reparet ruina angelorum. Vide sup hoc magistrum sentētiaꝝ in. ij. dist. j. Quare deꝰ voluit formare hoiem. Nō fecit nos vt remaneremus in hoc mūdo finaliter ſz vt veniamus ad gloriā paradisi. Nec aliquis pōt homini auferre hunc finem nisi peccatū mortale: nō paupertas: non

diuitie: nec dolor: nec miseria: nec sanitas: nec infirmitas: sed solū pctm mortale. Ideo dicet xps in die iudicij illis qui erūt sine peccato. Uenite benedicti pris mei percipite paratū vobis regnū a constitutione mundi. Mat.xxv. Nota benedicti: qr pctm mortale facit hoiem maledictū: a constitutione mundi. i. creatione vel ordinatione. Et tūc intelligitur sic: a cōstitutione. i. eternali ordinatiōe. Ecce hec est causa finalis quare deus fecit hominē: ideo petere regnū dei mltū placet deo: qr cōuenit ꝛ concordat cū diuina ordinatiōe. Scōa rō est: qr talis petitio includit ꝛ presupponit oēm aliā petitionē. Bona petitio est petere humilitatē: castitatē: vel miaz dei: sed oēs iste includunt in petitione regni dei: in quod nō intrāt superbi: nec auari: nec peccatores ꝛc. nisi faciāt pniaz: nec infideles nisi conuertant. Itē bonū est petere pseuerātiā finalē in bona vita: ꝫ tñ illa includitur in petitione regni dei: qr non datur nisi perseuerātibus in bona vita. Ideo xps. Lu.xj. et Mat.vj. Primum querite regnū dei ꝛ iusticiā eius. Patet ergo duplici ratione q̄ ꝓpa petitio deo magis gratiosa ꝛ hominī proficuosa est petere regnū dei. Ideo latro ille qui erat crucifixus ad dexterā xpi non petijt a xpo libationē corpis nec vindictā inimicoꝝ: ꝫ petijt regnū celorū dicēs. Dñe memento mei ꝛc. Et illa parua oratio fuit tante efficacie q̄ obtinuit regnū celoꝝ. Non legit q̄ latro ille vnq̄ fecit aliq̄ bonum: nec ieiunia: nec elemosynas nec peregrinationes: nec oratiōes nisi solū istā paruā orationē ex quo obtinuit saluationē. Patet thema. Nota q̄ i sacra scriptura inuenīūtur tres modi habendi regnum celorūm.

Quidā emunt regnū celoꝝ rigorose.

Quidā furātur secrete.

Quidā inueniunt a casu.

¶ Et hoc tertio mō habuit ist̄ latro q̄ in via inuenit regnū dei quando dixit xpo. Dñe ꝛc. Dico primo q̄ quidam emūt regnū dei rigorose vt dādo preciū iustum. Isto modo habuerunt regnuz dei sancti martyres: q̄ ꝓpt hoc sustinuerunt pseutiones: tribulationes: tormēta: ꝛ finaliter mortē. Isti dederūt precium iustū. Nō tamē intelligatis q̄ martyriū sit preciū iustū per cōlitatē vel equiparantiā: sed ꝓportionē ꝛ ꝙueniētiā: qr nullū genꝰ penarū martyꝝ esset iustū preciū: nec ꝓ vna sola hora essendi in paradiso: tāta est excellētia huius glorie. Ideo apls qui illā gloriā vidit dicebat. Non sunt cōdigne passiones huius tpis ad futurā gloriā que reuelabit in nobis. Ro.viij. Non sunt cōdigne scz per equalitatē vel equiparātiā sed sunt condigne per ꝓportionē vel conueniētiā: quoniā exquo persona dat pro deo maiora bona mundi scz bona tēporalia ꝛ corporalia: corpus ꝛ vitā sicut fecerunt sancti martyres: ideo itē est conueniens vt deꝰ det illi maiora bona q̄ sunt in alio mūdo scz regnū celeste. Ista est ꝓportio ꝛ conueniētia. q.d. xps. Da mihi illud qō habes ꝑm potētiā tuā: ꝛ ego dabo tibi qō habeo ꝑm meā magnificētiā. De hac ꝓportione siue iusticia dicit xps Beati qui persecutionem patiūtur propter iusticiā: qm̄ ipsorū est regnū celorū. Mat.v. Et ad literam loquit̄ de martyribus. Et sub isto noie persecutionē cōprehēdit oēs tribulationes ꝛ passiōes martyrū. Nota ꝓpter iusticiā: xps nō restringit meritum nostrū solū veritati fidei: ꝫ largo modo qui moriꝫ ꝓ quacūq̄ ꝝtute manu tenēda martyr efficitur. Nam q̄libet virtus dicitur iusticia. Prouer.viij. Justi sunt oēs ꝑmones mei. i. oēs virtutes sunt iusticia. Unde beatus ioannes baptista martyr est. Unde ecclia. Prepotens martyr. ꝛ tñ nō fuit mortuus ꝓ fide manutenenda: sed ꝓ virtute castitatis ꝛ honestatis. Idē de sancta duilla ancilla cuiusdam militis: de qua tenetur in kalēdario in vigilia natiuitat̄ dñi. Si xps dixisset. Beati q̄ psecutionē patiūtur propter fidē: predicti non fuissent martyres. Idē de sancto Thoma de cantuaria: qui nō pro fide: sed pro libertate ecclesie manutenenda occisus fuit: ꝛ est tñ martyr. Idem de fratre beati Thome de aquino qui in fauorē ecclesie reprehēdit imperatorē: ꝓpter qō fuit occisus ꝛ martyr effectus: ꝑm q̄ reuelatū fuit beato Thome. Et sic de pluribꝰ aliꝫ. Ecce quare dicit propter iusticiā ꝛ non ꝓpter fidē. Et concordat alia autoritas q̄ dicit. Si qd patimini ꝓpter iusticiā: dti. j. pe. iij. O quo modo possunt habere multi bonū forum de paradiso manutenendo iusticiaz siue virtutes. Sed mō iā vī cōpleta ꝓphetia

Esa.lix. Nō est qui inuocet iustitiā: neq̄ est qui iudicet vere: sed ꝙfidunt in nihilo ꝛ loquūtur vanitates. Cōceperūt laborē ꝛ pepererūt iniquitatē. Oua aspidū ruperunt ꝛ telas aranee texuerunt nō est q̄ inuocet iustitiā: idest: iustitia non habet aduocatū: sicut magni dñi qui in qualibet villa vel curia habēt suū aduocatū ꝛ ꝓcuratorē pensionatū. i. precio ꝙductū qui diligenter aduocāt ꝛ ꝓcurant ꝓ ipsis ex illa modica pensione idest ꝓ modico precio: sed deus nō hz aduocatos: nec procuratores in suis negocijs: qr nō est qui inuocet iustitiā. Ratio: qr nō statim vident pensionem. i. precium. O benedictꝰ esset ille qui vellet esse ꝓcurator ꝛ aduocatus xpi cōtra peccata notoria que tangunt honorē dei. sed nullus curat oēs dormiūt in his que dei sunt. Sed si aliq̄d fit ℨ aliquē dñm terrenū statim ille ꝓcurator se erigit ꝛ defendit dñm. O maledicti hoies: nōne paradisi gloria maiꝰ pciū est q̄ totus mundus: ꝛ tñ si tāgunt iura vel redditus dñi vel possessio dñi: statim aduocatus defendit: sed q̄n tangunt iura diuina vel redditus. s. in festo tenendo forum: nullus curat nec defendit. Nota oua aspiduz que sunt mortifera significant peccata notoria que sunt mortifera infra que venenū corrumpēs ꝛ destruēs cōitatem: ꝫ ista oua franguñ faciēdo ordinationes ꝛ exultationes cū penis ꝙtra peccata notoria. Sed dixit ꝓpheta q̄ telas aranee texuerūt que capiūt ꝛ retinēt paruas muscas: ꝫ nō magnas aues. Ita ordinatiōes quas modo facitis solū capiunt ꝛ retinēt simplices ꝛ paupes laboratores: ꝫ nō magnates ciues ꝛ milites nec barones: immo dicūt rectores: forte q̄n esse m extra officiū istud: darent mihi vnā bonā gladiatam. Dic qūo ordinatio dz esse ad instar rhetis piscatoris: qō ℨio modo se hz ad telā aranee: qr accipit ꝛ retinet magnos pisces ꝛ parui fugiunt. Idē dz esse de ordinationibꝰ: qr debent corrigere maiores: ꝛ tūc minores retinent subvirga. Et si ex hoc aliq̄s de rectoribus persequit̄ vel occidit: hoc est salariū a deo ꝑmissum ex hoc. Sap.v. Justi aūt in perpetuū viuēt: ꝛ apud dñm est merces eoꝝ. Ideo accipiēt regnū decoris ꝛ dyadema spēi de manu dñi dei sui: q̄m dextra sua teget eos ꝛ in brachio sancto suo defendet illos. Ecce ꝓmus modus habēdi paradisuz. Scōs modus habendi regnū dei est furādo secrete. quia pium furtū ꝛ benedictū. Unde sciendum q̄ fures siue latrones secrete vadunt ad domū diuitis ad furandum. Hoc modo habent regnum dei persone que in hoc mūdo secrete faciunt penitentiā timentes vt latrones ne audiant̄ vel percipiantur nec etiā sint discooperti. ideo secrete faciunt multa ieiunia: elemosynas orationes. ꝛ multa alia bona: ꝛ extra nihil sentitur. Intus portauit cilicīū ꝛ extra ostēdunt pulchras vestes. dormiūt in terra. surgunt in nocte ad orandū. Sic secrete furañ regnū dei: qr nullꝰ scit bona opa ipsorū quousq̄ sunt in alio mūdo. ꝛ tunc dicetur. Nūquid ille est talis religiosus O quantam penitentiā fecit ille ꝛc. Idē de presbyteris ꝛ laicis. de istis dicit. Augusti. quādo audiuit famam sanctitatis anthonij. Surgunt indocti ꝛ celum rapiunt. ꝛ nos cum sciētijs nostris ad infernum demergimur. Nota celum rapiūt scz secrete ꝓ opera penitētie. Et nos. scz qui dicimus ꝛ non facimus. Surgūt: recte tangit modū quē tenent latrones qñ volunt rapere aliquod castrum qui surgunt de nocte ꝛ obseruant custodes ꝛ secrete cū silētio scalant castrum quousq̄ sunt altius: qr tūc clamant. Ita ꝑsone penitentes surgunt de nocte ꝛ secrete scalant castrum paradisi ascendētes ꝓ scalā penitētie: cuius gradus sunt opera penitentialia. Uel scala est quedā virtus cuius sunt opus illius virtutis. Uerbi gratia. Deuotio est vna scala cuiꝰ gradꝰ sunt orare: ꝓtemplari. audire missas: sermōes ꝛ cōicare ꝛc. Misericordia est alia scala cuius gradus sunt septē opera misericordie corporalia: ꝛ septem spiritualia. Castitas est alia scala cuiꝰ gradus sunt gubernatio quinq̄ sensuum: cauere a concupiscentijs oculoꝝ: ab auditu auriū de illa materia carnis ꝛc. cauere a mala societate ab occasionibus. Illi ergo qui secrete faciūt ista opa ꝙrtutū scalāt secrete ꝛ cū silentio castrum regni celoꝝ intrāt. ideo dicit surgūt. De hoc dauid. Beatꝰ vir cuiꝰ est auxiliū abs te. ascensiones in corde suo disposuit in valle lachryma in loco quē posuit ꝑs. lxxxiij. Nota exemplum in vitis patrū li. autētico de Eukacee ij

risto ꝛ vxore sua ꝙ cū quatuor scalis. s. virginitatis: penitētie: deuotiōis: ꝛ mie scalabāt paradisuꝫ. Iste modus est bonꝰ ꝓ psonis mūdanis ꝙ secrete faciūt suas deuotiones ꝛ pnias: sicut sunt vidue domicelle talibꝰ dicit xps. nolite timere pusillus grex: qꝛ complacuit patri vestro dare vobis regnū. s. celoꝝ. Lu. xij. Nota ꝙ plz hic dicere circa illud cū ōr nos cū sciētijs nostris ad infernū demergimur tres ꝙditiones sciētiaꝝ. s. nigromātie: iuris: ꝛ theologie. Prima mala de se est: ꝛ sunt excōicandi oēs ꝙ illā studēt ꝛ practicāt. Scōa est iuris. s. canonū ꝛ legū que de se bone sunt: sed pñt esse male ex mala intentiōe: qñ ꝓ malavoluntate studenꝫ ꝛ exercenꝫ: tūc eñ peccāt mortaliter: ꝛ totum est in pctō: ꝫ debēt ordinare intētionē vt ꝓ bono cōi ꝛ ꝓ iustitia ꝙseruāda. Idē de iure canonico. Si studentꝫ vt habeant bñficia peccatū est: qꝛ finis est malus. Idez si ratione studij dimittūt horas. Theologia est de se optima: sed si mala intentiōe habeꝫ vt ascendaꝫ ꝓ hoc studiū supra alios nihil valet: qꝛ de sciētia facit mortē eternam qñ dicit ego ero magister intangibilis: sed qñ studetꝫ cognoscat suū creatorē: talē ducit tale studiū ad gl̄iam. Jō apls heb. vlt. Doctrinis varijs ꝛ peregrinis nolite abduci. subdit optimū est gr̄a stabilire cor. Tertius modus est habēdi regnū a casu: qūadmodū bursa cū pecunijs inueniē a casu invia qꝛ nō cogitauerunt de ipso nec petūt ipm nec forte ipm credūt sicut sunt illi homes qui viuunt in peccatis ꝛ vitijs in tota iuuentute ꝛ etiā in senectute: ꝛ qñ sunt circa portā inferni deus dat eis tantā ꝙtritionē ꝛ dolorē de peccatis ꝙ inueniūt paradisum. Hoc modo ille latro inuenit paradisum ꝙ semp tenuerat malā vitā. de quo dicit Leo papa ꝙ nunq̄ fecerat aliq̄ bonum: sed qñ fuit circa portā inferni: qꝛ iam erat cruci fixus ꝛ debebat mori habuit tantā ꝙtritionē ꝙ vix potuit formare ẏba. Dñe memento mei ꝛc. cui rñdit xp̄us. Amen dico tibi hodie mecum eris in paradiso. Ecce quo a casu inuenit paradisum. De quo nūq̄ curauerat nec crediderat. nota hic humilitatē latronis in petēdo: ꝛ largitatē xp̄i in dādo. Latro nō petijt regnuꝫ celoꝝ: qꝛ se nō reputabat dignū ex peccatꝫ: sed petijt: dñe memēto ꝛc, ꝛ sicut sum socius tuus hic in patibulo: ita sim socius illoꝝ ꝙ erūt a dextera tua in iudicio. Nota dū veneris in regnū tuū. Nō assignat certū tp̄s qñ. q. d. in iudicio recipiatꝫ me in regnum vestrū. Sed ecce largitas xp̄i. Amē dico ꝛc. ꝛ dimisit sibi oia pctā q̄tuꝫ ad culpā ꝛ q̄tū ad penā. Tñ non itrauit statim in paradisuꝫ celestē nec terrestrē: imo descēdit in limbū vbi vidit diuinā essentiā ꝛ hūit paradisuꝫ essentialr̄ ꝙ est videre deū. Modaliꝫ credo ꝙ q̄libꝫ vestrum isto mō vellet. hr̄e paradisū inueniēdo ipꝫ nō curādo de bona vita nec de pnia: ꝫ viuere ad libitū dicēdo: sicut deꝰ pepcit latroni sic ꝛ mihi. No. q̄o i tota scriptura nō legiꝫ de aliq̄ ꝙ malevixerit ꝛ bonū finē habuerit nisi de latrone. Rō quā assignāt doctores aliq̄ deuoti q̄re latro qui erat suspēsus a dextris xp̄i fuit ꝙversus: ꝛ nō ille ꝙ erat a sinistris fuit vmbra brachij xp̄i q... ipm tetigit: dic quo crux xp̄i erat altior ac si xp̄s fuisset capitancus latronū: ꝙ vmbra fuit tāte ẏtutis ꝙ ipsum illuminauit: nec mirū si vmbra petri erat tante ẏtutis ꝙ sanabat infirmos vt legitur Act. v. Ideo ꝓ locū a minori arguendo ꝛc. Est tñ ꝓphetia ad hoc. Osee. xiij. Sedētes in vmbra eius viuent. Sumꝰ ꝙ stulti: qꝛ hoc miraculū solū semel fuit factū ꝛ nos cogitamꝰ ꝛ nobis euenire: multa alia miracula legunꝫ de xp̄o: ꝫ de ista materia nō legiꝫ nisi istud. Jdeo caueatis vob ne accidat vobis sicut militi stulto. Dic parabolā de rege ꝙ edificauit nobile ciuitatē quā voluit populare solum de psonis generosis: qui fecit ꝑconizari ꝙ cuiꝫ generosoveniēti in ciuitate habitare voleti ipse daret sibi pulchrā domū ꝛ bonā, puisionē: duo milites socij audita ꝑconizationevoluerūt ire ad dictā ciuitatē ad habitādū. Unꝰ parauit se bene ꝛ ornauit se ꝛ recepit sibi necessaria, ꝓ itinere. Aliꝰ noluit aliq̄d recipe, ꝓ expēsis: sperās ꝛ ꝙfidēs ꝙ in via inueniret bursam plenā pecunijs. Cui dixit alter. Nō cōfidas de hoc: qꝛ rarissime ꝙtingit inuenire bursam cū pecunia invia: ꝫ ille nō curabat verba istiꝰ. vñ postea invia hūit vēdere equū ꝛ vestes ꝛc. Nunq̄d indicatꝫ ipm fuisse stultū: ẏe sic stultꝰ fuit. Hic rex potētissimus est dñs noster iesus xp̄s ꝙ est rex regu ꝛ dñs dñantiū. Apoc. xix. ꝙ edificauit nobilem ciuitatē paradisi. De qua Dauid

Gloriosa dicta sunt de te ciuitas dei. ps. lxxxvj. quā vult populare solū de psonis nobilibꝰ: scz de sanctis iustis ꝛ bonis de hac fecit legē ꝛ ꝑconizationē. Preconesꝫ fuerūt apostoli ꝛ ꝑdicatores. Duo milites sunt duo status gentiū. s. ecclīastico rū ꝛ laicoꝝ: ꝙ vadūt ad paradisum. Quorum vnus portat secū ꝛ recipit expensas ꝓ via. s. x. florenos. i. obseruātiā decē ꝑceptorū: vel. xij. florenos. i. xij. opa pnialia que sufficiūt ꝓ via. Primū est pctōꝝ cognitio: scōm cordis cōtritio: tertiū emendādi ꝓpositū: q̄rtū male societatis vitatio. q̄ntū oris cōfessio. sextū corpis afflictio. septimū hūilis ofo: octauū elemosynarū largitio: nonū debitoꝝ restitutio. decimū iniuriaꝝ remissio. vndecimū fame repatio: duodecimū eucharistie cōio. Qui has pecunias hz in bursa cōscie: tali dicit rex in porta ciuitatis. Euge serue bone ꝛ fidelis intra in gaudiū dñi tui. Mat. xxv. Alius qui nōvult recipe pnias dicēdo sicut deꝰ pepcit latroni ita mihiq̄ ꝛ deꝰ misericors est nūc sicut tūc ꝛc. Hoc est dicere: nō curo de expēsis: ꝛ ego inueniā bursam ꝛc. s. miam dei. Sz nō semp inuenit ita. cui dicit xp̄s in porta ciuitatis. Seruū inutilē ejcite in tenebras exteriores: ibi erit fletꝰ ꝛ stridor dētiū. Mat. xxv Si ẏr religioso inueni ꝙ itis: Rndet ad paradisuꝫ: ꝛ qñ q̄rit portatis expēsas statim rñdet: qñ ero senex inueniā bursam plenā. Idē de ꝑsbytero ꝛ laico. Faciamꝰ ergo opa bona xp̄iani: alꝰ nō intrabimꝰ Mat. vij.. Nō omis ꝙ dicit mihi dñe dñe intrabit in regnū celoꝝ. Ergo dū tp̄s habemus operemur bonū. Haꝫ. vj.

¶ Feria. iiij. post palmaꝝ. Sermo. ij.

Propter scelus populi mei percussi eum. Esa. liij. In pñti sermone volo declarare aliq̄s vtilitates passionis xp̄i: qꝛ hoc requirit tempus ꝛ thema ꝓpositū. Prio huiꝰ verbi declaratiōe ꝛ materie ꝑdicāde introductione sciēdū ꝙ regula est gñalis ꝛ certa ẏa in sctā theologia: ꝙ oia mala pene sunt a deo. Secus de malis culpe: qꝛ deꝰ nō pōt peccare: ꝫ oia mala penalia facit deꝰ sicut infirmitates: dolores: tribulatiōes: mortalitates ꝛc. Quicq̄d est ergo pene ē a deo ꝛ q̄cq̄d ibi ē culpe ē a creatura. Et ratio quare mala pene sunt a deo ꝓ nrā vtilitate ad sanādū ꝛ curādū aias nras. Non credatis nec intelligatis ꝙ deus le tekꝫ vel gaudeat de nr̄is malis penalibus sicut nec medicus letat̄ qñ dat purgatiōnē amarā: sic nec deꝰ qñ dat doloroſas penas seu purgationes amaras infirmitatum. Jō opz sustinere patiēter: qꝛ sic sanant vulnera pctōꝝ. Dic cōtra illos qui impatiēter suscipiūt mala penalia: iō nō curanꝫ: ꝫ dānanꝫ a deo ꝓpter eoꝝ ipatiētiaꝫ murmur ẏtra deū. De quo dicit esa. in psona dei. Ego dñs ꝛ nō est alter formās lucē ꝛ creās tenebras: faciēs pacē ꝛ creās malū. Ego dñs faciēs omnia hec. Esa. xlv. Itē Amos. iij. Si erit maluꝫ in ciuitate q̄ dñs nō fecerit interrogatiue. q. d. nō. Itē Eccli. xj. Bona ꝛ mala vita ꝛ moꝝ: pauptasꝫ honestas a deo sunt. Ex ista rñsiōe sancte psone que habēt aliq̄s malū pene: cōfortādo se totum deo attribuūt. vt ꝓ Jo. i. qui postꝫ oia bona sua pdidit cōsolādo seipm dixit. Dñs dedit dñs abstulit: sicut dño placuit ita factuꝫ est. Cū tū dicit textꝰ ꝙ illa mala fecerūt sathanas ꝛ inimici Job: q̄ totū attribuebat deo: sciēs ꝙ oia mala sunt a deo: qꝛ diabolus ꝛ inimici solū erāt cause instrumētales. Idē debetis vos facere in vr̄is tribulationibꝰ: cogitādo quō sunt a deo iste tribulatiōes: pctā vero ꝛ defectꝰ sunt a nobis: ideo de illis debemus dolere et tristari. Ad ꝓpositū de passione xp̄i cōsideranda sunt duo. s. culpaꝝ pena. Culpa fuit inde ꝙditoris: indeoꝝ ꝛ pylati: ꝫ pena fuit a deo ꝓ medicina pctōꝝ nostroꝝ. Hoc dicit deus pater in themate. Propꝫ scelus ppli mei. s. sanandū percussi eum: ꝓz thema. Et quō passio xp̄i quantū ad penā fuit ordinata a deo patre: inueni in sacra scriptura ꝙ passio xp̄i est optima medicina contra peccata iurta tres species medicine quas medici faciunt: scz

Medicina curatiua.
Medicina confortatiua.
Medicina preseruatiua.

¶ Et pro qualibet istaꝝ dicit thema. ꝓpter scelꝰ populi. Quātū ad pmū dico ꝙ passio xp̄i fuit medicina curatiua pctōrū nostroꝝ: qꝛ ꝑm doctrinā Augustini nūq̄añ passionē xp̄i nec post fuit aliq̄s curatꝰ a pctis nisi ex passione xp̄i. Si dicatur ꝛ quō ante qꝛ nondum erat facta. Respō

deo q̄ sicut modo passio xp̄i sanat a peccatis ex fide quā habemus de passione xp̄i facta: sic antiq̄tus saluabant a pctis ex fide passionis xp̄i facienda. Q̄d notat Mat. xxi. vbi legit q̄ qui p̄ceibāt: sez ante xp̄m: & qui sequebant oēs clamabant. Osanna filio dauid. Qui p̄ceibāt vt adā noe abraam ⁊c. & q̄ seq̄bant vt nos oēs habemus salutionē & sanitatē a passiōe xp̄i. De hac nota figurā. Nume. xxi. De serpente eneo facto a moyse de mandato dñi dei p medicina curatiua a morsibus. In q̄ pz q̄ iudei añ passionē p mille & quingentos annos iā adorabāt crucē. Quia a serpēte q̄ tentauit euam pt̄ā in hunc mūdū intrauerūt. Et morsus illox serpentum in deserto figurabat morsus tēt̄ationū demonum. Ideo si aliq̄s sentit se morderi a serpente leuiathan p superbiā pōpā ⁊c. si vult curari respiciat xp̄m oculis mentis humiliter in cruce pendē tem. Isto modo curabitur a plaga superbie. iuxta illud Phil. ij. Hoc sentite in vobis q̄d & in xp̄o iesu. s. fuit. Idez de serpēte māmona per auariciā: respice xp̄z nudum & pauperē in cruce pendentē. Ideo dicitur Wichee. i. Super hoc plangam & vlulabo: vadā spoliatus & nudus. Sup hoc facto sez passionis xp̄i plāgā. s. auariciā meā vlulabo: sez restituēdo: & per ꝑse quēs incedā spoliat⁹ & nud⁹. Idē de morsu serpēt̄ asmodei p luxuriā: respice xp̄z cruentatum in cruce pēdentē. Esa. i. A planta pedis vsq̄ ad verticē non est in eo sanitas. Et dices. Domine nolo dele ctationes in corpore meo: q̄ vos dñe p me tot dolores sustinuistis in corpe vr̄o. Idē de morsu serpentis beelphegor per gulam: respice xp̄m in cruce pēdētē quō fuit passus sitim: & qualiter fuit felle et aceto potatus. Idē de morsu serpentis baalberith p irā: respice xp̄z in cruce pendentē quō orauit p crucifixor⁹ d̄i. Pater ignosce illis q̄ nesciūt q̄d faciūt. Idē de spēte astaroth p accidiā: aspice xp̄m in cruce quantā habuit diligentiā in oratione quā fecit: q̄ decem ps. dixit: vt dicit Hero. s. cl. Ihus. Ergo inspice serpentem eneū: id est xp̄m. Q̄m sicut serpens eneus habebat formā spēt̄is & nullū habebat venenū: sic xp̄s est hō verus: & nō habuit venenū pct̄i: q̄ venit in similitudine carnis sed non in carne pct̄i. Idem de peccato inuidie: respice xp̄m in cruce pendentē ꝓpter charitatē & amorem nostrū. Ideo dicit ipe. Hoc est p̄ceptū meum vt diligatis inuicē sicut dilexi vos. Joā. xv. Ecce quō passio xp̄i est medicina curatiua pct̄oꝝ nostroꝝ. Autoritas. Joā. iij. Sicut moyses exaltauit serpentem in deserto: ita exaltari opz filiū hois vt omis qui credit in ipo nō pereat: & habeat vitā eternā. Et. j. Pet. iij. Xp̄s semel p peccatis nr̄is: sez curādis mortu⁹ est. Jō dicit deus pater in the. Propter scelus ⁊c. Dico secundo q̄ passio xp̄i est medicina confortatiua. Q̄m sicut boni medici dāt medicinas ad confortandum sanos. Sic passio xp̄i nō solū est infirmis ex peccat̄ medicina curatiua: & etiā sanis. i. iustis bonis & perfectis p̄sonis medicina confortatiua: vt sint fortes ꝓtra tēt̄ationes. De hac nota figurā. Exo. xv. vbi legit ꝺ aq̄s marath de quibus cum non possent bibere filij israel ꝓpter amaritudinem moyses orauit dñm. Qui oñdit sibi lignū dicēs q̄ ipm mitteret in aquas. Q̄d cum misisset in aq̄s in dulcedinē verse sunt: dicit textus. Q̄d figura fuit passionis xp̄i: q̄ aq̄ marath. i. amare sunt tribulatiōes mūdi hui⁹ miserie: infirmitates: tēt̄ationes ⁊c. Lignū dulcoraās istas aq̄s ē lignū crucis q̄d mittit in aq̄s tribulationū: per memoriā passionis xp̄i cogitando tribulatiōes: dolores: & miserias quas xp̄s sustinuit in sua passiōe. Isto modo sustinebitis dulciter amaritudines & tribulationes. Unde dicit Grego. Si passionē dñi ad memoriā reuocemus: nihil est tā durum & amarū q̄d nō equo aio tollerem⁹. Ideo sicut passio xp̄i est medicina curatiua septem peccatoꝝ mortaliuꝝ: ita est medicina confortatiua septem virtutuꝝ. Prio ꝟtutis fidei cogitando quomodo in xp̄i passione sol obscurat⁹ fuit & terra tremuit: & petre scisse sunt qualiter creature insensibiles testate sunt xp̄m esseverū deū & hoiem. Isto mō ꝟtus fidei ꝓfortat fuit cēturio q̄n dixit. Uere hic hō fili⁹ dei erat. Mar. xv. Secdo ꝟt⁹ spei isto mō. Si xp̄s tm̄ fecit: tāta passus fuit vt saluaret nos: ideo possum securē spare: si volo facere penitētiā de pctis q̄ remittet mihi peccata et dabit mihi gratiā in p̄senti & gloriam i futuro. Ro. viij. Qui ꝓprio filio suo nō

pepcit: sed pro nobis oīb⁹ tradidit illū. Quō non etiā cū illo oīa nobis donauit. Sic confortat virtus spei. Tertio virtus charitatis cogitando q̄ xp̄us a nobis dz amari: q̄ tanta p nobis voluit pati. Cogitate si aliq̄s vestrū esset incarceratus & ad mortē iam sententiatus: si per aliquē esset liberatus: q̄tuz illū semp diligeret? q̄diu viueret. Sic oēs nos eram⁹ in carcere peccati detenti: & ad mortē & furcā inferni sententiati. Sed venit amicus noster xp̄s q̄ nos liberauit: q̄ ipse solus voluit suspēdi ne aliquis sibi credēs et obediens suspenderet in furca inferni. ideo Bern. Sup oīa reddit te mihi amabilē: o xp̄e calix passionis quē bibisti: op⁹ nostre redēptionis. Quarto confortat quatuor virtutes cardinales. Primo prudētia cogitando quō xp̄s prudenter voluit redimere mundū: q̄ lz essent alij modi infiniti ad redimendū: tñ voluit seruare modū prudentie: vt sicut totū malū generis humani venit a muliere virgine sponsata p malū angelū informata fructu vetito: satiata. sic voluit xp̄s q̄ totū bonū humani generis veniret a muliere virgine desp̄ sata: ab angelo salutata & informata. Jō cantat ecclesia. Hoc opus nostre salutis ordo depoposcerat: multiformis proditoris ars vt artem falleret ⁊c. Et construit sic. Ordo nr̄e salutis op⁹ hoc depoposcerat: vt ars. i. prudētia xp̄i: artem. i. prudētiam diaboli multiformis p̄ditoris falleret. Quinto confortat iustitia. Arguunt iudei di. Si xp̄s erat deus & homo: quid oportebat ipz pati: q̄ bñ fecisset remissionem generalē sicut faciunt q̄ñz dñi. Rñ deo. Et nisi fuisset sua iustitia que est sua essentia: q̄ in deo virtutes nō sunt qualitates aduenticie sicut in nobis: sed virtutes i deo sunt sua essentia: iō in redēptione generis humani voluit seruare modū in quo apparet sua infinita misericordia quia ipse qui non obligatur voluit portare onus & etiā sua infinita iustitia quia ipsum preciū sufficiens & superabundās ipse voluit soluere: quia voluit capi et ligari vt sibi credētes & obedientes saluarētur: & sic de alijs. Q̄m iustus dñs & iustitias dilexit xp̄s. Sexto confortat virtus tēperantie q̄n exēplo passionis xp̄i homo se tēperat in ꝓsperis: delitijs: cibis: ornamētis recipiēdo nisi necessitatē corporis iuxta illud. j. Pe. ij. Obsecro vos fratres tāq̄ aduenas et pegrinos abstinere vos a carnalib⁹ desideriis: non dicit necessariis. Septimo cōfortatur virtus fortitudinis: cogitando q̄n xp̄us fortiter sustinuit clauos & coronā: inclinando se derisiones dicētiū. Alios saluos fecit: & fuit fortis vsq̄ ad mortē dando nobis exemplum standi fortiter in bona vita vsq̄ ad mortem. Juxta illud. j. Cor. xv. Obsecro vos fratres stabiles estote & immobiles. ecce quomodo passio xp̄i est medicina cōfortatiua. j. Pe. ij. Pctā nostra ipse ptulit in corpore suo sup lignū: vt peccatis mortui iustitie viuamus. Ecce medicina curatiua et etiā medicina confortatiua vt viuam⁹. Dico tertio q̄ passio xp̄i est etiā medicina p̄seruatiua. Sicut boni medici tpe pestilentie faciūt aliquā medicinā p̄seruatiuā infirmitatis. Ita fecit christus de sua passione q̄ndo tot sunt infirmitates peccatoꝝ tā ex tentationib⁹ diaboli et occasionibus mundi: q̄z etiā ex inclinationib⁹ carnis q̄ opz nos habere medicinā p̄seruatiuā que est christi passio Nota ad hoc pulchrā figurā Jone. i. Dic hist̄oriā de ꝓpheta iona nauigante: & de naui ex tēpestate periclitante. Qui dixit nautis. Mittite me i mare: & cessabit mare a vobis. Scio em̄ q̄m ꝓpter me hec tē pestas venit super vos. Tulerūt ꝙ Jonā et miserūt in mare: & cessabat. & stetit mare a feruore. Nota ibi hist̄oriā: q̄ figura fuit passionis xp̄i. Unde genus humanū factū est ad instar nauis. In p̄ncipio fuit strictū solū habēs duo postes. i. duas p̄sonas. s. adā & euam. Deinde creuit paulatim & dilatatū fuit. Sal. iij. Uenit plenitudo temporis. Sed iam modo in fine mūdi stringitur ad instar puppis nauis. Ideo de natura humana dicit. Facta est quasi nauis institoris. Prouer. vlt. Item hoc mare magnū et spaciosum manib⁹: illic reptilia quoꝝ nō est numerus. Alia p̄silla cū magnis: illic naues p̄trā sibūt. ps. ciij. Mundus est mare magnum in quo sunt ꝙplures fortune & tempestates. Si ergo vultis ꝓseruari a morte peccati mortalis mittat ionas in mare. Jonas interpretat colūba: et sic xp̄m habētem simplicitatē columbinā q̄ mittitur i mare amarū per memoriā sue passionis cogitādo deuote quō ad instar ione i no

ete passiõis dixit. Quẽ q̃ritis? Si ḡ me q̃ritis. q. d. mittite me in mare amarum .s. amare passiõis: et cessabit mare a vobis i. abstinebitis a pctis cogitãtes quõ ꝛ tã ta passus sum ego. Jsto mõ homo refrenatur a pctis: ꝛ preseruat a morte culpe ꝛ gehẽne. Ecce quõ passio xpi est medicina pseruatiua. iõ dicit Leo papa. Agnosce o xpiane dignitatẽ tuã ꝛ diuine ꝙsors factus nature: noli in veterem vilitatem de generi cõuersatione redire. Memẽto q̃ pciũ redẽptiõis tue sanguis xpi est ꝛc.

¶ In cena domini. Sermo vnicus

HOc facite in meam cõmemorationẽ. j. Cor. xi. In hoc presenti sermone concurrunt tres magne solennitates. Prima est de cena quam christus voluit facere cum discipulis suis recipiens valete ab eis. Secunda est de ablutione pedum apostolorũ: quia xps qui erat dñs ꝛ rex. et magister voluit lauare pẽdes apostolorũ humiliter vt nobis daret exẽplũ humilitatis. Jlle due solẽnitates tangũt in euangelio: de quib⁹ fit sermo post prãdium. Tertia est de sancto sacramẽto altaris: de quo loquit epistola hodierna. De q̃ licet fiat sermo in die corporis xpi: et de mirabilibus vtilitatibus sacramenti: hodie tñ est ꝓpria materia de institutione huius sacramenti sz quare et quõ hoc sacramẽtum a xpo institutũ est ꝛ ordinatum. Sed primo salutẽ virgo maria. Hoc facite ꝛc. Ego quesiui i sacra scriptura modũ et rationẽ quare xps verus deus ꝛ homo voluit instituere ꝛ ordinare hoc sanctum sacramentum. Et inueni quinq̃ rationes principales.

Prima propter ostensionẽ memorialẽ.
Scda propter oblationẽ perpetualem
Tertia ꝓpter refectionẽ spiritualem.
Quarta propter curationẽ medicinalẽ
Quinta propter promotionẽ celestialẽ

De prima loquit xps in themate pbris ꝛ gñaliter oibus xpianis dicẽs. Hoc facite s. sacrificiũ in meã cõmemorationẽ. s. celebrãdo: offerẽdo: sacrificãdo: in meã cõmemorationẽ. nõ in pecunie acq̃sitionẽ: nec ad vanã gloriã vel hypocrisis ostẽsionẽ. Et vos laici hoc facite .s. audiendo missam assistẽdo: cõtemplẽdo: ꝛ cõicando in meam cõmemorationẽ. Prima ratio institutionis hui⁹ sacramenti est ꝓpter ostensionẽ memorialẽ. s. ad ostẽdendũ quid sit adorãdũ ab hoie. Hãc rationẽ possum dare p regulã phie dicentẽ. Nihil est i intellectu quin pri⁹ fuerit in sensu. sicut potest exẽplificari de eccl'ia q̃ hz quinq̃ ianuas: de q̃ est verũ dicere q̃ nullus est in eccl'ia q̃n intret p aliquã harũ portarũ: ꝛ nihil est in intellectu q̃n intret p aliq̃d horũ. s. sensuũ corporaliũ: vel fm ꝓprietatẽ vel fm diuersitatẽ rei: vl fm cõuenientiã vel differẽtiã rei: vel fm q̃titatẽ vel q̃litatẽ: vel fm actionẽ vel passionẽ. De⁹ autẽ in sua ẽtia est suba imperceptibilis ali quo sensu corpali q̃n nõ põt oculis corpalibus videri: nec auribꝰ audiri: nec manibus tangi ꝛc. Propter hoc deus a principio mũdi vsq̃ modo semp voluit adorari sub aliqua forma seu figura visibili. Certũ esñ est q̃ de⁹ apparuit adã: abrahe: et alijs sanctis patriarchis q̃ nõ viderũt deũ in sua essentia: sed viderũt formã vel figurã q̃ nõ erat de⁹. Et adorabãt nõ formã illã vel figurã: sed deum in illa forma vel figura. Et sic de⁹ p illã formã vel figurã intrabat in intellectũ illius cui apparebat. Deinde venit tps ꝓphetarũ: inter q̃s moyses fuit prim⁹. Cui apparuit dñs in forma ignis q̃n custodiebat oues ietro soceri sui. Et moyses adorauit nõ ignem nõ rubũ sz deũ in illa figura p quã intrabat in intellectũ moysi. Jtẽ q̃n de⁹ Exo. xx. dedit legẽ i mõte synai: ibi de⁹ apparuit in forma ignis: et moyses et ppls adorauit nõ ignẽ sz deũ in illa forma in qua voluit adorari ad ostendẽdũ suã actiuitatẽ in puniẽdo vt ipos terreret. iõ dixit moyses ppl'o. Nolite timere: vt enim ꝓbaret vos deus venit: ꝛ vt terror illi⁹ esset in vobis ꝛ nõ peccaretis. Exo. xx. Deinde precepit moysi vt faceret arcã intus ꝛ extra deauratã de auro purissimo ꝛ desup erãt duo cherubin q̃ tenebãt propiciatoriũ. i. mẽsam auri: ꝛ intus in archa erãt due tabule legis: ꝛ ga aaron: ꝛ amphora mãne et tot⁹ ppl's iudaicus adorabat nõ lignũ arce: nec aurũ: sed deum: q̃n in illa forma seu figura voluit adorari. Ratio est: sicut archa custodit illud q̃ ꝓtinet in ea ita deus custodiebat ꝛ cõseruabat illum ppl'm q̃diu sibi credidit et obediuit. Et q̃n portabatur: ppl'us adorabat: et modo iudei deridẽt nos q̃n adoramꝰ deũ in hostia. Deide tpe regũ postq̃ rex salomon ex ꝑcepto dei edificauit tẽplũ: ꝛ arca fuit posita i tẽplo in sctã sctoꝝ nec poterat videri: deus voluit adorari in alia forma. s. in figura nubis. iij. reg. viij. Dñs dixit vt habitaret in nube. Et salomõ ꝛ oĩs ppl's adorabat nõ nubẽ: sed deũ in illa forma. Ratio quare in forma nubis voluit adorari tũc: q̃ sicut nubes refrigerat ꝙ calorem solis: sic tpe salomõis iudei habebãt magnũ refrigeriũ q̃tis ꝛ pacis cũ oibus inimicis. Deide venit de⁹ ꝛ recepit formã humanã i vtero virginali: ꝛ q̃diu xps vixit adorabat de⁹ in forma humana. Sz q̃n xps volebat recedere ab isto mũdo p mortẽ corporalem postq̃ iã ordinauerat alia sacra: xps ordinauit aliã formã seu figurã sub q̃ de⁹ voluit adorari nec ignis terribilis: nec arce: nec nubis: sz panis q̃ est melior ꝓdictis figuris ꝛ vitã dat: q̃n vita hoĩs cõseruat in pane principalr: quia alij cibi sunt de bene esse. Jn quo ostẽdit q⁹ deus dat vitã gratiꝫ glie sibi credẽtibus ꝛ obediẽtib⁹. Ecce rõ quare vult mõ adorari sub tali forma vel figura: q̃ nos nõ adoramus panẽ nec illã albedinẽ q̃ representat diuinã puritatẽ: nec rotũditatẽ que representat diuinã eternitatẽ: q̃ caret principio ꝛ fine: sz deũ contentũ ibidẽ Auisentur sacerdotes ne hostia sit angularis vel maculata. Ecce quare dicit xps Hoc facite in meã cõmemorationẽ: scilicz passionis mee. Osee. xiij. Cõuertẽtur sedentes in vmbra eius viuẽt triticũ: ꝛ germinabũt quasi vinea: memoriale ei⁹ sicut vinũ libani. Effraim quid mihi vltra ydola. Umbra xpi fuit lex moysi. Jtẽ de nouo testamẽto autoritas. Qui per incarnati ꝛbi ꝛc. Scda ratio institutionis huius sacramẽti fuit oblatio perpetualis. Pro cuius declaratione sciẽdũ q⁹ deus a pncipio mũdi voluit vt oĩs homines offerrent sacrificiũ. Ratio q̃ ipse est principiũ quod dat oĩa nobis: ideo vult vt faciam⁹ sibi aliquã oblationẽ: sed mutabat oblationes sicut etiã mutabat figuras seu formas adoratiõis. Cayn eñ obtulit de fructib⁹ terre. s. de peiori. Abel aũt de gregibus. s. de meliori. Melchisedech aũt cozabraam obtulit dño nõ grana: nec agnos sed panem ꝛ vinũ. Gen. xiiij. etiaz infideles qui habitabant i terra chanaã: anteq̃ filij israel habitarent in ea offerebant

filios suos ꝛ filias idolis. Dic modũ quõ calefaciebant idolũ de ere: ꝛ cum magno tumultu filios traxerunt per ignẽ: et obtulerunt illi idolo ne pater sentiret ploraꝛe filiũ suum ꝛc. De quib⁹ dauid. Jmmolauerunt filios suos et filias suas demonijs. ps. cv. Sed malũ fuit sacrificiũ ꝛ reprobatũ: ideo precepit de⁹ filijs israel q⁹ offerrẽt: nõ filios nec filias: sed alialia. boues: oues: vitulos: agnos turtures ꝛc. Et hoc durabat vsq̃ ad xpm q̃ debebat mutare sacrificiũ: ꝛ dimissis oib⁹ alijs sacrificijs ꝛ modis sacrificior. s. cayn. abel: aaron ꝛc. Elegit sacrificiuz melchisedech q̃ obtulit panẽ ꝛ vinum: qui erat sacerdos dei altissimi. Jurta ꝓphetã. Jurauit dñs et nõ penitebit eũ ꝛc. ps. cix. Nõ dicit fm ordinẽ aaron qui obtulit aialia. Ecce hic oblatio perpetualis: ꝛ est tãte virtutis q⁹ in toto mũdo nõ remãsit aliud sacrificiũ nisi istud: q̃ isto adueniente omnia alia sacrificia debebant cessare. Jdeo mõ nec agarent: nec iudei: nec alij infideles hñt aliquod sacrificiũ: quia tãta est excellentia huius sacrificij: q⁹ deus nõ permittit q⁹ fiat aliud sacrificiũ in mũdo. Et est cõpleta ꝓphetia Malach. j. Nõ est mihi voluntas in vobis dicit dñs exercituũ: ꝛ munus nõ suscipiã de manu vestra. Ab ortu eñ solis vsq̃ ad occasum magnũ est nomen meũ in gentib⁹: ꝛ in omni loco sacrificatur: ꝛ offerr̃ nomini meo oblatio mũda. Et loquebatur sacerdotibus veteris legis. Hec auctoritas deberet scribi literis aureis. No. in oi loco. Judei vero nõ audebant facere sacrificiũ nisi in hierlm sub pena mortis. Et dicit oblatio mũdat secus de oblatione iudeoꝝ immũda. Sacerdotes eñ indeoꝝ carnifices ꝛc. Sz oblatio xpianoꝝ est mũda. Auisenr sacerdotes q⁹ mappa altaris ꝛ corpalia sint munda: ꝛ hostia sit munda: ꝛ vinũ: calix ꝛc. In hoc sancto sacrificio de⁹ descẽdit quolibet die ꝛ tñ nõ recedit de celo quẽadmodũ radij solares descendũt ꝛ intrãt p oẽs feneſtras apertas: et tñ non recedũt a sole nec a celo. De hoc dixit xpus aplis q̃n debuit ascendere in celum. Ecce ego vobiscũ sum oibus diebus vsq̃ ad consumationẽ seculi. Mat. vl. Glo. in sacrificio altaris. Hoc facite ꝛc. Tertia ratio institutionis huius fuit refectio spũalis. Uñ certum sit vobis q⁹ nulla creatura viuẽs

nec corporalis nec spūalis pōtuluere nec durare in esse sine cibo: qō de creaturis corporalibus patet ad oculū. De creaturis autē spūalib⁹. s. angelis patet: qr etiā indigent cibo nō corporali sed spirituali. Auctor. Dixit raphael thobie. Cū essem vobiscū: per volūtatem dei erā. Uidebar quidē vobiscū māducare r bibere sed ego cibo inuisibili et potu q̄ ab hoibus videri non pōtor. Thob. xij. Ideo de⁹ tanq̄ bonus paterfamilias puidit de cibis corporalibus corporibus qñ dixit ade in paradiso existenti. Ex oi ligno paradisi comedetis rc. Ecce primus cib⁹. Nō dedit licentiā comedēdi carnes r pisces: nec bibendi vinū vsq̄ ad tēpus noe: et trāsierūt vltra mille dn̄ētos annos. Si aliq̄s diceret modicā ꝓfortationē dabāt fruct⁹ Rñdeo imo tūc maiorē cōfortationē dabāt fructus cū aqua: q̄ mō capones galline r vinū. Uñ dixit de⁹. Ecce dedi vobis oēm herbā afferentē semen super terrā: r vniuersa ligna que habent in semetipsis sementē generis sui: vt sint vobis in escā et cūctis animantib⁹ terre. Gen. j. Deinde post diluuiū tēpore noe qñ lauit mundū ab immundis mutauit escas: quoniā aqua diluuij ita destruxit terrā q̄ extūc fruct⁹ nō fuerūt ita boni nec tāte ꝓtutis sicut prius: iō mō nō est bonū solū comedere fructus r bibere aquā. Ideo post diluuiū deus dedit licentiā comedēdi carnes: pisces: r bibēdi vinū di. Cuncta animātia terre r volucres celi r pisces marꝯ manni vestre traditi sunt: r oē qō mouet et viuit erit vobis in cibū. Gen. ix. Deinde in deserto vbi filijs israel defecit cib⁹ predictarū escar: de⁹ puidit eis de manna: quod quolibet die descēdebat de mane ad instar grani coriandri: quod duranit quousq̄ fuerūt in terra ꝓmissiōis. iō dauid. Oculi oīm in te sperant dñe: et tu das escā rc. Sed nondū puiderat de cibo spūali ꝓ aiabus que sunt spirituales r aīa est principalior pars hoīs. Iō dauid plangēdo dicebat. Esurientes r sitientes: aīa eor in ipsis defecit. Sz venit christ⁹ qui ordinauit escā et cibū spirituale ꝓ aiabus. s. hoc sanctū sacrificiū qō non solum est ꝓ oblatione: sed etiā in refectionem spūalem: r in isto cibo anime recreē tur r fortificenr in deuotione r virtutib⁹. Nec credatis q̄ iste cib⁹ descendat in stomachū corporis ad recipiēdū ibi digestionem: sed in stomacho aie. s. memoria. De hoc cibo ꝓphetauit dauid di. Et pluit illis mānā ad māducandū: r panē celi dedit eis. Panē angelor māducauit hō: cibaria misit eis in abūdātia rc. ps. lxxvij. Primo loquitur de mānā iudeorum ibi. Pluit illis mānā. s. de nubib⁹ r nō de celo empyreo: sed de celo aereo. Deinde dicit de isto sacramēto. Panē celi dedit eis: panē angelor māducauit hō rc. Nō loquit de mānā sicut dicūt iudei: qr āgeli nō comedūt de mānā. Uo. cibaria hoc nō pōt intelligi de mānā: qr nō erat nisi vn⁹ cib⁹ sz de isto sacro in q̄ est corp⁹ xpi: aia: diuinitas: vtutes: r influētie oīm bonorū. iō dicit cibaria. iō cātat ecclia. Panis angelicus fit panis hoīm: dat panis celicus figuris terminū. O res mirabilis manducat dñm: seru⁹ paup r humilis. Dic practice quō xps hodierna die in cena accepit placētulā panis azimi ꝓpter hoc nos ꝓsecram⁹ in pane azimo. Et elenatꝯ oculis in celū bñdixit: r dixit illa eadē verba q̄ nos dicimus in cōsecratione. Et dictis verbis nō remāsit ibi substātia panis: qr uersa fuit in corp⁹ xpi: r qr erat corp⁹ vium. ideo erat ibi sanguis r aīa r diuinitas: sz apli nō videbāt ibi corpus. Et cōicauit ꝑmo seipsum: sicut sacerdos primo se cōicat. deinde alios: nec frangēdo placentulā frangebat corpus xpi: sicut modo frāgit imago in fractione speculi. deinde cōicauit apl̄os dicēs. Accipite r māducate hoc est corpus meū. Dñe dixit petrus: iste panis est corpus vestrū? Petre: dixit xps. nō est panis: sz est corpus meū Iō cōica. Dixit petr⁹ postq̄ cōicauit. O dñe iste cibus me cōfortauit totū: r aiam meaz illūinauit. Tūe dixit xps sibi. Ego do vobi r potestatē idē faciēdi. Cōicauit eñ iudā qui indenote r male parat⁹ accepit et equaliter peccauit male cōicādo et xp̄m pdendo. Si dicaf quare xps cōicabat eū quē sciebat esse ī pctō r male paratum? Rñdeo: qr nolebat ipsum publicare qr peccatū suū erat occultū. Sic nec curatus dz negare cōicatōnē illi⁹ quē scit secretum peccatorē si ponit se cū aliis ad cōicandū: qr diffamaret ipm. Dic quō quilibet xp̄ianus dz cōicare in pascha rc. Pueri. xij. vl. xiiij. āno. iō dicit xps. Hic ē panis qui de celo descēdit. Joā. vj. Non de

celo aereo: sz empireo. Dic quō tpe apl'orum xp̄iani cōicabāt oīm die. Erāt autē perseuerantes in cōicatione fractionis panis. Actuū. ij. Panis. Glo. eucharistie Deinde fuit ordinatū cōicare in qualibz dñica. Deinde in quattuor festiuitatib⁹ p̄cipuis anni. Postmodū fuit ordinatuz q̄ semel in anno, s. in pascha quilibet cōicaret. Sed de bono cōsilio bonū est cōicare in q̄ttuor festiuitatib⁹ p̄cipuis. Jo. vj. Amen amē dico vobis: nisi manducaueritis carnē filij hoīs r biberitis ei⁹ sanguinem non habebitis vitam in vobis.

¶ Quarta ratio institutionis sacramenti fuit ꝓpter curationem medicinalē sez ad curādū plagas nostras tā corporū q̄ animarū. Unde oīa mala: tribulatiōes r miserie r finaliter mors habuerūt ortū r venerunt ex cibo r comestione ade contra precepta dei. Ex illo cibo porta fuit aperta omnibus malis: qr al's gētes habitassent in paradiso terrestri sine miserijs r penis quibuscunq̄. Et postq̄ ibi yrissent iuxta diuinā ordinationē: deus dixisset michaeli. Descende in paradisuz terrestrem: r oēs qui sunt ibi talis etatis ascendant huc r sine dolore r morte illuc ascendissemus ad gloriam: sed ex peccato ade rc. Ideo dicit grāmaticus. Mala mali malo mala contulit oīa malo. Cō structio. mala: id ē maxilla: mali.: sez ade malo: id est ꝓpter pomū: oia mala contulit malo. supple mundo. Quia sz eua comedisset de illo cibo: si adam non comedisset nō fuissem⁹ obligati ad ista mala: nec fuissemus concepti in peccato ori ginali: sed sola eua fuisset punita. Uidēs dñs de⁹ q̄ diabolus ita ordinauerat q̄ ex fructu veniret omne malū: ipse oppositū ordinauit q̄ ex fructu: scilicet arboris marie cui dicim⁹. benedictus fructus vētris tui. veniret omne bonū toti mundo. Sicut diabolus arte sua tantū sciuit facere q̄ ex fructu oēs gentes plagauit et vulnerauit: per oppositum ego faciā medicinam vniuersalez contra omnes infirmitates tam corporū q̄ animarū. Ideo cantat ecclesia. Hoc opus nostre salutis ordo depoposcerat rc. Questio est hic: qr multi infirmi r vulnerati in corpe cōicant: qui tamen non curantur in anima a peccatis: immo peccata augmentātur quomō est ergo medicina curatiua. Respondeo q̄ medici dantes aliquam medicinā infirmo cōsiderant duo: sez dispositionem infirmi r vtilitatem eius. Prio considerant dispositionem infirmi. Ideo anteq̄s dēt purgationem fortem infirmo miscent sibi syrupum ad preparandum r disponendū. Item attendunt r considerant vtilitatem finalē: quia licet possent curare infirmū: tñ nolunt quia esset occasio mortis: vt patet de quodam rege. Requirit etiā in patiente dispositio r vtilitas finalis. Et si aliquid horum deficit non est culpa medicine. Idem in proposito si aliq̄s indispositus r male paratus recipit istam medicinā seu purgationē sine syrupo prenio disponēte. q̄ttuor clocleraria syrupi ad disponēdū sunt cordis contritio: oris cōfessio: operis satisfactio: r corpis afflictio cū aq̄ calida lachrymaꝝ sic aīa curatur a peccatz. Idē de corpe: qr deus scit q̄ infirmitas corpis est ꝑficua anime: qr iō de⁹ dat infirmitatē corpi pro salute aie: qr ergo sanitas r curatio illi⁹ esset nociua aie: ideo nō dat sanitatem: quā al's daret infallibiliter si cēt vtilis. Sine dubio ꝑ teneatis q̄ si hō sit bñ dispositus r bñ parat⁹: r recipit istā medicinam: tam corpus q̄ aīa recipiēt sanitatē ideo dicit sacerdos. Hec sacrosancta commixtio corporis r sanguinis dñi nostri ie su xp̄i fiat mihi r oibus sumentibus salus mētis r corporis. Ecce ratio qualiter fuit institutū p medicina vniuersali. Autoritas. Altissimus de terra creauit medicinā r vir prudēs nō abhorrebit eam. Eccli. xxxviij. Nota creauit videtur tñ q̄ ista autoritas includit ꝓtradictionē: qm̄ creare est de nihilo aliq̄d facere sm p̄hm sz qñ de aliquo fit aliq̄d: illud nō dr creare: sed facere. Cuz ergo dicit. Altissimus de terra creauit medicinā. nō videt creare sed facere. Respondeo q̄ in hoc sacramento nō est ꝓprie generatio nec alteratio nec transmutatio: qr in alteratione et transmutatione substātiali subiectū manet idē etiā de illo qō fit per generationē aliquid remanet: vt ptz in cinere. Sed in creatiōe nō est ita: qm̄ in re nouiter creata nō est aliquid qō prius fuerit: vt pz de anima a deo nouiter creata. Ita in hoc sacramēto intra illā albedinē ē substātia seu matia panis: r qñ fit trāssubstātiatio totū mutat: qr nihil remanet de materia

vel substãtia panis. Iõ magis appropin quat creatiõi: ppẽ hoc qz fit a solo potẽ tia diuina. Ideo dicit. Altissim⁹ de terra i. de substãtia terrenali creauit medicinã nõ dicit generauit fecit sen formauit qz i istis semp remanet aliq̃d de termino a q̃ in terminũ ad quẽ: qõ nõ ẽ in ista trãsub stãtatione. Et vir prudẽs nõ abhorrebit eã qz cõiter fastidiosi abhorrẽt medicias scz purgatiões seu pillulas: qz nolũt ipas recipere. Sed prudẽs medicus cooperit medicinã cũ melle vel aliquo bono nevi deatur nec sentiaẽ. Ita fecit xps optim⁹ medicus q̃ in hostia cooperit carnẽ suã q̃ non videẽ nec sentiẽ: iõ dicit. Vir prudẽs i. xps posset bñ facere q̃ videret in ho sti- ꝺsecrata: sicut videẽ imago in speculo. Sz talis hostia nõ dz sumi a sacerdote vt dicũt doct. qz abominabile eẽt comedere visibiliter carnes hominis. Iõ xps nõ videẽ: immo stat coopertus sub illove lo albedinis: sicut rex infra cortinas: iõ dicit Ysaias cui hoc sacramentũ fuit revelatũ. Vere tu es deus absconditꝰ: deꝰ israel saluator. Esa. xlv. Quinta ratio in stitutionis fuit ꝓpter ꝓmotionẽ celestialem: vt. s. possimus ascendere in celũ: qñ per naturã nullus põt ascendere in celũ nisi deus. Celũ celi dño: terram autẽ dedit filijs hominũ. Nota celũ. i. gloria celi: dño supple cõpetit per naturam. Terram autẽ dedit filijs hoim. Iõ si nos volumus ascendere in celũ indigemꝰ ꝓmotore q adiutore quo ascendamus: qz dicit xps. Nemo ascẽdit in celũ nisi q̃ descẽdit de celo: filiꝰ hois q̃ est in celo. Joan. iij. Hoc verbũ nisi bene intelligaẽ esset occasio desperationis. Nemo ascẽdit in celũ: ergo nec innocẽtes: nec penitentes: nec martyres: nec cõfessores ꝛc. qz nullꝰ iporum descẽdit de celo. Sed intelligiẽ sic. Nemo ascendit in celũ supple virtute ꝓpria: sz bñ ascẽdit hõ in celũ virtute corꝓris xpi in hoc sacramento contenti sicut nebula que iacet de mane sup terraz que de se nõ potest ascẽdere ꝓpter gravitatem quã habet: sz qñ venit sol q̃ ipsam calefacit: tunc sol facit ipsam ascendere sursum. Ideꝫ de nobis qui sumus terrestres q graues. Ideo virtute ꝓpria nõ possumus ascendere in celum: sed venit sol iusticie qui est in hoc sacramento: cuius virtute possumus ascendere. Ideo dicitur viaticũ. i. cibus viatoꝝ. Dic miraculum. Hugonis de sancto victore q̃ qñ cõicauit dixit. Ascendat filius ad patrẽ: q spiritus ad deum qui dedit illum. Et expirauit: q anima cũ xpo ascendit in celum. Hoc fuit figuratum in ꝓpheta helia dormiente. Ecce angelus dñi tetigit eũ: q dixit illi. Surge q comede: grandis eñ tibi restat via. iij. Reg. xix. Sic q̃diu hõ est in peccato mortali dormit sicut ꝓpheta in deserto cuz periculo leonũ q luporum inferni. Et dicitur sibi ab angelo id est sacerdote. Surge qui dormis q exsurge a mortuis ꝛc. comede. s. cõicãdo. Et ambulauit in fortitudine cibi illius quadraginta diebus q quadraginta noctibꝰ vsq̃ ad montem dei. In sacra scriptura dies significat ꝓsperitatez: q nox significat aduersitatẽ. Precepta autẽ diuina sunt decem: que seruanda sunt quadrupliciter: scz corde cogitando: ore loquendo: opere faciendo: q perseueranter implendo: quater decies sunt quadraginta: q sic intrabimꝰ in montem dei: in regnum celorum. Amen.

¶ In die parasceues. Sermo vnicus.

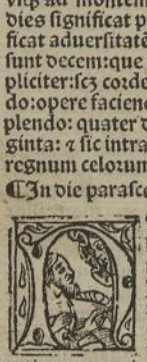

Os legem habemus q ꝑm legẽ debet mori. Habeẽ ꝙbũ istud Jo. xix. q recitatũ est in passione dñi hodierna. Quotidie ꝓ totam septimanã fuit facta repsentatio q memoria passiõis iesu xpi: sz multũ diuersimode nũc q̃ alijs diebꝰ. Repsentabaẽ em tũc vt res diu ꝓterita. Et ꝓpterea dicẽtes missam tũc dicebãt. In illo tpe ꝛc. Sz hodie recitaẽ vt ꝓns q oculariter visa. Et iõ hodie nõ dr in illo tpe: sz hodie dr. Egressus iesus. in ꝓsenti. Et est ratio differẽtie: qz res ꝓsens plus mouet corda hoim q̃ res ꝓterita: q plus pũgit nũc ictus muscę q̃ olim vulnus datũ. Et idcirco vt sentiamus dulcedinẽ q compatiamur animis nostris morti xpi: ipsa nobis repsentatur hodie vt de ꝓsenti: q ita fit officiũ q sermones sicut si nunc christus videretur esse in cruce vt sentiamus ꝑm q̃ dixit deus. Recordare pauptatis et transgressionis mee absinthij et fellis. Threno. iij. Nota paupertatis: qz nudus crucifixus fuit. Et respõdet ꝓphe

ta in ꝓsona populi christiani. Memoria memor ero q tabescet in me anima mea. Ibidem. Memoria. s. preteritorum: memor ero ac. s. si esset ō presenti: ergo sicut dixi loquamur vt si nũc videremus iesum xpm crucifixũ. Ita q de dolore ꝙginis marie. Sed scitis q̃ ꝓsone dolorose non fit salutatio: nec audet q̃s dicere ꝙba gaudij persone ꝙstitute in tristitia. Ideo non salutabimus eã morte ꝓsueto qz crescerẽt sibi dolores: diceret. Quomodo dicitis Aue. qz immo suꝫ plena omni merore et dolore: amaritudine q miseria ꝛc. Si diceremus dñs tecum: diceret nec est dñs mecũ: qz abstulerũt eũ mihi q crucifixus est. Si diceremus benedicta diceret et qũo dicitis mihi benedicta. qz omes me maledicunt: q ideo non salutabimus eã. Sed ne ꝓdicemus sine deuotione reuertamur ad deũ pendentẽ in cruce crucifixum dicendo. Adoramus te xpe q benedicimus tibi: qz per crucẽ tuaz redemisti mundũ ꝛc. Nos legẽ habemus ꝛc. vt. s. ¶ Pro aliquali verbi ꝓpositi declaratione q materie ꝓdicande introductiõe sciẽdum est in sacra theologia est talis questio. Utrũ aliquod aliud opus xpi sufficiens esset ad redimendũ humanum genus preter eius mortem: q an esset de necessitate moriturus. Et ista questio decidit̃ per sanctos doctores theologie ꝓ duas conclusiones. Prima ꝛclusio est. si loquamur ꝑm dignitatez sue diuine persone q ꝑm sanctitatem sue diuinitatis et humanitatis: dicimus q̃ quodlibz opus q quodlibet tedium: etiam sine morte sufficiens erat ad redimendũ genus humanum. Et ratio est qz iesus xpus inq̃ntum deus habebat in operibus virtutem infinitam. Idem etiam ꝓpter sanctitatez humanitatis intantum q̃ vna oratio vel lachrymavel gutta sanguinis preter mortem erat sufficiens ad redimendũ genus humanũ habẽdo respectũ ad ꝓdicta. Et istam ꝛclusionem intellexit david in ꝓo. cxxxviij. qui incipit. Dñe, ꝓbasti me ꝛc. ibi cũ dicit. Confitebor tibi: qz terribiliꝫ magnificatus es mirabilia opa tua: q ania mea cognoscet nimis. Loquebaẽ david in spũ, ꝓphetie regi messie. Et dicit terribiliter: q hoc, ꝓpter infinitũ posse diuinitatis: q magnificatus, ꝓpter humanitatẽ. Scda ꝛclusio est q̃ si loquamur de iesu xpo ꝑm ordinationẽ dei insertam in lege moysi q ꝓphetaꝫ: tũc erat necesse q̃ morereturꝫ morte redimereꝫ: qz posq̃ homo traditus erat morti, ꝓpter peccata hois. s. ade: q postq̃ xps liberare volebat genus humanũ: necesse erat vt moreꝛeꝫ. Uñ xps morte sua a duplici morte nos liberauit. s. a morte aie spũali ꝑ baptismũ: q a morte corꝓis in fine mũdi ꝓt resurrectionem. hoc reuelauit deus moysi in li. Numi. xxv. qñ ꝓcepit q̃ si homicida a casu ꝙfugeret i ciuitatẽ refugij que erãt sex. tres citra iordanẽ q tres vltra iordanem: q q̃ ibi expectaret quousq̃ moreꝛeꝫ summus sacerdos: eo mortuo poterat redire libere. In quo videẽ q̃ dabaẽ occasio desiderandi mortẽ summi pontificis. Dicit tñ textus. Manebitq̃ ibi donec sacerdos magnus q̃ oleo sanctoꝛ vnctus est moriaẽ. Numi. xxv. Sed queriẽ quis est iste homicida: q que sunt iste ciuitates refugij: q quis est iste summꝰ sacerdos. Dicendũ q̃ homicida est quilibet peccator. Inveteri testamento. De q̃ Ezech. xviij. dr. Alia que peccauerit ipa moriẽ: q est peccator homicida a casu q nõ volũtariꝰ: nec a ꝓposito: qz ille qui facit superbiã vel alia peccata nõ intẽdit occidere aliaz suã qz nemo respiciẽs ad malum operatur. Sed peccator hz complacentiã in peccato: vt puta superbia vel alio peccato: ex quo pctõ sequitur occasionaliꝫ mors aie. Iste pctor est homicida qz ꝑncipaliꝫ partem hois interficit. s. aiam. Ergo nõ põt itrare ciuitatẽ hierlm illã. s. q̃ surszuz est manifa. i. celũ: sz opz ipz ꝙfugere ad ciuitatẽ refugij. Qz oẽs iuerũt post pactã pniam ad limbũ: q i ciuitatẽ hierlm ire nõ ꝓterãt: q tũcũq̃ iusti essent donec summꝰ sacerdos q̃ est dñs nr iesus xpus moreꝛeꝫ. De q̃ ꝺ dicit. Tu es sacerdos icternuz sz ordinẽ melchisedech. Qz celũ clausuz fuit. qz Gen. iij. dr q̃ post pctm ꝑmi hois collocauit deꝰ cherubin q fiãmeũ gladiũ atq̃ ꝙsatilẽ ad custodiẽdã viã ligni vite. Uñ. s. Tho. iij. pte. q. xlix. arti. v. vbi hanc figurã, ꝙsequit dicit ad ꝑmũ q̃ ꝓfes anti q̃ ꝓ bona opa meruerũt itroitũ regni celorũ ꝓ fidẽ passiõis iesu xpi sz id ad Heb. xj. Sancti ꝓ fidẽ vicerũt regna operati sunt iustitiã per quã etiã a peccato, ꝓprio purgabaneꝫ: quantum pertinebat ad emẽdationem, ꝓprie persone. Non tñ alicuius

fidesvel iustitia sufficiebat ad remouendum impedimentū qđ erat per reatū totius humane nature. Qđ quidē remotū est p effusionē sanguinis dñi nostri iesu xpi. Jdeo añ passionē xpi nullus intrare vel ingredi poterat regnū celeste adipiscēdo. s. bitudinē eternā q̄ ꝓsistit in plena dei fruitiõe: qz xps meruit nobis itroitū regni celoꝝ. Hec ille. ibidē. ꝓz ergo q̄ absolute nō erat necessariū xpm mori: vt dicit ꝑma ꝓclusio: quā ēt dat btūs Tho. in. iij. pte. q. xlv. ar. j. ponit qz hoies alio modo liberasset. Sed ꝑm suam ꝓordinationē quā p. pphetas exꝑssit: z in lege antiqua p figuras ꝓmōstrauerat necesse erat xpm mori vt scripture implerent. Et hoc est qđ dr Luc. xxij. c. Fili⁹ hois ꝑm q̄ diffinitū est vadit. Et Luc. vl. Hec sunt ꝟba q̄ locutus sum advos cū adhuc essem vobiscū: qm̄ necesse est ipleri oia q̄ scripta sunt in lege moysi z pphetis z psalmis de me. Et qm̄ scriptū est: qm̄ oportebat xpm pati z resurgere a mortuis. Hec Tho. ibidē. Et g̃ thema istud ꝓponit nō in ꝑsona iudeoꝝ mortē xpi ꝓcurantium iniuste: ſz pponit in ꝑsona oim. pphetarū q̄ dicūt. Nos legē habem⁹: qz i lege eorū scripta serpēs eneus z agn⁹ paschalis figure erāt mortis xpi: ergo vt scriptura impleat z regnū celoꝝ aperiat xps ꝑm illā legem dz mori. ꝓz ergo thema. Modo opz declarare qūo passio xpi fuit ꝓ nostra redemptione z reconciliatione. ꝓ quo sciendum q̄ sicut in prenaricatione ade fuerunt sex circunstantie seu ꝓditiones: sic in passione xpi fuerunt sex circunstantie: vel cōditiones correspondentes prevaricationi.

Prima fuit refectio corporalis.
Secūda ligatio personalis.
Tertia damnatio humanalis.
Quarta compassio socialis.
Quinta defunctio tpalis.
Sexta sepelitio terrenalis.

¶ Primū qđ fuit in passione xpi fuit refectio corpalis: qz xps añ suā passionē voluit cenare cū apłis. Rō: qm̄ sicut ꝓuaricatio ade iccpit a refectiõe qñ adā comedit de fructu vetito: sic xps ad oñendum q̄ venerat ad reformandū malū ade voluit comedeꝛ cū apłis. Dic practice qūo apłi. s. petrus z ioānes: vt ꝓz Luce. xxij. dixerūt sibi. Rabbi vbivis parem⁹ tibi comedere pascha: qz illo anno pascha in deoꝝ fuit in dievenerisancta: z i nocte de sero incipiebat solēnitas z comederūt agnū paschalē cū lactucis aggrestibus. Jō dixerūt sibi. rabbivbivis parem⁹ tibi comedeꝛ pascha. Qui rñdit eis di. q̄ irēt ad ciuitatē. s. hierl̄z: ad domū cuiusdam boni hois discipł̄i sui secrete: z misit petrū z ioānē. Lu. xxij. Dic qūo petrus z ioannes dixerūt dño dom⁹ q̄ magister eoꝝ xpus mittebat ipsos ad cū. Et ille rñdit. O bñdicti vos q̄ estis discipł̄i saluatoris z quid vultis. Qui dixerūt. Jā scitis qūo magister noster lz sit dñs oim rex. tamē vult esse paup: z mittit nos vt in domo vestra faciat pascha: q̄ regratiat⁹ fuit deo ō tāto honore q̄ saluator vellet facere pascha in domo sua. Et oñdit eis cenaculū magnū qđ paucrat p se di. q̄ ipe volebat soluere oia necessaria z pare: z vos reuertamini ad eū z auisetis eum ne veniat de die: qz principes decrerunt sniam mortis ꝓtra eū z volūt ipsum capere. Jdeo xpus venit hora tarda z secrete intrauit ciuitatem. Cogitate qūo ille bon⁹ hō dñs domus ostauit xpm in suo ingressu sibi regratiando: qz placuit sibi venire ad domum suā: z volebat seruire xpo: z dare aquam ad man⁹: ſz xps noluit. Deinde xps dedit bñdictionē mēse. Oculi oim in te ꝛc. Et posuit se ad mēsam cū apłis. Dicunt alię. s. deuoti ꝓtēplatini qz euāgeliste nō dicūt q̄ ipsa ẏgo fuerit in cena: ſz bñ dicunt q̄ fuerit in passiõe: z qz ẏgo maria i die pasche fuit hierl̄m: z etiā in passione xpi: qz hoc dicūt euāgeliste. Ideo creditur verisiml̄r q̄ etiā voluit esse in cena cū filio suo qui recesserat cū apostolis in ciuitatem effrem iuxta desertū. Jdeo ẏgo cogitans q̄ filius suus esset i festo pasche in hierl̄m sicut ꝓsueuerat: ideo nocte ꝓterita cū gaudio venerat hierl̄m sperās audire sermonē filij sui in die pasche z statim iuit ad domū marie magdalene que rēs quid erat de filio suo. Que dixit qūo erat in domo cuiusdā ciuis cū discipulis suis. Dixit virgo maria. Rogo q̄ vadam⁹ ad eū. Magdalena aūt que sciebat totuz negociū volebat ipsam retinere vsq̄ i crastinum: sed virgo omnino voluit ire: z magdalena: martha: lazarus ꝛc. associauerunt ipsam vsq̄ ad dictam domum et magdalena pulsauit ad portaz. Cogita

re quō timere potuit ille ciuis ne eēnt iu dei veniētes cape xp̄z: qui dixit xpo quō mater sua volebat intrare: z placuit. Et ingressa virgo dixit filio. O fili multum desideraui videre vos. Et reꝑēdit ioānem nepotē suū q̄ non intimauit sibi noua de filio suo q̄ excusauit se di. quō fuerunt in loco separato. xpus ẏo inuitauit mſez vt comederet sicut fecit. Sciēs xps q̄ passio sua appropinquabat: in fine cene dedit vale matri sue ne eēt presens: ſz ipsa volebat omnino remanere cum filio suo: sed xps nō sustinuit. Tūc virgo inuitauit ip̄m cum apłis ad ꝓādiū in crastinū: qz ipsa faciebat magnū festum: quia pascha: z qz tali die. s. veneris ipsa ꝓcuperat eum. Xps aūt sciēs ꝓādium qđ sibi parabatur: noluit dicere exꝑsse matri ea que erāt futura altera die: ſz benigne respondēs dixit. Mater vos z ego comedemus cras simul in eadē mēsa: scz passionis xpi z de eisdē cibis: scz doloris. Sz ipsa mater non intelligēs hoc: tota cōsolata z letata recessit. Cogitate qūo magdalena qui totuz sciebat dicebat. Domine cras malū ꝓādiuz est ꝑ nobis z vob̄. Et si ab euāgelistis nō dicunt: qz tñ nō sunt ꝓtraria euāgelio z deuoti doctores z sancti ista scribūt hoc mō facta iō pie credēda sunt: qz etiam verisiml̄e est q̄ ita res fuerunt geste. Post recessuz matris xps fecit quatuor. Primo dixit apłis suam passionem: vt dicit Lu. dicēs. Desiderio desideraui hoc pascha māducare vobiscuz anteq̄ patiar. Dico em̄ vobis q̄ ex hoc nō manducabo illuc donec impleatur in regno dei. Et accepto calice gratias egit z dixit. Accipite z diuidite iter vos. Dico em̄ vobis q̄ nō bibā de generatiõe vitis donec regnū dei veniat. Ecce manus tradētis me mecū est in mensa. Et fili⁹ quidē hois ꝑm qđ diffinitū est vadit. Ue aūt hoi illi ꝑ quē tradeꝛ. Luc. xxij. Cogitate qūo apłi audito taliverbo fuerūt tristes z desolati: z quilibet dixit. Suz ego. q. d. Citi⁹ me occidere: qz minorē pena habere rē. Xps aūt noluit publice revelare peccatū iude qđ erat occultū: sed secrete ip̄z revelauit ioāni querēti. Dñe q̄s est qui tradet te. Dixit iesus q̄ ille cui daret bucellā panis ꝛc. d. Fili⁹ quidez hois vadit sicut scriptum est de illo. Dico etiam vobis plus q̄ omnes vos scādalum patiemini in me in hac nocte quia scriptuz est sc̄z per zachariā prophetā. Percutiā pastorē z dispergētur oues gregis. Tūc petrus ardētior alijs dixit. Et si oēs scādalizati fuerint in te ego tamē nunq̄ scandalizabor: credens dicere verū: qz tūc habebat bonū cor: sed ex fragilitate postea peccauit. Cui dixit xps. Amē dico tibi anteq̄ gallus cantet: ter me negabis. Tūc xps dixit petro ꝓsolādo eū. Ego ꝓ te rogaui petre vt nō deficiat fides tua. s. finaliter. Tunc petrus fuit cōsolatus. Secūdo xps surrexit de mēsa vt dicit Jo. z ꝓcinxit se z posuit aquā calidaz in peluim ad lauādū pedes apł̄oꝝ: z venit ad petrū primo. Dñe dixit petr⁹: tu lauas mihi pedes. Respondit iesus z dixit. Qđ ego facio tu nescis modo: scies aūt postea. Cui petr⁹. Non lauabis mihi pedes ieternū. Cui dixit xps. Si nō lauero te: nō habebis partē mecū. Jn quo ostendit q̄ lauare debem⁹ immūdicias affectionū tēporaliū. Tunc dixit petrus. Dñe nō tm̄ pedes: sed z manus z caput. Ad quē xps: q̄ lotus est. s. ꝑ baptismum nō indiget nisi vt pedes lauet. s. affectionū terrenarū ſz est mūdus totus: z vos mundi estis: sed nō oēs. Sciebat em̄ quisnā esset q̄ traderet eū. ꝓpterea dixit: nō estis mūdi oēs z lauit pedes oibus apostolis fiētibus. etiā iude a quo incepit: vt dicunt aliqui: vt ip̄m inclinaret ad penitentiā. Deinde dixit eis. Uos vocatis me magister z dñe z bene dicitis sum et em̄. Exēplū em̄ dedi vobis. s. humilitatis. vt quēadmoduz ego feci vobis: ita z vos faciatis. Tertio instituit hoc sacramētū altaris volēs dare finē sacrificio veteris legis z instituere sacrificiū nove legis: qz post lotionē pedū adūt ad mensam z recepit placentulam panis azimi z cōsecrauit z cōicauit ꝑmo seip̄m: deinde apostolos: sicut facit sacerdos: qz ꝓio cōicat se: deide alios. De hoc dicit text⁹. Mat. xxvj. Cenātib⁹ illis accepit iesus panē z gr̄as agēs bñdixit ac fregit: deditq̄ discipłis suis z ait. Accipite z comedite hoc est corpus meū qđ ꝓ vobis tradet. Cui dixit petr⁹. Dñe iste panis est corpus vestrū. Rñdit xps. petre nihil est ibi de pane: imo est corp⁹ meū comede: q̄ postq̄ cōicauit dixit. O dñe totū me ꝓfortauit: nūq̄ aia mea inuenit tm̄ saporē i alio cibo. cōicauit ēt oēs apłos: ēt

Universidad de Navarra Biblioteca

indā: ⁊ tūc diabolus itrauit in eū ad plenius possidendum: qz qui indigne cōicat diabolū recipit. ⁊ dixit iude: qđ facis facito. Et apli nō intellexerūt: credētes q̄ de aliq̄ ope faciēdo loq̄ret sibi. Tūc xp̄s ordiauit ap̄los ⁊ fecit eos pb̄os di. Hoc quotiescūq; feceritis: in mei memoriā facietis. Silr ⁊ calicem postq̄ cenauit accipiēs gr̄as egit: ⁊ dedit illis di. Bibite ex hoc oēs. hic est sanguis meus noui testamenti qui ꝓ vobis ⁊ ꝓ multis effundet. Quarto ꝓcessit ad dādū ap̄lis aliq̄s bonas doctrinas: qđ a ioāne vocatur testīm ei⁹ di. Modicū ⁊ iā nō videbitis me ⁊c. iō sustineatis patiēter tribulatiōes ⁊ psecutiones: qz si me psecuti sūt: ⁊ vos psequent ⁊c. ego mittā vobis spm̄ ꝑitaz̄. Et facto sermone orauit ꝓ eis di. Ego ꝓ his rogo ⁊c. Et ap̄li flebāt sēp. Ecce h̄ refectio corporalis ꝓ nostra reformatione sicut fuerat in ꝓuaricatiōe. Et fuit cōpleta ꝓphetia moysi de ista cena di. Edēt carnes ore illa assas ⁊c. Exo. xij. Edēt. s. cū ap̄lis carnes ⁊c. Scđo fuit in xp̄i passione ligatio psonalis: qz fuit capt⁹ ⁊ ligat⁹ in psona in horto. Rō: qz sicut in ꝓuaricatione post refectionē adā fuit ligat⁹ ꝓ pctm̄ in horto paradisi terrestris: cū añ fuisset liber in iusticia originali: iō xp̄s ad ostēdēdū q̄ venit ad reformationē ꝓuaricationis ade voluit capi ⁊ ligari. Dic practice quō hymno dicto. i. ꝓ gratiaꝝ actiōes. s. mēoriā fecit mirabiliū suoꝝ ⁊c. Fecit etiā gr̄as dño domus: qz xp̄s non est ingrat⁹ di. q̄ pseueraret in bona vita: ⁊ q̄ ip̄m reciperet in domo gl̄ie sue. ⁊ egressus iesus cū discipulis suis trās torrētē cedron. sic dictū ab arboribꝰ cedrinis. No. quō vallis iosaphat est inter montē oliueti ⁊ hierusalē. Et ꝓ mediū vallis iosaphat trāsit torrēs cedron ⁊ itroiuit in hortū in quo multotiēs inerat. Et luna erat plena iuxta legē. Exo. xij. qz semp erat pascha in plenilunio. Dicit marc⁹ q̄ tūc xp̄s cepit pauere ⁊ tedere. Et hoc ad ostēdēdū suā verā hūanitatē q̄ naturaliꝰ refugit mortē. Q̄videtes ap̄li dixer̄t sibi. O dñe q̄d est hoc: xp̄s dixit. Tristis ē aia mea vsq̄ ad mortē. ⁊ hoc ꝓpter fugā ap̄loꝝ. ꝓpter dolores mīs ⁊ destructionē iudeoꝝ. ꝓpter hoc dixit. Tristis ē ⁊c. iō remediū est orare. Jō vigilate ⁊ orate vt nō intretis in tētationē: qz idē faciam. Et clōgauit se ab eis q̄tū iact⁹ est lapidis: ⁊ orauit ter. ꝓpt̄ tria q̄ petebat. Pater oia possibilia sunt tibi trāsfer calicē hunc a me. In hac oratiōe xp̄s oñdit se habere verā hūanitatē que naturaliꝰ refugit mortē: ꝙ xp̄s ꝓmptus erat ad mortē dādo nob exēplū vt in tribulationibꝰ cōfirmemus nos diuinevoluntati. Scđo petijt suā resurrectionem di. Pater transeat a me calix iste. i. passiōis mēsurate a deo patre: trāseat. i. solū duret ꝓ tres dies ⁊ vēiat resurrectio gloriosa. ideo dixit. ꝑ trāseat a me. Super hoc dicit hylariꝰ. Nō petijt q̄ nō veniat: ꝙ trāseat ab ipso ad martyres vt s. fortitudo ⁊ patiētia sui martyrij trāsiret ad martyres: ⁊ eēnt fortes ⁊ patiētes ad sustinēdū martyriū. ꝓpt̄ eū. Et ex hac ore sancti martyres Laurētiꝰ: Vincentius: Katharina: Agnes: ⁊ alij fuerūt fortes ad sustinēdū martyriū patiēter. ⁊ dicit Lucas q̄ tunc fact⁹ est in agonia non sensualitatis ꝫ rōnē: qz talis agonia nunq̄ fuit in xp̄o talis solū est in nobis. Sz agonia fuit sensualitatiz̄ ꝓtra obiectuz. s. passionis: qz xp̄s vidit ꝓncipaliꝰ oēs passiones passiōis sue quas sensualitas refugiebat. Jōvene se strixerūt: ⁊ inde i sanguinē ꝓruperūt ex memoria passiōis. Tūc venit angelus ad ꝓfortādū eū nō q̄ ip̄e indigeret eo: qz fortior est angelis: ꝙ angelus fecit obsequiū suū qđ debuit facere erga dñz suū sicut facit scutifer ꝓfortās dñm suū multū forte ꝓliū intrātem. Qui dixit xp̄o ꝑm mentē devotoꝝ sctōrū doctoꝝ. Dñe hec passio nō est ꝓtra volūtatē vestrā. vosmet ipam ordinastis cum pr̄e ⁊ spūsctō ꝓ saluatione credētiū ⁊ obediētiū. Jdeo scti pr̄es leti expectāt vos i limbo: ⁊ ex ista passiōe magna gl̄ia ē vobis pata: qz ꝓpt̄ ipsam eritis iudex vlis sup oēs creaturas. Post recessuz āgelive nit xp̄s ad discipulos: ⁊ inuenit eos dormientes pre tristicia: ⁊ dixit eis. Surgite eam⁹: spūs ꝓōpt⁹ est ꝙ caro ē infirma. Et venerūt iudei cū gladijs ⁊ fustibus. Tūc petrus dixit xp̄o. Dñe si ꝑcutim⁹ in gladio. Rndit xp̄s q̄ non debem⁹ nos defendere armis: sed patiētia. Tūc traditor in das qui dederat eis signū osculi ne caperēt loco xp̄i iacobū filez̄ xp̄o: dixit xp̄o Aue rabbi. ⁊ osculat⁹ ē eū: qz hec erat cō suetudo xp̄i osculari discipulos nouiter veniētes. Christus ꝫo auertit faciē suā

barrabā: q̄ erat latro ⁊ homicida. Tertio voluit xp̄z liberare ex cōpassiōe. Cogitauit pilat⁹ q̄ inidia ⁊ malicia cordis vincit ex miseria illius ꝓtra quē est inuidia. Jō pilatus dixit xp̄o. Video totū populum contra te motū ex inuidia: iō flagellabo te vt sic transeat malicia ipsorum ne moriaris. Rndit xp̄us. Facias quicquid volueris. Tunc pilatus apꝑhendit iesum ⁊ fecit ligari nudū ad columnā: ꝑm magistrum in hystoria adeo spissam q̄ manus manū ad spaciū duaꝝ palmaꝝ nō tāgeret: ꝙ corrigijs trahebat ⁊ ligabat: ⁊ ita miserabiliꝰ flagellabat: q̄ a planta pedis vsq̄ ad v̄rticem nihil manebat illesum in suo b̄ndicto corpe nisi solū lingua: quaꝑ pctōribus ⁊ latrone in cruce orarent atq̄ testīm faceret. Et impleta fuit scriptura quā ꝑdixerat. s. filiꝰ hois tradet gētib⁹ ⁊ flagellabit ⁊ cōspuet. Milites aūt q̄ flagellabāt eū ꝑm aliq̄s erāt q̄tuor. q̄ꝝ primi duo ꝑm Ysero. in gl. ꝙgas de spinis ⁊ vepribꝰ acutissimis habuerūt ꝓfectas q̄bus cutem aperuerūt. Illis ꝫo fatigatis alij duo flagella habuerūt: in quoꝝ summitate erāt nodi aculeis acutissimis trāsfixi carnē sanctā scindētes. Alij aūt duo habuerūt cathenas h̄ntes vncos in summitatibꝰ: ⁊ quasi carnē extraxerunt. Un Eusebiꝰ ⁊ Chrysо. sup illoꝫbo. Disciplina pacis nr̄e sup eū: dicūt q̄ ista disciplina fuit triplex. s. dura: qz ꝙgis ⁊ spinis dura: qz flagellis nodatis: durissima quia cathenis ferreis xp̄s fuit cesus. vñ cū ꝑm medicos in humano corpe sint. cclxxvj. ossa: ita xp̄us fuit flagellat⁹ q̄ quodlibet os recepit triplicē ictū: vnū de ꝙgis: aliū de flagellis: tertiū ō cathenis. Solutus igit xp̄s ꝓprias vestes iduere voluit: sed nō fuit ꝑmissus. Nā milites suscipiētes iesuz duxerūt eū de colūna: ⁊ loco flagellationis ⁊ introduxerūt in atriū ⁊ cōuocant totā cohortē. Et induerūt euz veste purpurea antiq̄ ⁊ aspa in signū regie mactatis. Nā purpura reges vtebant. Et plectētes coronā de spinis marinis: que acutiores ⁊ longiores spinas h̄nt ceteris spinis capiti ei⁹ ipsoꝫ fuerūt q̄ eū in capite i. lxxij. locis crudeliꝰ vulnerauit. Nā erat ad modum pileoli: ita q̄ vndiq̄ caput tegeret ⁊ tangeret: ita q̄ aculei ossa penetrarēt. Isti iūci ꝙz Jsiō. ab itra fuerūt ꝑcussi suggētes ad se sanguinē xp̄i. Arsidinem vero dederunt in dextera ei⁹: quasi ꝓ sceptro regali ⁊ illudebāt ei: ⁊ genuflexo ce perunt eū salutare derisorie dicētes Aue rex iudeoꝝ. q. d. regē te dixisti iudeorum: iā coronat⁹ es: ⁊ expuētes in eū dederūt ei alapas tanq̄ fatuo. Propter qđ eccl'ia ꝓ ipsis orādo non flectit genua sicut pro paganis: ⁊ alijs. Et tūc exiuit iterū pilatus foras ⁊ dixit. Ut cognoscat̄ qz nullā cām inuenio in eo: adduco eū foras. Exiuit ꝙ iesus portās spineā coronā ⁊ purpureū vestimētū. Et dixit eis pilat⁹. Ecce hō. q. d. hic est hō q̄ se regē vestrū dixit vt asseritis. Sufficit ꝙ vobis ꝓ illo ꝫbo q̄ abominabilis sit sibi illata ꝓtumelia ⁊c. Cū ergo vidissent eū pontifices ⁊ ministri clamabāt. Crucifige crucifige cuz. q. d. illa pena nō sufficit. sed petim⁹ vt crucifigatur ⁊ nō petebāt aliā mortē nisi crucifixionis. Qz ꝑm Chrysт. crucifixio tanta erat ꝓfusio vt nullus hoim amplius de crucifixo memoraret nisi in maledictione ⁊c. Et illud cōquerit dauid di. Sicut aq̄ effusus sum. Qz in oi liquore odor remanet invase: dēpta aq̄. Voluerūt enim nomē eius delere. vt dicit. s. Tho. sup dicto ꝫbo. ꝙ petebāt vt crucifigeret. Dixit aūt pilatus. Accipite eūvos ⁊ crucifigite ego cām nō inuenio cām in eo. Rndерūt. Nos legē habem⁹. Leuit. xxiiij. ⁊ ꝑm legē hāc dz mori: qz filiū dei se fecit. Cū pilat⁹ audisset hūc sermonē magis timuit nō legē: qz gētilis: ꝙz ne forte ꝑm Ysero. vex esset q̄ originē diuinū hꝫet: ⁊ sic i eo crimē enorme cōmisisset. s. flagellādo: et sic de alijs. Jdeo de hoc certius inquirere volens. Jngressus iter in ꝓtoriuz cuz iesu: dixit ad iesuz. Un es tu. ō diuina an humana gñatione ⁊c. Jesus nō rndit ꝓpter difficultatē questionis: qz pilat⁹ nō sufficiebat eā accipe. Dixit ad eū pilat⁹. Mihi nō loqueris. Nescis qz ptātez̄ habeo crucifigere te: ⁊ dimittere te. Quib⁹ ꝫbis pilatus cōdemnauit scipsuz. Rndit iesus. Non haberes potestatem aduersum me vllā: nisi tibi datuz esset desuper ꝓpterea q̄ tradidit me tibi maius pctm̄ hz. Ubi dicit Augu. q̄ qui peccat ex auaricia plus peccat q̄ ille qui peccat ex timore humano. Exinde. i. ex hac eā querebat pilatus dimittere iesum: sicut astut⁹ videns q̄ eū notasset de peccato si innocentem occideret: querebat ergo opor-

cunitatē dimittēdi eū sicut antea fecerat Judei ergo hoc ꝓsiderātes clamauerūt dicētes. Si hūc dimittis nō es amic⁹ cesaris. Ois q̄ se regē ꝛc. Igit cū pilat⁹ audisset hos sermones duxit foras iesuz in loco publico q̄ vr lithostrotos. Erat aūt parasceue. i. ꝓma dies solēnis in q̄ ꝑparabāt ciboſ ꝑ sabbato. In q̄ sabbato nō licuit ꝓpare cibū ꝓpter solēnitatē ſz in ꝓcedēti. s. sexta feria. ō ois sexta feria dicebāt parasceue: hora q̄si sexta q̄ die sexta homo factus est. Et dixit pilatus. Ecce rex vester. Illi aūt quasi frenetici clamabāt. Tolle tolle crucifige eū ꝛc. Dixit eis pilatus. Regem vestrū crucifigā. q. d. vtiq; ex hoc verecūdia magna ſnabit q̄n audiet devobis dici q̄ regē vestrū crucifiristis. Rūderunt pontifices. Nō habemus regē nisi cesarē. Tūc pilatus ꝓsiderans se incurrere indignationē populi ꝛ cesaris: ꝓsensit petitiōi eoꝝ. Sedēte illo igit⁹ ꝑ tribunali: misit ad eū vxor eius dicens. Nihil tibi ꝛ iusto illi. Multa em̄ ꝓpessa sum hac nocte ꝓpter hunc sanctuz hoiem ꝛ iustū. Tūc em̄ diabolus cognouit fructū passiōis iesu xp̄i ex leticia aiarū in limbo existentiū que ex plurimis ꝓphetijs sperabāt se redimi. Videns aūt pilatus: q̄ nihil ꝓficeret: sed magis tumultus fieret. Accepta aqua lauit manꝰ suas cor̄ populo dicens. Innocens ego sum a sanguine iusti huius vos videritis. Et rūdit vniuersa turba. Sāguis eiꝰ super nos ꝛ sup filios nostros. O q̄z horrenduz testiū fecit hic populus stultus. Manet em̄ hoc testiū vsq; in hodiernuz diem. Nā in signū huius vindicte quando masculi iudeoꝝ de hoc genere qui sic clamabāt nascunt habēt manū dexteraz plenā sanguine capiti innixā. Quare pilatus timore cōcussus dimisit eis barrabā homicidā. Jesum vo flagellatū tradidit voluntati eoꝝ vt crucifigeret ℣ legez iustitie. Et fuerūt hec ꝺba quibus pilatus xp̄m sententiauit. Jesum seducentez populū: blasphemantē deū: dicentem se xp̄m regē esse iudeoꝝ cruci affigendū cōdemno ꝛ adiudico. Et q̄ hodie est oblatus alpha ꝛ o: principiū ꝛ finis: ideo his diebus eccl̄ia omittit initia ꝛ fines horarū. Quarta fuit in passione xp̄i cōpassio socialis: q̄ nō solū xp̄s sustinuit passionē ꝛ dolores cordis: sed etiam virgo maria mater sua: ꝛ multi alij. Nō q̄ ex peccato ade ipse non solū sustinuit mala sed etiā eua. Data igit⁹ sntia mortis postꝫ illuserunt ei. Dic cū ꝓtractica: exuerūt eū purpura ꝛ induerunt eū vestimentis suis vt magis esset agnoscibilis: ꝛ ad mortē vadens amplius subsannaret. Et tūc ꝑcul dubio: xp̄s habuit nouā ꝛ maximā passionē q̄n illa purgura cōgelata fuit ꝛ fortit cōpacta vulneribus ictuū flagelloꝝ que absq; maximis doloribꝰ euelli non poterat. Et maxie q̄n tunica illa spoliatꝰ fuit: renouata fuerūt oia vulnera. Et hec durior pena fuit ꝫ flagellatio: vel etiā coronatio q̄ imaginari pōt. Cepit em̄ nouꝰ sanguis ebullire ꝛ totū coꝝ roseo cruore pfundi. Et imponētes sibi crucē duxerūt eū extra ciuitatē. Qz passio xp̄i gl̄iosa nō solū ad iudeos sed etiā ad oēs se extendebat. In huius signū extra ciuitatē pativoluit. O quāta bona iesus semp benedictus fecit huic ciuitati. Pro quibus oibus crucē ꝑ maiori ignominia posuerunt in humeris suis ad portandū. Bernardus. O inauditū spectaculuz: nunq; auditū: visum aut factū: vt aliq̄s fur aut malefactor ad hoc ꝓpellerēt vt suū ꝓpriū portaret patibulū: ꝓter saluatorē. Et impletū est illud. Esa. ix. Factus est ꝓncipatus sup humeꝝ eius. Hoc ꝓfiguratū fuit in Jsaac q̄ dū iret vt immolaret⁹ a patre ligna in ꝓprio dorso portauit. Heñ. xxij. ibi em̄ habet q̄ dñs dixit Abrae. Abraā Abraam. Et ille rūdit. Assuz. ait illi. Tolle filium tuū vnigenitū quē diligis ysaac vade in terram visionis: atq; ibi offer eū in holocaustū sup vnū montiū quem monstrauero tibi. Igit⁹ abraam de nocte ꝓsurgens strauit asinū suū: ducēs secum duos iuuenes ꝛ ysaac filiū suū. Cūq; cōcidisset ligna i holocaustū: abijt ad locū quē preceperat ei deꝰ. Jsta em̄ fuit figura passiōis xp̄i q̄ abraā significat patrez in diuinis: q̄ obtulit filiū suū vnigenitum in ara sctē crucis: in redēptionē ꝓ oibus nobis miserimis peccatoribus. Et sicut ysaac filiꝰ Abrae in ꝓprijs humeris portauerat ligna holocausta obediēter ad volūtatē patris sui abraā: sic filiꝰ dei saluatoꝝ nr̄ iesus patiēter sicut agnꝰ innocēs portauit patibulū sctē crucis ꝓprijs humeꝝ ipositū. Et q̄ iudei ip̄m alaphis ꝛ ꝟberibꝰ ꝛ illusionibꝰ: necnō flagellatio

lati ad originalī peccato nō fecerunt cō dignam penitentiā iuxta qualitatem et quantitatē peccatoꝝ: tales ex q̄ habuerunt ꝓtritionē nō vadūt cū damnatis. ſz in alio mūdo diuina misericordia ordinauit vnū locū qui dicit purgatoriū: vbi aie purgant. vbi est ignis: sed nō sunt ibi demones: quia nullus ibi intrat quin sit ingratia dei. Et ille ignis purgatorij dura bit vsq; ad die iudicij. qui virtute diuina cruciat alas quod non posset iste ignis noster: immo si vna aia esset in furno calcis: ille ignis sibi non noceret. Sed post diem iudicij ignis purgatorij extinguet. Si dicat. ꝛ si sit aliq̄s qui in die iudicij. non compleuerit penitentiā suam nec sit purgatus: quid fiet de illo. Rēsponsio q̄ deus augmentabit illi penā intēsiue ꝛc. De isto loco dicit scriptura sctā. In igne ꝓbatur aurū ꝛ argentū: hoies vo receptibiles in camino humiliationis. Eccli. ij. Ad istos xp̄s descēdit ꝛ visitauit ꝑ copiosam liberationem. Questionē faciunt doctores: ꝛ beatus Tho. in. iij. parte. q. lij. arti. viij. Utrum xp̄us liberauit oēs animas q̄ erant tunc in purgatorio. Ad questionem istam oportet rūdere per distinctionem ꝫm q̄ de ista materia possumus loqui dupliciter: vel ꝑ rigorem iustitie vel per dulcedinem misericordie. Si loquamur primo modo: nō liberauit nisi illos solum qui cōpleuerūt tempus penitentie. Et ista via sequitur beatus iij. parte. Si aūt loquamur de misericordie: possum⁹ dicere q̄ oēs Et ad hoc dabo vobis duas rationes. Prima quia nouiter coronatus intrante ciuitatē qui liberat oēs captiuos: nisi sint capti pro interesse parcorum. sic rex glorie xp̄s nouiter coronatꝰ quē ꝛa spinarū intrans purgatoriū. Ad ric. clamabant oēs anime in purgatorio Dñe liberate nos. ꝛ xp̄us interrogauit licet iam sciret quāto tempore hic fuissent. Respondebāt. Dñe fuimus hic iam p mēsem: per annū ꝛc. Ideo pie creditur q̄ xp̄us liberauit oēs. Autoritas. Esa. recitātis verbū dei patris ad filium dicentis. Dedi te in fedus. i. pacem populi vt suscitares terrā ꝛ possideres hereditates dissipatas: vt diceres his qui vincti sunt: exite ꝛ his qui i tenebris sunt reuelamini. Esa. xlix. Ubi ponunt quatuor clausule quarū due sunt de vita christi: alie de eius morte. Prima ibi. Dedi te in fedus populi vt suscitares: qui. s. dormiebant in peccatis: quos xp̄s suscitauit ꝓdicando. Secūda ibi: vt possideres hereditates dissipatas. s. animas rationales: q̄ sunt hereditates dei dissipatas per peccatum. Tertia ibi: vt diceres his qui vincti sunt exite. Non ibi loquitur de illis qui sunt in inferno damnatorum: quia nullus inde exit: sed de illis de pugatorio. Quarta ibi. his qui in tenebris sunt ꝛ reuelamini. Secūda similitudo est de papa nouiter creato qui tunc ꝓcedit largas indulgentias ꝛ gratias ꝫplurimas. Quanto magis papa iesus qui est dñs gratiarum ꝛ indulgentiarū: quia papa eius vicarius non est dñs ecclesie: ſz dispensator ꝛ procurator. Cum ergo papa sit tam liberalis: quāto magis xp̄s qui est dñs. Autoritas. Esa. lxi. Spūs domini super me eo q̄ vnxerit me: ad annunciandum māsuetis misit me: vt comederet ꝓritos corde. ꝛ predicarē captiuis indulgentiā. et clausis apertionem. Nota spiritꝰ dñi ſz sanctus sup me. loquit⁹ xp̄s ingtum homo: q̄ ingtum deus spiritu sancto non est [illegible] m: sed equalis ꝛ vnꝰ deꝰ. [illegible] dum mansuetis misit ſz [illegible] ndo ad predicandū: ꝛ [illegible] mortem dicit: vt predicarem captiuis indulgentiam. Dic quomodo ante xp̄i passionem postꝫ anime cōpleuerāt suū purgatorium: exibant inde ꝛ ibant ad locuz ꝓ patrū: q̄ dicit sinus abrae. Autoritas. Luc. xvj. Factū est vt moreret mendicus ꝛ portaret⁹ ab angelis in sinū abrae quia in illum ibant condigne penitētes. sed modo ascēdunt in celū: ꝛ etiā postꝫ exeunt de purgatorio. Dic qūo tempus a deo taxatum est ad standū in purgatorio potest redimi in suffragijs viuorum. Ideo heres cōplere teneꝫ testamenta et executiones vltimaꝝ voluntatū defunctoꝝ: als dicit xp̄s Luce. xviij. Deus faciet vindictam electoꝝ suoꝝ clamantiuz ad se die ac nocte. Quartus locus dicit sinus abrae. in hoc stabāt anime sanctorum patrū: que ibi fuerūt a ꝓncipio mūdi vsq; ad resurrectionez christi. Primus qui vnq; eo intrauit fuit Abel: ꝛ quādo christus surrexit oēs exiuerūt inde cum christo. Ibi nullam habebāt penam: sed

Universidad de Deusto Biblioteca

non habebant gloriam. In istā domū intrauit anima christi. Dicit Aug. ꝙ sicut anima christi intrauit per istā domum: oēs illi sancti patres viderūt diuinitatē christi: ⁊ habuerūt gloriā et paradisum. Dt. quo dixerat christus latroni. Hodie mecum eris in paradiso. Dicit Augu. ꝙ omnes alie anime sanctoꝝ patrū adorauerūt christum di. Aduenisti redemptor aduenisti quem quotidie expectabam⁹ modo est cōpletū gaudiū nostrū. Christus autem salutauit eos di. Pax vobis Adam cū omnibus filijs ⁊ filiabus adorauerūt humiliter christū cū omnib⁹ patriarchis. Deinde moyses cum ꝓphetis Deinde aaron cū omnibus sacerdotib⁹ Dauid cuz omnibus regibus. Joannes baptista cū oībus innocentibus. Deinde eua cū omnibus sanctis mulieribus. Et christus stetit cū ipsis vsq; ad resurrectionem. Autoritas Math. xij. Sicut fuit ionas in ventre ceti tribus diebus ⁊ tribus noctibus: sic erit filius hominis corde terre tribus diebus ⁊ tribus noctibus ⁊c. Item autoritas sapientis dicētis in persona christi. Penetrabo inferiores partes terre: ⁊ inspiciā oēs dormientes ⁊ illuminabo omnes sperātes in domino. Ecclesiastici. xxiiij. Nota inspiciam oēs domientes idest omnes mortuos: ⁊ illuminabo omnes sperātes in domino. supple lumie glorie diuine. Restat nūc cras resurrectio domini nostri iesu christi. Ad quam nos perducat ⁊c.

¶ Diuini verbi preconis ⁊ predicatoris sacreq; theologie ꝓfessoris eximij: sancti Uincentij confessoris diui ordinis predicatoꝝ: sermones secūdissimi tēporis hyemalis finiūtur. Impressi Lugd. Anno incarnationis domini. M.ccccc.xxj.

¶ Registrum huius operis.

a.b.c.d.e g.h.i.k.l.m.n.o.p.q.r.s.t.v. x.y.z.aa.bb.cc.dd.ee.ff. Oēs sunt q̄terni

Universidad de Deusto
Biblioteca

Universidad de Deusto
Biblioteca

Universidad de Deusto
Biblioteca